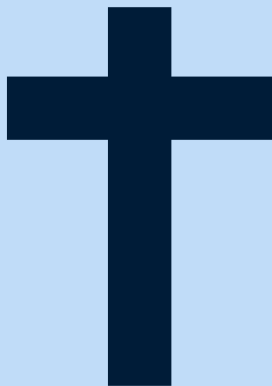

Sbö Tjłõkwo

New Testament and Shorter Old Testament in Teribe

(PM:tfr:Teribe)

Sbö Tjłö^{kwo} New Testament and Shorter Old Testament in Teribe (PM:tfr:Teribe)

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Teribe

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Teribe [tfr], Panama

Copyright Information

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Teribe

© 2008, 2007, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022

539cf8e3-01bf-5f34-8833-610f18367f8c

Contents

Mateo	1
Marcos	73
Lucas	120
Juan	196
Hechos	251
Romanos	329
1 Corintios	359
2 Corintios	388
Gálatas	407
Efesios	418
Filipenses	428
Colosenses	436
1 Tesalonicenses	443
2 Tesalonicenses	449
1 Timoteo	453
2 Timoteo	462
Tito	468
Filemón	472
Hebreos	475
Santiago	498
1 Pedro	506
2 Pedro	515
1 Juan	520
2 Juan	527
3 Juan	529
Judas	531
Apocalipsis	534

**Evangelio según
Mateo
Jesucristo roy pjlú
ëre, e jyã tara
Mateorë
Kjibokwo ëre sorë**

Domer shäng kjlara ko Mateo. E kowëba Leví bakoe. E judío. Dënashko ga e dbur töngga Roma so kong. Pjlara ga sök ba paklishko ga rokara Jesúsde opping ba tjok. Kuya ga to jek ba tjok, beno shäng ba oppingga shara. E irgo ga öötong beno shäng ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li kjlarayo bakoe.

Eshko dbaryo ga judíoga löng no pjluyo iche le Sbörë li koshë, gueniyo e Jesús miydara ararë llëme. E kjishko ga Jesús wolono, ga woshrara Sbörë iröng obi irgo ga kjibokwo ëre tara Mateorë. Llëbo ñna, kura om go li jyã tara beno lok kjibokwo ëre go, ber judíoga uunkong kong wlo. Woyde ga kjibokwo ëre go ga miyde lok ga koshe löng li, e Jesús om go.

*Jesucristo data, kjokë,
tjlapgaga tek dënashko dwayo*

¹ Jesucristo, e David tjëyo, Abraham tjëyo bakoe. Ëre ba data, ba kjokë, ba tjlapgaga tek dënashko dwayo, e kjibokwoyo.

² Abraham, e Isaac data.
Isaac, e Jacob data.

Jacob, e Judá data, ba shjiyga, ba lëmga data bakoe.

³ Judá, e Fares data, Zera data bakoe. Epga mekë ko Tamar.

Fares, e Esrom data.

Esrom, e Aram data.

⁴ Aram, e Aminadab data.

Aminadab, e Naasón data.

Naasón, e Salmón data.

⁵ Salmón, e Booz data. Booz mekë ko Rajab.

Booz, e Obed data. Obed mekë ko Rut.

Obed, e Isai data.

⁶ Isai, e Pjlu David data.

David, e Salomón data. Salomón mekë, e dënashko ga Urías boy.

⁷ Salomón, e Roboán data.

Roboán, e Abías data.

Abías, e Asa data.

⁸ Asa, e Josafat data.

Josafat, e Joram data.

Joram, e Uzías data.

⁹ Uzías, e Jotam data.

Jotam, e Acaz data.

Acaz, e Ezequías data.

¹⁰ Ezequías, e Manasés data.

Manasés, e Amón data.

Amón, e Josías data.

¹¹ Josías, e Jeconías data, ba shjiy, ba lëmga data bakoe. E dbaryoshko ga Israel tjëyoga zanaba, söraba jek Babilonia kjokyo dbo go.

¹² Eshko tek lëkong ga wapga weno obi.

Jeconías, e Salatiel data.

Salatiel, e Zorobabel data.

¹³ Zorobabel, e Abiud data.

Abiud, e Eliaquim data.

Eliaquim, e Azor data.

¹⁴ Azor, e Sadoc data.

Sadoc, e Aquim data.

Aquim, e Eliud data.

¹⁵ Eliud, e Eleazar data.

Eleazar, e Matán data.

Matán, e Jacob data.

¹⁶ Jacob, e José data, María lanma. María, e Jesús meké. Oba tjlë ga no pjluyo ichara Sbörë shrono shäng li, e Jesús.

¹⁷ Abraham wapga, tjërga, tek lëkong tjwe jong David go beno wapga öötong kop eni doglo sak kjwara kjingsho pkëng (14). David wapga, tjërga, tek lëkong tjwe jong Israel tjëyoga söraba jek Babilonia kjokyo dbo go dbaryoshko beno wapga öötong kop eni doglo sak kjwara kjingsho pkëng (14). Eshko dwayo ba wapga, tjërga, tek lëkong tjwe jong no pjluyo iche le Sbörë li buk dbaryoshko beno wapga öötong kop eni doglo sak kjwara kjingsho pkëng (14) bakoe.

Jesucristo bukshko dbaryo

¹⁸ Jesucristo, e bukshko ga eni. Kjoglo shäng kjlara ko María. Domer shäng kjlara ko José. Tjlökwo twono ëng kong, orkwosmok wlo. Gueniyo orkwosmoydë lok llëm obishko ga María beno shäng kjlaraso llëm, Sbö Sëya ĩ. ¹⁹ José, e domer pjlo bek, ga María rote woydë ë kong llëme. E kjishko ga raye kjingtëng lara. ²⁰ Woyotjlïya shärye eni leshko ga Tjlapga parkaga kjok dogo so weno shäng ba kong kjlara yoshko,

ga tjlë ba kong ga «José, David tjëyo, pja orkwosmok María tjok ga bangkjrëp llëme. Shäng kjlaraso llëm, Sbö Sëya ĩ. ²¹ Llono ga María wa buk kjlara domer. Eshko ga koiëp Jesús.* Koiëp eni, ba tjëyoga döya llëbo owa shärye löng li dbo dorko dwayo kjishko» le.

²² Shäryono eni, tjlökwo lara Tjlapgarë ba tjlökwo laga kong dënnashko li ber jlökoyo wlo. Tjlëno beno eni:

²³ «Kjoglo domer miydoydë llëm obi li, e ber shäng kjlaraso llëme. Wa buk kjlara domer, ga koiëba Emanuel.»† (Emanuel, e «Sbö shäng bi tjok» loklo.)

²⁴⁻²⁵ José wollenoshko ga llëye lara Tjlapga parkaga kjok dogo sorë li shäryara eni, ga María wlokrara. Gueniyo José pono ba tjok llëm, äär jong chida li buk guing. Eni ga wa buk kjlara domer, ga koiara Josére Jesús. E irgo ga beno löng pjöyikong.

2

Domerga llëbo miydë ara dbala go wleniyo, e shrono löng dlo wen tëm shwo lëkong dwayo

¹ Jesús weno buk Belén kjokyo, e Judea kjokyo obi. E dbaryo ga kjok eshko so pjluyo ko Herodes. Eshkoshko ga domerga llëbo miydë ara dbala go wleniyo, e tek shrono löng Jerusalén kjokyo, dlo wen tëm shwo

* **1:21** Grecia so tjlökwo Jesús, e shji döya Tjlapgarë loklo. † **1:23** Isaías 7.14.

lëkong dwayo ga ² tjlë oba kong ga «¿Judío pjluyo weno buk kjone? Ba dbala ĩnorwa, ga tjawa tek löng ba poshrëk» le.

³ Kuya Pjlu Herodesdë ga beno sök woydë ara. Jerusalén sopga beno löng eni bakoe. ⁴ Eshko ga syöshtaga kägäyoga, no pinggaga kjok ĩlgwekklo tara Moisésdë li go, e rokara pjurë uunkong, ga tjlë ba kong lok ga «¿No pjluyo iche le Sbörë li wen buk kjone?»

⁵ «E wen buk Belén kjokyo, e Judea kjokyo obi. Tara beno Sbö tjlökwo laga tek dënashko sorë li eni.

⁶ »“Belén kjokyo, pja Judá tjëyoga kjokyo obi.

Bor nopga Israel tjëyo pjluyo wen kjlara bop kjok kjing go.

E kjïshko ga pja tjwlö tira ĩlëm kjok ëre kjing goshko.”*

⁷ Eni ga domerga shrono dlo wen tëm shwo lëkong dwayo li rokara pjurë tjoksa lütshko. Ga epga kjïshko ga miydara ga dbala weno pjang ĩlonoshko. ⁸ E irgo ga tjlë ba kong ga «Pjäy nom Belén kjokyo, ga kjwozirwa wlëmi yötso. Wlënomi ga pjäy tek iröng, ga roy sömi bor kong, tja jek ba poshrëk bako wlo» le.

⁹ Kuya lok ga toe. Ga dbala ĩna weno pjang li jek pjang ba bäm go, ga slan äär

pjang kjwozirwa sök li kopshko. ¹⁰ Dbala li ĩya lok ga beno löng wopjlúe.

¹¹ Eshko ga opzrëno jek lok u li roshko, ga kjwozirwa ĩna sök ba mekë María tjok. Eshko ga kjök tonu, ga kjwozirwa li poshrëra. E irgo ga dbur sho shöylör, ĩlëbo lö pjlebë tjwlö ara wleniyo, dwlo poshtikklo lö pjlebë, e shira, twara ba kong ba sëngglo. ¹² E irgo ga Sbö tjlë ba kong yoshko ga «Pjäy jek pjlu shwo lëkong ĩlëme» le. E kjïshko ga irbo shano oblë, ga to jek lok iröng obi ba kjokshko eni.

José töktong to jek Egipto kjokyo María, Jesús tjok

¹³ Domerga li briktong irgo ga Tjlapga parkaga kjok dogo so weno José kong kjlara yoshko, ga tjlë ba kong ga «Kjwozirwa li wlëya Pjlu Herodesdë, zröya wlo le. E kjïshko ga pja kojözong. Kjwozirwa, ba mekë, e söna dwayo. Pjäy nom tök Egipto kjokyo. Pjäy ber löng eshko, äär jong ĩlono lër bop kong guing» le.

¹⁴ E shkëyo ga José kojono, ga kjwozirwa, ba mekë, e söra to jek Egipto kjokyo. ¹⁵ Öötong beno löng eshko, Pjlu Herodes wolono guing. Shäryono eni, tjlökwo lara Tjlapgarë ba tjlökwo laga kong dënashko li ber jlökoyo wlo. Tjlëno beno eni: «Bor wa rokoror Egipto kjokyo dwayo.»†

* 2:6 Miqueas 5.2. † 2:15 Oseas 11.1.

Herodes nopga ichono kjwozirga zrók

¹⁶ Miydara Herodesdë ga jyäpwwara domerga tjwe dlo wen tēm shwo lëkong dwayo lirë ga iirkono ara anmoyō. Dbala weno pjang llonoshko lara domerga lirë ba kong kjishko ga nopga ichara kjwozirga domerga lu pjloglo pjök ter lëkong löng Belén kjokyo li zrók uunkong, kjwozirga lu eni löng ba soshko li tjok bakoe. ¹⁷ Eni ga tjlökwō lara Sbō tjlökwō laga tek dënashko so Jeremiasdë li beno jlökoyo. Tjlëno beno eni: ¹⁸ «Ramá kjokyo ga ybö pjluk ara,

slar ara, kjloshtë ara.

E Raquel,

ba wapga wolono,
ga slar sök ba kjishko,
wojekoba woyde llëme.»‡

José to jek Nazaret kjokyo iröng obi María, Jesús tjok, ber löng eshko wlo

¹⁹ Herodes wolonoshko ga Tjlapga parkaga kjok dogo so weno shäng kjlara José kong yoshko Egipto kjokyo, ²⁰ tjlä ba kong ga «Nopga löng kjwozirwa zrók woydë kjupä li wolonoe. E kjishko ga pja kojözong. Kjwozirwa, ba mekë, e sös jek na dwayo. Pjäy nom jek Israel kjokyo iröng obi» le.

²¹ Eni ga José kojono, ga kjwozirwa, ba mekë, e söra to jek iröng Israel kjokyo.

²² Gueniyo kuya ga Arquelao parkë sök Judea so pjluvo, ba data Herodes shtoshko ga jek

eshko ga bangkjre ara. Eni ga Sbō tjlä ba kong yoshko ga «Pjäy jek Judea kjokyo llëme» le. E kjishko ga to jek Galilea kjokyo shara. ²³ Öötong eshko ga jek löng Nazaret kjokyo, ber löng eshko wlo. Shäryono eni, tjlökwō lara Tjlapgarë ba tjlökwō lagaga kong dënashko li ber jlökoyo wlo. Tjlëno beno eni: «No pjluvo iche Sbörë tjwe li kowëba Nazaret so.»

3

Juan No Waga shäng kjok dogro no llëmshko

¹⁻² Lu to jek ara irgo ga domer weno shäng kjlara ko Juan No Waga. E jek to shäng Judea kjok dogro no llëmshko, tjlä oba kong ga «Sbō ber no pjluvo wlo li, e dbaryo äätoe. E kjishko ga llëbo owa shäryëmi löng li, e owa jlöe lozī, ga rayozīa» le.

³ Kjibokwo tara Sbō tjlökwō laga tek dënashko so Isaíasdë. Tjlëno beno eni:

«Kjok dogro no llëmshko ga ëbo tjlä shäng dbo go ga
“Irbo poshäryozī Tjlapga tjwe li kong.

Shäryozī ber beke.»*

Ëbo tjlä shäng dbo go lara li, e Juan layde.

⁴ Eshkoshko ga Juan doyë shwong sek öng jëkklo sok kësbang zok go, dop pjrikklo shäryak öng kwota go bakoe. Ba dli beno sekwa, or kjloshko so dyo bakoe.

⁵ Jerusalén sopga, Judea sopga, Jordán diyo kjokyo

‡ 2:18 Jeremías 31.15. * 3:3 Isaías 40.3.

sopga, e shrono löng träk llëm ba kuk. ⁶ Eshko ga kjone kjone, llëbo owa shäryara li le oba uunkong bokshto. E irgo ga we Juandë jer Jordán diyo roshko.

⁷ Eshko ga nopga tjeng kjring pjök ko fariseoga, saduceoga. İya Juandë ga tjwe löng ba shwoy we wlo ga tjlä ba kong ga «İPjây so dgur kjoyoe! İNopga owa shdüzlöng dbaryo dörolishko ga pjây där laga ërë bomi kongdo? ⁸ Pjây jëk pjlo beke. Miydëba e go ga llëbo owa shäryëmi löng li, e owa jlöe loromi, ga rayoromi jlökoyo. ⁹ Lër bomi kong ga akkwo ëre ëmdë shärye Sbörë ber Abraham tjëyoga ga pjluë. E kjishko ga “Tjawa Abraham tjëyoga kjishko ga tjawa shdüya Sbörë llëme” lëmi llëme. ¹⁰ “Zër e” le Sbörë shäng. Kjor botjyë pjlu llëm wleniyo tjeng kës li ze jek tas, dbuya iök roy, suya wlo.

¹¹ »Ëye, llëbo owa shärye löng li, e owa jlöe lara, ga raryara ga wër shäng di goshko. Gueniyo ga no tjwe bor irgo kjlara. Bek wlo ga tja ba drepkwota sök wlo llëm, e tjwlo ara bor kjinmo anmoyö kjishko.† Era, pjây we iök go, ga pjây go Sbö Sëya iche tjwe ber kësbang bomi tjok. ¹² Tjwe kjwle tjok, dwla pjloyong wlo wleni. Dwla pokeshko ga dwla bo töya ber tjeng ba bapkwö roy. Gueniyo ba

kasho lira suya iök roy. İök li pjë jong ri ri İyado, sjer llëme» le.

Jesús wara Juandë

¹³ Jesús opshino jek Galilea kjokyo dwayo, öötong shäng Jordán diyo, Juan shängshko, we wlo. ¹⁴ Gueniyo we woydë Juandë llëme. Tjlä ba kong ga «Pja tek shäng bor shwoy, pja wër wlo lëp, gueniyo tja waga pjarë dey» le.

¹⁵ Kuya ga tjlä ba kong ga «İos ber eni guing. Shäryëy jüni, woyde Sbörë eni kjishko» le.

Kuya ga «jölö» le. ¹⁶ Eni ga Jesús wara jer di roshko. Wara pjir ga Jesús opshik tëm shäng di roy dwayoshko ga kjok dogo roshwino beno oo-jong erä. Ga İya Jesúsde ga Sbö Sëya to ter kjok dogo dwayo so dunggwo kjoyo, ga opy-ono sök ba go. ¹⁷ Eshko ga ybö kuraba kjok dogo dwayo, tjlä ga «Bor wa li kjwe. Kjwe woydër ara. Tja wopjlu ba tjok» le.

4

Jesús tjläna Ärë, llëbo shärye owa wlo le

¹ E irgo ga Jesús söra Sbö Sëyarë jek öötong shäng kjok dogro no llëmshko, tjläya Ärë wlo. ² Eshko ga iono llëm Sbö kong dbargwo sak pkëng (40), shkë dbae. E irgo ga pjli jonge. ³ Eni ga Ä jek äär shäng Jesús tjlik, llëbo shärye owa wlo le. Tjlä ba kong ga

† 3:11 Eshko dbaryo ga parkagaga tjwlek löng pjir wleniyo, ba sogoga drepkwota döra ba kong, e ba pak kjishko. Eni ga llëye le Juandë ga e «Tja tjwlo äär ber Jesús parkaga tjwlek shäng pjir wleniyo ëmdë llëme» loklo.

«Pja Sbö Wa jlökoyo ga akkwo tjeng ère posgos ber pjlung shosho suk pjir, uëp wlo» le.

⁴ Kuya ga tjlë ba kong ga «Sbö tjlökwo tak pjang eni:

»“No mär dli goshko dö llëme.

Mär tjlökwo le Sbörë li go bakoe”»* le.

⁵ E irgo ga söra Äre jek öötong shäng kjok zrek ko Jerusalén, Sbö u kësband jong lishko. Eshko ga söra jem, öötong shäng Sbö u dbo go, ⁶ ga tjlë ba kong ga «Sbö tjlökwo tak pjang eni:

»“Ba parkagaga kjok dogo so iche Sbörë bop dë,

pja shaya ba orkwo go, pja dre pjë akkwo go llëm wlo.”†

E kjishko ga pja Sbö Wa jlökoyo ga pja optos jer na dwayo» le.

⁷ Kuya ga tjlë ba kong ga «Sbö tjlökwo tak pjang eni bakoe:

»“Tjlapga, bop Sbö li tjlïy llëme”»‡ le.

⁸ E irgo ga söra Äre jem öötong shäng dlup jong kjókshko dbo go, ga kjok kjwang jïkong kjrina kjrina li pina ba kong uunkong, wolësowa ïya wlo. ⁹ Eshko ga tjlë ba kong ga «Pja kjök tok, tja poshrëp wleni ga kjok uunkong ère twër ber bop kong» le.

¹⁰ Kuya ga tjlë ba kong ga «Sbö tjlökwo tak pjang eni:

»“Tjlapga, bop Sbö li poshrëmirë döe. E kolomirë döe.”§

E kjishko ga Ä, pja opkjos na dwayo» le. ¹¹ Eni ga Ä opkiono ey dwayo ga toe. Eshko ga Sbö parkagaga kjok dogo so shrono lok Jesús kjimtä.

Jesús ba pak soyono

¹² Juan bängzaraba shäng no shdüzlong uyo roshko li roy kuya Jesúsde ga to jek Galilea kjokyo iröng obi. ¹³ Gueniyo beno sök Nazaret kjokyo llëme. To jek Capernaúm kjokyo, ga beno sök eshko shara. Capernaúm kjokyo, e ber buk di bäng buk kësband, shkung, so dlung kjoyo li sor go, Zabolón tjëyoga, Neftalí tjëyoga dëna löngshko. ¹⁴ Shäryono eni, tjlökwo lara ba tjlökwo laga tek dënashko so Isaíasde li ber jlökoyo wlo. Tjlëno beno eni:

¹⁵ «Zabolón tjëyoga, Neftalí tjëyoga, e kjokyo ber buk Jordán diyo kjwo kalëkong, di bäng buk kësband, shkung, so dlung kjoyo ko Galilea li kjako, nopga judío llëm wleniyo löngshko.

¹⁶ Kjok eshko sopga jëk löng kjok ro sï roshko wopro ga iök shjiy ïna lok kësband kjwara.

“Nopga li wolono tjeng pjire” laraba, gueniyo iök shjiy weno ba kong kjwara, dlo wen tëm pjang kjok shröngto wleni.”»*

* 4:4 Deuteronomio 8.3. † 4:6 Salmo 91.11-12. ‡ 4:7 Deuteronomio 6.16.

§ 4:10 Deuteronomio 6.13. * 4:16 Isaías 9.1-2.

¹⁷ Eshko jek lëkong ga Jesús beno shäng tjlë oba kong ga «Sbö ber no pjluyo wlo li, e dbaryo döröe. E kjishko ga llëbo owa shäryëmi löng li, e owa jlöe lozï, ga rayozïa» le.

Nopga mã shaga kjrara Jesúsde doglo pkëng (4)

¹⁸ Domer shäng kjlara ko Simón, e kowëba Pedro bakoe. Domer shäng kjlara obi ko Andrés, e Simón lëng. Epga mã shaga. Pjlara ga löng ba kjla mã shakklo dbuk Galilea di bäng buk kësbang shkung, so dlung kjoyo li roshko. Eshko ga Jesús jek shäng diksor go, ga ïya ga domerga li bë löngge. ¹⁹ Eshko ga tjlë ba kong ga «Pjäy tek bor tjok, pjäy pin wlo. Pjäy to löng mã shak ame. Pjäy iër to ber löng no töng bor kong shara» le. ²⁰ Kuya lok ga ba kjla rayara jekdo, ga to jek ba tjok.

²¹ Jek këgo sit ga domerga löng do pjök ko Santiago, Juan. E data Zebedeo. Epga löng ba kjla mã shakklo bängyë kjong roshko ba data tjok. Ga Jesús jek shäng eshko ga domerga do pjök li ïna, ga rokara jek ba tjok, opping ba tjok wlo. ²² Kuya lok ga ba data rayara jekdo, beno sök ba kjong roshko, ga to jek lok Jesús tjok.

Jesús oba pino, swlopga poptono träk llëme

²³ Eshko ga Jesús jek to shäng Galilea kjokyo kjok kjwang jikong. Kjek kjrina kjrina ga oba pïya judioga syö

uyo lok kjwobi li roshko. Sbö ber no pjluyo sorë li roy pjlú le oba kong, ga oba swlo llë ara, llayo boyo bang ara, e popte. ²⁴ Eni ga Jesús roy shdöktong Siria kjokyo kjok kjwang jikong, ga swlopga sökoba tjwe ba kong, no swlo llërba pogo tjok, no poglo llë bang ara, no goshko Ä sëyaga, no wopjir ä wleniyo, no dre kuga llëm wleniyo, ga poptara uunkong.

²⁵ Galilea sogga, Decápolis sogga, Jerusalén sogga, Judea sogga, Jordán diyö kjok ber buk dlo wen tëm shwo lëkong li sogga, e to jek lok ba tjok ara.

5

Jesús tjlëno oba kong dlup go

¹ ïya Jesúsde ga nopga ara ga poyono sök dlup go. Eshko ga ba oppinggaga tek shrono löng ba zlong ga ² pina. Tjlë ba kong ga

Llëye shäryëy, shji ber wopjlú wlo

³ «Ëye songe le, llëye pjlú twe Sbö kong wlo drete le ga

era ber wopjlú,
Sbö ber ba pjluyo kjishko.

⁴ Ëye slar ëë ga
era ber wopjlú,
wojeya Sböre kjishko.

⁵ Ëye wotöy ga
era ber wopjlú,
llono ga kjok uunkong
twe Sböre ba kong, ber
baïya wlo kjishko.

⁶ Ëye, llëye woyde Sböre li shärye woyde ara, no

pjli ara li dli uë woydë
wleni, no wodogro li di
ië woydë wleni bako ga
era ber wopjlu,
kjimte Sbörë ba shäryë
kjishko.

7 Eye, oblë songe le iyado ga
era ber wopjlu,
songe le Sbörë bako
kjishko.

8 Eye Sbö woydë jlökoyo ba
pjlushko, le kjamo go
dö llëm ga
era ber wopjlu,
llono ga Sbö iya kjishko.

9 Eye oba wlëpyotkë, ber löng
wopjlu ëng tjok wlo ga
era ber wopjlu,
kowe Sbörë ba wa
kjishko.

10 Eye shdungoba, llëye
woyde Sbörë li shärye
kjishko ga
era ber wopjlu,
Sbö ber ba pjlyo kjishko.

11 »Pjäy wlongoba, pjäy
shdungoba, pjäy jyöyotkëba
bor kjishkoshko ga pjäy ber
wopjlúe. 12 Eshkoshko ga
pjäy woydë llëme. Pjäy ber
wopjlu dey. Pjäy äär kjok
dogoshko ga pjäy potjwlën
ara. Dënashko ga Sbö tjlökw
lagaga shdunaba eni bakoe.

Dlungna, iök shjiy

13 »Pjäy so dlungna kjoyo,
nopga löng kjok ëre kjing go
kong. Gueniyo dlungna pjle
ameshko ga iëy ber pjle ba
shtoy iröng obi ga äe. Eshko
ga llëno ame. Dbuy ber tjeng
irbo bang, shglëkoba wlo.

14 »Pjäy so iök shjiy kjoyo,
nopga löng kjok ëre kjing go
kong. U lok dlup dbo go jney

ga äe. 15 Iök shjiy borkey,
jney llëbo dorko wlo llëme.
Iëy jong kjökshko dey, kälä të
shjiy nopga löng ushko kjlobi
li kong. 16 Pjäy ber löng iök
shjiy wleni. Pjäy jëk löng bëy
oba bokshto, llëye shäryëmi li
ikoba wlo, bomi Data sök kjok
dogo li poshrëkoba wlo.

Kjok llgwekklo tara Moisésdë

17 »Tja shrono shäng kjok
llgwekklo tara Moisésdë li
kjaga lëmi llëme. Tja shrono
shäng llëye lara Sbö tjlökw
lagaga tek dënashko sorë li
kjaga lëmi llëm bakoe. E eni
llëme. Tja shrono shäng llëye
lak jlökoyo li, e llë loklo lë
bomi kong, miydëmi wlo.
18 Lër bomi kong jlökoyo ga
kjopkwo, kjok ëre pjité llëm
obishko ga tjlökw tak lok
kjok llgwekklo li jer kjwara
llëm, shäryono uunkong
guing, tjlökw chirawayo
ëmdë eni bakoe.

19 »Eni ga ëye kjok llgwekklo
tara Moisésdë li kjë kjrina, ba
chirawayo ëmdë, ga oblë pïya
eni bako ga Sbö sök no pjlyo
iyado lishko ga tjwlö sira li
e lëba eshko. Gueniyo ëye
omkolë, ga oblë pïya ba kolë
bako ga Sbö sök no pjlyo
iyado lishko ga tjwlö ara li
e lëba eshko. 20 iTja kuzïa!
Woyde ga llëye woyde Sbörë
li shäryëmi pjlu, fariseoga
kjinmo, no pinggaga kjok
llgwekklo tara Moisésdë li
go kjinmo bakoe. Shäryëmi
eni llëm ga pjäy äär ber löng
Sbö sök no pjlyo iyado lishko
llëme.

Iir

²¹ »“Shji no zrök llëme. Ëye no zröno ga e shdungko” laraba tjlappgaga tek dënashko so kong eni. Tjlokwö ëre kuromi tjän. ²² Gueniyo lër bomi kong ga ëye iirkono ba kjlara kong* ga e shdungko. Ëye “Pja makrae” lono ba kjlara kong ga sökoba Judío Kjuk Ligwegaga Këskësyo kong, shdüya wlo. Ëye ba kjlara äyoshtono ga e jek shäng irbo äär jong iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li go.

²³ »E kjishko ga pjây jek äär öng sho sukklo Sbö sëngglo tjokshko ga woyoshrëmi ga bomi kjlara shäng iirkë bomi tjok wleni ga ²⁴ Sbö sëngglo li rayëmi ber sök eshko, pjây nom ba ligwek bomi kjlara tjok, pjây ber wopjlú ëng tjok wlo. Pjir ga pjây jek iröng Sbö sëngglo söromi li twë ga pjlúe.

²⁵ »Pjây sökoba no ligwega shwoy lëbashko ga pjây lan bomi söga li tjok bäm goshko, pjây ie ber tjeng tjlappa wloshko llëm wlo. Shäryëmi eni llëm ga pjây twe tjlappa lirë ba parkagaga kong, pjây shdüya wlo, ga pjây ie ber löng no shdüzlöng uyo roshko. ²⁶ Lër bomi kong jlökoyo ga pjây opshik eshko dwayo llëm, äär jong dburwa kjöme lara bomi kong li potjwlënomi pjir guing.

Shji pë oma boy oblë tjok llëme

* **5:22** Tek dënashko ga kjibokwo ëre jyä shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjlä ga «Gueniyo lër bomi kong ga ëye iirkono ba kjlara kong llë kjishko llëm ga e shdungko.»

²⁷ »“Shji pë oma boy oblë tjok llëme” laraba kuromi eni tjän. ²⁸ Gueniyo lër bomi kong ga ëye walë oblë ik, wotjlik ba pjlúshko ba woydë dö wleni ga llëbo owa shäryara, pono ba tjok wleni.

²⁹ »Bomi bokkwo, pjây iche llëbo owa shäryë wleni ga shimi pjus, dbumi pjola, e bomi bokkwo pjlúyo ëmdë. Bomi doyo, e dbuya jer uunkong iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li roshko llëm wlo ga shäryëmi eni dey. ³⁰ Bomi orkwo, pjây iche llëbo owa shäryë wleni ga zëmi tas, dbumi pjola, e bomi orkwo pjlúyo ëmdë. Bomi doyo, e jer uunkong iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li roshko llëm wlo ga shäryëmi eni dey.

Shji ëng rayë

³¹ »“Ë pogo ba boy rayono ga ëng rayono kjibokwoyo twe ba kong dey” laraba kuromi eni bakoe. ³² Gueniyo lër bomi kong ga domer ba boy rayono, pono domer oblë tjok kjïy llëm ga ba boy orkwosmok oblë tjok wleni ga owa li ber ba go, gueniyo ba go dö llëme. Owa li ber ba rayaga li go, e ber ba lanma kjlara obi li go bakoe.

Shji tjlä ëng tjok jlökoyo

³³ »“Tjlokwö loromi jlökoyo Tjlappa ko go li shäryozï eni iyado” laraba bi tjlappgaga tek dënashko so kong eni bakoe. ³⁴ Gueniyo lër bomi kong ga pjây tjlä jlökoyo Tjlappa ko go

llëme. Pjây tjlë jlökoyo kjok dogo so ko goshko llëm, kjok dogo, e Sbö pjlú sökklo wleni kjishko. ³⁵ Pjây tjlë jlökoyo kjok ëre so ko go llëm bako, kjok ëre, e ba kjupkwo shto wleni kjishko. Pjây tjlë jlökoyo Jerusalén kjokyo kjishko llëm bako, e no pjluyoy kësbang li† kjokyo kjishko. ³⁶ Pjây tjlë jlökoyo bomi kägä kjishko llëm, bomi käkzong, e iëmi ber sî, llëm ga pjlublún pjlara llëm kjishko. ³⁷ Pjây lan ëng tjokshko ga “Ëng” lëmi, “Llëme” lëmi. Pjây lan ber ëng tjok eni döe. Tjlokwo lëmi oblë obi ga e laga Ärë.

Shji tjlwlo shik ëng kong

³⁸ »“Ëye oblë bokkwo shino kjwara ga e bokkwo shikko kjwara bakoe. Ëye oblë orkwo zono tas kjwara ga e orkwo zako tas kjwara bakoe” laraba kuromi eni. ³⁹ Gueniyo lër bomi kong ga ëye llëbo owa shäryono bomi kong ga wëyë, kar llëbo owa shäryëy ba kong llëme. Pjây kwomso këlä shpora oblërë ga mlëkong twëmi ba kong, shpoya wlo bakoe. ⁴⁰ Pjây rote oblërë tjlapgaga kjok llgwega wleniyo kong, bomi shwong ter lëkong li döya wlo le ga bomi shwong kop lëkong li twëmi ba kong bakoe. ⁴¹ Ëngkjwaga, pjây iche ba llëbo sök dbo go äär wop kjöme le bomi kong ga äär jong eshko ga sömi ba kong eni pjlara obi. ⁴² Ë pogo tjwe bomi shwoy llëbo rokë ga twëmi ba kong.

No tjwe llëbo poskwong bomi kong ga “Llëme” lëy ba kong llëm bakoe.

Bi moskwoga woydëy dey

⁴³ »“Bi kjlara, e woydako, ga bi moskwo, e woydako llëme” laraba kuromi eni bakoe. ⁴⁴ Gueniyo lër bomi kong ga bomi moskwoga woydozi ara. Pjây syöshtos Sbö kong, bomi shdunggaga kjishko. ⁴⁵ Enira pjây jëk bomi Data sök kjok dogo li wapga wleni. Dlo shäryara li ie të nopga pjlo bek kong, nopga owa kong bakoe. Shunyo iche shrë nopga jëk bëy li kjing go, nopga jëk owa li kjing go bakoe. ⁴⁶ ¿Bomi woydagaga woydomirë dö wleni ga pjây potjwlëkklo llë lëmiro? ¿Pjây tjlë ga nopga dbur töngga Roma so kong, e owa, gueniyo epga omshäryë e kjoyo llëmdo? ⁴⁷ ¿“Miga” lëmi bomi pjeyoga kong erö wleni ga llë shäryomirëro? Nopga Sbö miydë llëm wleniyo omshäryë eni bakoe. ⁴⁸ Bomi Data sök kjok dogo li, e pjlo bek, dir llëme. Pjây ber löng pjlo bek, dir llëm, baïya dik bakoe.

6

Llëbo twëy nopga song wleniyo kong sorë

¹ »Pjây llëbo pjlú shäryëshko ga shäryëmi ikoba wlo llëme. Llëm ga pjây potjwlëya bomi Data sök kjok dogo lirë llëme.

² »E kjishko ga nopga song wleniyo kjimtoromishko ga roy shdömi ë kong llëme.

† 5:35 No pjluyoy kësbang le li, e Sbö loklo.

Nopga Sbö tjlökwo söga jlökoyo le, gueniyo wotjlik owa ba pjlúshko li omshäryë eni judioga syö uyo roshko, irbo pjlobi bäng goshko, opposhrök e go wlo. Lër bomi kong jlökoyo ga potjwlëkklo tjok tjän.

³⁻⁴ »Gueniyo pjäyda nopga song wleniyo kjimtëshko ga shäryëmi lütshko, miydaga ërë llëm wlo. Enira pjäy potjwlëngga ber bomi Data sök bomi ik lütshko lirë.

Shji syöshtë Sbö kong sorë

⁵ »Pjäy syöshtë Sbö kongshko ga pjäy ber löng nopga Sbö tjlökwo söga jlökoyo le, gueniyo wotjlik owa ba pjlúshko li dik llëme. Epga syöshtë löng kojong nopga arashko, judioga syö uyo roy, irbo pjlobi bäng goshko, ikoba wlo. Lër bomi kong jlökoyo ga potjwlëkklo tjok tjän.

⁶ »Gueniyo pjäyda syöshtëshko ga pjäy opzrök jek kjër roshko, ga kjër bängzami tuke. Pjäy syöshtë bomi data kong lütshko. Enira pjäy potjwlëngga ber bomi Data sök bomi ik lütshko lirë.

⁷ »Pjäy syöshtëshko ga tjlökwo lëmi jek ba bokjing obi llëme. Nopga Sbö miydë llëm wleniyo omshäryë eni. Tjlökwo le ara kjishko ga kuya Sbörëro le. ⁸ Pjäy opshäryë baiya dik llëm, llëbo rokomirë llëm obishko ga llëye woymëmi li miydara bomi Datarë pjir tjän kjishko.

⁹ »Pjäy syöshtë Sbö kong eni.

»“Data, pja sök kjok dogo, bop ko, e ber kësbang, dboye.

¹⁰ Pja tjwe ber sök borwa pjluyo wlo.

Kjok dogo ga llëye woymëmi sorë ga shäryë eni iyado.

Ichos ga shäryë kjok ëre kjing go eni bakoe.

¹¹ Dli woymëmi li twos borwa kong, eeri wlo.

¹² Llëbo shäryara oblërë borwa kong owa li iororwa beno tjwlö llëm sorë ga

owa pjang borwa go li lës ber dret eni bakoe.

¹³ Tjawa iëp ber löng borwa tjlizlong lishko llëme.

Tjawa dös Ä wloshko dwayo.”*

¹⁴ »Llëbo shäryara oblërë bomi kong owa li ioromi beno tjwlö llëm ga owa pjang bomi go li löya bomi Data sök kjok dogo lirë ber dret eni bakoe. ¹⁵ Gueniyo llëbo shäryara oblërë bomi kong owa li ioromi beno tjwlö llëm wleni llëm ga owa pjang bomi go li löya bomi Datarë llëm bakoe.

Shji ië llëm Sbö kong dbaryoshko ga shäryë sorë

¹⁶ »Pjäy ië llëm Sbö kongshko ga pjäy ber löng nopga Sbö tjlökwo söga jlökoyo le, gueniyo wotjlik owa ba pjlúshko li dik llëme. Epga

* **6:13** Tek dënashko ga kjibokwo ëre jyã shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjlë ga «Tjawa dös Ä wloshko dwayo. Pja nopga uunkong pjluyo. Pja dbo ara. Pja dbo kälã ara iyado. Ber eni.»

opyë löng bokkwo woydë, ïkoba wlo. Lër bomi kong jłokoyo ga potjwlëkklo tjok tjän.

¹⁷ »Gueniyo pjäyda ië llëm Sbö kongshko ga pjäy bokkwo shkwë, pjäy poshäryë yõtso, ¹⁸ pjäy löng ië llëm li miydëba llëm wlo. Miydaga ber bomi Datarë eröe. Enira pjäy potjwlëngga ber bomi Data sök bomi ïk lütshko lirë.

Shji llëbo töng kjok dogo

¹⁹ »Pjäy parkë bomi kong om go, llëbo tjwlö ara tömi kjok ëre kjing go wlo llëme. Llëye tömi jüşhko li ue ba sëyarë dret, srer dret, lüyotkëba bomi shjiryö dret bakoe. ²⁰ Pjäy parkë ber löng Sbö kong dey, llëbo tjwlö ara li ber bomi kong kjok dogo wlo. Eshko ga llëbo li ue ba sëyarë llëm, srer llëm, lüyotkëba llëm bakoe. ²¹ Bomi llëbo tjwlö ara li töng tjeng kjone ga pjäy wotjlik eshko bakoe.

Iök shjiy bi doyo kong

²² »Iök shjiy ïgömi wëë bomi bokkwo go. Bomi bokkwo pjlú wleni ga bomi doyo uunkong iök shjiy tjok wleni. ²³ Gueniyo bomi bokkwo owa wleni ga bomi doyo uunkong kjok ro sï wleni. Eni ga pjäy kjok ïgö llëm ga pjäy löng kjok ro yët erä.

Sbö, dbur

²⁴ »Ëye parkë pjlü do pjök kong ga äe. Shärye eni wleni ga kjlara woyde, kjlara

woyde llëme. Ber pjlú kjlara tjok, ber owa kjlara tjok. Pjäy wo pjang dbur go ïyado wleni ga pjäy parkë Sbö kong ga äe.

Shji woydë llëbo kjïy llëme

²⁵ »Lër bomi kong ga shji woydë llëme. Shji woydë dli kjïy llëm, di kjïy llëm, shwong kjïy llëm bakoe. Pjäy löng së, e tjwlö ara, bomi dli kjinmo. Bomi doyo, e tjwlö ara, bomi shwong kjinmo. ²⁶ Sënwa dbuk to löng sorë ïzïa. Dwla dgue llëm, bo kjre llëm, jneya ba jnekklo uyo roy llëm bakoe. Gueniyo sëya bomi Data sök kjok dogo lirë. ¿Ga pjäyda tjwlö ara, sënwa kjinmo!

²⁷ »¿Pjäy woydë ara ga llëye shimi e goro? Bomi lu iëmi om go dbar kjwara obi ga äe. ²⁸ ¿Pjäy woydë bomi shwong kjïshko ega? Nana kjloshko so ïzïa. Parkë llëm, shwong sek llëm bakoe. ²⁹ Eni ëmdë ga löng wolësowa ïyado. Lër bomi kong ga Pjlu Salomón llëbo ara anmoyö. Gueniyo doyo-ono wolësowa, öötong nana kjloshko so ï dik llëme. ³⁰ Kjlo sho llë doye Sbörë eni, eeri ga lok pjlú, bong ga sukoba gueniyo. ¿Pjäy doye e kjinmo anmoyö llëmdo? ¿Pjäy mär Sbö go jłokoyo llëm ega?

³¹ »E kjïshko ga pjäy woydë llëme. “¿Llëye uëy? ¿Llëye iëy? ¿Shji doyë llë go?”, e lëmi llëme. ³² Llëbo tjeng kës ëre kjïshko ga nopga Sbö miydë llëm wleniyo woydë arae. Gueniyo pjäyda Data sök kjlara kjok dogo. Llëye woydëmi dö li miyde sök pjir

tjän. ³³ Sbö ber bomi pjluyo sorë li woyotjlïmi ara, llëbo oblë oblë kjinmo. Tjlokwo lara li shäryozï eni. Shäryëmi löng eni ga llëbo oblë woydëmi kës li ber bomi kong bakoe.

³⁴ »Pjây woydë llëye wen bong li kjïshko llëme. E woyotjlïmi bong jä ga pjlúe. Dbar kjwara kjwara ga llëbo wen bomi kong owa ara.

7

«No *oblë llëbo owa shäryono*» lëy ë kong llëme

¹ »“No oblë llëbo owa shäryono” lëy ë kong llëm, pjây llëbo owa shäryono le Sbörë llëm wlo. ² Oblë woyotjlïmi sorë ga pjây woyotjlïya Sbörë eni bakoe. Shäryëmi oblë kong sorë ga shärye Sbörë bomi kong eni bakoe.

³ »Bomi kjlara bok bäng kjor pjloyo ïmi kjër. E wopro ga bomi bok roshko kjorkwang buk kjwangna li ïgömi llëme. ¿Shäryëmi eni egaro? ⁴ ¿Pjây bok roshko kjorkwang buk kjwangnashko ga “Kjor pjloyo buk bop bok bäng kjwe shir bop kong” lëmi bomi kjlara kong sorëro? ⁵ ¿Pjây Sbö tjlokwo söga jlökoyo lëmi, gueniyo pjây wotjlïk owa bomi pjlúshko! Kjorkwang buk bomi bok roshko li shizï bäm go. Enira kjor pjloyo buk bomi kjlara bok bäng li ïgömi wëlä, shimi ba kong wlo.

⁶ »Llëbo Sbö ï li twëmi ba wloyoga kong llëm, e so shjiti kjloshko so sëmire wleni. Eni ga tek workwë bomi kjing go iröng obi, ga pjây ue. Bomi obrikkwo tjwlö ara wleniyo

dbumi köchi kong llëme. Eni ga sho shglëya bomi shjiryo drete.

Llëbo rokëy, llëbo wlëy, «U bäng bäng dözi bor kong» lëy

⁷ »Llëbo rokozï Sbö kong, ga twe bomi kong. Llëbo wlëzi, ga wlëmi. “U bäng bäng dözi bor kong” lozi, ga där bomi kong. ⁸ Ëye llëbo rokë ga e kjre. Ëye llëbo wlëk ga e wlëya. Ëye “U bäng bäng dözi bor kong” lë ga e där ba kong.

⁹ »¿Data kjone dey ga kong dli roke ba warëshko ga kong apkwo twaydero? ¹⁰ ¿Ga kong mã rokeshko ga kong dgur twaydero? ¹¹ Eni ga pjây nopga owa ëmdë ga pjây wotjlïk llëbo pjlú twë bomi wapga kong. Eni wleni ga bomi Data sök kjok dogo li kong llëbo rokëmishko ga pjây kong llëbo twe pjlú anmoyö.

¹² »Eni ga pjây llëbo shäryos oblë kong, woydëmi ga shärye lok bomi kong sorë ga eni. Pjây omshäryë enira kjok llgwekklo tara Moisésdë li, tjlokwo lara Sbö tjlokwo lagaga tek dënashko sorë li, e shäryëmi löng uunkong.

Kjër bäng bam chira

¹³ »Pjây opzrëk jek kjër bäng bam chira li go. Irbo jek jong äär nopga shdüya ber tjeng ïyado shtoyoshko li, e kjang llëm, kjëryo u bäng bam ee bakoe. Nopga jëk ara e go. ¹⁴ Gueniyo irbo jek jong äär shji ber löng së ïyado Sbö tjok shtoyoshko li, e kjang, kjëryo u bäng bam chira bakoe. Nopga jëk e go kjlobö döe.

No miydëy ba bo go

15 »No kjone kjone to löng tjlä ga «Tja Sbö tjläkwo laga» le, gueniyo ichaga Sbörë llëme. Tek löng bomi shwoy öng wlëp ushko so wleni, miga pjây shaywa, ue wlo le, shjiti kjloshko so dik. 16 Kjillgwo bo kjrëy shkö sho doyo go llëme. Kjor bo kjrëy shklik doyo go llëm bakoe. Eni ga llëye shärye nopga lirë goshko ga epga sorë miydëmi wëlle. 17 Kjor doyo pjlu ga ba bo, e pjluë. Kjor doyo owa ga ba bo, e owa. 18 Kjor bo owa wlëy kjor doyo pjlu goshko llëme. Kjor bo pjlu wlëy kjor doyo owa go llëm bakoe. 19 Kjor lok bo owa kjlobi li këy, suy wlo. 20 Eni ga Sbö tjläkwo lagaga kjok ëre so li miydëmi ba bo go.

21 »Oba ara tjlä bor kong ga «Pja bor Tjlapga jläkoyo» le. Gueniyo epga kjone kjone äär ber löng Sbö sök no pjlujo iyado lishko llëme. Eye bor Data sök kjok dogo li kolë ga äär ber ba nopga eröe. 22 No llgwezlong dbaryoshko ga oba ara tjlä bor kong ga «Pja borwa Tjlapga jläkoyo. Bop tjläkwo lororwa ara. Bop ko go ga Ä sëyaga tjeng oba goshko li ichororwa toe. Bop ko go ga llëbo iydëba llëm wleniyo shäryororwa ara» le. 23 Gueniyo eshko ga tja tjlä ba kong ga «Pjây bor nopga llëme. Pjây nopga owa erä. Pjây opkjös bor shwoy ëre dwayo» lër ba kong eni.

U shäryëy sorë

24-25 »Eye, tja tjläkwo kuya, ga llëye loror li shärye ga e so domer u ywaga kjlara kjoyoe. U shäryarashko ga shwleyo pjlonarong, ga ak iara ba so bäng pjribrie. Shäryara pjir ga shunyo shrono, di to jer, pjluk shrono träk llëm, pjono u li goshko ga to wito llëm, ba shwleyo pjlong lok rong, ak roshko kjishko.

26-27 »Gueniyo eye, tja tjläkwo kuya, ga llëye loror li shärye llëm ga e so domer u ywaga oblë kjoyoe. U shäryarashko ga shwleyo pjlonaruriso, rong llëme. Shäryara pjir ga shunyo shrono, di to jer, pjluk shrono träk llëm, pjono u li goshko ga skwara pjir, söra dirë drete» le.

28 Tjläno pjir ga nopga uunkong löng li beno löng yëy le erä, pina sorë li kjishko. 29 Tjläkwo lara jläkoyo, dbo ara go, le no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë go lirë dik llëme.

8

Domer poglo go swlo ara, sho an do jikong wleniyo pop-tara Jesúsde kjlara

1 E irgo ga Jesús oplono jer dlup dwayoshko, ga nopga to jer ara ba tjok. 2 Eshko ga domer shrono shäng Jesús shwoy. Domer li poglo go swlo ara, sho an do jikong. Öötong shäng Jesús zlong bäng ga kjök tonobokshto, tjlä ba kong ga «Tjlapga, tja poptëp woydë ga tja poptëp ga pjluë» le.

3 Kuya ga porwara ba orkwo go, ga tjlē ba kong ga «Pja poptēr woydē. Pja ber pjlú shara» le. Jekdo eshko ga domer li poptono, beno pjlúe. 4 Eshko ga Jesús tjlē ba kong ga «Tja kuzong. Pja poptoror lēp ē kong llēme. Pja nom opping syōshtaga Sbō kong nopga kjīshko li kong, pja ūya wlo erōe. Sbō sēngglo lara Moisésdē li sōp, twēp ba kong, pja poptono miydēba wlo» le.

Ēngkjwaga kägäyo parkaga poptara Jesúsdē kjlara

5 E irgo ga Jesús opzrēno jek öötong shäng Capernaúm kjokyo. Domer Roma so shäng kjlara eshko, e ĕngkjwagaga ara kägäyo. E tek shrono shäng Jesús zlong bäng ga tjlē ba kong ga 6 «Tjlapga, bor parkaga buk swlo ara bor ushko. Dre kuga llēm, doyo bang ara» le.

7 Kuya ga tjlē ba kong ga «Enira tja jek ba poptē» le.

8 Kuya ga tjlē ba kong ga «Tjlapga, tja llēno llēm, tjwlō llēm, pja opzrēk tek bor u roshko wlo. Bor parkaga poptē lēp erō ga poptē dani. 9 Tja kägäyo tjok. Llēye le bor kong li shäryēr eni ūyado. Tja ĕngkjwagaga ara kägäyo. Llēye lēr ba kong li shärye lok eni ūyado bakoe. “Pja nomo” lēr kjlara kong ga toe. “Pja tegō” lēr kjlara kong ga teke. Bor parkaga tjwlēk shäng pjir wleniyo ichēr llēbo shäryē ga shärye eni» le.

10 Kuya ga beno shäng yēy le erä, ga tjlē nopga jēk löng ba tjok li kong ga «Lēr bomi kong jlōkoyo ga domer ēre mär bor go jlōkoyo, Israel tjēyoga uunkong kjinmo. 11 Lēr bomi kong ga nopga judío llēm wleniyo tjwe ara llaw pogo dwayo, äär löng iē Abraham, Isaac, Jacob tjok, Sbō sök no pjluyo ūyado lishko. 12 Judiógara, epga uunkong äär löng eshko wlo. Gueniyo kjone kjone dbuya ber tjeng kjoko, kjok ro sī roshko, ber tjeng slar eshko, kowo uē, llēbo bang ara ba kong kjīshko» le.

13 Eshko ga tjlē ĕngkjwaga kägäyo li kong ga «Pja nom bop ushko. Woyotjlīnop sorē ga shäryoror bop kong eni» le, ga ba parkaga li poptono jekdo eshko.

Pedro ĕm poptara Jesúsdē

14 E irgo ga Jesús jek öötong shäng Pedro ushko ga ba ĕm wlēna buk ba bukklo kjing go, kjlirkono buk trāk llēme. 15 Eshko ga ba orkwo porwara, ga kjlik li zenoe. Eni ga walē li kojono, ga dli shäryono ba kong.

Swlopga poptara Jesúsdē ara

16 Jek kjok ro zar ga nopga goshko Ä sēyaga sōraba ara Jesús kong. Ga Jesús tjlēno ba kong dö ga Ä sēyaga li to lok ba go dwayo. Swlopga löng kjlobi li poptara bakoe. 17 Shäryono eni, tjlōkwo lara Tjlapgarē ba tjlōkwo laga tek dēnashko so Isaías kong li ber jlōkoyo wlo. Tjlēno beno eni:

«Shji dōra bi swlo tjeng kēs li dbo dorko dwayo.»*

Shji jēk Jesús tjok ga soyo buke

¹⁸ E irgo ga ĩya Jesúsdē ga oba tjwe tōn ara shāng lishko ga ba oppinggaga ichara dipzē jek di bāng buk kēsbang li kjwo kalēkong. ¹⁹ Eshko ga no pingga kjok ĩlgwekklo tara Moisésdē go li tek shāng ba zlong bāng kjlara ga tjlē ba kong ga «Tjlapga no pingga, woydēr ga pja jek kjone ga tja jek bop tjok eshko» le.

²⁰ Kuya ga tjlē ba kong ga «Shjiti kjloshko so, e pē klung bāng. Sēnwa, e pē ba usho roy. Gueniyo no to ter kjok dogo dwayo ērera wosh-tozlong shtoyo drete» le.

²¹ E irgo ga Jesús oppingga kjlara tjlē ba kong ga «Tjlapga, tja ichos jek bor data ushko sira. Bor data wolono, jnenor sakshko pjir ga tja tekdo irōng bop tjok» le.

²² Kuya ga tjlē ba kong ga «Pja tek bor tjok, pja pin wlo dey. Shinmoga ber tjeng ēng jnek wēyē» le.

Pjluk, di bāng buk kēsbang, e ichara Jesúsdē

²³ E irgo ga Jesús opyono kkyong roshko ba oppinggaga tjok, ga toe. ²⁴ E irgo ga pjluk tjwe jong trāk llēm, dbo ara di bāng buk kēsbang li kjing go. Di iōya ara, ga kkyong li pir sek seke. Gueniyo Jesús bē buk pēe. ²⁵ Eni ga ba oppinggaga jek lōng ba wolleng, ga tjlē ba kong ga «i Tjlapga, tjawa

kjimotozong, tjawa shten llēm wlo!» le.

²⁶ Kuya ga tjlē ba kong ga «¿Bangkjrēmi ega? Pjāy lōng mār bor go jlōkoyo llēme» le. E irgo ga kojono, ga pjluk, di iōya, e wlona, ga beno tjeng tjēkso.

²⁷ Eni ga epga beno lōng yēy le erā. Ga tjlē lok ēng kong ga «¿Domer kjwe ēro? Īzīa. Tjlēno pjluk, di iōya li kong ga kole pjlué» le.

Domerga do pjok goshko Ä sēyaga

²⁸ Jesús, ba oppinggaga, e dipzono jek oōtong lōng di bāng buk kēsbang li kjwo kalēkong, Gadara kjokyo. Eshko ga domerga goshko Ä sēyaga lōng do pjok. Epga iir āya kjloshko so wleni. E kjīshko ga ēye jēk irbo e go llēme. Eshko ga domerga li opshino tek sakshko dwayo, tjwe lōng Jesús zlong bāng ga ²⁹ tjlē ba kong dbo go ga «Sbō Wa, ¿pja tek shāng borwa barwē ega? ¿Pja to tek ēreshko borwa shdung wlore? Borwa shdūzlong dbaryo li äätē llēm obi» le. ³⁰ Epga lōng lishko soshko ga kōchi tjeng trāk llēm, iē. ³¹ Eni ga Ä sēyaga li tjlē ba kong ga «Rokērwa bop kong sira ga tjawa ichēp domerga pjok ēre rayē wlo wleni ga tjawa ichos jek kōchi tjeng kjwe go» le.

³² Kuya ga tjlē ba kong ga «Pjāy nomo» le. Ga Ä sēyaga li opkjono to lok domerga li go dwayo, jek lok kōchi li

* 8:17 Isaiás 53.4.

go shara. Wop eni llëm ga köchi tjeng li zrono jer ri ri dlup poglo go, optono lok jer uunkong di bäng buk kësbang li roshko, ga shteno lok dret eshko.

³³ Eni ga köchi dagaga tjeng li töktong jek ey dwayo, ga öötong löng nopga löngshko ga llëye ina domerga goshko Ä sëyaga tjok li roy lara nopga kong pjire. ³⁴ Eni ga nopga löng eshko li opshino jek lok uunkong, ga öötong löng Jesús shänglishko ga tjëlë ba kong ga «Rokërwa bop kong sira ga pja opshis kjok ëreshko dwayo» le.

9

Domer dre kuga llëm wleniyo poptara Jesúsde kjlara

¹ E irgo ga Jesús opyono kjoyong roshko, ga dipzono jek ba kjokshko iröng obi. ² Eshko ga domer buk töshko kjlara, dre kuga llëm wleniyo, ga söra nopga oblërë lok poglo roshko Jesús zlong bäng. İya Jesúsde ga swlo sögaga li mär ba go ga tjëlë swlo buk töshko li kong ga «Pja wosong llëme. Owa pjang bop go li lönor beno drete» le.

³ No pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésde li go löng eshko kjlöbö. Kuya lok ga wotjlik ga «İ Domer kjwe shäng Sbö läywë owa, ber tjwlö llëm wlo le!» le.

⁴ Wotjlik löng llë li miydara Jesúsde pjir kuzong ga tjëlë ba

kong ga «İ Pjây wotjlik owa eni ega? ⁵ «Owa pjang bop go li lönor beno drete» loror ba kong. Gueniyo lönorde, de lönor llëm, e İgömi llëme. Gueniyo ga «Pja kojözong. Pja jëkzong» loror ba kong ga poptororde, de poptoror llëm, era İgömi wëllëe. ⁶ Kjok ëre kjing go ga no to ter kjok dogo dwayo ëre dbo ara, owa pjang nopga go li lön ber dret wlo ga pjluë. Miydëmi wlo ga llëbo shäryër e» le. Eni ga tjëlë swlo buk töshko li kong ga «Pja kojözong. Bop bukklo kjwe kjros, ga pja nom bop ushko» le. ⁷ Kuya ga kojono, ga to jek ba ushko. ⁸ İya löng eshko lirë ga beno löng yëy le erä, ga Sbö poshrëra, dbo twara domer kong eni kjïshko.

Mateo rokara Jesúsde

⁹ E irgo ga Jesús opshino to ey dwayo. Jek jëk shängshko ga domer sök kjlara eshko ko Mateo, e dbur tönnga Roma so kong. E sök ba pak lishko. İya Jesúsde ga tjëlë ba kong ga «Pja tek bor tjok, pja pin wlo» le. Kuya ga kojono, ga to jek ba tjok.

¹⁰ E irgo ga Jesús jek öötong sök ië Mateo tjok ba ushko,* ba oppinggaga tjok. Ga nopga dbur tönnga Roma so kong öötong löng ië ba tjok eshko, nopga owa wleniyo oblë öötong löng ië ba tjok eshko bakoe. ¹¹ İya fariseogarë ga tjëlë Jesús oppinggaga löng li

* **9:10** Grecia so tjlökwö ëre llë loklo miydëy yötso llëme. E Jesús jek öötong sök ië Mateo tjok Jesús ushko loklo, llëm ga Jesús jek öötong sök ië Mateo tjok Mateo ushko loklo. È ushko miydëy yötso llëme.

kong ga «¿Bomi pingga kjwe ië nopga owa wleniyo tjok kjweni ega?» le.

12 Kuya Jesúsde ga tjlë ba kong lok ga «Nopga löng pjlú, swlo llëm ga e dwlomnega woydë llëme. Swlopgara dwlomnega woydë. 13 Pjây to opping Sbö tjlökwo go. Tjlëno beno eni: “Woydër ga oblë songe lëmi. E tjlwö ara, öng zrömi, sho sumi, pjë dret bor poshrëkkio li kjinmo.”† Eni ga tja shrono shäng kjok ëreshko, nopga pjlo bek rokaga llëm, nopga owa rokaga eröe» le.

Jesús lano shji ië llëm Sbö kong dbaryo kjishko

14 Dbar kjwara ga Juan oppinggaga tek shrono löng Jesús shwoy ga tjlë ba kong ga «Tjawa ië llëm Sbö kong dbar kop ara. Fariseoga omshäryë eni bakoe. ¿Bop oppinggagara omshäryë eni llëm ega?»

15 «Orkwosmozlöng dbaryoshko ga domer orkwosmok wlo li‡ shäng ba tjok obishko ga nopga mak löng eshko li§ woydë llëme. Gueniyo domer li söraba ba shjiryoshko ga ega ië llëm eshko jã.

16 »Shwong këguë* bängyëy shwong likyo tjaglën† go llëme. Shäryoroy eni kjwe ga shwong likyo tjaglën li,

shwong këguë li, e sreya, dwler jek këgong.

17 »Kjillgwo bo dyo dbo ara tjaglën‡ tyëy ba bapkwö këguë shäryak öng kwota go§ roshko llëme. Shäryoroy eni kjwe ga bapkwö li böptur. Eni ga kjillgwo bo dyo li ber llëno ame, ba bapkwö li ber eni bakoe. Eni kuzong ga kjillgwo bo dyo dbo ara tjaglën tyëy wlo ga woyde bapkwö tjaglën, pjöyikong ber tjeng pjlú wlo» le ba kong.

Kjoglo kjlara wolono buk, walë kjlara swlo ara

18 Jesús shäng tjlë wopro ga judío ichaga tjwe shäng kjlara ba zlong bäng, ga kjök tonö, tjlë ba kong ga «Bor wa walë wolono buk eeri jã. Gueniyo pja jek orkwö ië ba kjing go ga woshre iröng obi» le.

19 Kuya ga kojono, ga to jek ba tjok, ba oppinggaga jek ba tjok bakoe.

20 Löng li tjrëko walë shäng kjlara swlo ara lu pjloglo sak kjwara kjingsho pjök (12) tjän. Ba dbar İya İyado, poptë llëme. Eshko ga tek shrono shäng Jesús zlong bäng ba kokso shwo lëkong, ga ba shwong worbo porwara. 21 Wotjlik ga «Ba shwong worbo porwër dö ga tja poptë» le.

† 9:13 Oseas 6.6. ‡ 9:15 Domer orkwosmok wlo le li, e Jesús loklo. § 9:15

Nopga mak löng eshko le li, e Jesús oppinggaga loklo. * 9:16 Shwong këguë le li, e tjlökwo twara Sböre Israel tjëyoga kong jlökoyo dënashko li loklo. † 9:16

Shwong likyo tjaglën le li, e tjlökwo twara Sböre jlökoyo tjaglën Jesús kjishko li loklo.

‡ 9:17 Kjillgwo bo dyo dbo ara tjaglën le li, e tjlökwo twara Sböre jlökoyo tjaglën

Jesús kjishko li loklo. § 9:17 Kjillgwo bo dyo dbo ara bapkwö këguë shäryak öng

kwota go le li, e tjlökwo twara Sböre Israel tjëyoga kong jlökoyo dënashko li loklo.

²² Īya Jesúsdē irōng ga walē bē shāng. Eshko ga tjlē ba kong ga «Pja wosong llēme. Pja mār bor go kuzong ga pja poptonoe» le. Ga walē li poptono jekdo eshko.

²³ E irgo ga Jesús oōtong shāng judío ichaga li ushko ga Īya ga nopga dbonmo bakwaga poshāryē lōng ba shinmo jnek wlo, ga nopga slar wopjluk jong trāk llēme.

²⁴ Eshko ga tjlē lōng li kong ga «Pjāy opshis na dwayo. Kjonglo, e wolono llēme. Buk pē erā» le. Kuya lok ga Jesús joywe lok jong erā.

²⁵ Gueniyo ga epga ichara opshik pjire. E irgo ga opzrēno jek oōtong shāng kjoglo buk lishko, shara ba orkwo go, ga kojono.

²⁶ Llēbo shāryono eshko li roy shdōktong kjok eshko kjwang jikong.

Domerga kjok ĭgō llēm wleniyo poptara Jesúsdē do pjök

²⁷ Jesús opshino jek shāng ey dwayo ga domerga lōng do pjök kjok ĭgō llēm wleniyo. Oō le jek lōng ba irgo, tjlē ba kong ga «David tjēyo, tjawa songe lozong» le.

²⁸ Ga Jesús jek oōtong shāng ushko ga nopga kjok ĭgō llēm wleniyo li jek aār lōng ba irgo. Eshko ga Jesús tjlē ba kong lok ga «¿Woyotjĭmi ga pjāy bokkwo poptēr ga pjlúe lēmire?»

«Ĕng, Tjlapga» le lok ba kong.

²⁹ Eni ga ba bokkwo porwara Jesúsdē, ga tjlē ba kong

ga «Pjāy mār bor go kuzong ga shāryē bomi kong eni» le. ³⁰ Bokkwo poptono pjir ga Jesús tjlē ba kong ga «Pjāy poptoror lēmi ē kong llēme» le. ³¹ Gueniyo opshino jek lok ey dwayo, ga llēye shāryara Jesúsdē ba kong li roy shdōra kjok eshko kjwang jikong.

Domer tjlē llēm poptara Jesúsdē kjlara

³² Domerga li opshino pjir ga domer sōraba tjwe shāng kjlara, tjlē llēm, goshko Ā sēya kjlara. ³³ Eshko ga sēya li ichara Jesúsdē toe. E irgo ga domer li beno shāng tjlē. Īya lōng lirē ga beno lōng yēy le erā. Ga tjlē ĕng kong ga «Llēye ĭkdoy Israel kjokyo kjweni llēme» le.

³⁴ Gueniyo ga fariseoga lōng eshko li tjlē ga «Ā sēyaga iche to, dbo twara Ā sēya kągāyorē ba kong li go» le.

Dwla bo ara

³⁵ Jesús to shāng oba ping kjok kjrina kjrina, judioga syō uyo roshko. Sbō ber no pjluyo sorē li roy pjlú le oba kong. Oba swlo llē ara, llayo boyo bang ara, e poptara.

³⁶ Īya ga nopga sjeno lōng ara, dbo ame. E kjĭshko ga songe le. Wotjĭlik ga epga ōng wlēp ushko so daga llēm wleni le.

³⁷ Eni ga tjlē ba oppinggaga kong ga «Dwla bo kjrēy wlo ga ara, gueniyo parkagaga kjlōbö dōe. ³⁸ Eni ga rokozi dwla sogo li kong ga parkagaga wlēya obi, dwla bo ara li kjre wlo» le.

10

Jesús domerga kjrono doglo sak kjwara kjingsho pjök (12)

¹ Jesús, ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li rokara, ga kong dbo twara, Ä säyaga tjeng oba goshko li iche to wlo, swlo oblë oblë, llayo boyo bang ara, e popte wlo bakoe. ² Domerga kjrara parkë löng Sbö tjlökwo roy lagaga ba äska doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li ko lok eni:

Simón, e kowëba Pedro, e ba bäm ñyo;

Andrés, e Simón lëng;

Santiago, e Zebedeo wa;

Juan, e Santiago kjlarayo;

³ Felipe;

Bartolomé;

Tomás;

Mateo, e parkono dbur tōngga Roma so kong;

Santiago, e Alfeo wa;

Lebeo, e kowëba Tadeo bakoe;

⁴ Simón, e cananita;*

Judas Iscariote, e Jesús soynega.

Ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li poshduna Jesúsde

⁵ E irgo ga ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li ichara jek Sbö tjlökwo lë. Bäm goshko ga tjlëno ba kong ga «Pjây jek judioga shwoy eröe. Pjây jek nopga judío llëm wleniyo shwoy llëme. Pjây jek opzrëk Samaria kjokyo llëm bakoe.

⁶ Pjây to Israel tjëyoga shwoy dey, epga, e öng wlëp ushko jeno löng wleni kjïshko. ⁷ Pjây nom Sbö ber no pjluoyo wlo li, e dbaryo ääto li roy shdök. ⁸ Swlopga poptëmia. Shinmoga woshreëmia. Nopga poglo go swlo ara, sho an do jikong wleniyo poptëmia. Ä säyaga tjeng oba goshko li ichëmi toe. Pjây kong dbo twak iguing kuzong ga oblë kjimtëmi iguing bakoe. ⁹ Dbur sho sömi bomi tjok llëme. ¹⁰ Shwong oblë sömi llëm, drepkwota oblë llëm, llëbo bapkwot llëm, kjorkung llëm bako, ëye parkë ga mär ba potjwlëkklo ba pak äska li go kjïshko.

¹¹ »Pjây äär kjone pogo ga no wlëmi kjlara, miydëmi ga wotjlik bëy wleniyo, ga pjây ber löng ba ushko, äär jong pjây opshik kjok eshko dwayo guing. ¹² Pjây äär ushko ga «Pjây kjimte Sbörë» lëmi ba kong eni. ¹³ E irgo ga e beno bomi kong pjlu wleni ga kjimte Sbörë jlökoyo. Eni llëm wleni ga tjlökwo loromi pjlu li ber ba kong llëme. ¹⁴ Pjây öötong löng kjone ga pjây wlokre llëm, pjây kuya llëm wleni ga pjây opshik kjok eshko dwayo ga bomi dre pjlungyo lözï ber tjeng eshko. ¹⁵ Lër bomi kong jlökoyo ga no llgwezlong dbaryoshko ga kjok eshko sopga shdüya Sbörë ara, Sodoma sopga, Gomorra sopga, e kjinmo.

* **10:4** Cananitaga le li, ba tjëyoga baïya woyde lok ara, woyde ga iche nopga kjok shto oblë sorë ame, ga llëbo shäryara lok ara ber löng opichë om go wlo.

Shji shdungoba

16 »Tja kuziã. Pjãychër jek lōng ōng wļēp ushko so jēk lōng shjiti kjloshko so lōngshko wleni. Eni kuzong ga pjãychër jek lōng nopga kjok miydē ara wleni, gueniyo pjãychër ber lōng wļēp bakoe.

17 Pjãychër sjēke. Pjãychër iēba ber tjeng tjlapgaga wloshko, pjãychër sōkoba äär judioga syō uyo roshko, pjãychër shpokoba no shpokklo go eshko wlo.

18 Bor kjishko ga pjãychër sōkoba äär tjeng no ichagaga boksho, pjilupga kēsēs boksho bakoe. Eshko ga llēbo ĩnōmi, kuromi li roy lēmi ba kong, nopga judiō llēm wleniyo kong bakoe. 19 Gueniyo ga pjãychër shakobashko ga pjãychër woydē llēm, “¿llēye lēr?” lēmi llēm, “¿llēr sorē?” lēmi llēm bakoe. Pjãychër tjlēshko ga tjlōkwo twe Sbōrē bomi kong, lēmi wlo. Pjãychër woydē llēm e kjishko. 20 Eshko ga pjãychër li tjlēkdo llēme. Bomi Data Sēya li tjlēkdo bomi kjishko.

21 »Nopga epena dō ēng twē tjlapgaga kong, zrōya lok wlo. Dataga, e ba wapga twē eni bakoe. Wapga iirkono ba data, ba mekē kong ga twe tjlapgaga kong, zrōya wlo. 22 Pjãychër ĩywa nopga uunkongdē shjiktēng bor kjishko. Gueniyo ga ēye mār Sbō go äär jong ba dbo go ga era dār ber shāng pjilū ĩyado. 23 Pjãychër lōngshko ga pjãychër shdungoba wleni ga pjãychër tōk kjok sho oblē. Gueniyo lēr bomi kong jlōkoyo ga pjãychër

äätē Israel kjokyo uunkong llēm obishko ga no to ter kjok dogo dwayo ēre shrono tjan.

24 »Oppinggaga tjlwō ara, ba pingga kjinmo llēme. Parkagaga tjlwēk lōng pjir wleniyo tjlwō ara, ba sogo kjinmo llēm bakoe. 25 Woyde oppingga lirē ga äär ber ba pingga dik erō dey. Woyde parkaga lirē ga äär ber ba sogo ĩ dik erō dey bakoe. Tja bomi kägäyo. ¿Tja ga kowēba Beelzebú† ga era pjãychër?

Nopga bangkjrēy llēme

26 »llēbo shāryak lūtshko kēs li wen wēlēshko. llēbo jnek tjeng kēs li wlēkoba pjire. E kjishko ga nopga bangkjrēy llēme. 27 Tjlōkwo lēr bomi kong shkēshko li, e lēmi oba kong kjok shjiyshko. Tjlōkwo lēr bomi kong lūtshko li, e lēmi oba uunkong kong kjone pogo. 28 Nopga bangkjrēmi llēme. Bomi doyo zrōya lok ga pjilū, gueniyo bomi sēyara zrōya lok ga äe. Bomi sēya, bomi doyo, e zrōga, dbuga iōk pjē jong ri ri sjer llēm shtoyo li roshko ga pjilū li, e bangkjromirē dey.

29 »¿Sēnwa kjwo pjōk, e soynek dburwa kjwara āska llēmdo? Eni ēmdē ga sēnwa li iche bomi Datarē lon tōshko, enira lon. Gueniyo iche llēm ga lon kjwara llēme. 30-31 Pjãychër tjlwō ara, sēnwa ara kjinmo. Bomi kākzong pjilobi li shtara Sbōrē pjir tjan. E kjishko ga llēye bangkjrēmi llēme.

† 10:25 Ä, e kowēba Beelzebú bakoe.

Shji lan oba tjok Jesús kjĩshko

³² »Pjãý tjlěno oba kong ga pjãý löng bor tjok loromi wleni ga bomi kjĩshko ga tja tjlě bor Data sök kjok dogo li kong ga pjãý löng bor tjok lěr eni bakoe. ³³ Gueniyo pjãý tjlěno oba kong ga pjãý löng bor tjok llěme loromi wleni ga tja tjlě bor Data li kong ga pjãý löng bor tjok llěme lěr eni bakoe.

Shji moskwoga ara

³⁴ »Tja shrono shäng nopga ichě ber löng wlěp ęg tjok wlo lěmi llěme. Tja shrono shäng nopga ichě ęgkjwě wlo, ber löng wlěp ęg tjok wlo llěme. ³⁵ Tja shrono shäng wapga domerga ichě ęgkjwě ba dataga tjok, wapga walěga ichě ęgkjwě ba mekěga tjok, pjlaydoga ichě ęgkjwě ba ęgga tjok. ³⁶ Eni ga bomi pjeyoga löng bomi ushko li ber löng bomi moskwoga.

³⁷ »Ěye, ba data, ba mekě, ba wapga, e woyde ara, bor kjinmo wleni ga ber bor oppingga ga äe. ³⁸ Woyde ga llěye shäryěba ba kong bor kjĩshko llě pogoshko li, e zrökoba pjang kjlős go ęmdě ga e ba kong ga llěye llěme le. Eni llēm ga e ber bor oppingga ga ä bakoe. ³⁹ Ěye beno shäng bor tjok llēm, e zrökoba llěme le wleni ga äär kjok dogo llěme. Gueniyo ga ęye jěk bor tjok jlökoyo, e zröraba bor kjĩshko ęmdě ga era ber sök sě iyado Sbö tjok.

Bi potjwlěkklo

⁴⁰ »Ěye, pjãý wlokjrara ga tja wlokjrara wleni. Ěye, tja wlokjrara ga bor ichaga wlokjrara wleni bakoe. ⁴¹ Ěye Sbö tjlökwo laga wlokjrara, e Sbö tjlökwo laga kjĩshko ga Sbö tjlökwo laga li potjwlěkklo ber ba kong bakoe. Ěye no pjlo bek wleniyo wlokjrara, e pjlo bek kjĩshko ga no pjlo bek li potjwlěkklo ber ba kong bakoe. ⁴² Ěye bor oppingga song ęre kjimtara, e bor oppingga kjĩshko ga sěna di zeng erö ęmdě ga lěr bomi kong jlökoyo ga potjwlěkklo tjok tjän» le.

11

Juan No Waga

¹ Jesús, ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li poshduna pjir ga to jek lok eshko dwayo, jongya kjok shto oblě oblě, oba ping wlo.

² Eshkoshko ga Juan shdung shäng no shdüzlong uyo roshko. Ga Cristo roy kuya ga ba oppinggaga ichara pjök mya, ³ llěbo kjakrokě Jesús kong. Öötong löng Jesús shängshko ga tjlě lok ba kong ga «¿No pjluoyo iche le Sbörě koshërwa löng li pjare, de oblě koshorwarě?»

⁴ «Llěye kuromi, ĩnomi li to lěmi Juan kong. ⁵ Nopga kjok ĩgö llēm wleniyo kjok ĩnoe. Nopga jěk llēm wleniyo jěktonge. Nopga poglo go swlo ara, sho an do jikong wleniyo poptonoe. Nopga kjok kugö llēm wleniyo kjok kunoe.

Shinmoga woshrono iröng obi. Nopga song wleniyo kong Sbö tjlökwo roy pjlú lak ba kong. ⁶ Eye mär bor go, ga tja raye llëm ga era ber sök wopjlúe» le ba kong.

⁷ Epga brikshko ga Jesús tjlëno oba kong Juan kjishko. Tjlë ga «¿Pjây jek löng kjok dogro no llëmshko, Juan ikshko ga pjây äätë eshko llëm obishko ga domer, e kjwe sorë loromi? ¿E sjro bakwara pjlukdë wleni loromire? ⁸ ¿Eni llëm ga e kjwe sorë loromi? ¿E doyono shäng shwong wolësowa, tjwlö ara wleniyo go loromire? Miydëmi pjlú ga nopga eniyo löng pjlú ushko. ⁹ ¿Eni ga e kjwe sorë loromi? ¿E kjwe Sbö tjlökwo laga loromire? E jlöe. Ga e tjwlö ara, Sbö tjlökwo lagaga oblë kjinmo. ¹⁰ Sbö tjlökwo tak pjang li goshko ga Sbö tjlëno Juan kjishko. Tjlëno beno eni:

»“No ichër kjlara bop bäm go, bop roy laga, irbo poshäryë bop kong wlo.”*

¹¹ »Lër bomi kong jlökoyo ga nopga uunkong kjok ëre kjing go äätë tjwlö ara, Juan No Waga kjinmo llëme. Eni gueniyo ga nopga löng Sbö sök no pjluyoshko kjlobi li tjwlö ara, Juan kjinmo.

¹² »Juan No Waga dbaryoshko tek lëkong ga nopga ara optwono Sbö kong, e ber ba pjluyo wlo. Ga nopga owa ëngkwë ara, Sbö ber no pjluyo llëm wlo. ¹³ Juan

tjwayde llëm obishko ga Sbö tjlökwo lagaga uunkong tjlëno ga llono ga Sbö, e ber no pjluyo le. Kjok ilgwekklo tara Moisésdë li tjlë eni bakoe. ¹⁴ Eye, tja tjlökwo kuya woydë li kong ga lër ga Sbö tjlökwo laga Elías tjwe iröng lara koshëmi löng li, e Juan. ¹⁵ Eye kwomgwo tjok ga woyde ga kuya yötso.

¹⁶ »Eerishko dbaryo sopga, ¿pjây so llë kjoyo lër bomi kong? Pjây so kjwozirga öö le löng ëng kong llëbo soynezlöng shtoyoshko tjör kjoyoe. Tjlë lok ga

¹⁷ »“Tjawa dbonmo bakwono ga

bëyotkoromi llëme.

Tjawa tono tükwo woydoklo ga

pjây slatong llëm bakoe” le lok eni.

¹⁸⁻¹⁹ »Lër ega lër bomi kong. Juan shrono shäng ga iono llëm Sbö kong dbar kop ara, ga kjillgwo bo dyo iono llëm bakoe. Eshko ga “Kjwe goshko Ä sëya kjlara” loromi. E irgo ga no to ter kjok dogo dwayo ëre shrono ga tja ië ara, tja kjillgwo bo dyo ië bakoe. Eni ga “Domer kjwe ië sïyo, nelötkë äe, jëk nopga owa wleniyo tjok, ië nopga dbur töngga Roma so kong li tjok bakoe” lëmi eni. Lër bomi kong ga pjây so kjwozirga löng li kjoyo e kjishko. Sbö kjok miydë li, e jlöe miydëba ba pak shäryara beno li go» le.

Kjok shto oblë oblë, ba tjlökwo kjrëba woydë llëm

* 11:10 Malaquías 3.1.

kjĩshko ga kjok eshko sopga włona Jesúsdë

²⁰ Lłëbo ĩydëba llëm wleniyo shäryara Jesúsdë kjok shto oblë oblë tjän, ga kjok eshko sopga, llëbo owa shärye löng li, e owa jlöe loromi llëm, ga rayara llëm bakoe. E kjĩshko ga e dbaryo ga epga włona Jesúsdë, tjłë ga ²¹ «¡Corazín sopga, Betsaida sopga, pjäy song jlö, pjäy shdungko! Lłëbo ĩydëba llëm wleniyo shäryoror bomi kong li ĩna Tiro sopga, Sidón sopgarë tek dënashko kjwe ga llëbo owa shärye löng li, e owa jlöe lara, ga rayara, ga shwong pjuna shtëgro së ä wleniyo, pjlung sho iara ba dlu kjing go, ba woowa li ĩya Sbörë wlo tjän. ²² Eni ga lër bomi kong ga no llgwezlong dbaryoshko ga pjäy shdüya Sbörë ara, Tiro sopga, Sidón sopga, e kjinmo.

²³ »Capernaúm sopga, ¿pjäy wotjłik ga pjäy söya Sbörë jem äär kjok dogo lëmiro? Eni llëme. Pjäy iche jer äär iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li roshko. Lłëbo ĩydëba llëm wleniyo shäryoror bomi kong li ĩna Sodoma sopgarë kjwe ga eeri ga ba tjëyoga löng eshko obi. ²⁴ Eni ga lër bomi kong ga no llgwezlong dbaryoshko ga pjäy shdüya Sbörë ara, Sodoma sopga kjinmo» le.

Shji woshtë sorë

²⁵ Eshko ga Jesús tjłë Sbö kong ga «Data, pja kjok dogo sopga, kjok ëre sopga, e Tjlapga. Llëye jnenop kjok miydagaga löng kong li pinop oba song, wotöy

wleniyo kong. E kjĩshko ga pja poshrër ara. ²⁶ Shäryorop eni, woydorop eni kjĩshko» le.

²⁷ Eshko ga tjłë nopga kong ga «Lłëbo uunkong iara Data Sbörë beno tjeng bor włoshko. Sbö Wa ëre sorë, e miydaga ërë llëm, e miydaga bor Datarë eröe. Data Sbö, e sorë miydaga ërë llëm, e miydaga tjarë eröe. Gueniyo e sorë pin woydë ë kong ga pin.

²⁸ »Pjäy sjeno parkorbo, llëbo pjanbo ga pjäy tek bor shwoy uunkong, ga pjäy iër ber löng woshtë. ²⁹ Tja włëp, wotöy kuzong ga pjäy kong pak twër li shäryozı, pjäy oppıs bor go. Enira pjäy woshtë jlökoyo. ³⁰ Llëye pin bomi kong li, e kjang llëme. Llëye twër bomi kong pjami wlo li, e kwing llëm bakoe» le.

12

Woshtozlong dbaryo ga Jesús oppinggaga dwla bo kjrono

¹ Woshtozlong dbaryo kwara ga Jesús jëk shäng dwla dgak buk li tjreko. Eshko ga ba oppinggaga pjli ara kuzong ga dwla bo kjre löng, ue lok wlo. ² ĩya fariseogarë ga tjłë Jesús kong ga «¡Bop oppinggaga kjwe ĩzong! Löng llëbo shäryako woshtozlong dbaryoshko llëm li shärye» le.

³ Kuya ga tjłë ba kong ga «¿Dënashko ga David, ba yorkagaga, e pjli lok arashko ga llëye shäryara tak pjang Sbö tjłökwo go li, e lomirë

llëmdo? ⁴ David opzrëno jek shäng Sbö u roshko, ga pjlung shosho suk pjir iak beno tjeng dboy Sbö kong li, e uaga syöshtagagarë erö ëmdë ga uara loke. ⁵ Kjuk llgwekklo tara Moisésdë li tjlä ga woshtozlong dbaryoshko ga syöshtagaga parkë löng Sbö u roshko li, llëye owa shärye löng llëme. ¿E lomirë llëmdo? ⁶ Lër bomi kong ga ëreshko shäng kjlara tjwlö ara anmoyö, Sbö u kjinmo. ⁷ Sbö tjlökwö tak pjang eni: “Woydër ga oblë songe lëmi. E tjwlö ara, öng zrömi, sho sumi, pjë dret bor poshrëkklo li kjinmo.”* Tjölkwö ëre llë loklo miydëmi kjwe ga “Pja owa shäryono” lëmi oblë llëye owa shäryono llëm li kong llëme. ⁸ Woshtozlong dbaryo kägäyo li, no to ter kjok dogo dwayo ëre li e» le.

Woshtozlong dbaryoshko ga swlo poptara Jesúsdë kjlara

⁹ E irgo ga Jesús to ey dwayo, ga opzrëno jek judiöga syö uyo jong kjok eshko li roshko. ¹⁰ Domer shäng kjlara eshko orkwo kjwara slosloe. Fariseoga löng eshko kjlöbö, llëbo wlëya löng ara, Jesús rote e go wlo. Eni ga tjlä lok ba kong ga «¿Woshtozlong dbaryo ga no poptëy ga pjlüre?»

¹¹ «¿Bomi öng, e lono pjläbgwo roshko woshtozlong dbaryoshko ga shimi llëmdo?

¹² No, e tjwlö ara, öng kjinmo anmoyö. Eni ga llëbo pjlú, e shäryëy woshtozlong dbaryoshko ga pjlúe» le ba kong.

¹³ Eshko ga Jesús tjlä domer li kong ga «Pja orkwo roshwizong» le. Kuya ga orkwo roshwino, ga poptono beno pjlú, ba orkwo kar go dik. ¹⁴ Gueniyo ga fariseoga opshino jek lok ey dwayo, ga tjlä lok ëng kong ga «¿Jesús, e zröy sorë ga pjlú?» le.

Sbö parkaga

¹⁵ Wotjlik löng llë li miydara Jesúsdë pjire. Eni ga opshino to kjok eshko dwayo. Oba to jek ara ba tjok. Swlopga löng eshko li poptara uunkong, ¹⁶ ga tjlä ba kong lok ga «Tja ë lëmi ë kong llëme» le. ¹⁷ Shäryono eni, tjölkwö lara ba tjölkwö laga tek dënashko so Isaíasdë li ber jlökoyo wlo. Tjläno beno eni:

¹⁸ «Bor parkaga kjroror shäng ëre.

Kjwe woydër ara. Tja wopjlú ba tjok bakoe.

Bor Sëya iër ber ba go, ga kjok llgwer sorë li roy shdöya tjëyoga uunkong kong.

¹⁹ Kjwe ënglë kar kar ë tjok llëm, öö le kukoba irbo bäng llëm bakoe.

²⁰ Sjro shüktong tjeng li, e toya llëm,† shwomzrëng pjë jer jong ba seto li, e sjëya llëm,‡

* 12:7 Oseas 6.6. † 12:20 Sjro shüktong tjeng li, e toya llëm le li, e domer li ber kjang, nopga dbo ara llëm li tjok llëme loklo. ‡ 12:20 Shwomzrëng pjë jer jong ba seto li, e sjëya llëm le li, e domer li ber wotöy, nopga mär ba go sira dö li tjok loklo.

kjok llgwera beno bek
pjr guing.

²¹ Llono ga tjëyoga uunkong
ber löng ba koshë.»§

*Jesús, Beelzebú**

²² Eshko ga domer shäng
kjlara kjok ïgö llëm, tjlë llëm,
goshko Ä sëya kjlara kjïshko.
E söraba Jesús shwoy, ga pop-
tara beno shäng kjok ïgö pjlú,
tjlë pjlú bakoe. ²³ Nopga
löng eshko li beno löng yëy le
erä. Ga tjlë ëng kong ga «¿Ëre
David tjëyo shrono shäng bi
dögaro llëm?» le lok eni.

²⁴ Kuya fariseogarë lok ga
tjlë lok ëng kong ga «Ä sëyaga
iche to, dbo twara Ä sëya
kägäyo ko Beelzebürë ba kong
li go» le.

²⁵ Wotjlik löng llë li miydara
Jesúsdë pjr, ga tjlë ba kong
ga «Pjlu llë, ba nopga ëngkwë
ëng tjok kar kar wleni ga e
oppjik lok om go. Nopga tjeng
kjok kjrinaso, nopga tjeng u
kjwaraso, e ëngkwë ëng tjok
kar kar wleni ga e oppjik
lok om go bakoe. ²⁶ ¿Eni
ga Ä, e ëngkwë ba sëyaga
tjok wleni ga e pjr maling
llëmdo? ²⁷ Ä sëyaga ichër op-
shik oba goshko dwayo, dbo
twara Beelzebürë bor kong li
go lëmi. ¿Eni ga bomi opping-
gaga kong dbo twaga ërë, Ä
sëyaga iche lok wlo? E kjïshko
ga epga omïk wëlä ga pjây
diktong löng jlöe. ²⁸ Ä sëyaga
ichër to, Sbö Sëya dbo ara go.

Miydëmi e go ga Sbö ber no
pjluyo wlo li, e dbaryo shrono
tjän.

²⁹ »¿Domer sök kjlara dbo
ara ba ushko wleni ga no jek
äär opzrëk lürkë ba u roshko
sorëro? Woyde ga domer
li shara, pjrira bäm go gu-
ing. Enira ba llëbo lüyotke ga
pjlúe.†

³⁰ »Ëye shäng bor shwo
lëkong llëm ga e shäng bor
wloyo. Ëye no töng bor kong
llëm ga e shäng ba shdöga. ³¹ E
kjïshko ga lër bomi kong ga
ëye llëbo owa shäryë, tjlökwo
lë owa ga owa pjang ba go
li löya Sbörë ber dret wlo ga
pjlúe. Gueniyo ëye Sbö Sëya
läywë owa ga owa li löya ba
kong llëme. ³² Ëye no to ter
kjok dogo dwayo ëre läywë
owa ga owa li löya ber dret
wlo ga pjlúe. Gueniyo ëye Sbö
Sëya läywë owa ga owa li löya
eerishko llëm, llonoshko llëm
bakoe.

Kjor, e sorë miydëy ba bo go

³³ »Kjor doyo pjlú ga ba bo,
e pjlúe. Kjor doyo owa ga ba
bo, e owa. Kjor, e sorë miydëy
ba bo go. ³⁴ ¡Pjây so dgur
kjoyoe! ¿Pjây owa kjïshko ga
pjây tjlë pjlú sorëro? Llëbo
tjeng bomi pjlúshko lomirë
bomi kjamo go. ³⁵ No pjlú ga
tjlë pjlú, wotjlik pjlú kjïshko.
No owa ga tjlë owa, wotjlik
owa kjïshko. ³⁶ Lër bomi kong
ga no llgwewlong dbaryo ga
no kjlobi li iche Sbörë ba dbo-
ryë, tjlökwo owa lono kjwobi

§ 12:21 Isaías 41.1-4. * 12:21 Ä, e kowëba Beelzebú bakoe. † 12:29 Domer
dbo ara le li, e Ä loklo. Shrono shäng ba llëbo lüyotkë le li, e Jesús loklo. Lara eni li,
e Ä sëyaga iche wlo ga woydara ga Ä zana guing loklo.

li kjishko. ³⁷ Eshko ga pjây ie ber lông pjlu, llêm ga pjây ie ber lông shdungko, tjlokwo loromi li kjishko» le.

Jonás jyâglo

³⁸ Eshko ga fariseoga, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdê li go, e kjone kjone tjlē Jesús kong ga «Tjlapga no pingga, pja ichara Sbörê li jyâglo shâryos kjrina borwa kong, llêbo ÿdêba llêm wleniyo ïnwa wlo» le.

³⁹ Kuya ga tjlē ba kong ga «Eerishko dbaryo sopga, pjây owa. Pjây so domer ork-wosmok shâng pjir, gueniyo jêk shâng walê oblê tjok kjoyoe. Woydêmi ga llêbo jyâglo shâryêr bomi kong, gueniyo shâryêr llêm, Sbô tjlokwo laga Jonás, e jyâglo shâryotê bomi kong erôe.

⁴⁰ Dênashko ga e beno sök mã dlung roy so kêsbang bö roshko dbargwo mya, shkê dba sorê ga no to ter kjok dogo dwayo êre âar ber buk klung roshko dbargwo mya, shkê dba eni bakoe.

⁴¹ Nínive sopga, e Jonás tjlokwo kunoshko ga llêbo owa shârye lông li, e owa jlôe lara, ga rayarae. Ga êreshko no shâng kjlara tjwlô ara, Jonás kjinmo. E kjishko ga eerishko dbaryo sopga, pjây llgweya Sbörêshko ga Nínive sopga kojong lok, ga tjlē ga «Kjwepga shdungko» le. ⁴² Sabá so pjluwo walê tek pjola dwayo, Pjlu Salomón kjok miydê li kuya wlo. Ga êreshko no shâng

kjlara tjwlô ara, Salomón kjinmo. E kjishko ga eerishko dbaryo sopga, pjây llgweya Sbörêshko ga walê li kojong, ga tjlē ga «Kjwepga shdungko» le.

⁴³ »Â sêya pjang no goshko li toshko ga to shâng shto wlêk kjok dogro no llêmshko, woshtë wlo, gueniyo wlêya llême. ⁴⁴ Eshko ga wotjlîk ga «Tja to bor ushko irông obi» le. Äar irông ba ushko ga wlêya shâng rorê, pjlokjak pjir, poshâryak pjir wleni. ⁴⁵ Eni ga sêya oblê tôya ba tjok doglo kjäk (7), owa ba kjinmo, ga uunkong li pjê jek âar ber tjeng no li go. Eni ga no li beno shâng owa anmoyô, shâng bâm go sorê li kjinmo. Eerishko dbaryo sopga, pjây owa, ga pjây ber lông domer êre dik eni» le.

Jesús, ba mekê, ba lêmga

⁴⁶ Jesús sök tjlē oba tjeng ara li kong wopro ga ba mekê, ba lêmga, e shrono tjeng kjoko, lan ba tjok wlo. ⁴⁷ Eni ga rotaraba Jesús kong, tjlē ga «Bop mekê, bop lêmga, e shrono tjeng bop ïk kjoko» le.

⁴⁸ Kuya ga tjlē ba kong ga «¿Bor mekê, e ê? ¿Bor lêmga, e ê?» le. ⁴⁹ Eni ga ba opping-gaga lông li piya ba sakkwo go, ga tjlē ga «Bor mekê lêr li kjwepga. Bor lêmga lêr li kjwepga. ⁵⁰ Eye bor Data sök kjok dogo li kolê ga era bor mekê wleni, bor lêng wleni, bor dor wleni» le.

13

Dwla sguingga

¹ E dbaryo ga Jesús opshino jek u li roshko dwayo, ga öötong sirkeno sök di bäng buk kësbang li sor go. ² Nopga shrono löng ara kjishko ga Jesús opyono kjong roshko, ga sirkeno sök eshko. Nopga li beno tjeng di bäng li kjako. ³ Eshko ga tjlëno ba kong ara llëbo jyäglo go, tjlë ga «Domer shäng kjlara dwla sguingga. Pjlara ga opshino to jek dwla sguing. ⁴ Sguiyashko ga kjone kjone lono tjeng irbo bäng, ga sënwa shrono, uara lok drete. ⁵ Kjone kjone lono tjeng ak ara tjrëko, klung sho ara llëmshko, ga weno maling, klung sho rong llëm kjishko. ⁶ Gueniyo slenggwo dret kjishko ga dlo wenoshko ga dwla li sura, beno dogroe. ⁷ Dwla kjrina obi, e lono tjeng shkö sho roshko, ga shkö sho li kunoshko ga dwla li llgwinae. ⁸ Dwla kjrina obi, e lono tjeng klung sho pjlú kjing go, ga kuno, botjyono pjlúe. Kjoneshko ga sok kwara botjyono kjwo sak dbäw (100), kjoneshko ga botjyono kjwo sak tjer (60), kjoneshko ga botjyono kjwo sak mya (30). ⁹ Eye kwomgwo tjok ga woyde ga kuya yötso» le.

Jesús tjlëno llëbo jyäglo go erä ega

¹⁰ E irgo ga ba oppinggaga tek shrono löng ba zlong bäng ga tjlë ba kong ga «¿Pja tjlë

oba kong llëbo jyäglo go erä ega?»

¹¹ «Sbö ber no pjluyo sorë li roy miydaydëba llëm li pinaba bomi kong, gueniyo epga kong llëme. ¹² Eye llëbo tjok ga sëya jek obi, ber llëbo ara wlo. Eye llëye llëm ga llëye tjeng sirawa li döya ba shjiryö drete.* ¹³ Kuya löng ga llë loklo miyde lok llëme. İya löng ga llë İyde miyde lok llëm bakoe. Tja tjlë ba kong llëbo jyäglo go e kjishko. ¹⁴ Llëye lara Sbö tjlökwo laga tek dënashko so Isaiasdë li beno epga li kjishko. Tjlëno beno eni:

»«Kuya löng kjër ga llë loklo miyde lok llëm,

İya löng kjër ga llë İyde miyde lok llëm bakoe.

¹⁵ Nopga ëre, llëye kuya woydë llëme.

Kwomgwo bäng bängzara lok tuke.

Bokkwo İlino lok tuk bakoe.

Shäryara eni,

llëye İya lok ba bokkwo go llëm wlo,

llëye kuya lok ba kwomgwo go llëm wlo,

opping lok sira llëm wlo, optwë ber bor kong llëm wlo,

epga dör llëm wlo bakoe.»

¹⁶ »Gueniyo pjäyda kjok İgö bomi bokkwo go, pjäy kjok kugö bomi kwomgwo go bakoe. E kjishko ga pjäy ber löng wopjlúe. ¹⁷ Lër bomi kong jlökoyo ga llëbo İmi, kumi löng ëre tjlwlo ara. Dënashko

* **13:12** Llëbo tjok le li, e Sbö tjlökwo loklo. Eni ga eye Sbö tjlökwo kjrë ga kong tjlökwo twe Sbörë obi, gueniyo eye omkjrë llëm ga Sbö tjlökwo miyde tjan li döya ba shjiryö.

ga Sbö tjlökwo lagaga, nopga oblë pjlo bek wleniyo, e omik woydë, omkuk woydë, gueniyo omĩno llëm, omkuno llëm bakoe.

Dwla sguingga lanyo, e llë loklo lara Jesúsde

18 »Dwla sguingga lanyo, e llë loklo lër bomi kong. Kuzĩa. 19 Eye Sbö ber no pjluoy sorë li roy kuno, gueniyo llë loklo miyde llëm ga e so dwla lono irbo bäng li kjoyoe. Tjlökwo li dgak pjang ba pjlushko, gueniyo Ä tjwe eshko, ga döya ba shjiryo. 20 Dwla lono ak ara tjrëko li, e eye tjlökwo li kuno, ga beno shäng wopjlú li loklo. 21 Gueniyo tjlökwo li äär ber ba pjlushko jlökoyo llëm kjishko ga llëye wen ba kong sirashko, shdungoba tjlökwo li kjishkoshko ga tjlökwo li raye, söya ame. 22 Dwla lono shkö sho roshko li, e eye tjlökwo li kuno li loklo. Tjlökwo li kura, gueniyo llëbo tjeng kjok ëre kjing goshko li woyotjlíya ara, wo pjang dbur go bakoe. E kjishko ga tjlökwo li woyo ba kong ame, ga bo wen tjlökwo li kjishko llëme. 23 E ga dwla lono klung sho pjlu kjing go li, e eye tjlökwo li kuno, ga llë loklo miyde pjlu li loklo. Eni ga e ber shäng so dwla botjyono pjlu kjoyoe. Kjoneshko ga sok kwara botjyono kjwo sak dbäw (100), kjwo sak tjer (60), kjwo sak mya (30)» le ba kong.

Kjlo sho owa weno dwla pjlu tjrëko

24 Ga Jesús tjlëno ba kong llëbo jyäglo go obi, tjlë ga «¿Sbö ber no pjluoy sorë, e so llë kjoyo lër bomi kong? Domer shäng kjlara. Pjlara ga dwla pjlu wleniyo dgara ba kjok kjing go. 25 Gueniyo dwla dgaga li ponoshko ga ba moskwo shrono shäng kjlara dwla dgak buk lishko. Kjlo sho owa dwlayo, e söra, dgara dwla buk pjlu li roshko, ga to ey dwayo. 26 Eni ga dwla pjlu li weno, botjyë kjwlëshko ga kjlo sho owa li weno ba tjrëko bakoe.

27 »Íya dwla sogo li parka-gagarë ga öör lok ba rotë ba kägäyo kong, tjlë ga “Tjlapga, pja dwla dgono bop kjok kjing go pjlu eröe. ¿Eni ga kjlo sho owa kjwe wen sorë?”

28 »“Söga, dgaga bi moskworë” le ba kong.

»Kuya lok ga tjlë ba kong ga “¿Kjlo sho owa kjwe shirware?”

29 »“Llëme. Kjlo sho owa kjwe skwëmishko ga dwla pjlu kjwe skwe tëm ba tjok äe. 30 Pjlu wlo ga iozĩ ber kun uunkong, äär jong bo kjrozlong dbaryo. Eshko ga nopga ichër kjlo sho owa li zë bäm go, pjriya, ga ie tjeng dboshko, ber sukoba wlo. Shäryara lok eni pjir ga dwla pjlu li skoya, jneya tjeng dwla jnekklo uyo roshko” le ba kong» le.

Kjor dwlayo chirawa

31 Ga Jesús tjlëno ba kong llëbo jyäglo go obi, tjlë ga «Sbö ber no pjluoy sorë, e so kjor dwlayo chirawa

ko *mostaza* dgoroy klung roy kjoyoe. ³² Dwlagwo ëre chirawa, dwlagwo oblë oblë dorko. Gueniyo kun kësbang, dwlagwo oblë oblë kjinmo. Eshko ga sënwa llë usho ywë ba kowo go» le.

Pjlung shosho uukklo

³³ Ga Jesús tjlëno ba kong, llëbo jyäglo go obi, tjlë ga «Sbö ber no pjluoyo sorë, e so walë pjlung shosho llruno bayo gök kësbang tjung wleni kjwo sak kjwara (10)[†] ba uukklo tjok, ga ie ber buk uur wlo kjoyoe. Ba uukklo shdöktong pjlung shosho li kjwang jikong» le.

Jesús tjlëno llëbo jyäglo go

³⁴ Llëbo uunkong ëre lara Jesúsde nopga kong llëbo jyäglo go erä. Eni llëm ga llëye lara ba kong llëme. ³⁵ Shäryono eni, tjlökwo lara Sbö tjlökwo laga tek dënashko sorë li ber jlökoyo wlo. Tjlëno beno eni:

«Tja tjlë llëbo jyäglo go;
tjlökwo lër li, e iak Sbörë
tjeng lütshko,
kjok ëre shäryara Sbörë
tek lëkong.»[‡]

*Kjlo sho owa weno dwla
pjlú tjrëko lanyo, e llë loklo
lara Jesúsde*

³⁶ Jesús to ey dwayo ga opzrëno jek shäng u roshko. Eshko ga ba oppinggaga tek shrono löng ba zlong bäng ga tjlë ba kong ga «Kjlo sho owa weno dwla pjlú tjrëko lanyo, e

llë loklo los borwa kong sira» le.

³⁷ Kuya ga tjlë ba kong ga «Dwla pjlú dgaga li, e no to ter kjok dogo dwayo ëre loklo. ³⁸ Dwla dgara kjokyo li, e kjok kjwang jikong loklo. Dwla pjlú li, e Sbö nopga loklo. Kjlo sho owa li, e Ä nopga loklo. ³⁹ Ba moskwo, kjlo sho owa dgaga li, e Ä loklo. Dwla bo kjrozlong dbaryo li, e kjok pjir dbaryo loklo. Ga dwla skogaga li, e Sbö parkagaga kjok dogo so loklo.

⁴⁰ »Kjlo sho owa li töya, dbuya iök roshko, suya wlo sorë ga kjok pjir dbaryoshko ga Ä nopga suya eni bakoe. ⁴¹ Eshkoshko ga nopga ber löng llëbo owa shäryë, nopga ber löng oblë ichë llëbo owa shäryë bakoe. Eshko ga bor parkagaga kjok dogo so ichër no to ter kjok dogo dwayo ërerë nopga owa li töng. ⁴² Ga dbuya lok iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li roshko, ber tjeng slar eshko, kowo uë, llëbo bang ara ba kong kjly. ⁴³ Ga nopga pjlo bek löng li ber löng kälä lletlet dlo wleni, ba Data sök lishko. Eëye kwomgwo tjok ga woyde ga kuya yötso.

Llëbo tjlwlo ara jnek buk

⁴⁴ »Sbö ber no pjluoyo sorë, e so llëbo tjlwlo ara jnek buk kjok kjrina roshko kjoyo. Domer, llëbo tjlwlo ara li wlëna buk eshko, ga jnena jek beno buk eshko obi. Eshko ga

[†] 13:33 Göc kësbang tjung wleni kjwo sak kjwara (10), e bayo litro sak pjök (20) dik. [‡] 13:35 Salmo 78.2.

woowa llême. Eni ga ba llêbo tjeng li soynena uunkong, ga kjok li tjwłëna beno ba kong.

Obrikkwo tjwłõ ara

⁴⁵ »Sbõ ber no pjluyo sorë, e so domer llêbo tjwłëga, soynega to shäng obrikkwo tjwłõ ara wlêk kjoyo bakoe.

⁴⁶ Obrikkwo wlëna kjwara tjwłõ ara wleniyoshko ga ba llêbo tjeng li soynena uunkong, ga obrikkwo li tjwłëna beno ba kong.

Kjla mã shakklo

⁴⁷ »Sbõ ber no pjluyo sorë, e so kjla mã shakklo kjoyo bakoe. Dbuya lok di roshkoshko ga mã shaya llërba pogo.

⁴⁸ Kjla li dlinoshko ga shikoba tjeng pjõshko, ga mã pjlú wleniyo tóngoba shing roshko, ga owa li dbukoba. ⁴⁹ Eni ga kjok pjir dbaryoshko ga Sbõ parkagaga kjok dogo so tjwe lok nopga owa li kjë nopga pjlo bek tjeng lishko dwayo, ⁵⁰ ga nopga owa li dbuya lok iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li roshko, ber tjeng slar eshko, kowo uë, llêbo bang ara ba kong kjiy» le.

Llêbo tjaglën, llêbo këguë

⁵¹ Eshko ga Jesús tjlë ba kong lok ga «¿Tjłõkwo lër shäng li llë loklo miydëmi löngde?»

«Ëng, miydërwa» le lok ba kong.

⁵² Kuya ga tjlë ba kong ga «Ëye no ping pjlú, Sbõ ber no

pjluyo sorë li kjishko ga e so domer u sogo kjoyoe. Llêbo jnek tjeng ara, llêbo tjaglën, llêbo këguë bakoe. Ga llêbo li shiya, twe oba kong ga pjlúe» le. §

Jesús shäng Nazaret kjokyo

⁵³ Jesús tjlëno llêbo jyãgłõ go pjir ga to ey dwayo. ⁵⁴ Jek öötong shäng ba kjokshko, tek chirawa ga kuno shäng lishko obi ga nopga pina ara judioga syõ uyo jong eshko li roshko. Kuya lok ga beno löng yëy le erä. Ga tjlë lok ëng kong ga «¿Kjwe kjok miydë ara opping kjone? ¿Llêbo ïydëba llëm wleniyo shärye sorë? ⁵⁵ ¿Domer kjwe u shäryaga li wa llëmdo? ¿Mekë María llëmdo? ¿Lëmga Santiago, José, Simón, Judas llëmdo? ⁵⁶ ¿Dorga löng na bi tjok bako llëmdo? ¿Kjok miydë ara kjwe wlëya kjone?» le lok ëng kong eni. ⁵⁷ Ga tjlõkwo kjre lok woydë llëm, iirkono lok ara erä.

Eshko ga Jesús tjlë ba kong lok ga «Kjok kjone pogo ga Sbõ tjlõkwo laga, e iëba tjwłõ ara. Gueniyo ba kjok om go lishko, ba ushko ga iëba tjwłõ llême» le.

⁵⁸ Kjok eshko sopga mär Jesús go llëm kuzong ga llêbo ïydëba llëm wleniyo shäryara ara eshko llême.

14

Juan No Waga zrörabae

¹ Dbar eshkoshko ga Pjlu Herodes* parkë sök Galilea

§ 13:52 Llêbo tjaglën, llêbo këguë le li, e tjlõkwo tjaglën, tjlõkwo këguë loklo.

* 14:1 Pjlu Herodes, e kowëba Herodes Antipas bakoe.

so ichaga. Jesús roy kuya ga² tjlë ba parkagaga kong ga «E Juan No Waga li woshrokdo. Llëbo ÿdëba llëm wleniyo shärye ga pjlú e kjïshko» le.

³⁻⁴ Kjudpäbäshko ga Juan tjlë Herodes kong ga «Herodías kjwe kjrëp ber bop boy wlo ga ä, e bop shjiy Felipe boy kjïshko» le. E kjïshko ga Juan shara, bängzara Herodesdë, shdüya wlo. ⁵ Zröya woydë, gueniyo «Juan, e Sbö tjlökwo laga» lëba, ga oba bangkjre ara. E kjïshko ga zröra llëme.

⁶ Öötong Herodes shrëzlong dbaryoshko ga Herodías wa walë li bërkonno oba löng kjlobi li bokshto, ga Herodes beno sök wopjlú e kjïshko. ⁷ E kjïshko ga tjlëno ba kong jlökoyo ga llëye roke li twe ba kong. ⁸ Poshduna ba mekerë kjïshko ga tjlë Herodes kong ga «Woydër ga no ichëp Juan No Waga kägä zë, ga tek söp bor kong kjwlë roshko» le.

⁹ Kuya ga woydë jöng. Gueniyo tjlëno jlökoyo nopga mana löng li bokshto kuzong ga no ichara ba shäryë ba kong. ¹⁰ Eni ga Juan kägä zara tas, no shdüzlong uyo roshko, ¹¹ ga söra, twara kjoglo li kong kjwlë roshko. Eshko ga kjrara, ga söra, twara ba mekë kong. ¹² E irgo ga Juan oppinggaga öör lok ba doyo kjrë, ga söra, jnena lok sakshko. E irgo ga öötong löng Jesús shäng lishko ga roy lara lok ba kong pjire.

Jesús nopga sëno doglo sak dbäw dbäw pjloglo shkëng

(5,000)

¹³ Juan roy kuya Jesúsde ga opshino shäng lishko dwayo ga opyono kjong roshko, ga to kjok shto oblë, ber sök tjoksa wlo. Gueniyo ga miydara kjok eshko sopgarë, ga to jek lok ara ba irgo pjö lëkong. ¹⁴ E irgo ga Jesús opshino kjong roshko dwayoshko ga nopga ëng töno träk llëm li ñna, ga songe le, ga swlopga söra lok tjeng eshko li poptara pjire.

¹⁵ Kjok ro zar kjwlë kuzong ga ba oppinggaga tjlë lok ba kong ga «Kjok sëng tjän. Kjok ëreshko llëye drete. Pjlú wlo ga nopga kjwe ichos to na dwayo, jek llëbo soynekoba kjone lishko, dli tjlwëk wlo» le.

¹⁶ Kuya ga tjlë ba kong ga «Brik lok llëm ga pjlúe. Sëzi pjäydë dey» le.

¹⁷ Kuya lok ga tjlë ba kong ga «Ëreshko tjawa pjlung shosho suk pjir tjeng kjwo shkëng (5), mã tjeng do pjök erä» le.

¹⁸ Kuya ga tjlë ba kong ga «Tek sözi bor kong» le. ¹⁹ Eni ga nopga tjeng kjlobi li ichara wlar uunkong töshko, shk-wamsho kjing go. Pjir ga pjlung shosho suk pjir kjwo shkëng (5) li, mã do pjök li, e kjrara Jesúsde, ga kjok dogo ñya jem drëng ga tjlë Sbö kong ga «Tjawa kong dli tworop ëre. Tjawa ber wopjlú bop tjok e kjïshko» le. E irgo ga pjlung shosho suk pjir li tora, ga twara ba oppinggaga kong. Ga pjlorgara lok nopga löng kës li kong.

20 Nopga uunkong iono beno löng bö tjung, wopjlúe. E irgo ga dli worbo tóna ba oppinggagarë lok shing roshko, beno tjeng shing kjwo sak kjwara kjingsho pjök (12), tjung tjunge.

21 Domerga iono uunkong doglo sak dbäw dbäw pjloglo shkëng (5,000) dik. Walëga, kjwozirga, e shtak llëme.

Jesús jëktong di kjing go

22 E irgo ga Jesús ba oppinggaga ichono opyë kjyong roshko, dipzë di bäng buk kësbang li kjwo kalëkong wlo. Nopga brik lok wopro ga Jesús beno shäng eshko. 23 Briktong pjir ga Jesús jem öötong shäng dlup go tjoksa, syöshhtë Sbö kong eshko wlo. Eni ga kjok ro zoktong shäng eshko tjoksa.

24 Eshko ga kyyong li jek öötong buk pjola tjän, ga jöya di iöya ararë, pjluk tek jong ba shwo lëkong kjïshko. 25 Kjok shränto ga Jesús jek jëk shäng di li kjing go, ba oppinggaga löng li shwo lëkong. 26 İya lok ga bangkjre lok ara, ga tjlä ëng kong ga «iKjwe äya jlöe!» le.

27 Jekdo eshko ga Jesús tjlä ba kong ga «iPjäy wokjange! iTja li jekdo shäng! Llëye bangkjre mi llëme» le.

28 Eni ga Pedro tjlä ba kong ga «Tjlapga, pja jlö ga tja ichos jek jëk di kjing go, äär bop shwoy wlo» le.

29 Kuya ga tjlä ba kong ga «Pja tegö» le.

Kuya Pedrorë ga opshino kyyong roy dwayo, ga jëktong

jek di kjing go, Jesús shwo lëkong. 30 Eshko ga İya ga pjluk tjwe jong dbo ara ga bangkjrra, ga pir jer jong, ga tjlä ga «iTjlapga, tja kjimto-zong!» le.

31 Eshko ga shara Jesúsde jekdo ba orkwo go, ga tjlä ba kong ga «Pja mär bor go jlökoyo llëme. İPja kjimter llëme lorop ega?» le.

32 E irgo ga opyono lok kyyong li roshkoshko ga pjluk li beno tjëksoe. 33 Eshko ga beno löng kyyong roshko li, Jesús poshrëra, ga tjlä lok ba kong ga «Pja Sbö Wa jlöe» le.

Swlopga poptara Jesúsde Genesaret kjokyo

34 Dipzono lok di bäng buk kësbang li kjwo kalëkongshko ga öötong löng Genesaret kjokyo. 35 Jesús miydara kjok eshko sopgarëshko ga roy shdöra lok kjok eshko kjwang jikong. Eni ga swlopga söra lok ba kong, 36 tjlä ba kong ga «Swlopga kjwe ichos bop shwong worbo porwë sira döe» le. Ga porwara, ga poptono jekdo uunkong.

15

Nopga äär ber owa Sbö bokso sorë

1 Eshko ga fariseoga, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésde li go, e kjone kjone tjwe löng Jerusalén kjokyo dwayo, tek shrono löng Jesús shwoy ga tjlä lok ba kong ga 2 «İBop oppinggaga kjwe, bi tjlapgaga tek dëdashko so sdëkwo bangkjre lok llëm ega?

Ië lokshko ga orkwo shkwë llëme» le.

³ Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Bomi sdëkwo kjishko ga Sbö kjok ilgwekklo kolëmi llëm ega? ⁴ Sbö tjlëno ga “Bomi dataga, bomi mekëga, e bangkjrozī, iozī ber tjwlō ara.”* Sbö tjlëno obi ga “Ëye ba data, ba mekëlāywono owa ga e zrökko.” ⁵ Gueniyo ga ëye tjlëno ba data, ba mekë kong ga “Pja kjimtër ga äe. Bor llëbo uunkong ëre tworor tjeng Sbö kong pjire” lara ba kong pjir ga ⁶ ba data, ba mekë kjimte ame ga pjlúe lëmi eni. Eni ga bomi sdëkwo kjishko ga Sbö tjlökwo ioromi beno tjwlō llëme. ⁷ ¡Pjāy Sbö tjlökwo söga jlökoyo lëmi, gueniyo pjāy wotjlik owa bomi pjlúshko! Llëye lara Sbö tjlökwo laga tek dëdashko so Isaiasdë bomi kjishko li, e jlōe. Tjlëno beno eni:

⁸ »“Nopga ëre, tja poshrëya ba kjamo go, gueniyo tja woyotjlīya ba pjlúshko llëme.

⁹ Tja poshrëya löng li llëno llëm, nopga pīya kjok ilgwekklo tak norë go erö kjishko”»† le.

¹⁰ Eshko ga nopga rokara tek ba zlong bäng, ga tjlë ba kong ga «Tja kuzīa. ¹¹ Nopga äär ber owa Sbö bokso laga dli ue lirë llëme. Miga ber löng eni li laga ba tjlökwo le om go lirë» le.

¹² Wop tjok ga ba opping-gaga tek shrono löng ba zlong bäng ga tjlë ba kong ga «Llëye lorop li kjishko ga fariseoga iirkono ara. ¿E miydëpde?»

¹³ «Dwla dgara bor Data sök kjok dogo lirë llëm ga e skwako sleng go.‡ ¹⁴ Kjwepga löng wëyë. Kjok ïgö lok llëm, gueniyo löng oblë kjok ïgö llëm wleniyo wlosök. Eni ga no kjok ïgö llëm wleniyo wlosöya no kjok ïgö llëm wleniyorë ga lon tjeng pjöyīkong pjlëbgwo kjwaraso roy» le ba kong.

¹⁵ Eshko ga Pedro tjlë ba kong ga «Llëye lorop llëbo jyäglö go li pjlollgwes borwa kong sira» le.

¹⁶ Kuya ga tjlë ba kong lok ga «¿Llëye lër shäng li llë loklo miydomirë llëm obire? ¹⁷ Dli uëy li jer bi kjamo roy, äär ber tjeng bi bö roshko. Pjir ga tur bi roy dwayo. ¿E miydëmi llëmdo? ¹⁸ Gueniyo ga tjlökwo lëy li wen tëm bi pjlúshko dwayo, ga tur bi kjamo go. Nopga äär ber owa Sbö bokso laga erë. ¹⁹ No wotjlik owa, no zrök, pë no orkwosmono ba tjok llëm li tjok, lürkë, jyörkë, oblë jyöyotkë, oblë lāywë owa, e wen tëm ba pjlúshko dwayo uunkong. ²⁰ Nopga äär ber owa Sbö bokso laga llëbo tjeng kës ërerë. Gueniyo ëye ber pjlo bek Sbö bokso, iono orkwo shkwono llëm kjishko llëme» le.

* 15:4 Éxodo 20.12; Deuteronomio 5.16. † 15:9 Isaiás 29.13. ‡ 15:13 Dwla dgara ba Data sök kjok dogo lirë llëm le li, e nopga mär Sbö go llëm li loklo. Epga ber skwako sleng go le li, e epga kje Sbörë ba boksho dwayo loklo.

Walë judío llëm wleniyo mār Jesús go jlōkoyo

²¹ E irgo ga Jesús opshino to kjok eshko dwayo, jek öötong shäng Tiro kjokyo, Sidón kjokyo, e soshko. ²² Walë sök kjlara eshko Canaán so. Tek shrono shäng Jesús shwoy ga tjlē ba kong dbo go ga «¡Tjlapga, David tjëyo, tja songe lozong! Bor wa walë, goshko Ä sëya kjlara, ĩn ga songe» le.

²³ Kuya ga dboryara llëme. Eni ga ba oppinggaga tjlē ba kong ga «“Pja nom na dwayo” los walë kjwe kong, tek shäng öö le ara bi irgo kjishko» le.

²⁴ Kuya ga tjlē walë li kong ga «Tja ichara Sbörë Israel tjëyoga kong döe. Epga öng wlëp ushko so jeno löng wleni» le.

²⁵ Eni ga walë li tek shrono shäng ba zlong bäng ga kjök tonono, tjlē ba kong ga «¡Tjlapga, tja kjimtozong!» le.

²⁶ Kuya ga tjlē ba kong ga «Bi wapga dli li döy, twëy shjitiš kong wlo ga äe» le.

²⁷ Kuya ga tjlē ba kong ga «Jlōe, Tjlapga. Gueniyo ba sogo iëshko ga dli pjloyo lon ter töshko ga ue shjitirë ga pjluë» le.

²⁸ Kuya ga tjlē ba kong ga «Pja mār bor go jlōkoyo. Woydorop sorë li shäryë eni» le. Ga ba wa li poptono jekdo eshko.

Swlopga poptara Jesúsde ara

²⁹ Jesús opshino to eshko dwayo, jek öötong shäng Galilea di bäng buk kësbang li sor go. Eshko ga to jem öötong sök dlup go. ³⁰ E irgo ga nopga shrono löng träk llëm sök lishko. Swlopga söra lok ara, nopga jëk llëm wleniyo, nopga kjok ĩgö llëm wleniyo, nopga orkwo owa, dre owa wleniyo, nopga tjlē llëm wleniyo, nopga swlo oblë oblë bakoe. Eni ga söra lok Jesús zlong bäng, ga poptarae. ³¹ Eshko ga nopga swlo ara wleniyo, e poptono, nopga tjlē llëm wleniyo, e tjlēno, nopga orkwo owa wleniyo, e orkwo poptono, nopga dre owa wleniyo, e dre poptono, nopga jëk llëm wleniyo, e jëktong, nopga kjök ĩgö llëm wleniyo, e kjök ĩno bakoe. ĩya löng lirë ga beno löng yëy le erä, ga Israel tjëyo Sbö poshrëra lok ara.

Jesús nopga sëno doglo sak dbäw dbäw pjloglo pkëng (4,000)

³² E irgo ga ba oppinggaga rokara Jesúsde tek ba zlong bäng, ga tjlē ba kong ga «Nopga kjwe löng bor tjok na öötong dbargwo mya, ga llëye uako llëme. E kjishko ga songe lër. Jek ichër löng ba ushko ië llëm ga äe. Wopjir irbo kjwe» le.

³³ Kuya lok ga tjlē ba kong ga «¿Nopga träk llëm kjwe sëy sorë? ¿Kjok no llëmshko ëre dli wlëy kjone?» le.

³⁴ Kuya ga tjlē ba kong ga «¿Pjāy pjlung shosho suk pjir tjeng kjwobi?»

«Tjeng kjwo kjäk (7), mā chilawa tjeng kjwöbö bakoe» le lok ba kong.

³⁵ Eni ga nopga li ichara Jesúsde wlar uunkong tōshko.

³⁶ Pjir ga pjlung shosho suk pjir kjwo kjäk (7) li, mā li, e kjrara, ga tjlē Sbō kong ga «Tjawa kong dli tworop ēre. Tjawa ber wopjlú bop tjok e kjīshko» le. E irgo ga dli li tora, twara ba oppinggaga kong. Ga pjlorgara lok nopga tjeng kēs li kong.

³⁷ Nopga uunkong iono beno löng bö tjung, wopjlúe. E irgo ga dli worbo tōna ba oppinggagarē lok shing roshko, beno tjeng shing kjwo kjäk (7), tjung tjunge.

³⁸ Domerga iono uunkong doglo sak dbāw dbāw pjlōglo pkēng (4,000). Walēga, kjwozirga, e shtak llēme.

³⁹ E irgo ga nopga briktong pjir ga Jesús opyono kjong roshko, ga to ey dwayo, jek öötong shäng Magdala kjokyo.

16

Llēbo jyāglo kjok dogo dwayo

¹ Eshko ga fariseoga, saduceoga, e tek shrono löng Jesús shwoy, ba tjlīk wlo. Tjlē ga «Llēbo İydeba llēm wleniyo shāryos borwa kong kjrina, pja ichaga Sbörē jlōre miydērwa e go wlo» le.

² Kuya ga tjlē ba kong ga «İmi kjok sēng ga kjok dogo

srēzrēn ga bong ga kjok pjlúe lēmi. ³ İmi kjok shrōngto ga kjok dogo srēzrēn, pjäng sho ara ga eeri ga kjok owa lēmi. Eni ga llēbo wen kjok dogo, e llē loklo miydēmi pjlúe. ¿Eni ga llēbo shārye Sbörē eerishko dbaryo li, e llē loklo miydēmi llēm sorēro? ⁴ Eerishko dbaryo sopga, pjāy owa. Pjāy so domer orkwosmok shäng pjir, gueniyo jēk shäng walē oblē tjok kjoyoe. Woydēmi ga llēbo jyāglo shāryēr bomi kong, gueniyo shāryēr llēm, Sbō tjlōkwo laga Jonás, e jyāglo shāryotē bomi kong erōe» le.

Fariseoga, saduceoga, ba pjlung shosho uukklo

⁵ E irgo ga Jesús oppinggaga dipzono tek shrono löng di bäng buk kēsbang li kjwo na lēkong ga pjlung shosho suk pjir söra lok llēme. ⁶ Eshko ga Jesús tjlē ba kong ga «Pjāy sjēk, fariseoga, saduceoga, ba pjlung shosho uukklo wle tjok» le.

⁷ Kuya lok ga tjlē ēng kong ga «Shji pjlung shosho suk pjir söno llēme. Le shäng bi kong eni e kjīshko» le.

⁸ Tjlē löng ēng tjok llē li miydara Jesúsde kuzong ga tjlē ba kong ga «¿“Shji pjlung shosho suk pjir söno llēme” lēmi ega? ¿Pjāy mär bor go jlōkoyo llēm ega? ⁹ ¿Bor tjlōkwo li llē loklo miydomirē llēm obire? ¿Domerga sēnor doglo sak dbāw dbāw pjlōglo shkēng (5,000), pjlung shosho suk pjir kjwo shkēng (5) goshko ga dli beno obi tōnomi

shingyo kjwobi woyo bomi kong llëmdo? ¹⁰ ¿Domerga sënor doglo sak dbäw dbäw pjloglo pkëng (4,000), pjlung shosho suk pjir kjwo kjäk (7) goshko ga dli beno obi tönomi shingyo kjwobi woyo bomi kong llëm bakoro? ¹¹ ¿Tja tjlë shäng pjlung shosho suk pjir kjïshko llëm li miydëmi llëm sorë? Pjäy sjëk fariseoga, saduceoga, ba pjlung shosho uukklo wle tjok» le.

¹² Eshko ga miydara lok ga Jesús shäng tjlë li, e pjlung shosho uukklo layde llëme. No pïya fariseoga, saduceog-arë löng sorë, e layde shäng.

No pjluyo ichara Sbörë shrono shäng li, e Jesús lara Pedrorë

¹³ Jesús jek öötong Filipino Cësarea kjokyo ga tjlë ba oppinggaga kong ga «¿No to ter kjok dogo dwayo ëre, e ë lëba?» le.

¹⁴ Kuya lok ga tjlë ba kong ga «No kjone kjone tjlë ga pja Juan No Waga li woshrokdo le. Kjone kjone tjlë ga pja Sbö tjlökwo laga tek dënashko so Elías li tjwayde shäng le. Kjone kjone tjlë ga pja Sbö tjlökwo laga tek dënashko so Jeremías li woshrokdo le. Kjone kjone obi tjlë ga pja Sbö tjlökwo lagaga tek dënashko so kjlara li woshrokdo le» le lok ba kong eni.

¹⁵ Kuya ga tjlë ba kong ga «E ga pjäy e, ¿tja ë lëmi?» le.

¹⁶ Kuya Simón Pedrorë ga tjlë ba kong ga «No pjluyo ichara Sbörë shrono shäng li,

e pja. Pja Sbö Sök İyado li Wa jlöe» le.

¹⁷ Kuya ga tjlë ba kong ga «Simón, Jonás wa, pja tjlëno li laga norë bop kong llëm, laga bor Data sök kjok dogo lirë bop kong. E kjïshko ga pja ber wopjlúe. ¹⁸ Lër bop kong ga pja kowër Pedro.* Oba u ywë wlo ga ak kjang iëba bäm go, ber ba shakklo wlo. Eni ga nopga tjëyo shäryër kjrina bor tjlökwo kjrägaga kjlobi li go, so u kjoyo, ga ak lër li, e ber u li shakklo wleni. Tjëyo li zäya Äre ga äe. ¹⁹ Ga pja kong dbo twër, pja ber Sbö nopga bapshiga wlo. Ba nopga ichëp sorë kjok ëre kjing go ga epga iche Sbörë kjok dogo eni bakoe» le.

²⁰ E irgo ga tjlë ba opping-gaga kong obi ga «No pjluyo ichara Sbörë shrono shäng li, e tja lëmi ë kong llëme» le.

Jesús lano ba wolon dbaryo kjïshko

²¹ Eshko jek lëkong ga Jesús tjlë ba oppinggaga kong ga «Tja jongya Jerusalén kjokyo. Eshko ga judío tjlapgaga kjok llgwegaga wleniyo, syöshtaga kägäyoga, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, tja shdüya lok ara, ga tja zrökoba, gueniyo äär dbargwo mya ga tja woshre Sbörë iröng obi» le.

²² Eni ga rokara Pedrorë tjoksa, ga tjlë ba kong ga «¡Tjlapga, woydër ga e wen bop kong eni llëme!» le.

* 16:18 Grecia so tjlökwo Pedro, e ak loklo.

²³ Gueniyo ga Jesús bojono Pedro shwo lëkong, ga tjlë ba kong ga «Ä, pja opkjos bor zlong dwayo! Tja ichëp woydë dir eröe. Llëye woyde Sbörë li woyotjlíp shäng llëme. Llëye woyde norë li woyotjlípdë shäng eröe» le.

²⁴ Eshko ga tjlë ba oppinggaga kong ga «Ëye jëk woydë bor tjok jlökoyo ga ber shäng bor woyotjlík İyado, wotjlík llëbo shäryë kjok ëre kjing goshko ame bakoe. Bor kjishko ga llëye shäryëba ba kong llë pogoshko li, e zrökoba ëmdë ga e ba kong ga llëye llëme. ²⁵Ëye wotjlík opdë om go, zrökoba bor kjishko llëm wlo le ga äär kjok dogo llëme. Gueniyo ëye jëk bor tjok jlökoyo, e zröraba bor kjishko ëmdë ga era ber sök së İyado kjok dogo. ²⁶Ëye llëbo tjeng kjok ëre kjing go kës li kjrara tjeng ba wloy ëmdë ga e llëno llëme. Wolono ga öötong kjok dogo llëm ga to jeno ba llëbo li tjok.

²⁷ »No to ter kjok dogo dwayo ëre tjwe bor Data dbo kälä goshko, bor parkagaga kjok dogo so tjok. Eshko ga no kjlara kjlara potjwlën, llëbo shäryara dö li kjishko. ²⁸Lër bomi kong jlökoyo ga pjäy kjone kjone löng ëreshko wolontë llëm obishko ga tja ber no pjluyo sorë li İmi wëlle» le.

17

Jesús kjlopswono beno kälä lletlet

¹ Dbargwo tjer (6) irgo ga Pedro, Santiago, Juan (e Santiago kjlarayo), e söra Jesúsde jem ba tjok dboshko, dlup jong kjwara kjókshko li go. ²Eshko ga İna ba oppinggaga jem löng ba tjok lirë ga Jesús kjlopswono, bokkwo beno kälä lletlet dlo wleni, ga shwong beno pjlublún shjiye.

³İya löng wopro ga Moisés, Elías, e weno bë löng lan Jesús tjok eshko. ⁴Eni ga Pedro tjlë Jesús kong ga «Tjlapga, tjawa löng na ga pjlúe. Woydëp wleni ga tja ukwang shäryë kjwo mya, bop kong kjwara, Moisés kong kjwara, Elías kong kjwara bakoe» le.

⁵Shäng tjlë wopro ga pjäng sho shjiy lono ter kjrina ba kjing go. Ga pjäng sho li roshko dwayo ga ybö kura lok, tjlë ga «Bor wa li ëre. Woydër ara. Tja wopjlú ba tjok. Ba tjlökwo kuziä» le.

⁶Kuya ba oppinggaga löng lirë ga jek rish löng töshko bokdo kjlay klung go, bangkjre lok ara kjishko. ⁷Gueniyo Jesús tek ba zlong bäng, ga porwara, ga tjlë ba kong ga «Pjäy kojözong. Llëye bangkjre İmi llëme» le. ⁸İya lok obi ga nopga löng Jesús tjok li beno drete. Jesúsda beno shäng tjoksa erä.

⁹Jer oplong löng dlup li go dwayoshko ga Jesús tjlë ba kong lok ga «Llëye İnomi yë lanyotkëmi ë kong llëm, no to ter kjok dogo dwayo ëre woshrara Sbörë iröng obi guing» le.

10 Kuya lok ga tjlē ba kong ga «No pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdē li go tjlē lok ga “Borwa pjluyo iche le Sbörē li tjwe ber nopga uunkong pjluyo wlo. Gueniyo ga Elías tjwe bām go” le. ¿Le lok eni ega?»

11 «Elías tjwe bām go jlōe. E tjwe llēbo uunkong poshāryaga. 12 Gueniyo lēr homi kong ga e shrono öör tjän. Gueniyo ga to miydaraba llēme. Kong llēbo owa shāryaraba, woydaraba sorē li eni. No to ter kjok dogo dwayo ère kong llēbo owa shāryēba e kjoyo bakoe» le ba kong. 13 Miydara ba oppinggaga lirē eni ga Juan No Waga li lanyotkayde shäng.

Dwlas goshko Ä sēya pop-tara Jesúsde kjlara

14 Jesús, ba oppinggaga li, e jer äär löng iröng nopga tjeng arashko ga domer tjwe shäng Jesús zlong bäng kjlara, kjök tono, 15 ga tjlē ba kong ga «Tjlapga, bor wa songe lozong. Llēbo owa tjwe ba kongshko ga jek kjlo dete, wopjir kjlulu erä. Olō ga dguē iök roshko, llēm ga lon dishko. 16 E kjīshko ga söror bop oppinggaga wle kong, gueniyo to poptara lok llēme» le.

17 Kuya ga tjlē ba oppinggaga beno löng li kong ga «Pjāy wotjlik owa. Pjāy mär Sbö go llēme. ¿Tja ber shäng

bomi tjok kjēr äär jong llono, pjāy mär ba go wlo? Tja sjeno shäng bomi tjok tjän. Dwlas li tek sös bor kong» le. 18 Eshko ga Ä sēya li wlona, ichara to dwlas li go dwayo, ga dwlas li poptono jekdo beno shäng pjlūe.

19 Döni ga ba oppinggaga löng tjoksa Jesús tjokshko ga tjlē lok ba kong ga «¿Ä sēya li to ichororwa llēm ega?»

20-21 «Pjāy mär Sbö go jlōkoyo llēm kjīshko. Lēr bomi kong jlōkoyo ga pjāy mär ba go sirawa kjwe èmdē ga pjāy tjlē dlup ère kong ga “Pja opkjōs jek pjola” lēmi, ga opkjē jek pjolae. Eni wleni ga llēye shāryēmi ga ä wlo li drete»* le ba kong.

Jesús lano ba wolon dbaryo kjīshko pjlara obi

22 Jek tjeng uunkong Galilea kjokyoshko ga Jesús tjlē ba oppinggaga kong ga «No to ter kjok dogo dwayo ère twēba ber tjeng nopga wloshko, 23 ga tja zröya lok. Gueniyo äär dbargwo mya ga tja woshre Sbörē iröng obi» le. Kuya lok ga woydē lok ara.

Kä potjwlēkklo Sbö u kong

24 Jesús, ba oppinggaga, e öötong löng Capernaúm kjokyoshko ga kä potjwlēkklo dburyo li töngga Sbö u kong löng eshko li tjlē Pedro kong ga «¿Bop pingga kjwe kä potjwlēk llēmdo?»

* 17:20-21 Tek dēnashko ga kjibokwo ère jyā shiraba oblē oblē ara. Ga kjone kjone tjlē ga «Eni kjwe ga llēye shāryēmi ga ä wlo li drete. Ä sēya eniyo ichēmi wlo ga woyde ga pjāy iē llēm Sbö kong, pjāy syōshstē Sbö kong ara dey.»

25 «Ëng, potjwlëya» le ba kong.

Döni ga Pedro opzrëno jek u roshko. Ga llëye layde Pedrorë ba kong llëm obishko ga Jesús tjlë ba kong ga «¿“Pjây kä potjwlëk bor kong” le pjlupgarë ë kong? ¿Ba wapga kongde, de oba oblë kong?»

26 «Oba oblë kong eröe» le ba kong.

Kuya ga tjlë ba kong ga «Eni ga ba nopga baïyara kä potjwlëk llëme. 27 Gueniyo ëye barwëy llëm wlo ga pja nom diga, sö dbup jer dishko. Eshko ga mã ship kjlara bäm go li kjak roshko dburwa buk kjwara. Ship, söp, twëp dbur töngga li kong, bi kä potjwlëkklo wlo» le.

18

Ëye tjwlö ara anmoyö

1 Eshko ga Jesús opping-gaga tek shrono löng ba zlong bäng ga tjlë ba kong ga «¿Sbö sök no pjluyo iyado lishko ga tjawa löng ëre tjrëko, tjwlö kësbangyo li kjone dey?» le.

2 Kuya ga kjwozirwa rokara kjlara, iara shäng ba tjrëko, 3 ga tjlë ba oppinggaga kong ga «Lër bomi kong jlökoyo ga pjây opkjlopswë ber kjwozirwa jüni llëm ga pjây äär ber löng Sbö sök no pjluyo iyado lishko llëme.

4 Ëye opkjlopswë ber wotöy, kjwozirwa jüni ga tjwlö kësbangyo Sbö sök no pjluyo iyado lishko li e. 5 Ga ëye, kjwozirwa jüni wlokjrara bor kjishko ga tja wlokjrara wleni.

«Shji nopga ichë llëbo owa shäryë llëme» lara Jesúsde

6 »Ëye, kjwozirwa mär bor go jüni ichara llëbo owa shäryë ga e song jlöe. Shäryayde llëm obishko ga shakko, apkwo kësbang pjrikko ba bëngshko, ga dbukko jer dlung dorong dey. 7 Llëbo tjeng ara kjok kjwang jïkong no ichë llëbo owa shäryë wleni. Llëbo wen eni iyado. Gueniyo ëye no ichë llëbo owa shäryë ga e song jlöe.

8 »E kjishko ga bomi orkwo, bomi dre, pjây iche llëbo owa shäryë wleni ga zëmi tas, dbumi pjolae. Pjây opzrëk jek äär Sbö sökshko dre kjwara llëm, orkwo kjwara llëm dey ga pjlú, pjây pjë bomi orkwo pjök li tjok, bomi dre pjök li tjok, iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li roshko llëm wlo. 9 Bomi bokkwo, pjây iche llëbo owa shäryë wleni ga shimi pjus, ga dbumi pjolae. Pjây opzrëk jek äär Sbö sökshko bokkwo kjwara llëm dey ga pjlú, pjây pjë bomi bokkwo pjök li tjok, iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li roshko llëm wlo.

Öng wlëp ushko so jeno kjlara

10-11 »Kjwozirga kjwe tjwlö llëme lëmi llëme. Lër bomi kong ga Sbö parkagaga kjok dogo so löng bor Data bokkwo

ik kjok dogo iyado li, e kjwozirga kjwe daga.*

12 »¿Llë lëmi? Domer shäng kjlara, e öng wlëp ushko so tjeng doglo sak dbäw (100). ¿Kjlara jeno wleni ga llamo sak shkaw kjingsho shkaw (99) li ie ber tjeng dlupshko, ga to jeno sök li wlëk llëmdo? 13 Wlëdashko ga lër bomi kong jlökoyo ga öng doglo sak shkaw kjingsho shkaw (99) jeno llëm li woyotjlïya ara llëme. E ber sök wopjlú kjlara jeno, wlëna li kjïshko. 14 Eni ga woyde bomi Data sök kjok dogo lirë ga kjwozirga kjwe jer kjlara llëm bakoe.

Shji llëbo llgwek ëng kong sorë

15 »Bop kjlara opshäryono owa bop kong ga pja lan ba tjok tjoksa, llëye owa shäryara li jlöe le wlo. Jlö lara ga pjäy beno löng wopjlú ëng tjok. 16 Jlö le llëm ga oblë rokëp jek bop tjok kjlara pjök, llëye lanyotkëp li, e jlöe le lok wlo, Sbö tjökwo tjlä ga «Shji oblë rotëshko ga nopga söy pjök mya, e jlöe le lok wlo»† kjïshko. 17 Jlö le llëm obi ga pja nom syö uyo, ga lëp bor tjökwo kragaga löng li kong. Lano lok ba tjok pjir ga jlö le llëm obi ga iëp ber shäng nopga Sbö miydë llëm wleniyo dik,

* **18:10-11** Tek dëdashko ga kjibokwo ëre jyä shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjlä ga «Lër bomi kong ga Sbö parkagaga kjok dogo so löng bor Data bokkwo ik kjok dogo iyado li, e kjwozirga kjwe daga. No to ter kjok dogo dwayo ëre shrono shäng no jeno löng li döga.» † **18:16** Deuteronomio 19.15. ‡ **18:22** Grecia so tjökwo ëre llë loklo miydëy yötso llëme. E sak kjäk kjingsho kjäk (77) loklo, llëm ga sak kjäk (70) pjloglo kjäk (7) loklo. (Era sak dbäw pjloglo pkëng kjingsho sak shkaw (490) loklo.) Kjone dey miydëy yötso llëme.

dbur töngga Roma so kong dik bakoe.

18 »Lër bomi kong jlökoyo ga no llgwemi sorë kjok ëre kjing go ga llgweya Sbörë kjok dogo eni bakoe. 19-20 Lër bomi kong obi ga bor tjökwo kragaga tön löng bor ko goshko ga tja shäng ba tjok eshko, epga pjökde myare dö gueniyo. E kjïshko ga lër bomi kong ga pjäy tön wotjlïk kjrinaso kjok ëre kjing go, pjäy löng do pjökde dö ëmdë ga llëbo rokëmi syö go ga twe bor Data sök kjok dogo lirë bomi kong» le.

Domer, ba parkaga pogo tjwLö ba kong li raye woydë llëme

21 Eni ga Pedro shrono shäng Jesús zlong bäng ga tjlä ba kong ga «Tjlapga, ¿bor kjlara llëbo owa shäryono bor kong li iër ber tjwLö llëm pjlobi ga pjlu? ¿Shäryër eni pjloglo kjäk (7) ga pjlu?»

22 «Pjloglo kjäk (7) lër bop kong llëme. Llëbo owa shäryara bop kjararë bop kong li iëp ber tjwLö llëm pjloglo sak kjäk kjingsho kjäk (77).‡

23 »Eni ga Sbö ber no pjluo sorë, e so llëbo lër bomi kong ëre kjoyoe. Pjlu sök kjlara. Pjlara ga ba parkagaga rokara, pogo tjwLö ba kong kjöme le lok ba kong wlo.

24 Shärye shäng kjwlëshko ga ba parkaga söraba ba shwoy kjlara, pogo tjwlõ ba kong ara, domerga doglo sak dbäw dbäw pjloglo sak kjwara (10,000) parkë lu pjloglo sak kjwara kjingsho shkëng (15) äska wleni. 25 Tjwlëya ba parkaga lirë llë go llëm kuzong ga pjlu tjlë ga “Kjwe soynezī jek ba boy, ba wapga, ba llëbo baīya uunkong tjok, ber löng parkë oblë kong, pogo tjwlõ li tjwlëya bor kong e go wlo” le.

26 »Kuya ba parkaga lirë ga kjök tono, tjlë ba kong dbo go ga “Tja songe lozong. Tja koshos sira ga tjwlën bop kong uunkong” le. 27 İya pjurë ga songe le, ga tjwlõ shira ba kong ame, dōra beno shäng oojong shara.

28 »E irgo ga ba parkaga li opshino ey dwayo, ga ba parkaga wlëna kjlara obi bë shäng eshko, pogo tjwlõ ba kong sira dōe, domer parkë dbargwo sak dbäw (100) äska wleni. Eni ga shakza pjä ba bëngso go, ga tjlë ba kong ga “İPja pogo tjwlõ bor kong li tjwlës bor kong jekdo, eeri eröel!” le.

29 »Kuya ba parkaga lirë ga kjök tono, tjlë ba kong dbo go ga “Tja songe lozong. Tja koshos sira ga tjwlën bop kong uunkong” le. 30 Gueniyo ga songe le llëme. Shduna, iara beno shäng no shdüzlong uyo roshko pogo tjwlõ li tjwlëna ba kong pjir guing.

31 »İya pjlu parkagaga oblërë ga beno ba kong owa, woydë lok ara. Ga llëye İna lok li roy lara pjlu kong. 32 Eni ga ba parkaga li rokara pjurë, ga tjlë ba kong ga “Pja parkaga owa. Pja pogo tjwlõ bor kong ara ëmdë ga tjwlõ shiror bop kong llëme. Pja kjloshtono bor kong ga pja songe loror. 33 ¿Eni ga bop kjlara, e songe lorop botoya dik llëm ega?” le. 34 Eni ga pjlu iirkono ara ba kong, ga ba nopga iara beno tjeng no shdüzlong uyo roshko, pogo tjwlõ kjöme li tjwlëna ba kong pjir guing.

35 »İlëbo owa shäryara bomi kjlararë bomi kong li iëmi ber tjwlõ llëm wleni llëm ga bor Data sök kjok dogo li omshäryë bomi tjok eni bakoe» le ba kong.

19

Shji ëng rayë

1 Jesús tjlëno pjir ga to Galilea kjokyo dwayo, jek öötong shäng Judea kjokyo, Jordán diyo kjwo kalëkong. 2 Nopga to jek ara ba tjok, ga swlopga poptara uunkong.

3 Eshko ga fariseoga kjone kjone tek shrono löng Jesús zlong bäng, ba tjlik wlo. Tjlë ba kong ga «¿Domer ba boy rayë llë pogo kjishko ga pjluře?»

4 «Sbö tjlokwo tak pjang eni: “Dämärshko ga nopga shäryara Sbörë domer, walë.”* ¿E lomirë llëmdo? 5 E kjishko ga domer ba data, ba mekë

* 19:4 Génesis 1.27.

rayë, ga orkwosmok walë tjok, ga ber löng kjlaraso wleni. ⁶Eni ga ber pjök ame, ber kjlaraso shara. Töna Sbörë ga e döy llëme» le ba kong.

⁷Kuya fariseogarë ga tjlä ba kong ga «Domerga ba boy rayë wlo ga ichara Moisésdë kjibokwo ëng rayoklo twe ba boy kong kjwara, ga iche jek ba ushko dwayo. ¿Lara eni ega?»

⁸«Llëye kumi woydë llëm kjishko. Pjäy ichara Moisésdë ëng rayë eni e kjishko. Gueniyo ga tek dämärshko ga e eni llëme. ⁹Lër bomi kong ga ba boy pono domer oblë tjok llëm ga raye ga äe. Llëm ga shäryara eni, ga orkwosmono oblë tjok wleni ga llëbo owa shäryayde, e pono oma boy oblë tjok wleni» le ba kong.

¹⁰Kuya ba oppinggagarë ga tjlä ba kong ga «Eni kuzong ga ëye orkwosmok llëm dey» le.

¹¹Kuya ga tjlä ba kong ga «Tjläkwo ëre kjruga uunkongdë llëme. Ëye kjimte Sbörë ga era omkjrë.

¹²Domerga kjone kjone orkwosmok llëm, weno beno pë walë tjok ga ä kjishko. Kjone kjone orkwosmok llëm, shäryaga norë beno löng eni kjishko. Kjone kjone orkwosmok llëm, parkë Sbö, ba pjluo li kong ga pjlu wlo. Ëre llë loklo, ëye ommydë woydë ga miyde ga pjlu» le.

Llëbo shäryara Jesúsde pjlu, kjwozirga kong

¹³Pjlara ga kjwozirga sökoba Jesús kong, Jesús orkwo ië ba kjing go wlo, syöshhtë Sbö kong ba kjishko wlo bakoe. Eni ga kjwozirga sögaga li wlöya Jesús oppinggagarë löng. ¹⁴Eni ga Jesús tjlä ba oppinggaga kong ga «Kjwozirga somi llëm, tek wëyë bor shwoy. Ëye ber kjwozirga jüni ga Sbö ber ba pjluo» le. ¹⁵E irgo ga orkwo iono kjwozirga li kjing go. E irgo ga epga to ey dwayo.

Domer mite dbur ara

¹⁶Pjlara ga domer mite tek shrono shäng Jesús zlong bäng ga tjlä ba kong ga «Tjläpaga no pingga, ¿llëye pjlu shäryër, tja ber sök së iyado Sbö tjok wlo?»

¹⁷«¿Llëye pjlu kjakrokëp bor kong li llëro? Pjlu li, e Sbö eröe. Pja ber sök së iyado Sbö tjok wlo ga kjok llgwekklo tara Moisésdë li kolozong» le ba kong.

¹⁸Kuya ga tjlä ba kong ga «¿Kjone dey?»

«Shji no zrök llëme. Shji pë oma boy oblë tjok llëme. Shji lürkë llëme. Shji oblë jyöyotkë llëme. ¹⁹Bop data, bop mekë, e bangkjros, ios ber tjwlo ara,† ga pja opwoydë sorë ga bop kjlara, e woydos eni bakoe»‡ le ba kong.

²⁰Kuya ga tjlä ba kong ga «Tjläkwo lëp shäng kës li shäryër shäng eni tjän. ¿Llëye shäryër obi?»

²¹«Pja ber pjlo bek woydë ga pja nom bop llëbo tjeng kës

† 19:19 Éxodo 20.12-16; Deuteronomio 5.16-20. ‡ 19:19 Levítico 19.18.

li soynek pjir, ga dburyo twos oba song wleniyo kong. Enira pja llëbo ara kjok dogo. Pjir ga pja tek bor tjok, pja pin wlo» le ba kong.

²² Kuya ga beno shäng woydë ara, ga to ey dwayo, dbur ara kjishko.

²³ E irgo ga Jesús tjlë ba oppinggaga kong ga «Lër bomi kong jlökoyo ga nopga dbur ara wleniyo äär ber löng Sbö sök no pjluo ÿyado lishko wlo ga kjange. ²⁴ Lër bomi kong jek obi ga öng jëkklo sok kësband wleniyo opzrëk jek shkö bokkwo bäng go ga kjange. Gueniyo nopga dbur ara wleniyo äär ber löng Sbö sök no pjluo ÿyado lishko wlo ga kjang anmoyö» le.

²⁵ Kuya lok ga beno löng yëy le erä. Ga tjlë ba kong ga «¿Enira ëye dardo?» le.

²⁶ Kuya ga ÿya drëng, ga tjlë ba kong ga «Nopga kong ga shärye ga äe. Gueniyo llëye shärye Sbörë ga ä wlo drete» le.

²⁷ Eshko ga Pedro tjlë ba kong ga «Borwa llëbo tjeng kës li rayororwa beno pjir, tjawa jek bop tjok wlo. ¿Llëye wlënwa e kjishko?» le.

²⁸ Kuya ga tjlë ba kong lok ga «Lër bomi kong jlökoyo ga kjok tjaglënsheko ga no to ter kjok dogo dwayo ëre sirkek äär sök bor pjlu sökklo kälä lletlet li kjing goshko. Eshko ga pjäy sirkek äär ber löng sökklo tjeng sak kjwara kjingsho pjök (12) kjing go eni bako, Israel tjëyoga kjringsho sak kjwara kjingsho pjök (12)

li llgwek wlo. ²⁹ Ga ëye, ba u, ba kjlara, ba data, ba mekë, ba wapga, ba kjok, e rayara bor kjishko ga äska wlëya llëye rayara li pjloglo sak dbäw (100) obi. Ga ber löng së ÿyado Sbö tjok bakoe. ³⁰ Gueniyo eerishko ga nopga tjwlö ara wleniyo löng ara li, e ber löng tjwlö chira eshko. Ga eerishko nopga tjwlö chira löng ara li, e ber löng tjwlö ara eshko» le.

20

Nopga parkono kjillgwo bo ara kjokyo

¹ Jesús tjlë ba oppinggaga kong ga «Sbö ber no pjluo sorë, e so llëbo lër bomi kong ëre kjoyoe. Domer shäng kjlara kjillgwo bo ara kjokyo sogo. Pjlara ga opshino jek kjok shröngteng, nopga wlëk parkë ba kong wlo. ² Eshko ga tjlëno parkagaga li kong ga potjwlëya dbar kjwara äska lara, ga ichara jek parkë ba kjok buk lishko.

³ »Dlo wenzong ga opshino jek obi, ga nopga wlëna löng kjlëbö pak dret, llëbo soynezhong. ⁴ Eshko ga tjlë ba kong ga «Pjäy nom parkë bor kjokshko, ga pjäy potjwlën bëye» le. ⁵ Eni ga to jek lok parkë ba kong.

»Dlo dluw ga shäryara eni jek obi. Dlo pjö lë wleni ga jek shäryara obi.

⁶ »Dlo töy wleni ga opshino jek obi, ga nopga wlëna löng kjlëbö pak drete. Eshko ga tjlë ba kong ga «¿Pjäy dbo ga löng parkë llëm ega?»

⁷ »Tjawa parkë ë tjok llëm kjishko" le lok ba kong.

»Kuya ga tjlä ba kong ga "Pjäy nom parkë bor kjokshko" le.

⁸ »Öötong kjok shkë ga kjok sogo li tjlä ba parkaga kägäyo kong ga "Parkagaga to rokëp, ga potjwlëma. Shrono parkë iröng li potjwlëp bäm go, shrono parkë bäm go li potjwlëp ber iröng" le ⁹ Eshko ga parkagaga shrono dlo töy li potjwlëna dbar kjwara äska.

¹⁰ »Roy kuya parkagaga shrono bäm go lirë ga wotjlik ga potjwlëya lok iröng li kjinmo le. Gueniyo potjwlëna dbar kjwara äska bakoe. ¹¹ Potjwlëna lok pjirshko ga kjok sogo li läywe lok owa ëng kong, ¹² tjlä lok ga "¿Nopga tjwe löng iröng kjwe parkono wop tjok erä, ga potjwlëna borwa tjok bëy ega? ¡Tjawa song parkono dlo roshko dboe!" le lok ëng kong eni.

¹³ »Eni ga kjok sogo li tjlä parkaga kjlara kong ga "Tja shäng llëbo owa shäryë bop kong llëme. Pja potjwlën eni loror bop kong, ga jölö lorop bor kong. ¹⁴ Bop dburwa kjros, ga pja nom na dwayo. Parkagaga tjwe löng iröng li potjwlën woydë bopoya dik bako ga ¹⁵ miydaga ber tjarë, dbur li botoya kjishko. ¿Pjäy wotjlik owa bor kong, tja no sëng ä kjishkore?" le.

¹⁶ »Eni ga tjwlö ara eerishko li, e ber löng tjwlö chira eshko, e ga eerishko tjwlö chira li, e ber löng tjwlö ara eshko" le.

Jesús lano ba wolon dbaryo kjishko jek obi

¹⁷ Jesús jek shäng Jerusalén kjokyoshko ga ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li rokara dboshko, ga tjlä ba kong ga ¹⁸ «Shji to Jerusalén kjokyo. Eshko ga no to ter kjok dogo dwayo ëre twëba ber tjeng syöshtaga kägäyoga wloshko, no pinggaga kjok ilgwekklo tara Moisésdë li go wloshko bakoe. Eshko ga tja iche lok, zrökoba wlo, ¹⁹ ga tja twe lok nopga judío llëm wleniyo kong. Eshko ga tja joywe lok, tja shpoya lok no shpokklo go, ga tja zröya lok pjang kjlös go. Gueniyo äär dbargwo mya ga tja woshre Sbörë iröng obi» le.

Santiago, Juan, e mekë llëbo rokono Jesús kong

²⁰ Eshko ga Zebedeo wapga ko Santiago, Juan, e mekë tek shrono löng Jesús zlong bäng ga kjök tonno, tjlä ba kong ga «Llëbo shäryëp bor kong sira» le.

²¹ Kuya ga tjlä ba kong ga «¿Llëye woydëp?»

«Pja ber sök no pjlyoyshko ga bor wapga do pjök ëre iëp ber löng bop tjok, or milë kjlara, or këlä kjlara» le ba kong.

²² Kuya ga tjlä ba kong lok ga «Llëye rokëmi löng bor kong li, e llë miydëmi löng llëme. ¿Pjäy shdungoba, bokrotkëba botoya dik ga pjlyure?»

«Ëng» le lok ba kong.

²³ Kuya ga tjlë ba kong ga «Iër bomi kong ga pjây shdungoba, bokrotkëba, zrökoba botoya dik jlõe. Gueniyo ga pjây kjrër ber tjeng bor or këlë, or milë, e laga tjarë llëm, e laga bor Datarë. Shto bor or këlë, or milë, e ber ëye kjrara bor Datarë tjeng'li kong» le.

²⁴ Kuya ba oppinggaga doglo sak kjwara (10) lirë ga iirkono ba pjeyoga pjök li kong. ²⁵ Gueniyo rokara Jesúsdë uunkong, ga tjlë ba kong ga «Miydëmi pjlu ga kjok ëre kjing go ga nopga judío llëm wleniyo ichagaga ba nopga ichë parkë ara ba kong. Nopga dbo ara wleniyo ba nopga ichë parkë ara ba kong bakoe. Ëye songe le llëm, iche parkë ara ba kong erä. ²⁶ Gueniyo woydër ga pjây omshäryë eni llëme. Ëye opyë woydë ber tjwlö ara oblë kjinmo ga opyë ber shäng oblë kjimtaga dey. ²⁷ Ëye opyë woydë ber bäm go ga opyë ber shäng parkaga tjwlëk shäng pjir wleniyo oblë kong dey. ²⁸ No to ter kjok dogo dwayo ëre shrono shäng kjok ëreshko, ëye parkë bor kong wlo llëme. Tja shrono shäng parkë oblë kong wlo. Ga tja optwë, wolon wlo, tja ber nopga ara potjwlëkklo wlo, epga dër wlo» le.

Domerga kjok ïgö llëm wleniyo poptara Jesúsdë do pjök

²⁹ Jesús opshino jek shäng Jericó kjokyo dwayo ba op-

pinggaga tjokshko ga nopga to jek ara ba tjok. ³⁰ Eshko ga domerga löng irbo sor go do pjök kjok ïgö llëm wleniyo. Kuya lok ga Jesús jek shäng eshko ga tjlëno dbo go, tjlë ga «Tjlapga, David tjëyo, tjawa songe lozong!» le.

³¹ Eni ga nopga jëk löng Jesús tjok li tjlë ba kong ga «Pjây kjinkozong» le.

Kuya lok ga gueniyo kjinkë lok llëme. Tjlë lok dbo go jek obi ga «Tjlapga, David tjëyo, tjawa songe lozong!» le.

³² Eni ga Jesús kojongö shäng, ga tjlë ba kong ga «Llëye woydëmi ga shäryër bomi kong?»

³³ «Tjlapga, tjawa kjok ik woydë» le ba kong.

³⁴ Eshko ga songe le Jesúsdë, ga bokkwo porwara. Jekdo eshko ga beno löng kjok ïgö wëllë, ga to jek lok Jesús tjok.

21

Jesús opzrëno Jerusalén kjokyo, pjlu dik

¹ Jesús jek shäng jongya Jerusalén kjokyo ba oppinggaga tjokshko ga öötong löng Betfagé kjokyo, e ber buk Olivos dlupyo poglo go. Eshko ga ba oppinggaga jek löng ba tjok li rokara do pjök, ² ga tjlë ba kong ga «Pjây nom kjok buk bi boksho kjweshko. Kjweshko ga öng so kwomgla kjoyo dre töshko popga wlëmi sök kjlara kjro go, ba wa wlënggla tjok. Komi, ga tek sömi bor kong.

³ Eshko ga ëbo llëbo lë bomi kong wlenishko ga “Woyde Tjlapgarë” lëmi ba kong eni, ga iche tek bomi tjok jekdo» le.

⁴ Shäryono eni, tjlökwö lara Sbö tjlökwö laga tek dënashko sorë li ber jlökoyo wlo. Tjlëno beno eni:

⁵ «Lëmi Sión* sopga kong ga
 “Bomi pjlü tek sök dörö
 bomi shwoy wlëp,
 öng so kwomgla kjoyo
 dre töshko kjing go.
 Tjwe öng llëbo shgoklo
 wa kjing go” lëmi ba
 kong eni.»†

⁶ Kuya lok ga shäryara eni.

⁷ Öng li söra tek shrono ba wa tjok. Ga ba shwong kop lëkong li iara öng do pjök li kokso kjing go. Eshko ga Jesús opyono sök öng li kjing go.

⁸ Eshko ga nopga jek löng ba tjok ara. Kjone kjone, ba shwong kop lëkong skwara lok, ga kwoptara lok irbo bäng go. Kjone kjone, kjor korga zara, ga kwoptara lok irbo bäng go bakoe.‡ ⁹ Nopga jek löng ba bäm go, nopga jek löng ba irgo, öö le lok ara. Tjlë ga

«David tjëyo kjwe pjlü jlöe.
 Kjwe ichara Tjlapgarë
 shrono kjok ëreshko.
 Kjwe kjimte Sbörë.
 Sbö sök kjok dogo, e pjlü jlöe»
 le.

¹⁰ Jesús jek opzrëno Jerusalén kjokyo roshkoshko ga nopga tjeng eshko li

shdöktong uunkong llaw pogo, ga tjlä ga «¿Kjwe ëro?» le.

¹¹ Nopga jek löng Jesús tjok li tjlä ba kong ga «Kjwe Jesús. E Sbö tjlökwö laga. E Nazaret so. Nazaret kjokyo, e Galilea kjokyo obi» le.

Llëbo soynegaga löng Sbö u zlong bäng li ichara Jesúsde drete

¹² E irgo ga Jesús jek opzrëno öötong shäng Sbö u zlong bäng, ga nopga löng eshko llëbo soynek, llëbo tjwläk li ichara uunkong ey dwayo. Ba dbur bapkwö kjlopswozlong oba kong li poskara beno tjeng töshko. Dunggwo soynega sökklo li poskara beno tjeng töshko bakoe. ¹³ Ga tjlä ba kong lok ga «Sbö tjlökwö tak pjang eni: “Bor u, e kowëba ber syö uyo wlo. § Gueniyo ioromi beno jong lü uyo”» le.

¹⁴ Eshko ga nopga kjok igö llëm wleniyo, nopga jek llëm wleniyo, e tek shrono löng Jesús zlong bäng, ga poptara.

¹⁵ Syöshtaga kägäyoga, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésde li go, e löng eshko. Jesús shäng llëbo ÿydëba llëm wleniyo shäryë li ina lok. Eshko ga öö le kjwozargarë löng Sbö u zlong bäng, tjlä ga «David tjëyo kjwe pjlü jlöe» le li kura lok bakoe. Eni ga iirkë lok ara, ¹⁶ ga tjlä lok Jesús kong ga «¿Llëye le lok li kup shängde?»

* **21:5** Sión kjokyo, e kowëba Jerusalén bakoe. † **21:5** Zacarías 9.9. ‡ **21:8** Eshko dbaryo ga pjlupga opzrëk jek kjok roshkoshko ga shäryëba ba kong eni.

§ **21:13** Isaías 56.7.

«Ëng. Sbö tjlökwo tak pjang eni: “Kjwozirga, chidaga, e ichorop bop poshräk, ba tækwo go.”* ¿Elomirë llëmdo?» le ba kong. ¹⁷ E irgo ga nopga li beno löng eshko, ga Jesús to opshino Jerusalén kjokyo dwayo, jek öötong shäng Betania kjokyo, ga pono beno buk shkër kjwara eshko.

Tjlökwo lara Jesúsdë beno owa kjor kjlara bo uako wleniyo kong

¹⁸ Wëshko kjok shröng ga Jesús to jek shäng iröng obi Jerusalén kjokyo shko ga pjli arae. ¹⁹ Eshko ga kjor jong kjlara irbo li sor go ko *higuera*. İya ga jek äär ba zlong ga jong bo dret, korga tjok erä. Eni ga tjlë kjor jong li kong ga «Pja ber botjyë ame» le ba kong, ga kjor li dano jekdo beno jong dogroe.

²⁰ İya ba oppinggarë ga beno löng yëy le erä. Ga tjlë ba kong ga «¿Kjor kjwe dano jekdo sorë?»

²¹ «Pjây mär bor go jlökoyo, ga bor dbo ara äär llë go llëme lëmi llëm wleni ga lër bomi kong jlökoyo ga llëye shäryoror ëre shäryëmi ga pjlu, ga pjây tjlë dlup ëre kong ga “Dlup, pja opkjös jer dlung roy” lëmi ga shäryë eni bakoe. ²² Pjây llëbo rokë syö goshko ga woyotjlïmi ga twe Sbörë lëmi jlökoyo ga wlëmi» le ba kong.

«¿Pja ichaga ërë?» lara Jesús wloyogarë ba kong

²³ E irgo ga Jesús opzrëno jek öötong shäng Sbö u zlong bäng. Eshko ga oba pïya shäng wopro ga syöshtaga kägäyoga, judío tlapgaga kjok ilgwega wleniyo, e tek shrono löng ba zlong bäng ga tjlë lok ba kong ga «¿Llëye shäryëp shäng li shäryëp ega? ¿Pja ichaga ërë?»

²⁴⁻²⁵ «Pjây kong llëbo kjakrokër bakoe. ¿Juan No Waga, e ichaga ërë no wë? ¿Ichaga Sbörëre, de norë? Tja dboryoromi ga tja ichaga ërë lër bomi kong bakoe» le ba kong.

Kuya lok ga tjlë lok ëng kong ga «Ichaga Sbörëloroy ba kong wleni ga “¿Tjlökwo kjorromi llëm ega?» le bi kong. ²⁶ Gueniyo Juan, e Sbö tjlökwo laga le nopga uunkongdë. E kjishko ga ichaga norë lëy ga ä bakoe. Nopga li bangkjryë ara kjishko» le. ²⁷ Eni ga tjlë lok Jesús kong ga «Miydërwa llëme» le.

Kuya ga tjlë ba kong ga «E kjishko ga tja ichaga ërë lër bomi kong llëm bakoe» le.

Wapga do pjök domerga

²⁸ E irgo ga Jesús tjlë ba kong ga «Llëye lër bomi kong ëre woyotjlizä. Domer shäng kjlara, wapga tjeng domerga do pjök. Pjlara ga tjlë ba wa kjlara kong ga “Pja nom parkë bor kjokshko, kjillgwo bo ara lishko” le. ²⁹ Kuya ga tjlë ba kong ga “ıTja jek parkë woydë llëme!” le. Gueniyo döni ga wotjlino oblë, ga to jek parkë. ³⁰ E irgo ga domer

* 21:16 Salmo 8.2.

li tjëlë ba wa kjlara obi kong ga “Pja nom parkë bor kjokshko” le. Kuya ga tjëlë ba kong ga “Jölö, Data. Tja to parkë” le, gueniyo to jek llëme. ³¹⁻³² ¿Kumi ga ba wa kjone dey ga ba data kolara?» le.

Nopga löng eshko li tjëlë ba kong ga «Bäm go lira ba data kolono» le.

Kuya ga tjëlë ba kong ga «Lër bomi kong jlökoyo ga nopga dbur töngga Roma so kong, walëga to löng opsoynek domerga oblë oblë kong wleniyo, e äär ber löng Sbö sök no pjluvo iyado lishko bomi bäm go. Juan No Waga shrono shäng irbo pjlo bek li ping bomi kong, ga tjölkwö kjroromi llëme. Gueniyo ga nopga owa lër li, epgara omtjölkwö kjrono. Inomi eni emdë ga llëbo owa shäryëmi löng li, e owa jlöe loromi llëm, ga rayoromi llëm, ga tjölkwö kjroromi llëm obi. E kjïshko ga nopga owa lër li kongda, Sbö, e ber ba pjluvo, bomi bäm go.

Parkagaga owa

³³ »Tja tjëlë bomi kong llëbo jyäglo go. Kuzïa. Domer shäng kjlara kjok sogo. Pjlara ga kjillgwo dwlayo dgara ba kjokshko, kjëryo tyara jong pjribri, klung kjara ber kjillgwo bo llruzlong shtoyo wlo, ga u shäryara jong kjwara ba dwla li doklo. Pjir ga kjok li poskwona parkagaga kjlëbö kong, potjwlëya i, ga to kjok shto oblë.

³⁴ »Öötong kjillgwo bo kjrozlong dbaryo ga ba

parkagaga ichara kjlëbö, kjillgwo bo ber ba kong li rokë parkagaga beno löng ba kjok daga li kong. ³⁵ Gueniyo ga ba parkagaga ichara tjwe löng li shara kjok dagaga löng lirë, kjlara shpora, kjlara zröra, kjlara löra ak go. ³⁶ E irgo ga ba parkagaga ichara jek kjlëbö obi, ichara bäm go li kjinmo. Öötong löng kjok buk lishko ga llëye shäryara kjok dagaga löng lirë bäm go sorë ga shäryara jek eni obi parkagaga ichara obi li tjok.

³⁷ »E irgo ga ba wa ichayde shara. Wotjlik ga “Miydër ga bor wa ërera bangkjre lok” le. ³⁸ Gueniyo öötong shäng eshko ga ba wa li iya kjok dagaga löng lirë ga tjëlë lok ëng kong ga “Llono ga kjwe ber kjok ëre sogo. Zröroy wleni ga kjok ëre kjrëy, ber bi kong wlo” le. ³⁹ Eni ga shara lok, shira kjok li roy dwayo, ga zröra lok.

⁴⁰ »¿Eni ga kjok sogo li tjwe iröng obishko ga llëye shärye ba tjok lok lëmi?» le.

⁴¹ Kuya lok ga tjëlë ba kong ga «Parkagaga owa li songe le llëme. Zröya jekdo. Pjir ga parkagaga wlëya oblë, dwla bo kjrozlong dbaryo ga dwla ba kong bayo kjöme li twe ba kong wlo» le.

⁴² Kuya ga tjëlë ba kong ga «Sbö tjölkwö tak pjang eni:

»“Akkwo woydara u shäryagarë lok llëm li, e iak beno buk bäm go, beno tjwlö ara, oblë kjinmo.

Shäryara Tjlapgarë eni,

ga tjawa beno löng yë
lërwa erä.”†
¿E lomirë llëmdo? 43 E kjishko
ga lër bomi kong ga pjây
kjrara Sbörë, e ber bomi pjlü
wlo. Gueniyo pjây omkolë
llëm kuzong ga oblë omkolë
pjlü li kjrayde, e ber ba pjlü
shara wlo. 44 Eye lono akkwo
ëre kjing go ga tar pjäs erä. Ga
akkwo ëre lono ë kjing go ga e
sho shguir ber tjeng lulue» le.

45 Tjlëno llëbo jyäglo go
li kuya syöshtaga kägäyoga,
fariseogarë ga miydara lok
ga ba layde shäng. 46 Eni ga
shaya lok woydë, bängzaya
lok wlo. Gueniyo oba
bangkjre lok ara, Jesús, e Sbö
tjlökwö laga lëba kjishko.

22

Pjlu wa orkwosmozlong dbaryo shrëkklo

1 Jesús tjläno ba kong llëbo
jyäglo go jek obi. Tjlë ga
2 «Sbö ber no pjluyo sorë, e
so llëbo lër bomi kong ëre
kjoyoe. Pjlu shäng kjlara, ba
wa domer orkwosmozlong
dbaryo shrëkklo poshärye
shäng. 3 Eni ga ba parkagaga
ichara kjlobö nopga mana
li rokë, gueniyo tek lok
woydë llëme. 4 E irgo ga ba
parkagaga oblë ichara jek
tjlë nopga mana löng li kong
ga “Bor wa orkwosmozlong
dbaryo shrëkklo, e poshäryak
pjire. Nopga ichoror öng
tjeng kjlo dik li zrök, ga
shäryak tjeng pjir tjän. Pjây
tek malinge” le.

5 »Kura lok, gueniyo kolara
lok llëme. Kjone kjone jek
lok ba kjokshko. Kjone kjone
jek lok ba pakshko. 6 Kjone
kjone, pjlü parkagaga li shara
lok, shpokza tjä tjä, ga zrörae.

7 »Roy kuya pjlurë ga iirko-
noe. Eni ga ba ëngkjwagaga
ichara ba parkaga zrögaga li
zrök, ba kjok li suk pjir bakoe.
8 Döni ga tjlä ba parkagaga
kong ga “Dli llë shäryak tjeng
pjir tjän, gueniyo nopga
manor bäm go li tjwlo llëm,
tek tjwe na wlo. 9 Eni ga pjây
nom irbo bäng, nopga tön
arashko ga ë pogo wlënomi
li mami, bor wa orkwos-
mozlong dbaryo shrëya lok
bi tjok wlo” le. 10 Eni ga ba
parkagaga opshino jek, ga
nopga pjlü, nopga owa, e
wlëna irbo bäng go kjlobi li
mana lok drete. Eni ga ba u
dlino jong tjung no erä.

11 »Pjlu opzrëk jek äär
nopga mana löng li ikshko
ga İya ga domer jek shäng
kjlara, do go shwong ork-
wosmökklo wleniyo drete.
12 Eni ga tjlä ba kong ga “¿Pja
tek shäng doyono shwong
orkwosmökklo wleniyo go
llëm ega?” le. Kuya kjing
erä. 13 Eni ga pjlü tjlä ba
parkagaga löng li kong ga
“Kjwe shazī, pjrizī ba dre go,
ba orkwo go, ga dbuzī jek
kjoko, kjok ro sī roshko, ber
shäng slar eshko, kowo uë,
llëbo bang ara ba kong kjy”
le. 14 Nopga mak ara, gueniyo
kjrak li kjlobö erä» le.

Shji kä potjwläk pjlu

† 21:42 Salmo 118.22-23.

kësbangyo sök Roma kjokyo li kong

15 E irgo ga fariseoga töno, lano lok ëng kong. Woydara ga llëbo kjakroke Jesús kong, dborye bëy llëm ga doshaya lok e go, rote wlo. 16 Eni ga ba oppinggaga ichara kjlëbö, Herodes pjloyoga tjok. Öötong löng Jesús shwoy ga tjlë ba kong ga «Tjlapga no pingga, miydërwa ga pja tjlë beke. Woyde Sbörë ga shji jëk sorë li lëp jlökoyo. No tjlëshko ga tjlökwo kup llëm, tjwlö kjöm pogo, e bop kong ga tjwlö beke. Pja tjlë bek ë pogo kong. 17 ¿Eni ga shji kä potjwlëk pjlu kësbangyo sök Roma kjokyo li kong ga pjlu?» le.

18 Kuya ga miyde ga löng wotjlik owa. E kjëshko ga tjlë ba kong ga «¿Pjây Sbö tjlökwo söga jlökoyo lëmi, gueniyo pjây wotjlik owa homi pjlushko! ¿Tja tjlimi ega? 19 Dburwa kä potjwlëkklo li tek sözi bor kong kjwara, in wlo» le, ga tek söra lok ba kong kjwara. 20 Eni ga tjlë ba kong ga «¿Domer jyäglo sök dburwa ëre go jü ë? ¿Ko tak pjang ëre go jü ë?»

21 «Kjwe pjlu kësbangyo sök Roma kjokyo li in» le lok ba kong.

Kuya ga tjlë ba kong ga «Eni ga llëye pjlu in li, e twozi pjlu kong, gueniyo llëye Sbö in li, e twozi Sbö kong bakoe» le. 22 Kuya lok ga beno löng wotjlik ara, ga to lok ey dwayo.

No woshrozlong dbaryo

23 Saduceoga wotjlik ga no wolono ga woshre ame le. Eni ga eshko dbaryo ga saduceoga tek shrono löng Jesús shwoy kjlëbö ga tjlë ba kong ga 24 «Tjlapga no pingga, kjibokwo tara Moisésdë beno pjang li tjlë ga «Ëye wolono, wapga beno ba boy tjok llëm ga shinmo kjarayo li orkwosmok ba boy beno sök li tjok, wa tjok wleni ga ber shinmo li in wleni wlo.»

25 »Pjâra ga borwa tjrëko ëreshko ga domerga löng doglo kjäk (7), epenga döe. Ba këguëyo orkwosmono, ga wolono, ga wapga beno llëm kuzong ga ba lëng orkwosmono ba syä tjok. 26 Eni ga ba lëng wolono jek bakoe. Ba lënga kjlobi li orkwosmono ba syä tjok eni bako, ga wolono uunkong, ga wapga beno ba boy tjok llëme. 27 E irgo ga walë li to wolono bakoe. 28 ¿Eni ga domerga doglo kjäk (7) li orkwosmono uunkong walë li tjok kuzong ga no woshrozlong dbaryoshko ga walë li ber domerga kjone dey li boy?»

29 «¿Pjây diktong löng jlöel Sbö tjlökwo tak pjang li miydëmi llëm, ba dbo kësbang li miydëmi llëm bakoe. 30 No woshrozlong dbaryoshko ga ëye orkwosmok ame. Eshko ga nopga ber löng Sbö parkagaga kjok dogo so wleni shara. 31-32 Pjây wotjlik ga no wolono, ga woshre ame lëmi. Gueniyo ga Sbö tjlëno

bomi kong ga “Tja Abraham, Isaac, Jacob, e Sbö”^{*} lara. ¿E lomirè llèmdo? E shinmoga Sbö llème. E nopga lóng sè li Sbö» le ba kong.

³³ Kuya nopga lóng lirè ga beno lóng yëy le erä.

*Kjok llgwekklo tjwlõ
kësbangyo*

³⁴ Saduceoga kjinkara Jesúsde li kuya fariseogarè ga èng tōno lok. ³⁵ Eshko ga fariseo shäng kjlara, kjok llgwekklo tara Moisésde li miydaga pjlu wleniyo. E tek shrono shäng Jesús zlong bäng, ba tjlik wlo. Tjlè ba kong ga ³⁶ «Tjlapga no pingga, ¿kjok llgwekklo tjwlõ kësbangyo li kjone dey?»

³⁷ «“Llèbo woydëpshko, llèbo woyotjlipshko, llèbo shäryëpshko, pja sök sè obishko ga Tjlapga, bop Sbö li woydos jlökoyo ÿyado.”[†] ³⁸ Kjok llgwekklo tjwlõ kësbangyo li e. ³⁹ Kjok llgwekklo kjrina obi tjwlõ ara, e so bäm li kjoyoe. Tjlè ga “Pja opwoydè sorè ga bop kjlara, e woydos eni bakoe.”[‡] ⁴⁰ Kjok llgwekklo kjrìng pjök ère tjwlõ ara anmoyõ. Kjok llgwekklo llamo tak lok li, llèye tara Sbö tjlökwo lagagarè li, e beno shji Sbö woydè sorè, shji èng woydè sorè, e pingglo bi kong eröe» le ba kong.

¿No pjluoyo iche le Sbörè li, e è?

⁴¹ Fariseoga lóng eshko obi wopro ga ⁴² Jesús tjlè ba kong

ga «¿No pjluoyo iche le Sbörè li, e è tjëyo lèmi?»

«E David tjëyo» le ba kong.

⁴³ Kuya ga tjlè ba kong ga «¿Eni ga David go Sbö Sëyashko ga no pjluoyo li kowara ba Tjlapgayo ega? Eshko ga David tjlè ga

⁴⁴ »“Tjlapga tjlèno bor Tjlapgayo kong ga ‘Pja tek wlar ber sök bor orkwo këlèkong, äär jong bop moskwoga zanor pjir guing, eshko ga twër ber bop kong ichëp wlo’ le.”[§]

⁴⁵ »¿Eni ga no pjluoyo li kowara Daviddè ba Tjlapgayo kuzong ga e ber ba tjëyo tek ber ba irgo li sorè?» le. ⁴⁶ Kuya lok ga to dboryara èrè llème. Eshko dbaryo jek lèkong ga èye wokjang llèbo kjakrokè ba kong wlo ame.

23

No pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésde li go, fariseoga, e wlona Jesúsde

¹ E irgo ga Jesús tjlè nopga tjeng ara li kong, ba opping-gaga kong ga ² «No pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésde li go, fariseoga, e wotjlik lok ga no pinggaga Sbö tjlökwo go jlökoyo li epga, èye oblè drete le lok eni. ³ E kjishko ga pjây pïya sorè ga shäryozï eni, gueniyo epga omshäryè lóng sorè li, pjây omshäryè eni llème. Nopga kjwe tjlè ga “Llèbo shäryëy jüni” le, gueniyo omshäryè lóng oblè.

^{*} 22:31-32 Éxodo 3.6. [†] 22:37 Deuteronomio 6.5. [‡] 22:39 Levítico 19.18.

[§] 22:44 Salmo 110.1.

⁴ »Oba pīyashko ga tjlōkwo le lok ara li shāryēba uunkong ga äe. E so llēbo kwing ä twe oblē kong sōya wlo kjoyoe. Shārye lok eni, gueniyo epga om go omkjimtē ba sök llēm, ba sakkwo go ëmdē llēm bakoe. ⁵ Llēbo shārye lok kēs li, e ikoba wlo erä. Sbō tjlōkwo tak pjang kjibokwo go li pjriya lok ba bokdo go, ba sjākso go iyado. Ba shwong kjarbo shēshē li shārye lok kur may, pjē äär kjlay klung go wlo.* ⁶ Oba tön, iēshko ga woyde ga löng bām goshko, sökklo pjlú goshko, shārye lok eni judioga syō uyo roshko bakoe. ⁷ Woyde lok ga miga llē lēba ba kong yōtso llēbo soynezlóng, ga kowēba no pingga.

⁸ »Gueniyo ga pjāyda epenga dö wleni. Pjāy pingga sök kjlaraso. E kjīshko ga pjāy kowēba no pingga llēm dey. ⁹ Pjāy Data kjlaraso, Sbō sök kjok dogo li e. E kjīshko ga kjok ère kjing goshko ga èye kowēmi data llēm dey.† ¹⁰ Pjāy bapshiga kjlaraso. Tja, no pjluyo ichara Sbörē shrono shäng ère li e. E kjīshko ga pjāy kowēba no bapshiga llēm dey bakoe. ¹¹ Èye opyē woydē tjwlō kēsbang, oblē kjinmo ga opyē ber shäng oblē kjimtaga dey. ¹² Èye opyono tjwlō ara

ga ie ber tjwlō llēme. Èye opkjlopswono beno wotōy ga ie ber tjwlō ara.

¹³⁻¹⁴ »iNo pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdē li go, fariseoga, pjāy song jlō, pjāy shdungko! iPjāy Sbō tjlōkwo söga jllōkoyo lēmi, gueniyo pjāy wotjlik owa bomi pjlúshko! Nopga, Sbō ie ber ba pjluyo wlo li le ga somi ara. E so u bäng bängzami, nopga opzrök jek ba roshko llēm wlo kjoyoe. Pjāy opzrök eshko llēm, ga no oblē opzrök woydē eshko li ichēmi opzrök eshko llēm bakoe.‡

¹⁵ »iNo pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdē li go, fariseoga, pjāy song jlō, pjāy shdungko! iPjāy Sbō tjlōkwo söga jllōkoyo lēmi, gueniyo pjāy wotjlik owa bomi pjlúshko! Pjāy to löng dlung kjing, kjok shto oblē oblē, no wlēk ber bomi oppingga wlo. Wlēnomishko ga pimi owa. Eni ga ber shäng owa, bomi kjinmo. Pjāy shdungko, pjāy ber löng iök pjē jong ri ri sjer llēm shtoyo li roshko wlo. Gueniyo bomi oppinggaga li, e shdungko, bomi kjinmo anmoyō.

¹⁶ »iPjāy song jlō, pjāy shdungko! Pjāy so no kjok igō llēm wleniyo kjoyo, gueniyo no wlosōmi lēmi. Pjāy tjlē oba kong ga “Shji tjlēno

* **23:5** Shāryara lok eni, ikoba ga Sbō woyde lok ara anmoyō wlo. † **23:9** Kjok ère kjing goshko ga èye kowēmi data llēm dey le li, e èye iēmi ber Sbō shtoshko llēme loklo. ‡ **23:13-14** Tek dēnashko ga kjibokwo ère jyā shiraba oblē oblē ara. Ga kjone kjone tjlē ga «Pjāy opzrök eshko llēm, ga no oblē opzrök woydē eshko li ichēmi opzrök eshko llēm bakoe. Syāpga jyāpawēmi, ga ba u li dōmi ba shjiryō. E irgo ga pjāy syōstē wop ara, “Nopga kjwera pjlúe” lēba wlo lēmi. E kjīshko ga pjāy shdüya Sbörē ara anmoyō, oblē kjinmo.»

jłökoyo Sbö u kjışhko ga e llëno llëme. Gueniyo shji tjlëno jłökoyo dbur sho shöylör smok lok Sbö u goshko li kjışhko ga llëye loroy jłökoyo li shäryëy kjluwe” lëmi oba kong eni. ¹⁷ Pjây kjok miydë sira llëme. Pjây so no kjok ïgö llëm wleniyo kjoyoe. Dbur sho shöylör smok lok Sbö u goshko li iak beno tjeng dboy Sbö kong, Sbö u li kjışhko. ¿Eni ga llëye tjwlö ara anmoyö li llë, dbur sho shöylör lire, de Sbö u li?

¹⁸ »Pjây tjlë oba kong ga “Shji tjlëno jłökoyo öng sho sukklo li kjışhko ga e llëno llëme. Gueniyo shji tjlëno jłökoyo öng twara, zröra, sua buk öng sho sukklo kjing go li kjışhko ga llëye loroy jłökoyo li shäryëy kjluwe” lëmi oba kong eni. ¹⁹ Pjây so no kjok ïgö llëm wleniyo kjoyoe. Öng twara, zröra, sua buk öng sho sukklo kjing go li iak beno buk dboy, öng sho sukklo li kjışhko. ¿Eni ga llëye tjwlö ara anmoyö li llë, öng lire, de öng sho sukklo li?

²⁰ »E kjışhko ga ëye tjlë shäng jłökoyo öng sho sukklo li kjışhko ga tjlë shäng jłökoyo ba kjışhko dö llëme. Tjlë shäng jłökoyo llëbo buk ba kjing go li kjışhko bakoe. ²¹ Ëye tjlë shäng jłökoyo Sbö u kjışhko ga tjlë shäng jłökoyo Sbö sök eshko li kjışhko bakoe. ²² Ëye tjlë shäng jłökoyo kjok dogo kjışhko ga tjlë shäng jłökoyo Sbö pjlu sökklo kjışhko bako, Sbö sök ba sökklo kjing go kjışhko bakoe.

²³ »iNo pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, fariseoga, pjây song jlö, pjây shdungko! iPjây Sbö tjlökwo söga jłökoyo lëmi, gueniyo pjây wotjlik owa bomi pjłúshko! Llëbo wlënomi li shtëmi äär ba sakyö (10) go, ba sakyö (10) go, shimi kjrina kjrina, ga twëmi Sbö kong. Bomi dli mokyo oblë oblë tjok ga shäryëmi löng jłökoyo eni bakoe. Gueniyo kjok llgwekklo tak pjang tjwlö ara, ba kjinmo lira kolëmi löng llëme. Pjây kjok llgwek bek llëme. Oblë songe lëmi llëme. Llëbo lëmi oblë kongshko ga shäryëmi llëm bakoe. Pjłú wlo ga kjok llgwekklo tjwlö ara ëre shäryomirë dey, kjok llgwekklo oblë li shäryozï ïyado bakoe. ²⁴ Pjây so no kjok ïgö llëm wleniyo kjoyo, gueniyo no wlosömi lëmi. Kjok llgwekklo, e llë loklo miydëmi llëme. E kjışhko ga llëye tjwlö ara llëm li, e shäryomirë löng. Gueniyo llëye tjwlö ara li, e shäryëmi löng llëme. Pjây so no sök di ië kjoyoe. Llgwirwa buk ba di ioklo roshko li shira, gueniyo öng kësbang buk ba roshko lira dwara jer, miydara llëme.

²⁵ »iNo pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, fariseoga, pjây song jlö, pjây shdungko! iPjây Sbö tjlökwo söga jłökoyo lëmi, gueniyo pjây wotjlik owa bomi pjłúshko! Pjây llëbo shäryë ara, pjây pjłúe lëba wlo, gueniyo ga pjây kirkë ara, pjây wotjlik dbur töng bomi kong erö.

Pjāy so di ioklo, dli uoklo kjoyoe. E kwoshkwak ba poglo go, gueniyo roshko wliwlie. ²⁶ iFariseoga, pjāy so no kjok ĩgō llēm wleniyo kjoyoe! Pjlú wlo ga di ioklo, dli uoklo, e ro kwoshkwēmi bām goshko. Pjir ga ber drēpdre jļōe.

²⁷ »iNo pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdē li go, fariseoga, pjāy song jļō, pjāy shdungko! iPjāy Sbō tjlōkwo sōga jļōkoyo lēmi, gueniyo pjāy wotjlik owa bomi pjlúshko! Pjāy so shinmo bapkwo poshtik pjlublún, wolēsowa kjoyoe. Īkoba ga poglo go pjlú, gueniyo roshko shinmo dboglo, llēbo wliwli tjeng ara eshko. ²⁸ Pjāy so e kjoyo bakoe. Īkoba ga pjāy pjlo beke lēba, gueniyo pjāy wotjlik owa erā, llēye lēmi ga shāryēmi llēme.

²⁹ »iNo pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdē li go, fariseoga, pjāy song jļō, pjāy shdungko! iPjāy Sbō tjlōkwo sōga jļōkoyo lēmi, gueniyo pjāy wotjlik owa bomi pjlúshko! Sbō tjlōkwo lagaga shinmotkono tjeng dēnashko li, ak sho shāryēmi ba sak kjing go, ber lōng kjone miydēba wlo. Nopga pjlo bek shinmotkono li sakyō poshāryēmi, ber wolēsowa wlo. ³⁰ E irgo ga pjāy tjlē ga “Tjawa kjwe lōng borwa tjlapgaga tek dēnashko so dbaryoshko ga Sbō tjlōkwo lagaga zrōrorwa llēme” lēmi eni. ³¹ Eni ga miydēmi ga pjāy Sbō tjlōkwo lagaga zrōga

li tjēyoga. ³² Shāryara bomi tjlapgaga tek dēnashko so lirē sorē ga pjāy omshāryē jek eni bakoe. ³³ iPjāy so dgur kjoyoe! Pjāy shdungko, pjāy ber lōng iōk pjē jong ri ri sjer llēm shtoyo li roshko wlo. iPjāy dār, āār eshko llēm wlo ga sorēro?

³⁴ »E kjīshko ga Sbō tjlōkwo lagaga, nopga kjok miydē ara, no pinggaga, e ichēr jek bomi kong. Gueniyo kjone kjone zrōmi, kjone kjone zrōmi lok kjlōs go, kjone kjone shpomi no shpokklo go judioga syō uyo roshko, ga tōktong lok. Eni ga irpjami to lōng kjok shto oblē oblē go. ³⁵ Tek dāmār ga nopga pjlo bek li srēng kwono ara. Tek jong Abel go āār jong Zacarías, Berequías wa li go eni. Zacarías pjlo bek, gueniyo zrōromi Sbō u jong li, ōng sho sukklo jong li, e tjrēko. Llono ga owa ēre ber pjang bomi go. Pjāy shdungko e kjīshko. ³⁶ Lēr bomi kong jļōkoyo ga eerishko dbaryo sopga, pjāy shdungko llēbo owa ēre uunkong kjīshko.

Jesús slatong Jerusalén sopga kjīshko

³⁷ »iJerusalén sopga, tja kuzīa! Sbō tjlōkwo lagaga zrōmi. Sbō tjlōkwo roy lagaga ichara bomi kong li lōmi ak go, zrōmi wlo. Woydoror enido ga pjāy tōn, kjōrkō meyo ba wapga tōno tjeng ba sjāgā dirko wleni, gueniyo woydoromi llēme. ³⁸ Tja kuzīa. Bomi u, e raye Sbōrē ber jong tjoksa. ³⁹ Lēr bomi

kong ga tja ëre ĩmi ame, äär
jong pjäy tjlä löng ga
»“Kjwe ichara Tjlapgarë tjwe
kjak ëreshko.

Kjwe kjimte Sbörë”Š lëmi
löng guing» le.

24

«Sbö u pjir ber drete» lara
Jesúsdë

¹ E irgo ga Jesús opshino
jek Sbö u jong lishko dwayo.
Jëk shängshko ga ba opping-
gaga tek löng ba zlong bäng ga
tjlä lok ba kong ga «U lok ëre
ĩzong» le.

² Kuya ga tjlä ba kong ga
«¿U lok ëre ĩmi löngde? Lër
bomi kong jlökoyo ga ëreshko
akkwo ëmdë ber tjeng ëng
kjing go kjwara llëme. Llëbo
tjeng kës ëre pjir ber drete» le.

Kjak pjir dbaryo jyäglö

³ E irgo ga jem öötong
löng Olivos dlupyö ga Jesús
sirkeno sök eshko. Ba
oppinggaga tek löng ba zlong
bäng, tjlä ba kong tjoksa wlo.
Eshko ga tjlä lok ga «¿Llëye lëp
shäng li, e shäryë llono? ¿Pja
tjwe iröng dörö li jyäglö wen
llë? ¿Kjak pjir dörö li jyäglö
wen llë?»

⁴ «Pjäy sjëk, pjäy jyäpgwëba
llëm wlo. ⁵ Eshko ga nopga
wen tjwe ara tjlä ga “No
pjluyo ichara Sbörë shrono
shäng li tja” le. E go ga oba
jyäpgwe ara.

⁶ »Roy kumi ga oba ëngkjwë
kjak shto oblë oblë arashko
ga llëye bangkjrëmi llëme. E
shäryë eni kjuwe. Gueniyo

eshko ga kjak pjir dbaryo
li äätë llëm obi. ⁷ Tjëyoga
oblë oblë ëngkjwë lok ëng
tjok. Nopga kjak shto oblë
oblë so ëngkjwë lok ëng tjok
bakoe. Pjli tjwe ara kjak shto
oblë oblë. E ga yo tjwe ara
kjak shto oblë oblë bakoe.
⁸ Gueniyo llëbo wen tjwe owa
anmoyö li soye llëbo kës ëre
go kjwlë jä.

⁹ »Eshko ga pjäy twëba kjak
llgwegaga kong, pjäy shdüya
lok wlo, ga pjäy zröya lok
bakoe. Bor kjishko ga pjäy
ÿwaba shjiktëng kjak kjwang
jïkong. ¹⁰ Eshkoshko ga nopga
ara mär bor go ame. Epga ëng
ÿwö shjiktëng, ëng rotë kar
kar, ëng twë kjak llgwegaga
kong bakoe. ¹¹ Eshko ga
nopga ara to löng tjlä ga “Tja
Sbö tjläkwo laga” le, gueniyo
e ichaga Sbörë llëme. E go
ga oba jyäpgwe ara. ¹² Eshko
ga nopga wotjlik owa ëng
kong ara. E kjishko ga nopga
löng ara ëng woydë ame.
¹³ Gueniyo ga ëye mär bor go
äär jong ba dbo go ga era dër
ber shäng pjlu ÿyado. ¹⁴ Sbö
ber no pjluyo sorë li roy pjlu,
e shdär kjak kjwang jïkong,
miyde tjëyoga uunkongdë
wlo. Eshko ga öötong kjak pjir
dbaryoshko.

¹⁵ »Dënashko ga Sbö tjläkwo
laga Daniel, e tjläkwo tono
llëbo shäryë owa anmoyö
Sbö shto zrek roshko kjishko.
Ëre woydër ga kumi yötso.
¹⁶ Eshko ga pjäy löng Judea
kjokyo ga pjäy tökzong dlup
lëkong; ¹⁷ pjäy löng bop u dbo

kjing sdok li kjing go ga pjây tókzong maling, pjây opzrêk jek bomi u roshko llêbo kjrê llême; ¹⁸ pjây lông bomi kjokshko ga pjây jek bomi ushko irông bomi shwong kop lêkong li kjrê llêm bakoe. ¹⁹ E dbaryo ga walêga lông kjlaraso llêm, e song jlôe. Walêga kjwozirwa tjeng nä iê, e song jlô bakoe. ²⁰ Rokozi Sbô kong ga pjây tók kjok owa dbaryo llêm, woshtozlong dbaryo llêm bakoe.

²¹ »E dbaryo ga llêbo wen nopga kong owa anmoyô. Llêbo eni, e ikdaba tek dâmârshko dwayo llêm, ga wen e kjoyo ame. ²² Llêbo owa ère ie Sbörê ber dbar ara llêm, ba nopga kjrara li woyde ara kjîshko. Eni llêm kjwe ga èye dâr ber sök sê kjlara llême.

²³ »Eshko dbaryo ga no tjwe shäng tjlê ga “iNo pjluyo ichara Sbörê li shäng na ízia!” le. Oblê tjlê ga “iShäng kjwe!” le bomi kong, gueniyo jlô lêmi llême. ²⁴ Eshko ga nopga ara to lông tjlê ga “No pjluyo ichara Sbörê shrono shäng li, e tja” le. “Tja Sbô tjlôkwo laga kjok ère so” le. Gueniyo e ichaga Sbörê llême. Llêbo ÿdêba llêm wleniyo shärye lok kësbang oblê oblê ara. Llêbo jyäglo shärye lok oblê oblê bakoe. Shärye lok eni, oba ara jyâpgwe wlo, Sbô nopga kjrara li êmdê jyâpgwe wlo le, gueniyo epga jyâpgwe ga äe. ²⁵ Gueniyo miydëmi pjir wlo ga llêye wen eshko li loror

bomi kong tjän. ²⁶ E kjîshko ga èye tjlê ga “iNo pjluyo ichara Sbörê li shäng kjok dogro no llêmshko!” le bomi kongshko ga pjây jek eshko llême. Èye tjlê ga “iOpjneno sök na!” le bomi kongshko ga jlô lêmi llêm bakoe. ²⁷ No to ter kjok dogo dwayo ère tjwe irông obishko ga e ber so llgwlleng ller kälâ lletlet kjok dogo llaw pogo kjoyoe. Eni ga tja ÿga nopga uunkongdê wêlêe. ²⁸ Shinmo doyo buk kjone ga lâ tjwe tön ara eshko.

No to ter kjok dogo dwayo li tjwe irông obi dbaryo

²⁹ »Llêbo owa ère dbaryo irgo ga

»“Dlo ber pjang yêt,

ga mok kälâ tē ame.

Dbala lon ter kjok dogo dwayo,

ga kjopkwo ber dete erä.”*

³⁰ »Eshko ga ikoba ga no to ter kjok dogo dwayo ère jyäglo li wen kjok dogo ga bangkjrêba kjok kjwang jikong, ga slar lok ara. Eshko ga ikoba ga tja ter tjwe pjäng sho roy ga bor dbo kälâ ikoba wêlêe. ³¹ Bor parkagaga kjok dogo so ichër wli kësbang tē, ga bor nopga kjrara li kjre lok kjok kjwang jikong, töya wlo.

³² »Tja kuzîa. Pjây pin, kjor ko *higuera* li go. KJOR kowo wen mite, korga wen tjaglênsheko ga miydëmi e go ga lushko dbaryo äätoe. ³³ Eni ga llêbo tjeng kës ère shärye li imishko ga miydëmi e go ga

* 24:29 Isaiás 13.10; 34.4.

no to ter kjok dogo dwayo ère tjwe iröng obi dbaryo li ääto eni bakoe. ³⁴ Lër bomi kong jlökoyo ga nopga löng eerishko dbaryo kjone kjone wolontë llëm obishko ga llëye lër shäng bomi kong ère shäryë uunkong. ³⁵ Kjopkwo, kjok ère, e pjir ber drete. Gueniyo bor tjlökwora ber pjang ÿyado.

³⁶ »E dbaryo llono, kjok orë, èye ommydë llëme. Miydaga Sbö parkagaga kjok dogo sorë llëm, miydaga Sbö Wa èrerë llëm bakoe. Miydaga Data Sbörë eröe. ³⁷ No to ter kjok dogo dwayo ère tjwe iröng obi döröshko ga llëbo shäryë kjok ère kjing go li, e ber so llëbo shäryono Noé dbaryoshko li dik. ³⁸ Eshko ga kjok ère pitë llëm obishko ga nopga to löng wlëp dli uë, di ië, orkwosmok èng tjok öötong Noé opzrëno jem kjong kësbang roshko dbaryoshko. ³⁹ Llëye tjwe shäryë eshko li miydaraba llëme. Eshko ga shunyo shrono kësbang, ga nopga li söra dirë, shtena drete. No to ter kjok dogo dwayo ère tjweshko ga e shäryë eni bakoe. ⁴⁰ Eshko dbaryo ga domerga löng do pjök parkë ba kjokshko. Kjlara söya, kjlara ie ber shäng eshko. ⁴¹ Ga walëga löng do pjök llëbo kläk. Kjlara söya, kjlara ie ber shäng eshko.

⁴² »E kjishko ga pjây löng sjëk ÿyado, bomi Tjlapga ère tjwe dbar llono miydëmi llëm kjishko. ⁴³ Tja kuziä. Èye tjwe

lürkë llono miyde u sogo lirë kjwe ga koshe, ba u de, llëbo lüyotkëba llëm wlo. ⁴⁴ No to ter kjok dogo dwayo ère tjwe llono miydëmi llëm kuzong ga pjây ber löng bor koshe, poshäryak pjir ÿyado.

Parkaga pjlu, parkaga owa

⁴⁵ »Parkaga ie ba pjurë ber ba parkagaga oblë daga, sëya äär ba dloyo go kjok orë ga woyde ga parkaga llëye le ba kong li shärye eni wleniyo, kjok miydë ara wleniyo bakoe. ¿Gueniyo ga kjre sorë? ⁴⁶ Tjwe iröng obishko ga parkaga wlëya ba pjurë shäng ba pak shäryë pjlu li, e kongda ber pjluë. ⁴⁷ Lër bomi kong jlökoyo ga era ie ba pjurë ber shäng ba llëbo uunkong kägäyo. ⁴⁸ Gueniyo ga parkaga li wotjlik owa wleni ga wotjlik ga ba pjlu tjwe maling llëme le, ⁴⁹ ga opyorgö to shäng parkagaga oblë shdung, ga glö ara nelöga tjok. ⁵⁰ Eni wleni ga koshe shäng llëm dbaryoshko ga ba pjlu tjwe. ⁵¹ Eshko ga parkaga owa li shdüya, iche nopga Sbö tjlökwö söga jlökoyo le, gueniyo wotjlik owa ba pjlushko tjeng lishko, ber shäng slar eshko, kowo uë, llëbo bang ara ba kong kjy.

25

Kjogloga doglo sak kjwara (10)

¹ »Sbö ber no pjluyo sorë, e so llëbo lër bomi kong ère kjoyoe. Pjlara ga orkwosmozlong dbaryo ga kjogloga

töno tjeng doglo sak kjwara (10), kjoglo orkwosmok wlo li yorkaga. Ba iök shjiy bapkwö söra ba tjok kjlara i i, ga beno löng domer orkwosmok wlo li koshë. ² Kjogloga doglo shkëng (5) wotjlik llëm wleniyo, kjogloga doglo shkëng (5) obi, era wotjlik pjlu wleniyo. ³ Kjogloga wotjlik llëm lira iök dyo söno ba tjok llëme. ⁴ Kjogloga wotjlik pjlu lira iök dyo söno ba bapkwö roy, ga iök dyo söra lok bapkwö oblë roy bakoe. ⁵ Eshko ga domer orkwosmok wlo li shrono maling llëm kuzong ga poywö lok uunkong, ga ponoe.

⁶ »Kjok rong ga oba tjlä dbo go ga «iDomer li tek shäng döröe! iPjäy opshis ba wlokrë!» le.

⁷ »Kuya kjogloga lirë ga kono lok uunkong, ba iök shjiy li poshärye wlo. ⁸ Kjogloga wotjlik llëm li tjlä lok llamo löng li kong ga «Borwa iök sjer woydë. E kjishko ga tjawa sëzi iök dyo sira» le.

⁹ »Gueniyo kuya wotjlik pjlu lirë ga tjlä lok ba kong ga «Llëme. Borwatoy kjwör shji uunkong kong wlo llëme. Twërwa bomi kong kjwe ga borwatoy pjir bakoe. E kjishko ga pjäy to ba tjwlek bomi kong om go dey» le.

¹⁰ »Gueniyo jek lok ba tjwlek wopro ga domer li shronoe. Kjogloga löng iyado ba koshë li opzrëno jek orkwosmozlong uyo li roshko. Ga u bäng li bängzaraba tuke. ¹¹ E irgo ga kjogloga kjrina li shrono lok

iröng obi ga tjlä ga «iTjlapga, Tjlapga, u bäng dös borwa kong!» le.

¹² »Gueniyo kuya domer orkwosmok wlo lirë ga tjlä ba kong ga «Lër bomi kong jlökoyo ga pjäy ë miydër llëme» le.

¹³ »No to ter kjok dogo dwayo ëre tjwe iröng dbar llono, kjok orë, e miydëmi llëme. E kjishko ga pjäy ber löng sjëk iyado.

Parkagaga doglo mya

¹⁴ »Sbö ber no pjluyo sorë, e so llëbo lër bomi kong ëre kjoyoe. Pjlara ga domer shäng kjlara. To kjok shto oblë go kjwle wleni ga ba parkagaga rokara, ie ber löng ba dbur dë wlo. ¹⁵ Ba parkaga dbur dë pjlu anmoyö li kong dbur sho pjublun twara kjwo sak dbaw dbaw pjloglo shkëng (5,000). Ba parkaga dbur dë pjlu li kong twara kjwo sak dbaw dbaw pjloglo pjok (2,000). Ba parkaga dbur dë pjlu anmoyö llëm li kong twara kjwo sak dbaw dbaw (1,000). E irgo ga toe.

¹⁶ »Parkaga kong dbur twara kjwo sak dbaw dbaw pjloglo shkëng (5,000) li, llëbo tjwleäna dbur li go, ga soynena jek obi, ga dbur shano öötong bayo eni obi. ¹⁷ Parkaga kong dbur twara kjwo sak dbaw dbaw pjloglo pjök (2,000) li omshäryono e kjoyo bako, ga dbur shano bayo eni obi bakoe. ¹⁸ Gueniyo parkaga kong dbur twara kjwo sak dbaw dbaw (1,000) lira pjlebgwo kono kjwara

klung roshko, ga dbur li jnena beno tjeng e roshko.*

19 »Dbar kop ara irgo ga domer li shrono shäng iröng obi ga ba parkagaga rokara, dbur li llgweya ba tjok wlo.

20 Ba parkaga kong dbur twara kjwo sak dbäw dbäw pjloglo shkëng (5,000) li shrono shäng ba shwoy ga tjlä ba pjluyo kong ga “Tjlapga, tja kong dbur sho pjlublún tworop kjwo sak dbäw dbäw pjloglo shkëng (5,000). Tja dbur shano bayo eni obi” le, ga dbur li twara ba kong uunkong.

21 »Kuya ga tjlä ba kong ga “Pjlúe. Pja parkaga pjlú wleniyo, llëye le bop kägäyorë bop kong li shäryëp eni iyado. Pja kong llëbo tworor chira, ga dorop pjlo beke. E kjishko ga llëbo twër bop kong ara, dëp wlo. Pja opzrëk tek bor tjok na, pja ber sök wopjlú wlo” le.

22 »E irgo ga ba parkaga kong dbur twara kjwo sak dbäw dbäw pjloglo pjök (2,000) li shrono shäng ba shwoy ga tjlä ba kong ga “Tjlapga, tja kong dbur sho pjlublún tworop kjwo sak dbäw dbäw pjloglo pjök (2,000). Tja dbur shano bayo eni obi” le, ga dbur li twara ba kong uunkong.

23 »Kuya ga tjlä ba kong ga “Pjlúe. Pja parkaga pjlú wleniyo, llëye le bop kägäyorë bop kong li shäryëp eni iyado. Pja kong llëbo tworor chira, ga dorop pjlo beke. E kjishko

ga llëbo twër bop kong ara, dëp wlo. Pja opzrëk tek bor tjok na, pja ber sök wopjlú wlo” le.

24 »E irgo ga ba parkaga kong dbur twara kjwo sak dbäw dbäw (1,000) li shrono shäng ba shwoy ga tjlä ba kong ga “Tjlapga, miydër pjlú ga pja kjange. Pja dwla bo kjrë, dwla dgorop llëmshko. Dwla sguinop llëmshko ga dwla bo jöp eshko bakoe. 25 E kjishko ga pja bangkjröror ara, ga bop dbur li jnenor beno tjeng klung roshko. Tjeng ère” le ba kong.

26 »Kuya ga tjlä ba kong ga “Pja parkaga owa, shmi ara. Miydëp pjlú ga tja dwla bo kjrë, dwla dgoror llëmshko. Dwla sguinor llëmshko ga dwla bo jör eshko bakoe. 27 E kjishko ga bor dbur ère sörop, jnenop dbur jnezlong uyo roshko dey. Eni kjwe ga tja tjwe iröng obi ga tja dbur töno e kjinmo kjwe” le ba kong.

28 »Eshko ga ba pjluyo tjlä oba kong ga “Dbur tjeng ba wloshko kjwe dözi, twozi kjlara shäng dbur shano kjwo sak dbäw dbäw pjloglo sak dbäw (10,000) li kong. 29 Èye llëbo tjok ga sëya jek obi, ber llëbo ara wlo. Èye llëye llëm ga llëye tjeng sirawa li döya ba shjiryö drete. 30 Parkaga llëno llëm kjwe dbuzi jek kjoko, kjok ro si roshko, ber shäng slar eshko, kowo uë, llëbo bang ara ba kong kjiy” le.

* 25:18 Eshko dbaryo ga nopga dbur jneno tjeng klung roy, lüyotkëba llëm wlo.

No llgwezlong dbaryo

³¹ »No to ter kjok dogo dwayo ère tjwe bor dbo kãã go, bor parkagaga kjok dogo so tjokshko ga tja sirkek wlar sök bor pjlu sökklo kãã lletlet li kjing go. ³² Eshko ga tjëyoga kjrina kjrina kjok kjwang jikong tjwe tön uunkong bor bokshto. Öng daga, ba öng wlëp ushko so, ba shwling ushko so, e kje dboy dboy sorë ga nopga kjër dboy dboy eni bakoe.

³³ »Nopga so öng wlëp ushko so kjoyo li iër ber tjeng or këlëkong. Nopga so shwling ushko so kjoyo li iër ber tjeng or milëkong.

³⁴ E irgo ga no pjluoyo ère tjëlë nopga tjeng or këlëkong li kong ga “Pjãy kjimtara bor Datarë. Pjãy tek löng kjok ëreshko. Kjok ère shäryara Sbörë tek lëkong. ³⁵ Tja pjli arashko ga tja sënomi. Tja wodogroshko ga tja kong di tworomi. Tja song, tjwe shto oblë so dwayoshko ga tja wlokjroromi bomi ushko. ³⁶ Tja shwong llëmshko ga tja kong shwong tworomi. Tja swlo arashko ga tja kjimtoromi. Tja sök no shdüzlong uyo roshko ga tja ïnomi öör jong ey” lër.

³⁷ »Kuya nopga pjlo bek lirë ga tjëlë lok bor kong ga “Tjlapga, ¿pja ïnorwa pjli arashko ga pja sënorwa lëp li, e llonoshko? ¿Pja wodogroshko ga pja kong di twororwa lëp li, e llonoshko?

³⁸ ¿Pja song, tjwe shto

oblë so dwayoshko ga pja wlokjrororwa borwa ushko lëp li, e llonoshko? ¿Pja shwong llëmshko ga pja kong shwong twororwa lëp li, e llonoshko? ³⁹ ¿Pja swlo arashko, pja sök no shdüzlong uyo roshko ga pja ïnorwa öör jong lëp li, e llonoshko?” le.

⁴⁰ »Eshko ga tja tjëlë ba kong ga “Lër bomi kong jlökoyo ga shäryoromi eni bor pjeyo song wleniyo kjlara kong wleni ga shäryoromi bor kong wleni” lër.

⁴¹ »E irgo ga tja tjëlë nopga tjeng or milëkong li kong ga “Pjãy shdungko. Pjãy opkjös bor zlong dwayo. Iök jong kjwara pjë jong ri ri ïyado. Shäryak jong Å kong, ba pjeyoga kjok dogo so kong bakoe. Pjãy nom ber löng eshko ïyado. ⁴² Tja pjli arashko ga tja sënomi llëme. Tja wodogroshko ga tja kong di tworomi llëme. ⁴³ Tja song, tjwe shto oblë so dwayoshko ga tja wlokjroromi bomi ushko llëme. Tja shwong llëmshko ga tja kong shwong tworomi llëme. Tja swlo arashko, tja sök no shdüzlong uyo roshko ga tja ïnomi öör llëm bakoe” lër.

⁴⁴ »Kuya lok ga tjëlë lok bor kong ga “Tjlapga, ¿pja ïnorwa sorë lëp li ga pja kjimtororwa llëm llonoshko?” le.

⁴⁵ »Eshko ga tja tjëlë ba kong ga “Lër bomi kong jlökoyo ga llëye shäryoromi eni bor pjeyo song wleniyo kjlara kong llëm wleni ga shäryoromi bor kong llëm wleni” lër.

46 »E irgo ga epga jongya ber tjeng shdüya İyado wlo. Ga nopga pjlö bek li jongya ber tjeng së İyado Sbö tjok wlo» le ba kong.

26

«İJesús, e shay, zröy wlo sorë ga pjlü?» lara ba wloyogare

1 Jesús tjläno pjir ga tjlä ba oppinggaga kong ga 2 «Miydëmi pjlü ga İsrail tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkklo li kjönma. Eshko dbaryo ga no to ter kjok dogo dwayo ëre twëba bor wloyoga kong, tja zröya lok pjang kjlös go wlo» le.

3 Eshkoshko ga syöshtaga kägäyoga, judío tjlapgaga kjok İlgwega wleniyo, e töno lok syöshtaga kësbangyo ko Caifás ushko, 4 ga tjlä lok ëng kong ga «İJesús, e shay, zröy wlo sorë ga pjlü? Shay wlo ga jyöyotkëy. 5 Gueniyo dbar shrëzlong dbaryo İläme. İläm ga nopga ara ga wlike lok äe» le.

Walë kjlara, poshtikklo lö pjläblë tjwlo ara wleniyo tyara Jesús dlu kjing go

6 E irgo ga Jesús jek öötong shäng Betania kjokyo, Simón ushko. Dënashko ga Simón li poglo go swlo ara, sho an do jikong, gueniyo poptonoe. 7 Jesús sök Simón ushkoshko ga walë shrono shäng ba zlong bäng kjlara, wloshko poshtikklo bapkwö tjwlo ara

shäryak akkwo ko *alabastro** go, roshko poshtikklo lö pjläblë tjwlo ara wleniyo. Eshko ga söra jek Jesús sök ië lishko, ga tyara ba dlu kjing go. 8 İya ba oppinggagarë ga iirkë jong, ga tjlä lok ëng kong ga «İKjwe zäya kjweni ega? 9 Zok ga kjwe soynena dburyo ara, oba song wleniyo kjimtoklo wlo dey» le.

10 Tjlä löng İlä li miydara Jesüsdë pjir kuzong ga tjlä ba kong ga «İWalë kjwe İäywëmi eni ega? İläye shäryara bor kong ëre beno pjlü. 11 Oba song wleniyo löng bomi tjok İyado, gueniyo tjara shäng bomi tjok İyado İläme. 12 Poshtikklo tyara bor doyo go ëre, e bor doyo poshäryoklo, tja iëba sakshko wlo. 13 Lër bomi kong jläkoyo ga kjok kjwang jikong kjone pogo ga Sbö tjläkwö roy pjlü İëbashko ga İläye shäryara walë kjwerë bor kong ëre woyoshreba, ga roy İëba bakoe» le.

«Jesús soyner, twër ba wloyoga kong» lara Judasdë

14 Jesús oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) kjlara ko Judas Iscariote. E öör shäng syöshtaga kägäyoga İk, 15 ga tjlä ba kong ga «İJesús, e twër bomi kong ga tja potjwlämi kjöm?» le. Eni ga potjwläna lok dbur sho pjläblün kjwo sak mya (30). 16 Eshko jek İläkong ga Judas beno shäng wotjlik ga «İJesús

* 26:7 Alabastro, e ak pjläblün wleni, ga poshtikklo bapkwö shäryëba e go.

twër ba kong sorë ga pjlú?»
le.

Jesús iono ba oppinggaga tjok

¹⁷ E irgo ga pjlung shosho suk pjir shäryak ba uukklo tjok llëm dbaryo li öötonge. E dbaryo ga Jesús oppinggaga tek shrono löng ba zlong bäng ga tjlë ba kong ga «¿Israel tjëyoga dëktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkklo li dliyo shäryërwa kjone ga pjlú?»

¹⁸ «Pjäy to Jerusalén kjokyo roshko. Domer shäng kjlara eshko. Pjäy tjlë ba kong ga “Tjlapga no pingga tjlë ga “Tja dbaryo äätoe. Tja jek bop ushko bor oppinggaga tjok, Israel tjëyoga dëktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo li shrërwa wlo’ le” lëmi ba kong eni» le ba kong.
¹⁹ Kuya lok ga shäryara lok eni, ga dbar shrëkklo li dliyo poshäryara lok pjire.

²⁰ Öötong kjok shkë ga Jesús sök ië, ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li tjok. ²¹ Löng ië wopro ga Jesús tjlë ba kong ga «Lër bomi kong jlökoyo ga pjäy kjlara, tja soyneya, twe oba kong» le.

²² Kuya lok ga beno löng woydë arae. Ga kjlara kjlara tjlë Jesús kong ga «Tjlapga, ¿tja llëm llëmdo?» le.

²³ Kuya ga tjlë ba kong ga «Eye sök bor tjok, ba pjlung shosho suk pjir li pöya sök bor tjok ioklo kjwaraso roy ga bor soynega li e. ²⁴ No to ter

kjok dogo dwayo ère wolon, tak pjang Sbö tjlökwo go sorë li eni. Gueniyo bor soynega, era song jlöe. Weno llëm kjwe ga pjlú ba kong dey» le.

²⁵ Eni ga Judas, ba soynega li tjlë ba kong ga «No pingga, ¿tja llëm llëmdo?»

«Lëp sök om go liro» le ba kong.

²⁶ Löng ië wopro ga pjlung shosho suk pjir kjrara Jesúsde kjwara, ga tjlë Sbö kong ga «Tjawa kong dli tworop ère. Tjawa ber wopjlú bop tjok e kjishko» le. E irgo ga pjlung shosho suk pjir li tora, twara sira sira ba oppinggaga kong, ga tjlë ba kong lok ga «Kjrozï, uozï, ère bor sho wleni» le.

²⁷ E irgo ga di ioklo kjrara kjwara, roy kjillgwo bo dyo dbo ara, ga tjlë Sbö kong ga «Tjawa kong kjillgwo bo dyo tworop ère. Tjawa ber wopjlú bop tjok e kjishko» le. E irgo ga twara ba oppinggaga kjlara kjlara kong, ga tjlë ba kong lok ga «Iozï pjäy uunkongdë sira sira. ²⁸ Ère bor srëng wleni. E go ga tjlökwo twara Sbörë, beno iyado wlo li, e shärye. Bor srëng li kwon, nopga ara kong. E go ga owa pjang ba go li löya Sbörë ber drete. ²⁹ Gueniyo lër bomi kong ga kjillgwo bo dyo iër ame, äär jong bor Data ber sök no pjluyo dbaryoshko jä. Eshko ga iër bomi tjok jek obi» le.

«Pjäy tjeng uunkong ère, tja rayëmi pjire» lara Jesúsde ba oppinggaga kong

³⁰ E irgo ga tono lok pjlara Sbö kong, ga to jem lok Olivos dlupyo. ³¹ Öötong löng eshko ga Jesús tjlë ba kong ga «Sbö tjlökwo tak pjang eni:

»“Öng daga li zrör,
ga öng wlëp ushko so
tjeng li shdär ber
kjloro erä.”†

Eni ga eeri shkëyo ga pjây tjeng uunkong ëre, tja rayëmi pjire. ³² Gueniyo ga tja wolono, ga tja woshrara Sbörë iröng obishko ga tja äär Galilea kjokyo bomi bäm go. Pjây koshër shäng eshko» le.

³³ Kuya Pedrorë ga tjlë ba kong ga «Llamora, pja rayara uunkong pjir ëmdë ga tjara, pja rayër llëme» le.

³⁴ Kuya ga tjlë ba kong ga «Lër bop kong jlökoyo ga pjesit kjok shränto ga kjörkö kjluntë llëm obishko ga “Jesús, e ë miydër llëme” lorop oba kong pjloglo mya tjän» le.

³⁵ Gueniyo kuya ga tjlë ba kong obi ga «Eni llëme. Tja zrökoba jek bop tjok ëmdë ga “Jesús, e ë miydër llëme” lër ë kong llëme» le.

Ba oppinggaga llamo li omlono e kjoyo bakoe.

Jesús syöshtono Sbö kong Getsemaní kjokyo

³⁶ E irgo ga Jesús jek öötong shäng Getsemaní kjokyo ba oppinggaga tjok. Eshko ga tjlë ba kong lok ga «Tja to syöshtë Sbö kong këm ëre wle wopro ga pjây wlar ber tjeng na» le.

³⁷ Eni ga jek syöshtë lishko ga ba oppinggaga tjeng li söra

jek ba tjok doglo mya, Pedro, Santiago, Juan. Jek löngshko ga Jesús wosong, woydë ara. ³⁸ Ga tjlë ba kong lok ga «Tja woydë ara bor pjlúshko. Kur ga tja wolon kjoyoe. Pjây ber tjeng na, ga pjây sjëke» le.

³⁹ Eni ga opkwono jek këgo sit, ga kjök tono, kujono bokdo kjlay klung go, ga syöshtono Sbö kong, tjlë ga «Data, rokër bop kong sira ga llëbo wen bor kong owa dörö li, e wen tjwe bor kong llëm kjwe dey. Shäryë eni ga pjlú kjwe ga woydër eni. Gueniyo ga e laga tjarë llëme. E laga ber pjarë. Woydër ga llëbo shäryë, woydëp sorë li eni» le.

⁴⁰ E irgo ga tek shrono shäng ba oppinggaga doglo mya beno tjeng lishko ga wlëna bë tjeng pëe. Eni ga tjlë Pedro kong ga «¿Pjây löng së wop sira ga äre? ⁴¹ Pjây pë llëme. Pjây sjëke. Pjây syöshtozong. Eni ga pjây tjliya Äreshko ga pjây kjimte Sbörë, llëbo owa shäryëmi llëm wlo. Pjây llëbo pjlú shäryë woydë jlö, gueniyo pjây womae» le.

⁴² E irgo ga jek syöshtë obi. Tjlë ga «Data, llëbo wen tjwe bor kong owa li kjëp ga ä wleni ga laga ber pjarë» le.

⁴³ E irgo ga tek shrono shäng iröng obi ba oppinggaga beno tjeng lishko ga wlëna bë tjeng pë obi, bokkwo llir woydë ëng go poywörë kjishko. ⁴⁴ Eni ga jek syöshtë pjlara obi, öötong pjloglo mya. Eshko ga tjlëno

† 26:31 Zacarías 13.7.

jek obi, lara bäm go sorë ga eni.

⁴⁵⁻⁴⁶ Syöshtono pjir ga tek shrono shäng iröng obi ba oppinggaga beno tjeng'lishko ga tjlë ba kong ga «¿Pjây löng pë, woshtë obire? No to ter kjok dogo dwayo ëre twëba ber tjeng nopga owa wloshko li dbaryo öotonge. Ízïa. Bor soynega tek shäng döörö tjän. Pjây kojözong. Shji to ëng dowlëk ba tjok» le.

Jesús shara ba wloyogarë

⁴⁷ Jesús tjlëydë pjité llëm obishko ga ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) kjlara ko Judas, e shrono shäng eshko. Nopga shrono löng träk llëm ba tjok, kjone kjone wloshko dröng, kjone kjone wloshko wlëng no shpokklo. Epga ichaga syöshtaga kägäyoga, judío tjlapgaga kjok llgwega wleniyorë. ⁴⁸ Lunashko ga llgwera Judasdë nopga li kong pjir tjän, Jesús, e ë miyde lok wlo. Tjlëno ba kong ga «Ími ga ëye lõ shir† ga domer li e. E shamirë» lara eni.

⁴⁹ Eni ga Judas jek öötong shäng Jesús zlong bäng ga tjlë ba kong ga «¿Miga, Tjlapga no pingga!» le ba kong, ga lõ shira.

⁵⁰ Kuya ga tjlë ba kong ga «Kjobe. Pja bor kjlara. Llëye shäryëp wlo li shäryozong» le.

Eni ga nopga li tek shrono löng Jesús zlong bäng ga shakza lok pjä erä. ⁵¹ Eshko ga nopga löng Jesús tjok eshko li kjlara dröng shino

kjwangna, ga syöshtaga kësbangyo parkaga kwomgwo zakza tas jer lon pjik buk töshko erä.

⁵² Eni ga Jesús tjlë ba kong ga «Bop dröng kjwe jnes ba shtoy iröng obi. Ëye ëngkjwë dröng go ga zrökoba dröng go bakoe. ⁵³ Eni tjok ga rokër bor Data kong kjwe ga tja kong ba parkagaga kjok dogo so iche träk llëm ga pjlu, kjring-gwo sak kjwara kjingsho pjök (12) wleni. ¿E miydëp llëmdo? ⁵⁴ Gueniyo llëye wen bor kong li, e tak pjang Sbö tjlökwo go tjän. Rokër bor Data kong eni kjwe ga llëye tak pjang li shäryë eni llëme» le.

⁵⁵ Ga Jesús tjlë nopga li kong ga «¿Pjây tjwe bor shak dröng tjok, wlëng no shpokklo tjok kjweni ega? ¿Tja shamishko ga tja ëngkjwë bomi tjok lëmiro? Tja öör shäng oba ping ara, Sbö u zlong bäng. ¿Tja sharomi eshko llëm egaro? ⁵⁶ Gueniyo ëre shäryë jüni, tjlökwo tara Sbö tjlökwo lagaga tek dënashko sorë li ber jlökoyo wlo» le.

Eshko ga ba oppinggaga Jesús rayono uunkong, ga töktong to lok ey dwayo.

Jesús söraba öötong shäng Judío Kjok llgwega Këskësyo bokshto

⁵⁷⁻⁵⁸ E irgo ga Jesús söra lok to jongya syöshtaga kësbangyo ko Caifás ushko. Pedro jek shäng kâ kjwaraso kâ kjwaraso ba irgo. Öötong löng eshko ga opzrëno jek u li

† 26:48 Lõ shik lanyo, e tak pjang Génesis 27.26 go.

roshko, ga Pedro beno sök u bongkjako, Sbö u dagaga löng li tjok, llëye shäryëba pjir ber sorë ÿya wlo.

No pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, judío tjlapgaga kjok llgwegaga wleniyo, e tōno löng u li roshko tjän. ⁵⁹ Syöshtaga kägäyoga, Judío Kjok llgwegaga Këskësyu uunkong, Jesús zröya lok woydë. E kjishko ga nopga rokara ara tōno tjeng lishko, Jesús jyöyotkë wlo, rote lok e go wlo. ⁶⁰ Jyöyotkara lok ara, gueniyo llëye to wlëna llëme. E irgo ga nopga kojono oblë do pjök, Jesús rotë wlo. ⁶¹ Tjlë lok ga «Domer ëre tjläno ga “Sbö u ëre shdör dret, ga äär dbargwo mya ga shäryër ber ba shtoshko iröng obi” lara eni» le.

⁶² Eni ga syöshtaga kësbangyo li kojono, ga tjlä Jesús kong ga «Pja rote löng ara. ¿Dboryëp llëmdë?» le. ⁶³ Kuya ga beno shäng kjinge. Eni ga syöshtaga kësbangyo li tjlä ba kong ga «¿No pjluyo ichara Sbörë shrono shäng li, Sbö Wa läba li, e pjare? Los borwa kong jlökoyo, Sbö Sök ÿyado li ko go» le.

⁶⁴ Kuya ga tjlä ga «Lëp shäng pjarë om go eni. Gueniyo lër bomi kong ga Sbö, llëye shärye woydë li shärye ga pjlúe. Ga llono ga no to ter kjok dogo dwayo ëre ïmi sök ba orkwo këlëkong, § tja ïmi ter tjwe kjok dogo pjäng sho tjrëko bakoe» le.

⁶⁵ Kuya syöshtaga kësbangyo lirë ga ba shwong dwlëkza tjä tjä iirdë. Tjlë ga «¿Domer kjwe shäng Sbö läywë owa, ber tjwlö llëm wlo le! ¿Ëye wlëy ba rotë obi llëno? Llëye lara li kuromi pjir tjän. ⁶⁶ ¿Kumi ga sorë?» le.

Kuya nopga tōno tjeng uunkong lirë ga tjlä ga «¿Kjwe zrökko!» le.

⁶⁷ Eshko ga Jesús yora lok. Bokso go tröng twara lok bakoe. Kjone kjone omkwomso shpono, ⁶⁸ ga tjlä ba kong ga «Pja no pjluyo ichara Sbörë shrono shäng li jlökoyo wleni ga pja shpoga ërë los borwa kong» le.

«Jesús, e ë miydër llëme» lara Pedrorë

⁶⁹ E wopro ga Pedro sök kjoko, u bongkjako. Eshko ga kjoglo shäng kjlara, syöshtaga kësbangyo parkaga wleniyo. Tek shrono shäng Pedro zlong bäng ga tjlä ba kong ga «Nopga jëk löng Jesús, Galilea so li tjok, e kjlarayo pja» le.

⁷⁰ Kuya ga tjlä ga «¿Jyö! Llëye lëp shäng li miydër llëme» le. ⁷¹ E irgo ga jek öötong shäng kjër pjlor kalëkong, u bäng jong lishko.

Eshko ga kjoglo oblë omïno, ga tjlä nopga löng li kong ga «Kjwe jëk shäng Jesús, Nazaret so li tjok» le.

⁷² Kuya Pedrorë ga tjlä nopga li kong ga «¿Jyö! Lër bomi kong jlökoyo ga domer, e ë miydër llëme» le.

⁷³ E irgo ga nopga löng eshko li tek shrono löng ba

zlong bäng ga tjlë ba kong ga «Miydërwa pjlu ga pja ba kjlarayo. Pja ba pjeyo jlöe, bop tjlë wle go ga wëlle» le.

⁷⁴ Kuya ga tjlë ba kong ga «jyö! Lër bomi kong jlökoyo ga domer, e ë miydër llëme. Eni llëm ga rokër Sbö kong ga tja shdüya» le.

Jekdo eshko ga kjörkö kjlunoe. ⁷⁵ Eshko ga woyoshre kjlay ga Jesús tjlëno ba kong ga «Kjörkö kjluntë llëm obishko ga “Jesús, e ë miydër llëme” lorop oba kong pjloglo mya tjän» lara. Eni ga opshino ey dwayo, ga slatong jlökoyo.

27

Jesús söraba Pilato boksho

¹ Wëshko kjok shröng ga syöshtaga kägäyoga, judío tjlapgaga kjok llgwegaga wleniyo, Jesús zröya lok sorë li, e llgwera lok pjire. ² E irgo ga Jesús orkwo pjrira, ga söra lok jek, ga twara Pilato kong. Pilato, e kjok eshko so ichaga.

Judas wolonoe

³ Jesús roy kura Judas, ba soynega lirë, ga miydara ga Jesús, e zrökko. Eshko ga bangyo ba kong ara, ga dbur sho pjublün kjwo sak mya (30) ba potjwlëkklo li twara iröng syöshtaga kägäyoga, judío tjlapgaga kjok llgwegaga wleniyo kong, ga tjlë ba kong lok ga ⁴ «Llëbo owa shäryoror. Domer pjlo bek tworor bomi kong, zrömi wlo» le.

Gueniyo kuya lok ga tjlë ba kong ga «E borwa kong ga llëye drete. E miydaga ber pjarë om go» le.

⁵ Eni ga dbur sho li dbukza Judasdë shläw, beno tjeng Sbö u dburyo jnezlong uyo li roshko, ga to jek ey dwayo, ga opskunoe.

⁶ Dbur sho li tona syöshtaga kägäyogarë, ga tjlë eng kong ga «Dbur sho ëre, e domer potjwlëkklo, zrökoba wlo. E kjishko ga iëy ber jong Sbö u li dburyo jnezlong ga äe» le. ⁷ Eni ga lanyotkara lok pjir ga kjok tjwlëna kjrina ko Klung Sbiyo Shäryaga kjokyo, ber buk sakshko, oba shto oblë so kong wlo. ⁸ E kjishko ga kjok eshko kowaraba beno srëng kjokyo, ga eerishko ga kowëba jong eni obi. ⁹ Eni ga tjlökwö lara Sbö tjlökwö laga tek dënashko so Jeremiasdë li beno jlökoyo. Tjlëno beno eni: «Dbur sho pjublün kjwo sak mya (30) li kjrara lok, e tjwlö iara Israel tjëyogarë beno eni.

¹⁰ Ga Klung Sbiyo Shäryaga kjokyo li tjwlëna lok dbur li go, tja ichara Tjlapgarë sorë li eni.»*

Jesús söraba Pilato boksho

¹¹ Jesús söra lok öötong shäng kjok eshko so ichaga Pilato bokshoshko ga Pilato tjlë ba kong ga «Judío pjluoyo li pjare?»

«Lëp sök om go liro» le ba kong.

* 27:10 Zacarias 11.12-13; Jeremias 19.1-13; 32.6-9.

12 Eshko ga Jesús rote syõshtaga kågäyoga, judío tɔlapgaga kjok ɔlgwega wleniyorë löng ara. Gueniyo dboryara Jesúsde ɔlëme.

13 Eni ga Pilato tɔlë ba kong ga «¿Pja rote löng ara li kugöp ɔlëmdo?» le. 14 Gueniyo dboryara kjak kjwara ɔlëme. E kjishko ga woyotɔlɔya Pilatorë arae.

Jesús ichara Pilatorë, zrókoba wlo

15 Äär ɔlu pɔlobi go ga Israel tɔjeyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkkɔshko ga nopga bängzak tjeng no shdüzlong uyo roshko li, enido ga raye Pilatorë kjlara. Woyde nopgarë kjone dey ga e rayayde. 16 Eshko ga no bängzak shäng kjlara ko Barrabás, roy kësbange. 17 Eni ga nopga shrono löng arashko ga Pilato tɔlë ba kong lok ga «¿Woydëmi ga eye dör, Barrabásde, de Jesús, e kowëba no pɔluyo ichara Sbörë shrono shäng li?» le. 18 Miydara pɔlú ga Jesús woydëba ara kjishko ga ymoyotke ba wloyogarë ara, ga söra lok ba kong e kjishko.

19 Pilato sök no ɔlgwezlong shtoyo wopro ga ba boy tɔlökwo ichono ba kong. Tɔlë ga «Domer ɔlgwep sök li, e pɔlo beke. Kjupke shkëyo ga e yoyoĩnor owa anmoyö. ¿E kjishko ga wëyë, barwëy ɔlëme!» le.

20 Gueniyo ga nopga tjeng ara eshko li poshduna syõshtaga kågäyoga, judío tɔlapgaga kjok ɔlgwega wleniyorë arae. Tɔlë ga «Rokozĩ ba kong ga Barrabás, e döyde bi kong dey ɔlozi eni. Rokozĩ obi ga Jesúsda zrókko ɔlozi eni» le.

21 Eshko ga Pilato tɔlë nopga löng li kong ga «¿Nopga do pɔk ere dör bomi kong kjone dey?»

«¿Barrabás, e döpdë!» le lok ba kong.

22 Kuya ga tɔlë ba kong ga «¿Eni ga ɔlëye woydëmi ga shäryër Jesús, no pɔluyo ichara Sbörë shrono shäng ɔlëba li kong?»

«¿Zrös pjang kjlös go!» le lok eni.

23 Kuya ga tɔlë ba kong ga «¿Lë kjíy? ɔlëbo owa shäryara li ɔlozi bor kong» le.

Gueniyo nopga tɔlë jek obi ga «¿Zrös pjang kjlös go!» le eni.

24 Eni ga ɔya Pilatorë ga nopga li tɔlökwo jong kjwaraso, nopga shdöktong engkwë woydë wleni, ɔlëye le ba kong, kjlopswë ber wotɔlik oblë wlo ga äe. E kjishko ga di rokara sira, ga orkwo shkwono nopga li bokshto.† Tɔlë ga «Kjwe ichër zrókoba wlo, gueniyo miydaga ber tjarë ɔlëme. Miydaga ber pɔjäydë om go» le.

25 Kuya nopga ɔlirë ga tɔlë ba kong ga «Wolono ga miydaga ber tjararë, borwa wapgarë bakoe» le.

† 27:24 Pilato orkwo kwoshkwono, ɔlëye shärye Jesús tjok li miydaga ber erë ɔlëme loklo.

26 Eni ga Barrabás, e shira, ga rayarae. E irgo ga Jesúsda twara ba ëngkjwagaga kong, shpoya lok no shpokklo go wlo, zröya lok pjang kjlös go wlo bakoe.

Jesús joywara ëngkjwagagarë

27 Eni ga söra lok, öötong shäng Pilato u bongkjako. Shto eshko, e kowëba *pretorio*. Ga ëngkjwagaga töno tjeng uunkong eshko, ba zlong bäng pjribrie. 28 Eshko ga Jesús shwong skwara lok, äska wlëna lok kara pjlupga shwong wleniyo ko dingding shwëshwë, ga pjuna lok ba do go. 29 Ga shkö sho ywara lok kwara, beno pflu dlu ioklo wleni, ga iara lok pjang ba dlu go, ga kong kjë twara kwangna, ba orkwo këlkong. Eshko ga tjëlë lok ba kong dbo go ga «Judío pjluyo, pja pjlú, pja tjwëlö arae!» le lok eni, ba joywoklo. 30 Eshko ga go tröng twara, shpokza lok tjã tjã kjë li go ara ba kashko bakoe.

31 Joywara lok pjir ga ba shwong pjang ba do go li skwara lok, ga ba shwong baiya li pjuna lok jek iröng obi. E irgo ga söra lok to, zröya lok pjang kjlös go wlo.

Jesús zröraba pjang kjlös go

32 Jek löng kjwëlë irbo bäng go ga domer wlëna lok kjlara ko Simón, e Cirene so, ga ichara lok dbo go Jesús kjlös li sök.

33 E irgo ga jem öötong löng kjokyo ko Gólgota. (E «No Kä Dboglo dlupyo» loklo.)

34 Eshko ga kjillgwo bo dyo dbo ara roprära lok llëbo këä wleniyo[‡] tjok, ga twara lok Jesús kong, ie wlo. Tjliina sira, gueniyo iara llëme.

35 Eshko ga löra lok pjang kjlös go irgo ga ëngkjwagaga tjeng li tjöto lok llëbo jyäglo go, Jesús shwong li ber ë kong iya lok wlo. § 36 E irgo ga sirkeno löng eshko ba dë. 37 Jesús lök pjangshko li kopshko, kjibokwo iak pjang kwara, e zröya lok llë kjiy miydëba wlo. Kjibokwo tak pjang li tjëlë ga «Domer ëre ko Jesús. E judío pjluyo.» 38 Jesús löra pjangshko ga nopga lü ä wleniyo löra lok do pjök kjlös go bakoe. Kjlara pjang or këlä, kjlara pjang or milë, kjlösyo dboy dboye.

39 Eshko ga nopga jek löng Jesús lök pjangshko li kä wikza tjã tjã, joywe lok wlo. Ga läywe löng owa bakoe. 40 Tjëlë ga «Pja Sbö u shdök ber dret, ga äär dbargwo mya ga shäryëp ber ba shtoshko iröng obi lorop eni. Pja Sbö Wa jlökoyo ga pja opdös om go, pja ter oplös töshko kjlös kjwe go dwayo» le.

41 Jesús joywe syöshtaga kägäyoga, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, judío tjlapgaga kjok llgwegaga wleniyorë eni bakoe. Tjëlë lok ëng kong ga 42 «Oba oblëra

‡ 27:34 Llëbo këä wleniyo le li, e dwlo wleni, ga twaraba nopga lök lok kjlös go li kong, bang kuga ara llëm wlo. § 27:35 Löyde lok pjang kjlös go llëm obishko ga ba shwong skwara lok pjire.

döra, gueniyo opdök om go ga äe. Kjwe Israel tjëyo pjluvo le. Woyde ga oplong töshko kjlös kjwe go dwayo. Enira tjawa mär ba go kjwe. ⁴³ “Tja mär Sbö go” lara. Enira woyde Sbörë ga döya. “Tja Sbö Wa” lara bi kong om go» le. ⁴⁴ Nopga do pjök lü ä wleniyo lök lok kjlös go Jesús pjlor kar kar ëmdë ga omläywë löng eni bakoe.

Jesús wolono pjang kjlös go

⁴⁵ Öötong dlo dluw bek ga kjok ro zoktong kjok kjwang jikong beno yët erä. Beno eni äär jong dlo pjö lë wleni. ⁴⁶ Dlo öötong eni ga Jesús tjläno dbo go, tjlä ga «*Elí, Elí, ¿lama sabactani?*» le. (E «Bor Sbö, bor Sbö, ¿tja rayorop jüni ega?» loklo.)

⁴⁷ Kuya nopga tjeng eshko lirë ga tjlä ëng kong ga «Sbö tjlökwö laga tek dëdashko so Elías, e ro kayde pjang» le. ⁴⁸ Eshko ga domer shäng kjlara jek tji tji, ga llëbo llukluk di shak ara wleniyo kjrara kjwara, pöra kjillgwo bo dyo shpoä go, kjrochara kjor dbo go, ga poyona jem, shuya Jesúsde wlo lara. ⁴⁹ Eshko ga llamo löng li tjlä ba kong ga «Wëyë. Elías tjwe ba dökde İy» le.

⁵⁰ E irgo ga ayle Jesúsde dbo go obi, ga wolonoe. ⁵¹ Eshko ga Sbö u roshko ga shwong kësbang iak pjang eshko li dwlëtong aas ter kjomo dwayo äär jong töshko, beno kjrang pjök. Klung iano jek shkik shkik, guëng woktong aas, ⁵² ga sak roshwino ara.

Eshko ga Sbö nopga kjone kjone wolono tjeng li, e woshrara Sbörë iröng obi, beno löng së, ⁵³ ga opshino ba sak roy dwayo. Ga Jesús woshrara Sbörë iröng obi irgo ga epga jek öötong opzrëno löng kjok zrek ko Jerusalén li roshko. Eshko ga İkoba löng arae.

⁵⁴ Jesús lök pjang kjlös go li bokshto ga ëngkjwagaga löng kjlöbö ba dë, ba kägäyo shäng ba tjok. Yo li kura lok, ga llëbo shäryono li İna lok uunkong. Eni ga bangkjrara lok tira llëm, ga tjlä lok ëng kong ga «Shinmo lök pjang kjlös go kjwe, e Sbö Wa jlöe» le.

⁵⁵ Eshko ga walëga tjeng kjlöbö, tek tjeng Galilea kjokyo dwayo Jesús tjok, ba kjimtë wlo. Eshko ga llëye shäryëba Jesús kong li İya tjeng pjola sit. ⁵⁶ E tjrëko tjeng doglo mya, kjlara ko María Magdala so, kjlara, e Zebedeo boy, kjlara ko María. María, e Santiago, José mekë.

Jesús doyo jnena Josére

⁵⁷ Domer dbur ara wleniyo shäng kjlara ko José, e Arimatea so. E oppino ara Jesús tjok. Kjok sëng ga ⁵⁸ jek öötong shäng Pilato shwoy ga Jesús doyo rokara ba kong, jneya wlo. Eni ga ba nopga ichara Pilatorë, Jesús doyo twë ba kong wlo. ⁵⁹ Eni ga kjrara Josére, popgara shwong ko pjublün, pjlu wleniyo go, ⁶⁰ ga söra jek öötong sak baiyashko. Eshko ga pjläbgwo jong kjwara guëmkwota roshko, kara

Joséré om go. Shinmo iaydëba eshko llëm obi. Eshko ga doyo li iara beno buk ba roshko, ga bängzara ak kësbang wleniyo go, ga toe.

⁶¹ María Magdala so, María oblë li, e sirkeno beno löng sak li bokshto.

Jesús doyo buk li dagaga

⁶² Wëshko, woshtozlong dbaryo ga syöshtaga kägäyoga, fariseoga, e jek lok Pilato shwoy. Öötong löng ba shwoy ga ⁶³ tjlë lok ba kong ga «Tjlapga, woyoshrërwa ga jyögwang li shäng së obishko ga tjlëno ga “Äär dbargwo mya ga tja woshre Sbörë iröng obi” lara eni. ⁶⁴ E kjishko ga rokërwa bop kong sira ga nopga ichëp ba doyo buk sakshko li dë, äär jong dbargwo mya. Eni llëm ga ba oppinggaga tjwe ba lüyotkë kjwe. Eni kjwe ga tjlë lok oba kong ga “E woshrara Sbörë iröng obi” le kjwe. Eni ga jyö ère ber owa anmoyö, jyö lara bäm go li kjinmo» le.

⁶⁵ Kuya ga tjlë ba kong ga «Jölö. Ængkjwagaga sözï kjlëbö, doyo buk kjone li dëmi yötso wlo, miydëmi sorë li eni» le. ⁶⁶ Eni ga jek öötong löng sak lishko ga jyä iara lok beno pjang ak jong ba bängzakklo li go, dökoba llëm wlo, ga Ængkjwagaga li iara beno löng ba dë eshko.

28

Jesús woshrara Sbörë iröng obi

¹ Woshtozlong dbaryo li pjitonge. Wëshko kjok shröng,

sondëshko ga walëga do pjök ko María Magdala so, María oblë li, e jek lok jongya sak li ik. ² Eshko ga Sbö parkaga kjok dogo so ter shrono shäng eshko kjlara. E kjishko ga yo ian pjang kjok eshko dbo träk llëme. Ga Sbö parkaga li jek öötong shäng sakshko ga ak iak beno jong ba bängzakklo li dira, kjara beno jong ba sor go, ga sirkeno sök ba kjing go. ³ Sbö parkaga li kälä ara so llgwälëng kjoyo, shwong ko pjublün so pjäng sho kjoyo bakoe. ⁴ İya Ængkjwagaga löng lirë ga sëya llëm, kjlo dete erä, ga dgono jek rish rish tjeng töshko, beno wolono löng wleni.

⁵ Eshko ga Sbö parkaga li tjlë walëga li kong ga «Llëye bangkjre mi llëme. Miydër ga pjäy tek löng ère Jesús, zröraba pjang kjlös go li doyo wlëga. ⁶ Gueniyo ga e buk na llëme. E woshrono iröng obi, lara om go sorë li eni. Pjäy tek iak beno buk li shtoyo İmia. ⁷ İnomi ga pjäy nom maling ba oppinggaga löng li shwoy, ga pjäy tjlë ba kong ga “Jesús, e woshrara Sbörë iröng obi. E jek Galilea kjokyo bomi bäm go. İmi eshko” lëmi ba kong eni. Llëye lër bomi kong wlo li e» le.

⁸ Eshko ga kjok bangkjre lok ara, gueniyo löng wopjlú bakoe. Eni ga jek zron jong jongya Jesús oppinggaga löng lishko, roy söya lok ba kong wlo. ⁹ Eshko ga Jesús Æng wlëno ba tjok ga tjlë ba kong ga «Miga» le. İya lok ga tek ba

zlong bäng, ga dre popjlura lok, poshrëya wlo. ¹⁰ Eni ga Jesús tjlë ba kong ga «Llëye bangkjrëmi llëme. Pjây nom tjlë bor pjeyoga kong ga “Pjây nom Galilea kjokyo. Jesús ïmi eshko” lëmi ba kong eni» le.

*Jesús doyo dagaga
icharaba jyörkë*

¹¹ E wopro ga ëngkjwagaga Jesús doyo daga li kjone kjone jek öötong löng Jerusalén kjokyo roshko, syöshtaga kägäyoga ïk. Öötong löng eshko ga llëye shäryono kës li lara lok ba kong pjire. ¹² Kuya lok ga to lan judío tjlapgaga kjok llgwega wleniyo tjok, llëye shärye wlo li woyotjlïya jong kjrinaso wlo. E irgo ga dbur twara lok ëngkjwagaga li kong arae. ¹³ Ga tjlë lok ba kong ga «Llëye ïnoma li roy lëy ë kong llëme. Pjây to löng tjlë oba kong ga “Shkëshko ga tjawa löng pë wopro ga ba oppinggaga tek shrono löng eshko, shinmo doyo buk li lüyotkara, ga söra toe” lëmi oba kong eni. ¹⁴ Roy kuya nopga kjok ëre so ichagaga lirë ga tjawa lan ba tjok yötso eshko. Pjây woydë llë kjïy llëme» le. ¹⁵ Kuya ëngkjwagaga lirë ga dbur li kjrara, ga llëbo shäryara, lara lok ba kong sorë li eni. E kjïshko ga dbar eerishko ga judíoga omroy lë löng eni.

*Jesús weno ba oppinggaga
doglo sak kjwara kjingsho
kjlara (11) li kong*

¹⁶ E irgo ga Jesús opping-gaga doglo sak kjwara kjingsho kjlara (11) li to öötong löng Galilea kjokyo, dlup jong lara Jesúsde ba kong li go. ¹⁷ Eshko ga Jesús ïna lok, ga poshrëra. Gueniyo kjone kjone wotjlik ga e Jesús llëm dikjoyoe le. ¹⁸ Eshko ga Jesús tek ba zlong bäng ga tjlë ba kong ga «Tja kong dbo twara Sbörë, tja ber sök kjok dogo sopga, kjok ëre sopga löng kës li, e ichaga wlo. ¹⁹ Eni ga pjây jongya jong kjok kjwang jikong, tja roy lëmi tjëyoga uunkong kong, epga ber löng bor oppingga wlo. Ga Data Sbö ko go, Sbö Wa ëre ko go, Sbö Sëya ko go ga epga wëmia. ²⁰ Ga llëye loror bomi kong, shäryëmi wlo li pimi ba kong pjir, shärye lok eni bako wlo. Ga tja ber shäng bomi tjok ïyado, äär jong kjok pjir dbaryo lishko» le.

Evangelio según Marcos Jesucristo roy pjlú ëre, e jyã tara Marcosdë Kjibokwo ëre sorë

Domer shäng kjlara ko Marcos. E kowëba Juan Marcos bakoe. E Jesús oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li kjlarayo llëme. Gueniyo woyotjlikoba ga e lan Pedro tjok enido, ga kjimtara Pedrorë kjibokwo ëre të. Woyotjlikoba kjrina obi ga Jesús sök kjok ëre kjing go obishko ga Marcos sök Jerusalén kjokyo, ga llëbo shäryara, lara Jesúsde li ña, kura om go.

Jesús wolono, ga woshrara Sbörë iröng obi irgo ga ba tjlökwö kragaga judío llëm wleniyo löng Roma kjokyo li shdunaba ara, mär löng Jesús go kjishko. E kjishko ga kong kjibokwo ëre tara Marcosdë, Jesús roy pjlú li miyde lok pjlú wlo, epga mär ber löng Jesús go jlökoyo wlo.

Jesús öör kjok ëre kjing go, ga llëbo ÿdëba llëm wleniyo shäryara ara nopga ara boksho sorë li tara ba kong. E shdunaba ara, ga wolono pjang kjlös go sorë li tara ba kong. Gueniyo wolono irgo ga e woshrara Sbörë iröng obi sorë li tara ba kong bakoe. Woyde ga miyde lok kjibokwo ëre go ga

Jesús dbo ara, bi moskwo Ä li kjinmo, ga eerishko ga shji kjimte ara.

¹ Jesucristo, e Sbö Wa. E roy pjlú li soyožlong eni.

Juan No Waga shäng kjok dogro no llëmshko

² Kjibokwo tara Sbö tjlökwö laga tek dënashko so Isaíasdë. Tjlëno beno eni:

«Sbö tjläno ba Wa kong ga
“No ichër kjlara bop bäm go,
bop roy laga,
irbo poshäryë bop kong
wlo” le.

³ Kjok dogro no llëmshko ga ëbo tjlä shäng dbo go ga
“Irbo poshäryozï Tjlapga
tjwe li kong.

Shäryozï ber beke”* le.»

⁴⁻⁶ Eni ga no weno shäng kjlara ko Juan. E doyono shäng shwong sek öng jëkklö sok kësbang zok go, dop pjrikklo shäryak öng kwota go bakoe. Dli ba kong ue wlo li, e sekwa, or kjloshko so dyo bakoe. E öötong shäng kjok dogro no llëmshko ga shäng oba wë jer di roshko ga tjlä oba kong ga «Llëbo owa shäryëmi löng li, e owa jlöe lozï, ga rayozï, ga pjäy wër jer di roshko. Shäryoromi eni ga owa pjang bomi go li löya Sbörë ber drete» le.

Judea sopga, Jerusalén sopga, e shrono löng träk llëm ba kuk. Eshko ga kjone kjone, llëbo owa shäryara li le oba uunkong boksho. E irgo ga

* 1:3 Isaías 40.3.

we Juandë jer Jordán diyo roshko.

⁷ Ga Juan tjlë oba kong ga «No tjwe bor irgo kjlara. Bek wlo ga tja ba drepkwota dök wlo llëm, e tjwlö ara bor kjinmo anmoyö kjishko.†

⁸ Pjäy wër shäng di goshko, gueniyo domer tjwe bor irgo lira, pjäy go Sbö Sëya iche tjwe ber kësbang bomi tjok» le.

Jesús wara Juandë

⁹ Eshkoshko ga Jesús opshino jek Nazaret kjokyo dwayo, e Galilea kjokyo obi, ga öötong shäng Jordán diyo, Juan shängshko. Eshko ga wara Juandë jer Jordán diyo roshko. ¹⁰ Wara pjir ga Jesús opshik tëm shäng di roy dwayoshko ga ïya ga kjok dogo roshwino beno ojong erä, ga Sbö Sëya to ter kjok dogo dwayo so dunggwo kjoyo, ga opyono sök ba go. ¹¹ Eshko ga ybö kuraba kjok dogo dwayo, tjlë ga «Bor wa li pja. Pja woydër ara. Tja wopjlú bop tjok» le.

Jesús tjlina Äre, llëbo owa shäryë wlo lara

¹² E irgo ga Jesús söra Sbö Sëyarë jek öötong shäng kjok dogro no llëmshko, ¹³ äya kjloshko so tjeng ara lishko, ga beno shäng eshko dbargwo sak pkëng (40). Eshko ga tjlina Äre ara, llëbo owa shäryë wlo lara. Ga Sbö parkagaga kjok dogo so shrono tjeng ba tjok kjlöbö ba kjimtë.

Jesús ba pak soyono

¹⁴ Juan bängzaraba shäng no shdüzlöng uyo roshko irgo ga Jesús jek öötong shäng Galilea kjokyo. Eshko ga Sbö tjlökwo roy pjlu le shäng oba kong, ¹⁵ tjlë ga «Dbar iara Sbörë li öötonge. Sbö ber no pjluwo wlo li, e dbaryo döröe. E kjishko ga llëbo owa shäryëmi löng li, e owa jlöe lozi, ga rayozia. Sbö tjlökwo roy pjlu lër shäng bomi kong li, e kjrozia» le.

Jesús, domerga mã shaga kjrara doglo pkëng (4)

¹⁶ Domer shäng kjlara ko Simón. Kjlara obi ko Andrës, e Simón lëng. Epga mã shaga. Pjlara ga löng ba kjla mã shakklo dbuk Galilea di bäng buk kësbang, shkung, so dlung kjoyo li roshko. Eshko ga Jesús jek jek shäng diksor go, ga ïya ga domerga li bë lönge. ¹⁷ Eshko ga tjlë ba kong ga «Pjäy tek bor tjok, pjäy pin wlo. Pjäy to löng mã shak ame. Pjäy iër to ber löng no töng bor kong shara» le. ¹⁸ Kuya lok ga ba kjla rayara jekdo, ga to jek ba tjok.

¹⁹ Jek këgo sit ga domerga löng do pjök ko Santiago, Juan. E data Zebedeo. Epga löng ba kjla mã shakklo bängyë kjong roshko ba data tjok. Ga Jesús jek shäng eshko ga domerga do pjök li ina, ²⁰ ga rokara jek ba tjok, opping ba tjok wlo. Kuya lok ga ba data rayara jekdo, beno sök ba kjong roshko ba parkagaga tjok, ga to jek lok Jesús tjok.

† 1:7 Drepkwota döga lanyo, e tak pjang Mateo 3.11 go.

Ä sëya pjang domer goshko ichara Jesúsdë kjlara toe

²¹ E irgo ga to lok öötong löng Capernaúm kjokyo. Öötong woshtozlong dbaryoshko ga Jesús opzrëno jek judíoga syõ uyo jong eshko li roshko, ga nopga pina.

²² Tjläkwö lara jlökoyo, dbo ara go, le no pinggaga kjok ilgwekklo tara Moisésdë go lirë dik llëme. E kjishko ga nopga löng ba kuga li beno löng yëy le erä.

²³ Eshko ga domer shäng kjlara, goshko Ä sëya kjlara. Ga Jesús ïya sëya lirë ga öö le ba kong dbo goshko, tjlä ga

²⁴ «Jesús, Nazaret so, ¿pja tek shäng borwa barwë ega? ¿Pja tek shäng borwa pjigare? Pja ë miydër pjluë. Pja iak beno shäng dboy Sbö kong» le.

²⁵ Kuya ga sëya li wlona, tjlä ba kong ga «Pja kjinkozong. Pja opkjös domer kjwe go dwayo» le. ²⁶ Kuya ga domer li iara jek klan kjlulu erä. Eshko ga öö le sëya lirë dbo goshko, ga opkjono to domer li go dwayo.

²⁷ ïya nopga tjeng eshko lirë ga beno löng yëy le erä, ga tjlä ëng kong ga «¿Kjwe llëro? ¿Tjläkwö tjaglën wleniyo bi kongdo llëm? Tjläkwö kjwe dbo ara. Ä sëyaga iche ga kole bakoe» le. ²⁸ Eshko jek lëkong ga Jesús roy shdöktong jekdo Galilea kjokyo kjok kjwang jikong.

Simón ëm poptara Jesúsdë

²⁹ E irgo ga Jesús opshino judíoga syõ uyo li roshko dwayo Santiago, Juan tjok, ga jek öötong löng Simón, Andrés ushko. ³⁰ Eshko ga Simón ëm buk ba bukklo kjing go, kjlirkono buk träk llëme. Roy lara Jesús kongshko ga ³¹ jek öötong shäng swlo buk lishko. Eshko ga orkwo shara, kojona, ga kjlik li zenoe. Eni ga walë li dli shäryono ba kong.

Swlopga poptara Jesúsdë ara

³² Jek kjok ro zar ga swlopga, nopga goshko Ä sëyaga, e söraba ara Jesús kong.† ³³ Kjok eshko soppa uunkong töno shrono lok u bäng li boksho. ³⁴ Nopga swlo llë ara poptara Jesúsdë, Ä sëyaga tjeng oba goshko li ichara to bakoe. Jesús, e ë miyde Ä sëyaga tjeng oba goshko lirë owa llëme. E kjishko ga ichara Jesúsdë tjlä llëme.

Jesús, Sbö tjläkwö roy pjluë le judíoga syõ uyo oblë oblë roshko

³⁵ Wëshko kjok shröngto ga Jesús kojono, opshino jek kjok eshko dwayo, to jongya ëye llëmshko, syöshtë Sbö kong wlo. ³⁶ E irgo ga Simón to shäng ba pjeyoga oppingga tjok ba wlëk. ³⁷ Wlëdashko ga tjlä lok ba kong ga «Oba uunkong to löng bop wlëk» le.

³⁸ Kuya ga tjlä ba kong ga «Shji to jongya kjok shto oblë

† 1:32 Eshko ga e woshtozlong dbaryo. Ga e dbaryo ga eppa jëk pjola llëm kjishko ga swlopga söraba Jesús shwoy kjok ro zar kjwlëshko.

oblë, Sbö tjlökwo roy'ler eshko wlo, miydëba wlo. Tja shrono shäng e kong wlo» le. ³⁹ Eni ga to shäng Sbö tjlökwo roy pjlú lë Galilea kjokyo kjrina kjri-nashko, judioga syö uyo lok kjwobi li roshko. Ga Ä säyaga tjeng oba goshko li iche to bakoe.

Domer poglo go swlo ara, sho an do jikong wleniyo pop-tara Jesúsde kjlara

⁴⁰ Pjlara ga domer shrono shäng kjlara Jesús shwoy. Domer li poglo go swlo ara, sho an do jikong. Öötong shäng Jesús zlong bäng ga kjök tonobokshto, tjlä ba kong ga «Tja poptëp woydë ga tja poptëp ga pjlúe» le.

⁴¹ İya ga songe le, ga porwara ba orkwo go, ga tjlä ba kong ga «Pja poptër woydë. Pja ber pjlú shara» le. ⁴² Jekdo eshko ga domer li poptonoe.

⁴³⁻⁴⁴ Eshko ga Jesús tjlä ba kong ga «Tja kuzong. Pja poptoror lep ë kong llëme. Pja nom opping syöshtaga Sbö kong nopga kjishko li kong, pja İya wlo eröe. Sbö sëngglo İlara Moisésde, pja äär Sbö poshrëk ba ushko ga pjlú wlo li söp, twëp ba kong, pja poptono miydëba wlo» le, ga ichara toe.

⁴⁵ Gueniyo ga domer poptono li to shäng kjone pogoshko ga tjlä ga «Tja poptara Jesúsde» le ë kong pogo. E kjishko ga Jesús jek opzrëk u ara tjeng lishko ga äe. To jek wleni ga oba tön ba shwoy ara anmoyö kjishko. Eni ga beno shäng no

llëmshko. Eni ëmdë ga İkoba äär träk llëme.

2

Domer dre kuga llëm wleniyo poptara Jesúsde kjlara

¹ Dbar kjwöbö irgo ga Jesús shrono sök Capernaüm kjokyo iröng obi ba ushko. Miydaraba ga shrono sök iröng ga ² oba shrono löng träk llëm ba shwoy, ga u li dlino tjung no eröe. Oba ara ba u bongkjako bakoe. Eye äär u bäng zlong ga äe.

Jesús sök Sbö tjlökwo roy lë oba kong kjër roshkoshko ga ³ domerga tjwe löng doglo pkëng (4), swlo söno kjlara. Swlo li buk töshko, dre kuga llëm wleniyo. ⁴ Eshko ga söra lok shrono u bongkjako ga söya kjër roshko, Jesús sökshko İlara, gueniyo to öötong ey llëm, oba ara kjİy. Eni kuzong ga jem tyono lok u dbo kjing sdok li kjing go, kjing döra sira, swlo li İlona ter pjang ba poglo roshko öötong buk dew, Jesús sök lishko.

⁵ İya Jesúsde ga swlo sögaga li mär ba go ga tjlä swlo buk töshko li kong ga «Domer, owa pjang bop go li İonor beno drete» le.

⁶ No pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésde li go löng eshko kjlöbö. Wotjlik lok ga ⁷ «İkjwe ëro? İDomer kjwe shäng Sbö İäywë owa, ber tjwlo llëm wlo le! Owa löngga nopga kong li Sbö eröe» le.

⁸ Wotjlik löng llë li miydara Jesúsde pjir kuzong ga tjlä ba

kong ga «¿Pjāy wotjlik owa eni ega? ⁹ “Owa pjang bop go li lõnor beno drete” loror ba kong. Gueniyo lõnorde, de lõnor llēm, e ãgōmi llēme. Gueniyo ga “Pja kojōzong. Bop bukklo kjwe kjrozong. Pja jēkzong” loror ba kong ga poptororde, de poptoror llēm, era ãgōmi wēlēe. ¹⁰ Kjuk ěre kjing go ga no to ter kjok dogo dwayo ěre dbo ara, owa pjang nopga go li lõn ber dret wlo ga pjlúe. Miydēmi wlo ga llēbo shāryēr e» le. Eni ga tjlē swlo buk tōshko li kong ga ¹¹ «Ľēr bop kong ga pja kojōzong. Bop bukklo kjwe kjros, ga pja nom bop ushko» le. ¹² Kuya ga kojono, ba bukklo kjrara, ga to jek ba ushko.

Ľya lõng eshko lirē ga beno lõng yēy le erā, ga Sbō poshrēra, ga tjlē lok ěng kong ga «Ľlonoshko ga llēbo Ľydē kjweni llēme» le.

Leví rokara Jesúsdē

¹³ E irgo ga Jesús jek öötong shāng di bāng buk kēsbang li kjako obi. E irgo ga nopga öötong lõng ara ba zlong, ga epga piya Jesúsdē shāng. ¹⁴ Jek jēk shāngshko ga domer sök kjlara eshko ko Leví, e dbur tōngga Roma so kong. E Alfeo wa. E sök ba pak lishko. Ľya Jesúsdē ga tjlē ba kong ga «Pja tek bor tjok, pja pin wlo» le. Kuya ga kojono, ga to jek ba tjok.

¹⁵ E irgo ga Jesús jek öötong sök iē Leví ushko,* ba opping-gaga tjok. Ga nopga dbur tōngga Roma so kong öötong lõng iē ba tjok eshko, nopga owa wleniyo oblē öötong lõng iē ba tjok eshko bakoe. Nopga eniyo jēk lõng Jesús tjok ara.

¹⁶ Eshko ga nopga lõng kjlōbö no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdē li go, epga fariseoga bakoe. Ľya lok ga Jesús sök iē nopga eniyo tjok ga tjlē ba oppinggaga lõng li kong ga «¿Bomi pingga kjwe iē nopga owa wleniyo tjok kjweni ega?» le.

¹⁷ Kuya Jesúsdē ga tjlē ba kong lok ga «Nopga lõng pjlú, swlo llēm ga e dwlomnega woydē llēme. Swlopgara dwlomnega woydē. Eni ga tja shrono shāng kjok ěreshko, nopga pjlo bek li rokaga llēm, nopga owa li rokaga erōe» le.

Jesús lano shji iē llēm kjīshko

¹⁸ Olō ga Juan oppinggaga, fariseoga, e iē llēm Sbō kong. Pjlara ga lõng iē llēm enishko ga nopga tek shrono lõng Jesús shwoy ga tjlē ba kong ga «Juan oppinggaga iē llēm Sbō kong dbar kop ara. Fariseo oppinggaga omshāryē eni bakoe. ¿Bop oppinggagara omshāryē eni llēm ega?»

¹⁹ «Orkwosmozlōng dbaryoshko ga domer orkwosmok wlo li† shāng ba tjok obishko ga nopga mak lõng eshko li‡ iē llēm ga äe. ²⁰ Gueniyo domer

* **2:15** Grecia so tjlōkwo ěre llē loklo miydēy yōtso llēme. E Jesús jek öötong sök iē Leví ushko loklo, llēm ga Jesús jek öötong sök iē Jesús ushko loklo. ě ushko miydēy yōtso llēme. † **2:19** Domer orkwosmok wlo le li, e Jesús loklo. ‡ **2:19** Nopga mak lõng eshko le li, e Jesús oppinggaga loklo.

li söraba ba shjiryoshko ga epga ië llëm eshko jã.

21 »Shwong këguëŠ bängyëy shwong likyo tjaglën* go llëme. Shäryoroy eni kjwe ga shwong likyo tjaglën li, shwong këguë li, e sreya, dwler jek këgong.

22 »Kjillgwo bo dyo dbo ara tjaglën† tyëy ba bapkwö këguë shäryak öng kwota go‡ roshko llëme. Shäryoroy eni kjwe ga ba bapkwö li böptur. Eni ga kjillgwo bo dyo li, e ber llëno ame, ba bapkwö li ber eni bakoe. Eni kuzong ga kjillgwo bo dyo dbo ara tjaglën tyëy wlo ga woyde bapkwö tjaglën» le ba kong.

Woshtozlong dbaryo ga Jesús oppinggaga dwla bo kjrono

23 Woshtozlong dbaryo kjwara ga Jesús jëk shäng dwla dgak buk li tjrëko ba oppinggaga tjok. Eshko ga ba oppinggaga löng dwla bo kjrë, ue lok wlo. 24 İya fariseogarë ga tjlë Jesús kong ga «jBop oppinggaga kjwe İzong! ¿Löng llëbo shäryako woshtozlong dbaryoshko llëm li shäryë ega?»

25 «¿Dënashko ga David, ba yorkagaga pjli lok arashko ga llëye shäryara tak pjang Sbö tjlökwo go li, e lomirë llëmdo? 26 Abiatar sök syöshtaga Sbö kong ba pjeyoga kjishko

kësbangyo dbaryoshko ga David opzrëno jek shäng Sbö u roshko, ga pjlung shosho suk pjir iak beno tjeng dboy Sbö kong li uara, ga twara ba nopga jëk löng ba tjok li kong, ue wlo bako, e uaga syöshtagarë erö gueniyo» le ba kong.

27 E irgo ga tjlë ba kong obi ga «Woshtozlong dbaryo, e shäryak beno nopga kjimtoklo. Nopga, e shäryak beno woshtozlong dbaryo kjimtoklo llëme. 28 E kjishko ga woshtozlong dbaryo kägäyo li, no to ter kjok dogo dwayo ëre li e» le.

3

Woshtozlong dbaryo ga swlo poptara Jesúsde kjlara

1-2 Woshtozlong dbaryo oblë ga Jesús opzrëno jek judiöga syö uyo jong kjok eshko li roshko. Domer shäng kjlara eshko orkwo kjwara slosloe. Fariseoga löng eshko bako, Jesús dë, swlo li popte woshtozlong dbaryore İya lok wlo, rote e go wlo.

3 Eshko ga Jesús tjlë swlo li kong ga «Pja kojös shäng nopga löng kës ëre tjrëko» le.

4 E irgo ga Jesús tjlë fariseoga li kong ga «¿Woshtozlong dbaryo ga llëye shäryëy oblë kong ga pjlú? ¿Llëbo pjlúre, de llëbo owa? ¿Ëre dbaryo

Š 2:21 Shwong këguë le li, e tjlökwo twara Sbörë Israel tjëyoga kong jlökoyo dënashko li loklo. * 2:21 Shwong likyo tjaglën le li, e tjlökwo twara Sbörë jlökoyo tjaglën Jesús kjishko li loklo. † 2:22 Kjillgwo bo dyo dbo ara tjaglën le li, e tjlökwo twara Sbörë jlökoyo tjaglën Jesús kjishko li loklo. ‡ 2:22 Kjillgwo bo dyo dbo ara bapkwö këguë shäryak öng kwota go le li, e tjlökwo twara Sbörë Israel tjëyoga kong jlökoyo dënashko li loklo.

ga kjlara buk ba llëmdo shin-
motkë wlo ga llëye shäryëy?
¿Wëyëre, de kjimtëy?» le.
Kuya lok ga beno tjeng kjing
erä. Dboryara lok llëme.

⁵ Eshko ga löng ba zlong
bäng pjribri li ñna, ga iirkorgö
ba kong, swlo li songe le
lok llëm kjishko. Ga tjlä
swlo li kong ga «Pja orkwo
roshwizong» le. Kuya ga
orkwo roshwino, ga poptono
beno pjlué.

⁶ Gueniyo ga fariseoga op-
shino jek lok ey dwayo, ga
öötong ëng töno lok Herodes
pjloyoga tjok. Eshko ga tjlä
lok ëng kong ga «¿Jesus, e zröy
sorë ga pjlu?» le.

*Swlopga poptara Jesusdë
ara*

⁷⁻⁸ Dbar kjwara ga Jesús
opkjono jer öötong shäng ba
oppinggaga tjok di bäng buk
kësbang li kjako. Nopga to
jek ara ba tjok. Jesús roy
öötong kjok shto oblë oblë, ga
nopga shrono löng ara ba ik,
Galilea sopga, Judea sopga,
Jerusalén sopga, Idumea
sopga, kjok buk Jordán diyo
kjwo kalëkong sopga, Tiro
sopga, Sidón sopga bakoe.
⁹⁻¹⁰ Jesús shäng nopga poptë
ara, e miydaraba kuzong ga
swlopga shrono lok ara ba
zlong bäng, porwe lok wlo.
E kjishko ga ba oppinggaga
ichara kjoyong wlëk kjlara,
nopga tjwe arashko ga jem
tyë kjoyong li roy wlo, llikoba
llëm wlo.

¹¹ Eshko ga nopga goshko Ä
sëyaga tjeng kjlöbö. Jesús ñya
lokshko ga tjwe löng ba zlong
bäng, ga kjök torgö, öö le lok,
tjlë ba kong ga «¡Pja Sbö Wa!»
le.

¹² Kuya ga tjlä ba kong
ga «Tja ë lëmi ë kong llëme.
¿Kuromire?» le.

*Jesus domerga kjrono
doglo sak kjwara kjingsho
pjök (12)*

¹³ E irgo ga Jesús to jem
dlup jong kjwara eshko bigdo
go. Eshko ga nopga rokara
tek ba zlong bäng kjlöbö,
¹⁴ ga kjrara doglo sak kjwara
kjingsho pjök (12), ber löng
Sbö tjlökwö roy laga ba äska
wlo, ber tjeng jëk ba tjok
wlo, iche Sbö tjlökwö roy pjlu
shdök kjok shto oblë oblë wlo,
¹⁵ Ä sëyaga tjeng oba goshko li
iche dbo twara ba kong li go
wlo bakoe. ¹⁶ Domerga kjrara
doglo sak kjwara kjingsho
pjök (12) li ko lok eni:

Simón, e koiara beno Pe-
dro;

¹⁷ Santiago, e Zebedeo wa;
Juan, e Santiago kjlarayo,
pjöyikong li kowaraba
Boanerges (e epga so
kjrik kjoyo loklo);*

¹⁸ Andrés;
Felipe;
Bartolomé;
Mateo;
Tomás;
Santiago, e Alfeo wa;
Tadeo;
Simón, e zelote;

* **3:17** Grecia so tjlökwö ëre llë loklo miydey yötso llëme. Gueniyo kjone kjone tjlä
ga epga so kjrik kjoyo loklo le li, e domerga iir ä wleniyo loklo. † **3:19** Ä, e kowëba
Beelzebú bakoe.

19 Judas Iscariote, e Jesús soynega.

Jesús, Beelzebú†

20 E irgo ga Jesús jer dlup li dwayo, ga opzrëno jek u roshko. Jesús ïkoba shrono löng ara kuzong ga Jesús, ba oppinggaga, e kong dbar ië lok wlo ëmdë ga drete. 21 Eni ga llëye shärye shäng li roy kuya ba pjeyoga epenga lirë ga woyotjlïya lok ga «E skwërkono dikjoyoe» le. E kjïshko ga tjlë lok ëng kong ga «Shji to wlokrjë» le.

22 No pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go tek shrono löng Jerusalén kjokyo dwayo kjlöbö, ga tjlë lok ga «ïDomer kjwe goshko Beelzebú! Ä sëyaga iche to, dbo twara Ä sëya kägäyo ko Beelzebürë ba kong li go» le.

23 Eni ga nopga löng li rokara Jesúsde tek ba zlong bäng, ga tjlëno ba kong llëbo jyäglo go. Tjlë ga «¿Ä, e iche Äre opshik om go sorëro? 24 Pjlu llë, ba nopga ëngkjwë ëng tjok kar kar wleni ga e oppjik lok om go. 25 Nopga tjeng u kjwaraso, e ëngkjwë ëng tjok kar kar wleni ga e oppjik lok om go bakoe. 26 ¿Eni ga Ä, e ëngkjwë ba sëyaga tjok wleni ga e pjir maling llëmdo?

27 »Domer sök kjlara dbo ara ba ushko wleni ga no jek äär opzrëk lürkë ba u roshko ga äe. Woyde ga domer li shara,

pjirira bäm go guing. Enira ba llëbo lüyotke ga pjluë.‡

28 »Lër bomi kong jlökoyo ga ëye llëbo owa shäryë, tjlökwö lë owa ga owa li löya Sbörë ber dret ga pjluë. 29 Gueniyo ëye Sbö Sëya läywë owa ga owa li löya llëme. To beno pjang ba go iyadoo» le.

30 Tjlëno eni, lunashko ga no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go tjlëno lok ga «Domer kjwe goshko Ä sëya kjlara» lara eni kjïshko.

Jesús, ba mekë, ba lëmga

31 Eshko ga Jesús mekë, ba lëmga, e shrono tjeng kjoko, ga no ichara lok kjlara ba rokë. 32 Eni ga nopga sirkeno tjeng Jesús zlong bäng li tjlë ba kong ga «Bop mekë, bop lëmga, e shrono tjeng bop wlëk kjoko» le.

33 Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Bor mekë, e ë? ¿Bor lëmga, e ë?» le. 34 Eni ga ba oppinggaga sirkeno tjeng ba tjok li ïya ga tjlë ga «Bor mekë lër li kjwepga. Bor lëmga lër li kjwepga. 35 Ëye Sbö kolë ga era bor mekë wleni, bor lëng wleni, bor dor wleni» le.

4

Dwla sguingga

1 Jesús öötong sirkeno sök di bäng buk kësbang li sor go ga nopga pina eshko jek obi. Nopga shrono löng ara kjïshko ga Jesús opyono kjong roshko, ga sirkeno sök eshko. Nopga li beno tjeng

‡ 3:27 Domer dbo ara le li, e Ä loklo. Lürkaga le li, e Jesús loklo. Lara eni li, e Ä sëyaga iche wlo ga woydara ga Ä zana guing loklo.

di bäng li kjako. ² Eshko ga epga pina ara llëbo jyäglo go. Tjlë ga ³ «Tja kuziã. Domer shäng kjlara dwla sguingga. Pjlara ga opshino to jek dwla sguing. ⁴ Sguiyashko ga kjone kjone lono tjeng irbo bäng, ga sënwa shrono, ga uara lok drete. ⁵ Kjone kjone lono tjeng ak ara tjrëko, klung sho ara llëmshko, ga weno maling, klung sho rong llëm kjishko. ⁶ Gueniyo slenggwo dret kjishko ga dlo wenoshko ga sura, beno dogroe. ⁷ Dwla kjrina obi, e lono tjeng shkô sho roshko, ga shkô sho li kunoshko ga dwla li llgwina beno bo llëme. ⁸ Dwla kjrina obi, e lono tjeng klung sho pjlú kjing go, ga kuno, botjyono pjlúe. Kjoneshko ga sok kjwara botjyono kjwo sak mya (30), kjoneshko ga botjyono kjwo sak tjer (60), kjoneshko ga botjyono kjwo sak dbäw (100)» le.

⁹ E irgo ga tjlë ba kong jek sira obi ga «Ëye kwomgwo tjok ga woyde ga kuya yôtso» le.

Jesús tjlëno llëbo jyäglo go erä ega

¹⁰ Nopga tjeng kës li brik-tong irgo ga Jesús opping-gaga doglo sak kjwara kjing-sho pjök (12) li, oba oblë jëk löng ba tjok wleniyo, e tjlë lok ba kong ga «Rokërwa bop kong sira ga llëye lorop llëbo jyäglo go yë, e llë loklo pjlollgwes borwa kong, miydërwa wlo» le.

¹¹ Kuya ga tjlë ba kong ga «Sbö ber no pjluyo sorë li

roy miydaydëba llëm li pin-aba bomi kong. Gueniyo nopga oblë kongda, lër llëbo jyäglo go erä. ¹² Eni ga

»“Ëya löng kjër ga llë ïyde miyde lok llëm, kuya löng kjër ga llë loklo miyde lok llëm bakoe.

Eni llëm kjwe ga optwë ber Sbö kong, ga owa pjang ba go li löya ber drete”» le.

Dwla sguingga lanyo, e llë loklo lara Jesúsde

¹³ E irgo ga Jesús tjlë ba kong ga «¿Tjlökwo lër shäng llëbo jyäglo go ère llë loklo miydëmi llëmde? Miydëmi llëm ga tjlökwo lër llëbo jyäglo go obi ga miydëmi llëm bakoe.

¹⁴ Dwla sguingga li, e Sbö tjlökwo laga oba kong li loklo.

¹⁵ Kjone kjone, e so dwla lono tjeng irbo bäng li kjoyoe. Tjlökwo li kuya, gueniyo Ä tjwe eshko, ga döya ba shjiryo.

¹⁶ »Kjone kjone, e so dwla lono ak ara tjrëko li kjoyoe. Tjlökwo li kuya ga kjre lok wopjlúe. ¹⁷ Gueniyo tjlökwo li äär ber ba pjlúshko jlökoyo llëm kjishko ga llëye wen ba kong sirashko, epga shdun-goba tjlökwo li kjishkoshko ga raye, söya ame.

¹⁸ »Kjone kjone, e so dwla lono shkô sho roshko li kjoyoe. Tjlökwo li kura, ¹⁹ gueniyo llëbo tjeng kjok ère kjing goshko li woyotjlíya ara, wo pjang dbur go, llëbo tjeng kës li kjre woydë ber ba kong wlo bakoe. E kjishko ga

tjlōkwo li woyo ba kong ame, ga bo wen tjlōkwo li kjīshko llēme.

²⁰ »Gueniyo ga kjone kjone obi, e so dwla lono tjeng klung sho pjlú kjing go li kjoyoe. Tjlōkwo li kuya, ga kjre jlōkoyo. E ber shāng so dwla botjyono pjlú kjoyoe. Kjoneshko ga sok kjwara botjyono kjwo sak mya (30), kjwo sak tjer (60), kjwo sak dbāw (100)» le.

Iök shjiy

²¹ E irgo ga Jesús tjlē ba kong ga «Iök borkey jong shjiy, jney llēbo dorko wlo llēme. Iēy jong kjókshko dey. ²² Llēbo jnek tjeng li, e woyde Sbörē ga ber ikoba wēlē wlo. Ga llono ga e ber miydēba dret, iök shjiy poyong jong kjókshko wleni. ²³ Ēye kwomgwo tjok ga woyde ga kuya yōtso.

²⁴ »Ga llēye kumi löng li kuzī yōtso. Kumi yōtso wleni ga pjāy opping ara. Kumi yōtso llēm wleni ga pjāy opping ara llēme. Kumi sorē ga pjāy opping eni, ga pjāy opping e kjinmo obi. ²⁵ Ēye llēbo tjok ga sēya jek obi. Ēye llēye llēm ga llēye tjeng sirawa li döya ba shjiryō drete» le.

Dwla wen sorē

²⁶⁻²⁷ E irgo ga Jesús tjlē ba kong obi ga «Sbö ber no pjluyo sorē, e so dwla sguina domer kjlararē kjoyoe. Dwla, e sguina beno klung sho kjing go, ga domer li shrono irōng ba ushko. Eshko ga pē, wollen, ga bē sök wlēpe. E wopro ga dwla sguina beno

tjeng li weno, ga kuno, shāryē eni sorē miyde domer lirē llēm gueniyo. ²⁸ Dwla li kun jong laga klung shorē. Kun jem, korga wen, kjing shen, ga bo kwirkē shjiye. ²⁹ Bo kwirkono shjiy kuzong ga domer li jongya ba skok kjwlē jā» le.

Kjor dwlayo chirawa

³⁰ E irgo ga Jesús tjlēno ba kong jek obi. Tjlē ga «¿Sbö ber no pjluyo sorē, e so llē kjoyo? ¿Lēr bomi kong sorē ga pjlú? ³¹ E so kjor dwlayo chirawa ko *mostaza* dgoroy klung roy kjoyoe. Dwlagwo ēre chirawa, dwlagwo oblē oblē dorko. ³² Gueniyo kun kēsbang, dwlagwo oblē oblē kjinmo. Eshko ga sēnwa llē usho ywē ba kowo go» le.

³³ Nopga pina Jesúsde llēbo jyāglo go eni. Kura lok, gueniyo llē loklo miydara lok uunkong llēme. ³⁴ Jesús tjlēno nopga kong llēbo jyāglo go erā. Gueniyo nopga tjeng kēs li brikong lok pjirshko ga llēye lara llēbo jyāglo go li, e llē loklo pjlollgwera ba oppinggaga kong pjire.

Pjluk, di bāng buk kēsbang, e ichara Jesúsde

³⁵⁻³⁶ Kjek sēng ga Jesús sök kjoyong roshko obi, ga tjlē ba oppinggaga kong ga «Shji to dipzē, di bāng buk kēsbang ēre kjwo kalēkong» le.

Kuya lok ga opyono lok kjoyong li roy ga «Tjawa toe» le lok nopga kong, ga to jek ey dwayo. Eshko ga kjoyong oblē sökoba jek tjeng ba tjok bakoe.

37 Eshko ga p̄luk tjwe jong trāk llēm, dbo ara di bāng buk kēsbang li kjing go. Di iōya ara, ga di dlin jong kyyong li roy, pir sek seke.

38 Eshko ga Jesús buk pē kyyong sigwo lēkong, kā iak buk kā ioklo kjing go. Eni ga ba oppinggaga jek lōng ba wolleng, ga tjlē ba kong ga «i Tjlapga no pingga! i Shji ba pitoe! i Pja buk wlēp ega?» le.

39 Kuya ga kojono, ga tjlē p̄luk, di iōya li kong ga «Pja slanzong. Pja ber tjēkso» le, ga beno buk tjēkso. 40 Eshko ga tjlē ba oppinggaga kong ga «i Kajok bangkjrēmi ara ega? i Pjāy mār bor go llēm obire?» le.

41 Eni ga epga shgawara lōng ara. Ga tjlē ēng kong ga «i Kjwe ero? Īzīa. Tjlēno p̄luk, di iōya li kong ga kole p̄lue» le.

5

Domer goshko Ā sēya k̄lara

1 Jesús, ba oppinggaga, e dipzono jek oōtong lōng di bāng buk kēsbang li kjwo kalēkong, Gadara kjokyo. 2-6 Eshko ga domer goshko Ā sēya k̄lara. Kjra lēba, shakoba or go ga ā kuzong ga kjrocharaba drōng sho go p̄loglo kop ara, gueniyo ba drōng sho li skoya jek tas tas erā. Ga domer li kjwēy llong llēme. Shaga erē llēm bakoe. Jek to shāng sakshko erā. To shāng oō le oō le kjloy. Āār kjone ga opyok to shāng ak go. Eni ga Jesús ĩya sak tjeng

lishko dwayo ga tek shrono shāng ba zlong bāng ga kjök tonō.

7-8 ĩya Jesúsde ga tjlē ba kong ga «i Ā sēya, pja opkjōs domer kjwe go dwayo!» le.

Kuya ga tjlē ba kong dbo go ga «i Sbō Tjwlō Kēsbangyo Wa li pja! i Pja tek shāng bor barwē ega? i Rokēr bop kong sira Sbō ko go ga tja shdum llēme!» le.

9 Kuya ga tjlē ba kong ga «i Pja ko llē?»

«Tja ko Kop Arae. Tjawa sēya ara domer ere go kjīy» le.

10 Eshko ga tjlē lok ba kong obi ga «Rokēr bop kong sira ga tjawa ichēp kjök ēreshko dwayo llēme» le ba kong eni kop arae.

11 Epga lōng lishko soshko ga köchi tjeng trāk llēm dlup poglo go, iē. 12 Eni ga sēyaga li tjlē Jesús kong ga «Rokērwa bop kong sira ga tjawa ichos jek köchi tjeng kjwe go» le.

13 Kuya ga «jölō» le, ga sēyaga li opkjono to lok domer li go dwayo, ga jek lok köchi li go shara. Wop eni llēm ga köchi tjeng li zrono jer ri ri dlup poglo go, optono lok jer uunkong di bāng buk kēsbang li roshko, ga shteno lok dret eshko. Köchi shteno li kop sak dbāw dbāw p̄loglo pjök (2,000) dik.

14 Eni ga köchi dagaga tjeng li töktong jek ey dwayo, ga oōtong lōng nopga lōngshko ga llēye shāryono li roy lara nopga kong pjire. Kuya lok ga tek shrono lōng ara ba ĩk. 15 Shrono lōng Jesús shāng lishko ga ĩya lok ga

domer dämär ga goshko Ä sëya li, e wlëna lok bē sōk eshko, doyono pjir shwong go, skwē ame, poptono sōk pjlúe. Īya lok eni ga beno löng sëya llëme. ¹⁶ Llëye shäryono domer li tjok, köchi li tjok, e lara ba ĩgaga tjeng eshko lirë nopga shrono tjeng li kong. ¹⁷ Eshko ga nopga li tjlë Jesús kong ga «Rokërwa bop kong sira ga pja opshis kjok ëreshko dwayo» le.

¹⁸ Kuya ga jlō lara. Jer opyë kjoyong royshko ga domer poptono li tjlë ba kong ga «Rokër bop kong sira ga tja ios jek bop tjok» le.

¹⁹ Kuya ga tjlë ba kong ga «Llëme. Pja nom bop ushko iröng dey. Llëye shäryara Tjlapgarë bop kong li, pja songe lara sorë li, e lep bop pjeyoga uunkong kong, miyde lok wlo» le.

²⁰ Kuya ga jlō lara, ga to jek öotong shäng kjokyo ko Decápolis. Eshko ga e pop-tara Jesúsde sorë li roy le öotong shäng oba kong eshko. Kukoba ga woyotjlikoba beno löng arae.

Kjoglo wolono buk kjlara, walë swlo ara kjlara

²¹ E irgo ga Jesús dipzono jek iröng di bäng buk kësbang li kjwo kalëkong. Öotong shäng di kjako ga oba tōno löng träk llëm eshko. ²² Eshko ga domer shäng kjlara ko Jairo. Judíoga syō uyo jong eshko li kägäyoga shäng kjlara li e. Jesús ĩya ga tek shrono shäng ba zlong bäng ga kjök tonō, kujono bokdo kjlay

klung go, ²³ tjlë ba kong ga «Bor wa walë buk ba llëmdo, shinmotkokdoe. Rokër bop kong sira ga kayo ĩp bor kong. Pja orkwo ië ba kjing go, poptëp wlo, shinmotkë llëm wlo» le.

²⁴ Kuya ga to jek ba tjok.

Oba ara kjishko ga Jesús jëk shängshko ga pollikoba arae. ²⁵ Löng li tjrëko walë shäng kjlara swlo ara lu pjloglo sak kjwara kjingsho pjök (12) tjan. Ba dbar ĩya ĩyado, poptë llëme. ²⁶ Öör shäng dwlomnega ara shwoy ga ba dburwa tjeng li zana drete. Eni ëmdë ga poptono llëme. Miga beno shäng ro bang ara jek këgong. ²⁷⁻²⁸ Bäm go ga Jesús roy miydara, ga wotjlik ga «Tja to ĩk. Tja öotong shäng ba shwoy ga ba shwong worbo porwër dö ga tja poptë» le. Eshko ga tek shrono shäng Jesús zlong bäng ba kokso shwo lëkong ga ba shwong worbo porwara, ²⁹ ga poptono jekdo eshko. Opkuk ga beno shäng pjlú, swlo ame.

³⁰ Jekdo eshko ga Jesús wotjlik ga «Miydër ga ëbo poptono, llëbo shäryono bor dbo kësbang go» le. E kjishko ga ĩya iröng ga tjlë oba kong ga «¿Bor shwong porwaga ërë?» le.

³¹ Kuya ba oppinggagarë lok ga tjlë ba kong ga «Nopga ara kuzong ga pja polliya löng bop zlong bäng pjlor kar kare. ¿Eni ga «¿Tja porwaga ërë?» lep sorëro?» le.

³² Gueniyo jlō lara llëme. Īya beno shäng obi kjlarashko

kjlarashko, porwaga ërë miyde wlo.

³³Eni ga walë'lira ommiydë shäng pjlúe. Ga tek shäng Jesús zlong bäng ga kjök tono sök kjlo dete erä. Eshko ga llëye shäryono ba kong li lara ba kong pjire.

³⁴Kuya ga tjlë ba kong ga «Pja mär bor go kuzong ga pja poptonoe. Pja nom wopjlú bop ushko. Pja woydë ame. Bop swlo, e wen bop kong ame» le.

³⁵Jesús tjlë shäng walë li kong wopro ga nopga tek shrono löng Jairo ushko dwayo ga tjlë Jairo kong ga «Bop wa yë shinmotkonoe. Tjlapga no pingga kjwe twëy tjötö ame» le.

³⁶Kuya Jesúsdë ga jlö lara llëme. Tjlë Jairo kong ga «Pja woydë llëme. Pja mär bor go erä» le.

³⁷Eshko ga Jesús to jek Jairo ushko. Ba oppinggaga tjeng ba tjok doglo mya li jek söra ba yorkë, Pedro, Santiago, Santiago kjlarayo Juan bakoe. Llamö söra jek ba tjok llëme. ³⁸Öötong löng ushko ga İya Jesúsdë ga nopga slar wopjluk jong träk llëm, kjloshtë ara bakoe. ³⁹Eni ga opzrëno jek shäng u li roy ga tjlë löng li kong ga «¿Pjây slar ara kjweni ega? Kjoglo, e wolono llëme. Buk pë erä» le. ⁴⁰Kuya lok ga joywe lok jong erä.

Gueniyo ga epga ichara opshik pjire. E irgo ga opzrëno jek öötong shäng kjoglo buk lishko, kjoglo li data, mekë tjok, ba oppinggaga tjeng ba

tjok li tjok bakoe. ⁴¹Eshko ga kjoglo li orkwo shara, ga tjlë ba kong ga «¡*Talítá cum!*» le. (E «Kjwozirwa, pja kojözong» loklo.) ⁴²Jekdo eshko ga kjoglo li kojono, ga jëktonge. Kjoglo li lu pjloglo sak kjwara kjingsho pjök (12). İya löng lirë ga beno löng yëy le erä. ⁴³Gueniyo Jesús tjlë ba kong lok ga «Llëye shäryono jüşhko ëre lëmi ë kong llëme» le. Ga ba data, ba mekë, e ichara ba wa li sëng.

6

Jesús shäng Nazaret kjokyo

¹E irgo ga Jesús opshino to ey dwayo ba oppinggaga tjok, ga jek öötong löng ba kjokshko, tek chirawa ga kuno shäng lishko. ²Ga öötong woshtozlong dbaryo ga Jesús opzrëno jek judíoga syö uyo jong eshko li roshko, ga nopga pina. Kuya lok ga nopga ara beno löng yëy le erä. Ga tjlë ëng kong ga «¿Kjwe kjok miydë ara opping kjone? ¿Kjok miydë ara li twaga ërë? ¿Llëbo İydëba llëm wleniyo shärye sorë? ³¿U shäryaga wle kjwe llëmdo? ¿Mekë María llëmdo? ¿Lëmga Santiago, José, Judas, Simón llëmdo? ¿Dorga löng na bi tjok bako llëmdo?» le eni. Ga tjlökwo kjre lok woydë llëm, iirkë lok ara erä.

⁴Eshko ga Jesús tjlë ba kong ga «Kjok kjone pogo ga Sbö tjlökwo laga, e iëba tjwlö ara. Gueniyo ba kjok om go lishko, ba ushko ga iëba tjwlö llëme» le.

⁵ E kjĩshko ga llēbo ĩydēba llēm wleniyo to shāryara kjok eshko sopga kong ara llēme. Orkwo iono swlopga pjōkde myare kjing go, ga poptara. Llēbo oblē shāryara llēme. ⁶ Ga Jesús beno shāng wotjlik ara, kjok eshko sopga mār ba go llēm kjĩshko.

Ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjōk (12) li poshduna Jesúsde

E irgo ga Jesús to jongya oba ping shāng kjok shto oblē oblē ber lok šoshko wleniyoshko. ⁷ Öötong shāng shto kjrınashko ga ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjōk (12) li rokara, ga ichara jek pjōk pjōke. Kong dbo twara, Ä sēyaga iche wlo. ⁸ Brikdē lok llēm obishko ga tjlē ba kong lok ga «Pjāy brikshko ga llēbo sömi ara llēm, bomi kjorkung döe. Pjāy dli sök llēm, kjla llēm, dbur sho llēm bakoe. ⁹ Shwong pjang bomi do go li sömi ga pjlu, drepkwota bako, gueniyo shwong oblē, drepkwota oblē, e sömi llēme. ¹⁰ Pjāy äär kjone pogo ga pjāy ber löng u kjwaraso, äär jong pjāy opshik kjok eshko dwayo guing. ¹¹ Pjāy öötong löng kjone ga pjāy wlokjre llēm, pjāy kuya llēm wleni ga pjāy opshik kjok eshko dwayo, ga bomi dre pjlungyo lözi ber tjeng eshko. E ber pjāy kura lok llēm li jyāglo, ga owa li ber pjang ba go» le.

¹² Eni ga epga to jek löng tjlē oba kong ga «Llēbo owa shāryēmi löng li, e owa jlōe lozi, ga rayozia» le. ¹³ Eshkoshko ga nopga goshko Ä sēyaga wlēna ara, ga sēyaga li ichara to drete. Swlopga ara, e dlu kjing go kjoyo kwona, ga poptara.*

Juan No Waga zrōrabae

¹⁴ E dbaryoshko ga Jesús roy shdōktong kjone pogoshko. Ga kura Pjlu Herodesdē. No kjone kjone tjlē ga «E Juan No Waga li woshrokdo. Llēbo ĩydēba llēm wleniyo shārye ga pjlu e kjĩshko» le. ¹⁵ Kjone kjone tjlē ga «E Sbō tjlōkwo laga tek dēnashko so Elías tjwayde shāng» le. Kjone kjone obi tjlē ga «E Sbō tjlōkwo lagaga tek dēnashko so oblē li kjoyoe» le. ¹⁶ Gueniyo ga oba tjlēno li kuya Herodesdē ga tjlē ga «E Juan. Tja no ichono ba kägä zē kjupargue. E woshrokdo shāng» le.

¹⁷⁻¹⁸ Herodes shjiy ko Felipe. Ba boy ko Herodías. Kjupāshko ga Herodías kjrara Herodesdē beno sök ba boy shara. E kjĩshko ga Juan tjlē Herodes kong ga «Herodías kjwe kjrēp ber bop boy wlo ga ä, e bop shjiy Felipe boy kjĩshko. Tak pjang kjok llgwekklo tara Moisésdē li go eni» le. E kjĩshko ga nopga ichara Herodesdē Juan shak, bāngzaya wlo, shdüya wlo.

¹⁹⁻²⁰ Eni emdē ga Juan bangkjre Herodesdē ara.

* **6:13** Eshko dbaryo ga kjoyo kwonaba swlopga dlu kjing go, ba dwlomnekklo.

Wotjlik ga e domer pjlo bek, iara Sbörë beno shäng dboy Sbö kong le. Juan tjlokwo lë li kuya pjloglo ara, kuya ä kjishko, woyotjliya ara ëmdë. E kjishko ga Juan wlikara. Herodiasda omiywö shjiktëng, e tjläno sorë li kjishko. Zröya woydë, gueniyo Juan wlikara Herodesdë kuzong ga zröya ga äe.

21 Öötong Herodes shrëzlong dbaryoshko ga Herodes dli shäryono ara, ga nopga parkë ba tjok li mana ië ba tjok. Ba pjloyoga, ba ëngkjwaga kägäyoga, domerga Galilea so tjwö ara wleniyo, e mana, ga shrono lok, ië wlo.

Eshko ga nopga ara li iya Herodiasdë ga wotjlik ga «Juan, e wolon dbaryo öötonge» le. 22 E irgo ga Herodias wa walë shrono shäng ga bërkononopga löng kës li bokshto. İya lok ga beno löng wopjlúe. E kjishko ga Herodes tjlä ba kong ga «İläye woydëp li rokos bor kong, ga twër bop kong. 23 Lër bop kong jläkoyo ga kjok ichër sök li ëmdë ga “Woydër bëye” lëp bor kong ga twër bop kong» le.

24 Kuya ga opshino jek ba mekë shwoy. Tjlä ba kong ga «¿Era llëye rokër?»

«Juan No Waga kägä rokopdë» le ba kong.

25 Eni ga kjoglo li jekdo shäng maling pjlu shwoy, ga tjlä ba kong ga «Woydër ga no ichëp Juan No Waga li kägä zë, ga tek söp bor kong kjwë roshko» le.

26 Kuya ga woydë jongë. Gueniyo «İläme» le ba kong woydë llëm, tjläno jläkoyo nopga mana löng li bokshto kjishko. 27 Eni ga no ichara kjlara Juan kägä li zë no shdüzlong uyo roshko, tek söya ba kong wlo. 28 Eni ga no li jek öötong shäng no shdüzlong uyo ga Juan kägä zara tas, ga söra, twara kjoglo li kong kjwë roshko. Eshko ga kjrara, ga söra, twara ba mekë kong.

29 Roy kuya Juan oppinggarë ga öör lok ba doyo kjrë, ga söra, jnena lok sakshko.

Jesús nopga sëno doglo sak dbäw dbäw pjloglo shkëng (5,000)

30 Sbö tjlokwo roy lagaga Jesús äska li shrono löng iröng obishko ga llëye shäryara lok, Sbö tjlokwo lara oba kong sorë, e lara lok Jesús kong pjire. 31 Jesús sökshko ga nopga tjwe jong ara ga brik jong eni bakoe. Eni kuzong ga dbar epga kong ië wlo ëmdë ga äe. E kjishko ga Jesús tjlä ba oppinggaga kong ga «Shji to jongya kjok shto oblë, kjok kjing, no llëm wleniyoshko, shji woshtë wlo» le.

32 Eni ga opshino jek ey dwayo, ga opyono jem lok kjoyng roshko, ga to kjok shto oblë, ber löng tjoksa wlo le. 33-34 Gueniyo opshinoshko ga İna nopga ararë. Ga nopga kjok shto oblë oblë so to jek lok ba irgo pjö lëkong. Jesús opshino kjoyng roshko dwayoshko ga nopga ëng

töno träk llëm li ña, ga songe le. Wotjlik ga epga öng wlep ushko so daga llëm wleni le. E kjishko ga epga pina ara.

³⁵ Kjuk ro zar kjwle kuzong ga ba oppinggaga tjle lok ba kong ga «Kjuk seng tjan. Kjuk ëreshko lleye drete. ³⁶ Pjlu wlo ga nopga kjwe ichos to na dwayo, jek llebo soynekoba kjone lishko, dli tjwlek wlo» le.

³⁷ Kuya ga tjle ba kong ga «Sëzi pjäydë dey» le.

Kuya lok ga tjle ba kong ga «Sëy uunkong wlo ga woyde ga dbur bayo domer parkono dbargwo sak dbaw pjloglo pjok (200) äska wleni. ¿Shäryërwa sorëro?» le.

³⁸ Eni ga tjle ba kong lok ga «¿Pjäy pjlung shosho suk pjir tjeng kjwobi? To ñmia» le.

Öör ña, ga tjwe löng iröng ga tjle ga «Ëreshko pjlung shosho suk pjir tjeng kjwo shkëng (5), mã tjeng do pjok bakoe» le.

³⁹ Kuya ga epga ichara nopga tjeng kjlobi li ichë wlar uunkong töshko, shkwamsho kjing go. ⁴⁰ Kuya lok ga nopga wloktong töshko, shtor shtor, kjoneshko ga doglo sak dbaw (100), kjoneshko ga doglo sak shkëng (50).

⁴¹ Pjir ga pjlung shosho suk pjir kjwo shkëng (5) li, mã do pjok li, e kjrara Jesúsde, ga kjok dogo ñya jem drëng ga tjle Sbö kong ga «Tjawa kong dli tworop ëre. Tjawa ber wopjlu bop tjok e kjishko» le. E irgo ga pjlung shosho suk pjir li tora, ga twara ba oppinggaga

kong. Ga pjorgara lok nopga tjeng kës li kong. Mã do pjok li shdöra uunkong kong bakoe.

⁴² Nopga uunkong iono beno löng bö tjung, wopjlu. ⁴³ E irgo ga dli worbo töna ba oppinggagarë lok shing roshko, beno tjeng shing kjwo sak kjwara kjingsho pjok (12), tjung tjunge.

⁴⁴ Domerga iono uunkong ga doglo sak dbaw dbaw pjloglo shkëng (5,000). Walëga, kjwozirga, e shtak lleme.

Jesús jëktong di kjing go

⁴⁵ E irgo ga Jesús ba oppinggaga ichono opyë kjoyng roshko, dipzë di bäng buk kësbang li kjwo kalëkong wlo, äär ber löng Betsaida kjokyo shwo lëkong wlo. Ga nopga brik wopro ga Jesús beno shäng eshko. ⁴⁶ Nopga brik-tong pjir ga Jesús jem öötong shäng dlup go tjoksa, syöshhtë Sbö kong eshko wlo. ⁴⁷ Kjuk ro zoktong ga shäng eshko tjoksa.

Eshko ga ñya ga kjoyng li jek öötong buk di bäng buk kësbang li roworbëe. ⁴⁸ Ga pjluk tek jong ba shwo lëkong. E kjishko ga kjra le lok ba kjoyng li roshgue jong ba kjlongkwang go. Kjuk ba shränto ga Jesús jek jek shäng di bäng buk kësbang li kjing go, dipzë kjwo kalëkong wlo lara. Gueniyo öötong jek shäng ba oppinggaga li soy ga ⁴⁹ ñya lok ga tjle ëng kong ga «¿Kjwe äya jlöel!» le, ga ööle lok ara. ⁵⁰ ñya lok uunkongde ga bangkjre beno löng ara.

Jekdo eshko ga Jesús tjlē ba kong ga «¡Pjāy wokjange! ¡Tja li jekdo shäng! Llēye bangkjrēmi llēme» le.

⁵¹⁻⁵² E irgo ga jem opyono kkyong li roy, ga pjluk li beno tjeksoe. Eshko ga epga beno löng yēy le erä. Llēye kuya woydē llēm kjīshko ga pjlung shosho suk pjiir twara oba ara kong li, e llē loklo to miydara lok llēm, ga beno löng wotjlik ara e kjīshko.

Swlopga poptara Jesúsde Genesaret kjokyo

⁵³ Dipzono lok di bäng buk kēsbang li kjwo kalēkongshko ga öötong löng Genesaret kjokyo. ⁵⁴ Eshko ga opshik lok kkyong roy dwayoshko ga nopga löng eshko kjlōbö. Miydara lok ga kjwe Jesús le eni. ⁵⁵ Eni ga roy shdöra lok kjok eshko kjwang jīkong. E kjīshko ga swlopga sökoba swlo sökklo roy, tjwe jong llaw pogo, öötong löng Jesús jēk shäng lishko. ⁵⁶ Eni ga äär kjone pogoshko ga swlopga söraba, iaraba tjeng llēbo soynezlöng irbo sor go llögong llögong. Ga tjlē lok Jesús kong ga «Swlopga kjwe ichos bop shwong worbo porwē sira döe» le ba kong. Ga porwara, ga poptono jekdo uunkong.

7

Nopga äär ber owa Sbö bokso sorē

¹ Pjlara ga no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdē li go,

fariseoga kjone kjone, e tjwe löng Jerusalén kjokyo dwayo, ga tek shrono löng Jesús shwoy. ² Eshko ga ūya lok ga Jesús oppinggaga kjong kjong iono, orkwo shwoyde llēm obishko. E kjīshko ga lāywe lok owa. ³ (Fariseoga, judioga llamo li, e ioydē llēm obishko ga orkwo shkwē yōtso enido, ba tjlapgaga tek dēnashko so sdēkwo sorē ga eni.* ⁴ To llēbo soynezlöng ga tjwe ushko iröng ga orkwo shkwē e kjoyo enido, llēm ga iē llēme. Ga ba llēbo ioklo, e kwoshkwe lok pjiir bako, ba di bapkwō shāryak klung shosho go, ba sbi shāryak dröng sho go, ba ioklo bako, lara ba pjeyoga tek dēnashko so lirē sorē ga eni. Sgara beno löng llēbo shāryē oblē oblē, e kjoyo kjoyo eni bakoe.)

⁵ E kjīshko ga tjlē lok Jesús kong ga «¿Bop oppinggaga kjwe, bi tjlapgaga tek dēnashko so sdēkwo bangkjre lok llēm ega? Iē lokshko ga orkwo shkwē llēme» le.

⁶ Kuya ga tjlē ba kong ga «¡Pjāy Sbö tjlōkwo söga jlōkoyo lēmi, gueniyo pjāy wotjlik owa bomi pjlúshko! Llēye lara Sbö tjlōkwo laga tek dēnashko so Isaíasdē bomi kjīshko li, e jlōe. Tjlēno beno eni:

»“Nopga ère, tja poshrēya ba kjamo go,

gueniyo tja woyotjlīya pjang ba pjlúshko llēme.

⁷ No pīya kjok llgwekklo taga norē li go erōe.

* **7:3** Shāryara lok eni, woydara Sbörē eni kjīshko lara, miga eni llēme. † **7:7** Isaías 29.13.

E kjĩshko ga tja poshrëya lǒng li llëno llëme.»†

8 »Sbõ kjok llgwekklo li sömi iyado llëme. Pjãy ber lǒng no sdëkwo shäryë döe.

9 Sbõ kjok llgwekklo li kolëmi llëm, bomi sdëkwo shäryëmi wlo.

10 Moisés tjlëno tek dënashko ga «Bomi dataga, bomi mekëga, e bangkjrozĩ, iozĩ ber tjwłõ ara.»‡ Tjlëno obi ga «Ëye ba data, ba mekë, e äyoshtono ga e zrökko.»§

11 Gueniyo ga pjãy tjlë ga ëye tjlëno ba data, ba mekë kong ga «Pjãy kjimtër ga äe. Bor llëbo uunkong ëre tworor tjeng Sbõ kong pjire» lara ba kong pjir ga 12 ba data, ba mekë, e kjimte ame ga pjlúe lëmi eni. 13 Eni ga bomi sdëkwo pimi oba kong li kjĩshko ga Sbõ tjlökwo li ioromi beno tjwłõ llëme. Ga pjãy llëbo shäryë owa oblë oblë e kjoyo bakoe» le.

14 Eshko ga nopga rokara tek ba zlong bäng obi, ga tjlë ba kong ga «Tja kuzĩ uunkong, miydëmi wlo. 15-16 Nopga äär ber owa Sbõ bokso laga dli ue lirë llëme. Miga ber lǒng äär ba bokshto wlo laga ba wotjlík wen ba pjlúshko lirë*» le.

17 Tjlëno oba kong pjir ga opshino jek ey dwayo, ga opzrëno jek öötong shäng u jong kjwara eshko li roshko. Eshko ga ba oppinggaga tjlë lok ba kong ga «Rokërwa

bop kong sira ga llëye lëp shäng oba uunkong kong yë, e llë loklo los borwa kong, miydërwa wlo» le.

18-19 Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Llëye lër shäng li llë loklo miydomirë llëm obire? Nopga äär ber owa Sbõ bokso laga dli uara lirë llëme. Dli uëy li jer äär ber tjeng bi bö roshko. Pjir ga tur bi roy dwayo. E äär ber tjeng bi pjlúshko llëme. E kjĩshko ga shji äär ber pjlo bek Sbõ bokso dli kjĩshko llëme» le. Tjlökwo lara Jesúsdë shäng li, e dli uunkong uëy ga pjlúe loklo.

20 Pjir ga tjlë obi ga «Nopga äär ber owa Sbõ bokso laga ba wotjlík wen ba pjlúshko lirë. 21-22 No wotjlík owa, pë no orkwosmono ba tjok llëm li tjok, no zrök, pë walë ba boy llëm li tjok, lürkë, wotjlík dbur tǒng ba kong erö, llëbo shäryë oblë kong owa, oba jyãpgwë, llëbo owa shäryë löktkë llëm wleniyo, wotjlík owa oblë tjok ba llëbo kjĩshko, oblë läywë owa, opyë woydë ber tjwłõ ara oblë kjinmo, llëbo shäryë wotjlík llëm, e wen tëm ba pjlúshko dwayo uunkong. 23 Nopga äär ber owa Sbõ bokso laga llëbo tjeng kës ëre wen ba pjlúshko lirë» le.

Walë judío llëm wleniyo mär Jesús go jlökoyo

24 Jesús opshino to kjok eshko dwayo ga jek öötong

‡ 7:10 Éxodo 20.12; Deuteronomio 5.16.

§ 7:10 Éxodo 21.17; Levítico 20.9.

* 7:15-16 Tek dënashko ga kjibokwo ëre jyã shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjlë ga «Miga ber lǒng äär ba bokshto wlo laga ba wotjlík wen ba pjlúshko lirë. Ëye kwomgwo tjok ga woyde ga kuya yõtso.»

shäng Tiro kjokyo. Eshko ga u wlëna jong kjwara ber sök eshko miydëba llëm wlo lara. Gueniyo öötong sök eshko li miydarabae. ²⁵⁻²⁶ Kajok eshko ga walë sök kjlara, e judío llëm, e Fenicia so. Fenicia kjokyo, e Siria kjokyo obi. E wa sök kjlara walë, kjwozirwa wleniyo, goshko Ä sëya kjlara. Jesús roy miydara walë lirëshko ga tekdo shrono shäng ba zlong bäng ga kjök tonu, tjlë ba kong ga «Tja wa sök kjlara ushko walë, goshko Ä sëya kjlara. Rokër bop kong sira ga sëya li ichëp to bor kong» le.

²⁷ Gueniyo kuya ga tjlë ba kong ga «Woyde ga bi wapga ië bäm go. Bi wapga dli li döy, twëy shjiti kong wlo ga äe» le.†

²⁸ Kuya ga tjlë ba kong ga «Jlõe, Tjlapga. Gueniyo wapga li iëshko ga ba dli pjloyo lon ter töshko ga ue shjiti rë ga pjlúe» le.

²⁹ Kuya ga tjlë ba kong ga «Tja dboryorop eni kjëshko ga pja woydë ame. Pja nom iröng bop ushko. Ä sëya pjang bop wa go li to tjän» le.

³⁰ Walë li to ey dwayo. Öötong shäng ba ushko ga ba wa li wlëna buk ba bukklo kjing go. Ä sëya li to tjän.

Domer kjok kugö llëm, tjlë ma wleniyo poptara Jesúsde kjlara

† 7:27 Eshko dbaryo ga nopga judío llëm wleniyo kowara judiógarë shjiti, epga pjeyo oblë kjëshko. Eni ga shjiti lara walë li kongshko ga e nopga judío llëm wleniyo layde. Ga llëbo ichara Sbörë judióga kong li, e ber nopga judío llëm wleniyo kong llëme layde.

³¹ E irgo ga Jesús opshino to Tiro kjokyo dwayo, jongya Galilea di bäng buk kësbang bukshko. Jek shäng li jek jong Sidón kjokyo ga öötong shäng Decápolis kjokyo. ³² Eshko ga domer sök kjlara kjok kugö llëm, tjlë ma wleniyo. Domer li söraba Jesús zlong bäng, ga tjlë lok ba kong ga «Rokërwa bop kong ga pja orkwo ios domer ëre kjing go sira, poptëp wlo» le.

³³ Kuya ga domer li orkwo shara, ga söra jek nopga ara löng lishko dwayo pjola sira. Öötong löng eshko ga Jesús sakkwo zrëno domer li kwomgwo bäng kar kare. E irgo ga ba sakkwo shira iröng, ga pöra ba tröng go, ga domer li kjyorkwo porwara ba sakkwo go. ³⁴ Eshko ga kjok dogo İya jem drëng ga tjwlö shrono rong, domer li songe le kjëshko. Ga tjlë domer li kong ga «¡Efatá!» le. (E «Kwom ro, pjäy roshwizong» loklo.) ³⁵ Jekdo eshko ga domer li kwom ro tuk li roshwino beno kjok kugö pjlúe. Ba kjyorkwo li döktong beno tjlë pjlú bakoe.

³⁶ E irgo ga Jesús tjlë nopga löng li kong ga «Domer ëre poptoror lëmi é kong llëme» le. Gueniyo jlö lara llëme. «Lëmi llëme» le Jesúsde jek obi. Enira kuya lok ga roy shdöra lok jek këgong.

³⁷ Eni ga nopga beno löng yëy le erä. Ga tjlë lok ëng kong

ga «Llëbo shärye kës li, e owa llëme. Nopga kjok kugö llëm wleniyo ie ber shäng kjok kugö wëlle. Nopga tjlë llëm wleniyo ëmdë ga ie ber shäng tjlë bakoe» le.

8

Jesús nopga sëno doglo sak dbäw dbäw pjloglo pkëng (4,000)

¹ Dbar kjwara ga nopga shrono töno löng ara Jesús sök lishko. Dli llëm kuzong ga ba oppinggaga rokara Jesúsde tek ba zlong bäng, ga tjlë ba kong ga ² «Nopga kjwe löng bor tjok na öötong dbargwo mya, ga llëye uako llëme. E kjishko ga songelër. ³ Jek ichër ba ushko ië llëm ga äe. Kjone kjone tjwe pjola dwayo. E kjishko ga wopjir irbo kjwe» le.

⁴ Kuya lok ga tjlë ba kong ga «¿Nopga träk llëm kjwe sëy sorë? ¿Kjok no llëmsško ëre dli wlëy kjone?» le.

⁵ Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Pjäy pjlung shosho suk pjir tjeng kjwobi?»

«Tjeng kjwo kjäk (7)» le ba kong.

⁶ Eni ga nopga li ichara Jesúsde wlar uunkong töshko. Pjir ga pjlung shosho suk pjir kjwo kjäk (7) li, e kjrara, ga tjlë Sbö kong ga «Tjawa kong dli tworop ëre. Tjawa ber wopjlú bop tjok e kjishko» le. E irgo ga dli li tora, twara ba oppinggaga kong. Ga pjlogara lok nopga tjeng kës li kong.

⁷ Mä tjeng kjlöbö chilawa bakoe. Eni ga Jesús tjlë Sbö kong ga «Tjawa kong dli tworop ëre. Tjawa ber wopjlú bop tjok e kjishko» le. E irgo ga mä li twara ba oppinggaga kong, pjlogue lok nopga tjeng kës li kong wlo.

⁸ Eshko ga nopga uunkong iono beno löng bö tjung, wopjlúe. E irgo ga dli worbo töna ba oppinggagarë lok shing roshko, beno tjeng shing kjwo kjäk (7), tjung tjunge.

⁹ Domerga iono uunkong ga doglo sak dbäw dbäw pjloglo pkëng (4,000) dik. Walëga, kjwozirga, e shtak llëme.

E irgo ga nopga brikong pjir ga ¹⁰ Jesús opyono kjoyng roshko ba oppinggaga tjok, ga to ey dwayo, jek öötong löng Dalmanuta kjokyo.

Llëbo jyäglö shäryara Jesúsde llëme

¹¹ Eshko ga fariseoga tek shrono löng Jesús shwoy, ba tjlík wlo. Tjlë ba kong ga «Llëbo ÿdëba llëm wleniyo shäryos borwa kong kj-rina, pja ichaga Sbörë jlöre miydërwa e go wlo» le.

¹² Kuya ga tjwlö shrono rong, ga tjlë ba kong ga «¿Eerishko dbaryo sopga, woydëmi ga llëbo jyäglö shäryër bomi kong ega? Lër bomi kong jlökoyo ga shäryër llëme» le, ¹³ ga rayara beno löng eshko. E irgo ga opyono kjoyng roy, ga dipzono jek di bäng buk kës bang li kjwo kalëkong.

Fariseoga, Herodes, ba pjlung shosho uukklo

¹⁴ Ga jek löng kjong roshkoshko ga miydara ba oppinggagarë lok ga dli söra lok llëm, pjlung shosho suk pjir beno buk kjwara eröe. ¹⁵ Ga Jesús tjlë ba kong lok ga «Pjây sjëk fariseoga, Herodes, ba pjlung shosho uukklo wle tjok» le.

¹⁶ Eni ga epga tjlë lok ëng kong ga «Shji pjlung shosho suk pjir söno llëme. Le shäng bi kong eni e kjïshko» le.

¹⁷ Tjlë löng ëng tjok llë li miydara Jesúsde kuzong ga tjlë ba kong ga «¿Shji pjlung shosho suk pjir söno llëme? lëmi ega? ¿Bor tjlökwo li llë loklo miydomirë llëm obire? ¿Llëye kumi woydë llëm obire? ¹⁸ Pjây bokkwo tjok, gueniyo pjây kjok ïgö llëme. Pjây kwomgwo tjok, gueniyo pjây kjok kugö llëm bakoe. ¿Llëye woyo bomi kong llëmdo? ¹⁹ ¿Domerga sënor doglo sak dbäw dbäw pjloglo shkëng (5,000), pjlung shosho suk pjir kjwo shkëng (5) goshko ga dli beno obi tönomi shingyo kjwobi?»

«Shingyo dlinorwa kjwo sak kjwara kjingsho pjök (12)» le lok ba kong.

²⁰ Eshko ga tjlë ba kong lok obi ga «¿Domerga sënor doglo sak dbäw dbäw pjloglo pkëng (4,000), pjlung shosho suk pjir kjwo kjäk (7) goshko ga dli beno obi tönomi shingyo kjwobi?»

«Shingyo dlinorwa kjwo kjäk (7)» le lok ba kong.

²¹ Eni ga tjlë ba kong lok ga «¿Eni ga bor tjlökwo llë loklo miydëmi llëm obire?» le.

Domer kjok ïgö llëm wleniyo poptara Jesúsde kjlara

²² E irgo ga Jesús öötong shäng Betsaida kjokyo. Eshko ga domer sök kjlara kjok ïgö llëme. E söra shrono löng Jesús zlong bäng, ga tjlë lok ba kong ga «Rokërwa bop kong ga domer ëre porwos sira, poptëp wlo» le.

²³ Kuya ga domer li orkwo shara, ga söra jek u lokshko li worbo go. Öötong löng eshko ga Jesús tröng twono domer li bokkwo go, orkwo iara ba bokkwo kjing go, ga tjlë ba kong ga «¿Llëbo ïgöpde?» le.

²⁴ Eshko ga kjok roïno, ga tjlë ga «Ïn ga no jëk jonge. Gueniyo ga ïgör yötso llëme. E kjïy ga nopga jëk löng li ïn ga so kjor kjoyoe» le.

²⁵ Eni ga Jesús orkwo iono ba bokkwo kjing go jek obi. Eshko ga bokkwo poptono, beno kjok ïgö wëllëe. ²⁶ E irgo ga Jesús tjlë ba kong ga «Pja nom bop ushko. Pja jek äär Betsaida kjokyo guing llëme»* le.

No pjluyo ichara Sbörë shrono shäng li, e Jesús lara Pedrorë

²⁷ E irgo ga Jesús, ba oppinggaga, e jek löng Filipino Cesaarea kjokyo shto oblë oblë.

* **8:26** Tek dënahshko ga kjibokwo ëre jyä shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjlë ga «Pja nom bop ushko. Pja jek llëbo weno bop kong li roy lë Betsaida kjokyo guing llëme.»

Eshko ga jek'löng irbo ga Jesús tjlë ba kong lok ga «¿Kumi ga tja ë lëba?»

²⁸ «No kjone kjone tjlë ga pja Juan No Waga li woshrokdo le. Kjone kjone tjlë ga pja Sbö tjlökwo laga tek dënashko so Elías tjwayde shäng le. Kjone kjone obi tjlë ga pja Sbö tjlökwo lagaga tek dënashko so kjlara li woshrokdo le» le lok ba kong eni.

²⁹ Kuya ga tjlë ba kong ga «E ga pjây e, ¿tja ë lëmi?» le.

Kuya Pedrorë ga tjlë ba kong ga «No pjluyo ichara Sbörë shrono shäng li, e pja» le.

³⁰ Kuya ga tjlë ba kong lok ga «Tja ë lëmi ë kong llëme» le.

Jesús lano ba wolon dbaryo kjïshko

³¹ Eshko jek lëkong ga Jesús tjlë ba oppinggaga kong ga «Äär dbar kjwara ga no to ter kjok dogo dwayo ëre shdungoba ara guing. Judío tjlapgaga kjok ilgwega wleniyo, syöshtaga kägâyoga, no pinggaga kjok ilgwekklo tara Moisésdë li go, tja wlokjre lok llëme. Ga tja zrökoba, gueniyo äär dbargwo mya ga tja woshre Sbörë iröng obi» le eni.

³² Llëbo shäryëba ba kong tjwe li, e lara ba oppinggaga kong wëllë, miyde lok wlo.

Kuya Pedrorë ga Jesús rokara tjoksa, ga wlonae. ³³ Gueniyo ga Jesús bojono, ba oppinggaga llamo beno tjeng li ik wlo. Eshko ga tjlë Pedro kong ga «iÄ, pja opkjos

bor zlong dwayo! Llëye woyde Sbörë li woyotjlip shäng llëme. Llëye woyde norë li woyotjlipdë shäng eröe» le.

³⁴ Eshko ga ba oppinggaga rokara tek ba zlong bäng, nopga tjeng li rokara eni bakoe. Ga tjlë ba kong ga «Ëye jëk woydë bor tjok jlökoyo ga ber shäng bor woyotjlik iyado, wotjlik llëbo shäryë kjok ëre kjing goshko ame bakoe. Bor kjïshko ga llëye shäryëba ba kong llë pogoshko li, e zrökoba pjang kjlös go ëmdë ga e ba kong ga llëye llëme. ³⁵ Ëye wotjlik opdë om go, zrökoba bor kjïshko llëm wlo le ga äär kjok dogo llëme. Gueniyo ëye jëk bor tjok jlökoyo, e zröraba bor kjïshko, llëm ga Sbö tjlökwo roy pjlú kjïshko ëmdë ga era ber sök së iyado kjok dogo. ³⁶ Ëye llëbo tjeng kjok ëre kjing go kës li kjrara tjeng ba wloy ëmdë ga e llëno llëme. Wolono ga öötong kjok dogo llëm ga to jeno ba llëbo li tjok. ³⁷ Shji ber löng së iyado Sbö tjok wlo ga tjwlëkklo kjok ëre kjing goshko drete.

³⁸ »Nopga löng eerishko dbaryo li owa, so domer orkwosmok shäng pjir, gueniyo jëk shäng walë oblë tjok kjoyoe. Llono ga no to ter kjok dogo dwayo ëre tjwe bor Data dbo kälä goshko, bor parkagaga kjok dogo so tjok. Eerishko ga ëye, tja lökyokjre nopga owa bokshto ga eshko ga lökyokjrër eni bakoe» le.

9

¹ Ga Jesús tjlë ba kong obi ga «Lër bomi kong jlökoyo ga pjây kjone kjone löng ëreshko wolontë llëm obishko ga Sbö ber no pjluyo dbo ara go sorë li ïmi wëlëe» le.

Jesús kjlopswono beno kãlã lletlet

² Dbargwo tjer (6) irgo ga Pedro, Santiago, Juan, e söra Jesúsdë jem dboshko, dlup jong kjwara kjókshko li go. Öotong löng tjoksa eshko ga ïna ba oppinggaga jem löng ba tjok lirë ga Jesús kjlopswono, ³ shwong beno pjlublún shjiye. Shji shwong kwoshkwono beno pjlublún stek lëy wleni, gueniyo äär eni llëme.

⁴ Eshko ga ïya lok ga Moisés, Elías, e weno löng lan Jesús tjok eshko. ⁵⁻⁶ Eni ga ba oppinggaga beno löng kjok bangkjrë arae. Pablo, e llëye lako ba kong wlo drete. Eni ëmdë ga tjlë Jesús kong ga «Tjlapga no pingga, tjawa löng na ga pjlúe. Tjawa ukwang shäryë kjwo mya, bop kong kjwara, Moisés kong kjwara, Elías kong kjwara bakoe» le.

⁷ E wopro ga pjäng sho lono ter kjrina ba kjing go. Ga pjäng sho li roshko dwayo ga ybö kura lok, tjlë ga «Bor wa li ëre. Woydër ara. Ba tjlökw kuziã» le. ⁸ Jekdo eshko ga ïya lok ba sor go obi ga ëye beno drete. Jesúsdä beno shäng erä.

⁹ Jer oplong löng dlup li go dwayoshko ga Jesús tjlë ba kong lok ga «Llëye ïnومي yë

lanyotkëmi ë kong llëm, no to ter kjok dogo dwayo ëre woshrono iröng obi guing» le.

¹⁰ Eni ga llëye lara lok ë kong llëme. Gueniyo ga «No to ter kjok dogo dwayo ëre woshrono iröng obi guing» lara li, e llë loklo lanyotke beno löng ëng kong.

¹¹ E irgo ga ba oppinggaga löng li tjlë lok ba kong ga «No pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go tjlë lok ga “Borwa pjluyo iche le Sbörë li tjwe ber nopga uunkong pjluyo wlo. Gueniyo ga Elías tjwe bäm go” le. ¿Le lok eni ega?»

¹² «Elías tjwe bäm go jlöe. E tjwe llëbo uunkong poshäryaga. Gueniyo ga no to ter kjok dogo dwayo ëre shdungoba ara guing, ga tja wlokkjrëba llëm bakoe. ¿Tak pjäng Sbö tjlökw go eni bako jlöre? ¹³ Gueniyo lër bomi kong ga Elías shrono öör tjän. Ga kong llëbo owa shäryaraba, woydaraba sorë li eni, tak pjäng Sbö tjlökw go sorë li eni» le ba kong.

Dwlas goshko Ä sëya pop-tara Jesúsdë kjlara

¹⁴ Jesús, ba oppinggaga jëk löng ba tjok li, e jer äär löng ba oppinggaga llamo beno tjeng lishko. Ga ïna lok ga nopga töno ara eshko. E tjrëko no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go löng kjlöbö. Epga löng ënglë Jesús oppinggaga beno tjeng li tjok kar kare.

¹⁵ Jesús tek shäng li ïya nopga löng lirëshko ga beno

löng yëy le erä. Ga jek zron jong öötong löng Jesús zlong bäng, wlokjre lok wlo.

16 Eshko ga Jesús tjlë ba kong ga «¿Pjäy löng englë kar kar, llëro?» le.

17-18 Kuya domer kjlararë ga tjlë Jesús kong ga «Tjlapga no pingga, tja wa shäng kjlara domer, goshko Ä säya kjlara. Iara beno shäng tjlë llëme. Shaya säya lirëshko ga dbukza rish buk töshko erä, ga kjamo ber bung ara, kowo uë shmët, ber buk kjlo des erä. Tek söror bop kong, poptëp wlo loror, gueniyo tja tjwe ga pja shäng na llëme. Tja tjlëno bop op-pinggaga beno tjeng ëreshko wle kong ga “Bor wa ëre, goshko Ä säya kjlara. Rokër bomi kong ga ichozĩ to bor kong sira” loror, gueniyo to ichara lok llëme» le.

19 Eni ga Jesús tjlë ba op-pinggaga li kong ga «Pjäy mär Sbö go llëme. ¿Tja ber shäng bomi tjok kjër äär jong llono, pjäy mär ber löng ba go wlo? Tja sjeno shäng bomi tjok tjän. Dwlas li tek sörs bor kong» le.

20 Eni ga dwlas li söra lok tek ba zlong bäng. Jesús İya säya lirë ga dwlas li dbukza rish buk töshko erä, ga jek workwë to buk pjuk pjuk klung kjing, kjamo bung erä.

21 Eshko ga Jesús tjlë dwlas li data kong ga «¿Kjwe shäryë kjweni tek llono tjän?»

«Tek chirawa obishko. 22 Dhura iök roshko, llëm ga dishko, zröya wlo kop

ara tjän. E kjishko ga pja dbo ara ba poptoklo tjok ga tjawa songe lözong, tjawa kjimtozong» le ba kong.

23 Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Tja dbo ara ba poptoklo tjokde, de llëmde lëp eni ega? Eye mär Sbö go ga llëye shärye ga ä wlo drete» le.

24 Jekdo eshko ga domer li tjlë ga «Tja mär ba go. Gueniyo tja kjimtos mär ba go jek këgong» le.

25 Tjlë löng eni wopro ga nopga tjwe tön jong ara eshko. İya Jesúsde ga tjlë säya li kong ga «Ä säya, dwlas ëre iorop beno kjok kugö llëm, tjlë llëm bakoe. Lër bop kong ga pja opkjös dwlas ëre go dwayo. Ga pja tjwe ba go ame» le.

26 Kuya säya lirë ga öö le, ga dwlas li dbukza rish buk töshko erä, ga opkjono toe. Eshko ga dwlas li beno buk shinmo wleni, ga no kjone kjone tjlë ga «Kjwe shinmotkono İzong» le. 27 Eshko ga dwlas li shara Jesúsde ba orkwo go, ga kojonaë.

28 E irgo ga Jesús opzrëno jek u jong kjwara roshko. Döni ga ba oppinggaga löng ba tjok tjoksashko ga tjlë lok ba kong ga «¿Ä säya li to ichororwa llëm ega?»

29 «Ä säya eniyo ichëmi wlo ga woyde ga pjäy syöshtë Sbö kong ara guing»* le ba kong.

Jesús İano ba wolon dbaryo kjishko pjlara obi

* 9:29 Tek dënashko ga kjibokwo ëre jyä shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjlë ga «Ä säya eniyo ichëmi wlo ga woyde ga pjäy ië llëm, syöshtë Sbö kong wlo ara guing.»

30-31 E irgo ga to lok eshko dwayo ga jek löng uunkong Galilea kjokyo. Ba oppinggaga pīya woydē tjoksa kuzong ga woyde ga öötong löng kjone li miydaga ërē llēme. Eni ga tjlē ba oppinggaga kong ga «No to ter kjok dogo dwayo ëre twēba ber tjeng nopga wloshko, ga tja zröya lok. Gueniyo äär dbargwo mya ga tja woshre Sbörē iröng obi» le. ³² Llëye le shäng li llē loklo miydara lok llēme. E llē loklo kjakroke lok woydē ba kong, gueniyo kjakrokara lok llēm, bangkjre lok ara kjīshko.

Ëye tjwlō ara anmoyō

³³⁻³⁴ Eshko ga Jesús opshino to jongya Capernaúm kjokyo ba oppinggaga tjok. Jek löng irboshko ga ba oppingga kjlara tjlē ga «Tja ber tjwlō ara, pjāy uunkong kjinmo» le kjlara obi kong.

Kuya ga tjlē ga «llēme. Ber tjwlō ara li tja» le. Ga llamo omlē jong e kjoyo bakoe. Tjlē jek löng lan ëng tjok eni irgo ga jek öötong löng Capernaúm kjokyo ga opzrēno jek u jong kjwara roshko.

Eshko ga Jesús tjlē ba kong lok ga «¿Llëye lēmi tek löng kar kar ëng kong yē llē?» le. Kuya lok ga beno löng kjing erä. Dboryara lok llēme. Miydara lok pjlu ga llëye lara tek löng ëng kong li, e bëy llēme.

³⁵ Eni ga Jesús wloktong sök, ga ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12)

li rokara tek löng ba zlong bäng, ga tjlē ba kong ga «Ëye opyē woydē ber tjwlō ara oblē kjinmo ga woyde ga opyē ber tjwlō chira, ber shäng parkaga oblē kong dey» le.

³⁶ Eshko ga kjwozirwa kjrara Jesúsdē kjlara, ga iara shäng ba tjrēko. Kjrarga tjeng ba wloshko ga tjlē ba oppinggaga kong ga ³⁷ «Ëye, kjwozirwa jūni wlokjara bor kjīshko ga tja wlokjara wleni.† Ga ëye, tja wlokjara ga bor ichaga wlokjara wleni bakoe» le.

«Ëye shäng bi wloyo llēm ga shäng bi shwo lëkong» lara Jesúsdē

³⁸ E irgo ga Juan tjlē Jesús kong ga «Tjlapga no pingga, domer inorwa shäng kjlara, Ä sëyaga tjeng oba goshko li iche to shäng bop ko go. Gueniyo ga e bop oppingga bi tjok llēm kjīshko ga tjawa tjlēno ba kong ga “Ä sëyaga ichëp Jesús ko go ame” lororwa eni» le.

³⁹ Kuya ga tjlē ba oppinggaga kong ga «¡Wëyē! “Shäryëp ame” lēmi ba kong llēme. Ëye llëbo İydëba llēm wleniyo shäryë bor ko go ga tja owa le jekdo ga äe. ⁴⁰ Ëye shäng bi wloyo llēm ga shäng bi shwo lëkong. ⁴¹ Lër bomi kong jlökoyo ga ëye, pjāy kjimtara, pjāy bor nopga kjīshko ga pjāy sëna di erö ëmdē ga potjwlëkklo tjok tjän.

† 9:37 Eshko dbaryo ga kjwozirga tjwlō ara llēme.

«Shji no ichë llëbo owa shäryë llëme» lara Jesúsdë

42 »Ëye, kjwozirwa mär bor go jüni ichara llëbo owa shäryë ga e song jlöe. Shäryayde llëm obishko ga shakko, apkwo kësbang pjrikko ba bëngshko, ga dbukko jer dlung dorong dey. 43-44 Eni ga bomi orkwo, pjäy iche llëbo owa shäryë wleni ga zëmi tas. Pjäy opzrëk jek äär Sbö sökshko orkwo kjwara llëm dey ga pjlú, pjäy pjë bomi orkwo pjök li tjok, iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li roshko llëm wlo.‡ 45-46 Bomi dre, pjäy iche llëbo owa shäryë wleni ga zëmi tas. Pjäy opzrëk jek äär Sbö sökshko dre kjwara llëm dey ga pjlú, pjäy pjë bomi dre pjök li tjok, iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li roshko llëm wlo. § 47 Bomi bokkwo, pjäy iche llëbo owa shäryë wleni ga shimi pjuse. Pjäy opzrëk jek äär Sbö sök no pjluyo iyado lishko bokkwo kjwara llëm dey ga pjlú, pjäy pjë bomi bokkwo pjök li tjok, iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li roshko llëm wlo. 48 Kjek eshko ga shtä kjer llëm, ga iök sjer llëm bakoe.

49 »Shji sjëng tjokshko ga shtirgöy dlungna go, an maling llëm wlo. Sbö

omshäryë bi kong eni wleni bakoe. Llëbo kjang ie ber bi kong, bi poshdungglo, shji ber pjlú jek këgong wlo.

50 »Dlungna, e pjlúe. Gueniyo ga pjlë ameshko ga iëy ber pjlë ba shtoy iröng obi ga äe. Pjäy ber löng dlungna wleni. Pjäy ber löng wopjlú ëng tjok iyado» le.

10

Shji ëng rayë

1 E irgo ga Jesús to ey dwayo, jek öötong shäng Judea kjokyo, Jordán diyo kjwo kalëkong. Eshko ga nopga töno ara Jesús shäng lishko obi. Sgara shäng oba ping sorë ga epga pina eshko eni bakoe.

2 Eshko ga fariseoga kjone kjone tek shrono löng Jesús zlong bäng, ba tjlík wlo. Tjlë ba kong ga «¿Domer ba boy rayë ga pjlúre?» le.

3 Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Pjäy ichara Moisésdë llë shäryë?»

4 «Domerga ba boy rayë wlo ga ichara Moisésdë kjibokwo ëng rayoklo twe ba boy kong kjwara guing» le lok ba kong

5 Kuya ga tjlë ba kong lok ga «Llëye kumi woydë llëme. Pjäy ichara Moisésdë ëng rayë eni e kjëshko. 6 Gueniyo ga dämärshko ga nopga shäryara

‡ 9:43-44 Tek dënashko ga kjibokwo ëre jyä shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjlë ga «Pja opzrëk jek äär Sbö sökshko orkwo kjwara llëm dey ga pjlú, pja pjë bop orkwo pjök li tjok, iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li roshko llëm wlo. Kjek eshko ga shtä kjer llëm, ga iök sjer llëm bakoe.»

§ 9:45-46 Tek dënashko ga kjibokwo ëre jyä shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjlë ga «Pja opzrëk jek äär Sbö sökshko dre kjwara llëm dey ga pjlú, pja pjë bop dre pjök li tjok, iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li roshko llëm wlo. Kjek eshko ga shtä kjer llëm, ga iök sjer llëm bakoe.»

* 10:6 Génesis 1.27.

Sbörë domer, walë.* 7 E kjishko ga domer ba data, ba mekë rayë, ga orkwosmok walë tjok, ga ber löng kjlaraso wleni.† 8 Eni ga ber pjök ame, ber kjlaraso shara. 9 Töna Sbörë ga e döy llëme» le.

10 Döni ga Jesús opzrëno jek sök u roshko, ga ba oppinggaga tjëlë ba kong ga «Tjlapga, ¿llëye lëp shäng yë, e llë loklo?»

11 «Domer ba boy rayono, ga orkwosmono oblë tjok wleni ga llëbo owa shäryayde. 12 Walë ba lanma rayono, ga orkwosmono oblë tjok wleni ga llëbo owa shäryayde bakoe» le ba kong.

Llëbo shäryara Jesúsde pjlú, kjwozirga kong

13 Kjwozirga sökoba jek Jesús kong, Jesús orkwo ië ba kjing go wlo. Eni ga kjwozirga sögaga li wlöya Jesús oppinggagarë löng. 14 İya Jesúsde ga iirkono, tjëlë ba oppinggaga kong ga «Kjwozirga somi llëm, tek wëyë bor shwoy. İye ber kjwozirga jüni ga Sbö ber ba pjluyo. 15 Lër bomi kong jlökoyo ga İye Sbö tjlökwo kjrë kjwozirwa dik llëm ga äär ber sök Sbö sök no pjluyo İyado lishko llëme» le. 16 E irgo ga kjwozirga li kjrara ba wloshko, orkwo iono ba kjing go, ga tjlökwo lara beno pjlú ba kong.

Domer dbur ara kjlara

17 Jesús opshik to jongya kjok shto oblë le shäng kjwlë ga domer tek zron jong, shrono shäng Jesús zlong bäng ga kjök tonu, tjëlë ba kong ga «Tjlapga no pingga, pja pjlúe. ¿llëye shäryër, tja ber sök së İyado Sbö tjok wlo?»

18 «¿Tja pjlúe lëp ega? Pjlúli, e Sbö eröe. 19 Kjok llgwekklo tara Moisésde li, e miydëp tjän. Shji no zrök llëme. Shji pë oma boy oblë tjok llëme. Shji lürkë llëme. Shji oblë jyöyotkë llëme. Shji oblë jyäpgwë llëme. Bop data, bop mekë, e bangkjros, ios ber tjwlö ara»‡ le.

20 Kuya ga tjëlë ba kong ga «Tjlapga no pingga, tjlökwo lëp shäng kës li shäryër shäng enido tja tek dwlas lë obishko» le.

21 Eni ga domer li İya Jesúsde, ga woydara ara. Tjëlë ba kong ga «Llëbo shäryorop kës li, e pjlúe. Gueniyo llëbo beno kjrina obi. Pja nom bop llëbo tjeng kës li soynek pjir, ga dburyo twos oba song wleniyo kong. Enira pja llëbo ara kjok dogo. Pjir ga pja tek bor tjok, pja pin wlo» le.

22 Kuya ga beno shäng woydë ara, ga to ey dwayo, dbur ara kjishko.

23 E irgo ga ba oppinggaga İya Jesúsde ga tjëlë ba kong ga «Nopga dbur ara wleniyo äär ber löng Sbö sök no pjluyo İyado lishko wlo ga kjange» le.

† 10:7 Génesis 2.24. ‡ 10:19 Éxodo 20.12-16; Deuteronomio 5.16-20. § 10:24 Eshko dbaryo ga oba wotjlik ga nopga dbur ara wleniyo tjwlö ara Sbö kong, nopga song wleniyo kjinmo lëba.

24 Kuya lok ga beno löng wotjlik arae. Š Eni ga Jesús tjlē ba kong ga «Pjeyoga, ěye äär ber sök Sbö sök no pjluyo ĩyado lishko wlo ga kjange.

25 Öng jëkklo sok kësbang wleniyo opzrëk jek shkö bokkwo bäng go ga kjange. Gueniyo nopga dbur ara wleniyo äär ber löng Sbö sök no pjluyo ĩyado lishko wlo ga kjang anmoyō» le.

26 Kuya lok ga beno löng wotjlik ara jek këgong, ga tjlē lok ba kong ga «¿Enira ěye dardo?» le.

27 Kuya ga ĩya drëng, ga tjlē ba kong ga «Nopga kong ga shärye ga äe. Gueniyo llëye shärye Sbörë ga ä wlo drete» le.

28 Eshko ga Pedro tjlē ba kong ga «Borwa llëbo tjeng kës li rayororwa beno pjir, tjawa jëk bop tjok wlo» le.

29 Kuya ga tjlē ba kong lok ga «Ĭër bomi kong jlökoyo ga ěye, ba u, ba kjlara, ba data, ba mekë, ba wapga, ba kjok, e rayara bor kjishko, llëm ga Sbö tjlökwo roy pjlú kjrara li kjishko ga ³⁰ äska wlëya ara anmoyō. Kjok ěre kjing go ga wlëya llëye rayara li pjloglo sak dbäw (100) obi: u, pjeyoga, mekëga, wapga, kjok. Gueniyo ga kong llëbo tjwe owa bako, ĩywaba shjiktëng, ga bokrotkëba. Gueniyo llono ga ber sök së ĩyado Sbö tjok.

31 »Gueniyo eerishko ga nopga tjwlö ara wleniyo löng ara li, e ber löng tjwlö chira eshko. Ga eerishko ga nopga

tjwlö chira wleniyo löng ara li, e ber löng tjwlö ara eshko» le.

Jesús lano ba wolon dbaryo kjishko jek obi

32 Öötong dbar kjwara ga Jesús jek shäng Jerusalén kjokyoshko ga ba oppinggaga jek löng wotjlik ara, ga oba jek löng ba tjok li kjok bangkjrë ara. Eshko ga ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li rokara Jesúsde jek dboshko, lan ba tjok, llëye wen ba kong li kjishko wlo. Eshko ga tjlē ba kong ga ³³ «Shji to Jerusalén kjokyo. Eshko ga no to ter kjok dogo dwayo ěre twëba ber tjeng syöshtaga kägäyoga wloshko, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésde li go wloshko bakoe. Tja iche lok, zröya wlo, ga tja twe lok nopga judío llëm wleniyo kong. ³⁴ Eshko ga tja joywe lok, tröng twe lok bor go, tja shpoya lok no shpokklo go, ga tja zröya. Gueniyo äär dbargwo mya ga tja woshre Sbörë iröng obi» le.

Santiago, Juan, e llëbo rokono Jesús kong

35 Eshko ga Zebedeo wapga ko Santiago, Juan, e tek shrono löng Jesús zlong bäng ga tjlē ba kong ga «Tjlapga no pingga, llëye rokërwa bop kong li shäryos borwa kong sira» le.

36 Kuya ga tjlē ba kong ga «¿Llëye shäryër bomi kong ga pjlú?»

37 «Pja ber sök no pjluyo, bop dbo kälä ĩkoba wëlëshko

ga tjawa iëp ber'löng bop tjok, or milë kjlara, or këlä kjlara» le ba kong.

³⁸ Kuya ga tjlä ba kong ga «Lläye rokëmi löng bor kong li, e llë miydëmi löng llëme. ¿Pjäy shdungoba, bokrotkëba, zrökoba botoya dik ga pjlúre?»

³⁹ «Ëng» le lok ba kong.

Kuya ga tjlä ba kong lok ga «Pjäy shdungoba, bokrotkëba, zrökoba botoya dik jläe.

⁴⁰ Gueniyo ga pjäy kjrër ber tjeng bor or këlä, or milë, e laga tjarë llëm, e laga bor Datarë. Shto bor or këlä, or milë, e ber ëye kjrara bor Datarë tjeng li kong» le.

⁴¹ Kuya ba oppinggaga doglo sak kjwara (10) lirë ga iirkono Santiago, Juan kong.

⁴² Gueniyo rokara Jesúsdë uunkong, ga tjlä ba kong ga «Miydëmi pjlú ga kjok ëre kjing go ga nopga judío llëm wleniyo ichagaga ba nopga ichë parkë ara ba kong. Nopga dbo ara wleniyo ba nopga ichë parkë ara ba kong bakoe. Ëye songe le llëm, iche parkë ara ba kong erä.

⁴³ Gueniyo woydër ga pjäy omshäryë eni llëme. Ëye opyë woydë ber tjwlö ara oblë kjinmo ga opyë ber shäng oblë kjimtaga dey.

⁴⁴ Ëye opyë woydë ber bäm go ga opyë ber shäng parkaga tjwlëk shäng pjir wleniyo oblë kong dey. ⁴⁵ No to ter kjok dogo dwayo ëre ëmdë ga shrono shäng kjok ëreshko, ëye parkë bor kong wlo llëme. Tja shrono shäng parkë oblë

kong wlo. Ga tja optwë, wolon wlo, tja ber nopga ara potjwlëkklo wlo, epga där wlo» le.

Domer kjok ïgö llëm wleniyo ko Bartimeo poptara Jesúsdë

⁴⁶ E irgo ga Jesús öötong shäng Jericó kjokyo, ba oppinggaga tjok. Ga opshino löng eshko dwayo ga nopga to jek ara ba tjok. Domer sök kjlara eshko kjok ïgö llëm wleniyo ko Bartimeo, e Timeo wa. E sök dbur rokë irbo li sor go. ⁴⁷ Kura ga «Jesús, Nazaret so li tekdo shäng» läba. Eni ga tjlä ba kong dbo go ga «Jesús, David tjëyo, tja songe lozong!» le.

⁴⁸ Kuya löng lirë ga tjlä ba kong ga «Pja kjinkozong» le lok ba kong, gueniyo ga kjinkë llëme.

Tjläno dbo go jek obi, tjlä ga «JDavid tjëyo, tja songe lozong!» le.

⁴⁹ Eni ga Jesús kojongö shäng, ga tjlä löng li kong ga «Rokozí tek bor shwoy» le.

Ga nopga li tjlä ba kong ga «Pja kojözong. Pja woydë llëme. Pja roke shäng» le.

⁵⁰ Kuya ga ba shwong kop lëkong kur may pjang ba kjing go li skwakza wles, ga dbura lono beno buk eshko. Ga kojono jekdo, jek öötong shäng Jesús shäng lishko.

⁵¹ Eshko ga Jesús tjlä ba kong ga «¿Lläye woydëp ga shäryër bop kong?»

«Tjläpaga no pingga, tja kjok ik woydë» le ba kong.

⁵² Kuya ga tjlē ba kong ga «Pja to ga bue. Pja mär bor go kuzong ga pja poptonoe» le.

Jekdo eshko ga beno shäng kjok ïgö wēlē, ga to jek shäng Jesús tjok.

11

*Jesús öötong opzrēno
Jerusalén kjokyo, pjlú wleni*

¹ E irgo ga Jesús jek shäng jongya Jerusalén kjokyo ba oppinggaga tjokshko ga öötong löng Betfagé kjokyo, Betania kjokyo, e ber löng Olivos dlupyö poglo go. Eshko ga ba oppinggaga rokara do pjök, ² ga tjlē ba kong ga «Pjäy nom kjok buk bi bokshto kjweshko. Eshko ga öng so kwomgla kjoyo dre töshko ïlgwoklē wleniyo wlēmi sök kjro go kjlara wlēnggla, kjing go eye opyoydē llēm wleniyo. Komī, ga tek sömi bor kong. ³ Eshko ga ēbo tjlē bomi kong ga “¿Shäryēmi kjweni ega?” le bomi kong wleni ga “Woyde Tjlapgarē, ga iche tjwe maling iröng obi” lēmi ba kong eni» le.

⁴ Eni ga jek öötong löng eshko, ga öng lara li wlēna sök kjro go, irbo sor go, u bäng jong kjwara zlong. Ga köya löngshko ga ⁵ İya nopga tjeng eshko kjlōbörē ga tjlē lok ba kong ga «¿Öng kjwe komi llēno?» le.

⁶ Kuya lok ga dboryara, lara Jesúsdē ba kong sorē li eni.

Ga nopga tjeng eshko li tjlē lok ba kong ga «Jölö» le.

⁷ Eni ga öng li tek söra shrono löng Jesús kong, ga ba shwong kop lēkong li iara lok öng li kokso kjing go. Eshko ga Jesús opyono sök öng li kjing go, ga jeke.

⁸ Eshko ga nopga jek löng ba tjok ara. Kjone kjone, ba shwong kop lēkong skwara lok, ga kwoptara lok irbo bäng go ba bäm go. Kjone kjone, kjor korga zara, ga kwoptara lok irbo bäng go eni bakoe.* ⁹ Nopga jek löng ba bäm go, nopga jek löng ba irgo, öö le lok ara. Tjlē ga «Kjwe pjlú jlōe.

Kjwe ichara Tjlapgarē shrono kjok ēreshko.

Kjwe kjimte Sbörē.

¹⁰ Kjwe ber sök bi pjluyo, bi tjlapga tek dēnashko so David dik.

Kjwe kjimte Sbörē.

Sbö sök kjok dogo, e pjlú jlōe» le.

¹¹ E irgo ga Jesús jek opzrēno Jerusalén kjokyo roshko, ga öötong shäng Sbō u zlong bäng. Eshko ga u li roina llaw pogoshko. Gueniyo öötong kjok sēng kuzong ga to jek Betania kjokyo iröng obi, ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li tjok.

*Tjlökwo lara Jesúsdē beno
owa kjor kjlara bo uako
wleniyo kong*

¹² Wēshko kjok shröng ga opshino to lok Betania kjokyo

* **11:8** Eshko dbaryo ga pjlupga opzrēk jek kjok roshkoshko ga shäryēba ba kong eni.

dwayoshko ga Jesús pjli ara. ¹³ Eshko ga ĩya pjola dwayo ga kyor jong kjlara korga tjok ko *higuera*. Eni ga jek äär shäng ba zlong, bo tjokde ĩya wlo, gueniyo jong bo dret, korga tjok erä, eshko dbaryo ga kyor li bo dbaryo äätë llëm obi kjishko. ¹⁴ Eni ga tjlä kyor jong li kong ga «Ĕye tjwe bop bo uë ame» le, ga tjläkwolara li kura ba oppinggagarë lok pjire.

Llëbo soynegaga löng Sbö u zlong bäng li ichara Jesúsde toe

¹⁵ E irgo ga Jesús jek opzrëno Jerusalén kjokyo, ga öötong shäng Sbö u zlong bäng ga nopga löng eshko llëbo soynek, llëbo tjwläk li ichara opshik ey dwayo. Ba dbur bapkwö kjlopswozlong oba kong li poskara beno tjeng töshko. Dunggwo soynega sökklö li poskara beno tjeng töshko bakoe. ¹⁶ Eshko ga ëye llëbo soynekko li sök tek kalëkong dwayo jek Sbö u roshko jer oplong pjlor kalëkong ga ä, slona Jesúsde kjishko. ¹⁷ Eni ga oba pĳya shäng ga tjlä ba kong ga «Sbö tjläkwö tak pjang eni: “Bor u, e kowëba ber syö uyo wlo, tjëyoga uunkong kong.”† “Gueniyo ioromi beno jong lü uyo»‡ le.

¹⁸ Jesús tjläkwö li kura syöshtaga kägäyoga, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésde go lirë, ga ĩna ga

nopga löng ba kuga li beno löng yëy le erä. E kjishko ga Jesús bangkjre lok ara. Eni ga ëng töno ga tjlä lok ëng kong ga «¿Jesús, e zröy sorë ga pjlü?» le lok eni.

¹⁹ Kjek sëng ga Jesús opshino jek Jerusalén kjokyo dwayo, ba oppinggaga tjok.

Shji syöshtë Sbö kong sorë

²⁰ Wëshko kjok shröng ga jek löng kyor äyoshtara Jesúsde jong li soy obi. Eshko ga ĩna ga kyor li bë jong dogro, dano ba sleng dwayo äär jong ba dbo go. ²¹ Eni ga Pedro tjlä Jesús kong ga «¿Tjlapga no pingga, kyor äyoshtorop kjurgue dano beno jong dogro, ĩzong!» le.

²²⁻²³ Kuya ga tjlä ba kong ga «Pjây mär Sbö go jlökoyo. Llëbo shärye Sbörë ga äe lëmi llëme. Eni ga lër bomi kong jlökoyo ga pjây tjlä dlup kësbang ëre kong ga “Dlup, pja opkjos jer dlung roy” lëmi ga shäryë bomi kong eni. ²⁴ Pjây llëbo rokë syö goshko ga woyotjlümi ga “Wlënor beno bor kong tjän” lëmi jlökoyo ga wlëmi.

²⁵⁻²⁶ »Pjây löng syöshtëshko ga llëbo owa shäryara oblërë bomi kong, e woyotjlümi wleni ga iozĳ ber tjwlä llëme. Shäryëmi eni ga owa pjang bomi go li löya bomi Data sök kjok dogo lirë ber dret eni bakoe» le. §

† **11:17** Isaías 56.7. ‡ **11:17** Jeremías 7.11. § **11:25-26** Tek dënishko ga kjibokwo ëre jyä shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjlä ga «Shäryëmi eni ga owa pjang bomi go li löya bomi Data sök kjok dogo lirë ber dret eni bakoe. Gueniyo llëbo shäryara oblërë bomi kong owa li ioromi beno tjwlä llëm wleni llëm ga owa pjang bomi go li löya bomi Datarë llëm bakoe.»

«¿Pja ichaga ërë?» lara Jesús wloyogarë ba kong

²⁷ E irgo ga jek opzrëno Jerusalén kjokyo obi, ga öötong löng Sbö u zlong bäng. Eshko ga Jesús jëk shäng wopro ga syöshtaga kägäyoga, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, judío tlapgaga kjok llgwega wleniyo, e tek shrono löng ba zlong bäng ga ²⁸ tjlë lok ba kong ga «¿Llëye shäryëp shäng li shäryëp ega? ¿Pja ichaga ërë?»

²⁹⁻³⁰ «Pjäy kong llëbo kjakrokër bakoe. ¿Juan No Waga, e ichaga ërë, no wë? ¿Ichaga Sbörëre, de norë? Tja dboryoromi ga tja ichaga ërë lër bomi kong bakoe» le ba kong.

³¹ Kuya lok ga tjlë ëng kong ga «Ichaga Sbörë loroy ba kong wleni ga “¿Tjlökwo kjroromi llëm ega?” le bi kong. ³² Gueniyo Juan, e Sbö tjlökwo laga jlökoyo le nopga uunkongdë. E kjishko ga e ichaga norë lëy ga ä bakoe. Loroy eni wleni ga nopga iirkë lok ara bi kong» le. ³³ Eni ga tjlë lok Jesús kong ga «Miydërwa llëme» le.

Kuya ga tjlë ba kong lok ga «E kjishko ga tja ichaga ërë lër bomi kong llëm bakoe» le.

12

Parkagaga owa

¹ Eshko ga Jesús tjlëno ba kong lok llëbo jyäglo go. Tjlë ga «Domer shäng kjlara kjok sogo. Pjlara ga kjillgwo dwlayo dgara ba kjokshko,

kjeryo tyara jong pjribri, klung kjara ber kjillgwo bo llruzlong shtoyo wlo, ga u shäryara jong kwara ba dwla li doklo bakoe. Pjir ga kjok li poskwona parkagaga kjlëbö kong, potjwlëya i, ga to kjok shto oblë.

² »Öötong kjillgwo bo kjrozlong dbaryo ga ba parkaga ichara kjlara, kjillgwo bo ber ba kong li rokë parkagaga beno löng ba kjok daga li kong. ³ Gueniyo ga ba parkaga ichara tjwe shäng li shakza lok pjä, ga shpokza lok tjä tjä, ga ichara to iröng or go. ⁴ E irgo ga ba parkaga ichara jek eshko kjlara obi. Öötong shäng kjok buk lishko ga shpokza lok tjä tjä ba kashko, ga läywara lok owa. ⁵ E irgo ga ba parkaga ichara jek kjlara obi. Era zröra lok. E irgo ga ichara jek kjlëbö obi. Kjone kjone shpora lok, kjone kjone zröra lok.

⁶ »E irgo ga beno sök kjlaraso döe. Ba wa li e. E woyde ara wleniyo. E ichayde domer lirë shara. Wotjlik ga “Miydër ga bor wa ërera bangkjre lok” le.

⁷ »Gueniyo ga öötong shäng eshko ga parkagaga kjok daga löng li tjlë lok ëng kong ga “Llono ga kjwe ber kjok ëre sogo. Zröroy wleni ga kjok ëre kjrëy, ber buk bi kong wlo” le. ⁸ Eni ga shara lok, zröra lok, ga doyo dbura kjok li roy dwayo.

⁹ »¿Eni ga llëye shärye kjok sogo lirë ba tjok lok lëmi? E jongya eshko ba zrök dani.

Pjir ga parkagaga wlēya oblē,
kjok li de lok ba kong wlo.
10-11 Sbō tjlōkwo tak pjang eni:

»“Akkwo woydara u
shāryagagarē lok llēm li,
e iak beno buk bām go,
beno tjwlō ara, oblē
kjinmo.

Shāryara Tjlapgarē eni,
ga tjawa beno lōng yēy
lērwa erä.”*
¿E lōmirē llēmdo?» le.

12 Tjlēno llēbo jyāglo go
li kuya ba wloyoga lōng
lirē ga miydara ga ba layde
shāng. Shaya lok woydē,
bāngzaya lok wlo. Gueniyo
oba bangkjre lok ara kjīshko
ga rayara lok toe.

*Shji kā potjwlēk pjlu
kēsbangyo sök Roma kjokyo li
kong*

13 E irgo ga woydara ga
llēbo kjakroke Jesús kong,
dborye bēy llēm ga doshaya
lok, ga rote lok e go wlo.
Eni ga fariseoga ichara
kjlōbō, Herodes pjloyoga tjok.
14 Öötong lōng Jesús shwoy ga
tjlē ba kong ga «Tjlapga no
pingga, miydērwa ga pja tjlē
beke. No tjlēshko ga tjlōkwo
kup llēm, tjwlō kjōm pogo,
e bop kong ga tjwlō beke.
Pja tjlē bek ē pogo kong.
Woyde Sbōrē ga shji jēk sorē
li lēp jlōkoyo. ¿Eni ga shji
kā potjwlēk pjlu kēsbangyo
sök Roma kjokyo li kong ga
pjlūre?» le.

15 Kuya ga miyde ga
lōng wotjlik owa, nopga
Sbō tjlōkwo söga jlōkoyo le,

gueniyo wotjlik owa ba
pjlūshko li dik. E kjīshko ga
tjlē ba kong lok ga «¿Tja tjlīmi
ega? Dburwa kā potjwlēkklo
li tek sözi bor kong kjwara,
īn wlo» le, 16 ga tek söra lok
ba kong kjwara. İya ga tjlē
ba kong ga «¿Domer jyāglo sök
dburwa ēre go jū ē? ¿Ko tak
pjang ēre go jū ē?»

«Kjwe pjlu kēsbangyo sök
Roma kjokyo li ī» le lok ba
kong.

17 Kuya ga tjlē ba kong lok
ga «Eni ga llēye pjlu īli, e twozī
ber pjlu kong, gueniyo llēye
Sbō īli, e twozī ber Sbō kong
bakoe» le. Kuya lok ga beno
lōng yēy le erä.

No woshrozlong dbaryo

18 Saduceoga wotjlik ga no
wolono ga woshre ame le.
Eni ga eshko dbaryo ga sa-
duceoga tek shrono lōng Jesús
shwoy kjlōbō ga tjlē ba kong
ga 19 «Tjlapga no pingga, kji-
bokwo tara Moisésdē beno
pjang li tjlē ga “Ēye wolono,
wapga beno ba boy tjok llēm
ga shinmo kjlarayo li ork-
wosmok ba boy beno sök li
tjok, wa tjok wleni ga e ber
shinmo li ī wleni wlo.”†

20 »Pjlara ga domerga lōng
doglo kjäk (7) epenga döe.
Ba kēguēyo orkwosmono,
ga wolono, ga wapga beno
llēme. 21-22 Eni kuzong ga
ba lēng orkwosmono ba syā
tjok, gueniyo wolono jek, ga
wapga beno llēm bakoe. Ba
lēmga orkwosmono ba syā
tjok kjlara kjlara eni bako, ga

* 12:10-11 Salmo 118.22-23. † 12:19 Deuteronomio 25.5-6.

wolono uunkong, ga wapga beno ba boy tjok llême. E irgo ga walê li to wolono bakoe. ²³ ¿Eni ga domerga doglo kjäk (7) li orkwosmono uunkong walê li tjok kuzong ga no woshrozlong dbaryoshko ga walê li ber domerga kjone dey li boy?»

²⁴ «¡Pjây diktong löng jlõe! Sbö tjlökwo tak pjang li miydëmi llëm, ba dbo kësbang li miydëmi llëm bakoe. ²⁵ No woshrozlong dbaryoshko ga ëye orkwosmok ame. Eshko ga nopga ber löng Sbö parkagaga kjok dogo so wleni shara. ²⁶ Pjây wotjlík ga no wolono ga woshre ame lëmi. Gueniyo ga dënashko ga kji sho pjë jong ri ri lishko ga llëye lara Sbörë Moisés kong li, e tara Moisésdë beno pjang kjibokwo go. Tjlê ga “Tja Abraham, Isaac, Jacob, e Sbö.”[†] ¿E lomirë llëmdo? ²⁷ E shinmoga Sbö llême. E nopga löng sê li Sbö. Pjây diktong löng jlõe» le ba kong.

Kjok ilgwekklo tjwlö kësbangyo

²⁸ Eshko ga domer shäng kjlara, e no pingga kjok ilgwekklo tara Moisésdë li go. Jesús lano saduceoga tjok li kura, ga wotjlík ga Jesús omboryono beke le. Eni ga tjlê ba kong ga «¿Kjok ilgwekklo tjwlö kësbangyo li kjone dey?»

²⁹ «Tjlökwo tak pjang kwara tjlê ga “Israel tjëyoga, tja tjlökwo kuzã. Tjlapga, e

bi Sbö, e kjlaraso. ³⁰ Llëbo woydëpshko, llëbo woyotjlípshko, llëbo shäryëpshko, pja sök sê obishko ga Tjlapga, bop Sbö li woydos jlökoyo iyado.”[§] Kjok ilgwekklo tjwlö kësbangyo li e. ³¹ Kjok ilgwekklo kjrina obi tjwlö ara. Tjlê ga “Pja opwoydë sorë ga bop kjlara, e woydos eni bakoe.”^{*} Kjok ilgwekklo tak pjang tjwlö ara, kjring pjök ère kjinmo drete» le ba kong.

³² Kuya ga tjlê ba kong ga «Tjlapga no pingga, eni jlõe. Sbö, e kjlaraso, e pjlor kar go oblëyo dret, lëp shäng sorë li eni. ³³ Ga llëbo woydëyshko, llëbo woyotjlíyshko, llëbo shäryëyshko ga woyde ga Sbö, e woydëy jlökoyo iyado, e jlõe. Shji opwoydë sorë ga woyde ga bi kjlara, e woydëy eni bako, e jlö bakoe. Kjok ilgwekklo kjring pjök ère tjwlö ara, öng llë, dli llë twëy Sbö kong, suy öng sho sukklo kjing go wlo tjeng kës li kjinmo» le.

³⁴ Kuya ga wotjlík ga domer li tjlê shäng bëye le. Eni ga tjlê ba kong ga «Sbö ber bop pjluoy wlo ga kjwe sira obi eröe» le. Eshko dbaryo jek lëkong ga ëye wokjang llëbo kjakrokë ba kong wlo ame.

¿No pjluoy iche le Sbörë li, e ë?

³⁵ Ga Jesús sök oba ping Sbö u zlong bäng wopro ga tjlê oba kong ga «Tjlapga no pinggaga kjok ilgwekklo tara

† 12:26 Éxodo 3.6. § 12:30 Deuteronomio 6.4-5. * 12:31 Levítico 19.18.

Moisésdë li go tjlë lok ga “No pjluyo iche’le Sbörë’li, e David tjëyo tek ber ba irgo li” le. ¿Le lok eni ega? ³⁶ Pjlara ga David go Sbö Sëyashko ga no pjluyo li kowara ba Tjlapgayo. Eshko ga David tjlë ga

»“Tjlapga tjlëno bor Tjlapgayo kong ga

‘Pja tek wlar ber sök bor orkwo këlëkong,

äär jong bop moskwoga zanor pjir guing,

eshko ga twër ber bop kong ichëp wlo’ ”le.†

³⁷ ¿Eni ga no pjluyo li kowara Daviddë ba Tjlapgayo kuzong ga e ber ba tjëyo tek ber ba irgo li sorë?» le.‡ Llëye le Jesúsde shäng li, e kukoba ga beno löng woowa llëme.

No pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go wlona Jesúsde

³⁸ Ga Jesús sök oba ping obi ga tjlë ba kong ga «¡Pjây sjëk, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë go li tjok! Jëk löng doyono shwong kur may, tjwlö ara wleniyo go äe. Woyde lok ga bangkjrëba llëbo soynezlóng shtoyo.

³⁹ Judíoga syö uyo roshko ga woyde lok ga löng sökklö pjlú goshko. Oba tön, iëshko ga woyde lok eni bakoe.

⁴⁰ Gueniyo syäpga llëbo döya lok ba shjiryo. E irgo ga syöshtë wop ara, “Nopga kjwera pjlúe” lëba wlo le. E kjishko ga epga shdüya Sbörë ara anmoyö, oblë kjinmo» le.

Syã kjlara dburwa twono Sbö kong

⁴¹ E irgo ga Jesús sök Sbö u zlong bäng ga dbur bapkwö jong soy ba bokshto kjwara, ga İya sök ga oba tjwe dbur ië jong ba bapkwö li roy. Ga nopga dbur ara wleniyo omië jong bayo arae. ⁴² E irgo ga syã song wleniyo shrono shäng kjlara eshko, ga dburwa iara kjwo pjökdewa. Ba dburwa iara li, e tjwlö chira anmoyö wleniyo. ⁴³⁻⁴⁴ İya Jesúsde

ga ba oppinggaga rokara tek ba zlong bäng, ga tjlë ba kong ga «Nopga dbur ara wleniyo kjwe omiono ara wleni jlöe. Gueniyo kjwe ba worbo wleniyo iayde. Syã song wleniyo kjwera, ba dburwa tjeng sira li woydara ba llëbowa tjwlëkklö. Eni ëmdë ga twara Sbö kong drete. E kjishko ga lër bomi kong jlökoyo ga syã kjwe, dburwa iara sira tjwlö llëm wleni jlöe. Gueniyo Sbö kong ga tjwlö ara, llamo omiono lok kës wle kjinmo» le.

13

«Sbö u pjir ber drete» lara Jesúsde

¹ E irgo ga Jesús opshino jek Sbö u jong lishko dwayo, ba oppinggaga tjok. Eshko ga kjlara tjlë ba kong ga «Tjlapga no pingga, Sbö u ëre akyo lok këskëse. U lok ëre wolëso İzong» le.

† 12:36 Salmo 110.1. ‡ 12:37 Eshko dbaryo ga ëye, nopga mite ba dorko kowe tjlapga llëme.

² Kuya ga tjlë ba kong ga «¿U lok kësks ère ìp shängde? Llono ga èreshko akkwo èmdë ber tjeng èng kjing go kjwara llëme. Llëbo tjeng kës ère pjir ber drete» le.

Kjok pjir dbaryo jyãglo

³ E irgo ga jem öötong löng Olivos dlupyo, Sbö u jong li bokshto, ga Jesús sirkeno sök eshko. Eshko ga Pedro, Santiago, Juan, Andrés, e tek shrono löng ba zlong bäng, tjlë lok ba kong dboshko wlo. Tjlë ga ⁴ «¿Llëye lëp shäng li, e shäryë llono? ¿E shäryë dörö li jyãglo wen llë?»

⁵ «Pjäy sjëk, pjäy jyãpgwëba llëm wlo. ⁶ Eshko ga nopga wen tjwe ara, tjlë ga “No pjluvo ichara Sbörë shrono shäng li tja” le. E go ga oba jyãpgwe lok ara.

⁷ »Roy kumi ga oba èngkjwë kjok shto oblë oblë arashko ga llëye bangkjrëmi llëme. E shäryë eni kjluwe. Gueniyo eshko ga kjok pjir dbaryo li äätë llëm obi. ⁸ Tjëyoga oblë oblë èngkjwë lok èng tjok. Nopga kjok shto oblë oblë so èngkjwë lok èng tjok bakoe. Kjok shto oblë oblë goshko ga yo tjwe ara, pjli tjwe ara bakoe. Gueniyo llëbo wen tjwe owa anmoyö li soye llëbo kës ère go kjwlë jä.

⁹ »Eshko ga pjäy sjëke. Pjäy twëba kjok llgwegaga kong, pjäy shpoya lok no shpokklo go judioga syö uyo roshko wlo. Bor kjishko ga pjäy iche lok äär löng no ichagaga bokshto, pjilupga kësks bokshto bakoe. Eshko ga llëbo ìnomi,

kuromi li roy lëmi ba kong, miyde lok wlo. ¹⁰ Kjok pjitë llëm obishko ga Sbö tjlökwo roy pjlu äär tjëyo kjrina kjrina kong, kukoba wlo. ¹¹ Ga pjäy shakoba, sökoba äär löng tjlapgaga kësks bokshto ga pjäy woydë llëm, “Llëye lër” lëmi llëme. Eshko ga pjäy tjlëshko ga tjlökwo twe Sbörë bomi kong, lëmi wlo. E kjishko ga pjäy woydë llëme. Eshko ga pjäy li tjlëkdo llëme. Sbö Sëya li tjlëkdo bomi kjishko.

¹² »Nopga epenga dö èng twë tjlapgaga kong, zröya lok wlo. Dataga, e ba wapga twë eni bakoe. Wapga iirkono ba data, ba mekë kong ga twe tjlapgaga kong, zröya wlo. ¹³ Pjäy iywa nopga uunkongdë shjiktëng bor kjishko. Gueniyo ga èye mär bor go äär jong ba dbo go ga era där ber shäng pjlu iyado.

¹⁴ »Llëbo lër bomi kong miydëmi wlo. Llono ga llëbo wen owa anmoyö Sbö shto zrek li roshko. E kjishko ga shto li ber zrekteng ame, ga èye äär eshko ame bakoe. Jekdo eshko ga pjäy löng Judea kjokyo ga pjäy tökzong jem dlup lëkong; ¹⁵ pjäy löng bomi u dbo kjing sdok li kjing go ga pjäy tökzong jek maling, pjäy opzrek jek bomi u roshko llëbo kjrë llëme; ¹⁶ pjäy löng bomi kjokshko ga pjäy jek bomi ushko iröng bomi shwong kop lëkong kjrë llëme. ¹⁷ E dbaryo ga walëga löng kjlaraso llëm, e song jlöe. Walëga kjwozirwa tjeng nä ië, e song jlö bakoe. ¹⁸ Rokozi

Sbö kong ga pjäy tök eni kjok owa dbaryo llëme. ¹⁹ E dbaryo ga llëbo wen nopga kong owa anmoyõ. Llëbo eni, e ikdaba tek kjok shäryara Sbörë dämärshko dwayo llëm, ga wen e kjoyo ame. ²⁰ Llëbo owa ère ie Sbörë ber dbar ara llëm, ba nopga kjrara li woyde ara kjishko. Eni llëm kjwe ga èye dār ber sök sē kjlara llëme.

²¹ »Eshko dbaryo ga no tjwe shäng tjlë ga “iNo pjluvo ichara Sbörë li shäng na İzİa!” le, llëm ga tjlë ga “iShäng kjwe!” le bomi kong, gueniyo jlõ lëmi llëme. ²² Eshko ga nopga ara to löng tjlë ga “No pjluvo ichara Sbörë shrono shäng li, e tja” le. “Tja Sbõ tjlõkwo laga kjok ère so” le. Gueniyo epga ichaga Sbörë llëme. Llëbo İydeba llëm wleniyo shärye lok ara. Llëbo jyäglõ shärye lok oblë oblë bakoe. Shärye lok eni, oba ara jyäpgwe wlo, Sbõ nopga kjrara li ëmdë jyäpgwe wlo le, gueniyo epga jyäpgwe ga äe. ²³ iEshko ga pjäy sjëke! Llëye wen eshko li loror bomi kong pjir tjän.

No to tjer kjok dogo dwayo li tjwe iröng obi dbaryo

²⁴ »Llëbo owa ère dbaryo irgo ga

»“Dlo ber pjang yët,
ga mok kälä tē ame.

²⁵ Dbala lon ter kjok dogo dwayo,

ga kjopkwo ber dete erä.”

²⁶ »Eshko ga İkoba ga no to ter kjok dogo dwayo ère ter tjwe pjäng sho roy, ga bor dbo

kälä İkoba wëlle. ²⁷ Bor parkagaga kjok dogo so ichër bor nopga kjrara li wlokrë lok kjok kjwang jİkong, kjok pjir äär kjone ga eshko, kjopkwo pjir äär kjone ga eshko bako, epga tōya wlo.

²⁸ »Tja kuzİa. Pjäy pin, kjor ko *higuera* li go. KJOR kowo wen mite, korga wen tjaqlënsHko ga miydëmi e go ga lushko dbaryo äätoe. ²⁹ Eni ga llëbo kës ère shäryë li İmishko ga miydëmi e go ga no to ter kjok dogo dwayo ère tjwe iröng obi dbaryo li ääto eni bakoe. ³⁰ Lër bomi kong jlõkoyo ga nopga löng eerishko dbaryo kjone kjone wolontë llëm obishko ga llëye lër shäng bomi kong ère shäryë uunkong. ³¹ KJOPKWO, kjok ère, e pjir ber drete. Gueniyo bor tjlõkwora ber pjang İyado.

³² »E dbaryo İlono, kjok orë, èye ommydë llëme. Miydaga Sbõ parkagaga kjok dogo sorë llëm, miydaga Sbõ Wa èrerë llëm bakoe. Miydaga Data Sbörë eröe. ³³ E kjishko ga koshëmi löng sjëk İyado, e dbaryo wen äär İlono miydëmi llëm kjishko. ³⁴ Tjlõkwo lër bomi kong llëbo jyäglõ go, shäryëmi eni wlo. Domer shäng kjlara u sogo. To opshik jek kjok shto oblë wlo ga ba parkagaga ie ber löng ba u li dë. Kjlara kjlara kong pak twe ber oblë oblë. Ga tjlë u bäng daga li kong ga “iPja shäng sjëke!” le. ³⁵ Eni ga u sogo tjwe iröng İlono miydëmi llëm, kjok ro

zar kjwlère, kjok rongde, kjörkö kjlunshkore, de kjok shräntore. E kjïshko ga pjây löng sjëk ïyado. ³⁶ U sogo li tjwe maling wleni ga woyde ga pjây wlëya löng pë wleni llëme. ³⁷ Llëye lër bomi kong li, e lër nopga uunkong kong, “iPjây löng sjëke!”» le ba kong.

14

«¿Jesus, e shay, zröy wlo sorë ga pjlu?» lara ba wloyogare

¹ Eshko ga Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkklo, pjlung shosho suk pjir shäryak ba uukklo tjok llëm dbaryo kjwe dbar pjök obi. Eshkoshko ga syöshtaga kägäyoga, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, e töno lok, ga tjlëno lok ëng kong ga «¿Jesus, e shay, zröy wlo sorë ga pjlu? Shay wlo ga jyöyotkëy. ² Gueniyo dbar shrëzlong dbaryo llëme. Llëm ga oba ara ga wlikëba äe» le.

Walë kjlara, poshtikklo tjwlö ara wleniyo tyara Jesus dlu kjing go

³ Jesus jek öötong shäng Betania kjokyo, Simón ushko. Dënashko ga Simón li poglo go swlo ara, sho an do jikong, gueniyo poptonoe. Jesus sök Simón ushkoshko ga walë shrono shäng kjlara, wloshko poshtikklo bapkwö tjwlö ara shäryak akkwö ko *alabastro** go, roshko poshtikklo lö

pjlëblë tjwlö ara wleniyo. Eshko ga söra jek Jesus sök ië lishko, ga ba bapkwö li dlora, ga poshtikklo li tyara ba dlu kjing go. ⁴ ïya no kjone kjone tjeng eshko lirë ga iirkë jong, tjlë lok ëng kong ga «¿Kjwe zäya kjweni ega? ⁵ Soynena kjwe ga dburyo shaya bayo domer parkë dbargwo sak dbäw pjloglo mya (300) äska wleni, oba song wleniyo kjimtoklo wlo dey» le. Ga walë li wlonä lok ara.

⁶ Eni ga Jesus tjlë ba kong ga «iWëyë! ¿Walë kjwe läywëmi kjweni egaro? Llëye shäryara bor kong ëre beno pjluë. ⁷ Oba song wleniyo löng bomi tjok ïyado, ga kjimtëmi, woydëmi llono ga eshko. Gueniyo tjara ber shäng bomi tjok ïyado llëme. ⁸ Llëye shärye bor kong ga pjlu li, e shäryayde bor kong. Poshtikklo li tyara bor doyo go, ëre bor poshäryayde, tja iëba ber buk sakshko wlo. ⁹ Lër bomi kong jlökoyo ga kjok kjwang jikong kjone pogo ga Sbö tjlökwo roy pjlu lëbashko ga llëye shäryara walë kjwerë bor kong ëre woyoshrëba, ga roy lëba bakoe» le.

«Jesus twër ba wloyoga kong» lara Judasdë

¹⁰ Jesus oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) kjlara ko Judas Iscariote. E öör shäng syöshtaga kägäyoga ik, Jesus soyneya, twe ba kong lok wlo le. ¹¹ Kuya lok ga beno löng wopjlu, ga tjlë lok

* 14:3 Alabastro, e ak pjublún wleni, ga poshtikklo bapkwö shäryëba e go.

ba kong jlōkoyo ga «Enira pja potjwlēnwa» le.

Eshko jek lēkong ga beno shäng wotjlik ga «¿Jesús twēr ba kong sorē ga pjlú?» le.

Jesús iono ba oppinggaga tjok

12 E irgo ga pjlung shosho suk pjir shāryak ba uukklo tjok llēm dbaryo li öötonge. E dbaryo ga öng wlēp ushko so ilgwoklē zrōya, sho suya, Israel tjēyoga dōktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrēkklo. Eshko ga ba oppinggaga tjlē ba kong ga «¿Israel tjēyoga dōktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrēkklo li, e dliyo shāryērwa kjone ga pjlú?» le.

13 Kuya ga tjlē ba oppinggaga do pjök kong ga «Pjāy nom jek u'lok arashko. Eshko ga domer wlēmi shäng kjlara, di bapkwō sök jong kjwara, roshko di. Pjāy jek ba irgo.

14 Īmi ga opzrēk jek u roy ga pjāy tjlē u sogo kong ga "Tjlapga no pingga tjlē ga '¿Israel tjēyoga dōktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrēkklo li, e dliyo uēr bor oppinggaga tjok li kjēryo kjone?' le" lēmi ba kong eni.

15 Eni ga pjāy kong, kjēr pīya jong kjomo kjwara kēsbang, poshāryak pjire. Llēye uēy wlo li shāryēmi pjir ber tjeng bām go eshko» le.

16 Eni ga ba oppinggaga do pjök li to jek öötong löng u'lok arashko ga llēye lara Jesúsdē ba kong li wlēna tjeng eshko uunkong eni. E irgo ga dbar

shrēkklo li dliyo poshāryara lok.

17 Öötong kjok shkē ga Jesús öötong shäng eshko, ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li tjok. 18 Löng iē wopro ga Jesús tjlē ba kong ga «Īēr bomi kong jlōkoyo ga pjāy löng iē bor tjok kjlara, tja soyneya, twe oba kong» le.

19 Kuya lok ga beno löng woydē arae. Ga kjlara kjlara tjlē Jesús kong ga «¿Tja llēm llēmdo?» le.

20 Kuya ga tjlē ba kong ga «Pjāy doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) kjlara. Ēye sök bor tjok, ba pjlung shosho suk pjir pōya sök bor tjok ioklo kjwaraso roy ga bor soynege li e. 21 No to ter kjok dogo dwayo ēre wolon, tak pjang Sbō tjlōkwō go sorē li eni. Gueniyo bor soynege, era song jlōe. Weno llēm kjwe ga pjlú ba kong dey» le.

22 Löng iē wopro ga pjlung shosho suk pjir kjrara Jesúsdē kjwara, ga tjlē Sbō kong ga «Tjawa kong dli tworop ēre. Tjawa ber wopjlú bop tjok e kjīshko» le. E irgo ga pjlung shosho li tora, twara sira sira ba oppinggaga kong, ga tjlē ba kong lok ga «Kjrozī, ēre bor sho wleni» le.

23 E irgo ga di ioklo kjrara kjwara, roy kjillgwo bo dyo dbo ara, ga tjlē Sbō kong ga «Tjawa kong kjillgwo bo dyo tworop ēre. Tjawa ber wopjlú bop tjok e kjīshko» le. E irgo ga twara ba oppinggaga kjlara kjlara kong, ga iara lok sira sira uunkong.

24 Ga Jesús tjlë ba kong lok ga «Ëre bor srëng wleni. E go ga tjlökwo twara Sbörë, beno İyado wlo li, e shärye. Bor srëng li kwon, nopga ara kong. 25 Gueniyo lër bomi kong jlökoyo ga kjillgwo bo dyo iër ame, äär jong Sbö ber no pjluyo dbaryoshko jä. Eshko ga iër obi» le.

«Pjäy tjeng uunkong ëre, tja rayëmi pjire» lara Jesúsdë ba oppinggaga kong

26 E irgo ga tono lok pjlara Sbö kong, ga to jem lok Olivos dlupyo. 27 Öötong löng eshko ga Jesús tjlë ba kong ga «Sbö tjlökwo tak pjang eni:

»“Öng daga li zrör,

ga öng wlëp ushko so tjeng li shdär ber kjloro erä.”†

Eni ga pjäy tjeng uunkong ëre, tja rayëmi pjire. 28 Gueniyo ga tja wolono, ga tja woshrara Sbörë iröng obishko ga tja äär Galilea kjokyo bomi bäm go. Pjäy koshër shäng eshko» le.

29 Kuya Pedrorë ga tjlë ba kong ga «İlamora, pja rayara uunkong pjir ëmdë ga tjara, pja rayër llëme» le.

30 Kuya ga tjlë ba kong ga «Lër bop kong jlökoyo ga pjesit kjok shränto ga kjörkö kjluntë pjloglo pjök llëm obishko ga “Jesús, e ë miydër llëme” lorop oba kong pjloglo mya tjän» le.

31 Gueniyo kuya ga tjlë ba kong obi ga «Eni llëme. Tja zrökoba jek bop tjok ëmdë ga “Jesús, e ë miydër llëme” lër ë kong llëme» le.

Ba oppinggaga llamo li omlono e kjoyo bakoe.

Jesús syöshtono Getsemaní kjokyo

32 E irgo ga jek öötong löng Getsemaní kjokyo. Eshko ga Jesús tjlë ba oppinggaga kong ga «Tja to syöshtë Sbö kong wopro ga pjäy wlar ber tjeng na» le.

33 Eni ga jek syöshtë lishko ga ba oppinggaga tjeng li söra jek ba tjok doglo mya, Pedro, Santiago, Juan. Jek löngshko ga Jesús wosong, woydë ara ba pjlúshko. 34 Ga tjlë ba kong lok ga «Tja woydë ara bor pjlúshko. Kur ga tja wolon kjoyoe. Pjäy ber tjeng na, ga pjäy sjëke» le.

35 Eni ga opkwono jek këgo sit, ga kjök tono sök, kjujono bokdo kjlay klung go, ga rokara Sbö kong ga llëbo wen owa ba kong llëm wlo, 36 tjlë ga «Abba,‡ Data, llëye shäryëp woydë li shäryëp ga pjlúe. Rokër bop kong sira ga llëbo wen owa dörö li, e tjwe bor kong llëm kjwe dey. Woydër eni, gueniyo ga e'laga tjarë llëme. E'laga ber pjarë» le.

37 E irgo ga tek shrono shäng ba oppinggaga doglo mya beno tjeng lishko ga wlëna bë tjeng pëe. Eni ga tjlë Pedro kong ga «Simón, ¿pja buk përe? ¿Pja sök së wop sira ga äre?» le. 38 Ga tjlë mya jikong li kong ga «Pjäy pë llëm, pjäy syöshtos dey. Eni ga pjäy tjliya Ärëshko ga pjäy kjimte Sbörë, llëbo

† 14:27 Zacarías 13.7. ‡ 14:36 Arameo tjlökwo abba, e datawa loklo.

owa shäryëmi llëm wlo. Pjây llëbo pjlú shäryë woydë jlô, gueniyo pjây womae» le.

³⁹ E irgo ga jek syôshtë obi. Ga tjlëno jek obi, lara bäm go sorë li eni. ⁴⁰ Syôshtono pjir ga tek shrono shäng iröng obi ba oppinggaga beno tjeng lishko, ga wlëna bë tjeng pë obi, bokkwo llir woydë ëng go poywörë kjishko. Eni ga to dboryara lok llëme.

⁴¹ E irgo go ga öör pjlara obi. Shrono shäng iröng pjloglo mya go ga tjlë ba oppinggaga kong ga «¿Pjây löng pë, woshtë obire? ¿Kjweni ga bue! No to ter kjok dogo dwayo ëre twëba ber tjeng nopga owa wloshko li dbaryo öötonge. Ízã. ⁴² Bor soynega kjwe tek shäng tjän. Pjây kojözong. Shji to ëng dowlëk ba tjok» le.

Jesús shara ba wloyogarë

⁴³ Jesús tjlëydë pjité llëm obishko ga ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) kjlara ko Judas, e shrono shäng eshko. Nopga shrono löng träk llëm ba tjok, kjone kjone wloshko dröng, kjone kjone wloshko wlëng no shpökklo. Epga ichaga syôshtaga kägäyoga, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, judío tjlapgaga kjok llgwega wleniyorë. ⁴⁴ Lunashko ga llgwera Judasdë nopga li kong pjir tjän, Jesús, e ë miyde lok wlo. Tjlëno ba kong ga «Ími ga ëye lö shirš ga domer li e. E

shami, ga sömi, dëmi yötso» lara eni.

⁴⁵ Eni ga Judas jek öötong shäng Jesús zlong bäng ga tjlë ba kong ga «¿Miga, Tjlapga no pingga!» le ba kong, ga lö shira. ⁴⁶ Eni ga shakza lok pjä erä.

⁴⁷ Eshko ga nopga löng Jesús zlong bäng kjlara dröng shino kjwangna, ga syôshtaga kësbangyo li parkaga kwomgwo zakza tas jer lon pjik buk töshko erä.

⁴⁸ Eshko ga Jesús tjlë nopga li kong ga «¿Pjây tjwe bor shak dröng tjok, wlëng no shpökklo tjok kjweni ega? ¿Tja shamishko ga tja ëngkjwë bomi tjok lëmiro? ⁴⁹ Tja öör shäng oba ping ara, Sbö u zlong bäng, pjây löng lishko. ¿Tja sharomí eshko llëm egaro? Gueniyo ëre shäryë jüni, Sbö tjlökwo tak pjang li ber jlökoyo wlo» le.

⁵⁰ Eshko ga ba oppinggaga Jesús rayono uunkong, ga töktong to lok ey dwayo. ⁵¹ Eshko ga dwlas jek shäng kjlara ba irgo, taywono kjingoklo pjublún wleniyo go döe. İya nopga jek tjeng Jesús söga lirë ga shakza lok pjä le, ⁵² miga shara lok uriso, beno löng ba shwong li shayde erä. Eni ga opdöno jek wles, ba shwong lira beno tjeng nopga li wloshko erä. Ey ga töktong jek shäng kjlop drete.

Jesús söraba öötong shäng Judío Kjok llgwegaga Këskësyo boksho

53-54 E irgo ga Jesús söra lok to jongya syöshtaga kësbangyo sök lishko. Pedro jek shäng kä kjwaraso kä kjwaraso ba irgo. Öötong löng eshko ga opzrëno jek u'li roshko, ga Pedro beno sök iökkok, u bongkjako, Sbö u dagaga löng'li tjok.

Syöshtaga kägäyoga, judío tjlapgaga kjok llgwega wleniyo, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, e töno tjeng uunkong u'li roshko tjän. 55-56 Syöshtaga kägäyoga, Judío Kjok Llgwegaga Këskësyu uunkong, Jesús zröya lok woydë. E kjishko ga nopga rokara ara töno tjeng lishko, Jesús rotë wlo. Eshko ga nopga kojono ara, Jesús rotë wlo, gueniyo ba jyöyotkayde lok eröe. Kjlara kjlara tjlëno oblë oblë erä. E kjishko ga Jesús rotoklo wlo wlëna lok llëme. 57 E irgo ga domerga kojono oblë, ga Jesús jyöyotkara jek obi. Tjlë ga 58 «Kjwe kurorwa, tjlä ga "Sbö u ère shäryak norë, e shdör dret, ga äär dbargwo mya ga shäryër kjwara obi shäryak norë llëme" le eni» le. 59 Gueniyo epga tjlëno bek llëm, tjlëno lok oblë oblë erä.

60 Eni ga syöshtaga kësbangyo li kojono nopga töno tjeng li bokshto, ga tjlä Jesús kong ga «Pja rote löng ara. ¿Dboryëp llëmde?» le. 61 Kuya ga beno shäng kjinge. Dboryara llëme. Eni ga syöshtaga kësbangyo li tjlä ba kong ga «¿No pjluyo ichara Sbörë shrono shäng li, e pjare? ¿Sbö poshrërwa li, pja

ba Ware?» le.

62 Kuya ga tjlä ga «Ëng, e tja. Sbö, llëye shärye woydë li shärye ga pjlúe. Ga llono ga no to ter kjok dogo dwayo ère ìmi sök ba orkwo këlëkong, tja ìmi ter tjwe kjok dogo pjäng sho tjreko bakoe» le.

63 Kuya syöshtaga kësbangyo lirë ga ba shwong dwlëkza tjä tjä iirdë. Tjlë ga «¿Rotaga wlëy obi llëno? 64 ¡Domer kjwe shäng Sbö läywë owa, ber tjwlo llëm wlo le! E kuromi pjir tjän. ¿Kumi ga sorë?» le.

Kuya nopga töno tjeng uunkong lirë ga tjlä ga «¡Kjwe zrökkol!» le.

65 Eshko ga kjone kjone, Jesús go tröng twara lok, bokkwo go shwomzrëng kjrochara lok tuke. Eni ga yokza lok pjök pjök, ga tjlä ba kong ga «Pja yoga ère los borwa kong» le. E irgo ga Sbö u dagaga omsöno, ga shpokza lok pjök pjök erä.

«Jesús, e è miydër llëme» lara Pedrorë

66 E wopro ga Pedro sök kjoko, u bongkjako. Eshko ga kjoglo shäng kjlara, syöshtaga kësbangyo parkaga wleniyo.

67 İya ga Pedro sök iökkok. Ga İya yötso robyë wëlëshko ga tjlä ba kong ga «¿Nopga jëk löng Jesús, Nazaret so tjok li kjlarayo pja llëmdo?»

68 «¡Jyö! E è miydër llëme. Llëye lëp shäng li miydër llëm bakoe» le ba kong. Ga jek öötong shäng kjër pjlor kalëkong. Eshko ga kjörkö sök kjwara, ga kjluno pjlara.

69 Eshko ga ñya kjpglo lirë jek obi ga tjlë nopga tjeng li kong ga «Kjwe ëmdë ga ba kjlarayo» le.

70 Kuya Pedrorë ga tjlë nopga li kong ga «¡jyõ!» le obi.

E irgo ga nopga tjeng eshko li tjlë ba kong ga «¿Pja Galilea so llëmdo? E kjishko ga miydërwa pjlu ga pja ba kjlarayo» le.

71 Kuya ga tjlë ba kong ga «¡jyõ! Lër bomi kong jlökoyo ga domer lëmi löng li, e ë miydër llëme. Eni llëm ga rokër Sbõ kong ga tja shdüya» le.

72 Jekdo eshko ga kjörkö li kjluno jek pjlara obi, öötong pjloglo pjök. Eshko ga woyoshre Pedrorë kjlay ga Jesús tjlëno ba kong ga «Kjörkö kjluntë pjloglo pjök llëm obishko ga “Jesús, e ë miydër llëme” lorop oba kong pjloglo mya tjän» lara. Eni ga woroyë ga ä, ga slatonge.

15

Jesús söraba Pilato bokshto

1 Wëshko kjok shröng ga syöshtaga kägäyoga, judío tjlapgaga kjok llgwegaga wleniyo, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, e töno lok Judío Kajok llgwegaga Këskësyu uunkong tjok, llëye shärye lok Jesús tjok li llgweya lok ba tjok wlo. Lanyotkara lok pjir ga Jesús orkwo pjirira, ga söra, twara Pilato kong.

2 Öötong löng ba bokshto ga Pilato tjlë Jesús kong ga «¿Judío pjluyo li pjare?»

«Lëp sök om go liro» le ba kong.

3 Eshko ga Jesús rotara syöshtaga kägäyogarë, llëbo ara kjishko. 4 E kjishko ga Pilato tjlë Jesús kong ga «Tja kuzong. Pja rote löng ara. ¿Dboryëp llëmdo?» le. 5 Gueniyo dboryara llëme. E kjishko ga woyotjlëya Pilatorë beno sök arae.

Jesús ichara Pilatorë, zrökoba wlo

6 Äär lu pjlobi go ga Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkklöshko ga nopga bängzak tjeng no shdüzlöng uyo roshko li, enido ga raye Pilatorë kjlara. Rokëba ba kong ë ga e rayayde. 7 Eshko ga domer bängzak shäng no shdüzlöng uyo roshko kjlara ko Barrabás. Dënashko ga ba pjlu, e woyde llëme. E kjishko ga ëng töno oblë tjok kjlöbö, ga ëngkjwono lok pjlu li nopga tjok, ga nopga zröra lok. E kjishko ga bängzak shäng eshko, no zröga oblë li tjok. 8 Eni ga nopga shrono löng ara ga tjlë Pilato kong ga «Rokërwa bop kong sira ga nopga bängzak tjeng no shdüzlöng uyo roshko li rayos kjlara borwa kong, shäryëp enido sorë ga eni» le.

9 Kuya ga tjlë nopga li kong ga «¿Woydëmi ga judío pjluyo lëmi li dötë bomi kongde?» le. 10 Miydara pjlu ga Jesús woydëba ara kjishko ga ymoyotke syöshtaga kägäyogarë ara, ga söra lok ba kong e kjishko.

11 Gueniyo ga nopga tjeng eshko li poshduna syōshtaga kägäyogarë arae. Tjlë lok ba kong ga «Rokozī ba kong ga Barrabás, e dōyde bi kong dey» le ba kong. Ga rokara lok eni.

12 Eni ga Pilato tjlë nopga li kong ga «¿Eni ga llëye woydëmi ga shäryër judío pjluyo lëmi li kong?» le.

13 Kuya lok ga tjlëno dbo go, tjlë ga «¿Zrös pjang kjlös go!»

14 «¿Llë kjīy? Llëbo owa shäryara li lozī bor kong» le ba kong.

Gueniyo ga nopga öö le, tjlë jek obi ga «¿Zrös pjang kjlös go!» le.

15 Eni ga woydara Pilatorë ga nopga ber löng wopjlú ba tjok wlo kuzong ga Barrabás, e shira, ga rayarae. E irgo ga Jesúsda twara ëngkjwagaga kong, shpoya lok no shpokklo go wlo, zröya lok pjang kjlös go wlo bakoe.

16 Eni ga söra lok öötong shäng Pilato u bongkjako. Shto eshko, e kowëba *pretorio*. Ga ëngkjwagaga tōno tjeng uunkong eshko. 17 Eshko ga kong shwong wlëna lok kara pjlupga shwong wleniyo ko dingding shwëshwë, ga pjuna lok ba do go. Ga shkō sho ywara lok kjrina, beno pjlú dlu ioklo wleni, ga iara lok ba dlu go. 18 Eni ga tjlë lok dbo go ga «¿Judío pjluyo, pja pjlú, pja tjwlo arae!» le lok ba kong, joywe lok wlo. 19 Eshko ga shpokza lok ara kjorkung

go ba kähko, go tröng tjwara lok bakoe. E irgo ga kjök tono ba zlong bäng, poshrëya löng wleni, miga ba joywayde lok erä.

20 Joywara lok pjir ga ba shwong pjang ba do go ko dingding shwëshwë li skwara lok, ga ba shwong baīya li pjuna lok jek iröng obi. E irgo ga söra lok to, zröya lok pjang kjlös go wlo.

Jesús zröraba pjang kjlös go

21 Jek löng irbo bäng go ga domer tek shäng kjlara ko Simón, e Cirene so. E wapga domerga do pjök ko Alejandro, Rufo. Simón li tek shäng kjloy dwayoshko ga īya ëngkjwagaga jek löng lirë ga ichara lok dbo go Jesús kjlös li sök.

22 Ga Jesús söra lok jem öötong löng kjokyo ko Gólgota. (E «No Kā Dboglo dlupyo» loklo.) 23 Eshko ga kjilgwo bo dyo dbo ara roprära lok dwlo lö pjlëblë* tjok. Ga pina lok Jesús kong ie wlo, gueniyo iara llëme.

24-26 Öötong dlo wenzong ga löra lok pjang kjlös go. Ga Jesús lök pjang lishko, kjibokwo iak pjang kjwara, e zröya lok llë kjīy miydëba wlo. Kjibokwo tak pjang li tjlë ga «Domer ëre, e judío pjluyo.» E irgo ga ëngkjwagaga tjeng li tjöto lok llëbo jyāglo go, Jesús shwong li ber ë kong īya lok wlo.†

27-28 Jesús löra lokshko ga lūgwangga löra lok do pjök lok

* 15:23 Dwlo lö pjlëblë le li, e twaraba nopga lök lok kjlös go li kong, bang kuga ara llëm wlo. † 15:24-26 Löyde lok pjang kjlös go llëm obishko ga ba shwong skwara lok pjire.

kjlös go bakoe. Kjlara pjang or këlä, kjlara pjang or milë, kjlösyo dboy dboye.‡

29 Eshko ga nopga jek löng Jesús lök pjangshko li kä wikza tjä tjä, joywe lok wlo. Ga läywe löng owa bakoe. Tjlë ga «¿Pja Sbö u shdök ber dret, ga äär dbargwo mya ga shäryëp ber ba shtoshko iröng obi lorop ga pja oto? 30 Pja opdös om go, pja ter oplös töshko kjlös kjwe go dwayo» le ba kong eni.

31 Syöshtaga kägäyoga, no pinggaga kjok ilgwekklo tara Moisésdë li go, e omläywono lok eni bakoe. Tjlë lok ëng kong ga «Oba oblëra döra, gueniyo opdök om go ga äe. 32 No pjlyuo ichara Sbörë shrono shäng li, Israel tjëyo pjlyuo li, e pjang om go. Tjawa mär ba go wlo ga woyde ga oplong om go jer töshko kjlös kjwe go dwayo. Eni ga inwa, ga jlöe lërwa bakoe» le. Nopga do pjök lök lok kjlös go Jesús pjlor kar kar ëmdë ga omläywë lok eni bakoe.

Jesús wolono pjang kjlös go

33 Öötong dlo dluw ga kjok ro zoktong kjok kjwang jikong beno yët erä. Beno eni äär jong dlo pjö lë wleni. 34 Dlo öötong eni ga Jesús tjläno dbo go, tjlä ga «Eloi, Eloi, ¿lama sabactani?» le. (E «Bor Sbö, bor Sbö, ¿tja rayorop jüni ega?» loklo.)

35 Kuya nopga tjeng eshko lirë ga tjlä ëng kong ga «Kjwe kuzong. Sbö tjläkwo laga tek dënashko so Elías, e rokeyde pjang» le. 36 Eshko ga domer shäng kjlara jek tji tji, ga llëbo llukluk di shak ara wleniyo kjrara kjwara, pöra kjillgwo bo dyo shpoä go, kjrochara kjor dbo go, ga poyona, shuya Jesúsde wlo. E irgo ga tjlä nopga tjeng eshko li kong ga «Wëyë. Elías tjwe ba long kjlös kjwe go dwayore ÿ» le.

37 E irgo ga ay le Jesúsde dbo go, ga wolonoe. 38 Sbö u roshko ga shwong kësbang iak pjang eshko li dwlëtong aas ter kjomo dwayo äär jong töshko, beno kkring pjök.

39 Jesús lök pjang kjlös go li bokshto ga ëngkjwagaga löng li kägäyo shäng eshko. Jesús wolono sorë li ÿya ga tjlä ga «Shinmo lök pjang kjlös go kjwe, e Sbö Wa jlöe» le.

40-41 Eshko ga walëga tjeng kjlöbö, kjupäshko ga öötong löng Jerusalén kjokyo Jesús tjok. Eshko ga llëye shäryëba Jesús kong li ÿya tjeng pjola sit. E tjrëko tjeng doglo mya, kjlara ko María Magdala so, kjlara ko Salomé, kjlara ko María. María li, e Santiago mite li mekë, José mekë bakoe. Jesús jëk shäng Galilea kjokyo obishko ga epga jëktong löng ba tjok, ga kjimtara lok däwe. Walëga oblë omshäryono eni eshko

‡ 15:27-28 Tek dënashko ga kjibokwo ëre jyä shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjlä ga «Kjlara pjang or këläkong, kjlara pjang or milëkong, kjlösyo dboy dboye. “Domer kjwe llëbo owa shäryaga” laraba ara.»

bako, ga to tek ba tjok, shrono löng Jerusalén kjokyo bebi.

Jesús doyo jnena Joséré

⁴² Jesús wolono lishko ga poshäryozlong dbaryo li ey. Eshko ga woshtozlong dbaryo li dloyo ääto, kjok säng tjän. ⁴³ Eshko ga domer shäng kjlara ko José. E Arimatea so, Judío Kajok Llgwegaga Këskësyo kjlarayo, tjwlö ara wleniyo. Sbö ber no pjluvo dbaryo li koshe sök bakoe. E opyono wokjang, jek öötong shäng Pilato shwoy, ga Jesús doyo rokara ba kong, jneya wlo.

⁴⁴ Kuya Pilatorë ga beno sök wotjlik ga Jesús, e wolono maling jlöre le. Eni ga engkjwaga kägäyo li rokara tek ba shwoy, ga tjlä ba kong ga «¿Jesús wolono tjände?»

⁴⁵ «Eng, wolono tjän» le ba kong. Eni ga José ichara Pilatorë Jesús doyo pjang li kjrë, jneya buk sakshko wlo.

⁴⁶ Eni ga José shwong tjwlëno kara ko pjluvlún, pjlu wleniyo, ga jek öötong shäng shinmo lök pjang kjlös go lishko. Eshko ga doyo li lona ter töshko, popgara shwong li go, ga söra jek öötong sakshko. Eshko ga iara pjlebgwo kak jong guëmkwota roshko, ga ak kësbang dira beno jong ba u bäng bäng go, bängzaya wlo.

⁴⁷ María Magdala so, María José mekë, Jesús doyo li iak buk kjone, e ïya beno löng eshko.

¹ Woshtozlong dbaryo pjitong, öötong kjok shkë ga walëga doglo mya ko María Magdala so, María Santiago mekë, Salomé, poshtikklo lö pjleblë tjwlëna lok Jesús doyo li poshtiya lok wlo le. ² Wëshko kjok shröng sondëshko ga jek lok jongya jong sakshko, Jesús doyo iak buk lishko. ³ Jek löng irboshko ga tjlä lok eng kong ga «¿Ak jong ba sak bängzakklo li kjaga ërë bi kong dani?» le. ⁴ Öötong löng eshko ga ak kësbang li wlëna lok dik beno jong pjlebgwo li sor go.

⁵ Eni ga opzrëno jek pjlebgwo li roy, ga ïya or këlekong ga domer sök kjlara mite jä, shwong ko pjluvlún, kur maye. Ga beno löng sëya llëme.

⁶ Eshko ga domer sök eshko li tjlä ba kong lok ga «Lëye bangkjrëmi llëme. Jesús, Nazaret so li zröraba pjang kjlös go, ga wolonoe. Pjäy tek löng ëre ba doyo wlëga. Gueniyo buk na llëme. ¡E woshrono iröng obi! ¡Iak buk li shtoyo kjwe ïzïa! ¡Bukde ïzïa! ⁷ Ñnoma ga pjäy nom tjlä Pedro, Jesús oppinggaga llamo li kong ga “Jesús jek Galilea kjokyo bomi bäm go. Ñmi eshko, lara bomi kong sorë li eni” lëmi ba kong eni» le.

⁸ Eshko ga sëya llëm kjishko ga walëga töktong to lok ey dwayo, jek zron jonge. Lëye ñna li bangkjrara lok ara kuzong ga llëye lara ë kong llëme.

16

Jesús woshrono iröng obi

*Jesús weno María Magdala so kong**

⁹ Jesús woshrono iröng obi li, e dbaryo sondë. E dbaryo kjok shröng ga Jesús weno shäng María Magdala so kong bäm go. Walë, e dënashko ga goshko Ä sëya doglo kjäk (7), ga ichara Jesúsdë to drete. ¹⁰⁻¹¹ Jesús weno ba kong irgo ga walë li jek öötong shäng nopga jëktong Jesús tjok löng lishko, ga wlëya ga löng woydë, slar ara. Eshko ga tjëlë ba kong ga «Jesús woshrono shäng së obi, ga oppino shäng bor kong!» le. Gueniyo kuya lok ga tjëlökwo kjre lok llëme.

Jesús weno ba oppinggaga do pjök kong

¹² E irgo ga Jesús oppinggaga do pjök jek jëk löng irbo bäng goshko ga Jesús weno shäng ba kong eshko. Dämär ga Jesús weno María Magdala so kong sorë ga weno shäng ba kong lok e kjoyo llëm, ïya lok ga oblë shara. ¹³ Jesús weno ba kong irgo ga jek iröng ba pjeyoga llamo löng lishko. Öötong löng eshko ga llëye ïna li lara lok ba kong pjire. Gueniyo kuya lok ga tjëlökwo kjre lok llëme.

Jesús weno ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho kjlara (11) li kong

¹⁴ E irgo ga Jesús oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho kjlara (11) li löng iëshko ga Jesús weno shäng ba kong eshko. Ga epga

wlona ara. Epga mär ba go jlökoyo llëme. E ïnaba shäng së li roy kura, gueniyo jlö lara lok llëm bakoe. Epga wlona ara e kjïshko. ¹⁵ E irgo ga tjëlë ba kong lok ga «Pjây jongya kjok kjwang jïkong, ga Sbö tjëlökwo roy pjlu lëmi nopga uunkong kong. ¹⁶ Eÿe tjëlökwo pjlu li kjrono, ga wono jer di roshko ga döya Sbörë. Gueniyo eÿe omkjrono llëm ga e shdungko. ¹⁷ Tjëlökwo pjlu kjraga li kong ga dbo twe Sbörë, ga llëbo jyäglo shärye eni: Ä sëyaga iche oba goshko dwayo bor ko go; tjëlë tjëlökwo tjaglën; ¹⁸ dgur shaya or goshko, dwlo bi zrökklo ieshko ga llëye shäryë ba kong llëme; orkwo ie swlopga kjing goshko ga poptë eshko bakoe» le.

Jesús to jem kjok dogo

¹⁹ Tjlapga Jesús tjëlëno ba kong pjir ga söra Sbörë to jem kjok dogo, ga öötong sirkeno beno sök ba orkwo këlëkong. ²⁰ E irgo ga Jesús oppinggaga jëktong to kjok shto oblë oblë, Sbö tjëlökwo roy pjlu lë oba kong. Jek löng lishko ga kjimte Tjlapga Jesúsdë arae. Ga dbo twara ba kong, llëbo jyäglo shärye lok ara wlo, tjëlökwo le lok li, e jlöe woyotjlikoba wlo.

* **16:8** Tek dënashko ga kjibokwo ëre jyä shiraba oblë oblë ara. Ga Marcos 16.9-20 wen pjang kjibokwo këguë anmoyö li go llëme.

Evangelio según Lucas Jesucristo roy pjlú ëre, e jyã tara Lucasdë Kjibokwo ëre sorë

Domer shäng kjlara ko Lucas. E no dwlomnega. Woyotjlikoba ga Lucas, e judío llëm wleniyo. E jëktong shäng parkë ba kjlara Pablo tjok, tak pjang Colosenses 4.14 go, Filemón 24 go, 2 Timoteo 4.11 go sorë li eni. Domer shäng kjlara obi ko Teófilo. Woyotjlikoba ga e Roma so, domer tjwłö ara wleniyo bakoe.

Kjibokwo ëre tara Lucasdë ba kjlara Teófilo kong, Jesús roy li miyde pjlú wlo. Jesús öör kjok ëre kjing go judíoga döga, nopga judío llëm wleniyo döga, e tara ba kong. E öör, Data Sbö li miyde nopga uunkongdë wlo, e tara ba kong bakoe.

1-4 Miga, Tjlapga Teófilo.

Llëbo shäryara Sbörë bi tjreko li, e tër bop kong, miydëp wlo. Tja omíno llëm, gueniyo nopga omíno ara ba bokkwo go, ba soyozlong tek lëkong. Epga beno löng ba roy laga. Ga roy le lok li kuya lok ga kjone kjone tjle ga «E jyã tÿe, llëye ñnaba li ber wële wlo» le. Ga jyã tara lok beno bi kong. Ba jyã tagaga li kjlëböso, ga tjlokwo tara lok li beno bi kong kjibokwo oblë oblë go.

Tjara omtë eni bakoe. Jesús roy kurorshko ga tja wotjlıno ga «¿E sorëro?» loror, «Tja omkjakrokë ba miydagaga kong» loror bakoe. Ga kjakrokror shäng yötso, eeri ga öötong luyo kop arae. E kjışhko ga tja wotjlıno ga e jyã tër ber bop kong beke. Miydëp e go wlo ga llëbo pinaba bop kong li, e jlöe.

«Chida buk döro kjlara ko Juan» le Tjlapga parkaga kjok dogo so kjlararë

5 Tjlapga Herodes sök Judea so pjluyoshko ga tjlapga sök kjlara syöshtaga Sbö kong nopga kjışhko wleniyo ko Zacarías, e Abías tjëyo. Ba boy ko Elisabet, e Aarón tjëyo bakoe. 6 Epga pjök li pjlo bek Sbö bokso, ba tjlokwo kole lok iyado. 7 Epga wapga llëm, Elisabet kjrong kjışhko. Eshko ga epga öötong tjlabla tjän.

8 Dbar kjwara ga Zacarías tjëyoga parkë Sbö kong ba u roy wlo dbaryo li öötonge. 9 E ba sdëkwo kjışhko ga jyã shira lok, ga lono Zacarías kong, opzrëk jek Sbö u roshko, llëbo lõ pjlëblë suya eshko wlo. 10 Eni ga opzrëno jek öötong shäng ba llëbo lõ pjlëblë li suk. E wopro ga nopga tjeng kjoko kës li beno tjeng syöshtë Sbö kong.

11 Eshko ga këm kjër roshko ga Tjlapga parkaga kjok dogo so weno shäng Zacarías kong kjlara, shäng llëbo lõ pjlëblë suklo jong lishko e sor go, or

këllëkong. ¹² İya ga beno shäng sÿa llëm erä.

¹³ Eshko ga Tjlapga park-aga li tjlä ba kong ga «Zacariás, llÿe bangkjrëp llëme. Llÿe rokorop Sbö kong bop syö go li, e kura, ga shärye bop kong. E kjishko ga llÿe bangkjrëp llëme. Llonog ba bop boy, e wa buk kjlara domer. Bukshko ga koiëp Juan. ¹⁴ Eshko ga pja ber woplú, woowa llëme. Nopga ara ber löng woplú eshko bakoe. ¹⁵ Bop wa, e ber kësbang Sbö bokso. Kjillgwo bo dyo ie wlo llëm, ää dbo ara ie wlo llëm bakoe. Buk llëm obishko ga ba go Sbö Sÿa tjwe ber kësbang ba tjok.

¹⁶ »Ba kjishko ga Israel tjÿyoga ara wotjlik owa wleniyo, e tjwe Tjlapga, ba Sbö li kolë iröng obi. ¹⁷ Sbö Sÿa ber ba tjok kësbang, beno kësbang tjlapga tek dënashko so Eliás tjok dik. Ga e jek shäng Tjlapga bäm go. Eshko ga dataga ie ber wotjlik pjlú ba wapga kong obi, nopga Sbö bangkjrë llëm wleniyo, e ie ber ba tjläkwo kolë. Eni ga nopga poshärye, Tjlapga wlokrë wlo» le.

¹⁸ Kuya ga tjlä ba kong ga «Tja tjlabla, bor boy, e tjlabla bakoe. ¿Tjläkwo lëp shäng li, e jlöre miydër sorë?»

¹⁹ «Tja Gabriel. Tja parkë Sbö kong ba boksho. Tja ichara lan bop tjok, chida li roy pjlú söga bop kong. ²⁰ Ga tja tjläkwo kjröröp llëm kuzong ga pja ber shäng tjlä llëm äär jong tjläkwo loror

bop kong li shäryono eni pjjir guing» le ba kong.

²¹ E wopro ga nopga beno löng Zacariás koshö kjoko li wotjlik lok arae. «¿Shäng wop ara oto lëba? ¿Opshik Sbö u kjwe roy dwayo maling llëm ega?» le ëng kong eni. ²² Eshko ga opshinoshko ga tjlä ga äe. Eni ga miydara lok ga llëbo İno yoshko këm kjër roshko. Tjlä ga ä e kjishko. Beno shäng tjlä or goshko erä.

²³ Ga ba pak shäryë Sbö kong ba u roy wlo dbaryo li pjitongshko ga to iröng obi ba ushko. ²⁴ E irgo ga ba boy beno shäng kjlaraso llëme. Beno sök ba ushko, opshino llëm öötong moglo shkëng (5). Wotjlik ga ²⁵ «Tja wapga llëm kjishko ga tja kong wa twe Tjlapgarë bor kong, tja wa tjokshko ga tja lëba ame wlo» le.

«Jesús buk döröe» le Sbö parkaga kjok dogo sorë

²⁶⁻²⁷ Kjoglo shäng kjlara ko María. E sök Nazaret kjokyo, e Galilea kjokyo obi. Domer miydoydë llëm obi, gueniyo tjläkwo twono José kong, orkwosmok ba tjok wlo le. José, e David tjÿyo. Elisabet shäng kjlaraso llëm moglo tjershko (6) ga ba parkaga kjok dogo so ko Gabriel li ichara Sbörë María İk. ²⁸ Eni ga Sbö parkaga li tjwe shäng ba shwoy ga tjlä ba kong ga «Miga, María. Pja woyde Tjlapgarë ara. Ba kong ga pja tjwölö ara. E shäng bop tjok» le.

29 Kuya ga woyotjliya beno sök ara. «¿Tjłkwo le shäng eni bor kong ega?» le ba pjlúshko.

30 Eshko ga Sbö parkaga li tjłe ba kong ga «María, llëye bangkjrëp llëme. Sbö ber shäng wopjlú bop tjok. 31 Pja ber shäng kjlaraso llëme. Pja wa buk kjlara domer. Bukshko ga koiëp Jesús. 32 E ber tjwłö kësbang. E kowëba Sbö Tjwłö Kësbangyo li Wa. E ie Sbö Tjwłö Kësbangyorë ber shäng Israel tjëyo pjluyo, ba pjeyo tek dënashko so David i dik, 33 ber Israel tjëyo pjluyo iyado wlo. E ber pjlú dbaryo li, e pjir llëme» le.

34 Kuya ga tjłe ga «¿Tja wa tjok sorë? Tja domer miydoydë llëm obi.»

35 «Bop go Sbö Sëya tjwe ber kësbang bop tjok, ga pja kjingue Sbö Tjwłö Kësbangyo dbo lirë. Eshko ga pja ber shäng kjlaraso llëm, laga Sbörë eni. E kjishko ga chida buk li, e iak beno buk dboy Sbö kong, e kowëba Sbö Wa bakoe. 36 Lër bop kong kjrina obi ga bop pjeyo Elisabet, e tjlabla tjän ëmdë ga wa buk kjlara döröe. Lâywëba ga e wapga llëm wleniyo laraba. Gueniyo shäng kjlaraso llëm moglo tjer (6) tjän. 37 Llëye shärye Sbörë ga ä wlo drete» le ba kong.

38 Kuya ga tjłe ba kong ga «jölö. Tja ichaga Tjlapgarë. Eni ga llëye lorop li, e miydaga ber Sbörë» le.

E irgo ga Sbö parkaga li toe.

María öör Elisabet ik

39-40 E irgo ga María to jek maling Elisabet ik. Elisabet sök Judea kjokyo dlup shwo lëkong. E sök eshko ba lanma Zacariás tjok. María öötong shäng eshko, opzrëno jek ba u roshko ga «Miga» le Elisabet kong.

41 Kuya chida buk Elisabet roshko lirë ga wiktong jlökoyo. Ga ba mekë go Sbö Sëya shrono beno kësbang ba tjok. 42 E kjishko ga tjłeno dbo go, tjłe ga «María, pja kjimtara Sbörë ara, walëga uunkong kjinmo, bop chira kjimtara ara bakoe. 43 Bor Tjlapga mekë li pja. Tjara tjwłö llëme. ¿Tja ip tjwe llë kjïydo? 44 Bop ybö kur ga chida li wiktong jekdo bor bö roshko, wopjlú kjishko. 45 Llëye lara Tjlapgarë bop kong li tjłkwo kjrrop. E kjishko ga pja ber wopjlúe» le ba kong.

46 Kuya ga tjłe ga «Tja bor Tjlapga poshrëk arae.

47 Tja wopjlú Sbö tjok, e bor döga.

48-49 Tja ba parkaga, tja tjwłö llëm wleniyo, gueniyo ga tja ina, tja miydara.

Llëbo shäryara Sbö Kjangyo lirë bor kong kësbange. E kjishko ga eeri jek lëkong ga tja roy shdär nopga uunkong kong.

“Walë kjwe kjimtara Sbörë kësbang jlöe” le iyado.

E ko Eröe. E bishïya dik llëme. 50 Pja songe le ba bangkjruga uunkong kong iyadoo.

51 Llëbo kësbang shärye ÿyado, e
dbo ara kjïshko.

Nopga opposhrëk ä wleniyo,
opyë woydë ber
kësbang li,
e shdöra kjloroe.

52 Pjlugga kës-kës wleniyo,
e lona beno tjwlö ame.

Nopga wlëp wleniyo,
e poyona beno kës-këse.

53 Nopga pjli ara wleniyo
kong,
llëye woyde li, e twara ba
kong pjire.

Nopga tjeng llëbo ara
wleniyo,
e ichara jek or rorëe.

54 Shji Israel tjëyoga ber löng
ba parkaga.
Shji kjimtarä.
Shji songe le ÿyado.

55 Lara eni jlökoyo bi pjeyoga
tek dënashko so kong,
Abraham kong bako,
ga shäryara eni» le.

56 Ga María beno sök Elisa-
bet tjok ba ushko moglo mya
dik. E irgo ga tek shrono
shäng iröng obi ba ushko.

*Juan No Waga bukshko
dbaryo*

57 Elisabet dbaryo
öötongshko ga wa buk kjlara
domer. 58 Eshko ga ba mekë
beno wopjlúe. Roy kura
nopga tjeng ba zlong bäng li,
ba pjeyogarë, ga beno löng
wopjlú ba tjok eshko bakoe.
Miydara lok ga llëbo shäryara
Tjlapgarë pjlu ba kong.

59 Öötong dbargwo kjwong-
shko (8) ga chida li söra
lok, doyo jyã te wlo. «Koiëy
Zacariás, ba data li ko» lara
nopga löng lirë, 60 gueniyo ga

ba mekë tjlä ga «Eni llëme. E
ko Juan» le.

61 Kuya lok ga tjlä ba kong
ga «¿Eni ega? Pja pjeyo ko
eni drete» le. 62 Ga tjläno lok
chida data li kong or goshko,
koie ber llë miyde lok wlo.

63 Eshko ga ba data kjork-
wang rokono kjwangna, llëbo
jyã të e go wlo. Twara lok ba
kong ga jyã tara ga «E ko ber
Juan» le. ÿya nopga uunkong
lirë ga beno löng yëy le erä.
64 Jekdo eshko ga chida data li
tjläno jek obi, ga Sbö poshrëra
arae.

65 Kuya lok ga yëy le
uunkong lirë. Ga llëbo
shäryono li, e lanyotkëba
ara Judea kjokyo dlup shwo
lëkong kjwang jikong. 66 Kuya
nopga löng eshko lirë ga beno
löng wotjlik ara uunkong.
Tjlä ëng kong ga «Jlökoyo ga
Tjlapga shäng chida li tjok. ¿E
kjïshko ga e ber llë shäryë?» le
lok eni.

Tjlapga poshrëra Zacariásdë

67 Eshko ga Zacariás go Sbö
Sëya shrono beno kësbang
ba tjok, ga tjläkwo lara Sbö
Sëyarë ba kong. Kuya ga lara
jekdo eshko obi. Tjlä ga

68-69 «Tjlapga, e poshrëy ara.

Shji Israel tjëyo Sbö li e.
E shrono, shji kjimte wlo, shji
döya wlo bakoe.

Bi döga ichara kjlara bi kong,
e kësbang,

e ba parkaga tek
dënashko so David li
tjëyo.

E poshrëy träk llëm e kjïshko.

70 Tek dënashko ga tjläkwo
twara beno bi kong,

lak ba tjlōkwo lagagarē
drete.

Tak pjang eni:

71 “Tja tjwe ber bomi
dōga, bomi wloyoga
wloshko dwayo,
bomi woydaga llēm li
wloshko dwayo bakoe.

72 Pjāy songe lēr ĩyado.
Bor tjlōkwo tworor bomi
kong beno ĩyado wlo li
woyojer llēme.”

73 Tjlōkwo lara bi tjlapga
Abraham kong jlōkoyo
li beno jong eni.

74-75 Shji dōya bi wloyoga
wloshko dwayo.

Eni ga llēye bangkjrēy llēm,
dbar kjwobi go, shji lōng
sē obishko ga
ba tjlōkwo li sōy ga pjlú,
pjlo bek, owa llēme.

76-77 Ga pja, bor wa,
pja jek Tjlapga tjwe
li bām goshko, irbo
poshāryēp shāng ba
kong wleni.

E kjīshko ga pja kowēba
Sbō Tjwlō Kēsbangyo
tjlōkwo laga.

Ba tjlōkwo lorop ba nopga
kong li go ga
miyde lok ga owa pjang
ba go li lōna Sbōrē beno
dret,

ga dōra llēbo owa shārye lōng
li dbo dorko dwayo,
shdūya Sbōrē ame wlo.

Lōrop ba kong li, e irbo
poshāryēp shāng ba
kong wleni.

78-79 Bi Sbō, shji woyde ara,
shji songe le ĩyado.

Miyde ga shji tjeng kjok ro sī
roy wleni,

shji wolon li, e bangkjrēy
arae.

Eni kuzong ga bi kong bi dōga
iche tjwe kjlara kjok
dogo dwayo,

kāĩā shjiy dlo wleni,
dba, e ie ber bi kong
tjaglēn wleni.

Dlo li kāĩā tē shjiy shji lōng
lishko,

shji ber tjeng kjok ro sī
roy ame wlo,

shji wolon li, e bangkjrēy
ame wlo bakoe.

Irbo pjlú li, e piya bi kong, shji
ber lōng wlēp wlo» le.

80 Ga chida li kun jem, ga ba
wotjlik pjlú li kun jem bakoe.

Öötong kēsbangshko ga öötong
sök kjok dogro no llēmshko,
äär jong ba dbar opping Is-
rael tjēyoga kong, Sbō tjlōkwo
roy le ba kong wlo li öötong
guing.

2

Jesucristo bukshko dbaryo

¹ Chida li buk chirawa
obishko ga pjlú kēsbangyo sök
Roma kjokyo li ko Augusto.
Dbar kjwara ga ba parkagaga
ichara jek ko kjrē kjok
kjawang jīkong, nopga tjeng
kjlobi miyde wlo. ² E bām
goshko ga ko kjayde eni llēm,
kjre eshko jā. Kjreshko ga
Cirenio parkē sök Siria so
ichaga. ³ Eshko ga nopga
uunkong jek jongya ba
tjlapgaga tek dēnashko so li
kjokshko irōng obi, ko twē ba
ko kragaga kong wlo.

⁴ Eshkoshko ga José sök
Nazaret kjokyo, e Galilea
kjokyo obi. Eni ga José
opshino jek ey dwayo, to jek

shäng Judea kjokyo, ga öötong shäng Belén kjokyo, David weno buk lishko. To shäng eshko, David, e ba tjlapga tek dēnashko so kjīshko. ⁵ Dēnashko ga tjlōkwo twono María kong, orkwosmok ba tjok wlo le, gueniyo eshkoshko ga orkwosmoydē ba tjok llēm obi. Eni ga jek shäng ko twēshko ga María jek shäng ba tjok bakoe. Eshko ga María wloshko tjeng döröe. ⁶ Lōng Belén kjokyo wopro ga María chida bukshko dbaryo li öötonge. ⁷ Ga wloshko wa buk kjlara domer, ba wa bām İyo. Ga popgara shwong chida popgoklo wleniyo go, ga iara beno buk öng dli ioklo bapkwō kjing go, öng tjeng lishko. Söya jek no pozlong uyo roy ga ä, shtoyo dret kjīshko.

Sbö parkagaga kjok dogo so weno löng öng dagaga kong

⁸ Eshko soshko ga öng wlēp ushko so dagaga löng kjlōbö, ber tjeng ba öng li dē ba kjokshko. Shkē ga ⁹ Tjlapga parkaga kjok dogo so weno shäng kjlara ba kong eshko, Tjlapga dbo kãã tonō lletlet pjribri löng lishko. İya lok ga bangkjre lok ara. ¹⁰ Gueniyo Tjlapga parkaga li tjlē ba kong ga «Llēye bangkjre mi llēme. Tja tjwe shäng llēbo roy pjlú söga bomi kong. Kuromi ga pjây ie ber löng wopjlú träk llēme. Kuromi ga pjây ber wopjlú li, e ber nopga uunkong kong bakoe. ¹¹ Lunashko ga David kjokshko ga chida buk kjlara.

Chida li, e bomi döga. No pjluyo ichara Sbörē shrono buk li e. E ber bomi pjluyo bakoe. ¹² Chida li miydēmi wēlē wlo ga wlēmi ga popgak iak buk öng dli ioklo bapkwō kjing go» le.

¹³ Jekdo eshko ga Sbō parkagaga kjok dogo so weno tjeng ara obi ba kjlara li sor go. Ga Sbō poshrēra lok ara, tjlē ga

¹⁴ «Kjok dogo ga Sbō, e poshrēya lok träk llēme. «Pja kēsbange» le lok ba kong.

Kjok ère kjing go ga nopga woyde Sbörē ara li, e ber löng wopjlú èng tjok» le.

¹⁵ E irgo ga Sbō parkagaga li to jem lok kjok dogo iröng obi. E irgo ga öng dagaga li tjlē lok èng kong ga «Llēbo roy ichara Tjlapgarē bi kong. Eni ga shji to İk Belén kjokyo» le. ¹⁶ Eni ga jek lok shēstēng, ga tjwe löng ga chida li wlēna bē buk öng dli ioklo bapkwō kjing go. María, José, e wlēna löng eshko bakoe.

¹⁷ Chida li İna pjir ga llēye lara Sbō parkagarē ba kong li roy shdōra lok nopga uunkong kong. ¹⁸ Kuya lok ga beno löng wotjlik arae. ¹⁹ Gueniyo Marıara omkuno, ga beno sök kjing erä. Woyojeya llēm, söya tjeng ba pjlúshko erä.

²⁰ Ga öng dagaga lira to iröng obi, ba öng iara beno tjeng lishko. Llēye lara Sbō parkagarē ba kong li İna lok, kura lok pjire. E kjīshko ga

Sbö poshrëra lok ara, tjëlë ga «Sbö, pja kësbange» le lok eni.

Chida Jesús söra ba mekë, ba datarë Sbö u zlong bäng

²¹ Öötong dbargwo kjwongshko (8) ga chida li doyo jyä tara pjire. Eshko ga koiara Jesús, ko li lara Sbö parkagarë María kong, e shäng kjlaraso llëm li llëm obishko.

²²⁻²³ Ga sopono, dbar tak pjang kjok llgwekklo tara Moisésdë li go sorë ga eni.

Tjlapga tjlökwö tak pjang eni: «Wapga domerga bäm İyo, e kje ber tjeng dboy Tjlapga kong.»* E kjışhko ga chida li söra ba mekë, ba datarë jek Jerusalén kjokyo, kje ber shäng dboy Tjlapga kong wlo. ²⁴ Tjlapga tjlökwö tak pjang eni: «Dunggwo kjring pjök, dunggwö kjwo kësks wleniyo, llëm ga dunggwö kjwo chilawa wleniyo twe Tjlapga kong kjwo pjök.»† E kjışhko ga Tjlapga sëngglo li shäryara eni.

²⁵ E dbaryoshko ga domer sök kjlara Jerusalén kjokyo ko Simeón. E domer pjlo bek, Sbö poshrëya shäng ara, Israel tjëyoga döga dbaryo li koshe sök İyado, e goshko Sbö Sëya bakoe. ²⁶ Pjlara ga Sbö Sëya tjëlë ba kong ga «Pja wolon llëm, no pjluyo iche le Sbörë li İnop om go guing» le.

²⁷ Jesús söra ba mekë, ba datarë jek Sbö u zlong bäng, llëye tak pjang kjok llgwekklo tara Moisésdë go li shärye eni wlo dbaryoshko ga Simeón

ichara Sbö Sëyarë jek eshko ba koshe. Öötong löngshko ga ²⁸ chida li İna, ga kjrara ba wloshko, ga Sbö poshrëra ara, tjëlë ga

²⁹⁻³² «Borwa pjluyo ëre ichorop, İya tjëyoga löng kës lirë wlo.

Ëre ber iök shjiy wleni, nopga judío llëm wleniyo kong.

Bop tjëyo Israel, e poshrëkoba ara ba kjışhko.

Tjlapga, tja bop parkaga. Llëye lorop bor kong jllökoyo li, e shäryorop eeri.

Borwa döga ëre İnor bor bokkwö go.

E kjışhko ga tja shinmotkë wopjlu ga pjluë» le.

³³ Lanyotke Simeóndë shäng eni li kuya ba mekë, ba datarë ga beno löng wotjlik arae. ³⁴ E irgo ga tjlökwö lara Simeóndë beno pjlu ba kong lok. Ga tjëlë chida mekë María li kong ga «Israel tjëyoga kong ga chida ëre, e ber shäng no kjone kjone longga, ber tjwlo ame wlo, no kjone kjone poyongga, ber tjwlo ara wlo bakoe. E ber shäng llëbo jyäglo ichara Sbörë wleni, ga läywëba owa ara, ³⁵ oba wotjlik sorë ba pjlushko li İgyö wëllë wlo. Gueniyo llono ga ba kjışhko ga pja ber woydë ara, pja shorkera söglorë wleni» le.

³⁶ Eshko walë shäng kjlara ko Ana, e Sbö tjlökwö laga. Ba

* 2:22-23 Éxodo 13.2, 12. † 2:24 Levítico 12.8.

data ko Fanuel, e Aser tjëyo. Ana, e tjlable. Mite obishko ga orkwosmono, ga beno sök ba lanma tjok lu pjlöglö kjäk (7). ³⁷E irgo ga ba lanma shinmotkono, ga beno sök syä. Eshko ga öötong sök lu pjlöglö sak kjwong kjingsho pkëng (84). Beno sök Sbö u zlong bäng Sbö poshrök shkë dba, opshik llaw llëme. Syöshtë Sbö kong ara, ga ië llëm Sbö kong dbar kop ara bakoe.

³⁸Eshko ga tek shrono shäng chida buk li zlong bäng. İya ga beno shäng wopjlüe. Ga tjlë ga «Sbö, chida ëre ichorop borwa pjluyo. E kjishko ga tja wopjlü bop tjok» le. Eshko Jerusalén kjokyo ga nopga tjeng ara ba pjluyo tjwe dbaryo li koshë. Ga chida li roylara ba kong pjire.

³⁹Tjlökwo tak pjang Tjlapga kjok llgwekklo go shärye wlo li shäryara lok pjirshko ga chida li söra José, Maríarë to jek iröng obi Galilea kjokyo, ga öötong löng ba kjokshko Nazaret kjokyo. ⁴⁰Eshko ga Jesús kun jem, beno dbo ara, kjok miydë ara bakoe. Ga kjimte Sbörë arae.

Kjwozir Jesús sök Sbö u zlong bäng nopga kjok miydë tjok

⁴¹Lu pjlöbi go ga ba data, ba mekë, e jek lok Jerusalén kjokyo, Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrök wlo. ⁴²Ga Jesús öötong lu pjlöglö sak kjwara kjingsho pjökshko (12) ga jek dbar li shrök ba tjok bebi, sgara judiögarë sorë ga

eni. ⁴³⁻⁴⁴Dbar li shrëra lok pjir ga ba data, ba mekë, e tek löng iröng obi, ga nopga jek löng ara ba tjok. Jesús lira tek shäng ba tjokdo lara lok, miga llëm, beno shäng Jerusalén kjokyo. Jëktong lok dbar kjwarashko ga wlëya lok ba pjeyoga tjrëko, ⁴⁵gueniyo wlëna llëme. Eni ga sano jek iröng obi Jerusalén kjokyo, wlëya lok eshko wlo.

⁴⁶Kjöshko ga wlëna lok bë sök Sbö u zlong bäng, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë go li tjrëko. E sök ba tjlökwo le lok li kuk, ga omkjakrokë jong bakoe. ⁴⁷Kuya nopga löng lirë lok ga Jesús kjok miydë ara, llëbo kjakroke kjöme li dboryara pjlüe. E kjishko ga yëy le lok erä.

⁴⁸İya ba mekë, ba datarë äär eshko ga ba wa sök nopga li tjrëko ga yëy le erä. Eshko ga ba mekë tjlë ba kong ga «Jesús, ¿pja opshäryë borwa kong kjweni ega? Tja, bop data, tjawa to löng bop wlëk. Tjawa woydë ara bop kjishko» le.

⁴⁹Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Tja wlëmi löng ega? ¿Tja sök bor Data ushko, e miydëmi llëmdo?» le. ⁵⁰Gueniyo tjlökwo lara li llë loklo miydara lok llëme.

⁵¹E irgo ga tek shrono shäng iröng obi ba tjok ba ushko Nazaret kjokyo. Ga kuno sök ba mekë, ba data tjok. Llëye lara lok ba kong kës li söya eni. Ba mekëra, llëye shäryara li woyojeya

llëm, söya tjeng ba pjlúshko erä.

⁵² Ga Jesús kun jeme. Ba kjok miydë li kun jem bakoe. «Jesús kjwe pjlúe» le Sbörë, le nopgarë eni bakoe.

3

Juan No Waga shäng kjok dogro no llëmshko

¹ Tiberio sök pjlú kësbangyo öötong lu pjlöglo sak kjwara kjingsho shkëngshko (15) ga Poncio Pilato sök Judea so ichaga, Herodes sök Galilea so pjluyo, ba shjiy Felipe sök Iturea so pjluyo, Traconite so pjluyo bako, Lisantias sök Abilene so pjluyo, ² Anás, Caifás, e löng syöshtaga Sbö kong nopga kjishko këskesyo.

Eshkoshko ga Juan, Zacarías wa li sök kjok dogro no llëmshko. Eshko ga tjlökwo lara Sbörë Juan kong, le oba kong wlo. ³ Eni ga to jek shäng kjok buk kës Jordán diyo sor go, tjlë oba kong ga «Llëbo owa shäryëmi löng li, e owa jlöe lozï, ga rayozï, ga pjây wër jer di roshko. Shäryoromi eni ga owa pjang bomi go li löya Sbörë ber drete» le.

⁴ Shäryono eni, tara Sbö tjlökwo laga tek dënashko so Isaíasdë sorë li eni. Tjlëno beno eni:

«Kjok dogro no llëmshko ga ëbo tjlë shäng dbo go ga
“Irbo poshäryozï Tjlapga tjwe li kong.

Shäryozï ber beke.

⁵ Dipkwo uunkong li,
e klungyo dlingko, kjing ber bek wlo.

Dlup këskes, chilawa li,
e löngko, kjing ber bek wlo.

Irbo sjöng li,
e llgwekko, ber pjlo bek wlo.

Irbo pjlëbgwoyo ara li,
e kjingako, ber kjing bek wlo bakoe.

⁶ Ga no pjluyo iche Sbörë no döya wlo li,
e ïya nopga tjeng kjok kjwang jikong lirë”
le.»*

⁷ Eni ga nopga tjwe jong Juan shwoy ara, we jer di roshko wlo. Ga Juan tjlë ba kong ga «¡Pjây so dgur kjoyoe! ¿Nopga owa shdüzlong dbaryo dörolshko ga pjây dâr laga ërë bomi kongdo? ⁸ Pjây jëk pjlo beke. Miydëba e go ga llëbo owa shäryëmi löng li, e owa jlöe loromi, ga rayoromi jlökoyo. Lër bomi kong ga akkwo ëre ëmdë shärye Sbörë ber Abraham tjëyoga ga pjlúe. E kjishko ga “Tjawa Abraham tjëyoga kjishko ga tjawa shdüya Sbörë llëme” lëmi llëme. ⁹ “Zër e” le Sbörë shäng. Kjor botjyë pjlú llëm wleniyo tjeng kës li ze jek tas, dbuya iök roy, suya wlo» le.

¹⁰ Kuya lok ga tjlë ba kong ga «¿Eni ga llëye shäryërwa?»

¹¹ «Ëye shwong ko pjök ga twe kara ëye shwong llëm li kong, ëye dli tjok ga shdüya, twe ëye dli llëm li kong» le ba kong.

¹² Nopga dbur töngga Roma so kong li shrono löng eshko, we wlo bakoe. Epga tjlë ba

* 3:6 Isaías 40.3-5.

kong ga «Tjlapga no pingga, ¿llye shäryerwa?»

¹³ «Pjäy ichara bomi kägäyorë dbur töng bayo kjöme li, e shimirë erö, shimi e kjinmo llëme» le ba kong.

¹⁴ Ængkjwagaga löng eshko li tjlä ba kong ga «¿Tjawa orwë llong?»

«Llye dömi oblë shjiryo llëme. Llëye dömi dbo go llëm, jyöyotkëmi i llëm bakoe. Pjäy tjwläkoba kjöme ga pjäy ber löng wlëp ba tjok» le ba kong.

¹⁵ Eshko ga nopga beno löng wopjlu anmoyö, ga wotjlik lok ga «¿No pjluyo ichara Sbörë shrono shäng li, e Juan kjwe lëpde?» le.

¹⁶ E kjishko ga Juan tjlä ba kong ga «Pjäy wër shäng di goshko. Gueniyo no tjwe bor irgo kjlara. Bek wlo ga tja ba drepkwota dök wlo llëm, e tjwlo ara bor kjinmo anmoyö kjishko.† Era, pjäy we iök go, ga pjäy go Sbö Sëya iche tjwe ber kësbang bomi tjok. ¹⁷ Tjwe kjwle tjok, dwla pjloyong wlo wleni. Dwla pokeshko ga dwla bo töya ber tjeng ba bapkwö roy. Gueniyo ba kasho lira suya iök roy. Iök li pjë jong ri ri iyado, sjer llëme» le. ¹⁸ Eni ga nopga poshduna Juandë tjlokwo oblë oblë go ara, ga Sbö tjlokwo roy pjlu lara ba kong bakoe.

¹⁹ Eshkoshko ga Pjlu Herodes, ba shjiy boy li kjrara beno sök ba boy. Llëbo owa shäryara oblë ara bakoe. E kjishko ga wlona Juandë

ara. ²⁰ Gueniyo Juan kolara llëm, llëbo owa shäryara jek këgong, Juan iara beno shäng no shdüzlöng uyo roshko.

Jesús wara Juandë

²¹ Iayde shäng no shdüzlöng uyo roy llëm obishko ga Juan shäng oba wë ara. Pjlara ga Jesús jek öötong shäng eshko, ga wara Juandë jer di roshko. Wara pjir ga Jesús shäng syöshtë Sbö kong wopro ga kjok dogo roshwino beno oojong erä, ²² ga Sbö Sëya to ter kjok dogo dwayo so dunggwo kjoyo, ga opyono sök ba go, ikoba ga wëllëe. Eshko ga ybö kuraba ter kjok dogo dwayo, tjlä ga «Bor wa li pja. Pja wo ydër ara. Tja wopjlu bop tjok» le.

Jesús data, kjokë, tjlapgaga tek dëna dwayo

²³ Ga Jesús lu pjloglo sak myashko (30) ga ba pak so-yarae.

Jesús, e José wa lëba.

José, e Elí wa.

²⁴ Elí, e Matat wa.

Matat, e Leví wa.

Leví, e Melquí wa.

Melquí, e Jana wa.

Jana, e José wa.

²⁵ José, e Matatías wa.

Matatías, e Amós wa.

Amós, e Nahúm wa.

Nahúm, e Esli wa.

Esli, e Nagai wa.

²⁶ Nagai, e Maat wa.

Maat, e Matatías wa.

Matatías, e Semei wa.

Semei, e José wa.

José, e Judá wa.

† **3:16** Drepkwota döga lanyo, e tak pjang Mateo 3.11 go.

27 Judá, e Joanán wa.
 Joanán, e Resa wa.
 Resa, e Zorobabel wa.
 Zorobabel, e Salatiel wa.
 Salatiel, e Neri wa.
 28 Neri, e Melquí wa.
 Melquí, e Adi wa.
 Adi, e Cosam wa.
 Cosam, e Elmodam wa.
 Elmodam, e Er wa.
 29 Er, e Josué wa.
 Josué, e Eliézer wa.
 Eliézer, e Jorim wa.
 Jorim, e Matat wa.
 30 Matat, e Leví wa.
 Leví, e Simeón wa.
 Simeón, e Judá wa.
 Judá, e José wa.
 José, e Jonán wa.
 Jonán, e Eliaquim wa.
 31 Eliaquim, e Melea wa.
 Melea, e Mainán wa.
 Mainán, e Matata wa.
 Matata, Natán wa.
 32 Natán, e David wa.
 David, e Isaí wa.
 Isaí, e Obed wa.
 Obed, e Booz wa.
 Booz, e Salmón wa.
 Salmón, e Naasón wa.
 33 Naasón, e Aminadab wa.
 Aminadab, e Aram wa.
 Aram, e Esrom wa.
 Esrom, e Fares wa.
 Fares, e Judá wa.
 34 Judá, e Jacob wa.
 Jacob, e Isaac wa.
 Isaac, e Abraham wa.
 Abraham, e Taré wa.
 Taré, e Najor wa.
 35 Najor, e Serug wa.
 Serug, e Ragau wa.
 Ragau, e Péleg wa.
 Péleg, e Heber wa.
 Heber, e Selaj wa.
 36 Selaj, e Cainán wa.

Cainán, e Arfaxad wa.
 Arfaxad, e Sem wa.
 Sem, e Noé wa.
 Noé, e Lamec wa.
 37 Lamec, e Matusalén wa.
 Matusalén, e Enoc wa.
 Enoc, e Jared wa.
 Jared, e Malalel wa.
 Malalel, e Cainán wa.
 38 Cainán, e Enós wa.
 Enós, e Set wa.
 Set, e Adán wa.
 Adán, e Sbö wa.

4

Jesús tjlina Äre, llëbo owa shäryë wlo le

1 Eshko ga Jesús go Sbö Sëya jlökoyo. Eni ga tjwe iröng Jordán diyo dwayoshko ga söra Sbö Sëyarë jek öötong shäng kjok dogro no llëmshko.

2 Eshko ga tjlina Äre shäng dbargwo sak pkëng (40), llëbo owa shäryë wlo le. Dbar eshko ga Jesús iono llëme. E irgo ga pjli jonge.

3 Eni ga Ä tjlë ba kong ga «Pja Sbö Wa jlökoyo ga akkwo ëre posgos ber pjlung shosho suk pjir, uëp wlo» le.

4 Kuya ga tjlë ba kong ga «Sbö tjlökwo tak pjang eni: “No mär dli go dö llëme”»* le.

5 E irgo ga söra Äre jem öötong shäng dlup jong kjókshko dbo go, ga kjok kjwang jikong kjrina kjrina li pina ba kong uunkong jekdo.

6-7 Eshko ga tjlë ba kong ga «Pja kjök tok, tja poshrëp wleni ga kjok uunkong ëre twër ber bop kong. Ba llëbo wolësowa tjeng kës kjwe, ba

* 4:4 Deuteronomio 8.3.

dbo ara, e ber bopoya, ga pja ber ba ichaga. E twak beno bor kong uunkong, ga twër woydë ë kong ga twër» le.

⁸ Kuya ga tjlë ba kong ga «Sbö tjlökwo tak pjang eni: “Tjlapga, bop Sbö li poshrëmirë döe. E kolomirë döe”»[†] le.

⁹⁻¹¹ E irgo ga söra Äre jek öötong shäng Jerusalén kjokyo, Sbö u kësbang jong lishko. Eshko ga söra jem öötong shäng Sbö u dbo go, ga tjlë ba kong ga «Sbö tjlökwo tak pjang eni:

»“Ba parkagaga kjok dogo so iche Sbörë bop dë, pja shaya ba orkwo go, pja dre pjë akkwo go llëm wlo.”[‡]

E kjïshko ga pja Sbö Wa jlökoyo ga pja optos jer na dwayo» le.

¹² Kuya ga tjlë ba kong ga «Sbö tjlökwo tak pjang eni bakoe:

»“Tjlapga, bop Sbö li tjliy llëme”»[§] le.

¹³ Tjlina Äre pjir ga rayara to ey dwayo. Ga barwara ame äär jong llono jä.

Jesús ba pak soyono

¹⁴ E irgo ga Jesús to jek Galilea kjokyo iröng obi. Jëk shäng Sbö Sëya dbo ara li tjok. Ga e roy shdöktong kjok eshko kjwang jikong. ¹⁵ Kjok kjrina kjrina ga oba pïya judioga syö uyo roshko, ga poshrëkoba uunkong.

Jesús shäng Nazaret kjokyo

¹⁶ Pjlara ga Jesús jek öötong shäng Nazaret kjokyo, kuno

shänglishko. Ga öötong wosh-tozlong dbaryo ga opzrëno jek shäng judioga syö uyo jong eshko li roy. Eshko ga kojono shäng, Sbö tjlökwo lë nopga tjeng li kong wlo, sgara shäng enido sorë ga eni. ¹⁷ Ga kjibokwo tara Sbö tjlökwo laga tek dënashko so Isaíasdë li twara tjeng ba kong. Eshko ga kjibokwo li koshwina, ga lara nopga li kong. Tjlökwo tak pjang lara li tjlë eni:

¹⁸ «Tja kjrara Tjlapga Sëyarë, ba tjlökwo roy pjlu lë oba song wleniyo kong wlo. E kjïshko ga Tjlapga Sëya pjang bor go.

Tja ichara

tjlë nopga shdung löng li kong ga “Pjäy där malinge”,

tjlë nopga kjok igö llëm li kong ga “Pjäy kjok ik shara”,

tjlë nopga bokrotkëba ara li kong ga “Pjäy bokrotkëba ame”,

¹⁹ tjlë nopga uunkong kong ga “Sbö nopga där dbaryo li öötonge.”^{*}

²⁰ E irgo ga kjibokwo li llira, twara iröng ba kjimtaga parkë shäng judioga syö uyo roy li kong, ga sirkeno sök eshko. Eshko ga ïya nopga löng lirë beno löng drëng erä. ²¹ Eni ga Jesús tjlë ba kong ga «Sbö tjlökwo ëre kuromi li, e shäryono eeri» le.

²² Tjlë shäng ga ba kugaga löng li tjlë ëng kong ga «Kjwe

[†] 4:8 Deuteronomio 6.13. [‡] 4:9-11 Salmo 91.11-12. [§] 4:12 Deuteronomio 6.16. ^{*} 4:19 Isaías 61.1-2.

pjlúe. Ba tjlökwo le li, e wolësowa» le, ga beno löng yëy le erä. Ga tjlë äng kong ga «¿Domer kjwe José wa llëmdo?» le.

²³ Kuya Jesúsde ga tjlë ba kong ga «Lëye lëmi woydë bor kong li, e miydoror pjir tjän. ¿No dwlomnega shäng kjlara swlo ara ga shji tjlë ba kong ga “Pja no dwlomnek pjlúra pja opdwlomnes om goshko” lëy eni llëmdo? Eni ga “Pja no dwlomnek pjlúra nopga tjeng bop kjok ëreshko dwlomnezong” lëmi woydë bor kong eni. “Capernaúm kjokyoshko ga llëbo shäryorop oblë oblë ara li roy kurorwa pjire. Eni ga bop kjok ëreshko ga shäryos eni bakoe” lëmi woydë bor kong eni bakoe. ²⁴ Lër bomi kong jlökoyo ga Sbö tjlökwo laga, e iëba tjwlo ara ba kjok om go lishko llëme. ²⁵ Lër bomi kong jlökoyo ga Sbö tjlökwo laga Elías dbaryoshko ga shunyo shrono llëm lu pjloglo mya kjingsho bëy, ga pjli shrono ara kjone pogo. Eshkoshko ga syäpga tjeng ara Israel kjokyo, Elías sök lishko, ²⁶ gueniyo ichara Sbörë syäpga löng eshko li kjimtë llëme. Miga ichara Sarepta kjokyo, kjok li buk Sidón kjokyo worbo go, syä sök kjlara eshko kjimtë wlo. ²⁷ Sbö tjlökwo laga Eliseo dbaryoshko ga nopga tjeng Israel tjëyoga ara poglo go swlo ara, sho an do jikong wleniyo, gueniyo poptara kjlara llëme. Miga domer

Siria so ko Naamán, era poptara» le.

²⁸ Kuya nopga tjeng judíoga syö uyo roshko lirë ga iirkono ara ba kong. ²⁹ Ga kojono lok, ga Jesús söra lok jek kjok eshko dwayo. Kjok eshko li, e pjang dlup poglo go. Eni ga söra lok jek öötong lok dlup li dbo go, dbuya lon jer töshko wlo lara. ³⁰ Miga Jesús opdöno jek ba tjreko, ga toe.

Ä sëya pjang domer goshko ichara Jesúsde toe

³¹ E irgo ga jek öötong shäng Capernaúm kjokyo, e Galilea kjokyo obi. Ga öötong wosh-tozlong dbaryo ga opzrëno jek shäng judíoga syö uyo jong eshko li roshko, ga nopga pina. ³² Tjlökwo lara jlökoyo, dbo ara go. E kjishko ga nopga löng ba kuga li beno löng yëy le erä.

³³ Eshko ga domer shäng kjlara, goshko Ä sëya kjlara. Ga Jesús ïya sëya lirë ga öö le ba kong dbo goshko, tjlë ga ³⁴ «Jesús, Nazaret so, ¿pja tek shäng borwa barwë ega? ¿Pja tek shäng borwa pjigare? Pja ë miydër pjlúe. Pja iak beno shäng dboy Sbö kong» le.

³⁵ Kuya ga sëya li wlona, tjlë ga «Pja kjinkozong. Pja op-kjos domer kjwe go dwayo» le. Kuya ga domer li dbura buk töshko, gueniyo llëye owa shäryara ba kong llëme. Eshko ga opkjono ba go dwayo.

³⁶ Eni ga nopga tjeng eshko li beno löng yëy le erä. Ga tjlë äng kong ga «¿Tjlökwo kjwe llëro? Dbo ara go ga Ä sëyaga

iche opkjë ga kole jlökoyo» le.
³⁷ Ga Jesús roy shdöra lok kjok
 eshko kjwang jïkong.

Simón ëm poptara Jesúsde

³⁸ E irgo ga Jesús opshino
 judioga syö uyo li roshko
 dwayo, ga jek öötong shäng
 Simón ushko. Eshko ga
 Simón ëm buk swlo ara,
 wloyo kjlikdë. Eni ga nopga
 tjeng eshko li tjlä Jesús kong
 ga «Rokërwa bop kong sira
 ga kjwe kjimtozong» le.
³⁹ Öötong shäng ba zlong bäng
 ga kjlik li zenoe. Jekdo eshko
 ga kojono, ga dli shäryono ba
 kong.

*Swlopga poptara Jesúsde
 ara*

⁴⁰ Jek kjok ro zar ga nopga
 swlo oblë oblë wleniyo söraba
 ara Jesús kong. Ga orkwo
 iono kjlara kjlara kjing go,
 ga poptara. ⁴¹ Jesús, e no
 pjluvo ichara Sbörë shrono
 shäng li miyde Ä säyaga tjeng
 oba goshko lirë owa llëme.
 Epga toshko ga tjlä löng dbo
 go ga «iPja Sbö Wa!» le. E
 kjïshko ga ichara Jesúsde tjlä
 llëme.

*Jesús Sbö tjläkwo roy pjlu
 lono judioga syö uyo oblë oblë
 roshko*

⁴² Wëshko kjok shröngto
 ga Jesús opshino jek kjok
 eshko dwayo, to jongya ëye
 llëmshko, ber sök tjoksa wlo. E
 irgo ga nopga to löng ba wlëk.
 Ga wlëna lok, ga tjlä lok ba
 kong ga «Pja brik llëme» le.

⁴³ Gueniyo kuya ga tjlä
 ba kong ga «Tja to jongya

kjok shto oblë oblë, Sbö ber
 no pjluvo sorë li roy pjlu
 shdök, miydëba wlo. Tja
 ichak shäng e kong wlo»
 le. ⁴⁴ Eni ga to shäng ba lë
 judioga kjokyo kjrinashko
 kjrinashko, judioga syö uyo
 lok kjwobi li roshko.

5

*Nopga mã shaga kjrara
 Jesúsde doglo pkëng (4)*

¹⁻³ Pjlara ga Jesús shäng di
 bäng buk kësbang, shkung, so
 dlung kjoyo ko Genesaret*
 li kjako. Eshko ga nopga
 shrono löng ara ba zlong
 bäng, Sbö tjläkwo kuya lok
 wlo, ga Jesús lliya lok ara.
 Eshko ga ina Jesúsde ga
 kjyong tjeng do pjök di
 bäng li kjako, roy no llëme.
 Nopga tjeng ba roy li opshino
 tjeng ba kjla mã shakklo
 kwoshkwë. Eni ga Jesús
 opyono kjyong buk kjlara
 roshko, kjyong li sogo ko
 Simón. Eshko ga tjlä Simón
 kong ga «Ichos jek sira di
 rong shwo lëkong» le. Ga
 ichara jeke. Eshko ga Jesús
 sirkeno sök kjyong li roshko,
 ga nopga beno tjeng pjöshko
 li pïya sök.

⁴ Tjläno pjir ga tjlä Simón
 kong ga «Kjyong ëre ichos jek
 këgong sit di rong wleshko, ga
 bomi kjla mã shakklo kjwe
 dbuzi dishko, pjäy mã shak
 wlo» le.

⁵ Kuya ga tjlä ba kong
 ga «Tjläpga no pingga,
 tjawa parkono löng shkë ga
 mã sharorwa kjlara llëme.

* 5:1-3 Genesaret di bäng, e ko Galilea di bäng bakoe.

Gueniyo tjawa ichaga pjarë ga kjla dburwa» le.

⁶ Shäryara eni ga mā shara lok träk llëme. Shiya lokshko ga kjla li kjiyo kjone kjone skoktong tjän. ⁷ İya ga dwleto ga ba pjeyoga tjeng kyyong oblë roshko li rokara or go, tek ba kjimtë wlo. Ga epga shrono, ga parkono tjë jïkong. Ba kyyong do pjök li pito, roy dlina tjung mā erö kjïshko. ⁸⁻⁹ Ga İya lok ga mā shara lok ara ga beno löng yëy le erä. Eni ga Simón Pedro kjök tono Jesús boksho, ga tjlä ga kong ga «Tjlapga, pja opkjös bor zlong dwayo sira. Tja domer owa wleniyo» le. ¹⁰ Ba pjeyoga tjeng kyyong oblë roshko li beno löng eni bakoe. Tjeng kyyong oblë roshko li, epga ko Santiago, Juan. E Zebedeo wapga.

Eshko ga Jesús tjlä Simón kong ga «Lëye bangkjrëp llëme. Pja to shäng mā shak ame. Pja iër to ber shäng no töng bor kong shara» le. ¹¹ Eni ga kyyong li shira tjeng pjöshko iröng obi, ba llëbo tjeng kës li rayara, ga to jek lok Jesús tjök.

Domer poglo go swlo ara, sho an do jïkong wleniyo pop-tara Jesúsde kjlara

¹² Pjlara ga Jesús öötong shäng kjök kjrïnashko ga domer shrono shäng kjlara ba shwoy. Domer li poglo go swlo ara, sho an do jïkong. Jesús İya ga kjök tono, kujono bokdo kjlay klung go, ga tjlä ba kong ga «Tjlapga, tja

poptëp woydë ga tja poptëp ga pjluë» le.

¹³ Kuya ga porwara ba orkwo go, ga tjlä ga «Pja poptër woydë. Pja ber pjluë shara» le. Jekdo eshko ga domer li poptono beno pjluë.

¹⁴ Eshko ga Jesús tjlä ba kong ga «Pja poptoror lëp ë kong llëme. Pja nom opping syöshtaga Sbö kong nopga kjïshko li kong, pja İya wlo eröe. Sbö sëngglo lara Moisésde, pja äär Sbö poshrëk ba ushko ga pjluë wlo li söp, twëp ba kong, pja poptono miydëba wlo» le.

¹⁵ Gueniyo ga Jesús roy shdöktong jek këgong. E kjïshko ga shäng lishko ga oba tön löng ba shwoy ara anmoyö, ba kuk wlo, ba swlo llë li popte wlo bakoe.

¹⁶ Gueniyo olöshko ga Jesús opkwë jek shäng eye llëmshko, syöshtë Sbö kong tjoksa wlo.

Domer dre kuga llëm wleniyo poptara Jesúsde kjlara

¹⁷ Dbar kjwara ga Jesús sök oba ping. Eshko ga fariseoga, no pinggaga kjök ilgwekklo tara Moisésde li go, e shrono löng Galilea kjokyo oblë oblë dwayo, Judea kjokyo oblë oblë dwayo, Jerusalén kjokyo dwayo bako, ga sirkeno löng eshko. Eshko ga Tjlapga dbo kësbang tjeng Jesús tjök, swlopga popte wlo. ¹⁸ Eni ga domerga tjwe löng eshko kjlëbö, swlo söno kjlara poglo roshko. Swlo li buk töshko, dre kuga llëm wleniyo. Söya lok kjër roshko, ie buk Jesús

bokshto wlo lara. ¹⁹ Gueniyo jek opzrëk kjone go llëm, oba ara kjÿy. Eni kuzong ga jem tyono lok u dbo kjing sdok li kjing go, kjing döra sira, swlo li lona ter pjang ba poglo roshko öötong buk dew, oba ara tjrëko, Jesús bokshto.

²⁰ İya Jesúsde ga swlo sögaga li mär ba go ga tjlë swlo buk töshko li kong ga «Domer, owa pjang bop go li lönor beno drete» le.

²¹ No pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésde li go, fariseoga löng eshko, e wotjlik lok ga «¿Kjwe ëro? jDomer kjwe shäng Sbö läywë owa, ber tjwlö llëm wlo le! Owa löngga nopga kong li Sbö eröe» le.

²² Wotjlik löng llë li miydara Jesúsde pjir kuzong ga tjlë ba kong ga «¿Pjây wotjlik owa eni ega? ²³ «Owa pjang bop go li lönor beno drete» loror ba kong. Gueniyo lönorde, de lönor llëm, e İgömi llëme. Gueniyo ga «Pja kojözong. Pja jëkzong» loror ba kong ga pop-tororde, de poptoror llëm, era İgömi wëlle. ²⁴ Kjok ëre kjing go ga no to ter kjok dogo dwayo ëre dbo ara, owa pjang nopga go li lön ber dret wlo ga pjluë. Miydëmi wlo ga llëbo shäryër e» le. Eni ga tjlë swlo buk töshko li kong ga «Lër bop kong ga pja kojözong. Bop bukklo kjwe kjros, ga pja nom bop ushko» le. ²⁵ Kuya ga kojono nopga löng li bok-shto, ba bukklo li kjrara, ga to jek ba ushko Sbö poshrëk ara. ²⁶ İya nopga tjeng eshko lirë

ga beno löng yëy le erä, ga Sbö poshrëra, ga tjlë lok ëng kong ga «Eri ga llëbo İydë llëm obi, e İnoy jlöe» le.

Leví rokara Jesúsde

²⁷ E irgo ga Jesús opshino to ey dwayo. Jek jëk shängshko ga domer sök kjlara eshko ko Leví, e dbur töngga Roma so kong. E sök ba pak lishko. İya Jesúsde ga tjlë ba kong ga «Pja tek bor tjok, pja pin wlo» le. ²⁸ Kuya ga kojono, ba llëbo tjeng kës li rayara, ga to jek ba tjok.

²⁹ E irgo ga Leví dli shäryono kës bang ba ushko, Jesús poshrëkklo. Eshko ga oba shrono löng ara ië, tjrëko nopga dbur töngga Roma so kong shrono löng ara bakoe. ³⁰ İya fariseoga, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésde go lirë ga tjlë lok Jesús oppinggaga löng li kong ga «¿Pjây ië nopga owa wleniyo tjok kjweni ega?» le.

³¹ Kuya Jesúsde ga tjlë ba kong lok ga «Nopga löng pjlu, swlo llëm ga e dwlomnega woydë llëme. Swlopgara dwlomnega woydë. ³² Eni ga tja shrono shäng kjok ëreshko, nopga pjlo bek li rokaga llëm, nopga owa li rokaga, llëbo owa shärye löng li, e owa jlöe le, ga raye wlo» le.

Jesús lano shji ië llëm kjishko

³³ Eshko ga tjlë lok ba kong ga «Juan oppinggaga ië llëm syöshtë Sbö kong wlo dbar kop ara. Fariseo oppinggaga omshäryë eni bakoe. ¿Bop oppinggagara ië enido ega?»

³⁴ «Orkwosmozlong dbaryoshko ga domer orkwosmok wlo li† shäng ba tjok obishko ga nopga mak löng eshko li‡ ië llëm ga äe. ³⁵ Gueniyo domer li söraba ba shjiryoshko ga epga ië llëm eshko jā» le ba kong.

³⁶ Eshko ga tjlëno ba kong lok llëbo jyäglo go obi. Tjlë ga «Shji shwong tjaglën§ zëy sira, shwong këguë* bängyëy e go wlo llëme. Shäryroy eni kjwe ga shwong tjaglën li sreya, ga shwong këguë li ber owa bakoe.

³⁷ »Kjillgwo bo dyo dbo ara tjaglën† tyëy ba bapkwo këguë shäryak öng kwota go‡ roshko llëme. Shäryroy eni kjwe ga ba bapkwo li böptur. Eni ga kjillgwo bo dyo li, e ber llëno ame, ba bapkwo li ber eni bakoe. ³⁸ Eni kuzong ga kjillgwo bo dyo dbo ara tjaglën tyëy wlo ga woyde bapkwo tjaglën. ³⁹ Eye kjillgwo bo dyo dbo ara këguë li iono ga kjillgwo bo dyo tjaglën li ie woydë llëme. Eshko ga tjlë ga “Këguë li pjlú, tjaglën li kjinmo” le eni» le.

6

Woshtozlong dbaryo ga Jesús oppinggaga dwla bo kjrono

¹ Woshtozlong dbaryo kjwara ga Jesús jëk shäng dwla dgak buk li tjrëko ba oppinggaga tjok. Eshko ga ba oppinggaga löng dwla bo kjrë, ga kjwokäya or go, ue lok wlo. ² Eni ga fariseoga kjone kjone tjlë ga «¿Llëbo shäryako woshtozlong dbaryoshko llëm li shäryëmi löng kjweni ega?» le.

³ Kuya Jesúsde ga tjlë ba kong ga «¿Dënashko ga David, ba yorkagaga, e pjlí lok arashko ga llëye shäryara tak pjang Sbö tjlökwo go li, e lomirë llëmdo? ⁴ David opzrëno jek shäng Sbö u roshko, ga pjlung shosho suk pjir iak beno tjeng dboy Sbö kong li uara, ga twara ba nopga jëk löng ba tjok li kong, ue wlo bako, e uaga syöshtagagarë erö gueniyo» le.

⁵ Ga tjlë ba kong obi ga «Woshtozlong dbaryo kägäyo li, no to ter kjok dogo dwayo ère li e» le.

Woshtozlong dbaryo ga swlo poptara Jesúsde kjlara

⁶ Woshtozlong dbaryo oblëshko ga Jesús opzrëno jek judióga syö uyo jong kjok eshko li roshko, ga nopga tjeng eshko li pina. Domer shäng kjlara eshko orkwo këlë slosloe. ⁷ Fariseoga, no pinggaga kjok llgwekklo tara

† 5:34 Domer orkwosmok wlo le li, e Jesús loklo. ‡ 5:34 Nopga mak löng eshko le li, e Jesús oppinggaga loklo. § 5:36 Shwong tjaglën le li, e tjlökwo twara Sbörë jlökoyoj tjaglën Jesús kjishko li loklo. * 5:36 Shwong këguë le li, e tjlökwo twara Sbörë Israel tjëyoga kong jlökoyoj dënashko li loklo. † 5:37 Kjillgwo bo dyo dbo ara tjaglën le li, e tjlökwo twara Sbörë jlökoyoj tjaglën Jesús kjishko li loklo. ‡ 5:37 Kjillgwo bo dyo dbo ara bapkwo këguë shäryak öng kwota go le li, e tjlökwo twara Sbörë Israel tjëyoga kong jlökoyoj dënashko li loklo.

Moisésdë li go, e löng eshko bako, Jesús dë, swlo li popte woshtozlong dbaryore ÿya lok wlo, rote e go wlo.

⁸ Wotjlik löng llë li miydara Jesús dë pjiir kuzong ga tjlä swlo li kong ga «Pja kojös shäng nopga löng kës ëre tjräko» le. Kuya ga shäryara eni. ⁹ E irgo ga Jesús tjlä nopga tjeng li kong ga «Pjäy kong llëbo kjakrokër kjrina.

¿Woshtozlong dbaryo ga llëye shäryëy oblë kong ga pjlú? ¿Llëbo pjlúre, de llëbo owa? ¿Ëre dbaryo ga kjlara buk ba llëmdo shinmotkë wlo ga llëye shäryëy? ¿Wëyëre, de kjimtëy?» le.

¹⁰ Eshko ga löng ba zlong bäng pjiribri li ña uunkong, ga tjlä swlo li kong ga «Pja orkwo roshwizong» le.

Kuya ga shäryara eni, ga ba orkwo poptono beno pjlúe. ¹¹ Gueniyo ga nopga löng li iirkono ara, tjlä lok ëng kong ga «¿Llëye shäryëy Jesús kjwe kong ga pjlú?» le.

Jesús domerga kjrono doglo sak kjwara kjingsho pjök (12)

¹² Eshko dbaryo ga Jesús opshino to jem shäng dlup jong kjwara bigdo go, syöshtë Sbö kong wlo, ga syöshtono shkëe. ¹³ Wëshko kjok shröng ga ba oppinggaga rokara tek löng ba zlong bäng. Eshko ga kjrara doglo sak kjwara kjingsho pjök (12), ber löng Sbö tjläkwo roy laga ba äska wlo. Epga ko lok eni:

¹⁴ Simón, e koiara beno Pedro;

Andrés, e Simón lëng;
Santiago;

Juan;

Felipe;

Bartolomé;

¹⁵ Mateo;

Tomás;

Santiago, e Alfeo wa;

Simón, e zelote;

¹⁶ Judas, e Santiago wa;

Judas Iscariote, e Jesús soynega.

Jesús nopga pino träk llëme

¹⁷⁻¹⁸ E irgo ga Jesús to ter dlup li dwayo ba oppinggaga kjrara li tjok, ga öötong löng sdam lëkong. Eshko ga nopga tjeng träk llëm, opping ba tjok wlo. Nopga shrono löng ara ba kuk wlo, ba swlo llë li popte wlo bakoe. Shrono löng li, e Judea sopga, Jerusalén sopga, Tiro sopga, Sidón sopga bakoe. Tiro kjokyo, Sidón kjokyo, e tjeng dlung sor go. Ëye tjeng eshko goshko Ä sëyaga ga e poptara Jesús dë. ¹⁹ Eshko ga ëye ba shwong porwono ga poptono ba dbo kësbang go. E kjishko ga uunkong wotjlik lok ba porwële.

Llëye shäryëy, shji ber löng wopjlu wlo

²⁰ Eshko ga ba oppinggaga ÿya Jesús dë ga tjlä ba kong ga «Nopga song wleniyo, pjäy ber wopjlu, Sbö ber bomi pjluyo kjishko.

²¹ Pjäy löng pji ara wleniyo, pjäy ber wopjlu, llono ga pjäy ber löng bö tjung kjishko. Pjäy löng slar ëë wleniyo,

pjāy ber wopjlú,
 llono ga pjāy ber lōng jar
 kjīshko.

22 Pjāy iywaba shjiktēng, pjāy
 wlokrēba llēm, pjāy
 lāywēba owa, bomi ko
 e owa lēba, shāryēba
 eni no to ter kjok dogo
 dwayo ēre kjīshkoshko
 ga

pjāy ber wopjlúe.

23 Eni ga pjāy āar kjok
 dogoshko ga pjāy
 potjwlēn ara. E kjīshko
 ga shāryēba owa bomi
 kong enishko ga pjāy
 woydē llēme. Pjāy ber
 woowa llēm dey. Sglik
 lēmi, öö lēmi ara, pjāy
 lōng wopjlú kjīshko
 bakoe.

Dēnashko ga Sbō tjlōkwo
 lagaga shdunaba eni
 bakoe.

24 Gueniyo ga pjāy nopga
 dbur ara wleniyo,
 pjāy song jlō,
 llono ga pjāy lōng pjlú
 dbaryo li pjitong
 kjīshko.

25 Pjāy lōng bö tjung wleniyo,
 pjāy song jlō,
 llono ga pjāy ber lōng pjlú
 ara kjīshko.

Pjāy lōng jar wleniyo,
 pjāy song jlō,
 llono ga pjāy ber lōng slar
 ēē kjīshko.

26 Pjāy poshrēkoba arashko ga
 pjāy song jlōe.

Dēnashko ga nopga
 to lōng tjlē ga “Tja
 Sbō tjlōkwo laga” le,
 gueniyo ichaga Sbōrē
 llēme. Eshko ga epga
 poshrēbaba ara bakoe.

Bi moskwoga woydēy ara

27 »Gueniyo ga lēr pjāy
 bor kuga li kong ga bomi
 moskwoga woydozī ara. Ēye,
 pjāy iywa shjiktēng ga kong
 llēbo shāryozī pjlú dey. 28 Ēye
 wotjlik owa bop tjok ga pjāy
 wotjlik pjlú ba tjok. Ēye,
 pjāy bokrotke ga pjāy syōstē
 Sbō kong ba kjīshko dey.
 29 Pjāy kwomso shpora oblērē
 pjlara ga kalēkong twēmi ba
 kong, shpoya wlo bakoe.
 Bomi shwong kop lēkong dōra
 ga bomi shwong ter lēkong
 twēmi ba kong bakoe. 30 Ē
 pogo tjwe bomi shwoy llēbo
 rokē ga twēmi ba kong. Llēbo
 dōra bop shjiryō ga wēyē.
 31 Pjāy llēbo shāryos oblē
 kong, woydēmi ga shārye lok
 bomi kong sorē ga eni.

32 »¿Bomi woydagaga woy-
 domirē dō wleni ga pjāy
 potjwlēkklo llē lēmiro? Nopga
 owa ēmdē ga omshāryē e
 kjoyoe. 33 ¿Bomi kjimtagaga
 kjimtomirē erō ga pjāy
 potjwlēkklo llē lēmiro? Nopga
 owa ēmdē ga omshāryē
 e kjoyo bakoe. 34 ¿Dbur
 poskwomi, tjwlō shimi irōng
 wlo dō ga pjāy potjwlēkklo
 llē lēmiro? Nopga owa
 ēmdē ga omshāryē e kjoyoe.
 35 Eni llēme. Nopga kong
 llēbo shārye Sbōrē pjlú bako,
 “Tja kjimtara Sbōrē” le llēm
 gueniyo. E kjīshko ga bomi
 moskwoga woydozī ara.
 Llēbo shāryozī pjlú ba kong.
 Dbur poskwōzī oba kong,
 ga tjwlō shimi llēme. Eni
 ga bomi potjwlēkklo ber

kësbanġe. Ga pġaj ber lōng Sbō Tjwłō Kësbanġyo li wapga jłōkoyo. ³⁶ Pja songe le bomi Datarē oba kong. Pja songe lozī oba kong eni bakoe.

«No *oblē llēbo owa shāryono*» lēy ē kong llēme

³⁷ »«No *oblē llēbo owa shāryono*» lēy ē kong llēme. Eni ga «Pġaj llēbo shāryono owa» le Sbōrē bomi kong llēm bakoe. «Pja shdungko» lēy ē kong llēme. Eni ga «Pġaj shdungko» le Sbōrē bomi kong llēm bakoe. Llēbo shāryara oblērē bomi kong owa li iozī ber tjwłō llēme. Eni ga owa pjang bomi go li lōya Sbōrē ber dret eni bakoe. ³⁸ Oba sēzīa. Eni ga pġaj sēya Sbōrē bakoe. Pġaj kong llēbo twe bayo ara, so resgwo bapkwō tjung kjoyo, resgwo bapkwō li roshko resgwo yoroy, kjing lliy or go, sigwo yoy ber lliktēng wlo, kjing goshko iēy jek obi, ber tjung kjopkwō shopte jong om go wleni. Shāryēmi oblē kong sorē ga shārye Sbōrē bomi kong eni bakoe» le.

³⁹ E irgo ga tjlēno ba kong llēbo jyāglo go obi. Tjlē ga «Nopga tjeng do pjōk kjok igō llēm wleniyo. Ķkjlara wlosōya ba kjlara lirē le ga lon jer tjeng pjōyīkong pjlēbgwo kjwaraso roy llēmdo? ⁴⁰ Oppinggaga tjwłō ara, ba pingga kjinmo llēme. Gueniyo ga oppino pjirshko ga āar ber ba pingga dik.

⁴¹ »Bomi kjlara bok bāng kjor pġloyo ĩmi kjēr. E wopro

ga bomi bok roshko kjorkwang buk kjwangna li ĩgōmi llēme. ĶShāryēmi eni egaro? ⁴² ĶKjorkwang buk bomi bok roshko li ĩgōmi llēm ga «Kjor pġloyo buk bop bok bāng kjwe shir bop kong» lēmi bomi kjlara kong sorēro? ĶPġaj Sbō tjłōkwō sōga jłōkoyo lēmi, gueniyo pġaj wotjlik owa bomi pjlúshko! Kjorkwang buk bomi bok roshko li shizī bām go. Enira kjor pġloyo buk bomi kjlara bok bāng li ĩgōmi wēlē, shimi ba kong wlo.

Kjor, e sorē miydēy ba bo go

⁴³ »Kjor doyo pjlú ga botjyē ga owayo drete. Kjor doyo owa ga botjyē ga pjlúyo dret bakoe. ⁴⁴ Kjor, e sorē miydēy ba bo go. Kjor bo kjrēy shklik doyo go llēme. Kjillgwo bo kjrēy shkō sho doyo go llēm bakoe. ⁴⁵ No pjlú ga tjlē pjlú, wotjlik pjlú ba pjlúshko kjīshko. No owa ga tjlē owa, wotjlik owa ba pjlúshko kjīshko bakoe. Llēbo tjeng bomi pjlúshko lomirē bomi kjamo go.

U shāryēy sorē

⁴⁶ »Pġaj tjlē bor kong ga «Pja bor Tjlapga jłōkoyo» lēmi, gueniyo tja kolēmi llēme. ĶShāryēmi eni egaro? ⁴⁷⁻⁴⁸ ĶEye tjwe bor shwoy, tja tjłōkwō kuya, ga llēye loror li shārye ga e so domer u ywaga kjlara kjoyoe. U shāryarashko ga shwleyo pjlona rong, ga ak iara ba so bāng pjiribrie. Shāryara pjir ga di to jer, pjono u li goshko ga to wito llēm, u li shāryara pjlú kjīshko.

49 Gueniyo ëye, tja tjlökwo kuya, ga llëye loror li shärye llëm ga e so domer u ywaga oblë kjoyoe. U shäryarashko ga ba shwleyo pjlonä uriso, rong llëme. Shäryara pjir ga di to jer, pjono u li goshko ga skwara pjir, söra dirë drete» le.

7

Ëngkjwaga kägäyo parkaga poptara Jesúsdë kjlara

¹ Jesús tjlëno oba kong pjir ga opzrëno jek öötong shäng Capernaúm kjokyo. ² Domer sök kjlara eshko, e Roma so, e ëngkjwagaga ara kägäyo bakoe. Domer li parkaga tjwlëk shäng pjir wleniyo buk kjlara, woyde ara wleniyo, e swlo ara, wolontoe. ³ Ga Jesús roy kura ba kägäyo lirë, ga judío tjlapgaga kjok llgwegä wleniyo ichara kjlöbö, Jesús rokë, ba parkaga li poptë wlo.

⁴⁻⁵ Öötong löng Jesús shwoy ga tjlë ba kong ga «Tjlapga, rokërwa bop kong ga domer li kjimtos sira. E judío bishīya dik llëm, gueniyo bi tjëyoga woyde ara. Tjawa kong syō uyo shäryara kjwara om go. E kjimtako jlō» le. ⁶ Kuya ga to jek ba tjok.

Jek löng ääto ba ushko ga ëngkjwaga kägäyo li, ba pjeyoga ichara kjlöbö, lan Jesús kong obi wlo. Öötong löng ba shwoy ga tjlë lok ba kong ga «Domer li tjlökwo ichono bop kong. Tjlë ga “Tjlapga, pja tek bor ushko llëm ga buë. Tja llëno llëm, tjwlö llëm, pja opzrëk tek bor

u roshko wlo. ⁷ Pja ñnorjek om go bop shwoy llëm e kjishko. Bor parkaga poptë lëp erö ga poptë dani. ⁸ Tja kägäyo tjok. Llëye le bor kong li shäryër eni iyado. Tja ëngkjwagaga ara kägäyo. Llëye lër ba kong li shärye lok eni iyado bakoe. ‘Pja nomo’ lër kjlara kong ga toe. ‘Pja tegö’ lër kjlara kong ga teke. Bor parkaga tjwlëk shäng pjir wleniyo ichër llëbo shäryë ga shärye eni” le bop kong eni» le.

⁹ Kuya ga beno shäng yëy le erä. Ga nopga jëk löng ba tjok li İya ga tjlë ba kong ga «Lër bomi kong ga domer, e mär bor go jlökoyo, Israel tjëyoga uunkong kjinmo» le.

¹⁰ E irgo ga domerga ichara li öötong löng ëngkjwaga kägäyo li ushko iröng obishko ga ba parkaga swlo ara li wlëna shäng pjlu tjan.

Syā wa shinmotkono woshrra Jesúsdë kjlara iröng obi

¹¹ E irgo ga Jesús jek shäng jongya kjok ko Naín, ba oppinggaga tjok. Oba jek löng ara ba tjok bakoe. ¹² Jek löng ääto eshko ga shinmo sökoba jek pjang kjlara, iëba sakshko wlo. Shinmo li meyo, e syā, ga wa domer oblë drete. Kjok eshko sopga jek löng ara ba yorkë. ¹³ İya Tjlapga Jesúsdë ga songe le, ga tjlë ba kong ga «Pja slar ame» le.

¹⁴ E irgo ga jek öötong shäng shinmo li zlong bäng ga ba bapkwō söya lok pjang li porwara. Ba sögaga jek löng li slongtëng löngë. Eshko ga

Jesús tjlē shinmo li kong ga «¡Dwlas, lēr bop kong ga pja kojōzong!» le. ¹⁵ Ga shinmo li wloktēng sök, ga tjlēno. Eshko ga ichara Jesúsdē to irōng ba mekē tjok obi.

¹⁶ Īya lōng lirē ga bangkjre lok trāk llēme. Ga Sbō poshrēra lok ara. Tjlē lok ga «Sbō tjlōkwo laga weno shäng bi tjrēko kjlara kēsbange» le. Ga tjlē lok obi ga «Sbō shrono shäng, ba nopga kjimtē wlo» le. ¹⁷ Jesús roy shdōktong Judea kjokyo kjok kjwang jīkong, kjok shto oblē oblē ber tjeng ba worbo go bakoe.

Juan No Waga

¹⁸ E irgo ga llēbo shāryak eni li, e roy kura Juandē pjir, laga ba oppinggagarē ba kong. Eni ga ba oppinggaga rokara ba shwoy do pjök, ¹⁹ ga ichara tjlē Tjlapga Jesús kong ga «¿No pjluyo iche le Sbörē koshērwa lōng li pjare, de oblē koshorwarē?» le.

²⁰ Eni ga öötong lōng Jesús shwoy ga tjlē ba kong ga «Tjawa ichara Juan No Wagarē tjlē bop kong ga “¿No pjluyo iche le Sbörē koshērwa lōng li pjare, de oblē koshorwarē?”» le lok ba kong eni.

²¹ Jekdo eshko ga nopga swlo oblē oblē wleniyo, nopga goshko Ä sēyaga, e poptara Jesúsdē ara. Ga nopga kjok ĩgō llēm wleniyo poptara ara, beno lōng kjok ĩgō pjlúe. ²² E irgo ga Jesús tjlē Juan oppinggaga li kong ga «Llēye ĩnomi, kuromi li

to lēmi Juan kong. Nopga kjok ĩgō llēm wleniyo kjok ĩnoe. Nopga jēk llēm wleniyo jēktonge. Nopga poglo go swlo ara, sho an do jīkong wleniyo poptonoe. Nopga kjok kugō llēm wleniyo kjok kunoe. Shinmoga woshrono irōng obi. Nopga song wleniyo kong Sbō tjlōkwo roy pjlú lak ba kong. ²³ Ēye mär bor go, ga tja raye llēm ga era ber sök wopjlúe» le.

²⁴ Epga toshko ga Jesús tjlēno oba kong Juan kjīshko. Tjlē ga «¿Pjāy jek lōng kjok dogro no llēmshko, Juan ĩkshko ga pjāy äatē eshko llēm obishko ga domer, e kjwe sorē loromi? ¿E sjro bakwara pjlukdē wleni loromire? ²⁵ ¿Eni llēm ga e kjwe sorē loromi? ¿E doyono shäng shwong wolēsowa, tjwlō ara wleniyo go loromire? Miydēmi pjlú ga nopga dbur ara eniyo lōng pjlú ushko. ²⁶ ¿Eni ga e kjwe sorē loromi? ¿E kjwe Sbō tjlōkwo laga loromire? E jlōe. Ga e tjwlō ara, Sbō tjlōkwo lagaga oblē kjinmo. ²⁷ Sbō tjlōkwo tak pjang li goshko ga Sbō tjlēno Juan kjīshko. Tjlēno beno eni: “No ichēr kjlara bop bām go, bop roy laga, irbo poshāryē bop kong wlo.”* ²⁸ Lēr bomi kong ga nopga uunkong kjok ĩre kjing go äatē tjwlō ara, Juan kjinmo llēme. Eni gueniyo ga nopga lōng Sbō sök no pjluyoshko kjlobi li tjwlō ara, Juan kjinmo» le.

²⁹ (Jesús tjlōkwo kugaga

* 7:27 Malaquías 3.1.

uunkong, nopga dbur tōngga Roma so kong ëmdë ga tjlë ga «Sbö tjlökwo, e beke» le, optwono Juan kong, we jer di roshko li kjïshko. ³⁰ Gueniyo ga fariseoga, kjok llgwekklo tara Moisésdë li miydagaga pjlu wleniyo, era optwono Juan kong, we wlo llëme. E kjïshko ga Sbö tjlökwo kjrara lok llëme.)

³¹ Ga Jesús tjlë obi ga «Eerishko dbaryo sopga, ¿pjây so llë kjoyo lër bomi kong?

³² Pjây so kjwozirga öö le löng ëng kong llëbo soynezzlong shtoyosho tjör kjoyoe. Tjlë lok ga

»“Tjawa dbonmo bakwono ga

bëyotkoromi llëme.

Tjawa tono tēkwo woydoklo ga

pjây slatong llëm bakoe” le lok eni.

³³⁻³⁴ »Lër ega lër bomi kong. Juan No Waga shrono shäng ga iono llëm Sbö kong dbar kop ara, ga kjillgwo bo dyo iono llëm bakoe. Eshko ga “Kjwe goshko Ä sëya kjlara” loromi. E irgo ga no to ter kjok dogo dwayo ëre shrono ga tja ië ara, tja kjillgwo bo dyo ië bakoe. Eni ga “Domer kjwe ië sïyo, nelötkë äe, jëk nopga owa wleniyo tjok, ië nopga dbur tōngga Roma so kong li tjok bakoe” lëmi eni. Lër bomi kong ga pjây so kjwozirga löng li kjoyo e kjïshko. ³⁵ Sbö kjok miydë li, e jlöe miydëba ba sögaga li go» le.

Fariseo ko Simón

³⁶ Fariseo shäng kjlara. Pjlara ga Jesús mana jek ba

ushko ië, ga Jesús jek öötong sirkeno sök ië ba tjok eshko.

³⁷ Kjok eshko ga walë shäng kjlara, llëbo owa shäryaga wleniyo. Kuya ga Jesús sök ië fariseo li ushkosho ga jek öötong shäng eshko, wloshko poshtikklo bapkwö tjlö ara, roshko poshtikklo lö pjlebëe.

³⁸ Öötong shäng Jesús zlong bäng ga slar ëëe. Ba boryo li tjöno Jesús dre kjing go, ga döya sök ba käkzong go. Eni ga ba dre li lö shira, ga kjing go poshtikklo li kwona.

³⁹ İya fariseo, Jesús maga lirëshko ga wotjlik ga «Domer kjwe Sbö tjlökwo laga wleniyo jlökoyo kjwe ga walë sök ba porwë kjwe owa miydara pjire» le. ⁴⁰ Fariseo li ko Simón.

Eni ga Jesús tjlë ba kong ga «Simón, tjlökwo lër woydë bop kong sira» le.

Kuya ga tjlë ba kong ga «Tjlapga no pingga, lozong» le.

⁴¹ Eshko ga tjlë ba kong ga «Pjlara ga nopga tjeng do pjök, pogo tjlö dbur poskwongga wleniyo kong. Kjlara pogo tjlö ba kong bayo domer parkë dbargwo sak dbäw pjloglo shkëng (500) äska wleni. Kjlara obi pogo tjlö ba kong bayo domer parkë dbargwo sak shkëng (50) äska wleni. ⁴² Ga potjwlëya lok ga ä kuzong ga dbur poskwongga li tjlë ba kong lok ga “Wëyë, tja potjwlëmi ame” le. ¿Eni ga kjone dey ga e woyde ara anmoyö?»

⁴³ «Bor kong ga kjlara pogo tjwlō ara, potjwlēkklo ame li e» le.

Kuya ga tjlē ba kong ga «Lēp li eni jlōe» le. ⁴⁴ Eni ga walē li iya ga tjlē Simón kong ga «Walē kjwe izong. Tja shrono tek shäng bop u roshkoshko ga tja kong di tworop, tja dre shkwē e go wlo llēme. Gueniyo bor dre pōra kjwerē ba boryo go, ga dona ba kākzong go.

⁴⁵ Tja wlojroropshko ga tja lō shirop llēme. Gueniyo tja shrono tek lēkong ga bor dre lō shiya kjwerē wop sit wop site. ⁴⁶ Kjyo kwonop bor dlu kjing go llēme. Gueniyo poshtikklo kwona kjwerē bor dre kjing go. ⁴⁷ E kjīshko ga lēr bop kong ga owa pjang ba go ara li lōnor beno drete. E kjīshko ga tja woyde ara anmoyō. Gueniyo ēye kong, owa pjang ba go li lōnor sira dō ga tja woyde ara anmoyō llēme» le.

⁴⁸ E irgo ga Jesús tjlē walē li kong ga «Owa pjang bop go li lōnor beno drete» le.

⁴⁹ Eshko ga nopga mana tjeng iē ba tjok li tjlē ēng kong ga «¿Kjwe ēro? ¿Owa pjang oba go li lōya sorē?» le.

⁵⁰ Gueniyo ga Jesús tjlē walē li kong ga «Pja mär bor go kuzong ga pja dōktonge. Pja nom wopjlú bop ushko» le.

8

Walēga Jesús kjimtaga

¹ E irgo ga Jesús jēk to shäng kjok kjrina kjrina, ga Sbō ber no pjluo sorē li roy pjlu le

shäng oba kong. Ga domerga kjrara doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li jek lōng ba tjok, ² walēga jek lōng ba tjok kjlōbō bakoe. Walēga li bām goshko ga kjone kjone swlo oblē oblē, kjone kjone goshko Ä sēyaga, ga poptara Jesúsdē beno pjluē. Kjlara ko María Magdala so. Dämārshko ga Ä sēyaga tjeng ba goshko doglo kjäk (7) li ichara to uunkong. ³ Kjlara obi ko Juana, e Cuza boy. Cuza, e parkē shäng Herodes kong, ba llēbo daga. Kjlara obi ko Susana. Jesús kjimte walēga lirē lōng, ba dbur baīya li go.

Dwla sguingga

⁴ Pjlara ga oba shrono kjok shto oblē oblē dwayo ga tōno ara Jesús sök lishko. Eshko ga Jesús tjlēno ba kong llēbo jyāglo go. Tjlē ga ⁵ «Domer shäng kjlara dwla sguingga. Pjlara ga opshino to jek dwla sguing. Sguīyashko ga kjone kjone lono tjeng irbo bäng, ga shglēraba, uara sēnwarē drete. ⁶ Kjone kjone lono tjeng ak ara tjrēko. Gueniyo klung sho li shglēk llēm kjīshko ga dwla li wenoshko ga danoe. ⁷ Dwla kjrina obi, e lono tjeng shkō sho roshko, ga wenoshko ga llgwīna drete. ⁸ Dwla kjrina obi, e lono tjeng klung sho pjlu kjing go, ga kuno, botjyono pjluē. Kjoneshko ga sok kjwara botjyono kjwo sak dbāw (100)» le.

E irgo ga tjlē ba kong jek sira obi ga «Eye kwomgwo

tjok ga woyde ga kuya yõtso» le.

Jesús tjlěno llěbo jyāglo go erä ega

⁹ E irgo ga Jesús oppinggaga tjlě lok ba kong ga «Rokërwa bop kong sira ga llěye lorop llěbo jyāglo go li, e llě loklo pjllölgwes borwa kong, miydërwa wlo» le.

¹⁰ Kuya ga tjlě ba kong ga «Sbö ber no pjlujo sorë li roy miydaydëba llëm li pinaba bomi kong, miydëmi wlo. Gueniyo nopga oblë kongda, lër llěbo jyāglo go erä. Eni ga »“Iya löng ga llě iyde miyde lok llëm,

kuya löng ga llě loklo miyde lok llëm bakoe.”*

Dwla sguingga lanyo, e llě loklo lara Jesúsde

¹¹ »Dwla sguingga lanyo, e llě loklo lër bomi kong. Dwla li, e Sbö tjlökwo loklo.

¹² Dwla lono irbo bäng li, e eye Sbö tjlökwo kuno li loklo. Gueniyo Ä tjwe eshko, ga döya ba pjlushko dwayo, tjlökwo li kjre llëm wlo. Eni ga epga dār llëme. ¹³ Dwla lono ak ara tjrëko li, e eye tjlökwo li kuno ga beno shäng wopjlú li loklo. Gueniyo tjlökwo li äär ber ba pjlushko jlökoyo llëm kjishko ga tjlökwo li kjre dbar kjwöbö erä. E irgo ga llěye wen ba kong sira tjlökwo li kjishko ga raye, söya ame. ¹⁴ Dwla lono shkō sho roshko li, e eye tjlökwo li kuno li loklo. Tjlökwo li kura,

gueniyo wotjlik sök ara, wo pjang dbur go, llěbo pjlu kjok ère kjing goshko li woyotjlīya ara bakoe. E kjishko ga tjlökwo li woyo ba kong ame, ga bo wen tjlökwo li kjishko llëme. ¹⁵ E ga dwla lono klung sho pjlu kjing go li, e eye tjlökwo li kuno, ga kjre jlökoyo ba pjlushko li loklo. Kjre, ga söya iyado, ga bo wen tjlökwo li kjishko arae.

Iök shjiy

¹⁶ »Iök shjiy borkey, kjingüey wlo llëm, jney bi bukklo dorko wlo llëm bakoe. Iëy jong kjókshko dey, nopga opzrëk jek eshkosshko ga kälä të shjiy wëllë wlo. ¹⁷ Llěbo jney, miydëba jekdo llëm wlo. Gueniyo llono ga e miydëba dret, iök shjiy iak jong kjókshko wleni. ¹⁸ E kjishko ga bor tjlökwo kuzi yõtso, miydëmi pjlu wlo. Eye llěbo tjok ga sëya jek obi. Eye llěye llëm ga llěye tjeng sirawa li döya ba shjiryo drete» le.

Jesús, ba mekë, ba lëmga

¹⁹ Eshko ga Jesús mekë, ba lëmga, e shrono tjeng Jesús sök lishko, gueniyo öötong ba soshko llëm, oba ara kjishko. ²⁰ E kjishko ga roy laraba Jesús kong ga tjlě ga «Bop mekë, bop lëmga, e shrono tjeng bop ik kjoko» lëba.

²¹ Kuya ga tjlě ba kong ga «Eye, Sbö tjlökwo kura, ga kole ga era bor mekë wleni, bor lëng wleni» le.

* 8:10 Isaías 6.9.

Pjluk, di bäng buk kësbang, e ichara Jesúsde

22 Dbar kjwara ga Jesús opyono kjong roshko ba oppinggaga tjok, ga tjlä ba kong ga «Shji to dipzë, di bäng buk kësbang ëre kjwo kalëkong» le. Ga jek'lok. 23 Jek löng dipzë wopro ga Jesús ponoe. Eshko ga pjluk tjwe jong träk llëm, dbo ara di bäng buk kësbang'li kjing go. Di iöya ara, ga di dlin jong kjong li roy, pir sek seke.

24 Eni ga ba oppinggaga äär löng ba wolleng, tjlä ba kong ga «!Tjlapga, shji ba pitoe!» le.

Kuya ga kojono, ga pjluk, di iöya, e wlonä, ga beno tjeng tjëkso.

25 Eshko ga tjlä ba oppinggaga kong ga «!Pjäy oto? !Pjäy mär bor go llëm ega?» le.

Eshko ga epga beno löng sëya llëm, kjok bangkjre lok ara bakoe. Ga tjlä ëng kong ga «!Domer kjwe ëro? Tjläno pjluk, di iöya li kong ga kole pjlä» le.

Domer goshko Ä sëya kjlara

26 E irgo ga öötong löng Gadara kjokyo, di bäng buk kësbang li kjwo kalëkong.

27-29 Eshko ga domer shäng kjlara, goshko Ä sëya kjlara. Shäng dbar kop ara ga shwong pjung llëm, sök u roshko llëm, jëk to shäng sakshko erä. Ba orkwo, ba dre, e kjrocharaba dröng sho go pjloglo kop ara, där llëm wlo laraba, gueniyo shaya sëya lirëshko ga ba dröng sho

li skoya jek tas tas erä, ga iche sëya lirë kjok dogro no llëmshko.

Eni ga Jesús opshino jek shäng kjong roy dwayo li iya sakshko dwayoshko ga tek shrono shäng ba zlong bäng ga kjök tono.

Iya Jesúsde ga tjlä ba kong ga «!Ä sëya, pja opkjos domer kjwe go dwayo!» le.

E kjishko ga sëya li tjlä ba kong dbo go ga «!Sbö Tjwlö Kësbangyo Wa li pja! !Pja tek shäng bor barwë llëme! !Rokër bop kong sira ga tja shdum llëme!» le.

30 Kuya ga tjlä ba kong ga «!Pja ko llë?»

«Tja ko Kop Arae» le ba kong. Lara eni, Ä sëyaga tjeng domer li go ara kjishko. 31 Eni ga rokara Jesús kong ga iche Ä sëyaga shdüzlöng shtoyo llëme le. 32 Epga löng lishko soshko ga köchi tjeng träk llëm dlup poglo go, ië. Eni ga rokara Jesús kong ga iche jek köchi tjeng li go.

Kuya ga «jölö» le, 33 ga sëyaga li opkjono lok domer li go dwayo, ga jek lok köchi li go shara. Wop eni llëm ga köchi tjeng li zrono jer ri ri dlup poglo go, optono lok jer uunkong di bäng buk kësbang li roshko, ga shteno lok dret eshko.

34 Iya köchi dagaga tjeng lirë ga töktong jek ey dwayo, ga öötong löng nopga löngshko ga llëye shäryono li roy lara nopga kong pjire. 35 Kuya lok ga tek shrono löng ara ba ik. Shrono Jesús shäng

lishko ga ĩya lok ba zlong bäng ga domer dämär ga goshko Ä säya li, e wlëna lok bë sök eshko, doyono pjir shwong go, skwë ame, poptono sök pjluë. ĩya lok eni ga beno löng säya llëme. ³⁶ Domer goshko Ä säya li poptara sorë, e lara ba ĩgaga tjeng eshko lirë nopga shrono tjeng li kong. ³⁷⁻³⁹ Eshko ga kjok eshko sopga uunkong tjlä Jesús kong ga «Rokërwa bop kong sira ga pja opshis kjok ëreshko dwayo» le. Lara eni, kjok bangkjre lok ara kjïshko.

Kuya ga jlö lara, jer opyë sök kjyong li roy. Eshko ga domer poptono li tjlä ba kong ga «Rokër bop kong sira ga tja ios jek bop tjok.»

«llëme. Pja nom bop ushko iröng dey. Llëye shäryara Sborë bop kong li, e lep oba kong, miydëba wlo» le ba kong. E irgo ga Jesús to ey dwayo.

Eni ga jlö lara domer lirë, ga to jek kjok eshko kjwang jikong. Eshko ga e poptara Jesúsde sorë li roy le öötong shäng oba kong eshko.

Kjoglo wolono buk kjlara, walë swlo ara kjlara

⁴⁰ Jesús dipzono jek di bäng buk kësbang li kjwo kalëkong iröng obi. Öötong shäng di kjako ga oba tönö löng träk llëm eshko ba wlokjre. ⁴¹⁻⁴² Eshko ga domer shäng kjlara ko Jairo. Judíoga syö uyo jong eshko li kägäyoga shäng kjlara li e. Ba wa walë kjlaraso li wolontoe. E lu

pjloglo sak kjwara kjingsho pjök (12) erä. E kjïshko ga Jesús ĩya ga tek shrono shäng ba zlong bäng ga kjök tonö, kujono bokdo kjlay klung go, ga rokara jek ba ushko.

Kuya ga «jölö» le, ga to jek ba tjok.

Oba ara kjïshko ga Jesús jek shängshko ga pollikoba arae. ⁴³ Löng li tjreko walë shäng kjlara swlo ara lu pjloglo sak kjwara kjingsho pjök (12) tjän. Ba dbar ĩya ĩyado, poptë llëme. Öör shäng dwlomnega ara shwoy, ga ba dburwa tjeng li zana drete. Eni ëmdë ga poptono llëme. ⁴⁴ Eshko ga tek shrono shäng Jesús zlong bäng ba kokso shwo lëkong ga ba shwong worbo porwara, ga poptono jekdo eshko.

⁴⁵ Eni ga Jesús tjlä oba kong ga «¿Tja porwaga ërë?» le.

Kjlara kjlara tjlä ga «Tja llëme» le lok ba kong eni.

E kjïshko ga Pedro tjlä ba kong ga «Tjlapga, nopga ara kuzong ga pja polliya löng pjlor kar kare» le.

⁴⁶ Gueniyo kuya ga tjlä ba kong ga «Tja porwara ëborë, e miydorore. Kuror ga ëbo poptono, bor dbo kësbang go» le.

⁴⁷ Eni ga miydara walë lirë ga Jesús porwara li beno lütshko llëme. Eni kuzong ga tek shäng Jesús zlong bäng ga kjök tonö sök kjlo dete erä. Eshko ga nopga uunkong bokso ga porwara ega, poptono jekdo sorë, e lara ba kong pjire.

9

48 Kuya ga tjlē ba kong ga «Pja mär bor go kuzong ga pja poptonoe. Pja nom wopjlu bop ushko» le.

49 Jesús tjlē shäng walē li kong wopro ga no tek Jairo ushko dwayo shrono shäng kjlara ga tjlē Jairo kong ga «Bop wa yē shinmotkonoe. Tjlapga no pingga kjwe twēy tjötō ame» le.

50 Kuya Jesúsdē ga jlō lara llēme. Tjlē Jairo kong ga «Pja woydē llēme. Pja mär bor go ga bop wa poptē dani» le.

51 E irgo ga Jesús öötong shäng Jairo ushkosho ga Pedro, Santiago, Juan, Jairo, Jairo boy, epgara ichara opzrēk jek ba tjok. No oblēra ichara opzrēk llēme. 52 Eshko ga nopga slar wopjluk jong trāk llēm, kjloshtē ara bakoe. Jesús opzrēno jek u li roshkosho ga tjlē löng li kong ga «Pjāy slar ame. Kjoglo, e wolono llēme. Buk pē erä» le. 53 Kuya lok ga Jesús joywe lok jong erä. Miyde lok ga kjoglo li shinmotkonoe.

54 Eni ga Jesús opzrēno jek öötong shäng kjoglo buk lishko, orkwo shara, ga tjlē ba kong dbo go ga «Kjwozirwa, pja kojōzong» le. 55 Jekdo eshko ga kjoglo li woshrono, ga kojono shäng. Eni ga ba data, ba mekē, e ichara Jesúsdē ba sēng. 56 Eshko ga epga beno löng yēy le erä. Gueniyo ga Jesús tjlē ba kong lok ga «Llēye shäryono jūshko ēre lēmi ē kong llēme» le.

Ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li poshduna Jesúsdē

1 E irgo ga Jesús, ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li rokara, ga kong dbo twara, Ä sēya oblē oblē tjeng oba goshko li iche to wlo, swlo oblē oblē popte wlo bakoe. 2 Ga ichara Sbō ber no pjluoy sorē li roy lē oba kong, swlopga poptē bakoe. 3 Eni ga tjlē ba kong ga «Pjāy brikshko ga llēye sömi llēme. Pjāy kjorkung sök llēm, kjla llēm, dli llēm, dbur sho llēm bakoe. Shwong pjang bomi do go li sömi ga pjlu, gueniyo shwong oblēra sömi llēme. 4 Pjāy äär kjone pogo ga pjāy ber löng u kjwaraso, äär jong pjāy opshik kjok eshko dwayo guing. 5 Pjāy öötong löng kjone ga pjāy wlokjre llēm wleni ga pjāy opshik eshko dwayo, ga bomi dre pjlungyo lözī ber tjeng eshko. E ber pjāy kura lok llēm li jyäglo, ga owa li ber pjang ba go» le.

6 Eni ga epga to jek löng kjok kjrinishko kjrinishko, Sbō tjlōkwo roy pjlu lē oba kong, ga swlopga popte lok bakoe.

Juan No Waga zrōraba

7 E dbaryo ga llēye shärye Jesúsdē shäng li roy shdōktong ara. Ga kura Pjlu Herodesdē, ga beno sök wotjlik ara. No kjone kjone tjlē ga «E Juan No Waga li woshrokdo» le. 8 Kjone kjone obi tjlē ga «E Sbō tjlōkwo laga tek dēnashko so

Elías tjwayde shäng» le. Kjone kjone obi tjlē ga «E Sbō tjlōkwo lagaga tek dēnashko so kjlara li woshrokdo» le.

⁹ Gueniyo Herodes tjlē ga «E lanyotkēba ara. ¿Eni ga ē lēba? ¿E Juan woshrokdore? Nopga ichaga tjarē om go, Juan kägā zē tase» le eni. Eni ga drōno ara, İya wlo.

Jesús nopga sēno doglo sak dbāw dbāw pjloglo shkēng (5,000)

¹⁰ Sbō tjlōkwo roy lagaga Jesús āska li shrono lōng irōng obishko ga llēye shāryara lok li lara lok Jesús kong pjire. E irgo ga epga tōna Jesúsde tjeng dboy, ga sōra jek öotong lōng kjok ko Betsaida.

¹¹ Gueniyo ga miydara kjok eshko sopgarē, ga to jek lok ba irgo. Shrono lōng ba shwoy ga nopga li wlojkrara, ga Sbō ber no pjluoy sorē li roy lara ba kong, ga swlopga sōra lok tjeng eshko li poptara.

¹² Kjok sēng ga ba opping-gaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li tek shrono lōng ba zlong bāng ga tjlē ba kong ga «Kjok ēreshko llēye drete. Pjlú wlo ga nopga kjwe ichos to na dwayo, jek llēbo soynekoba kjone lishko, dli tjwlēk wlo, pozlong shtoyo wlēk wlo bakoe» le.

¹³ Kuya ga tjlē ba kong ga «Sēzī pjāydē dey» le.

Kuya lok ga tjlē ba kong ga «Ēreshko tjawa pjlung shosho suk pjir tjeng kjwo shkēng (5), mā tjeng do pjökdeya erā. ¿Woydēp ga

tjawa jongya dli tjwlēk nopga tjeng kēs ēre kongde?» le. ¹⁴ (Eshko ga domerga tjeng doglo sak dbāw dbāw pjloglo shkēng (5,000) dik. Walēga, kjwozirga, e shtak llēme.)

Eni ga Jesús tjlē ba kong ga «Nopga kjwe ichozī wlar tjeng tōshko, shtor shtor, doglo sak shkēng (50) sak shkēng (50)» le.

¹⁵ Kuya lok ga shāryara eni, ga nopga li wloktong tjeng tōshko uunkong. ¹⁶ Pjir ga pjlung shosho suk pjir kjwo shkēng (5) li, mā do pjök li, e kjrara Jesúsde, ga kjok dogo İya jem drēng ga tjlē Sbō kong ga «Tjawa kong dli tworop ēre. Tjawa ber wopjlú bop tjok e kjīshko» le. E irgo ga dli li twara ba oppinggaga kong, pjlogue lok nopga tjeng kēs li kong wlo.

¹⁷ Nopga uunkong iono beno lōng bö tjung, wopjlúe. E irgo ga dli worbo tōna ba oppinggagarē lok shing roshko, beno tjeng shing kjwo sak kjwara kjingsho pjök (12), tjung tjunge.

No pjluoy ichara Sbörē shrono shäng li, e Jesús lara Pedrorē

¹⁸ Pjlara ga Jesús sök syöshtē Sbō kong. Ba opping-gaga lōng ba tjok erōe. Eshko ga tjlē ba kong lok ga «¿Kumi ga tja ē lēba?»

¹⁹ «No kjone kjone tjlē ga pja Juan No Waga li woshrokdo le. Kjone kjone obi tjlē ga pja Sbō tjlōkwo laga tek dēnashko so Elías tjwayde shäng le. Kjone kjone

obi tjlē ga pja Sbō tjlōkwo lagaga tek dēnashko so kjlara li woshrokdo le» le lok ba kong eni.

²⁰ Kuya ga tjlē ba kong ga «E ga pjāye, tja ē lēmi?» le.

Kuya Pedrorē ga tjlē ba kong ga «No pjluyo ichara Sbōrē shrono shāng li, e pja» le.

²¹ Kuya ga tjlē ba kong lok ga «Tja ē lēmi ē kong llēme» le.

Jesús lano ba wolon dbaryo kjīshko

²² Eshko ga tjlē ba kong obi ga «Äär dbar kjwara ga no to ter kjok dogo dwayo ēre shdungoba arauging. Judío tjlapgaga kjok llgwega wleniyo, syōshtaga kägāyoga, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdē li go, tja wlokjre lok llēme. Ga tja zrōkoba, gueniyo äär dbargwo mya ga tja woshre Sbōrē irōng obi» le.

²³ E irgo ga tjlē uunkong kong ga «Ēye jēk woydē bor tjok jlōkoyo ga ber shāng bor woyotjlik īyado, wotjlik llēbo shāryē kjok ēre kjing goshko ame bakoe. Bor kjīshko ga llēye shāryēba ba kong llē pogoshko li, e zrōkoba pjang kjlōs go ēmdē ga e ba kong ga llēye llēme. ²⁴ Ēye wotjlik opdē om go, zrōkoba bor kjīshko llēm wlo le ga äär kjok dogo llēme. Gueniyo ēye jēk bor tjok jlōkoyo, e zrōraba bor kjīshko ēmdē ga era ber sök sē īyado kjok dogo. ²⁵ Ēye, llēbo tjeng kjok ēre kjing go kēs li kjrara tjeng ba wloy ēmdē ga e llēno llēme. Wolono ga öötong

kjok dogo llēm ga to jeno ba llēbo li tjok.

²⁶ »Ilono ga no to ter kjok dogo dwayo ēre tjwe bor dbo kälā goshko, Data Sbō dbo kälā go, bor parkagaga kjok dogo so tjok. Eerishko ga ēye, tja lökyokjre oba boksho ga eshko ga lökyokjrēr eni bakoe.

²⁷ Lēr bomi kong jlōkoyo ga pjāy kjone kjone löng ēreshko wolontē llēm obishko ga Sbō ber no pjluyo sorē li īmi wēlēe» le.

Jesús kjlōpswono beno kälā lletlet

²⁸ Dbargwo kjwong (8) irgo ga Pedro, Santiago, Juan, e sōra Jesúsdē jem ba tjok dboshko, ga öötong löng dlup jong kjwara kjōkshko li go, syōstē Sbō kong wlo. ²⁹ Eshko ga Jesús syōstē Sbō kong wopro ga ba bokkwo kjlōpswono, shwong beno pjlublún, kälā lletlete. ³⁰⁻³¹ Eshko ga Moisés, Elías, e weno löng lan ba tjok, kälā tē shjiye. Ga wop tjok ga Jesús zrōkoba Jerusalén kjokyo sorē li lanyotke lok ēng tjok.

³² Ba oppinggaga tjeng eshko li löng poywō erā. Gueniyo pollāk ga ina lok ga Jesús kälā shjiye. Domerga löng do pjök ba tjok li ina lok bakoe.

³³ Domerga li brik lok kjwlēshko ga Pedro tjlē Jesús kong ga «Tjlapga, tjawa löng na ga pjlúe. Tjawa ukwang shāryē kjwo mya, bop kong kjwara, Moisés kong kjwara, Elías kong kjwara bakoe» le.

Lara eni, gueniyo llë layde shäng li miyde shäng llëme.

³⁴ Shäng tjlë wopro ga pjäng sho lono ter kjrina ba kjing go, ga ba oppinggaga li beno kjok bangkjre ara. ³⁵ Ga pjäng sho li roshko dwayo ga ybö kura lok ga tjlë ga «Bor wa li ëre. E kjroror. Ba tjlökwo kuziã» le. ³⁶ Kura lok pjir ga iya lok ga Jesús beno shäng kjlaraso. Dbar eshko ga beno löng kjing, llëye ina lok li lara ë kong llëme.

Dwlas goshko Ä sëya pop-tara Jesúsde kjlara

³⁷ Wëshko ga ter shrono dlup li dwayoshko ga nopga shrono löng träk llëm, Jesús ik. ³⁸ Eshko ga domer shäng kjlara nopga tjeng li tjrëko. Tjlë Jesús kong dbo go ga «Tjlapga no pingga, rokër bop kong ga bor wa domer ëre is sira. Tja wa oblë drete. ³⁹ Olö ga shaya Ä sëyarë, ie öö le, dbukza rish buk töshko, jek kjlo dete, ga kjamo ber bung erä. Shärye owa eni wop sit wop sit. ⁴⁰ Tja tjlëno bop oppinggaga beno tjeng ëreshko wle kong ga “Bor wa ëre, goshko Ä sëya kjlara. Rokër bomi kong ga ichozĩ to bor kong sira” loror, gueniyo to ichara lok llëme» le.

⁴¹ Kuya ga tjlë löng li kong ga «Pjây wotjlik owa. Pjây mär Sbö go llëme. ¿Tja ber shäng bomi tjok kjër aär jong llono, pjây mär ber löng ba go wlo? Tja sjeno shäng bomi tjok tjän» le. Eshko ga tjlë

domer li kong ga «Bop wa tek sös bor kong» le.

⁴² Eni ga dwlas li sëya lok jek shäng äätë ba zlong bäng ga dwlas li dbura sëya lirë rish buk töy, jek kjlo dete erä. Eshko ga sëya li wlona Jesúsde, ga dwlas li poptara, ga twara iröng ba data kong. ⁴³ İya nopga tjeng eshko lirë ga beno löng yëy le erä, Sbö dbo ara kjishko.

Jesús lano ba wolon dbaryo kjishko pjlara obi

Llëye shäryara Jesúsde li woyotjlikoba löng wopro ga tjlë ba oppinggaga kong ga ⁴⁴ «Llëye lër bomi kong li kuzi yötso, woyojemi llëme. No to ter kjok dogo dwayo ëre twëba ber tjeng nopga wloshko» le. ⁴⁵ Gueniyo ga llëye le shäng li llë loklo miydara lok llëm, e jnena Sbörë beno, miyde lok llëm wlo kjishko. Ga llë loklo kjakrokara lok ba kong llëm, bangkjre lok ara kjishko.

Ëye tjwlo ara anmoyö

⁴⁶ E irgo ga ba oppingga kjlara tjlë ga «Tja ber tjwlo ara pjây uunkong kjinmo» le kjlara obi kong. Kuya ga tjlë ga «Llëme. Ber tjwlo ara li tja» le. Ga llamoga omlë jong eni bakoe. ⁴⁷ Llëye le löng li miydara Jesúsde drete. Eni ga kjwozirwa kjrara kjlara, ga iara shäng ba zlong bäng, ⁴⁸ ga tjlë ba oppinggaga kong ga «Ëye, kjwozirwa ëre wlojkrara bor kjishko ga tja wlojkrara wleni. Ga ëye, tja wlojkrara ga bor ichaga

wlokrara wleni bakoe. Bomi tjreko ga eye shäng kjlara wotöy anmoyö ga tjwlo ara anmoyö li e» le.

«Eye shäng bi wloyo llëm ga shäng bi shwo lëkong» lara Jesúsde

⁴⁹ E irgo ga Juan tjle ba kong ga «Tjlapga no pingga, domer inorwa shäng kjlara, Ä säyaga tjeng oba goshko li iche to shäng bop ko go. Gueniyo ga e bop oppingga bi tjok llëm kjishko ga tjawa tjleño ba kong ga “Ä säyaga ichöp Jesús ko go ame” lororwa eni» le.

⁵⁰ Kuya ga tjle ba kong ga «iWëyë! “Shäryëp ame” lëmi ba kong llëme. Eye shäng bi wloyo llëm ga shäng bi shwo lëkong» le.

Jesús wlokrara Samaria sopparë llëme

⁵¹ Eshko ga Jesús jem kjok dogo iröng obi wlo dbaryo li ääto, ga wotjlik ga to jongya Jerusalén kjokyo, lara jong kjwaraso eni. Ga to jek ba nopga tjok. ⁵² Jëk löngshko ga nopga ichara pjök mya ba bäm go ba roy söga wleniyo. Eni ga ba roy sögaga li öötong löng bäm go Samaria kjokyo kjrina, pozlong shtoyo wlëk lara. ⁵³ Gueniyo ga miydara Samaria sopparë ga jongya jong Jerusalén kjokyo. E kjishko ga wlokrara lok llëme.

⁵⁴ Roy kuya ba oppinggaga Santiago, Juan lirë ga tjle lok Jesús kong ga «Tjlapga, ¿woydëp ga tjawa iök long ter kjok dogo dwayo, epga pjir wlore?» le.

⁵⁵ Kuya ga bojono ba shwo lëkong ga wlongza tjã tjã erä. ⁵⁶ Eshko ga jek lok kjok shto oblë.

Shji jëk Jesús tjok ga soyo tjok

⁵⁷ Eni ga jek löng irbo wopro ga no shäng kjlara eshko tjle Jesús kong ga «Tjlapga, woydër ga pja jek kjone ga tja jek bop tjok eshko» le.

⁵⁸ Kuya ga tjle ba kong ga «Shjiti kjloshko so, e pë klung bäng. Sënwa, e pë ba usho roy. Gueniyo no to ter kjok dogo dwayo ërera wosh-tozlong shtoyo drete» le.

⁵⁹ E irgo ga tjle oblë kong ga «Pja tek bor tjok, pja pin wlo» le.

Gueniyo kuya ga tjle ba kong ga «Tjlapga, tja ichos jek bor data ushko sira. Bor data wolono, jnenor sakshko pjir ga tja tekdo iröng bop tjok» le.

⁶⁰ Kuya ga tjle ba kong ga «Shinmoga ber tjeng ëng jnek wëyë. Pja nom Sbö ber no pjluvo sorë li roy lë oba kong dey» le.

⁶¹ E irgo ga no shäng kjlara obi tjle Jesús kong ga «Tjlapga, tja jek bop tjok lër. Gueniyo tja koshëp sira, “Tja toe” lër bor pjeyoga kong guing» le.

⁶² Kuya ga tjle ba kong ga «Eye ba pak soyono, ga wotjlik llëbo beno iröng li kjishko ga e llëno llëm Sbö ber no pjluvo lishko» le.

10

Nopga ichara Jesúsde jek doglo sak kjäk kjingsho pjök (72)

¹ E irgo ga nopga jek löng ba tjok li kjrara Jesúsde doglo sak kjäk kjingsho pjök (72). To kjok shto oblë oblë le lishko ga epga ichara jek löng pjök pjök ba bäm go. ² Eshko ga tjlä ba kong ga «Dwla bo kjrëy wlo ga ara, gueniyo parkagaga kjlöbö döe. Eni ga rokozï dwla sogo li kong ga parkagaga wlëya obi, dwla bo ara li kjre wlo. ³ Eni ga pjây nomo. Pjây to löng sjëke. Pjây ichër jek löng öng wlëp ushko so ilgwoklë jëk löng shjiti kjloshko so löngshko wleni. ⁴ Pjây brikshko ga pjây dbur sök llëm, kjla sök llëm, drepkwota sök llëm bakoe. Pjây jëkko eröe. No wlëmi irbo ga “Miga” lëmi ba kong llëm, pjây jek bek eröe. ⁵ Pjây äär ber löng kjone ga pjây opzrëk jek u jong kjwara eshko li roshko, ga pjây tjläs nopga tjeng eshko li kong ga “Miga. Rokër Sbö kong ga pjây löng u ëreshko uunkong ie ber löng wlëpe” lozï ba kong eni. ⁶ Eshko ga pjây wlokjre lok wopjlu wleni ga epga ie Sbörë ber löng wlëp jlökoyo. Gueniyo pjây wlokjre eni llëm ga epga kjimte Sborë llëme. ⁷ Pjây öötong löng kjone pogo ga pjây to löng u kjwara kjwara llëm, pjây ber löng u kjwaraso dey. Ëye parkë ga e potjwlëkko ba pak li äska. E kjishko ga pjây sëya llë ga uozï, bomi potjwlëkklo li e.

⁸ »Pjây öötong löng kjone pogo ga pjây wlokjre nopga eshko sorë wleni ga pjây sëya llë ga uozï, ⁹ swlopga löng eshko li poptozï, ga pjây tjlä nopga löng li kong ga “Sbö ber no pjluyo wlo li, e dbaryo döröe” lëmi ba kong eni.

¹⁰ »Gueniyo ga pjây öötong löng kjok kjrina ga pjây wlokjre nopga eshko sorë llëm ga pjây to löng jëk irbo pjlara pjlara tjwe lok li go, ga pjây tjlä kjok eshko sopga li kong ga ¹¹ “Bomi kjokshko pjlungyo pjono borwa dre go li lönwa ber tjeng jüshko, pjây shdungko loklo. Gueniyo miydozï pjlú ga Sbö ber no pjluyo wlo li, e dbaryo döröe” lëmi ba kong eni. ¹² Lër bomi kong ga no ilgwezlong dbaryoshko ga kjok eshko sopga shdüya Sbörë ara, Sodoma sopga kjinmo» le.

Kjok shto oblë oblë, ba tjläkwo kjrëba woydë llëm kjishko ga kjok eshko sopga wlona Jesúsde

¹³ E irgo ga tjläno nopga kjok shto oblë oblë li kjishko. Tjlä ga «¡Corazín sopga, Bet-saida sopga, pjây song jlö, pjây shdungko! Llëbo ïydëba llëm wleniyo shäryoror bomi kong li ïna Tiro sopga, Sidón sopgarë tek dënashko kjwe ga llëbo owa shärye löng li, e owa jlöe lara, ga rayara, ga shwong pjuna shtëgro së ä wleniyo, pjlung sho iara ba dlu kjing go, ba woowa li ïya Sbörë wlo tjän. ¹⁴ Eni ga no ilgwezlong dbaryoshko ga

pjây shdüya Sbörë ara, Tiro sopga, Sidón sopga, e kjinmo.

¹⁵ »Capernaúm sopga, ¿pjây wotjlik ga pjây söya Sbörë jem äär kjok dogo lëmiro? Eni llëme. Pjây iche jer äär iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li roshko» le.

¹⁶ Eshko ga tjlä ba oppinggaga kong ga «Pjây tjlökwö kjruga ërë ga e bor tjlökwö kjayde wleni. Ëye, pjây wlokrara llëm ga tja wlokrara llëm wleni. Ga ëye, tja wlokrara llëm ga bor ichaga wlokrara llëm wleni bakoe» le.

Nopga doglo sak kjäk kjingsho pjök (72) li shrono iröng obi

¹⁷ Eni ga nopga doglo sak kjäk kjingsho pjök (72) li toe. Tjlökwö lara lok kjok shto oblë oblë pjir ga tek shrono löng wopjlu iröng obi. Eshko ga tjlä lok Jesús kong ga «Tjlapga, Ä sëyaga ëmdë ga tjawa bangkjre. Epga ichororwa bop ko goshko ga tjawa kolara» le lok eni.

¹⁸ Kuya ga tjlä ba kong ga «Eni jlöe. Īnor ga Ä zana Sbörë, ga e lono ter kjok dogo dwayo llgwllëng wleni. ¹⁹ Ga pjây kong dbo tworor kësbang, bi moskwö kësbang li zami wlo, ga llëye wen owa bomi kong llëme. Dgur shglëmi, dyë shglëmi ëmdë ga llëye wen owa bomi kong llëme.

²⁰ ¿Gueniyo pjây löng wopjlu, pjây kole Ä sëyagarë kjishko egaro? Pjây kole eni li tjwlö ara llëme. Pjây ko tak lok kjibokwö go kjok dogo lira

tjwlö ara. Woyde ga pjây ber löng wopjlu e kjishko shara» le.

²¹ Jekdo eshko ga go Sbö Sëya jlökoyo kjishko ga Jesús beno shäng wopjlu ara, tjlä Sbö kong ga «Data, pja kjok dogo sopga, kjok ëre sopga, e Tjlapga. Llëye jnenop kjok miydagaga löng kong li pinop oba song, wotöy wleniyo kong. E kjishko ga pja poshrër ara. Shäryorop eni, woydorop eni kjishko» le.

²² Eshko ga tjlä nopga kong ga «Llëbo uunkong iara Data Sbörë beno tjeng bor wloshko. Sbö Wa ëre sorë, e miydaga ërë llëm, e miydaga bor Datarë eröe. Data Sbö, e sorë miydaga ërë llëm, e miydaga tjarë eröe. Gueniyo e sorë pin woydë ë kong ga pin» le.

²³ E irgo ga ba oppinggaga ĩya ga tjlä ba kong tjoksa ga «Llëye shäryër li ĩmi löng bomi bokkwö go. Ëye omĩno ga era ber wopjlu. ²⁴ Lër bomi kong ga llëbo ĩmi, kumi löng ëre tjwlö ara. Dënashko ga Sbö tjlökwö lagaga, pjilupga, e omik woydë, omkuk woydë, gueniyo omĩno llëm, omkuno llëm bakoe» le.

Samaria so kjlara pjlu wleniyo

²⁵ Domer shäng kjlara, kjok llgwekklo tara Moisésdë li miydaga pjlu wleniyo. Pjlara ga kojono shäng Jesús zlong bäng, tjliya wlo. Tjlä ba kong ga «Tjlapga no pingga, ¿llëye shäryër, tja ber sök së ĩyado Sbö tjok wlo?»

26 «¿Llëye tara Moisésdë pjang kjok llgwekklo kjibokwoyo li go? ¿Bop kong ga e pjollgwep ber sorë?»

27 «Llëbo woydëpshko, llëbo woyotjlipshko, llëbo shäryëpshko, pja sök së obishko ga Tjlapga, bop Sbö li woydos jlökoyo ÿyado»,* ga «Pja opwoydë sorë ga bop kjlara, e woydos eni bakoe.»† Kjok llgwekklo tak pjang li e» le.

28 Kuya ga tjlä ba kong ga «Tja dboryorop beke. Shäryorop eni ga pja beno sök së ÿyado Sbö tjok» le.

29 Eshko ga domer li opwlikë woydë. Eni ga tjlä ba kong ga «¿Bor kjlara le li ë?»

30 «Domer opshino kjlara Jerusalén kjokyo dwayo, jongya jer shäng Jericó kjokyo wlo lara. Jek jëk shängshko ga wlëna nopga lürkë ä wleniyorë irbo. Llëbo söya tjeng ba tjok li döra lok ba shjiryo dret, ba shwong pjang ba do go li tjok, shpora lok träk llëm, ga iara beno buk eshko ba llëmdo. 31 E bër ga syöshtaga Sbö kong ba nopga kjishko wleniyo tek shäng kjlara irbo li go. Buk li ña, gueniyo kjimtara llëm, koskara jek irbo sor go, jek bek erä. 32 E irgo ga Leví tjëyo tek shäng kjlara irbo li go bakoe. Omïno, ga kjimtara llëm, koskara jek irbo sor go, jek bek erä bakoe. 33 E irgo ga tek shäng irbo li go kjlara obi, Samaria so shara. Buk li ña, ga songe le.

34 Eni ga jek öötong shäng ba zlong bäng. Shporaba jyäglo lok li dwlomnena kjo go, kjillgwo bo dyo dbo ara go, ga pjrira shwomzrëng go. E irgo ga poyona, iara ba öng kjing go, söra jek no pozlong uyoshko, ga dara buk eshko.

35 Wëshko ga pozlong uyo sogo li potjwlëna dbur sho pjublún kjwo pjök go, ga tjlä ba kong ga «Shporaba kayo buk kjwe dos bor kong jüshko sira. Dbur zanop ëre kjinmo wleni ga tja tjwe iröng obishko ga pja potjwlën eshko» le.

36 »¿Eni ga bop kong ga nopga doglo mya li kjone dey ga beno shporaba kayo li kjlarayo?»

37 «Songe laga ba kong li e» le kjok llgwekklo miydaga lirë.

Kuya ga tjlä ba kong ga «Eni ga pja nom omshäryë e kjoyo bakoe» le.

Jesús öötong sök Marta, María, e ushko

38-39 Kjok kjrinishko ga walë shäng kjlara ko Marta, lëng ko María. Jesús jëk shäng irbo ba oppinggaga tjok, ga öötong shäng eshko ga wlokrara Martarë ba ushko. Eshko ga María wloktong sök ba dre zlong, tjläkwö le sök li kuya wlo. 40 Martara shäng wotjlik ara, llëbo shärye wlo li ara kjishko. E kjishko ga jek shäng Jesús zlong bäng ga tjlä ba kong ga «Tjlapga, bor lëng kjwe ichos jek bor kjimtë. Tja

* 10:27 Deuteronomio 6.5. † 10:27 Levítico 19.18.

iara beno shäng parkë ara tjoksa. ¿E ïgöp llëmdo?»

⁴¹ «Marta, pja woydë ara, llëbo woyotjlip shäng ara kjishko. ⁴² Gueniyo llëbo tjwlö ara li kjrinaso, ga tjwlö ara li kjayde Mariarë, ga döga ërë ba shjiryo llëme» le ba kong.

11

Shji syöshtë Sbö kong sorë

¹ Pjlara ga Jesús sök syöshtë Sbö kong. Syöshtono pjir ga ba oppingga kjlara tjlä ba kong ga «Tjlapga, tjawa pīs syöshtë, Juan ba oppinggaga pino dik» le.

² Kuya ga tjlä ba kong ga «Pjäy syöshtë Sbö kongshko ga lëmi eni:

»«Data, bop ko, e ber kësbang, dboye.

Pja tjwe ber sök borwa pjluwo wlo.

³ Dbar kjwobi go ga dli woydërwa li twos borwa kong.

⁴ Llëbo shäryara oblërë borwa kong owa li iërwa ber tjwlö llëme.

E kjishko ga owa pjang borwa go li löš ber dret eni bakoe.

Tjawa iëp ber löng borwa tjlizlong lishko llëme.»

⁵⁻⁶ E irgo ga tjlä ba kong lok ga «Kjok rong bek ga pjäy kjlara shwoy, no tjwe shäng kjlara pjola dwayo, ga pja dli ba kong drete. ¿Eni wleni ga pja to dli rokë bop pjeyo sök soshko kong llëmdo? Pja äär ba shwoy ga pja tjlä ba kong ga «Bor kjlara shrono shäng

bor shwoy, ga tja dli ba kong drete. E kjishko ga tja sëm pjlung shosho suk pjir kjwo myare» lëp ba kong eni.

⁷ »Pja kuya ga tjlä bop kong ga «Llëme. Tja barwëp llëme. U bäng jong tuke. Bor wapga tjeng bor tjok pëe. Tja kojong, llëye twër bop kong wlo llëme» le.

⁸ »Gueniyo lër bop kong ga rokëp jek rokëp jek wleni ga kojong, llëye woydëp li twe bop kong pjire. Eshko ga kojono bop kjimtë, pjäy ëng tjok pjlu kjishko llëme. Kojono, e barworop ara kjishko.

⁹ »Eni ga lër bomi kong ga llëbo rokozī Sbö kong, ga twe bomi kong. Llëbo wlëzī, ga wlëmi. «U bäng bäng dözī bor kong» lozī ba kong, ga dār bomi kong. ¹⁰ Eye llëbo rokë ga e kjre. Eye llëbo wlëk ga e wlëya. Eye «U bäng bäng dözī bor kong» lë ga e dār ba kong.

¹¹ »¿Data kjone dey ga kong mã roke ba warëshko ga kong dgur twaydero? ¹² ¿Ga kong kjörkö wa ak lë rokeshko ga kong dyë twaydero? ¹³ Eni ga pjäy nopga owa ëmdë ga pjäy wotjlik llëbo pjlu twë bomi wapga kong. Eni wleni ga bomi Data sök kjok dogo li kong llëbo rokëmishko ga pjäy kong ba Sëya twe» le.

*Jesús, Beelzebú**

¹⁴ Pjlara ga domer shäng kjlara tjlä llëm, goshko Ä sëya kjlara kjishko, ga sëya li ichara Jesúsde toe. E irgo ga domer li beno shäng tjlä. İya löng

* 11:13 Ä, e kowëba Beelzebú bakoe.

lirë ga beno löng yëy le erä.
 15 Gueniyo kjong kjong tjlä
 ëng kong ga «Ä säyaga iche to,
 dbo twara Ä säya kägäyo ko
 Beelzebürë ba kong li go» le
 lok eni.

16 Kjong kjong löng obi
 omtjlik woydë, ga tjlä ba
 kong ga «Llëbo İydëba llëm
 wleniyo shäryos borwa kong
 kjrina, pja ichaga Sbörë jlöre
 miydërwa e go wlo» le.

17 Wotjlik löng llë li miy-
 dara Jesúsdë pjir, ga tjlä ba
 kong ga «Pjlu llë, ba nopga
 ëngkjwë kar kar wleni ga e
 oppjik lok om go. Nopga
 tjeng u kjwaraso, e ëngkjwë
 kar kar wleni ga e oppjik lok
 om go bakoe. 18 ¿Eni ga Ä, e
 ëngkjwë ba säyaga tjok wleni
 ga e pjir maling llëmdo? Lër
 bomi kong eni, tja Ä säyaga
 ichë to, dbo twara Beelzebürë
 bor kong li go lëmi kjishko.
 19 ¿Eni kjwe ga bomi opping-
 gaga kong dbo twaga ërë, Ä
 säyaga iche wlo? E kjishko ga
 pjây diktong löng jlöe laga ep-
 garë om go. 20 Ä säyaga ichër
 to, Sbö dbo ara go. Miydëmi e
 go ga Sbö ber no pjluoy wlo li,
 e dbaryo shrono tjän.

21-22 »Domer shäng kjlara
 dbo ara, wloshko opwlikoklo
 tjok. Shäng ba u dëshko
 ga llëbo tjeng u roshko li
 lüyotkëba ba shjiryo ga ä,
 wokjang ba opwlikoklo tjeng
 li kjishko. Gueniyo ga tjwe
 kjlara obi, dbo ara ba kjinmo
 wleni ga shäng li zäya, ba

opwlikoklo li döya ba shjiryo,
 llëbo tjeng ba u roshko li söya
 jek ba tjok, ba opwlikoklo
 tjok bako, ga shdöya oblë
 kong drete.†

23 »Eye shäng bor shwo
 lëkong llëm ga e shäng bor
 wloyo. Eye no töng bor kong
 llëm ga e shäng ba shdöga.

24 »Ä säya pjang no goshko
 li toshko ga to shäng shto
 wlëk kjok dogro no llëmshko,
 woshtë wlo, gueniyo wlëya
 llëme. Eshko ga wotjlik ga
 «Tja to bor ushko iröng obi»
 le. 25 Äär iröng ba ushko
 ga wlëya shäng pjlokjak pjir,
 poshäryak pjir wleni. 26 Eni
 ga säya oblë töya ba tjok doglo
 kjäk (7), owa ba kjinmo, ga
 uunkong li pjë jek äär ber
 tjeng no li go. Eni ga no
 li beno shäng owa anmoyö,
 shäng bäm go sorë li kjinmo»
 le.

27 Tjlë shäng wopro ga
 walë shäng oba tjeng li tjreko
 kjlara, tjläno dbo go. Tjlë
 ga «Bop mekë, pja wena,
 pja kuna. Miydër ga shäng
 wopjlú bop kjishko» le.

28 Kuya ga tjlä ga «Ëng.
 Gueniyo ga eye Sbö tjlökwö
 kuno, ga kole ga era ber shäng
 wopjlú anmoyö» le.

Jonás jyäglö

29 Eshko ga nopga töno ara,
 tjwe jong obi Jesús shäng
 lishko. Ga Jesús tjlä ba kong
 ga «Eerishko dbaryo sopga,
 pjây owa. Woydëmi ga llëbo
 jyäglö shäryër bomi kong,

† 11:21-22 Domer dbo ara le li, e Ä loklo. Ba llëbo döga le li, e Jesús loklo. Lara eni
 li, e Ä säyaga iche wlo ga woydara ga Ä zana guing loklo.

gueniyo shäryër llëm, Sbö tjlökwö laga Jonás, e jyäglo shäryotë bomi kong eröe. ³⁰ Dënashko ga Jonás, e beno llëbo jyäglo Nínive sopga kong. Ga no to ter kjok dogo dwayo ëre ber llëbo jyäglo nopga löng eerishko li kong eni wleni bakoe. ³¹ Sabá so pjluo walë tek pjola dwayo, Pjlu Salomón kjok miydë li kuya wlo. Ga ëreshko no shäng kjlara tjwlö ara, Salomón kjinmo. E kjishko ga eerishko dbaryo sopga, pjây llgweya Sbörëshko ga walë li kojong, ga tjlë ga “Kjwepga shdungko” le. ³² Nínive sopga, e Jonás tjlökwö kunoshko ga llëbo owa shärye löng li, e owa jlöe lara, ga rayarae. Ga ëreshko no shäng kjlara tjwlö ara, Jonás kjinmo. E kjishko ga eerishko dbaryo sopga, pjây llgweya Sbörëshko ga Nínive sopga kojong lok, ga tjlë ga “Kjwepga shdungko” le.

Iök shjiy bi doyo kong

³³ »Iök shjiy borkey, jney wlo llëm, iëy sbi dorko wlo llëm bakoe. Iëy jong kjókshko dey, nopga opzrëk jek eshkoshko ga kälä të shjiy wëllë wlo. ³⁴ Iök shjiy ïgömi wëllë bomi bokkwö go. Bomi bokkwö pjlu wleni ga bomi doyo uunkong iök shjiy tjok wleni. Gueniyo bomi bokkwö owa ga bomi doyo uunkong kjok ro sï wleni. ³⁵ Eni ga pjây sjëke. ¿Tjlökwö kjroromi li, e jlöre? Bomi iök shjiy li e. E kjishko ga

tjlökwö kjroromi li jyö wleni ga pjây löng kjok ro sï roy wleni. ³⁶ Gueniyo bomi doyo uunkong iök shjiy tjok, kjok ro yët eshko llëm ga kjok ïgömi wëllë, pjây jëk löng iök shjiy tjok wleni» le.

No pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, fariseoga, e wlona Jesúsde

³⁷ Tjlëno eni pjir ga e mana fariseo shäng kjlara lirë ië ba tjok ba ushko. Eni ga opzrëno jek ba tjok ba u roshko, ga sirkeno sök, ië wlo. ³⁸ İya fariseo lirë ga Jesús orkwö shkwono judiöga ï dik llëm ga beno shäng wotjlik ara. ³⁹ Eshko ga Jesús tjlë ba kong ga «Pjây fariseoga llëbo shäryë ara, pjây pjluë lëba wlo, gueniyo pjây wotjlik dbur töng bomi kong erö, pjây wotjlik llëbo owa shäryë. Pjây so di ioklo, dli uoklo kjoyoe. E kwoshkwak ba poglo go, gueniyo roshko wliwlie. ⁴⁰ ¡Pjây wotjlik llëme! Shji shäryara Sbörë pjir, bi doyo dö llëm, bi sëya bakoe. ¿E miydëmi llëmdo? ⁴¹ Gueniyo pjây wotjlis llëbo pjlu shäryë oba song wleniyo kong. Eni ga pjây ber löng pjlo bek Sbö bokso jlökoyo.

⁴² »¡Fariseoga, pjây song jlö, pjây shdungko! Llëbo wlënomi li shtëmi äär ba sakyö (10) go, ba sakyö (10) go, shimi kjrina kjrina, ga twëmi Sbö kong. Bomi dli mokyo oblë oblë tjok ëmdë ga shäryëmi jlökoyo eni bakoe. Gueniyo ga pjây jëk löng pjlo bek oblë tjok llëm,

Sbö woydëmi llëm bakoe. Pjlú wlo ga pjây jëk pjló bek nopga uunkong tjok, ga Sbö woydëmi pjlú bakoe. Gueniyo woyde ga llëbo wlënomi li twëmi Sbö kong, shäryëmi löng wleni bakoe.

43 »iFariseoga, pjây song jló, pjây shdungko! Judíoga syö uyo roshko ga woydëmi ga pjây löng sökklo pjlú goshko erä. Woydëmi ga miga llë lëba bomi kong yótso llëbo soynezlong shtoyo bakoe. 44 iPjây song jló, pjây shdungko! Pjây so shinmo doyo iak buk jyäglo llëm kjoyoe. Nopga jëk ba kopshko ga llëye miyde lok llëme»† le.

45 Domer shäng kjlara eshko, kjok llgwekklo tara Moisésdë li miydaga pjlú wleniyo. Eshko ga tjlä Jesús kong ga «Tjlapga no pingga, llëye lëp shäng li, e borwa barwoklo» le.

46 Kuya ga tjlä ba kong ga «iKjok llgwekklo tara Moisésdë li miydagaga pjlú wleniyo, pjây song jló, pjây shdungko! Oba pimi löngshko ga tjlökwö lëmi ara li shäryëba uunkong ga äe. E so llëbo kwing ä twëmi oblë kong söya wlo kjoyoe. Shäryëmi eni, gueniyo pjây om go omkjimtë ba sök llëm, bomi sakkwo go ëmdë llëm bakoe. 47 iPjây song jló, pjây shdungko! Dënashko ga Sbö tjlökwö lagaga, e zröra bomi tjlapgarë ara, ga jnena lok. E ga pjây eerishko ga löng ba sak li poshäre ber

wolësowa wlo. 48 E goshko ga pimi löng oba uunkong kong ga pjây wotjlik ga zröra lok li, e pjlúe lëmi. Zröra, jnena epgarë lok, ga pjâyda beno löng ba sak shäryaga.

49 »E kjishko ga Sbö tjläno ba kjok miydë li go. Tjläno ga «Epga kong bor tjlökwö lagaga ichër oblë oblë. Kjong kjong zröya lok, kjong kjong shdüya lok, bokrotke lok ara» lara. 50 E kjishko ga eerishko dbaryo sopga, pjây shdüya Sbörë, ba tjlökwö lagaga zröra lok tek dämärshko dwayo li kjishko, 51 soyara lok Abel go, äär jong Zacariás go. Zacariás, e zröra lok Sbö u jong li, öng sho sukklo jong li, e tjrëko. Lër bomi kong ga pjây shdüya Sbörë, llëbo shäryara lok ba tjlökwö lagaga löng kës kong li kjishko.

52 »iKjok llgwekklo tara Moisésdë li miydagaga pjlú wleniyo, pjây song jló, pjây shdungko! Pjây opping kjok llgwekklo li go ara kjishko ga shji Sbö miydë sorë miydëmi löng pjlú, gueniyo lëmi ë kong llëme. Nopga oblë somi, Sbö miydë lok llëm wlo, ga pjây om go ëmdë ga Sbö miydë löng llëm bakoe» le.

53 E irgo ga Jesús to eshko dwayo. E dbaryo jek lëkong ga no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, fariseoga, e iirkono lok ara ba kong, ga llëbo jakroke lok ara, 54 tjliya lok wlo, rote lok llëbo lara li go wlo le.

† 11:44 Fariseoga ikoba ga nopga pjlú wleniyo, gueniyo jlökoyo ga epga owa.

12

Bangkjrëy li, e Sbö eröe

¹ E wopro ga oba tjwe jong tjwe jong träk llëm, sho llik llik lë. Eshko ga Jesús tjlë ba oppinggaga kong ga «¡Pjäy sjëk fariseoga tjok, ba pjlung shosho uukklo wle tjok! ¡Epga Sbö tjlökwo söga jlökoyo le, gueniyo wotjlik owa ba pjlushko! ² Llëbo shäryak lütshko kës li wen wëlëshko. Llëbo jnek kës li wlëkoba pjire. ³ Eni ga tjlökwo loromi shkëshko li, e kukoba kjok shjiyshko. Tjlökwo loromi lütshko li, e kukoba kjone pogoshko.

⁴ »Pjeyoga. Lër bomi kong ga nopga bangkjrëmi llëme. Bomi doyo zröya lok ga pjlú, gueniyo llëye shärye lok bomi kong obi ga äe. ⁵ Bangkjrako li ë lër bomi kong. Sbö, e bangkjromirë dey. Pjäy zröya ga pjlúe. E irgo ga pjäy iche äär ber löng iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li roshko ga pjlú bakoe. Era bangkjrozïa.

⁶ »¿Sënwa kjwo shkëng (5) soynek dburwa kjwo pjök äska llëmdo? Eni ëmdë ga sënwa li woyojeya Sbörë kjwara llëme. ⁷ Pjäyda tjwlo ara, sënwa ara kjinmo. Bomi käkzong pjlobi shtara Sbörë pjir tjän. E kjëshko ga llëye bangkjrëmi llëme.

Shji lan oba tjok Jesús kjëshko

⁸ »Lër bomi kong ga pjäy tjlëno oba kong ga pjäy löng bor tjok loromi wleni ga no to ter kjok dogo dwayo ëre tjlë

bor parkagaga kjok dogo so li kong ga pjäy löng bor tjok lër eni bakoe. ⁹ Gueniyo pjäy tjlëno oba kong ga pjäy löng bor tjok llëme loromi wleni ga tja tjlë bor parkagaga li kong ga pjäy löng bor tjok llëme lër eni bakoe.

¹⁰ »Ëye no to ter kjok dogo dwayo ëre läywë owa ga owa li löya Sbörë ber dret ga pjlúe. Gueniyo ëye Sbö Sëya läywë owa ga owa li löya llëme.

¹¹ »Pjäy shakoba, sökoba judioga syö uyo roshko, llëm ga tjlapgaga bokstoshko ga pjäy woydë llëm, “¿Tja opwlikë sorë?” lëmi llëm, “¿Llëye lër?” lëmi llëm bakoe. ¹² Pjäy tjlëshko ga llëye lëmi wlo li, e twaga Sbö Sëyarë bomi kong eshko» le.

Domer dbur ara kjlara

¹³ Domer shäng kjlara eshko oba tjrëko, tjlë Jesús kong ga «Tjlapga no pingga, bor data wolono, ga ba llëbo beno tjeng li, e shdöya woydë bor shjiydë bor kong llëme. E kjëshko ga los ba kong ga llëbo botoya li twe bor kong» le.

¹⁴ Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Tja iaga ëre beno shäng bomi llgwega, bomi llëbo lëp li shdör wloro?» le.

¹⁵ Eshko ga tjlë oba kong ga «¡Pjäy sjëke! Shji wotjlik llëbo töng bayo ara wlo llëme. Shji wopjlú laga bi llëbo tjeng ara lirë llëme» le.

¹⁶ E irgo tjlëno ba kong llëbo jyäglo go. Tjlë ga «Domer shäng kjlara dbur ara wleniyo. Ba kjok buk li kjing go dwla dgara, ga

bo kjrara arae. ¹⁷⁻¹⁸ Eni ga wotjlik ga “¿Tja orwë llong? ¿Bor dwla bo kjrator ara kjwe jner tjeng kjone? Bor dwla bo jnekklo uyo lok kjwe, e chilawa anmoyō” le. Wotjlino sök dāw ga tjlē ga “Lēye shāryēr miydēr tjān. Bor dwla bo jnekklo uyo kjwe shdör, āska shāryēr kēs kēs anmoyō. E roshko bor dwla bo kjwe jner tjeng pjir eshko, bor llēbo oblē oblē tjeng kjwe jner eshko bakoe. ¹⁹ Shāryoror eni pjir ga lēr bor pjilúshko ga ‘Tja llēbo jnek tjeng ara, āar lu pjloglo ara kong wlo. Tja woshtë, tja iē ara, tja ber wopjlúe’ lēr eni eshko jā” le.

²⁰ »Gueniyo ga Sbō tjlē ba kong ga “Pja kā llēme. Eeri shkēyo ga pja wolon. ¿Eshko ga bop llēbo jnenop tjeng li ber ē kongdo?” le.

²¹ »Eni ga ēye dbur tōng, jneya ber ba kong om go wlo, gueniyo llēbo tjwlō ara Sbō kong li shārye llēm ga era kong, llēbo wen tjwe ba kong eni kjoyo bakoe» le.

Shji woydē llēme

²² E irgo ga Jesús tjlē ba oppinggaga kong ga «Lēr bomi kong ga shji woydē llēme. Shji woydē dli kjīy llēm, shwong kjīy llēm bakoe. ²³ Pjāy lōng sē, e tjwlō ara, bomi dli kjinmo. Bomi doyo, e tjwlō ara, bomi shwong kjinmo. ²⁴ Sēnwa so ēp uaga kjoyo li woyotjlīzā. Dwla dgue llēm, bo kjre llēm, jneya ba jnekklo uyo roy llēm bakoe. Gueniyo sēya Sbōrē. iPjāyda tjwlō ara,

sēnwa kjinmo! ²⁵ ¿Pjāy woydē ara ga llēye shimi e goro? Bomi lu iēmi om go dbar kjwara obi ga äe. ²⁶ ¿Eni ga llēbo chirawayo li shāryēmi ga ä kuzong ga pjāy woydē llēbo oblē kjīshko llēnoro?

²⁷ »Nana kjloshko so woyotjlīzā. Parkē llēm, shwong sek llēm bakoe. Eni ēmdē ga lōng wolēsowa iyado. Lēr bomi kong ga Pjlu Salomón llēbo ara anmoyō. Gueniyo doyono wolēsowa, öotong nana kjloshko so i dik llēme. ²⁸ Kjlo sho llē doye Sbōrē eni, eeri ga lok pjilú, bong ga sukoba gueniyo. ¿Pjāy doye e kjinmo anmoyō llēmdo? ¿Pjāy mār Sbō go jlōkoyo llēm ega?

²⁹ »E kjīshko ga shji woydē llēme. Shji woydē dli kjīy llēm, di kjīy llēm bakoe. ³⁰ Llēbo tjeng kēs ēre kjīshko ga nopga Sbō miydē llēm wleniyo woydē arae. Gueniyo bomi Data, llēye woydēmi dō li miyde sök pjir tjān. ³¹ Sbō ber bomi pjluo sorē li woyotjlīmi ara, llēbo oblē oblē kjinmo. Shāryēmi lōng eni ga llēbo oblē woydēmi kēs li ber bomi kong bakoe.

³² »Pjāy bor öng wlēp ushko so wleni. Pjāy ara llēm, gueniyo woyde Sbōrē ga pjāy ber lōng no ichagaga ba tjok, sök no pjluo iyado lishko. E kjīshko ga llēye bangkjre mi llēme. ³³ Pjāy llēye tjok ga soynezī, ga dburyo twozī oba song wleniyo kong. Llēbo tjwlō ara li iēmi ber tjeng ba bapkwō roy kjok dogo, eshko ga llēbo li pjir llēm, lūyotkēba

llëm, ue ba sëyarë llëm bakoe.
³⁴ Bomi llëbo tjlwō ara li tōng
 tjeng kjone ga pjāy wotjlik
 eshko bakoe.

*Shji ber lōng bi kägäyo
 koshë ÿado*

³⁵⁻⁴⁰ »No to ter kjok dogo
 dwayo ëre tjwe llono miydëmi
 llëme. E kjishko ga pjāy ber
 lōng bor koshë, posharyak
 lōng pjir ÿado. Woyde ga
 pjāy ber lōng parkagaga
 lōng ba kägäyo koshë wleni.
 Ba kägäyo li jek kjok shto
 oblë orkwosmozlong dbaryo
 shrëk. Woyde ga ba parka-
 gaga lōng ba ushko obi li ber
 lōng ba koshë ÿado, wloshko
 iök borkek tjeng shjiy, tjwe
 irōng obishko ga wlokjre lok
 jekdo ga pjlú wlo. Tjwe kjok
 rong, llëm ga kjok ba shränto
 ëmdë ga woyde ga lōng ba
 koshë eni. Ga shronoshko ga
 epga wlëna lok eni ga e ber ba
 kong lok pjlúe. Lër bomi kong
 jlōkoyo ga eni ga epga ie wlar
 lōng sökklo go, ië wlo, ga dli
 shiya, söya, twe ba kong lok
 om go.

»Tja kuziã. Ëye tjwe lürkë
 llono miyde u sogo lirë kjwe
 ga ëye opzrëk jek ba ushko
 llëbo lüyotkë wlo llëme. Ga
 no to ter kjok dogo dwayo
 ëre tjwe dbar llono miydëmi
 llëm kuzong ga pjāy ber lōng
 bor koshë, posharyak lōng pjir
 ÿado» le.

*Parkaga pjlú, parkaga
 owa*

⁴¹ Eshko ga Pedro tjlë ba
 kong ga «Tjlapga, ¿tjlōkwo lëp
 shäng li lëp shäng borwa kong
 döre, de oba uunkong kong?»

⁴² «Parkaga ie ba pjlurë
 ber ba parkagaga oblë daga,
 sëya äär ba dloyo go kjok
 orë ga woyde ga parkaga
 llëye le ba kong li shärye
 eni wleniyo, kjok miydë
 ara bakoe. ¿Gueniyo ga kjre
 sorë? ⁴³ Tjwe irōng obishko
 ga parkaga wlëya ba pjlurë
 shäng ba pak shäryë pjlú li,
 e kongda ber pjlúe. ⁴⁴ Lër
 bomi kong jlōkoyo ga era ie
 ba pjlurë ber shäng ba llëbo
 uunkong kägäyo. ⁴⁵ Gueniyo
 ga parkaga li wotjlik owa
 wleni ga ba pjlú tjwe maling
 llëme le wleni ga opyorgö
 to shäng parkagaga oblë
 shdung, ga glö ara, nelōtkë
 ara bakoe. ⁴⁶ Eni wleni ga
 koshe shäng llëm dbaryoshko
 ga ba pjlú tjwe. Eshko ga
 parkaga owa li shdüya, iche
 jek nopga kä llëm wleniyo
 llamo tjeng lishko.

⁴⁷ »Parkaga llë, llëye woyde
 ba pjlurë li miyde pjlú,
 gueniyo shäryara eni llëm,
 ba tjlōkwo kolara llëm ga e
 shdungko, e shpokko ara
 bakoe. ⁴⁸ Gueniyo park-
 aga llë, llëbo owa shäryara,
 miydara llëm kjishko ga era
 shdungko bako, gueniyo e
 shpokko sira döe. Ëye kong
 llëbo twara ara ga kong llëbo
 roke ara, oblë kjinmo. Ëye
 kong llëbo iara beno tjeng
 ba wloshko ara ga kong llëbo
 roke, oblë kjinmo bakoe.

Shji moskwoga ara

⁴⁹ »Tja shrono shäng kjok
 ëre kjing go, iök borkek wlo
 wleni. ¿Ga woydër ga iök li
 pjë jong ri ri tjän! ⁵⁰ Tja kong

llëbo wen tjwe owa kÿluwe. E kÿshko ga tja woydë ara, äär jong llëbo li shäryono bor kong pjir guing. ⁵¹ ¿Tja shrono shäng nopga ichë ber löng wlëp ëng tjok wlo lëmire? Eni llëme. Lër bomi kong ga tja shrono shäng no shdöga, ber löng dboy dboy wlo. ⁵² Eeri jek lëkong ga nopga tjeng u kjwaraso doglo shkëng (5) ga e shdär ber kjrinq pjök, kjrina doglo mya, kjrina do pjök, ga ber löng ëng moskwo. ⁵³ Dataga, ba wapga domerga, e ber löng ëng moskwo; mekëga, ba wapga walëga, e ber löng ëng moskwo; walëga, ba pjlaydoga, e ber löng ëng moskwo eni bakoe» le.

Llëbo wen li llë loklo

⁵⁴ Eshko ga Jesús tjlë nopga kong ga «Pjäng sho poyong jem pjang dlo jer shwo lëkong li imishko ga miydëmi e go ga shunyo shrë lëmi, ga shrë jlöe. ⁵⁵ Pÿluk tjwe kjok dogro no llëm shwo lëkong dwayo li kumishko ga miydëmi e go ga kjok kjlirkë lëmi, ga shäryë eni jlöe. ⁵⁶ ¡Pjäy Sbö tjlökwo söga jllökoyo lëmi, gueniyo pjäy wotjlik owa bomi pjlushko! Llëbo wen kjok dogo, kjok ëre kjing go, e llë loklo miydëmi pjluë. ¿Eni ga llëbo shärye Sbörë eerishko dbaryo li, e llë loklo miydëmi llëm sorëro?

⁵⁷ »¿Llëye ber pjlu, llëye ber owa, e miydëmi llëmde? ⁵⁸ Pjäy sökoba no llgwegga shwoy lëbashko ga pjäy lan bomi söga li tjok bäm goshko, pjäy ie ber tjeng tÿlapga

wloshko llëm wlo. Shäryëmi eni llëm ga pjäy twe tÿlapga lirë ba parkagaga kong, pjäy shdüya wlo, ga pjäy ie ber löng no shdüzlöng uyo roshko. ⁵⁹ Lër bomi kong ga pjäy opshik eshko dwayo llëm, äär jong dburwa kjöme lara bomi kong li potjwlënomi pjir guing» le.

13

Woyde ga llëbo owa shäryëy löng li, e owa jlöe lëy, ga rayëy

¹ Eshko ga nopga löng kjlöbö tjlë Jesús kong ga «Galilea sopga löng kjlöbö öng zrök, sho suya, pjë dret Sbö kong wlo. E wopro ga nopga ichara bi pjluo Pilatorë ba zrök, ga zröra lok eshko» le.

² Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Pjäy wotjlik ga Galilea sopga li zröraba, epga owa, nopga oblë ba kjokshko so kjinmo kÿshko lëmire? ³ Lër bomi kong ga eni llëme. Gueniyo llëbo owa shäryëmi löng li, e owa jlöe lozi, ga rayozia. Llëm ga pjäy pjir bakoe. ⁴ ¿E ga pjäy wotjlik ga nopga wolono Siloë kjokyo doglo sak kjwara kjingsho kjwong (18), ak sho jong kjókshko eshko li dgonu jer ba kjing goshko li, e owa, Jerusalën sopga llamo li kjinmo lëmire? ⁵ Lër bomi kong ga eni llëme. Gueniyo llëbo owa shäryëmi löng li, e owa jlöe lozi, ga rayozia. Llëm ga pjäy pjir bakoe» le.

Kjor jong kjlara, botjyë llëme

⁶ E irgo ga tjlēno nopga kong llēbo jyāglo go. Tjlē ga «Domer shäng kjlara, kjor jong kjlara, ba kjillgwo bo ara kjokyo li tjrēko. KJOR li ko *higuera*. Dbar kjwara ga jek jek shäng e go, bo tjokde İya wlo, gueniyo bo drete. ⁷ Eni ga tjlē ba kjok daga li kong ga “Kuzong. Eeri ga öötong lu pjloglo mya ga kjor kjwe İnshko ga bo wlen kjwara llēme. İKjwe közong! İShto kjrē jong ara llēnoro?” le ba parkaga li kong.

⁸ »Kuya ga tjlē ba kong ga “Tjlapga, wēyē. Rayos ber jong lu pjlara obi, sor pokēr, ga dwlomner, ⁹ botjyēre İy wlo, llēm ga köm eshko jā ga pjluē” le ba pjlu kong” le.

Woshtozlong dbaryo ga walē poptara Jesúsdē kjlara

¹⁰ Woshtozlong dbaryo kjwara ga Jesús sök oba ping judioga syō uyo jong kjwara li roshko. ¹¹ Walē sök kjlara eshko, swlo ara lu pjloglo sak kjwara kjingsho kjwong (18) tjan, wloyo Ä sēya kjlararē. Walē li beno shäng wozōnge. ¹² İya Jesúsdē ga rokara tek ba shwoy, ga tjlē ba kong ga «Pja döktong, pja rayara bop swlo wlerē» le, ¹³ ga orkwo iono ba go. Jekdo eshko ga walē li poptono beno shäng kjlo bek ba shtoshko. Ga opyono beno shäng Sbō poshräk.

¹⁴ Gueniyo judioga syō uyo kägäyo li shäng eshko. İya ga iirkono ara, tjlē nopga löng li kong ga «Shji parkozlong dbaryo iak lok kjwo tjer

(6). Pjāy poptē woydē ga pjāy tek eshko dbaryo ga pjluē. Gueniyo woshtozlong dbaryo lira llēme» le.

¹⁵⁻¹⁶ Kuya Jesúsdē ga tjlē ba kong ga «İPjāy Sbō tjlökwo söga jllökoyo lēmi, gueniyo pjāy wotjlik owa bomi pjluēshko! Walē kjwe, e Abraham tjēyo, ga tjeng Ä wloshko eeri ga öötong lu pjloglo sak kjwara kjingsho kjwong (18). İPjāy uunkong bomi öng dök, sömi di iē woshtozlong dbaryo llēmdo? İEni ga walē kjwe döror Ä wloshko dwayo dbar ēreshko ga owa lēmi sorēro?» le.

¹⁷ Kuya ba wloyoga lirē ga lökkrono ara. Gueniyo llamoga löng lira beno löng wopjlu, llēbo shäryara kēs li kjishko.

Kjor dwlayo chirawa

¹⁸ Eshko ga Jesús tjlē löng li kong ga «İSbō ber no pjluoy sorē, e so llē kjoyo? İLēr bomi kong sorē ga pjlu? ¹⁹ E so kjor dwlayo chirawa ko *mostaza* dgoroy klung roy kjoyoe. Kuno ga kēsbang, kjor wleni. Eshko ga sēnwa llē usho ywē ba kowo go» le.

Pjlung shosho uukklo

²⁰ E irgo ga tjlē ga «İSbō ber no pjluoy sorē, e so llē kjoyo? ²¹ E so walē pjlung shosho llruno bayo ara ba uukklo tjok, ga ie ber buk uur wlo kjoyoe. Ba uukklo shdöktong pjlung shosho li kjwang jikong» le.

Kjēr bäng bam chira

22 Jesús to jek shäng Jerusalén kjokyo wlo le. Eshko ga jèk shäng irbo goshko ga äär kjok kjrina kjrinishko ga slan oba ping. 23 Pjlara ga no kjlara llëbo kjakrokono ba kong. Tjlë ga «Tjlapga, ¿no kjre Sbörë där wlo li kjlëbö döre?»

24 «Pjäy drön ëë, pjäy opzrëk jek kjër bäng bam chira li go wlo. Lër bomi kong ga nopga ara opzrëk woydë jek e go wlo, gueniyo jek ga äe. 25 U sogo li u bäng bängzano pjir ga pjäy beno löng kjoko li, u bäng li porwëmi kjöw kjöw, ga öö lëmi, pjäy tjlä ga “Tjlapga, u bäng dös borwa kong sira” lëmi eni.

»Kuya ga tjlä bomi kong ga “Pjäy ë, pjäy kjone so, e miydër llëme” le.

26 »Eshko ga pjäy tjlä ba kong ga “Dënashko ga tjawa iono bop tjok, ga oba pinop borwa kjokshko bakoe” lëmi eni.

27 »Kuya ga tjlä bomi kong ga “Pjäy ë, pjäy kjone so, e miydër llëme. Pjäy llëbo owa shäryaga eröe. Pjäy opkjös bor shwoy ëre dwayo” le.

28-29 »Eshko ga Abraham, Isaac, Jacob, Sbö tjläkwo lagaga löng kës li, e ber löng Sbö sök no pjluyo iyado lishko. Ga nopga kjok kjwang jikong so sirkek äär ber löng ië ba tjok. İmi eni ga pjäy iak beno tjeng kjoko kjishko ga pjäy ber tjeng slar eshko, kowo uë, llëbo bang ara bomi kong kjishko. 30 Eerishko ga

kjong kjong tjwlo ara li, e ber löng tjwlo chira eshko. E ga eerishko ga kjong kjong tjwlo chira li, e ber löng tjwlo ara eshko» le.

Jesús slatong Jerusalén sopga kjishko

31 Eshko ga fariseoga shrono löng kjlëbö, ga tjlä ba kong ga «Pjlu Herodes, pja zröya woydë. E kjishko ga pja nom jüy dwayo» le.

32 Kuya ga tjlä ba kong ga «Domer lëmi löng li, e oba jyäpgwaga erä. Pjäy nom ba shwoy, ga pjäy tjlä ba kong ga “Eeri, bong ga tja shäng Ä sëyaga tjeng oba goshko li ichë to, ga tja shäng oba poptë bakoe. Pak shäryër wlo li, e pjir kjönma” lëmi ba kong eni. 33 Gueniyo ga eeri, bong, kjönma ga tja to jek shäng Jerusalén kjokyo wlo. Tek këgongshko ga Sbö tjläkwo lagaga zröraba shtoyo eshko.

34 »Jerusalén sopga, tja kuzia! Sbö tjläkwo lagaga zrömi. Sbö tjläkwo roy lagaga ichara bomi kong li lömi ak go, zrömi wlo. Woydoror enido ga pjäy tön, kjörkö meyo ba wapga tönö tjeng ba sjägä dirko wleni, gueniyo woydoromi llëme. 35 Tja kuzia. Bomi u, e raye Sbörë ber jong tjoksa. Lër bomi kong ga tja ëre İmi ame, äär jong pjäy tjlä löng ga

»“Kjwe ichara Tjlapgarë tje kjok ëreshko.

Kjwe kjimte Sbörë”* lëmi löng guing» le.

* 13:35 Salmo 118:26.

14

Woshtozlong dbaryo ga swlo poptara Jesúsde kjlara

¹ Woshtozlong dbaryo kjwara ga Jesús öötong shäng fariseo tjwlö ara wleniyo, e ushko, ië ba tjok wlo. Nopga löng eshko li löng ba dë, llëye shärye li İya lok yötso wlo. ² Domer sök kjlara eshko swlo ara, poglo dguë do jikong. ³ İya Jesúsde ga tjlä fariseoga löng li kong, kjok ilgwekklo tara Moisésde li miydagaga pjlu wleniyo löng li kong ga «¿Woshtozlong dbaryo ga shji swlo poptë ga pjlu?» le.

⁴ Kuya lok ga beno löng kjing erä. Eni ga Jesús orkwo iono swlo li go, ga poptara, tjlä ba kong ga «Pja nom ga pjlu» le. Kuya ga toe. ⁵ Eshko ga Jesús tjlä nopga li kong ga «¿Bomi wa, bomi öng, e lono di bäng roshko woshtozlong dbaryoshko ga shimi jekdo maling llëmdo?» le.

⁶ Kuya lok ga dboryara llëm, beno löng kjing erä.

Shji manabashko ga shji llë shäryë

⁷ E irgo ga İya Jesúsde ga nopga mak li shrono löngshko ga sökklo wlëya lok pjlu wleniyo, oba tjwlö ara tjeng lishko. Eni ga tjläno ba kong llëbo jyäglo go. Tjlä ga ⁸ «Ëbo orkwosmok wlenishko ga pja mana ië ba tjokshko ga pja jek sirkek sökklo kjing, oba tjwlö ara tjeng lishko llëme. No tjwlö ara bop kjinmo tjwe shäng eshko wleni ga ⁹ bomi maga li tjwe tjlä bop kong ga

“Pja kojözong. Sökklo kjwe twos kjlara wle kong” le kjwe. Eshko ga pja löktë ara, ga pja ber sök sökklo tjeng iröng wleniyo kjing go shara.

¹⁰ »Pja manabashko ga pja shronoshko ga pja jek sirkek sök sökklo tjeng iröng wleniyo kjing go dey. Eni ga bop maga li tjwe tjlä bop kong ga “Tjlapga, pja tjwlö ara. Pja tek sirkek sök sökklo ëre pjlu anmoyö kjing go shara” le bop kong eni kjwe. Eshko ga pja ikoba ga pja tjwlö tjok. ¹¹ Ëye opyë ber tjwlö ara ga iëba ber tjwlö llëme. Ëye opyë ber tjwlö llëm ga iëba ber tjwlö ara» le.

¹² Eshko ga tjlä ba maga li kong ga «Pja dli shäryono bayo arashko ga woyde ga oba llëbo ara wleniyo mapdë dö llëm, bop pjeyoga mapdë dö llëm bakoe. Shäryorop eni wleni ga dbar oblë go ga pja kjwe kar maya eni bakoe. Eshko ga pja potjwlëkklo tjok. ¹³ Pja dli shäryono bayo arashko ga nopga song wleniyo, nopga jëk llëm wleniyo, nopga jëk yökyök wleniyo, nopga kjok İgö llëm wleniyo, e mapdë dey. ¹⁴ Epgara, pja potjwlëya ga äe. Gueniyo shäryorop eni wleni ga pja ie Sbörë ber wopjlu, ga pja potjwlëga erë, nopga pjlo bek li woshre iröng obi dbaryo lishko» le.

Nopga mana domerdë ara, ië ba tjok wlo

¹⁵ Eshko ga sirkeno sök kjlara ba tjok eshko li tjlä ba

kong ga «¡Sbõ ber no pjluyo dbaryo öötongshko ga ëye öötong sök ië ba nopga tjok eshko li ber wopjlúel!» le.

¹⁶ Kuya ga tjlë ba kong ga «Domer shäng kjlara, nopga mana träk llëm, tjwe ba ushko ië ba tjok wlo, ga opyono beno shäng dli shäryë ba kong bayo ara. ¹⁷ Öötong iozlong dloyo go ga ba parkaga ichara kjlara, tjlë nopga mana li kong ga “Pjäy tegö. Dli kwirkonoe” le eni.

¹⁸ »Gueniyo kuya lok ga kjlara kjlara llëbo wlëno, jek mana lishko llëm wlo. Bäm go li tjlë ga “Tja kjok tjwlëno kjrina. Tja jongya ba ik. Tja jnep kësbanqe” le.

¹⁹ »Kjlara obi tjlë ga “Tja sögla klung workwoklo dopshiga wleniyo tjwlëno doglo sak kjwara (10). Tja jongya ba tjlik. Tja jnep kësbanqe” le.

²⁰ »Kjlara obi tjlë ga “Tja orkwosmok sök eeri jä. Tja jek ga äe” le.

²¹ »E irgo ga parkaga li tek shrono shäng iröng obi ba pjluyo shwoy, ga roy lara ba kong pjire. Kuya ga iirkono ara, ga tjlë ba kong ga “Pja to u lok ara wleniyo tjrëko, irbo pjlara pjlara bäng go, irbo chilawa oblë oblë bäng go bakoe. Eshko ga nopga song wleniyo, nopga jëk llëm wleniyo, nopga kjok igö llëm wleniyo, nopga jëk yökyök wleniyo, e tek söba” le.

²² »Shäryara eni pjir ga shrono tek shäng iröng obi, tjlë ba pjluyo kong ga “Tjlapga, llëye lorop bor kong

li shäryoror pjire. Gueniyo iozlong shtoyo obie” le.

²³ »Kuya ga tjlë ba kong ga “Pja nom nopga wlëk kjok shto oblë shara. Pja to u lok kjwöbö kjwöbö wleniyo tjrëko. Eshko ga ëye wlënop ga ichëp tek bor ushko, bor u ëre dlin ber jong tjung wlo. ²⁴ Lër bop kong ga nopga manor löng bäm go li, bor dli li ue sira llëme” le ba parkaga kong» le.

Shji jëk Jesús tjok wlo li, e tjwlö tjok

²⁵ Jesús jek jëk shäng irbo go, ga oba jëk löng ba tjok ara. Eni ga bojono iröng, tjlë ba kong lok ga ²⁶ «Eye jëk woydë bor tjok jlökoyo ga woyde ga ba data, ba mekë, ba wapga, ba pjeyoga uunkong, e ie ber woyo ba kong ame. Woyde ga wotjlik ga “Tja wolonde, de tja wolon llëmde, tja jëk ba tjok” le iyado bakoe. Shärye eni llëm ga e ber bor oppingga ga äe. ²⁷ Woyde ga llëye shäryëba ba kong bor kjishko llë pogoshko li, e zrökoba pjang kjlös go ëmdë ga e ba kong ga llëye llëme le. Eni llëm ga e ber bor oppingga ga ä bakoe.

²⁸ »¿Pjäy kjlara wotjlik ak sho shäryë jong kjóshko wleni ga pja sirkek sök ba woyotjlik ga “¿Tjwíö kjöm? ¿Dburyo kjwörde?” lëp bäm go llëmdo? ²⁹ Eni llëm ga u shakklo li shäryorop pjirshko ga dbur pjir eshko wleni ga pja ikoba ga pja joywëba, ³⁰ tjlë ga “Domer kjwe ba pak soyono, ga kjra lara ga pjitong llëm ïzia” lëba eni.

31 »¿Pjlu llë opshik jek ba ëngkjwagaga doglo sak dbäw dbäw pjloglo sak kjwara (10,000) tjok, ëngkjwë pjlu oblë tjok wleni ga ïya ga pjlu oblë li ëngkjwagaga doglo sak dbäw dbäw pjloglo sak pjök (20,000) wleni ga llëye shärye eshko lëmi? ¿Wotjlik ga “¿No kjwörde? ¿Shji ëngkjwë ba tjok sorë? ¿Shji kjangde, de llëmde?” le eni llëmdo? 32 Eni ga “Shji songe” le wleni ga pjola obishko ga nopga iche jek kjlöbö, lan pjlu oblë li tjok wlo, ie ber sök wlëp wlo, ëngkjwë ba tjok llëm wlo. 33 Bomi llëbo tjeng kës li iëmi ber iröng llëm ga pjäy ber bor oppingga llëm eni bakoe.

34 »Dlungna, e pjluë. Gueniyo ga pjle ameshko ga iëy ber pjle ba shtoy iröng obi ga äe. 35 Eshko ga llëno ame, ioroy klung kjing go ëmdë ga llëno llëme. E dbukko erä. Eye kwomgwo tjok ga woyde ga kuya yötso» le.

15

Öng wlëp ushko so jeno kjlara

1 Jesús shäng oba ping wopro ga nopga dbur töngga Roma so kong, nopga owa wleniyo oblë, e shrono löng ara ba kuk eshko. 2 Fariseoga, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, e löng eshko kjlöbö bakoe. Nopga owa li ïya lok ga tjle ëng kong ga «Nopga wotjlik owa wlokjre, ga ië ba tjok bakoe» le.

3 Eni ga Jesús tjläno ba kong llëbo jyäglo go. Tjle ga 4 «¿Pjäy kjlara öng wlëp ushko so tjeng doglo sak dbäw (100), ga kjlara jeno wleni ga llëye shäryëp eshko? ¿Llamo sak shkaw kjingsho shkaw (99) li iëp ber tjeng ba kjok kjing go, ga pja to jeno li wlëk, äär jong wlënop guing llëmdo? 5 Wlënopshko ga pja wopjlúe. Eshko ga iëp buk bop dbopdo, 6 söp tek iröng bop ushko, ga bop pjeyoga rokëp uunkong tek eshko. Ga pja tjle ba kong lok ga “Bor öng jeno li wlënore. Tja wopjlúe. Woydër ga pjäy ber wopjlú botoya dik bakoe” lëp eni.

7 »Eni bakoe. Lër bomi kong ga no kjlara, llëbo owa shärye shäng li, e owa jlöe lara, ga rayarashko ga kjok dogo ga löng wopjlú ba kjishko. Eshko ga nopga pjlo bek doglo sak shkaw kjingsho shkaw (99) li, era woyotjlüya lok ara llëme.

Dbur jeno kjwara

8 »¿Walë shäng kjlara, dbur tjeng kjwo sak kjwara (10) ga jeno kjwara wleni ga llëye shärye? ¿Iök borkeya, ga u ro pjloke yötso, ba dbur jeno li wlëna guing llëmdo? 9 Wlëdashko ga ba pjeyoga roke tek eshko uunkong. Ga tjle ba kong ga “Bor dbur jeno li wlënore. Tja wopjlúe. Woydër ga pjäy ber wopjlú botoya dik bakoe” le eni.

10 »Eni bakoe. Lër bomi kong ga no kjlara, llëbo owa shärye shäng li, e owa jlöe lara, ga rayarashko ga Sbö

parkagaga kjok dogo so löng wopjlú eni bakoe» le.

Wa jeno kjlara

¹¹ Eshko ga tjľe ba kong obi ga «Domer sök kjlara wapga do pjök. ¹² Pjlara ga ba wa miteyo tjľe ba data kong ga “Data, bop llëbo ber bor kong llono wlo li twos bor kong jekdo” le. Kuya ga ba llëbo tjeng kës li shdöra ba wapga do pjök li kong.

¹³ »Dbar kjwöbö ga ba wa miteyo li, llëbo twara ba kong li soynena pjir, ga dburyo söra jek ba tjok, öötong beno sök kjok shto oblë pjolae. Eshko ga ba dbur li zana, to shäng sorë pogo. ¹⁴ Zana pjirshko ga kjok shäng lishko ga pjli shrono kësbang, ga llëye wlëya, ue wlo drete.

¹⁵ »Eni ga to shäng pak wlëk domer kjok eshko so kong, ga kong pak twara, ichara köchi dë ba kjokshko. ¹⁶ Parkëshko ga pjli ara, köchi dli worbo li ue woydë, gueniyo twëba ba kong llëme.

¹⁷ »Eni ga wotjlik tjwe kjlay ga “Bor data ushko ga dli träk llëm, ba parkagaga löng kës li bö tjung iyado, ga dli ber obie. jNa ga tja sök wolonto pjirë! ¹⁸ Tja to bor data shwoy iröng obi dey. Tja äär eshko ga lër ba kong ga ‘Data, tja llëbo owa shäryono Sbö kong, bop kong bakoe. ¹⁹ Bek ga tja tjwlo bop wa dik ame. Tja ios ber bop parkaga wleni dey’lër ba kong eni” le. ²⁰ Eni ga to sök

lishko dwayo, jongya ba data shwoy.

»Jek shäng ääto ga ñna ba datarë pjola dwayo, ga songe le. Jekdo eshko ga jek zron jong ba wlokrë, popjlura, ga lö shira.*

²¹ »Eshko ga ba wa li tjľe ba kong ga “Data, tja llëbo shäryono owa Sbö kong, bop kong bakoe. Bek ga tja tjwlo bop wa dik ame” le.

²² »Eshko ga ba data tjľe ba parkagaga löng li kong ga “Pjäy shwong shis maling, pjlu wleniyo, ga doyozi e go. Kong sakkwo ioklo iozi kjwara, drepkwota iozi bakoe. ²³ Söglä llgwoklë kjlo pjlu wleniyo li tek sözi, ga zröziä. Shji dli shäryë, ba shrëkklo. ²⁴ Bor wa ëre shinmotkonoe loror, miga shäng së. Jenö bor shjiryo, gueniyo shrono shäng iröng” le. E irgo ga kjarga löng ba shrëk.

²⁵ »E wopro ga ba wa këguëyo shäng parkë kjloshko. Tek shäng iröng tjwayde ushko ga kuya ga oba löng bërke. ²⁶ Eni ga parkaga rokara kjlara, tjľe ba kong ga “¿E llëro?”

²⁷ »“Bop lëng shäng së, shrono shäng pjluë. E kjishko ga söglä llgwoklë kjlo pjlu wleniyo li zröra bop datarë ba shrëkklo” le.

²⁸ »Kuya ga iirkono, opzrëk jek woydë u roshko llëme. Miydara ba datarëshko ga opshino jek ba wlëpyotkë, opzrëk wlo. ²⁹ Gueniyo tjľe ba

* 15:20 Lõ shiklanyo, e tak pjang Génesis 27.26 go.

data kong ga “Miydöp pjlú ga tja parkë shäng bop kong luyo ara, pja kolër iyado. Eni emdë ga tja kong shwling ushko so chirawa tworop bor kong, tja opshrëk bor pjeyoga tjok wlo pjlara llëme. ³⁰ Gueniyo bop wa bopoya, bop dbur zana dret walëga owa wleniyo tjok li, era kong söglä ilgwoklë pjlú wleniyo li zrörop” le.

³¹ »Kuya ga tjlë ba kong ga “Pja sök bor tjok iyado, bor llëbo tjeng kës li, e bopoya.

³² Gueniyo bop lëng, e shin-motkonoe loror, miga shäng së. Jenö bor shjiryo, gueniyo shrono shäng iröng obi. E kjïshko ga shrëy llëm ga äe” le ba kong» le.

16

Parkaga kägäyo kjok miydë ara, wotjlik maling wleniyo

¹ Eshko ga Jesús tjlë ba oppinggaga kong ga «Domer shäng kjlara dbur ara. Domer li parkaga shäng kjlara, ba parkagaga tjeng kës li kägäyo. E rotaraba ga ba pjluyo li dbur zäya ara sorë pogo. ² Eni ga rokara ba pjluyorë tek ba shwoy, ga tjlë ba kong ga “Pja bor dbur jek shäng ara lëba. ¿E sorëro? Llëbo soynenop kjöm, tjwlënop kjöm, e kjibokwoyo twos bor kong, bor llëbo dorop sorë li miydër wlo. Pja ber shäng bor parkaga kägäyo ame” le.

³ »Kuya ga wotjlik ga “Tja ie bor pjluyorë ber shäng pak

drete. Tja parkë kjloshko ma, ga tja to shäng dbur rokë ga tja lök ara. ¿Era tja orwë llong? ⁴ Woydër ga tja pak llëmshko ga tja wlojkrëba ba ushko. ¿Gueniyo llëye shäryër ga pjlú? Äã, llë miydoror tjän” le.

⁵ »Eshko ga ë pogo tjwlö ba pjluyo kong li, e rokara tek ba shwoy. Ga tjlë shrono shäng bäm li kong ga “¿Pja pogo tjwlö bor pjluyo kong kjöm?”

⁶ »“Tja pogo tjwlö kjyo bayo ba bapkwo kësbang tjung wleni kjwo sak dbäw (100 dik)”* le.

»Kuya ga tjlë ba kong ga “Bop tjwlö kjöme li kjibokwoyo ëre kjrozong. Pja sirkes maling, kjibokwo tos kjwara oblë, gueniyo kjyo bayo ba bapkwo kësbang tjung wleni kjwo sak shkëng (50 dik)” le.

⁷ »E irgo ga tjlë shrono shäng kjlara obi li kong ga “¿Pja pogo tjwlö ba kong kjöm?”

»“Tja pogo tjwlö dwla bayo ba bapkwo kësbang tjung wleni kjwo sak dbäw (100 dik)” le.

»Kuya ga tjlë ba kong ga “Bop tjwlö kjöme li kjibokwoyo ëre kjrozong. Kjibokwo tos kjwara oblë, gueniyo dwla bayo bapkwo kësbang tjung wleni kjwo sak kjwong (80 dik)” le.

⁸ »Roy kura ba pjluyorë, ga wotjlik ga “Bor parkaga kägäyo li wotjlik owa

* **16:6** Kjyo bapkwo kësbang tjung wleni kjwo sak dbäw (100) dik, e bayo litro sak dbäw dbäw pjloglo mya kjingsho sak dbäw pjloglo kjäk (3,700) dik loklo.

ëmdë ga kjok miydë ara, wotjlik malinge” le. Nopga Sbö miydë llëm wleniyo omshäryë eni bakoe. Llëbo tjeng kjok ëre kjing go pakyo shärye lok pjlú wlo ga epga wotjlik maling, nopga Sbö i li kjinmo.

9 »Lër bomi kong ga pjäy dbur tjok ga zãzi oba kjimtoklo, epga ber wopjlú bomi tjok wlo. Eni ga bomi dbur pjitongshko, pjäy wolonoshko ga pjäy wlokjraga tjok kjok dogo, shji sök së iyado lishko.

10 »Ëye kong llëbo twëy tjwlö chira ga de pjlú wleni ga miydëy e go ga kong llëbo twëy tjwlö ara ga de pjlú eni bakoe. Ga ëye kong llëbo twëy tjwlö chira ga de ma wleni ga miydëy e go ga kong llëbo twëy tjwlö ara ga de ma eni bakoe. 11 Eni ga bomi dbur, bomi llëbo, e doromi pjlú llëm kjok ëre kjing goshko wleni ga llëbo tjwlö ara tjeng kjok dogo li twaga ërë bomi kong llëme. 12 ¿Ga llëbo oma i li doromi pjlú llëm ga llëbo twe oblërë ber bomipjöy wlo sorëro?

13 »Ëye parkë pjluoyo do pjök kong ga äe. Shärye eni wleni ga kjlara woyde, kjlara woyde llëme. Ber pjlú kjlara tjok, ber owa kjlara tjok. Pjäy wo pjang dbur go iyado ga pjäy parkë Sbö kong ga äe» le.

14 Fariseoga löng eshko kjlöbö. Dbur sïyo kjishko ga tjlökwö li kuya lok ga joywakza lok tjä tjä erä. 15 Eni ga Jesús tjlä ba kong ga «Pjäy

llëbo shäryë ara oba bokso, pjäy pjlúe lëba wlo. Gueniyo pjäy wotjlik llë li miyde Sbörë pjire. Nopga kong ga llëbo tjwlö ara le li, e Sbö kong ga llëbo owa anmoyö.

Kjok llgwekklo tara Moisésdë li, Sbö ber no pjluoyo sorë li, e roy

16 »Kjok llgwekklo tara Moisésdë li, tjlökwö tara Sbö tjlökwö lagaga tek dënashko sorë li, e beno bi kong, kolëy wlo, äär jong Juan No Waga shrono guing. Eshko tek lëkong ga Sbö ber no pjluoyo sorë li roy pjlú shdöktong ara, ga nopga drön ëë, Sbö ber ba pjluoyo wlo. 17 Gueniyo kjok llgwekklo li, e pjir wlo llëme. Kjopkwö, kjok ëre, e pjir ber dret, gueniyo ga tjlökwö tak lok kjok llgwekklo go li löngko kjwara llëme.

Shji ëng rayë

18 »Domer ba boy rayono, ga orkwosmono oblë tjok wleni ga llëbo owa shäryayde. Ga ëye orkwosmok walë rayak sök li tjok ga llëbo owa shäryayde bakoe.

Lázaro, e ga domer dbur ara kjlara

19 »Domer shäng kjlara dbur ara, doyë shwong pjlú, wolëso go. Dbar kjwobi go ga bë shärye kësbang, dli opzang i. 20 Eshko obi domer sök kjlara ko Lázaro, poglo go üta ara do jikong, sirkek sök töshko, domer dbur ara li u bäng zlong. 21 Sök oma dli worbo lon töshko li koshë, ue wlo, pjli ara kjiy. Shjiti llë tjwe ba zlong bäng ba üta

li shuk. ²² Dbar kjwara ga domer song li wolono, ga ba sëya söra Sbö parkagaga kjok dogo sorë öötong sök Abraham zlong.

»E ga domer dbur ara li ëmdë ga wolono bako, jnen-aba to sakshko. ²³ Ga ba sëya öötong sök iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li roshko. Eshko ga song, suya iökdë, bang ara. Eni ga İya jem pjola dwayo ga Abraham bë sök Lázaro tjok, ²⁴ ga öö le, tjlë ba kong ga «İkjokë Abraham, tja songe lozong! Tja suya iökdë, bang ara. E kjışhko ga Lázaro kjwe ichos ba sakkwo dbo pök di go, tek di smok-tong ba go li sök bor kong iër wlo, bor kjoyorkwo zëya wlo» le.

²⁵ »Kuya ga tjlë ba kong ga «Pja wotjlīs sira. Pja sök kjok kjing go obishko ga pja öör sök owa llëme. Lázarora öör songe. Eerishko ga sök wopjlú jüşhko, ga pjara sök song, suya iökdë, bang ara. ²⁶ E pjlor kar go ga jüşhko kjok tjrek pjang ojong kësbang, borwa shwo lë, bop shwo lë bakoe. E kjışhko ga ëye jek ga ä, ëye tek ga ä bakoe» le.

²⁷ »Kuya ga tjlë ba kong ga «Kjokë, rokër bop kong ga Lázaro kjwe ichos bor data ushko, ²⁸ kjok owa anmoyö ëre roy sök bor lëmgä doglo shkëng (5) löng eshko li kong, tjwe kjok ëreshko llëm wlo» le.

²⁹ »Kuya ga tjlë ba kong ga «Llëme. Epga kong kjok İlgwekklo tara Moisésdë li beno tjeng ba kong, tjlokwo tara Sbö tjlokwo lagaga tek

dënashko sorë li beno tjeng ba kong bakoe. Woyde ga e kolayde lok» le.

³⁰ »Kuya ga tjlë ba kong ga «E kole lok llëme. Gueniyo ëbo wolono, ga woshrono iröng obi, ga jeklan ba tjok wleni ga llëbo owa shärye löng li, e owa jlöe le, ga raye eshko» le.

³¹ »Kuya ga tjlë ba kong ga «Moisés tjlokwo, Sbö tjlokwo lagaga tjlokwo, e kjre lok llëm ga ëye wolono, ga woshrono iröng obi li tjlokwo kjre lok llëm bakoe» le ba kong eni» le.

17

Shji oblë ichë llëbo owa shäryë llëme

¹ Eshko ga Jesús tjlë ba oppinggaga kong ga «llëbo tjeng ara, pjäy iche llëbo owa shäryë wlo. E ber eni İyado. Gueniyo ëye oblë ichono llëbo owa shäryë ga era song jlö, shdungko. ² Kjwozirwa bor tjlokwo kjruga kjlara ichayde llëbo owa shäryë llëm obishko ga ba ichaga li shakko, apkwo kësbang pjrikko ba bëngshko, ga dbukko jer dlung dorong dey. ³ E kjışhko ga pjäy sjëke.

»Bop kjlara, e llëbo owa shäryono ga pizong, «Shäryëp eni ame» los ba kong. Eni ga «E owa jlöe. Shäryër ame» lara bop kong wleni ga llëbo shäryara owa li ios ber tjwlö llëme. ⁴ Dbar kjwara ga llëbo shäryara bop kong owa pjloglo kjäk (7) ëmdë ga tjwe bop shwoyshko ga tjlë bop kong ga «E owa jlöe. Shäryër ame» leshko ga owa li ios ber tjwlö llëme» le.

Shji mär Sbö go ga shji llëbo shäryë kësbang ga pjlúe

⁵ Eshko ga Sbö tjlökwo roy lagaga ba äska li tjlë ba kong ga «Tjawa mär löng Sbö go. Tjawa kong dbo twos, tjawa mär ba go jek këgong wlo» le.

⁶ Kuya ga tjlë ba kong ga «Dwlagwo chirawayo ëmdë ga kun jem ga pjlúe. Eni wleni ga pjây mär Sbö go sirawa dö ëmdë ga pjây tjlëno kjour kësbang kjwe kong ga “Pja opshis ëre dwayo, pja nom wen jong dlung roy” loromi ga pjây kole, ga shäryë eni.

Shji parkë Sbö kong sorë

⁷ »Pjây kjlara, parkaga shäng kjlara wleni ga brik shäng klung workwë, llëm ga öng dë. ¿Tjwe shäng iröng bop shwoyshko ga llëye lëp ba kong eshko? ¿Pja tjlë ba kong ga “Pja tegö. Pja sirkes sök ië jekdo” lëp ba kong enire? Eni llëme. ⁸ Pja tjlë ba kong ga “Bor dli shäryos bor kong jekdo. Pja poshäryos, pja shwong skwos stek wleniyo, bor dli pjlorguëp bor kong wlo. Tja iono pjir ga ië pja shara” lëp ba kong eni dani.

⁹ ¿Shäryara bop kong eni pjir ga pja tjlë ba kong ga “Tja kjimtorop ara, tja wopjlú bop tjok” lëp ba kong enire? Eni llëm bakoe. ¹⁰ Pjây parkaga eniyo wleni bakoe. Pjây ichara Sbörë parkë ga pak li shäryoromi pjir ga woyde ga pjây tjlë ga “Tjawa tjwlo ara llëme. Tjawa parkaga eröe. Llëye lara Sbörë borwa kong li shäryorwarë erä” lëmi eni» le.

Domerga poglo go swlo ara, sho an do jikong wleniyo poptara Jesúsde doglo sak kjwara (10)

¹¹ Jesús jek shäng Jerusalén kjokyo wlo lëshko ga jëk shäng Samaria kjokyo, Galilea kjokyo, e tjrëko. ¹² Jek äär shäng kjok kjrinishko ga domerga wen tjeng doglo sak kjwara (10), poglo go swlo ara, sho an do jikong wleniyo. Tek shrono löng pjola sit, ¹³ ga öö le, tjlë ba kong ga «¿Tjlapga Jesús, tjawa songe lozong!» le.

¹⁴ İya ga tjlë ga ba kong lok ga «Pjây nom opping syöshtagaga Sbö kong ba pjeyoga kjishko li kong, pjây İya lok wlo» le.

Jek löng jëkko wopro ga poptonoe. ¹⁵ Kjlara opİno ga beno drëpdrë, sano iröng, ga Sbö poshrëya shäng pjluk ara. ¹⁶ Eni ga jek öötong shäng Jesús zlong bäng ga kjök tono, kujono bokdo kjlay klung go, ga tjlë ba kong ga «Tja poptorop. Tja beno wopjlú bop tjok e kjishko» le. Domer li, e Samaria so.

¹⁷ Kuya ga tjlë nopga löng li kong ga «¿Domerga poptono, e doglo sak kjwara (10) llëmdo? ¿Llamo doglo shkaw (9) li kjwono llong? ¹⁸ Domer ëre Samaria so, e judío llëme. Era shrono iröng obi Sbö poshrëk. ¿Judíogara kjwono llong?» le. ¹⁹ Eshko ga tjlë domer li kong ga «Pja kojözong. Pja nomo. Pja mär bor go kuzong ga pja poptonoe» le.

Sbö ber no pjluyo dbaryo

20 Pjlara ga fariseoga kjone kjone tjlē Jesús kong ga «¿Sbö ber no pjluyo wlo li, e dbaryo tjwe llono?»

«Sbö ber no pjluyo li, e llëbo ĩkko wleni llëme. 21 «Sbö, e no pjluyo shäng Izong” lëy ga äe, ĩgöy llëme. Sbö ber no pjluyo li, e llëbo wen bomi pjlúshko» le ba kong.

22 Eshko ga tjlē ba op-pinggaga kong ga «Dbar tjwe kjwara ga no to ter kjok dogo dwayo ère ĩmi woýdë ara jek pjlara obi. Gueniyo eshko ga tja ĩmi llëme. 23 Eshko ga no tjwe shäng tjlē bomi kong ga “¡Shäng na ĩzĩa!” le. Oblë tjlē ga “¡Shäng kjwe!” le bomi kong, gueniyo jlö lëmi llëm, pjây jek eshko llëme. 24 Tja tjwe iröng obishko ga e ber so llgwllëng ller kãã lletlet kjok dogo llaw pogo kjoyoe. Eni ga tja ĩga nopga uunkongdë wëlle. 25 Gueniyo e bãm go ga tja shdungoba ara guing. Tja wlokjre nopga löng eerishko dbaryo lirë llëme.

26 »No to ter kjok dogo dwayo ère tjwe iröng obi döröshko ga llëbo shäryë kjok ère kjing go li, e ber so llëbo shäryono Noé dbaryoshko li dik. 27 Eshko ga kjok ère pitë llëm obishko ga nopga to löng wlëp dli uë, di ië, orkwosmok ëng tjok, öötong Noé opzrëno jem kjong kësband roshko dbaryoshko. Eshko ga shunyo shrono

kësband, ga nopga li söra dirë, shtena drete.

28 »Lot dbaryo ga nopga opshäryono eni bakoe. To löng dli uë, di ië, llëbo tjwllëk, llëbo soynek, dwla dguë, u ywë, beno löng llë le. 29 Gueniyo Lot opshino Sodoma kjokyo dwayo irgo ga akkwolono ter iök, shunyo shrono wleni, ga nopga li pjira drete. 30 Ga tja wen obishko ga shäryë eni bakoe.

31 »Eshko dbaryo ga ëye sök ba u dbo kjing sdok li kjing go ga jek llëbo beno tjeng ba u roshko li kjrë llëm, tök jekdo dey. Ëye shäng ba kjokshko ga jek ba ushko iröng, llëbo beno tjeng li kjrë llëm bakoe. 32 Llëye weno Lot boy kong dënashko li woýotjlizĩa.

33 »Ëye wotjlik opdë om go, zrökoba bor kjishko llëm wlo le ga äär kjok dogo llëme. Gueniyo ëye jëk bor tjok jlökoyo, e zröraba bor kjishko ëmdë ga era ber sök së ĩyado kjok dogo. 34 Lër bomi kong ga eshko dbaryo ga nopga tjeng do pjök bukklo kjwaraso kjing go. Kjlara söya, kjlara ie ber buk eshko. 35-36 Ga walëga löng do pjök llëbo kläk. Kjlara söya, kjlara ie ber shäng eshko»* le.

37 Kuya lok ga tjlē ba kong ga «Tjlapga, ¿shäryë eni li, e kjone?»

«Shinmo doyo buk kjone ga lã tjwe tön tjeng ara eshko» le ba kong.

* **17:35-36** Tek dënashko ga kjibokwo ère jyã taraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjlē ga «Kjlara söya, kjlara ie ber shäng eshko. Ga domerga löng do pjök parkë kjloshko. Kjlara söya, kjlara ie ber shäng eshko.»

18

Kjok llgwegaga kjlara, e ga syā kjlara

¹ Eshko ga Jesús tjlēno ba oppinggaga kong llēbo jyāglo go, epga syōshtë ber lōng Sbō kong ĩyado wlo, wosonkē llēm wlo. ² Tjlē ba kong ga «Kjok buk kjrinasako ga no shāng kjlara no llgwegaga, ēye bangkjre llēm, Sbō ěmdē ga bangkjre llēm bakoe. ³⁻⁴ Kjok esako ga syā shāng kjlara. Tjwe tjlapga kjok llgwegaga wleniyo li shwoy enido, tjlē ga “Bor wloyo, e llgwep bor kong sira. Tja wlikozong” le ba kong eni enido. Kjok llgwegaga sōk li ĩya öör ga llgwegaga woýdē tjlapga lirē ba kong llēme. Eni ga ĩya jek tjwe obi, ĩya jek tjwe obi.

»Gueniyo pjlara ga tjlapga li wotjlik ga “Tja, ēye bangkjrēr llēm, Sbō ěmdē ga bangkjrēr llēm bakoe. ⁵ Gueniyo walē kjwe tjwe shāng bor barwē ara enido. E kjīshko ga llēbo li llgwer ba kong, tja barwe ame wlo. Llēm ga tjwe bor barwē jek obi, ga tja ie ber sōk wlēp llēme” le.

⁶ »Llēye lara no llgwegaga owarē li, e woýotjlijā. ⁷ ¿Pjāy wotjlik ga Sbō, ba nopga kjrara tjeng li wlike llēme lēmiro? Epga syōshtë lok ba kong shkē dba, wlike wlo. ¿Pjāy wotjlik ga dborye maling llēme lēmiro? ⁸ Lēr bomi kong ga wlike maling. ¿Gueniyo ga no to ter kjok dogo dwayo ěre tjwe kjok ěre kjing goshko ga nopga wlēn lōng mār bor gore?» le.

Fariseo kjlara, e ga dbur tōngga Roma so kong kjlara

⁹ Nopga lōng esako kjlōbō, wotjlik ga «Tjawa jēk pjlo bek, oblēra jēk bēy llēme» le eni. Eni ga Jesús tjlēno ba kong llēbo jyāglo go. Tjlē ga ¹⁰ «Domerga öötong lōng Sbō u zlong bāng do pjok syōshtë. Kjlara, e fariseo, kjlara obi, e dbur tōngga Roma so kong. ¹¹ Eshko ga fariseo li syōshtono shāng kojong, tjlē ga “Sbō, tja no oblē dik llēme. Tja lūrē llēm, tja llēbo owa shāryē llēm, tja pē oma boy oblē tjok llēm bakoe. Dbur tōngga kjwe jēk owa, tjara jēk eni llēme. Tja wopjlú bop tjok e kjīshko. ¹² Sondē kjwobi go ga tja iē llēm bop kong dbar pjok. Llēbo wlēnor li shtēr āar ba sakyō (10) go, ba sakyō (10) go, shir kjrina kjrina, ga twēr bop kong” le eni.

¹³ »Dbur tōngga lira beno shāng ro pjola sira. Llēbo owa shāryara li bangyo ba kong ara kjīshko ga beno shāng pjlu kjing shpok, ga kjok dogo jem ĩya woýdē sira llēm, lötkkē ara Sbō bokso kjīy. Eni ga syōshtono, tjlē ga “Sbō, tja llēbo owa shāryono ara. Tja songe lozong” le.

¹⁴ »Lēr bomi kong ga brik lokshko ga dbur tōngga li beno shāng pjlo bek Sbō bokso, fariseo lira llēme. ěye opyē ber tjwlō ara ga ie ber tjwlō llēme. ěye opyē ber tjwlō llēm ga ie ber tjwlō ara» le.

Llëbo shäryara Jesúsde pjlú,
kjwozirga kong

¹⁵ Eshko ga kjwozirga sökoba jek Jesús kong, Jesús orkwo ië ba kjing go wlo. İya ba oppinggagarë ga kjwozirga sögaga li wlonä. ¹⁶ Eni ga ba oppinggaga li rokara Jesúsde tek ba shwoy, ga tjlë ba kong ga «Kjwozirga somi llëm, tek wëyë bor shwoy. Eye ber kjwozirga jüni ga Sbö ber ba pjluyo. ¹⁷ Lër bomi kong jlökoyo ga eye Sbö tjlökwo kjrë kjwozirwa dik llëm ga äär ber sök Sbö sök no pjluyo İyado lishko llëme» le.

Domer dbur ara kjlara

¹⁸ Tjlapga shäng kjlara eshko tjwlö ara wleniyo. Tjlë Jesús kong ga «Tjlapga no pingga, pja pjlúe. ¿Lëye shäryër, tja ber sök së İyado Sbö tjok wlo?»

¹⁹ «¿Tja pjlúe lëp ega? Pjlúli, e Sbö eröe. ²⁰ Kajok llgwekklo tara Moisésde li, e miydëp tjän. “Shji pë oma boy oblë tjok llëme. Shji no zrök llëme. Shji lürkë llëme. Shji oblë jyöyotkë llëme. Bop data, bop mekë, e bangkjros, ios ber tjwlö ara”»* le.

²¹ Kuya ga tjlë ba kong ga «Tjlökwo lëp shäng kës li, e shäryër shäng enido, tja tek dwlas lë obishko» le.

²² Kuya ga tjlë ba kong ga «Llëbo shäryorop kës li, e pjlúe. Gueniyo llëbo beno kjrina obi. Pja nom bop llëbo tjeng kës li soynek pjir, ga dburyo

twos oba song wleniyo kong. Enira pja llëbo ara kjok dogo. Pjir ga pja tek bor tjok, pja pin wlo» le.

²³ Kuya ga beno shäng woydë ara, dbur ara kjishko. ²⁴ Woydë ara li İya Jesúsde ga tjlë ga «Nopga dbur ara wleniyo äär ber löng Sbö sök no pjluyo İyado lishko wlo ga kjange. ²⁵ Öng jëkklo sok kësbang wleniyo opzrëk jek shkö bokkwo bäng go ga kjange. Gueniyo nopga dbur ara wleniyo äär ber löng Sbö sök no pjluyo İyado lishko wlo ga kjang anmoyö» le.

²⁶ Kuya löng eshko lirë ga tjlë lok ba kong ga «¿Enira eye dardo?»

²⁷ «Lëye shärye norë ga ä li, e shärye Sbörë ga pjlúe» le.

²⁸ Eshko ga Pedro tjlë ba kong ga «Borwa llëbo tjeng kës li rayororwa beno pjir, tjawa jek bop tjok wlo» le.

²⁹ Kuya ga tjlë ba kong lok ga «Lër bomi kong jlökoyo ga eye, ba u, ba boy, ba kjlara, ba data, ba mekë, ba wapga, e rayara, Sbö ber ba pjluyo wlo ga ³⁰ äska wlëya ara anmoyö. Kajok ere kjing go ga wlëya llëye rayara li pjloglo ara obi. Ga llonoshko ga ber sök së İyado Sbö tjok» le.

Jesús lano ba wolon dbaryo
kjishko jek obi

³¹ Eshko ga ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li rokara dboshko, ga tjlë ba kong ga «Shji to Jerusalén kjokyo. Eshko ga llëye tara Sbö tjlökwo lagagarë

* 18:20 Éxodo 20.12-16; Deuteronomio 5.16-20.

no to ter kjok dogo dwayo ëre kjïshko li, e shäryë eni. ³² Tja twëba nopga judío llëm wleniyo kong, ga tja joywe lok, tja läywe lok owa, tröng twe lok bor go, ³³ tja shpoya lok no shpokklo go, ga tja zröya. Gueniyo äär dbargwo mya ga tja woshre Sböre iröng obi» le.

³⁴ Llëye lara li, e llë loklo miydara lok llëme. E tjlökwo rong kjïshko ga llë loklo miydara lok llëme.

Domer kjok ïgö llëm wleniyo poptara Jesúsde kjlara

³⁵ Jesús jëk shäng ääto Jericó kjokyoshko ga domer sök kjlara eshko kjok ïgö llëm wleniyo. E sök dbur rokë irbo li sor go. ³⁶ Kuya sök ga nopga jëk löng träk llëm ga tjlë ga «¿Oba jëk löng llë kjïshko?»

³⁷ «Jesús, Nazaret so li tekdo shäng» lëba ba kong.

³⁸ Kuya ga tjlë ba kong dbo go ga «¡Jesús, David tjëyo, tja songe lozong!» le.

³⁹ Kuya nopga jëk löng Jesús bäm go lirë ga tjlë ba kong ga «Pja kjinkozong» le ba kong, gueniyo kjinkë llëme.

Tjlëno dbo go jek obi, tjlë ga «¡David tjëyo, tja songe lozong!» le.

⁴⁰ Eni ga Jesús kojongö shäng ga tjlë löng li kong ga «Tek sözi bor shwoy» le, ga söra lok jek ba shwoy. Eshko ga tjlë ba kong ga

⁴¹ «¿Llëye woydëp ga shäryër bop kong?»

«Tjlapga, tja kjok ïk woydë» le ba kong.

⁴² Kuya ga tjlë ba kong ga «Kjok ïs jek obi. Pja mär bor go kuzong ga pja poptonoe» le.

⁴³ Jekdo eshko ga beno shäng kjok ïgö wëlä, ga to jek shäng Jesús tjok Sbö poshrëk. ïya nopga löng eshko lirë ga beno löng Sbö poshrëk bakoe.

19

Zaqueo

¹ E irgo ga Jesús opzrëno jek Jericó kjokyo roshko, tur pjlor kalëkong wlo le. ² Domer sök eshko kjlara ko Zaqueo, e dbur ara. E parkë shäng dbur töngga Roma so kong li kägäyo. ³ Jesús, e sorë ïya woydë. Gueniyo domer li sok chirawa töshko, ga oba ara. E kjïshko ga ïya ga äe. ⁴ Eni kuzong ga Jesús tek tjwe irbo e go miydarashko ga jek zron jong ba bäm go këm jüni. Ga tjyono jem kjor jong eshko kjlara li ko roy, ïya wëlä wlo.

⁵ Jesús jek shäng irbo e goshko ga ïya sök kjomo, ga tjlë ba kong ga «Zaqueo, pja oplös kjwey dwayo ter töshko maling. Eeri ga tja ber sök bop ushko» le. ⁶ Kuya ga oplono ter töshko maling, ga Jesús wlojrrara shäng wopjlúe.

⁷ Eni ga ïya löng eshko lirë ga Jesús läywe lok owa ara. Tjlë lok ëng kong ga «Domer kjwe llëbo owa shäryaga. ¿Jesús kjwe jek ba ushko llëno?» le lok eni.

⁸ Eshko ga Zaqueo kojongö shäng, tjlë Jesús kong ga «Tjlapga, bor llëbo tjeng kës li twër bëy oba song wleniyo

kong. Ga ëbo llëbo lūyotkoror jyāpgwër ī wleni ga āska twër iröng bayo llëbo kjröror li pjloglo pkëng (4)» le.

⁹ Kuya ga tjlë ba kong ga «Eeri ga pja dōktong, bop pjeyoga löng bop ushko li tjok. Jlōkoyo ga pja Abraham tjëyo. ¹⁰ No to ter kjok dogo dwayo ëre shrono shäng no jeno löng wleniyo, e wlëga, e döga» le.

Parkagaga doglo mya

¹¹ Jesús jek jëk shäng ääto Jerusalén kjokyoshko ga nopga jëk löng ara ba tjok, llëye le li kuya lok wlo. Wotjlik lok ga äär Jerusalén kjokyo ga Sbö ber no pjluyo dbaryo li eshoro lara. Miga eni llëme. E kjishko ga Jesús tjlëno ba kong llëbo jyāglo go. ¹² Tjlë ga «Pjlara ga domer shäng kjlara, tjwlö ara wleniyo. To kjok shto oblë pjola, iëba ber sök ba kjokshko sopga pjluyo wlo, ga tjwe iröng ba kjokshko wlo le. ¹³ Opshiydë llëm obishko ga ba parkagaga rokara doglo sak kjwara (10). Kjlara kjlara kong dbur twara bayo ara, ga tjlë ba kong lok ga «Pjāy ber löng dbur shak ëre go, tja tjwe iröng obi guing» le ba kong, ga toe.

¹⁴ »Gueniyo iywa kjok eshko sopga lirë shjiktëng. E kjishko ga nopga ichara kjlëbö ba irgo, tjlë ga «Kjwe woydërwa ber borwa pjluyo llëme» le lok eni. ¹⁵ Woydara lok eni llëm ëmdë ga iaraba beno sök ba pjluyo.

»E irgo ga tek shrono iröng ba kjokshko. Shrono shäng ga ba parkagaga kong dbur twara li, e rokara, dbur shano e go kjöme miyde wlo.

¹⁶ »Parkaga shrono shäng bäm go li tjlë ba kong ga «Tjlapga, bop dbur tworop bor kong li go ga kjingsho sharor kjringswo sak kjwara (10) obi» le.

¹⁷ »Kuya ga tjlë ba kong ga «Pjlúe. Pja parkaga pjlú wleniyo. Pja kong llëbo tworor chira, ga dorop pjlo beke. E kjishko ga pja iër ber no ichaga kjok kjringswo sak kjwara (10)» le.

¹⁸ »E irgo ga parkaga shrono shäng kjlara obi, tjlë ba kong ga «Tjlapga, bop dbur tworop bor kong li go ga kjingsho sharor kjringswo shkëng (5) obi» le.

¹⁹ »Kuya ga tjlë ba kong ga «Eni ga pja iër ber no ichaga kjok kjringswo shkëng (5)» le.

²⁰ »E irgo ga parkaga shrono shäng kjlara obi, tjlë ba kong ga «Tjlapga, bop dbur tworop bor kong kjupargue li kjros iröng. Popgoror beno tjeng jangsher roshko, jer llëm wlo. ²¹ Miydër pjlú ga pja kjange. Pja parkono llëmshko ga pja dbur shak eshko, ga pja dwla bo kjrë, dwla dgorop llëmshko bakoe. E kjishko ga pja bangkjröror ara» le.

²² »Kuya ga tjlë ba kong ga «Pja parkaga owa wleniyo. Pja llgwer, tjlökwo lëp shäng om go li go. Miydëp pjlú ga tja kjange. Tja parkono

llēmshko ga tja dbur shak eshko, ga tja dwla bo kjrë, dwla dgoror llēmshko bakoe. ²³ E kjishko ga bor dbur ëre söröp, jnenop beno dbur jnezlóng uyo roshko kjwe dey. Eni kjwe ga tja tjwe iröng obi ga tja dbur töno e kjinmo kjwe” le ba kong.

²⁴ »Eshko ga pjlu li tjlë ba parkagaga oblë löng eshko li kong ga “Ba dbur tjeng ba wloshko kjwe dözi, twozi kjlara shäng dbur shara kjrínggwo sak kjwara (10) li kong” le.

²⁵ »Kuya lok ga tjlë ba kong ga “Tjlapga, kjwera dbur tjeng kjrínggwo sak kjwara (10) tjan” le.

²⁶ »Kuya ga tjlë ba kong ga “Lër bomi kong ga ëye llëbo tjok ga sëya jek obi. Èye llëye llëm ga llëye tjeng sirawa li döya ba shjiryo drete. ²⁷ E ga bor wloyoga lira, tja woydara ber ba pjluyo llëme. Epgara to shami, ga tek sözi, zrömi bor bokshto wlo»” le.

Jesús öötong opzrëno jek Jerusalén kjokyo, pjlu wleni

²⁸ Jesús tjlëno eni pjir ga jek jongya Jerusalén kjokyo obi, ²⁹ ga öötong shäng Betfagé kjokyo, Betania kjokyo, e ber löng Olivos dlupyo poglo go. Eshko ga ba oppínggaga jek löng ba tjok li rokara do pjök, ³⁰ ga tjlë ba kong ga «Pjäy nom kjok buk bi bokshto kjweshko. Eshko ga öng so kwomgla kjoyo dre töshko llgwoklë wleniyo wlëmi sök kjro go kjlara wlënggla, kjing go ëye opyoydë llëm wleniyo.

Komi, ga tek sömi bor kong. ³¹ Eshko ga ëbo tjlë bomi kong ga “¿Komi kjweni ega?” le bomi kong wleni ga “Woyde Tjlapgarë” lëmi ba kong eni» le.

³² Eni ga jek öötong löng eshko, ga öng wlëna sök kjlara, lara ba kong sorë li eni. ³³ Köya löngshko ga İya ba sogogarë ga tjlë lok ba kong ga «¿Öng kjwe komi llëno?»

³⁴ «Woyde Tjlapgarë» le ba kong.

³⁵ Eni ga öng li tek söra shrono löng Jesús kong, ga ba shwong kop lëkong iara lok öng li kokso kjing go. Eshko ga Jesús kjim tara lok opyë sök öng li kjing go, ga jeke.

³⁶ Jek sökshko ga nopga jëk löng ba tjok ara. Kjone kjone, ba shwong kop lëkong skwara lok, ga kwoptara lok irbo bäng go ba bäm go. ³⁷ Jek sök ääto kujözlóng irboyoshko ga nopga jëk löng ba tjok li, öö le lok, wopjlú kjishko. Ga Sbö poshrëya lok träk llëm, llëbo İydëba llëm wleniyo İna lok ara kjishko. ³⁸ Tjlë ga

«Pjlu kjwe ichara Tjlapgarë shrono kjok ëreshko.

Kjwe kjimte Sbörë.

Löng kjok dogo li löng wopjlú Sbö tjok,

poshrëya lok träk llëme.

“Pja kësbange” le lok ba kong» le.

³⁹ Fariseoga löng eshko kjlëbö, nopga li tjreko. Kuya lok ga tjlë Jesús kong ga «Tjlapga no pingga, bop oppínggaga kjwe kjinkozong» le.

40 Kuya ga tjlē ba kong ga «Īēr bomi kong ga kjwepga kjinkoror kjwe ga akkwo tjeng kjwey, öö le shara» le.

41 Jek sök ääto Jerusalén kjokyo ga kjok li ĩna, ga slatong ara, 42 tjlē ga «Jerusalén sopga, pjāy iaga ber löng wlēp li ē, e miydomirē llēm obi. Woydoror ga miydoromi tjän, gueniyo jnek tjeng pjir bomi kong, miydēmi llēm wlo. 43-44 Sbō shrono sök bomi ĩkshko ga wlojroromi llēme. E kjīshko ga dbar tjwe bomi kong owa kjrina. Eshko ga pjāy popde bomi moskwogarē lok, ga pjāy kopjrīya lok pjiribri, pjāy opshik tök llaw llēm wlo. Bomi kjok kjeryo shāryak ak go pjiribri kjókshko kjwe dloya lok ber tjeng töshko, akkwo emdē ber tjeng eng kjing go kwara llēme. Eshko ga pjāy zröya lok» le.

Llēbo soyNEGAGA löng Sbō u zlong bäng li ichara Jesúsde drete

45 Jesús opzrēno jek Jerusalén kjokyo roshko irgo ga öötong shäng Sbō u zlong bäng ga nopga löng eshko llēbo soynek li ichara opshik ey dwayo, 46 tjlē ga «Sbō tjlōkwo tak pjang eni: “Bor u, e kowēba ber syō uyo wlo.* Gueniyo ioromi beno jong lū uyo”† le.

47 Dbar kjwobi go ga Jesús öör shäng nopga ping Sbō u zlong bäng. Ga syōshtaga kägäyoga, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésde li go,

tjlapgaga tjwlō ara wleniyo, e tjlē eng kong ga «¿Zröy sorē ga pjlú?» le lok eni enido. 48 Gueniyo shaya lok ga ä, Jesús zlong bäng nopga löng ara ba kuk kjīshko.

20

«¿Pja ichaga erē?» lara Jesús wloyogarē ba kong

1 Dbar kwara ga Jesús Sbō tjlōkwo roy pjlú lono oba kong Sbō u zlong bäng. Eshko ga oba pīya shäng wopro ga syōshtaga kägäyoga, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésde li go, judío tjlapgaga kjok llgwegaga wleniyo, e tek shrono löng ba zlong bäng 2 ga tjlē lok ba kong ga «¿Llēye shāryēp shäng li shāryēp ega? ¿Pja ichaga erē?»

3 «Pjāy kong llēbo kjakrokēr bakoe. Kjakrokēr ga tja dbo-ryozīa. 4 ¿Juan No Waga, e ichaga erē no wē? ¿Ichaga Sbörēre, de norē?» le ba kong.

5 Kuya lok ga tjlē eng kong ga «Ichaga Sbörē loroy ba kong wleni ga “¿Tjlōkwo kjrromi llēm ega?” le bi kong. 6 Gueniyo Juan, e Sbō tjlōkwo laga le nopga uunkongdē. E kjīshko ga ichaga norē lēy ga ä bakoe. Loroy eni wleni ga shji zröya lok ak go» le. 7 Eni ga tjlē lok Jesús kong ga «E ichaga erē miydērwa llēme» le.

8 Kuya ga tjlē ba kong ga «E kjīshko ga tja ichaga erē lēr bomi kong llēm bakoe» le.

Parkagaga owa

* 19:46 Isaiás 56.7. † 19:46 Jeremías 7.11.

⁹ Eshko ga Jesús tjlěno nopga kong llěbo jyăglo go. Tjlě ga «Domer shăng kjlara kjok sogo. Pjlara ga kjillgwo dwlayo dgara ba kjokshko, ga kjok li poskwona parkagaga kjlōbō kong, potjwlěya ĭ, ga to kjok shto oblě dbar kop ara wlo. ¹⁰ Öötong kjillgwo bo kjrozlong dbaryo ga ba parkaga ichara kjlara, kjillgwo bo ber ba kong li rokě parkagaga beno löng ba kjok daga li kong. Gueniyo ga ba parkaga ichara tjwe shăng li shpokza lok tjă tjă, ga ichara lok to iröng or go. ¹¹ E irgo ga ba parkaga ichara jek eshko kjlara obi. Öötong shăng kjok buk lishko ga lăywara lok owa, shpokza lok tjă tjă, ga ichara to iröng or go bakoe. ¹² E irgo ga ba parkaga ichara jek eshko kjlara obi. Era shpokza lok tjă tjă, dbukza lok jek kjoko, srěng llě kwono llaw pogo.

¹³ »Eni ga domer li wotjlik ga «¿Tja orwě llong? Bor wa woydēr ara ěre ichotě shara. ěrera bangkjre lok kjwe» le.

¹⁴ »Gueniyo öötong shăng eshko ga ba wa li ĩya parkagaga kjok daga löng lirě ga tjlě lok ěng kong ga «Llono ga kjwe ber kjok ěre sogo. Zrōroy wleni ga kjok ěre kjrěy, ber buk bi kong wlo» le. ¹⁵ Eni ga shira lok kjok li roy dwayo, ga zrōra lok.

»¿Eni ga llěye shărye kjok sogo lirě ba tjok lok lěmi? ¹⁶ E jongya eshko ba zrök dani.

Pjir ga parkagaga wlěya oblě, kjok li de lok ba kong wlo» le.

Kuya lok ga tjlě lok ga «ĭAy! ĭEni llěme!» le.

¹⁷ Eshko ga nopga li ĩya Jesúsde jek drěng ga tjlě ba kong lok ga «Sbō tjlōkwo tak pjang eni:

»“Akkwo woydara u shăryagagarě lok llēm li, e iak beno buk bām go, beno tjwlō ara, oblě kjinmo.”*

¿E llě loklo lěmiro? ¹⁸ ěye lono akkwo ěre kjing go ga tar pjās erā. Ga akkwo ěre lono ě kjing go ga e sho shguir ber tjeng lulue» le.

¹⁹ Tjlěno llěbo jyăglo go li kuya no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésde li go, syōshtaga kăgăyogarě ga miydara lok ga ba layde shăng. Shaya lok woydē, bāngzaya lok wlo. Gueniyo oba bangkjre lok ara.

Shji kă potjwlěk pjlu kěsbangyo sök Roma kjokyo li kong

²⁰ Eshko ga nopga ichara lok kjlōbō oba li tjrēko, Jesús tjlōkwo kuk wlo. Nopga li ĩkoba ga pjlo bek wleniyo, miga llěme. Woydara lok ga llěbo kjakroke Jesús kong, dborye běy llēm ga doshaya lok e go, rote no ichaga Roma so li kong wlo. ²¹ Eshko ga nopga ichara li tjlě lok Jesús kong ga «Tjlapga no pingga, miydērwa ga pja tjlě bek, oba pim tjlōkwo bek li go bakoe. Nopga tjwlō kjöm pogo, e bop kong ga tjwlō

* 20:17 Salmo 118.22.

beke. Pja tjlë bek ë pogo kong. Woyde Sbörë ga shji jëk sorë li lëp jlökoyo. ²² ¿Eni ga shji kä potjwlëk pjlu kësbangyo sök Roma kjokyo li kong ga pjlúre?» le.

²³ Kuya ga miyde ga löng wotjlik owa. E kjishko ga tjlë ba kong ga ²⁴ «Dburwa kä potjwlëkklo li tek sözi bor kong kjwara» le, ga tek söra lok ba kong kjwara, in wlo. Eni ga kjrara, ga tjlë ba kong lok ga «¿Domer jyäglo sök dburwa ëre go jü ë? ¿Ko tak pjang ëre go jü ë?»

«Kjwe pjlu kësbangyo sök Roma kjokyo li i» le lok ba kong.

²⁵ Kuya ga tjlë ba kong lok ga «Eni ga llëye pjlu i li, e twozi ber pjlu kong, gueniyo llëye Sbö i li, e twozi ber Sbö kong bakoe» le. ²⁶ Eni ga llëbo lara oba kong li go ga llëbo wlëya lok, rote wlo le li, e wlëna llëme. E kjishko ga beno löng yëy le erä, jek kjingtëng löng erä.

No woshrozlöng dbaryo

²⁷ Saduceoga wotjlik ga no wolono ga woshre ame le. Eni ga eshko dbaryo ga saduceoga tek shronolöng Jesús shwoy kjlobö ga tjlë ba kong ga ²⁸ «Tjlapga no pingga, kji-bokwo tara Moisésdë beno pjang li tjlë ga “Ëye wolono, wapga beno ba boy tjok llëm ga shinmo kjarayo li orkwosmok ba boy beno sök li tjok, wa tjok wleni ga e ber shinmo li i wleni wlo.”†

²⁹ »Pjlara ga domerga löng doglo kjäk (7) epenga döe. Ba këguëyo orkwosmono, ga wolono, gueniyo wapga beno llëme. ³⁰⁻³¹ Eni kuzong ga ba löng orkwosmono ba syä tjok, gueniyo wolono jek, ga wapga beno llëm bakoe. Ba lënga orkwosmono ba syä tjok kjlara kjlara eni bako, ga wolono uunkong, gueniyo wapga beno ba boy tjok llëme. ³² E irgo ga walë li to wolono bakoe. ³³ ¿Eni ga domerga doglo kjäk (7) li orkwosmono uunkong walë li tjok kuzong ga no woshrozlöng dbaryoshko ga walë li ber domerga kjone dey li boy?»

³⁴ «Eerishko ga nopga orkwosmok ëng tjok kjok ëre kjing go. ³⁵ Gueniyo llono ga nopga tjwlö ara Sbö bokso woshre ber löng ba tjok wlo li, era orkwosmok ame, ³⁶ ga wolon ame bakoe. Eshko ga ber löng Sbö parkagaga kjok dogo so wleni shara. Woshrara Sbörë kjishko ga beno löng Sbö wapga.

³⁷ »Dënashko ga Moisés öötong shäng kji sho pjë jong ri rishko ga tjlë ga “Sbö, e Abraham, Isaac, Jacob, e Sbö”‡ le. Miydëy e go ga shji wolono ga shji woshre iröng obi. ³⁸ Sbö, e shinmoga Sbö llëme. E nopga löng së li Sbö. Ba kong ga shji nopga uunkong löng së, shji wolono ëmdë ga eni» le ba kong.

³⁹ No pinggaga kjok ilgwekklo tara Moisésdë li

† 20:28 Deuteronomio 25.5-6. ‡ 20:37 Éxodo 3.6.

go löng eshko kjlöbö. Kuya kjone kjonerë ga tjlë ba kong ga «Tjlapga no pingga, dboryorop beke» le.

⁴⁰ Eshko dbaryo jek lëkong ga ëye wokjang llëbo kjakrokë ba kong wlo ame.

¿No pjluyo iche le Sbörë li, e ë?

⁴¹ Eshko ga Jesús tjlë nopga löng li kong ga «¿“No pjluyo iche le Sbörë li, e David tjëyo tek ber ba irgo li” lëba eni ega? ⁴² Kjibokwo ko *Salmos* go ga David tjlokwo tono om go, tjlë ga

»“Tjlapga tjlëno bor Tjlapgayo kong ga

‘Pja tek wlar ber sök bor orkwo këlëkong,

⁴³ äär jong bop moskwoga zanor pjir guing,

eshko ga twër ber bop kong ichëp wlo” Š le.

⁴⁴ ¿Eni ga no pjluyo li kowara Daviddë ba Tjlapgayo kuzong ga e ber ba tjëyo tek ber ba irgo li sorë?» le.

No pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go wlon a Jesús dë

⁴⁵ Eshko ga Jesús tjlëno ba oppinggaga kong shara. Gueniyo nopga löng eshko li omkuno lok bakoe. Tjlë ga ⁴⁶ «¡Pjāy sjëk, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë go li tjok! Jëk löng doyono shwong kur may, tjwlo ara wleniyo go äe. Woyde lok ga bangkjreba llëbo soynezzlong shtoyo. Judíoga syö uyo roshko ga woyde lok ga löng

sökklo pjlú goshko. Oba tön, iëshko ga shärye lok eni bakoe. ⁴⁷ Gueniyo ga walëga song, beno löng syā wleniyo, ba u döya lok ba shjiryo. E irgo ga syöshtë wop ara, “Nopga kjwera pjlúe” lëba ba kjishko wlo le. Nopga eniyo, e shdüya Sbörë ara anmoyö, oblë kjinmo» le.

21

Syā kjlara dburwa twono Sbö kong

¹ Pjlara ga Jesús sök Sbö u zlong bāngshko ga ĩya ga nopga dbur ara wleniyo tek löng dbur ië jong ba bapkwō roy. ² Eshko ga syā song wleniyo shrono shāng kjlara, ga dburwa iara kjwo pjökdewa. Ba dburwa iara li, e tjwlo chira anmoyö wleniyo.

Īya Jesús dë ga ³⁻⁴ tjlë ga «Nopga dbur ara wleniyo kjwe omiono ara wleni jlöe. Gueniyo kjwe ba worbo wleniyo iayde. Syā song wleniyo kjwera, ba dburwa tjeng sira li woydara ba llëbowa tjwlekklo. Eni ëmdë ga twara Sbö kong drete. E kjishko ga lër bomi kong jlökoyō ga syā kjwe, dburwa iara sira tjwlo llëm wleni jlöe. Gueniyo Sbö kong ga tjwlo ara, llamo omiono lok kës wle kjinmo» le.

«Sbö u pjir ber drete» lara Jesús dë

⁵ Eshko ga ba oppinggaga kjong kjong löng Sbö u läywë, tjlë lok ga «Ak lok kjwe wolëso. Llëbo oblë oblë

twaraba, iaraba beno tjeng dboy Sbö kong kjwe wolëso bakoe» le lok eni.

Eshko ga Jesús tjlë ga ⁶ «Dbar tjwe kjwara ga llëbo ïmi löng kës kjwe, e pjir ber drete. Akkwo ëmdë ber tjeng ëng kjing go kjwara llëme» le.

Kjok pjir dbaryo jyãglo

⁷ Kuya lok ga tjlë ba kong ga «¿Lëye lëp shäng li, e shäryë llono? ¿E shäryë dörö li jyãglo wen llë?»

⁸ «Pjäy sjëk, pjäy jyãgwëba llëm wlo. Eshko ga nopga wen tjwe ara, tjlë ga “No pjluvo ichara Sbörë shrono shäng li tja” le. Tjlë jek obi ga “Dbaryo li shronoe” le. Gueniyo pjäy jek ba tjok llëme.

⁹ »Roy kumi ga oba ëngkjwë kjok shto oblë oblë ara, llëm ga oba ëngkjwë ba pjluvo sök li long wloshko ga llëye bangkjrëmi llëme. E shäryë eni kjluwe. Gueniyo eshko ga kjok pjir dbaryo li äätë llëm obi.

¹⁰ »Tjeyoga oblë oblë ëngkjwë lok ëng tjok. Nopga kjok shto oblë oblë so ëngkjwë lok ëng tjok bakoe. ¹¹ Kjok shto oblë oblë goshko ga yo tjwe kës kës, pjli tjwe ara, swlo tjwe oblë oblë bakoe. Ga kjok dogoshko ga llëbo ïydëba llëm wleniyo wen kës kës, ga bangkjrëba ara.

¹² »Gueniyo llëbo tjeng kës ëre bäm go ga pjäy shakoba, shdungoba wlo. Pjäy sökoba judioga syö uyo roshko, pjäy llgweya lok eshko wlo, ga pjäy ie lok ber löng no

shdüzlong uyo roshko. Bor kjishko ga pjäy sökoba pjluvo kës kës bokshto, no ichagaga bokshto bakoe. ¹³ Eshko ga llëbo ïnoma, kuromi li roy lëmi ba kong, miyde lok wlo.

¹⁴ »Gueniyo pjäy äätë eshko llëm obishko ga pjäy wotjlik ga “¿Tja opwlikë sorë?” lëmi llëme. ¹⁵ Eshko ga pjäy kong tjlökwo twër, pjäy opwlikë wlo. Kuya lok ga wotjlik ga pjäy kjok miydë ara le, ga pjäy kar dborye lok ga äe. ¹⁶ Gueniyo pjäy wloyo ber bomi dataga, bomi mekëga, bomi pjeyoga bakoe. Pjäy twe lok tjlapgaga kong, pjäy shdüya lok wlo, ga pjäy kjone kjone zröya lok bakoe. ¹⁷ Pjäy ïywa nopga uunkongdë shjiktëng bor kjishko. ¹⁸ Gueniyo pjäy dër ïyado, pjäy jer kjlara llëm wlo. Bomi käkzong ëmdë ga jer pjlara llëme. ¹⁹ Ga pjäy mär Sbö go äär jong ba dbo go ga pjäy ber löng së ïyado.

²⁰ »Ïmi ga Jerusalén kjokyo kopjrina ëngkjwagaga ararë pjibrishko ga miydëmi e go ga ba pjirzlong dbaryo li döröe. ²¹ Eshko ga ëye löng Judea kjokyo ga tök jem dlup lëkong, ëye löng Jerusalén kjokyo roshko ga tök ey dwayo, ga ëye löng ba kjokshko ga tjwe iröng Jerusalén kjokyo ame. ²² Jerusalén so shdungglo dbaryo li eshko, tak pjang Sbö tjlökwo go sorë li eni. ²³ E dbaryo ga walëga löng kjlaraso llëm, e song jlöe. Walëga kjwozirwa tjeng nä

ië, e song jlõ bakoe. Eshko ga kjok ëreshko sopga song ara anmoyõ, shdũya Sbõrë ara. ²⁴ Kjong kjong zrõkoba drõng go. Kjong kjong sõkoba to dbo go kjok shto oblë oblë. Ga nopga judío llëm wleniyo äär ber lõng Jerusalén kjokyo, ga llëbo owa shärye lok eshko, äär jong ba dbaryo pjitong guing.

No to ter kjok dogo dwayo li tjwe irõng obi dbaryo

²⁵ »Eshko ga kjok dogoshko ga llëbo ÿdëba llëm wleniyo wen dlo go, mok go, dbala go bakoe. Kjok ëre kjing goshko ga dlung, e pjlublunyo kësksë ara, pjlukyo ara bakoe. E kjishko ga tjëyoga oblë oblë ber lõng sëya llëm, kjok bangkjrë lok ara. ²⁶ Llëbo wen tjwe kjok ëre kjing go li ikobashko ga kjone kjone wopjir jek kjlulu erä. Llëbo lok kjopkwo go ëmdë ga jek dete erä bakoe. ²⁷ Eshko ga ikoba ga no to ter kjok dogo dwayo ëre ter tjwe pjäng sho roy, ga bor dbo kãã ikoba wëlleë. ²⁸ Llëbo ëre ïmi kjwlë enishko ga miydëmi e go ga bomi dõga dbaryo li dõrõe. E kjishko ga eshko dbaryo ga pjây dbokjrozong. Ga pjây wotjlis llëye wen dõrõ li kjishko» le.

²⁹ Eshko ga tjlëno ba kong llëbo jyãglo go. Tjlë ga «Kjor ko *higuera* kjwe ïzã. Kjor oblë oblë kjwe ïzã bakoe. ³⁰ Korga wen tjaglënsheko ga miydëmi e go ga lushko dbaryo äätoe. ³¹ Eni ga

llëbo tjeng kës ëre shäryë li ïmishko ga miydëmi e go ga Sbõ ber no pjluyo dbaryo li ääto eni bakoe. ³² Lër bomi kong jlõkoyo ga nopga lõng eerishko dbaryo kjone kjone wolontë llëm obishko ga llëye lër shäng bomi kong ëre shäryë uunkong. ³³ Kjopkwo, kjok ëre, e pjir ber drete. Gueniyo bor tjlõkwora ber pjang ÿyado.

³⁴ »Pjây sjëk, bor tjlõkwo woyotjliz ÿyado. Pjây sgara lõng nelõtkë, llëbo owa shäryë, llëbo tjeng kjok ëre kjing go woyotjlík wleni ga eshko dbaryo ga pjây wlëya lõng llë lëmi. ³⁵ Llëbo wen eshko dbaryo li, e wen tjwe nopga tjeng kjok kjwang jikong kës li kong. ³⁶ ¡Eni ga pjây sjëke! Pjây syõshtos Sbõ kong ÿyado, pjây dõya llëbo owa shäryë kës li dwayo wlo, no to ter kjok dogo dwayo ëre ber wopjlu bomi tjok wlo bakoe» le.

³⁷ Dbar kjwobi go ga Jesús õör shäng oba ping Sbõ u zlong bäng, ga kjok sëng ga opshino jek irõng beno sõk Olivos dlupyoshko. ³⁸ Ga kjok shrõngto ga nopga uunkong õör Sbõ u zlong bäng ba kuk.

22

«¿Jesús, e shay, zrõy wlo sorë ga pjlú?» lara ba wloyogare

¹ Eshko ga Israel tjëyoga dõktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkklo, pjlung shosho suk pjir shäryak ba uukklo tjok llëm dbaryo li dõrõe. ² Eshkoshko

ga syōshtaga kägäyoga, no pinggaga kjok ilgwekklo tara Moisésdē li go, e tōno lok ga tjlē lok ëng kong ga «¿Jesús, e shay, zröy wlo sorē ga pjlú?» le, gueniyo oba bangkjre lok ara.

³ Jesús oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) kjlara ko Judas Iscariote. Eshko dbaryo ga Ä shrono, pjono ba go. ⁴ Eni ga Judas öör shäng syōshtaga kägäyoga, Sbö u daga kägäyoga, e ik, Jesús twe ba kong lok sorē li lanyotkē ba kong lok wlo. ⁵ Kuya lok ga beno löng wopjlú, ga tjlē lok ba kong ga «Enira pja potjwlēnwa» le.

⁶ Kuya ga «jölö. Enira pjlúe» le. Eshko jek lēkong ga beno shäng wotjlik ga «¿Jesús twēr ba kong sorē ga pjlú? Woyde ga dbar oba ara llēm wlenishko» le.

Jesús iono ba oppinggaga tjok

⁷ E irgo ga pjlung shosho suk pjir shäryak ba uukklo tjok llēm dbaryo li öötonge. E dbaryo ga öng wlēp ushko so ilgwoklē zröya, sho suya, Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkklo. ⁸ Eshko ga Jesús tjlē Pedro, Juan kong ga «Pjäy nom dli shäryē, Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo li shrëy wlo» le.

⁹ Kuya lok ga tjlē ba kong ga «¿Shäryērwa kjone ga pjlú?»

¹⁰ «Pjäy nom jek u lok arashko. Eshko ga domer

wlēmi shäng kjlara, di bap-kwo sök jong kjwara ba dlu kjing go, roshko di. Pjäy jek ba irgo äär jong opzrëk jek u roy jong kjone ga eshko. ¹¹ Eshko ga pjäy tjlē u sogo kong ga «Tjlapga no pingga tjlē ga ¿Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkklo li, e dliyo uër bor oppinggaga tjok li kjëryo kjone?» le” lēmi ba kong eni. ¹² Eni ga pjäy kong, kjër pīya jong kjomo kjwara kësbang, poshäryak pjire. Llëye uëy wlo li shäryēmi pjir ber tjeng bäm go eshko» le ba kong.

¹³ Eni ga ba oppinggaga do pjökli to jek öötong löng eshko ga llëye lara Jesús dē li wlēna tjeng eshko uunkong eni. E irgo ga dbar shrëkklo li dliyo poshäryara lok.

¹⁴ Öötong ba dloyo go ga Jesús öötong shäng Sbö tjlökwo roy lagaga ba äska li tjok, ga sirkeno löng tjë jikong dli ioklo jong li zlong. ¹⁵ Eshko ga Jesús tjlē ba kong ga «Tja wotjlino ara ga tja shdüydëba llēm obishko ga dbar shrëkklo ëre dliyo uër bomi tjok loror. ¹⁶ Lër bomi kong ga uër ame, äär jong Sbö ber no pjluyo dbaryoshko jä, dbar shrëkklo ëre llë loklo shäryono pjir ga eshko» le.

¹⁷ Eshko ga di ioklo kjrara kjwara, roshko kjillgwo bo dyo dbo ara, ga tjlē Sbö kong ga «Tjawa kong kjillgwo bo dyo tworop ëre. Tjawa ber wopjlú bop tjok e kjishko» le. E irgo ga tjlē ba oppinggaga kong ga «Kjrozī, shdōzī

ëng kong. ¹⁸ Lër bomi kong ga kjilgwo bo dyo iër ame, äär jong Sbö ber no pjluyo dbaryoshko jä» le.

¹⁹ E irgo ga pjlung shosho suk pjir kjrara kjwara, ga tjlä Sbö kong ga «Tjawa kong dli tworop ère. Tjawa ber wopjlu bop tjok e kjishko» le. E irgo ga pjlung shosho li tora, twara sira sira ba opping-gaga kong, ga tjlä ba kong lok ga «Ère bor sho wleni, twak bomi kong. Shäryëmi jüni, bor woyoshroklo» le.

²⁰ Ga uara lok irgo ga shäryara eni obi, kjilgwo bo dyo dbo ara tjok, tjlä ga «Tjilökwo twara Sbörë tjaglën, beno iyado wlo. Shärye wlo ga bor srëng li kwon bomi kjishko. Kjilgwo bo dyo ère, e ba jyäglo. ²¹ Gueniyo bor soynega li sök ië bor tjok jushko. ²² Llëbo wen no to ter kjok dogo dwayo ère kong owa, lara Sbörë sorë li eni. Gueniyo bor soynega, era song jlöe» le.

²³ Kuya lok ga tjlä ëng kong ga «¿È layde lëba?» le lok ëng kong eni. ²⁴ E irgo ga opy-ono lok ënglë kar kar, tjlä lok ga «¿Shji kjone dey tjwlö ara, llamo li kjinmo?» le lok ëng kong eni.

²⁵ Kuya Jesúsde ga tjlä ba kong lok ga «Miydëmi pjlu ga kjok ère kjing go ga nopga judío llëm wleniyo ichagaga ba nopga ichë parkë ara ba kong. Ba nopga dbo ara wleniyo opyë lok ko no kjimtaga. ²⁶ Gueniyo woydër ga

pjäy omshäryë eni llëme. Èye opyë woydë ber tjwlö ara oblë kjinmo ga opyë ber tjwlö llëm dey. Èye opyë woydë ber oblë ichaga ga ber shäng oblë kjimtaga dey. ²⁷ Nopga tjeng do pjök ga kjlara sök ië, kjlara shäng dli pjlorguë ba kong. ¿Kjone dey ga tjwlö ara lëba? Sök ië li lëba. Gueniyo tjara shäng bomi tjrëko, parkaga bomi kong wleni.

²⁸ »Pjäy löng bor tjok iyado. Llëbo kës li weno bor kong owashko ga tja rayoromi llëme. ²⁹ E kjishko ga llono ga pjäy iër ber löng no pjluyo, tja iara bor Datarë beno sök no pjluyo sorë ga eni. ³⁰ Ga Sbö ber no pjluyo lishko ga pjäy äär ber löng ië bor tjok eshko, ga pjäy sirkek äär löng pjlü sökklo kjing go, Israel tjëyoga kjringsho sak kjwara kjingsho pjök (12) li llgwek wlo» le.

«Pjäy tjliya Äre» lara Jesúsde ba oppinggaga kong

³¹ Eshko ga tjlä Pedro kong ga «¡Simón, tja kuzong! Shji dwla pjloyongshko ga ba pjlungyo dbuk ber llëno ame. Pjäy tjliya woydë Äre eni, pjäy ber llëno ame eni bako wlo. Ga pja iara Sbörë beno shäng tjliya eni wlo. ³² Gueniyo Simón, tja syöshtono Sbö kong bop kjishko, pja kjimte mär ber shäng bor go wlo, pja mär bor go jlökoyo iröng obishko ga bop pjeyoga kjimtëp mär bor go eni bako wlo» le.

³³ Kuya ga tjlä ba kong ga «Tjlapga, tja sökoba no

shdüzlong uyo roshko bop tjok, llëm ga tja zrökoba jek bop tjok ëmdë ga tja shäng bop tjok, pja rayër llëme» le.

³⁴ Kuya ga tjlë ba kong ga «Pedro, lër bop kong ga pjesit kjok shränto ga kjörkö kjluntë llëm obishko ga “Jesús, e ë miydër llëme” lorop oba kong pjloglo mya tjän» le.

³⁵ E irgo ga Jesús tjlë ba kong lok ga «Kjupä ga pjây ichoror jek löng dbur sho tjok llëm, kjla tjok llëm, drepkwota tjok llëm bakoe. ¿Eshko ga llëye söromi llëm li kjishko ga songyo kjroromire?»

«llëme» le lok ba kong.

³⁶ Eshko ga tjlë ba kong lok ga «Eni. Gueniyo eeri ga ëye dbur tjok ga söya. Ëye kjla tjok ga söya bakoe. Ëye dröng llëm ga ba shwong kop lëkong soyneya, dröng tjwlëkklo. ³⁷ Sbö tjlökwo tak pjang eni: “‘Domer kjwe llëbo owa shäryaga’ laraba ara.”* E bor layde, ga wop ä ga shäryë bor kong eni kjluwe» le.

³⁸ Kuya lok ga tjlë ba kong ga «Tjlapga, jüshko dröng tjeng kjwang pjök» le.

Kuya ga tjlë ba kong ga «Erö ga bue» le.

Jesús syöshtono Sbö kong Getsemani kjokyo

³⁹ E irgo ga Jesús opshino jek Olivos dlupyo ba oppinggaga tjok, sgara löng sorë ga eni. ⁴⁰ Öötong löng eshko ga tjlë ba kong lok ga «Pjây

syöshtos Sbö kong ara, pjây tjlïya Ärëshko ga pjây kjimte Sbörë, llëbo owa shäryë llëm wlo» le.

⁴¹ E irgo ga opkjono jek ba zlong bäng dwayo wop ak dburoy lonshko wleni. Eshko ga kjök tonono, syöshtono Sbö kong, ⁴² tjlë ga «Data, woydër ga llëbo wen owa bor kong döro li, e wen tjwe bor kong llëme. Woydëp eni wleni ga shäryos eni. Gueniyo ga e'laga tjarë llëm, e'laga ber pjarë» le.

⁴³ Eshko ga Sbö parkaga kjok dogo so weno shäng kjlara ba kong, kong dbo twe obi wlo. ⁴⁴ Ga woydë ara llëbo wen tjwe ba kong owa li kjishko ga syöshtono ara, shorya tjök tjök klungkjing go srëng dik. ⁴⁵ Syöshtono pjir ga kojono, ga tek shrono shäng ba oppinggaga tjenglishko ga wlëya bë tjeng pë, woydë lok ara kjishko. ⁴⁶ Ga tjlë ba kong lok ga «¿Pjây pë egaro? Pjây kojözong. Pjây syöshtos Sbö kong ara, pjây tjlïya Ärëshko ga pjây kjimte Sbörë, llëbo owa shäryë llëm wlo» le.

Jesús shara ba wloyogarë

⁴⁷ Jesús tjlëydë pjité llëm obishko ga nopga tjwe jong träk llëme. Ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) kjlara ko Judas, e tek shäng ba bäm go. Eshko ga tek shrono shäng Jesús zlong bäng, lö shiya† wlo. ⁴⁸ Eshko ga Jesús tjlë ba kong ga «Judas, ¿no to ter kjok dogo dwayo

* 22:37 Isaías 53.12. † 22:47 Lö shik lanyo, e tak pjang Génesis 27.26 go.

ère lõ ship, iëp ber tjeng oba wloshko wlore?» le.

⁴⁹ Teklõng llëno miydara ba oppinggaga lõng lirëshko ga tjlë lok ba kong ga «Tjlapga, ¿shji engkjwë ba tjok dröng gore?» le. ⁵⁰ Jekdo eshko ga kjlara jüni dröng shino, ga syöshtaga kësbangyo li parkaga kwomgwo këlëkong zakza tas jer lon pjik buk töshko erä.

⁵¹ Eshko ga Jesús tjlë ba oppingga li kong ga «jWëyë! jKjweni llëme!» le, ga parkaga li kwomgwo porwara, ga poptonoe.

⁵² Eshko ga tjlëno ba kjragaga kong. Epga syöshtaga kägäyoga, Sbö u daga kägäyoga, judío tjlapgaga kjok llgwega wleniyo bakoe. Tjlë ba kong lok ga «¿Pjäy tjwe bor shak dröng tjok, wlëng no shpokkdo tjok kjweni ega? ¿Tja shamishko ga tja engkjwë bomi tjok lëmiro? ⁵³ Tja öör shäng oba ping ara, Sbö u zlong bäng, pjäy lõng lishko. ¿Tja sharomi eshko llëm egaro? Gueniyo dbaryo koshoromi li, e öötonge. Eni tjok ga kjok ichaga li beno Äre» le.

⁵⁴⁻⁵⁵ Eshko ga Jesús shara lok, söra to jongya syöshtaga kësbangyo li ushko. Pedro jek shäng kä kjwaraso kä kjwaraso ba irgo. Öötong lõng eshko ga opzrëno jek u li roshko, ga Pedro beno sök iökkok, u bongkjako, iök borkegaga lõng li tjok. ⁵⁶ Eshko ga kjoglo shäng kjlara, syöshtaga kësbangyo

parkaga wleniyo. İna ga Pedro sök iökkok. Ga İya yötso robyë wëlëshko ga tjlë nopga lõng li kong ga «Domer sök kjwe jëk shäng Jesús tjok bakoe» le.

⁵⁷ Kuya sök ga tjlë kjoglo li kong ga «jJyö! jE ë miydër llëme!» le.

⁵⁸ Wop tjok ga oblë omıno, ga tjlë ba kong ga «Pja ëmdë ga ba kjlarayo» le.

Kuya ga tjlë ba kong ga «jJyö! jTja llëme!» le.

⁵⁹ Wop ara obi ga oblë tjlë ga «Domer kjwe Galilea so. E kjishko ga miydërwa pjlu ga kjwe jëktong shäng ba tjok» le.

⁶⁰ Kuya ga tjlë ba kong ga «jJyö! jLëye lëp shäng li miydër llëme!» le.

Pedro shäng tjlë obishko ga kjörkö kjlunoe. ⁶¹ Eshko ga Tjlapga Jesús bojono tek, Pedro İya drëng, ga woyoshre Pedrorë kjlay ga Jesús tjlëno ba kong ga «Kjörkö kjluntë llëm obishko ga “Jesús, e ë miydër llëme” lorop oba kong pjloglo mya tjän» lara. ⁶² Eni ga opshino ey dwayo, ga slatong ara jlökoyo.

Jesús joywara ba dagagarë

⁶³ E irgo ga nopga lõng Jesús daga li ba joywono, ga shpora lok ara. ⁶⁴ Ga bokkwo go shwomzrëng kjrochara lok tuke. Ga tjlë lok ba kong ga «Pja yoga ërë los borwa kong» le. ⁶⁵ Ga lāywara lok owa oblë oblë ara bakoe.

Jesús söra ba öötong shäng Judío Kjok llgwega Këskësyo boksho

⁶⁶ Kajok shröngto ga Judío Kajok Ilgwegaga Këskësyo tōno lok uunkong, syōshtaga kägäyoga, no pinggaga kjok Ilgwekklo tara Moisésdë li go bakoe. Eshko ga Jesús sōra lok, jek öötong shäng tjlapgaga li bokshto. ⁶⁷ Ga tjlë lok ba kong ga «¿No pjluyo ichara Sbörë shrono shäng li, e pjare? Los borwa kong» le.

Kuya ga tjlë ba kong lok ga «Loror bomi kong wleni ga tjlökwo kjrëmi llëme. ⁶⁸ Ga pjây kong llëbo kjakrokër kjwe ga tja dboryëmi llëm bakoe. ⁶⁹ Gueniyo Sbö, llëye shärye woydë li shärye ga pjlúe. Ga eeri jek lëkong ga no to ter kjok dogo dwayo ëre sirkeno öötong sök ba orkwo këlëkong» le.

⁷⁰ Kuya lok ga tjlë ba kong ga «¿Eni ga pja Sbö Ware?»

«Lëmi löng pjäydë om go eni» le ba kong.

⁷¹ Kuya lok ga tjlë ëng kong ga «Lë shäng om go ba kjamo go. ¿Nopga wlëy ba rotë obi llëno?» le lok eni.

23

Jesús söraba Pilato bokshto

¹ E irgo ga löng eshko li kojono uunkong, ga Jesús sōra lok, jek öötong löng Pilato bokshto. ² Eshko ga rote löng ara. Tjlë ga «Domer kjwe wlënorwa shäng oba shdök ara kjok kjwang jïkong. Oba pïya shäng kã potjwlëk pjlú kësbangyo sök Roma kjokyo li kong llëme le eni. Tjlë obi ga “No pjluyo ichara Sbörë

shrono shäng li, e tja” le eni bakoe» le.

³ Eni ga Pilato tjlë ba kong ga «¿Judío pjluyo li pjare?»

«Lëp sök om go liro» le ba kong.

⁴ Eni ga Pilato tjlë syōshtaga kägäyoga kong, nopga tjeng ara li kong ga «Domer ëre bor kong ga llëye owa shäryara ber shdungko wlo drete» le.

⁵ Gueniyo tjlë lok jek obi ga «Tjlökwo le shäng li go ga oba shdöya ara Judea kjokyo kjok kjwang jïkong. Soyara tek shäng Galilea kjokyo dwayo, era eni tjok ga shrono shäng jüshko bakoe» le.

Jesús söraba Herodes bokshto

⁶ Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Domer ëre Galilea sore?»

⁷ «Ëng» le lok ba kong. Eni ga ichara Pilatorë jek Herodes shwoy, e Galilea so pjluyo kjïshko. Ey dbaryo ga Herodes sök Jerusalén kjokyo.

⁸ Eni ga sōra lok, jek öötong shäng ba bokshto ga Herodes beno wopjlú anmoyö. Jesús, e lanyotkëba ara li kura tek kjupäbäshko, ga ïya woydë, llëbo ïydëba llëm wleniyo pïya ba kong wlo. ⁹ E kjïshko ga kong llëbo kjakrokara ara, gueniyo dboryara llëme. ¹⁰ Syōshtaga kägäyoga, no pinggaga kjok Ilgwekklo tara Moisésdë li go, e löng eshko bakoe. Ga rotara lok ara iir go.

¹¹ Eshko ga joywara Herodesdë ara. Ba ëngkjwagaga omshäryono eni

bakoe. Doyara lok shwong tjwłō ara go, p̄lu shwongyo dik, joywe lok wlo, ga ichara jek irōng obi Pilato shwoy. ¹² Ey dbaryo ga Herodes, Pilato, e opyono beno lōng wop̄lú ɛng tjok. Bām go ga lōng iirkē ɛng tjok erä.

Jesús ichara Pilatorē, zrōya lok wlo

¹³ E irgo ga nopga rokara Pilatorē uunkong tek ba shwoy, syōshtaga kägäyoga, no ichagaga, e tjok. ¹⁴ Tōna lōng p̄jir ga t̄lě ba kong ga «Domer ɛre sōromi shäng bor bokshto, oba shdōya ara kjīshko lēmi. E kjīshko ga llēbo kjakrokror ba kong ara bomi bokshto, gueniyo rotēmi lōng li, e bor kong ga llēye drete. ¹⁵ Herodes kong ga llēye dret bakoe. Ichara shrono shäng bi kong irōng obi e kjīshko. Miydēr p̄lú ga llēye owa shäryara ber zrōkko wlo drete. ¹⁶⁻¹⁷ E kjīshko ga shdun. E irgo ga rayēr toe» le.*

¹⁸ Kuya lok ga öö le lok uunkong, t̄lě Pilato kong ga «jDomer kjwe zrōzong! jBarrabás döpdē borwa kong dey!» le. ¹⁹ (Domer le lōng li, e bängzak shäng no shdūzlong uyo roshko. Dēnashko ga ba p̄lu, e woyde llēme. E kjīshko ga ɛng tōno oblē tjok kjlōbö, ga ɛngkjwono lok p̄lu nopga tjok, ga nopga zrōra lok. E kjīshko ga bängzak shäng eshko.)

* **23:16-17** Tek dēnashko ga j kibokwo ɛre jyā shiraba oblē oblē ara. Ga kjone kjone t̄lě ga «... le. Äär lu p̄lobi go ga dbar shrēkkloshko ga nopga bängzak tjeng no shdūzlong uyo roshko li raye no ichagarē kjlara kjluwe.

²⁰ Jesús döya woydē Pilatorē, ga t̄lěno nopga lōng li kong jek obi. ²¹ Gueniyo öö le lok uunkong, t̄lě ba kong ga «jZrōs p̄jang kjlōs go! jZrōs p̄jang kjlōs go!» le lok eni.

²² Eni ga Pilato t̄lěno ba kong jek p̄lara obi, öötong p̄jloglo mya. T̄lě ga «jLlě kj̄y? Llēbo owa shäryara li lozī bor kong. Llēye wlēnor ba go owa ber zrōkko wlo drete. E kjīshko ga shdun. E irgo ga rayēr toe» le.

²³⁻²⁴ Kuya ga öö le lok jek t̄jē j̄kong, Jesús iche zrōya lok p̄jang kjlōs go wlo. Eni ga nopga lōng li wlēpyotke Pilatorē ga ä kuzong ga wot̄l̄ino oblē, llēye woyde lok li shäryara ba kong eni. ²⁵ Eni ga domer bängzak shäng no shdūzlong uyo roshko lara lok li dōra, ga Jesúsda twara ba ɛngkjwagaga kong, llēye woydara nopgarē ba kong li shärye lok ba kong wlo.

Jesús zrōraba p̄jang kjlōs go

²⁶ Jesús söya lok jek zrōya p̄jang kjlōs go wlo wopro ga domer tek shäng kjlara ko Simón, e Cirene so. Tek shäng irōng ba kjokshko dwayo ga shara ɛngkjwagaga jek lōng lirē, ga ichara lok dbo go Jesús kjlōs li sök ba irgo.

²⁷ Oba jek lōng ara ba irgo, t̄jrēko walēga lōng ara, slar ara ba kjīshko. ²⁸ İya Jesúsde bojono irōng, ga t̄lě ba kong ga «Walēga Jerusalén so, p̄jäy

slar bor kjishko llëme. Pjây slar bomi kjishko dey, bomi wapga kjishko bakoe. ²⁹ Llono ga oba tjlë ga “Walëga kjrang, wapga llëm wleniyo, löng wopjlu li epga” lëba eni. ³⁰ Ey dbaryo ga nopga tjlë dlup tjeng li kong ga

»“Pjây lon ter borwa kjing go, tjawa jek jëktëng ber dret wlo”[†] le eni.

³¹ ¿Shäryëba eni kjour kësang kong ga llëye wen kjour dogro li kong?»[‡] le.

³² Eshko ga domerga owa wleniyo söra tjeng do pjök, zröya lok Jesús tjok wlo. ³³ Ga öötong löng kjokyo ko No Kä Dboglo dlupyoshko ga Jesús löra lok pjang kjlös go, domerga do pjök li tjok, kjlara pjang or këlä, kjlara pjang or milë, kjlösyo dboy dboye.

³⁴ Eshko ga Jesús tjlë ga «Data, llë shäryayde miyde löng llëme. E kjishko ga llëbo owa shärye löng ëre lös ba kong ber drete» le.

Eshko ga ëngkjwagaga tjeng li tjöto lok llëbo jyäglo go, Jesús shwong li ber ë kong iya lok wlo. §

³⁵ Nopga löng ara eshko ba ik. No ichagaga löng li omläywono lok owa ara, tjlë ga «Oba oblëra döra, eeri ga woyde ga opdök om go. Tjlëno ga no pjluoyo ichara Sbörë shrono shäng li e lara, e kjranga Sbörë om go lara eni bakoe. Lara eni li jlö wleni ga

woyde ga opdök om go» le lok eni.

³⁶ Ëngkjwagaga löng li omjoywono lok bakoe. Kjillgwo bo dyo shpoä twara lok ba kong ie wlo, joywe lok wlo. ³⁷ Ga tjlë lok ba kong ga «Pja judío pjluoyo jlö wleni ga pja opdös om go» le.

³⁸ Ga Jesús lök pjangshko li kopshko, kjibokwo iak pjang kjwara, e zröya lok llë kjy miydëba wlo. Kjibokwo tak pjang li tjlë ga «Domer ëre, e judío pjluoyo.»

³⁹ Domerga owa wleniyo lök lok ba tjok kjlara omläywono eni bakoe. Tjlë ga «¿No pjluoyo ichara Sbörë shrono shäng li, e pja llëmdo? Pja opdös om go, ga tjawa dö eni bakoe» le.

⁴⁰ Gueniyo kuya ba kjlara pjang lirë ga tjlë ba kong ga «¿Pja Sbö bangkjrë llëmdo? ¿Pja shdungoba ba tjok bek llëmdo? ⁴¹ Shjira llëbo owa shäryono jlökoyo, shji shdungoba wlo. Gueniyo domer kjwera, llëye owa shäryara llëme» le. ⁴² Eshko ga tjlë Jesús kong ga «Pja äär ber sök no pjluoyoshko ga tja woyoshrëba» le.

⁴³ Kuya ga tjlë ba kong ga «Lër bop kong jlökoyo ga eeri dö ga pja ber sök bor tjok kjok ko Paraíso* lishko» le.

Jesús wolono pjang kjlös go

⁴⁴⁻⁴⁵ Öötong dlo dluy bek ga kjok ro zoktong kjok kjwang

[†] 23:30 Oseas 10.8. [‡] 23:31 Kjour kësang le li, e Jesús loklo. Kjour dogro le li, e nopga owa loklo. Eni ga Jesús shdunaba ara eni kuzong ga nopga owa ber shdungko kjang anmoyö. § 23:34 Löyde lok pjang kjlös go llëm obishko ga ba shwong skwara lok pjire.

* 23:43 Sbö sök kjok dogo li kjokyo kowëba Paraíso.

jìkong beno yēt erä. Beno eni äär jong dlo pjö lē wleni. Eshko ga Sbö u roshko ga shwong kësbang iak pjang eshko li dwlētong ter aas beno kjrìng pjök. ⁴⁶ Ga Jesús tjlēno dbo go, tjlē ga «Data, bor sēya ère iēr ber tjeng bop wloshko» le, ga wolonoe.

⁴⁷ Lök pjang kjlös go li boksho ga èngkwaga Roma so li kägäyo shäng eshko kjlara. Llëbo weno li ìya ga Sbö poshrëra, ga tjlē ga «Shinmo lök pjang kjlös go kjwe, e pjlo bek jlöe» le.

⁴⁸ Ìya nopga löng eshko lirë ga to iröng ba ushko pjlu kjing shpok, woydë ara kjishko. ⁴⁹ Gueniyo nopga Jesús miydë pjlu wleniyo li beno tjeng llëbo tjeng kës ère ik pjola sit, walëga tek tjeng Galilea kjokyo dwayo Jesús tjok li tjok.

Jesús doyo jnena José

⁵⁰⁻⁵¹ Eshko ga domer shäng kjlara ko José. E Arimatea so. E wotjlík pjlu, pjlo bek Sbö bokso. Sbö ber no pjluoyo dbaryo li koshe sök bakoe. Domer li Judío Kjøk Llgwegaga Këskësyo kjlarayo, gueniyo llëye shäryara lok Jesús kong li woydara llëm, ba kong ga beno bëy llëme.

⁵² Jesús wolono irgo ga domer li jek öötong shäng Pilato shwoy, ga Jesús doyo rokara ba kong, jneya wlo. ⁵³ E irgo ga jek öötong shäng shinmo lök pjang kjlös go lishko. Eshko ga doyo li lona ter töshko, popgara shwong ko pjublún, pjlu wleniyo

go, ga söra jek sakshko. Eshko ga iara beno buk pjlebgo kak jong guëmkwota roshko. Eshko ga èye iaydëba llëm obi. ⁵⁴ Dbar eshko ga posharyozlong dbaryo li ey. Eshko ga woshtozlong dbaryo li dlöyo ääto, kjok sèng tjän.

⁵⁵ Walëga tek tjeng Galilea kjokyo dwayo Jesús tjok li jek löng José irgo, ga shinmo doyo iara beno buk sakshko sorë li, e ìna lok pjire. ⁵⁶ E irgo ga jek öötong löng ushko, poshtikklo llë lö pjleblë wleniyo, e shäryë, shinmo doyo poshtik e go wlo lara. Gueniyo shäryayde pjité llëm obishko ga woshtozlong dbaryo li öötonge. E kjishko ga woshtono lok, tak pjang kjok llgwekklo tara Moisésdë go sorë li eni.

24

Jesús woshrono iröng obi

¹ Öötong sondë kjok shröngto ga jek lok jongya sakshko, Jesús doyo iak buk lishko. Poshtikklo shäryara li söya tjeng ba tjok. ² Öötong löng eshko ga ak kësbang jong ba sak bängzakklo li wlëna lok dik beno jong pjlebgo li sor go. ³ Eni ga opzrëno jek pjlebgo li roy, gueniyo shinmo doyo drete. ⁴ Woyotjlíya löng obishko ga domerga weno tjeng do pjök, shwong kälä lletlet. ⁵ Ìya lok ga beno löng sēya llëm, ga kjök tonno, kujono bokdo kjlay klung go. Eshko ga domerga li tjlē ba kong lok

ga «¿Shäng sè li wlēmi shinmo tjrēko llēnoro? ⁶ Buk na llēme. Woshrara Sbörē irōng obi. Zrōydēba llēm obishko ga llēye lara bomi kong Galilea kjokyo li woyoshroziā. Tjlēno ga ⁷ “No to ter kjok dogo dwayo ēre iēba ber tjeng nopga owa wloshko guing, tja zrōya lok pjang kjlōs go wlo. Gueniyo äär dbargwo mya ga tja woshre Sbörē irōng obi” lara bomi kong eni» le.

⁸ Kuya lok ga tjlōkwo lara li woyoshrae. ⁹ Eni ga opshino lok eshko dwayo, ga jek öötong löng Jesús oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho kjlara (11) li löngshko. Eshko ga llēbo ina, kura kēs li lara lok pjir ba kong, ba pjeyoga llamo tjeng eshko ba tjok li kong bakoe. ¹⁰ Tjlōkwo roy sögaga li, e María Magdala so, Juana, María Santiago mekē, walēga llamo oblē li bakoe. ¹¹ Kuya Jesús oppinggaga lirē lok ga tjlōkwo kjre lok llēme. Wotjlik lok ga walēga li skwē kjoyoe le.

¹² Eni ëmdē ga Pedro jek zron jong sakshko. Öötong shäng eshko ga opzrēno jek ba roshko, ga shwong shinmo pjrikklo li ina beno buk eshko erōe. E irgo ga to irōng ushko, llēbo weno shinmo kong li woyotjlīya jek shäng.

Jesús weno ba oppinggaga do pjök kong

¹³ E irgo ga Jesús oppinggaga do pjök jek jek löng irbo jek jong äär Emaús kjokyo

li bäng. Emaús kjokyo ber buk pjola, shji opshik jek jek Jerusalén kjokyo dwayo kjok shrōngto ga shji äär kjok eshko dlo dluw dik wleni.* ¹⁴⁻¹⁵ Jek löng llēbo shäryono Jesús tjok li lanyotkē eng tjok. E wopro ga Jesús tek shrono shäng ba zlong, ga jek jek shäng ba tjok, ¹⁶ gueniyo e ë miydara lok jekdo llēm, woydara Sbörē eni llēm kjīshko.

¹⁷ Eshko ga Jesús tjlē ba kong ga «¿Pjāy jek jek löng llē lanyotkē eng tjok?» le.

Kuya lok ga slongtēng löng, woydē ara. ¹⁸ Kjlara ko Cleofas tjlē ba kong ga «¿Kjakrokēp ega? Llēbo shäryono Jerusalén kjokyo tjaglēn jā, e miydara nopga uunkongdē. U iğa llē ëmdē ga ommydono lok pjire. ¿Eni ga pjara ommydono llēm sorēro?»

¹⁹ «¿Llēbo shäryono eshko li llē?» le.

Kuya lok ga tjlē ba kong ga «Domer shäng kjlara ko Jesús, e Nazaret so. E Sbō tjlōkwo laga, llēye shärye li, llēye le li, e dbo ara. Sbō kong ga tjwlō ara, nopga kong ga eni bakoe. ²⁰ Gueniyo syōshtaga kägäyoga, bi tjlapgaga, e twara lok oba kong, zrökoba wlo, ga zrōraba pjang kjlōs go. ²¹ Tjawara wotjlīno ga e shji Israel tjeyoga döga lororwa. Gueniyo shäryono eni eeri ga öötong dbargwo mya tjan.

* **24:13** Jerusalén kjokyo dwayo äär Emaús kjokyo wlo ga e wop kilómetro sak kjwara kjingsho kjwara (11) dik.

²² »Eerishko kjok shröngto ga walëga jëk löng borwa tjok kjong kjong jek öör löng sakhshko, ²³ gueniyo shinmo li doyo wlëna llëme. Tek shrono lok iröng obi ga tjlä borwa kong ga «Sbö parkagaga kjok dogo so weno löng borwa kong yoshko wleni, ga tjlä ga 'Jesús, e woshrara Sböre iröng obi' le lok borwa kong eni» le. ²⁴ E irgo ga borwa pjeyoga kjong kjong jek öör löng sakhshko bebi, ga llëbo wlëna lok, lara walëga lirë sorë li eni. Gueniyo Jesúsda ña lok llëme» le.

²⁵ Kuya ga tjlä ba kong lok ga «!Pjäy kã kjange! ¿Pjäy opping llonoro? ¿Tjläkwo lara Sbö tjläkwo lagagarë lok tek këgongshko kës li, e kjrëmi llonoro? ²⁶ ¿No pjlyuo iche le Sböre li, e shdungoba bäm go wlo, e irgo ga ie Sböre ber tjwlo ara llëndo?» le. ²⁷ E irgo ga tjläkwo tak pjang ba kjishko Sbö tjläkwo go li, e pjllölgwera ba kong pjire. Soyara Moisés kjibokwoyo li go, äär pjë jong Sbö tjläkwo lagaga tek dëdashko so kjibokwoyo tjeng kës li go bakoe.

²⁸ Ga jek löng ääto kjok äär woydë lishkoshko ga Jesús jek jëk shäng obi, äär jek këgong woydë wleni. ²⁹ Gueniyo mana lok ber sök ba tjok. Tjlä lok ba kong dbo go ga «Pja jek këgong ame. Kjok sëng tjän, kjok ro zatoe. Pja ber sök borwa tjok kjok ëreshko dey» le. Kuya ga opzrëno jek shäng ba tjok, ber sök ba tjok eshko wloro lara

lok.

³⁰ Eshko ga sirkeno sök ba tjok lok, ië wlo, ga pjlung shosho suk pjir kjrara kjwara, ga tjlä Sbö kong ga «Tjawa kong dli tworop ëre. Tjawa ber wopjlú bop tjok e kjishko» le. E irgo ga pjlung shosho li tora, twara sira sira ba kong lok. ³¹ Jekdo eshko ga bokkwo roshwino wleni, e ë miydara lok pjir, gueniyo sök li jek jëktëng erä. ³² Eshko ga tjlä lok ëng kong ga «Shji tek jëk löng ba tjok irbo bängshko ga Sbö tjläkwo pjllölgwera bi kong. ¿Eshkoshko ga shji wopjlú ara anmoyö llëndo?» le.

³³ Jekdo eshko ga sano jek iröng Jerusalén kjokyo. Öötong löng eshko ga Jesús oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho kjlara (11) li wlëna tóno löng eshko, nopga oblë tjok. ³⁴ Ga tjlä lok shrono löng li kong ga «Tjlapga Jesús woshrono iröng obi jlöe. E weno shäng Simón kong tjän» le.

³⁵ Kuya lok ga llëbo weno ba kong irbo bäng li, e lara ba kong pjire. Pjlung shosho suk pjir torashko ga e ë miydara lok sorë li, e lara ba kong pjir bakoe.

Jesús weno ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho kjlara (11) li kong

³⁶ Ga lanyotke löng obi wopro ga Jesús weno shäng ba tjrëko, ga tjlä ba kong lok ga «Miga. Pjäy ber löng wlëpe» le.

³⁷ Īya, kuya lok ga beno lōng sēya llēm, bangkjre lok ara. Wotjlik lok ga ba shingyo le.

³⁸ Eni ga Jesús tjlē ba kong obi ga «¿Pjāy sēya llēm ega? ¿Tja woshrono irōng obi woyotjlīmi llēm ega? ³⁹ ¡Tja li shāngdo! Bor orkwo ēre ĭzīa. Bor dre ēre ĭzīa. Tja porwozīa. Bi shingyo, e sho dret, dboglo dret, botoyara tjok» le. ⁴⁰ Lara eni ga ba orkwo bāng, ba dre bāng, e pina ba kong lok. ⁴¹ Kuya, ĭya lok ga tjlōkwo kjayde lok jlōkoyo llēm obi, gueniyo beno lōng wopjlu anmoyō, yēy le lok bakoe. Eshko ga tjlē ba kong lok ga «¿Pjāy jūshko llēbo uako tjokde?» le. ⁴² Kuya lok ga kong mā sho suk pjir wleniyo twara ba kong bok kjwara, ⁴³ ga kjrara, uara ba bokshto.

⁴⁴ Eshko ga tjlē ba kong lok ga «Tja shāng bomi tjok obishko ga tja tjlēno bomi kong ga “Tjlōkwo tak pjang bor kjīshko Moisés kjibokwoyo li go, Sbō tjlōkwo lagaga tek dēnashko so kjibokwoyo tjeng kēs li go, kjibokwo ko *Salmos* go, e shāryē uunkong kjluwe” loror bomi kong eni» le.

⁴⁵ Eshko ga epga kjimtara Sbō tjlōkwo tak pjang li llē loklo miydē pjlúe. ⁴⁶ Tjlē ba kong ga «Tjlōkwo tak pjang li tjlē eni: “No pjluyo iche le Sbōrē li, e wolon wlo. Gueniyo āar dbargwo mya ga woshre Sbōrē irōng obi.” ⁴⁷ Tjlōkwo tak pjang obi tjlē eni: “Ba ko goshko ga tjlōkwo lēba tjēyo kjrina kjrina lōng

kjok ēre kjing go li kong. Tjlōkwo lēba li ēre: ‘Llēbo shāryēy lōng owa li, e owa jlōe lēy, ga rayēy ga owa pjang bi go li lōya Sbōrē ber drete.’” ⁴⁸ Pjāy beno lōng llēbo ĭnōmi, kuromi li roy laga oba kong. ⁴⁹ Ga bomi go Sbō Sēya ichēr kjok dogo dwayo āar ber kēsbang bomi tjok, lara bor Datarē jlōkoyo sorē li eni. Gueniyo pjāy ber lōng ēreshko Jerusalén kjokyo, ēye lēr shāng bomi kong li shrono guing» le.

Jesús to jem kjok dogo

⁵⁰ E irgo ga epga sōra jek Jerusalén kjokyo dwayo, ōōtong lōng Betania kjokyo. Eshko ga orkwo poyono, ga tjlōkwo lara beno pjlú ba kong lok. ⁵¹ Shāng tjlē obishko ga opkjono eshko dwayo, ga sōra Sbōrē to jem kjok dogo.

⁵² E irgo ga poshrēra lok ara, ga sano to tek lōng wopjlu irōng Jerusalén kjokyo. ⁵³ Eshko ga beno lōng Sbō poshrēk, ba u zlong bāng enido.

Evangelio según Juan Jesucristo roy pjlú ëre, e jyã tara Juandë Kjibokwo ëre sorë

Domer shäng kjlara ko Juan. E judío. Dënashko ga e ma shaga ba kjlara Santiago tjok. Pjlara ga löng parkë di bäng buk kësbang, shkung, so dlung kjoyo ko Galilea li sor goshko ga epga rokara Jesúsde opping ba tjok. Kuya lok ga to jek ba tjok, beno löng ba oppingga shara. E irgo ga öötong beno löng ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li pjeyoga bakoe. Ba oppingga woyde Jesúsde ara ba kjlara wleni tak pjang kjibokwo ëre go li, e Juan om go.

Jesús wolono, ga woshrara Sbörë iröng obi irgo ga judíoga ara löng ba kjok baíya lishko llëm, öötong beno löng kjok shto oblë oblë shara. Woy-otjlikoba ga kjibokwo ëre tara Juandë judíoga löng kjok shto oblë oblë li kong. Kjibokwo ëre tara ba kong llëno, e tara beno pjang Juan 20.31 go. Tjlë ga «Ëre toror, miydëmi e go wlo ga no pjluyo ichara Sbörë li, e Jesús, e Sbö Wa bakoe. Ga pjây mär ba go wleni ga pjây ber löng së íyado Sbö tjok.»

Tjlokwo li weno beno no

¹ Shäng kjlara ko Tjlokwo.*

Kjok ëre dämär, llëye llëm obishko ga

e sök tjän.

E sök Sbö tjok,

ga e Sbö.

² Llëye llëm obishko ga

e sök Sbö tjok.

³ Ba go ga

llëbo tjeng kës ëre shäryara Sbörë

Llëbo tjeng kës íy löng ëre,

e shäryara ba go.

⁴ Llëbo tjeng së kës ëre, e laga erë.

Shji uunkong ber löng së tjaglën wleni, e laga erë bakoe.

Shji kong kjok miydë twaga li e,

e bi kong ga iök jong shjiy wleni.

⁵ Kjok ro sî lishko ga

iök li jong shjiy íyado,

e sjëya kjok ro sî lirë ga äe.

⁶ Eebor ga domer weno shäng kjlara ko Juan, e ichaga Sbörë. ⁷ Ichara Iök Shjiy li† roy lë oba kong, nopga uunkong mär ber löng ba go wlo.

⁸ Juan, e Iök Shjiy li llëme. E shrono shäng Iök Shjiy li roy laga erë.

⁹ Iök Shjiy jlökoyo li, shji uunkong ber löng kjok miydë ara li laga erë, ga eshko ga tjwe dörë.

¹⁰ Eshkoshko ga sök kjok ëre kjing go, ga kjok ëre shäryara kës ëmdë ga e ë miydaraba llëme.

¹¹ Öör shäng kjok baíya lishko, gueniyo wlokrara ba tjëyogarë llëme. ¹² Gueniyo no kjong kjongda omwlokraro,

* 1:1 Tjlokwo le li, e Jesucristo loklo.

† 1:7 Iök Shjiy le li, e Jesucristo loklo.

ga beno löng mär ba go. Epga iara beno löng Sbö wapga. ¹³ E weno beno Sbö wapga, shji nopga wen kjok ëre kjing go dik llëme. E laga domerdë llëm, e laga Sbörë.

¹⁴ Ga Tjlökwo li, e weno beno no, ga beno sök shji nopga tjok. E Data Sbö Wa kjlaraso, e Sbö bakoe. E kjishko ga e dbo ara, ga ba dbo kälä ñoy wëlle. E go ga Sbö wopjlú li, Sbö tjlökwo bek li, e shrono beno sök bi tjok, ñy, kuy wlo.

¹⁵ Juan tjläno ba kjishko, tjlä ga «Kjupäshko ga tja tjläno bomi kong ga “No tjwe bor irgo kjlara. Gueniyo tja llëm obishko ga sök tjän. E kjishko ga tjwlo ara bor kjinmo” loror eni. Ga loror li shäng kjwe» le.

¹⁶ Ba wopjlú ara li kjishko ga shji uunkong kjimte ñyado. ¹⁷ Dënashko ga kjok llgwekklo twara Sbörë Moisés kong, le bi kong wlo. E goshko ga e llë miydoroye. Ga Sbö wopjlú li sorë, Sbö tjlökwo bek li llë, era miydoroy Jesucristo go. ¹⁸ Sbö, e ñga ërë llëme. Gueniyo ba Wa kjlaraso li, e Sbö bakoe. Data Sbö miyde sök owa llëm, ga e sorë laga erë bi kong.

Juan No Waga tjläno Jesús kjishko

¹⁹⁻²⁰ Pjlara ga syöshtagaga Sbö kong, ba kjimtagaga Leví tjëyoga, e ichara judío tjlapgaga kjok llgwegaga wleniyo löng Jerusalén

kjokyo lirë tjlä Juan kong ga «¿No pjluyo ichara Sbörë shrono shäng li, e pjare?»

«Tja llëme» le ba kong wëlle.

²¹ Ga kjakrokara lok jek obi ga «¿Eni ga pja ë? ¿Pja Elías tjwaydere?»

«Llëme» le ba kong.

Ga kjakrokara lok jek obi ga «¿Sbö tjlökwo laga tjwe lëba li pjare?»

«Llëme» le ba kong.

²² Eni ga tjlä lok ba kong ga «Eni ga pja ë los borwa kong om go, roy sörwa borwa ichagaga kong wlo» le.

²³ Kuya ga tjlä ba kong lok ga «Kjibokwo tara Sbö tjlökwo laga tek dënashko so Isaíasdë. Tjläno beno eni:

»“Kjok dogro no llëmshko ga ëbo tjlä shäng dbo go ga ‘Irbo shäryozí ber bek Tjlapga tjwe li kong’ le.”[‡]

Ëbo tjlä shäng dbo go lara li, e tja layde» le.

²⁴ Fariseoga löng eshko kjlobö. ²⁵ Kuya lok ga tjlä ba kong ga «Pja no pjluyo ichara Sbörë shrono shäng li llëm, pja Elías llëm, pja Sbö tjlökwo laga tjwe lëba li llëm bakoe lep shäng eni. ¿Eni ga pja no wë ega?»

²⁶ «Nopga wër shäng di goshko. Gueniyo bomi tjräko shäng kjlara, era ë miydëmi löng llëme. ²⁷ No tjwe bor irgo kjlara li e. Bek wlo ga tja ba drepkwota dök wlo llëm, e

‡ 1:23 Isaías 40.3. § 1:27 Drepkwota döga lanyo, e tak pjang Mateo 3.11 go.

tjwłō ara bor kjinmo anmoyō kjīshko»Š le ba kong.

²⁸ Llēbo shāryono kēs eni li, e shāryono Betania kjokyo, Jordán diyo kjwo kalēkong, no we jer shāng di roshko lishko.

Öng Wlēp Ushko So Llgwoklē ichara Sbörē li, e Jesús

²⁹ Wēshko ga Jesús ĩya Juandē tek shāng tjwayde ba shwoy ga tjlē ga «ĭĩzīa! Öng Wlēp Ushko So Llgwoklē ichara Sbörē li shāng kjwe. Shji öng ushko so zrōk, owa pjang bi go li löya Sbörē ber dret wlo. Domer kjwe öng ushko so eniyo wleni, owa pjang bi go li löya Sbörē ber dret wlo, shji nopga löng kjok ēre kjing go kēs li kong. ³⁰ Kjpāshko ga tja tjlēno bomi kong ga “No tjwe bor irgo kjlara. Gueniyo tja llēm obishko ga e sök tjān. Ekjīshko ga tjwłō ara bor kjinmo” loror eni. Ga loror li shāng kjwe. ³¹ Tja shrono shāng no wē di goshko, e ē miyde Israel tjēyogarē wlo, gueniyo tja ēmdē ga ommydono llēme» le.

³²⁻³³ Ga Juan tjlē jek obi ga «E ē miydēr shāng llēm obishko ga bor ichaga no wē di goshko li tjlēno bor kong ga “Sbō Sēya to ter kjok dogo dwayo so dunggwo kjoyo, ga opyē ber sök ē kjing go li, era nopga go Sbō Sēya iche tjwe ber kēsbang ba tjok” lara bor kong eni. E irgo ga tja omīno ga Sbō Sēya to ter

kjok dogo dwayo so dunggwo kjoyo, ga opyono beno sök ba go. ³⁴ Tjara omīno eni, ga lēr bomi kong ga e Sbō Wa jlōe» le.

Jesús oppinggaga bām ĩyo

³⁵ Wēshko ga Juan shāng eshko obi, ba oppinggaga do pjok tjok. ³⁶ Jesús ĩya shāng ga tjlē ga «ĭĩzīa! Öng Wlēp Usho So Llgwoklē ichara Sbörē li shāng kjwe» le.

³⁷ Kuya Juan oppinggaga lirē ga to jek lok Jesús irgo.

³⁸ ĩya Jesúsde iröng ga tjlē ba kong lok ga «¿Llēye woydēmiro?»

«Tjlapga no pingga, ¿pja pē buk kjone?» le ba kong.

³⁹ Kuya ga tjlē ba kong ga «Pjāy tek bor tjok, ĩmi wlo» le. Ga to jek lok ba tjok, öötong löng u jong kjone sök lishko. Dlo tōy kuzong ga beno löng ba tjok eshko aār jong shkē go.

⁴⁰ Kjlara jūni ko Andrés, e Simón Pedro lēng. ⁴¹ Andrés opshino eshko dwayoshko ga jek öötong shāng ba shjiy li shwoy ga tjlē ba kong ga «ĭMesías* li, e wlēnorwae!» le ba kong. (Mesías, e no pjluoy iche le Sbörē li loklo).

⁴² Eshko ga ba shjiy li söra jek Jesús shwoy. ĩya Jesúsde ga tjlē ba kong ga «Pja ko Simón. Pja data ko Juan. Gueniyo pja kowēba ber Cefas shara» le. (Cefas, e Pedro loklo.)†

* **1:41** Mesías, e Hebreo tjłōkwo. † **1:42** Arameo tjłōkwo Cefas, e ak loklo. Grecia so tjłōkwo Pedro, e ak loklo bakoe.

Felipe, Natanael, e rokara Jesúsde

43-44 Wēshko ga Jesús jek jongya Galilea kjokyo le. Jek jēk shāngshko ga domer wlēna shāng kjlara ko Felipe, e Bet-saida so, Pedro, Andrés, e kjokyo. Felipe ūya ga tjlē ba kong ga «Pja tek bor tjok, pja pin wlo» le.

45 Kuya ga jek öötong shāng domer oblē ko Natanael shwoy ga tjlē ba kong ga «Tjłkwo tara Moisésde kjok llgwekklo go, ēbo tjwe kjlara llono li kjishko. Sbö tjłkwo lagaga löng li omtono ba kjishko bakoe. Domer lara lok li ĩnorwa. E ko Jesús, e Nazaret so, José wa»[†] le.

46 Kuya ga tjlē ba kong ga «¿Nazaret kjokyo lēpdo? ¿Llēbo pjlú wen eshko laga ěro?»

«Kjweri shji to ĩk» le ba kong.

47 Eshko ga jek öötong löng Jesús shāng lishko. Natanael ūya Jesúsde ga tjlē ba kong ga «Domer tek shāng kjwe, e Israel tjēyo jłkoyo, tjłkwo le ga jłkoyo, jyörké llēm wleniyo» le.

48 Kuya ga tjlē ba kong ga «¿Tja no eniyo miydēp sorē?»

«Pja rokayde Feliperē llēm obishko ga pja ĩnor sök kjor jong kjlara ko *higuera* li dirko» le ba kong.

49 Kuya ga tjlē ba kong ga «Tjłapga no pingga, Sbö Wa li pja, Israel tjēyo pjluyo li pja bakoe» le.

50 Kuya ga tjlē ba kong ga «Tja tjlēno bop kong ga “Pja

ĩnor sök kjor jong kjlara ko *higuera* li dirko” loror eni. Tja tjłkwo kjrorop e kjishko. Ga llēbo ĩp kēsbang, ĩnop kjwe kjinmo» le. ⁵¹ Ga tjlē ba kong obi ga «Lēr bop kong jłkoyo ga llono ga ĩp ga kjok dogo roshwing, ga Sbö parkagaga kjok dogo so jem löng, ter löng no to ter kjok dogo dwayo ěre go» le.

2

Di kworkwara Jesúsde beno kjillgwo bo dyo dbo ara

1-2 Dbargwo mya irgo ga oba orkwosmok löng Caná kjokyo, e Galilea kjokyo obi. Ga Jesús öötong shāng eshko ba oppinggaga tjok, mana orkwosmoga lirē kjīy. Jesús mekē sök eshko bakoe.

³ Oba löng orkwosmozlong dbaryo li shrēk wopro ga kjillgwo bo dyo dbo ara yē pjitonge. Eni ga Jesús mekē tjlē ba kong ga «Kjillgwo bo dyo dbo ara yē pjitonge» le.

4 Kuya ga tjlē ba kong ga «Mekē, ¿lēp shāng bor kong eni ega? Tja dbaryo äätē llēm obi» le.

5 Eshko ga ba mekē tjlē parkagaga löng li kong ga «Llēye le bomi kong li shāryozi eni» le.

6 Judíoga sgara löng orkwo shkwē yōtso enido, ba pjeyoga tek dēnashko so sdēkwo sorē ga eni. E kjishko ga di bapkwō tjeng eshko kjwo tjer (6), shāryak ak go, kjwara kjwara di shak bayo

† 1:45 Eshko dbaryo ga Jesús, e José walēba, miga eni llēme. * 2:6 Bonkō kēsbang tjung wleni, e bayo litro pkēng (4) dik.

bonkö kësbandg tjung wleni* kjwo sak pjök (20) dik, llëm ga sak mya (30) dik. ⁷ Eshko ga Jesús tjlë parkagaga löng li kong ga «Di bapkwö kjwe dlīzī di go» le ba kong, ga uunkong li dlina lok beno tjeng tjung di go. ⁸ Eshko ga tjlë ba kong lok jek obi ga «Shizī sira, ga sözī jek këm bomi kägäyo shäng wle kong» le.

Kuya lok ga shäryara eni. ⁹ Twara lok ba kägäyo kongshko ga miydara lok ga di li kworkwara Jesúsde beno kjillgwo bo dyo dbo ara, gueniyo llë miydara ba kägäyorë shäng llëme. Eni ga iarashko ga domer orkwosmono li rokara tek ba shwoy, ¹⁰ ga tjlë ba kong ga «Nopga uunkong orkwosmozlong dbaryo shrëkshko ga kjillgwo bo dyo dbo ara iako owa llëm wleniyo twe nopga mak pjir löng li kong bäm go, ie lok wlo. Iara lok ara irgo ga kjillgwo bo dyo dbo ara tjwlo chira wleniyo twe ba kong lok shara. Gueniyo pjara omshäryono eni llëme. ¿Iako owa llëm wleniyo lira ship shäng kjwle jā egaro?» le.

¹¹ Llëbo İydëba llëm wleniyo shäryara Jesúsde bäm li e, shäryara eshko Caná kjokyo, e Galilea kjokyo obi. E go ga ba dbo kälä pina ba oppinggaga kong, ga beno löng mär ba go. ¹² E irgo ga to jek öötong shäng Capernaúm kjokyo ba mekë, ba lëmgä, ba oppinggaga tjok, ga beno löng eshko dbar kjwöbö.

Llëbo soynegaga löng Sbö u zlong bäng li ichara Jesúsde drete

¹³ Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkklo judioga kong li dörö kjishko ga Jesús jek öötong shäng Jerusalén kjokyo. ¹⁴ Eshko ga opzrëno jek shäng Sbö u zlong bäng ga nopga wlëna löng llëbo soynek, söglä, öng wlëp ushko so, dunggwo bakoe. Nopga oblë wlëna wloktong löng dbur kjlopswë. ¹⁵ İya Jesúsde eni ga no shpokklo shäryara pjlara kjillgwo go, ga löng li ichara jek eshko dwayo dret, ba öng llë tjok. Dbur kjlopswaga dburyo li dbura ba shjiryö, ga ba dbur bapkwö kjlopswozlong li poskara beno tjeng töshko. ¹⁶ Ga tjlë dunggwo soynegaga löng li kong ga «¡Bomi dunggwo kjwe shizī ëre dwayo! ¡Bor Data u ëre iëmi ber jong llëbo soynezlong uyo llëme!» le.

¹⁷ Eshko ga tjlökwo tak pjang Sbö kjibokwoyo go li woyoshrara ba oppinggagarë lok kjrina. Tak pjang li tjlë ga «Tja wo pjang bop u li go İyado. Tja ymo ara ba kjishko.»†

¹⁸ Eshko ga judioga tjeng li tjlë lok ba kong ga «¿Llëye shäryëp shäng li shäryëp ega? ¿Pja ichaga ërë? Pja ichaga Sbörë wleni ga llëbo İydëba llëm wleniyo shäryos borwa kong, e miydërwa e go wlo» le.

¹⁹ Kuya ga tjlë ba kong lok ga «Sbö u ëre shdözī ber

† 2:17 Salmo 69.9.

dret, ga äär dbargwo mya ga shäryër ber jong ba shtoshko iröng obi» le.

²⁰ Kuya lok ga tjlë ba kong ga «Sbö u ère shäryëba wlo ga woydara lu pjloglo sak pkëng kjingsho tjer (46). ¿Ga pja omshäryë dbargwo mya lëp sorëro?» le.

²¹ Gueniyo Sbö u le shäng li, e ba doyo om go li layde. ²² E irgo ga wolono, ga woshrara Sbörë iröng obishko ga llëye lara li woyoshrara ba opping-gagarë lok. Eshko ga Sbö tjlökwo tak pjang li, e kjrara lok, ga Jesús tjlökwo kjrara lok eni bakoe.

No wotjlik sorë, e miydara Jesúsde pjire

²³ Ga nopga löng Israel tjëyoga dökong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo li shrëkshko ga Jesús shäng llëbo ÿdëba llëm wleniyo shäryë Jerusalén kjokyo. ÿya nopga löng eshko lirë ga kjone kjone beno löng mär ba go. ²⁴ Gueniyo nopga wotjlik sorë li miyde Jesúsde shäng pjire. E kjishko ga tjlökwo lëba li kjre uunkong llëme. ²⁵ Nopga wotjlik llë, e miyde shäng pjir ÿyado. E kjishko ga wotjlik sorë li lëba ba kong guing llëme.

3

Jesús, Nicodemo

¹ Domer shäng kjlara ko Nicodemo, e fariseo, judío tjlapga kjok llgwega wleniyo bakoe. ² Shkër kjwara ga jek öötong shäng Jesús shwoy ga tjlë ba kong ga «Tjlapga no pingga, miydërwa ga pja

ichaga Sbörë no ping. Sbö shäng bop tjok llëm kjwe ga llëbo ÿdëba llëm wleniyo shäryëp shäng li shäryëp ga äe» le.

³ Kuya ga tjlë ba kong ga «Lër bop kong jlökoyo ga shji uunkong weno pjlara. Gueniyo èye wen jek pjlara obi llëm ga äär ber Sbö nopga ga äe» le.

⁴ Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Shji öötong këguë tjän ga shji wen obi sorë? Shji äär ber buk bi mekë bö roshko, shji wëya jek obi wlo ga äe» le.

⁵ Kuya ga tjlë ba kong ga «Lër bop kong jlökoyo ga èye we Sbö Sëyarë, ga wëya ber tjaglën wleni llëm ga äär ber Sbö nopga ga äe. ⁶ Èye wengga norë ga ber no eröe. Èye äär ber Sbö ÿ wlo ga woyde ga wengga Sbö Sëyarë. ⁷ «Nopga uunkong wen jek obi kjluwe» lër bop kongshko ga pja ber sök polläk llëme. ⁸ Pjluk, e shrono ga kup ga wëllë, gueniyo tjwe jong kjone dwayo, jongya jek kjone, e miydëp llëme. To woydë jek kjone ga eshko. Nopga wëya Sbö Sëyarë li, e so e kjoyo bakoe» le.

⁹ Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Llëye lëp shäng li, e sorëro?»

¹⁰ «Pja Israel tjëyoga pingga. ¿Eni ga e miydëp llëm sorëro? ¹¹ Lër bop kong jlökoyo ga tjlökwo lërwa bomi kong, e miydërwa kjÿ, llëbo ÿnorwa om go li, e lorwarë, gueniyo tjlökwo lërwa löng li, e kjrëmi llëme. ¹² Llëbo tjeng kjok ère kjing go li lër shäng bomi

kong, ga tjlōkwo kjrēmi llēme. ¿Eni ga llēbo tjeng kjok dogo li lotē bomi kong kjwe ga tjlōkwo kjrēmi sorēro?

13 »Ēye öör jem kjok dogo llēme. Gueniyo no to ter kjok dogo dwayo ēre ter shrono ey dwayo. 14 Dgur jyāglo poyona Moisésdē dēnashko sorē ga llono ga tja poyongoba pjang kjomo eni bako, 15 ēye mār bor go ga ber lōng sē iyado Sbō tjok wlo.

16 »Nopga lōng kjok ēre kjing go woyde Sbōrē ara. E kjīshko ga ba Wa kjlaraso ēre ichara zrōkoba nopga kjīshko wlo, ēye mār bor go ga jer llēm wlo, ber lōng sē iyado Sbō tjok wlo. 17 Tja ichara kjok ēre kjing go no dōk wlo, no shdung wlo llēme. 18 Ēye mār bor go ga ber shdungko llēme. Gueniyo ēye mār bor go llēm ga era beno shdungko tjān, mār Sbō Wa kjlaraso ēre go llēm kjīshko.

19-20 »Ēye llēbo owa shāryē ga woyde ga īga ērē llēme. Ga tja shrono shāng kjok ēre kjing go, iōk jong shjiy wleni. E kjīshko ga tja woydara llēbo owa shāryagagarē llēm, ga beno lōng pjola, llēbo shārye lōng owa li ber wēlē llēm wlo le. Epga beno shdungko e kjīshko. 21 Gueniyo ēye jēk tjlōkwo bek li go ga woyde lok ga ber lōng iōk jong shjiy lishko, llēbo pjlu shārye lōng Sbō kjīshko li ber wēlē wlo» le ba kong.

Juan Jesús lāywono

22 E irgo ga Jesús jek öötong shāng Judea kjokyo

ba oppinggaga tjok, ga beno lōng eshko dbar kjwōbö no wē jer di roshko. 23-24 Kjok buk kjrina ko Enón, Salim kjokyo ber buk soshko. Enón kjokyo lishko ga di ara. E kjīshko ga Juan bāngzaydēba no shdūzlong uyo roshko llēm obishko ga shāng eshko no wē, ga nopga jek āār lōng ara ba shwoy, we Juandē wlo.

25 Eshko ga Juan oppinggaga opyono lōng ēnglē kar kar judío shāng kjlara eshko li tjok, shji wē di go sorē li lāywe lōng. 26 Pjir ga jek öötong lōng Juan shwoy ga tjlē ba kong ga «Tjlapga no pingga, kjupā ga domer shāng bop tjok Jordán diyo kjwo kalēkong li, lāyworop li, e shāng no wē, ga nopga lōng kēs li jek lōng ba shwo lēkong shara» le.

27 Kuya ga tjlē ba kong lok ga «Ēye llēbo tjok ga e twaga Sbōrē ba kong kjīshko. 28 «No pjluyo ichara Sbōrē shrono shāng li, e tja llēme. Tja ichara jek ba bām go erā» loror bomi kong tjān, ga kuromi wēlēe.

29 »Kjoglo shāng kjlara orkwosmok wlo wleni ga e sogo domer orkwosmok ba tjok wlo li erōe. Domer orkwosmok wlo li yorkaga shāng li, e ber shāng wopjlu, ba kjlara tjlēno shāng li kura kjīshko. Tjara so domer yorkaga li kjoyoe. Tja wopjlu ara anmoyō e kjīshko. 30 Bek wlo ga era ber tjwlo ara jek kēgong kēgong, ga tjara ber tjwlo chira.

31 »Ter shrono shāng kjok

dogo dwayo lira tjwlō ara, oblē kjinmo. Ēye kjok ěre so ga e jūshko so erā, ga llēbo jūshko so li lāywayde. Ter shrono shāng kjok dogo dwayo lira tjwlō ara, oblē kjinmo. ³² Llēbo ĩna, kura eshko li, e lāywayde, gueniyo ba tjlōkwo kjrēba llēme. ³³ Gueniyo tjlōkwo kjrāga ě li kong ga tjlōkwo lara Sbōrē ba kjīshko li, e beke le. ³⁴ Jesús ichara Sbōrē ba tjlōkwo roy lē oba kong, ga e go ba Sēya twara beno ba kong kēsbang anmoyō. ³⁵ Ba Wa woyde Data Sbōrē ara, ga llēbo tjeng kēs li iara beno tjeng ba wloshko. ³⁶ Ēye mār ba Wa go ga beno lōng sē Sbō tjok tjan, ga ber lōng eni ĩyado. Gueniyo ěye omwlokjrē llēm ga āār ber lōng Sbō tjok eni llēm, ga shdūya Sbōrē ber ĩyado wlo bakoe» le.

4

Jesús lano walē Samaria so tjok

¹⁻³ Jesús roy kura fariseogarē lok ga nopga pīya shāng, we shāng jer di roshko ara, Juan kjinmo, miga shāng no wē om go llēm, waga ba oppinggagarē lok. E miydara Jesúsde, ga to Judea kjokyo dwayo, jek jongya Galilea kjokyo irōng obi. ⁴ Irbo li jek jong Samaria kjokyo go kuzong ga ⁵ jek öötong shāng kjok buk kjrina ko Sicar, e Samaria kjokyo obi, kjok twara Jacobdē beno ba wa José kong dēnashko li buk soshko. ⁶ Eshko ga di bāng

jong kjwara, shiga Jacobdē dēnashko. Dlo dluw dik ga Jesús sjeno jērbo kuzong ga sirkeno sök di bāng jong li zlong. ⁷⁻⁸ Ba oppinggaga jek lok u lok arashko dli tjwlēk, Jesúsda beno sök eshko.

Eshko ga walē Samaria so tek tjwe shāng kjlara di shik. Walē li ĩya sök ga tjlē ba kong ga «Tja sēs di sira» le.

⁹ Kuya ga tjlē ba kong ga «Pja judío, ga tja walē Samaria so. ĩEni ga tja kong di rokēp sorēro?» le. (Lara ba kong eni, judioga pjē Samaria sopga tjok llēm kjīshko.)

¹⁰ Kuya ga tjlē ba kong ga «Llēbo twe woydē Sbōrē bop kong, gueniyo e llē miydēp shāng llēme. Ga di rokaga sök ěre, tja ě miydēp shāng llēm bakoe. Miydēp kjwe ga tja kong di rokorop, di shji ie ber lōng sē jlōkoyo wleniyo» le.

¹¹ Eshko ga walē li tjlē ba kong ga «Tjlapga, di bāng ěre jong rong, ga pja di shikklo drete. ĩEni ga di shji ie ber lōng sē lēp sök li ship sorēro? ¹² Bi tjlapga tek dēnashko so Jacob di shino di bāng ěre dwayo, ga iara beno ba wapga kong, ba ōng kong bakoe. Pjir ga iara beno jong bi kong. ĩPja tjwlō ara ba kjinmore?»

¹³ «Ēye di ěre iono ga pjesit ga jek wodogro obi. ¹⁴ Gueniyo di twak tjarēli, ěye omiono ga ber wodogro ame. E ber pjang di shlälā wleni, ga ie ber lōng sē ĩyado Sbō tjok bakoe» le ba kong.

15 Kuya ga tjlē ba kong ga «Tjlapga, di lēp sök li twos bor kong sira, tja wodogro ame wlo, tja tek shäng di shik kjēr jūshko ame wlo bakoe» le.

16 Kuya ga tjlē ba kong ga «Pja nom bop lanma wlokjēr. Wlēnop ga tek söba» le.

17 Kuya walē lirē ga tjlē ba kong ga «Tja lanma drete» le.

Kuya ga tjlē ba kong ga «“Tja lanma drete” lēp shäng li, e lorop beke. 18 Jlōkoyo ga pja lanmaga rayono öötong doglo shkēng (5) tjän, ga eerishko ga domer sök bop tjok li, e bop lanma llēme. Lēp shäng li, e lorop beke» le.

19 Kuya walē lirē ga tjlē ba kong ga «Tjlapga, miydēr ga pja Sbō tjlōkwo laga. 20 Borwa tjlapgaga Samaria so tek dēnashko so li Sbō poshrēno dlup ēreshko. Gueniyo pjāy judiögara tjlē ga “Sbō, e poshrēy wlo ga woyde ga shäryēy eshko Jerusalén kjokyo dey” lēmi eni» le.

21 Kuya ga tjlē ba kong ga «Tja tjlōkwo kjrozong. Dbar tjwe kjwara ga Data Sbō poshrēmi wlo ga pjāy tek dlup ēre go ame, pjāy jek Jerusalén kjokyoshko ame bakoe. 22 Samaria sopga, Sbō poshrēmi löng li miydēmi löng llēme. Gueniyo tjawa judiöga tjrēko no shäng kjlara, kjrara Sbörē ber no döga wlo. E kjīshko ga Sbō poshrērwa löng li, e miydērwa löng pjlúe. 23 Gueniyo dbar tjwe kjwara ga ēye Data Sbō poshräk

woydē jlōkoyo ga e poshrēya jlōkoyo ba pjlúshko, Sbō Sēya go, woyde Sbörē sorē li eni. Ga dbar tjwe lēr shäng li, e shrono tjän. 24 Sbō, e sēya. E kjīshko ga woyde ga e poshrēy jlōkoyo bi pjlúshko, ba Sēya go» le.

25 Kuya ga tjlē ba kong ga «Miydēr ga no pjluyo iche le Sbörē li tjwe.* Shrono ga llēbo tjeng kēs li pjlölgweya borwa kong drete» le.

26 Kuya ga tjlē ba kong ga «Tjwe lēp shäng li, e tja» le.

27 E irgo ga Jesús opping-gaga shrono lok iröng obi. İya lok ga sök lan walē tjok ga yēy le erä, ga wotjlik lok ga «¿Llēye woyde? ¿Sök lan walē kjwe tjok llēno?» le, gueniyo kjakrokara lok ba kong llēme.

28 Eshko ga ba di bapkwō iara walē lirē beno jong eshko, ga to jongya u lok arashko. Öötong shäng eshko ga tjlē nopga kong ga 29 «Domer sök kēm kjlara, tja, llēye shäryoror dö li, e miyde sök pjir, ga lara bor kong pjire. ¿No pjluyo ichara Sbörē shrono shäng li ero llēm? Pjāy tegö. Shji to ik» le. 30 Kuya lok ga opshino to jek lok ba tjok, jongya Jesús sök lishko.

31 E wopro ga Jesús opping-gaga tjlē ba kong ga «Tjlapga no pingga, pja ios sira» le löng eni.

32 Kuya ga tjlē ba kong ga «Tja llēbo uako tjok, gueniyo llē miydēmi löng llēme» le.

* 4:25 No pjluyo iche le Sbörē li, e kowēba Cristo bakoe.

³³ Kuya lok ga tjlë lok ëng kong ga «¿Ëbo dli söno ba kongdo?» le.

³⁴ Gueniyo tjlë ba kong lok ga «Ëlëye woyde bor ichagarë ga shäryër le li, e shäryër woydë äär jong shäryoror pjir guing. Bor kong ga pak ëre, e bor dli wleni. ³⁵ Pjäy tjlë ga “Kjwe moglo pkëng (4) obi ga dwla bo shjiye” lëmi. Gueniyo lër bomi kong ga nopga tek tjeng kjwe ïzïa. Nopga koshëy Sbö tjlökwo kjrë ame, tek löng Sbö tjlökwo kjrë eniwa tjok wlo.

³⁶ »Ëye dwla skok ga dburyo shaya. Ga dwla skozlong dbaryo ga dwla skogaga li löng wopjlú, dwla dgagaga tek dënashko li löng wopjlú bakoe. Sbö tjlökwo, e eni wleni bakoe. Ëye tjlökwo kjrono ga ber löng së ïyado Sbö tjok. Gueniyo eshko ga tjlökwo pjlollgwegaga ba kong, kjre wlo li, e löng wopjlú, tjlökwo lagaga ba kong tek dënashko li löng wopjlú bakoe. ³⁷ Oba tjlë ga “Kjlara dwla dguë, kjlara obi ba bo töng” lëba eni. Eni jlëe. ³⁸ Pjäy ichër tjlökwo pjlollgwek oba kong, kjrëba wlo. Gueniyo tek dënashko ga nopga oblë öör löng tjlökwo lë oba kong. Ba pak li kjange. Ga llëbo weno pak shäryara lok kjïshko li, e beno bomi kong» le.

³⁹ Eshko ga Samaria sopga löng kjok eshko li mär beno löng Jesús go ara, llëye lara walë lirë ba kong li kjïshko. Tjlëno ga «Ëlëye shäryoror dö

li, e miyde shäng pjir, ga lara bor kong pjire» lara ba kong lok eni. ⁴⁰ Eni ga öötong löng Jesús shwoy ga rokara ber sök ba tjok, ga beno sök eshko ba tjok dbar pjök. ⁴¹ Eshko ga nopga mär beno löng ba go ara obi, tjlökwo lara om go ba kong li kjïshko. ⁴² Eni ga tjlë lok walë li kong ga «Bäm go ga tjawa mär Jesús go, llëye lorop borwa kong li kjïshko. Gueniyo kurorwa tjawarë om go shara. E kjïshko ga miydërwa pjlú ga nopga kjok ëre so döga li e» le.

Domer parkaga pjlu kong li wa poptara Jesúsde

⁴³ Dbar pjök irgo ga Jesús opshino to eshko dwayo jongya jong Galilea kjokyo. ⁴⁴ (Pjlara ga Jesús tjlë ga «Kjok kjone pogo ga Sbö tjlökwo laga, e iëba tjwlö ara. Gueniyo ba kjok om go lishko ga iëba tjwlö llëme» le eni.) ⁴⁵ Gueniyo kjupäbä ga Jesús sök Jerusalén kjokyo, Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëzlong dbaryoshko. Eshko ga llëbo ïydëba llëm wleniyo shäryara ara. Galilea sopga kjone kjone öör löng eshko bako, ga llëye shäryara kës li ïna lok. E kjïshko ga Jesús öötong shäng Galilea kjokyoshko ga e wlokjrara lok wopjlúe.

⁴⁶ Dbar kjwara ga Jesús jek öötong shäng Caná kjokyo jek obi. Caná kjokyo, e Galilea kjokyo obi, di kjlopswara beno kjillgwo bo dyo dbo ara kjupäbäshko lishko. Domer

shäng kjlara Capernaúm kjokyo, parkaga pjlu kong wleniyo. Wa buk kjlara swlo ara. ⁴⁷ Kuya domer lirë ga Jesús shrono shäng Judea kjokyo dwayo ga jek öötong shäng ba shwoy ga tjlë ba kong ga «Bor wa swlo ara, buk wolontoe. Rokër bop kong sira ga pja jek bor tjok bor ushko, poptëp wlo» le.

⁴⁸ Kuya ga tjlë ba kong ga «Ílëbo ÿydëba llëm wleniyo shäryër bomi kong llëm ga pjäy mär bor go llëme» le.

⁴⁹ Kuya domer lirë ga tjlë ba kong ga «Tjlapga, shji to jekdo, bor wa wolontë llëm obi tjok» le.

⁵⁰ Kuya ga tjlë ba kong ga «Pja nom bop ushko. Bop wa poptono tjän» le.

Kuya ga tjlökwö kjrara, ga toe. ⁵¹ Wëshko ga jëk shäng ääto ba ushko ga ba parkagaga tek löng ba wlokkjrë irbo, ga tjlë lok ba kong ga «Tjlapga, bop wa, e poptono beno pjlué!» le.

⁵² Kuya ga tjlë ba kong lok ga «¿Kayo yonkë kjok orë?»

«Kjlik li zeno kjupke dlo jöya kjwleshko» le lok ba kong.

⁵³ Eshko ga miydara domer lirë ga Jesús tjläno ga «Bop wa poptono tjän» lara ba kong li, e dloyo e go. Eni ga beno shäng mär Jesús go, ba pjeyoga löng ba ushko uunkong tjok.

⁵⁴ Jesús tek Judea kjokyo dwayo shrono shäng Galilea kjokyo irgo ga llëbo ÿydëba llëm wleniyo shäryara e tjok ga öötong pjloglo pjök tjän.

5

Woshtozlong dbaryo ga domer jëk llëm wleniyo poptara Jesúsde kjlara

¹ Öötong dbar shrëzlong dbaryo judioga kong oblëshko ga Jesús jek öötong shäng Jerusalén kjokyo obi. ² Shji opzrëk jek Jerusalén kjokyo roshko u bäng bängyo ko Öng Wlëp Ushko So li goshko ga shji jek jëk sira wleni ga di bapkwö shäryak buk eshko kjwara kësbang, roshko di, arameo tjlökwö go ko Betzata. Ba kopshko ga u tjeng kjwo shkëng (5), di bapkwö li sor go pjribrie. ³⁻⁴ Swlopga oblë oblë tjeng töshko eshko ara, nopga kjok ÿgö llëm wleniyo, nopga jëk llëm wleniyo, nopga dre kuga llëm wleniyo bakoe.* ⁵ Buk kjlara eshko jëk llëm wleniyo. E öötong lu pjloglo sak mya kjingsho kjwong (38). ⁶ Eni ga Jesús jek öötong shäng eshko ga buk li ñna, ga buk eshko öötong lu kop ara li miydara, ga tjlë ba kong ga «¿Pja poptë woydëre?»

⁷ «Tjlapga, di kjwe luywëshko ga tja oplong woydë ba roy, gueniyo tja

* **5:3-4** Tek dënashko ga kjibokwö ëre jyã shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjlë ga «Swlopga oblë oblë tjeng töshko eshko ara, no kjok ÿgö llëm wleniyo, no jëk llëm wleniyo, no dre kuga llëm wleniyo bakoe. Ga löng di buk li dgön koshë. Olö ga Sbö parkaga kjok dogo so ter tjeve kjlara, ga di buk li rorwe, dgön wlo. Eshko ga ëye opzrëk jer di li roshko bäm go ga poptë jekdo.»

kjimtaga ërë llëme. Tja drön ara, oplong om go wlo lërshko ga oblë oplono bor bäm go tjän» le.

⁸ Kuya ga tjlë ba kong ga «Pja kojözong. Bop bukklo buk kjwe kjros, ga pja jëkzong» le ba kong. ⁹ Jekdo eshko ga poptono, ba bukklo buk li kjrara, ga jëktonge.

Eshko ga woshtozlong dbaryo. ¹⁰ Eni ga domer li ïya judío tjlappagarë lok ga tjlë lok ba kong ga «Eeri ga woshtozlong dbaryo. Bi bukklo, e söy wlo ga äe» le.

¹¹ Kuya ga tjlë ba kong lok ga «Bor poptaga tjlëno bor kong ga “Bop bukklo kjwe kjros, ga pja jëkzong” lara bor kong eni» le.

¹² Eni ga tjlë lok ba kong ga «¿Laga ërë bop kong eni?» le. ¹³ Gueniyo e ë miydara llëm, poptono pjirshko ga Jesús opjneno jek nopga tjeng ara li tjrëko kjishko.

¹⁴ E irgo ga domer li wlëna Jesúsde öötong sök Sbö u zlong bäng, ga tjlë ba kong ga «Tja kuzong. Pja poptono beno shäng pjlúe. Gueniyo llëbo owa shäryëp ame, llëm ga llëbo wen bop kong owa e kjinmo kjwe» le. ¹⁵ Eshko ga domer li to ey dwayo, jek öötong shäng judío tjlappaga shwoy, ga tjlë ba kong lok ga «Bor poptaga, e Jesús» le. ¹⁶ Eni ga llëbo shärye Jesúsde eni woshtozlong dbaryo kjishko ga opyono beno löng ba wloyo.

¹⁷ Gueniyo Jesús tjlë ba kong lok ga «Woshtozlong

dbaryo ëmdë ga bor Data, e shäng parkë obi, ga tjara omshäryë eni bakoe» le. ¹⁸ Kuya lok ga iirkono ara ba kong. Woshtozlong dbaryo ga pak shärye enido dö llëm, Sbö, e kowara ba Data lara lishko ga miydara lok ga e opyono tjwlo Sbö dik layde shäng. E kjishko ga zröya lok woydë ara anmoyö.

Sbö Wa, e ichaga ba Datarë

¹⁹ Eshko ga Jesús tjlë ba kong lok ga «Lër bomi kong jlökoyo ga llëye shärye Data Sbörë li, e shäryotë tja ba Wa ërerë döe. Llëbo shäryër bor woshko llëme. ²⁰ Tja woyde bor Datarë ara, ga llëbo tjeng kës shärye shäng li, e pïya bor kong drete. Ga llëbo pïya bor kong kësbang, ëre kjinmo anmoyö. ²¹ Ëye wolono ga woshre Data Sbörë ber shäng së iröng obi. Eni wleni ga ëye iër woydë ber shäng së ga iër ber eni ga pjlú bakoe. ²² Ga ëye llgweya Data Sbörë ber shdungko wlo llëme. No llgwega iara beno shäng li, e tja. ²³ Shäryara eni, tja bangkjrëba wlo, e bangkjrëba sorë ga eni. Ëye, tja bangkjre llëm ga bor ichaga bangkjre llëm bakoe.

²⁴ »Lër bomi kong jlökoyo ga ëye, bor tjlökwo kjrara, ga mär bor ichaga go ga beno löng së ïyado ba tjok, epga shdungko ame. Bäm go ga beno löng no wolono wleni, gueniyo iara beno löng së jlökoyo shara. ²⁵ Lër bomi kong jlökoyo ga dbar tjwe kwara ga Sbö Wa ëre ybö

kuya nopga wolono lōng wleni lirē, ga ēye omtjōkwo kjrē ga ie Sbōrē ber lōng sē jōkoyo shara. Ga dbar tjwe lēr shāng li, e shrono tjan. ²⁶ Nopga ber tjeng sē, e laga Data Sbōrē erōe. Gueniyo ba Wa ēre iara beno ba laga eni bakoe. ²⁷ Ga dbo twara bor kong no llgwek ber shdungko wlo, tja shrono kjok dogo dwayo beno no kjishko.

²⁸ »Pjāy kong llēbo loror li, pjāy opshgawē e kjishko llēme. Dbar tjwe kjwara ga Sbō Wa ēre ybō kuya nopga wolono iak oōtong tjeng sakshko lirē, ²⁹ ga woshrē, ga opshik lok tjeng lishko dwayo. Eshko ga ēye wolono lōng llēbo pjū shāryē wleniyo ga woshrē ber tjeng sē īyado Sbō tjok wlo, ga ēye wolono lōng llēbo owa shāryē wleniyo ga woshrē ber tjeng shdūya Sbōrē wlo. ³⁰ Llēbo shāryēr bor woshko llēme. No llgwer, tja ichara ba llgwek sorē li eni. Llgwershko ga woydēr ga bor ichaga ber wopjū bor tjok. E kjishko ga llēye lēr shāng li, e bek lotē.

Tjōkwo lagaga Jesús kjishko

³¹ »Tja tjlē bor kjishko om go kjwe ga e tjwō llēme. ³² Gueniyo shāng kjlara obi tjlē bor kjishko, ga miydēr ga llēye le li, e jōe.

³³ »Pjāy nopga ichono llēbo kjakrokē Juan kong, ga llēye lara bomi kong li, e jōe. ³⁴ Bor kong ga tjōkwo lara norē li, e tjwō llēme. Gueniyo lēr shāng bomi kong, ba tjōkwo kjrēmi wlo, pjāy dār e go

wlo. ³⁵ Juan Sbō tjōkwo lono shāng bomi kong, iōk jong shjiy wleni, ga pjāy beno lōng wopjū ba kālā li goshko dbar kjwōbō.

³⁶ »Gueniyo llēbo shāryēr kēsbange. Shāryēr eni, tja ichara Data Sbōrē ba shāryē kjishko. Miydēmi e go ga tja ichaga erē. Eni ga bor tjōkwo tjwō ara, tjōkwo lara Juandē bor kjishko li kjinmo.

³⁷ »Tja ichara Data Sbōrē, ga tjlēno bor kjishko bakoe. Gueniyo e īmirē llēm, ba tjlē li kumirē llēm bakoe. ³⁸ Ba tjōkwo kumi woydē llēme. Tja ichara ba lē bomi kong, gueniyo pjāy mār woydē bor go llēme.

³⁹ »Pjāy opping Sbō kjibokwoyo go ara, pjāy opping aār ber lōng sē īyado Sbō tjok wlo. Ga llēbo tak lok ara eshko bor kjishko. ⁴⁰ Eni emdē ga pjāy ber lōng sē īyado Sbō tjok wlo ga pjāy mār woydē bor go llēme.

⁴¹ »Tja poshrēkoba li, e bor kong ga tjwō llēme. ⁴² Miydēr pjū ga Sbō woydēmi llēme. ⁴³ Tja ichaga bor Datarē, ga tja shrono shāng na, gueniyo tja tjōkwo kjrēmi woydē llēme. Gueniyo oblē tjwayde shāng ba woshko kjwe ga era tjōkwo kjrēmi owa llēme. ⁴⁴ Woydēmi ga oba ber lōng wopjū bomi tjok, gueniyo Sbō sōk kjlaraso li ber wopjū bomi tjok li, e bomi kong ga llēno llēme. ¿Eni ga tja tjōkwo kjrēmi sorēro?

⁴⁵ »Gueniyo pjāy rotaga Data Sbō kong li, e tja llēme. Bomi rotaga, e Moisés. Pjāy

mär löng tjlökwo tara li go lëmi. ⁴⁶ Ga tjlökwo li tara bor kjishko. Eni ga ba tjlökwo li kjroromi jlökoyo kjwe ga bor tjlökwo kjroromi bakoe. ⁴⁷ ¿Gueniyo ba tjlökwo tara pjang li kjroromi llëm kuzong ga bor tjlökwo kjrëmi sorëro?» le.

6

Jesús nopga sëno doglo sak dbäw dbäw pjloglo shkëng (5,000)

¹ E irgo ga Jesús jek dipzono öötong shäng di bäng buk kësbang, shkung, so dlung kjoyo ko Galilea kjwo kalëkong. Di bäng li ko Tiberias bakoe. ² Eshko ga nopga jëk löng ara ba tjok, llëbo ÿdëba llëm wleniyo shärye shäng ara li ña lok kjishko. ³ Ga Jesús jem öötong wloktong sök dlup jong kjwara eshko li go ba opping-gaga tjok. ⁴ Eshko dbaryo ga Israel tjëyoga dökong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkkïo judíoga kong li döröe.

⁵ Eshko ga nopga tëm löng träk llëm ba shwoy li kop ÿya ga tjlë Felipe kong ga «¿Shji dli tjwlëk oba löng kës tëm tjeng kjwe kong kjone?» le. ⁶ Llëye shärye eshko li miydara shäng pjir tjän, gueniyo lara ba kong eni, ba tjlikkïo, dborye sorë kuya wlo.

⁷ Eni ga Felipe tjlë ba kong ga «Kjwepga kjwe sëy uunkong wlo ga woyde ga dbur bayo domer parkono dbargwo sak dbäw pjloglo pjök (200) äska wleni.

Shäryoroy eni ëmdë ga dliyo shdöy sira sira ga pjitënge» le.

⁸ Eshko ga ba oppingga kjlara obi ko Andrés, Simón Pedro löng li tjlë ba kong ga ⁹ «Kjwozirwa shäng jüshko kjlara, pjlung shosho suk pjir tjeng kjwo shkëng (5), mã tjeng do pjök bakoe. ¿Gueniyo kjwe llëno oba löng kës kjwe kong?» le.

¹⁰ Kuya Jesúsdë ga tjlë ba oppinggaga kong ga «Nopga kjwe ichozï wlar tjeng töshko» le. Eni ga ichara lok wloktong tjeng shkwamsho ara eshko li kjing go. Domerga tjeng eshko doglo sak dbäw dbäw pjloglo shkëng (5,000) dik.

¹¹ Pjir ga pjlung shosho suk pjir kjwo shkëng (5) li kjrara Jesúsdë, ga tjlë Sbö kong ga «Tjawa kong dli tworop ëre. Tjawa ber wopjlú bop tjok e kjishko» le. E irgo ga pjlung shosho li shdöra nopga sirkeno tjeng kës li kong, woydara lok bayo kjöm ga eni. Ga shäryara eni mã li tjok bakoe.

¹² Nopga uunkong iono beno löng bö tjung, wopjlú irgo ga Jesús tjlë ba opping-gaga kong ga «Worbo tömi, opzang llëm wlo» le ba kong. ¹³ Eni ga pjlung shosho li worbo tona lok shing roshko, beno tjeng shing kjwo sak kjwara kjingsho pjök (12), tjung tjunge.

¹⁴ Llëbo ÿdëba llëm wleniyo shäryara Jesúsdë li ÿya nopga tjeng lirë ga tjlë lok ëng kong ga «Jlökoyo ga Sbö tjlökwo laga tjwe wlo li kjwe» le. ¹⁵ Ga

wotjlik lok ga shaya, iche ber sök ba pjluyo dbo go wlo le. E miydara Jesúsde pjir kuzong ga opshino jem llögong sit, ber sök tjoksa wlo.

Jesús jëktong di kjing go

¹⁶⁻¹⁷ Kjuk ro zoktong irgo ga ba oppinggaga jer dlup li go dwayo öötong di bäng buk kësbang li sor go. Eshko ga Jesús tjwayde llëm obishko ga opyono jem lok kjoyong roshko, jek dipzë löng Capernaúm kjokyo wlo le, di bäng buk kësbang li kjwo kalëkong. ¹⁸ Jek löng kjoyong roshkoshko ga pjluk shrono dbo ara, di iöya ara bakoe.

¹⁹ Jek löng kjoyong roshguë wop ara, öötong löng di bäng roworbëshko* ga Jesús ñya lok ga tek jëk shäng di li kjing go, ba kjoyong jek pjang li shwo lëkong, ga bangkjrara lok ara. ²⁰ Eshko ga tjlä ba kong lok ga «¡Tja li jekdo shäng! Llëye bangkjrëmi llëme» le. ²¹ Kuya lok ga wlokjrara lok kjoyong li roshko. Jekdo eshko ga ba kjoyong öötong pjang di bäng li kjako, äär woydë lok kjone lishko.

²² Nopga beno tjeng di bäng kjwo kalëkong li ommyidono ga Jesús oppinggaga briktong lok kjoyong kjlara roshko, ga Jesús to jek ba tjok llëme. Ga kjoyong oblëra drete. Wëshko ga ²³ kjoyong tek lok kjlëbö Tiberias kjokyo dwayo, shrono tjeng nopga iono kjupkeshko li shtoyoshko. ²⁴ Ga miydara lok ga Jesús

sök llëm, ba oppinggaga löng llëmshko ga opyono lok kjoyong roshko, ga to dipzono jek Capernaúm kjokyo, Jesús wlëk.

Dli, shji ie ber löng së ñyado Sbö tjok li, e Jesús

²⁵ Öötong löng di kjwo kalëkong ga wlëna lok, ga tjlä lok ba kong ga «Tjlapga no pingga, ¿pja tjwe shäng na llonoshko?»

²⁶ «Lër bomi kong jlökoyo ga tja wlëmi löng, pjây iono bö tjung, wopjlu kjishko erä. Gueniyo llëbo ñydëba llëm wleniyo shäryoror li, e llë loklo miydëmi löng llëme. ²⁷ Pjây parkë dli srer wleniyo kjishko llëme. Pjây parkë dli srer llëm wleniyo kjishko dey, uoromi ga pjây ie ber löng së ñyado Sbö tjok wleniyo. No to ter kjok dogo dwayo ëre, tja ichaga Data Sbörë, ga dli ëre twaga bomi kong li, e tja» le.

²⁸ Eni ga tjlä lok ba kong ga «¿Pak woyde Sbörë ga shäryërwa le li llë? ¿Llëye shäryërwa ga pjlú, Sbö ber wopjlu borwa tjok wlo?»

²⁹ «Tja ichaga erë, ga pak woyde ga shäryëmi le li, e ëre: Pjây mär ber löng bor go» le.

³⁰ Kuya lok ga tjlä ba kong ga «Tjawa mär ber löng bop go wlo ga woydërwa ga llëbo ñydëba llëm wleniyo shäryëp borwa kong, ñnwa wlo. ¿Llëye shäryëp ga pjlú? ³¹ Borwa tjlapgaga tek dënashko so löng kjok dogro no llëmshko ga maná uara lok eshko, tak

* **6:19** Di bäng li sor go äär ba roworbëshko wlo ga e wop kilómetro shkëng (5) dik.

panjang Sbö tjlökwo go sorë li eni. Tjlë ga «Dli twara ba kong kjok dogo dwayo»[†] le.

³² Kuya ga tjlë ba kong lok ga «Pjäy wotjlik ga dli lëmi löng li twaga Moisésdë bomi kong kjok dogo dwayo lëmi. Gueniyo lër bomi kong jlökoyo ga e eni llëme. E twaga bor Datarë bomi kong. Dli jlökoyo ter tjwe kjok dogo dwayo twaga li e. ³³ Dli twe li, kjlara ichak Sbörë ter shrono shäng kjok dogo dwayo, nopga löng kjok ëre kjing go ie ber löng së iyado ba tjok wlo li e» le.

³⁴ Eni ga tjlë lok ba kong ga «Tjlapga, dli lëp shäng li twos borwa kong iyado» le.

³⁵ Kuya ga tjlë ba kong lok ga «Dli, e uoromi ga pjäy ie ber löng së iyado Sbö tjok wleniyo li, e tja. Eëye tjwe ber bor tjok wlo, ga mär bor go ga ber pjlrö ame, e ber wodogro ame bakoe. ³⁶ Gueniyo tja inomi ëmdë ga pjäy mär bor go llëm, loror bomi kong sorë li eni. ³⁷ Nopga twara Data Sbörë beno bor kong kës li, e tjwe ber tjeng bor tjok wlo. Ga ëye tjwe ber bor tjok wlo ga wlokrër uunkong, «Llëme» lër ë kong llëme.

³⁸ »Tja ter shrono shäng kjok dogo dwayo, llëbo shäryër bor woshko wlo llëme. Tja ichara bor Datarë shrono shäng llëye woyde ga shäryër le li, e shäryotë. ³⁹ Ga llëye woyde bor ichagarë li, e ëre: Kjok pjir dbaryoshko ga

nopga twara beno tjeng bor kong kës li woshrër iröng obi, jer kjlara llëm wlo. ⁴⁰ Woyde bor Datarë ga ëye ba Wa ëre tjlökwo kjrë, ga mär bor go ga ber löng së iyado ba tjok. Eni ga epga woshrër uunkong iröng obi kjok pjir dbaryo lishko» le.

⁴¹ Kuya judioga löng lirë ga Jesús läywara lok owa, «Dli ter shrono kjok dogo dwayo li tja» lara li kjishko. ⁴² Tjlë lok ëng kong ga «¿Domer kjwe Jesús llëmdo? ¿Data José llëmdo? Ba data, mekë, e miydërwa pjluë. ¿“Tja ter shrono shäng kjok dogo dwayo” le sorëro?» le.

⁴³ Kuya Jesúsde ga tjlë ba kong lok ga «Tja läywëmi ëng kong eni kjër llëme. ⁴⁴ Tja ichaga Data Sbörë. Ga ëye ichara ber bor tjok wlo llëm ga tjwe ber bor tjok wlo ga äe. Gueniyo ëye tjwe ber bor tjok wlo ga woshrër iröng obi kjok pjir dbaryo lishko.

⁴⁵ Tjlökwo tara Sbö tjlökwo laga tek dënashko so kjlararë beno panjang eni: «Llono ga nopga uunkong pïya Sbörë om go.»[‡] Eni ga ëye Data Sbö tjlökwo kuno, ga llë loklo miydara ga tjwe ber tjeng bor tjok uunkong.

⁴⁶ »Data Sbö, e lga ërë llëme. Gueniyo to ter ba shwoy dwayo ërera omïno eröe. ⁴⁷ Lër bomi kong jlökoyo ga ëye mär bor go ga ber löng së iyado Sbö tjok uunkong.

⁴⁸ »Dli, e uoromi ga pjäy ie ber löng së iyado Sbö tjok

[†] 6:31 Éxodo 16.4; Nehemías 9.15; Salmo 78.24-25. [‡] 6:45 Isaías 54.13.

wleniyo li, e tja. ⁴⁹ Bomi tjlapgaga tek dēnashko so löng kjok dogro no llēmshko ga *maná* uara lok eshko. Eni emdē ga wolono uunkong. ⁵⁰ Gueniyo dli ter shrono kjok dogo dwayo wleniyo lira, ēye omuono ga wolon llēme. ⁵¹ Dli ter shrono kjok dogo dwayo'li, e tja. Ēye omuono ga ber löng sē ĩyado Sbō tjok. Dli lēr shäng'li, e bor sho lotē. E twēr nopga löng kjok ēre kjing go kēs'li kong, äär ber löng sē ĩyado Sbō tjok wlo» le.

⁵² Kuya judioga löng lirē ga ēng lono lok kar kar ēng tjok. Tjlē lok ga «¿Domer kjwe, llē laydero? ¿Shji iche ba sho uē le, e sorēro?» le lok eni.

⁵³ Kuya Jesúsde ga tjlē ba kong lok ga «Lēr bomi kong jlōkoyo ga pjāy ber löng sē jlōkoyo wlo ga no to ter kjok dogo dwayo ēre sho uēmi, srēng iēmi kjluwe. ⁵⁴ Ga ēye omshāryono eni ga woshrēr irōng obi kjok pjir dbaryo lishko, ga ber sök sē ĩyado Sbō tjok. ⁵⁵ Dli jlōkoyo lēr shäng'li, e bor sho. Llēbo iēy wlo jlōkoyo li, e bor srēng. ⁵⁶ Ēye bor sho uono, bor srēng iono ga beno sök bor tjok, ga tja beno sök ba tjok, no kjlaraso wleni.

⁵⁷ »Data Sbō sök sē, ga tja sök sē ba kjishko. Tja ichara shrono shäng na, ga ēye mär bor sho go ga ber löng sē jlōkoyo bor kjishko. ⁵⁸ Bomi tjlapgaga tek dēnashko so *maná* uono lok, ga wolonoe. Dli ter shrono kjok dogo dwayo li, e so e kjoyo llēme.

Ēye dli lēr shäng'li uono ga ber löng sē ĩyado Sbō tjok» le.

⁵⁹ Llēbo tjeng kēs ēre lara Jesúsde shäng oba kong Capernaúm kjokyo, judioga syō uyo jong eshko li roshko.

Jesús oppinggaga ba rayono lok ara

⁶⁰ Kuya ba oppinggaga tjeng eshko lirē ga epga ara tjlē lok ēng kong ga «Tjlōkwo le shäng'li, e kjrēy wlo ga kjange. ¿Ēye omkjrē ga pjłuro?» le.

⁶¹ Llēye le löng li miyde Jesúsde shäng pjir, ga tjlē ba kong lok ga «¿Tjlōkwo lēr shäng'li, e bomi barwoklore?

⁶² ¿No to ter kjok dogo dwayo ēre jem eshko irōng obi li ĩnomi wleni ga llēye lēmi eshko? ⁶³ Nopga ber löng sē laga Sbō Sēyarē, llēye shārye norē om go ga äe. Ga tjlōkwo lēr shäng bomi kong li, e Sbō Sēya ĩ. E kjishko ga tjlōkwo kjroromi wleni ga pjāy beno löng sē ĩyado Sbō tjok. ⁶⁴ Gueniyo pjāy kjong kjong mär woýdē bor go llēme» le. Ēye mär ber löng ba go llēm li ē, ba soynega shäng'li ē, e miyde shäng pjir tek dāmārshko. Lara eni e kjishko. ⁶⁵ E irgo ga tjlē ba kong lok ga «Tja tjlēno bomi kong ga «Ēye ichara Data Sbōrē ber bor tjok wlo llēm ga tjwe ber bor tjok wlo ga äe» loror eni e kjishko» le.

⁶⁶ Kuya ba tjlōkwo kjragaga tjeng eshko lirē ga epga ara shdōktong to lok, jēktong lok Jesús tjok ame.

67 Eshko ga Jesús tjlë ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li kong ga «¿Pjây ëmdë ga toe woydë bakore?» le.

68 Kuya Pedrorë ga tjlë ba kong ga «Tjlapga, tjawa ber löng së iyado Sbö tjok wlo ga bop tjlökwö kjrorwarë. ¿Eni ga pja rayororwa kjwe ga tjawa mär ber löng ë go? 69 Bop tjlökwö kjrorwarë. Ga miydërwa ga pja iak beno shäng dboy Sbö kong» le.

70 Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Pjây doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) kjraga tjarë llëmdo? Eni ëmdë ga pjây kjlara wotjlik Ä wleni» le. 71 Lara eni li, e Judas layde shäng. E Simón Iscariote wa. Judas, e Jesús oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li kjlarayo, gueniyo Jesús soynena, iara beno tjeng ba wloyoga wloshko.

7

Jesús to jek judíoga löng u shäryak öng kwota go dbaryo li shrëk

1 E irgo ga Jesús to jek shäng kjok shto oblë oblë Galilea kjokyo. Gueniyo Judea kjokyo ga judíoga löng ba wlëk, zröya lok wlo le. E kjishko ga jek woydë eshko llëme. 2 Eshko dbaryo ga judíoga löng u shäryak öng kwota go dbaryo li döröe. 3 Eni ga Jesús lëmgä tjlë ba kong ga «Pja nom jek Judea kjokyo, llëbo iydëba llëm wleniyo shäryëp shäng li iya bop oppinggaga tjeng eshko

lirë bako wlo. 4 Woydëy ga llëbo shäryëy li miydëba wlo ga shäryëy lütshko wlo ga äe. Eni ga llëbo shäryëp shäng li, e shäryos oba uunkong boksho, pja ë miydëba wlo» le. 5 Lara lok eni, epga ba lëmgä ëmdë ga mätë ba go llëm obi kjishko.

6 Kuya ga tjlë ba kong lok ga «Pjây jek eshko woydëmi llono ga eni. Gueniyo tja dbaryo äätë llëm obi. 7 Nopga Sbö miydë llëm wleniyo, pjây iywa lok shjiktëng llëme. Gueniyo tjara iywa lok shjiktëng, llëbo shärye löng li, e owa lër shäng ba kong kjishko. 8 Pjây to dbar li shrëk. Tjara jek llëm obi, tja dbaryo äätë llëm obi kjishko» le, 9 ga beno sök eshko Galilea kjokyo.

10 Gueniyo ba lëmgä brik-tong pjir irgo ga jek öötong shäng eshko, lütshko wleni, miydëba llëm wlo.

11 Eshko ga wlëya judío tjlapgagarë löng, ga tjlë ga «¿Domer, e kwonllo?» le löng ëng kong eni.

12 Nopga löng eshko li Jesús lanyotkë löng ara. Kjong kjong tjlë ga «Domer, e pjluë» le. Kjong kjong obi tjlë ga «Eni llëme. Shäng oba jyäpgwë eröe» le. 13 Eni ëmdë ga judío tjlapgaga bangkjre lok ara. E kjishko ga Jesús lanyotke lok lütshko erö, kuya lok llëm wlo.

Jesús oba pino

14 Dbar li shrëkoba äär jong sondë kjwara, ga öötong dbar bëy wleni ga Jesús opzrëno jek öötong shäng oba ping Sbö

u zlong bäng kjwlëe. ¹⁵ Kuya judío tlapgagarë ga beno löng sëya llëm, ga tjlë lok ëng kong ga «Domer kjwe oppino llëme. ¿Eni ga kjok miydë ara kjweni sorëro?» le lok eni.

¹⁶ Llëye le löng li miyde Jesúsde shäng pjir, ga tjlë ba kong lok ga «Tjlökwo lër shäng bomi kong ëre, e laga tjarë llëm, e laga bor ichagarë. ¹⁷ Tjlökwo li laga tjarëre, de laga Sbörë, e miydaga Sbö kolagaga löng lirë. ¹⁸ Ëye tjlökwo lë ba woshko ga opyë woydë ber pjlú oba bokso eröe. Gueniyo ëye opyë woydë ber pjlú ba ichaga bokso ga tjlökwo bek li layde, jyö le llëme. ¹⁹ ¿Kjok llgwekklo twara Moisésde beno bomi kong dënashko llëmdo? Eni ëmdë ga pjây omkolë llëme. ¿Eni ga tja zrömi woydë egaro?»

²⁰ «¿Pja skwëro? Pja goshko Ä sëya kjlara. ¿Pja zröga ërë lëpde?» le ba kong.

²¹ Kuya ga tjlë ba kong ga «Woshtozlong dbaryo ga llëbo ïydëba llëm wleniyo shäryoror bomi kong kjrina, ga pjây beno löng sëya llëme. ²² Dënashko ga pjây ichara Moisésde bomi wapga domerga doyo jyä të. (Ichaga Moisésde jlökoyo, gueniyo soyara bomi tlapgaga tek dënashko so tjwlö ara lirë bäm go.) Pjây ichara eni kuzong ga bomi wapga äär dbargwo kjwong (8) ga doyo jyä tëmi, woshtozlong dbaryo ëmdë ga shäryëmi eni. ²³ ¿Eni ga shäryëmi eshko dbaryo,

kjok llgwekklo tara Moisésde pjang li shäryëmi wlo ga no poptoror ey dbaryoshko ga pjây iirkono ara bor kong ega? ²⁴ No llgwemishko ga llgwemi llëbo ïmi li go ame, llgwemi bek shara» le.

²⁵ Kuya Jerusalén sopga löng lirë ga kjong kjong tjlë ëng kong ga «¿Domer wlëkoba löng, zrökoba wlo li shäng kjwe llëmdo? ²⁶ Shäng tjlökwo lë oba uunkong bokshto, ga kong llëye le bi ichagararë ba kong llëme. ¿Miydara lok ga no pjluyo iche le Sbörë li kjwe jlöe le lëpde? ²⁷ Gueniyo no pjluyo iche le Sbörë li tjweshko ga e kjone so miydaga ërë llëme. Domer kjwera kjone so miydërwa pjlúe» le löng eni.

²⁸ E wopro ga Jesús shäng oba ping Sbö u zlong bäng. Llëye le löng li kuya ga tjlë ba kong lok dbo go ga «Tja ë miydëmi lëmi löng eni. Tja kjone so miydëmi lëmi löng eni bakoe. Gueniyo tja ëre shrono shäng bor woshko llëme. Tja ichaga tjok. Tjlökwo bek laga li e. Era miydëmi löng llëme. ²⁹ Gueniyo tjara tek ba shwoy dwayo, ga tja ichaga erë. E kjïshko ga e miydër pjlúe» le.

³⁰ Eshko ga shaya lok woydë, gueniyo ba dbaryo äätë llëm obi kjïshko ga to porwara lok llëme. ³¹ Eni ëmdë ga nopga tjeng eshko li tjrëko ga nopga ara beno löng mär ba go. Tjlë löng ga «¿No pjluyo iche le Sbörë li shronoshko ga llëbo ïydëba

llëm wleniyo shärye domer kjwe kjinmo sorëro?» le löng eni.

Nopga ichara fariseogarë Jesús shak le

³² Jesús lanyotkëba sorë li roy kura fariseogarë, ga tönö lok syöshtaga kägäyoga tjok. E irgo ga Sbö u dagaga ichara lok kjlöbö ba shak. ³³ Öötong jek löng ba shwoy ga Jesús tjlä löng li kong ga «Tja ber sök bomi tjok dbar kjwöbö döe. E irgo ga tja to iröng bor ichaga sök lishko. ³⁴ Eshko ga tja wlëmi löng kjër ga tja wlëmi llëm, tja öötong sök lishko ga pjäy äär eshko ga ä kjishko» le.

³⁵ Kuya judiöga löng lirë ga tjlä lok ëng kong ga «¿Wlëy ga äe le li, e sorëro? ¿Jongya kjok shto oblë oblë, judiöga shdöktong öötong löng tjëyoga oblë oblë tjrëko lishko, nopga judiö llëm wleniyo ping wlo lëpde? ³⁶ ¿Tjlä ga “Tja wlëmi löng kjër ga tja wlëmi llëm, tja öötong sök lishko ga pjäy äär eshko ga ä kjishko” le shäng li llë layde?» le.

Di tur ri ri bi roy dwayo

³⁷ E irgo ga dbar shrëzlong dbaryo pjirzlong dbaryo li öötonge. Dbar eshko li tjwö ara anmoyö lëba. Eshko dbaryo ga Jesús kojono shäng kojong, ga tjlä dbo go ga «Ëye wodogro ga tek bor shwoy, di twër ba kong li ie wlo. ³⁸ Ëye mär bor go ga ber shäng di jong tur ri ri ba roy dwayo wleni, e iaga ërë ga ber löng së iyado Sbö tjok, tak pjang Sbö tjlökwö go sorë li eni» le. ³⁹ (Di

li, e Sbö Sëya loklo. Ëye mär ba go ga kong Sbö Sëya twe ber ba go wlo layde. Eshko dbaryo ga Jesús äätë ber sök kësbang, tjwö ara kjok dogo llëm obi. E kjishko ga Sbö Sëya twayde llëm obi.)

Nopga shdöktong beno wotjlik oblë oblë

⁴⁰ Kuya löng lirë ga kjong kjong tjlä ga «Jlököyo ga Sbö tjlökwö laga tjwe lëba li kjwe» le. ⁴¹ Kjong kjong tjlä ga «No pjluoyo iche le Sbörë li kjwe» le. Kjong kjong obi tjlä ga «Eni llëme. No pjluoyo iche le Sbörë li wen tjwe Galilea kjokyo dwayo llëme. ⁴² Sbö tjlökwö tak pjang li tjlä ga e David tjëyo, e ber Belén so, David weno buk lishko» le. ⁴³ Eni ga nopga shdöktong beno wotjlik oblë oblë Jesús kjishko. ⁴⁴ Kjong kjong omshak woypde, gueniyo porwara lok llëme.

Judiö tjlapgaga Jesús tjlökwö kjrono llëme

⁴⁵ E irgo ga Sbö u dagaga ichara löng li to jek lok ba ichagaga löng lishko iröng obi. İya ba ichagagarë lok ga tjlä ba kong lok ga «¿Söromi llëm ega?» le syöshtaga kägäyoga, fariseoga lirë eni.

⁴⁶ Kuya lok ga tjlä ba kong ga «Ëye tjlä wolëso eni li kurwarë llëme» le.

⁴⁷ Eni ga fariseoga tjlä ba kong lok ga «¿Pjäy ëmdë ga jyäpgwara bakore? ⁴⁸ Shji judiö ichagaga, fariseoga, shji mär ba go kjlara llëme. ⁴⁹ Ba tjlökwö kjragaga löng li,

kjok ilgwekklo tara Moisésdë li miyde löng llëme. Epga shdungko» le.

⁵⁰ Eshko ga fariseo shäng kjlara ko Nicodemo. Pjlara ga öör'lan Jesús tjok. Eshko ga tjlä löng li kong ga ⁵¹ «Tjläkwo tak pjang bi kjok ilgwekklo go tjlä ga ëye rotaraba ga kjakrokëy ba kong, llëye shäryara li, e llë miydëy yötso wlo, ga shdüydë eshko kjwlä jä» le.

⁵² Kuya lok ga tjlä ba kong ga «¿Pja ëmdë ga Galilea soro? Sbö tjläkwo tak pjang kjibokwo go li is yötso. Miydëp e go ga Sbö tjläkwo laga wen tjwe Galilea kjokyo dwayo llëme» le. ⁵³ E irgo ga tönö löng eshko li to jongya lok ba ushko.

8

*Walë llëbo owa shäryaga wleniyo söraba öötong shäng Jesús bokshto kjlara **

¹ E irgo ga Jesús jem Olivos dlupyo. ² Wëshko kjok shröngto ga jer öötong shäng Sbö u zlong bäng obi. Eshko ga nopga shrono löng ara ba shwoy, ga Jesús wloktong sök ba ping eshko.

³ E wopro ga no pinggaga kjok ilgwekklo tara Moisésdë li go, fariseoga, e tek löng kjläbö eshko. Walë tek söra lok kjlara. Walë li wlënaba buk domer tjok, gueniyo domer, e ba lanma llëme. Öötong löng eshko ga walë li iara lok beno

shäng nopga löng li bokshto, ⁴ ga tjlä lok Jesús kong ga «Tjläpaga no pingga, walë kjwe wlënaba buk domer tjok, gueniyo domer, e ba lanma llëme. ⁵ Kjok ilgwekklo go ga shji ichara Moisésdë walë kjweniyo lök ak go, zröy wlo. ¿Llëye lëp eshko?» le. ⁶ Lara lok eni, Jesús tjläya wlo, rote lok llëye le li go wlo.

Kuya Jesúsde ga dboryara llëme. Kujono shäng llëbo të klung kjing go ba sakkwo go. ⁷ Ga kjakroke lok ba kong kjër kuzong ga kojono iröng, ga tjlä ba kong lok ga «Pjäy kjone dey ga kumi ga pjlo bek, llëbo owa shäryaga llëm wleniyo ga akkwo kjrëmi kjwara ga walë kjwe lözi e go bäm go» le, ⁸ ga kujono shäng llëbo të klung kjing go ba sakkwo go jek obi.

⁹ Kuya nopga tjeng lirë ga brik lok kjlara kjlara, këkboga äär jong dwlasga go. To pjir ga walë li beno shäng Jesús tjok eröe. ¹⁰ Eshko ga Jesús kojongö shäng, ga tjlä ba kong ga «¿Bop rotaga tjwe löng yë kwonllo? ¿Pja shduna lok llëmde?»

¹¹ «Llëme, Tjläpaga. Tja shduna lok llëme» le ba kong.

Kuya ga tjlä ba kong ga «Tja ëmdë ga pja shdun llëm bakoe. Eni ga pja nomo. Gueniyo ga llëbo owa shäryëp ame» le.

Jesús tjläno ba kjishko om go

¹² E irgo ga Jesús tjläno nopga kong obi. Tjlä ga «Tja so iök jong shjiy nopga kjok

* 8: Tek dënashko ga kjibokwo ëre jyä shiraba oblë oblë ara. Ga Juan 7.53-8.11 wen pjang kjibokwo këguë anmoyö li go llëme.

ëre so kong kjoyo, kjok miyde lok ara wlo. Èye jëk shäng bor tjok ga jëk kjok ro sī roy wleni ame. Era jëk iök shjiy li tjok wleni, kjok ïgö wëllë wlo, ga beno shäng së ïyado Sbö tjok» le.

¹³ Kuya fariseogarë lok ga tjlë ba kong ga «Pja tjlë shäng bop kjishko om go erä. E kjishko ga bop tjlökwo tjwlo llëme. Woyde ga laga oblërë bop kjishko dey» le.

¹⁴ Kuya ga tjlë ba kong ga «Tja tjlë shäng bor kjishko ëmdë ga tjlökwo lër shäng li, e jlö, tja tjwe kjone dwayo, tja jek kjone, e miydër shäng pjlu kjishko. Gueniyo pjâyda ommiydë llëme. ¹⁵ Pjây no llgwek, nopga kjok ëre so ï dik. Gueniyo tjara no llgwek llëme. ¹⁶ Llgweror kjwe ga shäryoror bor woshko llëm, shäryoror Data Sbö, bor ichaga li tjok. E kjishko ga llgweror kjwe ga kjwe beno beke. ¹⁷ Bomi kjok llgwekklo tak pjang li tjlë ga ëye llgwey wlo ga woyde ga nopga wlëy do pjök omïno, omlë jong eni wleniyo. Enira llgwey ga pjluë. ¹⁸ Tjlökwo lagaga bor kjishko li tjeng do pjök eni bakoe. Kjlara li tja, kjlara li Data Sbö, bor ichaga. Tjawa pjöyikong tjlëno bor kjishko beke» le.

¹⁹ Kuya lok ga tjlë ba kong ga «¿Bop data lëp li sök kjone?»

«Tja ë miydëmi löng llëme. Miydoromi kjwe ga bor Data li ë miydëmi bakoe» le ba kong. ²⁰ Lara shäng eni Sbö

u zlong bäng, dbur twozlong shtoyo lishko. Gueniyo eshko ga ba dbaryo äätë llëm obi kjishko ga to sharaba llëme.

²¹ Eshko ga tjlëno nopga kong jek pjlara obi. Tjlë ga «Tja toe. E irgo ga tja wlëmi, gueniyo pjây wolon ber löng owa pjang bomi go löna Sbörë llëm li tjok. Ga tja öötong sök lishko ga pjây äär eshko ga äe» le.

²² Kuya judío tjlappaga tjeng lirë ga tjlë lok ëng kong ga «¿Tjlë shäng ga “Tja öötong sök lishko ga pjây äär eshko ga äe” le shäng li llë layde? ¿Domer kjwe opzrök woydë layde shängde?» le lok eni.

²³ Gueniyo tjlë ba kong lok obi ga «Pjây kjok töshko ëre so, gueniyo tjara kjok dogo so. Pjây wotjlik nopga kjok ëre so dik, gueniyo tjara wotjlik eni llëme. ²⁴ “Pjây wolon ber löng owa pjang bomi go löna Sbörë llëm li tjok” loror bomi kong e kjishko. Tjlökwo lër shäng bor kjishko li kjrëmi llëm ga pjây wolon ber löng owa pjang bomi go löna Sbörë llëm li tjok jlökoyo» le.

²⁵ Kuya lok ga tjlë ba kong ga «¿Eni ga pja ëro?»

«Tja ë loror bomi kong tek dämärshko li tja. ²⁶ Tja tjlë woydë bomi kong ara, llëbo owa shäryëmi löng li kjishko. Gueniyo lër bor woshko llëme. Bor ichaga tjlë bek ïyado, ga tjlökwo lara bor kong li, e lotë nopga kjok ëre so kong» le.

²⁷ Tjlëno shäng ba ichaga kjishkoshko ga ba Data sök

kjok dogo li layde shäng, gueniyo miydara lok llême. ²⁸ Eni ga tjlê ba kong lok jek obi ga «No to ter kjok dogo dwayo ère poyonomi pjang kjomoshko ga tja è miydëmi eshko, ga llëbo shäryër bor woshko llëm, tja pina bor Datarë sorë li lotë shäng, e miydëmi eshko bakoe. ²⁹ Bor ichaga, e shäng bor tjok, tja raye llëm, llëbo woyde li shäryër ÿyado kjïshko» le. ³⁰ Kuya nopga tjeng eshko lirë ga nopga ara beno löng mär ba go.

Abraham tjëyoga

³¹ Eshko ga Jesús tjlëno judioga mär beno löng ba go löng li kong. Tjlê ga «Tjlökwo kjroromi li rayëmi llëm ga pjây ber löng bor oppinggaga jlökoyo. ³² Enira tjlökwo bek li miydëmi löng pjlu, ga pjây där e go» le.

³³ Kuya lok ga tjlê ba kong ga «Tjawa Abraham tjëyoga, ga tjawa äätë parkagaga tjwlëk löng pjir wleniyo è tjok llême. ¿Eni ga tjawa ber löng där wlo lëp ega?»

³⁴ «Lër bomi kong jlökoyo ga èye llëbo owa shäryë ga ber löng parkagaga tjwlëk löng pjir wleniyo dik. Ichaga beno ba wotjlik owa lirë. ³⁵ Ga parkagaga tjwlëk löng pjir wleniyo, e shtoyo ber ba sogo li pjeyoga tjok ÿyado wlo llême. Woyde ameshko ga iche toe. Gueniyo ga ba wa llë, era ber sök ba pjeyoga tjok ÿyado wlo. ³⁶ Eni ga pjây döga Sbö Wa èrerë ga pjây döktong jlökoyo. ³⁷ Miydër ga pjây Abraham

tjëyoga, lëmi löng sorë li eni. Gueniyo ga tja zrömi woydë, bor tjlökwo kjrëmi woydë llëm kjïshko. ³⁸ Llëbo ïnor Data Sbö bokshto li lotë shäng bomi kong, gueniyo pjây jëk löng tjlökwo laga bomi datarë bomi kong li go» le ba kong.

³⁹ Kuya lok ga tjlê ba kong ga «Tjawa Abraham tjëyoga» le.

Kuya ga tjlê ba kong lok ga «Pjây Abraham tjëyoga jlökoyo kjwe ga pjây opshäryë baïya dik. ⁴⁰ Gueniyo tjlökwo bek lara Sbörë bor kong li lër shäng bomi kong, ga tja zrömi woydë e kjïshko. ¡Abraham opshäryono eni llême! ⁴¹ Pjây opshäryë löng bomi data jlökoyo li i dik» le.

Kuya lok ga tjlê ba kong ga «Tjawa data oblë llême. Borwa data, e kjlaraso, Sbö eröe» le.

⁴² Kuya ga tjlê ba kong lok ga «Tja tek Sbö shwoy dwayo, ga tja shrono shäng na. Eni ga Sbö, e bomi data jlökoyo kjwe ga tja woydëmi ara. Tja shrono shäng bor woshko llëm, tja ichaga erë.

⁴³ ¿Tjlökwo lër shäng bomi kong li llë loklo miydëmi llëm ega? Tjlökwo li kjrëmi woydë llëm kjïshko. ⁴⁴ Bomi data jlökoyo lër shäng bomi kong li, e Ä. Pjây wotjlik baïya dik, ga llëye woyde li, e shäryëmi woydë eni. Wenoshko tek lëkong ga e shäng no zröga ÿyado. Tjlökwo bek li rayara, e jyörkë ä kjïshko. Tjlëshko ga jyörkë erä. Wotjlik jyö erä. Jyörkagaga löng kës data wleni li e. ⁴⁵ Gueniyo tjlökwo lër

shäng bomi kong li, e beke. Tjłkwo li kjrëmi llëm e kjışhko. ⁴⁶ ¿Pjây kjone dey ga tja ĩnomi llëbo owa shäryë? Ęye llëme. Tjłkwo lër shäng bomi kong li, e beke. ¿Eni ga tjłkwo li kjrëmi llëm ega? ⁴⁷ Sbö tjłkwo li, e kuya ba nopga löng kës lirë. Gueniyo pjâyda omkuk llëm, pjây ba nopga llëm kjışhko» le.

Jesús tjłëno ba kjışhko om go

⁴⁸ Kuya judío tjlapgaga löng lirë ga tjłë lok ba kong ga «Pja Samaria so erä, pja goshko Ä säya kjlara bakoe. Lërwa eni, ga miydërwa ga e jlöe» le.

⁴⁹ Kuya ga tjłë ba kong lok ga «Tja go Ä säya llëme. Llëye shäryër shäng li, e shäryër bor Data bangkjrër kjışhko. Gueniyo tja bangkjrëmi llëme. ⁵⁰ Tja ber tjwłö ara li wlëga tjarë llëme. E wlëga oblërë. No lıgwega li e. ⁵¹ Lër bomi kong jlökoyo ga bor tjłkwo kolagaga löng kës li, e wolon llëme» le.

⁵² Kuya lok ga tjłë ba kong ga «Miydërwa bop tjłë li go ga pja goshko Ä säya kjlara jlökoyo. Abraham, e wolonoe. Sbö tjłkwo lagaga löng kës li, e wolono bakoe. ¿Eni ga «Bor tjłkwo kolagaga löng kës li, e wolon llëme» lëp shäng eni sorëro? ⁵³ ¿Pja tjwłö ara borwa kjokë Abraham kjinmo lëpdo? Era wolono, Sbö tjłkwo lagaga löng kës li wolono bakoe. ¿Eni ga pja ë lëpdo?»

⁵⁴ «Llëbo shäryër tjarë om go, tja ber kësbang, tjwłö ara wlo kjwe ga e llëno llëme.

Gueniyo bor iaga ber kësbang, tjwłö ara li, e bor Data, bomi Sbö lëmi li e. ⁵⁵ Gueniyo era miydëmi löng llëme. Tjara ommiydë. Tja ommiydë llëme loror bomi kong kjwe ga tja ber shäng jyö laga pjây dik. Gueniyo tja ommiydë, ga ba tjłkwo kolër ĩyado. ⁵⁶ Bomi kjokë Abraham, tja wen tjwe kjok ëre kjing go dbaryo ëre ĩya woydë ara, koshara shäng woowa llëme. Ga pina Sbörë ba kongshko ga beno wopjlúe» le.

⁵⁷ Kuya lok ga tjłë ba kong ga «Borwa kjokë Abraham, e wolono tek dëna tjän, ga pja mite jã, pja lu pjloglo sak shkëng (50) llëm obi. ¿Eni ga Abraham ĩnop sorëro?»

⁵⁸ «Lër bomi kong jlökoyo ga Abraham llëm obishko ga tja sök tjän» le.

⁵⁹ Kuya lok ga iirkono ara ba kong, ga akkwo kjrara lok, löya wlo le, gueniyo Jesús opj-neno, opshino to Sbö u jong lishko dwayo.

9

Domer kjok ĩgö llëm tek wenoshko dwayo poptara Jesúsdë kjlara

¹ Jesús jek jëk shäng wopro ga domer ĩna sök kjlara kjok ĩgö llëm, weno buk eni.

² Eshko ga ba oppinggaga tjłë lok ba kong ga «Tjlapga no pingga, ¿domer kjwe weno buk kjok ĩgö llëm kjweni ega? ¿Llëbo owa shäryaga erëre, de ba datagarë?»

³ «Eni llëme. Beno kjweni, opshäryono owa kjışhko llëm,

ba dataga opshäryono owa kjishko llëm bakoe. Domer kjwe kjok ïgö llëm, Sbö dbo ara li pin oba kong wlo. ⁴ Pak twara bor ichagarë bi kong, shäryëy wlo. Ga dbar tjok obi wopro ga pak li shäryëy kjluwe. Dbar pjitong ga llëye shäryëy wlo ame. ⁵ Tja sök kjok ëre kjing go obishko ga tja so iök jong shjiy nopga kjok ëre so kong kjoyo, kjok miyde lok ara wlo» le ba kong.

⁶ Tjlëno pjir ga tröng tjwono klung kjing go, ga ba tröng li rorwara klung sho tjok beno dishäng. Eshko ga kjrara sira, ga shtira domer sök li bokkwo kjing go kar kar, ⁷ ga tjlä ba kong ga «Pja nom bokkwo shkwë di buk di bapkwö ko Siloé roshko li go» le. (Siloé, e ichara loklo.)

Kuya ga to jek eshko, bokkwo shkwono di lara li go. E irgo ga tjwe shäng iröng obi, ga bokkwo poptono beno pjluë.

⁸ İya ba pjeyoga löng soshko lirë ga tjlä lok ëng kong ga «¿Domer kjwe, İy sök dbur rokë oba kong kjupargue kjwe llëmdo?» le lok eni. Nopga dämär ga omïno dbur rokë oba kong wleniyo omlono eni bakoe.

⁹ Eshko ga kjone kjone tjlä ga «Kjwe jlöe» le.

Kjone kjone obi tjlä ga «Llëme. Domer kjwe so e kjoyo erä» le.

Tjlä löng llë li kuya domer lirë ga tjlä ba kong ga «Domer lëmi löng li, e tja» le.

¹⁰ Kuya lok ga tjlä ba kong ga «¿Eni ga pja kjok İk pjlu sorë?»

¹¹ «No shäng kjlara kowëba Jesús. E dishäng shäryono sira, ga shtira bor bokkwo kjing go. E irgo ga tja ichara bokkwo shkwë di buk di bapkwö ko Siloé roshko li go. E irgo ga tja öör bokkwo shkwë eshko, ga tja beno shäng kjok İk pjluë» le.

¹² Kuya lok ga tjlä ba kong ga «¿Domer lëp shäng li kwonilo?»

«Miydër llëme» le ba kong.

Fariseoga lano domer poptono li kjishko

¹³⁻¹⁴ Eshko ga woshtozlong dbaryo. E kjishko ga domer li söra lok, jek öötong shäng fariseoga löng li shwoy. ¹⁵ Eshko ga fariseoga tjlä lok ba kong ga «¿Pja poptono sorë?»

«Dishäng shtira Jesúsde bor bokkwo kjing go. E irgo ga tja bokkwo shkwono, ga tja beno shäng kjok İk pjluë» le ba kong.

¹⁶ Kuya lok ga kjone kjone tjlä ga «Domer le li, woshtozlong dbaryo jneya llëme. Miydëy e go ga e ichaga Sbörë llëme» le.

Kjone kjone obi tjlä ga «¿Gueniyo e llëbo owa shäryaga wleniyo kjwe ga llëbo İydëba llëm wleniyo shärye sorë?» le. Eni ga beno löng wotjlik oblë oblë.

¹⁷ E irgo ga tjläno lok domer poptono shäng li kong obi. Tjlä ga «Bokkwo poptono li pja. ¿Eni ga bop kong ga domer lëp shäng li ë?»

«Bor kong ga domer'li, e Sbö tjlökwo laga» le ba kong.

18 Kuya judío tjlapgaga löng lirë ga tjlökwo kjre llëme. E kjishko ga no ichara lok ba dataga wlojkrë. 19 Söra lok, öötong löng eshko ga judío ichagaga li tjlë lok ba kong ga «¿Weno kjok igö llëm lëmi löng li kjwe jlöre? ¿Eni ga shäng kjok ik pjlú sorë?»

20 «Miydërwa ga kjwe borwa wa jlöe. Ga weno kjok igö llëme. 21 Gueniyo eeri ga kjok igö pjlú sorë, poptaga ë, e miydërwa löng llëme. Kjwe këguë tjän. Kjakrokoi ba kong om go dey, pjây dborye om go wlo» le ba kong. 22-23 Lara lok eni, judío tjlapgaga li bangkjre lok ara kjishko. Tjwayde lok llëm obishko ga judío tjlapgaga li tjlëno lok ëng kong ga «Ëye tjlëno ga "No pjluyo iche le Sbörë li, e Jesús" lara ga ichërwa opzrëk bi syö uyo roshko ame» lara lok eni pjir tjän, ga beno eni. E miydara domer li data, mekerë pjire. Tjlëno ga «Kjwe këguë tjän. Kjakrokoi ba kong om go dey» lara lok eni e kjishko.

24 E irgo ga domer bokkwo poptono li rokara judío ichagaga lirë jek obi, ga tjlë lok ba kong ga «Miydërwa ga domer lëp shäng li, e llëbo owa shäryaga eröe. E kjishko ga tjlökwo los bëy, Sbö ber kësbang, tjwlo ara wlo» le.

25 Kuya ga tjlë ba kong lok ga «Domer li llëbo owa shäryagare, de llëm, e miydër shäng llëme. Gueniyo ga

dämär ga tja kjok igö llëm, ga eeri ga tja kjok igö pjlúe. Era miydër pjlúe» le.

26 Eshko ga tjlëno lok ba kong obi. Tjlë ga «¿Bop bokkwo kjwe popteshko ga llëye shäryara bop kong?»

27 «Loror bomi kong tjän, gueniyo tja tjlökwo kjrëmi woydë llëme. ¿Kjakrokëmi bor kong kjër llëno? ¿Pjây kjlopswë woydë ber löng opping ba tjokde?» le ba kong.

28 Kuya lok ga domer li äyoshtakza lok tjä tjä, tjlë lok ga «¡Ba oppingga li pja eröe! ¡Tjawa opping Moisés tjlökwo go! 29 Miydërwa ga tjlökwo laga Moisés kong li, e Sbö. Gueniyo domer lëp shäng li wen tjwe kjone dwayo miydërwa ëmdë llëme» le.

30 Kuya ga tjlë ba kong lok ga «¿E sorëro? E wen tjwe kjone dwayo miydëmi löng llëm, gueniyo bor bokkwo poptara beno pjlúe. 31 Miydëy pjlú ga llëbo owa shäryaga syöshtë Sbö kongshko ga tjlökwo kuya llëme. Gueniyo ëye Sbö poshrëk, llëye woyde li shäryë iyado ga era syöshtë ba kong ga tjlökwo kuya.

32 ¿Kuy llonoshko ga ëye weno kjok igö llëm li bokkwo poptaraba eni lëba? Ëye llëme. 33 Domer li ichaga Sbörë llëm kjwe ga llëbo shärye kjweni ga äe» le.

34 Kuya lok ga tjlë ba kong ga «Pja wenoshko tek lëkong ga pja llëbo owa shäryaga eröe. ¿Eni ga tjawa pim woydë ega?» le lok ba kong, ga

ichara lok judíoga syō uyo dwayo, ga ichara lok opzrèk e roshko ame.

Nopga kjok ìgö llëm w'leniyo

³⁵ Roy kura Jesúsde. Eni ga domer li wlëna, ga tjlë ba kong ga «¿Pja mär no to ter kjok dogo dwayo li gore?»

³⁶ «Tjlapga, lëp shäng li ë'los bor kong, tja mär ber shäng ba go wlo» le ba kong.

³⁷ Kuya ga tjlë ba kong ga «E ñop tjän. Shäng lan bop tjok li e» le.

³⁸ Kuya ga tjlë ba kong ga «Tjlapga, tja mär bop go» le, ga kjok tono sök ba zlong bäng, ga poshrëra.

³⁹ Eshko ga tjlë domer li kong ga «Tja shrono shäng kjok ëre kjing go no llgwegga, nopga kjok ìgö llëm wleni ber löng kjok ìk pjlú wlo, nopga kjok ìk pjlú wleni li ber löng kjok ìgö ame wlo bakoe» le.

⁴⁰ Fariseoga löng eshko kjlobö. Tjlëno eni li kuya lok ga tjlë ba kong ga «¿E sorë? ¿Enira bop kong ga tjawa löng kjok ìgö llëm wlenire?»

⁴¹ «Pjäy löng kjok ìgö llëm kjwe ga pjäy ber shdungko, llëbo owa shäryoromi li kjishko llëme. Gueniyo pjäy kjok ìk pjlú lëmi kuzong ga pjäy shdungko» le.

10

Öng wlëp ushko so daga pjlú anmoyö li, e Jesús

¹ Eshko ga Jesús tjlë obi ga «Lër bomi kong jlökoyo ga ëye jek opzrèk öng wlëp ushko so kjëryo jong li u bäng go llëm,

gueniyo jek opzrèk ba poglo go ga e öng lüyotkaga. ² E ga ëye jek opzrèk u bäng li go ga öng daga jlökoyo li e. ³ Ga kong u bäng li döya u bäng daga shäng lirë, opzrèk jek e go wlo. Eshko ga ba öng li roke kjlarashko kjlarashko ba ko go, ga kuya ba öng tjeng lirë ga tjwe ba zlong bäng, bapshiya to wlo. ⁴ E irgo ga öng baïya li shira pjir ey dwayoshko ga jek shäng ba bäm go, ga öng li jek tjeng ba irgo, ba daga ybö miyde lok pjlú kjishko. ⁵ Gueniyo oblë kjwe ga irpjäya lok llëm, tök lok llet erä, ba ybö miyde lok llëm kjishko» le. ⁶ Tjlëno öng wlëp ushko so jyäglo go eni, gueniyo llë loklo miydaraba llëme.

⁷ E kjishko ga tjlë obi ga «Lër bomi kong jlökoyo ga öng kjëryo u bäng lër shäng li, e tja om go loklo. ⁸ Nopga öör löng bor bäm go kës li, e öng lüyotkaga wleni, gueniyo öng li rokara lokshko ga ba ybö kura lok llëme. ⁹ U bäng lër shäng li, e tja loklo bakoe. Eye jek opzrèk tja shäng li go ga era döktonge. E opzrèk jek, opshik tek, ga kjlo sho ue wlëpe.

¹⁰ »Lügwanggaga tjwe löng öng li lüyotkaga, zröga, pjiga bakoe. Tjara shrono shäng na, öng li ber löng së iyado Sbö tjok wlo, ber löng wopjlú wlo. ¹¹ Tja öng daga pjlú anmoyö wleni. Öng daga pjlú li optwë wolon öng li kjishko. ¹² Eye parkë öng li dë dbur kjïy dö ga opshäryë eni llëm, öng

li baŷya llēm kjīshko. Īya ga shjiti kjlōshko so iir ā wleniyo tjwe sōk kjlara ga ōng daga potjwlēk ī li tōk, ga ōng li raye beno tjeng tjoksa eshko. Eshko ga shjiti li shrono ga ōng li shaya kjlara, ga llamo shdār ber kjloroe. ¹³ Ōng daga potjwlēk ī li tōktong, ba kong ga ōng li tjwlō ara llēm kjīshko, dbur woydayde shāng erōe.

¹⁴ »Tjara ōng daga pjlu anmoyō wleni. Bor ōng li miydēr shāng pjlu, ga tja miyde lok pjlu bakoe. ¹⁵ Tjawa ēng miydē lōng eni li, e so Data Sbō miydēr shāng pjlu, ga tja miyde shāng pjlu li kjoyoe. Ga tja optwē wolon bor ōng li kjīshko. ¹⁶ Tja ōng tjeng kjrina obi, gueniyo epga so ōng kjēryo lēr shāng li kjoyo llēme. Eni ēmdē ga bor ybō kuya lok bakoe. Epga tōn tjwe uunkong kjluwe, bor ōng li ber tjeng kjrinaso wlo, ōng daga ber kjlaraso wlo bakoe. ¹⁷ Tja optwē wolon ba kjīshko, e irgo ga tja woshrē irōng obi. Tja woyle bor Datarē ara e kjīshko. ¹⁸ Woydoror eni llēm kjwe ga tja zrōga ērē llēme. Tja optwē wolon wlo laga tjarē. Tja kong dbo twara bor Datarē ara, tja optwē wolon wlo, tja woshrē irōng obi wlo bakoe» le.

¹⁹ Kuya judiōga lōng lirē ga beno lōng wotjlik kjring pjōk obi. ²⁰ Epga ara tjlē ga «ĵDomer kjwe goshko Ā sēya kjlara! ĵKjwe skwē! ĵKuy ega?» le. ²¹ Gueniyo kjone kjone tjlē ga «No goshko Ā sēyaga tjlē eni llēme. ĵNo kjok ĵgō

llēm wleniyo popte Ā sēyagarē sorēro?» le lok eni.

Judiōga mār woydē Jesús go llēme

²² E irgo ga ōotong kjok owa dbaryo, ga Sbō u iak beno jong dboy ba kong dbaryo li shrēkoba wopro ga ²³ Jesús jek jēk shāng Salomón Shto buk lishko. E ber buk Sbō u jong lishko. ²⁴ Eshko ga kopjring judiō tjlapgarē lok pjribri, ga tjlē lok ba kong ga «ĵTjawa iēp ber tjeng wotjlik pja ēro lērwa āar jong llonoro? No pjluyo ichara Sbōrē shrono shāng li, e pja jlōkoyo wleni ga los borwa kong wēlē, miydērwa wlo» le.

²⁵ Kuya ga tjlē ba kong lok ga «Ĵoror bomi kong tjān, gueniyo tja tjlōkwo kjrromi llēme. Llēbo ĵydeba llēm wleniyo shāryēr shāng bor Data ko goshko ara. Woyde ga e go ga tja ē miydēmi wēlēe. ²⁶ Gueniyo tja tjlōkwo kjrēmi lōng llēm, pjāy ōng wlēp ushko so botoya llēm kjīshko. ²⁷ Botoya lira, bor ybō kuya lok. Epga miydēr pjlu, ga jēk lok bor irgo. ²⁸ Epga iēr ber tjeng sē ĵyado Sbō tjok, wolon ame. Tjeng bor wloshko, ga dōga ērē bor shjiryō llēme. ²⁹ Twaga bor Datarē beno tjeng bor kong. Era kēsbang, uunkong kjinmo. Tjeng ba wloshko, ga dōga ērē ba shjiryō llēm bakoe. ³⁰ Tja, Data Sbō, tjawa kjlaraso» le.

³¹ Kuya lok ga iirkono ara ba tjok, ga akkwo kjrara lok, lōya wlo le, ³² gueniyo Jesús tjlē ba kong lok ga «Ĵlēbo

ÿydëba llëm wleniyo shäryoror Data Sbö ko goshko ara. ¿Tja lömi, zrömi woydë akkwo kjwe go llëbo shäryoror kjone dey li kjïshko?»

³³ «Pja lörwa e kjïshko llëme. Pja no eröe. Gueniyo pja opyë woydë ber Sbö wleni. Pja shäng Sbö läywë owa, iëp ber tjwlö llëm wlo lëp. Pja lörwa e kjïshko» le.

³⁴ Kuya ga tjlë ba kong ga «Tak pjang bomi kjok llgwekklo go eni: “Lër bomi kong ga pjây sböpga’ le Sbörë eni.”* ³⁵ Miydëy ga llëye tak pjang Sbö tjlökwo go li, e kjëy ga äe. Ga Sbö tjlëno nopga kong, ga kowara sböpga. ³⁶ Tja kjrara Data Sbörë, ga tja ichara ter shrono shäng kjok ëre kjing go. Eni ga ¿“Tja Sbö Wa” loror bomi kongshko ga pjây wotjlïk ga tja shäng Sbö läywë owa, tja ber tjwlö ara wlo lër lëmi eni ega? ³⁷ Tja opshäryë bor Data dik llëm kjwe ga tja tjlökwo kjrëmi llëm ga pjlúe. ³⁸ Gueniyo tja opshäryë Data Sbö dik kuzong ga tja tjlökwo kjrëmi woydë llëm ëmdë ga woyde ga miydëmi llëbo shäryër shäng li go ga Data Sbö shäng bor tjok, pjây mär woydë bor go llëm gueniyo» le.

³⁹ Kuya lok ga shaywa lok erä, gueniyo töktonge.

⁴⁰ E irgo ga Jesús jek öötong shäng Jordán diyo kjwo kalëkong iröng obi, ga beno sök eshko, nopga wara Juandë dënashko, e kjokyo. ⁴¹ Eshko ga nopga öötong

löng ara ba shwoy, ga tjlë lok ëng kong ga «Llëbo ÿydëba llëm wleniyo shäryara Juandë llëme. Gueniyo llëye lara domer kjwe kjïshko kës li, e beno jlöe» le lok eni. ⁴² Ga kjok eshko ga nopga ara beno löng mär ba go.

11

Lázaro wolonoe

¹⁻² Domer shäng kjlara ko Lázaro. E Betania so, ba dorga María, Marta, e kjokyo. María, poshtikklo lö pjlëbïe kwongga Tjlapga Jesús dre kjing go, ga dongga ba käkzong go li e. Pjlara ga Lázaro buk swlo ara. ³ E kjïshko ga ba dorga no ichono ba roy sök Jesús kong, tjlë ba kong ga «Tjlapga, Lázaro woydëp ara li, e buk swlo ara» le.

⁴ Kuya ga tjlë ga «E shara swlorë, ba wolon dbaryo wlo li öötong kjïy llëme. E shäryono eni, Sbö ber kësbang, tjwlö ara oba bokshto wlo, Sbö Wa ëre ber kësbang, tjwlö ara oba bokshto wlo bakoe» le. ⁵ Lázaro woyde Jesúsde ara, ba dorga woyde ara bakoe. ⁶ Roy kura eni ëmdë ga beno shäng dbar pjök obi shäng lishko.

⁷ Eshko ga tjlë ba opping-gaga kong ga «Shji to Judea kjokyo iröng obi» le.

⁸ Kuya lok ga tjlë ba kong ga «Tjlapga no pingga, kjupäshko ga kjok eshko ga pja löya, zröya judiógarë lara. ¿Eni ga pja jek woydë eshko iröng obi ega?» le.

* 10:34 Salmo 82.6.

⁹ Kuya ga tjlēno ba kong lok llēbo jyāglo go. Tjlē ga «¿Dbar kjwobi go ga dlo tē kjok shrōngto äär jong kjok sēng iyado llēmdo? Ēye jēk shāng dba ga sabyē llēm, kjok shjiy kjīy. ¹⁰ Gueniyo ēye jēk shāng shkē ga era sabyē, kjok shjiy llēm kjīshko» le. ¹¹ E irgo ga tjlē ba kong lok obi ga «Bi kjlara Lázaro, e buk pēe. Gueniyo tja to ba wolleng» le.

¹²⁻¹³ Kuya lok ga wotjlīk ga buk pē jlōkoyo le. E kjīshko ga tjlē lok ba kong ga «Tjlapga, ¿pono ga kayo yonkē llēmdo?» le, miga «E buk pēe» le Jesúsde li, e Lázaro wolonoe layde.

¹⁴ Eni ga tjlēno ba kong lok wēlēe. Tjlē ga «¿Lázaro, e wolonoe! ¹⁵ Gueniyo miydēr ga tja shāng ey llēm li, e ber bomi kong pjlúe. Llēbo shāryēr wlo li inomi ga pjāy mār ber lōng bor go jek kēgong. E kjīshko ga tja wopjlúe. Kjweri shji to ik» le.

¹⁶ Ba oppinggaga tjeng li tjreko shāng kjlara ko Tomás, e kowēba Kjlo bakoe. Eshko ga tjlē ba pjeyoga oppinggaga tjeng li kong ga «Shji to jek ba tjok, shji wolon ba tjok wlo» le.

Lázaro woshrra Jesúsde irōng obi

¹⁷ Eni ga Jesús jek Betania kjokyo ba oppinggaga tjok. Gueniyo öotong lōng eshko ga Lázaro iaraba buk sakshko öotong dbargwo pkēng (4) tjän. ¹⁸ Kjok eshko ga Jerusalén kjokyo ber buk

soshko. Shji opshik jek jēk Jerusalén kjokyo dwayo kjok shrōngto ga shji äär kjok eshko dlo kjókshko wleni.*

¹⁹ Eni kuzong ga judioga öotong lōng ara Jerusalén kjokyo dwayo, Marta, María, e yorkē wlo.

²⁰ Jesús jem shāng ääto eshko li kuya Martarē ga jer ba wlojkrē irbo. Mariara beno sök ushko. ²¹ Marta öotong shāng Jesús zlong bāng ga tjlē ba kong ga «Tjlapga, pja kjwe shāng ēreshko ga bor sing, e shinmotkono llēme.

²² Gueniyo miydēr ga öotong dbar kop ara tjän emdē ga llēye rokēp Sbō kong li twe ber bop kong» le.

²³ Kuya ga tjlē ba kong ga «Bop sing, e woshrrē irōng obi» le.

²⁴ Kuya ga tjlē ba kong ga «Miydēr ga woshrrē irōng obi kjok pjir dbaryo lishko jā» le.

²⁵ Kuya ga tjlē ba kong ga «Nopga woshrraga ber lōng sē irōng obi li, e tja. Nopga iaga ber lōng sē iyado Sbō tjok li, e tja bakoe. Ēye mār bor go ga wolono emdē ga ber lōng sē iyado. ²⁶ Ga ēye mār lōng bor go, ga beno lōng sē iyado Sbō tjok ga era wolon ame. ¿llēye lēr shāng li tjlōkwo kjrēpde?»

²⁷ «Ēng, Tjlapga. Miydēr ga no pjluyo, Sbō Wa iche le Sbörē ter tjwe kjok ēre kjing go li, e pja» le ba kong.

²⁸ E irgo ga jem irōng ba ushko ba lēng rokē. Öotong shāng eshko ga rokara

* **11:18** Jerusalén kjokyo äär Betania kjokyo wlo ga e wop kilómetro mya dik.

dboshko, ga tjlěno ba kong tjoksa. Tjlě ga «No pingga li shrono shäng jūshko, ga pja roke shäng» le.

²⁹ Kuya Mariárě ga kojono jekdo, ga jek Jesús ĩk. ³⁰ Eshko ga Jesús wlěna Martarě shäng kjone ga shäng eshko obi, tjwayde Betania kjokyo llěme. ³¹ Eshko ga María kojono maling, ga opshino jek eshko dwayo li ĩya judíoga tjeng ba yorkě eshko lirě ga wotjlik lok ga to slar sakshkoro le, ga jek lok ba irgo.

³² Jesús ĩya Mariárě pjola dwayo ga jer öötong shäng ba zlong bäng ga kjök tonon, tjlě ba kong ga «Tjlapga, pja kjwe shäng ěreshko ga bor sing, e shinmotkono llěme» le.

³³ Eshko ga kjök tonon sök slar ěě li, judíoga löng ba yorkaga li slar lok ara li ĩya Jesúsďe ga jek wosong erä, beno woyďe ara, ³⁴ ga tjlě löng li kong ga «¿Shinmo li ioromi beno buk kjone?»

«Īp woyďe ga shji to ĩk» le ba kong.

³⁵ Eshko ga Jesús slar ěěe.

³⁶ ĩya judíoga löng lirě ga tjlě lok ěng kong ga «Shinmo li woyďara ara, ĩzĭa» le.

³⁷ Gueniyo kjone kjone tjlě ga «Kjupä ga no kjok ĩgö llēm wleniyo poptara domer kjwerě kjlara. ¿Eni ga shinmo li kjimtara wolon llēm wlo llēm ega?» le.

³⁸ Eshko ga Jesús woyďe ara obi. Sak li jong guěng jong ööng kjwara li roshko, ak kěsbang iak jong kjwara

ba bängzakkĭo. Öötong shäng eshko ga ³⁹ tjlě nopga tjeng li kong ga «Ak kjwe kjozĭa» le.

Kuya shinmo dor Marta lirě ga tjlě ba kong ga «Gueniyo Tjlapga, e shinmotkono eeri ga öötong dbargwo pkěng (4). Eni ga lö ong tjän» le.

⁴⁰ Kuya ga tjlě ba kong ga «Tja tjlěno bop kong tjän ga tja tjlökwo kjrěp ga Sbö dbo kälä ĩp jlökoyo lorop bop kong eni» le.

⁴¹ Eshko ga ak li kjara lok jong lishko dwayo. E irgo ga kjok dogo ĩya Jesúsďe, tjlě ga «Data, llěye loror bop kong li kurop. Tja wopjlu bop tjok e kjĭshko. ⁴² Miyďer ga tja kup ĩyado, gueniyo lēr shäng ěre, nopga tjeng ěre kjĭshko, tja ichaga pjarě miyde lok wlo» le.

⁴³ Syöshtono eni pjir ga tjlěno dbo go. Tjlě ga «¡Lázaro, pja opshis tek kjwey dwayo!» le. ⁴⁴ Eshko ga shinmo iak buk sakshko li opshino tek ey dwayo, gueniyo woshrono tek shäng sě tjän. Eshko ga ba orkwo, ba dre, e poyrik shwomzrěng go, ga kă potaywak tuk shwong go bakoe. Eni ga Jesús tjlě nopga tjeng li kong ga «Ba poyrikklo, ba kă potaywoklo kjwe dözĭa. Ga to wěyě» le.

Jesús zröya woyďe judío ichagagarě le

⁴⁵ Eni ga llěbo shäryara Jesúsďe li ĩya judíoga öör löng María yorkě lirě ga epga ara beno löng mär ba go. ⁴⁶ Gueniyo kjone kjone obi jek löng ba lanyotkě fariseoga

kong. ⁴⁷ Kuya lok ga Judío Kjok Ilgwegaga Këskësyo rokara fariseoga, syöshtaga kägäyogarë lok, ëng tóng wlo. Eshko ga tjlë lok tño lóng li kong ga «Llëbo İydëba llëm wleniyo shärye domer lirë ara. ¿Kjwëy llong? ⁴⁸ Rayëy ber kjweni ga nopga lóng kës li kjlospwë mär ber lóng ba go eröe. Eni wleni ga miydëy ga ëngkjwagaga iche bi ichagaga Roma so lirë bi Sbö u ëre pjik, ga bi tjëyoga ëre zröya lok pjir bakoe» le.

⁴⁹ Domer sök kjlara eshko ko Caifás. Lu eshko ga parkë sök syöshtaga kësbangyo. Eshko ga tjlë tño lóng li kong ga «Pjäy kjok miydë sira llëme. ⁵⁰ Pjlú wlo ga no wolon kjlara oba uunkong äska, uunkong li wolon llëm wlo. ¿E ëmdë ga miydëmi llëmdo?» le. ⁵¹ Caifás tjlëno sök eni, gueniyo le sök ba woshko llëme. Lu eshko ga parkë sök syöshtaga kësbangyo kuzong ga e iara Sbörë ba tjlökwo lë oba kong eni, ga tjlökwo lara li, e Jesús wolon judioga lóng kës äska li loklo. ⁵² Ga Jesús wolon ba äska dö llëme. E wolon Sbö nopga shdöktong tjeng kjok kjwang jikong li äska, töya wlo, ber tjeng tjëyo kjrinaso wlo. ⁵³ Eni ga ilgwera lok ëng tjok ga Jesús zröya le. Ga eshko jek lëkong ga beno lóng wotjlik eni.

⁵⁴ E kjışhko ga Jesús jëktong shäng judioga bokshto ame. Opshino to jek eshko dwayo ba oppinggaga tjok, ga öötong

beno lóng kjok buk kjrina ko Efraín, kjok dogro no llëmshko li ber buk soshko.

⁵⁵ Eshko ga Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkklo judioga kong li döröe. Eni ga nopga to jem Jerusalén kjokyo ara ba kjokshko dwayo, dbaryo li äätë llëm obishko ga ba sdëkwo li shäryë, opyë äar Sbö poshrëk ba ushko ga pjlú wlo. ⁵⁶ Eshko ga to lóng Jesús wlëk, ga kjakroke lok ëng kong ga «¿Jesús tjwe dbar li shrëk lëpde?» le lok eni Sbö u zlong bäng.

⁵⁷ Bäm go ga fariseoga, syöshtaga kägäyoga, e tjlëno nopga uunkong kong. Tjlë ga «Jesús, e shäng kjone li miydaga ë ga woydërwa ga le borwa kong, sharwa wlo» le lok eni.

12

Poshtikklo lõ pjlëblë tjwlö ara wleniyo tyara Maríarë Jesús dre kjing go

¹ Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkklo li, kjwe dbargwo tjer (6) obishko ga Jesús jek öötong shäng Betania kjokyo, Lázaro sök lishko. Dëna ga Lázaro wolono, ga woshrara Jesúsde iröng obi. ² Öötong shäng eshko ga dli shäryaraba ba shrëkklo. Ga dli li pjlorgara Martarë nopga uunkong tjeng eshko li kong, ga tjrëko Lázaro sök bebi. ³ Eshko ga

* 12:3 Poshtikklo lõ pjlëblë tjwlö ara li söra bayo litro bëy dik.

María poshtikklo lõ pjlëblë tjwlõ ara wleniyo söno bayo eeje* bapkwö kjwara kësbang tjung, ga tyara Jesús dre kjing go, ga dona ba kâkzong go. Eshko ga u li roshko beno lõ poshtikklo lõ pjlëblë li eröe.

⁴ Jesús oppinggaga tjeng li tjrëko sök kjlara ko Judas Iscariote, Jesús soynega li e. Llëye shäryë eshko li ÿya ga tjlë ga ⁵ «¿Kjwe zāya kjweni ega? Soynena kjwe dburyo shaya bayo domer parkë dbargwo sak dbāw pjloglo mya (300) āska wleni, oba song wleniyo kjimtoklo wlo dey» le. ⁶ Lara eni, oba song wleniyo kjimte woydë kjÿ llëme. E iak beno shäng dbur bapkwö daga ba pjeyoga kong. Olö ga dbur iak tjeng ba bapkwö roshko li lūyotke, e lūgwang kjÿshko. Lara eni e kjÿshko.

⁷ Kuya Jesúsde ga tjlë ba kong ga «jWëyë! Poshtikklo kjwe beno bor kong, tja iëba sakshkoshko ga bor doyo ëre beno poshtik pjir tjän wlo. ⁸ Oba song wleniyo, e löng bomi tjok ÿyado, gueniyo tjara shäng bomi tjok ÿyado llëme» le.

Lázaro zröya woydë syōshtaga kägäyogarë

⁹ Eshko ga Jesús öötong shäng Betania kjokyo li roy miydara judíoga ararë, ga shrono löng ba ik. Shrono löng Lázaro ik bakoe. Wolono, ga woshrara Jesúsde iröng obi li e. ¹⁰⁻¹¹ Lázaro kjÿshko ga judíoga ara mär beno

löng Jesús go. E kjÿshko ga syōshtaga kägäyoga wotjlik lok ga «Lázaro ëmdë ga zröy bakoe» le lok ëng kong eni.

Jesús öötong opzrëno Jerusalén kjokyo, pjlu wleni

¹² Wëshko ga Jesús opshino jek Betania kjokyo dwayo jongya Jerusalén kjokyo. Roy miydara nopga öötong löng eshko dbar shrëk lirë. ¹³ Eni ga mek korga kjrara, söra lok jek ba tjok, ga to jongya ba wlokrë. Ga tjlë lok dbo go ga «Kjwe pjlu jlöe.

Ichara Tjlapgarë shrono kjok ëreshko.

Kjwe kjimte Sbörë.

Kjwe Israel tjëyo pjlujo.

Kjwe kjimte Sbörë» le.

¹⁴ E bām go ga öng so kwomgla kjoyo dre töshko llgwoklë wleniyo wlëna Jesúsde kjlara, ga opyono sök ba kjing go, tak pjang Sbö tjlökwö go sorë li eni. Tjlëno beno eni:

¹⁵ «Sión† sopga, llëye bangkjrëmi llëme.

ǰzā! Bomi pjlujo, e tek sök döröe.

Tjwe sirkeno sök öng so kwomgla kjoyo dre töshko llgwoklë wleniyo kjing go.»‡

¹⁶ Eshko dbaryo ga llëbo shäryono li, e llë loklo miyde Jesús oppinggaga tjeng lirë löng llëme. Gueniyo Jesús briktong to jem kjok dogo irgo ga llëbo shäryono Jesús kong ëre, e tak beno pjang Sbö tjlökwö go ba kjÿshko tek dëna tjän li miyde lok kjwlë jā.

† 12:15 Sión kjokyo, e kowëba Jerusalén bakoe. ‡ 12:15 Zacarías 9.9.

¹⁷ Shinmo Lázaro buk sakshko obishko ga Jesús oör shäng eshko, rokara tek ey dwayo, ga woshrara iröng obi. Ga Jesús opzrök jek Jerusalén kjokyo roshkoshko ga nopga oör löng ba tjok sakshko kjupäbäshko li, e jek löng ba irgo eshko, roy le löng oba kong. ¹⁸ Roy kura nopga löng eshko lirë, ga opshino tek lok ara ba wlokrë. ¹⁹ Eshko ga İya fariseogarë lok ga tjlä lok eng kong ga «İmi ga sorë? Shji zanae. Nopga tjeng kës kjwe to jek ba shwo lëkong drete» le.

Jesús lano ba wolon dbaryo kjışhko

²⁰ Nopga oötong löng eshko dbar shrök li tjrëko, Grecia sopga löng kjlöbö bakoe. ²¹ Domer shäng kjlara eshko obi ko Felipe, e Betsaida so. Grecia sopga li tjlä lok ba kong ga «Tjlapga, tjawa lan woydë Jesús tjok» le.

²² Kuya ga jek shäng Andrés shwoy, ga lara ba kong. E irgo ga jek oötong löng ba lë Jesús kong.

²³ Kuya Jesúsdë ga tjlä ba kong lok ga «No to ter kjok dogo dwayo ëre ber kësbang, tjwlo ara nopga uunkong boksho li, e dbaryo oötonge. ²⁴ Lër bomi kong jlökoyo ga dwla llë botjyë ber ara wlo ga lon jer klung kjing go, ga kjer guing. Enira dwla wen ara obi, llëm ga llëye wen llëme. ²⁵ Eye wotjlik opdë om go, zrökoba bor kjışhko llëm wlo le ga äär kjok dogo llëme.

Gueniyo eye wotjlik ara ber sök së kjok ëre kjing go wlo llëm ga era ber sök së İyado Sbö tjok. ²⁶ Eye parkë woydë bor kong le ga woydër ga jëk löng bor tjok İyado, tja äär sök kjone ga e äär löng eshko bakoe. Ga eye parkë bor kong ga ie bor Datarë ber löng tjwlo ara.

²⁷ »Eeri ga tja ëre wosonge. Llëye shäryër miydër llëme. Tja shrono shäng na, llëye wen tjwe bor kong li wen bor kong wlo. E kjışhko ga «Data, tja kjimtos, tja dös llëye wen tjwe bor kong lishko dwayo» lër ga äe» le.

²⁸ E irgo ga tjlä obi ga «Data, pja ko ios ber kësbang, tjwlo ara» le.

Eshko ga ybö kuraba ter kjok dogo dwayo. Tjlä ga «Bor ko ioror beno kësbang, tjwlo ara tjän. Ga shäryër jek obi» le. ²⁹ Kuya nopga löng lirë ga kjone kjone tjlä ga «E kjirik» le, kjone kjone obi tjlä ga «E Sbö parkaga kjok dogo so li tjläkdo ba kong» le.

³⁰ Eni ga Jesús tjlä ba kong lok ga «Ybö kuroy li tjläno beno bor kong llëm, beno bomi kong. ³¹ Nopga Sbö miydë llëm wleniyo llgwezlong dbaryo li oötonge. Kjok ëre ichaga li, § e kjozlong kjok ëre kjing go dbaryo li oötong bakoe. ³² Tjara poyonaba kjok ëre kjing go dwayo jem pjang kjomoshko ga nopga uunkong iër tek löng bor shwoy» le. ³³ Lara eni, e wolon sorë li loklo.

³⁴ Eshko ga nopga löng li tjlë ba kong ga «No pjluyo iche le Sbörë li ber sök së ÿyado, tak pjang kjok llgwekklo tara Moisésdë li go eni. Ga pja tjlë ga no to ter kjok dogo dwayo li pja. ¿Eni ga pja poyongoba pjang kjomo kjluwe lëp sorë? ¿No to ter kjok dogo dwayo li pja lëp shäng li llë loklo?»

³⁵ «Iök shjiy ëre ber shäng bomi tjrëko dbar kjwöbö obi döe. E wopro ga pjây jëk löng bor go, pjây wlëna shkërëshko ga pjây sabyë llëm wlo. Ëye jëk shäng kjok ro sï roy ga jongya kjone miyde llëme. ³⁶ Eni ga iök shjiy ëre shäng obishko ga pjây mär ber löng bor go, pjây opyë ber löng so tja kjoyo wlo» le ba kong. Tjlëno ba kong pjirshko ga opshino to eshko dwayo, ga opjnenoe.

Judíoga mär woydë Jesús go llëm obi

³⁷ Llëbo ÿydëba llëm wleniyo shäryara Jesúsde kës ëre nopga li bokshto. Eni ëmdë ga mär woydë ba go llëm obi. ³⁸⁻⁴¹ Shäryono eni, tjlökwo tara Sbö tjlökwo laga tek dëdashko so Isaíasdë li ber jlökoyo wlo. Jesús dbo kälä ñna, ga tjlëno ba kjishko. Tjlëno beno eni:

«Tjlapga, ¿borwa tjlökwo kjruga ëro?»

¿Bop dbo ara li ÿga ëro?»*

Tjlëno beno obi eni:

«Epga iara Tjlapgarë beno löng kjok ÿgö llëm wleni,
iara beno löng llëye kuya woydë llëm bakoe.

Shäryara eni,
llëye ÿya lok ba bokkwo go llëm wlo,
llëye kuya lok llëm wlo,
optwë ber löng bor kong llëm wlo,
epga dör llëm wlo.»†

Epga mär ber löng ba go ga ä e kjishko.

⁴² Eni ëmdë ga judíoga ara mär löng ba go, ba ichagaga kjone kjone bakoe. Gueniyo bangkjre lok ga iche fariseogarë opzrëk judíoga syö uyo roshko ame. E kjishko ga llëye lara lok ë kong llëme. ⁴³ Woydara lok ga ber löng pjlú oba bokso. Ba kong ga e tjwlö ara, ber löng pjlo bek Sbö bokso li kjinmo.

Jesús shrono shäng kjok ëre kjing go no döga

⁴⁴ Eshko ga Jesús tjlëno nopga kong dbo go. Tjlë ga «Ëye mär bor go ga mär bor go dö llëme. E mär bor ichaga go bakoe. ⁴⁵ Ga tja ÿyashko ga bor ichaga ÿya bakoe. ⁴⁶ Tja shrono shäng kjok ëre kjing go iök shjiy wleni, nopga mär bor go li ber löng kjok ro sï roy wleni ame wlo.

⁴⁷ »Tja shrono shäng nopga kjok ëre so li llgwega llëm, tja shrono shäng ba döga. E kjishko ga ëye bor tjlökwo kuno, gueniyo kjrara llëm ga e llgwega tjarë llëm, ⁴⁸ e llgwega oblërë. Kjok pjir dbaryo lishko ga e llgwega Sbörë, ga shdüya, bor tjlökwo kjrara llëm kjishko, tja wlokrara llëm kjishko bakoe.

* 12:38-41 Isaías 53.1. † 12:38-41 Isaías 6.10.

49 Tjłkwo li loror bor woshko llême. Llêye loror li, loror sorê li, e laga Data Sbö, bor ichaga lirê bor kong, 50 ga loror eni. Miydêr ga ba tjłkwo kjr agaga li ie ber lōng sê İyado ba tjok. Loror eni e kjışhko» le.

13

Ba oppinggaga dre shk-wara Jesüsdê

1 Eshko ga Israel tjëyoga dōktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkklo li dōröe. Ga miyde Jesüsdê ga kjok êre raye ber, ga jongya irōng Data Sbö sök lishko dbaryo li öötonge. Ba nopga lōng kjok êre kjing go li woydara ara İyado, ga pina ba kong, äär jong pjirshko.

2 Judas Iscariote, e Simón wa. Jesús iê ba oppinggaga tjok kjok sêng li dloyo äätê llêm obishko ga Judas go Ä shrono beno ba tjok, ga ichara wotjlik Jesús soynek, ga twe ba wloyoga kong tjän. 3 Miyde Jesüsdê pjir ga llêbo tjeng kês li iara Data Sbörê beno tjeng ba wloshko. Miyde ga ter Sbö shwoy dwayo, ga jongya ba shwoy irōng obi. 4 Eni ga sök iê ba oppinggaga tjokshko ga kojono shäng, ba shwong kop lëkong li skwara, ga äska shwong podongglo wleniyo pjirra pjang pjiribri ba dop go. 5 Eshko ga di kjrara, tjyara ba bapkwö roy, ga opyono sök ba oppinggaga tjeng eshko li dre shkwê, ga ba dre döya sök shwong podongglo li go.

6 Öötong sök Simón Pedro dre shkwê ga Pedro tjłê ba kong ga «Tjłapga, ¿tja dre shkwêp lëpdo?»

7 «Llêye shäryêr bop kong li, e llê loklo miydêp sök llême. Gueniyo llono ga llêbo êre llê loklo miydêp pjire» le ba kong.

8 Kuya ga tjłê ba kong ga «Llême. Pja ichêr bor dre shkwê llême» le.

Kuya ga tjłê ba kong ga «Bop dre kjwe shkwêr llêm ga pja ber no botoya llême» le.

9 Kuya ga tjłê ba kong ga «Tjłapga, enira woydêr ga tja dre shkwêp dö llême. Bor orkwo, bor kägä, e shkwos bor kong bakoe» le.

10 Kuya ga tjłê ba kong ga «Ëye wono pjir tjän ga doyo uunkong beno drêpdreê. Eshko ga woyde ga ba dre shkwoydê eröe. Ga pjây lōng drêpdre wleni tjän, gueniyo pjây uunkong llême» le.

11 Miyde ga ba soynege ba wloyoga kong li sök kjone dey, lōng drêpdre wleni uunkong llême lara eni e kjışhko.

12 Ba oppinggaga dre shk-wara pjir ga shwong kop lëkong skwara dämär li pjuna jek obi, ga öötong sirkeno sök ba iozlong shtoyo irōng obi. Eshko ga tjłê ba oppinggaga kong ga «¿Llêbo shäryoror bomi kong kjwe llê loklo miydêmire? 13 Tja kowëmi no pingga, llêm ga Tjłapga lëmi, ga lëmi eni li beke. 14 Tja bomi Tjłapga, bomi pingga. Eni ga pjây dre shkworor

kuzong ga woyde ga pjāy
 ēng dre shkwē kar kar eni
 bakoe. ¹⁵ Shāryoror bomi
 kong kjweni, ĩmi wlo, pjāy
 omshāryē ēng kong kjweni
 ĩyado wlo. ¹⁶ Lēr bomi kong
 jlōkoyo ga parkagaga tjwlēk
 lōng pjir wleniyo tjwlō ara,
 ba sogo kjinmo llēme. Ĕye roy
 sōga wleniyo ga e tjwlō ara,
 ba ichaga kjinmo llēm bakoe.
¹⁷ Tjlōkwo lēr shāng bomi
 kong li, e llē loklo miydēmi
 lōng pjlúe. Ga shāryēmi eni
 wleni ga pjāy ie Sbōrē ber
 wopjlúe.

¹⁸ »Gueniyo lēr shāng pjāy
 uunkong kong llēme. Kjrōror
 tjeng botoya li ē, e miydēr
 sōk pjire. Gueniyo ēre shāryē
 jūni, Sbō tjlōkwo tak pjang
 li ber jlōkoyo wlo. Tjlēno
 beno eni: «Ĕye iē sōk bor tjok
 ga kworkwono beno sōk bor
 wloyo.»* ¹⁹ Llēbo ēre lēr shāng
 bomi kong, e shāryoydē llēm
 obishko. Eni ga shāryonoshko
 ga miydēmi e go ga Sōk ĩyado
 li, e tja. ²⁰ Lēr bomi kong
 jlōkoyo ga ēye, no ichoror li
 wlokrara ga tja wlokrara
 wleni. Ĕye, tja wlokrara ga
 bor ichaga wlokrara wleni
 bakoe» le.

*«Pjāy kjlara, tja soyneya,
 twe bor wloyoga kong» lara
 Jesúsde*

²¹ Tjlēno eni pjir ga
 wosonkono ara, ga tjlē ga
 «Lēr bomi kong jlōkoyo ga pjāy
 kjlara, tja soyneya, twe bor
 wloyoga kong» le.

²² Kuya lok ga beno lōng ēng
 bokkwo ĩk drēng kjlarashko
 kjlarashko, gueniyo ē layde
 miyde lok llēme. ²³ Kjlara
 sōk Jesús zlong bāng, woyde
 Jesúsde ara ba kjlara wleni li†
 e. ²⁴ Eshko ga Simón Pedro
 kā wikzong sōk eshko li kong,
 ē layde kjakroke Jesús kong
 wlo.

²⁵ ĩya ga tjlē Jesús kong ga
 «Tjlapga, ĩ'ē lopdē?» le ba
 kwomsoshko.

²⁶ Kuya ga tjlē ba kong ga
 «Pjlung shosho suk pjir ēre
 pōr, ga twēr ē kong ga e e» le.
 Eshko ga pjlung shosho suk
 pjir li pōra, ga twara Judas
 Iscariote, Simón wa li kong.
²⁷ Ga pjlung shosho suk pjir
 li kjararashko ga go Ā shrono
 beno ba tjok.

Eshko ga Jesús tjlē Judas
 kong ga «Lēye shāryēp wlo li
 shāryos malinge» le. ²⁸ Kura
 ba oppinggaga llamo tjeng
 lirē, gueniyo llē layde sōk li
 miyde lok llēme. ²⁹ Judas
 iak beno shāng dbur daga
 ba pjeyoga kong. E kjīshko
 ga kjone kjone wotjlino ga
 ichara Jesúsde llēbo tjwlēk ba
 dbar shrēya wlo li kong, llēm
 ga ichara dbur twē oba song
 wleniyo kong lara. ³⁰ Eni
 ga pjlung shosho suk pjir li
 kjarara Judasde pjir ga op-
 shino to ey dwayo. Eshko ga
 jkok shkē tjān.

Tjlōkwo tjaglēn

³¹ Judas opshino to irgo
 ga Jesús tjlē ba oppinggaga
 beno tjeng li kong ga «No to

* **13:18** Salmo 41.9. † **13:23** Ba oppingga woyde ara ba kjlara wleni le li, e Juan layde.

ter kjok dogo dwayo ère ber kësband, tjwłõ ara oba bokso, ga Sbõ ber kësband, tjwłõ ara bor kjĩshko eni bakoe. ³² Eni ga Sbõ iër ber kësband, tjwłõ ara eni ga Sbõ Wa ère ie ber kësband, tjwłõ ara eni bakoe. Ga shãrye eni malinge.

³³ »Pjãý bor wapga wleni. Tja ber sök bomi tjok sira obi eröe. Llëbo loror judíoga kong li, e lër bomi kong eni bakoe. Tja to irgo ga tja wlëmi, gueniyo tja öötong sök lishko ga pjãý äär eshko ga äe. ³⁴ Tjłõkwo lër bomi kong, shãryëmi wlo li, e tja glën. Pjãý èng woydos ara kar kare. Pjãý woydoror sorë ga pjãý èng woydos kar kar eni bakoe. ³⁵ Shãryoromi eni wleni ga miydëba e go ga pjãý bor oppinggaga jlõkoyo» le.

«*Jesús, e ë miydër llëme*» lëp oba kong» lara *Jesúsde Pedro kong*

³⁶ Eshko ga Simón Pedro tjłë ba kong ga «Tjłapga, ¿pja to kjone?»

«Tja to äär kjone lishko ga pja äär eshko ga äe. Gueniyo llono ga pja jek äär bor irgo» le ba kong.

³⁷ Kuya ga tjłë ba kong ga «Tjłapga, ¿tja jek bop tjok eni tjok ga ä ega? Tja optwë wolon bop kjĩshko ga pjłúe» le.

³⁸ Kuya ga tjłë ba kong ga «¿Pja optwë wolon bor kjĩshko jlõkoyore? Lër bop kong jlõkoyo ga pjesit kjok shrãnto ga kjörkö kjłuntë llëm obishko ga «Jesús, e ë miydër llëme» lorop oba kong pjłoglo mya tjãn» le.

14

Shji äär Data sök lishko sorë

¹ Eshko ga Jesús tjłë ba oppinggaga kong ga «Pjãý wosonkë llëme. Pjãý mär ber löng Sbõ go, pjãý mär ber löng bor go bakoe. ² Bor Data ushko ga nopga ber löng wlo li shtoyo ara. Eni llëm kjwe ga loror bomi kong tjãn. Tja to shto poshãryë bomi kong eshko. ³ Ga shto poshãryër bomi kong kuzong ga tja tjwe iröng obi bomi wlokjrë, ga pjãý sör bor tjok, pjãý äär ber löng bor tjok eshko wlo. ⁴ Irbo jek äär tja to kjone lishko li miydëmi löng pjir tjãn» le.

⁵ Kuya lok ga Tomás tjłë ba kong ga «Tjłapga, pja to kjone miydërwa löng llëme. ¿Eni ga irbo li miydërwa sorë?»

⁶ «Pjãý äär ber löng Data Sbõ sök lishko bor kjĩshko. Tjłõkwo bek li miydëmi bor kjĩshko. Pjãý äär ber löng së jlõkoyo bor kjĩshko bakoe. Eye mär bor go llëm ga äär Data Sbõ sök lishko llëme. ⁷ Bãm goshko ga tja ë miydoromi llëme. E kjĩshko ga bor Data miydoromi llëm bakoe. Gueniyo eeri jek lëkong ga e miydëmi löng pjłú, e ñnomi shãng wleni kjĩshko» le.

⁸ Eshko ga Felipe tjłë ba kong ga «Tjłapga, Data Sbõ pĩs borwa kong. Woydërwa li e eröe» le.

⁹ Kuya ga tjłë ba kong ga «Felipe, tja shãng bomi tjok dbar kop ara tjãn. ¿Eni ga tja miydëp shãng llëm obire? Eye, tja ñna ga Data Sbõ ñna

bakoe. ¿Eni ga “Data Sbö pīs borwa kong” lēp bor kong sorēro? ¹⁰ Tja shäng ba tjok, ga e shäng bor tjok bakoe. Tjawa kjlaraso. ¿E jlōe lēmi llēmde?» le.

Eshko ga tjlē ba opping-gaga uunkong löng li kong ga «Tjlōkwo lēr shäng bomi kong li, e botoya llēme. Jlōkoyo ga pak shäryēr shäng li, e shäryaga Data Sbö shäng bor tjok lirē.

¹¹ »Tja shäng ba tjok, ga e shäng bor tjok bakoe. Tjawa kjlaraso. E jlōe lozīa. Llēm ga pjāy mär bor go, llēbo shäryoror īnōmi li kjīshko. ¹² Lēr bomi kong jlōkoyo ga ēye mär bor go ga pak shäryēr shäng li shärye eni. Ga tja to Data Sbö shwoy irgo ga pak shärye kēsbang e kjinmo bakoe. ¹³ Ga llēye rokēmi bor kong bor ko go kēs li shäryēr bomi kong, Data Sbö iēr ber kēsbang, tjwłō ara oba bokso wlo. ¹⁴ Llēye rokēmi bor kong bor ko go kēs li shäryēr bomi kong eni jlōkoyo.

«Sbö Sēya ichēr jek bomi kjimtē» lara Jesúsde

¹⁵ »Tja woydēmi wleni ga bor tjlōkwo kolozīa. ¹⁶ Enira llēbo rokēr Data Sbö kong, ga pjāy kong bomi poshdungga twe oblē, ber shäng bomi tjok īyado wlo. ¹⁷ Sbö Sēya li e. Tjlōkwo bek li pīya bomi kong, miydēmi wlo. Nopga Sbö miydē llēm wleniyo omwlokjrē llēm, īya lok llēm kjīshko, miyde lok llēm kjīshko bakoe. Pjāyda ommiydē, shäng bomi tjok kjīshko, ber

shäng bomi yorkaga īyado wlo kjīshko bakoe.

¹⁸ »Tja toshko ga pjāy rayēr ber löng llupsēng wleni llēme. Tja tjwe irōng bomi shwoy obi. ¹⁹ Dbar sira obi ga tja īya nopga Sbö miydē llēm wleniyorē ame. Gueniyo pjāyda, tja īmi obi. Eshko ga tja sök sē kjīshko ga pjāy ber löng sē jlōkoyo. ²⁰ Eshko dbaryo ga pjāy ommiydono ga tja shäng bor Data tjok, pjāy löng bor tjok, ga tja shäng bomi tjok bakoe. ²¹ Ēye bor tjlōkwo kjrē, ga kole ga bor woydaga jlōkoyo li e. Bor woydagaga löng kēs li, e woyde bor Datarē ara. Epga woydēr, ga tja opping ba kong lok bakoe» le.

²² Kjlaras shäng eshko ko Judas, gueniyo e Judas Iscariote llēme. Judas li tjlē Jesús kong ga «Tjlapga, ¿pja opping borwa kong erō ega? ¿Pja opping oba uunkong kong llēm ega?»

²³ «Ēye, tja woyde ga bor tjlōkwo kole. Eni ga e woyde bor Datarē, ga tjawa jek ba shwoy, ga tjawa ber löng ba tjok. ²⁴ Ēye, tja woyde llēm ga bor tjlōkwo kole llēme. Tjlōkwo lēr shäng kumi löng li, e laga tjarē llēm, e laga Data Sbö, bor ichaga lirē.

²⁵ »Tjlōkwo ēre loror bomi kong, tja shäng bomi tjok obishko. ²⁶ Gueniyo Sbö Sēya, bomi poshdungga li iche Data Sbörē bomi kong bor ko go, ga pjāy pīya jek kēgong, tjlōkwo loror bomi kong kēs li woyoshre bomi kong bakoe.

²⁷ »Tja toe. Gueniyo ga pjây iër ber löng wlêpe. Pjây löng wlêp laga li, e tja. Pjây ie nopga Sbö miydë llëm wleniyorë ber eni llëme. Pjây wosonkë llëm, llëye bangkjrëmi llëm bakoe.

²⁸ »Tja tjlëno bomi kong ga «Tja toe. Ga tja tjwe iröng bomi shwoy obi» loror li kuromi tjän. Tja to iröng Data Sbö shwoy. Eni ga tja woydëmi jlökoyo wleni ga pjây ber löng wopjlu eshko, Data Sbö kësbang, tjwlö ara bor kjinmo kjishko. ²⁹ Llëbo ëre shäryoydë llëm obishko ga lër shäng bomi kong. Eni ga shäryonoshko ga pjây mär ber löng bor go jek këgong ba kjishko. ³⁰ Kjek ëre ichaga li* tek tjwe shäng. E kjishko ga tja tjlë bomi kong ara obi llëme. E dbo ara, bor ichë wlo llëme. ³¹ Gueniyo Data Sbö woydër ara. E kjishko ga e miyde nopga löng kës lirë wlo ga tja ichara llëbo shäryër wlo li, e shäryër eni.

»Eësë, shji toe» le.

15

Kjillgwo sokö, ba kowo

¹ Eshko ga Jesús tjlë ba oppinggaga kong ga «Tja so kjillgwo sokö bo pjläblë tjok wleniyo kjoyoe. Oblëyo tja dik drete. Bor Data, e so kjillgwo li daga kjoyo bakoe. ² Kjillgwo kowo llë botjyë llëm ga ze tas tas. Kowo kjong kjong botjyë ga dbo toya pjäs pjäs, kowo li botjyë pjlu an-moyö wlo. ³ Pjây so kowo dbo

tok pjir li kjoyo, tjlökwo loror bomi kong li kjrromi kjishko. ⁴ Eni ga pjây ber löng bor tjok, ga tja ber shäng bomi tjok bakoe. Kowo llë botjyë om go ga ä, jong tuktëng ba sokö go guing. Pjây so e kjoyo bakoe. Pjây ber löng bor tjok llëm wleni ga pjây llëbo pjlu shäryë ga äe.

⁵ »Tja so kjillgwo sokö li kjoyoe. Pjây so ba kowo li kjoyo bakoe. Eye löng bor tjok, ga tja shäng ba tjok ga llëbo pjlu shäryë ara, so kowo botjyë pjlu li kjoyoe. Gueniyo eye löng bor tjok llëm ga llëbo pjlu shäryë ga äe. ⁶ Ga eye löng bor tjok llëm ga ber so kowo dbukko, iak beno tjeng dan dogro wlo li kjoyoe. Kowo eni li, e töy, suy wlo erä. ⁷ Gueniyo pjây ber löng bor tjok, ga pjây mär ber löng bor tjlökwo go ga llëye rokëmi woydë li rokozi, ga twër bomi kong. ⁸ Pjây ikoba ga llëbo pjlu shäryë ara, so kowo botjyë pjlu li kjoyo ga miydëba e go ga pjây bor oppingga, ga bor Data iëba ber kësbang, tjwlö ara bomi kjishko.

⁹⁻¹⁰ »Pjây woydër, tja woyde Data Sbörë sorë ga eni. E kolër shäng iyado, ga tja woyde ber shäng eni iyado bakoe. Eni ga tja kolozï ber löng iyado, pjây woydër ber löng eni iyado bako wlo. ¹¹ Lër shäng bomi kong eni, pjây ber löng wopjlu, botoya dik wlo. Eni ga pjây wopjlu jlökoyo. ¹² Tjlökwo lër shäng bomi kong shäryëmi wlo li eni: Pjây

* 14:30 Kjek ëre ichaga le li, e Ä loklo.

ëng woydos ara kar kar, pjây woydoror sorë ga eni. ¹³ Shji bi kjlara woydë ara ga llëbo shäryëy ba kong tjwlö ara anmoyö li, shji optwë wolon ba kjïshko li e. ¹⁴ Ga tja kolëmi wleni ga pjây kowër bor pjeyoga. ¹⁵ Parkagaga tjeng li, llëye shärye ba kägäyorë li, e miyde löng llëme. Gueniyo llëbo lara bor Datarë bor kong li, e loror bomi kong pjir tjän. E kjïshko ga pjây kowër bor parkaga ame, pjây kowër bor pjeyoga shara.

¹⁶ »Tja kjruga pjäydë llëm, pjây kjruga tjarë. Ga pjây ioror beno to löng llëbo pjlu ber iyado li shäryë. Shäryëmi eni ga llëye rokëmi Data Sbö kong bor ko go li, e twe bomi kong. ¹⁷ Tjlökwo lër shäng bomi kong shäryëmi wlo li eni: Pjäy ëng woydos ara kar kare.

Shji iywa nopga Sbö miydë llëm wleniyorë shjiktëng

¹⁸ »Nopga Sbö miydë llëm wleniyo, pjây iywa lok shjiktëng wleni ga woyoshre mi eshko ga tja iywa lok shjiktëng bomi bäm go bakoe. ¹⁹ Pjäy so epga kjoyo kjwe ga pjây woyde lok pjlu, ba pjeyoga wleni. Gueniyo pjây kjroror ba tjreko dwayo kuzong ga pjây so epga kjoyo ame. Pjäy iywa lok shjiktëng e kjïshko. ²⁰ Tjlökwo loror bomi kong li woyoshroziä. Tja tjläno bomi kong ga «Parkagaga tjwlëk löng pjir wleniyo tjwlö ara, ba sogo kjinmo llëme» loror

eni. Eni ga tja shduna lok kuzong ga pjây shdüya lok eni bakoe. Tjlökwo loror ba kong li kjrara lok kjwe ga tjlokwo lëmi ba kong li kjre lok eni bakoe. ²¹ Llëbo uunkong ëre shärye lok bomi kong, pjây bor nopga kjïshko, bor ichaga miyde lok llëm kjïshko bakoe.

²² »Tja kjwe shrono tjläno ba kong llëm ga llëbo owa shäryara lok li ber pjang ba go llëme. Gueniyo epga iak beno shdungko tjän, bor tjlokwo kura lok li kjrara lok llëm kjïshko. ²³ Eye, tja iywa shjiktëng ga bor Data, e iywa shjiktëng bakoe. ²⁴ Llëbo iydëba llëm wleniyo shäryoror ba kong ara. Eni llëm kjwe ga llëbo owa shäryara lok li ber pjang ba go llëme. Gueniyo llëbo shäryoror li ina lok wëllë ëmdë ga tja, bor Data, tjawa iywa lok shjiktëng. ²⁵ Ere shäryë jüni, kjok llgwekklo baïya tak pjang li ber jlokoyo wlo. Tjläno beno eni: «Tja goshko llëye owa wlëna lok llëm ëmdë ga tja iywa lok shjiktëng.»*

²⁶ »Rokër Data Sbö kong ga ba Sëya, bomi poshdungga li iche tjwe ber bomi tjok. Ga ichara shronoshko ga pjây kjimte, tjlokwo bek li piya bomi kong bakoe. Ga tjlä bomi kong bor kjïshko ara. ²⁷ Ga pjây löng bor tjok tek dämärshko dwayo kuzong ga pjây tjlä bor kjïshko eni bakoe.

16

¹ »Lër shäng bomi kong eni,

* 15:25 Salmo 35.19; 69.4.

pjäy mär ber löng bor go wlo, tja rayëmi llëm wlo. ² Pjäy ichëba opzrëk jek judioga syõ uyo roshko ame. Ga dbar tjwe kjwara ga pjäy zröya nopgarëshko ga wotjlik lok ga llëbo shärye löng Sbö kong pjlúe le. ³ Shärye lok eni, tja, Data Sbö, tjawa miyde lok llëm kjishko. ⁴ Lër shäng bomi kong eni, äär ba dbaryoshko ga tjlökwö ëre woyoshreämi eshko wlo.

Pak shärye Sbö Sëyarë bi kong

»Tjölkwö ëre loror bomi kong tek dämärshko llëm, eshko ga tja shäng bomi tjok obi kjishko. ⁵ Gueniyo eerishko ga tja to bor ichaga sök lishko. Eni ëmdë ga “¿Pja to kjone?” lëmi bor kong llëme. ⁶ Llëbo lër shäng li kuromi kjishko ga pjäy beno löng woydë ara. ⁷ Gueniyo lër bomi kong jlökwö ga tja brikong li, e ber bomi kong pjlú anmoyö. Tja brik llëm kjwe ga Sbö Sëya, bomi poshdungga li tjwe ber bomi tjok llëme. Gueniyo tja brikong pjir ga e ichër tjwe ber bomi tjok. ⁸⁻¹⁰ Ga shronoshko ga nopga Sbö miydë llëm wleniyo, epga diktong ara li pïya ba kong, miyde lok wëllë wlo. Mär löng bor go llëm kjishko ga pïya ba kong ga wotjlik bëy llëbo owa li kjishko llëme. Tja to Data Sbö sök lishko kjishko ga pïya ba kong ga irbo bek li miyde lok llëme. ¹¹ Kjek ëre

ichaga li* iak beno shdungko tjän kjishko ga nopga llgweya Sbörë sorë li miyde lok llëm bakoe.

¹² »Tja llëbo lë woydë bomi kong ara obi, gueniyo eni tjok ga woyotjlimi ga pjäy äär ba dbo go llëme. ¹³ Gueniyo Sbö Sëya shronoshko ga tjlökwö bek kës li pïya bomi kong. Eshko ga tjlökwö le bomi kong ba woshko llëm, tjlökwö kura li layde bomi kong eröe. Ga llëye wen wlo li le bomi kong, wentë llëm obishko. ¹⁴ Tjölkwö botoya li le bomi kong, miydëmi wlo. Eni ga tja ie ber kësbang, tjwlö ara. ¹⁵ Data Sbö llëbo tjeng kës li, e botoya. Tjölkwö botoya li le Sbö Sëyarë bomi kong, miydëmi wlo loror bomi kong e kjishko.

¹⁶ »Wop ä ga tja ïmi shäng bomi tjok ame. Gueniyo wop ä obi ga tja ïmi shäng bomi tjok jek obi» le.

Jesús oppinggaga woydono ara pjir ga ber löng wopjlú shara

¹⁷ Kuya ba oppinggagarë lok ga tjlä lok ëng kong ga «¿“Wop ä ga tja ïmi shäng bomi tjok ame. Gueniyo wop ä obi ga tja ïmi shäng bomi tjok jek obi” le shäng li llë layde? ¿“Tja to Data Sbö sök lishko” le shäng li llë layde?» le lok eni. ¹⁸ Ga jakroke lok ëng kong jek obi ga «¿“Wop ä” le shäng li llë layde? Llë layde miydëy löng llëme» le lok ëng kong eni.

* 16:11 Kjek ëre ichaga le li, e Ä loklo.

¹⁹ Llëye kjakroke woyde ba kong li miydara Jesúsdë pjire. E kjîshko ga tjlë ba kong lok ga «¿‘Wop ä ga tja îmi shäng bomi tjok ame. Gueniyo wop ä obi ga tja îmi shäng bomi tjok jek obi’ le shäng li llë layde?’ lëmi löng ëng kong eni. ²⁰ Lër bomi kong jlökoyo ga nopga Sbö miydë llëm wleniyo löng wopjlú wopro ga pjây löng woydë, slar ara eshko. Gueniyo e irgo ga pjây ber löng eni ame, pjây kjlopswë ber löng wopjlú shara.

²¹ »Walë wloshko buk döröshko ga shaya swlorë, dbaryo öötong kjîshko. Gueniyo wloshko tjeng irgo ga bang ara li woyo ba kong ame, wopjlú ba chida tjeng li kjîshko. ²² Eni wleni ga eeri ga pjây löng woydë ara. Gueniyo e irgo ga pjây ïn jek obishko ga pjây ber löng wopjlúe. Eshko ga wopjlú li döga ërë bomi shjiryö llëme. ²³ Eshko dbaryo ga llëye kjakrokëmi bor kong wlo drete. Lër bomi kong jlökoyo ga llëye rokëmi bor Data kong bor ko go li, e twe bomi kong. ²⁴ Llëbo rokomirë Sbö kong bor ko li go llëm obi. Gueniyo eeri ga llëbo rokozï ba kong, ga kjrëmi, ga pjây ber löng wopjlú jlökoyo.

²⁵ »Tja tjlë shäng bomi kong llëbo jyäglo go, gueniyo llono ga tja tjlë bomi kong eni ame. Eshko ga bor Data läywër bomi kong wëllëe. ²⁶ Eshko dbaryo ga llëbo rokëmi ba kong om go bor ko go. Tjara

llëbo rokë ba kong bomi kjîshko guing ame. ²⁷ Tja woydëmi, ga miydëmi ga tja ter shrono Sbö shwoy dwayo. E kjîshko ga pjây woyde Data Sbörë om go. ²⁸ Tja ter shrono kjok ëre kjing go ba shwoy dwayo, ga tja to kjok ëre kjing go dwayo jem ba shwoy iröng obi» le.

²⁹ Kuya ba oppinggagarë lok ga tjlë lok ba kong ga «Eeri ga pja tjlë shäng borwa kong wëllë. Pja tjlë shäng llëbo jyäglo go llëme. ³⁰ Ère go ga miydërwa ga llëbo tjeng kës li miydëp shäng pjir, llëbo kjakrokëba bop kong guing llëme. E kjîshko ga miydërwa ga pja ter shrono Sbö shwoy dwayo» le.

³¹ Kuya ga tjlë ba kong lok ga «¿Bor tjlökwo kjrëmi tjände? ³² Dbar tjwe kjwara ga pjây shdär ber löng llaw pogo, pjây kjlara kjlara ber löng bomi ushko om go. Eshko ga tja rayëmi ber sök tjoksa. Gueniyo eshko ga tja sök tjoksa llëm, bor Data sök bor tjok kjîshko. Ga dbar tjwe lër li, e shrono tjän. ³³ Lër shäng bomi kong eni, pjây ber löng wlëp bor kjîshko. Pjây löng kjok ëre kjing go obishko ga llëbo wen tjwe bomi kong owa ara. Gueniyo nopga Sbö miydë llëm wleniyo li dbo zanor pjir tjän. E kjîshko ga pjây dbokjrozong» le.

17

Jesús syöshtono Sbö kong ba kjîshko om go

1 E irgo ga kjok dogo ÿa Jesúsdë drëng, ga syôshtono Sbö kong. Tjľë ga «Data, dbar li öötonge. Bop Wa ëre ios ber kësbang, tjwłö ara, pja iër ber kësbang, tjwłö ara bako wlo. 2 Tja kong dbo tworop kësbang, nopga löng kës li ber tjeng bor włoshko wlo, tjřëko nopga tworop beno bor kong kës li iër ber löng së ÿyado bop tjok wlo. 3 Sbö kjlaraso li pja, ga tja Jesucristo, tja ichaga pjarë. Nopga li ber löng së ÿyado bop tjok wlo ga woyde ga shji miyde lok guing. 4 Pak tworop bor kong shäryër wlo li shäryoror pjire. Eni ga pja ioror beno kësbang, tjwłö ara kjok ëre kjing go. 5 Kjok ëre wentë llëm obishko ga tja kësbang, tjwłö ara bop bokso. Eeri ga Data, tja ios ber kësbang, tjwłö ara eni obi.

Jesús syôshtono Sbö kong ba oppinggaga kjışhko

6 »Nopga kjok ëre so kjrrop, tworop bor kong. Ga pja ë loror ba kong lok. Epga bopoya twopdë bor kong, ga bop tjłökwö kolara lok pjlúe. 7 Miydara lok ga llëbo tjeng kës tworop bor kong li, e twaga pjarë. 8 Tjłökwö lorop bor kong li, e loror ba kong lok pjir, ga kjrara lok. Miydara lok pjlú ga tja ter shrono bop shwoy dwayo. Tja ichaga pjarë li, e jlöe miydara lok bakoe. 9 Tja syôshtë nopga tworop bor kong li kjışhko, epga bopoya kjışhko. Gueniyo tja syôshtë nopga pja miydë llëm wleniyo kjışhko llëme.

10 Nopga botoya löng kës li, e bopoya. Nopga bopoya löng kës li, e botoya bakoe. Ba kjışhko ga tja beno kësbang, tjwłö ara.

11 »Data, pja eröe. Tja shäng kjok ëre kjing go wlo ame. Tja to bop shwoy. Nopga tworop bor kong bop dbo go lira ber löng kjok ëre kjing go. Eni ga epga dos yötso bop dbo go, ber löng kjlaraso wleni wlo, shji kjlaraso sorë ga eni. 12 Tja shäng ba tjok lok obishko ga epga wlikoror, doror dbo tworop bor kong li go. Eni ga jeno kjlara döe. Weno shäng jer wlo li e. Shäryono eni, tjłökwö tak pjang bop tjłökwö go ba kjışhko li ber jlökoyo wlo.

13 »Eni tjok ga tja to bop shwoy iröng obi. Gueniyo tja shäng kjok ëre kjing go obishko ga llëbo ëre lër shäng bop kong eni, epga ber löng wopjlú jlökoyo, botoya dik wlo. 14 Bop tjłökwö loror ba kong lok. Epga, e nopga pja miydë llëm wleniyo dik llëme. Tja eni llëm bakoe. E kjışhko ga bor nopga ÿywa nopga pja miydë llëm wleniyorë lok shjiktëng.

15 »Rokër bop kong ga bor nopga kjëp kjok ëre kjing go dwayo llëme. Woydër ga wlikëp, llëbo owa shärye Äre ba kong llëm wlo. 16 Epga, e nopga pja miydë llëm wleniyo dik llëme. Tja eni llëm bakoe. 17 Bop tjłökwö, e beke. Eni ga bor nopga ios ber tjeng dboy bop kong, jëk ber löng pjlo bek bop tjłökwö

bek'li go wlo. ¹⁸ Epga ichër jek kjok ère kjing go, tja ichorop ter shrono shäng kjok ère kjing go sorë ga eni. ¹⁹ Ba kjishko ga tja opyono beno shäng dboy bop kong jlökoyo, epga ber tjeng dboy bop kong jlökoyo tjlökwo bek'li go wlo.

Jesús syöshtono Sbö kong tjlökwo kjaragaga löng kës li kong

²⁰ »Tja syöshtë ba kjishko dö llëme. Llonno ga tjlökwo le lok oblë kong, ga kjong kjong mär ber löng bor go eshko. Tja syöshtë ba kjishko lok bakoe. ²¹ Data, pja shäng bor tjok, ga tja shäng bop tjok bakoe. E kjishko ga shji kjaraso. Woydër ga epga ber löng kjaraso eni bakoe. Woydër ga löng bi tjok, tja ichaga pjarë li miyde nopga pja miydë llëm wleniyorë wlo. ²² Epga ioror beno tjlwö ara, tja iorop beno tjlwö ara sorë ga eni, epga ber löng kjaraso wlo, shji kjaraso sorë ga eni. ²³ Tja shäng ba tjok, ga pja shäng bor tjok. Woydër ga ber löng kjaraso jlökoyo, tja ichaga pjarë li miyde nopga pja miydë llëm wleniyorë wlo, bor nopga woydorop ara, tja woydorop sorë ga eni li miyde lok eni bako wlo.

²⁴ »Data, kjok ère shäryopdë llëm obishko ga tja woydorop ara. E kjishko ga tja iorop beno kësbang, tjlwö ara. Woydër ga nopga tworop bor kong tjeng'li jem bor tjok, ber tjeng tja äär sök lishko wlo,

tja iorop beno kësbang, tjlwö ara li İya lok wëlle wlo.

²⁵ »Data, pja pjlo beke. Pja miyde nopga kjok ère so lirë löng llëm, gueniyo tjara om-miydë, ga tja ichaga pjarë li miyde bor nopgarë pjlúe. ²⁶ Pja sorë, e loror ba kong, miyde lok wlo, ga lër shäng ba kong lok obi. Shäryër eni, epga èng woydë ara kar kar wlo, tja woydëp sorë ga eni, tja ber shäng ba tjok lok wlo bakoe» le.

18

Jesús shara ba wloyogarë

¹ Jesús syöshtono pjir ga opshino jek eshko dwayo ba oppinggaga tjok, ga jek dipzono Cedrón diwa kjwo kalëkong. Eshko ga kjok dgak buk kjarina, kjor ko *olivo* lok ara, ga opzrëno jek lok eshko. ² Jesús tön shäng enido eshko ba oppinggaga tjok. E kjishko ga kjok li miydara Judas, ba soynega lirë pjlúe. ³ Eni kuzong ga Judas jek äär shäng eshko. Èngkwagaga, Sbö u dagaga, e jek löng ba irgo, ichak syöshtaga kägäyoga, fariseogarë. Èngkwoklo söya tjeng ba wloshko, iök bakoe.

⁴ Llëye shärye ba tjok li miyde Jesúsde shäng. Eni ga èng wlëno ba tjok, ga tjlë ba kong lok ga «¿Ë wlëmirë?»

⁵ «Jesús, Nazaret so li wlënwarë» le lok ba kong.

Eni ga tjlë ba kong lok ga «E tja» le. (Judas, ba soynega li shäng eshko ba tjok bebi.)

⁶ Lara eni li kuya lok ga opshino jek lok iröng sira,

ga dgono jek rish rish tjeng tōshko.

⁷ Eshko ga Jesús tjlē ba kong lok jek obi ga «¿Ē wlēmire?»

«Jesús, Nazaret so li wlēnwarē» le lok ba kong.

⁸ Eni ga tjlē ba kong lok jek obi ga «E tja loror bomi kong tjan. Tja wlēmire dö ga llamo löng ere ichozĩ toe» le. ⁹ Shäryono eni, tjlökwo lara lunashko li ber jlökoyo wlo. Tjlēno ga «Nopga tworop bor kong li jeror kjlara llēme» lara eni.

¹⁰ Eshko ga Simón Pedro dröng shino kjwangna ba bapkwō roy dwayo, ga syōshtaga kēsbangyo parkaga kwomgwo zakza tas jer lon pjik buk tōshko erä. (Parkaga li ko Malco.)

¹¹ Eshko ga Jesús tjlē ba kong ga «Bop dröng kjwe jnes ba shtoy iröng obi. Tja ichara Data Sbörē, tja shdungoba, bokrotkēba, zrökoba wlo, ga shäryer eni kjluwe» le.

Jesús söraba Anás bokshito

¹² Eshko ga ängkjwagaga, ba kägäyo, Sbō u dagaga, Jesús shara lok, ga kjrochara.

¹³ E irgo ga söra lok jek Anás bokshito. Anás, e Caifás kegue. Lu eshko ga Caifás parkē sök syōshtaga kēsbangyo. ¹⁴ Kjupāshko ga tjlēno ga «Pjlú wlo ga no wolon kjlara oba uunkong āska» lara eni.

«Jesús, e ä miydēr llēme» lara Pedrorē

¹⁵ E wopro ga Simón Pedro, Jesús oppingga kjlara obi, e jek löng Jesús sökoba jek shäng

li irgo. Jesús oppingga oblē li miyde syōshtaga kēsbangyo lirē kuzong ga pjöyĩkong jek opzrēno shäng Jesús tjok u li worbo go. ¹⁶ Pedrora beno sök kjoko, u bäng zlong. Eshko ga Jesús oppingga oblē li opshino tek iröng, ga lano kjoglo parkē shäng u bäng daga li tjok, ga Pedro söra jek ba tjok kjēr roshko.

¹⁷ Eshko ga kjoglo li tjlē Pedro kong ga «¿Pja emdē ga domer li oppingga bebi llēmdo?»

«Llēme» le ba kong.

¹⁸ Eshko ga smo ara kuzong ga parkagaga, Sbō u dagaga löng li, e iök bōktōno kjwara, ga beno löng iökkok. Pedro emdē ga shäng iökkok ba tjok bakoe.

Llēbo kjakrokara Anásdē Jesús kong

¹⁹ E wopro ga syōshtaga kēsbangyo li llēbo kjakrokono Jesús kong, ba oppinggaga kjīshko, llē pīyde oba kong li kjīshko bakoe. ²⁰ Kuya ga tjlē ba kong ga «Tja tjlēno oba uunkong bokshito. Dbar kjwobi go ga oba pinor shäng judiōga syō uyo lok li roshko, llēm ga Sbō u zlong bäng, judiōga löng kēs li tön löng enido li shtoshko. Llēbo loror lūtshko llēme. ²¹ ¿Eni ga llēbo kjakrokēp bor kong ega? Kjakrokos bor tjlökwo kugaga kong. Llēye loror li miyde lok pjire» le.

²² Lara eni li kura Sbō u daga kjlara shäng lirē, ga Jesús kwomso shpokza pjök, ga tjlē ba kong ga «¿Tjlapga

syöshtaga kësbangyo kjwe dboryëp eniro?»

²³ «Llëbo loror owa kjwe ga llë los bor kong. ¿Gueniyo loror pjlú ga tja shpop ega?» le ba kong.

²⁴ E irgo ga ichara Anásdë jek jëk shäng kjro go Caifás, syöshtaga kësbangyo li shwoy.

«Jesús, e ë miydër llëme» lara Pedrorë jek obi

²⁵ E wopro ga Simón Pedro shäng iökkok kjoko, ga löng li tjlë ba kong ga «¿Pja ëmdë ga domer li oppingga bebi llëmdo?»

«Llëme» le ba kong.

²⁶ Syöshtaga kësbangyo parkaga kjlara shäng eshko, e domer kwomgwo zara Pedrorë li pjeyo. E tjlë Pedro kong ga «¿Pja ñnor shäng kjok dgak buk, kjor ko *olivo* lok ara lishko ba tjok bebi llëmdo?»

²⁷ «Llëme» le ba kong. Jekdo eshko ga kjörkö kjlunoe.

Jesús söraba Pilato bokshto

²⁸ Kjok shröngto ga Jesús söraba to Caifás shwoy dwayo, jek öötong löng kjok eshko so ichaga ko Pilato, e ushko, gueniyo judío tjlapgaga lira opzrëno jek lok u li roshko llëme. (Dbar shrëkklo llë döröshko ga judióga sgara löng opkjë löng dboshko. Opzrëno lok nopga judío llëm wleniyo u roshko wleni ga Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo li shrëya ga äe le. Opzrëno jek lok u li roshko llëm e kjishko.) ²⁹ Eni kuzong ga Pilato opshino tek kjoko, ga

tjlë ba kong lok ga «¿Domer kjwe rotëmi llë kjishko?»

³⁰ «Llëbo owa shäryara llëm kjwe ga sörorwa tek bop kong llëme» le ba kong.

³¹ Eni ga Pilato tjlë ba kong lok ga «Eni ga sözi, llgwezi pjäydë om go bomi kjok llgwekklo li go» le.

Kuya lok ga tjlë ba kong ga «Gueniyo no zrörwa tjawarë om go ga äe. No zrökko laga li pja eröe» le. ³² Shäryono eni, tjlökwö lara Jesúsdë, e wolon sorë li ber jlökwö wlo.

³³ Eshko ga Pilato jek opzrëno ba u roshko iröng obi, ga Jesús rokara tek ba shwoy, ga tjlë ba kong ga «¿Judío pjlujo li pjare?»

³⁴ «¿E kjakrokëp shäng, tja ë miydëp woydë kjishkore, de laga oblërë bop kong?» le ba kong.

³⁵ Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Tja judío lëpdo? Pja söga, twaga bor kong li, e bop pjeyoga om go, syöshtaga kägäyoga bakoe. ¿Pja llëye owa shäryono?»

³⁶ «Tja ber pjlu kjok ëre kjing go wlo llëme. Eni kjwe ga bor nopga ëngkjwë judióga tjok, tja wlike lok wlo. Gueniyo bor pjlu shtoyo li kjokyo oblë» le ba kong.

³⁷ Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Enira pja pjlu?»

«Tja pjlu laga pjarë, ga lorop beke. Tja weno to ter shäng kjok ëre kjing go, tjlökwö bek li laga. Eye tjlökwö bek li kuk woydë ga tja kuya» le.

³⁸ Kuya ga tjlē ba kong ga «¿Tjļōkwo bek li llē?» le. Lara eni pjir ga opshino jek lan judío tļapgaga tjok obi. Tjļē ga «Domer ēre bor kong ga llēye owa shāryara ber shdungko wlo drete. ³⁹ Äär lu pjlobi go ga Israel tjēyoga dōktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrēkkļoshko ga nopga bāngzak tjeng no shdūzlong uyo roshko li, enido ga rayēr kjlara. ¿Eni ga woydēmi ga judío pjłuyo lēmi li dōtē bomi kongde?»

⁴⁰ «Llēme. ¡Barrabás, e dōpdē dey!» le ba kong. Barrabás, e dēnashko ga ēngkjwono Roma sopga tjok.

19

Jesús ichara Pilatorē zrōkoba pjang kjļōs go wlo

¹ Eni ga Jesús twara Pilatorē ba ēngkjwagaga kong, shpoya lok no shpokklo go wlo. ² Eshko ga shkō sho ywara lok kjrina, beno pjlu dlu ioklo wleni, ga iara lok ba dlu kjing go, ga kong shwong wlēna lok kara pjłupga shwong wleniyo ko dingding shwēshwē, ga pjuna lok ba do go. ³ E irgo ga jek lok ba zlong bāng, ga tjlē ba kong ga «¡Judío pjłuyo, pja pjłú, pja tjwłō arae!» le lok eni, ga shpokza lok pjōk pjōk ba kwomsoshko erā.

⁴ Eshko ga Pilato opshino tek kjoko irōng obi, ga tjlē lōng li kong ga «Domer tek sōr shāng ēre İzā. Woydēr ga

miydēmi ga bor kong ga llēye owa shāryara ber shdungko wlo drete» le. ⁵ Jesús opshino tek shāng ba boksho pjlu dlu ioklo ywak shkō sho go li jong ba dlu kjing go, doyak shāng pjłupga shwong wleniyo li go bakoe. Eshko ga Pilato tjlē lōng li kong ga «Domer shāng ēre İzā» le.

⁶ İya syōshtaga kägāyoga, Sbō u dagagarē ga tjlē lok dbo go ga «¡Zrōs pjang kjļōs go! ¡Zrōs pjang kjļōs go!» le lok eni.

Kuya Pilatorē ga tjlē ba kong lok ga «Sōzī, ga zrōzī pjāydē. Bor kong ga llēye wlēnor ber shdungko wlo drete» le.

⁷ Kuya judío tļapgaga lōng lirē ga tjlē ba kong ga «Domer kjwe tjlēno ga “Tja Sbō Wa” lara eni. E kjīshko ga borwa kjok lļgwekklo tak pjang li tjlē ga e zrōkko» le.

⁸ Kuya ga bangkjrara ara jek kēgong.* ⁹ Eni ga jek opzrēno ba u roshko irōng obi, ga tjlē Jesús kong ga «¿Pja kjone so?» le, gueniyo dboryara llēme. ¹⁰ Eni kuzong ga tjlē ba kong obi ga «¿Tja dboryēp woydē llēmde? Pja shāng bor wloshko. Pja dārde, de pja zrōkoba pjang kjļōs gore, e laga tjarē. ¿E miydēp llēmde?»

¹¹ «Dbo twara Sbōrē bop kong llēm kjwe ga tja shāng bop wloshko llēme. E kjīshko ga bor twagaga bop kong lōng kjwe, e llēbo owa shāryono kēsbang, bop kjinmo» le ba kong.

* **19:8** Eshko ga Pilato wotjļik ga Jesús, e Sbō Wa jlōkoyo kjwe le. Bangkjrara ara e kjīshko.

¹² Eshko jek lëkong ga Pilato beno shäng llëbo shäryë ara, Jesús döya wlo le. Gueniyo ga judío tjlapgaga öö le lok jek tjë jïkong, tjlë ga «Ë pogo opyë sök pïlu ga e pïlu kësbangyo sök Roma kjokyo li wloyo. Eni ga domer kjwe rayëp jek to wleni ga pja ba wloyo bakoe» le.

¹³ Kuya Pilatorë ga sirkeno sök no llgwezlóng sökkïo jong li kjing go, ga nopga ichara Jesús shik eshko. Shto eshko li kowëba Töshko Shto Shäryak Buk Akkwo Go, arameo tjlökwo go kowëba Gabatá. ¹⁴ Eshko ga öötong dlo dlw, ga Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkkïo li bong. Eshko dbaryo ga judíoga poshäryë, ba dbar li shrëya lok wlo. Ga Pilato tjlë judío tjlapgaga kong ga «Bomi pïluyo shäng kjwe ïzïa» le.

¹⁵ Kuya lok ga tjlë ba kong dbo go ga «¡Ichos jüy dwayo! ¡Ichos jüy dwayo! ¡Zrös pjang kjlös go!» le.

Eshko ga Pilato tjlë ba kong lok ga «¿Woydëmi ga bomi pïluyo kjwe zrör pjang kjlös gore?»

«Tjawa pïluyo sök kjlaraso, pïlu kësbangyo sök Roma kjokyo li e» le.

¹⁶ Era eni ga Jesús twara Pilatorë ba ëngkjwagaga kong, löya lok pjang kjlös go wlo, ga söra lok to ey dwayo.

Jesús zröraba pjang kjlös go

¹⁷ Ga Jesús jek shäng ba tjok, ba kjlös li söya pjang om go, ga öötong löng kjokyo ko No

Kä Dboglo dlupyo, arameo tjlökwo go ko Gólgota. ¹⁸ Eshko ga löra lok pjang kjlös go. Nopga löra lok kjlös go do pjök obi bakoe. Kjlara pjang or këjë, kjlara pjang or mlë, kjlösyo dboy dboy.

¹⁹ Pilato kjibokwo tono kjwara, ga iara lok Jesús lök pjangshko li kopshko, e zröya lok llë kjï miydëba wlo. Kjibokwo tak pjang li tjlë ga «Domer ëre ko Jesús, Nazaret so. E judío pïluyo.» ²⁰ Ga jyägïo tak pjang kjibokwo go li, e tak pjang arameo tjlökwo go, latín tjlökwo go, Grecia so tjlökwo go bakoe. Ga kjibokwo li lara judíoga ararë, kjok eshko li buk Jerusalén kjokyo soshko kjïshko. ²¹ Eni ga judío syöshtaga kägäyoga tjlë lok Pilato kong ga «Tëy kjweni llëme. Tos “Domer ëre tjlë ga ‘Judío pïluyo li tja’ le.” Tos eni dey» le.

²² Kuya ga tjlë ba kong lok ga «Ílëbo toror pjang pjir tjän. Ber pjang eni» le.

²³ Jesús löra ëngkjwagagarë lok pjirshko ga ba shwong tona, ga pïlorgara kjringgwo pkëng (4) kjlara ï ïe. Ba shwong ro lëkong li, e shäryak shwong karaso, sera ter jong llöm lëkong dwayo äär jong dre lëkong. ²⁴ E kjïshko ga tjlë lok ëng kong ga «Dwlëy llëme. Shwong kjwe ber ë kong ïy wlo ga jyä shiy dey» le, ga shäryara lok eni. Shäryono eni, Sbö tjlökwo tak pjang li ber jlökoyo wlo. Tjlëno beno eni:

«Bor shwong shdöra lok eng kong,
ga jyã shira lok, shwong li ber ë kong ÿya wlo.»†

25 Jesús kjlös jong lishko ga ba mekë shäng soshko, ba mewa shäng eshko bakoe. Cleofas boy ko María, María Magdala so, e löng eshko ba tjok lok bakoe. 26 Ga ba mekë ÿya shäng ba oppingga woyde ara ba kjlara wleni li‡ zlong bäng, ga tjlä ba mekë kong ga «Walë, bop wa shäng kjwey» le ba kong, 27 ga tjlä ba oppingga li kong ga «Bop mekë shäng kjwey» le. Eni ga eshko jek lekong ga Jesús mekë wlokjrara, ga söra beno sök ba ushko.

Jesús wolono pjang kjlös go

28 E irgo ga miyde Jesúsde ga ba pak li shäryara pjire. Eni ga Sbö tjlökwö tak pjang li ber jlökoyö wlo ga tjlä ga «Tja wodogroe» le. 29 Eshko ga di bapkwö jong kwara, roshko kjillgwö bo dyo shpoä. Ga llëbo lluklluk di shak ara wleniyo kjrara no shäng eshko lirë kwara, pöra kjillgwö bo dyo shpoä li go, kjrochara pjang kjor dbo go, ga poyona jem, shuya Jesúsde wlo lara. 30 Shura sira, ga tjlä ga «Llëbo uunkong li shäryono pjire» le. E irgo ga kä kujono, ga wolonoe.

31 Eshko ga poshäryozlong dbaryo li ey, ga woshtozlong dbaryo tjwlö ara wleniyo li bong. E kjishko ga woyde

judío tjlapgagarë ga shinmo doyo ber lok kjlös go äär jong bong jä llëme. E kjishko ga rokara lok Pilato kong ga nopga iche ba kworbo tok, wolon maling wlo. E irgo ga woyde lok ga ba doyo löya ter ba kjlös go dwayo jekdo. 32 Eni ga engkwagaga jek lok domer löra pjang bäm go Jesús zlong li kworbo tok. E irgo ga ba kjlarayo li kworbo tora bakoe. 33 Gueniyo jek äär Jesús pjang lishko ga ÿya lok ga wolono pjang tjän, ga kworbo tora llëme.

34 Eshko ga engkwaga kjlara, Jesús shorkekza lö kowo go ba pjloksoshko. Wop eni llëm ga srëng tek tur jong di tjok. 35 Tjläkwö ëre taga li tja, ga llëbo tër shäng ëre, e ñnor om go. Miydër ga tja tjlä beke. Ga llëbo ñnor li totë shäng bomi kong, jlöe lëmi wlo. 36 Shäryono eni, Sbö tjlökwö tak pjang li ber jlökoyö wlo. Tjläno beno eni: «Ba dboglo tar kjlara llëme.»§ 37 Sbö tjlökwö tak pjang kjrina obi. Tjläno beno eni: «Shorkera pjus li ñnaba lok.»*

Jesús doyo jnena José

38 Domer shäng kjlara ko José, e Arimatea so. E oppino ara Jesús tjok, gueniyo shäryara lütshko, judío tjlapgaga bangkjrara ara kjishko. Ga Jesús wolono irgo ga ba doyo rokara Pilato kong, ga «jölä» le ba kong.

† 19:24 Salmo 22.18. ‡ 19:26 Ba oppingga woyde ara ba kjlara wleni le li, e Juan layde. § 19:36 Éxodo 12.46; Números 9.12; Salmo 34.20. * 19:37 Zacarías 12.10.

Eni ga José öör ba dök, ga söra to ey dwayo.

³⁹ Domer jök shäng ba tjok kjlara obi ko Nicodemo. Pjlara ga öör lan Jesús tjok shkë. Jek shäng José tjokshko ga dwlo poshtikklo shtiya lok shinmo doyo go an maling llëm wleniyo söra jek ba tjok kkring pjök kwing dunggwo kjwo sak kjäk kjingsho shkëng (75) dik.[†] ⁴⁰ E irgo ga José, Nicodemo, Jesús doyo söra lok, dwlo poshtikklo li shtira shwong go, ga doyo li popgara e go, judioga sgara shinmo doyo jnek sorë ga eni. ⁴¹ Jesús zröraba pjang kjlös go lishko ga kjok dgak buk kjrina soshko, roshko sak buk kjrina, shinmo doyo iaydëba eshko llëm obi. ⁴² Ga judioga poshäryozlong dbaryo li ey kuzong ga doyo li iara beno buk sak li roshko, buk soy kjishko.

20

Sak beno buk rorë

¹ Öötong sondë kjok shränto ga María Magdala so jek öötong shäng sak lishko, ga ña ga ak iak beno jong ba bängzakklö li, e kjak beno jong ba sor go. ² Eni ga jek zron jong Simón Pedro sök oppingga woyde Jesúsde ara ba kjlara wleni li* tjok lishko, ga tjlä ba kong lok ga «¡Tjlapga doyo li söra to sakshko dwayo! ¡Öötong

iaraba kjone li miydëy llëme!» le.

³ Kuya lok ga opshino jek lok jongya sakshko. ⁴ Pjöyikong li jek zron jong ëng tjok, gueniyo kjlara zrono Pedro kjinmo, ga öötong shäng bäm go sakshko. ⁵ Eshko ga roina doktëng shäng töshko. Ga ña ga ba popgoklo beno tjeng erä, gueniyo opzrëno jek ba roy llëme. ⁶ E irgo ga Simón Pedro öötong shäng eshko, ga opzrëno jek ba roy. Ba popgoklo li ña tjeng eshko. ⁷ Ba kä potaywoklo ña shpuk, iak beno buk dboshko. ⁸ Eshko ga oppingga shrono shäng bäm go li opzrëno jek ba roy bakoe. Ña pjir, ga woshrono jlöe le. ⁹ Gueniyo eshko ga Sbö tjlökwö tak pjang li tjlä ga Jesús woshre iröng obi kjluwe le li llë loklo miydayde lok llëm obi.

Jesús weno María Magdala so kong

¹⁰ E irgo ga to jek lok ba ushko iröng obi. ¹¹ Gueniyo María Magdala so lira beno shäng sak li zlong bäng kjoko, slar ëë, ga sak li roina doktëng shäng töshko. ¹² Eshko ga ña ga Sbö parkagaga kjok dogo so löng do pjök, doyono lok shwong ko pjlublún go, sirkeno löng Jesús doyo iak beno buk lishko, kjlara sök kä lëkong, kjlara sök dre lëkong.

¹³ Eshko ga tjlä lok ba kong ga «Walë, ¿pja slar ega?»

[†] 19:39 Dunggwo kjwo sak kjäk kjingsho shkëng (75), e kwing libra sak kjäk kjingsho shkëng (75) dik. * 20:2 Ba oppingga woyde ara ba kjlara wleni le li, e Juan layde.

«¡Bor Tjlapga doyo li sörabae! ¡Öötong iaraba buk kjone miydër llëme!» le ba kong. ¹⁴ Lara eni pjiir ga bojongö kalëkong, ga İya ga Jesús bë shäng, gueniyo e Jesús miydara llëme.

¹⁵ Eshko ga Jesús tjlä ba kong ga «Walë, ¿pja slar ega? ¿Ë wlëpdë?» le.

Woyotjlİya beno shäng wotjlik ga kjok eshko daga li shängdo le. Eni ga tjlä ba kong ga «Tjlapga, shinmo doyo li söga pjarë wleni ga iorop beno buk kjone los bor kong, tja to kjrë wlo» le.

¹⁶ Eshko ga tjlä ba kong ga «María» le.

Kuya ga bojongö iröng, tjläno ba kong arameo tjläkwo go, tjlä ga «¡Rabuni!» le. (Rabuni, e no pingga loklo.)

¹⁷ Kuya ga tjlä ba kong ga «Tja rayozong. Tja äätë iröng Data Sbö shwoy llëm obi. Gueniyo pja nom bor pjeyoga shwoy. Pja tjlä ba kong ga tja jek jongya iröng bor Data shwoy, e bomi Data bakoe. E bor Sbö, e bomi Sbö bakoe lëp ba kong eni» le.

¹⁸ Kuya ga jek ba opping-gaga löng lishko, ga tjlä ba kong ga «¡Tjlapga İnor!» le, ga llëye lara ba kong li lara ba kong lok pjire.

Jesús weno ba oppinggaga doglo sak kjwara (10) li kong

¹⁹ Öötong sondë kjok sëng ga ba oppinggaga töno löng ëng tjok. Eshko ga judío tjlapgaga bangkjre lok ara kjishko ga u bäng bäng li

bängzara lok jong tuk tjän. Eni ga Jesús weno shäng ba tjrëko, ga tjlä ba kong lok ga «Miga. Pjäy ber löng wlëpe» le. ²⁰ Lara eni ga ba orkwo bäng, ba pjlokso bäng, e pina ba kong lok. Ga İya lok ga beno löng wopjlü, woowa llëme. ²¹ E irgo ga Jesús tjlä ba kong lok obi ga «Pjäy ber löng wlëpe. Tja ichara Data Sbörë sorë ga pjäy ichër eni bakoe» le. ²² Eshko ga pjlok bakwara ba kopshko, tjlä ga «Pjäy go Sbö Sëya tjwe ber bomi tjok. ²³ Ë pogo, owa pjang ba go li lömi ba kong ga löya Sbörë ba kong eni bakoe. Gueniyo owa pjang ba go li lömi ba kong llëm ga löya Sbörë ba kong llëm bako, beno löng ba owa li tjok İyado» le.

Jesús weno Tomás kong

²⁴ Jesús oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) kjlara ko Tomás, e kowëba Kjlä bakoe. Jesús weno shäng ba oppinggaga li kongshko ga Tomás shäng eshko llëme. ²⁵ E kjishko ga e irgo ga ba pjeyoga tjlä ba kong ga «¡Tjlapga İnorwal!» le ba kong.

Kuya ga tjlä ba kong lok ga «Löraba orkwo bäng li İn woydë, ga bor sakkwo zrër woydë ba roshko. Bor orkwo zrër woydë ba pjlokso bäng roshko bakoe. Eni llëm ga jlöe lër llëme» le.

²⁶ Öötong sondë kjwara obi ga Jesús oppinggaga li töno uunkong löng u li roshko jek obi. Eshko dbaryo ga Tomás sök eshko bakoe. Eshko ga u bäng bäng jong tuke. Eni

ga Jesús weno shäng ba tjrëko obi, ga tjlë ba kong lok ga «Miga. Pjäy ber löng wlëpe» le. ²⁷ E irgo ga tjlë Tomás kong ga «Bor orkwo ëre İzong. Bop sakkwo kjwe zrës jüşhko. Bop orkwo kjwe kjëmö, zrës bor pjlokso bäng ëre roshko. Tja woshrono iröng obire, de llëm, e woyotjlip ame. E jlöe lozong» le.

²⁸ Eshko ga Tomás tjlë ba kong ga «Pja bor Tjlapga, bor Sbö bakoe» le.

²⁹ Kuya ga tjlë ba kong ga «Tja woshrono iröng obi jlöe lëp, tja İnop kjışhko. Eye, llëye İna llëm ëmdë ga jlöe le ga ber wopjlúe» le.

³⁰ Llëbo İydëba llëm wleniyo shäryara Jesúsdë ba oppinggaga boksho ara obi, gueniyo tak pjang kjibokwo ëre go llëme. ³¹ Gueniyo ëre toror, miydëmi e go wlo ga no pjluvo ichara Sbörë'li, e Jesús, e Sbö Wa bakoe, ga pjäy mär ba go wleni ga pjäy ber löng së İyado Sbö tjok.

21

Jesús weno ba oppinggaga doglo kjäk (7) kong

¹ E irgo ga Jesús weno shäng ba oppinggaga kong obi, di bäng buk kësbang, shkung, so dlung kjoyo ko Tiberias* li sor go. Shäryono eni. ² Eshko ga löng Simón Pedro, Tomás (e kowëba Kjlö), Natanael (e Caná so, Caná kjokyo, e Galilea kjokyo obi), Zebedeo wapga do pjök, ba

oppinggaga do pjök obi. ³ Ga Simón Pedro tjlë llamo löng li kong ga «Tja to mã shak» le.

Kuya lok ga tjlë ba kong ga «Tjawa ëmdë ga jek bop tjok bebi» le.

Eni ga uunkong li opy-ono lok jek kjoyong roshko, gueniyo e shkëyo ga mã shano llëme.

⁴ Wëshko kjok shröngto ga İya lok ga Jesús weno shäng di bäng li sor go, gueniyo e ë miyde löng llëme. ⁵ Eni ga Jesús tjlë ba kong lok dbo go ga «Pjeyoga, ¿mã sharomire?»

«Llëme» le lok ba kong.

⁶ Kuya ga tjlë ba kong lok ga «Bomi mã shakklo kjwe dbuzİ jer orkwo këlëkong, ga mã shami dani» le.

Kuya lok ga shäryara eni, ga ba shakklo li poyöya ga ä, roshko mã ara kjışhko.

⁷ Eshko ga Jesús oppingga woyde ara ba kjlara wleni li† tjlë ga «Tjlapga li shängdo!» le. Kuya Simón Pedrorë ga ba shwong kop lëkong skwara lunashko li pjuna jekdo, ga optono jer dishko chuw erä. ⁸⁻⁹ Eshko ga kjoyong li buk këm di rong wop tjok. Eni ga llamo löng li jek ba irgo kjoyong li go, mã shakklo roy mã tjung li dopshiya jek öötong löng pjöshko lëkong. Opshino lok kjoyong li roy dwayoshko ga İya lok ga iök jong kjrina ri ri, ga iökgwo li kjing go mã buk kjlara, pjlung shosho suk pjir buk kjwara bakoe.

* **21:1** Tiberias di bäng, e kowëba Galilea bakoe. † **21:7** Ba oppingga woyde ara ba kjlara wleni le li, e Juan İayde.

10 Eshko ga Jesús tjlë ba kong lok ga «Mā sharomi yē tek sözī kjlōbö» le.

11 Kuya Simón Pedrorë ga opyono kyyong li roy, ga mā shakklo beno pjang di roshko li dopshira jek öötong buk pjōshko. Roshko tjeng mā kēs kēs doglo sak dbāw kjingsho sak shkēng kjingsho mya (153), eni ëmdë ga dwlëdong llëme.

12 Eshko ga Jesús tjlë ba kong lok ga «Pjāy tek ië» le.

Miyde lok pjlu ga e Tjlapga Jesús. E kjishko ga «¿Pja ë?» le lok ba kong llëme. 13 E irgo ga Jesús jek ba zlong bāng, ga pjlung shosho suk pjir li kjrara, ga shdōra ba kong. Mā suk pjir li kjrara, ga shdōra eni bakoe. 14 Jesús woshrara Sbörë irōng obi irgo ga weno ba oppinggaga kong e tjok ga öötong pjloglo mya.

Jesús tjlëno Pedro kong

15 Iono lok pjir ga Jesús tjlë Simón Pedro kong ga «Simón, Juan wa, ¿tja woydaga ara li ë? ¿E pjare?»

«Ëng, Tjlapga. Miydëp ga pja woydër» le ba kong.

Kuya ga tjlë ba kong ga «Eni ga bor tjlokwo kjrágaga dëp yōtso, öng wlëp ushko so de ba dagarë sorë ga eni» le.

16 Eshko ga Jesús tjlë ba kong obi ga «Simón, Juan wa, ¿tja woydëp ara jlōkoyore?»

«Ëng, Tjlapga. Miydëp ga pja woydër» le ba kong.

Kuya ga tjlë ba kong ga «Eni ga bor tjlokwo kjrágaga dëp, öng wlëp ushko so de ba dagarë sorë ga eni» le.

17 Era eni ga Jesús tjlëno ba kong obi, öötong pjloglo mya. Tjlë ga «Simón, Juan wa, ¿tja woydëp jlōkoyore?» le.

Kuya ga woydë ara, kjakrokara ba kong pjloglo mya kjishko. Eni ga tjlë ba kong ga «Tjlapga, llëbo tjeng kës li miydëp shäng pjluë. Miydëp ga pja woydër» le.

Kuya ga tjlë ba kong ga «Eni ga bor tjlokwo kjrágaga dëp, öng wlëp ushko so de ba dagarë sorë ga eni. 18 Lër bop kong jlōkoyo ga dënashko ga pja mite obishko ga pja opdoyë tjoksa, pja jek äär woydëp kjone lishko. Gueniyo llono ga pja öötong këguë ga pja orkwo ië ber lok bek, pja doyëba wlo, ga pja sökoba jek äär woydëp kjone llëm lishko» le. 19 Lara eni li, e Pedro wolon sorë li loklo, ga Sbö ber kësbang, tjwlö ara e kjishko. Eshko ga Jesús tjlë ba kong ga «Tja rayëp llëme. Tja opshäryono sorë ga pja opshäryë eni bakoe» le.

20 Eshko ga Pedro bojono irōng, ga ïya ga Jesús oppingga woyde Jesúsde ara ba kjlara wleni li tek shäng ba irgo. (Dënashko ga löng iëshko ga «Tjlapga, ¿pja soynega li ë?» laga Jesús kong ba kwom-soshko li e.) 21 ïya Pedrorë ga tjlë Jesús kong ga «Tjlapga, ¿e ga kjwe, llëye shäryëba ba tjok?»

22 «Woydër ga kjwe ber shäng, tja tjwe irōng obi guing wleni ga wëyë, e miydaga ber tjarë. Tja rayëp llëme. Tja opshäryono sorë ga pja

opshäryë eni bakoe» le. ²³ E kjĩshko ga roy shdöktong Jesús tjlõkwo kjpgaga uunkong kong ga domer lara li beno wolon llëm wlo le. Gueniyo lara Jesúsdë eni llëme. Tjlëno ga «Woydër ga kjwe ber shäng, tja tjwe irõng obi guing wleni ga wëyë, e miydaga ber tjarë» lara eni eröe.

²⁴ Ba oppingga lër shäng li, e tja. Ère ñnor om go, ga tër shäng om go bakoe. Miydëba ga tja tjlë beke.

²⁵ Llëbo shäryara Jesúsdë ara obi oblë oblëe. Toroy uunkong wleni ga kjok kjwang jĩkong dlino jong kjibokwo sho eröe.

Hechos de los Apóstoles

Llëbo shäryara Sbö tjlökwo roy lagaga Jesús äskarë Kjibokwo ëre sorë

Domer shäng kjlara ko Lucas. E no dwlomnega. Woyotjlikoba ga e judío llëm wleniyo. Domer shäng kjlara obi ko Teófilo. Woyotjlikoba ga e Roma so, domer tjwlö ara wleniyo bakoe.

Bäm go ga kjibokwo ko *Evangelio según Lucas* li tara Lucasdë Teófilo kong, Jesús roy li miyde pjlú wlo. Kjibokwo ërera jyã tara ba kong, llëbo weno e irgo li miyde pjlú bako wlo. Jesús to jem kjok dogo irgo ga Sbö Sëya ichara ba nopga kong, ga llëbo shäryara ara epga tjok sorë li tara ba kong. Tjlëno eni Hechos 1.8 go. Tjlë ga «Gueniyo ga Sbö Sëya tjwe bomi go kjarashko kjarashko, ga pjäy kong dbo twe kësbange. Kjrromi ga pjäy opshik tja ïnomi, kuromi li sorë roy lë Jerusalén kjokyo, Judea kjokyo, Samaria kjokyo, äär jong kjok kjwang jikong bakoe.»

E irgo ga Pablo öötong beno shäng Jesús tjlökwo kjruga, ga Jesús roy pjlú lara kjok shto oblë oblë sorë li tara ba kong bakoe. Eshkoshko ga Lucas jëktong shäng parkë ba tjok, tak pjang Colosenses 4.14 go,

Filemón 24 go, 2 Timoteo 4.11 go sorë li eni. Eni ga llëbo shäryara Sbörë Pablo tjokli ïna om go, ga jyã tara kjibokwo ëre go.

¹⁻² Teófilo, kjibokwo toror bäm go li, e Jesús roy loklo. Shäng kjok ëre kjing go obishko ga llëbo shäryara, pina kës li toror beno pjang eshko. Jemdë kjok dogo llëm obishko ga jëk shäng Sbö tjlökwo roy lagaga kjrara beno tjeng ba äska li tjok. Ga kong llëbo shärye wlo li lara beno ba kong. Eshko ga kjimtara Sbö Sëyarë.

³ Zröraba irgo ga weno shäng Sbö tjlökwo roy lagaga li tjrëko obi, ga llëbo shäryara oblë oblë, miyde lok e go wlo ga shäng së obi. Dbar kop sak pkëng (40) tjrëko ga olö ga wen shäng ba tjrëko, ga ïna lok. Eshko ga Sbö ber no pjluyo sorë li roy lara beno ba kong. ⁴⁻⁵ Pjlara ga sök ië ba tjokshko ga tjlë ba kong ga «Pjäy go Sbö Sëya iche bor Datarë tjwe, lara jlökoyo sorë li eni. E lanyotkoror bomi kong tjän. Juan, e no wono di goshko. Gueniyo ga dbar kjwöbö obi ga pjäy go Sbö Sëya iche Sbörë tjwe ber kësbang bomi tjok. Pjäy opshik Jerusalén kjokyo dwayo llëm, e shäryono eni pjir guing» le.

Jesús to jem kjok dogo

⁶ Pjlara ga töno löng Jesús tjokshko ga tjlë ba kong ga «Tjlapga, ¿eni tjok ga Israel tjëyoga döb ber ichaga

tjÿyoga oblÿrÿ ame dbaryo li öötongde?»

⁷ «E miydaga pjÿyde llÿme. Dbar lÿmi löng li, e miydaga Data Sbörÿ. Llono le ga eshko jÿ. ⁸ Gueniyo ga Sbö Sÿya tjwe bomi go kjlarashko kjlarashko, ga pjÿy kong dbo twe kÿsbange. Kjrromi ga pjÿy opshik tja ïnومي, kuromi li sorÿ roy lÿ Jerusalÿn kjokyo, Judea kjokyo, Samaria kjokyo, äär jong kjok kjwang jÿkong bakoe» le ba kong.

⁹ Tjlÿno eni pjir ga ÿya lok ga Jesús söra Sbörÿ to jem kjok dogo, ga pjÿng shrono kjr-rina eshko, jek yöw e roshko jÿktÿng erä, ga ïna lok ame. ¹⁰ Kjok dogo ÿya beno löng wopro ga domerga wen löng do pjök ba soshko, shwong ko pjÿublÿne. ¹¹ Ga tjÿlÿ lok ba kong ga «Galilea sopga, ¿kjok dogo ïmi löng kjÿr llÿnoro? Jesús ïnومي söraba to jem kjok dogo bomi tjÿrÿko dwayo sorÿ ga llono ga ter tjwe iröng eni bakoe» le.

Matías kjrara lok beno shÿng Judas shtoshko

¹² Kjok eshko li ko Olivos dlupyö. E irgo ga Sbö tjÿlökwo roy lagaga Jesús äska to ter lok iröng Jerusalÿn kjokyo. Olivos dlupyö li ber äär Jerusalÿn kjokyo wlo ga wop tjok eröe. Woshtozlong dbaryo ga judíoga jÿk lok wop eni eröe. ¹³ E irgo ga ter shrono löng Jerusalÿn kjokyo lishko ga opzrÿno jek u jong kjwara eshko li roshko, ga tjyono jem kjomo, ga beno

löng eshko. Nopga löng eshko li ko eni:

Pedro;
Santiago;
Juan;
Andrés;
Felipe;
Tomás;
Bartolomé;
Mateo;
Santiago, e Alfeo wa;
Simón, e zelote;
Judas, e Santiago wa.

¹⁴ Dbar kjwobi go ga epga tön lok tjÿ jÿkong eshko syöshtÿ Sbö kong Jesús lÿmga tjok, ba mekÿ María tjok, walÿga oblÿ tjok bakoe.

¹⁵ Eni ga dbar kjwara ga epga tönö löng kop sak dbäw kjingsho sak pjök (120). Eshko ga Pedro kojono shÿng ba pjÿyoga llamo löng li tjÿrÿko, ga tjÿlÿ ba kong ga ¹⁶⁻¹⁷ «Pjÿyoga, Judas, e kjrara Jesúsde jÿk shÿng borwa tjok wlo, ga parkono borwa tjok bakoe. Gueniyo ga Jesús shakoba wlo ga pingga erÿ, ga beno Jesús roy laga ame. Dÿnashko ga tjÿlökwo lara Sbö Sÿyarÿ Judas kjÿshko, tjÿlökwo li tara Pjÿlu Daviddÿ. E kjÿshko ga tjÿlökwo lara li shÿryono eni tjÿän.

¹⁸ »(lÿlÿbo owa shÿryara Judasde li potjwlÿkkÿlo dburyo li go ga kjok tjwlÿna kjr-rina. Eshko ga lono jer jong kÿ lÿkong, bögwö dloktong, llangkogro tukdong drete. ¹⁹ Nopga löng Jerusalÿn kjokyo li, e miydara lok pjir, ga kjok eshko kowara lok Acéldama, lÿy bi tjÿlökwo go ga «Srÿng kjokyo.»)

²⁰ »Dēnashko ga kjibokwo ko *Salmos* li tak beno pjang eni: »“Ba u jong lishko, e kworkwē ber buk kjok ēye llēmshko.

Ēye ber sök eshko ame.”*

»Eshko ga tak pjang eni bakoe:

»“Ba pak, e ber sogo oblē.”†

²¹ »Eni kuzong ga domer kjrērwa kjlara parkē ber shāng Judas āska. Jūshko ga domerga lōng, jēktong lōng bi tjok bebi, Tjlapga Jesús shāng bi tjok lishko. ²² Jesús wara Juandē li ĩna lok. E irgo ga jēktonglōng ba tjok, ga dbaryo öötong söra to jem kjok dogo ga ĩna lōng obie. Woyde ga kjwepga kjwe kjlara tek ber borwa tjok. Eni ga llēbo ĩna, kura li roy le borwa tjok wlo» le.

²³ Eni ga kjrara lok do pjök. Kjlara ko José, kowēba Barsabás, kowēba Justo bakoe. Kjlara obi ko Matías.

²⁴ Eshko ga syōshtono lok Sbō kong, tjlē ga «Tjlapga, tjawa uunkong wotjlik lōng borwa pjluško sorē li, e miydēp pjire. Nopga do pjök ēre kjro-rop kjone dey ga pīs borwa kong. ²⁵ E ber bop tjłökwō roy laga Jesús āska. Pak li, e Judas ĩ, gueniyo rayara to ba shdüžlōng kjokyo lishko» le.

²⁶ Eni ga llēbo jyāglo shira lok, ga jyā lono beno Matías kong. Eshko ga Matías beno shāng Sbō tjłökwō roy

lagaga Jesús āska doglo sak kjwara kjingsho kjlara (11) li kjlarayo.

2

Jesús tjłökwō kjrāgaga go Sbō Sēya shrono beno kēsbang ba tjok

¹ Öötong judío dbar shrēžlōng dbaryo kowe lok Pentecostés* ga Jesús tjłökwō kjrāgaga tōno lōng uunkong uyo kjwaraso. ² Jekdo eshko ga kuya lok ga llēye ter kjok dogo dwayo pjluk trāk llēm, pjluk tjwe jong ri ri dbo trāk llēm wleni, ga tōno beno pjang u li roshko, epga lōng lishko. ³ Eni ga llēbo weno kālā iök pjē jong ri ri wleni, so kjyorkwo kjoyo, ga beno eni kjlara kjlara kjing go. ⁴ Eshko ga uunkong go Sbō Sēya shrono beno kēsbang ba tjok. Eni ga tjlē lōng kjok shto oblē oblē so tjłökwō go, iara Sbō Sēyarē tjlē sorē ga tjlē lōng eni.

⁵ E dbaryo ga judiōga lōng Jerusalén kjokyo, Sbō poshrēk lōng enido wleniyo shrono lōng kjok shto oblē oblē uunkong dwayo. ⁶ Pjluk jong kēs li kura lokshko ga tōno lōng eshko. Eshko ga kura lok ga Jesús tjłökwō kjrāgaga tjlē lōng kjlara ĩ ĩ ba tjłökwō baĭya layde. Ga wō-jeno lōnge. ⁷ Eni ga beno lōng pollāk, yēy le erā. Ga tjlē lok

* **1:20** Salmo 69.25. † **1:20** Salmo 109.8. * **2:1** Pentecostés, e judiōga dbar shrēkklo. E kowēba dwla bo kjrozlōng dbaryo bakoe. Israel tjēyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrēkklo pjir irgo ga āar dbargwo sak shkēng (50) go ga Pentecostés dbaryo li shrēya lok. Eshko dbaryo ga dwla bo mite kjrara li twe lok Sbō kong, ba sēngglo, tak pjang Levítico 23.15-22 go sorē li eni.

ëng kong ga «¿Kjwepga Galilea sopga dö llëmdo? ⁸ ¿Kuy ga tjlë lok bi tjlökwo bishīya kjlara ī ī, e sorëro? ⁹ Jūshko shji nopga tjeng kjone pogo so: Partia so, Media so, Elam so, Mesopotamia so, Judea so, Capadocia so, Ponto so, Asia so, ¹⁰ Frigia so, Panfilia so, Egipto so, Libia so shrono löng Cirene kjokyo worbo goshko, Roma so, ¹¹ Creta so, Arabia so bakoe. Shji kjong kjong judíoga weno bukshko. Shji kjong kjong weno judío llëm, gueniyo shji kjlopswono beno Sbö tjlökwo kjraga judíoga ī dik. Ga kuy löng ga llëye shāryara Sbörë kësbang li le löng bi kong bi tjlökwo om go li go» le. ¹² Löng yëy le tjë jīkong, llëbo woyotjlīya löng miyde llëme. Ga tjlë lok ëng kong ga «¿llëbo tjeng kës ëre llë loklo?» le lok eni.

¹³ Ga tjrëko löng kjlëbö ba lāywë owa, tjlë ga «¡Kjwepga löng nelōe!» le.

Pedro tjlëno nopga ara kong

¹⁴ Eni ga Pedro kojono shäng Sbö tjlökwo roy lagaga Jesús āska llamo doglo sak kjwara kjingsho kjlara (11) li tjok, nopga li bokshto. Eshko ga tjlëno ba kong lok dbo go. Tjlë ga «Pjāy judíoga, pjāy löng ëreshko Jerusalén so tjë jīkong, llëye ĩnومي kës ëre pjllölgwer bomi kong. Llëye lër bomi kong li kuzī yōtsoe. ¹⁵ Woyotjlīmi ga domerga löng ëre löng nelōe lëmi, miga eni llëme. Eni tjok ga dlo

wenzong jā. Kjok eni ga ëye shäng nelō llëme. ¹⁶ Llëye shāryë pjang ëreshko lara Sbö tjlökwo laga tek dënashko so Joeldë ba pjeyoga kong pjir tjän. Tjlëno beno eni:

¹⁷ »«Sbö tjlë ga ‘Kjok pjir lëshko ga
pjāy go bor Sëya ichër äär
ber kësbang bomi tjok.

Tjlökwo lër bomi wapga
domerga, walëga kong,
ga le lok oba kong eni.

Dwlasga,

era kong llëbo botoya
ichër wen ĩya lok
yoshko wlo.

Tjlapga domerga këkboga,
era kong yo llë botoya
ichër ĩya lok wlo bakoe.

¹⁸ Eshko dbaryo ga bor parka-
gaga domerga, walëga,
era go bor Sëya ichër äär
ber kësbang ba tjok,
e irgo ga llëye lara ba
kong li le lok oba kong.

¹⁹ Kjopkwo go ga
llëbo ĩydëba llëm wleniyo
shāryër ara kësbang
eshko.

Klung kjing go ga

ĩmi ga nopga ëng zrök
ara, iök ara, yō sho ara
bakoe.

E ber tja tjwe döröe loklo.

²⁰ Tjlapga tjwe dbaryo,
e tjwlō kësbang, e pjlu,
owa llëme.

Tjwayde llëm obishko ga
dlo, e kjlopswë ber kjok
ro yët,

mok, e kjlopswë ber
srëzrën, srëng wleni.

²¹ Eshko ga ëye, tja rokara ba
kjimtë ga

era dōktonge' le Sbörë
eni.”†

22 »Israel tjëyoga, llëye lër
li kuziã. Jesús, Nazaret so
li llëbo ÿdëba llëm wleniyo
shäryono oblë oblë bomi
tjrëko. E miydoromi pjire.
Shäryono eni, e ichaga Sbörë
miydëmi e go wlo. 23 Eni
gueniyo ga e twaraba shäng
bomi kongshko ga sharomi,
ga löromi pjang kjlös go, zrömi
wlo, ga pjây kjimtaga nopga
owa wleniyorë. Tek dënashko
ga e miydara, lara Sbörë
eni. 24 Gueniyo ga woshrara
Sbörë iröng obi. Bäm go ga
wolono. E irgo ga döra eshko
dwayo. Wolono beno buk
eshko, ber buk shinmo ÿyado
wlo llëme. 25 Dënashko ga
Pjlu David tjläno Jesús kjïshko.
Tjläno beno eni:

»“Tja Tjlapga ik enido bor
bokshto.

Shäng bor zlong bäng orkwo
këlkong,
eni kuzong ga llëye
bangkjrër llëme.

26-27 E kjïshko ga tja wopjlú,
tja të bor kjamo go
woowa llëme.

Miydër ga bor doyo woshrëp
iröng obi ber shäng së.

Tjlapga, tja iëp ber buk
sakshko llëme.

Tja bop parkaga iak beno
shäng dboy bop kong,
ga bor doyo iëp an ber
buk eshko llëm bakoe.

Pja koshër shäng wopjlú ÿyado
e kjïshko.

28 Tja woshrë iröng obi wlo ga
irboyo pinop bor kong,

tja iorop beno sök bop
bokshto ga tja ber
wopjlú, woowa llëme.”‡

29 »Pjeyoga, tja tjlä bomi
kong jlökoyo ga kuzi sira.
Bi tjlapga tek dënashko so
tjwlö ara David, e wolono,
ga jnenaba buke. Ga ba
sak li buk bi tjrëko obi.
30 Gueniyo ga e Sbö tjläkwo
laga. Miydara ga Sbö tjläno
ba kong jlökoyo li shäryë eni
kjluwe. Sbö tjläno ba kong ga
“Llono ga bop tjëyo tek ber
bop irgo li tjrëko pjlu wen
kjlara ber no pjluyo pja dik
bakoe” lara Sböre eni. 31 Eni
ga pjlu li weno ina shäng tjän
wleni, ga ina ga shinmotkono,
gueniyo woshrono iröng obi.
E kjïshko ga tjläno ga pjlu li,
e ie Sbörë ber buk sakshko
llëm, doyo ie an ber buk
eshko llëm, woshre iröng obi
kjluwe le. 32 Pjlu le li, e Jesús
layde. Era woshrara Sbörë
iröng obi, ga tjawa tjë jk Kong
beno löng e ñorwa jlöe laga.
33 E söra Sbörë to jem öötong
sirkeno beno sök ba tjok ba
orkwo këlkong, ga iara beno
tjwlö kësbange. Ga “Sbö Sëya,
e twër ber bop kong” lara
Data Sbörë ba kong jlökoyo
li, e twara beno ba kong. Ga
borwa go Sbö Sëya ichara ba
Warë ber kësbang borwa tjok.
Llëbo tjeng kës ñnami, kuromi
li e. 34-35 Dënashko ga David
tjlä ga

»“Tjlapga tjläno bor Tjlapgayo
kong ga

‘Pja tek wlar ber sök bor
orkwo këlkong,

† 2:21 Joel 2.28-32. ‡ 2:28 Salmo 16.8-11.

äär jong bop moskwoga
zanor pjir guing,
eshko ga iër ber tjeng bop
wloshko, ichëp wlo' le
Tjlapgarë"Š le Daviddë
eni, to jem kjok dogo
llëm gueniyo.

³⁶ »Israel tjëyoga tjë jïkong,
tjëlkwö lër li kuzi yõtsoe. E
jlöe. Jesús zröromi pjang kjlös
go. Gueniyo ga iara Sbörë
beno shäng bi Tjlapgayo. No
pjluyo iche tjwe lara li e» le.

³⁷ Kuya lok ga woydono
ara, wosonkono ara erä.
Ga tjël lok Pedro kong, Sbö
tjëlkwö roy lagaga Jesús äska
llämo li kong ga «Pjeyoga,
¿llëye shäryërwa?» le.

³⁸ Kuya Pedrorë ga tjël
ba kong ga «Llëbo owa
shäryëmi löng li, e owa jlöe
lozi, ga rayozi, ga pjäy nom
kjarashko kjarashko, pjäy
wëba jer di roshko Jesucristo
ko go, owa pjang bomi go
li löya Sbörë ber dret wlo.
Eshko ga ba Sëya twe Sbörë
bomi kong jlökoyo. ³⁹ Tjëlkwö
ëre, e ber ëye rokara Sbörë
ber ba nopga wlo li kong
uunkong, bomi kong, bomi
wapga kong, ëye löng pjola li
kong bakoe» le.

⁴⁰ Pedro tjëlno ara obi,
nopga li poshduna tjëlkwö
oblë oblë go. Tjël ga «Nopga
löng eerishko wotjlik owa li
shdüya Sbörë. E kjishko ga
pjäy wotjlik baïya dik llëm,
pjäy opkjös nopga owa löng
lishko dwayo» le.

⁴¹ Eni ga ëye ba tjëlkwö
kjrono ga wara lok jer di

roshko tjë jïkong. E dbaryo ga
tjëlkwö kjaragaga beno doglo
sak dbäw dbäw pjloglo mya
(3,000) dik obi, ga tönö löng
bäm go li tjok. ⁴² Eshko jek
lëkong ga beno löng tjëlkwö le
Sbö tjëlkwö roy lagaga Jesús
äskarë li kuk, ga tön lok ëng
tjok ara ië wlo, syöshhtë Sbö
kong wlo bakoe.

*Jesús tjëlkwö kjaragaga, e
löng ëng tjok sorë*

⁴³ Sbö tjëlkwö roy lagaga
Jesús äska llëbo iydëba llëm
wleniyo shäryono oblë oblë
nopga li boksho ara. E
kjishko ga İna Jerusalén sop-
garë ga yëy le lok tjë jïkong.
⁴⁴ Ga Jesús tjëlkwö kjaragaga
tön tjeng ëng tjok İyado, ga
ba llëbo kës li shdüya lok ëng
kong. ⁴⁵ Kjong kjong kjok
tjok ga soyneya, kjong kjong
llëbo oblë tjok ga soyneya,
ga dburyo shdüya ëng kong,
kjone İ llëm ga twe lok ba
kong opkjimté wlo. ⁴⁶ Dbar
kjobi go ga tön löng Sbö u
zlong bäng. Löng ushko ga ië
lok ëng tjok, ga ba dli shdüya
ëng kong enido. Eshko ga löng
wopjlú, wotöy kjlara kjlara
kong. ⁴⁷ Sbö, e poshrëya lok
ara. Ga nopga oblë beno
wopjlú ba tjok uunkong.
Dbar kjobi go ga nopga döya
Sbörë obi ber ba nopga wlo.
Ga Jesús tjëlkwö kjaragaga tön
jek këgong këgong.

3

*Domer sök töshko jëk llëm
wleniyo kojona Pedrorë kjlara
Jesucristo dbo go*

¹ Dbar kjwara ga syöshtozlong dloyo, dlo töy wleni ga Pedro, Juan, e jem löng Sbö u zlong bäng. ² Eshko ga domer sök töshko kjlara jëk llëm wleniyo, weno buk eni. Dbar kjwobi go ga sökoba tjwe Sbö u zlong bäng. U bäng jong eshko kjwara kowëba Wolësowa, iëba sök eshko li ëye jem opzrëk eshko ga kong dbur roke wlo le. ³ Pedro, Juan, e jem opzrëk löng eshko kjwlë ga kong dbur rokara ba kong. ⁴ İya lok drëng ga Pedro tjlë ba kong ga «¡Tjawa İzong!» le.

⁵ Eni ga İya beno sök drëng, kong dbur twero le ga koshe sök. ⁶ Gueniyo Pedro tjlë ba kong ga «Tja dbur llëm, dbur sho shöylör llëm bakoe. Gueniyo ga llëbo tjeng bor tjok li twër bop kong. Tja kong dbo twara Jesucristo, Nazaret so lirë. E go ga pja kojözong, pja jëkzong» le ba kong.

⁷ Eni ga shara Pedrorë ba orkwo këlëkong go, ga kojona. Jekdo eshko ga ba dreglo, e dbokjronoe. ⁸ Eni ga jek zrow shäng erä, kojongö shäng ba dre li go, eni ga jëktong, opzrëno jek Sbö u zlong bäng ba tjok lok. Jëk jong, zron jong, Sbö poshrëk arae. ⁹⁻¹⁰ Domer li ikoba sök eshko u bäng jong kjwara ko Wolësowa li zlong bäng, sök dbur rokë eshko enidoe. E kjishko ga shäng jëk, Sbö poshrëk ara li İya lok ga beno löng yëy le, polläktëng erä.

Pedro tjlëno nopga ara kong obi

¹¹ Eshko ga swlo kayo poptono li, Pedro, Juan, e raye woydë ame. Ga nopga löng kjlobi beno löng yëy le erä, ga tek zron jong tjwe löng lishko, Salomón Shto buk lishko. E ber buk Sbö u jong lishko. ¹² İya Pedrorë ga tjlë nopga löng kës li kong ga «Israel tjëyoga, ¿pjây beno löng yëy lëmi ega? ¿Tjawa İmi löng kjër egaro? ¿Woyotjİmi ga domer kjwe iororwa jëk shäng borwa woshko lëmire? Eni llëme. ¿Shäryororwa, tjawa jëk pjlo bek kjishko lëmire? Eni llëm bakoe. ¹³ Sbö, e Abraham, Isaac, Jacob, e Sbö, bi tjlapgaga tek dëdashko so Sbö bakoe. Ba parkaga Jesús, e iara beno kësbang, tjwlö ara. Gueniyo bomi kongda, e tjwlö llëme. Tworomi beno shäng no shdunggaga kong. Eni ga döya Pilatorë larashko ga “Woydërwa llëme” loromi. “Zrös pjang kjlös go” loromi eni. ¹⁴ No pjlo bek iak beno shäng dboy Sbö kong li, e woydoromi llëme. No rokoromi kjlara no zrök ä wleniyo, “Era dözi borwa kong dey” loromi eni. ¹⁵ Eni ga shji löng së laga li, e zröromie. Gueniyo ga woshrara Sbörë iröng obi, ga tjawa beno löng e İnorwa jlöe laga. ¹⁶ Eni ga domer kjwe poptono shäng, e miydoromi pjluë. Tjawa mär Jesús go. E kjishko ga domer kjwe dreglo dbokjronoe. Kjwe poptara Jesúsde, tjawa mär ba go kjishko, ga İmi löng wëlle.

¹⁷ »Pjeyoga, miydër ga

Jesús zröromi, e ichak Sbörë miydoromi llëm kjïshko, bomi tjlapgaga ommydono llëm bakoe. ¹⁸ Dënashko ga Sbö tjlëno ba tjlökwo lagaga kong ga bi pjlyo iche le li kong llëbo owa wen ara. Llëye shäryoromi ba kong li shäryono eni e kjïshko. ¹⁹ E kjïshko ga llëbo owa shäryëmi löng li, e owa jlöe lozï, ga rayozï, ga pjäy optwos Sbö kong dey, owa pjang bomi go li löya ber dret wlo. ²⁰ Shäryëmi eni ga pjäy iche Sbörë dbokjrë, ga Jesús, e dënashko ga kjrara Sbörë ber bomi pjlyo li, e iche ber shäng bomi tjok. ²¹ Eni gueniyo ga eerishko ga sök kjok dogo. Äär jong eni, llëbo uunkong, e kjlopswara Sbörë beno tjanglën guing. Tjlökwo lara ba tjlökwo lagaga tek dënashko sorë li beno eni.

²² »Dënashko ga Moisés tjlëno bi tjlapgaga kong eni. Tjlëno beno eni: «Tjlapga bomi Sbö, pjäy kong tjlökwo laga kjre bomi tjrëko kjlara, so tja kjoyoe. Llëye le bomi kong li kolozï uunkong. ²³ Eye omkolono llëm ga kje Sbörë ber sök ba nopga tjok ame»* lara Moisésdë eni.

²⁴ »Llëye wen eerishko dbaryo li lak tek dënashko Sbö tjlökwo lagaga uunkongdë, Samuel dwayo tek lëkong. ²⁵ Eni ga llëye lara Sbörë ba tjlökwo lagaga tek dënashko so kong jlökoyo li, e beno bomi kong, tjlökwo twara bomi tjlapgaga tek dënashko so

kong, beno iyado wlo li, e beno bomi kong bakoe. Dënashko ga Sbö tjlë Abraham kong ga «Tjëyo löng kjrina kjrina kjok kjwang jikong kjimtër, bop tjëyo tek ber bop irgo kjlara li kjïshko»† le. ²⁶ Eni ga ba Wa ichara Sbörëshko ga ichara bomi shwoy bäm go, pjäy kjlobi li kjimte wlo, llëbo owa shäryëmi löng li rayëmi wlo» le.

4

Pedro, Juan, e söraba tjlapgaga kong

¹ Ga Pedro, Juan, e tjlë löng oba kong wopro ga syöshtagaga Sbö kong ba pjeyoga kjïshko shrono löng eshko kjlöböso, Sbö u daga kägäyo tjok, saduceoga kjong kjong tjok bakoe. ² Pedro, Juan, e löng oba ping ga Jesús, e wolono, ga woshrono iröng obi, ga shji ëmdë ga wolonoshko ga shji woshre eni bakoe. E kjïshko ga shrono löng li iirkë ara ba kong. ³ E kjïshko ga shara lok, söra to no shdüzlöng uyo, ga bängzara lok eshko. Kjok sëng anmoyö kjïshko ga llgweya wëshko jä le. ⁴ Gueniyo ga ba tjlökwo kugaga löng li ara, ga ara eni, e omtjlökwo kjronoe. E tjok ga Jesús tjlökwo kjragaga shtëy domerga dö wleni ga öötong kop sak dbäw dbäw pjloglo shkëng (5,000) dik.

⁵ Wëshko ga tjlapgaga kësks li töno löng Jerusalén kjokyo, epga syöshtaga kägäyoga, judío tjlapgaga kjok

* 3:23 Deuteronomio 18.15, 18-19. † 3:25 Génesis 22.18; 26.4.

llgwegaga wleniyo kägäyoga, no pingga kjok llgwekklo tara Moisésdë go li kägäyoga bakoe. ⁶ Löng eshko li Anás, e syöshtaga kësbangyo, Caifás, Juan, Alejandro, epga syöshtaga kësbangyo li pjeyoga obi. ⁷ Eshko ga nopga ichara lok Pedro, Juan, e söya tek lönglishko dwayo. Ga shrono löngshko ga kojonga löng ba boksho. Eshko ga tjlapgaga li tjlë ba kong ga «¿Domer li poptoromi sorë? ¿Pjäy kong dbo twaga ërë no poptëmi eni wlo?» le ba kong lok.

⁸ Eni ga Pedro go Sbö Sëya shrono beno kësbang ba tjok, ga tjlë ba kong ga «Pjäy syöshtaga kägäyoga, tjlapgaga, ⁹ llëbo pjlú shäryororwa swlo sök kjlara kong, ga poptërwa sorë lëmi löng borwa kong eni. ¹⁰ Eni ga pjäy ommyidë wlo ga Israel tjëyoga uunkong ommyidë wlo bako ga lërwa ga kuzia. Domer poptono shäng pjlú ëre, e poptororwa Jesucristo, Nazaret so li dbo go. Zröromi pjang kjlös go kjupä li e. Zröromi, gueniyo woshrrara Sbörë iröng obi.

¹¹ »“Akkwo woydoromi pjäy u shäryagagarë llëm li, e iak beno buk bäm go, beno tjlwlo ara, oblë kjinmo.”*

Akkwo le li, e Jesús layde. ¹² Shji döga erë. Eye oblë iara Sbörë beno kjok ëre kjing go shji döya wlo llëme. E kjishko ga ëye oblë shji döya wlo drete» le ba kong eni.

¹³ İna tjlapgagarë ga Pedro, Juan, e tjlë löng dbo go ba kong, llëye bangkjre lok llëme. Miydara lok eshko ga epga kjok miydë llëm, oppino ara llëm bakoe. E kjishko ga kuya lok ga tjlë lok eni ga beno löng ba woyotjlik arae. Ga miydara lok ga Jesús shäng obishko ga epga jëktong löng däu ba tjok. ¹⁴ Eshko ga domer poptara li kojono shäng ba tjok eshko. E kjishko ga beno löng kjing, llëye le lok ga äe. ¹⁵ Eni ga ichara lok eshko dwayo. Ga epga beno löng tjoksa, ga tjlökwo kjlopswe lok ëng tjok kar kare. ¹⁶ Tjlë ëng kong ga «¿Domerga kjwe kong llëye shäryëy? Llëbo İydëba llëm wleniyo shäryara lok kësbang jlökoyo bi boksho, e miyde Jerusalén sopgarë uunkong. E jyö lëy ga äe. ¹⁷ Llëbo, e İey ber eni. Gueniyo ga tjlökwo le oba kong ame wlo ga kjweri kroyoywëy. Shji tjlë ba kong ga “Eeri jek lëkong ga Jesús roy lëmi ë kong ame” lëy ba kong eni» le.

¹⁸ Eni ga rokara tek iröng obi, ga tjlë ba kong lok ga «Pjäy Jesús roy lë ë kong ame, ga ëye pimi Jesús tjlökwo go ame bakoe» le.

¹⁹ Kuya lok ga tjlë ba kong ga «Woyotjlızi pjäydë om goshko. ¿Pjäy bangkjirako bäm gore, de bangkjirako li Sbö? ¿Kjone dey ber pjlú Sbö kong? ²⁰ Llëbo İnorwa, kurorwa li, e lăyworwarë İyado, tjawa ber löng kjing ga

* 4:11 Salmo 118.22.

äe» le.

²¹ Kuya tɔlapgaga lirë ga kroyoywara lok jek obi, gueniyo llëye shäryara ba tjok llëm, rayara to, shduna llëm bakoe. Shdüya lara, gueniyo Sbö poshrëkoba ara, llëbo ñaba to jek shäryono li kjïshko. E kjïshko ga shdüya ga bangkjre lok ara. ²² Domer poptara li, e lu pɔloglo sak pkëng (40) kjingsho tjok.

Jesús tɔlökwo kɔragaga syöshtono Sbö kong

²³ E irgo ga Pedro, Juan, e rayara lok toe. Eshko ga jek öötong löng ba pjeyoga Jesús tɔlökwo kɔragaga tönö löng lishko. Ga tɔlapgaga li tɔlëno ba kong llëro li lara lok ba kong pjire. ²⁴ Kura lok pjir ga syöshtono lok Sbö kong tɔjë jïkong. Tɔlë ga «Tɔlapga, pja borwa pɔluyo. Kɔpökwo, e shäryaga pjarë. Kɔk kjwang jïkong, e shäryaga pjarë. Dlung, e shäryaga pjarë. Llëbo tjeng eshko kës'li, e shäryaga pjarë bakoe. ²⁵ Bop Sëya kjïshko ga lorop borwa tɔlapga tek dënashko so David kong. Tɔlëno beno eni:

»“¿Tɔjëyoga tjeng kɔk kjwang jïkong'li,
e shdöktong iirkë ara egaro?

¿Wotɔlïk löng ‘¿Llëye shäryëy Sbö kong owa ga äe?’ le egaro?

²⁶ Pɔlupga, no kägäyoga,
e ëng tönö lok bi Tɔlapga wloyo,
bi pɔluyo iche le li wloyo bakoe.”†

²⁷ Jyã tak beno pjang ëre, e jlëe. Kɔpübäshko ga Herodes, Poncio Pilato, e tönö kɔk ëreshko Jerusalén kɔkyo Israel tɔjëyoga tjok, nopga judío llëm wleniyo tjok bakoe. Opyono lok Jesús, bop parkaga iak beno shäng dboy li wloyo. E kɔrorop. Borwa pɔlu ichëp lorop li e. ²⁸ Tek dënashko ga llëye shärye lok ba tjok'li, e miydrop, ga laga beno pjarë. Ga shäryara lok eni. ²⁹ Tɔlapga, is ga tjawa kroyoywëba arae. Ga tjawa bop parkaga ëre kjimtos bop tɔlökwo roy lë wlo, llëye bangkjërwa llëm wlo bakoe. ³⁰ Bop dbo go ga swlopga dwlomnezong. Llëbo ñydëba llëm wleniyo shäryos ara, bop parkaga iak beno shäng dboy Jesús li ko goshko» le lok Sbö kong eni.

³¹ Syöshtono lok pjir ga tönö löng lishko ga kɔk eshko jek dete yo wleni. Eni ga uunkong li go Sbö Sëya shrono beno kës'bang ba tjok, ga Sbö tɔlökwo le lok dbo go, llëye bangkjre lok llëme.

Jesús tɔlökwo kɔragaga ba llëbo shdönö ëng tjok

³² Eshko ga Jesús tɔlökwo kɔragaga uunkong wotɔlïk jong kɔrinaso. Eye wotɔlïk ga «Llëbo ëre, e botoya döe» le llëm, sogo uunkong. ³³ Ga Sbö tɔlökwo roy lagaga Jesús äska li, e jek löng Tɔlapga Jesús woshrara Sbörë iröng obi li lanyotkë dbo go oba kong. Ga uunkong li kjimte Sbörë ara. ³⁴ Llëye woydako ba kong

lok eshko drete. Olö ga ëye kjok tjok, u tjok, e soyneya, dburyo söya tjwe, ³⁵ ga twe Sbö tjlökwo roy lagaga kong. Eni ga shdöya lok kjone kjone löng llëye dret wleniyo kong.

³⁶⁻³⁷ Tjrëko domer shäng kjlara ko José. E Leví tjëyo, dlung tjrëko ko Chipre li so, kowe Sbö tjlökwo roy lagaga lirë Bernabé. Bernabé, e no wojega loklo. Pjlara ga kjok baïya soynena kjrina, ga dburyo söra, twara Sbö tjlökwo roy lagaga kong.

5

Ananías, Safira

¹ Domer shäng kjlara obi ko Ananías, ba boy ko Safira. Pjlara ga epga kjok soyneno kjrina bakoe. ² Eshko ga domer li tjlë ba boy kong ga «Dbur kjrër kjrina, ga llamo sör, twër Sbö tjlökwo roy lagaga Jesús äska kong, tworor uunkong wleni» le ba kong eni. Kuya ga «jölö» le. E irgo ga shäryara Ananíasdë eni.

³ Tweshko ga Pedro tjlë ba kong ga «Ananías, ¿Ä iorop tjwe bop go, pja wotjlik kjok li dburyo kjrëp kjrina wlo, pja jyörkë Sbö Sëya kong wlo ega? ⁴ ¿Kjok li, e bopoya llëmdo? ¿Eni kuzong ga soynenopshko ga dburyo bopoya llëmdo? ¿Pja opshäryë eni ega? Pja jyörkono nopga kong dö llëm, pja jyörkono Sbö kong bakoe» le.

⁵ Kuya ga jek rish buk töshko, ga wolonoe. Nopga omroy kuno kjlobi li beno

löng dete erä. ⁶ Eni ga dwlasga löng eshko li ëng tönö kjlëbö, shinmo doyo li popgara shwong go, söra jek sakshko, ga jnenae.

⁷ E irgo wop ara ga Ananías boy tek tjwe shäng eshko, gueniyo llëye shäryono li miyde shäng llëme. ⁸ Eshko ga Pedro tjlë ba kong ga «Los bor kong jlökoyo. ¿Bomi kjok soynenomi dburyo lara bop lanmarë li eni jlöre?»

«Ëng, tjwlö lara sorë li eni» le ba kong.

⁹ Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Pjây opyë wotjlik kjrinaso ëng tjok eni ega? ¿Tjlapga Sëya tjlïnomi eni ega? Këm kjoko ga bop lanma jnegaga löng sakshko li tek löng kjwlëe. Eni ga pja söya lok jongya sakshko, pja jneya lok eshko wlo bakoe» le.

¹⁰ Jekdo eshko ga jek rish buk töshko Pedro zlong bäng, ga wolonoe. Ga dwlasga li opzrëk tek löng kjwlë ga ïya ga Safira wolono buk, ga shira lok jek eshko dwayo, söra jek sakshko, ga jnena lok buk ba lanma zlong bäng. ¹¹ Eni ga Jesús tjlökwo kjragaga uunkong beno löng dete erä. Ga nopga omroy kuno kjlobi li beno löng dete eni bakoe.

Nopga poptono ara

¹² E irgo ga llëbo ïydëba llëm wleniyo shäryara Sbö tjlökwo roy lagaga Jesús äskarë oblë oblë oba bokshto ara. Eshkoshko ga Jesús tjlökwo kjragaga tön löng enido uunkong Salomón

Shto buk lishko. E ber buk Sbö u jong lishko. ¹³ Jesús tjlökwo kjrägaga woydëba ara ëmdë ga ëye oblë opyë tön ba tjok eshko llëm, bangkjre lok ara kjishko. ¹⁴ Eni ëmdë ga nopga ara mär beno löng Tjlapga Jesús go, ga ba tjlökwo kjrägaga tön jek këgong këgong, domer, walë.

¹⁵ Eshko ga swlopga shikoba ba ushko dwayo, sökoba tjwe irbo bäng, ie ba bukklo kjing go, llëm ga swlo sökklo kjing go. Pedro jek e go ga ba jyäglo pjë ba go sira kjwe le lok eni. ¹⁶ Nopga löng kjok shto oblë oblë soshko, Jerusalén kjokyo sor go, e tjwe jong Jerusalén kjokyo tira llëm, ba swlopga, nopga goshko Ä sëyaga, e söya lok eshko. Ga uunkong li poptono lok pjire.

Sbö tjlökwo roy lagaga Jesús äska li shdunaba ara

¹⁷ Eni ga İya syöshtaga kësbangyo, saduceoga löng ba tjok lirë ga ymoyotkara ara. ¹⁸ E kjishko ga Sbö tjlökwo roy lagaga shara lok, iara lok beno löng no shdüzlong uyo roshko. ¹⁹ Gueniyo kjok shkë ga Sbö parkaga kjok dogo so shrono shäng kjlara eshko, no shdüzlong uyo li u bäng döra, ga löng eshko li shira jek ey dwayo. Ga tjlë ba kong ga ²⁰ «Pjây nomo. Pjây opyos löng kojong Sbö u zlong bäng. Eshko ga tjlökwo ëre, shji ie Sbörë ber löng së İyado ba tjok li, e lëmi nopga kong pjire» le ba kong. ²¹ Eni kjok shröngto

ga öötong löng Sbö u zlong bäng, ga nopga löng eshko li pina lok.

E wopro ga syöshtaga kësbangyo, ba dboryagaga, e nopga rokono tjwe lan ëng tjok wlo, nopga rokara li, e judío tjlapgaga kjok llgwegaga wleniyo. Eni ga Judío Kajok Llgwegaga Këskësyö ëng tönö löng, ga nopga ichara to Sbö tjlökwo roy lagaga tjeng no shdüzlong uyo li kjrë le. ²² Gueniyo ga no dagaga li öötong löng no shdüzlong uyo li roshko ga ëye wlëna llëme. Ga roy söra tjwe löng iröng, ²³ tjlë kjok llgwegaga li kong ga «Tjawa opzrëno jek löng no shdüzlong uyo roshko, ga bängzak jong yötso, ga no dagaga obi bë löng u bäng li dë. Gueniyo u bäng li dörörwa ga këm kjër roshko ëye drete» le.

²⁴ Kuya Sbö u dagaga kägäyo, syöshtaga kägäyogarë ga wotjlik lok ga «¿Llëbo ëre, e pjir äär jong kjone?» le eni.

²⁵ Eshko ga domer shrono shäng kjlara, tjlë ga «jPjây wlëp llëme! Domerga zrëromi jek löng kjër roshko kjurgue bë löng oba ping träk llëm llöm Sbö u zlong bäng» le. ²⁶ Eni ga Sbö u daga kägäyo öör ba kjrë ba parkagaga tjok. Ga söra lok tek obi, gueniyo llëye shäryara ba tjok llëm, oba bangkjre lok ara, lökoba ak go le kjishko.

²⁷ Eni ga söra, iara lok Judío Kajok Llgwegaga Këskësyö tönö löng li bokshto, ga syöshtaga kësbangyo tjlë ba kong ga

28 «Tjawa tjlěno bomi kong jlōkoyo ga «Pjāy Jesús roy lě ě kong ame, ga Jesús tjlōkwo pimi ě kong ame bakoe» lororwa bomi kong. ¿Eni ga llěye shāryoromiro? Bomi tjlōkwo loromi Jerusalén sopga lōng kēs li kong, ga domer wolono li wloyo tjawarē lēmi eni bakoe» le.

29 Kuya Pedro, Sbō tjlōkwo roy lagaga Jesús āska llamo lirē ga tjlě lok ba kong ga «Sbō tjlōkwo kolorwarē dey, nopga īllēme. 30 Jesús zrōromi, lōromi pjang kjlōs go kjupā li, e woshrara bi tjlapgaga tek dēnashko so Sbō lirē irōng obi, 31 ga sōra, iara beno sōk ba orkwo kēlėkong, beno tjwlō kēsbang bi ichaga, bi dōga, Israel tjėyoga li, llēbo owa shārye lōng li, e owa jlōe le, ga raye wlo, owa pjang ba go li lōya Sbōrē ber dret wlo. 32 Ga tjawa beno lōng e īnorwa jlōe laga. Sbō Sėya beno shāng ba roy laga bakoe. E twara Sbōrē ba kolagaga uunkong kong» le.

33 Kuya lok ga iirkono ara, zrōya lok woydē erā. 34 Gueniyo fariseo sōk kjlara eshko ko Gamaliel, e no pingga kjok llgwekklo tara Moisésdē li go, e bangkjreba arae. Kojono shāng eshko, ga tjlě no dagaga lōng li kong ga «Domerga kjwe jek sōzī kjoko sira» le, ga sōrae. 35 E irgo ga tjlě tjlapgaga llamo tjeng li kong ga «Israel tjėyoga, pjāy sjėke. Llěye shāryėy domerga kjwe kong li, e woyotjlīy yōtso guing.

36 Woyotjlīzī ga domer weno shāng kjlara dēnashko ko Teudas. E opyono shāng tjwlō kēsbage. E irgo ga domerga tōno tjeng ba tjok doglo sak dbāw pjloglo pkēng (400) dik. Miga, e irgo ga zrōraba, ga llamo li shdōktonge. Eshko ga llēbo li pjitonge.

37 »E irgo ga öötong shji ko kjrēba dbaryoshko ga domer weno shāng kjlara obi ko Judas, e Galilea so. E irgo ga oba tōno ba tjok ara bakoe. Miga, e ěmdē zrōraba ga llamo li shdōktong bakoe.

38 »E kjīshko ga pjāy poshdun ga nopga kjwe wėyē, rayozī, shji opzrėk ba tjok llēme. Llēbo li, e sogo no wleni ga e pjir. 39 Gueniyo e Sbō ī wleni ga e zangga pjāydē llēme. Eni wleni ga pjāy opzrėk woydē Sbō wloyo llēme» le.

Kuya lok ga jlō lara, ga zrōra llēme. 40 Eni ga domerga li rokara, ga shpora ara no shpokklo go erā. E irgo ga tjlě lok ba kong ga «Pjāy nomo. Pjāy Jesús roy lě ě kong ame, ga Jesús tjlōkwo pimi ě kong ame bakoe» le lok ba kong. E irgo ga rayara toe.

41 Eshko ga Sbō tjlōkwo roy lagaga Jesús āska opshino lok tjlapgaga li bokshto wopjlúe. Opmydē lok ga Sbō kong ga epga shdungoba Jesús kjīshko li, e tjwlō ara. Ga iara Sbōrē shdungoba eni kjīshko ga beno lōng wopjlúe. 42 Eni ga dbar kjwobi go ga oba pīya lōng enido Sbō u zlong bāng, u kjwarashko kjwarashko bakoe. Jesús, e ichara Sbōrē

ber bi pjluyo sorë li roy pjlú le löng oba uunkong kong eni.

6

Domerga kjararaba doglo kjäk (7), parkë wlo

¹ Eshkoshko ga Jesús tjlökwo kjaragaga tjwe tön jong arae. Epga tjlä tjlökwo kjring pjök, kjong kjong tjlä Grecia so tjlökwo, kjong kjong tjlä hebreo tjlökwo. Ga nopga tjlä Grecia so tjlökwo li kjloshtë ara, tjlä ga «Kjwepga kjwe dli pjlorguë syäpga Grecia so kong ga twe chira anmoyö» le eni.

² Eni ga Sbö tjlökwo roy lagaga Jesús äska doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li, ba pjeyoga llamo tona löng uunkong ba tjok. Ga tjlä lok ba kong ga «Tjawa Sbö tjlökwo roy lagaga Jesús äska. Borwa pak rayërwa, tjawa ber löng dli pjlorgaga wlo ga äe. E bëy llëme. ³ E kjishko ga pjeyoga, domerga kjrozï bi tjreko doglo kjäk (7), miydëmi ga pjlú wleniyo, kjok miydë ara, go Sbö Sëya jlökoyo. E irgo ga kjrromi li ber löng pak li shäryaga. ⁴ Tjawara ber löng syöshtë, Sbö tjlökwo roy lë oba kong» le.

⁵ Kuya lok ga «jölö» le uunkongdë ga domerga kjarara lok eni. Kjarara li beno Esteban, domer go Sbö Sëya jlökoyo, e mär Jesús go eröe. Llamö beno Felipe, Prócoro, Nicanor, Timón, Parmenas, Nicolás. Nicolás, e Antioquíä so, gueniyo dëdashko ga kjlopswono beno shäng Sbö

tjlökwo söga judíoga tjok. ⁶ Kjarara lok irgo ga söra lok öötong löng Sbö tjlökwo roy lagaga Jesús äska shwoy, ga epga syöshtono Sbö kong ba kjishko, orkwo iono lok ba dlu kjing go, pak li twe ber ba kong wlo.

⁷ Dbar kjwobi go ga Sbö tjlökwo le lok ara, ga Jerusalén kjokyoshko ga ba kjaragaga tön jek këgong këgong. Tjlapgaga syöshtaga Sbö kong ba pjeyoga kjishko li ëmdë ga omtjlökwo kjrono ara bakoe.

Esteban sharaba

⁸ Esteban, e kjimtara Sbörë ara beno dbo ara, ga llëbo ÿydëba llëm wleniyo shärye kësbang oblë oblë oba bokshto ara. ⁹ Gueniyo kjong kjong omwoydono llëme. Epga opping löng judíoga syö uyo ko No Döktong Uyo. Epga Cirene so, Alejandria so, Cilicia so, Asia so bakoe. Lano Esteban tjok ara, ga ëng dboryono kar kare. ¹⁰ Gueniyo Esteban kjimte Sbö Sëyarë ara, kjok miydë ara e kjishko. E kjishko ga epga löng ba bokshtosshko ga dborye ga äe ¹¹ Eni ga nopga wlëna lok pjök mya, ba jyöyotkë wlo. Tjlä lok ga «Jlökoyo ga kurorwa pjlara ga Moisés läywara owa, Sbö läywara owa bakoe» le eni.

¹² Eni ga oba shdöra jong träk llëm, iirkë ara. Löng eshko li judío tjlapgaga kjok llgwegä wleniyo, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go bakoe. Eni

ga Esteban shara lok, söra jek, öötong shäng Judío Kajok llgwegaga Këskësyö tön löng lishko. ¹³ Eshko ga nopga wlëna pjök mya, ba jyöyotkë wlo. Tjlë lok ga «Domer kjwe tjlë arae. Sbö u kjwe läywe owa träk sira llëm, kjok llgwekklo tara Moisésdë li läywe owa bakoe. ¹⁴ Tjlëno kurorwa ga Jesús, Nazaret so li Sbö u pjik ber dret, shji iara Moisésdë jëk löng sorë li, e kjlopswe bakoe» le lok eni.

¹⁵ Eshko ga tjlapgaga, llamo sirkeno löng eshko li, Esteban ïya lok drëng ga bokkwo kãã shjiy, so Sbö parkaga kjok dogo so kjoyoe.

7

Esteban tjlëno Judío Kajok llgwegaga Këskësyö kong

¹ Eni ga syöshtaga kësbangyo tjlë Esteban kong ga «¿Tjlökwo lëba bop kjishko kës li eni jlöre?»

² «Pjeyoga, tjlapgaga, tja kuziã. Bi kjokë tek dënashko so Abraham sök Mesopotamia kjokyo, jekdë Jarán kjokyo llëm obishko ga Sbö Kësbangyo weno shäng ba kong eshko. ³ Eshko ga tjlë ba kong ga “Bop kjok, bop tjëyoga, e rayos ber, ga pja nom jek kjokyo kjone pin bop kong lishko” le. ⁴ Eni ga Abraham opshino Caldea kjokyo dwayo, ga to beno sök Jarán kjokyo.

»Ba data wolono irgo ga Abraham tek söra Sbörë shrono sök kjok ëreshko, eeri ga shji löng jüshko. ⁵ Gueniyo

sök jüshko ga kjok baïya dret, sëna kjok sira jüni ba dre shtoyo wlo ëmdë llëme. Gueniyo ga Sbö tjlëno ba kong jlökoyo. Tjlë ga “Kjok ëre twër ber bop kong, pja wolonoshko ga e ber bop tjëyo tek ber bop irgo li kong wlo” le. Eshko dbaryo ga Abraham wapga llëm obi. ⁶ Sbö tjlë ba kong obi ga “Bop tjëyo tek ber bop irgo li, e to löng kjok shto oblë, ga parkë oblë kong, ga bokrotkëba, opshik ga ä äär luyo pjloglo sak dbäw pjloglo pkëng (400). ⁷ Gueniyo ba bokrotkaga li shdun tjarë. Ga bop tjëyoga tjwe iröng kjok ëreshko, ga tja poshrëya lok jüshko” le Sbörë ba kong eni.

⁸ »Sbö tjlökwo twono Abraham kong, beno ïyado wloshko ga Abraham ichara ba doyo jyã të. E kjishko ga ba wa Isaac bukshko ga dbargwo kjwong (8) ga doyo jyã tara eni bakoe. Isaac omshäryono eni ba wa Jacob kong. Ga Jacob omshäryono eni ba wapga domerga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li kong. Israel tjëyo tjlapgaga tjwlö ara li epga.

⁹ »Kjïlara jüni ko José. Ba shjiyga uunkong ymorkono ba kjishko, ga soynena lok, söraba to Egipto kjokyo parkaga tjwlëk shäng wleniyo, gueniyo Sbö shäng José tjok. ¹⁰ Eshko ga song, shdungobashko ga döra Sbörë llëbo owa li dbo dorko dwayo, ga iara beno kjok miydë ara, woyde Egipto so pjलयorë pjlu

wlo. Ga iara pjlurë beno sök Egipto sopga uunkong kägäyo, ba parkagaga ichaga bakoe.

11 »E irgo ga pjli shrono ara Egipto kjokyo kjok kjwang jïkong, Canaán kjokyo bakoe. Eshko ga oba woydë arae. Bi tjlapgaga tek dënashko so löng kjok jÿshko obi ga woydë ara bako, dli llëm kjÿshko. 12 Gueniyo ga kuya Jacobdë ga Egipto kjokyo dli tjok ga bi dataga löng li ichara to eshko dli tjwlëk. Epga öör löng eshko e jä. 13 Ga öör pjloglo pjök goshko ga José tjlä ba kong lok ga “Tja José, bomi lëng” le ba kong. E go ga miydara ba pjeyogarë. Ga pjlu ëmdë, José, e tjëyo llërba miydara bakoe.

14 »E irgo ga ba data rokara Josërë tek ba pjeyoga uunkong tjok. Epga doglo sak kjäk kjingsho shkëng (75). 15 Eni ga Jacob to jek beno sök Egipto kjokyo, ga wolono buk eshko. Bi dataga li wolono beno löng eshko bakoe. 16 Gueniyo ba doyo söraba tek Siquén kjokyo, jnenaba beno tjeng eshko, sak eshko tjwlëna Abrahamdë dbur go, domer ko Jamor, e wapga kong.

17 »Sbö tjlökwo lono Abraham kong jlökoyo li dbaryo äätoshko ga Israel tjëyoga weno jong träk sira llëm Egipto kjokyo. 18 Eshko ga Egipto so pjluoyo poyono oblë, José, e ë miydara llëme. 19 Eshko jek lëkong ga bi tjlapgaga löng kës li jyäpwwara

ara, ga bokrotkara ara bakoe. Ichara dbo go ga ba wapga chilawa weno löng jä wleniyo li raye lok, wolon pjir wlo.

20 »Eshko dbaryo ga Moisés weno buk. Chida li wolësowa, ga dara ba data, ba mekerë buk ba ushko moglo mya. 21 E irgo ga rayara ba data, ba mekerë dbo goshko ga wlojrrara pjlu wa walë lirë, ga dara, kuna ba wa baïya wleni. 22 E kjÿshko ga Moisés, e kuno jem shäng Egipto sopga tjërëko, ga pina lok ara, kjok miydë ara Egipto so kägäyoga dik. E domer dbo ara, tjläga dbo ara bakoe.

23 »Moisés öötong lu pjloglo sak pkëngshko (40) ga wotjlıno u ik ba pjeyoga Israel tjëyoga löng lishko. 24 Jek shäng u ikshko ga Egipto so wlëna shäng kjlara, Israel tjëyo shpok kjlara träk llëme. Eni ga tjwlö shira Moisésdë, ga Egipto so li zrörae. 25 Ga wotjlık ga “Ëre goshko ga tja woyotjlıya bor pjeyogarë ga tja iaga Sbörë beno shäng ba dök jÿshko dwayo le lok” le. Gueniyo ga e woyotjlına lok llëme.

26 »Wëshko ga Israel tjëyoga wlëna löng do pjök ëngkjwë. Woydara ga ber löng wopjlı üng tjok, ga tjlä ba kong ga “¿Pjäy epenga dö ga pjäy ëngkjwë üng tjok ega?” le ba kong.

27 »Eni ga shäng ba kjlara kjwë li Moisés poskakza jek jong, ga tjlä ba kong ga “¿Pja iaga ërë beno shäng jÿshko borwa ichaga, borwa llgwega? 28 ¿Tja zröp woydë,

Egipto so zrörop kjupkeshko sorë ga eni lëpdo?" le. ²⁹ Kuya ga töktong, ga to jek Madián kjokyo, ga öötong beno sök eshko, no shto oblë so wleni. E irgo ga wapga do pjök.

³⁰ »Öötong lu pjloglo sak pkëng (40) obi ga dbar kjwara ga Moisés jëk shäng kjok dogro no llëmshko, Sinai dlupyo jong soshko. Eshko ga Sbö parkaga kjok dogo so weno shäng ba kong, kji sho pjë jong ri ri roshko. ³¹ Ga Moisés sëya llëm, kji sho pjë jong ri ri li ña kjïshko. İya woydë yötso ga öötong jek shäng soshko ga Sbö tjlë ba kong ga ³² "Tja bop data Sbö. Tja Abraham, Isaac, Jacob, e Sbö bakoe" le. Kuya ga bangkjre ara, dete erä, ga İya woydë ame.

³³ »Eshko ga Tjlapga tjlë ba kong ga "Bop drepkwota kjwe dözong. Klung sho shglëp shäng kjwe iak beno buk dboy bor kong. ³⁴ Bor nopga löng song Egipto kjokyo li İgör wëllë, kur ga kjloshtë ara, ga tja ter shäng ba döga. Eni ga pja ichër to Egipto kjokyo" le ba kong.

³⁵ »Dënashko ga ba pjeyoga tjlëno Moisés kong ga "İPja iaga ërë beno shäng borwa ichaga, borwa llgwegaga?" lara lok ba kong eni. Eni ëmdë ga Sbö parkaga weno shäng ba kong kji sho pjë jong ri ri roshko li ichara Sbörë ba kong, iche ber ba pjeyoga ichaga wlo, ber ba döga wlo bakoe.

³⁶ »Eni ga bi tjlapgaga tek dënashko so shira Egipto kjokyo dwayo. Llëbo İydëba llëm wleniyo shäryara oblë oblë Egipto kjokyo, Dlung Srëzrën buk lishko, kjok dogro no llëmshko bako, öötong lu pjloglo sak pkëng (40). ³⁷ Domer li tjlëno Israel tjëyoga kong ga "Pjäy kong tjlökwo laga kjre Sbörë bomi tjrëko kjlara, so tja kjoyoe"* le. ³⁸ Eni ga Israel tjëyoga löng kjok dogro no llëmshkoshko ga Moisés öör ëng tōno Sbö parkaga weno shäng Sinai dlupyo li tjok. Sbö parkaga li tjlëno ba kong, ga shji jëk sorë tjlökwoyo li lara ba kong, le bi kong wlo.

³⁹ »Gueniyo ga bi tjlapgaga tek dënashko so, Moisés woydara lok llëm, kolara lok llëm bakoe. Woydara lok ga to Egipto kjokyo iröng obi. ⁴⁰ Tjlë lok Aarón kong ga "Tjawa kong sböpga jyäglo shäryos pjök mya, tjawa söya wlo, Moisés, bi shiga tek Egipto kjokyo dwayo, e oto miydërwa llëm kjïshko" le lok eni. ⁴¹ Eni ga sögla wlënggla llgwoklë jyäglo shäryara kjlara. E irgo ga öng zröra, sho sura ba sbö li kong. Ga bë shäryara pjlara, ba sbö shäryara om go li poshrëkklo.

⁴² »E kjïshko ga epga rayara Sbörë, iara beno löng dbala poshrëk shara. E kjïshko ga tak beno pjang Sbö tjlökwo laga tek dënashko so li kjibokwoyo go eni:

* 7:37 Deuteronomio 18.15.

»“Israel tjëyoga,
 ¿pjây öör löng kjok dogro
 no llëmshko lu pjloglo
 sak pkëngshko (40) ga
 tja kong öng zröromi, sho
 suromi bor kongde?
 Llëme.

43 Bomi sbö Moloc syö uyo li
 sömirë bomi tjok.

Bomi sbö Refán dbalayo
 jyäglo li söromi bakoe.
 Llëbo jyäglo shäryoromi
 om go li, e poshrëmirë
 löng erä.

E kjïshko ga pjây ichër bomi
 kjok jÿshko dwayo
 to kjok ko Babilonia pjlor
 kalëkong.”†

44 »Bi tjlapgaga tek dënashko
 so löng kjok dogro no
 llëmshkoshko ga Sbö u shäryak
 öng kwota go li jong ba tjok
 ÿyado. “E shäryak jyäglo jÿni”
 lara Sbörë Moisés kong, ga
 shäryara lok eni. 45 Wolono
 lokshko ga Sbö u li kjrara ba
 wapgarë beno ba kong. Ga
 shrono tek löng Josué tjok,
 ga nopga kjok jÿshko so zana
 lokshko ga söya pjang ba
 tjok, tjëyoga oblë oblë kjara
 Sbörë kjok twe ba kong wlo
 lishko. Eni ga beno jong
 eshko äär jong Pjlu David
 dbaryo lishko. 46 E ñna Sbörë,
 ga beno pjlu ba kong. Ga
 David u shäryë woydë kjwara
 ber jong Jacob Sbö li kong wlo
 le. 47 Miga u li shäryaga beno
 ba wa Salomóndë.

48 »Eni ëmdë ga miydëy
 pjlu ga Sbö Tjwlö Kësbangyo,
 e opyë sök u shäryak norë
 roshko llëm, lara Sbö tjlökwö

laga tek dënashko so Isaíasdë
 sorë li eni. Tjlëno beno eni:

49 »“Sbö tjlä ga ‘Kjok dogo, e
 bor pjlu sökklo wleni,
 ga kjok ëre kjing, e bor
 kjupkwo shtoyo wleni.

¿Tja kong u shäryëmi llërba
 bor kong ga kjwördo?
 ¿Bor woshtozlong shtoyo
 ber jong kjone?

50 ¿Llëbo tjeng kës kjok ëre
 kjing go kjwe,
 e shäryaga tjarë bor
 orkwo om go go
 llëmdo?’ le Sbörë.”‡

51 »Pjây, llëye kumi woydë
 llëm, Sbö tjlökwö kolëmi
 woydë llëm bakoe. Pjây löng
 Sbö Sëya wloyo ÿyado. Pjây
 wotjlik löng bomi tjlapgaga
 tek dënashko so ñ dik. 52 Sbö
 tjlökwö lagaga ichak ba kong
 kës li irpjana lok, shdüya
 wlo. Eye tjlä shäng no pjlo
 bek tjwe li kjïshko ga zröra
 loke. Eni ga no pjlo bek li
 shronoshko ga pjây opyono
 beno löng ba wloyo, tworomi
 nopga owa kong, ga zrörabae.
 53 Pjây kong kjok llgwekklo
 tara Moisésdë li, e laga Sbö
 parkaga kjok dogo sorë
 Moisés kong, le bomi kong
 wlo. Eni gueniyo ga e kolëmi
 llëme» le.

*Esteban löra, zröraba ak
 go*

54 Kuya lok ga iirkono ara,
 kowo uë shmët iirdë Esteban
 kong.

55 Gueniyo ga Esteban go
 Sbö Sëya jlökoyo. Eni kuzong
 ga ÿya ga kjok dogo ga Sbö sök
 kälä lletilet, ga Jesús shäng ba

† 7:43 Amós 5.25-27. ‡ 7:50 Isaías 66.1-2.

zlong bäng, orkwo këlëkong.
⁵⁶ İya eni ga tjlë ga «İzã! İn ga kjok dogo roshwino, ga no to ter kjok dogo dwayo li shäng Sbö zlong bäng orkwo këlëkong» le.

⁵⁷ Gueniyo ga epga kwom-gwo bängzargö jong tuktëng, öö le lok dbo go, ga jek rish ba kjing go tjë jïkong. ⁵⁸ Eni ga shira lok kjok eshko dwayo, ga löra lok ak go, zröya lok wlo. Eshko ga dwlas shäng kjlara ko Saulo. Esteban rotagaga shwong ter lëkong li skwara lokshko ga e beno shäng shwong li dë.

⁵⁹ Löya löng ak go wopro ga Esteban syöshtono Jesús kong, tjlë ga «Tjlapga Jesús, bor sëya ëre wlokjrozong» le. ⁶⁰ Eni ga kjök torgö sök, ga tjlë dbo go ga «Tjlapga, llëbo owa shärye löng ëre wëyë, kjwepga shdum e kjïshko llëme» le. Lara eni pjir ga wolonoe.

8

1-2 Saulo omwoydono eni, Esteban, e zrökko le eni. Jesús tjlökwö kjrägaga kjong kjong, shinmo doyo iara to sakshko, ga slatong lok ara ba kjïshko.

Jesús tjlökwö kjrägaga irp-jana Saulorë

Eshko dbaryo jek lëkong ga Jesús tjlökwö kjrägaga löng Jerusalén kjokyo li irpjanaba, shdunaba arae. E kjïshko ga töktong to lok Judea kjokyo oblë oblë, Samaria kjokyo oblë oblë bakoe. Sbö tjlökwö roy lagaga Jesús äska lira töktong llëme. Epga beno löng Jerusalén

kjokyo. ³ Eshkoshko ga Saulo shäng Jesús tjlökwö kjrägaga li irpjang. Opzrëk jek u kjwara kjwara roshko, ga nopga dopshiya domer, walë, iche dbo go jongya no shdüzlong uyo roshko.

Jesús roy pjlu li öötong Samaria kjokyo

⁴ Gueniyo ga ëye töktong jek Jerusalén kjokyo dwayo ga beno löng Jesús roy pjlu lë kjone pogo, jëk löng kjone ga eshko.

⁵ Kjlara jüni ko Felipe. E to jek Samaria kjokyo kësbang nopga arashko ga Cristo ichara Sbörë li roy lara nopga kong, ⁶ llëbo İydëba llëm wleniyo shäryara ba kong bakoe. E kjïshko ga nopga tön jong träk llëm, ga llëye le li kuya lok yötsoe. ⁷ Eshko ga nopga goshko Ä sëyaga li poptara ara. Sëyaga li opkjë jek ba goshko dwayoshko ga sglik le erä. Nopga dre kuga llëm wleniyo, nopga jëk llëm wleniyo, e poptara bakoe. ⁸ E kjïshko ga kjok eshko ga nopga beno löng wopjlu anmoyö.

⁹ Gueniyo domer shäng kjlara eshko ko Simón. Dënashko ga e oppino shäng ybi, llëbo Ä sëyaga li go ara. Eni ga Samaria sopga jyäpgwara ara, opyono shäng tjwlo kësbange le eni. ¹⁰ Kuya lok yötso tjë jïkong, këskës chirawa bakoe. Tjlë lok ga «Domer ëre dbo kësbang, Sbö dik» le lok eni. ¹¹ Ga epga jyäpgwara lu pjloglo ara ba

Ä sÿyaga li go kuzong ga ba tjlökwo kjrara lok.

¹² Gueniyo ga Sbö ber no pjluyo sorë li roy pjlú, Jesucristo roy pjlú, e lara Feliperë nopga li kongshko ga e kjrara lok, ga wara jer di roshko, domer, walë.

¹³ Simón omtjlökwo kjrano, ga wara bakoe. Eni ga to opyono shäng Felipe yorkë ÿyado, wojeno to shäng llëbo ÿydëba llëm wleniyo shärye shäng kësbang oblë oblë li ik.

¹⁴ Ga Samaria sopga beno löng Jesús tjlökwo kjrägaga lëba li roy kuya Sbö tjlökwo roy lagaga Jesús äska löng Jerusalén kjokyo lirë ga Pedro, Juan, e ichara lok jek eshko. ¹⁵ Öötong löng eshko ga syöshtono Sbö kong, ba Sÿya iche ba tjlökwo kjrägaga Samaria so li kong wlo le.

¹⁶ Jesús tjlökwo kjrägaga li waraba Tjlapga Jesús ko go tjän, gueniyo go Sbö Sÿya tjwayde ba kong llëm obi.

¹⁷ Eni ga Pedro, Juan, e orkwo iono nopga li dlu kjing go, ga ba go Sbö Sÿya shrono beno kësbang ba tjok eni.

¹⁸⁻¹⁹ ÿya Simóndë ga tjlë Pedro, Juan kong ga «Bomi dbo kësbang kjwe twozĩ ber bor kong, kjwe go ga tja orkwo ië ë pogo dlu kjing go, ba go Sbö Sÿya tjwe ber ba tjok wlo. Pjäy kong dbur twër kjwe äska» le.

²⁰ Kuya Pedrorë ga tjlë ba kong ga «Llëye tjwlëp woydë li, e twaga Sbörë eröe. E kjishko ga bop dbur, e pjir bop tjok. ²¹ ÿya Sbörë ga pja wotjlik bëy llëme. E kjishko ga

pja iara beno shäng parkë ba kong borwa tjok llëme. ²²⁻²³ ÿn ga pja ymo ara, pja shäng bop wotjlik owa li dbo dorko obi. E kjishko ga llëbo owa shäryëp shäng ëre, e owa jlöe los, ga rayos, ga pja syöshtos Sbö kong. Eni ga owa pjang bop go li löya kjwe» le.

²⁴ Kuya ga tjlë ga «Pjäy syöshtos Sbö kong bor kjishko, llëbo owa lëmi li tjwe bor kong llëm wlo» le.

²⁵ Eni ga Sbö tjlökwo roy lara lok ara kjok eshko sopga kong. E irgo ga to tek löng iröng, Jesús tjlökwo roy pjlú lara ara kjok shto oblë oblë Samaria kjokyoshko obi, ga shrono tek löng Jerusalén kjokyo iröng obi.

Etiopía so wara Feliperë kjlara

²⁶ E irgo ga Sbö parkaga kjok dogo so tjlë Felipe kong ga «Pja poshäryos, pja jongya irbo jek jong Jerusalén kjokyo äar Gaza kjokyo li go» le. Irbo le li jek jong kjok dogro no llëmshko. ²⁷ Eni

ga poshäryono, ga toe. Jek shäng irbo ga domer wlëna jek sök kjlara Etiopía so, e tjlapga tjwlö kësbang, parkë sök dbur töngga kägäyo, ba pjlú walë Candace kong. Domer, e tek sök Jerusalén kjokyo dwayo, brik shäng Sbö poshrëk. ²⁸ Bojono tek sök iröng ba jëkklo go, to ba kjokshko wlo le, ga jek sök kjibokwo tara Sbö tjlökwo laga tek dënashko so Isaíasdë li lë.

29 Eshko ga Sbō Sēya tjlē Felipe kong ga «Pja jëkzong. Pja nom jek jëkklo kjwe zlong bäng» le. 30 Eni ga Felipe jek zron jong öötong ba zlong bäng. Kuya ga sök kjibokwo tara Sbō tjlökwo laga tek dënashko so Isaíasdē li lē ga tjlē ba kong ga «¿Lēp sök kjwe llē loklo miydēpde?»

31 «¿Pjilölgwega ērē bor kong llēm ga miydēr sorē?» le ba kong. Eni ga Felipe rokara jem sirkek sök ba tjok ba jëkklo roshko, ga jem öötong sök ba tjok. 32 Tjlökwo le sök li eni:

«E beno shäng kjing erä,
öng wlēp ushko so sökoba,
zrökoba wlo wleni.

Kjamo roshwino llēm,
öng wlēp ushko so
llgwoklē wleniyo
shtëba löngshko wleni.

33 Lāywaraba owa, ga
llgweraba bek llēme.

¿Shira kjok ēre kjing go dwayo
kjīshko ga
ba tjēyo tek ber ba irgo li
roy laga ber ērē?»*

34 Eshko ga tjlapga Etiopía so tjlē Felipe kong ga «¿Los bor kong sira ga e ēlayde Sbō tjlökwo laga tek dënashko so lirē, oplokdo om gore, de no oblē layde?» le.

35 Eni ga domer li pina Feliperē sök, tak pjang kjibokwo le li dwayo öötong Jesús roy pjilú li go. 36-37 Eni ga jek löng irbo wenzong ga

äär di bäng buk kjrina eshko ga domer li tjlē ba kong ga «Jūshko di tjok, īzong. ¿Tja wēp kjweshko ga buere?» le.†

38 Eni ga ba jëkklo söga ichara ba jëkklo slong. E irgo ga oplono lok pjöyīkong dishko, ga domer li wara Feliperē jer di roshko. 39 Opshino tēm di roshko dwayoshko ga Felipe söra Sbō Sēyarē to, ga īna domer lirē ame, gueniyo to jek sök wopjlú ba irbo bäng go. 40 Felipera weno shäng Azoto kjokyo, eshko ga jek shäng kjok kjrinishko kjrinashko Jesús tjlökwo roy pjilú lē oba kong aär jong Cesarea kjokyo.

9

Saulo kjlopswara Jesúsde beno ba tjlökwo kjranga

1 E wopro ga Saulo shäng Jesús tjlökwo kjranga kroyoywē ara, zrōya wlo le. E kjīshko ga öör shäng syöshtaga kësbangyo ik. 2 Ga tjlē ba kong ga «Tja jek woydē Damasco kjokyo. Eshko ga nopga jek löng Irbo Tjaglën go li wlēnor domer, walē kjlobi li shar, ga tek sör jūshko Jerusalén kjokyo, shdüy wlo. E kjīshko ga woydēr ga tja kong kjibokwo twēp kjwöbö, twēr judioga syō uyo jong kjok eshko li kägäyoga kong, tja kjimte lok wlo» le. Eni ga kjibokwo twara ba kong, ga jek Damasco kjokyo.

* 8:33 Isaías 53.7-8. † 8:36-37 Tek dënashko ga kjibokwo ēre jyā shiraba oblē oblē ara. Ga kjone kjone tjlē ga «... le. Kuya Feliperē ga tjlē ba kong ga “Pja mār Jesucristo go jlökoyo ga pja wēr ga pjilú» le. Kuya ga tjlē ba kong ga “Woyotjlīn ga Jesucristo, e Sbō Wa” le.»

³ Eni ga jek shäng ääto Damasco kjokyo ga İya ga iök shjiy ter tjwe kjok dogo dwayo, jek lletlet, ga kopjrina iök shjiy lirë beno pjang pjribrie.

⁴ Jekdo eshko ga dgono jer rish buk tōshko, ga kuya ga ëbo tjlë ga «Saulo, Saulo, İtja irpjam ega?»

⁵ «Tjlapga, İpja ë?»

«Tja Jesús. Irpjam to shäng wle, e tja.* ⁶ Pja kojōs, pja jongya opzrëk jek Damasco kjokyo. İläye shäryëp wlo İi, e İeba bop kong eshko» le ba kong.

⁷ Nopga jek löng Saulo tjok İi, ëbo tjlëno İi kura İok, gueniyo ëye İna İok İläme. E kjışhko ga beno löng sëya İläme. ⁸ E irgo ga Saulo kojono tōshko İi dwayo. Bokkwo roshwing ga kjok İgö İläme. E kjışhko ga shara İok ba orkwo go, ga söra to jek Damasco kjokyo. ⁹ Beno sök eshko dbargwo mya kjok İgö İläm, İë İläm, İläye İe İläm bakoe.

¹⁰ Domer sök kjlara Damasco kjokyo ko Ananías. E Jesús tjlökwō kjruga. Eshko ga Tjlapga Jesús weno shäng ba kong yoshko wleni, ga tjlë ba kong ga «Ananías.»

«İİlä?, Tjlapga» le ba kong.

¹¹ Tjlë ga «Pja nom Judas ushko, e jong irbo kowëba Irbo Pjlo Bek İi zlong. Domer sök eshko kjlara ko Saulo, e Tarso so. E sök syōshtë bor kong. ¹² Yoİno ga domer

shrono shäng kjlara ba shwoy ko Ananías, orkwo İë ba İlu kjing go wlo, kjok İgö obi wlo» le.

¹³ Kuya ga tjlë ba kong ga «Tjlapga, nopga ara tjlëno bor kong domer İëp shäng İi kjışhko. İläbo owa shäryara ara nopga kjrorop tjeng dboy bop kong löng Jerusalén kjokyo İi kong. ¹⁴ Ga shrono shäng jüşhko, ichaga syōshtaga kägäyogarë tek bop tjlökwō kjruga söya, shdüya wlo le eni» le ba kong.

¹⁵ Gueniyo ga Tjlapga Jesús tjlë ba kong ga «Pja nomo. Domer İi, e kjroror, bor roy İë oba kong wlo. E ichër jek nopga kjok shto oblë oblë so kong, ba pjlyuga kong, İsrail tjëyoga kong bakoe. ¹⁶ To shäng song bor kjışhko sorë İi pin ba kong om go» le.

¹⁷ Kuya ga jek öötong shäng Saulo sök İishko, ga opzrëno jek kjër roshko. Öötong shäng ba shwoy ga orkwo İono ba İlu kjing go, ga tjlë ba kong ga «Saulo, pja bor kjlara, Tjlapga Jesús, e weno shäng bop kong irbo, pja tek shäng İishko. Ga tja ichara bop shwoy, pja bokkwo poptër wlo, bop go Sbö Sëya tjwe ber kësbang bop tjok wlo bakoe» le.

¹⁸ Jekdo eshko ga Saulo bokkwo kjing go, İläbo İöno jer so mä zrërkwā kjoyo, ga bokkwo poptono beno pjlu İröng obi. E irgo ga kojono,

* 9:5 Tek dënashko ga kjibokwo ëre jyā shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjlë ga «“Tja Jesús. Irpjam to shäng wle, e tja. İläbo shäryëp shäng kjwe kjang bop kong, tja kolëp İläm ga pja opsrek shäng om goshko” le. Ga bangkjara Saulorë ara ga tjlë ba kong ga “İİläye woıdëp ga shäryër?” le. Kuya ga tjlë ba kong ga...»

ga wara Ananíasdë jer di roshko. ¹⁹Eni ga iono pjir ga dbokjrono obi.

Saulo Jesús roy lono Damasco kjokyo

E irgo ga beno sök eshko dbar kjwöböso, Jesús tjlökwo kragaga löng eshko li tjok. ²⁰Eshko ga öötong shäng judioga syö uyo oblë oblë roshko, ga tjlë oba kong ga «Jesús, e Sbö Wa jlöe» le to shäng enido.

²¹Nopga löng ba kuk kës li beno löng yëy le erä, tjlë lok ëng kong ga «Domer kjwe sök Jerusalén kjokyoshko ga to shäng Jesús tjlökwo kragaga irpjäng. Ga shrono tek shäng ëreshko epga shak, söya jongya twe syöshtaga kägäyoga kong wlo. ¿Kjwe e llëmdo?» le lok ëng kong eni.

²²Gueniyo Saulo tjlë shäng oba kongshko ga tjlë dbo ara jek këgong këgong anmoyö. Pīya oba kong wëñe ga bi pjlyo iche le Sbörë li, e Jesús jlöe. Kuya judioga kjok eshko so lirë ga beno löng kjing erä, dborye lok sorë miyde löng llëme.

²³Dbar kop ara ga judioga tōno löng, ga beno wotjlik kjrinaso, Saulo zröya wlo le eni. ²⁴Ga Damasco kjokyo kjëryo shäryak ak go pjribri kjókshko ga u bäng bäng tjeng pjök mya, nopga opshik kjok eshko dwayo wlo. Eshko ga u bäng dagaga iara lok beno löng eshko shkë dba, Saulo opshikleshko ga shaya, zröya wlo le eni. Gueniyo ga miydara Saulorë pjire.

²⁵E kjishko ga kjok shkë ga lona ba oppinggagarë jer kjër li poglo go pjlor kalëkong, shing kësbang roshko. Eni ga döktong toe.

Saulo shrono shäng iröng obi Jerusalén kjokyo

²⁶E irgo ga Saulo shrono tek shäng iröng Jerusalén kjokyo ga tön Jesús tjlökwo kragaga tjeng eshko li tjok lara, gueniyo bangkjrara lok ara, wotjlik lok ga «E kjlopswono beno shäng Jesús tjlökwo kragaga llëme» le.

²⁷Gueniyo shäng eshko kjlara ko Bernabé. Ga Saulo söra jek Sbö tjlökwo roy lagaga Jesús äska löng li shwoy. Ga Saulo, e Jesús ñno irbo jek shängshko sorë li, e läywara ba kong, Jesús tjlëno ba kong li kura le eni, ga shäng Damasco kjokyo lishko ga tjlëno Jesús kjishko ara, llëye bangkjrara llëme le Bernabérë ba kong lok eni bakoe. ²⁸Eni ga Saulo beno sök ba tjok Jerusalén kjokyo, ga jek shäng ba tjok, tjlëno Jesús kjishko ara kjone pogo, llëye bangkjrara llëme.

²⁹Tjlë ara, tjlökwo kjlopswë kar kar judioga tjlë Grecia sopga tjlökwo wleniyo löng li tjok. Gueniyo zröya wlo le lok eni. ³⁰Kuya Jesús tjlökwo kragagarë ga söra jek Cesarea kjokyo, e irgo ga ichara lok jek Tarso kjokyo.

³¹Eshko ga Jesús tjlökwo kragaga löng Judea kjokyo, Galilea kjokyo, Samaria kjokyo, e beno löng wopjlu, barwëba ara llëme. Ga tön jek këgong këgong, opping lok

jek kēgong kēgong bakoe. Sbō bangkjre lok ara, ga epga kjimte Sbō Sēyarē ara bakoe.

Eneas poptara Pedrorē

³² Pjlara ga Pedro to shäng kjok shto oblē oblēshko ga jek Sbō nopga löng Lida kjokyo li ik. ³³ Eshko ga domer wlēna buk kjlara ko Eneas, öötong lu pjloglo kjwong (8) ga dre kuga llēm, buk töshko ba bukklo kjing go erä. ³⁴ İya Pedrorē ga tjlē ba kong ga «Eneas, pja popte Jesucristorē. Pja kojōs, bop bukklo kjwe tōzong» le. Jekdo eshko ga kojongō shäng erä. ³⁵ İya Lida sopga, Sarón sopgarē ga kjlopswono beno Tjlapga Jesús tjlokwo kjruga.

Dorcas woshrra Pedrorē iröng obi

³⁶⁻³⁸ Kjok buk kjrina Lida kjokyo soshko ko Jope. Eshko ga Jesús tjlokwo kjruga sök kjlara walē ko Tabita, lēy Grecia so tjlokwo go ga Dorcas. Walē li jek to shäng llēbo shäryē oba kong pjlu İyado, oba song wleniyo kjimte ara bakoe. Pedro sök Lida kjokyoshko ga Dorcas shara swlorē, ga wolonoe. Ga shinmo doyo waraba pjir ga iaraba buk kjomo, kjēr jong kjwara roshko. Kuya Jesús tjlokwo kjragnarē ga Pedro shäng soshko Lida kjokyo lēba ga domerga ichara lok do pjök ba rokē. Öötong löng ba shwoy ga tjlē ba kong ga «Pja jek borwa tjok malinge» le.

³⁹ Kuya ga to jek ba tjok. Öötong shäng eshko ga söra

lok jem shinmo doyo buk lishko. Eshko ga syāpga kēs li tōno löng slar ēē, ga tek shrono löng Pedro zlong bäng. Dorcas sök sē obishko ga shwong sera, twara ba kong lok li pina Pedro kong, İya wlo. ⁴⁰ Eshko ga löng eshko li ichara Pedrorē uunkong jek kjoko. E irgo ga kjök torgō sök, ga syöshtono Sbō kong. E irgo ga bojongō sök shinmo shwo lēkong, ga İya ga tjlē ga «Tabita, pja kojōzong» le ba kong, ga buk li bokkwo roshwinoe. Pedro İya ga kojongō sök. ⁴¹ Eshko ga sök li orkwo shakza pjā, ga kojonga shäng. E irgo ga Jesús tjlokwo kjrägaga, syāpga li rokara, ga opzrēno jek löng kjēr roy. Eshko ga Pedro tjlē ba kong ga «Tabita shäng sē obi. İzİa» le. ⁴² Shinmo woshrra Pedrorē iröng obi roy shdöktong Jope kjokyo kjok kjwang jikong, ga nopga ara mär beno löng Tjlapga Jesús go. ⁴³ Domer sök kjok eshko kjlara ko Simón, e llēbo shäryaga öng kwota go. Eshko ga Pedro beno sök Jope kjokyo dbar kop ara Simón ushko.

10

Pedro, Cornelio

¹ Cesarea kjokyoshko ga domer sök kjlara ko Cornelio, e engkjwaga kägäyo. Tjwe Italia kjokyo dwayo, parkē sök Cesarea kjokyo, ga ba engkjwagaga kowēba Italia sopga. ² Domer, e Sbō poshräk shäng enido wleniyo, ba pjeyoga löng ba ushko li

eni bakoe. Ga dbur twe ara judíoga song, llëye llëm wleniyo kong ba kjimtoklo, ga syöshtë Sbö kong iyado. ³ Dbar kjwara dlo töy wleni ga ëbo ña wëlä gueniyo shji yoïno wleni. Eshko ga Sbö parkaga kjok dogo so weno shäng ba kong kjlara, ga tjlä ba kong ga «Cornelio» le.

⁴ İya ga beno shäng sëya llëm, İya beno shäng drëng erä. Eshko ga tjlä ba kong ga «¿Llä?, Tjlapga.»

«Bop syökwo li kura Sbörë, ga bop dbur tworop oba song wleniyo kjimtoklo li ña. E kjishko ga Sbö beno wopjlu bop tjok. Llëye shäryorop uunkong li, e beno ba kong ba sëngglo wleni. ⁵⁻⁶ No ichos kjlara jek Joje kjokyo. Domer sök kjlara eshko ko Simón, kowëba Pedro bakoe. E sök Simón oblë, llëbo shäryaga öng kwota go wleniyo, e ushko. U li jong dlung kjako. Simón Pedro li rokos tek jushko bop shwoy» le ba kong, ⁷ ga to jek ey dwayo.

E irgo ga ba parkagaga rokara Corneliorë tek do pjök, ba ëngkwaga kjlara tjok. Ba ëngkwaga li Sbö bangkjre ara, ga parkë shäng Cornelio tjok iyado. ⁸ Llëye shäryono ba tjok kës li lara ba kong pjir, ga ichara to jek Joje kjokyo.

⁹ Wëshko dlo dluw dik ga epga jek löng irbo bäng ääto Joje kjokyo shko ga Pedro jem sök ba u dbo kjing sdok li kjing go, syöshtë wlo le. ¹⁰ Eshko ga pjli ara, ië woydë,

ga kong dli shäryëba u roshko wopro ga llëbo ña, gueniyo shji yoïno wleni. ¹¹ Eshko ga kjok dogo İya jem drëng ga döktong beno jong oojong, ga llëbo ter tjwe pjang kjok dogo dwayo so kjinyoklo kjoyo, kjarbo kjrochak kjringgwo pkëng (4) beno pjang poglo kjoyo, lono ter pjang töshko.

¹² Roshko tjeng öng, äya kjloshko so, sënwa, llëbo uako wleniyo oblë oblë, llëbo uako llëm wleniyo oblë oblë bakoe.

¹³ Eni ga ëbo ybö kura pjlara, tjlä ba kong ga «Pedro, pja kojözong. Kjwe zrös, ga uozong» le.

¹⁴ Kuya ga tjlä ga «Lläme, Tjlapga. Llëbo uako llëm wleniyo, e uotë lläme» le.

¹⁵ Eshko ga ybö li kura jek pjlara obi, tjlä ba kong ga «Lläye iara Sbörë beno pjlu ba kong wlo li, e owa lep lläme» le.

¹⁶ Shäryono eni pjloglo mya. E irgo ga kjinyoklo kjoyo li poyono jem kjok dogo iröng obi.

¹⁷ Eshko ga Pedro beno sök wotjlik ara, woydë buke. Llëye ña, kura li llë loklo woyotjliya ara.

E wopro ga domerga ichara Corneliorë li öötong löng u li wlëk, ga kjimtaraba sira, ga wlënae. Öötong löng Simón ushko ga ¹⁸ tjläno lok dbo go, tjlä ga «Simón, ¿domer kowëba Pedro li sök jushkore?» le.

¹⁹ Eni ga Pedro shäng wotjlik llëbo ña, kura li kjiy obishko ga Sbö Sëya tjlä ba kong ga «Simón, tja kuzong.

Domerga tjwe löng bop wlëk doglo mya. ²⁰ Pja kojõs, pja oplõs jer dew ba ik. Pja jek ba tjok, ga “Tja jek llëme” lëp llëm, epga ichaga tjarë kjishko» le.

²¹ Kuya ga jer oplono töshko, tjlë domerga shrono löng li kong ga «Wlëmi löng li tja. ¿Pjây to löng llë?»

²² «Tjawa ichaga ëngkjwaga kägäyo ko Corneliorë. Domer, e pjlo bek, Sbõ poshrëk shäng enido wleniyo, roy pjlu judioga kong, woyde lok pjlu tjë jikong. Kjupke ga Sbõ parkaga kjok dogo so weno shäng ba kong kjlara, ga ichara bop wlëk, pja jek ba shwoy wlo, llëye lëp li kuya wlo» le ba kong.

²³ Kuya ga epga rokara jek kjër roshko, ga e shkëyo ga beno löng ba tjok eshko. Wëshko ga Pedro to jek ba tjok, ga Jesús tjlökwo kjragaga löng eshko Jope kjokyo li kjong kjong jek ba tjok bebi.

²⁴ Kjõshko ga jek öötong löng Cesarea kjokyo, koshe Corneliorë sök lishko. Eshko ga ba pjeyoga tona löng ba tjok, oba oblë ba miydë pjlu wleniyo mana beno löng ba tjok eshko bakoe. ²⁵ Pedro öötong shäng ba ushkoshko ga Cornelio opshik tek tjwe shäng ba wlokjre, ga kjök torgö, kujongö sök ba dre zlong, Pedro poshrëk wlo lara. ²⁶ Gueniyo Pedro tjlë ba

kong ga «¡Pja kojõzong! Tja no, so pja kjoyo eröe» le.

²⁷ Shäng lan ba tjok wopro ga opzrëno jek ba tjok u roshko, ga ina ga oba tönö tjeng ara eshko. ²⁸ Eshko ga tjlë ba kong lok ga «Miydëmi pjlu ga tjawa judioga borwa kjok ilgwekklo go ga tjawa tön nopga judio llëm wleniyo tjok llëm, tjawa äär ba ushko llëm bakoe. Gueniyo ga tja pina Sbörë ga ëye iara beno pjlu ba kong wlo li, e owa lër llëme. ²⁹ E kjishko ga tja rokoromishko ga tja to tek maling bomi shwoy, llëye loror eshko llëme. Eni ga tja rokoromi llëno miydër woydë» le.

³⁰ Kuya Corneliorë ga tjlë ba kong ga «Eeri ga öötong dbargwo pkëng (4), kjok eni ga tja sök syõstë bor ushko,* shäryër dlo töy enido wleni. Eshko ga domer weno shäng kjlara bor bokshto, shwong kälä shjiye. ³¹ Ga tjlë bor kong ga “Bop syökwo li kura Sbörë, ga oba song wleniyo kjimtorop sorë li ina. ³² No ichos kjlara jek Jope kjokyo. Domer sök eshko kjlara ko Simón, kowëba Pedro bakoe. E sök Simón oblë, llëbo shäryaga öng kwota go wleniyo ushko. U li jong dlung kjako. Simón Pedro li rokos tek jushko bop shwoy” le.

³³ »Eni ga nopga ichoror jekdo bop wlokjre, ga pja

* **10:30** Tek dënashko ga kjibokwo ëre jyä shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjlë ga «Eeri ga öötong dbargwo pkëng (4), kjok eni ga tja sök syõstë bor ushko, ga tja ië llëm Sbõ kong, shäryër dlo töy enido wleni.»

opshäryono pjlú, pja to tek. Eni ga tjawa löng jūshko tjë jikong Sbö bokso, llëye lara bop kong li lep borwa kong, kurwa wlo» le.

³⁴ Kuya ga tjlä ba kong lok ga «Era miydër kjwle ga shji tjëyoga oblë oblë woyde Sbörë uunkong, shji ber tjeng dboy dboy ame. ³⁵ Eni ga nopga kjok shto oblë oblë so ë pogo ba bangkjre, llëbo pjlo bek li shäryë wleni ga wlokjre Sbörë uunkong. ³⁶ Sbö tjlökwö ichono Israel tjëyoga kong, tjlä ga nopga uunkong pjlujo li, e Jesucristo, ga ba kjishko ga shji ber löng wlëp Sbö tjok ga pjluë.

³⁷ »llëye shäryono Judea kjokyo kjok kjwang jikong li, e miydëmi pjire. Bäm go ga domer weno shäng kjlara Galilea kjokyo ko Juan, tjlä ga «Woyde Sbörë ga shji wëba jer di roshko» le eni. ³⁸ E irgo ga Jesús, Nazaret so li weno shäng Galilea kjokyo. Go Sbö Sëya ichara Sbörë shrono beno kësbang ba tjok, ga kong dbo twara kësbange. Sbö shäng ba tjok kjishko ga to jek shäng llëbo pjlú shäryë, ga nopga tjeng Ä wloshko li poptara uunkong. ³⁹ Llëbo shäryara Jesüsdë ara Judea kjokyo, Jerusalén kjokyo bakoe. Ga tjawa beno löng e ñorwa jlöe laga.

»llëbo shäryara kës li irgo ga löra ba pjang kjlös go, ga zrörabae. ⁴⁰ Gueniyo öötong dbargwo mya ga woshrara Sbörë iröng obi, ga pina borwa kong, ñnwa

wlo. ⁴¹ Gueniyo ga pina oba uunkong kong llëm, ëye kjrara Sbörë ber e ñorwa jlöe laga li kong eröe. Woshrara Sbörë iröng obi irgo ga tjawa iono ba tjok.

⁴² »Tjawa ichara llëye ñorwa li roy lë oba kong, Jesús iara Sbörë beno nopga löng sëre, wolonore, e llgwegä lë oba kong bakoe. ⁴³ Tek dënashko ga Sbö tjlökwö lagaga löng kës li tjläno ba kjishko. Tjlä ga ëye mär ba go ga owa pjang ba go li löya Sbörë ber dret Jesús kjishko» le.

⁴⁴ Pedro shäng tjlä obishko ga nopga löng kës tjlökwö kuga li go Sbö Sëya shrono beno kësbang ba tjok. ⁴⁵⁻⁴⁶ Eni ga tjlä löng kjok shto oblë oblë so tjlökwö, ga Sbö poshrëya lok ara. Kuya Jesús tjlökwö kjragaga judiöga tek löng Pedro tjok lirë ga beno löng yëy le erä, ba Sëya twara Sbörë nopga judiö llëm wleniyo kong bako kjishko.

⁴⁷ Eni ga Pedro tjlä judiöga li kong ga «Nopga kjwe go Sbö Sëya shrono ba kong, shrono bi kong dik bakoe. ¿Eni ga wëy ga ä laga ërë?» le.

⁴⁸ Eni ga Jesús tjlökwö kjragaga judiö llëm wleniyo li rokara Pedrorë tek ba shwoy, we Jesucristo ko goshko wlo. Ga rokara lok Pedro kong ga ber sök ba tjok eshko dbar kjwöböso guing le.

11

Pedro lano Jesús tjlökwö kjragaga löng Jerusalén kjokyo tjok

¹ Eshko ga nopga judío llëm wleniyo Sbö tjlökwo kjrono li roy öötong Sbö tjlökwo roy lagaga Jesús äska kong, Jesús tjlökwo kjragaga obi löng Judea kjokyo uunkong li kong bakoe. ² E irgo ga Pedro shrono shäng iröng Jerusalén kjokyoshko ga Jesús tjlökwo kjragaga judío wleniyo kjong kjong iirkë lok ara ba kong, ³ ga tjlë ba kong ga «¿Pja öör nopga judío llëm wleniyo shwoy llëno? ¿Pja iono ba tjok ega?» le.

⁴ Kuya ga llëye shäryono ba tjok tek dämärshko li lara ba kong pjire. Tjlë ba kong ga ⁵ «Tja sök Jope kjokyo obishko ga tja sök syöshtë wopro ga llëbo ñnor wëlä, gueniyo shji yoïno wleni. Eshko ga kjok dogo ñn ga döktong beno jong oojong, ga llëbo ter tjwe pjang kjok dogo dwayo so kjinyoklo kjoyo, kjarbo kjrochak kjringgwo pkëng (4) beno pjang poglo kjoyo, lono ter pjang töshko, tja sök lishko. ⁶ Ga roñnor yötso, ga ñn ga roshko tjeng öng, äya kjloshko so, sënwa, llëbo uako wleniyo oblë oblë, llëbo uako llëm wleniyo oblë oblë bakoe. ⁷ Eni ga ëbo ybö kuror pjlara, tjlë bor kong ga “Pedro, pja kojözong. Kjwe zrös, ga uozong” le.

⁸ »Kur ga tja tjlë ga “Llëme, Tjlapga. Llëbo uako llëm wleniyo, e uotë llëme” lër.

⁹ »Eshko ga ybö li kuror jek pjlara obi, tjlë bor kong ga “Llëye iara Sbörë beno pjlu ba

kong wlo li, e owa lëp llëme” le.

¹⁰ »Shäryono eni pjloglo mya. E irgo ga kjinyoklo kjoyo li poyono jem kjok dogo iröng obi.

¹¹ »Jekdo eshko ga domerga shrono löng doglo mya eshko, ichara Cesarea kjokyo dwayo bor wlokrë. ¹² Eshko ga Sbö Sëya tjlë bor kong ga “Pja jek domerga shrono löng li tjok. Llëye woyotjlip guing llëme” le. Eni ga bi pjeyoga tjeng doglo tjer (6) ëre to jek bor tjok.

»Tjawa öötong löng Cesarea kjokyoshko ga domer wlënorwa sök kjlara ba ushko. ¹³ Ga domer li tjlë borwa kong ga “Sbö parkaga kjok dogo so weno shäng kjlara bor kong, ga tjlë bor kong ga ‘No ichos kjlara Jope kjokyo. Domer sök eshko kjlara ko Simón, kowëba Pedro bakoe. Rokos tek jüshko bop shwoy. ¹⁴ Eshko ga tjlökwo le bomi kong, pja döya Sbörë e go wlo, bomi pjeyoga löng bomi ushko uunkong li döya wlo bakoe’le bor kong eni” le.

¹⁵ »Tja shäng lan ba tjok lok kjwlë ga ba go Sbö Sëya shrono beno kësbang ba tjok, shrono bi kong dämärshko dik bakoe. ¹⁶ Eshko ga tjlökwo lara Tjlapga Jesúsde li woyoshrër kjwlë jä. Tjlëno ga “Juan, e no wono di goshko. Gueniyo dbar kjwöbö obi ga pjây go Sbö Sëya iche Sbörë tjwe ber kësbang bomi tjok” lara eni. ¹⁷ Dämärshko ga shji mär Tjlapga Jesucristo go ëre kong ba Sëya twara Sbörë.

Eshko ga twara nopga e kong eni bakoe. Eni kuzong ga eni llëme lër ga äe» le.

¹⁸ Kuya lok ga llëye lara ame. Ga Sbö poshrëra lok ara, tjlë ga «Nopga judío llëm wleniyo ëmdë ga kjimtara Sbörë. Llëbo owa shärye löng li, e owa jlöe lara, ga rayara, ga epga ber löng së iyado Sbö tjok» le.

Jesús tjlökwo kragaga löng Antioquía kjokyo

¹⁹ Esteban zröraba irgo ga Jesús tjlökwo kragaga löng eshko, e irpjanaba bakoe. Ga epga töktong to Fenicia kjokyo, Chipre kjokyo, Antioquía kjokyo bakoe. Kjong kjong öötong löng kjok shto oblë oblëshko ga Jesús roy pjlú lara oba kong, gueniyo judioga kong eröe. ²⁰ Gueniyo Jesús tjlökwo kragaga Chipre so, Cirene so löng Jerusalén kjokyo kjong kjong lira töktong to jongya Antioquía kjokyo. Öötong löng eshko ga Tjlapga Jesús roy pjlú lara nopga judío llëm wleniyo kong bakoe. ²¹ Eshko ga ba tjlökwo lagaga li kjimtara Tjlapga Sbörë ara. Eni ga kjok eshko sopga ara, ba tjlökwo tek dënashko dwayo kole löng li, e rayara pjir, ga mär beno löng Tjlapga Jesús go shara.

²² Roy kuya tjlökwo kragaga löng Jerusalén kjokyo lirë ga Bernabé ichara lok to Antioquía kjokyo. ²³ Öötong shäng eshko ga Iya ga epga kjimte Sbörë shäng, ga beno shäng wopjlúe. Eshko ga epga

poshduna uunkong, tjlë ga «Pjäy mär ber löng Tjlapga Jesús go eröe» le. ²⁴ Bernabé, e domer pjlúe. E go Sbö Sëya jlökoyo, ga mär shäng Sbö go eröe. Eni ga nopga ara kjimtara mär Tjlapga Jesús go.

²⁵ E irgo ga Bernabé to jek shäng Tarso kjokyo, Saulo wlëk. ²⁶ Wlëdashko ga söra to Antioquía kjokyo, ga beno löng eshko lu pjlara. Eshkoshko ga Jesús tjlökwo kragaga pina lok ara. Eshko ga Jesús tjlökwo kragaga kowëba Cristo nopga. Kowaraba eni bäm go eshko Antioquía kjokyo.

²⁷ Eshko dbaryo ga Sbö tjlökwo lagaga ba pjeyoga kong opshino kjlöbö to Jerusalén kjokyo dwayo jek öötong löng Antioquía kjokyo. ²⁸⁻³⁰ Kjlara ko Agabo. Eshko ga e kojono shäng, ga tjlë oba kong ga «Pjli tjwe ara kjok kjwang jikong» le. E miydara Sbö Sëya go.

Eni ga Jesús tjlökwo kragaga löng Antioquía kjokyo li wotjlino lok ba pjeyoga Jesús tjlökwo kraga löng Judea kjokyo li kjimtë. Tjlë lok ëng kong ga «Lëye twëy ga bue ga twëy» le. Ga kjimtara lok eni. Dbur tona li twara lok Bernabé, Saulo kong, ga söra lok, twara tjlapgaga Jesús tjlökwo kraga kägäyo löng Judea kjokyo li kong.

(Claudio sök pjlu kësbangyo dbaryoshko ga pjli lara li shrono ara jlöe.)

Jesús tjlōkwo kjrágaga shduna Herodesdē

¹ Eshko dbaryo ga Jerusalén so pjluyo ko Herodes. Eshko ga Jesús tjlōkwo kjrágaga kjong kjong irpjana, shdūya wlo. ² Ga nopga ichara Santiago zrōk drōng go, ga zrōrae. Santiago, e Juan kjlarayo. ³ Roy kuya judíogarē ga beno lōng wopjlúe. E kjīshko ga pjlung shosho suk pjir shāryak ba uukklo tjok llēm dbaryoshko ga nopga ichara Herodesdē Pedro shak bakoe. ⁴ Shara lok irgo ga ichara Herodesdē no shdūzlong uyo roshko. Ba dagaga lōng eshko kjrīnggwo pkēng (4), kjrīna kjrīna noyo doglo pkēng (4). Herodes wotjlīno ga sōya, llgweya oba bokshto dbar shrēzlong irgo jālara.

⁵ Eni ga Pedro buk kjērshko dak dak lē yōtso, gueniyo ga Jesús tjlōkwo kjrágaga lōng syōshtë dbo ara Sbō kong Pedro kjīshko.

Pedro shira Sbōrē no shdūzlong uyo roshko dwayo

⁶ «Shir bong jā» lara Herodesdē li shkēyoshko ga Pedro buk pē no dagaga tjeng do pjōk tjrēko, orkwo kjrochak kar kar drōng sho go, ga no dagaga llamo li lōng kēgong sit u bānglishko ba dē. ⁷ Eshko ga Tjlapga parkaga kjok dogo so weno shāng kjlara eshko, ga no shdūzlong uyo roshko iōk weno pjang kjwara shjiye. Eshko ga Pedro porwara, ga wollena, ga tjlē ba kong ga «Pja kojōs

malinge» le. Jekdo eshko ga drōng sho ba pjrikklo lok ba orkwo go jek lōn kjlulu erā. ⁸ Eshko ga tjlē ba kong obi ga «Bop shwong kop lēkong kjwe pjūzong. Bop drepkwota kjwe zrēzong» le, ga shāryara eni. Eshko ga tjlē ba kong jek obi ga «Pja popgos bop shwong ter lēkong kjwe go, ga pja tek bor irgo» le.

⁹ Kuya ga opshino jek ba irgo, gueniyo wotjlīk ga «¿Tja yoīkdo?» le. ¹⁰ Gueniyo jek lōng āar no dagaga lōng bām lishko ga dōktong lok jek, ga jek kjwara obi ga dōktong jek eni bakoe. E irgo ga āar jong no shdūzlong uyo u bāng bāngzak jong drōng sho go lishko ga u bāngli dōktong jek wles om go erā. Eni ga opshino jek lok kjoko. Jēktong lok wop tjokshko ga Pedro rayara Sbō parkaga lirē, ga beno shāng tjoksa.

¹¹ Eshko ga woshrē kjlay, ga tjlē ga «Era miydēr jlōkoyo ga Tjlapga, ba parkaga kjok dogo so ichara bor kong, tja dōya Herodes wloshko dwayo wlo, llēye shārye woydē judíogarē bor tjok li wen bor kong llēm wlo» le.

¹² Miydara pjir eni ga to jek María ushko, María, e Juan mekē, Juan, e kowēba Marcos bakoe. Eshko ga Jesús tjlōkwo kjrágaga tōno lōng syōshtë arae. ¹³ Öōtong shāng eshko ga u bāng bāng yora kjōw kjōw kjoko dwayo.

Kjoglo shāng parkē eshko kjlara ko Rode, e jek ba īk, e ē īya wlo le. ¹⁴ Kura ga

Pedro ybö. Zok ga u bäng li döra ba kong, gueniyo woowa llëm kjĩshko ga jek llet kjër roshko iröng ba rotë nopga tjeng syöshté li kong. Tjlë ba kong ga «¡Pedro shäng kjoko!» le.

¹⁵ Kuya lok ga tjlä ba kong ga «¿Pja skwëre llëro?»

«Llëme. Jläe» le ba kong eni.

Eni ga tjlä lok ba kong ga «E Pedro llëme. E ba daga Sbö parkaga kjok dogo so» le.

¹⁶ E wopro ga Pedro shäng u bäng bäng yok kjöw kjöw kjoko obi. Eni ga u bäng li döra lok, ga ñya ga bë shäng, ga beno löng sëya llëme.

¹⁷ Gueniyo Pedro orkwo poyono, pjäy kjinkozong loklo wleni, ga shira Sbörë no shdüzlong uyo roshko dwayo sorë li roy lara ba kong pjire. Pjir ga tjlä ba kong lok ga «Llëye shäryono bor kong li roy lëmi Santiago* kong, bi pjeyoga Jesús tjläkwo kjruga llamo li kong bakoe» le. E irgo ga opshino to jek kjok shto oblë.

¹⁸ Wëshko kjok shröng ga no dagaga li shdüktong pjang träk llëm no shdüzlong uyo roshko. Tjlë lok ëng kong ga «¿Pedro li oto, kjwono llong?» le. ¹⁹ E irgo ga llëye weno Pedro kong li kjakrokara Herodesdë ba dagaga li kong. Kjakrokara pjir ga tjlä ba kong ga «Miydaga ber pjäydë» le, ga nopga ichara ba zrök uunkong.

E irgo ga Herodes opshino to Judea kjokyo dwayo jek öötong shäng Cesarea kjokyo, ga beno sök eshko dbar kjwöböso.

Herodes wolonoë

²⁰ Eshko dbaryo ga Tiro sopga, Sidón sopga, e mär löng dli tjwläk Pjlu Herodes kjokyo li go eröe. Gueniyo Herodes iirkë sök ba kong ara. E kjĩshko ga epga wotjläno lok kjrinaso ëng tjok jek Herodes ik Cesarea kjokyo.

Domer shäng kjlara ko Blasto. E parkë sök Herodes dboryaga. Tiro sopga, Sidón sopga, e öör jong ba ikshko ga tjlä lok ba kong ga «Woydërwa ga Herodes ber wopjlu borwa tjok. E kjĩshko ga tjawa lan woydë ba tjok» le.

Kuya ga «Jölä» le ba kong, ²¹ ga dbar iara beno kjwara, Herodes ñya lok wlo.

Dbar li öötongshko ga Herodes doyono sök ba pjlu shwongyo go, pjuna pjang ga sirkeno sök nopga bokshto ba pjlu sökklo kjing go, ga tjläno arae. ²² Kuya lok ga öö le lok tjë jikong, tjlä lok ga «¡Tjlä sök kjwe, domer li tjläkdo llëme! ¡Kjwe sbö!» le. ²³ Eshko ga «Sbö poshrëmirë dey» lara ba kong lok llëm kjĩshko ga jekdo eshko ga Sbö parkaga kjok dogo so, Herodes iara beno sök swlo ara. Eni ga wolono to uaga shjuskrorë, ba shdungglo.

²⁴ E irgo ga Jesús tjläkwo kjrագaga tön jek këgong

* **12:17** Santiago le li, e Jesús lëng. E parkë sök Jesús tjläkwo kjrագaga löng Jerusalén kjokyo kägäyo.

këgong, ga Sbö tjlökwö shdär jong llaw pogo.

Pablo, Bernabé, e kjrara Sbö Sëyarë, ba pak shäryë wlo

²⁵ Bernabé, Saulo, ba pak shäryara lok pjir Jerusalén kjokyoshko ga opshino to lok ey dwayo, öötong löng Antioquía kjokyo iröng obi, ga Juan söra lok jek ba tjok bakoe. Juan, e kowëba Marcos bakoe.

13

¹ Antioquía kjokyo ga Jesús tjlökwö kragaga löng eshko li tjrëko Sbö tjlökwö lagaga wleniyo löng kjlöbö, no pinggaga Sbö tjlökwö go wleniyo löng kjlöbö bakoe. Kjlara ko Bernabé; kjlara ko Simón, e kowëba Kjlo Sî; kjlara ko Lucio, e Cirene so; kjlara ko Manaén, e kuno shäng Galilea so pjluvo Herodes tjok; kjlara obi ko Saulo. ² Eni dbar kjwara ga Jesús tjlökwö kragaga li töno löng Sbö poshrëk, ië llëm ba kong bakoe. Eshko ga Sbö Sëya tjlë ba kong ga «Bernabé, Saulo, e rokoror pak shäryë bor kong wlo. Eni ga kjozî ber tjeng dboy bor kong, pak li shäryë lok wlo» le.

³ Kuya lok ga shäryara eni. Jek löng syöshhtë obi, ga ië llëm bakoe. E irgo ga orkwo iono lok domerga do pjök li dlu kjing go, ber löng parkë Sbö kong li loklo, ga ichara lok to parkë Sbö kong.

Saulo, Bernabé, e löng dlung tjrëko ko Chipre

⁴ Eshko ga Saulo, Bernabé, e ichara Sbö Sëyarë jek äär jong Seleucia kjokyo, dlung kjako. Eshko ga opyono jek lok kjoyong kësbang roy, jek öötong pjono löng dlung tjrëko ko Chipre. ⁵ Eshko ga kjoyong tjyozlong kjokyo buk kjrina ko Salamina. Eshko ga opshino kjoyong roy dwayo, ga jek öötong löng judioga syö uyo lok eshko oblë oblë li roshko. Eshko ga Sbö tjlökwö lara lok oba kong. Juan jek shäng ba tjok bebi, ba kjimtaga wleni.

⁶⁻⁸ Eni ga jëktong löng eshko, öötong löng dlung tjrëko li worbo kalëkong ko Pafos. Kjek eshko ga judiö wlëna sök kjlara ko Barjesús, lëy Grecia so tjlökwö go ga Elimas. Domer, e ybi. Tjlë ga «Tja Sbö tjlökwö laga» le, gueniyo ichaga Sbörë llëme. E sök enido kjok eshko sopga ichaga ko Sergio Paulo li shwoy. Tjlapga no ichaga li, e kjok miydë ara. Eni ga Bernabé, Saulo, e rokara ba ushko, woyste ga Sbö tjlökwö le ba kong kuya wlo le. Eni ga epga öötong löng ba shwoy Sbö tjlökwö le, gueniyo ybi li omwoyde llëme. «Llëye le löng li kup llëm dey» le tjlapga no ichaga kong ara, mär ber shäng Jesús go llëm wlo.

⁹ Eshko ga Saulo, e kowëba Pablo bako, e go Sbö Sëya jlökwö. Eni ga ybi li iya beno shäng drëng ga ¹⁰ tjlë ba kong ga «Pja owa, pja jyö ara, pja so Ä kjoyo, pja llëbo pjlo bek li wloyo. ¿Sbö tjlökwö pjlu li

kjlopswëp bop jyõ go äär jong llonoro? ¹¹ E kjishko ga eeri ga pja shdüya Sbörë. Pja ber kjok ïgö ame, dlo kälä shjiy li ïp llëm äär jong llono jã» le ba kong.

Jekdo eshko ga Elimas beno kjok ïgö llëme. E kjishko ga beno shäng no wlëk, wlosöya wlo le. ¹² ïya kjok eshko so ichaga lirë ga Sbö tjlökwö kjrara. Ga beno shäng yëy le erä, Sbö tjlökwö kura li kjishko.

Sbö tjlökwö lara Pblorë oba kong Antioquía kjokyo buk Pisidia kjokyo worbo go lishko

¹³ E irgo ga Pablo, ba yorkagaga jek löng ba tjok li, e opshino Pafos kjokyo dwayo, ga jek kjong go äär pjë pjang Perge kjokyo, e Panfilia kjokyo obi. Gueniyo Juanda sano to jek iröng Jerusalén kjokyo. ¹⁴ E irgo ga epga opshino to Perge kjokyo dwayo, jek öötong löng Antioquía kjokyo. (Antioquía kjokyo, e ber buk Pisidia kjokyo worbo go.) Eshko ga öötong woshtozlong dbaryo ga opzrëno jek lok judíoga syö uyo jong eshko li roshko, ga sirkeno lok. ¹⁵ Eshko ga kjok llgwekklo tara Moisésdë li, e laraba, kjibokwo tara Sbö tjlökwö lagaga tek dënashko sorë li, e laraba bakoe. E irgo ga tjlapgaga löng judíoga syö uyo li no ichono tjlä ba kong ga «Pjäy tjlökwö lë woydë borwa kjimtoklo wleni ga lëmi ga pjluë» le Pablo kong,

ba yorkagaga löng li kong bakoe.

¹⁶ Eni ga Pablo kojono, orkwo poyono, pjäy kjinkozong loklo wleni, ga tjlä ga «Pjeyoga, lër bomi kong ga kuziã. Israel tjëyoga, tja kuziã. Judíoga llëm gueniyo Sbö bangkjрэ wleniyo, tja kuzi bakoe. ¹⁷ Dënashko ga bi tjlapgaga kjrara Israel tjëyo Sbö lirë, ber tjeng baiya wlo. Öötong löng Egipto kjokyoshko ga kjimtara, iara beno tjëyo kësbange. E irgo ga shira tek kjok eshko dwayo, ba dbo kësbang go. ¹⁸ Löng kjok dogro no llëmshko lu pjloglo sak pkëng (40) wopro ga kjimtara ara. ¹⁹ E irgo ga öötong löng Canaán kjokyoshko ga kjimtara tjëyoga tjeng eshko kjringsho kjäk (7) li pjik, kjok li twe ber ba kong wlo. ²⁰ Llëye lër shäng ère luyo öötong sak dbäw pjloglo pkëng kjingsho sak shkëng (450).

»E irgo ga kong nopga iara beno löng ba ichaga wleniyo äär jong Sbö tjlökwö laga Samuel dbaryoshko. ²¹ Gueniyo ga pjlu rokara lok kjlara Samuel kong, ba llgwek wlo. Eni ga kong pjlu twara Sbörë beno kjlara ko Saúl, e Cis wa, Benjamín tjëyo. Iara beno sök parkë lu pjloglo sak pkëng (40). ²² E irgo ga Saúl kjara Sbörë, ga David iara beno sök ba shtoshko. E woydara Sbörë ara, tjlä ga «David, Isaí wa li ïn ga domer pjlu bor kong, llëye woydër ga shärye bor kong eni» le.

23 »İu kop ara irgo ga David tjëyo weno shäng kjlara ko Jesús. E ichara Sbörë, Israel tjëyoga dök, lara jlökoyo dënashko sorë li eni. 24 Jesús wentë shäng oba bokshto llëm obishko ga Juan to shäng Sbö tjlökwo roy lë Israel tjëyoga uunkong kong. Tjlë ba kong ga “Llëbo owa shäryëmi löng li, e owa jlöe lozi, ga rayozi, ga pjây wër jer di roshko” le. 25 Ga Juan shinmotkë dbaryo döröshko ga tjlë ga “¿Pjây wotjlik ga domer koshëmi löng ber bomi pjluwo wlo li tja lë mire? Tja llëme. Gueniyo ga no tjwe bor irgo kjlara. Era tjwlo ara bor kjinmo anmoyö. Bek wlo ga tja ba drepkwota dök wlo llëm, e tjwlo ara bor kjinmo anmoyö kjishko”* le.

26 »Pjeyoga, pjây Abraham tjëyoga, pjây judío llëm gueniyo Sbö bangkjre löng enido wleniyo, tjlökwo ëre, e ber shji uunkong kong, shji döya Sbörë sorë, e miydëy wlo. 27 Jerusalén soppa, Jesús, e ë miydara lok llëme. Ba kägäyoga ëmdë ga ommyidono lok llëm bakoe. Woshtozlong dbaryo kjwobi go ga kjibokwo tara Sbö tjlökwo lagaga tek dënashko sorë li le lok, gueniyo llë loklo miyde lok llëme. Eni ga epga om go Jesús ichono shdungobashko ga llëye jyã tak dënashko li, e shäryono eni. 28 Eshko ga llëbo wlëya lok Jesús rotë wlo, ber zrökko wlo

lara, gueniyo llëye to wlëna llëme. Zok ga kjwe rayara to, gueniyo ga twara Pilato kong, iche zrökoba wlo. 29 Eni ga llëye jyã tak pjang Sbö kjibokwo go ba kjishko li, e shäryara lok pjire. Ga wolono pjang kjlös go irgo ga doyo lona ba tjlökwo kjragagarë ter töshko, ga iara lok beno buk sakshko. 30 Gueniyo woshrrara Sbörë iröng obi. 31 Zröydëba llëm obishko ga jek shäng Galilea kjokyo äär jong Jerusalén kjokyoshko ga ba tjlökwo kjragaga kjong kjong jek löng ba tjok. Ga woshrrara iröng obi irgo ga dbar kop ara ga Jesús weno shäng epga kong kop arae. Epga eerishko ga beno löng e İna lok jlöe laga.

32-33 »Llëbo roy pjlu lërwa bomi kong. Llëye lara Sbörë jlökoyo bi tjlapgaga tek dënashko so kong li, e shäryara pjir tjän. Jesús woshrrara iröng obi, tak pjang Salmo pjök li go sorë li eni. Tjlëno beno eni: »“Pja bor wa.

Eeri ga İkoba wëllë ga tja bop data jlökoyo.”†

34 »Woshrrara Sbörë iröng obi, doyo an llëm wlo, ber wolon ame wlo, lara Sbörë dënashko sorë li eni. Tjlëno beno eni: »“Llëye loror David kong jlökoyo li, e lër bop kong jlökoyo bakoe.”‡

35 »Sbö tjlökwo tjlëno e kjishko obi. Tjlëno beno eni:

* 13:25 Drepkwota döga lanyo, e tak pjang Mateo 3.11 go. † 13:32-33 Salmo 2.7. ‡ 13:34 Isaías 55.3.

»“Bop Wa iak beno shäng dboy bop kong li doyo iep an ber buk eshko llëme.”[§]

³⁶ »Jlökoyo ga David sök së obishko ga parkono ara ba pjeyoga kjishko, woydara Sbörë sore li eni. E irgo ga wolono, ga doyo iaraba beno buk sakshko, ba kjokëga zlong bäng, ga ano pjire. ³⁷ Gueniyo ga Jesús woshara Sbörë iröng obi lira doyo ano llëme.

³⁸ »Pjeyoga, tjlökwo lërwa bomi kong li ëre: Owa pjang bi go li löya Sbörë ga pjlu, llëye shäryara Jesúsdë li kjishko. ³⁹ Eye mär Jesús go ga ie Sbörë ber shäng pjlo bek ba bokso. Shji ie kjok llgwekklo tara Moisésdë lirë ber pjlo bek Sbö bokso ga äe. ⁴⁰ Pjäy sjëk, llëye lara Sbö tjlökwo lagaga tek dënashko sorë li wen bomi kong llëm wlo. Tjlëno beno eni:

⁴¹ »“Pjäy Sbö tjlökwo joywë ä, llëbo shäryër ga izi yötsoe. jPjäy sëya llëm, pjäy wolon! Pjäy löng së obishko ga llëbo shäryër kësbange. Lëba eni bomi kong wëlä ëmdë ga pjäy wotjlik ga ‘E shäryaga Sbörë’ lëmi llëme’ ”* le.

⁴² E irgo ga Pablo, Bernabé, e opshino jek judíoga syö uyo li roy dwayoshko ga nopga löng li tjlë ba kong ga «Woydërwa ga woshotozlong dbaryo tek këm kjwara go

ga llëye loromi li lëmi borwa kong jek obi» le. ⁴³ Nopga löng eshko li kjone kjone judío, llamo li wenoshko judío llëm wleniyo gueniyo kworkwono beno Sbö tjlökwo kjraga judíoga i dik. Ga opshino eshko dwayo pjirshko ga nopga to jek löng Pablo, Bernabé tjok ara.

Eni ga Pablo, Bernabé, e tjlë ba kong ga «Pjäy mär ber löng Sbö go, pjäy kjimtara ara kjishko» le.

⁴⁴ Öötong woshotozlong dbaryo kjwara obishko ga kjok eshko sopga shrono löng pjir sek, Tjlapga Jesús tjlökwo le li kuk. ⁴⁵ Gueniyo ga iya judíoga löng lirë ga oba shrono ara ga ymorkono lok ara, ga Pablo läywe lok owa, tjlë oba kong ga «Llëye le shäng li, e eni llëme» le.

⁴⁶ Gueniyo ga Pablo, Bernabé, llëye bangkjre lok llëm, ga tjlë ba kong ga «Tjawa iak löng Sbö tjlökwo ëre roy lë bomi kong bäm go, pjäy judíoga kong. Gueniyo pjäy omkuk woydë sira llëm, pjäy om go li opyë ber löng së iyado Sbö tjok woydë llëm bakoe. Eni kuzong ga tjawa to jongya ba lë nopga judío llëm wleniyo kong shara. ⁴⁷ Tjawa ichara Tjlapgarë ba tjlökwo tak pjang li go eni. Tjlëno beno eni:

»“Pjäy ioror beno iök shjiy wleni, nopga judío llëm wleniyo kong.

Nopga dār sorē li tjlōkwoyo
lēmi ba kong
äär jong kjok kjwang
jīkong wlo”»† le.

⁴⁸ Kuya nopga judío llēm
wleniyo lōng lirē ga beno lōng
wopjlúe. Tjlē lok ga «Sbō
tjlōkwo ère, e owa llēme» le.
Eni ga èye kjrara Sbörē ber
lōng sē iyado ba tjok wlo ga
tjlōkwo li kjrara.

⁴⁹ Eni ga Sbō tjlōkwo
shdōktong kjok eshko kjwang
jīkong.

⁵⁰ Gueniyo ga judíoga lōng
eshko li opyono beno lōng
Pablo, Bernabé, e wloyo, ga
lanyotkara lok owa walēga
tjwlō ara, judío llēm gueniyo
Sbō bangkjrē lōng enido
wleniyo kong, domerga tjwlō
ara kjok eshko li kong bakoe.
E kjīshko ga nopga tjwlō
ara li iirkono ara, ga Pablo,
Bernabé, e kroyoywara ara,
ichara to kjok eshko dwayo.

⁵¹ Eni ga Pablo, Bern-
abé, e opshino kjok eshko
dwayoshko ga ba dre
pjlungyo lōna lok beno tjeng
eshko, e ba wloyoga ber lōng
shdungko loklo. E irgo ga to
jek öötong lōng Iconio kjokyo
shara. ⁵² Gueniyo ga Jesús
tjlōkwo kragaga beno lōng
Antioquía kjokyo li, e beno
lōng wopjlú, go Sbō Sēya
jīlōkoyo bakoe.

14

*Sbō tjlōkwo lara Pablorē
Iconio kjokyo*

¹ Iconio kjokyo ga Pablo,
Bernabé, e öötong lōng judíoga

syō uyo jong li roshko ga Sbō
tjlōkwo lara lok wolēso nopga
lōng eshko li kong. E kjīshko
ga judíoga, nopga judío llēm
wleniyo, e omtjlōkwo kjrano
ara. ² Gueniyo ga judíoga
kjong kjong omtjlōkwo kjrē
woydē llēm, ga Pablo, Bern-
abé, e lanyotkara lok owa
nopga judío llēm wleniyo
kong. Kuya lok ga iirkono
ara. ³ Eni ga Pablo, Bernabé,
e beno lōng eshko dbar
kop ara, ga Tjlapga Jesús
tjlōkwo roy lara ara. Llēye
bangkjrara lok llēm, kjimte
Tjlapgarē le kjīshko. Ga kong
dbo twara kēsbang, llēbo
īydēba llēm wleniyo shārye
wlo. E go ga ikoba wēlē ga
domerga li ichaga Tjlapgarē
jīlōkoyo. ⁴ Gueniyo kjok eshko
sopga èng shdōno tjeng kkring
pjök, kjrina lōng judíoga tjok,
kjrina obi lōng Sbō tjlōkwo roy
lagaga Jesús āska tjok. ⁵ Eni
ga nopga ara, judíoga, nopga
judío llēm wleniyo, e wotjlīno
jong kjrinaso ba kägāyoga
tjok. Tjlē lok èng kong ga
«Kjwepga kjwe shay, shpoy,
lōy ak go, zrōy wlo» le lok eni.
⁶⁻⁷ Gueniyo ga miydara Pablo,
Bernabérē, ga töktong jek
öötong lōng Licaonia kjokyo.
Kjok eshko ga jek lōng Sbō
tjlōkwo roy pjlú lē oba kong
Listra kjokyo, Derbe kjokyo,
kjok shto oblē oblē lōng eshko
bakoe.

*Pablo lōraba Listra kjokyo
ak go*

⁸ Listra kjokyo ga domer
sök kjlara jek llēm wleniyo,

† 13:47 Isaías 49.6.

weno buk eni. ⁹ Ga Pablo tjwe shäng eshkoshko ga llëye le li kuya sök. Ga İya Pablörë drëng ga miyde shäng ga domer li mär Jesús go, poptë ga pjlú wlo. ¹⁰ Eni ga tjlë sök li kong dbo go ga «İPja kojös ber shäng bop dre go beke!» le ba kong. Kuya domer lirë ga kojono maling, ga jëktong.

¹¹ İya nopga löng eshko lirë ga öö le, ga tjlë lok Licaonia so tjlökwo go ga «Domerga kjwe, e sböpga kjlopswono beno no töshko so dik, ter beno töshko bi shwoy» le. ¹² Eni ga Bernabé, e kowara lok beno Zeus, ba sbö kësbangyo li e. Ga Pablo tjlëno ba kong ara kjışhko ga e kowara lok beno Hermes, e ba sbö Zeus tjlökwo laga kjışhko. ¹³ Eshko ga Zeus syö uyo jong kjok eshko li boksho ga no shäng kjlara syöshtaga Zeus kong. Ga sögla wlënggla söra pjök mya, nana söra ara bakoe. Syöshtaga li, nopga löng kës li, e wotjlino ga öng li zröya, sho suya, pjë dret, Pablo, Bernabé, e poshrëkklo lara.

¹⁴ Miydara Sbö tjlökwo roy lagaga Jesús äska lirëshko ga ba shwong dwlëkza lok aas, nopga li slan wlo. Eni ga opzrëno jek zron jong nopga löng kës li tjrëko, ga tjlëno lok dbo go. Tjlë ga ¹⁵ «İKjwe llë shäryomirë kjweniro? Tjawa no, so pjây kjoyo eröe. Tjawa shrono löng Sbö tjlökwo roy pjlú laga bomi kong. Lërwa bomi kong ga bomi sböpga kjwe tjwlö llëme. Wëyë, pjây kjlopswos ber Sbö Sök İyado

li tjok. E kjopkwo shäryaga, kjok uunkong shäryaga, llëbo tjeng kës li shäryaga bakoe. ¹⁶ Tek dënashko ga oba kjok shto oblë oblë so judío llëm wleniyo, e iara Sbörë beno löng jëk irbo woyde kjone pogo li go. ¹⁷ Gueniyo ga llëbo pjlú shärye jong bomi kong İyado. Shunyo ichaga bomi kong li e. Bomi dwla wen pjlú laga li e. Pjây dli ara, twe bomi kong kjışhko. Pjây löng wopjlú laga li e bakoe. Shärye jong eni, e Sbö jlkoyo miydëmi wlo» le.

¹⁸ Ga lara eni ëmdë ga nopga löng li, ba öng, e zröya woydë Pablo, Bernabé poshrëkklo jek obi, gueniyo shäryara lok llëme.

¹⁹ Eshko ga judiöga Antioquia so, Iconio so, e shrono löng eshko kjlëbö ga lano nopga li kong ara, ga iara beno löng wotjlük oblë. E kjışhko ga Pablo löra lok ak go, zröya wlo. Wotjlino ga Pablo wolonoe lara lok, ga dopshira lok jek kjok eshko dwayo, iara lok beno buk kjoko shwo lëkong. ²⁰ Gueniyo ga Jesús tjlökwo kragaga löng li töno eshko, ga Pablo kopjrina pjribrie. Ga buk li kojono, ga opzrëno jek kjok li roshko iröng obi.

Pablo, Bernabé, e jek löng Jesús tjlökwo kragaga İk obi

Wëshko ga opshino kjok eshko dwayo Bernabé tjok, ga to jek Derbe kjokyo. ²¹ Öötong löng eshko ga Sbö tjlökwo roy pjlú lara lok eshko. Ga tjlökwo li

kjrara nopga löng eshko lirë ara, beno löng Jesús tjlökwö kjrägaga.

E irgo ga Sbö tjlökwö roy lagaga Jesús äska li jek sano iröng Listra kjokyo, irgo ga Iconio kjokyo, irgo ga Antioquía kjokyo. ²² Kjek kjringsgwo mya lishko ga Jesús tjlökwö kjrägaga löng li kjimtara lok, dbo iara jek kégong. Tjlë lok ba kong ga «Pjäy mär ber löng Sbö go eröe. Shji äär ber löng Sbö sök no pjluyo iyado lishko wlo ga llëbo owa wen ara bi kong, e kuroy däw guing» le. ²³ Ga kjok kjrina kjrina ga nopga kjrara löng kjong kjong, ber Jesús tjlökwö kjrägaga löng eshko li kägäyoga wlo. Ga syöshtono, iono llëm Sbö kong pjir ga rokara lok Tjlapga Jesucristo kong, tjlë ga «Nopga ëre mär bop go eröe. Iërwa ber tjeng bop wloshko, dëp wlo» le.

²⁴ E irgo ga jek Pisidia kjokyo go, ga öötong löng Panfilia kjokyo iröng obi. ²⁵ Eshko Perge kjokyo ga Sbö tjlökwö roy lara oba kong pjir ga jer öötong löng Atalía kjokyo. ²⁶ Eshko ga opyono kjong roy to jek Antioquía kjokyo buk Siria kjokyo obi lishko. Dämär ga epga ichara Jesús tjlökwö kjrägaga eshko so lirë to parkë Sbö kong kjok shto oblë oblë, ga syöyoshtara lok, tjlëno ga «Sbö, Pablo, Bernabé, e iërwa ber tjeng bop wloshko, dëp wlo» lara lok ga toe. Eni ga ba pak li shäryara pjirshko ga to

jek iröng Antioquía kjokyo. ²⁷ Ga öötong löng eshko iröng obishko ga Jesús tjlökwö kjrägaga löng eshko li tona löng ba tjok. Ga llëye shäryara Sbörë ba tjok li roy lara lok ba kong pjire. Sbö tjlökwö lara nopga judío llëm wleniyo kong, ga kjrara lok sorë li roy lara ba kong pjir bakoe. ²⁸ Eni ga Pablo, Bernabé, e beno löng dbar kop ara eshko Jesús tjlökwö kjrägaga li tjok.

15

*Jesús tjlökwö kjräga
kägäyoga lano ëng tjok
Jerusalén kjokyo*

¹ Eshkoshko ga Jesús tjlökwö kjrägaga kjong kjong tjwe Judea kjokyo dwayo, öötong löng eshko Antioquía kjokyo ga ba pjeyoga Jesús tjlökwö kjräga li pïya öötong löng, tjlë ba kong ga «Bek wlo ga pjäy Jesús tjlökwö kjrägaga doyo jyä tē pjir, lara Moisésdë tek dënashko sorë li eni. Llëm ga pjäy döya Sbörë llëme» le löng eni. ² Kuya Pablo, Bernabérë ga beno owa ba kong, ga ëng dboryono ara kar kar Judea sopga li tjok. E kjishko ga Pablo, Bernabé, Jesús tjlökwö kjrägaga kjong kjong, e kjrara Jesús tjlökwö kjrägaga llamo lirë iche jongya Jerusalén kjokyo, Sbö tjlökwö roy lagaga Jesús äska shwoy, tjlapgaga Jesús tjlökwö kjräga kägäyoga löng eshko li shwoy bako, llëbo li llgweya lok wlo.

3 Eni ga ichara Jesús tjlōkwo kragaga löng Antioquia kjokyo lirë to jongya Jerusalén kjokyo. Ga jek löng Fenicia kjokyo go, Samaria kjokyo go bakoe. Eshko ga nopga judío llēm wleniyo öötong beno löng Jesús tjlōkwo kraga li roy lara lok ba pjeyoga Jesús tjlōkwo kraga eshko so kong, ga beno löng wopjlúe. 4 E irgo ga jek öötong löng Jerusalén kjokyo ga wlokjrara Jesús tjlōkwo kragaga eshko so, ba kägäyoga, Sbō tjlōkwo roy lagaga Jesús äska lirë. Eni ga llëye shäryara Sbörë ba tjok li roy lara lok ba kong lok pjire.

5 Gueniyo ga Jesús tjlōkwo kragaga li tjrëko ga fariseoga löng kjlōbö. Epga kjong kjong kojono löng, ga tjlē ga «Bek wlo ga nopga judío llēm wleniyo Jesús tjlōkwo kjrë woydëshko ga doyo jyā tēy dey, ga ichëy kjok llgwekklo tara Moisésdē li sök» le.

6 Eni ga Sbō tjlōkwo roy lagaga Jesús äska tōno tjlapgaga Jesús tjlōkwo kraga kägäyoga tjok, llëbo le löng li llgweya lok wlo. 7 Eni ga lano ëng tjok ara kar kar. E irgo ga Pedro kojono shäng, ga tjlē ga «Pjeyoga, miydëmi pjlu ga tja kjrara Sbörë tek dēnashko bomi tjrëko, ba tjlōkwo roy pjlu lē nopga judío llēm wleniyo kong, epga ëmdë ga omkuk ga tjlōkwo kjre wlo. 8 Ga shji wotjlīk bi pjluško sorë li miyde Sbörë pjire. E kjīshko ga nopga

judío llēm wleniyo omtjlōkwo kjonoshko ga Sbō Sëya twara ba kong, twara bi kong sorë ga eni, miydëy shji judiogarë e go wlo ga shäryaga Sbörë. 9 Nopga judío llēm wleniyo wotjlīno ga mär Sbō go erö ga owa pjang ba go li löna Sbörë beno dret, shäryara bi kong sorë ga eni. Eni ga epga iara beno tjwlo bishīya dik bakoe. 10 ¿Eni ga llëye woydëmi ga shärye Sbörë obi, tjlōkwo ëre kjrëmi wloro? Nopga judío llēm wleniyo iëmi kjok llgwekklo tara Moisésdē li sök lëmi woydë, gueniyo shji ëmdë ga omsōno ma, bi tjlapgaga tek dēnashko so omsōno ma bakoe. ¿Eni ga epga omsök sorëro? 11 Eni llëme. Miydëy ga shji döya Tjlapga Jesús dē, shji kjimte woydë kjīshko eröe lëy, ga epga eni bakoe» le.

12 E irgo ga Pablo, Bernabé, e tjlēno nopga löng li kong. Dbo twara Sbörë ba kong llëbo ÿdëba llēm wleniyo shärye lok nopga judío llēm wleniyo kong li roy lara lok ba kong pjire. E wopro ga kuya nopga lirë löng kjing erä.

13 Ga tjlēno lok pjirshko ga Santiago tjlē ga «Pjeyoga, tja kuzīa. 14 Simón* tjlēno bi kong ga nopga judío llēm wleniyo kjimtara Sbörë ara, ga epga tjrëko ga no kjone kjone kjrara beno ba nopga baīya. Shäryara bām goshko sorë li roy lara Simóndë bi kong pjire. 15 Dēnashko ga Sbō

* 15:14 Simón, e kowëba Pedro bakoe.

tjlōkwo lagaga omlono eni.
Tjlēno beno eni:

16 »“E irgo ga tja tjwe irōng
obi,
ga David tjēyo beno lōng tjwlō
llēm li,
e iēr ber lōng ba shtoshko
irōng obi,

so u toktong beno buk tōy
kojōy jem, poshāryēy ber
jong pjlú obi wleni.

17 Eni ga tja wlēya nopga judío
llēm wleniyorē.

Nopga kjrōror tjeng kjok
kjjwang jīkong li,
tja wlēya, ga ber lōng
botoya bakoe.

Tja Tjlapga Sbō. Tja omlē eni.

18 Loror beno eni tek
dēnashko.”†

19 »Eni ga bor kong ga nopga
judío llēm wleniyo optwono
Sbō kong li barwēy ame.

20 Epga kong kjibokwo tēy
kjjwara dey. E go ga lēy ba
kong ga dli llē twak sbōpga
jyāglo kong li uēy ame, ōng
zrōk kjjyotso skuya ī li sho uēy
ame, srēng llē uēy ame, ga shji
orkwosmono ē tjok llēm ga
shji pē ba tjok ame. 21 Tek
dēnashko ga kjok llgwekklo
tara Moisésdē li, e lēba lōng
kjok shto oblē oblēshko enido.
Ga woshtozlong dbaryo
kjjwobi go ga lēba lōng judiōga
syō uyo oblē oblē li roy» le.

*Kjibokwo ichak nopga
judío llēm wleniyo kong*

22 Eni ga tōno lōng lan li,
nopga kjjrara do pjōk, iche lok
jek Antioquía kjokyo Pablo,
Bernabé tjok. Kjjrara lok li
beno Judas, Silas. (Judas,

e kowēba Barsabás bakoe.)
Domerga do pjōk li tjlapgaga
Jesús tjlōkwo kjjraga kägāyo
wleniyo. 23 Ga kjibokwo tara
lok kjjwara, ga twara ba kong,
sōya jek ba tjok wlo. Kji-
bokwo li tjlē eni:

«Miga pjeyoga. Nopga
judío llēm wleniyo lōng
Antioquía kjokyo, Siria
kjokyo, Cilicia kjokyo,
“¿Pjāy yonde?” lērwa bomi
kong. Kjibokwo ēre ichērwa
jek bomi kong. Tjawa Sbō
tjlōkwo roy lagaga Jesús
āska, lanma tjlapgaga Jesús
tjlōkwo kjjraga kägāyoga.

24 »Roy kurorwa ga no
kjjong kjjong jūshko so lōng
borwa tjrēko li ōōr lōng
bomi shwoy ga pjāy bar-
wara ara, ba tjlōkwo lara li
go, ga pjāy beno lōng woydē
ara. Gueniyo epga ichaga
tjjawarē llēme. 25-26 E kjjishko
ga domerga kjjrōrorwa
kjjlōbō, ga ichōrorwa jek
bomi īk. Bernabé, Pablo,
e bi pjeyoga woydērwa
ara wleniyo. Epga opt-
wono beno lōng parkē
Tjlapga Jesucristo kjjishko,
ga zrōkobare, de zrōkoba
llēm, e miyde lōng llēme.
Epga ichōrorwa jek bomi
īk. 27 Ga Judas, Silas, e
ichōrorwa jek ba tjok, llēye
tak pjjang kjibokwo ēre
goshko li lanyotke lok om
go bomi kong wlo.

28 »Eni ga beno pjlú Sbō
Sēya kong, borwa kong ga
pjāy ichērwa kjok llgwekklo
tara Moisésdē li shāryē

† 15:18 Amós 9.11-12.

uunkong llëme. Llëye shäryëmi wlo li ëre döe: ²⁹ Dli llë twak sböpga jyāglo kong li uëy llëm; öng zrök kjoyotso skuya i li sho uëy llëm; srëng llë uëy llëm; shji orkwosmono ë tjok llëm ga shji pë ba tjok llëm bakoe. Shäryëmi uunkong eni ga pjäy jëk löng pjlo beke.

»Ber eni.«

³⁰ Eni ga domerga kjrara li toe. Öötong löng Antioquia kjokyo ga ba pjeyoga Jesús tjlökwo kjrara li tona lok eshko, ga kjibokwo söra lok jek li twara ba kong. ³¹ Eshko ga kjibokwo li lara lok ëng kong, ga beno löng wopjlú, ga dbokjrano jek obi e go. ³² Judas, Silas, e Sbö tjlökwo lagaga. Eshko ga tjlëno nopga löng li kong ara, dbo iara lok ara bakoe. ³³⁻³⁴ Ga beno löng dbar kop ara eshko. E irgo ga opshino to jek ba ichagaga shwoy iröng obi. Brikshko ga «jölö» lara ba pjeyoga lire ba kong. «Pjäy nom iröng wopjlú» lara lok ba kong bakoe.‡

³⁵ Gueniyo ga Pablo, Bernabé, e beno löng eshko Antioquia kjokyo. Tjlapga Jesús tjlökwo le löng oba kong, ga oba pīya löng ara. Jesús tjlökwo kjrara ga eshko so omshäryono kjlöbö eni bakoe.

Pablo, Bernabé, e opkjono dboy dboy

³⁶ Öötong dbar kop ara ga Pablo tjlë Bernabé kong ga

«Shji to bi pjeyoga löng kjok shto oblë oblë ik iröng obi, shji öör Tjlapga Jesús tjlökwo le kjone dö ga eshko, löng sorë iy wlo» le.

³⁷ Kuya ga tjlë ba kong ga «jölö. Gueniyo Juan söy bi tjok bebi» le. (Juan, e kowëba Marcos bakoe.)

³⁸ Gueniyo ga Pablo kong ga pjlu anmoyö llëme. Epga löng Panfilia kjokyo shko ga rayara Marcodë beno löng tjoksa, jëktong ba tjok ba pak shäryë ame.

³⁹ Eni ga ëng dboryono lok kar kar, ga beno löng wopjlú ëng tjok ame. E kjishko ga opkjono beno löng dboy dboye. Eshko ga Marcos söra Bernabéré jek ba tjok, jer dlung kjako, opyono kjoyong kësbang roy, ga jongya jong Chipre kjokyo. ⁴⁰ Pablo lira, Silas söra jek ba tjok. Brik lokshko ga Jesús tjlökwo kjrara ga löng li syöshtono Sbö kong, tjlë ga «Sbö, Pablo, Silas, e iërwa ber tjeng bop wloshko, döp wlo» le. E irgo ga opshino toe. ⁴¹ Jek öötong löng kjok shto oblë oblë Siria kjokyo, Cilicia kjokyo. Eshko ga ba pjeyoga Jesús tjlökwo kjrara löng li dbo iara lok Sbö tjlökwo go arae.

16

Timoteo jek shäng parkë Pablo, Silas tjok

¹ Eshko ga Pablo wlo öötong löng Derbe kjokyo, e irgo ga Listra kjokyo. Eshko ga

‡ **15:33-34** Tek dënashko ga kjibokwo ëre jyā shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjlë ga ««Pjäy nom iröng wopjlú» lara lok ba kong bakoe. Gueniyo ga Silas wotjlik ber sök eshko le, ga benoe.»

Jesús tjlōkwo kjruga wlēna shäng kjlara ko Timoteo, e mekē judío, Jesús tjlōkwo kjruga bako, gueniyo data judío llēm wleniyo, e Grecia so. ² Timoteo, e pjlúe le Jesús tjlōkwo kjruga lōng Listra kjokyo, Iconio kjokyo lirē. ³ Eni ga woyde Pablorē ga Timoteo jek shäng parkē ba tjok. Gueniyo ga miyde judióga eshko so uunkong lirē ga Timoteo doyo jyā tak llēm, data Grecia so kjīshko. E kjīshko ga barwe judiógarē llēm wlo ga Timoteo doyo jyā tara Pablorē pjire.

⁴ E irgo ga jek lōng kjok shto oblē oblēshko ga llēye lara Sbō tjlōkwo roy lagaga Jesús āska, tjlapgaga Jesús tjlōkwo kjruga kägāyoga lōng Jerusalén kjokyorē li, e lara lok Jesús tjlōkwo kjruga kong pjire. Ga tjlē lok ba kong ga «Tjlōkwo lara lok li shāryēy eni» le. ⁵ Eni ga Jesús tjlōkwo kjruga mär beno lōng Sbō go jek kēgong, ga dbar kjwobi go ga tōn jek kēgong kēgong.

Pablo domer Macedonia so ĩno kjlara, shji yoĭno wleni

⁶ Eshko ga Pablo wlo wotjlīno lok to Asia kjokyo, Sbō tjlōkwo roy lē eshko wlo lara. Gueniyo ichara Sbō Sēyarē jek eshko llēme. E kjīshko ga jek Frigia kjokyo go, Galacia kjokyo go, ⁷ öötong lōng Misia kjokyo gomyo. Eshko ga wotjlīno lok to Bitinia kjokyo lara, gueniyo ichara Jesús Sēyarē jek eshko

llēme. ⁸ E kjīshko ga jekdo bek, slano Misia kjokyo llēm, jer öötong lōng Troas kjokyo.

⁹ E shkēyo ga Pablo domer Macedonia so ĩno shäng kjlara, shji yoĭno wleni. Ga domer li tjlē ba kong ga «Rokēr bop kong sira ga pja tek Macedonia kjokyo, tjawa kjimtēp wlo» le. ¹⁰ Ga ĩna Pablorē eni irgo ga tjawa* tjlē ěng kong ga «Shji roke Sbōrē shäng eshko, ba tjlōkwo roy pjlú lēy kjok eshko soga kong» lērwa. E kjīshko ga tjawa poshāryono lōng jek bek Macedonia kjokyo wlo lērwa.

Lidia Jesús tjlōkwo kjrono

¹¹ Eni ga tjawa opyono kjong kēsbang roy, ga tjawa opshino Troas kjokyo dwayo, jek bek āär jong dlung tjrēko ko Samotracia. Wēshko ga tjawa jek āär lōng Neápolis kjokyo. ¹² E irgo ga tjawa jem Filipos kjokyo, e Macedonia kjokyo obi. Kjok eshko li ichaga Roma soga gueniyo Macedonia soga kong ga kjok e tjwlo ara. Ga tjawa beno lōng eshko dbar kjwöbösoe.

¹³ Öötong woshtozlong dbaryo ga tjawa opshino jek kjok eshko dwayo, tjawa āär lōng di kjako, kjoko shwo lēkong. Eshko ga judióga syōshtozlong shtoyo tjok kjwe lērwa, ga eni jlōe. Tjawa öötong lōng eshkoshko ga wlēnorwa ga walēga ěng tōno lōng kjlōbö eshko.

* **16:10** Kjibokwo ěre taga Lucasdē. Eshko jek lēkong ga Lucas jek to shäng Pablo tjok. «Tjawa» le e kjīshko.

Eni ga tjawa sirkeno lano löng ba tjok. ¹⁴ Eshko ga walë sök kjlara ko Lidia, e Tiatira so, shwong ko dingding shwëshwë tjwlo ara wleniyo soynega. E judío llëm wleniyo, gueniyo Sbö poshrëya enido. Sök borwa kuk eshkoshko ga pjlu iara Sbörë pjang ba tjlokwo roy le Paborë sök li kjre wlo. ¹⁵ E irgo ga wara jer di pjang eshko li roshko, ba pjeyoga löng ba ushko li tjok. E irgo ga tjle borwa kong ga «Tja ïmi ga Tjlapga Jesús tjlokwo kjraga jlökoyo ga rokër bomi kong sira ga pjây jek bor tjok, pjây ber löng bor ushko wlo» le.

Tjawa rokara jlökoyo, ga jlö lororwa ba kong, ga tjawa beno löng ba ushko.

Pablo, Silas, e bängzaraba no shdüzlong uyo

¹⁶ Dbar kjwara ga tjawa jek löng syöshtozlong shtoyo wloshko ga kjoglo weno shäng kjlara, parkaga tjwlek shäng pjir wleniyo. Kjoglo li goshko Ä sëya kjlara. Sëya li dbo go ga llëbo wen llono li le oba kong enido, ga potjwlekoba ba sogoga kong arae. ¹⁷ Kjoglo li jek shäng borwa irgo, ga öö le, tjle ë pogo kong ga «Domerga kjwe, e Sbö Tjwlo Kësbangyo parkaga. Kjwepga jek löng pjây döya Sbörë sorë laga» le. ¹⁸ Dbar kop ara ga shärye shäng eni. Eni ga dbar kjwara ga Pablo iirkono ba kong, ga bojono iröng, tjle sëya pjang ba go li kong ga «Ër bop kong

Jesucristo ko goshko ga pja opkjos kjoglo kjwe goshko dwayo» le.

Jekdo eshko ga kjoglo li raraya sëya lirë ga toe.

¹⁹ Gueniyo ga ïya kjoglo sogoga lirë ga beno dbur shak ba kjishko ame ga Pablo, Silas, e shara lok, söra jek dbo go öötong löng llëbo soynezlong, tjlapgaga kjok llgwega wleniyo li boksho. ²⁰ Eshko ga tjle lok tjlapgaga li kong ga «Domerga ëre judioga. Kjok ëreshko ga oba shdüya löng ara. ²¹ Shji piya löng ba sdëkwo baiya go. Shji Roma sopga kong ga tjlokwo le löng bi kong li, e kolako llëm, e shäryako llëm bakoe» le.

²² Eni ga nopga löng eshko ara li jek uunkong ba wloyo, ga tjlapgaga li nopga ichono ba shwong skwë, shpoya lok kjor no shpokklo go.

²³ Eni ga shpora lok irgo ga söra lok, iara beno löng no shdüzlong uyo roshko. Eshko ga tjlapgaga li tjle lok no daga shäng li kong ga «Bängzas, ga dos yötsoe» le. ²⁴ Kuya ga Pablo, Silas, e söra jek, zrëra öötong tjeng këgong rong anmoyö kjër äär pjirshko. Eshko ga kjordo zak jek lok këgong këgong ba dre bapkwö, ga ba dre li zrëra ber lok eshko, opshik llëm wlo.

²⁵ E shkëyo ga Pablo, Silas, e löng syöshtë, të Sbö kong, ga kuya nopga shdung tjeng ba tjok eshko lirë löng. Öötong kjok rong dik ga ²⁶ yo iano kësbang eshko. Eni ga u li sokö iona beno tre tre erä. Jekdo

eshko ga u bäng llë dōktong, roshwino drete. Ga dröng sho no pjrikklo li dōktong pjir bakoe.

²⁷ Eshko ga no daga li buk pë, ga wölleno buke. İya ga u li u bäng bäng dōktong beno lok oojong ga wotjlino ga nopga bängzak tjeng li töktong pjire lara. E kjışhko ga ba dröng söya pjang ba kwota roy li shira, opzrök wlo lara.

²⁸ Gueniyo ga İya Pablörë sök ga öö le ba kong, tjlä ga «İPja opzrök llëmel† İTjawa löng uunkong jüşhko!» le ba kong dbo go.

²⁹ Kuya no daga lirë ga tjlä ga «lök shjiy tek sözong» le ba kjimtaga shäng li kong, ga kjrarae. Eshko ga opzrëno jek maling zron jong äär jong Pablo, Silas shwoy, ga kjök torgö sök ba dre zlong, der arae. ³⁰ E irgo ga kojono, ga Pablo, Silas, e shira tjeng lishko dwayo. Eni ga tjlä ba kong ga «Tjlapgaga, İtja orwë llong? İTja där wlo ga llëye shäryër?»

³¹ «Pja mär Tjlapga Jesu-cristo go ga pja döya Sbörë, bop pjeyoga löng bop ushko uunkong li döya eni bakoe» le ba kong. ³² Eni ga Tjlapga Jesús tjläkwo lara lok ba kong, ba pjeyoga löng ba ushko uunkong li kong bakoe. ³³ Jekdo eshko ga söra no daga lirë jek di bäng buk eshko lishko, ga shpora lok bäng li, e kwoshkwara, kröna ba kong. E irgo ga no daga li wara

jer di bäng buk li roshko, ba pjeyoga löng ba ushko li tjok bakoe. ³⁴ Eni ga Pablo, Silas, e söra jek ba ushko, ga sënae. Eshko ga no daga li beno sök woowa llëm, ba pjeyoga löng ba ushko uunkong tjok, beno löng mär Sbö go kjışhko.

³⁵ Wëshko kjok shröng ga tjlapgaga kjok llgwegaga wleniyo li no dagaga ichono kjlöbö äär löng no daga sök no shdüzlong uyo li İk, Pablo, Silas, e döya wlo.

³⁶ Eni ga no daga li tjlä Pablo kong ga «Tjlapgaga kjok llgwegaga wleniyo li tjläkwo ichono bor kong, pjäy dör wlo le. Eni ga pjäy to ga bue. Pjäy nom wopjlüe» le.

³⁷ Gueniyo ga Pablo tjlä no dagaga shrono tjeng li kong ga «Tjawa Roma so kjibokwo tjok. Woydara ga tjawa llgwera kjwe kjok llgwekklo Roma so İ go. Gueniyo tjawa llgwera lok llëm ëmdë ga tjawa shpora lok ara nopga uunkong bokshto, ga tjawa bängzara lok no shdüzlong uyo roshko. İEni ga tjawa shiya woydë lütshko ega? İEni llëmel! Tjawa shiya lok wlo, woyde ga tek shiga epgarë om go dey. Lëmi ba kong eni» le.

³⁸ Eni ga no dagaga li to öötong löng tjlapgaga li shwoy ga roy lara ba kong pjire. Kuya lok ga beno löng söya llëm, Pablo, Silas, e kjibokwo tjok kjışhko. ³⁹ Ga tjlapgaga li jek öötong löng Pablo, Silas

† 16:28 Eshko dbaryo ga nopga löng kjërshko, e töktong ey dwayoshko ga ba dagaga zrökoba. «İPja opzrök llëmel!» lara Pablörë ba daga kong e kjışhko.

shwoy ga tjlē ba kong ga «Tjawa jnemi kēsbange» le. Eni ga dōrae. Eshko ga tjlē ba kong obi ga «Rokērwa bomi kong sira ga pjāy opshik borwa kjok ēreshko dwayo» le.

⁴⁰ Eni ga opshino lok no shdūzlong uyo roshko dwayo, ga jek oōtong lōng Lidia ushko. Eshko ga ba pjeyoga Jesús tjlōkwo kjraga li pjlorā uunkong, ga dbo iara bakoe. E irgo ga opshino to ey dwayo.

17

Tesalónica sopga woksera lōng ara

¹ Ga Pablo, Silas, e jek āār lōng Anfípolis kjokyo, e irgo ga Apolonia kjokyo. E irgo ga oōtong lōng Tesalónica kjokyo. Eshko ga judíoga syō uyo jong kjwara. ² Ga Pablo sgara shāng woshtozlong dbaryo kjwobi go ga opzrēk jek judíoga syō uyo roshko. Eni ga oōr shāng eshko woshtozlong dbaryo li pjloglo mya, ga lano ara nopga lōng li tjok. Sbō tjlōkwo tak pjang li ³ pjllōlgweya ba kong. Tjlē ba kong ga «Miydēy Sbō tjlōkwo ēre go ga no pjluoyo iche lara Sbōrē li shronoshko ga woyde ga shdungoba, wolon, ga woshre Sbōrē irōng obi. Jesús roy loror bomi kong, ga shāryono ba kong eni. No pjluoyo lēr shāng li e» le.

⁴ Eni ga judíoga kjong kjong omtjlōkwo kjrono. Grecia sopga ara Sbō poshrēk lōng enido wleniyo, walēga

tjwlō ara wleniyo ara, e omshāryono eni bakoe. Ga tjlōkwo kjragaga uunkong li beno lōng Pablo, Silas tjok.

⁵ Gueniyo ga ĩya judíoga omtjlōkwo kjrono llēm wleniyo lirē ga ymorkono ara. Eni ga to lōng irbo bāng go ga nopga owa oba barwē ā wleniyo, e tōna kjlōböso, kjok eshko sopga shdōya wlo, ie ber lōng wlēp llēm wlo. Ga wotjlīno ga Pablo, Silas, e lōng no sök kjlara ko Jasón li ushko lara. E kjīshko ga oōtong lōng ba shwoy ga opzrēno jek dbo go ba u roshko, Pablo, Silas, e shaya, sōya, twe nopga lōng li kong wlo, shdūya wlo lara, ⁶ miga wlēna llēme. Eni kuzong ga Jasón shara lok shara, ba pjeyoga Jesús tjlōkwo kjraga kjlōbö li tjok. Ga sōra lok dbo go, dopshiya lok ĩ, oōtong lōng tjlapgaga kjok llgweya wleniyo li shwoy. Eshko ga oō le lok ara, tjlē ga «Domerga to lōng kjok shto oblē oblē, nopga shdōya ber lōng wlēp llēm wlo li, e shrono lōng bi shwoy ēre bi barwaga. ⁷ Shronoshko ga wlokjrara Jasón jūrē oōtong lōng ba ushko. Kjok llgwekklo tara pjlu kēsbangyo sök Roma kjokyorē li, e bangkjre lok llēm, ie ber tjwlō llēm bakoe. To lōng tjlē ga pjlu oblē tjok le. E kowe lok Jesús» le.

⁸ Eshko ga llēye lara lok li kjīshko ga tjlapgaga, nopga lōng eshko li, e woksera tjē jikong. ⁹ E kjīshko ga Jasón, ba pjeyoga Jesús tjlōkwo kjraga,

e ichara lok oppotjwłĕk, e irgo ga rayara toe.

Berea sogga Jesucristo tjłĕkwo kjrono ara

¹⁰ E shkĕyo ga Pablo, Silas, e ichara Jesús tjłĕkwo kjrágaga eshko so lirĕ opshik jek Berea kjokyo. Öötong löng eshko ga opzrĕno jek judióga syō uyo jong eshko li roshko.

¹¹ Judióga löng Berea kjokyo li wotjłĕk owa judióga löng Tesalónica kjokyo li ĩ dik llĕme. Ga Jesús tjłĕkwo lara lok ba kong li kuya ga beno löng wopjłú, ga kŭywa lok obi. Eni ga dbar kjwobi go ga tjłĕkwo kura lok li ĩna lok Sbō tjłĕkwo kjibokwoyo go ara, llĕye lara Pablo, Silasdĕ li, e jlĕre ĩya lok wlo. ¹² Eshko ga judióga omtjłĕkwo kjrono ara. Grecia sogga omtjłĕkwo kjrono kjlaraso llĕm bako, walĕga tjwłō ara wleniyo, domerga bakoe.

¹³ Gueniyo ga Sbō tjłĕkwo roy le Pablorĕ shäng Berea kjokyo li roy kura judióga löng Tesalónica kjokyo lirĕ, ga jek öötong löng eshko ga nopga löng eshko li shdōra lok ara, beno löng włĕp ame. ¹⁴ Jekdo eshko ga Pablo ichara ba pjeyoga Jesús tjłĕkwo kjrágaga lirĕ opshik maling, jongya dlung sor go, brik to kjok eshko dwayo wlo. Gueniyo Silas, Timoteo, e beno löng Berea kjokyo obi. ¹⁵ Eshko ga Pablo yorkagaga öör löng ba tjok Atenas kjokyo. Ga Pablo beno sök eshko. Eni ga ba yorkagaga li sano jem iröng Berea kjokyo. Brik lokshko

ga Pablo tjłĕ ba kong ga «Pjāy tjłĕ Silas, Timoteo kong ga woydĕr ga tek tön bor tjok maling Atenas kjokyo jŭshko lĕmi ba kong» le.

Pablo Sbō tjłĕkwo lono shäng Atenas kjokyo, tjlapgaga kĕskĕs ko Areópago kong

¹⁶ Ga Pablo beno sök eshko Silas, Timoteo, e kosĕ. E wopro ga ĩya to shäng ga Atenas sogga sbōpga jyāglo shāryono trāk llĕm, ga wokserga shäng erä. ¹⁷ E kjĭshko ga öötong shäng judióga syō uyo jong eshko li roshkoshko ga tjłĕkwo kjlopswĕ ara nopga löng eshko li tjok, judióga, nopga judío llĕm wleniyo, gueniyo Sbō poshrĕk löng enido wleniyo tjok. Ga dbar kjwobi go ga öötong shäng llĕbo soynezlóng shtoyo ga tjłĕkwo kjlopswĕ ĕbo tjwe ba shwoy li tjok. ¹⁸ Eshko ga nopga tjeng kjring pjök ko epicúreo, estoico. Epga tjłĕkwo kjlopswĕ kar kar ĕng tjok ara, ba wotjłĕk om go li go. Ga Pablo tjłĕ li kuyashko ga tjłĕ lok kar kar ba tjok. Ga kjong kjong tjłĕ ĕng kong ga «¿Domer tjłĕgwang kjok miydĕ llĕm kjwe llĕ layde shäng?» le.

Eshko ga Pablo shäng Jesús roy pjłú lĕ ba kong, Jesús, e wolono, ga woshrara Sbōrĕ iröng obi le. E kjĭshko ga kjong kjong tjłĕ ga «Domer kjwe ĩn ga to shäng sbōpga shto oblĕ so roy shdök» le lok eni.

¹⁹ Eni ga söra lok öötong shäng tjlapgaga kĕskĕs ko Areópago li shwoy. Eshko ga

tjlē lok ba kong ga «Tjłkwo lēp shäng borwa kong tjaglēn li, e pīs yōtso borwa kong sira, miydērwa wlo. ²⁰ Kurwa ga tjawa kong tjłkwo lēp llēbo oblē dö, ga llē loklo miydērwa woydē» le.

²¹ Eshko ga Atenas sopga, nopga shto oblē so löng eshko li, e sgara löng llēye lēba tjwe tjaglēn li kuya wlo, lanyotke wlo eröe. Llēye oblē shärye lok llēme.

²² Eni ga Pablo kojono shäng eshko ba boksho, ga tjlē ba kong ga «Tjłapgaga Atenas so, in jłkoyo ga bomi sböpga, e bangkjrēmi äe. ²³ Tja jēktong bomi kjok jūshko ga bomi sböpga poshrēzlong shtoyo lok li inor pjire. Kjrina jūni ga sbö poshrēkklo jong kjwara eshko, tak pjang ba poglo go tjlē ga “Sbö miydēy llēm obi li, e poshrēkklo.” Eni ga Sbö miydēmi löng llēm li, e poshrēmi löng tjän, e ä miydēmi löng llēm gueniyo. E kjışhko ga tja shrono shäng ba roy laga bomi kong. ²⁴ E kjok ère uunkong shäryaga, llēbo tjeng kēs li shäryaga bakoe. E kjok dogo so, kjok ère so, e Tjlapga. E sök u shäryak norē li roshko llēme. ²⁵ Shji löng sē laga erē, shji tjwlō shrē laga erē, shji llēbo tjok kēs li twaga erē bakoe. Eni ga e opkjmto klo woydē llēme.

²⁶ »Dämärshko ga domer shäryara kjaraso döe. Gueniyo ba tjēyo tek ber ba irgo li wena trāk llēm, shdōktong to kjok shto oblē oblē uunkong kjok kjwang

jłkong. Tek dēnashko ga tjēyoga oblē oblē ber löng dbar kjwobi, ber tjeng kjone, e lara pjir tjän. ²⁷ Shäryara eni, ber löng ba wlēk wlo. To jēk löng kuya i wleni ga wlēya kjwe, shäng bi soshko ëmdē. ²⁸ Ga shji mär löng ba go, shji jēk laga erē bakoe. Ga pjāy tjreko tjłkwo wolēso tagaga tjeng kjłöbö. Epga omloño eni bakoe. Tjłēno ga “Shji uunkong Sbö wapga” lara lok eni.

²⁹ »Shji Sbö wapga kuzong ga Sbö, e so sböpga jyāglō shäryak dbur sho shōylōr go, dbur sho pjłublún go, llēm ga ak sho go kjoyo, e lēy eni llēme. E so llēbo shäryak norē ba wotjłik li go kjoyo llēm bakoe.

³⁰⁻³¹ »Dēnashko ga nopga llēbo shäryono bëy llēmshko ga shdüya Sbörē llēm, llēye miyde lok llēm kjışhko. Gueniyo dbar iara Sbörē beno kjwara, ber nopga löng kjok ère kjing go kēs li llgwezlong dbaryo wlo. Ga domer kjrara beno shäng kjlara, nopga llgweya bek wlo. E è miydēy wlo ga e wolono, ga woshrara Sbörē iröng obi. E kjışhko ga eerishko ga nopga löng kjone pogo, e woyde ga llēbo owa shärye löng li, e owa jlōe le, ga raye» le.

³² Ga domer wolono kjlara ga woshrono iröng obi le eni li kuya lok ga kjong kjong Pablo läywē owa, joywe jong erä. Gueniyo kjong kjong tjlē ba kong ga «Pja woydērwa

ga llëye lëp shäng li dbar oblëshko ga lëp borwa kong jek pjlara obi» le.

³³ Eni ga Pablo opshino eshko dwayo. ³⁴ Eshko ga kjong kjong jek Pablo tjok, ga beno löng Jesús tjlökwo kjragaga. Kjlara jüni ko Dionisio. Domer, e tjlapgaga kësäkës ko Areópago li kjlarayo. Jesús tjlökwo kjraga kjlara obi, e walë shäng kjlara ko Dámaris.

18

Pablo Sbö tjlökwo lono shäng Corinto kjokyo

¹ E irgo ga Pablo opshino to Atenas kjokyo dwayo, jek öötong shäng Corinto kjokyo.

² Eshko ga judío wlëna shäng kjlara ko Aquila, e Ponto so. Dënashko ga öötong sök Roma kjokyo, e Italia kjokyo obi. Eshko dbaryo ga pjlu kësbangyo ko Claudio li tjlökwo ichono, tjlä ga «Judíoga löng jüshko Roma kjokyo kjlobi li opshik drete» le. E kjëshko ga eeri ga öötong dbar kjwöbö ga Aquila opshino jek Roma kjokyo dwayo, öötong sök Corinto kjokyo ba boy Priscila tjok. ³ Ba pak baíya lok, e u shäryaga öng kwota go, Pablo i dik. E kjëshko ga miydara Pablörë ga jek öötong shäng ba shwoy ga beno shäng ba ushko, ga parkë ba tjok bakoe. ⁴ Eni ga äär woshtozlong dbaryo kjwobi go ga Pablo opzrëk jek judíoga syö uyo jong eshko li roshko. Ga lan judíoga löng li tjok, nopga judío llëm wleniyo löng li tjok bako,

tjlökwo le shäng li, e jlöe le lok wlo.

⁵ Ga Silas, Timoteo, e tjwe Macedonia kjokyo dwayo öötong löng ba shwoy. Eshko jek lëkong ga Pablo opyono Jesús tjlökwo roy lë dbar kjwobi go, opyono shäng e shäryë wlo eröe. Tjlë judíoga kong ga «Bi pjluyo iche le Sbörë li, e Jesús» le ba kong iyado. ⁶ Kuya judíogarë ga opyono beno löng ba wloyo, ga läywe lok owa arae. E kjëshko ga Pablo ba shwong pjloyono, pjloyo lon ber tjeng eshko wlo, e ba wloyoga ber löng shdungko wlo loklo. Ga tjlä ba kong ga «Pjäy shdüya Sbörë laga ber pjäydë om go. Miydaga ber tjarë ame. Tja Sbö tjlökwo roy lë pjäy judíoga kong ame. Tjlökwo li lër nopga judío llëm wleniyo kong shara» le.

⁷ Eni ga Pablo opshino judíoga syö uyo li roshko dwayo. Eshko ga domer sök kjlara ko Ticio Justo, e judío llëm wleniyo, gueniyo Sbö poshrëya enido. Ba u jong judíoga syö uyo li zlong bäng. Eni ga Pablo beno sök ba tjok eshko. ⁸ Kjek eshko ga domer sök kjlara obi ko Crispo. Domer, e judíoga syö uyo jong eshko li kägäyo. Ga Tjlapga Jesús tjlökwo kjrara, ba pjeyoga löng ba ushko uunkong li tjok. Corinto sopga omtjlökwo kjrono ara bako, ga waraba jer di roshko uunkong.

⁹⁻¹⁰ Shkër kjwara ga Tjlapga Jesús tjläno Pablo kong shji

yoïno wleni, tjlë ga «lïeye bangkjrep llëme. Tja shäng bop tjok ïyado. E kjïshko ga bor tjlökwo roy lep ïyado, pja kjinkë llëme. Ga nopga kjok ëreshko botoya ara. E kjïshko ga pja barwaga ërë llëm, pja kong llëbo owa shärye ërë llëm bakoe» le.

¹¹ Eni ga Pablo beno shäng Corinto kjokyo Sbö tjlökwo lë nopga li kong lu pjlara kjingsho bëy.

¹² Corinto kjokyo, e Acaya kjokyo obi. Dbar eshko ga Galiön, e parkë sök Acaya so ichaga. Eshkoshko ga öötong shäng Corinto kjokyoeshko ga judiöga ëng töno, ga Pablo shara lok, söra jek öötong löng no llgwezlong uyo. ¹³ Eshko ga tjlë lok tjlapga li kong ga «Domer ëre to shäng nopga ië Sbö poshrëk, ba wotjlik baïya li go. Gueniyo kuy ga le shäng li, e kjok llgwekklo tara Moisésdë li wloyo» le.

¹⁴ Eni ga dborye Pblorë lara, gueniyo Galiön tjlë judiöga li kong ga «Judiöga, tja barwëmi llëme. Eye rotoromi llëye shäryara owa anmoyö kjïshko kjwe ga llgwer bomi kong kjluwe. ¹⁵ Gueniyo sömi tjwe shäng li tjlökwo le shäng li kjïshko. Pjäy lan tjlökwo llë kjïshko, ko llë kjïshko, bomi kjok llgwekklo li kjïshko bakoe. Eni kuzong ga llgwezï pjäydë om go. Tja opyë woydë ber llëbo e llgwegaga bomi kong llëme» le. ¹⁶ E irgo ga ichara ba llgwezlong uyo roshko

dwayo. ¹⁷ Eshko ga judiöga syö uyo jong li kägäyo shäng kjlara ko Söstenes. E shara nopga judiö llëm wleniyo löng lirë, ga shpora lok ara Galiön boksho. Ga ïya sök wlëp erä, e ba kong ga llëye llëme le.

Pablo jëk shäng kjok shto oblë oblë

¹⁸ Eshko ga Pablo beno sök Corinto kjokyo dbar kop ara obi. E irgo ga «Tja toe» lara Jesús tjlökwo kjragaga löng eshko li kong, ga jer öötong shäng Cencrea kjokyo, Priscila, Aquila tjok. Eshko ga Pablo kä shtono beno pjret. Dämär ga käkzong shtë llëm dbar kjwöbö lara Sbö kong tjän, ga dbaryo li pjitonge. E irgo ga opyono lok kjyong kësbang roy, jongya Siria kjokyo wlo le. ¹⁹ Ga öötong löng Éfeso kjokyoeshko ga Priscila, Aquila, e rayara Pblorë beno eshko, ga toe. E irgo ga jek öötong shäng judiöga syö uyo roshko ga lano judiöga löng eshko li tjok. ²⁰ Eni ga tjlë lok ba kong ga «Woydërwa ga pja ber sök borwa tjok dbar kjwöböso guing» le, gueniyo woydara llëme.

²¹ Ga «Tja toe.* Gueniyo ga woyde Sbörë ga tja tjwe iröng bomi ik obi» le. E irgo ga opyono sök kjyong kësbang roy, ga toe.

²² Jek öötong shäng Cesarea kjokyo ga jem Jerusalén kjokyo, Jesús tjlökwo kjragaga

* **18:21** Tek dënashko ga kjibokwo ëre jyä shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjlë ga «Tja toe. Woyde ga tja jek äär Jerusalén kjokyo dbar shrëkklo dbaryo tjwe lishko.»

lõng eshko li pjlok. E irgo ga opshino jer öötong shäng Antioquia kjokyo buk Siria kjokyo obi lishko ga ²³ beno sök eshko dbar kjwöböso. E irgo ga opshino jek obi, ga to shäng kjok kjrinishko kjrinishko Galacia kjokyo, Frigia kjokyo bakoe. Jesús tjlökwo kjrägaga kjimtara mär Sbö go jek këgong eni.

Apolos Sbö tjlökwo lono Éfeso kjokyo

²⁴ Eshkoshko ga domer öötong shäng kjlara Éfeso kjokyo ko Apolos. E judío, Alejandría so. Sbö tjlökwo tak pjang li miyde shäng arae. Ga domer li tjlë ga kuywoye. ²⁵ Ga oppino ara tjän, Tjlapga Jesús irbo li kjishko, ga tjlë shäng ga laywae. Oba pïya shängshko ga Jesús roy le ba kong yötsoe. Gueniyo miyde wlo li obie. Juan no wono di go sorë miydayde döe.

²⁶ Eni ga opzrëno jek judioga syö uyo jong eshko li roshko, ga tjlëno oba kong, llëye bangkjrara llëme. Gueniyo kura Priscila, Aquilarë, ga mana lok ba ushko, lan ba tjok wlo, Sbö irbo li miyde pjlu anmoyö wlo.

²⁷⁻²⁸ E irgo ga Apolos to jek shäng Acaya kjokyo le, ga kura ba pjeyoga Jesús tjlökwo kjräga lõng lirë. Eni ga kong kjibokwo tara lok kjwara, söya twe Jesús tjlökwo kjrägaga lõng Acaya kjokyo li kong wlo, äär eshko ga wlokre lok pjlu wlo le.

Jek öötong Acaya kjokyo ga tjlëno judioga lõng eshko Tjlapga Jesús tjlökwo woydë llëm wleniyo kong jlökoyo. Sbö tjlökwo tak pjang li go ga pina ba kong ga no pjluyo iche lara Sbörë li, e Jesús. Ga tjlökwo kjlopswë lok kar kar ëng tjokshko ga judioga li zäya enidoe. Ga Sbö wopjlu li kjishko ga ba tjlökwo kjrägaga lõng eshko li, e kjimtara tek dämär ba tjlökwo kjrë. Eshko ga epga kjimtara Apolosdë ara bakoe.

19

Pablo tjlökwo lono Éfeso kjokyo

¹ Apolos sök Corinto kjokyo wopro ga Pablo jek shäng Galacia kjokyo, Frigia kjokyo bakoe. Eni ga öötong shäng Éfeso kjokyo. Eshko ga Jesús tjlökwo kjrägaga wlëna tjeng kjlöbö, ² ga tjlë ba kong ga «¿Sbö tjlökwo kjrromishko ga pjây go Sbö Sëya, e shronore?»

«Llëme. Sbö Sëya, e ë laydëba borwa kong llëm obi» le lok ba kong.

³ Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Eni ga pjây warabashko ga e llë loklo?»

«E Juan tjlökwo kjrörorwa li loklo» le lok ba kong.

⁴ Kuya ga tjlë ba kong ga «Juan no wono jlöe. Eye, llëbo owa shärye lõng li, e owa jlöe lara, ga rayara ga wara jer di roshko. Gueniyo ga no tjwe ba irgo li lanyotkara Juandë oba kong, ga woyde ga shji

mär ba go dey. Tjläno shäng'li, e Jesús layde» le.

⁵ Kuya lok ga epga wara jer di roshko Tjlapga Jesús ko go. ⁶⁻⁷ Domerga wara li doglo sak kjwara kjingsho pjök (12). E irgo ga orkwo iono ba dlu kjing go, ga epga go Sbö Sëya shrono beno kësbang ba tjok. Eni ga beno löng tjlä kjok shto oblë oblë so tjlökwö, ga Sbö tjlökwö roy lara lok oba kong.

⁸ Ga moglo mya ga Pablo jek iyado judiöga syö uyo jong eshko li roshko. Eshko ga Sbö ber no pjluvo sorë li roy le shäng ara, tjlökwö le shäng'li, e jlöe läba wlo. Tjläshko ga llëye bangkjre llëme. ⁹ Gueniyo ga kjong kjong omtjökwo kjrono llëm, llëye kuya lok woydë llëm kjishko. Ga Irbo Tjaglën li läywe lok owa oba bokshto. Eni ga Pablo opkjono jek ey dwayo, ga Jesús tjökwo kjragaga li söra jek oppizlong uyo jong kjwara roshko, u li sogo ko Tirano. Eshko dbar kjwobi go ga Sbö tjökwo lanyotkara ba tjok ara. ¹⁰ Ga shäryara eni öötong lu pjloglo pjök. Eni ga Tjlapga Jesús tjökwo shdöktong nopga löng Asia kjokyo uunkong kong, judiöga kong, nopga judiö llëm wleniyo kong bakoe.

¹¹ Eshkoshko ga Pablo kong dbo twara Sbörë kësbang, llëbo iydëba llëm wleniyo shärye kësbang wlo. ¹² Eni ga jangsher, shwong llë, e pjono ba go dö ëmdë ga sökoba, twëba swlopga kong ga poptë, twëba nopga goshko Ä sëyaga

li kong ga sëya li to ba go dwayo bakoe.

¹³ Judiöga kjong kjong to löng kjok kjrinashko kjri-nashko Ä sëyaga tjeng oba goshko li ichë ä wleniyo. Eshko ga Tjlapga Jesús koiarga lok pjang sëya li iche wlo bakoe lara. Ga tjlä ga «Pablo to shäng Jesús roy lä, ga lër bop kong Jesús ko goshko ga Ä sëya, pja opkjos no kjwe goshko dwayo» le jong eni.

¹⁴ Eshko ga domerga löng doglo kjäk (7), Esceva wapga. Esceva, e judiö, syöshtaga kägäyo bakoe. Ba wapga doglo kjäk (7) li to löng Ä sëyaga ichë Jesús ko goshko bakoe. ¹⁵ Pjlara ga shäryara lok enishko ga Ä sëya li tjlä ba kong lok ga «Tja Jesús miydë, Pablo miydër bakoe. ¿Gueniyo ga pjäy ëro?» le. ¹⁶ Jekdo eshko ga domer goshko Ä sëya pjang li jek zrow pjä ba goshko lok erä. Ba dbo ara go ga tjeng doglo kjäk (7) li shpora ara, shwong llë dwlära dret, sho llë dwlära srëng ara, ga zana tjë jikong. Eni ga to töktong lok u li roshko dwayo, kjlop dret, ba llëmdoe.

¹⁷ Kuya Éfeso sopga uunkong, judiöga, nopga judiö llëm wleniyo lirë ga beno löng sëya llëm, bangkjre arae. Eni ga Tjlapga Jesús ko li iara lok tjwlo ara.

¹⁸ Eshko ga Jesús tjökwo kjragaga ara tjwe löng llëbo owa shäryara lok tek dënashko li lä oba uunkong bokshto. ¹⁹ Ga epga ara parkono löng

ybipga wleniyo li, ba op-pingglo kjibokwo shoyo söya tjwe löng, ga sura iökshko dret oba bokshto. Ga ba kjibokwo sura lok kës li tjwlö iak dbur sho pjublún kjwo sak dbäw dbäw pjloglo sak shkëng (50,000). ²⁰ Eni ga Tjlapga Jesús tjlokwo shdöktong llaw pogo, ga tjlokwo kjrëba jek këgong këgong.

²¹ E irgo ga llëbo shäryono kës li irgo ga Pablo wotjlik jek Macedonia kjokyo, Acaya kjokyo go jongya Jerusalén kjokyo wlo le. Ga wotjlik kj-rina obi ga «Löng Jerusalén kjokyo li pjloror pjir ga tja jongya Roma kjokyo bakoe» le. ²² Eni ga ba kjimtagaga ichara do pjök jongya Macedonia kjokyo ba bäm go, epga Timoteo, Erasto. E wopro ga e beno sök eshko Asia kjokyo dbar kjwöböso obi.

Éfeso sopga woksera löng ara

²³⁻²⁹ Éfeso so sböpga kjlara ko Artemisa, ba syö uyo jong eshko. Eshko ga domer sök kjlara ko Demetrio, ba pak baïya, e llëbo jyäglo shäryaga dbur sho pjublún go. Domer, e Artemisa syö uyo li jyäglo shäryaga. E go ga dbur shak ara, ba parkagaga parkë löng ba tjok li tjok. Eshko dbaryo ga llëbo jyäglo shäryagaga uunkong li töna, ga tjlä ba kong ga «Pjeyoga, miydëmi pjlu ga shji mär bi pak ëre go. Eerishko ga Asia kjokyo kjok kjwang jikong ga bi sbö kësbang Artemisa li poshrëy löng iyado. Gueniyo ïmi löng,

kumi löng ga Pablo to shäng tjlä oba kong ga sböpga jyäglo shäryaga norë li, e llëno llëme le. Eni ga nopga kjlopswë ara ba shwo lëkong, ga shärye eni li jüshko dö llëm, Asia kjokyo uunkong seke. Llëbo ëre owa bi kong, bi pak ëre iëba ber tjwlö llëm ga jer bi shjiryoy. Erö llëme. Eshko ga Artemisa syö uyo jong jüshko li, e ber tjwlö llëm bakoe. Eni ga bi sbö om go li woydëba ame, ba tjwlö kësbang li iëba ber llëno ame» le.

Kuya lok ga iirkono ara, öö le lok arae. Tjlä lok dbo go ga «jÉfeso so sbö Artemisa li, e tjwlö kësbang!» le. Eni ga Éfeso sopga woksera löng tjë jikong. Eshko ga Pablo yorkagaga wlëna löng do pjök ko Gayo, Aristarco, epga Macedonia so. Ga shara lok, dopshira, söra öötong löng no tönzlong uyo jong eshko lishko.

³⁰ Eni ga roy kuya Pablörë ga jek opzrëk woydë eshko, lan nopga löng li tjok wlo lara, gueniyo ichara Jesús tjlokwo kjragagarë llëme. ³¹ Eshko ga tjlapgaga tjwlö kës kës Asia sopga kong wleniyo löng eshko kjlöbö, epga Pablo pjeyoga wleni, ga tjlokwo ichara ba kong, to jek opzrëk eshko llëm wlo.

³² E wopro ga nopga öötong löng no tönzlong uyo li, e woksera löng träk llëme. Löng eshko ara töno löng llë kjly miyde löng llëme. Ga öö le lok ara, kjlara tjlä oblë, kjlara tjlä oblë bakoe.

33 Ga judío shäng kjlara eshko ko Alejandro. Domer, e ichara judíoga löng lirë nopga löng kës li bokshoto, ga llëye le wlo li lara lok ba kong. Eni ga Alejandro orkwo poyono, pjây kjinkozong loklo wleni.

34 Gueniyo ga miydara lok ga e judío ga kuya woydë llëme. Ga öö le lok tjë jïkong, tjlë ga «¡Éfeso so sbö Artemisa li, e tjwlö kësbangel!» le jong eni wop ara, ga Alejandro to tjlëno nopga li kong llëme.

35 E irgo ga nopga löng kës li kjinkara no shäng kjlara tjlapgaga kës kës dboryaga wleniyorë, ga tjlë ba kong ga «Pjeyoga Éfeso so. Shji iak beno löng bi sbö kësbang Artemisa li syö uyo daga, shji beno löng ba jyäglo ter lono kjok dogo dwayo li daga bakoe. Nopga kjok kjwang jïkong so ommydë pjlu ga eni. 36 E jyö laga ërë llëme. Eni ga pjây löng tjëkso guing. Llëbo shäryëmi ga woyotjlimi llëm guing llëme.

37 Ga domerga söromi kjwe llëye owa shäryara syö uyo kjïy llëm, llëye lara bi sbö kjïshko llëm bakoe. ¿Eni ga tek söromi jüshko ega?

38 »Eni ga Demetrio, ba parkagaga, ëye rote woydë wleni ga tjlapgaga no llgwegaga löng kjweshko, ïzïa. Woyde ga ba llgwezlong dbaryo ga koshe löng llgweya wlo. Eshko ga shji ëng rotë ga pjluë. 39 Ga pjây llëbo rokë woydë obi ga lëmi shji töno löng uunkong dbaryo bek lishko ga llgwey bomi kong

eshko jä. 40 Llëbo shäryono jüshko li, e tjwe bi kong owa kjwe. Shji oba iono ëngkjwë ara le bi ichagagarë kjwe. ¿“¿Oba shdöktong löng kjweni ega?” lara lok bi kong ga llë loydë ba kong eshko?» le.

41 Lara eni pjir ga nopga li ichara to pjire.

20

Pablo to shäng Macedonia kjokyo, Grecia kjokyo

1 Nopga shdöktong kës li slano pjir ga Jesús tjlökwö kjragaga rokara Pablorë, poshdüya wlo. Poshduna pjir ga «Tja toe» le, ga to jek Macedonia kjokyo. 2 Öötong shäng eshko ga jek shäng Jesús tjlökwö kjragaga löng li dbo ië kjok kjrïnashko kjrïnashko. E irgo ga to jek öötong shäng Grecia kjokyo, 3 ga beno sök eshko moglo mya.

E irgo ga opshik to jongya Siria kjokyo le. Brikdo, opyë kjyong kësbang roy larashko ga roy kuya ga judíoga wotjlik ba zrök le lëba. E kjïshko ga wotjlik to iröng pjö lëkong Macedonia kjokyo go shara le. 4 Ba yorkagaga jek löng ba tjok li ëre: Sópater, e Pirro wa, Pirro, e Berea so; Aristarco, Segundo, epga Tesalónica so; Gayo, e Derbe so; Tíquico, Trófimo, epga Asia so; Timoteo bakoe. 5 Epga uunkong jek löng borwa bäm go, ga tjawa koshe öötong löng Troas kjokyo. Gueniyo tjawa beno löng Pablo tjok. 6 Tjawa beno löng

Filipos kjokyo äär jong pjlung shosho suk pjir shäryak ba uukklo tjok llëm dbaryo li pjitong guing. E irgo ga tjawa opshino jek Filipos kjokyo dwayo äär jong dlung kjako, ga tjawa opyono kyyong kësbang roy, ga tjawa jeke. Öötong dbargwo shkëng (5) ga epga dosharorwa öötong löng Troas kjokyo. Ga tjawa beno löng eshko dbargwo kjäk (7).

Dwlas wolono kjlara, ga woshrara Pblorë iröng obi

⁷ Öötong dbar sondëshko ga tjawa töno Jesús tjlökwö kjragaga tjok, ië wlo. Ga Pablo tjläno nopga löng li kong. Ga opshik eshko dwayo wëshko le kjëshko ga beno shäng tjlä wop ara äär jong kjok ronge. ⁸⁻⁹ Ga tjawa töno löng lishko ga yongyo shäryak jem jong ëng kopshko llögong llögong äär jong kjringsgwo myashko, tjawa löng li ey. Eshko ga iök borkek lok shjiy arae. Ga dwlas shäng kjlara eshko ko Eutico, ga sirkeno sök u bäng bäng go. Eshko ga Pablo tjlä shäng kjër wopro ga Eutico sök ga poywō ara. Wop ara ga pono, ga lono jer jong kjokshko dwayo äär jong töshko, ga wolonoe. ¹⁰ Eni ga Pablo oplono jer ba ik, ga opburgö dwlas li kjing go, ga popjlura. Eshko ga tjlä nopga löng li kong ga «Pjäy woydë llëme. jBuk sël» le.

¹¹ E irgo ga Pablo jem kjomo iröng obi, ga pjlung shosho suk pjir shdöra, ga uara tjlökwö kjragaga löng li tjok, ga beno shäng tjlökwö

lë ba kong obi äär jong kjok shränto. E irgo ga toe. ¹² E irgo ga dwlas lira söra lok jek ba ushko së. E kjëshko ga ba pjeyoga beno löng wopjlu anmoyō.

Pablo tjlökwö lono tjlapgaga Jesús tjlökwö kjragaga kägäyo löng Éfeso kjokyo li kong

¹³ E irgo ga Pablo beno shäng Troas kjokyo obi, ga tjawara opshino jek ba bäm go, tjwe jong Asón kjokyo kyyong kësbang go. Woyde Pblorë ga jek pjö lëkong, ga koshërwa löng eshko. ¹⁴ Eni ga Pablo tjwe shäng eshko, ga töno borwa tjok, ga opyono jek shäng kyyong kësbang roy borwa tjok. Eni ga tjawa jek äär löng Mitilene kjokyo. ¹⁵⁻¹⁶ Wëshko ga tjawa opshino eshko dwayo, ga tjawa jek löng Quío kjokyo, e bokshto. Wëshko ga tjawa jek äär löng Samos kjokyo. Woyde Pblorë ga tjawa slan ber löng Éfeso kjokyo llëme le, äär Jerusalén kjokyo judío dbar shrëzlöng dbaryo kowe lok Pentecostés li bäm go wlo. E kjëshko ga wëshko ga tjawa öötong löng Mileto kjokyo.

¹⁷ Eshko ga no ichara Pblorë tjlapgaga Jesús tjlökwö kjragaga kägäyo löng Éfeso kjokyo li rokë. ¹⁸ Eni ga öötong löngshko ga Pablo tjlä ba kong ga «Dënashko ga tja tek shrono shäng Asia kjokyo ëreshko ga tja beno shäng bomi tjok dbar kop ara. Llëye shäryoror eshko li miydëmi pjir tjän.

¹⁹ Eshkoshko ga judíoga kjong kjong opyono beno löng bor wloyo. E kjĩshko ga llëbo weno bor kong owa ara, ga tja beno shäng woydë ara bakoe. Gueniyo tja beno shäng parkë Tjlapga Jesús kong wotöy iyadoe. ²⁰ Tja Sbö tjlökwö lono oba uunkong boksho, ga pjây pinor öör bomi ushko bakoe. Eshko ga tjlökwö llë ber pjlu bomi kong wlo li, e loror bomi kong pjir, llëye bangkjrër llëm wleni. ²¹ Eshko ga tja tjläno shäng tjlökwö kjwaraso judíoga kong, nopga judío llëm wleniyo kong bakoe. Tja tjlä ga “Llëbo owa shäryëmi löng li, e owa jlöe lozi, ga rayozĩ, ga pjây optwos Sbö kong dey, ga pjây mär ber löng bi Tjlapga Jesús go” lër shäng eni iyado.

²² »Ga eerishko ga tja jongya Jerusalén kjokyo, tja iche Sbö Sëyarë jek eshko kjĩshko. Gueniyo llëye wen bor kong eshko li miydër shäng llëme. ²³ Miydër shäng li, e kjrinaso. Tja to shäng kjok shto oblë oblë lishko ga Sbö Sëya tjlä bor kong ga “Llono ga pja iëba ber shäng no shdüzlöng uyo roshko, ga llëbo wen oblë oblë bop kong bakoe” le bor kong eni. ²⁴ Gueniyo bor kong ga tja wolonde, de llëm, e llëye llëme. Woydër li, e kjrinaso. Pak twara Tjlapga Jesúsde bor kong shäryër wlo le li, tja wolonoshko ga e shäryoror pjire. Ga pak li, e shji kjimte woydë Sbörë sorë li roy pjlu

shdör oba kong.

²⁵ »Ga pjây kong Sbö ber no pjluyo sorë li roy loror bomi kong ara. Gueniyo lër bomi kong ga tja ïmi ame. ²⁶⁻²⁷ Llëye woyde Sbörë li, e loror bomi kong dret, llëye bangkjrër llëm wleni. E kjĩshko ga lër bomi kong ga pjây miydaga ber tjarë ame. ²⁸ Sbö tjlökwö kjrägaga tjwläna ba Wa srëng li go pjir, ga pjây iara ba Sëyarë beno löng ba dë. E kjĩshko ga pjây wlëp llëme. Pjây opdos yötso. Jesús tjlökwö kjrägaga dëmi, öng wlëp ushko so de ba dagarë wleni.

²⁹ »Miydër pjlu ga tja opshino kjok jũshko dwayoshko ga domerga owa tjwe opzrëk bomi tjrëko ara, ga Jesús tjlökwö kjrägaga löng li barwe ara, shjiti kjloy so iir ä wleniyo tjwe öng llë uë wleni. ³⁰ Ga kjone kjone löng bomi tjrëko ëmdë ga opyë löng jyörkë, ga Sbö tjlökwö le lok bomi kong bëy llëm, Jesús tjlökwö kjrägaga jyäpgwe jek ba shwo lëkong wlo le. ³¹ E kjĩshko ga pjây sjëke. Woyoshrozĩ ga lu pjloglo mya ga pjây poshdunor boryo go shkë dba, pjây kjlarashko kjlarashko.

³² »Era eni, pjeyoga, eerishko ga pjây iër ber tjeng Sbö wloshko, pjây de wlo, ga shji kjimte Sbörë sorë tjlökwöyo li, e ber pjang bomi daga bakoe. Pjây jëk tjlökwö li go ga pjây opping ba miydë pjlu jek këgong këgong. Eni ga llëbo pjlu twe ba nopga baïya

kong wlo li, e twe bomi kong bakoe.

³³ »Ga llëye oma ĩ, e koĩnor llëm, dbur llëm, shwong llëm bakoe.

³⁴ Eni llëme. Miydëmi pjlú ga tja parkono bor orkwo om go goshko, llëbo woydër bor kong, bor yorkagaga kong li tjwlën wlo.

³⁵ Ga pjây pinor eni, woyde ga shji parkë eni, oblë löng llëbo woydë li kjimtëy ga pjlú wlo. Tjłkwo lara Tjlapga Jesúsde li, e woyoshrozĩa. Tjłno ga «Llëbo kjroroy ga shji wopjlúe. Gueniyo ga llëbo tworoy oblë kong ga shji wopjlú e kjinmo» lara eni» le.

³⁶ Lara eni pjir ga kjök torgö sök Jesús tjłkwo kjruga kägäyoga löng li tjok, ga syöshtono Sbö kong. ³⁷ Eni ga epga slatong lok uunkong, ga Pablo popjlura uunkong lirë, ga lõ shira lok bakoe.*

³⁸ Eshko ga Pablo tjłno ba kong ga «Tja toe. Tja ĩmi ame» lara ba kong kjĩshko ga epga woydono lok arae. E irgo ga tyara lok öör jek löng kyyong kësbang buk lishko, to wlo.

21

Pablo to jek Jerusalén kjokyo

¹ «Tjawa toe» lororwa borwa pjeyoga kong pjir ga tjawa opyono kyyong kësbang roy jek bek jongya Cos kjokyo. Wëshko ga tjawa opshino eshko dwayo, ga tjawa jek löng Rodas kjokyo, e irgo ga tjawa jek öötong löng Pátara kjokyo. ² Eshko

ga kyyong kësbang wlënorwa pjang kjłara brik pjang kjwlë to jongya Fenicia kjokyo wlo le, ga tjawa opyono ba roshko, ga tjawa jeke. ³ Tjawa jek löng eni ga tjawa kjër pjola ga dlung tjreko ko Chipre li ĩnorwa, e ber buk orkwo milëkong. Ga tjawa jek löng Siria kjokyo, öötong tjyono löng Tiro kjokyo, llëbo söya kyyong sogorë li shiya lok ber eshko wlo. ⁴ Eshko ga Jesús tjłkwo kjruga wlënorwa löng kjłöbö, ga tjawa beno löng ba tjok eshko dbargwo kjäk (7). Eshko ga Sbö Sëya tjł tjłkwo kjruga li kong ga «Llëbo wen Pablo kong owa Jerusalén kjokyo» le. E irgo ga lano lok Pablo tjok, jem Jerusalén kjokyo llëm wlo.

⁵ Gueniyo ga jlö lara llëme. Öötong dbargwo kjäk (7) ga tjawa opshino to ey dwayo. Eshko ga epga, tjawa yorkara jer löng dlung kjako, ba boyga, ba wapga tjok. Eshko ga tjawa kjök tonu tjë jłkong, ga tjawa syöshtono Sbö kong. ⁶ «Tjawa toe» lororwa ëng kong pjir ga tjawa opyono kyyong roy, ga epga sano jek ba ushko iröng obi.

⁷ E irgo ga tjawa jek dlung kjing go Tiro kjokyo dwayo öötong löng Tolemaida kjokyo. Eshko ga Jesús tjłkwo kjruga löng kjłöbö, ga «¿Pjây yonde?» lërwa ba kong. Eshko ga tjawa beno löng ba tjok. ⁸ Wëshko ga tjawa opshino eshko dwayo, ga tjawa jek öötong löng

* 20:37 Lõ shik lanyo, e tak pjang Génesis 27.26 go.

Cesarea kjokyo. Domer shäng kjlara eshko ko Felipe, e kowëba Jesús tjlökwo roy pjlú laga lëba. Dli pjlorgaga kjrak doglo kjäk (7) dënashko li, kjlara li e. Ga tjawa beno löng ba tjok ba ushko. ⁹ Felipe wapga tjeng doglo pkëng (4), kjogloga. Olö ga tjlökwo le Sbörë ba kong, ga le lok oblë kong eni.

¹⁰ Tjawa löng eshko dbar kjwöbö tjänshko ga domer tjwe shäng kjlara Judea kjokyo dwayo ko Agabo. E Sbö tjlökwo laga. ¹¹ Öötong shäng borwa shwoy ga Pablo dop pjrikklo li kjrara, ga oppjriko e go, ba orkwo go, ba dre go bakoe. Eshko ga tjlë ga «Sbö Sëya tjlë ga “Dop pjrikklo ëre sogo, e äär shäng Jerusalén kjokyo, ga pjriya judíoga löng eshko lirë jüni bakoe. Ga twe lok tjlapgaga nopga judío llëm wleniyo kong, llgweya wlo” le eni» le.

¹² Kurwa ga tjawa tjlë Pablo kong ga «Pja jem Jerusalén kjokyo llëm dey» lërwa eni pjlaraso llëme. Cesarea soga omlono ba kong eni bakoe.

¹³ Gueniyo ga tjawa dbor-yara Pblorë. Tjlë ga «¿Pjäy slar ega? ¿Tja iëmi woydëshko eni ega? Tjlapga Jesús kjishko ga tja shäng pjrikoba kjok orë koshë. Gueniyo erö llëme. Tja shäng zrökoba Jerusalén kjokyo wlo bakoe» le.

¹⁴ Tjawa kole woydë llëm kuzong ga tjawa tjlë ba kong ga «llëye woyde Tjlapgarë li, e ber eni» lërwa.

¹⁵ E irgo ga tjawa posharyono uunkong, ga tjawa opshino to jem Jerusalén kjokyo. ¹⁶⁻¹⁷ Eshko ga tjawa yorkaga Jesús tjlökwo kjrägaga kjong kjong Cesarea so lirë. Ga tjawa öötong löng Jerusalén kjokyoshko ga tjawa söra lok domer shäng kjlara eshko ko Nasón li shwoy. Domer, e Chipre so, gueniyo sök Jerusalén kjokyo. Jesús tjlökwo kjrägaga tek dämärshko li, kjlara li e. Ga tjawa beno löng ba ushko.

Pablo shäng Jerusalén kjokyo

Jerusalén kjokyo ga tjawa wlojkrara borwa pjeyoga Jesús tjlökwo kjraga löng lirë woowa llëme. ¹⁸ Wëshko ga Pablo jek Santiago ik, ga tjawa jek ba tjok bebi. Tjawa öötong löng eshko ga tjlapgaga Jesús tjlökwo kjraga kägäyo tönö löng uunkong eshko, ¹⁹ ga «Miga» lara Pblorë ba kong. E irgo ga llëye sharyara Sbörë nopga judío llëm wleniyo kong ba kjishko li, e lara ba kong pjire. Larashko ga llëbo sharyono chirawayo ëmdë li, e lara pjir bakoe.

²⁰ Kuya lok ga Sbö poshrëra lok ara. E irgo ga tjlë lok ba kong ga «Pablo, pja borwa kjlara. Tjlökwo lërwa woydë bop kong kjrina. Miydëp pjlú ga judíoga Jesús tjlökwo kjrägaga löng träk llëm, shtëy ga äär llëme. Ga epga uunkong tjlë ga “Kjok llgwekklo tara Moisésdë li, e tjwlö ara. E

rayako llëme” le lok eni.
 21 Ga roy kura lok ga pja to shäng omlë oblë. Judíoga löng nopga judío llëm wleniyo tjrëko li pim shäng “Llëye tara Moisésdë li, e rayëy ga pjlúe” lëp to shäng eni ba kong. Ga pja tjlë ga “Bi wapga, e doyo jyã tëy llëm ga pjlúe. Bi sdëkwo tek dënashko dwayo li, e shäryëy ame bakoe” lëp shäng eni.

22 »Eni ga pja shrono shäng jüşko, e roy kuya lok kjluwe. ¿Eni ga llëye shäryëy? 23 Pjlú wlo ga llëye lërwa bop kong li shäryos dey. Shji löng jüşko ëre tjrëko domerga tjeng doglo pkëng (4), dämär ga käkzong shtë llëm dbar kjwöbö lara lok Sbö kong, ga e dbaryo li pjir döröe. Shärye löng, tara Moisésdë sorë li eni.
 24 Woydërwa ga epga sös jek bop tjok. Ga pja opyë ba tjok, llëye shäryëy lara Moisésdë, shji äär Sbö poshrëk ba ushko ga pjlú wlo li, e shäryëp ba tjok eni eshko. Ga kä shtaga potjwlëga ber pjarë, pjây uunkong kong. Eni ga pja ÿa nopga uunkongdë, ga miyde lok e go ga tjlökwo laraba kës bop kjishko li, e jyö eröe. Pja ëmdë ga kjok llgwekklo tara Moisésdë li kolëp shäng bebi, miyde lok e go ga wëëe.

25 »Nopga judío llëm wleniyo Jesús tjlökwo kjruga lira, llëye shärye lok wlo li, e tororwa beno ba kong pjir tjän. Tjawa tjlëno ba kong ga “Dli llë twak sböpga jyäglo kong li sho uëy llëm, öng zrök kiyotso skuya ÿ li sho uëy llëm, srëng llë uëy

llëm, ga shji orkwosmono ë tjok llëm ga shji pë ba tjok llëm bakoe” lororwa ba kong eni» le.

Pablo sharaba Sbö u zlong bäng

26 Eni ga domerga doglo pkëng (4) lara li söra Pblorë jek ba tjok. Wëshko ga opyono shäng ba tjok, ga llëye shäryëy lara Moisésdë, shji äär Sbö poshrëk ba ushko ga pjlú wlo li, e shäryara ba tjok pjire. E irgo ga jek öötong shäng Sbö u zlong bäng, ga ba dbaryo pjir llono, Sbö sëngglo söya eshko wlo li söya llono, e lara tjlapgaga löng eshko li kong pjire.

27 Eni ga dbargwo kjäk (7) koshe löng li pjitoe. Eshko ga Pablo öötong shäng Sbö u zlong bäng. Eshko ga judíoga löng kjlëbö Asia so. Pablo ÿa lok ga öö le lok ara, ga nopga löng eshko li shdöra lok jong träk llëm, ga jek rish Pablo kjing go. 28 Eshko ga tjlë lok nopga li kong dbo go ga «¡Israel tjëyoga, tjawa kjimtozïa! Domer to shäng oba ping owa kjok shto oblë oblë li ëre. Llëye le to shäng li, e shji Israel tjëyoga ëre wloyo, kjok llgwekklo tara Moisésdë li wloyo, Sbö u ëre wloyo bakoe. ¡Erö llëme! Nopga söra tek shrono kjlëbö jüşko judío llëm wleniyo. ¡E go ga shto iak beno buk dboy Sbö kong ëre, e iara beno buk eni ame!» le.

29 Lunashko ga Pablo ÿna lok shäng kjok shto oblë Trófimo tjok, e Éfeso so, e judío llëm wleniyo. Ga epga

wotjlino lok ga söra Pablorë öötong löng Sbö u zlong bängdo lara. «Sbö u iara beno jong dboy ba kong ame» lara lok e kjishko, miga eni llëme.

³⁰ Eni ga nopga shdöktong llaw pogo kjok eshko kjwang jikong, ga tjwe zron jong Sbö u zlong bäng. Ga Pablo shara lok, dopshira Sbö u jong lishko dwayo jek kjoko, ga Sbö u kjeryo bäng bängzara jek kjlöw erä. ³¹ Eshko ga Pablo zröyde lok. Eni ga roy sökoba jem äär ëngkjwaga Roma so kägäyo kësbangyo li shwoy, tjlä ba kong ga «Pja wlëp llëme. Jerusalén sopga dew töshko shdöktong jong träk llëme» lëba eni.

³² Kuya ga ba ëngkjwagaga tona ba kägäyoga tjok, ga jer lok zron jong nopga tjeng kës lishko. İya nopga lirë ga Pablo shpora ame. ³³ Eshko ga tjlapga li jek öötong shäng Pablo shwoy ga shara. Eshko ga ba ëngkjwagaga ichara ba pjrik, ba pjrikklo shäryak dröng sho go pjloglo pjök go, ga tjlä nopga tjeng li kong ga «¿No kjwe ëro? ¿Llëye shäryara?» le.

³⁴ Gueniyo ga öö le lok ara, kjlara tjlä oblë, kjlara tjlä oblë bakoe. Eni ga nopga shdöktong löng kës li kuzong ga llëbo bëy li kjone dey miyde tjlapga lirë shäng llëme. E kjishko ga tjlä ba ëngkjwagaga kong ga «Domer kjwe sözi jem kjomo, bi ëngkjwaga shtoyo buk lishko» le.

³⁵⁻³⁶ Eni ga söra lok jek äär shäng tyozlong jem kjomo

wlo lishko. Eshko ga nopga tjeng kës li iirkë ara anmoyö, jëk löng ba irgo, öö le lok träk llëme. Tjlä ga «¿Zrözïa!» le jong eni. E kjishko ga Pablo jëk om go ame, shakza ëngkjwagaga kjlöbö lirë pjä, ga söra lok jem pjang kjomo.

Pablo tjläno nopga tjeng ara li kong

³⁷ Eni ga Pablo zrëya lok jek löng lishko lëshko ga Pablo tjlä ëngkjwaga kägäyo kësbangyo li kong ga «¿Tja tjlä bop kong sira ga buere?» le ba kong, gueniyo lara tjlapga li tjlökwö go.

Kuya ga tjlä ga «¿Pja tjlä Grecia so tjlökwö pjläro? ³⁸ Kjupäbäshko ga Egipto so shrono shäng kjlara jüshko, ga nopga owa no zrök ä wleniyo, e tona doglo sak dbäw dbäw pjloglo pkëng (4,000). Ga epga söra jek kjok dogro no llëmshko, ëngkjwë tjawa Roma so tjok wlo lara. E pjaro loror» le.

³⁹ Kuya ga «Llëme. Tja judío, tja Tarso so, kjok li tjwlö ara wleniyo, e Cilicia kjokyo obi. Rokër bop kong sira ga tja ichëp tjlä nopga tjeng ëre kong» le.

⁴⁰ Kuya ga jlö lara.

Eni ga Pablo kojono shäng tyoklo jem li worbo pjirshko, ga orkwo poyono, pjäy kjinkozong loklo wleni. Kjinkono löng ga tjläno ba kong lok arameo tjlökwö go. Tjlä ga

22

1 «Pjeyoga, tjlapgaga, rokër bomi kong ga tja kuzĩa, tja opwlikë wlo» le.

2 Kuya lok ga Pablo tjlä shäng arameo tjläkwo go kuzong ga beno löng kjing erä. Eshko ga Pablo tjlä ga
3 «Tja ëre judío. Tja weno buk Tarso kjokyo, e Cilicia kjokyo obi, gueniyo ga tja kuno shäng ëreshko Jerusalén kjokyo. Ga tja oppino shäng Tjlapga Gamaliel tjok, tja pina bi kjok llgwekklo tak pjang dënashko li go, llëye kjak llëm, sök beke. Enido ga tja jëk shäng Sbö tjok jlökoyo, pjäy omshäryë löng eerishko sorë ga tja omshäryë shäng eshko eni bakoe.

4 »Dënashko ga nopga jëk löng Irbo Tjaglën go li, e irpjanor, zrör wlo, ga sharor, ichoror jek no shdüzlong uyo roshko, shdungoba wlo, domerga, walëga bakoe.
5 Syöshtaga kësbangyo, bi tjlapgaga kjok llgwega wleniyo këskes, e omïno. E jyö lëmi wleni ga kjakrokozï ba kong. Tja kong kjibokwo twara lok, sör bi pjeyoga löng Damasco kjokyo li kong, nopga Irbo Tjaglën li söga wlënor li shar ga pjlu wlo, tek sör ëreshko Jerusalén kjokyo, shdungoba wlo.

6 »Gueniyo ga tja öötong jek shäng ääto Damasco kjokyo lishko dlo dluw dik ga ïn ga iök shjiy ter tjwe kjok dogo dwayo, jek lletlet, ga tja kopjirina iök shjiy lirë beno pjang pjribrie. 7 Jekdo eshko ga tja

dgono jer töshko, ga kur ga ëbo tjlä ga “Saulo, Saulo, çtja irpjam ega?” le.

8 »Kur ga tja tjlä ga “Tjlapga, çpja ë?”

»“Tja Jesús, Nazaret so. Irpjam to shäng wle, e tja” le bor kong. 9 Bor yorkagaga jek löng bor tjok iök shjiy li ïna lok, gueniyo ëye tjläno bor kong ga kura lok llëme.

10 »Eshko ga tja tjlä ga “Tjlapga, çllëye shäryër ga pjlu?”

»“Pja kojözong. Pja jongya opzrëk jek Damasco kjokyo. Llëye shäryëp wlo li, e lëba bop kong eshko” le. 11 Ga tja iara iök shjiy lirë beno kjok igö llëm kjishko ga tja shara bor yorkagagarë bor orkwo go, ga tja söra to öötong shäng Damasco kjokyo.

12 »Domer sök kjlara eshko ko Ananías. Kjok llgwekklo tara Moisésdë li söya shäng pjlo bek iyado. Roy pjlu judioga löng eshko uunkong li kong. Ga tjawa öötong löng kjok eshko ga domer li tek shäng bor ik. 13 Eni ga shrono shäng bor zlong bäng ga tjlä bor kong ga “Saulo, pja bor kjlara, pja bokkwo poptos iröng obi, pja kjok igö pjlu wlo” le. Jekdo eshko ga tja bokkwo poptono, ga domer li ïn ga bë shäng wëlle.

14 Eshko ga tjlä bor kong ga “Bi tjlapgaga tek dënashko so Sbö, pja kjrara, llëye woyde li miydëp wlo, No Pjlo Bek li ïp wlo, llëye le om go li kup wlo bakoe. 15 Ga llëye ïnop, kurop li, pja ber ba laga

oba uunkong kong. ¹⁶ Era eni ga llëye koshëp ame. Pja kojôzong. Pja nom, pja wëba jer di roshko wlo, ga pja syôshtos Tjlapga kong, owa pjang bop go li lÿya ber dret wlo" le.

¹⁷ »E irgo ga tja tek shrono shäng ëreshko Jerusalén kjokyo iröng obishko ga tja jek öör shäng Sbö u zlong bäng, syôshtë wlo. Eshko ga llëbo ñnor shji yoïno wleni. ¹⁸ Tjlapga Jesús ñnor ga tjlä bor kong ga "Pja opshis maling jÿshko Jerusalén kjokyo dwayo. Pja tjlä bor kjÿshko kjok ëreshko ga tjlökwö kjrëba llëme" le.

¹⁹⁻²⁰ »Kur ga tja tjlä ba kong ga "Tjlapga, dënashko ga tja to shäng judíoga syö uyo kjwarashko kjwarashko, ga nopga mär löng bop go li, e sharor, söror, ioror beno tjeng no shdüzlong uyo roshko, ga shpoga tjarë om go bakoe. Ga bop roy laga Esteban lira zrökobashko ga tja shäng eshko. Ñn shäng ga 'Zrözia' lër shäng eni, ga ba zrögaga li, ba shwong ter lëkong li skwarashko ga tja beno shäng shwong li daga. Llëye shäryoror uunkong ëre, e miydëba löng pjire" lër.

²¹ »Gueniyo kuya ga tjlä bor kong ga "Pja nomo. Pja ichër to kjok pjola bor roy lë nopga judío llëm wleniyo kong" le bor kong» le.

²² Llëye le shäng li kura lok öötong eshko döe. Eshko ga öö le lok tjë jÿkong, tjlä ga «¿Domer kjwe zrözia! ¿Shäng kjok ëre kjing go ame dey!»

le lok eni. ²³ Ga öö le lok jek këgong tjë jÿkong, ga ba shwong kop lëkong li skwara lok, ga dbuya llaw pogo, ga klung sho pÿlungyo kjre, ga dbuya lok jem jong kjomo ëng kopshko.

Pablo shpoya no dagagarë lara, ga opwlikono

²⁴ Eshko ga ëngkjwagaga li ichara ba kägäyo kësbangyo lirë Pablo sök ëngkjwaga shtoyo li roshko, shpoya lok no shpokklo go wlo, nopga shdöktong llë kjÿshko le ba kong wlo.

²⁵ Eshko ga Pablo pjriya löng kjwlëshko ga tjlä ba kong lok ga «¿No Roma so kjibokwo tjok li, e llgwemirë llëm obishko ga shpomi ga pÿlure?» le.

²⁶ Kuya ba kägäyo lirë ga jek jong ba kägäyo kësbangyo li shwoy, ga tjlä ba kong ga «Domer kjwe Roma so kjibokwo tjok. ¿Eni ga kjwëp llong?» le.

²⁷ Kuya ga jek öötong shäng Pablo shwoy ga tjlä ba kong ga «¿Jlököyo ga pja Roma so kjibokwo tjokde?»

«Ëng» le ba kong.

²⁸ Kuya ga tjlä ba kong ga «Tja Roma so kjibokwo shik wlo ga tja dbur zano ara» le ba kong.

Kuya ga tjlä ba kong ga «Tja data Roma so kjibokwo tjok. E kjÿshko ga tja eni tek buk chirawa obishko dwayo» le.

²⁹ Jekdo eshko ga epga löng ba shpok wlo lara li, e opkwono eshko dwayo. Ga miydara tjlapga lirëshko ga

bangkjrara ara bako, Pablo kjrochara, shpoya wlo lara kjishko.

Pablo söraba tjlapgaga bokshto

³⁰ Wëshko ga engkwaga kägäyo kësbangyo li wotjlik shäng ga «¿Pablo kjwe shdungko le judíogarë, gueniyo llë kjishko? Miydër woydë yõtsoe» le. E kjishko ga ba dröng sho ba pjrikklo li döra, ga judíoga syöshtaga kägâyoga, Judío Kjok llgwegaga Këskësyo, e rokara tön eng tjok wlo. Töno lok ga Pablo shira, iara shäng ba bokshto.

23

¹ Eshko ga Judío Kjok llgwegaga Këskësyo li İya Pablorë drëng, ga tjlë ba kong ga «Pjeyoga, tja parkono Sbö kong pjlú, ga tja opshäryë shäng pjlo bek Sbö bokso lër eni bor pjlúshko» le.

² Kuya syöshtaga kësbangyo ko Ananías lirë ga tjlë ga «Pablo kjwe shpozı ba kjakshko» le oba löng ba soshko li kong.

³ Kuya Pablorë ga tjlë ba kong ga «ıPja shpoya Sbörë! Pja so llëbo poglo poshtik pjublún, owa llëm, gueniyo roshko ong kjoyoe. “Tja domer pjlúe” lëp shäng, gueniyo pja eni llëme. Pja sök kjweshko, tja llgwep kjok llgwekklo tara Moisésdë li go wlo lëp, gueniyo kjok llgwekklo li söp sök pjlo bek llëme. Söp kjwe pjlo bek ga

pja no ichë bor kjak shpok llëme» le.

⁴ Kuya nopga tjeng Pablo zlong bäng lirë ga tjlë lok ba kong ga «¿Syöshtaga Sbö kong kësbangyo kjwe äyoshtëp kjweni ega?»

⁵ «Pjeyoga, kjwe syöshtaga Sbö kong kësbangyo, e miydoror llëme. Miydoror kjwe ga loror eni llëme. Sbö tjlökwo tak pjang eni: “Bi pjluvo, bi llgwega, e läywëy owa wlo llëme”» *le.

⁶⁻⁸ Eshko ga miyde Pablorë ga kjok llgwegaga löng li, kjong kjong saduceoga, kjong kjong fariseoga. Saduceoga wotjlik ga shji wolono ga shji woshre ame le, Sbö parkaga kjok dogo so, e drete le, sëya llë drete le bakoe. Gueniyo fariseogara wotjlik oblë. Shji wolono ga dbar tjwe ga shji woshre Sbörë iröng obi le, Sbö parkaga kjok dogo so tjok le, sëya tjok le bakoe. E kjishko ga Pablo tjlë ba kong dbo go ga «Pjeyoga, tja fariseo, tja data fariseo bakoe. Tja wotjlik ga shji wolono ga dbar tjwe ga shji woshre Sbörë iröng obi lër. Ga tja ioromi shäng bomi bokshto llgwemi wlo, tja wotjlik eni kjishko» le.

Lara eni pjir ga fariseoga, saduceoga löng eshko li, e tjlë lok eng tjok kar kar träk llëm, ga tjlapgaga li eng shdöno beno löng kjring pjök. ⁹ Ga nopga tjeng eshko li eng shdöno beno tjeng kjring pjök, ga öö le lok träk llëm bakoe. Fariseoga löng eshko

* 23:5 Éxodo 22.28.

li kjong kjong no pingga kjok llgwekklo tara Moisésdē li go. Epga kojono lok ga tjlē ga «Borwa kong ga domer kjwe llēbo owa shāryono llēme. Sēya llē, e tjlēno ba kong kjwe, llēm ga Sbō parkaga kjok dogo so li tjlēkdo ba kong kjwe» le.

¹⁰ Eshko ga nopga li shdōktong kēgong anmoyō. E kjīshko ga ēngkjwaga kāgāyo kēsbangyo li ombangkrono, wotjlīk ga Pablo sho dwlēkoba sira sira kjwe le. Eni ga ba ēngkjwagaga ichara tjē kara Pablo shik eshko dwayo, sōya āār ber sōk ēngkjwaga shtoyo lishko wlo.

¹¹ E shkēyo ga Tjlapga Jesús weno shāng Pablo kong, ga tjlē ba kong ga «Pablo, pja wokjang, llēye bangkjrēp llēm shara. Tja roy lāyworop oba kong jūshko Jerusalén kjokyo sorē ga roy lēp oba kong Roma kjokyo eni bakoe» le.

Judíoga wotjlīno lok Pablo zrōk

¹² Wēshko kjok shrōngto ga judíoga kjong kjong ēng tōno wotjlīk kjrinaso, Pablo zrōk wlo. Ga tjlē lok ēng kong jlōkoyo ga «Shji iē llēm, llēye iēy llēm, Pablo zrōroy pjir guing. Llēm ga woydēy ga shji shdūya Sbōrē» le lok eni. ¹³ Ba lagaga eni li, e doglo sak pkēng (40) kjingsho tjok.

¹⁴ Eni ga epga jek syōshtaga kāgāyoga, judío tjlapgaga kjok llgwega wleniyo īk. Öötong lōng ba shwoy ga tjlē lok ba kong ga «Tjawa tjlēno ēng kong jlōkoyo ga “Shji iē llēm, llēye iēy llēm, Pablo zrōroy pjir

guing. Llēm ga woydēy ga shji shdūya Sbōrē” lororwa eni. ¹⁵ E kjīshko ga pjāy, Judío Kjok llgwegaga Kēsēsyo llamo li, rokozī ēngkjwaga kāgāyo kēsbangyo li kong ga Pablo sōya tjwe shāng, ga ie bomi bokshto, llēbo shāryara li kjakrokēmi ba kong yōtso wlo. Eni ga ter sōyde, tjwayde na llēm obishko ga tjawa ber lōng irbo ba koshē, zrōrwa wlo» le.

¹⁶ Gueniyo ga Pablo dor, wa shāng kjlara, ga tjlōkwo le lōng li roy kura. E irgo ga jem opzrēno ēngkjwaga shtoyo lishko, ga jek öötong shāng Pablo iak shāng lishko, roy le ba kong wlo. ¹⁷ Kuya ga ēngkjwaga kāgāyo rokara kjlara, ga tjlē ba kong ga «Dwlas ēre sōs bor kong sira, bop kāgāyo kēsbangyo li shwoy. Tjlōkwo le woydē ba kong» le.

¹⁸ Kuya ga sōra jek ba kāgāyo kēsbangyo li shwoy, ga tjlē ba kong ga «Domer shdung shāng kjlara ko Pablo, rokara bor kong ga dwlas ēre sōr bop bokshto, llēbo royle bop kong wlo» le ēngkjwaga kāgāyo lirē ba kong.

¹⁹ Kuya ga dwlas li shara ba orkwo go, ga sōra jek tjoksa, ga tjlē ba kong ga «¿Llēye lēp woydē bor kong?»

²⁰ «Judíoga kjong kjong lano lok ēng tjok, ga wotjlīno lok kjrinaso. Bong ga Pablo roke lok bop kong ga sōp ba kong jongya ba llgwezlong tōno lōng lishko, kong llēbo kjakroke lok yōtso anmoyō

wlo le eni. ²¹ Gueniyo ga jlõe lëp llëme. Domerga tōno tjeng doglo sak pkëng (40) kjingsho tjok, ga opjnenolōng ba koshë irbo le. Tjlëno ëng kong jlōkoyo ga “Shji ië llëm, llëye iëy llëm, Pablo zrōroy pjir guing. Llëm ga woydëy ga shji shdūya Sbörë” lara lok eni. Eni tjok ga posharyono lōng pjir tjän, lōng bop koshë dboryëp sorë koshayde eröe» le ba kong.

²² Kuya ga tjlë ba kong ga «Llëye lorop bor kong li lëp ë kong llëme» le, ga ichara toe.

Pablo icharaba Cesarea kjokyo

²³ Eshko ga ëngkjwaga kägäyoga rokara do pjök, ga tjlë ba kong ga «Pjäy posharyozong. Pjesit shkëyo ga pjäy to jongya Pablo sök Cesarea kjokyo. Ængkjwagaga jëk lok dre go wleniyo sömi jer bomi tjok doglo sak dbäw pjloglo pjök (200), ëngkjwagaga jëk lōng kwomgla go wleniyo sömi doglo sak kjäk (70), ga ëngkjwagaga ëngkjwë könkowo go wleniyo sömi doglo sak dbäw pjloglo pjök (200) bakoe. ²⁴ Ga kwomgla wlëmi pjök mya, Pablo sök wlo. Ga sömi bor kong yötso, äär shäng Cesarea kjokyo pjlu, së obi, kjok eshko so ichaga Félix li shwoy wlo» le.

²⁵ Ga kjibokwo tara ba kong kjwara, söya, twe Félix kong wlo. Kjibokwo li tjlë ga

²⁶ «Tjlapga no ichaga tjwlō ara wleniyo Félix:

»Miga, lër bop kong. Kji-bokwo ëre taga tja Claudio

Lisiasdë bop kong. ¿Pja yonde?

²⁷ »Domer jek shäng ëre shara judiogarë, zröya wlo lara. Gueniyo kuror ga e Roma so kjibokwo tjok. E kjishko ga tja öör jong bor ëngkjwagaga tjok, ga wlikoror, döror ba shjiryoy. ²⁸ Eni ga rote lok llë kjy miydër woydë kjishko ga söror jek ba Kajok Llgwegaga Këskësyoy tōno lōng li shwoy, ga ioror shäng eshko ba bokshto. ²⁹ Miga rotara lok llëbo owa sharyara ba kjok llgwekklo baïya kong kjishko döe. Gueniyo bi kong ga kur ga shdüy llë kjy llëm, zrökko llëm, iako no shdüzlōng uyo roshko llëm bakoe. ³⁰ Gueniyo ga judioga kjlōbö wotjlik lōng ba zrök le li roy söra ba bor kong. E kjishko ga ichër jek bop shwoy, llgwep wlo. Ga loror ba rotagaga li kong ga jek jongya bop shwoy bako, llëye lako ba kjishko li le lok bop kong wlo. Shji ber eni.»

³¹ Eni ga ëngkjwagaga li kong llëye sharye wlo li lara ba kägäyore lok pjir ga toe. Pablo söra lok to jer shkëshko äär jong Antipatris kjokyo. ³² Wëshko ga ëngkjwagaga jëk lōng dre go li sano tjwe lōng ba ëngkjwaga shtoyo irōng obi, ga jëk lōng kwomgla go li to jek Pablo tjok. ³³ Öötong lōng Cesarea kjokyo ga kjibokwo söya tjeng li twara lok kjok eshko so ichaga li kong, ga Pablo twara beno ba kong

bakoe. ³⁴ Eshko ga kjibokwo li ñna pjiir ga tjëlë Pablo kong ga «¿Pja kjone so?»

«Tja Cilicia so» le ba kong.

³⁵ Eni ga tjlapga li tjëlë ba kong ga «Pja ñlgwer ga pjlú, gueniyo bop rotagaga li shrono guing» le. Eni ga iara beno shäng dak dak lë, pjlú uyo shäryara pjlú Herodesdë dënashko li roshko.

24

Pablo opwlikono Félix bok-shto

¹ Öötong dbargwo shkëng (5) ga syôshtaga kësbangyo ko Ananías li öötong shäng kjok eshko, judío tjlapgaga kjok ñlgwega wleniyo kjong kjong tjok. Ga domer jek söra lok shäng kjlara obi ba tjok ko Tértulo. E Pablo rotaga, ba ñlamo löng li kjïshko wlo le. Eni ga epga jek öötong löng no ichaga li shwoy, Pablo rotë wlo. ² Ga Pablo rokara tjlapga lirë, ga söya lok tjwe shäng ba bokshto. Eshko ga Tértulo omrotë, tjëlë Félix kong ga «Tjlapga no ichaga, pja tjwëlö kësbange. Eeri ga öötong lu pjloglo ara tjän ga tjawa löng wlëp, wopjlú bop kjïshko, ga bop kjok miydë li kjïshko ga ñlëbo shäryorop ara kjok ëreshko beno pjlú, owa ñlëme. ³ E kjïshko ga tjawa löng wopjlú bop tjok. Enido kjone pogo ga pja roy läywe borwa pjeyogarë pjlúe. ⁴ Gueniyo

pja dbar jerwa ara ñlëm wlo ga rokërwa bop kong ga tjawa tjëlë li kus sira.

⁵ »Domer kjwe miydororwa ga kjwe owa. To shäng kjok kjwang jïkong judíoga barwë ara, shdöya wlo le. Nopga löng kjok ëreshko kowëba nazarenoga, domer kjwe ba kägäyo. ⁶⁻⁸ Borwa Sbö u li ëmdë ga ie ber jong dboy Sbö kong ame wlo lara, ga sharorwa eshko e kjïshko.* Eni ga kjakrokos pjarë om go ba kong. Miydëp e go ga tjlökwö lërwa löng ba kjïshko kës li, e jlöe» le.

⁹ Eshko ga judíoga löng li tjëlë ga «Eni jlöe» le lok eni.

¹⁰ Eni ga tjlapga li orkwo pingö Pablo bët, pja tjëlëzong loklo wleni, ga Pablo tjëlë ga «Miydër pjlú ga pja parkë sök jüshko no ñlgwega lu pjloglo ara tjän. E kjïshko ga tja opwlikë bop bokshto wlëpe. ¹¹ Eni ga tja tjëlë li jlöre miydëp woýdë ga kjakrokëp ë pogo kong om go ga pjlúe. Eeri ga öötong dbargwo sak kjwara kjingsho pjök (12) ga tja öötong shäng Jerusalén kjokyo, Sbö poshrök wlo. ¹² Eshko ga tja wlëna lok shäng tjlökwö kjlopswë kar kar ëbo tjok ñlëme. Eye shdöror ñlaw pogo ñlëme. Sbö u zlong bäng ga ñlëye shäryoror ñlëm, judíoga syö uyo roshko ñlëm, shto oblë ñlëm bakoe. ¹³ Tja

* **24:6-8** Tek dënashko ga kjibokwo ëre jyä shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjëlë ga «... ga sharorwa eshko e kjïshko. ñlgwerwa borwa kjok ñlgwekklo go lororwa, gueniyo ga ëngkwaga kägäyo kësbangyo ko Lisias opzrëno jek eshko ga döra borwa shjiryö dbo go. Ga tjawa ichara tek bop shwoy ba rotë.»

rote lok li llëbo wlëna jlökoyo bor shdungko wlo drete.

14 »Gueniyo lër jlökoyo ga nopga jëk löng Irbo Tjaglën li go sorë ga tja omshäryë shäng eni. E kjïshko ga bor rotaga-gaga löng kjwe tjlë ga tja jëk shäng Sbö tjok bëy llëme le, gueniyo borwa tjlapgaga tek dënashko so Sbö li, e poshrër, kjok llgwekklo tara Moisésdë li, e jlöe lër uunkong baïya dik, ga kjibokwo tara Sbö tjlökwo lagagarë li, e jlöe lër bakoe.

15 Ga tja sök Sbö koshë ga shinmoga, e woshre iröng obi uunkong, pjlo bekde, de pjlo bek llëmde, gueniyo woshre iröng obi. Kjwepga kjwe löng omkoshë sorë ga tja omkoshë shäng eni bakoe. 16 E kjïshko ga tja drön ara, tja ber pjlo bek Sbö bokso wlo, tja ber pjlo bek nopga bokso wlo bakoe.

17 »Lu to jek pjlöböso ga tja öör jëktong shäng kjok shto oblë oblë ga tja jek öötong shäng iröng obi bor kjokshko, dbur twër oba song wleniyo kong wlo, Sbö sëngglo sör, twër ba kong ba ushko wlo bakoe loror. 18 Ga tja wlëna kjwepgarë eshkoshko ga llëye shäryërwa lara Moisésdë, tjawa äär Sbö poshrëk ba ushko ga pjlú wlo li, e shäryër pjir shäng kjwlëe. Eshko ga nopga jëk löng bor tjok ara llëm, ga ëye ëng shdök löng llëm bakoe. 19 Eshko ga judioga Asia so löng kjlöbö, ga llëye lër bop kong li, e ïna lok pjire. Zok ga epga tjwayde löng jüshko om go, opping na

bop bokshto, tja rote wlo. Kuya ga llëbo shäryoror sit jlökoyo, tja rote wlo wleni ga le lok om go ga pjlúe. 20 Eni llëm ga shrono löng kjwe, tja shäng ba bokshto no llgwezlong shtoyoshko ga llëye wlëna bor tjok, tja shdungko wleni ga le lok bop kong ga pjlúe. 21 Gueniyo ga tja le lok li kjrinaso ga pjlúe. Tja shäng ba bokshtoshko ga tja tjlë ba kong dbo go ga «Tja wotjlik ga shji wolono ga dbar tjwe ga shji woshre Sbörë iröng obi lër. Ga tja iak shäng bomi bokshto llgwemi wlo, tja wotjlik eni kjïshko» lër ba kong eni eröe» le.

22 Irbo Tjaglën le li miyde Félixde sök pjlúe. Eshko ga tjlë ga «llgwer eniwa tjok llëme. Iër ber Tjlapga Lisias tjwe guing, ga llgwer eshko jä» le. 23 E irgo ga tjlë ëngkjwaga kägäyo shäng li kong ga «Pablo kjwe ios ber shäng jüshko dak dak lë, gueniyo rayos shäng iguing. Ga ëbo tjwe ba ik ga som llëm, sëya, kjimte woydë ga wëyë» le.

24 Öötong dbar kjwöbö ga Félix äär shäng Pablo shwoy, ba boy Drusila tjok. Walë, e judío. Eshko ga Pablo rokara Félixde jek ba shwoy. Ga Pablo lano ba tjok, shji mär Cristo Jesús go sorë kjïshko. 25 Eshko ga Pablo tjlë ba kong ga «Shji woyde Sbörë ga shji jëk löng pjlo bek, llëbo shäryëy woydë owashko ga shji drön ëë, shäryëy llëm wlo. Ga llono ga shji llgweya Sbörë» le.

Lara eni li kuya Félixde ga

beno shäng sëya llëm, woydë arae. Eni ga tjlë ga «Ber eni guing. Pja nomo. Tja dbar tjok ga pja rokotë obi» le. ²⁶ E irgo ga Félix shäng Pablo koshë, kong dbur twe, raye wlo le. E kjïshko ga roke enido, lan ba tjok wlo.

²⁷ Shärye beno shäng eni öötong lu pjloglo pjök. E irgo ga Félix opshino ba shto dwayo, ga äska beno sök Porcio Festo. Ga Félix ber pjlu judioga tjok wlo le ga Pablo iara beno shäng no shdüzlong uyo roshko.

25

Pablo opwlikono Festo bokshto

¹ Eshko ga Festo öötong beno sök kjok eshko so ichaga öötong dbargwo mya ga opshino Cesarea kjokyo dwayo jem öötong shäng Jerusalén kjokyo. ² Eshko ga syöshtaga kägäyoga, judioga oblë tjwlö ara wleniyo, e töno Tjlapga Festo tjok, ga tjlëno lok ara Pablo wloyo. ³ Tjlë lok ba kong ga «Tjawa kjimtëp sira. Pablo ichëp tëm söya lok borwa kong Jerusalén kjokyo» le, gueniyo e wopro ga epga löng poshäryë ba zrök irbo wlo le.

⁴ Kuya Festorë ga tjlë ba kong ga «Llëme. Pablo, e iak beno shäng no shdüzlong uyo roshko Cesarea kjokyo, ga tja wotjlik ga tja jongya wop ä iröng eshko lër. ⁵ E kjïshko ga bomi tjrëko ëreshko tjlapgaga tjwlö kësks wleniyo ichëmi jer bor tjok kjlöbö Cesarea

kjokyo. Llëbo shäryara domer lirë owa ga rotëmi eshko ga pjlu» le.

⁶ Ga Festo beno shäng Jerusalén kjokyo judioga li tjrëko dbargwo kjwong (8), sak kjwara (10) dik. E irgo ga to jer iröng Cesarea kjokyo. Wëshko ga öötong sök no llgwezlong shtoyo lishko, ga no ichara jek Pablo wlokjrë. ⁷ Eni ga Pablo opzrëk jek äär shäng tjlapga sök lishko ga judioga jer öötong löng Jerusalén kjokyo dwayo li jek Pablo zlong bäng, ga tjlëno lok ara llëbo owa kësbang, gueniyo llëye wlëna ba kong, ber shdungko wlo drete. ⁸ Eshko Pablo opwlikë wlo ga tjlë ga «Llëye owa shäryoror llëme. Llëye shäryoror judioga kjok llgwekklo li wloyo llëm, llëye shäryoror Sbö u li wloyo llëm, llëye shäryoror tjlapga pjlu kësbangyo sök Roma kjokyo li wloyo llëm bakoe» le.

⁹ Gueniyo Festo ber pjlu woydë judioga tjok kjïshko ga tjlë Pablo kong ga «¿Pja jem woydë Jerusalén kjokyo, pja llgwer eshko wlore?»

¹⁰ «Llëme. Tja shäng pjlu kësbangyo sök Roma kjokyo li no llgwezlong bokshto, tja llgweya wlo. Miydëp pjlu ga llëye shäryoror owa judioga kong llëme. ¹¹ Llëbo owa shäryoror, tja ber zrökko wlo wleni ga tja zrökko. Gueniyo tjlökwö le lok bor wloyo li, tja rote li jyö erö wleni ga tja twako ba kong wlo llëme. Ga rokër bop kong ga tja llgweya

ber pĵlu kĕsbangyo sĕk Roma kjokyo lirĕ om go» le.

¹² Eni ga Festo lano ba poshdunggaga lĕng li tjok. Lano pjir ga tjlĕ Pablo kong ga «Rokorop bor kong ga pja ĩlgwega ber pĵlu kĕsbangyo sĕk Roma kjokyo lirĕ om go. E kjĭshko ga pja ichĕr jongya ba shwoy Roma kjokyo» le.

Festo lano Agripa tjok Pablo kjĭshko

¹³ Dbar kjwĕbĕso ga shto oblĕ so pĵluyo ko Agripa ĕĕotong shĕng Cesarea kjokyo Festo ĩk. Agripa dor Berenice, e jek shĕng ba tjok bakoe.

¹⁴ Ga beno lĕng eshko dbar kjwĕbĕso. Dbar kjwara ga Festo tjlĕno ba kong Pablo kjĭshko. Tjlĕ ga «Domer shĕng ĕreshko kjlara ko Pablo, iara Fĕlixdĕ beno shĕng no shdŭzlong uyo roshko. ¹⁵ Ga tja ĕĕr jem shĕng Jerusalĕn kjokyoshko ga syĕshtaga kĕgĕyoga, judĭo tĵlapgaga kjok ĩlgwega wleniyo, epga ba rotono bor kong ara. Woyde lok ga Pablo, e shdungko jĭĕ lĕr ba kong.

¹⁶ »Ga dboryoror. Tja tjlĕno ba kong ga «Tjawa Roma so, tjawa sgak lĕng ĕye ĩĕrwa zrĕkoba wĭo jekdo, ba rotaga li tjwe lĕng ĕng bokshto ĩĕm guing ĩĕme. Woyde ga rote lok ĕng bokshto, opwĭkĕ wĭo» loror.

¹⁷ »Eni ga epga ĕĕr lĕng jŭshko ga tja dbar zano ĩĕme. Wĕshko dĕ ga tja jem ĕĕotong sĕk no ĩlgwezlong shtoyo ĩshko, ga nopga ichoror jek domer li wĭokjrĕ, ga sĕra

lok jek ĕĕotong shĕng eshko.

¹⁸ Gueniyo ga ba rotaga shrono lĕng li tjlĕno ga ĩĕye owa lara ba kjĭshko woy-otĵĭnor dik ĩĕme. ¹⁹ Tjlĕno lok ga ba kjok ĩlgwekklo li sĕya shĕng bĕy ĩĕme. Ga lano lok domer kjlara ko Jesŭs kjĭshko. Tjlĕno lok ga domer li wolono, gueniyo Pablo tjlĕ ga shĕng sĕ obi le lok eni ĕrĕe.

²⁰ Eshko ga ĩĕye shĕryĕr ga pĵlŭ li miydĕr sĕk ĩĕme. E kjĭshko ga tja tjlĕ Pablo kong ga «ĶPja jem woydĕ Jerusalĕn kjokyo, pja ĩlgwer eshko wlore?» lĕr.

²¹ »Gueniyo ga tjlĕ bor kong ga «Rokĕr bop kong sira ga tja ĩos ber sĕk na, tja ĩlgweya pĵlu kĕsbangyo sĕk Roma kjokyo lirĕ om go guing» le. E kjĭshko ga ĩoror beno shĕng dak dak lĕ, ichĕr tĵlapga pĵlu li shwoy ĩlono ga bue guing» le.

²² Kuya ga tjlĕ ba kong ga «Tja ĕmdĕ ga domer li tjlĕ sorĕ kur woydĕ bakoe» le.

Kuya ga tjlĕ ba kong ga «Bong ĕrĕ ga tjlĕ sorĕ li kuba» le.

Pablo tjlĕno Pĵlu Agripa bokshto

²³ Wĕshko ga Agripa, Berenice, e opzrĕno jek lĕng no ĩlgwezlong shtoyo roshko. Eshko ga shrĕraba ara, romguĕ jong trĕk ĩĕme. Lĕng eshko li tĵlapgaga ĕngkjwaga kĕgĕyo kĕskĕs wleniyo, domerga eshko so tĵwlĕ kĕskĕs wleniyo bakoe. ĕĕotong tĕno lĕng ga nopga ichara Festorĕ jek Pablo wĭokjrĕ, ga sĕra lok ĕĕotong

shäng eshko. ²⁴ Eshko ga Festo tjlë ga «Pjlu Agripa, pjây tjlapgaga tōno lōng bi tjok na, domer shäng kjwe îzîa. Woyde judioga kjlobirë ga domer kjwe ichër zrökoba wlo. Eni li woyde lok jûshko Cesarea kjokyo, Jerusalén kjokyo bakoe. ²⁵ Gueniyo ga bor kong ga llëye owa shäryara, ber zrökko wlo llëme. Gueniyo tjlëno om go ga “Tja llgwegaga ber tjlapga pjlu kësbangyo sök Roma kjokyo lirë om go” lara. E kjîshko ga ichër to eshko lër.

²⁶ »Woyde ga llëbo tër ba kjîshko, ichër tjlapga pjlu kësbangyo li kong, gueniyo llëye lako ba wloyo bor kong drete. E kjîshko ga rokoror tek shäng bop bokshto, Tjlapga Pjlu Agripa, pjây uunkong bokshto bakoe. Eni ga kjakrokoromi yõtso pjir ga llëbo ber tër wlo ga tjlökwo tjok wlo. ²⁷ Bor kong ga no ichër to, llgweya tjlapga pjlu kësbangyo lirë wlo ga woyde ga llë kjîy loroy ba kong yõtso guing» le.

26

¹ Eshko ga Pjlu Agripa tjlë Pablo kong ga «Woydër ga pja tjlës bop kjîshko om go shara» le.

Kuya ga orkwo poyono, pjây kjinkozong loklo wleni, ga tjlë ga ² «Tjlapga Pjlu Agripa, tja shäng jûshko bop bokshto, “Llëye lara judiogarë bor kjîshko li, e eni llëme” lër bop kong miydëp wlo, ga tja wopjlúe. ³ Tjawa judioga,

tjawa llëbo shäryë sorë li miydëp sök pjluë. Tjawa ëng dboryë kar kar llë kjîshko li miydëp pjlu bakoe. Eni ga miydër ga tja tjlë bop kong ga tja kup sök pjluë. E kjîshko ga rokër bop kong ga tja kus sök wop tjok sira guing.

⁴ »Tja miyde judioga uunkongdë tek chirawashko dwayo. Tja shäng bor kjokshko, llëm ga Jerusalén kjokyo shko ga tja opshäryë sorë, e miyde lok pjluë. ⁵ Miyde lok pjir ga tja fariseo tek dëna tjän, ga le lok woydë wleni ga le ga pjluë. Ga tjawa fariseoga, judioga kjok llgwekklo li jnenwa yõtso anmoyö, judioga llamo li kjinmo. ⁶ Tjlökwo lara Sbörë borwa tjlapgaga tek dënashko so kong jlökoyo li, e kosher sök îyado. Era eni tjok ga tja söra lok, tek shrono shäng, tja llgwekoba e kjîshko wlo.

⁷ »Israel tjëyoga uunkong kjringgwo sak kjwara kjingsho pjök (12) li, tjlökwo lara li koshe lōng îyado. E kjîshko ga Sbö, e poshrëya shkë dba, ga parkë lōng ba kong îyadoe. Ga tjlökwo koshe lōng li, tja omkoshë shäng bakoe. ¶Tjlapga Pjlu Agripa, tja rote judiogarë lōng e kjîshko! ⁸ ¶Shji judioga wotjlik ga shji wolono ga shji woshre Sbörë irōng obi jlöe lëy llëm ega?

⁹ »Dënashko ga tja wotjlino om go ga bek wlo ga tja parkë Jesús, Nazaret so li nopga wloyo loror. ¹⁰ Ga shäryoror eni eshko Jerusalén kjokyo. Tja ichaga syöshtaga

kägäyogarë, ga Jesús tjlökwo kjrägaga li ichoror no shdüzlong uyo roshko arae. Ga zrökobashko ga tja tjlëno ga “Kjwe zrökko” loror bebi. ¹¹ Enido ga tja öör shäng ba wlëk judióga syö uyo lok oblë oblë li roshko. Wlënor ga shdun ara, Jesús läywe owa wlo lër. Ga tja iirkono ara ba kong lok, ga irpjanor Jerusalén kjokyo lishko dö llëme. Irpjanor jek shäng kjok shto oblë oblë, oba tjëyo eniyo llëm wleniyoshko bakoe.

¹² »Shäryër shäng eni kuzong ga pjlara ga tja jek shäng jongya Damasco kjokyo, tja ichak syöshtaga kägäyogarë, pak twara lok bor kong li shäryër wlo. ¹³ Gueniyo dlo dluw dik ga ñn ga iök shjiy ter tjwe kjok dogo dwayo, kälä dbo dlo kjinmo, jek lletlet, ga tja kopjrina beno pjang pjribri bor yorkagaga jek löng li tjok. ¹⁴ Eshko ga tjawa dgonu jer löng töshko, ga kur ga ëbo tjlë bor kong arameo tjlökwo go ga “Saulo, Saulo, ¿tja irpjam ega? Pja opyë shäng bor wloyo ga pja opshdung shäng om goshko, e so öng llë, ba shpokklo dbo stek li te om go kjoyoe” le.

¹⁵ »Kur ga tja tjlë ga “Tjlapga, ¿pja ë?”

»“Tja Jesús. Irpjam to shäng wle, e tja. ¹⁶ Pja kojözong. Tja weno shäng bop kong ëre, pja kjroror ber shäng bor parkaga wlo kjïshko. Woydër ga llëye ñnop ëre, llëye pin bop kong li, e lëp oba kong. ¹⁷⁻¹⁸ Ga pja to shäng ba

lëshko ga pja wlikër judióga wloshko dwayo, nopga judío llëm wleniyo wloshko dwayo bakoe. Pja ichër jongya nopga judío llëm wleniyo kong jlökoyo. Woydër ga epga ber löng bokkwo roshwing pjir wleni, ga jëk löng kjok ro sï roshko wleni ame, jëk löng iök shjiy roshko wleni shara. Woydër ga löng Ä wloshko ame, ber löng Sbö wloshko shara. Woydër ga owa pjang ba go li lön ber dret, epga iër ber löng ba pjeyoga mär bor go erö li tjok wlo. Pja ichër jongya nopga judío llëm wleniyo kong, llëbo uunkong ëre shärye wlo” le bor kong.

¹⁹ »Tjlapga Pjlu Agripa, eni ga llëbo ichara Sbörë bor kong kjok dogo dwayo ñnor shji yoïno wleni li jlöe loror, ga koloror. ²⁰ Bäm go ga tjlökwo ëre loror judióga löng Damasco kjokyo li kong, e irgo ga judióga löng Jerusalén kjokyo li kong, judióga löng Judea kjokyo kjok kjwang jïkong li kong, nopga judío llëm wleniyo kong bakoe. Tja tjlëno ba kong ga “Llëbo owa shäryëmi löng li, e owa jlöe lozï, ga rayozï, ga pjäy optwos Sbö kong dey. E irgo ga llëbo shäryozï pjlo bek, pjäy kjlopswono jlöe lëba wlo” loror.

²¹ »Tja shara judiógarë Sbö u zlong bäng, tja zröya lok wlo lara e kjïshko. ²²⁻²³ Gueniyo tja kjimte Sbörë shäng. E kjïshko ga tja beno shäng ba tjlökwo lë nopga uunkong kong, tjwlö kësks li kong,

tjwlō chila li kong bakoe. Llëye shäryë wlo lara Moisés, Sbō tjlōkwo lagagarë dëna tjän li, e shäryono eni jlōe lër oba kong. Tjlëno lok ga “Llono ga no pjluyo iche le Sbörë li shronoshko ga woyde ga shdungoba, wolon, ga woshre Sbörë iröng obi, shinmoga tjeng kës li bäm go. Shäryë eni, ga shji döya Sbörë sorë li roy shdöya ba pjeyoga judioga kong, nopga judiō llëm wleniyo kong bakoe. Shji jëk löng kjok ro sī roshko wleniyo kong ga roy ber iök shjiy wleni” le lok beno pjang ba kijbokwo go eni» le.

²⁴ Eshko ga Pablo tjlë shäng opwlikë eni wopro ga tjlōkwo skokza Festorë, tjlë ba kong dbo go ga «Pablo, çpja skwëre llëro? Pja oppino ara ga pja iara beno shäng skwë erä» le.

²⁵ Gueniyo kuya ga tjlë ba kong ga «Tjlapga Festo, tja skwë llëme. Tjlōkwo lër li, e jlōe. Tja tjlë li, e bek lotë. ²⁶ Tjlapga Pjlu Agripa sök kjwe. Tjlōkwo lër li, e miyde sök pjluë. E shäryak lütshko llëm, e wëlleë. E kjishko ga tja tjlë shäng wlëp ba boksho. Miydër pjlu ga sök kjwe ommydë pjluë» le. ²⁷ E irgo ga Pablo tjlë tjlapga Agripa kong ga «Tjlapga pjlu, çwoytjlip ga llëye lara Sbō tjlōkwo lagagarë li, e jlōe lëpde? Miydër ga e jlōe lëp» le.

²⁸ Kuya ga tjlë ba kong ga «Çtja kjlopswëp ber Cristo tjlōkwo kjraga maling jüni lëpdo?»

²⁹ «Wop chirare, de wop arare, gueniyo rokër Sbō kong ga pja, nopga uunkong tja kuya löng jüşhko eerishko, pjäy äär ber löng Cristo tjlōkwo kjraga botoya dik, gueniyo pjrik löng dröng sho bomi orkwo go jüni botoya dik llëme» le ba kong.

³⁰ Eni ga pjlu li kojono opshik kjoko wlo, kjok eshko so ichaga tjok, Berenice tjok, nopga sirkeno löng ba tjok li tjok bakoe. ³¹ Ga to opshino löng lan dboshko, tjlë lok ëng kong ga «Domer kjwe llëye owa shäryara ber zrökko wlo llëm, shdungko shäng kjërshko ëmdë llëm bakoe» le lok eni.

³² Eshko ga Agripa tjlë Festo kong ga «Domer kjwe “Rokër ga tja llgwegaga ber pjlu kësbangyo sök Roma kjokyo lirë om go” lara llëm kjwe ga rayoroy ga pjluë» le.

27

Pablo icharaba to jongya Roma kjokyo

¹ Woyotjliina tjlapgaga lirë pjir ga tjawa iche jek jongya Italia kjokyo wlo leshko ga Pablo, e twara lok ëngkjwagaga ara kägäyo kjlara kong, de wlo. Domer, e ko Julio. E ëngkjwaga parkë löng pjlu kësbangyo sök Roma kjokyo li daga wleniyo. Ga kong nopga oblë shdung löng eshko, e twara lok, de wlo bakoe. ² Eshko ga kyyong pjang kjlara kësbang jek äär Adramitio kjokyo dwayo brik pjang kjwlë jongya

Asia kjang tjozlong shtoyo kjrinascho kjrinascho le, ga tjawa opyono e roshko, ga tjawa opshino toe. Aristarco jek shäng borwa tjok bebi, e Tesalónica so. Tesalónica kjokyo, e Macedonia kjokyo obi. ³ Wēshko ga tjawa öötong löng kjang tjozlong kjokyo ko Sidón. Eshko ga Pablo songe le Juliorë, ga rayara to ba pjeyoga wleni löng eshko li ik, kjimte lok wlo.

⁴ E irgo ga tjawa opshino to Sidón kjokyo dwayo. Eshko ga pjluk tjwe jong dbo ara dlung buk kēs li shwo lēkong, ga tjawa bakwe jong iröng eröe. E kjīshko ga tjawa to jek dipzono dlung tjrēko ko Chipre, e pjlor dew lēkong pjluk ara llēmshko. ⁵ E irgo ga tjawa dipzono jek dlung buk Cilicia kjokyo, Panfilia kjokyo, e bokshto, kjwo kalēkong, ga tjawa tjoono öötong löng Mira kjokyo, e Licia kjokyo obi. ⁶ Eshko ga kjang wlēna ēngkjwaga kägäyo lirë pjang kjlara oblē kēsbang jek äär Alejandria kjokyo dwayo, brik pjang kjwlē jongya Italia kjokyo le. Eni ga tjawa opyono e roshko ba tjok, tjawa jek kēgong shara wlo.

⁷ Dbar kjwöböso ga pjluk ara kjīshko ga tjawa jēktong kjang li go wor, ga pakyo ara, eni ga tjawa jek öötong löng Gnido kjokyo gomyo. Ga tjawa jek bek lororwa, gueniyo tjawa bakwe pjlukdē ara obi kjīshko ga tjawa dipzono jek dlung tjrēko pjang kjrina obi ko Creta, e

pjlor dew lēkong pjluk ara llēmshko, kjok ko Salmón li bokshto. ⁸ Ga tjawa jek löng, gueniyo dlung sor go soyo arae. Eni ga tjawa jek äär löng kjok buk kjrina kowēba Kjang Tjozlong Shtoyo Pjlūshko, Lasea kjokyo buk ba soshko.

⁹ Eshko ga tjawa barwara pjlukdē ara kuzong ga dbar to jek kop ara tjän. Shji iē llēm Sbō kong dbaryo shrēya judiogarē li, e to jek tjän, ga miydororwa e go ga kjok owa shunyo shrē ara dbaryo li döröe. Kjok eni ga dlung iirkē arae. E kjīshko ga shji jek dlung kjang go ga shji sjēke. Eni ga nopga jek löng li poshduna Pablorë, tjlē ga ¹⁰ «Domerga, in ga shji jek löng ēre kong llēbo wen owa, shji kjang kēsbang ēre jer bi shjiryo, bi llēbo tjeng kēs wle tjok. Erö llēme. Shji emdē ga jer bakoe. Shji ber löng na dey» le.

¹¹⁻¹² Gueniyo ga kjang tjozlong shtoyo eshko li, kjok owa dbaryo ga shji löng shto eshko ga pjlu llēme. E kjīshko ga kjang sogo li, ba kjang söga shäng li, e tjlē lok ēngkjwaga kägäyo li kong ga «Shji jek dey» le. Nopga llamo löng kēs li wotjlīk jong e kjoyo bakoe. Tjlē lok ga «Shji opshik jūshko dwayo dey. Tjlīy, shji jek Fenice kjokyo ga buere iy wlo. Eshko ga kjok owa dbaryo ga shji löng shto eshko ga pjluē» le. Fenice kjokyo, e kjang tjozlong kjokyo buk Creta kjokyo obi. Eshko ga dlo jer shwo lēkong li iy ga

wēlēe. Kuya Juliorē ga tjlōkwo baīya lok'li kolara, Pablo īlira kolara llēme.

Dlung kjing kjok owa, pjluk ara

¹³ Eshko ga pjluk li tjwe jong dlung buk kēs shwo lēkong, gueniyo wore. E kjīshko ga wotjlīk lok ga «Shji to ga bue» le. Eni ga ba drōng sho kyyong shakklo kēsbang lona jer dlung roshko li shira lok tēm kyyong'li roshko irōng obi, ga tjawa opshino jek lōng dlung tjrēko Creta li kjako.

¹⁴ Gueniyo wop tjok ga pjluk tjwe jong kjrina obi, dlung tjrēko li shwo lēkong shara, dbo ara anmoyō, pjluk li kowēba Nororiental, ¹⁵ ga tjawa bakwara arae. Eni ga kyyong kēsbang li bojonwa ber buk pjluk li shwo lēkong lērwa ga ae. E kjīshko ga kyyong'li rayorowa sōya pjluk lirē om go aār kjone ga eshko.

¹⁶ Ga tjawa sōra to jek dlung tjrēko buk chirawa ko Cauda pjlor dew lēkong. Eshko ga pjluk dbo ara llēme. E kjīshko ga kyyongwa chirawa sōrwa pjang kjlara li irgo kjro go, e poyonwa jem kjlara li roshko lērwa. Ga tjawa kong pak twara ara, gueniyo ga poyonorwae. ¹⁷ E irgo ga kyyong kēsbang li doyo pjrira domerga lirē lok tuk, war llēm wlo le. Eshko ga tjlē lok ēng kong ga «Shji sōya pjluk kjwerē jek aār jong bo buk kjweshko ko Sirte lishko. Kjweshko ga kjone kjoneshko ga ro chira, ga shji kyyong pjē, war bi shjiryo» le

eni, ga bangkjrara lok arae. E kjīshko ga shwong kjoyo shtēgro ara pje lok pjang kjomo pjluk shakklo kyyong jek wlo li, e lona lok ter tōshko, sōya pjlukdē jek eshko llēm wlo, ga kyyong li rayara lok sōga pjlukdē om go shara.

¹⁸ Wēshko ga dlung kjing go li pjluk ara obi, tjawa bakwe dbo ara īyadoe. Eni ga kyyong sōgaga kjarga lōng ba llēbo sōya tjeng soynekklo kēs li dbuk lok jer dlung roy. ¹⁹ Wēshko ga ba orkwo om go li goshko ga shwong kjoyo shtēgro ara li dbura lok jer dlung roy, kyyung sho llē, kjor llē kyyong shakklo llē li tjok bakoe. ²⁰ Dbar kop ara ga kjok owa owa, pjluk tira llēm dlung kjing go, dlung iirkē arae. E wopro ga dlo wen llēm, dbala ēmdē llēm bakoe. Eshko ga tjawa to jek lōng kjone miydērwa sira llēm, ga tjawa dār, e koshērwa ame, e woyojerorwa pjire.

²¹ Eshko ga tjawa lōng ioydē llēm dbar kop ara tjan. Eni kuzong ga Pablo kojono shāng nopga lōng li tjrēko, ga tjlē ga «Domerga, shji lōng Creta kjokyo obishko ga tja koloromi kjwe ga shji to lōng song jūni llēm, ga bomi llēbo jeno bomi shjiryo llēm bakoe. ²² Gueniyo eni tjok ga rokēr bomi kong ga pjāy dbokjrozong. Ēye lōng jūshko ga wolon kjlara llēme. Gueniyo kyyong kēsbang ērera jer bi shjiryo. ²³ Sbō, e bor sogo, ga tja parkē shāng ba kong īyado. Luna shkēyo

ga ba parkaga kjok dogo so ichara weno shäng bor kong kjlara, ²⁴ ga tjlä bor kong ga «Pablo, llëye bangkjrep llëme. Pja jongya pjlu kësbandyo sök Roma kjokyo li bokshto, pja llgweya wlo. Bop kjishko ga nopga löng kjang kësband roshko kjlobi kjwe wolon llëm, döya Sbörë uunkong» le. ²⁵ E kjishko ga pjäy dbokjrozong. Sbö, e koshër ga shji kjimte jlökoyo, lara ba parkaga lirë bor kong sorë li eni. ²⁶ Gueniyo ga shji söya pjlukdë äar dlung tjreko pjang kjrina, ga kjang ëre pjë dlar ber buk eshko» le.

²⁷ Eshko ga öötong dbar sak kjwara kjingsho pkëng (14) ga tjawa bakwe pjlukdë jek löng dlung ko Adriático* li kjang go obi. E shkëyo kjok rong dik ga kjang sögaga li tjlä ëng kong ga «Shji äato pjöshko dikjoyoe» le. ²⁸ Ga dlung li ro kjöm, e tjläna lok ba tjläkklo go, ga beno ro wop orkwo jyäglö† pjloglo sak kjwong (80). Wop tjok obi ga tjläna lok jek obi, ga beno ro wop orkwo jyäglö pjloglo sak tjer (60). ²⁹ Eshko ga bangkjre lok ara, pjë ak go le, ga dröng sho kjang shakklo këskes lona jer dlung roshko kjwo pkëng (4) kjang si lëkong, kjang li jëk ame wlo. Eni ga beno löng eshko syöshtë, epga kjok shrän löng së obi wlo le. ³⁰ Eni ga kjang sögaga li tök woydë kjang li roshko dwayo le, ga

opyorgö löng kjang chirawa li long jer dlung kjang kjang kësband li ne lëkong. Shäryara eni, dröng sho kjang shakklo löya wlo lara, miga tök wlo le. ³¹ Gueniyo eshko ga Pablo tjläno ëngkjwagaga löng li kong, ba kägäyo li kong bakoe. Tjlä ba kong ga «Kjwepga kjwe ber löng kjang kësband ëre roshko llëm ga pjäy där llëme» le.

³² Eni ga kjang chirawa löya kjang sögagarë löng li, e kjangyo zara ëngkjwagaga lirë tas tas, jer lono dlung kjang go, ga jenoë.

³³⁻³⁴ E irgo ga kjok shränto ga Pablo tjlä nopga löng eshko uunkong kong ga «Öötong dbarwo sak kjwara kjingsho pkëng (14) tjän ga pjäy löng woydë, ga pjäy ioydë llëm bakoe. E kjishko ga rokër bomi kong ga pjäy ios sira. Pjäy löng së wlo ga woyde ga pjäy ië. Eni ga pjäy wolon kjlara llëm, bomi käkzong ëmdë ga jer pjlara llëm bakoe» le.

³⁵ Lara eni pjir ga pjlung shosho suk pjir kjrara tjeng kjwara ba wloshko, ga syöshtono Sbö kong, tjlä ga «Dli ëre tworop borwa kong. Tjawa ber wopjlú bop tjok e kjishko» le nopga tjeng kës li bokshto. Eni ga tora bëy ga uarae. ³⁶ İya uunkong lirë ga wokjankono, ga iono lok bakoe. ³⁷ Tjawa löng kjang li roshko uunkong ga doglo sak dbaw pjloglo pjök kjingsho

* **27:27** Eshko dbaryo ga dlung kowëba Adriático li, e dlung kowëba Adriático eerishko li llëme. E obi. † **27:28** Orkwo jyäglö pjlara, e centímetro sak pkëng kjingsho shkëng (45) dik.

sak kjäk kjingsho tjer (276).
³⁸ Ga iono lok woydara bayo kjöm ga eni. E irgo ga pjlung shosho söya tjeng kyyong roshko kës li dbura jer dlung roy dret, kyyong li wënyë wlo le.

³⁹ Kjuk shräno pjir ga tjawa löng kjokyo kjone miyde kyyong sögaga lirë llëme. Gueniyo İya lok ga bo jem buk eshko kjrina, la sho tjok. Eni ga wotjlik lok ga «Kyyong ëre tyyë këgo sit ga buere İy» le. ⁴⁰ Ga ba dröng sho kyyong shakklo kës kës lona jer tjeng dlung roshko li, e kyyungyo zakza lok tas tas beno tjeng dlung roshko eshko. Ga ba kjlongkwang lok si lëkong ba llgwekklo li kyyungyo döra bakoe. E irgo ga shwong kjoyo pjluk shakklo li, e poyona lok kara ba kyyong li ne lëkong, bakwe pjlukdë jek këgong pjöshko wlo lara. ⁴¹ Gueniyo to jek jong la sho töno tjeng dlung roshko li bët ga kyyong li lliktong beno buk la sho li roshko. Eshko ga ne lëkong li lliktong beno jong wir ame, ga si lëkong li, e shpoya dlung pjlublunyorë ara, ga dloktong kjwangyo dboy dboye.

⁴² Eni ga ëngkjwagaga li tjlä ëng kong ga «Nopga dëy, söy tjeng kjwe zröy dret dey, llëm ga ichëy jek wë İ ga tök lok drete» le.

⁴³ Gueniyo woyde ba kägäyo lirë ga Pablo zröya llëme le, ga tjlä ëngkjwagaga li kong ga «Wëyë, zröy llëme. Eye wë pjlu ga optë jer dlung roy bäm go, jek wë İ äär pjë

jong pjöshko. ⁴⁴ Llamö löng oblë jek kjorkwang kjing go, llëm ga kyyong dloktong kjwangyo go bakoe» le.

Eni ga tjawa kayo döktong pjir, öötong pjöshko beno löng së uunkong.

28

Pablo shäng dlung tjrëko ko Malta

¹ Eshko ga tjawa kayo döktong pjono löng pjöshko uunkong irgo ga miydororwa ga dlung tjrëko li ko Malta.

² Kjuk eshko li noyo tjok, ga tjawa dara yötso tjë jikong. Eshko ga shunyo shrë pjang ara, smo ara bakoe. Eni kuzong ga iök boktöna lok, ga tjawa rokara uunkong ba zlong bäng, iökkok eshko wlo.

³ Eshko ga Pablo löng dogro töno kjlöbö, ga dbuya shäng iök li roshko. Eshko ga iök li kjlik ara kjishko ga dgur brik buk eshko kjlara, ga Pablo uara ba orkwoshko, ga dgur li beno pjang ling ba orkwo go. ⁴ İya kjok eshko sopgarë ga tjlä lok ëng kong ga «Domer kjwe owa, no zrök ä wleniyo dikjoyoe. Döktong tek dlung kjing kjok owashko dwayo ëmdë ga bi sbö shäng kjlara kowëy Kjuk llgwega Bek li, domer kjwe woyde ber shäng së llëme» le. ⁵ Gueniyo ga dgur li sringza Pblorë buk iök pjë jong ri ri li roshko, ga llëye shäryono Pablo kong llëme. ⁶ Eshko ga löng tjë jikong li wotjlıno ga «Kjwe orkwo dguë jekdo, llëm ga jek buk rish wolon jekdoro»

lara. Gueniyo koshe löng kjër ga dguë sira llëme. İya lok ga llëye shäryë ba kong llëm ga wotjlik lok oblë, tjlä lok ga «Bi sböpga kjlarayo li kjwe» le.

⁷ Dlung tjërko eshko so ichaga ko Publio. Ga tjawa tjyono löng lishko ga kjok ber buk soshko kjrina baıya. Eni ga tjawa wlojrrara, dara yõtso ba ushko dbargwo mya. ⁸ Eshko ga Publio data buk swlo ara ba bukklo kjing go, kjlik ara, roshkwë ara bakoe. Eni ga Pablo jek öötong shäng ba ik. Eshko ga syöshtono Sbö kong ba kjishko. E irgo ga orkwo iono ba kjing go, ga poptara beno pjluë. ⁹ Roy kuya swlopga tjeng dlung tjërko oblërë ga shrono löng Pablo shwoy uunkong, ga poptara pjire. ¹⁰ Eni ga kjok eshko soppa beno löng woowa llëm borwa kong. E kjishko ga tjawa kong llëbo twara arae. Ga tjawa brikshko ga llëbo woydororwa borwa kjimtoklo irbo wlo li, e twara lok borwa kong pjire.

Pablo jek öötong shäng Roma kjokyo

¹¹ Eshko ga kyyong kësbang pjang kjlara tek Alejandria kjokyo dwayo, pjang kjok owa jek pjir li koshë. Kyyong li poglo go ba sböpga do pjök li jyâglo tak lok. Ba sböpga li kowe lok Cástor, Pólux. Eshko ga tjawa löng dlung tjërko li öötong moglo myashko ga tjawa opyono kyyong li roshko, ga tjawa opshino to dlung tjërko li dwayo. ¹² Ga

tjawa jek öötong löng kyyong tjyozlong kjokyo ko Siracusa, ga tjawa beno löng eshko dbargwo mya. ¹³ E irgo ga tjawa jek löng dlung sor go jek äär löng Regio kjokyo. Wëshko ga pjluk tjwe jong borwa irgo, ga tjawa opshino toe. E wëyo obi ga tjawa jek öötong löng Puteoli kjokyo. ¹⁴ Eni ga tjawa opshino kyyong roshko dwayo. Eshko ga pjeyoga Jesús tjlökwö kjraga wlënorwa löng kjlöbö, ga tjawa mana ber löng ba tjok sondë kjwara wlo le, ga tjawa beno lönge. E irgo ga tjawa opshino to jek Roma kjokyo pjö lëkong.

¹⁵ Eshko ga tjawa roy kura pjeyoga Jesús tjlökwö kjraga löng Roma kjokyo lirë tjän. Eni kuzong ga kjone kjone opshino jer löng borwa koshë irbo. Kjong kjong jer löng borwa koshë llëbo soynezzlong shtoyo ko Apio, kjong kjong jer löng kjok kjrina obi, oba pozlong uyo lok mya lishko. Ga jer löng borwa koshaga li İya Pablörë ga beno shäng wopjlu, dbokjrono jek obi, ga tjlä Sbö kong ga «Tjawa kjimtorop kësbange. Tja wopjlu bop tjok» le. Ga epga jek iröng borwa tjok. ¹⁶ Tjawa öötong löng Roma kjokyo ga kjok llgwegaga löng eshko li, Pablo iara lok beno shäng no shdüzzlong uyo roshko llëme. Kong u wlëna kjwara, iara beno sök eshko tjoksa, daga beno shäng ba tjok kjlara erä.

Pablo Sbö tjlökwö roy löno shäng Roma kjokyo

17 Öötong dbargwo mya ga judíoga löng Roma kjokyo tjwłõ këskaç wleniyo li mana Pablorë tek ba shwoy. Ga tōno shrono löng ba shwoy ga Pablo tjlë ba kong ga «Pjeyoga, llëye shäryoror owa bi pjeyoga judíoga kong llëm, bi tjlapgaga tek dënashko so sdëkwo wloyo llëm bakoe. Gueniyo ga tja sharaba shäng Jerusalén kjokyo, ga tja twaraba beno tjeng Roma sopga wloshko, tja shdüya lok wlo. 18 Eshko ga tja kong llëbo kjakrokara lok ara, ga llëye wlëna bor tjok, tja ber zrökko wlo llëme. E kjishko ga tja raye lok woydë. 19 Gueniyo ga woydara judíoga lirë eni llëm, ga tjlëno lok ara bor wloyo. E kjishko ga tja llëye shäryër wlo ame, ga rokoror Roma so li kong ga tja llgweya pjlü kësbangyo sök Roma kjokyo lirë om go loror eni, ga tja ichara lok tek na e kjishko.

»Eni gueniyo ga tja tek shäng bor pjeyoga rotaga tjlapgaga li kong llëme. 20 E kjishko ga pjäy manor, pjäy in wlo, shji lan ëng tjok wlo bakoe. Woydoror ga pjäy ommydë pjlü ga no pjluyo iche le Sbörë koshëy shji Israel tjëyoga uunkongdë löng li, koshër shäng li e. Tja pjrik shäng na dröng sho pjang ëre go, tja parkë ba kong kjishko» le.

21 Kuya lok ga tjlë ba kong ga «Tjawa kong kjibokwo ichayde lok tek Judea kjokyo dwayo bop kjishko llëme. Pjeyoga judíogara shrono tek ey dwayo ëmdë ga llëye

layde owa bop kjishko borwa kong llëm bakoe. 22 Gueniyo miydërwa ga kjone pogo ga oba tjlë ara nopga tjlökwo kjrägaga löng bopoya dik li wloyo. E kjishko ga pja wotjlik llë miydërwa woydë» le.

23 Eni ga dbar iara lok beno jong kjwara, tön ëng tjok obi wlo le. Dbaryo öötong ga nopga tōno ara Pablo sök lishko. Kjek shröngteng äär jong kjok sëng go ga Sbö ber no pjluyo sorë li roy lara ba kong ara. Ga llëye lara Moisés, Sbö tjlökwo lagagarë tek dënashko li, e pjlölgwera ba kong, no pjluyo iche lara Sbörë li, e Jesús jlöe le lok wlo.

24 Kuya lok ga kjong kjong Pablo tjlökwo kjrono, gueniyo llamora omtjlökwo kjrë woydë llëme. 25 Eni ga woyotjlüya beno löng kjrinaso llëm kuzong ga opshik toe le löng. Eshko ga Pablo tjlëno ba kong, pjir wlo. Tjlë ga «Dënashko ga tjlökwo lara Sbö Sëyarë ba tjlökwo laga tek dënashko so Isaías kong, le bomi tjlapgaga löng li kong wlo. Ga tjlökwo lara pjlo beke. Tjlëno beno eni:

26 »«Pja nom tjlë bor nopga ëre kong ga

‘Kumi löng kjër ga llë loklo miydëmi löng llëme.

İmi löng kjër ga llë İgömi llëme’ lëp ba kong eni.

27 Nopga ëre, llëye kuya woydë llëme.

Kwomgwo bäng bängzak lok tuke.

Bokkwo İlino lok tuk bakoe.

Shäryara eni,

llëbo ãya lok ba bokkwo
 go llëm wlo,
 llëbo kuya lok ba kwom-
 gwo go llëm wlo,
 opping lok sira llëm wlo,
 optwë bor kong llëm wlo,
 epga dör llëm wlo
 bakoe.”*

28-29 »E kjishko ga woydër
 ga miydëmi pjlú ga no döya
 Sbörë li roy beno nopga judío
 llëm wleniyo kong bako tjän,
 ga epga omkjrë» le.†

30 Eshko ga Pablo beno
 shäng eshko ba daga shäng
 li tjok lu pjloglo pjök ba u
 jong potjwlëya ã li roshko.
 Nopga tjwe kjlobi ba ãk ga
 wlokjre enidoe. 31 Ga Sbö
 ber no pjluyo sorë li roy lara
 oba kong ara, ga lara Tjlapga
 Jesucristo kjishko ara bakoe.
 Tjlëshko ga llëye bangkjre
 llëm, ga barwaga ërë llëm
 bakoe.

* 28:27 Isaiás 6.9-10. † 28:28-29 Tek dënashko ga kjibokwo ëre jyã shiraba oblë
 oblë ara. Ga kjone kjone tjlë ga «... le. Kuya lok ga to lok pjir, jek löng tjlë ara ëng
 kong irbo, tjlökwo kjlopswë kar kare.»

Carta a los Romanos Kjibokwo ère tara Pablorë Roma sopga kong Kjibokwo ère sorë

Domer shäng kjlara ko Pablo. E Sbö tjlökwö laga Jesús äska wleniyo. Eshkoshko ga Jesús tjlökwö kragaga löng Roma kjokyo ara. Epga ara judío llëm wleniyo, gueniyo kjone kjone judío. Judíoga li wotjlino ga epga kjrara Sbörë bäm go kjishko ga epga tjwlö ara, nopga judío llëm wleniyo li kjinmo. Eni ga Pablo jek woydë ba ik jlökoyo, gueniyo dbar jek eshko wlo wlëyde llëm obi. Eni ga kjibokwo ère tara ba kong, llëbo li llgweya wlo, llëbo shäryara Jesucristorë ba kong li miyde pjlú wlo bakoe. Woyotjlikoba ga kjibokwo ère tara, sök no shdüzlong uyo roshko Corinto kjokyo lishko.

Roma kjokyo ga judíoga li wotjlino ga epga äär ber pjlo bek Sbö bokso, kjok llgwekklo tara Moisésdë li söya bëy kjishko, gueniyo kjibokwo ère go ga llëbo pina Pablorë ba kong ara. Judíoga, nopga judío llëm wleniyo, e tjwlö bek Sbö bokso. Nopga uunkong llëbo owa shäryono, ga beno löng shdüya Sbörë wlo. Gueniyo èye mär Jesús go ga ie Sbörë ber pjlo bek ba bokso, ga ber shdungko ame.

Shärye eni nopga uunkong kong, judíoga kong, nopga judío llëm wleniyo kong bakoe. Kjibokwo ère go ga llëbo ère pina ba kong eni.

¹ Kjibokwo ère taga tja Pablorë. Tja Cristo Jesús parkaga. Tja rokara Sbörë, tja iara beno shäng ba tjlökwö roy pjlú laga Cristo Jesús äska. ² Dënashko ga tjlökwö pjlú ère lara Sbörë ba tjlökwö lagaga kong jlökoyo, ga tara lok beno pjang ba kjibokwo go. ³ Tjlökwö ère, e bi Tjlapga Jesucristo roy layde. E Sbö Wa weno no, David tjëyo bakoe. ⁴ Ga wolono irgo ga woshrara Sbörë iröng obi dbo ara go. E go ga shji pina Sbö Sëyarë ga e no erö llëm, e Sbö Wa bakoe.

⁵ Sbö wopjlú li kjishko ga tja rokara Jesucristorë beno ba tjlökwö roy laga ba äska, nopga judío llëm wleniyo rokër mär ber löng ba go wlo, ba tjlökwö köle lok wlo, ba ko ie lok ber kësang, tjwlö ara wlo bakoe.

⁶⁻⁷ Sbö nopga löng Roma kjokyo, kjibokwo ère ichër jek bomi kong. Nopga rokara Sbörë ber Jesucristo i li pjây bakoe. Pjây woyde Sbörë ara.

Rokër bi Data Sbö kong, Tjlapga Jesucristo kong ga ba wopjlú li kjishko ga pjây kjimte lok ara, pjây ie ber löng wlëp bakoe.

*Pablo syöshono Sbö kong
Roma sopga kjishko*

⁸ Pjây mär löng Jesucristo go li, e roy shdöktong kjok kjwang jikong. E kjishko ga

Jesucristo ko go ga tja tjlē bor Sbō kong ga tja wopjlú ba tjok bomi kjīshko lēr eni. ⁹ Tja Sbō parkaga. Ba Wa roy pjlú lēr shāng jlōkoyo. Ga miyde Sbörē om go ga pjāy woyoshrēr īyado, ¹⁰ tja syōshtēshko ga rokēr ba kong īyado ga tja āātē bomi kjokyo llēm obi ēmdē ga tja kjimte āār bomi īk eshko.

¹¹ Tja kjimtara Sbō Sēyarē ara, ga pjāy īn woydē jlōkoyo, pjāy kjimte eni bako wlo, pjāy dbokjrē e go wlo. ¹² Shji ēng kjimtē kar kar lotē bomi kong. Tja mār shāng Jesucristo go sorē li īnōmi ga pjāy dbokjrē e go. Pjāy mār lōng ba go sorē li īnor ga tja dbokjrē e go eni bakoe.

¹³ Pjeyoga Jesús tjlōkwo kjraga, tja jek bomi īk loror ara, nopga lōng eshko li pin, Jesús tjlōkwo kjre lok wlo, shāryēr shāng nopga judío llēm wleniyo kong kjok shto oblē oblē sorē ga eni. Lēr bomi kong, miydēmi wlo. Gueniyo tja jek bomi īk lērshko ga llēbo wen bor kong īyado. ¹⁴ Nopga tjlē Grecia so tjlōkwore, de llēmde, nopga kjok miydē arare, de llēmde, e bor kong ga llēno llēme. Bek ga Sbō tjlōkwo roy pjlú lēr nopga judío llēm wleniyo lōng kēs li kong. ¹⁵ Tja jek woydē jlōkoyo Roma kjokyo, Sbō tjlōkwo roy pjlú lēr bomi kong eshko wlo e kjīshko.

¹⁶ Tjlōkwo pjlú ēre lēr wlo ga e lōkyo bor kong llēme. E dbo ara. Ēye omtjlōkwo kjrono

ga dōya Sbörē. Shārye eni judioga kong bām go, e irgo ga nopga judío llēm wleniyo kong bakoe. Lēr ga lōkyo bor kong llēm e kjīshko. ¹⁷ Miydēy tjlōkwo pjlú ēre go ga shji ie Sbörē ber pjlo bek ba bokso, shji mār ba go kjīshko, tak pjang ba tjlōkwo go sorē li eni. Tjlē ga «Ēye mār Sbō go ga era ber pjlo bek ba bokso.»*

Sbō iirkē ara nopga owa kong

¹⁸⁻¹⁹ Nopga owa to lōng llēbo owa shāryē oblē oblē, tjlōkwo bek li miydēba llēm wlo. Gueniyo Sbō sorē miydēy wlo li, e miydara lok pjir tjān, pina Sbörē ba kong kjīshko. E kjīshko ga Sbō sök kjok dogo li iirkē ba kong lok ara, ga shdūya kjangshko ga īgōy wēlēe. ²⁰ Kjok ēre shāryara Sbörē tek lēkong ga Sbō īgōy llēme. Llēbo shāryara li īydē dōe. Sbō sök jlō, e sorē, ba dbo ara li pjir llēm, e miydēy pjlú e go, kjok ēre shāryara tek lēkong. E kjīshko ga «Miydororwa llēme» le nopga lirē ga āe. ²¹ Sbō miydara lok ēmdē ga iara beno lok kēsbang, tjwlō ara llēm, «Tjawa wopjlú bop tjok» lara lok ba kong llēm bakoe. Opyono beno lōng llēbo llēno llēm li woyotjlīk erō, beno lōng wotjlīk drete. ²² Epga kjok miydē ara le lok ēmdē ga beno lōng kjok miydē llēme. ²³ Sbō wolon llēm, e tjwlō ara bakoe. Eni ēmdē ga poshrēya lok woydē llēm, ga

* 1:17 Habacuc 2.4.

rayara lok. Llëbo wolon wlo li jyäglo shäryara lok, no jyäglo, sënwa jyäglo, öng jyäglo, äya kjloshko so jyäglo bako, ga beno löng ba poshrëk shara.

²⁴ E kjishko ga epga rayara Sbörë beno löng ba wotjlik owa li tjok, llëbo lökyo ara li shärye lok ëng tjok wlo.

²⁵ Tjlokwo bek li rayara, Sbö miyde lok woydë llëm kjishko. Tjlokwo bek llëm li kjrayde lok shara. Llëbo shäryara Sbörë li poshrëyde lok, gueniyo Sbö ba shäryaga lira poshrëra lok llëme. Era poshrëkko iyado wlo. Ber eni.

²⁶ E kjishko ga rayara Sbörë beno löng ba wotjlik owa, lökyo ara wleniyo li tjok. Walëga ëmdë ga domerga woyde ame, opyono beno löng llëbo shäryako llëm li shäryë ëng tjok shara.

²⁷ Domerga eni bakoe. Walëga woyde lok ame, wotjlik pë domerga tjok erä. Llëbo shäryako llëm li shäryara ëng tjok. Eshko ga llëbo weno ba kong li beno ba shdunglo, llëbo owa shäryara li kjishko.

²⁸ Sbö woyotjlïya lok woydë llëm kjishko ga epga rayara beno löng llëbo shäryako llëm li shäryë erä. ²⁹ Beno löng llëbo owa shäryë oblë oblë. Llëbo owa shärye, wotjlik dbur töng ba kong erö, wotjlik owa oblë kong, no zröya, ëng dboryë kar kar iir go, jyörkë, oblë iywa shjiktëng, ³⁰ oblë läywe owa, Sbö iywa shjiktëng, ëng äyoshtë, krë ara, llëbo owa wlëya oblë oblë, ba data, ba mekë kole llëm, ³¹ wotjlik

llëm, llëye le li shärye llëm, oblë woyde llëm, oblë songe le llëm bakoe. ³² Sbö tjlëno ga ëye opshäryë eni ga e zrökko. E miyde lok pjlú, gueniyo shärye löng eni wopjlú, oblë llëbo owa shäryë eni li iya lok ga löng wopjlú e kjishko bakoe.

2

Shji shdÿya Sbörë beke

¹ Gueniyo ga «No oblë llëbo owa shäryono» lëy ë kong llëme. «Miydororwa llëme» lëmi ga äe. «No oblë llëbo owa shäryono» lëmishko ga pjäy oprotë löng om go, pjäy löng omshäryë eni bako kjishko.

² Miydëy ga ëye llëbo owa eniyo shäryono ga shdÿya Sbörë beke. ³ Eni ga «No oblë llëbo owa shäryono» lëmi, gueniyo pjäy löng omshäryë eni bako wleni ga miydëmi pjlú ga pjäy shdÿya Sbörë eni bakoe. ⁴ Miydëmi pjlú ga Sbö wopjlú ara anmoyö, shji shdÿya maling llëm, iirkë bi kong maling llëm bakoe. Gueniyo llëbo owa shäryëmi löng li rayëmi llëm ga «E llëno llëme» lëmi llëme. Shji shdÿya maling llëm, ba wopjlú li kjishko, gueniyo woyde ga llëbo owa shäryëy löng li, e owa jlöe lëy, ga rayëy.

⁵ Gueniyo ga llëbo owa shäryëmi löng li rayëmi woydë llëm, llëye kumi woydë llëm kjishko. E kjishko ga Sbö iirkë bomi kong jëk këgong këgong, ga no llgwezlong dbaryoshko ga no llgweya beke. ⁶ Eshko ga no kjlara kjlara potjwlëya,

llëbo shäryara dö li kjïshko. ⁷ Ëye drön llëbo pjlú shäryë, ber tjwlö ara Sbö bokso wlo, äär ber löng së ïyado ba tjok wlo ga ie Sbörë ber löng së ïyado ba tjok. ⁸ Gueniyo ëye wotjlik ba kjïshko dö, tjlokwo bek li kjre llëm, löng llëbo owa shäryë ga shdüya kjange.

⁹ Ëye löng llëbo owa shäryë ga kong llëbo iche owa ara, ber löng song jlö wlo. Shärye eni judioga kong bäm go, e irgo ga nopga judío llëm wleniyo kong bakoe. ¹⁰ Gueniyo ëye löng llëbo pjlú shäryë ga llëbo pjlú twe ba kong, ie ber löng tjwlö ara, ie ber löng wlëp bakoe. Shärye eni judioga kong bäm go, e irgo ga nopga judío llëm wleniyo kong bakoe. ¹¹ Shärye eni, shji uunkong llgweya bek kjïshko.

¹² Ëye llëbo owa shäryono ga shdüya. Ëye kjok llgwekklo tara Moisésdë li miydono ga llgweya, kjok llgwekklo li go. Ëye kjok llgwekklo li miydono llëm ga llgweya, llëbo miydara li go. ¹³ Ëye ber pjlo bek Sbö bokso, kjok llgwekklo li miydara kjïshko llëme. Ëye omkolono ga era ie ber pjlo bek ba bokso. ¹⁴⁻¹⁵ (Nopga judío llëm wleniyo, kjok llgwekklo li miyde lok llëme. Gueniyo ga llëye shärye löng li pjlúre, de oware, e miyde lok pjlú, ga llëbo shärye owashko ga miyde lok ga e owa. Eni ga llëbo shärye lok pjlú, tak pjang kjok llgwekklo li go sorë li enishko ga miydëy e

go ga kjok llgwekklo li tak beno pjang ba pjugwo wleni, ga woyotjlïya löng om go.) ¹⁶ Llono ga Jesucristo iche Sbörë nopga uunkong llgwek, llëbo woyotjlïna ba pjlúshko li kjïshko. Sbö tjlokwo roy pjlú lër oba kongshko ga lër eni ïyado.

Judioga, kjok llgwekklo tara Moisésdë

¹⁷ Pjäy kjone kjone judioga lëmi. Pjäy mär kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, ga pjäy krë ara, pjäy Sbö nopga lëmi kjïshko. ¹⁸ Llëye woyde Sbörë li miydëmi pjlú, llëye ber pjlú anmoyö li miydëmi pjlú bako, pjäy oppino kjok llgwekklo li go kjïshko lëmi. ¹⁹⁻²⁰ Tjlokwo bek li, kjok miydë li, e tak pjang kjok llgwekklo li go. Eni ga pjäy wotjlik ga kjok llgwekklo li miydëmi pjlú kjïshko ga pjäy nopga kjok ïgö llëm wleniyo bapshiga lëmi, pjäy so iök shjiy kjoyo, nopga to löng kjok ro sï roy wleni li kong lëmi bakoe. Pjäy opyë woydë ber löng nopga kjok miydë llëm li pingga, kjwozirga poshdungga bakoe. ²¹ ¿Eni ga pjäy oba pingga, pjäy om go opping woydë llëm ega? «Shji lürkë llëme» lëmi oblë kong, gueniyo pjäy om go löng lürkë. ²² «Shji pë oma boy oblë tjok llëme» lëmi oblë kong, gueniyo pjäy om go omshäryë eni. Sböpga jyäglö, e ïywomi shjiktëng lëmi, gueniyo llëbo lüyotkëmi sböpga jyäglö li syö uyo roshko dwayo. ²³ Pjäy krë ara, kjok llgwekklo li kjïshko,

gueniyo kolëmi löng llëme. Eni ga Sbö iëmi löng tjwlö llëm, ²⁴ tak pjang ba tjlökwö go sorë li eni. Tjlë ga «Bomi kjishko ga Sbö ko li läywe nopga judío llëm wleniyorë owa.»*

²⁵ Jlököyo ga ëye kjok llgwekklo li kolë ga doyo jyã tak pjir li ba kong ga tjwlö tjok. Gueniyo ëye omkolë llëm ga ba kong ga e tjwlö llëme. ²⁶⁻²⁷ Nopga doyo jyã tak llëm wleniyo lira, kjok llgwekklo li kolara wleni ga beno löng doyo jyã tak pjir wleni Sbö bokso. Gueniyo pjây kjok llgwekklo li miydaga, pjây doyo jyã tak pjir bakoe. Eni ëmdë ga kjok llgwekklo li koloromi llëm kuzong ga epga ber löng bomi rotaga.

²⁸ ¿Judíoga jlökoyo li ë? Ëye dataga judío dö ga e judío jlökoyo llëme. Ëye doyo jyã tak pjir dö ga e judío jlökoyo llëm bakoe. ²⁹ Nopga wotjlik bek ba pjilúshko li, judíoga jlökoyo li epga. Ëye doyo jyã tak pjir, tak pjang kjok llgwekklo go sorë li eni ga e beno löng jyã tak pjir jlökoyo llëme. Ëye ber jyã tak pjir jlökoyo wlo ga woyde ga jyã te Sbö Sëyarë ba pjilúshko wleni. Nopga eniyo poshrëga norë llëm, poshrëga Sbörë.

3

¹ Eni ëmdë ga ëye judío, ëye doyo jyã tak pjir, e llëno llëme lotë llëme. ² Sbö tjlökwö onmo li iara beno tjeng ba

wloshko. ³ Gueniyo kjone kjone Sbö rayono pjire. ¿E kjishko ga llëye lara Sbörë ba kong jlökoyo li shärye eni llëme lëmire? ⁴ Eni llëme, Nopga uunkong jyörkë wleni ëmdë ga Sböra tjlä bek iyado, tak pjang ba tjlökwö go sorë li eni. Tjlë ga

«Pja rotëbashko ga
tjlökwo lorop kës li, e
beke lëba eni.
Ëbo llgwepshko ga
llgwerop beke lëba eni
bakoe.»*

⁵ No kjone kjone tjlä ga «Tjawa llëbo owa shäryono kjishko ga ikoba wëlä e go ga Sbö, e pjlo beke. E kjishko ga tjawa shdüya Sbörë li owa» le lok eni. ⁶ Miga eni llëme. ¿Sbö owa jlökoyo kjwe ga nopga löng kjok ëre kjing go li llgweya sorëro? ⁷ No kjone kjone obi tjlä ga «Tjawa jyörkono kjishko ga ikoba wëlä e go ga Sbö, e tjlä beke. Eshko ga Sbö beno kësbang, tjwlö ara. ¿Eni ga tjawa shdüya llëbo owa shäryororwa li kjishko ega?» le lok eni. ⁸ Eni wleni kjwe ga «Llëbo owa shäryoydë dey, llëbo pjilú li wen wlo» lëy eni dey. No kjone kjone tjlä ga tjawa tjläno eni le, miga e lorwarë eni llëme. Ëye tjläno eni ga shdüya Sbörë beke.

Ëye sök pjlo bek llëme

⁹ ¿Eni ga shji judío kjishko ga shji pjilú, oblë kjinmore? Eni llëme. Judíoga, nopga judío llëm wleniyo, e llëbo owa shäryono uunkong, lororwa

* 2:24 Isaías 52.5; Ezequiel 36.22.

* 3:4 Salmo 51.4.

sorë li eni, ¹⁰ tak pjang Sbö tjlökwo go sorë li eni. Tjlëno beno eni:

«Ëye pjlo bek Sbö bokso kjlara llëm,

¹¹ Sbö tjlökwo llë loklo miydaga ërë llëm,

Sbö wlëga ërë llëm bakoe.

¹² Sbö rayara nopga uunkongdë,

beno löng tjwlö llëme.

Llëbo pjlu li shäryaga ërë llëme.»†

¹³ «Epga jyörkë erä.

Ga tjlökwo le lok li kjishko ga nopga wolon.»‡

«Shji uara dgurdë ga shji wolon,

ga tjlökwo le lok li kjishko ga nopga wolon bakoe.»§

¹⁴ «Tjlë owa iyado,

llëbo wen owa oblë kong wlo.»*

¹⁵ «Wotjlik no zrök erä.

¹⁶ To löng kjone pogo ga no kjone kjone pjiya, kjone kjone ie ber löng woydë ara bakoe.

¹⁷ To löng wlëp oblë tjok sorë miyde lok llëme.»†

¹⁸ «Sbö ëmdë ga bangkjre lok llëme.»‡

¹⁹ Miydëy ga kjok llgwekklo li twara Sbörë judioga kong, kole lok wlo. Shäryara eni, nopga uunkong llgweyashko ga llëye le lok ba kong ga ä wlo. ²⁰ Kjok llgwekklo kës li kolaga ërë llëme. E kjishko ga ëye ie Sbörë ber pjlo bek ba bokso, kjok llgwekklo li kjishko llëme. Kjok llgwekklo

li twara beno e kong wlo llëm, twara beno shji llëbo owa shäryë li miydoklo wlo erä.

Nopga ie Sbörë ber pjlo bek ba bokso, mär Jesucristo go kjishko

²¹ Nopga ber pjlo bek Sbö bokso sorë li tara beno pjang kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, kjibokwo tara Sbö tjlökwo lagaga tek dënashko sorë li go bakoe. Ga eerishko ga e pina Sbörë bi kong wëllëe. Nopga ber pjlo bek ba bokso, kjok llgwekklo li kjishko llëme.

²² Nopga ie ber pjlo bek ba bokso, mär Jesucristo go kjishko erä. Nopga uunkong döya eni, judioga, nopga judio llëm wleniyo bakoe.

²³ Nopga uunkong llëbo owa shäryono, llëye woyde Sbörë shärye wlo li shäryaga ërë llëme. ²⁴ Gueniyo Sbö wopjlu li kjishko ga nopga döya ba shdungglo dbo dorko dwayo iguing, Cristo Jesús wolono ba kjishko li kjishko. Nopga ie ber pjlo bek ba bokso eni. ²⁵⁻²⁶ Jesucristo ichara wolon, owa pjang nopga go li löya ber dret ga pjlu wlo, mär löng srëng kwono li go kjishko. E kjishko ga beno löng shdungko ame. Shäryara eni, llëbo shärye bek iyado li pïya nopga kong wlo. Dënashko ga nopga shduna llëbo owa shäryara li kjishko llëm, iirkë maling llëm kjishko. Gueniyo eerishko ga ëye mär Jesús go ga ie ber pjlo bek ba bokso.

† 3:12 Salmo 14.1-3; Salmo 53.1-3; Eclesiastés 7.20. ‡ 3:13 Salmo 5.9. § 3:13

Salmo 140.3. * 3:14 Salmo 10.7. † 3:17 Isaías 59.7-8. ‡ 3:18 Salmo 36.1.

Miydëy e go ga llëbo uunkong shärye bek iyado.

²⁷⁻²⁸ ¿Eni ga shji krë llë kjishko ga pjlú? Shji krë llë kjishko ga äe. Miydëy pjlú ga nopga ber pjlo bek Sbö bokso, mär Jesús go kjishko, kjok llgwekklo li kole kjishko llëme. Eni ga shji krë llë kjishko ga äe. ²⁹ ¿Ga Sbö, e judióga Sbö eröre? Eni llëme. E nopga judío llëm wleniyo Sbö bakoe. ³⁰ Sbö sök kjlaraso eröe. Nopga doyo jyã tak pjir li ie ber pjlo bek ba bokso, mär löng Jesús go kjishko. Nopga doyo jyã tak llëm lira ie ber pjlo bek ba bokso, mär löng Jesús go kjishko bakoe. ³¹ ¿Eni ga pjây wotjlik ga tjawa mär löng Jesús goshko kuzong ga kjok llgwekklo li ber tjwlo ame lorwarë löng eni lë mire? Eni llëme. Kjok llgwekklo li tjwlo ara lorwarë.

4

Abraham iara Sbörë beno pjlo bek ba bokso, mär ba go kjishko

¹ ¿Era eni ga bi kjokë Abraham lira, llëbo weno ba kong dënashko li, shji opping ba go llë? ² E beno pjlo bek Sbö bokso, llëbo pjlú shäryara li kjishko kjwe ga krë ga pjlúe. Gueniyo krë Sbö bokso ga äe. ³ Sbö tjlökwö tak pjang eni: «Abraham iara Sbörë beno pjlo bek ba bokso, ba tjlökwö kjrara, ga mär beno shäng ba go li kjishko.»*

⁴ No kjlara parkë oblë kongshko ga parkaga li potjwlëya.

Eshko ga e ba sëngglo lëy llëm, e pak shäryara ba kong li potjwlëyde. ⁵ Gueniyo nopga owa wleniyo ie Sbörë ber pjlo bek ba bokso, epga mär ba go kjishko, llëbo pjlú shäryara lok ba kong li kjishko llëme. ⁶ Bi tjlapga tek dënashko so David tjläno eni bakoe. Tjläno nopga iara Sbörë beno pjlo bek ba bokso kjishko. Epga iara beno pjlo bek ba bokso, llëbo pjlú shäryara lok kjishko llëme. Eni ga beno löng wopjlúe. Tjläno beno eni:

⁷ «Ëye, owa pjang ba go li löna Sbörë beno dret, shdüya ame wlo ga era ber wopjlúe.

⁸ Ëye, llëbo owa shäryara li woyoshre Sbörë ame ga era ber wopjlú bakoe.»†

⁹ Abraham iara Sbörë beno pjlo bek ba bokso, mär ba go kjishko lororwa eni tjän. ¿Eni ga ba wopjlú li beno nopga doyo jyã tak pjir li kong eröre? Eni llëme. E beno nopga doyo jyã tak llëm li kong bakoe. ¹⁰ Abraham iara beno pjlo bek ba bokso, doyo jyã tak llëm obishko. ¹¹ Lu to jek ara irgo ga ichara Sbörë doyo jyã të, iara Sbörë beno pjlo bek ba bokso, mär ba go kjishko tjän li jyäglo. Eni ga beno nopga doyo jyã tak llëm mär Sbö go, ie ber pjlo bek ba bokso wlo li data wleni. ¹² Nopga doyo jyã tak pjir lira mär Sbö go, Abraham omshäryono doyo jyã tak llëm obishko dik

* 4:3 Génesis 15.6. † 4:8 Salmo 32.1-2.

wleni ga Abraham beno ba data wleni bakoe.

¹³ Sbö tjlëno Abraham kong jlökoyo, ba tjëyo tek ber ba irgo li kong ga kjok uunkong ère tve ber ba kong lok lara eni. Tjlökwo li kjrara lok, ga mär beno löng Sbö go. E kjishko ga iara beno pjlo bek ba bokso. Tjlökwo li beno ba kong e kjishko, kjok llgwekklo tara Moisésdë li söra bëy kjishko llëme. ¹⁴ Eni ga shji iche mär kjok llgwekklo li go, tjlökwo lara jlökoyo li kjrëy wlo kjwe ga shji mär Sbö go li tjwlö llëm, tjlökwo lara jlökoyo li tjwlö llëm bakoe. ¹⁵ Kjok llgwekklo, e kolako. Eni ga èye kjok llgwekklo tjok wleni ga kole llëm ga shdüya Sbörë. Gueniyo èye kjok llgwekklo llëm wleni ga shdüya llëm, llëbo kolako ba kong llëm kjishko.

¹⁶ Eni ga Sbö wopjlú li kjishko ga llëbo lara Abraham kong jlökoyo, Abraham mär ba go kjishko. Eni ga tjlökwo li ber nopga uunkong mär ba go Abraham dik li kong, kjok llgwekklo li kolagaga kong dö llëme. Eni ga Abraham beno nopga uunkong mär Sbö go baïya dik li data wleni, ¹⁷ tak pjang Sbö tjlökwo go sorë li eni. Tjlë ga «Pja ioror beno tjëyoga ara data.»‡ Tjlökwo ère lara Sbörë ba kong jlökoyo, tjlökwo lara ba kong bäm go li kjrara, ga mär beno shäng ba go kjishko. Nopga wolono tjeng li woshre ga pjlué. Eni ga èye wentë llëm obi ga iche

wen ga pjlu bakoe.

¹⁸ Llëbo lara Sbörë Abraham kong jlökoyo, gueniyo shärye sorë miyde Abrahamdë llëme. Eni ëmdë ga tjlökwo li kjrara, ga beno sök ba koshtë. E kjishko ga beno tjëyoga ara data, lara ba kong sorë li eni. ¹⁹ Eshko ga lu pjloglo sak dbaw (100) dik kjishko ga miyde pjlu ga wapga ame. Ba boy Sara wapga ame li miyde pjlu bakoe. Eni ëmdë ga beno shäng mär Sbö go jlökoyo. ²⁰ Sbö tjlökwo li jyö lara llëm, shärye eni llëm kjwe lara llëm bakoe. Beno shäng mär ba go erä, ga poshrëra ara. ²¹ Eshko ga miyde pjlu ga Sbö dbo ara, llëye lara ba kong jlökoyo li shärye eni wlo. ²² Iara Sbörë beno pjlo bek ba bokso e kjishko, ²³ tak pjang ba tjlökwo go sorë li eni. Gueniyo tak pjang ba kong dö llëm, ²⁴ tak pjang bi kong bakoe. Shji uunkong mär löng Sbö go ère ie ber pjlo bek ba bokso. Bi Tjlapga Jesús woshraga iröng obi li e. ²⁵ E ichara wolono, owa pjang bi go li potjwlëkklo, ga woshraga iröng obi, shji ie ber pjlo bek ba bokso wlo.

5

Shji löng wlëp Sbö tjok

¹ Eni ga shji mär Tjlapga Jesucristo go kjishko ga shji iara Sbörë beno pjlo bek ba bokso, ga shji iara Jesucristorë beno wlëp Sbö tjok shara. ² Shji mär löng Cristo go kjishko ga

‡ 4:17 Génesis 17.5.

shji kjimte Sbörë ÿyado, ba wopjlú li kjîshko. Ga shji äär ber löng bañya dik li koshëy löng wopjlúe. ³ Miydëy ga shji shdungoba li ber bi kong pjlú, shji dbokjrë wlo, shji ber löng wokjang wlo bakoe. E kjîshko ga eerishko ga shji shdungoba wleni ga shji löng wopjlúe. ⁴ Shäryoroy eni ga Sbö ber wopjlú bi tjok. E kjîshko ga llëbo pjlú shärye bi kong li koshëy ber löng wopjlúe. ⁵ Ga shärye eni jlökoyo. Bi go ba Sëya ichara beno kësbang bi tjok, ga shji woyde Sbörë ara li pina bi kong wëlle. Miydëy e go ga llëbo pjlú koshëy löng li shärye eni jlökoyo.

⁶ Shji opdök om go ga äe. Gueniyo Cristo wolono bi kjîshko, Sbö woydëy löng llëm obi gueniyo. ⁷ No optwë wolon oblë kjîshko ga kjange. Kjone kjwe optwë eni, no pjlö bek wleniyo kjîshko. ⁸ Gueniyo shji woyde Sbörë ara li pina bi kong eni: Shji löng llëbo owa shäryë obishko ga Cristo wolono bi kjîshko.

⁹ Shji iara Sbörë beno pjlö bek ba bokso, Cristo wolono, srëng kwono li kjîshko. Miydëy e go ga no llgwezlong dbaryo ga Sbö iirkë bi kong llëm, ga shji shdüya eshko llëm bakoe. ¹⁰ Dënashko ga shji Sbö wloyoga obishko ga shji iara beno löng wlëp ba tjok, ba Wa wolono li kjîshko. Ga ba Wa sök së obi kjîshko ga shji döya bi shdunglo dbö dorko, ga shji ie ber löng së ÿyado ba tjok. ¹¹ Gueniyo erö

llëme. Shji iara Sbörë beno löng wlëp ba tjok, bi Tjlapga Jesucristo kjîshko. Shji löng wopjlú e kjîshko bakoe.

Adán, Jesucristo

¹² Dämärshko ga domer kjlaraso llëbo owa shäryono, ga beno shäng wolon wlo e kjîshko. Eni ga nopga uunkong beno löng wolon wlo, uunkong li llëbo owa shäryono kjîshko. ¹³ Kajok llgwekklo tara Moisésdë li twayde Sbörë nopga kong llëm obishko ga nopga löng llëbo owa shäryë tjän, gueniyo kjok llgwekklo llëmshko ga ëye ie Sbörë ber löng shdungko, kjok llgwekklo li kolara llëm kjîshko llëme. ¹⁴⁻¹⁵ Eni ëmdë ga Adán dbaryo äär jong Moisés dbaryoshko ga nopga wolono. Adán llëbo owa shäryono, tjlökwo lara Sbörë ba kong li kolara llëm kjîshko. Epgara llëbo owa shäryono, eshko ga kjok llgwekklo llëm gueniyo.

Adán llëbo owa shäryono, ga nopga uunkong beno löng wolon wlo, llëbo owa shäryara domer kjlarasorë li kjîshko. Llëbo shäryara Jesucristorë li, e beno eni bakoe. Ba kjîshko ga nopga döra Sbörë ara, ba wopjlú li kjîshko, ga tjwlö shira llëme. Miydëy e go ga Sbö wopjlú li tjwlö ara, llëbo owa shäryara Adándë li kjinmo. ¹⁶ Llëbo owa shäryara domer kjlarasorë li kjîshko ga nopga uunkong beno löng shdungko. Gueniyo Sbö wopjlú li kjîshko ga shji llëbo owa shäryono ara ëmdë ga shji

iara beno p̄jlo bek ba bokso. ¹⁷ Domer k̄jlaraso llēbo owa shāryono li k̄j̄shko ga nopga uunkong beno lōng wolon wlo. Gueniyo Sbō wop̄jlú li tjw̄lō ara e k̄jinmo. Jesucristo k̄j̄shko ga ēye iara beno p̄jlo bek ba bokso ga ie ber lōng sē īyado ba tjok, ga tjw̄lō shiya llēme.

¹⁸ Domer k̄jlaraso llēbo owa shāryono li k̄j̄shko ga nopga uunkong beno lōng shdungko. Eni ga domer k̄jlaraso llēbo p̄jlú shāryono li k̄j̄shko ga nopga uunkong ber lōng sē īyado Sbō tjok ga p̄jlú, ie Sbōrē ber p̄jlo bek ba bokso li k̄j̄shko. ¹⁹ Domer k̄jlaraso Sbō kolono llēm k̄j̄shko ga nopga uunkong beno lōng llēbo owa shāryaga erā. Eni ga domer k̄jlaraso Sbō kolono k̄j̄shko ga nopga ara iara beno p̄jlo bek ba bokso.

²⁰ K̄jok llgwekklo tara Moisésdē li twara Sbōrē nopga kong, llēbo owa shārye lōng li miyde lok jek kēgong wlo. Īna lok e go ga llēbo owa shārye lōng li kēsban̄ge. E go ga miydara lok ga Sbō wop̄jlú li kēsban̄g bakoe. ²¹ Dēnashko ga llēbo owa li, shji wlēna, iara beno lōng wolon wlo. Gueniyo eerishko ga Sbō wop̄jlú li, shji wlēna, ga shji iara beno p̄jlo bek ba bokso bi T̄jlapga Jesucristo k̄j̄shko. E k̄j̄shko ga shji iara beno lōng sē īyado ba tjok.

6

Shji wolono wleni, shji lōng sē j̄lōkoyo bakoe

¹ ¿Eni ga llē loydē? ¿Shji llēbo owa shāryē jek kēgong, Sbō wop̄jlú li īy jek kēgong wlo loydēre? ² E loydē llēme. Ēye wolono ga ichēy llēbo shāryē ga āe. Shji iche bi wot̄j̄lik owa lirē ame eni wleni bakoe. ¿Eni ga shji ber lōng llēbo owa shāryē sorēro? ³ Shji waraba jer di roshko, shji tōno beno tjeng Cristo Jesús tjok k̄j̄shko. E shji wolono ba tjok wleni loklo. ¿E miydēmi llēm̄do? ⁴ Cristo wolonoshko ga jnenaba buk sakshko. E irgo ga woshrara Data Sbōrē irōng obi, ba dbo ara go. Ga shji waraba jer di roshko li, e shji wolono, jnenaba tjeng ba tjok bako wleni loklo. Shji opshik tēm di roy dwayo irōng obi li, e shji beno lōng tjaglēn wleni loklo bakoe.

⁵ Shji tōno beno tjeng ba tjok, shji wolono ba tjok wleni k̄j̄shko. Miydēy e go ga shji woshre Sbōrē irōng obi ba tjok wleni bakoe. ⁶ Bi wot̄j̄lik owa dēnashko li, e lōk beno p̄jang k̄jlōs go Cristo tjok wleni, shji iche llēbo owa shāryē ame wlo, shji ber tjeng ba dbo dorko ame wlo bakoe. ⁷ Shji wolono wlenishko ga shji beno ichaga llēbo owa lirē ame.

⁸ Shji wolono Cristo tjok wleni kuzong ga miydēy ga llono ga shji ber lōng sē ba tjok bakoe. ⁹ Miydēy ga Cristo woshrara Sbōrē irōng obi kuzong ga wolon ame, beno shāng sē īyado wlo. ¹⁰ Wolono p̄jlaraso, owa p̄jang nopga uunkong go li pot̄jw̄lēkklo, ga

wolon ame. Beno sök sê, llëye woyde Sbörë li shäryë wlo.

¹¹ Pjäy wotjlis eni bakoe. Pjäy wolono wleni, pjäy iche bomi wotjlik owa lirë ame wlo. Pjäy löng sê jlökoyo, pjäy tönö beno tjeng Cristo Jesús tjok kjishko, llëye woyde Sbörë li shäryëmi wlo. Pjäy wotjlis eni. ¹² E kjishko ga shji löng sê obishko ga shji iche bi wotjlik owa lirë ame, shji woyde bi doyorë llëbo owa shäryëshko ga shäryëy llëm wlo. ¹³ Bi doyo ichëy llëbo owa shäryë llëme. Pjäy optwos Sbö kong dey. Pjäy iara beno löng sê jlökoyo kuzong ga bomi doyo ichozï llëbo pjlu shäryë dey. ¹⁴ Pjäy beno ichaga kjok llgwekklo tara Moisésdë lirë ame, pjäy beno ichaga Sbö wopjlu lirë shara. E kjishko ga pjäy ichaga ber bomi wotjlik owa lirë ame.

Dënashko ga shji löng bi wotjlik owa dbo dorko

¹⁵ Shji beno löng ichaga kjok llgwekklo lirë ame, shji beno ichaga Sbö wopjlu lirë shara. ¿Enira shji ber löng llëbo owa shäryë ga pjlu? Eni llëme. ¹⁶ Shji opyë oblë kolëshko ga shji tjeng ba wloshko. ¿E miydëmi llëmdo? Eni ga shji opyë bi wotjlik owa li kolë wleni ga shji iche wolon. Gueniyo shji opyë Sbö kolë wleni ga shji ie ber pjlo bek ba bokso. ¹⁷⁻¹⁸ Dënashko ga pjäy löng bomi wotjlik owa li kolë eröe. Eni ëmdë ga tjlokwo kuromi li kjroromi, ga koloromi bakoe. Pjäy döktong llëbo owa shäryëmi löng li dbo

dorko dwayo, pjäy beno löng ichaga llëbo pjlu lirë shara. Tja wopjlu Sbö tjok e kjishko.

¹⁹ Tja tjle shäng bomi tjok ëre llë loklo miydëmi maling llëm, bomi wotjlik owa li kjishko. E kjishko ga tja tjle shäng bomi kong llëbo jyäglö ëre go, miydëmi wëllë wlo. Dënashko ga bomi doyo ichëmi löng llëbo owa shäryë oblë oblë. E kjishko ga llëbo owa shäryoromi jek këgong këgong. Eerishko ga bomi doyo ichozï llëbo pjlu shäryë dey, pjäy ber tjeng dboy Sbö kong wlo. ²⁰ Pjäy löng bomi wotjlik owa li kolë obishko ga llëbo pjlu li woyotjlinomi llëme. ²¹ ¿Llëye pjlu shiromi e go? Eshko ga pjäy iara beno löng wolon wlo erä, ga eerishko ga e lökyo bomi kong ara. ²² Gueniyo pjäy döra Sbörë bomi wotjlik owa li dbo dorko dwayo, pjäy iara beno löng ba kolë shara. ¿Llëye pjlu shimi löng e go? Pjäy äär ber löng dboy Sbö kong, ga llono ga pjäy ber löng sê iyado ba tjok bakoe. ²³ Shji llëbo owa shäryë wleni ga shji potjwlëkklo tjok, shji wolon li e. Gueniyo shji tönö beno tjeng Cristo Jesús tjok wleni ga shji ie Sbörë ber löng sê iyado ba tjok, ga tjwlo shiya llëme.

7

Ëye wolono ga ichaga kjok llgwekklorë ame

¹ Pjeyoga, kjok llgwekklo li sorë, e miydëmi pjluë. Ëye wolono ga iche kjok

llgwekklo lirë llëm, nopga löng sê li ichayde döe. ² Kajok llgwekklo buk kjrina, tjlä ga walë orkwosmok shäng pjir ga woyde ga ber sök ba lanma tjok iyado, raye llëme. Gueniyo ba lanma wolonoshko ga kjok llgwekklo li beno ba kong tjwlo ame. ³ Eni ga walë orkwosmok shäng pjir li lanma sök sê obishko ga orkwosmono domer oblë tjok wleni ga llëbo owa shäryayde lëba eni. Gueniyo ba lanma wolonoshko ga kjok llgwekklo li beno ba kong tjwlo ame, orkwosmok domer oblë tjok ga pjlúe. Eshko ga llëbo owa shärye llëme.

⁴ Pjeyoga, shji eni wleni bakoe. Shji wolono Cristo tjok wleni kuzong ga shji döktong, shji beno ichaga kjok llgwekklo tara Moisésdë lirë ame. Cristo woshrra Sbörë iröng obi, ga shji beno löng ichaga erë shara, shji ber löng llëbo pjlú shäryë Sbö kong wlo. ⁵ Dënashko ga shji ichaga bi wotjlik owa lirë. Ga kjok llgwekklo li miydoroyskko ga shji wotjliño llëbo owa tak pjang e go li shäryë jek këgong erä. Eshko ga shji löng wolon wlo e kjishko. ⁶ Gueniyo eerishko ga shji wolono löng wleni kuzong ga shji döktong kjok llgwekklo li dbo dorko dwayo, shji ichaga erë ame. Ga shji beno löng sê tjaglën wleni, shji parkë Sbö kong oblë wlo. Shji ichaga kjok llgwekklo tak pjang kjibokwo

go tek dënashko lirë ame, shji beno löng ichaga Sbö Sëyarë shara.

Shji llëbo pjlú shäryë woydë, gueniyo llëbo owa shäryoydë döe

⁷ ¿Eni ga llë loydë? ¿Kajok llgwekklo li owa loydëre? Eni llëme. Kajok llgwekklo li miydoror llëm kjwe ga llëbo owa shäryoror shäng li owa miydoror llëme. Kajok llgwekklo tak pjang kjrina tjlä ga shji oma llëbo koik llëme.* E miydoror llëm kjwe ga llëbo koïnor shäng li owa miydoror llëme. ⁸ Gueniyo ga kjok llgwekklo li miydororshko ga tja wotjliño llëbo koik ara anmoyö. Gueniyo kjok llgwekklo llëm kjwe ga shji iche bi wotjlik owa lirë llëbo shäryë eni llëme. ⁹ Dënashko ga kjok llgwekklo li miydotë llëm obishko ga tja sök pjlúe loror. Gueniyo miydororshko ga llëbo owa shäryoror shäng li owa igör wëllë, ga tja ber wolon wlo e kjishko li miydoror kjok llgwekklo li go bakoe. ¹⁰ Kajok llgwekklo li twak beno bi kong, shji ber löng sê iyado sorë li miydoklo. Gueniyo shji iara beno löng wolon wlo shara.

¹¹ Kajok llgwekklo li miydororshko ga tja jyäpgwara bor wotjlik owa lirë. Eshko ga tja wotjliño llëbo owa shäryë ara anmoyö, ga tja wolon wlo e kjishko miydoror kjok llgwekklo li go. ¹² Eni ëmdë ga kjok llgwekklo twara

* 7:7 Éxodo 20.17; Deuteronomio 5.21.

Sbörë bi kong li, e pjlú, pjlo beke. ¹³ ¿Eni ga tja beno shäng wolon wlo li laga kjok llgwekklo pjlú lirë lotëre? Eni llëme. Tja beno shäng wolon wlo li laga llëbo owa shäryoror shäng lirë. Kjok llgwekklo li beno ba miydoklo erä, llëbo owa shäryoror shäng li owa ïgör wëë e go wlo.

¹⁴ Miydëy pjlú ga kjok llgwekklo li twaga Sbörë. Gueniyo tjara no, tja shäng bor wotjlik owa li dbo dorko erä. ¹⁵ Llëbo shäryër shäng li sorë miydër shäng llëme. Llëbo shäryër woydë li shäryër llëme. Llëbo shäryër woydë llëm li shäryotë shäng döe. ¹⁶ Eni ga llëbo shäryër woydë llëm li shäryër shäng kuzong ga miydër e go ga kjok llgwekklo li pjlú jlöe. ¹⁷ Eni ga llëbo shäryër shäng li shäryaga tjarë ame, shäryaga bor wotjlik owa lirë erä. ¹⁸ Miydër ga bor wotjlik owa li kjishko ga tja wotjlik bek sira ëmdë llëme. ¹⁹ Llëbo pjlú shäryër woydë li shäryër llëme. Llëbo owa shäryër woydë llëm li shäryotë döe. ²⁰ Eni ga llëbo shäryër woydë llëm li shäryër kuzong ga shäryaga tjarë ame, shäryaga bor wotjlik owa lirë erä.

²¹ Llëbo wen bor tjok li eni: Tja llëbo pjlú shäryë woydëshko ga llëbo owa wen tjwe laga bor wotjlik owarë li, e shäryotë döe. ²² Kjok llgwekklo twara Sbörë li bor kong ga pjlú jlöe. ²³ Gueniyo bor wotjlik owa li ëngkjwë bor tjok wleni, tja shaya

wlo wleni, llëbo pjlú shäryër woydë li shäryër llëm wlo. Eni ga tja beno shäng bor wotjlik owa li dbo dorko erä. ²⁴ Bor doyo ëre, tja iche wolon. Tja song jlöe. ¿Tja döga ërë? ²⁵ Tja döga bor Tjlapga Jesucristorë. Tja wopjlú Sbö tjok e kjishko.

Eni ga beno eni: Kjok llgwekklo twara Sbörë li kolër woydë, gueniyo bor wotjlik owa li kjishko ga tja beno shäng llëbo owa shäryë eröe.

8

Shji mär Sbö Sëya go

¹ Eni ga ëye tönö beno tjeng Cristo Jesús tjok ga beno löng shdungko ame. ² Dënashko ga tja ichaga bor wotjlik owa lirë, ga tja shäng wolon wlo. Gueniyo tja mär Cristo Jesús go kuzong ga ba Sëya twara bor kong, ga tja döra bor wotjlik owa li dbo dorko dwayo, tja iara beno shäng së jlökoyo shara. Eni ga tja shäng wolon wlo ame. ³ Shji döya kjok llgwekklo tara Moisésdë lirë eni ga ä, shji iara bi wotjlik owa lirë ba kolë llëm kjishko. Gueniyo Sbö, ba Wa ichara weno so shji nopga owa ëre kjoyo, ber owa pjang bi go li potjwlëkklo wlo. Eni ga ba Wa li doyo shdunaba bi äska, shji döya wlo. ⁴ Shäryara eni ga bi shdungglo pjlo bek tak pjang kjok llgwekklo go li potjwlëkklo, shji ber shdungko ame wlo. Eshko ga shji beno löng ba Sëya kolë shara, shji beno löng bi wotjlik owa li kolë ame.

⁵ Ēye ichaga ba wotjlik owa lirë ga llëye woyde om go li woyotjliya. Gueniyo ěye ichaga Sbö Sëyarë ga llëye woyde Sbö Sëyarë li woyotjliye erä. ⁶ Ēye ichaga ba wotjlik owa lirë ga ber löng wolon wlo. Gueniyo ěye ichaga Sbö Sëyarë ga ber löng së jlökoyo, ber löng wlëp bakoe. ⁷ Ēye ichaga ba wotjlik owa lirë ga e Sbö wloyo. Kjek llgwekklo twara li kole llëm, kole ga ä, ⁸ ga llëbo pjlú shärye, Sbö ber wopjlú ba tjok wlo ga ä bakoe.

⁹ Gueniyo pjây go Sbö Sëya wleni ga pjây ichaga löng bomi wotjlik owa lirë ame, pjây ichaga löng Sëya lirë shara. Ēye go Cristo Sëya llëm ga e Cristo i llëme. ¹⁰ Llono ga bomi doyo, e wolon, llëbo owa shäryoromi kjishko. Gueniyo pjây go Cristo wleni ga bomi sëya ber löng së iyado, pjây iara Sbörë beno pjló bek ba bokso kjishko. ¹¹ Jesús woshrara Sbörë iröng obi, ga Sbö Sëya pjang bomi go. Eni ga ba Sëya iche, bomi doyo woshre iröng obi eni bakoe.

¹² Pjeyoga, shji ichaga bi wotjlik owa lirë ame. Llëye woyde li shäryëy llëm ga pjlúe. ¹³ Pjây iche bomi wotjlik owa lirë wleni ga pjây beno löng wolon wlo. Gueniyo pjây iche Sbö Sëyarë wleni ga bomi wotjlik owa li rayëmi iyado, ga pjây löng së jlökoyo. ¹⁴ Ēye mär Sbö Sëya go ga e Sbö wapga. ¹⁵ Parkagaga tjwlëk löng pjir wleniyo, ba sogo

bangkjre löng dete erä. Pjây ie Sëya lirë Sbö bangkjre eni llëm, pjây iara beno ba wapga kjishko. Eni ga shji kjimte Sëya lirë tjlä Sbö kong. Shji tjlä ba kong ga «Abba.* Data» lëy eni. ¹⁶ Sbö Sëya om go li tjlä bi kong ga shji Sbö wapga jlökoyo le bi kong bi pjlúshko. ¹⁷ Eni ga shji Sbö wapga kuzong ga llëye twe ba wapga kong li twe bi kong, twara Cristo kong sorë ga eni. Cristo shdunaba ara. E irgo ga iara Sbörë beno kësbang, tjwló ara. Shjira shdungoba ara eni bako wleni ga shji ie Sbörë ber kësbang, tjwló ara eni bakoe.

Llono ga llëbo shärye Sbörë bi kong

¹⁸ Llëye shärye Sbörë bi kong llono li tjwló ara an-moyö. E kjishko ga llëye wen bi kong owa eerishko li, e llë llëm wleni. ¹⁹ Llono ga Sbö wapga jlökoyo li pïya wëllëe. Llëbo shäryara Sbörë kjek ëre kjing go tjeng kës li löng ba koshë. ²⁰ Llëbo uunkong li shäryara Sbörë pjlú, llëbo shäryë wlo, ga shärye woydë eni jlökoyo, gueniyo shärye ga ä, shduna Sbörë beno srer wlo kjishko. Gueniyo dbar iara beno kjwara, llëbo uunkong li ber pjlú iröng obi wlo. ²¹ Eshko ga Sbö wapga wolon ame, ga llëbo uunkong li ber srer ame wlo bakoe.

²² Walë wloshko chida tjeng döröshko ga bangyo ara, ga kjiloshtë ara e kjishko. Miydëy ga eerishko ga llëbo

* 8:15 Arameo tjlokwo abba, e datawa loklo.

uunkong shäryara Sbörë li löng kjloshtë eni wleni bakoe.

²³ Gueniyo song li llëbo shäryara li dö llëme. Shjira löng kjloshtë eni bakoe. Shji kong ba Sëya twara Sbörë. Miydëy e go ga llono ga shji ie ber ba wapga jlökoyo, ga bi doyo ie ber tjaglën bakoe. Gueniyo e dbaryo li koshëy löng wopro ga shji kjloshtë ara. ²⁴⁻²⁵ Shji döra Sbörë kuzong ga shji beno löng e dbaryo li koshë iyado. Llëbo koshëylöngli igöy llëme. Llëbo igöy wëllë ga koshëy löng llëm, tjeng bi tjok tjan kjishko. Gueniyo llëbo koshëy löng li igöy llëm obi ëmdë ga koshëy löng wopjlúe.

²⁶ Shji dbo ara llëmshko ga shji kjimte Sbö Sëyarë. Shji syöshhtë mae. E kjishko ga ba Sëya om go li kjloshtë Sbö kong bi kjishko, gueniyo llëye le li lëy bi tjlökwo go ga äe. ²⁷ Eni ëmdë ga llëye le li miyde Sbörë pjire. Shji wotjlik löng llë miyde Sbörë pjir, ga llëye woyde le ba Sëyarë ba kong bi kjishko li, e layde, llëye le li miyde pjir e kjishko.

Shji woyde Sbörë ara

²⁸ Eye Sbö woydë ara ga rokara Sbörë, llëbo shärye ba tjok wlo. E kjishko ga miydëy pjlu ga llëbo wen ba kong kës li ie ber ba kong pjlu. ²⁹ Kajok ëre shäryayde llëm obishko ga ëye mär ba go li miydara pjir tjan. Eshko ga epga äär ber löng ba Wa dik le. Shäryara eni, ba Wa ber tjwlö ara, ba pjeyoga ara li kjinmo wlo.

³⁰ Ga nopga äär ber löng eni lara li rokara. E irgo ga iara beno pjlo bek ba bokso, ga llono ga ie ber kësbang, tjwlö ara bakoe.

³¹ ¿Eni ga llë loydë obi? Sbö shäng bi tjok kuzong ga shji zangga ërë llëme. ³² Ba Wa ëmdë ga wlikara bi kong llëm, ichara wolono bi kjishko. ¿Eni ga llëbo tjeng kës li twe bi kong llëmdo? ³³⁻³⁴ Shji kjrara, iara beno pjlo bek ba bokso kuzong ga shji rotaga ërë ame. Cristo Jesús wolono, ga woshrara iröng obi, öötong beno sök Sbö orkwo këlkong. Bi wlikaga Sbö bokso li e. ³⁵ Shji woyde Cristorë ara iyado. Shji songshko ga shji woyde ara. Llëbo wen bi kong owashko ga shji woyde ara. Shji shdungobashko ga shji woyde ara. Shji pjli arashko ga shji woyde ara. Shji shwong llëmshko ga shji woyde ara. Shji wolontoshko ga shji woyde ara. Shji zröraba ëmdë ga shji woyde ara bako, ³⁶ tak pjang ba tjlökwo go sorë li eni. Tjlë ga

«Bop kjishko ga tjawa zrökoba woydë iyado.

Tjawa beno löng so öng wlëp ushko so sökoba, zrökoba wlo kjoyoe.»†

³⁷ Gueniyo llëbo uunkong ëre wen bi kongshko ga zäy iyado, shji kjimte bi woydaga lirë kjishko. ³⁸ Miydër pjlu ga shji woyde Sbörë ara iyado. Shji songshko ga shji woyde ara, shji wolonoshko ga shji woyde ara bakoe.

Slongga Sbö parkagaga kjok dogo sorë llëm, slongga sëyaga owarë llëm bakoe. Eerishko ga shji woyde ara, shji woyde ara ïyado wlo bakoe. ³⁹ Slongga llëbo tjeng kjopkwo lirë llëm, slongga llëbo tjeng klung dorong lirë llëm, slongga llëbo tjeng kjone pogo lirë llëm bakoe. Shji woyde Sbörë ara ïyado, shji tona beno tjeng bi Tjlapga Cristo Jesús tjok kjïshko.

9

Nopga kjrara Sbörë sorë

¹ Tja tona beno Cristo tjok. E kjïshko ga tja tjëlë beke. Sbö Sëya om go li tjëlë bor kong bor pjëlúshko ga tja shäng jyörkë llëme le. ²⁻³ Tja woydë ara bor pjëlúshko ïyado, bor pjeyoga judíoga li kjïshko. Epga mâr ber löng Cristo go wlo ga woyde ga tja ie Sbörë ber Cristo tjok ame, tja ie ber shdungko wleni ga bor kong ga pjlué. ⁴ Epga Israel tjëyoga. Epga kjrara Sbörë beno ba wapga. Ba dbo kãlã pina ba kong, tjëlökwo twara ba kong, beno ïyado wlo, kjok llgwekklo li twara ba kong, pina ba poshrëk ba ushko, llëbo lara ba kong jlökoyo ara bakoe. ⁵ Ba tjlapgaga tek dënashko so tjwlo ara anmoyö. Cristo tjlapgaga tek dënashko so li epga. Cristo, e Sbö. Uunkong pjluyo, poshrëkko ïyado li e. Ber eni.

⁶ Gueniyo llëye lara Sbörë Israel tjëyoga kong jlökoyo li

shärye eni llëme lotë llëme. Sbö kong ga Israel tjëyoga uunkong, e ba nopga dö llëme. ⁷ Abraham tjëyoga uunkong beno ba tjëyo jlökoyo dö llëm bakoe. Sbö tjëlëno ba kong ga «Isaac tjëyo tek ber bop irgo li ber bop tjëyo jlökoyo eröe»* lara eni. ⁸ E kjïshko ga Abraham tjëyoga uunkong beno Sbö wapga dö llëm, ba wapga weno tjëlökwo lara Sbörë jlökoyo li kjïshko eröe. ⁹ Sbö tjëlökwo lono Abraham kong jlökoyoshko ga tjëlë ba kong ga «Dbar llono loror li go ga pja ïn tjwe obi. Eshko ga bop boy Sara wloshko wa tjeng kjlara domer tjän»† le.

¹⁰ Ba wa lara li, e bi tjlapga Isaac. Lu to jek ara ga orkwosmono Rebeca tjok, ga wapga do pjök, kjlô. ¹¹⁻¹³ Weno bäm go li Esaú, irgo Jacob. Gueniyo wentë lok llëm obishko ga Jacob kjrara Sbörë, llëbo shärye ba tjok wlo. Kjrara eni, llëbo pjlu shäryara kjïshko llëme. Eshko ga llëbo pjlu, llëbo owa, e shäryayde lok llëm obi. Gueniyo Sbö tjëlë Rebeca kong ga «Bäm ïyo li ichaga ber ba lëngdë»‡ le. Llëbo lara Sbörë obi li tak pjang ba tjëlökwo go eni: «Jacob woydoror ara. Gueniyo Esaúra ïywor shjiktëng.»§

¹⁴ ¿Eni ga llë loydë? ¿Sbö, e llëbo shäryë bek llëme loydëre? Eni llëme. ¹⁵ Tjëlëno Moisés kong ga

* 9:7 Génesis 21.12. † 9:9 Génesis 18.10, 14. ‡ 9:11-13 Génesis 25.23.

§ 9:11-13 Malaquías 1.2-3.

«Ëye songe lër woydë ga e songe lotë eröe.

Ëye kjimtër woydë ga e kjimtotë eröe.»*

16 Eni ga shji kjimte Sbörë, shji songe le woydë kjishko, e woydë ara kjishko llëm, llëbo pjlú shäryoroy kjishko llëm bakoe. 17 Llëbo lara Sbörë Egipto so pjluyo kong li tak pjang ba tjlökwo go eni: «Pja ioror beno no pjluyo, bor dbo kësbang pin bop go wlo, tja ë miyde nopga löng kjok kjwang jikong lirë wlo bakoe.»† 18 Miydëy e go ga ëye songe le woydë ga songe le, ëye ie woydë ber sök ëye kuya woydë llëm ga ie ber löng eni bakoe.

19 Pjây kjone kjone kjwe löng wotjlik ga «¿Eni ga llëye shäryëy li laga erë kuzong ga shji shdüya ega?» lëmi eni kjwe. 20 Gueniyo pjeyoga, shji no eröe. ¿Llëbo shäryara Sbörë li owa lëy ba kong sorëro? No parkë llëbo shäryë klung shosho go ga «¿Tja shäryorop jüni ega?» le klung shosho lirë ba kong ga äe. 21 Klung shosho kjrinaso ëmdë ga sbi shärye kjwo pjök e go ga pjlúe. Kjwara shärye wolësowa, tjwlo ara, ie ber tjeng dboy wlo, kjwara obi shärye uriso, ber llë pogo wlo. Llëbo shärye e go, woyde sorë li eni ga pjlúe.

22 Woyde Sbörë ga miydëba ga e iirkë ara nopga llëbo owa shäryono li kong, ga shdüya kjang, ba dbo ara go ga pjlúe.

Eni ëmdë ga nopga shdungko li shduna maling llëm, kura sök kjing erä. 23 Shäryara eni, ba dbo kälä pïya nopga songe lara li kong wlo. Epga kjrara dënashko, llëbo pjlú shärye ba kong wlo. 24 Shji rokara eni. Judíoga rokara dö llëm, nopga judío llëm wleniyo rokara bakoe. 25 Kjibokwo tara Sbö tjlökwo laga tek dënashko so Oseasdë. Llëbo lara Tjlapgarë li tak pjang e go eni:

«Llono ga nopga botoya llëm löng li iër ber löng bor nopga shara, ga nopga woydoror llëm löng li woydër ara shara.»‡

26 Sbö tjlökwo tak pjang eni bakoe:

«Dënashko ga Sbö tjläno nopga kong ga “Pjây bor nopga llëme” lara eni. Gueniyo llono ga kjok eshko sopga kowe Sbö sök së li wapga shara.»§

27 Dënashko ga Isaías tjläno Israel tjëyoga kjishko eni:

«Israel tjëyoga träk llëm, la sho tjeng dlung kjako wleni ëmdë ga där ber kjlöbö doë.

28 No llgweya Tjlapgarëshko ga nopga löng kjok ëre kjing go li shdüya pjir, jekdo, lara sorë li eni.»*

29 Bäm go ga Isaías tjläno eni:

«Tjlapga, llëye shärye woydë li shärye ga pjlúe.

* 9:15 Éxodo 33.19. † 9:17 Éxodo 9.16. ‡ 9:25 Oseas 2.23. § 9:26 Oseas 1.10. * 9:28 Isaías 10.22-23.

Shji tjëyoga tek ber bi irgo li iara beno lōng sē kjlōbö llēm kjwe ga shji lōng Sodoma sopga dik, shji lōng Gomorra sopga dik bakoe.»†

Israel tjëyoga mār woydë Cristo go llëme

³⁰ ¿Eni ga llë loydë? Nopga judío llēm wleniyo wotjlīno llëbo pjlo bek li shäryë llëme. Eni ëmdë ga mār Cristo go kjīshko ga iara Sbörë beno pjlo bek ba bokso. ³¹ Gueniyo Israel tjëyogara drōno ara, llëbo pjlo bek li shäryë wlo. Eni ëmdë ga öötong beno pjlo bek Sbö bokso llëme. ³² ¿Eni ega? Äär ber pjlo bek Sbö bokso wlo ga llëbo pjlu tak pjang kjok llgwekklo tara Moisésdë go li shärye woydë, gueniyo mār woydë Cristo go llëme. Eni ga sabyono akkwo iara beno nopga sabyoklo li go wleni, ³³ tak pjang Sbö tjlōkwo go sorë li eni. Tjlë ga «jĩã! Akkwo iër ber buk kjwara Sión‡ kjokyo, nopga sabyë e go wlo.

Gueniyo ëye mār ba go ga llëye koshe li wlëya jlōkoyo.»§

10

¹ Pjeyoga, rokër Sbö kong jlōkoyo ga Israel tjëyoga döya. Woydër ara li e. ²⁻³ Miydër pjlu ga epga drön ara, parkë Sbö kong wlo. Gueniyo shji iaga Sbörë ber pjlo bek ba

bokso li miyde lōng llëme. E kjīshko ga mār woydë ba go llëm, äär woydë ber pjlo bek ba bokso om go erä. ⁴ Llëye woydara kjok llgwekklo lirë dö li, e shäryara Cristorë pjire. Eni ga shji äär ber pjlo bek Sbö bokso wlo ga woyde ga shji mār Cristo go erä.

⁵ Moisés tjlëno ga ëye äär woydë ber pjlo bek Sbö bokso wlo, ber lōng sē iyado ba tjok wlo kjok llgwekklo li kjīshko ga woyde ga kjok llgwekklo li kole uunkong bek iyado* le. ⁶ Gueniyo shji mār Cristo go, shji ie Sbörë ber pjlo bek ba bokso wlo. Cristo öör kjok ëre kjing go tjän. E kjīshko ga «Shji jem Cristo wlëk kjok dogoshko, ter söy iröng obi wlo» lëy llëme. ⁷ Cristo woshrara Sbörë iröng obi tjän. E kjīshko ga «Shji jer Cristo wlëk shinmoga shtoyo, tëm söy iröng obi wlo» lëy llëm bakoe. ⁸ Moisés tjlëno ga «Sbö tjlōkwo tjeng bop soshko, lëp shäng li e, woyotjlip shäng li e bakoe»† lara eni. Tjlōkwo lara li, tjlōkwo lërwa lōng bomi kong li e. ⁹ «Jesús, e bor Tjlapga jlōe» lëmi bomi kjamo go, ga «E woshrara Sbörë iröng obi» lëmi bomi pjlu shko wleni ga pjäy döya Sbörë jlōkoyo. ¹⁰ Tjlōkwo li kjroroy, ga loroy oblë kong wleni ga shji ie Sbörë ber pjlo bek ba bokso. Shji döya eni. ¹¹ Sbö tjlōkwo tak pjang eni: «Ëye mār ba go ga llëye koshe

† 9:29 Isaías 1.9. ‡ 9:33 Sión kjokyo, e kowëba Jerusalén bakoe. § 9:33 Isaías 8.14; 28.16. * 10:5 Levítico 18.5. † 10:8 Deuteronomio 30.12-14. ‡ 10:11 Isaías 28.16.

li wlēya jlōkoyo.»[‡] 12 Eerishko ga judioga, nopga judío llēm wleniyo, e Tjlapga kjlaraso shara. Ga ēye kjloshtë ba kong ga kjimte ara. 13 Sbō tjlōkwo tak pjang eni: «Ēye kjloshtë Tjlapga kong ga dōya.»[§]

14 Gueniyo kjloshtë ba kong wlo ga woyde ga mār ba go guing. Mār ba go wlo ga woyde ga ba tjlōkwo kura guing. Ba tjlōkwo kuya wlo ga woyde ga ēye omlono ba kong guing. 15 Ēye omlē ba kong wlo ga woyde ga ichaga tjok guing, tak pjang Sbō tjlōkwo go sorē li eni. Tjlē ga «Ēye tjwe Sbō tjlōkwo roy pjlu lē ga e llēbo wolēsowa.»^{*}

16 Gueniyo ba tjlōkwo roy pjlu li kjrara Israel tjēyoga uunkongdē llēme. Dēnashko ga Isaías tjlēno eni: «Tjlapga, ħtjawa tjlōkwo kjruga ěro?»[†] 17 Eni ga shji mār ber lōng Cristo go wlo ga woyde ga ba tjlōkwo kuroy guing. 18 Gueniyo llēbo kjakrokēr kjrina. ħBa tjlōkwo kura lok llēmde? Eni llēme. Sbō tjlōkwo tak pjang eni:

«Tjlōkwo li lara lok kjone pogo,
shdōktong, oōtong kjok
kjawang jīkong.»[‡]

19 Eni ga llēbo kjakrokēr jek kjrina obi. ħTjlōkwo kura li llē loklo miydara lok llēmde? Dēnashko ga Moisés tjlēno ga «Nopga tjwlō llēm wleniyo kjimtēr ara,

pjāy Israel tjēyoga ber lōng ba ymoyotkē ara wlo.

Eni ga pjāy ber lōng iirkē ara, nopga kjok miydē llēme lēmi lōng li tjok.»[§]

20 Ga dēnashko ga Isaías tjlēno, llēye bangkjrara llēm wleni. Tjlē ga

«Tja wlēna nopga to lōng bor wlēk llēm lirē.

Tja oppino shāng nopga lōng bor kjakrokē llēm li kong.»^{*}

21 Gueniyo Sbō tjlēno Israel tjēyoga kjīshko. Tjlē ga

«Epga koshēr shāng ĩyado, wlokrjēr wlo, gueniyo llēye kuya woydē llēm, tja kole woydē llēm bakoe.»[†]

11

Sbō ba nopga rayono llēme

1 ħEni ga Sbō ba nopga rayono lotēre? Eni llēme. Tja om go Abraham tjēyo, tja Israel tjēyo, tja Benjamín tjēyo bakoe. 2 Kajok shāryayde llēm obishko ga ba nopga li kjrara. Ga epga rayara llēme. Dēnashko ga Israel tjēyoga rotara Elíasdē Sbō kong. ħLlēye lara li miydēmi llēmdo? 3 Eshko ga tjlē ga «Tjlapga, ōng sho sukklo bop poshrēkklo lok li shdōra lok pjir, bop tjlōkwo lagaga lōng li zrōra lok pjir bakoe. Beno shāng sē li tja erā, ga tja ěmdē

§ 10:13 Joel 2.32. * 10:15 Isaías 52.7.

19.4. § 10:19 Deuteronomio 32.21. *

* 11:3 1 Reyes 19.10, 14.

† 10:16 Isaías 53.1. ‡ 10:18 Salmo

10:20 Isaías 65.1. † 10:21 Isaías 65.2.

ga zröya lok woydë bakoe»*
le.

⁴ Kuya Sbörë ga tjlë ba kong ga «Beno pjarö llëme. Nopga botoya ioror beno tjeng doglo sak dbäw dbäw pjloglo kjäk (7,000). Epga Baal poshrëydë lok llëm obi»† le.

⁵ Eerishko ga eni bakoe. Nopga kjrara beno löng kjlöbö obi, ba wopjlú li kjishko. ⁶ Kjrara ba wopjlú li kjishko, llëbo pjlú shäryara kjishko llëme. Eni kjwe ga ba wopjlú li beno llëno llëme.

⁷ Era eni ga llëye woydara Israel tjëyogarë li wlëna lok llëme. Wlëga beno Israel tjëyoga kjrara Sbörë lirë eröe. Llamora iara Sbörë beno löng llëye kuya woydë llëm erä, ⁸ tak pjang ba tjlökwo go sorë li eni. Tjlë ga

«Nopga iara Sbörë beno löng pë wleni,
beno löng llëye ïga llëm wleni,
beno löng llëye kuga llëm wleni bakoe.

Shäryara eni dënashko.

Eerishko ga shärye jek eni obi.»‡

⁹ Dënashko ga David tjlëno ba kjishko bakoe. Tjlë Sbö kong ga

«Dli shärye lok ara li ios ber ba jyäpgwoklö.

Shärye eni kuzong ga löng wlëp bop tjok le,
miga jeno löng, beno löng shdungko erä.

¹⁰ Epga ios ber löng llëye shärye löng li llë miyde lok llëm wlo,

ber löng song ïyado wlo.»§

Nopga judío llëm wleniyo öötong beno tjeng Sbö nopga wleni

¹¹ ¿Eni ga Israel tjëyoga diktong, to jeno ïyado wlo lotëre? Eni llëme. Llëbo shäryara lok owa li kjishko ga nopga judío llëm wleniyo döya Sbörë shäng shara. Shärye eni, Israel tjëyoga ber löng ba ymoyotkë ara wlo. ¹² Eni ga judiöga llëbo owa shäryono, llëbo jera lok ara. Gueniyo e beno llëbo pjlú nopga judío llëm wleniyo kong, llëbo wlëna lok ara e kjishko. Eni ga judiöga li döyashko ga e ber ba kong lok pjlú anmoyö.

¹³ Nopga judío llëm wleniyo, llëbo lër woydë bomi kong shara. Tja ichara Sbörë ba tjlökwo roy lë bomi kong Jesús äska. Bor kong ga pak ère tjwlö ara. ¹⁴ Gueniyo woydër ga pjäy ymoyotke bor pjeyogarë ara, epga kjone kjone där wlo. ¹⁵ Bor nopga rayara Sbörëshko ga äska pjäy tjëyoga oblë oblë wlokjrayde shara. Gueniyo llono ga epga wlokjre jek obi. Era ber shinmo woshrara iröng obi wleni. ¹⁶ Pjlung shosho buk kjrina sho zoroy kjrina, ioroy beno tjeng dboy Sbö kong wleni ga llamo beno buk dboy ba kong bakoe.

Kjor sleng tjeng dboy Sbö kong wleni ga kjor li kowo tjeng dboy ba kong bakoe.

† 11:4 1 Reyes 19.18. ‡ 11:8 Deuteronomio 29.4, Isaías 29.10. § 11:10 Salmo 69.22-23.

17 Sbö nopga, e so kjor dgak jong kjlara ko *olivo* kjoyoe. Bäm go ga Abraham kjrara Sbörë, iara beno kjor li sleng wleni. E irgo ga ba tjëyo tek beno ba irgo li iara beno tjeng ba kowo wleni. Gueniyo kjone kjone kjara beno tjeng dboy, kjor kowo tora pjir wleni. Pjäy nopga judío llëm wleniyo lira so kjor kjlara ko *olivo* kjloshko so kjoyoe. Eni ëmdë ga pjäy tona beno tjeng ba nopga tjok, kjor kowo smona ba kjor jong li doyo go wleni. Eni ga pjäy beno löng mär ba sleng go wleni. 18 Gueniyo pjäy krë e go llëm, pjäy tjwlo ara nopga kjara li kjinmo lëmi llëm bakoe. Woyotjlizï ga kjor kowo li, e mär ba sleng go, ba sleng li mär ba kowo go llëme.

19 ¿«Kjor kowo tjeng bäm go li kjara, tjawa smoya ber tjeng ba äska wlo kjïshko ga tjawa tjwlo ara, judíoga kjinmo» lëmi? Eni llëme. 20 Judíoga li kjara, mär ba go llëm kjïshko. Ga pjäy mär ba go kjïshko ga pjäy tona beno tjeng ba nopga tjok, kjara li äska. Gueniyo pjäy krë e go llëm, Sbö bangkjrozï dey. 21 Tjeng bäm go li kjara, mär ba go llëm kjïshko. Eni ga pjäy mär ba go ame wleni ga pjäy kje eni bakoe.

22 Sbö wopjlu, gueniyo llëbo owa shäryaga li shdüya kjange. Nopga mär ba go llëm li shdüna kjang, gueniyo shäng wopjlu bomi tjok, pjäy

mär ba go kjïshko. Gueniyo pjäy mär ba go ame wleni ga pjäy shdüya bakoe. 23 Erö llëme. Nopga mär löng ba go llëm li opyë ber löng mär ba go iröng obi wleni ga epga töya ba nopga tjok iröng obi, kjor kowo tora, smona iröng obi wleni. Shärye Sbörë eni ga pjluë. 24 Pjäy so kjor kjlara ko *olivo* kjloshko so kjoyoe. Pjäy smona kjor dgak jong kjlara ko *olivo* li doyo go wleni ga kjange. Gueniyo judíoga lira so *olivo* li kowo kjoyoe. Kjone kjone tora li smoy iröng obi wlo ga kjang llëme.

Israel tjëyoga uunkong där

25 Pjeyoga, woydër ga llëbo miydëba llëm wleniyo li miydëmi pjlu, pjäy krë llëm wlo. Israel tjëyoga kjone kjone löng llëye kuya woydë llëm äär jong nopga judío llëm wleniyo där wlo li döktong uunkong pjir guing. 26 Israel tjëyoga uunkong där eshko jä, tak pjang Sbö tjlokwo go sorë li eni. Tjlë ga

«Bi döga li tjwe Siön* kjokyo dwayo.

Eshko ga owa pjang Jacob tjëyoga go li löya ber drete.

27 Sbö tjle ga «Tjlokwo tworor ba kong, beno iyado wlo li beno eni:

‘Owa pjang ba go li lön ber drete’ ”le.»†

28 Eerishko ga Israel tjëyoga kjone kjone löng Sbö wloyo, ba tjlokwo pjlu li kjre llëm kjïshko. E kjïshko ga ba

* **11:26** Siön kjokyo, e kowëba Jerusalén bakoe. † **11:27** Isaías 59.20-21; 27.9; Jeremías 31.33-34.

tjlōkwo roy pjlú li ichara bomi kong shara. Eni ëmdë ga epga kjrara Sbörë dënashko kuzong ga woyde Sbörë ara, ba tjlapgaga tek dënashko so tjwlō ara anmoyō li kjīshko. ²⁹ Llëye twara Sbörë ga döya irōng ame. Eye rokara ga woyde ara İyado bakoe. ³⁰ Dënashko ga pjây Sbö kolono llëme. Gueniyo eerishko ga epga Sbö kolë llëm kjīshko ga pjây songe le Sbörë shara. ³¹ Eerishko ga Sbö kolaga llëm li beno epga shara. Gueniyo llono ga epga songe le, pjây eerishko ga songe le sorë ga eni. ³² Nopga uunkong iara Sbörë beno löng ba wotjlik owa li tjok, uunkongli songe le ba wopjlú li kjīshko wlo.

Sbö poshrëra Pablorë

³³ Sbö, e pjlú anmoyō. Ba kjok miydë li tjliga ërë llëm, wotjlik llë miydaga ërë llëm, llëbo shärye sorë miydaga ërë llëm bakoe. ³⁴ Llëye woyotjliya li miydaga ërë llëm, poshdungga ërë llëm bakoe. ³⁵ Pogo tjwlō ë kong llëm, kong llëye twaga ërë ba kong, äska twe ba kong irōng obi wlo llëm bakoe. ³⁶ Llëbo tjeng kës li shäryaga erë, e ba sogo bakoe. E kjīshko ga bi llëbo tjeng kës li twaga erë bi kong. E poshrëkko İyado. Ber eni.

12

Shji optwë Sbö kong

¹ Pjeyoga, öng twëy Sbö kong ber ba poshrëkklo wloshko ga öng li zröy bäm

go. Eni wleni ga shji songe le Sbörë kjīshko ga rokër bomi kong jlōkoyo ga pjây löng së obishko ga pjây optwos om go ba kong, llëye woyde shäryëmi wlo li, e shäryozia. Ga poshrëy, woyde sorë li eni. ² Shji opshäryë löng nopga Sbö miydë llëm wleniyo dik ame. Pjây opyos, pjây kjlopswe Sbörë ber löng wotjlik oblë wlo dey. Eshko ga llëye woyde Sbörë li llë miydëmi ga pjlue. Llëye woyde li, llëbo pjlú, pjlo bek li e.

³ Sbö wopjlú li kjīshko ga tja kjimtara ara. E kjīshko ga lër bomi kong ga pjây uunkong iara Sbörë beno löng mär ba go. Eni ga pjây opwoyotjlis yötso, pjây tjwlō ara oblë kjinmo woyotjlimi llëme. ⁴ Bi doyo, llëbo ara ëmdë ga e kjaraso döe. Eni ëmdë ga llëbo kjrina kjrina li pak shäryë oblë oblëe. ⁵ Cristo doyo, e eni bakoe. Shji ara ëmdë ga shji tona beno tjeng uunkong Cristo doyo kjaraso wleni. ⁶ Sbö wopjlú li kjīshko ga shji kjlara kjlara kong kjok miydë twara oblë oblë, woydara sorë li eni. Eni ga pja kong kjok miydë twara ba tjlōkwo lëp wlo wleni ga tjlōkwo los eni, gueniyo pja mär Sbö go bayo kjöm ga tjlōkwo lëp bayo eni bakoe. ⁷ Pja kong kjok miydë twara, oblë kjimtëp wlo wleni ga oblë kjimtozong. Pja kong kjok miydë twara oblë pim wlo wleni ga oblë pizong. ⁸ Pja kong kjok miydë twara oblë kjimtëp dbokjrë wlo

wleni ga shäryos eni. Llëbo twëp nopga song wleniyo kong ba kjimtoklo wlo ga pjlu wleni ga shäryos shäng wopjlúe. Pja kong kjok miydë twara, oblë ichëp wlo wleni ga ichos yõtso. Pja kong kjok miydë twara, oblë songe lëp wlo wleni ga shäryos shäng wopjlúe.

Shji ëng woydë ara kar kar

⁹ Pjây ëng woydos ara kar kar jlökoyo. Llëbo owa li rayozï, llëbo pjlu li shäryomirë dey. ¹⁰ Pjây ëng woydos ara kar kar, epenga dö wleni. Oblë iozï ber tjwlö ara, bomi kjinmo. ¹¹ Pjây drön ëë, parkë Tjlapga Jesús kong jlökoyo wlo iyado. ¹² Llëbo pjlu twe Sbörë bomi kong li koshozï löng wopjlúe. Llëbo wen bomi kong owashko ga kuzï löng kjange. Pjây syöshtos Sbö kong iyado. ¹³ Ìmi ga Sbö nopga löng song wleni ga kjimtozïa. Èye tjwe bomi shwoyshko ga wlokjrozï löng wopjlú bakoe.

¹⁴ Èye, pjây shdüya ga rokozï Sbö kong, kjimte wlo, shdüya wlo llëme. ¹⁵ Èye wopjlú ga pjây wopjlú ba tjok. Èye slar ëë ga pjây slar ëë ba tjok. ¹⁶ Pjây ber löng wlëp ëng tjok iyado. Pjây krë llëm, pjây tjwlö ara, oblë kjinmo lëmi llëm, pjây jëk nopga tjwlö llëme lëba li tjok dey.

¹⁷ Èye llëbo shäryono bomi kong owa ga kar llëbo owa shäryëmi ba kong llëme. Pjây drön llëbo pjlu shäryë nopga

uunkong bokso. ¹⁸ Pjây drön ber löng wlëp nopga uunkong tjok iyado. ¹⁹ Pjeyoga, Sbö tjlökwo tak pjang li goshko ga Tjlapga tjlë ga

«Èye llëbo owa shäryono ga shdungga ber tjarë, llgwegaga ber tjarë bakoe.»*

E kjïshko ga èye llëbo shäryono bomi kong owa ga kar llëbo owa shäryëmi ba kong llëm, iozï ber tjeng Tjlapga wloshko dey, shdungga ber erë wlo. ²⁰ Sbö tjlökwo tak pjang eni:

«Bop moskwo pjlrö wleni ga sës dli, wodogro wleni ga sës di. Shäryorop eni ga lökkjrë e go.»†

²¹ Pjây wotjlik tjwe owa ga jlö lëmi llëm, llëbo owa zäzï llëbo pjlu go dey.

13

Shji tjlapgaga kjok llgwegaga wleniyo kolë

¹ Tjlapgaga kjok llgwegaga wleniyo kolozï uunkong. Epga iaga Sbörë beno bi ichaga, iaga èye oblërë llëme.

² E kjïshko ga èye opyono beno ba wloyo ga opyono beno llëbo shäryara Sbörë li wloyo. Eni ga ba shdungglo li wlëya shäng ba kong om go. ³ Èye löng llëbo pjlu shäryë ga shdüya tjlapgagarë li bangkjre llëm, bangkjraga

beno llëbo owa shäryaga lirë eröe. Eni ga tjlapgaga li bangkjre mi woydë llëm wleni ga llëbo pjlu shäryomirë

* 12:19 Deuteronomio 32.35. † 12:20 Proverbios 25.21-22.

dey. Eni ga ber löng wopjlu bomi tjok erä. ⁴ Tjlapgaga li iaga Sbörë beno löng llëbo pjlu shäryë bomi kong wlo. Gueniyo iara beno löng nopga owa li llgwegaga bakoe. E kjishko ga pjäy llëbo owa shäryë wleni ga pjäy shdüya tjlapgagarë li bangkjrozïa. ⁵ E kjishko ga woyde ga tjlapgaga kjok llgwegaga wleniyo li kolëy. Shäryëy eni, shji shdüya llëm wlo dö llëm, miydey ga e pjlu shäryoydë kjishko bakoe.

⁶ Tjlapgaga li beno löng pak twara Sbörë ba kong li shäryë kuzong ga kä potjwlëkklo roke bomi kongshko ga tjwlëzïa. ⁷ Pjäy pogo tjwlö ë kong wleni ga tjwlëzï ba kong uunkong. Kä potjwlëkklo tjwe bomi kong sorë pogo ga tjwlëzïa. Nopga bangkjirako li bangkjrozï, iozï ber tjwlö ara bakoe.

Shji oblë woydë ara

⁸ Shji iara Sbörë beno löng oblë woydë ara wlo. E shji pogo tjwlö oblë kong wleni. Eni ga pjäy pogo tjwlö ë kong ga tjwlëzï pjir, gueniyo oblë woydozï iyado. Era tjwlëy pjir ga äe. Eye shäng ba kjlara woydë ara ga tjlökwo tak lok kjok llgwekklo tara Moisésdë go li kole shäng jlökoyo. ⁹ Tak lok li eni: «Shji pë oma boy oblë tjok llëme. Shji no zrök llëme. Llëbo koïy llëme.»* Llëbo oblë tjok obi. Gueniyo kjok llgwekklo uunkong li

ber kjrinaso wleni: «Pja opwoydë sorë ga bop kjlara, e woydos eni bakoe.»† ¹⁰ Eye ba kjlara woydë ara ga llëbo owa shärye ba kong llëme. E kjishko ga eye shäng ba kjlara woydë ara ga kjok llgwekklo li kole shäng jlökoyo.

¹¹ Bi dözlöng dbaryo li dörö, tjlökwo kjrëmi löng kjwlë jä dik llëme. E kjishko ga llëbo lër shäng bomi kong li shäryozïa. Shji ber löng wlëp ame. ¹² Kjok ro sï dbaryo li‡ pjitoe. Kjok shrän dbaryo li§ döröe. E kjishko ga llëbo owa shärye nopga kjok ëre sorë li shäryëy ame, llëbo pjlu shäryoydë dey. ¹³ Shji llëbo shäryë bëy erä. Shji llëbo owa shäryë ëng tjok llëm, shji nelötkë llëm, shji orkwosmono ë tjok llëm ga shji pë ba tjok llëm, shji wotjlik llëbo owa shäryë oblë tjok llëm, shji ëngkwë ë tjok llëm, shji ymo ara llëm bakoe. ¹⁴ Woyde ga pjäy ichaga ber Tjlapga Jesucristorë shara, ga llëye woyde bi wotjlik owarë li woyotjliy ame.

14

Shji wotjlik ga llëbo shäryëy ga owa lëy ga shäryëy llëm dey

¹ No kjone kjone mär Sbö go, gueniyo llëbo shärye ber pjlo bek Sbö bokso li miyde löng llëm obi. Nopga eniyo wlokjrozï yötso, e llëbo owa shäryono lëy ë kong ame.

² Miyde no kjone kjonerë ga llëbo uunkong ue ga pjluë.

* **13:9** Éxodo 20.13-15, 17; Deuteronomio 5.17-19, 21. † **13:9** Levítico 19.18.

‡ **13:12** Kjok ro sï dbaryo le li, e llëbo owa shäryëba ara dbaryo loklo. § **13:12** Kjok shrän dbaryo le li, e Jesús tjwe iröng obi dbaryo loklo.

Gueniyo kjone kjone obi wotjlik ga sjëng uë ga owa le. ³ Llëbo uunkong ue ga pjlú li miyde lóng llëm ëmdë ga Sbö wopjlú ba tjok. E kjishko ga ëye ië llë pogo ga oblë li lãywe owa, ba dli li kjishko llëme. ⁴ Shji oblë parkaga lãywë llëme. Shji uunkong Sbö parkaga. Ëye parkono pjlúre, de oware, e miydaga ber ba pjluyorë. Ga ëye mär Sbö go ga kjimte Sbörë llëbo pjlú li shãryë.

⁵ No kjone kjone mär Sbö go, gueniyo wotjlik ga dbar kjwara tjwlö ara, dbar oblë kjinmo le. Kjone kjone obi wotjlik ga dbar kjwobi li, e kjoyo döe le. Woyde ga pjãy kjlara kjlara omwoyotjlik yötso, ga llëbo kup ga ber pjlú bop kong li shãryos eni. ⁶ Ëye dbar jnek ga shãrye Tjlapga kong. Shji iëshko ga woyde ga shji lóng wopjlú Tjlapga tjok bi dli kjishko. Shãryëy eni ga shãryëy lóng Tjlapga kong. Shji sjëng uëre, de llëmde, e llëno llëme. ⁷⁻⁸ Shji jëk sorë laga shjirë om go llëme. Shji lóng së obishko ga shji tjeng Tjlapga wloshko. Shji wolono ga shji tjeng ba wloshko bakoe. Eni ga shji lóng sëre, de shji wolonore, shji tjeng ba wloshko ïyado. ⁹ Cristo wolono, ga woshrara Sbörë iröng obi, e ber nopga lóng së li Tjlapga wlo, e ber nopga wolono lóng li Tjlapga wlo bakoe.

¹⁰ ¿Eni ga bop kjlara llëbo owa shãryono lëp ega? ¿E

lãywëp owa ega? Llono ga shji uunkong äär lóng Sbö bokshto, shji llgweya wlo. ¹¹ Ba tjlökwo tak pjang eni:

«Tjlapga tjlë ga “Lër bomi kong jlökoyo bor ko go ga

llono ga nopga uunkong tjwe kjök tok bor bokshto.

Eshko ga Sbö poshrëya lok uunkong” le eni.»*

¹² E kjishko ga llono ga shji kjlara kjlara iche Sbörë ba dboryë, llëbo shãryoroy kës li kjishko.

¹³ E kjishko ga oblë llëbo owa shãryono lëy ë kong ame. Shji drön ëë, bi pjeyoga ichëy dir llëm wlo. ¹⁴ Tja mär Tjlapga Jesús go. E kjishko ga miydër pjlú ga dli uunkong uëy ga pjlúe. Gueniyo ëye wotjlik ga dli llë uako llëme le wleni ga dli li ber ba kong ue wlo ga owa.

¹⁵ Bop kjlara woydëp ara jlökoyo wleni ga barwëp, llëbo uëp li kjishko llëme. Cristo wolono ba kjishko bebi. E kjishko ga ichëp dir dli uëp li kjishko llëme. ¹⁶ Miydëp pjlú ga llëbo shãryëp ga pjlú ëmdë ga ïya oblërë ga owa wleni ga shãryëp llëm dey. ¹⁷ Sbö, e bi pjluyo. Gueniyo llëye uëy, llëye iëy, e ba kong ga llëno llëme. Woyde ga shji kjimte ba Sëyarë jëk lóng pjlo bek, wlëp, wopjlú ëng tjok. Llëye woyde li e. ¹⁸ Ëye parkë Cristo kong eni ga Sbö ber wopjlú ba tjok, nopga ber wopjlú ba tjok bakoe.

* 14:11 Isaías 45.23.

19 E kjĩshko ga shji drön ëë, llëbo shäryë wlo, shji ber löng wlëp ëng tjok wlo, shji ëng kjimtë dbokjrë wlo bakoe. 20 Llëbo uëy li kjĩshko ga llëbo shäryara Sbörë li pjy woydë llëme. Dli uunkong uëy ga pjlúe. Gueniyo oblë ichëy dir, llëye uëy li kjĩshko ga owa. 21 Bop pjeyo ichëp dir, sjëng uëp kjĩshko, kjillgwo bo dyo dbo ara iëp kjĩshko, llëbo shäryëp oblë kjĩshko wleni ga shäryëy llëm dey.

22 Eni ga pjäy kjlara kjlara omwoyotjlik sorë li miydaga ber pjäydë, e ga Sbörë eröe. Shji ëng lë kar kar, llëbo ëre kjĩshko llëme. Miydëy ga llëbo shäryëy ga pjlú li shäryoroy pjir ga «Tja llëbo owa shäryono» lëy llëm dey. Eye omlë eni llëm ga era ber wopjlúe. 23 Gueniyo ëye wotjlik ga llëbo uako llëme le wleni ga ue llëm dey. Uara ga llëbo owa shäryayde, e owa le kjĩshko. Shji wotjlik ga llëbo shäryëy ga owa lëy wleni ga shäryëy llëm dey. Shäryoroy eni ga llëbo owa shäryoydë.

15

Llëbo ber pjlú bi kong li wlëydë llëme

1 Llëbo shäryëy ber pjlo bek Sbö bokso li miydëy pjlú wleni ga woyde ga shji iirkë bi pjeyoga ommydoydë llëm obi li kong llëme. Llëbo ber bi kong pjlú li wlëydë llëm, 2 llëbo ber pjlú bi pjeyoga kong li wlëydë dey, opping mär Sbö go jek këgong wlo.

3 Cristo ëmdë ga llëbo shäryono ber pjlú ba kong wlo llëm, tak pjang Sbö tjlökwö go sorë li eni. Tjlë ga «Pja läywaraba owashko ga tja läywaraba wleni.»* 4 Llëbo uunkong tak pjang Sbö tjlökwö go dënashko li beno bi poshdungglo, shji opping ber löng e go wlo, shji dbokjrë e go wlo. Eni ga llëbo wen bi kong owashko ga kuy kjang ga pjlú, llëbo tak pjang li koshëy löng wopjlú kjĩshko.

5 Shji kjimte Sbörë dbokjrë jek këgong, llëbo wen bi kong owa li kuy kjang wlo. Rokër ba kong ga pjäy mär löng Cristo Jesús go wopro ga pjäy kjimte wotjlik kjrinaso, 6 pjäy uunkong Sbö poshrëk no kjlaraso wleni wlo. Bi Tjlapga Jesucristo Data li e.

7 Pjäy wlokjrrara Cristorë sorë ga pjäy ëng wlokjros kar kar eni bako, Sbö poshrëkoba wlo. 8 Cristo öör judíoga kjimtë, ba parkaga tjwlëk shäng pjir wleniyo dik, tjlökwö bek lara Sbörë ba tjlapgaga tek dënashko so tjwlö ara kong jlökoyo li ber jlökoyo wlo. 9 Ga nopga judío llëm wleniyo songe lara bako, Sbö ie lok ber kësbang, tjwlö ara wlo, tak pjang Sbö tjlökwö go sorë li eni. Tjlë ga

«Pja poshrër tjëyoga oblë oblë boksho, tja të bop kong bakoe.»†

10 Sbö tjlökwö tak pjang eni obi:

«Sbö nopga löng wopjlú,
nopga judío llëm
wleniyo,

* 15:3 Salmo 69.9. † 15:9 2 Samuel 2.50; Salmo 18.49.

pjāy ber lōng wopjlú
bakoe.»‡

11 Sbō tjlōkwo tak pjang eni
obi:

«Nopga judío llēm wleniyo,
Tjlapga poshrēzīa.

Tjējoga oblē oblē,
pjāy tē ba kong, ba
poshrēkklo.»§

12 Ga Isaías tjlēno beno eni:

«Isaí tjēyo wen kjlara,
ber tjējoga oblē oblē
ichaga.

Nopga judío llēm wleniyo
mār ba go.»*

13 Shji kjimte Sbörē llēye
lara li koshē lōng wopjlúe.
Rokēr ba kong ga pjāy mār ba
go kuzong ga pjāy kjimte ber
wopjlú, wlēpe. Rokēr ba kong
obi ga pjāy kjimte ba Sēyarē,
llēye lara li koshē lōng wopjlú
anmoyō wlo.

*Pablo parkono nopga judío
llēm wleniyo kong*

14 Pjeyoga, miydēr pjlú ga
llēbo shāryēy ber pjlo bek
Sbō bokso li miydēmi pjlú,
shāryēmi pjlú, ga pjāy ēng
ping e go ga pjlú bakoe.

15-16 Gueniyo kjibokwo ēre go,
llēbo toror bomi kong oblē
oblē kjang, woyojemi llēm
wlo. Sbō wopjlú li kjīshko
ga tja iara beno Cristo Jesús
parkaga nopga judío llēm
wleniyo kong, Sbō tjlōkwo
roy pjlú lēr ba kong wlo,
epga twēr ber Sbō kong, ōng
zrōraba, sho suraba, pjono
dret Sbō poshrēkklo wleni
wlo, epga ie ba Sēyarē ber
tjeng dboy ba kong wlo

bakoe. Kjibokwo ēre toror
bomi kong kjang e kjīshko.

17 E kjīshko ga tja shāng
wopjlú Cristo Jesús tjok,
pak shāryoror Sbō kong li
beno pjlú kjīshko. 18-19 Llēbo
oblē lanyotkēr llēme. Llēbo
shāryara Cristorē bor go li
lanyotkotē erōe. Tja ichara
ba tjlōkwo roy lē nopga judío
llēm wleniyo kong. Ga tja
kjimtara ba Sēyarē llēbo
īydēba llēm wleniyo shāryē
ba kong oblē oblē ara. Eni ga
Cristo roy pjlú loror ba kong
Jerusalén kjokyo dwayo āar
jong Iliria kjokyo, ga tjlōkwo
li kjrara nopgarē ara, beno
lōng Sbō kolē shara. 20 Tek
dēnashko ga tjlōkwo roy pjlú li
lēr woydē kjok shto oblē oblē,
nopga omkuydē llēm obi lōng
lishko. Oblē ōor omlē tjānshko
ga tja āar woydē omlē jek
obi eshko llēme. 21 Shāryēr
woydē, tak pjang Sbō tjlōkwo
go sorē li eni. Tjlē ga
«Ba roy āar, āatē kjone llēm
obi lishko.

Eye ba roy kuydē llēm obi
ga kuya.»†

22 Tja jek bomi ik loror ara,
gueniyo tja jekdē llēm obi e
kjīshko.

*Pablo jek woydē Roma
kjokyo*

23 Tja jek bomi ik woyotjlīn
sōk lu kop ara tjān. Eerishko
ga bor pak pjitong kjok
ēreshko. 24 Eni ga tja jek
shāng España kjokyoshko ga
pjāy ĩn āar woydē, tja ber
sōk bomi tjok dbar kjwōbö

‡ 15:10 Deuteronomio 32.43. § 15:11 Salmo 117.1. * 15:12 Isaías 11.10.

† 15:21 Isaías 52.15.

16

wlo, pjiir ga tja kjimtëmi jek äär eshko wlo. ²⁵⁻²⁶ Gueniyo tja to Jerusalén kjokyo bäm go. Sbö tjlökwo kjrägaga löng Macedonia kjokyo, Acaya kjokyo, e dbur töno, iche Sbö nopga song wleniyo löng Jerusalén kjokyo li kong wlo, ga jek sör ba kong. ²⁷ Shäryara lok eni ba woshko, miyde lok ga pogo tjwlö ba kong ara. Judíoga Sbö tjlökwo roy shdöno nopga judío llëm wleniyo kong. E kjishko ga bek ga kar llëbo twe ba kong, ba kjimtoklo. ²⁸ Eni ga dbur li ioror beno tjeng ba wloshko pjiir ga tja jongya España kjokyo shara. Tja jek shäng eshkoshko ga pjây in äär. ²⁹ Miydër pjlú ga tja äär bomi shwoyshko ga shji kjimte Cristorë ara eshko.

³⁰ Pjeyoga, shji mär bi Tjlapga Jesucristo go, ga shji ie ba Séyarë ëng woydë ara kar kar. Eni ga tja drön bor pak shäryë wopro ga rokër bomi kong ga pjây syöshtë Sbö kong bor kjishko jlökoyo. Enira tja kjimtëmi ba shäryë. ³¹ Rokozi ba kong ga tja döya Cristo tjlökwo kjrägaga llëm löng Jerusalén kjokyo li wloshko dwayo. Rokozi ba kong obi ga bi pjeyoga löng Jerusalén kjokyo li, llëbo söror ba kong li wlokjre lok wopjlúe. ³² Woyde Sbörë eni wleni ga tja äär bomi ik wopjlú, tja woshtë bomi shwoy ga pjlú wlo. ³³ Rokër Sbö kong ga pjây ie ber löng wlëpe. Ber eni.

Kjibokwo pjiirzlong

¹ Walë shäng kjlara ko Febe. E bi kjlara, ga parkë shäng Cristo tjlökwo kjrägaga löng Cencrea kjokyo li kong. ² Rokër bomi kong ga e mär Tjlapga Jesús go kuzong ga wlokjrozi löng wopjlúe. Woyde ga shäryëy bi pjeyoga uunkong kong eni. Nopga ara kjimte shäng ara, tja kjimtara ara bakoe. E kjishko ga llëye woyde li twozi ba kong bakoe.

³ «¿Yonde?» lëmi Priscila, Aquila kong. Epga parkë löng Cristo Jesús kong bor tjok. ⁴ Zröraba ëy ëmdë ga tja kjimtara lok ara. Tja wopjlú ba tjok, gueniyo tjarö llëm, Cristo tjlökwo kjrägaga judío llëm wleniyo löng kës li wopjlú ba tjok bakoe. ⁵ «¿Yonde?» lëmi Cristo tjlökwo kjrägaga tön löng ba ushko li kong bakoe.

«¿Yonde?» lëmi bor kjlara Epeneto kong. Asia kjokyoshko ga tjlökwo kjräga bäm go li e.

⁶ «¿Yonde?» lëmi María kong. E parkono ara bomi kong.

⁷ «¿Yonde?» lëmi Andrónico, Junias kong. Tjawa epenga döe. Epga öör löng bor tjok kjërshko. Epga töno beno tjeng Cristo tjok bor bäm go, ga Sbö tjlökwo roy lagaga Cristo äska li kong ga tjwlö ara anmoyö.

⁸ «¿Yonde?» lëmi Amplias kong. E mär Tjlapga Jesús go, ga woydër ara.

⁹ «¿Yonde?» lëmi Urbano kong. E parkë shäng Cristo kong bor tjok.

«¿Yonde?» lëmi bor kjlara Estaquis kong bakoe.

¹⁰ «¿Yonde?» lëmi Apeles kong. Llëbo weno ba kong owa ara Cristo kjishko ëmdë ga beno shäng mär ba go jlökoyo.

«¿Yonde?» lëmi Aristóbulo pjeyoga kong.

¹¹ «¿Yonde?» lëmi Herodiön kong. E judío, botoya dik.

«¿Yonde?» lëmi Narciso pjeyoga kong. Epga mär Tjlapga Jesús go jlökoyo.

¹² «¿Yonde?» lëmi Trifena, Trifosa kong. Walëga li parkë ara Tjlapga Jesús kong.

«¿Yonde?» lëmi bor kjlara Pérsida kong. Walë li parkë ara Tjlapga Jesús kong.

¹³ «¿Yonde?» lëmi Rufo kong. E tjwlö ara Cristo tjlokwo kjrägaga kong. «¿Yonde?» lëmi ba mekë kong bakoe. E bor mekë wleni.

¹⁴ «¿Yonde?» lëmi Asíncrito, Flegonte, Hermes, Patrobas, Hermas kong. «¿Yonde?» lëmi bi pjeyoga löng ba tjok li kong bakoe.

¹⁵ «¿Yonde?» lëmi Filólogo, Julia, Nereo kong. «¿Yonde?» lëmi Nereo dor Olimpo kong. «¿Yonde?» lëmi Sbö nopga löng ba tjok li kong bakoe.

¹⁶ Pjäy ëng woydë ara kar kar kuzong ga «¿Yonde?» lëmi ëng kong wopjlúe.

«¿Pjäy yonde?» le Cristo tjlokwo kjrägaga löng kës lirë bomi kong.

¹⁷ Pjeyoga, rokër bomi kong ga pjäy sjëke. No kjone kjone to löng llëbo shäryë, pjäy shdär ber dboy dboy wlo, pjäy mär Cristo go ame wlo. Ba kong ga tjlokwo kjroromi li owa le. Pjäy tön ba tjok llëme. ¹⁸ Epga parkë löng Tjlapga Cristo kong llëm, parkë löng ba kong lok om go erä. Nopga kjok miydë llëm wleniyo jyäpgwe ba tjlokwo wolëso li go. ¹⁹ Pjäy Cristo kolë pjlu li roy kura nopga uunkongdë. Tja wopjlú e kjishko. Gueniyo woydër ga llëbo pjlu li miydëmi pjir, llëbo owa shäryëmi ame wlo.

²⁰ Shji ie Sbörë ber löng wlëpe. Ga wop ä ga Ä zäya, ga ie ber shäng bomi wloshko.

Rokër Tjlapga Jesús kong ga ba wopjlú li kjishko ga pjäy kjimte ara.

²¹ «¿Pjäy yonde?» le Timoteorë bomi kong. E parkë shäng bor tjok. «¿Pjäy yonde?» le Lucio, Jasón, Sosípaterdë bomi kong bakoe. Tjawa epenga döe.

²² Kjibokwo ëre taga tja Terciorë bor orkwo go.* Pjäy löng mär Tjlapga Jesús go li, «¿Pjäy yonde?» lër bomi kong.

²³⁻²⁴ «¿Pjäy yonde?» le Gayorë bomi kong. Tja wlokrara wopjlú ba ushko, Cristo tjlokwo kjrägaga löng na kës li tjok.

«¿Pjäy yonde?» le Erastorë bomi kong. E parkë dbur jnega kjok ëreshko.

* **16:22** Tjlokwo lara Pablorë Tercio kong. E irgo ga tara Terciorë kjibokwo go ba kong.

«¿Pjã yonde?» le Cuartorë
bomi kong bakoe.†

²⁵ Sbö, e poshrëkko. Pjã ie
ber löng wokjang, Jesucristo
roy pjlú'loror bomi kong li go.
Tek dënashko ga tjlökwo ëre
miydaraba llëm, jnena Sbörë
tjeng kjïshko. ²⁶ Gueniyo
eerishko ga miydëy pjire.
Sbö sök ïyado. Ga tjlökwo ëre
lara ba tjlökwo lagaga kong,
ga ichara ba të, roy shdöya
wlo, kuya tjëyoga uunkongdë
wlo, tjlökwo li kjre lok wlo,
Sbö kole lok wlo. ²⁷ Sbö kjok
miydë ara, ëye äär baïya dik
llëme. Ga Jesucristo kjïshko
ga e iëy ber kësbang, tjwlö ara
ïyado. Ber eni.

† **16:23-24** Tek dënashko ga kjibokwo ëre jyã shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone
tjlë ga «... le Cuartorë bomi kong bakoe. Rokër Tjlapga Jesús kong ga ba wopjlú'li
kjïshko ga pjãy kjimte ara.»

Primera Carta a los Corintios Kjibokwo ëre tara Pablorë Corinto sopga kong Kjibokwo ëre sorë

Domer shäng kjlara ko Pablo. E Sbö tjlökwö laga Jesús äska wleniyo. Corinto kjokyo, e Grecia kjokyo obi. Grecia kjokyoshko ga kjok tjwlö ara li, e Corinto kjokyo. Eshko ga nopga tjeng ara, doglo sak dbäw dbäw pjloglo sak dbäw dbäw pjloglo tjer kjingsho sak dbäw dbäw pjloglo sak shkëng (650,000) dik. Tjrëko parkagaga tjwlëk löng pjir wleniyo tjeng ara, doglo sak dbäw dbäw pjloglo sak dbäw dbäw pjloglo pkëng (400,000) dik. Jesús roy pjlu lara Pablorë bäm go eshko, tak pjang Hechos 18.1-17 go sorë li eni.

Walë shäng kjlara ko Cloé. Pjlara ga ba pjeyoga löng ba ushko kjlara öör Pablo ik Éfeso kjokyo, ga Jesús tjlökwö kragaga löng Corinto kjokyo li ëngkjwë löng ëng tjok sorë, llëbo owa shäryë löng sorë, e lara ba kong pjire. Pjlara obi ga Jesús tjlökwö kragaga löng Corinto kjokyo li kjibokwo ichono Pablo kong kjwara, llëbo oblë oblë jakroke ba kong wlo. Eni ga kjibokwo ëre tara Pablorë ba kong, llëbo llë llgweya wlo, epga poshdüya wlo bakoe.

Corinto sopga sböpga jyäglo poshrëk ara. Ba syö uyo

lok lishko ga sjëng llë suya lok, ga ue lok eshko, ber ba poshrëkklo wlo. Gueniyo kjone kjone mär beno löng Jesús go shara. Eshko ga kjong kjong sjëng li uë woydë, gueniyo kjong kjong obi sjëng li uë woydë ame. E kjishko ga kjibokwo ëre go ga llëbo jyä tara Pablorë sjëng li kjishko.

Corinto kjokyo ga walëga löng ara sböpga jyäglo syö uyo lok li roshko, opsoynek domerga oblë oblë kong wleniyo, ga domerga jek eshko pë ba tjok wlo, ber ba sböpga jyäglo li poshrëkklo wlo. Eni ga domerga mär beno löng Jesús go li, llëbo pjlu shärye wlo li miyde löng llëme. E kjishko ga kjibokwo ëre go ga nopga orkwosmok löng pjir, nopga orkwosmoydë llëm obi, woyde ga jëk löng sorë li jyä tara Pablorë.

Eshkoshko ga no kjone kjone tjwe tön Jesús tjlökwö kragaga li tjok, gueniyo Sbö läywe owa, Pablo läywe owa bakoe. E kjishko ga kjibokwo ëre go ga llëbo jyä tara Pablorë nopga eniyo li kjishko bakoe.

¹ Kjibokwo ëre taga tja Pablorë, bi kjlara Söstenes tjok. Tja rokara Sbörë beno shäng ba tjlökwö roy laga Cristo Jesús äska.

² Sbö tjlökwö kragaga löng Corinto kjokyo, kjibokwo ëre ichër jek bomi kong. Pjäy tona Sbörë beno tjeng Cristo Jesús tjok kjishko ga pjäy rokara beno tjeng dboy ba kong, pjäy jëk ber löng pjlo bek ba

bokso wlo. Woyde ga nopga uunkong mär Jesucristo go li jëk ber löng eni. Jesucristo, e bi Tjlapga, e ba Tjlapga bakoe.

³ Rokër bi Data Sbö kong, Tjlapga Jesucristo kong ga ba wopjlú li kjïshko ga pjây kjimte lok ara, pjây ie ber löng wlëp bakoe.

Pablo wopjlú Sbö tjok

⁴ Sbö wopjlú li kjïshko ga pjây kjimtara ara, pjây tona beno tjeng Cristo Jesús tjok kjïshko. Tja wopjlú Sbö tjok iyado e kjïshko. ⁵ Pjây tona beno tjeng Cristo Jesús tjok kuzong ga llëbo pjlú shäryara Sbörë bomi kong oblë oblëe. Pjây iara beno löng ba tjlökwo miydë pjlú, pjây iara beno löng ba lë nopga oblë oblë kong bakoe. ⁶ E kjïshko ga miydëmi ga Cristo roy pjlú lororwa bomi kong li, e beke. ⁷ Tjlapga Jesucristo tjwe iröng obi li koshëmi löng wopjlú wopro ga kjok miydë twe Sbörë ba nopga kong oblë oblë li, e twara beno tjeng bomi kong pjir tjän. ⁸ Eni ga pjây kjimte Sbörë ber löng wokjang iyado, Tjlapga Jesucristo tjwe iröng obishko ga pjây pogo llëye dret ba bokso wlo. ⁹ Pjây rokara Sbörë jëk ber löng ba Wa Jesucristo, bi Tjlapga li tjok wlo. Ga llëye le Sbörë li shärye eni.

Jesús tjlökwo kjragaga löng englë kar kar eng tjok

¹⁰ Pjeyoga, rokër bomi kong bi Tjlapga Jesucristo ko

goshko ga pjây löng bëy eng tjok, pjây shdär dboy dboy llëm wlo, pjây wotjlïk kjrinaso wlo. ¹¹ Pjeyoga, pjây roy kuror Cloé pjeyoga tjok ga pjây löng englë kar kar eng tjok. ¹² Roy kuror ga pjây kjone kjone tjlë ga «Tjawa Pablo ï», kjone kjone tjlë ga «Tjawa Apolos ï», kjone kjone tjlë ga «Tjawa Cefas* ï», kjone kjone tjlë ga «Tjawa Cristo ï» lëmi löng eni.

¹³ ¿Cristo, e dboy dboydo? ¿Tja Pablo zröraba pjang kjlës go bomi kjïshkoro? ¿Pjây wak jer di roshko bor ko goro? ¹⁴⁻¹⁵ Crispo, Gayo, epgara waga tjarë. Pjây llamo waga tjarë llëme. Eni ga ëye wak bor ko go laga ërë llëme. Tja wopjlú Sbö tjok e kjïshko. ¹⁶ (Estéfanos pjeyoga löng ba ushko lira woror, gueniyo no oblë wororde woyo bor kong llëme.) ¹⁷ Tja ichara Cristorë, ëye wër wlo llëme. Tja ichara ba tjlökwo roy pjlú lë. Ga ba tjlökwo li kjrëba wlo ga lër kjok miydë kjok ëre go li go llëme. Loror eni kjwe ga Cristo wolono pjang kjlës go li ber dbo llëm wleni.

Shji döra Sbörë Cristo go, Sbö kjok miydë kjïshko

¹⁸ Nopga jeno löng li kong ga Cristo wolono pjang kjlës go li roy tjwlö llëme le. Gueniyo shji döra Sbörë löng li kong ga dbo ara, shji döra e go kjïshko. ¹⁹ Sbö tjlökwo tak pjang eni:

* 1:12 Cefas, e kowëba Simón Pedro bakoe.

«Nopga kjok miydë ara wleniyo le löng li, ba kjok miydë li iër ber tjwlö llëme. Epga iër ber löng kjok miydë llëme.»[†]

²⁰ ¿Nopga kjok miydë ara wleniyo le li löng kjone? ¿No pinggaga wleniyo lëba li shäng kjone? ¿Nopga wotjlik rong wleniyo le li löng kjone? Kjok miydë kjok ëre kjing go li iara Sbörë beno tjwlö llëme. ²¹ Sbö, e kjok miydë ara. E kjishko ga kjok miydë kjok ëre kjing go li iara beno ba miydoklo llëme. Eye mär ba go ga döra ba tjlokwo pjlu li go, tjlokwo li tjwlö llëme lëba gueniyo.

²² Judíoga mär ber löng Sbö go wlo ga woyde lok ga llëbo ÿdëba llëm wleniyo shärye ba kong lok guing. Nopga judío llëm wleniyora mär ber löng ba go wlo ga woyde lok ga pÿya tjlokwo wolëso go guing. ²³ Gueniyo tjlokwo lërwa löng li ëre: Cristo, e zröraba pjang kjlös go. Judíoga kong ga tjlokwo ëre lökyo ba kong ara, ga nopga judío llëm wleniyo kong ga tjwlö llëme le. ²⁴ Gueniyo kjong kjong rokara Sbörë beno baÿya, judíoga, nopga judío llëm wleniyo bakoe. Epga kong ga tjlokwo ëre dbo ara, miyde lok ga epga döra e go, Sbö kjok miydë ara kjishko. ²⁵ Llëbo shäryara Sbörë li, e tjwlö llëme lëba. Gueniyo e tjwlö ara, kjok miydë kjok ëre kjing go li kjinmo. Llëbo

shäryara Sbörë li, e dbo llëme lëba. Gueniyo e dbo ara, llëye shärye nopgarë kës li kjinmo.

²⁶ Pjeyoga, pjây rokara Sbörëshko ga pjây löng sorë woyotjlizä. Eshko ga nopga kong ga pjây kjok miydë ara kjlobö dö, pjây tjwlö ara kjlobö dö, pjây pjeyoga tjwlö ara kjlobö dö bakoe. ²⁷ Gueniyo nopga löng kjok miydë llëme lëba li kjrara Sbörë, nopga kjok miydë ara le li lökkjrë e go wlo; nopga dbo ara llëm li kjrara, nopga dbo ara li lökkjrë e go wlo; ²⁸ nopga ÿwaba shjiktëng, tjwlö llëme lëba li kjrara, nopga tjwlö ara li lökkjrë e go wlo bakoe. ²⁹ Shäryara eni, eye krë ba bokshto llëm wlo. ³⁰ Pjây tona Sbörë om go beno tjeng Cristo Jesús tjok kjrinaso. Bi kong ga e dbo ara, miydëy ga shji döra e go, Sbö kjok miydë ara kjishko. Ba kjishko ga shji iara Sbörë beno pjlo bek ba bokso, shji iara beno nopga baÿya, shji döra bi shdungglo dbo dorko dwayo bakoe. ³¹ E kjishko ga tjlokwo tak pjang Sbö tjlokwo go li beno bi kong wëlle. Tjlokwo tak pjang li tjle ga «Eye krë woydë ga krë Tjlapga kjishko dey.»[‡]

2

¹ Pjeyoga, tja öör Sbö tjlokwo roy le bomi kongshko ga tja tjleno bomi kong tjlokwo rong go llëm, tja opyono shäng kjok miydë ara llëm

[†] 1:19 Isaías. 29.14. [‡] 1:31 Jeremías 9.24.

bakoe. ² Tja shäng bomi tjokshko ga tja wotjlino Jesucristo zröraba pjang kjlös go li roy lë bomi kong eröe. Tja tjlëno bomi kong llëbo oblë kjishko llëme. ³ Tja tjlë shäng bomi kongshko ga tja tjlëno dbo ara go llëm, pjây bangkjrörora ara, tja dete erä. ⁴ Eshko ga tja tjlëno bomi kong nopga kjok miydë ara wleniyo tjlökwo go llëme. Tjlökwo li kjrëmi wlo ga tja tjlëno ara bomi kong llëm bakoe. Tjlökwo loror li, e kjrörömi, pjây kjimtara Sbö Sëyarë ba dbo ara go kjishko. ⁵ Shäryoror eni, pjây mär ber löng Sbö dbo ara go wlo, pjây mär ber löng kjok miydë kjok ère kjing go li go llëm wlo.

Kjok miydë ara twara Sbö Sëyarë

⁶ Gueniyo ga ëye mär Cristo go, ga wotjlik këkboga dik li kong ga tjawa tjlë ba kong kjok miydë go. Gueniyo kjok miydë lërwa li, e nopga kjok ère so i llëm, tjlapgaga i llëm bakoe. Llono ga epga ber tjwlö ame. ⁷ Kjok miydë lërwa li, e Sbö i, jnena tjeng dboy tek dämärshko dwayo. Eshko ga Sbö wotjlik ba kjok miydë li ping borwa kong eeri dbaryo, e ber pjlú borwa kong wlo le. ⁸ Tjlapgaga kjok ère so, Sbö kjok miydë li llë loklo miyde lok llëme. Miydara kjwe ga Tjlapga Kësbang li zröra lok pjang kjlös go llëme. ⁹ Gueniyo Sbö tjlökwo tak pjang eni:

«Ëye Sbö woydë ga kong llëbo shärye kësbange. Llëbo eni li iydëba llëm, kuydëba llëm, woyotjlydëba llëm bakoe.»*

¹⁰ Gueniyo ba Sëya ichara Sbörë borwa kong, ga llëbo ère pina borwa kong pjir, llëye woyotjlïya Sbörë kës li miyde ba Sëyarë pjir kjishko. ¹¹ Èbo wotjlik llë, e miyde ba sëya om go lirë eröe. Ga Sbö wotjlik llë, e miyde ba Sëya om go lirë eni bakoe. ¹² Tjlökwo kjok ère kjing go li wlokjrororwa llëme. Ba Sëya twara Sbörë borwa kong li wlokjrorwarë, llëbo twara Sbörë borwa kong kës li llë loklo miydërwa wlo. ¹³ Eni ga tjlökwo lërwa bomi kong li, e no i llëme. Tjlökwo pina Sbö Sëyarë borwa kong li lorwarë bomi kong. ¹⁴ Ëye go Sbö Sëya llëm ga llëye le Sbö Sëyarë li tjlökwo kjre llëm, e ba kong ga tjwlö llëm kjishko, ga llë loklo miyde llëm, kjimte Sbö Sëyarë llëm kjishko. ¹⁵ Ëye go Sbö Sëya ga llëbo uunkong llgweya ga pjlúe. Ga epga llgweya nopga go Sbö Sëya llëm lirë ga äe. ¹⁶ Sbö tjlökwo tak pjang eni:

«Sbö wotjlik llë, ëye ommiydë llëm, “Llëbo shäryos eni” laga èrë ba kong llëme.»†

Gueniyo shjira wotjlik Cristo dik.

3

Shji shdär dboy dboy llëme

* 2:9 Isaías 64.4. † 2:16 Isaías 40.13.

1 Pjeyoga, tja shäng bomi tjokshko ga tja tjlë woydë bomi kong, tja tjlë nopga jëk löng Sbö Sëya go kong sorë ga eni. Gueniyo ga pjây jëk löng nopga Sbö miydë llëm wleniyo dik kuzong ga tja tjlëno bomi kong, dataga tjlë ba wapga chilawa kong sorë ga eni. 2 Chida, e sëyshko ga nä iayde erö, dli kjang ue ga ä kjishko. Eni wleni ga tja shäng bomi tjokshko ga pjây pinor wëlä, tjlökwo rong kugömi llëm kjishko. Gueniyo eerishko ga kugömi löng llëm obi. 3 Pjây jëk löng nopga Sbö miydë llëm wleniyo dik obi. Pjây ymo ara ëng tjok, pjây ënglë kar kar bakoe. ¿Eni ga pjây nopga Sbö miydë llëm wleniyo dik llëmdo?

4 Pjây kjone kjone tjlë ga «Tjawa Pablo ï», kjone kjone tjlë ga «Tjawa Apolos ï» lëmi eni. Pjây tjlë enishko ga pjây jëk löng nopga Sbö miydë llëm wleniyo dik. 5 ¿Apolos, e ë? ¿Pablo, e ë? Tjawa Sbö parkaga döe. Borwa kjishko ga pjây oppino mär Cristo go. Tjawa ichara Tjlapgarë llë shäryë li, e shäryorwarë eröe. 6 Dwla dgaga wleni li* tja, di sguingga dwla kjing go wleni li† Apolos, gueniyo dwla wengga wleni li‡ Sbö. 7 Eni ga dwla dgaga li, di sguingga li, e tjwlö ara llëme. Tjwlö ara li, e Sbö, dwla wengga wleni li e. 8 Dwla

dgaga li, di sguingga li, e tjwlö bek, ga potjwlëya Sbörë pak shäryara li kjishko. 9 Tjawa so Sbö parkagaga kjoyo, ga pjây so dwla dgoklo kjokyo kjoyoe.

Pjây so u shärye Sbörë shäng kjoyo bakoe. 10 Sbö wopjlú li kjishko ga tja iara beno u shäryaga wleni. Eni ga u shakklo shäryoror bäm goshko. Oblë shäng u ywë ba kjing go. Gueniyo ëye u ywë ga woyde ga shärye yötso. 11 U shakklo iak buk li, e Jesucristo, ga ëye omkjlopswë ber oblë wlo ga äe. 12 U shakklo ëre kjing go, kjone kjone u ywë llëbo srer llëm, suya llëm wleniyo go, dbur sho shöylör, dbur sho pjlublún, akkwo wolësowa tjwlö ara wleni bakoe. Kjone kjone obi u ywë llëbo srer, suya wleniyo go, kjorkwang, kjlo sho, dwla kasho bakoe. 13 No llgwezlong dbaryoshko ga shäryara pjlure, de oware, e ber wëläe. Eshko ga ba pak li tjlïya iök go. 14 Ëye ba pak shäryono li beno pjlú ga potjwlëya Sbörë. 15 Ëye ba pak shäryono li sura pjir ga ba pak li jeno ba shjiryoy, gueniyo era dâr, no döktong u pjono pjir roy dwayo wleni.

16 Pjây go Sbö Sëya. Eni ga pjây Sbö u wleni. ¿E miydëmi llëmdo? 17 Ëye Sbö u shdök ga pjiya Sbörë bakoe. Sbö u, e zrek, ga ba u le li, e pjây om

* 3:6 Dwla dgaga wleni le li, e tjlökwo roy pjlú li laga ba kong bäm go li loklo.

† 3:6 Di sguingga dwla kjing go wleni le li, e tjlökwo roy pjlú li laga ba kong jek obi li loklo. ‡ 3:6 Dwla wengga wleni le li, e nopga iaga ber baïya li loklo.

go.

¹⁸ Pjāy opjyāpgwē om go llēme. Pjāy kjone kjone kjok miydē kjok ěre kjing go lēmi wleni ga woyde ga opyē ber lōng kjok miydē llēm kjok ěre kjing go wleni, āār ber kjok miydē ara jlōkoyo wlo.

¹⁹ Sbō kong ga kjok miydē kjok ěre kjing go li, e tjwlō llēm, tak pjang Sbō tjlōkwo go sorē li eni. Tjlē ga «Ēye llēbo shāryē ba kjok miydē om go li goshko ga doshaya Sbōrē e go.»[§]

²⁰ Sbō tjlōkwo tak pjang eni bakoe: «Nopga kjok miydē ara le li wotjlik llē, e miyde Sbōrē pjir, ga ba kong ga tjwlō llēme.»*

²¹ Llēbo uunkong twara Sbōrē bomi kong pjir tjān. E kjīshko ga ěye krē nopga kjok miydē ara kjīshko ame.

²² Tja, Apolos, Cefas,[†] tjawa iara Sbōrē beno lōng bomi kjimtaga. Llēbo tjeng kjok ěre kjing go kēs'li, e twara beno pjlu bomi kong. Pjāy lōng sēre, de pjāy wolonore, llēbo uunkong shārye ber pjlu bomi kong. Llēbo wen bomi kong eerishko li, bong kjōnma li, llono li, e shārye uunkong ber pjlu bomi kong bakoe.

²³ Pjāy Cristo ĩ, ga Cristo, e Sbō ĩ.

4

Sbō tjlōkwo roy laga Jesús āska li pakyo

¹ Eni ga tjawa Cristo parkaga lozīa. Tjlōkwo jnek tjeng pjir li lara Sbōrē borwa kong, ga tjawa iara beno lōng ba

lē oba kong. ² Eni ga ěye kong pak twara ga woyde ga shārye yōtso, jlōkoyo, woyde pak twaga lirē sorē li eni.

³ Tja llgwegaga pjāydē, llēm ga tja llgwegaga nopgarē wleni ga e bor kong ga llēno llēme. Tja opllgwek om go llēm bakoe.

⁴ Llēbo pjlu miydēr li shāryēr eni lēr bor pjlušhko. Gueniyo bor kong ga llēno llēm bakoe. Bor llgwegaga li, e Tjlapga Jesús erōe.

⁵ E kjīshko ga no oblē llgwemi llēm, āār jong no llgwezlong dbaryoshko jā. Tjlapga li tjwe irōng obi dbaryo li koshozī dey. Eshko dbaryo ga llēbo jnek tjeng kjok ro sī roy wleni li shiya

āār ber wēlēsško, no wotjlik ba pjlušhko llē li, e shiya ber eni bakoe. Eshko ga kjlara kjlara poshrēya Sbōrē om go, ba pak shāryara sorē li kjīshko.

⁶ Pjeyoga, «Llēbo shāryēy llēbo tak lok li kjinmo llēme» lēba eni ĩyado. Llēbo ěre lēr bor kjīshko, Apolos kjīshko, ber pjlu bomi kong wlo, pjāy opping tjlōkwo ěre shāryē pjlu wlo. Eni ga bomi pingga, bomi kägāyo, e pjlu, oblē kjinmo woyotjlīmi ame. Shji krē eni llēme.

⁷ ¿Pjāy tjwlō ara, oblē kjinmo laga ěrē? ¿Pjāy krē llēbo tjeng bomi tjok li kjīshko ega? Llēbo kjroromi kēs'li, e twaga Sbōrē om go bomi kong.

⁸ Pjāy wotjlik ga llēbo uunkong tjeng bomi tjok tjān lēmi, llēye oblē woydēmi llēme. Pjāy wotjlik ga pjāy

⁸ Pjāy wotjlik ga llēbo uunkong tjeng bomi tjok tjān lēmi, llēye oblē woydēmi llēme. Pjāy wotjlik ga pjāy

⁸ Pjāy wotjlik ga llēbo uunkong tjeng bomi tjok tjān lēmi, llēye oblē woydēmi llēme. Pjāy wotjlik ga pjāy

⁸ Pjāy wotjlik ga llēbo uunkong tjeng bomi tjok tjān lēmi, llēye oblē woydēmi llēme. Pjāy wotjlik ga pjāy

§ 3:19 Job 5.13. * 3:20 Salmo 94.11.

† 3:22 Cefas, e kowēba Simón Pedro bakoe.

lõng pjlupga wleni tjän, gueniyo shji eni llëme. Woydër ga pjây pjlupga wleni jlõkoyo, tjawa ber eni bomi tjok bako wlo. ⁹ Bor kong ga tjawa Sbõ tjlõkwo roy lagaga Jesús äska ère kong shto wlëna Sbörë tjlwõ llëm wleni. Tjawa iara beno lõng zrõkoba wlo, ga nopga uunkong tön lõng llëye wen borwa tjok li ÿya lok wlo, Sbõ parkagaga kjok dogo so tön lõng borwa ïk wlo eni bakoe. ¹⁰ Cristo tjlõkwo roy lërwa oba kong kjïshko ga tjawa kä llëm wleni, tjawa dbo llëm bakoe lëba. Gueniyo pjâyda wotjlïk ga pjây tönno beno tjeng Cristo tjok kuzong ga pjây kjok miydë ara, dbo ara lëmi eni. Pjây tjlwõ ara lëba, gueniyo tjawara ÿwaba shjiktëng. ¹¹ Eerishko ga tjawa lõng song, tjawa pjli kuk ara, tjawa wodogro, tjawa shwong llëm, tjawa shdungoba ara, tjawa u dret bakoe. ¹² Tjawa sjeno parkorbo borwa orkwo om go go. Tjawa lëba owashko ga kar dboryërwa pjlú; tjawa shdungobashko ga kurwa kjinge; ¹³ tjawa läywëba owashko ga kar dboryërwa yõtso. Eerishko ga tjawa oba kong ga tjlwõ llëm, shkimkwo sho wleni, llëbo owa dbukko wleni lëba.

¹⁴ Tjlõkwo ère tër bomi kong, pjây lõkkjrë e go wlo llëme. E bomi poshdunglo, pjây bor wapga woydër ara wleni kjïshko. ¹⁵ Pjây tönno beno tjeng Cristo Jesús tjok tjlõkwo roy pjlú li loror bomi kong bäm go kjïshko. E kjïshko

ga pjây Cristo tjlõkwo ping-gaga doglo sak dbäw dbäw pjloglo sak kjwara (10,000) ëmdë ga pjây dataga ara llëm, bomi data kjlaraso wleni li, e tja. ¹⁶ E kjïshko ga rokër bomi kong ga pjây opshäryos botoya dik. ¹⁷ Timoteo, e ichër jek bomi shwoy, pjây jëk sorë le bomi kong wlo. E bor wa wleni, e woydër ara, e parkë shäng Tjlapga Jesús kong pjlú ÿyado. Tja jëk shäng Cristo Jesús tjok sorë ga woyoshre bomi kong. Tjlõkwo lër shäng Jesús tjlõkwo kragaga kong kjone pogo li, e le bomi kong bakoe.

¹⁸ Pjây kjone kjone krë ara, pjây ïn äär ame lëmi kjïshko. ¹⁹ Gueniyo ga woyde Tjlapgarë wleni ga tja jek äär bomi ïk wop äe. Eshko ga nopga krë ara li sorë ïn wëïë, dbo twara Sbörë ba kong jlõre, de tjlë sopga erä, e miydër pjire. ²⁰ Èye parkë ba pjluyo Sbõ li kong ga woyde ga tjlë erä llëm, dbo twe ba kong llëye le li shärye eni wlo bakoe. ²¹ ¿Llëye woydëmi? ¿Woydëmi ga tja jek bomi shdungare, de tja jek äär shäng wopjlú bomi tjok, pjây poshrër wlo?

5

Domer llëbo shäryono owa anmoyõ

¹ Pjây kjlara roy kuror ga ba mewa kjrono sök ba boy. Llëbo shäryara eni li, e owa anmoyõ. Nopga Sbõ miydë llëm wleniyo ëmdë ga äär llëbo owa shäryë eni llëme. ² Eni

ëmdë ga pjây löng bomi krë tjok. Zok ga pjây kjwe löng woydë. Woyde ga domer li ichoromi kjwe to bomi tjrëko dwayo. ³ Tja shäng bomi tjok llëm ëmdë ga pjây woyotjlin enido. E kjishko ga llëbo lër shäng bomi kong ëre, tja shäng bomi tjok om go wleni. Lër bomi kong ga domer llëbo owa shäryono eni li, e shdüzia. ⁴ Pjây tön Tjlapga Jesús ko goshko ga tja shäng bomi tjok wleni, ga Tjlapga Jesús dbo li tjeng bomi tjok bakoe. ⁵ Eshko ga domer li iozi ber tjeng Ä wloshko, ba doyo shdüya pjir wlo. Eni ga Tjlapga Jesús tjwe iröng obishko ga ba sëya där kjwe.

⁶ Pjây krë, e owa. «Pjlung shosho uukklo chira dö ëmdë ga pjlung shosho bayo kjöm pogo ga uuya pjire» lëba eni. E miydëmi löng pjir tjän. ⁷ Pjlung shosho uukklo këguë li dbuya judiogarë, pjlung shosho shäryak ba uukklo tjok llëm wleniyo shärye wlo. Eni wleni ga domer owa li ichozï to bomi tjrëko dwayo, nopga to löng llëbo owa shäryë baïya dik llëm wlo, pjây iara Sbörë ber löng owa eni llëm kjishko. Eni ga pjây ber löng pjlung shosho tjaglën, shäryak ba uukklo tjok llëm wleni. Cristo zröraba bi kjishko tjän, öng wlëp ushko so llgwoklë zröya judiogarë Israel tjëyoga dëktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkklo kong wleni. ⁸ Ba dbar li shrëyashko ga pjlung shosho uukklo tjok li dbuya

lok, äska shärye ba uukklo tjok llëm wlo. Eni wleni ga bi dözlöng dbaryo li shrëy wlo ga woyde ga llëbo owa shäryoroy dëdashko li shäryë ame, shji ber löng wotjlik bëy jlökoyo wlo.

⁹ Shji orkwosmono ë tjok llëm ga shji pë ba tjok llëme. Pjây opkjos nopga llëbo owa shäryë eni li shwoy dwayo. Toror bomi kong kjibokwo ichoror jek bomi kong bäm go li go. ¹⁰ Gueniyo toror enishko ga nopga Sbö miydë llëm wleniyo lotë llëme. Shäryëmi eni wlo kjwe ga pjây opshik kjok ëre kjing go dwayo kjluwe, epga uunkong llëbo owa shäryë eni kjishko. Epga wotjlik dbur töng ba kong erö, oblë jyäpgwe, llëbo lüyotke wlo, sböpga jyäglo poshrëya lok bakoe. ¹¹ Tjlokwo toror bomi kong li, e pjllölgwer woydë kjibokwo ëre go. Bomi pjeyo Jesús tjlokwo kjraga jëk shäng owa eni ga pjây opkjë ba shwoy dwayo. Kjone kjone pë no orkwosmono ba tjok llëm li tjok, wotjlik dbur töng ba kong erö, sböpga jyäglo poshrëya, oblë läywe owa, nelötkë ä, oblë jyäpgwe, ba llëbo lüyotke wlo. Bomi pjeyo Jesús tjlokwo kjraga jëk shäng owa eni ga pjây ië ba tjok ëmdë llëme.

¹²⁻¹³ Nopga bi pjeyoga llëm wleniyo llgwey llëme. Ba llgweya li, e Sbö. Gueniyo nopga jëk löng bomi tjok eshko li llgwezïa. Sbö tjlokwo tak pjang eni: «Domer owa

shäng bomi tjrëko li ichozĩ toe.»*

6

Jesús tjlökwo kjrägaga ëng wlëk kar kar ëng tjok sorë

¹ Pjây kjone kjone ëng wlëk kar kar ëng tjok wlenishko ga pjây llet ëng rotë kjok llgwegaga Sbö miydë llëm wleniyo shwoy llëme. Bek ga rotëmi Sbö nopga kong, llgweya lok wlo. ² Llono ga nopga Sbö miydë llëm wleniyo llgwega ber Sbö nopgarë. ¿E miydëmi llëmdo? ¿Eni ga llëbo chira bomi tjrëko li llgwemi om go ga ä sorëro?

³ Llono ga Sbö parkagaga kjok dogo so ëmdë ga llgwey bakoe. ¿E miydëmi llëmdo? Eni ga llëbo tjeng kjok ëre kjing go li llgwey ga maling anmoyö. ⁴ ¿E kjïshko ga pjây ëng wlëk kar kar ëng tjok wlenishko ga llgwemi ëng tjok ga ä wleni ga pjây wotjlik ga nopga Sbö miydë llëm wleniyo omllgwek ga pjlú lëmire? ⁵ Lër bomi kong eni, pjây lökkjrë e go wlo. ¿Shäng kjlara bomi tjrëko kjok miydë pjây llgweya wlo li dretdo?

⁶ Gueniyo pjây ëngkjwë bomi pjeyoga tjok dö llëm, pjây ëng rotë to löng kjok llgwegaga Sbö miydë llëm wleniyo kong, oba uunkong boksho.

⁷ Pjây ëng rotë äär löng tjlapgaga shwoy li, e lökyo ara. Pjlú wlo ga llëbo shäryara oblërë bomi kong owashko, pjây llëbo lüyotkara oblërëshko ga kumi ber löng kjing dey.

⁸ Gueniyo ga llëbo shäryëmi om go oblë kong owa, oblë llëbo lüyotkëmi bakoe. Ga pjây löng omshäryë eni bomi pjeyoga tjok.

⁹⁻¹⁰ Eye llëbo shäryë oblë kong owa ga äär Sbö sök no pjluyo iyado lishko llëme. ¿E miydëmi llëmdo? Nopga llëbo owa shäryë oblë oblë. Pë no orkwosmono ba tjok llëm li tjok, sböpga jyäglo poshrëya, orkwosmono pjir ëmdë ga pë oblë tjok, domer pë domer tjok, oblë llëbo lüyotke, wotjlik dbur töng ba kong erö, nelötkë ä, oblë läywe owa, oblë jyäpgwe, llëbo lüyotke wlo. Pjây jyäpgwëba ga jlö lëmi llëme. Eye opshäryë eni ga äär Sbö sök no pjluyo iyado lishko llëme. ¹¹ Dënashko ga pjây kjone kjone llëbo shäryono eni. Gueniyo pjây eni ame, owa pjang bomi go li löna Sbörë beno dret, ga pjây iara beno tjeng dboy ba kong. Pjây iara beno pjlö bek ba bokso, llëbo shäryara Tjlapga Jesucristorë bomi kong li kjïshko, Sbö Sëya dbo go.

Shji orkwosmono ë tjok llëm ga shji pë ba tjok llëme

¹² «Llëye shäryër woydë li shäryër ga pjlúe» lëmi eni. Eni jlöe. Gueniyo llëbo uunkong shäryëy li ber pjlú bi kong llëme. Llëye shäryër woydë li shäryër ga pjlúe. Gueniyo llëbo kjone kjone shäryër ga tja ber shäng ichaga erë. E kjïshko ga llëbo eniyo shäryër

* 5:12-13 Deuteronomio 17.7; 19.9; 21.21, 24; 24.7.

llëm, tja opichë om go ga pjlú wlo. ¹³ «Dli, e uëy wlo, jer äär bi böpkwo roshko wlo. Bi böpkwo, e dli kong bebi» lëmi eni. Eni jlõe. Gueniyo llono ga pjöyikong li pjir, shji böpkwo ame, dli ame bakoe. Gueniyo shji orkwosmono ë tjok llëm ga shji pë ba tjok llëme. Bi doyo, e e kong wlo llëme. Llëye woyde Tjlapgarë shäryëy wlo li, e shäryoydë bi doyo go erö dey. Bi doyo ichaga li e. ¹⁴ Tjlapga Jesús woshrara Sbörë iröng obi ba dbo ara go, ga llono ga shji woshre eni bakoe. ¹⁵ Bomi doyo, e Cristo i. ¿E miydëmi llëmdo? ¿Eni ga llëbo Cristo i li töy walë to shäng opsoynek domerga oblë oblë kong wleniyo ga pjlúre? Llëme. ¹⁶ Eye tön walë eniyo tjok ga ber shäng ba tjok kjlaraso wleni. Sbö tjlokwo tak pjang eni: «Pjöyikong li ber löng kjlaraso wleni.»* ¹⁷ Gueniyo eye tön Tjlapga Jesús tjok ga ba sëya, Tjlapga li Sëya, e tön ber löng kjrinaso wleni.

¹⁸ E kjishko ga shji orkwosmono ë tjok llëm ga shji pë ba tjok llëme. Llëbo owa shäryëy oblë ga e ber owa bi doyo kong llëme. Gueniyo eye llëbo shäryë ba doyo kong owa eni ga llëbo shärye ba doyo om go li kong owa. ¹⁹ Bomi doyo, e Sbö Sëya u wleni, e ichara Sbörë beno pjang bomi go kjishko. ¿E miydëmi llëmdo? Pjäy opichë om go llëm, pjây ichaga Sbörë, ²⁰ pjây tjwlëna pjir kjishko. E kjishko ga llëye

woyde Tjlapgarë shäryëmi wlo li, e shäryomirë bomi doyo go erö, Sbö ber kësbang, tjwlö ara wlo.

7

Shji orkwosmok wlo ga sorë

¹ Llëbo kjakrokoromi bor kong kjibokwo go li, e dbo-ryër bomi kong shara. Pjlú wlo ga shji orkwosmok llëm dey. ² Gueniyo nopga ara pë no orkwosmono ba tjok llëm li tjok kuzong ga zok ga pjây domerga pë bomi boy onmo li tjok, pjây walëga pë bomi lanma onmo li tjok eni bakoe.

³ Domerga orkwosmok löng pjir, pjây pë bomi boy tjok wlo. Walëga orkwosmok löng pjir, pjây pë bomi lanma tjok wlo. Pjäy orkwosmok löng pjir kjishko ga «Tja pë bop tjok llëme» lëmi ëng kong llëme. ⁴ Walë orkwosmok shäng pjir ga ba doyo, e baïya dö llëm, e ba lanma i bakoe. Domer orkwosmok shäng pjir ga ba doyo, e baïya dö llëm, e ba boy i bakoe.

⁵ «Tja pë bop tjok llëme» lëmi ëng kong llëme. Gueniyo pjây wotjlik bëy ëng kong ga «Shji pë ëng tjok llëm dbar kjwöbö, shji ber löng syöshhtë Sbö kong iyado wlo» lëmi ëng kong ga pjlúe. Gueniyo dbar ara llëme. E irgo ga pjây pë ëng tjok jek obi, pjây tjliya Äre, llëbo owa shäryë wlo ga ä wlo. ⁶ Llëbo ëre shäryëmi woydë ga shäryëmi ga pjlú, gueniyo «Shäryozï eni» lotë llëme. ⁷ Bor kong

* 6:16 Génesis 2.24.

ga pjây uunkong orkwosmok llëm ga pjłú, gueniyo shji iara Sbörë llëbo shäryë oblë oblëe. Kjong kjong iara beno lōng orkwosmok llëm wlo, kjong kjong iara beno lōng orkwosmok wlo bakoe.

⁸ Pjây lōng orkwosmoydë llëm obi, pjây syâpga, pjây ber lōng tjoksa botoya dik ga pjłue. ⁹ Gueniyo pjây wotjlik ëbo wlëk ïyado, pë ba tjok wlo wleni ga pjây orkwosmok ga pjłú, pjây wotjlik llëbo owa shäryë ïyado llëm wlo.

¹⁰ Pjây orkwosmok lōng pjir, tjłkwo lara Tjlapga Jesúsdë bomi kjışhko. Walëga orkwosmok lōng pjir, bomi lanma rayëmi llëme. ¹¹ Rayoromi wleni ga pjây ber lōng tjoksa, llëm ga pjây tön irōng bomi lanma rayoromi li tjok obi. Domerga orkwosmok lōng pjir, bomi boy rayëmi llëm bakoe.

¹² Llëbo oblë lër bomi kong, gueniyo ëre laga tjarë om go bomi kong, e laga Tjlapga Jesúsdë llëme. Domerga orkwosmok lōng walë Jesús tjłkwo kjruga llëm wleniyo tjok, pjây raye woydë bomi boydë llëm ga e rayëmi llëm bakoe. ¹³ Ga walëga orkwosmok lōng domer Jesús tjłkwo kjruga llëm wleniyo tjok, pjây raye woydë bomi lanmarë llëm ga e rayëmi llëm bakoe. ¹⁴ Shäryëmi eni ga ba boy kjışhko ga domer Jesús tjłkwo kjruga llëm wleniyo li de Sbörë, ba nopga de sorë ga eni, ga ba lanma kjışhko ga walë Jesús tjłkwo kjruga llëm

wleniyo li de Sbörë eni bakoe. Eni ga bomi wapga de Sbörë bakoe. Gueniyo shäryëmi eni llëm ga epga de llëme.

¹⁵ Pjây orkwosmok lōng Jesús tjłkwo kjruga llëm tjok, pjây raye woydë ga wëyë. Pjây rayara eni ga pjây pogo llëye dret Sbö bokso. Shji rokara Sbörë, shji ber lōng wopjłú ëng tjok wlo. ¹⁶ Gueniyo pjây ber lōng orkwosmok ba tjok ga pjłú ga shäryozï eni. Bomu kjışhko ga bomu kjłlara li dăr kjwe.

¹⁷ Shji kjłlara kjłlara lōng sorë li laga Sbörë. Pjây rokara Sbörëshko ga pjây lōng sorë ga pjây ber lōng eni. Lër eni Jesús tjłkwo kjruga uunkong kong. ¹⁸ Domerga, pjây rokarashko ga pjây lōng doyo jyā tak pjir ga wëyë. Eshko ga pjây lōng doyo jyā tak llëm ga pjây doyo jyā tē llëme. ¹⁹ Shji doyo jyā tak pjirde, de llëmde, e tjwlō llëme. Shji Sbö tjłkwo kolë li, tjwlō tjok li e. ²⁰ Pjây rokarashko ga pjây lōng sorë ga pjây ber lōng eni. ²¹ Eshko ga pjây parkagaga tjwlëk lōng pjir wleniyo ga pjây woydë llëme. Gueniyo pjây döya woydë bomu sogorë ga pjây to dey. ²² Pjây rokarashko ga pjây parkagaga tjwlëk lōng pjir wleniyo ga Sbö bokso ga pjây beno Tjlapga Jesús kjlarayo shara, pjây sogo dret wleni. Pjây rokarashko ga pjây sogo dret ga pjây iara Sbörë beno Cristo ï, eni ga eerishko ga pjây sogo tjok wleni. ²³ Pjây tjwlëna

Sbörë tjwlō ara. E kjishko ga pjāy opyē ber ichaga no oblērē ame, pjāy ichaga ber Sbörë dōe. ²⁴ Pjeyoga, pjāy rokarashko ga pjāy lōng sorē ga pjāy ber lōng eni.

²⁵ Pjāy lōng orkwosmoydē llēm obi kong, tjlōkwo lara Tjlapga Jesúsdē bomi kjishko llēme. Gueniyo tja kjimte Tjlapga lirē kjishko ga tjlōkwo lēr bomi kong ēre, e beke. ²⁶ Bor kong ga shji lōng eerishko dbar owa kjishko ga pjāy lōng sorē ga pjāy ber lōng eni dey. ²⁷ Pjāy orkwosmok lōng pjir ga pjāy ēng rayē llēme. Pjāy lōng orkwosmok llēm ga pjāy boy wlēk llēme. ²⁸ Gueniyo pjāy orkwosmono wleni ga llēbo owa shāryoromi llēme. Kjogloga orkwosmono wleni ga llēbo owa shāryara llēm bakoe. Gueniyo ēye orkwosmono ga kong llēbo owa wen ara kjok ēre kjing go. Lēr bomi kong eni, pjāy llono ga song llēm wlo.

²⁹ Pjeyoga, lēr bomi kong eni, shji ber lōng kjok ēre kjing go wlo dbar kjwōbō obi erā kjishko. E kjishko ga pjāy orkwosmok lōng pjir ga pjāy jēk lōng nopga orkwosmok llēm wleniyo dik shara; ³⁰ pjāy slar ēē llēbo kjishko ga pjāy wotjlik ara ba kjishko ame; pjāy lōng wopjlú llēbo kjishko ga pjāy wotjlik ara ba kjishko ame; pjāy llēbo tjwlēno ga e ber bomi kong iyado wlo lēmi llēm bakoe. ³¹ Eni ga shji lōng kjok ēre kjing go obishko ga llēbo tjeng kjok ēre kjing go li, e woyotjly

ara llēm, kjok pjir lē kjishko.

³² Pjāy kjimtēr woydē, pjāy woydē ame wlo. Domer shāng tjoksa ga wotjlik Tjlapga Jesús pak shāryē, ber pjlú ba tjok wlo. ³³ Gueniyo domer orkwosmok shāng pjir ga wotjlik llēbo tjeng kjok ēre kjing go shāryē, ber pjlú ba boy tjok wlo. ³⁴ Eni ga wotjlik kjing pjōk. Walē shāng tjoksa ga wotjlik Tjlapga Jesús pak shāryē, ba doyo, ba wotjlik, e ber ba kong wlo. Gueniyo walē orkwosmok shāng pjir ga wotjlik llēbo tjeng kjok ēre kjing go shāryē, ber pjlú ba lanma tjok wlo. ³⁵ Lēr bomi kong eni, ber pjlú bomi kong wlo, pjāy orkwosmok ga āe lotē llēme. Woydēr ga pjāy jēk ber lōng pjo bek, pjāy ber lōng wotjlik Tjlapga Jesús pak shāryē dōe.

³⁶ Domerga tjlōkwo twono kjoglo kong orkwosmok wlo, pjāy orkwosmok woydē ba tjok, kjoglo li luyo oōtong orkwosmok wlo guing kjishko ga pjāy orkwosmok ba tjok ga pjlúe. Llēbo owa shāryomirē llēme. ³⁷ Gueniyo pjāy wotjlik orkwosmok llēme lēmi, woydēmi eni kjishko, pjāy ichaga ērē llēm kjishko, ga pjāy wotjlik llēbo owa shāryē llēm ga pjāy orkwosmok llēm ga pjlúe. Llēbo pjlú shāryomirē. ³⁸ Eni ga pjāy orkwosmok kjoglo tjok ga e pjlúe. Gueniyo pjāy orkwosmok ba tjok llēm ga e pjlú anmoyō.

³⁹ Walēga orkwosmok lōng pjir, bomi lanma sōk sē

obishko ga rayëmi llëme. Gueniyo wolono ga pjây orkwosmok domer oblë tjok ga pjlú, gueniyo woyde ga Tjlapga Jesús tjlökwo kjruga wleniyo. ⁴⁰ Gueniyo pjây orkwosmok ame ga pjây ber löng wopjlú anmoyö. Tja go Sbö Sëya. Tja wotjlik eni e kjishko.

8

Sjëngna twaraba sböpga jyäglo kong

¹ Tjlökwo lër bomi kong, öng zröraba, sho twaraba sböpga jyäglo kong ba poshrëkklo li kjishko. Llëbo ëre kjishko ga shji uunkong llëbo miydë sira. Ëye ommydë ara, oblë kjinmo le ga shäng krë erä. Pjlú wlo ga shji ëng woydë ara kar kar dey, shji uunkong dbokjrë e go wlo. ² Ëye kjok miydë le ga ba kjok miydë li äätë, woyde dik llëm obi. ³ Gueniyo ëye Sbö woydë ga miyde Sbörë pjlúe.

⁴ ¿Eni ga öng sho twaraba sböpga jyäglo kong ba poshrëkklo li uëy ga pjlúre? Miydëy pjlú ga sböpga jyäglo llë, e tjwlö llëme. Sbö sök kjlaraso eröe. ⁵ Sböpga löng ara kjok dogo, kjok ëre kjing go lëba. Kowëba ba tjlapga bakoe. ⁶ Gueniyo bi kong ga Sbö sök kjlaraso eröe. Data Sbö li e. E llëbo uunkong shäryaga, ga shji löng së parkë ba kong wlo. Shji Tjlapga kjlaraso bakoe. Jesucristo li e. E go ga llëbo tjeng kës li shäryara Sbörë.

⁷ Gueniyo e miyde Jesús tjlökwo kjruga uunkongdë llëme. Dënashko ga kjone kjone sgara löng ba sböpga jyäglo li poshrëk. E kjishko ga öng sho li ue lokshko ga sböpga jyäglo li woyotjliya, ga mär löng Cristo go ma obi kjishko ga wotjlik ga öng sho li, e uako llëme le. ⁸ Gueniyo shji wlokjre Sbörë llëye uëy li kjishko llëme. Uoroy llëm ga shji beno owa Sbö bokso llëm, uoroy ga shji beno pjlú anmoyö ba bokso llëm bakoe.

⁹ Pjây döra Sbörë beno löng öng sho li uë ga pjlúe. Eni ëmdë ga pjây sjëke. Llëye uëmi li kjishko ga bomi kjlara mär shäng Cristo go ma obi li ichëmi dir llëme. ¹⁰ Pjây ië sböpga jyäglo syö uyo lishko ga pjây ïya bomi kjlara lirë kjwe. Miydëmi pjlú ga öng sho li uëmi ga pjlúe. Gueniyo bomi kjlara mär shäng Cristo go ma obi li ommydë llëme. Eni ga pjây ïna kjishko ga omshäryë eni bako kjwe. ¹¹ Cristo wolono ba kjishko. Gueniyo eshko ga Cristo rayara bomi kjlara lirë, llëbo shäryoromi li kjishko, miydëmi ga llëbo li shäryëmi ga pjlú gueniyo. ¹² Llëbo shäryëmi bomi pjeyoga mär löng Cristo go ma obi li kong owashko ga e shäryëmi löng Cristo kong wleni. ¹³ E kjishko ga llëbo uoror li kjishko ga bor kjlara li diktong wleni ga tja sjëng uë ame dey.

9

Sbö tjlökwo roy laga Jesús

ãska li opshäryë sorë

¹ Tja Sbö tjlökwo roy laga Jesús äska. Tja ichaga norë llëme. Bi Tjlapga Jesucristo ïnor om go. Tja parkono ara ba kong kjïshko ga eerishko ga pjäy beno löng mär ba go. ² Oblë kong ga tja Sbö tjlökwo roy laga Jesús äska llëme le, gueniyo bomi kong ga tja eni. Pjäy mär löng ba go. Miydëba e go ga tja Sbö tjlökwo roy laga Jesús äska jlöe.

³ Tja läywëba owashko ga dboryër eni. ⁴ Tja, Bernabé, pak shäryërwa löng li kjïshko ga pjäy ichërwa borwa sëng ga pjlúe. ⁵ Sbö tjlökwo roy lagaga Jesús äska llamo löng li, Tjlapga Jesús lëmgä, Cefas,* epga orkwosmono löng pjir, ga to löng parkëshko ga ba boyga Jesús tjlökwo kjräga wleniyo söya to löng ba tjok. Tjawa omshäryë eni ga pjlú bakoe. ⁶ ¿Potjwlëk löng llëm li ber tjawa döre? ¿Tjawa ië wlo ga woydëmi ga tjawa pak shäryë oblëre?

⁷ Ëngkjwagaga oppotjwlëk om go llëme. Ëye dwla dguë ga botjyëshko ga ba bo, e ue. Ëye öng dë ga nä dyo llruya ga ie. ⁸ Wotjlik ëre botoya döe lëmi llëme. Kjuk llgwekklo tara Moisésdë li omlë eni bakoe. ⁹ Tjlëno beno eni: «Öng llë sök dwla kjwokäk† ga ne pjriy llëme.»‡ Tjlökwo ëre lara Sbörë öng kjïshko dö llëme. ¹⁰ E lara borwa kjïshko bako, tjawa ië wlo bakoe. Ëye klung

luryë, llëm ga dwla kjwokäk ga woyde ga bo koshe, mär ber löng e go wlo. ¹¹ Eni ga tjlökwo roy pjlú li lororwa bomi kong, dwla dgororwa wleni. ¿Eni ga pjäy wotjlik borwa kjimtë llëm ga pjlúe lëmire? ¹² No oblë llëbo rokë bomi kong ga pjlú kuzong ga tjawa omrokë bomi kong ga pjlú anmoyö.

Eni ëmdë ga llëbo rokororwa bomi kong llëme. Tjawa llëye dretshko ga kurorwa jek löng kjing erä, pjäy wotjlik owa Cristo roy pjlú li kjïshko llëm wlo. ¹³ Ëye parkë Sbö u roy ga mär e goshko. Ëye parkë öng sho sukklo jong lishko ga mär e go bakoe. ¿E miydëmi llëmdo? ¹⁴ Eni wleni ga Tjlapga Jesús tjlë ga ëye ba tjlökwo roy pjlú lë oba kong ga woyde ga mär ba go bakoe.

¹⁵ Eni gueniyo ga shäryotë eni llëme. Tjlökwo ëre tër bomi kong, pjäy woydër ga tja kjimtëmi kjïshko llëme. Tjlökwo roy pjlú li lër oba kong ga tjwlö shir llëme. Tja wopjlú e kjïshko. Shäryër eni llëm ga äe. Tja wolon wëyë dey. ¹⁶ Tjlökwo roy pjlú li lër oba kong, tja krë e kjïshko ga äe. Pak li, e twara Sbörë bor kong shäryër eni wlo. Shäryër eni llëm ga tja song jlöe. ¹⁷ Shäryër eni bor wotjlik om go li go kjwe ga tja potjwlëkklo tjok. Gueniyo pak li shäryër, tja ichaga Sbörë e shäryë kjïshko.

* 9:5 Cefas, e kowëba Simón Pedro bakoe. † 9:9 Öng jek sök dwla kjwokäkshko ga ne pjrikoba llëm, ië ga pjlú wlo. ‡ 9:9 Deuteronomio 25.4.

¹⁸ ¿Eni ga bor potjwlëkklo li llë? Tjlokwo roy pjlu li lër oba kong ga tjwlö shir llëme. Llëbo rokër bomi kong ga pjlu, gueniyo shäryër eni llëme. Tja wopjlu e kjishko. Bor potjwlëkklo li e.

¹⁹ Tja ichaga ërë llëm, gueniyo tja opyono beno shäng nopga uunkong parkaga, nopga ara mär ber löng Cristo go bor kjishko wlo. ²⁰ Tja shäng judioga tjrëkoshko ga tja opyë ber shäng judio wleni, epga mär ber löng Cristo go wlo. Tja shäng nopga mär löng kjok llgwekklo tara Moisésdë go li tjrëkoshko ga tja opyë ber shäng kjok llgwekklo li kolë eni bako wleni, miydër ga tja ichaga erë llëm gueniyo. Shäryër eni, epga mär ber löng Cristo go wlo bakoe. ²¹ Tja shäng nopga kjok llgwekklo li miydë llëm wleniyo li tjrëkoshko ga tja opyë ber shäng kjok llgwekklo li woyojek wleni. Gueniyo kjok llgwekklo Sbö i li woyojer jlökoyo lotë llëme. Miydër ga tja ichaga kjok llgwekklo Cristo i lirë iyado. ²² Tja shäng nopga mär löng Cristo go ma obi li tjrëkoshko ga tja opyë shäng baiya dik wleni, epga mär ber löng Cristo go wlo bakoe. Nopga uunkong kong ga tja opyë ber löng baiya dik wleni, kjone kjone där wlo. ²³ Shäryër eni, tjlokwo roy pjlu li kjishko, llëbo wen pjlu tjlokwo kjishko li ber bor kong bako wlo.

²⁴ Nopga zronshko ga

zron lok jekdo uunkong, gueniyo ba potjwlëkklo li ber kjaraso kong erë. ¿E miydëmi llëmdo? Eni ga pjây drön ëë, pjây jëk löng pjlo bek wlo, bomi potjwlëkklo li twe Sbörë bomi kong wlo. ²⁵ Olö ga nopga tjör, ëye ber kjang iya lok wlo. Eye tjör woydë eni ga opping ara, tjör pjlu wlo. Shärye lok eni, ba potjwlëkklo li shaya wlo, gueniyo ba potjwlëkklo li srer. Bi potjwlëkklo twe Sbörë bi kong lira srer llëm, ber iyadoe. ²⁶⁻²⁷ E kjishko ga tja jëk pjlo bek, tja äär woydë kjone li, tja äär eshko wlo. Nopga ëng yokshko ga olö ga yoya ga pjë llëme. Era tjwlö llëme. Llëbo shäryër li ber tjwlö llëm eni llëm wlo ga tja drön ara, pak li shäryër ber pjlu wlo. Bor doyo ëre ichër bor kolë, tja ichaga erë llëm wlo. Shäryër eni, tjlokwo loror pjirshko ga pak shäryoror li tjwlö tjok wlo.

10

Shji jëk löng Israel tjëyoga tek dënashko so i dik llëme

¹ Pjeyoga, bi tjlapgaga tek dënashko so jëk to löng pjäng sho li dorko, ga dipzono tek Dlung Srëzrën kjwo na lëkong. Woydër ga e woyotjlizä. ² Epga wara pjäng sho li, dlung lirë wleni, ga beno löng Moisés tjok eni. ³ Epga uunkong mär löng dli ter shrono kjok do dwayo li go, ⁴ di ichara Sbörë tur ak roy dwayo li go bakoe. Gueniyo

daga ak lirë llëm, daga to shäng ba tjok li, e Cristo om go lirë. ⁵ Eni ëmdë ga Sbö beno wopjlú epga ara tjok llëm, ga ba dboglo iara beno tjeng kjok dogro no llëm lishko llaw pogo.

⁶ Llëbo ëre shäryono beno bi kong, shji poshdüya wlo, llëbo owa li woyotjlÿy baÿya dik llëm wlo. ⁷ Epga kjone kjone sböpga jyäglo poshrëno, tak pjang Sbö tjlökwo go sorë li eni. Tjlë ga «Nopga li wloktong, ga iono ara. Pjir ga kojono lok, ga bërkonno, llëbo owa shäryono ara.»* Shji opshäryë eni baÿya dik llëme. ⁸ Epga kjone kjone orkwosmono ë tjok llëm ëmdë ga pono ba tjok. E kjÿshko ga wolono doglo sak dbäw dbäw pjloglo sak pjök kjingsho sak dbäw dbäw pjloglo mya (23,000) dbar kjwaraso. Shji opshäryë eni baÿya dik llëme. ⁹ Epga kjone kjone Tjlapga tjllino. E kjÿshko ga epga uara dgurdë, ga wolonoe. Shji opshäryë eni baÿya dik llëme. ¹⁰ Epga kjone kjone Sbö läywono owa. E kjÿshko ga ba parkaga kjok dogo so ichara ba zrök. Shji opshäryë eni baÿya dik llëme.

¹¹ Eerishko ga shji löng dbar pjitosho. Llëbo shäryono epga kong kës ëre beno bi kong, shji poshdüya wlo. ¹² Eni ga pjäy wotjlik ga pjäy kjang, pjäy dir ga äe lëmi wleni ga pjäy opdë ara, pjäy llëbo owa shäryë baÿya dik llëm wlo. ¹³ Pjäy

wotjlik llëbo owa shäryëshko ga e wen ë pogo kong eni, e woyotjlÿzïa. Shji raye Sbörë llëme. Eshko ga pjäy ie ber löng tjliya äär jong kumi ma go llëme. Wen bomi kong enishko ga pjäy kjimte, pjäy där eshko dwayo ga pjlú wlo, llëbo owa shäryëmi llëm ga pjlú wlo bakoe.

Sböpga jyäglo sëngglo

¹⁴ E kjÿshko ga pjeyoga, shji sböpga jyäglo poshrëk llëme. ¹⁵ Tja tjlë bomi kong, pjäy löng kjok miydë wleniyo. Llëbo lër li enire, de eni llëmde, llgwezï pjäydë om go. ¹⁶ Tjlapga Jesús woyoshroklo dliyo li uëyshko ga shji tjlë Sbö kong ga shji wopjlú ba tjok, kjillgwo bo dyo dbo ara li kjÿshko. E irgo ga iëy, shji kjimtara Cristo srëngdë li loklo. Ga pjlung shosho suk pjir lira toy, ga uëy, shji kjimtara Cristo doyorë li loklo. ¹⁷ Shji löng eshko ara, gueniyo shji doyo kjlaraso wleni, pjlung shosho suk pjir uëy li kjwaraso dö kjÿshko.

¹⁸ Israel tjëyoga öng zrök, sho suk Sbö kong li woyotjlÿzïa. Öng sho li ue lok eshkosho ga uunkong löng eshko li löng Sbö poshrëk, ga ber löng no kjlaraso wleni e kjÿshko. ¹⁹⁻²⁰ Öng sho twaraba sböpga jyäglo kong li tjwlö tjok lotë llëme. Sböpga jyäglo li tjwlö tjok lotë llëm bakoe. Gueniyo nopga Sbö miydë llëm wleniyo sböpga jyäglo sëngshko ga ba sëngglo li ber

* 10:7 Éxodo 32.6.

Ä sëyaga poshrëkklo, e Sbö poshrëkklo llëme. Woydër ga pjây tön Ä sëyaga tjok llëme. ²¹ Ä sëyaga sëngglo li uëmi wleni ga Tjlapga Jesús woyoshroklo dliyo li uëmi ga äe. ²² Shji ymoyotke Tjlapgarë ara. Shäryoroy eni kjwe ga iirkë bi kong ara. ¿Shji dbo ara ba kjinmo lëmiro?

Llëye shäryëy woydë li shäryëy ga pjlúe

²³ «Llëye shäryëy woydë li shäryëy ga pjlúe» lëmi eni. Gueniyo llëbo uunkong shäryëy li ber pjlú bi kong llëme. Llëye shäryëy woydë li shäryëy ga pjlúe. Gueniyo llëbo tjeng kës li, shji kjimte llëme. ²⁴ Llëbo ber pjlú bi kong li wlëydë llëme. Llëbo ber pjlú oblë kong li wlëydë dey.

²⁵⁻²⁶ Sbö tjlökwo tak pjang eni: «Llëbo tjeng kjok ëre kjing go kës li, e Tjlapga I.»† E kjishko ga sjëngna tjeng ba soynezzlong uyo roshko li tjwlëmi, uëmi ga pjlúe. Llëbo shäryëmi löng oware, de pjlúre, e woyotjlími llëme. Tjwe kjone dwayo kjakrokëmi ë kong llëm bakoe.

²⁷ Sbö tjlökwo kfragaga llëm wleniyo, pjây maya jek ba shwoy le ga pjây jek ga pjlúe. Llëye twe bomi kong eshko li uëmi pjire. Llëbo shäryëmi löng oware, de pjlúre, e woyotjlími llëme. ²⁸ Gueniyo ga ëbo tjlë bomi kong ga «Sjëngna kjwe twaraba sböpga jyäglo

kong» le bomi kong wleni ga uëmi llëm, ba laga li wotjlik ga sjëngna li uëy ga äe le kjwe kjishko. ²⁹ Bomi kong ga uëmi ga pjlú, gueniyo uëmi llëm, oblë li kjishko.

Gueniyo kjone kjone tjlë bor kong ga «Miydër ga llëbo shäryër ga pjlúe. ¿Eni ga shäryër llëm, oblë kjishko ega? ³⁰ ¿Tja tjlëno ga “Sbö, tja wopjlú bop tjok, dli ëre kjishko” loror pjir ga uër ga äe lëmi bor kong ega?» le bor kong eni. ³¹ Pjây ië, pjây di ië, llëye oblë shäryëmi dö ga shäryozí uunkong eni, Sbö iëba ber kësbang, tjwlö ara bomi kjishko wlo. ³² Shji oblë ichë dir llëme. Judíoga, nopga judío llëm wleniyo, Sbö tjlökwo kfragaga, e ichëy dir kjlara llëme. ³³ Tjara drön ëë, llëbo pjlú shäryë oba bokso wlo iyado, llëbo ber pjlú oblë kong wlo, epga dár wlo, llëbo ber pjlú bor kong wlo llëme.

11

¹ Cristo opshäryono sorë ga tja opshäryë eni bakoe. E kjishko ga tja opshäryë sorë ga pjây opshäryos eni bakoe.

Shji löng syöshhtë Sbö kongshko ga shji opshäryë sorë

² Tja woyoshrëmi enido. Tjlökwo twara bor kong li pinor bomi kong, ga shäryëmi löng eni iyado. Pjây poshrër ara e kjishko.

³ Gueniyo llëbo lër bomi kong, miydëmi wlo. Sbö, e Cristo kägäyo. Cristo, e domerga uunkong kägäyo.

† 10:25-26 Salmo 24.1.

Ga domerga kjlara kjlara, e ba boy kägäyo bakoe. ⁴ Domer kä kjingüë syöshtë Sbö kongshko, llëm ga Sbö tjlökwo roy leshko ga e Cristo bangkjrë llëme loklo. ⁵ Walëra kä kjingüë llëm syöshtë Sbö kongshko, llëm ga Sbö tjlökwo roy leshko ga e ba kägäyo bangkjrë llëme loklo. Shärye eni wleni ga walë li lökkjrë ara, kä shtak dret wleni. ⁶ Kä kjingue woydë llëm ga ba käkzong shtëy ber dret dey. Shäryoroy eni ga lökkjrë ara kjishko ga ba kä li kjingue dey. ⁷ Gueniyo domer kä kjingüë llëm dey, domer li shäryara Sbörë so e om go kjoyo kjishko. E kjishko ga Sbö ber kësbang, tjwlö ara domer li kjishko. Ga domer li ber kësbang, tjwlö ara ba boy li kjishko. ⁸ Domer shäryara Sbörëshko ga llëye shira walë doyo go dwayo, domer shäryoklö wlo llëme. Walëra shäryara Sbörëshko ga llëbo shira domer li doyo go, walë li shärye e go wlo. ⁹ Domer shäryara walë kjishko llëme. Walëra shäryara domer kjishko. ¹⁰ E kjishko ga walëga kä kjingüë dey, ba kägäyo bangkjrë pjluë loklo. E ber Sbö parkagaga kjok dogo so kong pjluë bakoe.

¹¹ Jesús tjlökwo kragaga kong ga domerga, walëga, e iara Sbörë beno löng ëng kjimtë wlo. ¹² Dënashko ga llëbo shira Sbörë domer li doyo go dwayo, ga walë li shäryara e go. Gueniyo eshko tek lëkong ga domerga

uunkong wengga walëgarë. Eni ëmdë ga shji uunkong shäryaga Sbörë. ¹³ ¿Walë syöshtë Sbö kong ga kä kjingüë llëm ga pjluë, de owa? Miydaga pjäydë om go. ¹⁴ Miydëy pjluë ga tek dämärshko ga domerga käkzong ië pjang kur ee ga e lökyo ara. ¹⁵ Gueniyo walëgara käkzong kur ee ga ba kong ga tjwlö ara, e twara Sbörë ba kong, ba kä kjingoklo wlo kjishko. ¹⁶ Llëbo ëre shäryërwa, shärye Sbö tjlökwo kragagarë kjok kjone pogo bako, sdëkwo oblëyo drete. E kjishko ga ëye ënglë kar kar tjlökwo ëre kjishko llëme.

Tjlapga Jesús woyoshroklo dliyo

¹⁷ Llëbo lër bomi kong obi, gueniyo pjäy poshrër wlo llëme. Pjäy tönshko ga llëbo shäryëmi eshko li ber bomi kong pjluë llëme. ¹⁸ Roy kuror ga pjäy tönshko ga pjäy opkjorgö löng dboy dboye. Kjoneshko ga jlöe lër. ¹⁹ Woyde ga pjäy shdär dboy dboye. Eni ga pjäy kjone dey ber pjlo bek Sbö bokso ikoba wëllëe. ²⁰⁻²¹ Pjäy tön iëshko ga pjäy kjlara kjlara dli kjrë bäm go lëmi. Eni ga kjone kjone ber löng nelö erä, kjone kjone ber löng dli drete. ¿Shäryëmi eni ga Tjlapga Jesús woyoshroklo dliyo li uomirë lëmirë? Eni llëme. ²² ¿Pjäy ië bomi ushko ga äro? ¿Sbö tjlökwo kragaga oblë li bangkjrëmi llëm ega?

¿Ëye llëye dret wleniyo iëmi woydë ber löng lökshko eni ega? ¿Llëye lër bomi kong ga pjlú? Pjây poshrër ga äe.

²³ Bor sdëkwo ëre twara Tjlapga Jesúsde bor kong, ga loror bomi kong tjän: Tjlapga Jesús soynezzlong shkëyo ga pjlung shosho suk pjir kjrara kjwara, ²⁴ ga tjlë Sbö kong ga «Tjawa kong dli tworop ëre. Tjawa ber wopjlú bop tjok e kjishko» le. E irgo ga pjlung shosho suk pjir li tora, ga tjlë löng li kong ga «Ëre bor sho wleni, twak bomi kong. Shäryëmi jüni, bor woyoshroklo» le. ²⁵ Iono lok pjir irgo ga di ioklo kjrara kjwara, roy kjillgwo bo dyo dbo ara, ga tjlë löng li kong ga «Tjlökwo twara Sbörë tjaglën, beno iyado wlo. Shärye wlo ga bor srëng li kwon bomi kjishko. Kjillgwo bo dyo dbo ara ëre, e ba jyäglö. Iëmishko ga shäryëmi jüni, bor woyoshroklo» le. ²⁶ ¿Lara eni li llë loklo? Pjlung shosho suk pjir li uëmishko, kjillgwo bo dyo dbo ara li iëmishko ga Tjlapga Jesús wolono bomi kjishko li roy shdömi löng wleni, tjwe iröng obi guing.

²⁷ Gueniyo shäryëmi löng enishko ga ëye ië, gueniyo Tjlapga Jesús bangkjre llëm ga llëbo owa shäryayde, Tjlapga li doyo, ba srëng, e bangkjre llëm kjishko. ²⁸ E kjishko ga pjây pjlung shosho suk pjir li uoydë llëm obishko, pjây kjillgwo bo dyo dbo ara li ioydë llëm obishko ga woyde ga pjây opwoyotjlik

yötso bäm go guing. ²⁹ Ëye Tjlapga li doyo llë loklo miydë llëm ga ba woyoshroklo dliyo li ue llëm dey, kjillgwo bo dyo dbo ara li ie llëm dey bakoe. Uara eni wleni ga om go li opyono beno shäng shdungko. ³⁰ Pjây ara shduna Tjlapga lirë e kjishko. Pjây kjone kjone swlo ara, kjone kjone dbo llëm, kjone kjone wolono, Tjlapga Jesús woyoshroklo dliyo li uoromi owa kjishko. ³¹ Gueniyo shji om go opwoyotjlik yötso bäm go guing ga shji shdüya llëme. ³² Llono ga nopga Sbö miydë llëm wleniyo shdüya Tjlapga lirë. Shjira shdüya eerishko, shji ber löng shdüya ba tjok eshko llëm wlo.

³³ E kjishko ga pjeyoga, pjây tönshko ga woyde ga pjây ëng koshë uunkong guing ga pjây iokdo. ³⁴ Pjây kjone kjone pjiröshko ga pjây ië bomi ushko bäm go guing, pjây tönshko ga pjây shdüya Tjlapga Jesúsde llëm wlo.

Llëbo oblë llgwer, tja jek äär bomi ikshko jä.

12

Kjok miydë twe Sbö Sëyarë bi kong

¹ Pjeyoga, kjok miydë twara Sbörë oblë oblë bomi kong. Woydër ga e sorë miydëmi pjlúe. ² Dënashko ga Sbö miydomirë llëm obishko ga pjây icharaba sböpga jyäglö tjlë llëm wleniyo poshrëk. ³ E kjishko ga lër bomi kong ga ëye tjlë Sbö Sëya go ga Jesús läywe owa

ga äe. Ga ëye tjlökwo lë Sbö Sëya go llëm ga «Jesús, e nopga uunkong Tjlapga» le ga äe.

4 Shji Sbö tjlökwo kjrägaga kong kjok miydë twara Sbö Sëyarë oblë oblë, gueniyo Sbö Sëya li, e kjlaraso eröe. 5 Llëbo shäryëy Tjlapga Jesús kong oblë oblë, gueniyo Tjlapga li, e kjlaraso eröe. 6 Pak shäryëy Sbö kong oblë oblë, gueniyo shji kjimtaga shäng kjlaraso pak li shäryë, Sbö li e.

7 Shji kjlara kjlara kong kjok miydë twara Sbö Sëyarë bi kong oblë oblë, llëbo shäryëy ber pjlú shji uunkong kong wlo. 8 Kjone kjone kong kjok miydë twara, tjlä oba kong, kukoba wëlä wlo. Kjone kjone kong kjok miydë twara, tjlä kjok miydë go wlo. 9 Kjone kjone kong kjok miydë twara, mär Tjlapga Jesús go jlökoyo wlo. Kjone kjone kong kjok miydë twara, swlopga poptë wlo. 10 Kjone kjone kong kjok miydë twara, llëbo ïydëba llëm wleniyo shäryë wlo. Kjone kjone kong kjok miydë twara, Sbö tjlökwo lë wlo. Kjone kjone kong kjok miydë twara, sëya llë pjlüre, de oware miydë pjlú wlo. Kjone kjone kong kjok miydë twara, tjlä kjok shto oblë oblë so tjlökwo go. Kjone kjone obi kong kjok miydë twara, tjlökwo laraba kjok shto oblë oblë so tjlökwo go li pjlollgwek ber wëlä wlo. 11 Llëbo uunkong ëre shärye Sbö Sëya kjlaraso lirë nopga kjlara kjlara kong, woyde sorë li eni.

12 No doyo, e orkwo tjok, dre tjok, bokkwo tjok, kwomgwo tjok, llëbo ara obi bakoe. Eni ëmdë ga doyo li kjlaraso döe. Cristo doyo, e eni bakoe. 13 Shji judíogare, de llëmde, shji parkagaga tjwläk löng pjir wleniyore, de llëmde, shji uunkong go Sbö Sëya shrono beno kësbang bi tjok. Eni ga shji iara beno doyo kjlaraso wleni.

14 Bi doyo, e llëbo ara ëmdë ga e kjlaraso döe. 15 Bi dre tjlä ga «Tja orkwo llëm kuzong ga woydër ga tja ber doyo ëre tjok ame» le kjwe ga ber doyo li tjok llëm ga äe. 16 Bi kwomgwo tjlä ga «Tja bokkwo llëm kuzong ga woydër ga tja ber doyo ëre tjok ame» le kjwe ga ber doyo li tjok llëm ga ä bakoe. 17 ¿Bi doyo uunkong li bokkwo erö kjwe ga shji kjok kuk sorë? ¿Bi doyo uunkong li kwomgwo erö kjwe ga shji kjok lö shik sorë? 18 Bi doyo llëbo oblë oblë li iara Sbörë uunkong, woydara sorë li eni. 19 Bi doyo uunkong li llëbo kjrinaso dö kjwe ga e ber doyo llëme. 20 Llëbo ara ëmdë ga bi doyo li, e kjrinaso döe.

21 «Pjäy woydër llëme» le bi bokkworë bi orkwo kong ga äe. «Pjäy woydër llëme» le bi kägärë bi dre kong ga ä bakoe. 22 Llëbo dbo llëm kjoyo li, shji kjimte ara. 23 Llëbo tjwlä ara llëm kjoyo li doyyë yötso. Llëbo ikko llëm li dëy yötso, ikoba llëm wlo. 24 Gueniyo llëbo ikoba ga pjlú li kong llëbo shäryëy eni llëme. Eni ga

bi doyo shäryara Sbörë, llëbo tjwlö ara llëm kjoyo li dëy yötso wlo. ²⁵ E kjishko ga bi doyo llëbo oblë oblë li, e ëng kjimtë kar kar wlo, e shdär ber tjeng dboy dboy wlo llëme. ²⁶ Llëbo kjone dey li bang ara wleni ga bang kuya bi doyo kës lirë. Llëbo ber pjlú llëbo kjone dey li kong wleni ga bi doyo kës li ber wopjlúe.

²⁷ Pjäy uunkong Cristo doyo wleni. Pjäy kjlobi ba doyo llëbo oblë oblë wleni. ²⁸ Shji Sbö tjlökwö kragaga li tjreko kjone kjone iara Sbörë bäm go beno ba tjlökwö roy laga Jesús äska. E irgo ga kjone kjone iara beno ba tjlökwö laga. E irgo ga kjone kjone iara beno no pingga. Kjone kjone obi iara beno löng llëbo ÿdëba llëm wleniyo shäryaga, swlo poptaga, no kjimtaga, no ichaga, kjok shto oblë oblë so tjlökwö laga bakoe. ²⁹ ¿Shji uunkong Sbö tjlökwö roy laga Jesús äskare? ¿Shji uunkong Sbö tjlökwö lagare? ¿Shji uunkong no pinggare? ¿Shji uunkong llëbo ÿdëba llëm wleniyo shäryagare? ³⁰ ¿Shji uunkong swlo poptagare? ¿Shji uunkong kjok shto oblë oblë so tjlökwö lagare? ¿Shji uunkong llëbo lara kjok shto oblë oblë so tjlökwö go li pjlölgwegare? Llëme. ³¹ Gueniyo woydër ga kjok miydë tjwlö arayo li wlëmirë. Gueniyo llëbo kjrina obi tjwlö ara, kjok miydë tjeng kës ëre kjinmo. Era lër bomi kong, miydëmi wlo.

13

Oblë woydëy sorë

¹ Tja tjlä nopga tjlökwö kkring kjwobi go ga pjlú, ga tja tjlä Sbö parkagaga kjok dogo so tjlökwö go ga pjlú bako wleni ëmdë ga oblë woydër llëm ga tjlökwö lër li ber tjwlö llëm, sbi llë toroy li pjlukyo wleni, pjankwo shporoy ëng go li pjlukyo wleni bakoe. ² Tja kong kjok miydë twara Sbö Sëyarë bor kong, Sbö tjlökwö lër oba kong pjlú wlo, tjlökwö tjeng kës piyde Sbörë llëm obi li miydër shäng pjir, tja mär Cristo go jlökoyo, ga dlup llë ichër jek kjok shto oblë ga pjlú wlo wleni ëmdë ga oblë woydër llëm ga tja tjwlö llëme. ³ Bor llëbo tjeng kës li tworor nopga song wleniyo kong, ga bor doyo ëre opyono beno sukoba wlo wleni ëmdë ga oblë woydër llëm ga tja potjwlëkklo drete.

⁴ Shji oblë woydë li eni. Llëbo shärye oblërë bi kongshko ga kuy kjinge. Shji wopjlú oblë tjok. Shji wotjlik owa oblë kong ba llëbo kjishko llëme. Shji opposhrek llëme. Shji krë llëme. ⁵ Shji tjlä iir go ë kong llëme. Shji wotjlik bi kjishko dö llëme. Shji iirkë maling llëme. Llëbo shäryara oblërë beno bi kong owashko li woyotjlÿy sök enido llëme. ⁶ Llëbo shäryëba owa oblë kong ga shji ber wopjlú e kjishko llëme. Shji ber wopjlú, llëbo shäryëba bek li kjishko döe. ⁷ Oblë dir ara ëmdë ga shji ber löng pjlú ba tjok, shji wotjlik pjlú ba tjok, koshyë

ÿyado llëbo pjlú shäryë wlo, rayëy llëm bakoe.

⁸ Shji oblë woydë li, e pjir llëme. Eerishko ga kjone kjone Sbö tjlökwo 'aga, kjone kjone tjlë tjlökwo miydë llëm li go, kjone kjone tjlökwo pÿyde nopga kong llëm li miydë pjlú bakoe. Gueniyo llono ga llëbo tjeng kës ëre pjir. ⁹ Eerishko ga Sbö tjlökwo miydëy uunkong llëm obi. E kjÿshko ga ba tjlökwo lagaga omlë uunkong ga äe. ¹⁰ Gueniyo llono ga ba tjlökwo tjeng kës li pÿya Sbörë uunkong kong. Eshko ga ëye oblë ping ba tjlökwo go ame.

¹¹ Tja chirawashko ga tja tjlë kjwozirwa dik, tja wotjlik kjwozirwa dik bakoe. Gueniyo tja öötong domershko ga llëbo kjwozirwa ï li rayoror pjir, shäryër ame. ¹² Shji opÿk opÿkklo goshko ga llëbo ïgöy wëllë llëme.* Eerishko ga Sbö tjlökwo woyotjÿyshko ga miydëy wëllë llëm eni bakoe. Gueniyo llono ga miydëy wëllë, shji lan oblë tjok ëng bokshto wleni. Eerishko ga llëbo miydëy ara llëme. Eshko ga miydëy uunkong, shji miyde Sbörë sorë ga eni.

¹³ Eerishko ga llëbo shäryëy wlo li, e beno kjringswo mya. Woyde ga shji mär Cristo go, e koshëy ÿyado, oblë woydëy bakoe. Gueniyo shji oblë woydë li, tjwlö arayo li e.

14

Sbö tjlökwo roy lëy tjlökwo miydë llëm wleniyo go, Sbö tjlökwo roy lëy, kukoba wëllë wlo bakoe

¹ Pjÿy drön ëë, oblë woydë wlo ÿyado. E wopro ga kjok miydë twe Sbö Sëyarë bomi kong li wlëzÿ ÿyado, kjok miydë twe bomi kong ba tjlökwo roy lëmi wlo li rokozi ba kong bäm go. ² Æye tjlë tjlökwo miydë llëm wleniyo go ga tjlë shäng Sbö kong, tjlë shäng nopga kong llëme. E kjimte Sbö Sëyarë tjlökwo miyde llëm li lë, gueniyo llëye le shäng li llë miydëba llëme. ³ Gueniyo ëye Sbö tjlökwo roy lë ga tjlë shäng nopga kong, e ber pjlú ba kong lok wlo. Kuya lok ga dbokjrë e go, wosonkë llëm wlo. Eshko ga löng wopjlú, tjlökwo li kjÿshko. ⁴ Æye tjlë tjlökwo miydë llëm wleniyo go ga llëbo pjlú shäryayde ba kong om go. Gueniyo ëye Sbö tjlökwo lë ga llëbo pjlú shäryayde Sbö tjlökwo kragaga löng kës li kong.

⁵ Woydër ga pjÿy uunkong tjlë tjlökwo miydë llëm wleniyo go. Gueniyo pjÿy Sbö tjlökwo lë li woydër ara. Era tjwlö ara anmoyö, kukoba wëllë kjÿshko. Pjÿy tjlë tjlökwo miydë llëm wleniyo li tjwlö äär eni llëme. Gueniyo tjlökwo lëmi löng tjlökwo miydë llëm wleniyo go li pjlollgweya oblërë, kukoba pjlú wlo ga era tjwlö ara anmoyö bakoe.

⁶ Pjeyoga, çtja äär bomi

* **13:12** Eshko dbaryo ga nopga opÿgö opÿkklo go yötso llëm, opÿkklo li pjlú llëm kjÿshko.

shwoy tjlë tjlökwo miydë llëm wleniyo go ëro wleni ga e llëno bomi kong? Ber pjlu bomi kong wlo ga pjây pin tjlökwo lara Sbörë bor kong oblë oblë li goshko ga woyde ga lër bomi kong, kugömi wëlle wlo. ⁷ Tëkwo dboryoklo oblë oblë li eni bakoe. Dbonmo llë, kjorkwang shäryak jong kjiyo tjok tÿy or go wleniyo llë, e tÿbashko ga tÿba wëlle llëm ga llë layde e go miydëba llëme. ⁸ Nopga ëngkwë kjwlëshko ga wli bakwe bäm go, gueniyo pjlukyo kugaba wëlle llëm wleni ga ëye poshäryë ëngkwë wlo llëme. ⁹ Pjây eni bakoe. Pjây tjlë tjlökwo kugaba wëlle li go llëm ga llë lomirë löng li miydëba llëme. Lëmi löng pjluk jong erä. ¹⁰ Kjuk ëre kjing go ga tjlökwo oblë oblë ara jlöe. Ga kjrina kjrina li go ga nopga tjlë ëng kong, ëng kugö wëlle wlo. ¹¹ Eni ga ëye tjlë shäng li llë loklo miydër llëm ga tjawa ber löng ëng kong shto oblë so wleni, eshko ga tjawa pjeyo wleni llëme. ¹² E kjishko ga kjok miydë twe Sbö Sëyarë li woydëmi ara bomi kong kuzong ga kjok miydë ber pjlu Sbö tjlökwo kjrägaga löng kës kong li, e wlëmirë dey.

¹³ E kjishko ga ëye tjlë tjlökwo miydë llëm wleniyo goshko ga woyde ga roke Sbö kong ga kjimte tjlökwo le li pjlollgwek, kukoba wëlle wlo. ¹⁴ Tja syöshtë Sbö kong tjlökwo miydë llëm wleniyo

goshko ga tja syöshtë shäng bor sëya go, gueniyo llëye lër shäng li llë loklo miydër llëme. ¹⁵ ¿Eni ga llëye shäryër? Olö ga tja syöshtë Sbö kong bor sëya go, llëye lër shäng li llë loklo miydër llëm wleni. Olö ga tja syöshtë bor wotjlik li go, llëye lër shäng li llë loklo miydër pjir wleni. Olö ga tja tÿ ba kong bor sëya go. Olö ga tja tÿ bor wotjlik li go. ¹⁶ Sbö poshrëmi löng, llëbo shäryara bomi kong li kjishkoshko ga pjây tjlë bomi sëya go erö ga ëye tön bop tjok ber wopjlu Sbö tjok, llëbo shäryara bop kong li kjishko ga ä, llëye lëmi löng li llë loklo miydë llëm kjishko. ¹⁷ Eshko ga bop wopjlu Sbö tjok li pjlu, gueniyo oblë kong ga llëno llëme.

¹⁸ Tja tjlë tjlökwo miydë llëm wleniyo go ara, pjây uunkong kjinmo. Tja wopjlu Sbö tjok e kjishko. ¹⁹ Eni ëmdë ga tja shäng Sbö tjlökwo kjrägaga tjokshko ga tjlökwo loror kjwo shkëng (5) kuya lok wëlle wleniyo li tjwlö ara, tjlökwo loror kjwo sak dbäw dbäw pjloglo sak kjwara (10,000) tjlökwo miydë llëm wleniyo go li kjinmo.

²⁰ Pjeyoga, kjwozirga wotjlik pjlu anmoyö llëm, gueniyo llëbo owa shärye lok ara llëm bakoe. Pjây wotjlik kjwozirga dik ame, pjây wotjlis tjlapgaga dik shara. Gueniyo pjây jëk kjwozirga dik ga pjluë. ²¹ Tjlapga tjlëno li tak pjang Sbö tjlökwo go eni: «Nopga ichër bor tjlökwo lë bor

nopga kong,

shto oblë so tjlökwo go.

Nopga shto oblë so ichër
bor tjlökwo lë ba kong
bakoe.

Eni ëmdë ga bor tjlökwo
kjre lok llëme.»*

²² Eni ga nopga iche Sbörë
ba tjlökwo lë tjlökwo miydë
llëm wleniyo go. Era ber ba
tjlökwo kjrägaga li kong llëm,
e ba tjlökwo kjrägaga llëm li
kong. Gueniyo nopga iche
ba tjlökwo lë, kukoba wëë
wlo bakoe. Era ber ba tjlökwo
kjrägaga li kong, e ba tjlökwo
kjrägaga llëm li kong llëme.

²³ Shji tön löng uunkong
shtoyo kjrinasoshko ga shji
uunkong tjlë löng tjlökwo
miydë llëm wleniyo go wleni
ga ba tjlökwo kjräga llëm
wleniyo, llëm ga ëbo ba
tjlökwo miydë llëm wleniyo,
e äär eshko ga tjlökwo lëmi
löng li llë loklo miyde llëm,
ga «Nopga kjwe skwë» le jlöe.

²⁴ Gueniyo ba tjlökwo lëy
löng ëng kong, shji ëng kuk
wëë wlo ga ba tjlökwo kjräga
llëm wleniyo, llëm ga ëbo ba
tjlökwo miydë llëm wleniyo, e
äär eshko ga tjlökwo lëy löng
li kuya wëë, ga miyde e go ga
llëbo owa shäryono, ga llono
ga e shdüya Sbörë. ²⁵ Eshko
ga wotjlik llë miydëba llëm li
le pjire. Eni ga kjök tok, ga
Sbö poshrëya sök, tjlë ga «Sbö
shäng bomi tjok jlöe» le eni.

*Shji tön löng lishko ga llëbo
shäryëy sorë*

* 14:21 Isaiás 28.11-12.

²⁶ Pjeyoga, lër bomi kong
ga pjây tön löng lishko ga pjây
tëshko, pjây ëng pingshko, Sbö
tjlökwo roy lëmishko, pjây tjlë
tjlökwo miydë llëm wleniyo
goshko ga llëbo uunkong ëre
shäryozï ber pjlú uunkong
löng li kong wlo. ²⁷ Pjây tjlë
woydë tjlökwo miydë llëm
wleniyo goshko ga woyde
ga laga pjökde myarerë döe.
Ga pjây tjlë jekdo uunkong
llëm, pjây tjlë ëng irgo dey.
Woyde ga pjlollgwegaga tjok
bakoe. ²⁸ Pjlollgwegaga ërë llëm
ga ëye tjlë tjlökwo miydë llëm
wleniyo go nopga bokshto
llëm, tjlë tjoksa Sbö kong erö
dey.

²⁹ Pjây tön löng lishko ga
Sbö tjlökwo lagaga tjlë pjökde
myare dö bakoe. Ga llëye le
li woyotjlimi pjây llamo löng
lirë yötso. ³⁰ Eshko ga llëbo
le Sbörë no kjlara sök eshko
li kong ga ëye shäng tjlë ga
tjlë ame, ber sök kjing dey.
³¹ Woyde ga Sbö tjlökwo roy
lëmishko ga pjây tjlë ëng irgo,
pjây uunkong löng li opping
pjlú wlo, pjây dbokjrë tjlökwo
li go wlo, pjây wosonkë llëm
wlo. ³²⁻³³ Woyde Sbörë ga
llëbo shäryëy sorë pogo llëm,
woyde ga shäryëy yötso, bek,
pjây ber löng wlëp wlo. E
kjishko ga ëye Sbö tjlökwo lë
jlökoyo ga opichë om go ga
pjlú, le jekdo sorë pogo llëm
ga pjlúe.

Sbö tjlökwo kjrägaga löng
kjok shto oblë oblë opshäryë
sorë ga pjây opshäryos eni
bakoe. ³⁴ Pjây tön löng lishko

ga woyde ga walëga ber löng kjing, tjlë llëm, tak pjang kjok llgwekklo tara Moisésdë li go sorë li eni. ³⁵ Llëbo miyde woydë ga kjakroke ba lanma kong äär ba ushko jä. Walëga tjlëno Sbö tjlökwo kjrägaga tön löng lishko ga e bek llëme.

³⁶ Sbö tjlökwo weno bomi shwoy bäm go llëm, kuga pjäydë erö llëm bakoe.

³⁷ Tjlökwo lër shäng bomi kong ëre, e laga Tjlapga lirë om go. Ëye Sbö tjlökwo laga le, llëm ga kjimtaga Sbö Sëyarë le ga miyde ga jlöe. ³⁸ Gueniyo tjlökwo lër shäng ëre kjre llëm ga llëye le li tjlökwo kjrëmi llëm bakoe.

³⁹ Eni ga pjeyoga, kjok miydë twe Sbö Sëyarë bomi kong ba tjlökwo lëmi wlo li wlëzïa. Ga ëye tjlë tjlökwo miydë llëm wleniyo go ga e owa lëmi llëme. ⁴⁰ Gueniyo llëye shäryëmi dö ga shäryozï yötso, beke.

15

Cristo tjlökwo roy pjlú

¹⁻² Pjeyoga, Sbö tjlökwo roy pjlú loror bomi kong dënashko li woyoshrozïa. Tjlökwo kjroromi li ëre, pjäy mär löng e go bakoe. Pjäy mär e go jlökoyo, ga rayëmi llëm ga pjäy där. Shäryëmi eni llëm ga tjlökwo li kjroromi llëno llëme.

³ Tjlökwo pina Sbörë bor kong tjwlö arayo li, pjäy pinor e go. Tjlökwo ëre eni: Cristo wolono llëbo owa shäryoroy li potjwlëkklo, tak pjang Sbö tjlökwo go sorë li eni; ⁴ ba

doyo jnenaba, ga öötong dbargwo mya ga woshrara Sbörë iröng obi, tak pjang Sbö tjlökwo go sorë li eni; ⁵ e irgo ga weno shäng Cefas* kong, weno shäng ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li kong bakoe. ⁶ Dbar kjwara ga weno shäng ba tjlökwo kjrägaga doglo sak dbäw pjloglo shkëng (500) kong. Eerishko ga epga ara löng së obi, gueniyo kjone kjone wolono tjän. ⁷ E irgo ga weno shäng Santiago kong, ga weno shäng Sbö tjlökwo roy lagaga ba äska löng kës li kong bakoe.

⁸ Weno uunkong li kong irgo ga öötong dbar kop ara ga weno shäng bor kong shara. Eni ga tja so chida weno ba dbaryo go llëm kjoyoe. ⁹ Sbö tjlökwo roy laga Jesús äska löng kës li tjwlö ara, bor kjinmo. Sbö tjlökwo kjrägaga shdunor ara. E kjïshko ga tja llëno llëm, tjwlö llëm, tja kowëba Sbö tjlökwo roy laga Jesús äska wlo. ¹⁰ Gueniyo Sbö wopjlú li kjïshko ga pak ëre twara bor kong, ga eerishko ga tja beno shäng ba shäryë. Tja parkono ara, epga kjinmo. E kjïshko ga llëye shäryara bor kong li beno tjwlö ara. Gueniyo pak shäryoror om go llëm, tja kjimtaga Sbörë, ba wopjlú li kjïshko. ¹¹ Eni ga tjlökwo laga li tjare, de epgare, tjlökwo lërwa löng li e eröe. Ga tjlökwo kjroromi li e bakoe.

* 15:5 Cefas, e kowëba Simón Pedro bakoe.

No wolono tjeng li woshre Sbörë iröng obi

12 ¿Eni ga Cristo woshrara Sbörë iröng obi roy lororwa bomi kong ga pjây kjoneshko tjlä ga nopga wolono ga woshre llême lëmi ega? 13 Nopga woshre llëm kjwe ga Cristo woshrara llëm bakoe. 14 Ga Cristo woshrara llëm kjwe ga tjlökwö lërwa löng li tjwlö llëm, pjây mär löng Cristo go li tjwlö llëm bakoe. 15 Eni jlö kjwe ga pjây pinorwa li, e jyö erä, Cristo woshrara jlöe lërwa löng li kjishko. Ga nopga wolono tjeng li woshre Sbörë iröng obi llëm kjwe ga Cristo woshrara roy lërwa bomi kong li, e jyö. 16 Nopga wolono tjeng li woshre Sbörë iröng obi llëm kjwe ga Cristo woshrara llëm bakoe. 17 Ga Cristo woshrara llëm kjwe ga pjây mär löng Cristo go li tjwlö llëm, ga owa pjang bomi go li löna Sbörë llëm bakoe. 18 Eni jlö kjwe ga nopga töno beno tjeng Cristo tjok tjeng li, e jeno lönge. 19 Shji töno beno tjeng Cristo tjok, shji kjimte kjok ëre kjing go wlo erö kjwe ga shji song jlö, nopga löng kës li kjinmo.

20 ¡Cristo woshrara Sbörë iröng obi jlöe! Miydëy e go ga llono ga nopga wolono tjeng li woshre iröng obi bakoe. 21 Shji wolon, domer kjlara kjishko. Eni wleni ga domer kjlara obi kjishko ga shji woshre Sbörë iröng obi. 22 Shji Adán tjëyoga kjishko ga shji wolon. Eni wleni ga

shji Cristo tjëyoga kjishko ga shji woshre Sbörë ber löng së. 23 Gueniyo uunkong li woshre dbar kjwara llême. Cristo woshrara bäm go. Miydëy e go ga tjwe iröng obishko ga nopga baïya li woshre eshko jä. 24 Eshko ga ba wloyoga kjlobi li zāya Cristorë pjir, sēya llë dbo ara wleniyo, oblë ichagaga wleniyo uunkong bakoe. Ga llëbo tjeng kës li twe Data Sbö kong, iche wlo. Llëbo tjeng kës li pjir eshko jä. 25 Llëbo tjeng kës li iche Cristorë, ba wloyoga kës li zana pjir guing. 26 Ba wloyo pjiya ber iröng li, wolon li e. Eshko ga ëye wolon ame. 27 Sbö tjlökwö tak pjang eni: «Llëbo tjeng kës li twara ba kong, iche wlo.»† Llëbo tjeng kës li twaga Sbörë om go Cristo kong, iche wlo. Gueniyo llëbo tjeng kës le li, e Sbö om go layde llême. 28 Eshko ga llëbo tjeng kës beno tjeng Cristo wloshkoshko ga Cristo, ba Wa om go li opyë ber shäng ichaga Sbörë. Eni ga Sbö, e ber shäng llëbo tjeng kës li ichaga.

29 Kjone kjone wolono, wak llëm wleniyo, ga pjây kjone kjone ëng wë jer di roshko ba äska. ¿Epga woshre Sbörë iröng obi llëm kjwe ga shäryëmi eni ega? 30 ¿Eni jlö kjwe ga tjawa opyë löng shto owashko wleni dbar kjwobi go ega? 31 Pjeyoga, pjây töno beno tjeng bi Tjlapga Cristo Jesús tjok kjishko ga

† 15:27 Salmo 8.6.

tja wopjłúe. Miydëmi pjlú ga e jlõe. Lër bomi kong ga dbar kjwobi go ga tja zrökoba woydë, e jlõ bakoe. ³² Tja shäng Éfeso kjokyoshko ga nopga opyono bor wloyo dbo ara go, so äya kjloshko so kjoyoe. ¿Nopga wolono tjeng li woshre Sbörë iröng obi llëm kjwe ga shäryër eni llëno? Eni jlõ kjwe ga «Eeri ga shji ië ara, shji dyo ië ara bako, bong ga shji wolon kjishko.»‡
³³ Pjäy jyäp gwëbashko ga jlõ lëmi llëme. Shji yorkaga owa ga bi sdëkwo pjlú li jer. ³⁴ Pjäy wotjlis bëy iröng obi. Pjäy llëbo owa shäryë ame bakoe. Pjäy kjone kjone Sbö miydë llëme. Lër bomi kong, pjäy lökkjre e go wlo.

Shji woshrara Sbörë iröng obishko ga bi doyo ber sorë

³⁵ Pjäy kjone kjone tjilë ga «¿Shinmoga woshrara Sbörë iröng obi ga doyo ber sorë?» lëmi bor kong eni. ³⁶ Nopga kjok miydë llëm wleniyo li llëbo jakrokoko. Dwla dguëy ga sho kjer pjir guing ga wen tjaglën eshko jä. Kjer llëm ga llëno llëme. ³⁷ Dwla llë dgoroy ga wen tëm li ber oblë, e so dwla li kjoyo ame. ³⁸ Dwla dgoroy li ie Sbörë wen, woyde sorë li eni. Dwlagwo kjrina kjrina doyo sorë ga shärye eni. ³⁹ No, öng, sënwa, mä, kjrina kjrina doyo oblë, llëbo uunkong doyo e so e kjoyo dö llëme. ⁴⁰ Llëbo kjok dogo so doyo tjok, llëbo kjok ère so doyo

tjok, gueniyo llëbo kjok dogo so doyo wolësowa li, llëbo kjok ère so doyo wolësowa li, e oblë oblëe. ⁴¹ Dlo kälä, mok kälä, dbala kälä, kjrina kjrina kälä oblë oblëe. Dbala oblë oblë li kälä oblë oblë bakoe.

⁴² Shji woshre Sbörë iröng obishko ga bi doyo twe bi kong li, e oblë eni bakoe. Eerishko ga bi doyo ère wolon, e irgo ga sho an. Gueniyo eshko ga bi doyo wolon ame. ⁴³ Bi doyo ère jnekoba klung roshkoshko ga tjwlõ ara llëm, dbo ara llëm bakoe. Gueniyo woshre iröng obishko ga bi doyo tjwlõ ara, dbo ara shara. ⁴⁴ Eerishko ga bi doyo ère pjlú, shji ber löng kjok ère kjing go wlo. Gueniyo eshko ga bi doyo ber pjlú, shji löng kjok dogo wlo.

⁴⁵ Sbö tjilökwö tak pjang eni: «Domer bäm go ko Adán li, e iara Sbörë beno shäng së.»§ Gueniyo shäng kjlara obi Adán dik, era sëya, ga shji ie ber löng së tjaglën wleni. ⁴⁶ Bi doyo pjlú, shji löng kjok dogo wlo li, e weno bäm go llëme. Bi doyo pjlú, shji löng kjok ère kjing go wlo lira weno bäm go. ⁴⁷ Domer bäm go li, e shäryak klung sho tjeng kjok ère kjing go li go. Domer oblë lira kjok dogo so. ⁴⁸ Domer kjok ère so bäm go li doyo sorë ga shji kjok ère so löng kës li doyo so e kjoyo bakoe. Domer kjok dogo so lira, ba doyo sorë ga ëye kjok dogo so löng kës li doyo eni bakoe. ⁴⁹ Shji weno so domer kjok

‡ 15:32 Isaiás 22.13. § 15:45 Génesis 2.7.

ère so li kjoyo sorë ga llono ga shji wen so domer kjok dogo so li kjoyo eni bakoe.

⁵⁰ Pjeyoga, lër bomi kong ga bi doyo ère pjir. E äär ber löng Sbö sök no pjluyo iyado lishko wlo llëme. Llëbo pjir li äär ber llëbo pjir llëm li tjok llëme. ⁵¹ Llëbo miydëba llëm wleniyo lër bomi kong kjrina. Kuzi yõtso. Shji wolon uunkong llëme. Gueniyo shji kjlopswe uunkong, ⁵² wop eni llëm, shji bokkwo smer wleni. Eshko dbaryo ga wli bakwaraba jek pjirshko ga wolono löng li woshre Sbörë ber löng iyado wlo, ga shji kjlopswe eshko jä. ⁵³ Bi doyo ère pjir kjishko ga woyde ga kjlopswe ber pjir ame wlo. Bi doyo ère wolon kjishko ga woyde ga kjlopswe ber wolon ame wlo. ⁵⁴ Eshko ga bi doyo ère pjir wlo li kjlopswara beno pjir ame wlo, bi doyo ère wolon wlo li kjlopswara beno wolon ame wloshko ga tjlokwo tak pjang Sbö tjlokwo go li shäryono eshko. Tjlë ga «Wolon li, e pjira Sbörë.*

⁵⁵ Wolon, èye zam ame.

Wolon, pja dbo ame.»†

⁵⁶ Shji wolon, llëbo owa shäryoroy li kjishko. Ga llëbo shäryoroy li owa, e miydëy kjok llgwekklo tara Moisésdë li go. ⁵⁷ Gueniyo shji mär Tjlapga Jesucristo go kjishko ga shji ie Sbörë ber wolon ame wlo. Shji wopjlú ba tjok e kjishko.

⁵⁸ Eni ga pjeyoga, pjäy wokjang, pjäy mär ber

löng Tjlapga Jesús go iyado. Miydëmi ga pak shäryëmi Tjlapga Jesús kong li tjwlo ara. E kjishko ga pjäy parkë ba kong jlökoyo iyado.

16

Dbur töng Sbö nopga kong

¹ Pjäy dbur töng, ichëmi jek Sbö nopga kong wloshko ga shäryozi, loror Jesús tjlokwo kragaga löng Galacia kjokyo kong sorë ga eni. ² Dbar sondë kjwobi go, pjäy tönshko ga pjäy kjlara kjlara dbur twë sira, jnemi wlo. Èye dbur shano ara ga dbur twe ara. Èye dbur shano sira ga dbur twe sira. Shäryozi eni, tja äärshko ga töng tjeng pjir tjän wlo. ³ Eni ga tja jek äär bomi shwoyshko ga nopga wlënomi löng li ichër jek Jerusalén kjokyo ba tjyë, ga kjibokwo twër ba kong lok, söya jek ba tjok wlo, epga è miyde Jerusalén sopgarë wlo. ⁴ Woydëmi wleni ga tja jek ba tjok bakoe.

Pablo wotjlík to kjok shto oblë

⁵ Tja wotjlík jek äär Macedonia kjokyo. E irgo ga tja jek äär bomi shwoy, bomi ik wlo. ⁶ Tja ber sök bomi tjok dbar kjwöbö dikjoyoe. Tja opshik llëm, kjok owa dbaryo li jek guing kjwe. ⁷ Tja jek bomi ik jekdo ga pjäy in dbar kop ara ga äe. Tja iche Tjlapgarë wleni ga pjäy in woydë dbar kjwöbö, jekko dö llëme. ⁸⁻⁹ Gueniyo

* 15:54 Isaías 25.8. † 15:55 Oseas 13.14.

na Éfeso kjokyo ga tja pak ara, Cristo tjlōkwo kukoba woydē ara kjīshko. Nopga ara wotjlīk owa bor kong bakoe. E kjīshko ga tja ber sōk na, āar jong judío dbar shrēzlong dbaryo kowe lok Pentecostés* lishko.

¹⁰ Timoteo āar bomi ikshko ga wlokjrozī yōtso, ber wopjlú wlo, e parkē Tjlapga Jesús kong botoya dik kjīshko.

¹¹ Bangkjrozīa. Ga brikshko ga kjimtozī, tek shäng wopjlú bor shwoy wlo. E koshēr shäng ēreshko, bi pjeyoga jēk löng ba yorkē li tjok bakoe.

¹² Bi kjlara Apolosda ichoror to jek bomi ik ba tjok lok loror, gueniyo jek woydē llēme. Gueniyo dbar tjokshko ga pjāy ĩyde kjwlē jā le.

Pablo lano pjeyoga oblē oblē kjīshko

¹³ Pjāy sjēke. Pjāy mär Jesús go jlōkoyo ĩyado. Pjāy opyos wokjang, pjāy wosonkē llēme.

¹⁴ Llēye shāryēmi dö ga oblē woydozī ara.

¹⁵ Tjlapga Jesús tjlōkwo roy loror Acaya kjokyoshko ga tjlōkwo kragaga bām go li beno Estéfanas, ba pjeyoga bakoe. Ga epga beno löng pjeyoga oblē mär Tjlapga Jesús go li kjimtē ara. E miydēmi pjlúe. E kjīshko ga rokēr bomi kong ga ¹⁶ epga kolozīa. Oblēga parkē löng baīya dik li kolozī eni bakoe.

¹⁷ Estéfanas, Fortunato, Acaico, e shrono löng bor ik bomi āska. E kjīshko ga tja wopjlúe. ¹⁸ Löng bomi

tjokshko ga pjāy dbokjrē ara ba kjīshko. Löng bor tjok kjīshko ga tja dbokjrono beno shäng wopjlú eni bakoe. Nopga eniyo, e poshrēkko.

Kjibokwo pjirzlong

¹⁹ Jesús tjlōkwo kragaga löng Asia kjokyo li, «¿Pjāy yonde?» le bomi kong.

Aquila, Priscila, pjeyoga tön löng ba ushko li, «¿Pjāy yonde?» le bomi kong wopjlú Tjlapga Jesús ko go.

²⁰ Pjeyoga uunkong löng bor tjok li, «¿Pjāy yonde?» le bomi kong bakoe.

Pjāy ēng woydē ara kar kar kuzong ga «¿Yonde?» lēmi ēng kong wopjlúe.

²¹ Tja Pablo, kjibokwo pjirzlong ēre tēr bomi kong bor orkwo om go go shara.

²² Rokēr Sbō kong ga ēye Tjlapga Jesús woydē llēm ga shdūya. ĩPja tjwe wop äe, Tjlapga!

²³ Rokēr Tjlapga Jesús kong ga ba wopjlú li kjīshko ga pjāy kjimte ara.

²⁴ Pjāy tōno beno tjeng Cristo Jesús tjok, pjāy woydēr ara uunkong. Ber eni.

* 16:8-9 Pentecostés lanyo, e tak pjang Hechos 2.1.

Segunda Carta a los Corintios Kjibokwo ëre tara Pablorë Corinto sopga kong

Kjibokwo ëre sorë

Domer shäng kjlara ko Pablo. E Sbö tjlökwo laga Jesús äska wleniyo. Domer shäng kjlara obi ko Tito. E parkë shäng Sbö tjlökwo lë Pablo tjok. Pjlara ga öör jek shäng parkë Corinto kjokyo. E irgo ga to iröng Macedonia kjokyo, Pablo sök lishko. Eshko ga llëbo owa shärye Jesús tjlökwo kfragaga löng Corinto kjokyorë li roy lara ba kong pjire. Eni ga kjibokwo ëre tara Pablorë ba kong, llëbo llë llgweya wlo.

Corinto kjokyo ga no kjone kjone tjwe tön Jesús tjlökwo kfragaga li tjok, ga tjlë lok ga «Tja Sbö tjlökwo roy laga Jesús äska» le, miga jyö erä. Epga opyono tjwlo ara Pablo kjinmo, ga Pablo läywara lok owa bakoe. Eni ga Jesús tjlökwo kfragaga li jyäpgwara lok ara. E kjïshko ga kjibokwo ëre go ga llëbo jyä tara Pablorë nopga eniyo li kjïshko. Jesús tjlökwo kfragaga li poshduna, wlona wopjlu go, epga jëk ba jyäpgwagaga owa li tjok llëm wlo.

Dënashko ga Jesús tjlökwo kfragaga löng eshko li kong dbur rokara Pablorë, Jesús tjlökwo kfragaga löng Jerusalén kjokyo li kjimtoklo.

Gueniyo ba jyäpgwagaga li tjlëno ga dbur li woyde Pablorë ba kong om go lara, miga jyö erä. Eni ga Pablo wotjlik jek eshko wop äe le, ga kjibokwo ëre go ga epga ichara dbur töng jek obi, söya jek Jerusalén kjokyo wlo.

¹ Kjibokwo ëre taga tja Pablorë, bi kjlara Timoteo tjok. Tja kjrara Sbörë beno ba tjlökwo roy laga Cristo Jesús äska.

Sbö tjlökwo kfragaga löng Corinto kjokyo, löng Acaya kjokyo, kjibokwo ëre ichërwa jek bomi kong.

² Rokërwa bi Data Sbö kong, bi Tjlapga Jesucristo kong ga ba wopjlu li kjïshko ga pjäy kjimtelok ara, pjäy ie ber löng wlëp bakoe.

Shji kjimte Sbörë, shji wosonkë llëm wlo

³ Sbö, bi Tjlapga Jesucristo Data li poshrëy ara. Shji songe laga li e. Bi kjimtaga li e bakoe.

⁴ Llëbo wen borwa kong owashko ga tjawa kjimte, tjawa wosonkë llëm wlo. Tjawa kjimtara eni kjïshko ga llëbo wen oblë kong owashko ga kjimtërwa eni bako, wosonkë llëm wlo.

⁵ Llëbo weno Cristo kong owa li wen borwa kong ara eni bakoe. Gueniyo tjawa kjimte ara bako, tjawa wosonkë llëm wlo.

⁶ Tjawa löng song ëreshko, pjäy kjimtërwa ga pjlú wlo, pjäy där wlo. Ga tjawa kjimte Sbörë, tjawa wosonkë llëm wlo. Eni ga pjäy kjimtërwa ga pjlú, pjäy wosonkë llëm wlo bakoe.

Eni ga llëbo wen bomi kong owashko ga kumi kjang ga pjlúe. ⁷ Miydërwa ga llëbo weno borwa kong owa li weno bomi kong eni bakoe. Ga pjây kjimte Sbörë, tjawa kjimtara sorë ga eni. Eni ga miydërwa ga pjây ber löng wopjlúe.

⁸ Pjeyoga, woydërwa ga tjawa öör löng song Asia kjokyo sorë li miydëmi löng pjlúe. Llëbo shäryaraba borwa kong owa ara anmoyö, kurwa mae. Tjawa wotjlino ga tjawa där ber löng së ame lororwa. ⁹ Tjawa zrökoba lororwa eni. Shäryono eni, tjawa opping mär om go ame wlo, tjawa mär ber löng Sbö go shara wlo. Shinmoga woshraga li e. ¹⁰ Eshko ga tjawa zrökoba lërwa löngshko ga tjawa döra Sbörë. Eni ga tjawa beno löng mär ba go. Miydërwa ga e ber borwa döga iyado. ¹¹ Rokërwa bomi kong ga pjây syöshtë Sbö kong borwa kjishko, tjawa kjimtëmi wlo. Eni ga Sbö wopjlú li kjishko ga tjawa kjimte, nopga ara syöshtono sorë li eni. Eshko ga nopga syöshtono ara li ber löng wopjlú ba tjok, borwa kjishko.

Llëbo shärye Pablorë lara li shäryara llëme

¹² Miydërwa ga tjawa jëktong pjlo bek nopga uunkong tjok, bomi tjok bakoe. Tjawa krë ara wopjlú e kjishko. Tjawa kjimtara Sbörë, ga tjawa tjlëno bek iyado, llëye jnenorwa ë kong llëme. Tjawa mär löng kjok

miydë kjok ëre kjing go li go llëm, tjawa mär löng Sbö wopjlú li go. ¹³⁻¹⁴ Kjibokwo tërwa bomi kong wëlä, llë loklo miydëmi pjlú wlo. Eerishko ga tjawa sorë miydëmi sira erä, gueniyo woydërwa ga llono ga tjawa sorë miydëmi pjire. Eni ga Tjlapga Jesucristo tjwe iröng obishko ga pjây krë borwa kjishko ga pjlú, tjawa krë bomi kjishko sorë ga eni.

¹⁵ Miydër ga pjây löng wopjlú bor tjok lër. E kjishko ga tja jek äär bomi ik pjloglo pjök loror, pjây ber wopjlú wlo. ¹⁶ Tja jek Macedonia kjokyoshko ga pjây ñn äär loror. Ga tja tek iröngshko ga pjây ñn obi loror. E irgo ga tja wotjlino ga tja kjimtëmi jek Judea kjokyo wlo bakoe loror. ¹⁷ Gueniyo shäryoror eni llëme. ¿Eni ga pjây wotjlik ga shäryër eni lororshko ga woyotjlinor yötso llëme lëmire? Nopga kjok ëre so, «Tja llëbo shäryë» le oblë kong, gueniyo wotjlik ba pjlúshko ga shärye eni llëme. ¿Pjây wotjlik ga tja eni lëmire? ¹⁸⁻¹⁹ Llëye lara Sbörë li shärye eni iyado. Miydëmi ga e jlöe. Ga tjawa omshäryë eni bakoe. Era jlö eni bakoe. Tja, Silvano, Timoteo, Sbö Wa Jesucristo li roy lororwa bomi kong, ga era, llëye lara li shärye eni iyado. E kjishko ga «Shäryërwa» lororwashko ga shäryërwa eni. ²⁰ Llëbo lara Sbörë bi kong jlökoyo kës li beno shäryaga Cristorë. E kjishko ga shji tönshko ga

«Llëbo lara li shäryara eni» lëy, Sbö poshrëy wlo. ²¹ Shji tōno beno tjeng Cristo tjok, ga rayëy llëm li, e laga Sbörë. Shji iara beno tjeng dboy ba kong. ²² Ba Sëya ichara bi go, ber kësbang bi tjok wlo. Shji jyā tara eni, shji baiya li miydëy e go wlo. Ga miydëy e go ga llono ga llëbo pjlú twe bi kong lara kës li twe bi kong eni bakoe.

²³ Tja jek bomi shwoy Corinto kjokyo loror. Gueniyo tja to jek llëm, pjāy wlon ara anmoyō llëm wlo. Miyde Sbörë pjir ga eni. Rokër ba kong ga llëbo lër li eni llëm ga tja shdüya. ²⁴ Pjāy mär Cristo go sorë li laga tjawarë, e lorwarë llëme. Miydërwa ga pjāy mär löng ba go jlökoyo. Tjawa bomi kjimtaga erö, pjāy löng wopjlú wlo.

2

¹ Miydoror ga pjāy ïn öör kjwe ga pjāy ioror beno löng woydëe. Ga shäryër bomi kong eni ame loror. Tja jek bomi shwoy llëm e kjishko. ² ¿Pjāy ioror beno woydë kjwe ga tja iaga ërë ber shäng wopjlú obi? Pjāy ioror beno tjeng woydë li eröe. ³ Pjāy ïn jek äärshko ga woydër ga tja iëmi ber shäng wopjlúe. Eshko ga miydër ga pjāy löng wopjlú bor wopjlú li kjishko bakoe. Gueniyo pjāy ïn äär ga tja iëmi woydë li woydoror eni llëme. Kjibokwo toror bomi kong eni e kjishko. ⁴ Miydoror pjlú ga kjibokwo li lëmishko ga pjāy ber löng woydëe. E kjishko ga tërshko

ga tja woydë, tja wosong, tja slar ëë bako, pjāy iër ber löng woydë li woydoror llëm kjishko. Gueniyo toror eni, pjāy woydër ara li miydëmi e go wlo.

Ëye llëbo owa shäryono bi kong ga woyde ga owa li iëy ber tjwlō llëme

⁵ No shäng kjlara, tja iara woydë sira. Gueniyo pjāy uunkong iara woydë sira bakoe. «Sira» lër, ber ba kong kjang anmoyō llëm wlo. ⁶ Pjāy ara omshduno. Erö ga bue, shdüy ame. ⁷ Eerishko ga owa shäryara li iozī ber tjwlō ame, woyojezīa. Eni ga ber shäng woydë ara anmoyō, llëbo owa shäryara li kjishko llëme. ⁸ Rokër bomi kong ga woydëmi ara li pizī ba kong obi.

⁹ Kjibokwo toror bomi kong eni, pjāy tjlin wlo, tja kolëmi äär jong ba dbo gore miydër wlo. ¹⁰ Ëye llëbo owa shäryono ga owa li ioromi beno tjwlō llëmshko ga bor kong ga beno eni bakoe. Ga ïnor ga llëbo li owa jlökoyo, ga ioror beno tjwlō llëmshko ga shäryoror Cristo bokso bomi kjishko, ¹¹ shji jyāpgwe Ärë llëm wlo. Llëbo owa shärye woydë bi tjok li miydëy tjän.

Cristo tjlökwo roy pjlú lagaga

¹² Tja jek öötong shäng Troas kjokyo, Cristo roy pjlú lëshko ga nopga löng eshko li iara Tjlapga Jesúsde tjlökwo li kuk woydë ara. ¹³ Eni ëmdë ga tja shäng wlëp llëm, bor

kjlara Tito shäng eshko llëm kjishko. E kjishko ga epga rayoror beno löng eshko, ga tja to jek Macedonia kjokyo ba wlëk shara.

¹⁴ Ængkjwaga kägäyo, ba moskwoga zana pjirshko ga ba ængkjwagaga li töya uunkong, ga söya jek ba irgo, oblë zana li shrëya lok wlo. Shjira söya Cristorë kjone pogo, ba tjlökwö roy pjlú lë oba kong, llëbo owa li zäy pjir wlo wleni. Ba tjlökwö roy pjlú li, e Sbö kong llëbo lö pjlëblë wleni. Tja wopjlú Sbö tjok e kjishko. ¹⁵ Llëbo lö pjlëblë sukoba Sbö kongshko ga ba lö li dbo ara. Tjlökwö roy pjlú li lëy oba kongshko ga shdär kjone pogo, llëbo lö dbo ara wleni. Sbö kong ga shji llëbo lö pjlëblë wleni. Ga nopga där wlo li, nopga pjir wlo li, lö ère kuya lok wëlle. ¹⁶ Nopga pjir wlo löng li kong ga lö owa wleni, e ba zrökklo kjishko. Nopga där wlo löng li kong ga lö pjlëblë wleni, e ba dökklo ber löng së wlo kjishko. Æye dbo ara, kjok miydë ara, pak ère shäryë pjlú wlo llëme. ¹⁷ Nopga ara to löng tjlökwö li lë, dbur shak e go wlo. Tjawa omshäryë eni llëme. Tjawa Cristo parkaga kjishko ga tjawa ichara Sbörë pak ère shäryë Cristo dbo go, ga tjawa ïya sök ïyado. E kjishko ga tjawa tjlä beke.

3

*Tjlökwö twara Sbörë
tjaglën, beno ïyado wlo*

¹ Tjawa tjlä eni, tjawa krë e go wlo llëme. No kjone kjone to löng tjlökwö roy lëshko ga kjibokwo söya tjeng ba tjok, jyä tara oblërë ba kong, ga äär kjone pogoshko ga pïya nopga kong, epga parkë pjlúe miyde lok e go wlo. ¿Woydëmi ga kjibokwo eniyo pinwa bomi kongdo? ¿Pjäy wotjlik ga woydërwa ga kjibokwo eniyo twëmi borwa kong lëmiro? ² Eni llëme. Pjäy om go beno borwa kong, so kjibokwo eniyo kjoyoe. Æye tjawa parkë sorë li miydë woydë ga pjäy jëk löng sorë li ïga wëlle. Ga pjäy woyotjlinwa ïyado. ³ Æye kjibokwo të woydë ga jyä te ba shtikklo go kjibokwo go, llëm ga jyä te ak kjwangyo go. Pjäy kjimtara Cristorë ara borwa kjishko li miydëba wlo ga pjäy iara beno so kjibokwo eniyo kjoyoe. Gueniyo jyä li tara ba shtikklo go llëm, tara ak kjwangyo go llëm bakoe. Pjäy kjlopswara Sbö Sök ïyado Sëya lirë beno oblë, pjäy kjimtara li miydëba e go wlo. Jyä tara wleni lërwa li e.

⁴ Lërwa eni Sbö bokso ga pjlú, tjawa mär löng Cristo go kjishko. ⁵ Pak ère shäryërwa tjawarë om go ga äe. Kjok miydë twaga Sbörë borwa kong kjishko ga shäryërwa ga pjlúe. ⁶ Tjawa iara Sbörë beno löng tjlökwö twara tjaglën, beno ïyado wlo li laga ba Sëya go, kjok llgwekklo go llëm, ga tjawa iara beno löng ba shäryë pjlúe. Kjok llgwekklo li, shji shdüya, shji ber löng zrökko wlo. Gueniyo Sbö

Sëyara, shji ie ber löng së ÿyado.

⁷ Kjuk llgwekklo tara Sbörë ak kjwangyo go li, shji shdüya, shji ber löng zrökko wlo erä. Eni ëmdë ga twara Moisés kongshko ga Moisés bokkwo kälä dbo ara, ga ba bokkwo li ÿya Israel tjëyogarë ga äe. E irgo ga kälä dbo ara li jenoe. ⁸ Gueniyo tjlökwö lara jlökoyo tjaqlën ba Sëya go li, era tjwlö ara anmoyö. ⁹ Llëbo, shji shdüya, shji ber löng zrökko wlo li, e tjwlö ara. Gueniyo llëbo, shji ie ber pjlo bek Sbö bokso wlo li, era tjwlö ara anmoyö. ¹⁰ Ga llëbo oblë äär tjwlö ara eni llëme. Eni ga tjwlö ara anmoyö kjïshko ga llëbo tjwlö ara dënashko li beno tjwlö llëm wleni. ¹¹ Llëbo twara dënashko li tjwlö ara, e pjir wlo gueniyo. Eni ga llëbo twara pjir llëm wlo li, era tjwlö ara anmoyö.

¹² Tjlökwo tjaqlën li kjïshko ga lërwa ga llëye bangkjrërwa llëme. ¹³ Dënashko ga Moisés tjlä Israel tjëyoga kongshko ga bokkwo kjinyë shwong go, ba bokkwo kälä dbo ara jer jek li ÿya lok llëm wlo. Tjawa omshäryë eni llëme. ¹⁴ Dënashko ga epga iara Sbörë beno löng kjok llgwekklo li kuk woydë llëme. Eerishko ga llë loklo miyde lok llëm obi, löng bokkwo kjingak pjir wleni. Ga ber lön bokkwo kjingoklo li kjak llëm wleni obi, kjaga Cristorë erö kjïshko. ¹⁵ Eerishko ga kjok llgwekklo li lëba ba kongshko ga löng bokkwo kjingak pjir wleni

obi, woyotjlïya lok yötso ga äe. ¹⁶ Gueniyo ëye mär Tjlapga Jesús go ga bokkwo kjingak pjir wleni li, e där ber ÿga wëlä wleni shara. ¹⁷ Tjlapga li, Sbö Sëya, e kjarasoe. Sbö Sëya, e bi döga. ¹⁸ Eni ga shji beno löng bokkwo kjingak wleni ame. Ga dbar kjwobi go ga shji kjlopswe Tjlapga Sëyarë shäng, shji jëk ber löng Tjlapga Jesús ï dik wlo. Eni ga shji ikoba ga Tjlapga li sorë, e miydëba bi go.

4

Tjawa tjwlö ara llëm, tjlökwö lira tjwlö ara

¹ Tjawa kjimtara Sbörë ara kjïshko ga pak ëre twara borwa kong, shäryërwa wlo. E kjïshko ga tjawa wosonkë llëme. ² Llëye owa shäryak lütshko, lökyo buk wleniyo li shäryërwa llëme. Eye jyäpgwërwa llëm, Sbö tjlökwö roy lërwa bek, kukoba wëlä wlo erä. Shäryërwa löng eni, tjawa ikobashko ga llëbo owa shäryororwa lëba Sbö kong ga ä wlo. ³ Tjlökwo roy pjlu li lërwa löng li ber ë kong wëlä llëm wleni ga epga löng pjir wlo kjïshko. ⁴ Cristo, e so Sbö kjoyo, e dbo kälä ara bakoe. E sorë miydëy ba roy pjlu li go. Eni ga ba roy pjlu li, e iök shjiy pjang kjok ro si roy wleni. Gueniyo nopga pjir wlo li bokkwo kjingara kjok ëre so sbö lirë, Cristo roy pjlu li kuya lok wëlä llëm wlo. ⁵ Tjawa om go li roy lorwarë llëme. Jesucristo, e

nopga uunkong Tjlapga lërwa bomi kong. Tjawa lōng parkë bomi kong ba kjīshko erä. ⁶ Kjuk shäryara Sbörëshko ga iök ichara wen shjiy kjok ro sī roshko. Ga iök ichara wen shjiy bi pjlúshko eni wleni bako, Sbö dbo kälä ara li sorë miydëy Cristo go wlo.

⁷ Klung sbi buk kjwara tjwlö ara llëm, roshko llëbo tjwlö ara. Tjawa so e kjoyoe. Tjawa tjwlö ara llëm, tjlökwo twara Sbörë borwa kong lërwa wlo li, era tjwlö ara. Llëye shäryërwa lōng borwa dbo om go li go llëm, shäryërwa dbo twe Sbörë borwa kong li go erä. ⁸ Llëbo wen borwa kong owa ara, gueniyo tjawa to ber lōng e tjok lorwarë llëme. Llëye shäryërwa miydërwa llëm, gueniyo tjawa wosonkë llëme. ⁹ Tjawa wloyoga ara, gueniyo tjawa yorkaga tjok. Tjawa shdungoba ara, gueniyo tjawa pjikoba llëme. ¹⁰⁻¹¹ Dbar kjwobi go ga tjawa opyë ber zrökoba wlo, Jesús ī dik, miydëba e go wlo ga borwa kjimtaga ber lōng së wlo li e. ¹² Tjawa zrökoba woydëshko ga tjawa parkë, pjäy ber lōng së İyado wlo.

¹³ Sbö tjlökwo tak pjang eni: «Tja mär Sbö go kjīshko ga tja tjläno.»* Ga tjlökwo lërwa, tjawa mär ba go kjīshko eni bakoe. ¹⁴ Miydërwa ga Tjlapga Jesús woshrrara Sbörë irōng obi. Ga llono ga tjawa woshre irōng obi bomi tjok eni bakoe. Eshko ga shji

uunkong söya äär ber lōng ba tjok. ¹⁵ Llëbo uunkong ère shäryë, ber pjlú bomi kong wlo, Sbö wopjlú li kjīshko ga nopga kjimte jek këgong këgong wlo bakoe. Eni ga epga ber lōng wopjlú Sbö tjok, ga Sbö ie lok ber kësbang, tjwlö ara bakoe.

¹⁶ E kjīshko ga tjawa wosonkë llëme. Dbar kjwobi go ga borwa doyo ère dbo lon sira sira, gueniyo borwa wotjlik lira dbokjrë jek këgong këgong. ¹⁷ Llëbo wen borwa kong owa eerishko li pjir. Borwa kong ga e kjang llëm, tjwlö ara llëm bakoe. Llono ga llëbo tjeng kës ère kjīshko ga tjawa kong llëbo twe Sbörë. Era pjir llëm, ga tjwlö ara, llëbo wen borwa kong eerishko li kjinmo anmoyö. ¹⁸ Llëbo İgöy wëlä li pjir, gueniyo llëbo İgöy llëm lira pjir llëme. E kjīshko ga llëbo İgöy wëlä li woyotjlinwa llëm, llëbo İgöy llëm li woyotjlinwarë döe.

5

Bi doyo tjaglën

¹ Bi doyo ère so ukwang kjoyo, e ber İyado wlo llëm kjīshko. Shji wolonoshko ga äska doyo twe Sbörë bi kong oblë kjok dogo. Era pjir llëm, shäryaga norë llëm bakoe. ² Shji lōng së obishko ga woydëy ga bi doyo tjaglën li twe bi kong jekdo. ³ Doyo tjaglën li twe bi kongshko ga shji doyo tjok, shji ber lōng shwong dret

* 4:13 Salmo 116.10.

wleni llëme. ⁴ Shji lōng bi doyo ëre go obishko ga shji lōng song ÿyado. Gueniyo bi doyo pjir wleniyo ëre rayëy woydë dö llëm, äska woydëy oblë, pjir llëm wleniyo. ⁵ Shji poshäryara Sbörë, doyo tjaqlën ber bi kong pjlú wlo. Ga ba Sëya twara bi kong. Miydëy e go ga llono ga bi doyo tjaqlën li twe bi kong eni bakoe.

⁶ Miydëy pjlú e go ga llono ga shji äär ber lōng Tjlapga Jesús tjok kjok dogo, shji lōng bi doyo ëre go obishko ga shji äätë lōng ba tjok eshko llëm obi gueniyo. ⁷ Shji mär lōng ba go, llëbo ïgöy wëlä li go llëme. ⁸ Shji lōng wopjlú ba koshë. Shji wolon, shji to ber lōng ba tjok ÿyado wlo dey. ⁹ Gueniyo shji lōng së obire, de shji wolonde, shji drön ara, llëbo woyde Tjlapga lirë shäryëy wlo li, e shäryë, e ber shäng wopjlú bi tjok wlo. ¹⁰ Llono ga shji uunkong roke Cristorë äär lōng ba zlong bäng, ga shji jëktong kjok ëre kjing go sorë li llgweya. Eshko ga shji kjlara kjlara potjwlëya, llëbo shäryoroy pjlúre, de oware li kjishko.

Shji iara Sbörë beno lōng wläp ba tjok

¹¹ E kjishko ga Tjlapga Jesús bangkjrërwa ara. Eni kuzong ga tjawa parkë ara, ba tjlökwö kjrëba wlo. Tjawa sorë miyde Sbörë pjlúe. Woydërwa ga tjawa sorë miydëmi bakoe. ¹² Lërwa bomi kong eni jek obi, pjäy ber lōng wopjlú borwa tjok wlo llëme. Lërwa

bomi kong, tjawa läywe nopga krë ä wleniyo lirë owashko ga dboryëmi ga pjlú wlo. Epga krë ara, llëbo ïgöy wëlä li kjishko, gueniyo wotjlik lok owa ba pjlúshko.

¹³ Pjäy wotjlik ga tjawa skwë wleni lëmi ga e Sbö kjishko. Pjäy wotjlik ga tjawa wotjlik pjlúe lëmi ga e bomi kjishko. ¹⁴ Tjawa parkë eni kjluwe, miydërwa ga shji woydara Cristorë ara kjishko. Miydërwa ga e wolono nopga uunkong kjishko. Eni ga nopga uunkong li wolono ba tjok wleni. ¹⁵ E wolono nopga uunkong kjishko, ëye lōng së ga llëbo shärye Cristo kong wlo, llëbo shärye ba kong om go wlo llëme. E wolono ba kjishko, ga woshrara Sbörë iröng obi.

¹⁶ E kjishko ga tjawa oblë woyotjlik, nopga Sbö miydë llëm wleniyo omwoyotjlik dik llëme. Dënashko ga Cristo woyotjlínorwa baïya dik. Eerishko ga woyotjlínwa eni ame. ¹⁷ E kjishko ga ëye tōno beno tjeng Cristo tjok ga kjlopswara Sbörë beno lōng tjaqlën wleni. Wotjlik lōng dënashko sorë li, e pjitonge. ¹⁸ Llëbo uunkong ëre shäryaga Sbörë. Shji iara beno lōng wläp ba tjok Cristo kjishko, ga tjawa ichara beno lōng ba roy shdök oblë kong, tjlökwö kjre lok wlo, ber lōng wläp ba tjok bako wlo. ¹⁹ Cristo ichara Sbörë wolon, owa pjang nopga Sbö miydë llëm wleniyo go li löya ber dret

wlo, epga ber löng wlëp Sbö tjok wlo. Ga tjawa iara beno löng tjlökwo ëre roy shdöga
 20 Cristo äska. Tjlökwo lërwa ë kongshko ga laga Sbörë om go wleni. Eni ga rokërwa bomi kong Cristo ko go ga pjây ber löng wlëp Sbö tjok. 21 Cristo llëbo owa shäryono llëme. Gueniyo ichara Sbörë wolon, owa shäryoroy li potjwlëk e go wlo, shji ie ber pjlo bek ba bokso wlo.

6

1 Tjawa parkë löng Sbö kong kuzong ga rokërwa bomi kong ga pjây kjimtara Sbörë ba wopjlú kjishko li iëmi ber tjwlö llëm wleni llëme. 2 Sbö tjlökwo tak pjang li goshko ga Sbö tjlëno eni:

«Bomi kjimtozlong dbaryo li öötongshko ga pjây kuror.

Bomi dözlong dbaryo li öötongshko ga pjây kjimtoror.»*

¡Bi kjimtozlong dbaryo le li eeri! ¡Bi dözlong dbaryo le li eeri bakoe!

Llëbo weno Pablo kong owa ara

3 Llëbo shäryërwa kës li shäryërwa, ikoba ga pjlú wlo, tjlökwo lërwa löng li owa lëba llëm wlo, tjawa parkë Sbö kong li owa lëba llëm wlo bakoe. 4 Tjawa drön parkë pjlú Sbö kong, tjawa ikoba ga pjlú wlo. Llëbo wen borwa kong owa ara ga kurwa kjinge. 5 Olö ga tjawa shpokoba, tjawa ichëba ber

löng kjërshko, oba ara iirkë borwa kong, tjawa zrökoba woydë bakoe. Tjawa parkë kjang, tjawa pë llëm, tjawa pjli kuk ara bakoe. 6 E wopro ga llëbo owa shäryërwa llëm, tjlökwo lërwa löng li llë loklo miydërwa pjlú, tjawa iirkë maling llëm, tjawa wopjlú oblë tjok iyado, tjawa go Sbö Sëya, oblë woydërwa ara jlökoyo, 7 tjawa tjlë bek, tjawa kong dbo twe Sbörë, tjawa jëk löng pjlo bek iyado, tjawa opwlikë bakoe. 8 Olö ga tjawa bangkjrëba, olö ga tjawa bangkjrëba llëme. Tjawa läywëba pjlú, tjawa läywëba owa bakoe. Tjlökwo bek lororwa ëmdë ga tjawa jyö äe lëba. 9 Tjawa miydëba löng pjlú ëmdë ga tjawa ëlëba. Tjawa wolon to wleni ëmdë ga tjawa löng së obi. Tjawa shpokoba ara ëmdë ga tjawa zröydëba llëm obi. 10 Tjawa löng song kjoyo ëmdë ga tjawa löng wopjlú. Tjawa llëye llëm ëmdë ga oblë kjimtërwa ara, tjlökwo lërwa löng li go. Tjawa llëye llëm kjoyo ëmdë ga llëbo tjwlö ara tjeng kës li tjeng borwa tjok.

11 Pjeyoga Corinto so, tjawa tjlëno bomi kong jlökoyo. Pjây woydërwa ara. 12 Pjây woydërwa pjlú iyado, gueniyo tjawa woydëmi löng llëm wleni. 13 Pjây woydororwa ara kuzong ga tjawa kar woydozĩ eni bakoe. Tja tjlë shäng bomi tjok, pjây bor wapga wleni.

* 6:2 Isaías 49.8.

*Shji jëk Sbö tjlökwo kjr-
gaga llëm wleniyo tjok llëme*

14 Shji jëk Sbö tjlökwo kjr-
gaga llëm wleniyo tjok
llëme. ¿Llëbo pjlú shäryaga,
llëbo owa shäryaga, e jëk ëng
tjok pjlú sorë? ¿No jëk kjok
shjiy roy, no jëk kjok ro
sĩ roy, e jëk ëng tjok sorë?

15 ¿Cristo, Ä, e wotjlik kjrinaso
sorë? ¿Sbö tjlökwo kjr-
gaga llëm, e jëk ëng
tjok pjlú sorë? 16 Sbö, sböp-
ga jyäglo, e poshrëkoba shtoyo
kjrinaso ga äe. Shji Sbö Sök
ÿyado li u wleni. Sbö tjlökwo
tak pjang li goshko ga Sbö
tjlëno eni:

«Tja ber shäng ba tjok,
ga tja jëk shäng ba tjok
bakoe.

Tja ber ba Sbö,
ga epga ber bor nopga
bakoe.»†

17 «“E kjishko ga pjäy ber löng
ba tjok ame,
pjäy opkjos löng dboshko
dey.

Llëbo porwako llëm wleniyo
porwëmi llëm,
enira pjäy wlokrër” le
Tjlapga Sbörë eni.»‡

18 «Tjlapga, llëye shärye
woydë li shärye ga
pjlúe. E tjlä ga
“Tja ber bomi data,
ga pjäy ber bor wapga”
le.»§

7

1 Pjeyoga, tjlökwo ëre iara
Sbörë beno bi kong. E kjishko
ga llëbo owa shäryëy löng

kës li rayëy pjire. Llëbo owa
shäryëy bi doyo go ame,
shji wotjlik owa ame bakoe.
Sbö bangkjrëy ara kjishko ga
woyde ga shji jëk löng pjlö bek
jläkoyo.

*Pablo wopjlú, Sbö tjlökwo
kjr-
gaga löng Corinto kjokyo
li kjishko*

2 Tjawa woydozã. Tjawa
wotjlinno owa ë kong llëm,
llëbo owa shäryororwa ë kong
llëm, ëye jyäp-
gwororwa llëm
bakoe. 3 Lër bomi kong eni,
bomi wlongglo wlo llëme.
Tjawa löng sere, de tjawa
wolonore, pjäy woyotjlinwa
ÿyado, e loror bomi kong
pjir tjän. 4 Tja tjlä bomi kong
jläkoyo. Tja wopjlú bomi tjok.
Tja dbokjrë ara bomi kjishko.
Tjawa löng song ëmdë ga tja
shäng wopjlú anmoyö.

5 Tjawa shrono löng
Macedonia kjokyo ga tjawa
woshtono llëm, llëbo weno
borwa kong owa ara
kjishko. Llëbo shäryara borwa
wloyogarë borwa kong owa,
tjawa woydono ara borwa
pjlúshko bakoe. 6 Gueniyo
shji löng wosongshko ga shji
kong dbo twe Sbörë. Ga tjawa
kjimtara eni, Tito ichara
borwa shwoy, tjawa ber löng
wosong ame wlo. 7 Shrono
kjishko ga tjawa beno löng
wopjlúe. Ga shäng bomi
tjokshko ga e kjimtoromi ara
li roy kurorwa, ga tjawa beno
löng wopjlú anmoyö e kjishko.
Tjläno borwa kong ga tjawa
ÿmi woydë, ga pjäy löng woydë

† 6:16 Levítico 26.12, Jeremías 32.38, Ezequiel 37.27. ‡ 6:17 Isaías 52.11;

Ezequiel 20.34, 41. § 6:18 2 Samuel 7.14.

ara ñyado bor kjĩshko le. E kjĩshko ga tja beno wopjłú jek kėgong.

8-9 Kjibokwo ichoror jek bomi kong dėnashkoshko ga pjāy ioror beno lōng woydė ara e go. E kjĩshko ga tja woydono ara bakoe. Gueniyo pjāy woydė ara eshko li kjĩshko ga llėbo owa shāryėmi lōng li, e owa jlōe loromi, ga rayoromi pjir, woydara Sbōrė sorė li eni. Eni ga e beno bomi kong owa llėme. E kjĩshko ga eerishko ga tja woydė ame, tja wopjłú shara. 10 Shji llėbo owa shāryonoshko ga woyde ga shji ie Sbōrė ber lōng woydė ara ba kjĩshko. Eni ga llėbo owa shāryėy lōng li, e owa jlōe lėy, ga rayėy. Shāryoroy eni ga owa pjang bi go li lōya Sbōrė ber drete. Shji dōya llėbo owa shāryėy lōng li dbo dorko dwayo eni. Gueniyo nopga Sbō miydė llēm wleniyo woydė li, e llėno llėme. Llėye shārye ba kong pjlú llēm, epga wolon erā.

11 Pjāy iara Sbōrė beno lōng woydė ara li kjĩshko ga llėbo weno bomi kong pjlú oblė oblėe. Pjāy beno lōng wotjlik beke. Pjāy jėk pjlo bek li pimi woydė ara Sbō kong. Llėbo owa li kjĩshko ga pjāy iirkono ara, Sbō bangkjrromi ara bakoe. Ilgwemi ber bėy wlo loromi. Llėbo tjeng kės ěre kjĩshko ga ĩn ga pjāy llėbo owa shāryono llėme. 12 Pjāy kjlara llėbo shāryono oblė kong owa. Kjibokwo toror bomi kongshko ga toror shāng llėbo owa shāryaga li wlongglo

dō llēm, oblė li kjimtoklo dō llēm bakoe. Toror bomi kong, tjawa woyotjłimi ara li miydėmi pjlú Sbō bokso wlo. 13 Llėbo uunkong shāryak beno pjlú kuzong ga tjawa dbokjrono ara.

Ga Tito kjimtoromi ara, ga beno wopjłue. E kjĩshko ga tjawa dbokjrono jek kėgong. 14 Dėnashko ga tjłokwo loror bomi kong kės li, e jlōe. Ga Tito jekdė bomi ĩk llēm obishko ga tja krono ara ba kong bomi kjĩshko, ga ĩna öör ga eni jlō bakoe. Tja beno wopjłú e kjĩshko. 15 Tito öötong bomi shwoy ga wlokjrromi pjlú, bangkjrromi ara. Eshko ga llėbo lara bomi kong dō li koloromi pjire. E kjĩshko ga llėbo tjeng kės ěre woyotjłiya ga pjāy woyde jek kėgong. 16 Miydėr ga llėbo pjlú li shāryomirė. Tja wopjłú e kjĩshko.

8

Shji llėbo twė oblė kong

1 Pjeyoga, Sbō wopjłú li kjĩshko ga ba tjłokwo kjrագaga lōng Macedonia kjokyo li kjimtara ara. Lėrwa woydė bomi kong, miydėmi wlo. 2 Llėbo weno ba kong owa anmoyō ěmdė ga lōng wopjłú ñyado. Lōng llėye llēm ěmdė ga llėbo twara lok Sbō tjłokwo kjrագaga oblė kong ara, lōng llėbo ara wleni. 3 Miydėr pjlú ga llėbo twara lok ara eni, woydara eni kjĩshko. Ga llėbo twe ga pjlú li twara pjir, ga twara e kjingsho bakoe. 4 Rokara borwa kong jlōkoyo

ga epga ichërwa llëbo twë Sbö tjlökwo kragaga löng Jerusalén kjokyo li kong. Ba kong lok ga llëbo twe oblë kong li, e tjlwō ara. ⁵ Bäm go ga wotjlik lok llëye woyde Tjlapgarë shärye wlo li, e shäryë le. Ga llëye lororwa ba kong shärye wlo li, e shäryara lok eni, woydara Sbörë sorë li eni. Llëbo shärye ara eni lororwa llëme.

⁶ Dënashko ga pjây ichara Titorë dbur töng, iche oblë kong wlo. E kjishko ga Tito ichororwa jek bomi shwoy, pjây kjimte llëbo pjlú shäryoromi sira dënashko li shäryë äär jong ba dbo go wlo. ⁷ Pjây llëbo kës li shäryë pjlú anmoyō. Pjây mär Sbö go pjlú, Sbö tjlökwo roy lëmi pjlú, pjây kjok miydë ara, oblë kjimtëmi woydë jlökoyo bakoe. Eni ga llëbo twozï oblë kong pjlú eni bakoe.

⁸ Shäryozï eni lotë bomi kong llëme. Sbö tjlökwo kragaga oblë omshäryono sorë li lotë bomi kong, oblë woydëmi jlökoyo baïya dik wlo. ⁹ Miydëmi pjlú ga Tjlapga Jesucristo wopjlú li kjishko ga llëbo uunkong baïya ëmdë ga e rayara beno, opyono beno shäng song bomi kjishko, pjây ber löng llëbo ara ba kjishko wlo.

¹⁰ Eeri ga öötong lu pjlara ga nopga wotjlino llëbo twë oblë kong bäm go li pjây, ga llëbo tworomi eni eshko. E kjishko ga llëbo shäryëmi obi ga pjlú lër bomi kong. ¹¹ Eshko ga

llëbo woyotjlïnomi, shäryoromi löng wopjlúe. Eerishko ga shäryozï eni äär jong ba dbo go bakoe. Pjây kjlara kjlara, llëbo twozï, äär bue kjone ga eshko. ¹² Ëye llëbo twë woydë oblë kong ga Sbö wopjlú ba tjok, llëbo twe ga bue li sira dö gueniyo. Shji iche Sbörë llëbo bishïya llëm li twë oblë kong llëme.

¹³⁻¹⁴ Pjây ichër shäng llëbo twë oblë kong, pjây ber löng song guing llëme. Eerishko ga pjây llëbo ara kjishko ga epga kjimtëmi ga pjlúe. Llono ga pjây llëye dret ga pjây kjimte lok ga pjlú, eshko ga epga llëbo ara kjishko. Eni ga uunkong llëbo tjok iyado, ¹⁵ tak pjang Sbö tjlökwo go sorë li eni. Tjlë ga

«Ëye dli töno bayo ara ga e beno obi llëm,
ëye omtöno chira ga e beno bek bakoe.»*

Tito ichara to jek Corinto kjokyo, pjeyoga do pjök tjok

¹⁶ Tito iara Sbörë bomi woyotjlik ara, botoya dik. Tja wopjlú Sbö tjok e kjishko. ¹⁷ Ichorwarë jek bomi ik llëm obishko ga jek woydë bomi ik le shäng tjän. Eni ga ichororwashko ga jölo le shäng wopjlúe. ¹⁸ Bi kjlara ichërwa jek ba tjok, bomi ik. Era parkë Sbö kong pjlúe. E kjishko ga Sbö tjlökwo kragaga löng kës li wopjlú ba tjok. ¹⁹ E kjrara Sbö tjlökwo kragaga löng lirë jek borwa tjok Jerusalén kjokyo wlo. Eshko ga llëbo töng tjeng

* 8:15 Éxodo 16.18.

twërwa ba kong wlo li sörwa jek ba kong. Woydërwa ga llëbo li kjreshko ga Tjlapga poshrëya lok ara, ga miyde lok ga epga kjimtëy woydë ara bakoe. ²⁰ Shäryërwa eni, tjawa lëba owa, dbur ara tönwa löng li kjishko llëm wlo. ²¹ Tjawa drön ara, llëbo shäryërwa ber bek Sbö bokso wlo dö llëm, shäryërwa ber bek nopga bokso wlo bakoe.

²² Bi kjlara ichërwa jek ba tjok obi. Era pak shäryono Sbö kong oblë oblë, ga ïnwa ga parkë woydë jlökoyo. Miyde ga oblë kjimtëmi woydë ara kuzong ga jek woydë bomi ik bakoe. ²³ Tito, era bor yorkaga, parkë shäng bor tjok, ber pjlu bomi kong wlo. Pjeyoga do pjök obi lira ichaga Sbö tjlokwo kragaga löng lirë, Cristo iëba ber kësbang, tjwlö ara ba kjishko wlo. ²⁴ Domerga mya li woydozi jlökoyo, pjây läywororwa pjlu li, e eni jlöe le Sbö tjlokwo kragaga löng kës lirë wlo.

9

Shji llëbo twë oblë kong sorë

¹ Tjlokwo tër bomi kong, dbur tömi löng bi pjeyoga kong li kjishko llëm ga pjluë. ² Miydër ga oblë kjimtëmi woydë jlökoyo. Tja krono ara Macedonia sopga kong bomi kjishko. Tja tjlä ba kong ga «Eeri ga öötong lu pjlara ga Acaya sopga wotjlino llëbo twë oblë kong» lër eni. Kuya lok ga kjone kjone wotjlino

löng eni bakoe. ³ Gueniyo bi pjeyoga ichër jek äär bomi shwoy, pjây kjimte dbur töng wlo. Eni ga tja äär eshkoshko ga pjây poshäryono löng pjir tjän, pjây läyworor sorë li eni. ⁴ Macedonia sopga jek bor tjok, ga pjây wlëya lok löng wlëp wleni ga tjawa ber löng lökshko, pjây läywororwa pjlu kjishko. Eni wleni ga pjây ber löng lökshko bakoe. ⁵ Shäryë eni llëm wlo ga rokoror bi pjeyoga kong ga jek bomi ik bäm go, pjây kjimte dbur twëmi li töng, loromi jlökoyo sorë li eni. Shäryoromi eni pjir ga tjawa äärshko ga dbur tönomi tjeng pjir li twëmi om go borwa kong ga pjlu, pjây ichaga ërë llëme.

⁶ Oba tjlä ga «Ëye dwla dgonu ara ga bo kjrë ara. Ëye dwla dgonu chira ga bo kjrë chira bakoe» lëba eni iyado. Tjlokwo ëre woyoshrozia. ⁷ Woyde ga pjây kjlara kjlara llëbo twë, woyotjlimi bomi pjlu shko sorë li eni. Gueniyo shäryëmi, woydëmi llëm wleni llëm, pjây ichëba kjishko llëm bakoe. Ëye llëbo twë wopjlu ga woyde Sbörë arae. ⁸ Sbö wopjlu li kjishko ga pjây kjimte llë pogo go ga pjlu, llëye pjir bomi kong llëm wlo. Ga llëbo twe bomi kong e kjinmo, oblë kjimtëmi e go ga pjlu wlo, ⁹ tak pjang ba tjlokwo go sorë li eni. Tjlä ga «Nopga löng song li kjimte, kong llëbo twe ara. Llëbo pjlu shäryara li, e ber iyado wlo.»*

* 9:9 Salmo 112.9.

¹⁰ Dwla dguëy wlo li, e twaga Sbörë bi kong. Dli uëy wlo li, e twaga erë bakoe. Ga pjây kong llëbo twe ara, oblë kjimtëmi ga pjlú wlo, llëbo pjlú wen ara ba kjishko wlo. ¹¹ Eni ga pjây kong llëbo twe oblë oblë ara, oblë kjimtëmi wopjlú iyado wlo. Eshko ga llëbo twëmi li kjre bi pjeyogarëshko ga epga ber löng wopjlú Sbö tjok ba kjishko. ¹² Kjimtoromi enishko ga llëye woyde li ber ba kong. Gueniyo erö llëme. Nopga ara ber löng wopjlú Sbö tjok bakoe. ¹³ Kjimtoromi enishko ga miyde nopgarë e go ga pjây mär Cristo go jlökoyo, ga Sbö poshrëya lok e kjishko. Cristo roy pjlú li kjroromi. Ga oblë kjimtoromishko ga Cristo koloromi bakoe. ¹⁴ Eshko ga Sbö wopjlú li kjishko ga epga kjimtara ara bomi kjishko. E kjishko ga ber löng syöshtë Sbö kong bomi kjishko wopjlúe. ¹⁵ Llëbo shäryara Sbörë bi kong kësbang anmoyö. Lëy ga tjlokwoyo drete. Shji wopjlú ba tjok e kjishko.

10

Pablo lano, e parkë sorë li kjishko

¹ Pjây kjone kjone tjlä ga tja shäng bomi tjokshko ga tja tjlä bomi kong yötso, pjây bangkjrër ara wleni, ga tja shäng pjola ga tja tjlä bomi kong kjang, pjây bangkjrër llëm wleni lëmi eni. E kjishko ga tja Pablo, pjây kong llëbo lër woydë sira yötso, wopjlú,

Cristo tjläno sorë ga eni. ² Pjây kjone kjone wotjlik ga tjawa jëklöng nopga Sbö miydë llëm wleniyo dik lëmi. E kjishko ga tja äärshko ga ëye wotjlik eni ga wlon jlökoyo kjluwe. Rokër bomi kong ga tja iëmi bomi wlong eni llëme. ³ Tjawa löng kjok ëre kjing go, gueniyo tjawa ëngkjwë nopga kjok ëre so dik llëme. ⁴ Tjawa ëngkjwë llëbo tjeng kjok ëre kjing go go llëme. Tjawa kong kjok miydë twe Sbörë, llëbo owa dbo ara wleniyo li zanwa pjir e go wlo. ⁵ Nopga wotjlik oblë oblë, shji ie ber löng Sbö tjlokwo miydë llëm wlo le li zanwa pjir Sbö kjok miydë li go. Nopga pinwa wotjlik oblë, ber löng Cristo kolë wlo shara. ⁶ İnwa ga pjây beno löng Cristo kolë pjlúshko ga ëye beno Cristo tjlokwo llë kolë llëm ga shdunwa eshko.

⁷ Pjây llëbo llgwek, llëbo ïgömi wëlä li go eröe. Kjone kjone tjlä ga «Cristo nopga li tjawa eröe» le. Gueniyo tjawa Cristo ï bakoe. Woydër ga e miyde lok pjlúe. ⁸ Tja kong dbo twara Sbörë, pjây ichër wlo. Tja krë ba kjishko ara kjwe ga e lökyokjrër llëme. Tja iara beno shäng bomi kjimtaga, pjây opping mär ba go jlökoyo wlo, pjây dir wlo llëme. ⁹ Kjibokwo ichoror bomi kong kjwobi li ichoror jek bomi shgawoklo wlo llëme. ¹⁰ No kjone kjone tjlä ga tja tjlä kjang anmoyö bor kjibokwo go, gueniyo tja shäng bomi tjokshko ga tja tjlä ma, tjlokwo lër li llëno llëm

wleni le. ¹¹ Ēye tjlē eni ga woyde ga lōng sjēke. Tjawa lōng pjola ga tjawa tjlēno ba kong borwa tjlōkwo go sorē ga tjawa āār lōng ba tjokshko ga tjawa tjlē ba kong eni bakoe.

¹² No kjone kjone opposhrēk om go āe. Tjawa tjwłō ara baīya dik lērwa llēme. Gueniyo llēbo shārye lok kā llēm wleni, optjlik lok ba tjlīkklo shāryara om go li go, ga ēng tjlik eni ēng tjok bakoe. ¹³ Tjawara opposhrēk om go llēme. Tjawa krē, pak twara Sbōrē borwa kong li kjīshko erōe. Ga tjawa öör Corinto kjokyo li ichaga erē. ¹⁴ Tjawa öör bomi ik llēm kjwe ga tjawa krē bomi kjīshko ga āe. Gueniyo tjawa öör Cristo roy pjlú lē bomi kong kuzong ga tjawa krē, pak shāryororwa bomi tjok li kjīshko ga llēbo owa shāryērwa lōng llēme.

¹⁵ Tjawa krē, pak shāryara oblērē li kjīshko llēm bakoe. Woydērwa ga pjāy mār Cristo go jek kēgong kēgongshko ga tjawa parkē bomi tjok jek kēgong kēgong eni bakoe. ¹⁶ Eni ga tjawa āār Sbō tjlōkwo roy pjlú lē kjok shto oblē oblē, pjāy lōng lishko jek kēgong obi, ēye āātē llēm obishko. Pak shāryara oblērē lishko ga tjawa krē woydē pak shāryororwa eshko li kjīshko llēme. ¹⁷ Gueniyo ga «Ēye krē woydē ga krē Tjlapga kjīshko dey.»* ¹⁸ Shji ber pjlú wlo ga woyde ga shji poshrēga ber Tjlapgarē. Shji opposhrēk om go ga llēno

llēme. Ēye opposhrēk om go ga ber pjlú llēme. Ēye poshrēga Tjlapgarē ga era ber pjlú jlōe. Nopga ber tjwłō ara wlo ga opposhrēk om go llēm, e poshrēga ber Tjlapgarē dey.

11

No kjone kjone tjlē ga «Tja Sbō tjlōkwo roy laga Jesús āaska» le, miga jyō erā

¹ Tjlōkwo lēr shāng bomi kong li kuzī jek obi, kumi ga tja tjlē kā llēm wleni gueniyo. ² Pjāy ymoyotkēr ara, pjāy ymoyotke Sbōrē sorē ga eni. Kjoglo domer miydoydē llēm obi wleniyo twēba domer kjlara kong, orkwosmok ba tjok wloshko ga kjoglo li ber baīya erōe. Pjāy twēr woydē Cristo kong eni bakoe. ³ Dēnashko ga Eva jyāpgwara dgur lirē. Ga bangkjrēr ga pjāy jyāpgwēba eni bako, pjāy mār ber lōng Cristo go jlōkoyo ame wlo lēr. ⁴ Olō ga no āār bomi shwoy ga tjlōkwo le bomi kong owa wleni. Jesús roy oblē le bomi kong, lororwa bomi kong sorē li dik llēme. Sēya oblē twe woydē bomi kong le. Tjlōkwo oblē le bomi kong bakoe. Eshko ga tjlōkwo li kjrēmi woydē jekdo, gueniyo tjlōkwo kjrēmi llēm dey. ⁵ Epga wotjlik ga Sbō tjlōkwo roy laga Jesús āaska tjwłō arayo li epga om go le. Gueniyo lēr bomi kong ga tjwłō ara bor kjinmo llēme. ⁶ Miydēr ga tja oppino tjlē pjlú wlo llēme. Gueniyo tja

* 10:17 Jeremías 9.24.

kjok miydë ara. E ïnomi llëbo shäryororwa oblë oblë li go.

⁷ Sbö tjlökwo roy pjlú loror bomi kong, gueniyo tjlwö shiror llëme. ¿Tja opyono beno tjlwö ara llëm, pjäy iër ber löng tjlwö ara wlo eni li, e llëbo owa shäryotë lëmire?

⁸ Tja parkë shäng bomi tjokshko ga tja potjwlëga Sbö tjlökwo kragaga löng kjok shto oblë lirë. ⁹ Tja shäng bomi tjokshko ga tja llëye dretshko ga ëye barworor llëm, bi pjeyoga Macedonia so öör bor shwoy, ga llëye woydoror li twara lok bor kong. Eni ga llëye rokoror bomi kong llëm, ga rokër bomi kong llëm ïyado.

¹⁰ Cristo tjlökwo bek li miydër pjlúe. Miydëmi löng pjlú ga e jlöe. Ga tja krë tjlökwo shiror llëm li kjïshko Acaya kjokyo kjok kjwang jïkong, tja slongga ërë llëme. E jlö eni bakoe. ¹¹ Tja tjlë eni, pjäy woydër llëm kjïshko lëmi llëme. Miyde Sbörë ga pjäy woydër ara.

¹² No kjone kjone tjlë ga pak shärye löng li tjlwö ara, pak shäryërwa löng li dik le. E kjïshko ga llëye shäryër shäng li shäryër shäng ïyado eni, epga krë eni ga ä wlo. ¹³ Epga opkjlopswë ber löng so Sbö tjlökwo roy laga Jesús äska kjoyo, miga jyö erä. To löng jyörkë erä. ïkoba ga parkë löng Cristo kong wleni, miga jyörkokdo löng. ¹⁴ Gueniyo ga pjäy opshgawë ba kjïshko llëme. Ä om go li opkjlopswë ber shäng so Sbö parkaga

kjok dogo so kälä lletlet kjoyo eni bakoe. ¹⁵ Eni ga ba parkagaga opkjlopswë ber löng so Sbö parkagaga pjlo bek wleniyo kjoyo eni bakoe. Shji opshgawë e kjïshko llëme. Llono ga epga shdüya Sbörë, llëbo shäryara kës li kjïshko.

Pablo krono, llëbo weno ba kong owa li kjïshko

¹⁶ Llëbo lër bomi kong obi, gueniyo tja kä llëme lëmi llëme. Gueniyo woyotjlïmi eni wleni ga tja iozï ber shäng tjlë kä llëm wleni, tja krë sira obi wlo. ¹⁷ Miydër ga tja krë eni ga tja tjlë shäng kä llëm wleni, tja tjlë shäng Tjlapga Jesús dik llëme. ¹⁸ Nopga ara krë eni, nopga Sbö miydë llëm wleniyo dik. Eni kuzong ga tja krë eni bakoe. ¹⁹ Pjäy kjok miydë ara lëmi, gueniyo llëye le nopga kä llëm wleniyorë li kumi kjing erä. ²⁰ Pjäy ichëba parkë, bomi llëbo dökoba, pjäy jyäpgwëba, oba opyë löng bomi bäm go, pjäy wlongoba, pjäy bokso shpokoba bakoe. Llëbo shäryë enishko ga kumi löng kjing erä. ²¹ Tjawara opshäryono bomi tjok kjang eni llëme. ¿Pjäy shdunorwa eni llëm kuzong ga pjäy wotjlik ga tjawa lökkjërë wlo lëmire?

Oblë krë llë kjïshko ga tja krë e kjïshko bako, tja tjlë kä llëm wleni gueniyo. ²² Epga hebreoga le, ga tja bakoe. Epga Israel tjëyoga le, ga tja bakoe. Epga Abraham tjëyoga le, ga tja bakoe. ²³ Epga Cristo parkaga le, ga tja ba parkaga jlökoyo. (Tja tjlë

eni ga tja skwē wleni.) Tja parkono ara, ba kjinmo lok. Tja iaraba shäng kjērshko pjloglo ara, ba kjinmo lok. Tja shporaba no shpokklo go dbo ara, ba kjinmo lok. Tja zrökoba woydē lēba ara. ²⁴ Tja shpora judiogarē no shpokklo go pjloglo shkēng (5) dbaryo oblē oblēe. Pjlara pjlara ga tja shpora oōtong pjloglo sak mya kjingsho shkaw (39). ²⁵ Tja shporaba kyor go pjloglo mya, dbaryo oblē oblēe. Pjlara ga tja lōraba ak go, tja zrökoba wlo lēba. Tja jek sök kkyong kēsbang roshko ga tja piktong pjloglo mya, dbaryo oblē oblēe. Tja beno buk dlung roshko shkēr kjwara, dbar kjwara, tja shteno seke. ²⁶ Tja jēktong ara kjok shto oblē oblē. Tja jēktong shäng shto owashko ara. Tja di kēskēs zono ara. Tja jēktong shäng lūgwang lōngshko. Tja zrōya woydē bor nopgarē. Tja zrōya woydē nopga judio llēm wleniyorē bakoe. Tja tjlōkwo lono nopga arashko ga tja zrökoba woydē. Tja tjlōkwo lono nopga ara llēmshko ga tja zrökoba woydē bakoe. Tja sök dlung kjing goshko ga tja wolono seke. No kjone kjone Sbō tjlōkwo kjruga le, miga jyō. Epga ěmdē ga tja zrōya lok woydē. ²⁷ Tja drōno shäng ara pak kjang shāryē. Tja pono llēm shkēr kjwōböso. Tja pjlī kuno ara, tja wodogro kuno ara, tja iono llēm dbar kop ara bakoe. Olō ga tja smo

kuno, tja shwong dret kjīshko. ²⁸ Tja song, llēbo tjeng kēs ěre kjīshko, gueniyo erō llēme. Tja woydē ara, Sbō tjlōkwo kjruga lōng kjok shto oblē oblē li kjīshko ĩyado. ²⁹ Roy kuror ga nopga dbo llēm ga tja woydē ara ba kjīshko. Roy kuror ga nopga ichēba llēbo owa shāryē ga tja iirkē ara eshko.

³⁰ Woyde ga tja krē sira obi, gueniyo tja krē llēbo kjīshko, tja dbo ara llēm miydēmi wlo. ³¹ Tjlapga Jesús Sbō, ba Data li poshrēkko ĩyado wlo. Era ommiydē ga tja jyōrkē llēme. ³² Pjlara ga tja shäng Damasco kjokyo. Eshko ga kjok eshko so ichaga li parkē sök Pjlu Aretas kong. Ga kjok eshko so ichaga li nopga ichono kjok li u bäng bäng no opshikklo dē, tja shaya lok wlo. ³³ Gueniyo tja lonaba jer shing roshko, kjok li kjēryo poglo go pjlor kalēkong. Tja dōktong ba wloshko dwayo eni.

12

Llēbo pina Sbōrē Pablo kong, shji yoīno wleni

¹ Tja krē ga llēye shir e go llēme. Eni ěmdē ga tja krē obi kjluwe. Llēye pina Tjlapga Jesúsdē bor kong shji yoīno wleni li, e lēr bomi kong shara. ²⁻³ Domer shäng kjlara, Cristo tjlōkwo kjruga wleniyo.* Eeri ga oōtong lu pjloglo sak kjwara kjingsho pkēng (14) ga e sōra Sbōrē jem oōtong sök kjok dogo

* **12:2-3** Domer le Pablorē shäng li, e Pablo om go layde.

buk kjókshko anmoyō lishko.† Ba doyo söydere, de ba sëya döre, e miydër llëme. Sböra ommiydë. Ga miydër ga⁴ söra öötong shäng kjok ko Paraíso‡ lishko. Eshko ga tjlökwo kura, lako nopga löng kjok ëre kjing go kong llëm wleniyo. ⁵ Tja krë ara domer lër shäng li kjishko ga pjlú, gueniyo tja krë bor kjishko om goshko ga tja krë llëbo kjishko, tja dbo ara llëm miydëmi wlo eröe. ⁶ Gueniyo tja krë llëbo weno bor kong li kjishko kjwe ga tja tjlë shäng bomi kong kä llëm wleni llëm, tjlökwo lër shäng li bek kjishko. Gueniyo tja krono eni kjwe ga tja tjwtlō ara lëmi, llëbo loror bor kjishko li kjishko eröe. Woydër ga tja tjwtlō ara lëmi, llëbo shäryoror, llëbo loror bomi tjrëko li kjishko. E kjishko ga tja krë eni llëme.

⁷ Gueniyo tja opposhrek om go, llëbo pina Sbörë bor kong li kjishko llëm wlo ga llëbo weno owa bor doyo ëre go, ichaga Äre wleni, beno bor barwoklo iyadoe. ⁸ Tja kjloshtono Tjlapga kong pjloglo mya, llëbo owa li döya bor kong wlo. ⁹ Kuya ga tjlë bor kong ga «Pja woydër ara. Era tjwtlō ara. Gueniyo pja poptër llëm, pja dbo ara llëm wlo. Miydëp e go ga dbo twaga bop kong li tja» le bor kong eni. E kjishko ga tja krë ara, tja dbo ara llëm li kjishko, dbo twe Cristorë

bor kong wlo. ¹⁰ Eni ga tja wopjlú, tja dbo ara llëm kjishko. Tja parkë Cristo kong kjishko ga llëbo wen owa bor kong ara, tja läywëba owa, tja shdungoba bakoe. Gueniyo tja dbo ameshko ga tja dbo ara anmoyō. E kjishko ga llëbo wen owa bor kongshko ga tja wopjlúe.

Corinto sopga woyotjlina Paborë ara

¹¹ Tja tjlëno shäng kä llëm wleni, tja ichaga pjäydë ba shäryë kjishko. No kjone kjone wotjlik ga Sbö tjlökwo roy laga Jesús äska tjwtlō arayo li epga le. Gueniyo tjara tjwtlō ara ba kjinmo lok, tja tjwtlō llëm gueniyo. Tja läywara lok owashko ga kuromi kjing erä. Zok ga tja wlikoromi kjwe. ¹² Eye Sbö tjlökwo roy laga Jesús äska ga llëbo İydëba llëm wleniyo shäryë kësbandg oblë oblë ara. Miydëba e go ga e Sbö tjlökwo roy laga Jesús äska jlöe. Ga tja shäng bomi tjokshko ga tja omshäryono eni, llëbo weno bor kong owa ara gueniyo. ¹³ Llëbo shäryoror bomi tjok kës li shäryoror Sbö tjlökwo kragaga löng kjok shto oblë oblë li tjok sorë ga eni. Llëbo oblë shäryoror bomi tjok kjrinaso, pjäy ichoror bor potjwlëk llëme. Pjäy ioror beno tjwtlō oblë li dorko e kjishko lëmi wleni ga llëbo owa shäryoror ëre iozī ber tjwtlō llëm bor kong.

† 12:2-3 Eshko ga epga tjlëno ga kjok dogo tjeng kjringgwo mya, ga domer li söra öötong kjok dogo buk kjókshko anmoyō lishko. ‡ 12:4 Sbö sök kjok dogo li kjokyo kowëba Paraíso.

14 Tja wotjlik jek bomi ik pjlara obi. Ere tjok ga pjloglo mya. Gueniyo tja to shäng bomi ik, bomi llëbo woydër kjishko llëme. Llëbo woydër li pjây. E kjishko ga llëbo rokër bomi kong sira llëme. Bek wlo ga wapga, e dbur tòng ba dataga kong llëm, dataga, e dbur tòng ba wapga kong dey. 15 E kjishko ga llëbo botoya zan wopjlú bomi kjishko, tja opzang shäng om go wopjlú bomi kjishko bakoe. ¿Pjây woydër ara eni ga tja woydëmi sira eräre? 16 Miydëmi pjlu ga tja shäng bomi tjokshko ga pjây kong llëbo rokoror sira llëme. Eni ëmdë ga no kjone kjone wotjlik ga pjây jyâpgworor e go le. 17 Nopga ichoror bomi kong kjlëbö. ¿Pjây wotjlik ga ichoror, llëbo rokë bomi kong wlo lëmire? Eni llëme. 18 Tito ichoror jek bomi shwoy bi kjlara obi tjok. Miydëmi pjlu ga pjây kong llëye rokara llëme. Tjawa pjöyikong wotjlik kjrinaso, llëbo shäryërwa oblë oblë llëme.

19 ¿Pjây wotjlik ga tjawa tjle eni, pjây ber wopjlú borwa tjok wlo lëmire? Eni llëme. Tjawa tönno beno tjeng Cristo tjok, ga tjawa tjle lóng Sbö bokso. Pjeyoga, llëbo shäryërwa kës li shäryërwa, pjây mär Cristo go jek këgong wlo. 20 Bangkjrër li tja äär bomi shwoyshko ga pjây wlën lóng woydër dik llëm, ga tjawa ïmi lóng woydëmi dik llëm bakoe. Bangkjrër

li pjây wlën lóng llëbo owa shäryë oblë oblë, pjây englë kar kar, pjây ymo ara eng tjok, pjây iirkë eng tjok, pjây tön dboy dboy, oblë läywëmi owa, oblë läywëmi ara, pjây krë ara, pjây wlëp eng tjok llëm bakoe. Pjây wlën woydë lóng eni llëme. 21 Dënashko ga pjây kjone kjone orkwosmono ë tjok llëm ga pjây pono ba tjok, ga llëbo shäryako llëm li shäryoromi oblë oblë bakoe. Bangkjrër li tja äär bomi shwoyshko ga pjây wlën lóng llëbo owa eni li shäryë obi. Eni wleni ga tja slar ara, ga tja ie Sbörë ber lökshko bomi kjishko bakoe.

13

Nopga poshduna Pablorë

1 Pjây ïn jek ëre tjok ga pjloglo mya. Eye oblë rotëshko ga laga nopga pjökde, myarerë llëm ga tjlokwo kjrëy llëme.* 2 Dënashko ga tja öör bomi ik pjlara. Tja jek öör bomi ik obishko ga pjây lóng llëbo owa shäryë, pjây poshdunor pjire. Eerishko ga pjây uunkong poshdun jek eni obi. Tja jek äär bomi ik obi ga pjây wlën lóng llëbo owa li shäryë obi wleni ga pjây songe lër ame. 3 Woydëmi ga llëbo shäryër bomi kong, Cristo tjle bor kjishko miydëmi wële wlo loromi bor kong. Eni ga eshko ga tja tjle bomi kong yötso ame, tja tjle bomi kong dbo ara go shara. Shji shdüya

* 13:1 Deuteronomio 19.15.

Cristorëshko ga tjlë bi kong yõtso llëm, tjlë dbo ara go erä. ⁴ Zröraba pjang kjlös goshko ga dbo llëm wleni, gueniyo iara Sbörë beno sök së, ba dbo ara go. Tjawara dbo llëm baŷya dik bakoe. Gueniyo tjawa iara Sbörë beno löng së, ba dbo ara go, tjawa parkë ber löng bomi kong wlo.

⁵ Pjây opmiydos om go, pjây mär löng Cristo Jesús go jlökoyore miydëmi wlo. İmi ga Cristo shäng bomi tjok llëm wleni ga miydëmi e go ga pjây mär löng ba go llëme. ⁶ Woydër ga miydëmi ga Cristo shäng borwa tjok, ga tjawa mär löng ba go jlökoyo. ⁷ Rokërwa Sbö kong ga pjây kjimte llëbo owa shäryë llëm wlo. Rokërwa eni, tjawa ikoba pjlú wlo llëme. Rokërwa eni, pjây jëk löng pjlo bek wlo, tjawa ikoba owa gueniyo. ⁸ Llëbo shäryërwa löng kës li shäryërwa, tjlokwo bek li ber kësbang, tjwlö ara wlo. Tjawa löng tjlokwo bek li wloyoga llëme. ⁹ Pjây mär löng Cristo go jlökoyoshko ga tjawa wopjlú, tjawa ikoba ga dbo llëm wleni gueniyo. Rokërwa Sbö kong iyado ga pjây ie jëk löng pjlo bek. ¹⁰ Tjlokwo ère tër, ichër jek bomi kong bäm go, tja äär bomi shwoyshko ga tja tjlë bomi kong kjang llëm wlo. Tja iara Sbörë beno shäng bomi kjimtaga, pjây opping mär ba go jlökoyo wlo, pjây dir wlo llëme.

Kjibokwo pjirzlong

¹¹ Era eni ga pjeyoga, pjây ber löng wopjlú, pjây jëk pjlo bek, pjây poshdunor li kolozï, pjây wotjlïs kjrinaso, pjây ber löng wopjlú èng tjok bakoe. Shäryëmi eni ga pjây kjimte Sbörë ber löng èng woydë ara kar kar, pjây kjimte ber löng wopjlú èng tjok bakoe.

¹² Pjây èng woydë ara kar kar kuzong ga «¿Yonde?» lëmi èng kong wopjlúe.

Bi pjeyoga uunkong löng bor tjok li, «¿Pjây yonde?» le bomi kong.

¹³⁻¹⁴ Rokër Tjlapga Jesu-cristo kong ga ba wopjlú li kjishko ga pjây kjimte ara. Rokër Sbö kong ga pjây woyde. Rokër Sbö Sëya kong ga pjây ie ber löng wopjlú èng tjok bakoe.†

† **13:13-14** Tek dënashko ga kjibokwo ère jyä shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone goshko ga 2 Corintios 13.12-13, jyä taraba beno 2 Corintios 13.12-14, gueniyo tjlokwo tak lok kjrjing pjök li go ga e llëbo kjrinaso loklo.

Carta a los Gálatas Kjibokwo ère tara Pablorë Galacia sopga kong

Kjibokwo ère sorë

Domer shäng kjlara ko Pablo. E Sbö tjlökwö laga Jesús äska wleniyo. Galacia kjokyo ga Jesús tjlökwö kragaga löng li, epga judíoga llëm wleniyo uunkong seke. E kjishko ga löng mär Jesús go llëm obishko ga kjok llgwekklo tara Moisésdë li söya lok llëme. Eni ga Pablo öör eshko Jesús roy pjlú lë ba kongshko ga tjläno ba kong ga ëye där kjok llgwekklo li söya bëy kjishko llëme lara eni.

Gueniyo Pablo opshino eshko dwayo irgo ga judíoga kjone kjone öötong löng eshko. Epga mär Jesús go le, miga jyö erä. Eshko ga Jesús tjlökwö kragaga li jyäpgwara lok tjlökwö bek llëm li go. Tjläno ba kong ga epga där wlo ga woyde ga epga mär Jesús go dö llëm, woyde ga kjok llgwekklo tara Moisésdë li söya lok bakoe lara lok eni. Eshko ga kjone kjone omtjlökwö kjrono. E kjishko ga kjibokwo ère go ga llëbo jyä tara Pablorë, nopga eniyo li kjishko, Jesús tjlökwö kragaga li jëk löng ba tjlökwö bek llëm li go ame wlo.

¹ Kjibokwo ère taga tja Pablorë. Tja ichaga norë llëme. Tja kraga Jesucristorë, ba woshraga Data Sbö lirë

bako, ga tja ichara lok beno shäng ba tjlökwö roy laga Jesús äska.

² Jesús tjlökwö kragaga löng Galacia kjokyo, kjibokwo ère ichër jek bomi kong.

Pjeyoga tjlökwö kragaga löng na bor tjok li, «¿Pjäy yonde?» le bomi kong.

³ Rokër bi Data Sbö kong, Tjlapga Jesucristo kong ga ba wopjlú li kjishko ga pjäy kjimte lok ara, pjäy ie ber löng wlëp bakoe. ⁴ Jesucristo optwono wolono, owa pjang bi go li löya ber dret wlo, shji döya llëbo owa tjeng kjok ère kjing goshko li dbo dorko dwayo wlo, woydara Data Sbörë sorë li eni. ⁵ Data Sbö li, e poshrëy, iëy ber kësbang, tjwlo ara iyado wlo. Ber eni.

Tjlökwö pjlú kjrinaso

⁶⁻⁸ Dënashko ga Cristo roy pjlú lorowa bomi kong. Ga Sbö wopjlú li kjishko ga pjäy rokara, ga ba tjlökwö li kjroromi. Eni ga tja wotjlino ga pjäy jëk löng e go loror. Gueniyo pjäy roy shrono owa, koshër sök dik llëme. Roy kuror ga pjäy Sbö rayono maling, ga tjlökwö oblë sömirë shara. Gueniyo tjlökwö pjlú jlökoyo li, e kjrinaso döe. Tjlökwö kjroromi kjupä li, e jyö erä. No kjone kjone omlobo bomi kong, pjäy kä llgwïya wlo. Cristo roy pjlú li kjlopswe lok woydë ber oblë. Rokër Sbö kong ga ëye tjlökwö lë bomi kong, lororwa bomi kong dënashko dik llëm ga shdüya. Laga tjawarë, laga Sbö parkaga kjok dogo sorë

eni wleni ëmdë ga tjlökwo oblë laga li shdungga ber Sbörë ÿyado wlo. ⁹ Loror bomi kong tjän, gueniyo lër jek bomi kong obi. Rokër Sbö kong ga ëye tjlökwo lë bomi kong, lororwa bomi kong dënashko dik llëm ga shdungga ber Sbörë ÿyado wlo.

¹⁰ Nopga ber wopjlú bor tjok li wlëntë llëme. Sbö ber wopjlú bor tjok li wlëntë eröe. Tja parkë nopga ber löng wopjlú bor tjok wlo kjwe ga tja Cristo parkaga llëme.

Pablo beno shäng Sbö tjlökwo roy laga Jesús äska sorë

¹¹ Pjeyoga, tjlökwo roy pjlú li loror bomi kong dënashko li, e laga norë bäm go llëme. Lër bomi kong, miydëmi wlo.

¹² E lara norë bor kong llëm, tja pingga norë llëm bakoe. E laga Jesucristorë om go bor kong.

¹³⁻¹⁵ Shäryono eni. Tja wentë llëm obishko ga tja kjrara Sbörë, ga tja rokara ber shäng ba parkaga wlo, ba wopjlú li kjïshko. Gueniyo tja dëna shäng judíoga tjlökwo sökshko ga tja roy sorë miydoromi tjän. Eshko ga tja Jesús tjlökwo kjrագaga wloyo. Llëbo shäryoror ba kong lok ara, pjir ber dret wlo loror. Borwa tjlapgaga tek dënashko so tjlökwo li söror pjlú, owa llëm, bor pjeyoga luyo bor tjok bëy li kjinmo. Gueniyo eshko ga ¹⁶ ba Wa pina Sbörë bor kong, miydër wlo, roy lër nopga judío llëm

wleniyo kong wlo. Eshko ga llëbo kjakrokroror nopga kong llëme. ¹⁷ Eshko ga Sbö tjlökwo roy laga Jesús äska löng Jerusalén kjokyo. Gueniyo parkë löng eni bor bäm go ëmdë ga tja äätë lan ba tjok eshko guing llëme. Tja jekdo Arabia kjokyo. E irgo ga tja tek Damasco kjokyo iröng obi.

¹⁸ Lu pjloglo mya irgo ga tja jek öötong shäng Jerusalén kjokyo Pedro* ÿk, ga tja beno sök ba tjok eshko dbargwo sak kjwara kjingsho shkëng (15). ¹⁹ Tjlapga Jesús löng Santiago li ÿnor eshko bakoe. Gueniyo Sbö tjlökwo roy lagaga Jesús äska llamo li ÿnor llëme. ²⁰ Lër bomi kong jlkoyoy Sbö bokso ga tjlökwo ëre, e jlöe.

²¹ E irgo ga tja öör jong Siria kjokyo, Cilicia kjokyo bakoe. ²² Eshko dbaryo ga Jesús tjlökwo kjrագaga löng Judea kjokyo li, tja ÿyde lok llëm obi. ²³ Tja roy kura lok eröe. No kjone kjone tjlë löng ba kong ga «Bi irpjangga dënashko to shäng Jesús roy pjlú li pjik wlo lara. Gueniyo eerishko ga to shäng e roy shdök oba kong shara» le lok ba kong eni. ²⁴ Eshko ga Sbö poshrëra lok ara bor kjïshko.

2

Pablo wlokrara Sbö tjlökwo roy lagaga Jesús äska lirë

* **1:18** Grecia so tjlökwo go ga tak beno pjang Cefas. Pedro kowëba eni bakoe.

¹ Lu p̄loglo sak kjwara kjingsho pkēng (14) irgo ga tja to jek Jerusalén kjokyo obi, Bernabé tjok, Tito tjok bakoe. ² Tja to jek eshko, lara Sbörē bor kong eni kjīshko. Tja öötong shäng eshko ga tja tōno Jesús tjlōkwo kjruga kägäyoga tjok dboshko, ga Jesús roy p̄lú lēr nopga judío llēm wleniyo kong sorē li loror ba kong pjire. Shäryoror eni, pak shäryēr shäng li ber tjwlō llēm wlo llēme. ³ Tja lano ba tjok pjir ga eye ichara lok doyo jyā tē llēme. Tito, e judío llēm kjīshko ga e doyo jyā tak llēme. Ga jek shäng bor tjok ëmdē ga ichara lok doyo jyā tē llēm bakoe. ⁴ Gueniyo nopga löng eshko kjlōbö. Epga mär löng Jesús go le, gueniyo jyō erä. Löng borwa tjok lütshko, borwa ik wlo. Shji tōno beno tjeng Cristo Jesús tjok kjīshko ga shji dōra, shji iara beno löng kjok llgwekklo tara Moisésdē li kolē ame wlo, gueniyo eshko ga tjawa iche woydē epgarē ber löng kjok llgwekklo li kolē irōng obi. Tjlē lok ga «Eye mär woydē Jesús go ga woyde ga doyo jyā tak pjir guing» le lok eni. ⁵ Gueniyo ga kolororwa sira llēme. Tjlōkwo p̄lú kjroromi, sömi löng li, e beke. E kjlopswako llēme. Epga kolororwa llēm e kjīshko.

⁶ Jesús tjlōkwo kjruga kägäyoga löng eshko li tjwlō ara lēba. Gueniyo Sbō kong

ga shji uunkong tjwlō beke. E kjīshko ga epga tjwlō ara lēba ëmdē ga bor kong ga tjwlō oblē kjinmo llēme. Gueniyo epga ëmdē ga tjlōkwo roy p̄lú li lēr shäng li kjingsho llēye iara lok llēme. ⁷⁻⁸ Dēnashko ga Pedro ichara Sbörē ba tjlōkwo roy p̄lú lē judioga kong Jesús āska, ga kjimtara ara. Ga tja shäng eshkoshko ga miydara lok ga tja kjrara Sbörē eni bako, ga tja ichara ba tjlōkwo roy p̄lú lē nopga judío llēm wleniyo kong, ga tja kjimte shäng ara bakoe. ⁹ Santiago, Pedro,* Juan, e löng eshko. Jesús tjlōkwo kjruga kägäyoga tjwlō arayo lēba li epga. Tja, Bernabé, tjawa kjimtara Sbörē ara li miydara lokshko ga tjawa orkwo iona, tjawa beno löng wop̄lú eng tjok li loklo. Eshko ga tjawa beno löng tjlōkwo lē nopga judío llēm wleniyo kong, ga epga beno löng tjlōkwo lē judioga kong. ¹⁰ Tjawa kong llēbo rokara kjrina dōe. Woydara ga nopga song wleniyo kjimterwa. Gueniyo bor kong ga e kjang llēm, shäryēr eni iyado kjīshko.

Pedro wlon a Pablorē

¹¹ P̄lara ga Pedro öör na Antioquía kjokyo. Sök na obishko ga wlonor ara, llēbo shärye shäng owa kjīshko. ¹²⁻¹³ Shronoshko ga iē nopga judío llēm wleniyo tjok, jyā tak lok llēm gueniyo. Era p̄lúe. Gueniyo e irgo ga nopga shrono löng Jerusalén

* **2:9** Grecia so tjlōkwo go ga tak beno pjang Cefas. Pedro kowēba eni bakoe. Gálatas 2.11-14 eni bakoe.

kjokyo dwayo kjlöbö, ichaga Santiagorë. Jerusalén kjokyosho ga judíoga löng kjlöbö, wotjlik ga eye mär woydë Jesús go ga woyde ga doyo jyã tak pjir guing le lok eni. Eni ga bangkjre Pedrorë ga ië nopga judío llëm wleniyo tjok wleni ga roy söya nopga shrono löng lirë, nopga wotjlik eni wleniyo löng Jerusalén kjokyo li kong. E kjishko ga eshko jek lëkong ga opkiono nopga judío llëm wleniyo lishko dwayo, ga iono ba tjok ame. Opkiono eni li, e owa. Judíoga oblë löng li omshäryono lok owa eni bakoe. Bernabé ëmdë ga omshäryono baiya dik bakoe. ¹⁴ E kjishko ga ñn ga tjlökwö pjlu li söya lok bek llëm kuzong ga tja tjläno Pedro kong nopga uunkong bokshto. Tja tjlä ga «Pja judío, gueniyo pja jëk shäng nopga judío llëm wleniyo dik. ¿Eni ga nopga oblë judío llëm wleniyo ichëp woydë dbo go ber löng judío wleni ega?

¹⁵ »Nopga judío llëm wleniyo jëk löng llëbo owa shäryë. Gueniyo shji judíoga jlöe. ¹⁶ Eni ëmdë ga miydoroy ga shji ber pjlo bek Sbö bokso, kjok llgwekklo li söy kjishko llëme. Shji ber pjlo bek Sbö bokso wlo ga woyde ga shji mär Jesucristo go. Nopga judío llëm wleniyo mär löng ba go tjän, gueniyo shji judíoga ëmdë ga shji mär löng ba go bako, shji ber pjlo bek Sbö bokso wlo. Eye ie Sbörë ber pjlo bek ba bokso,

kjok llgwekklo li sök kjishko llëme.

¹⁷ »Shji ber pjlo bek Sbö bokso, shji töno beno tjeng Cristo tjok kjishko. Eni ga shji ber löng kjok llgwekklo li sök ame kuzong ga judíoga kjone kjone wotjlik ga shji beno löng llëbo owa shäryë le lok eni. Gueniyo shji iche Cristorë llëbo owa shäryë, e lotë llëme. E eni llëme. ¹⁸ Bäm goshko ga tja tjläno ga shji ber pjlo bek Sbo bokso, kjok llgwekklo li söy kjishko llëme loror. Gueniyo söy, shji ber pjlo bek Sbö bokso wlo lër bomi kong eeri kjwe ga llëbo owa shäryotë shäng. ¹⁹ Bor shdungglo tak pjang kjok llgwekklo go li, e potjwlëk pjir tjän. Tja zröra kjok llgwekklo lirë wleni. E kjishko ga llëye shärye bor kong ga ä tjän. Tja jëk shäng Sbö tjok shara. ²⁰ Cristo zröraba pjang kjlös goshko ga tja wolono pjang ba tjok eshko wleni. Eni ga tja opichë om go ame. Cristo shrono bor go, ga tja wlosöga erë shara. Tja woydara Sbö Wa lirë ara, ga optwono wolono bor kjishko. Eni ga tja sök kjok ëreshko obi ga tja mär ba go eröe. ²¹ Sbö wopjlu li kjishko ga Cristo ichara wolon bi kjishko. Gueniyo shji ber pjlo bek Sbö bokso, kjok llgwekklo li söy kjishko kjwe ga Cristo wolono li tjwlo llëm, Sbö wopjlu li tjwlo llëm bakoe» lër.

3

Shji dër, shji mär Sbö go kjishko döe

1 ꞑGalacia sopga, pjāy kā kjange! ꞑPjāy iaga ěro? Loror bomi kong wēlē ga Jesucristo zrōraba pjang kjlōs go. 2 Woydēr ga llēbo kjakrokēr bomi kong pjłara li dboryozī bor kong. ꞑBomi go Sbō Sēya shrono beno kēsbang bomi tjok li llē kjīshko? ꞑKjok llgwekklo li sōromi kjīshkore, de Jesús tjłōkwo kjroromi li kjīshko? 3 ꞑPjāy kā kjangdo? Soyoromi jēk Sbō tjok, ba Sēya go. Gueniyo eerishko ga pjāy jēk woydē ba tjok bomi dbo om go li go. 4 Pjāy mār Jesús go kjīshko ga llēbo weno bomi kong owa ara. ꞑEerishko ga beno llēno llēm wlore? 5 ꞑBa Sēya iche Sbōrē tjwe bomi go ber kēsbang bomi tjok wlo ega? ꞑLlēbo ĩydēba llēm wleniyo shārye bomi tjrēko ega? ꞑKjok llgwekklo li sōromi kjīshkore, de pjāy mār Jesús go li kjīshko?

6 Abrahamda Sbō tjłōkwo kjrono, ga mār beno shāng ba go. E kjīshko ga iara Sbōrē beno pjlo bek ba bokso.* 7 Eni ga shji ber Abraham tjēyoga jlōkoyo wlo ga woyde ga shji mār Sbō go eni bakoe. 8 Eerishko ga nopga judío llēm wleniyo mār Sbō go li, e ie Sbōrē ber pjlo bek ba bokso. Dēnashko ga tak pjang Sbō kjibokwoyo li go eni. Eshko ga ba tjłōkwo roy pjłú lara Sbōrē Abraham kong, tjlē ba kong ga «Tjēyoga kjimtēr uunkong bop kjīshko»† le.

9 Abraham mār Sbō go, ga kjimtara. Eni ga ěye mār Sbō go ga kjimte eni bakoe.

10 Kjok llgwekklo li go Sbō tjłōkwo tak pjang eni: «Ěye kjok llgwekklo ěre sōk uunkong bēy ĩyado llēm ga e shdungko.»‡ Eni ga ěye dār woydē, kjok llgwekklo li sōya kjīshko le ga e shdungko. 11 Tjłōkwo tak pjang e go kjwara obi tjlē ga «Ěye mār Sbō go ga era ie ber pjlo bek ba bokso.»§ E kjīshko ga ěye ie Sbōrē ber pjlo bek ba bokso, kjok llgwekklo li sōya kjīshko llēme. 12 Tjłōkwo tak pjang e go kjwara obi tjlē ga «Ěye mār woydē kjok llgwekklo ěre go ga e sōya bēy ĩyado dey.»* E kjīshko ga ěye dār woydē, kjok llgwekklo li sōya kjīshko le ga mār shāng Sbō go llēm, Sbō woyotjlīya shāng llēm kjīshko.

13 Sbō tjłōkwo tak pjang eni bakoe: «Ěye wolono pjang kjor go ga e shdungko.»† Eni ga Cristo opyono, wolono pjang kjlōs goshko ga bi shdungglo tak pjang kjok llgwekklo go li beno pjang ba go. Eni ga shji dōra bi shdungglo li dbo dorko dwayo. 14 Dēnashko ga Sbō tjlēno Abraham kong jlōkoyo ga nopga judío llēm wleniyo kjimte lara. Eni ga shji dōra Cristo Jesúsde, tjłōkwo lara li ber jlōkoyo wlo. Eni ga shji mār ba go kjīshko ga ba Sēya iche lara Sbōrē bi kong jlōkoyo li tjwe bi go ber kēsbang bi tjok

* 3:6 Génesis 15.6. † 3:8 Génesis 12.3; 18.18; 22.18. ‡ 3:10 Deuteronomio 27.26. § 3:11 Habacuc 2.4. * 3:12 Levítico 18.5. † 3:13 Deuteronomio 21.23.

ga pjlúe.

Tjlőkwo lara Sbörë jlőkoyo li kjará kjok ilgwekklo lirë llëme

¹⁵ Pjeyoga, tjlőkwo lër bomi kong llëbo jyäglo go. Domer shäng kjlara tjlőkwo twë oblë kong, ber iyado wlo ga tjlőkwo li löngga ërë llëme. ¹⁶ Dënashko ga Sbö tjlëno Abraham kong, ba tjëyo tek ber ba irgo li kong jlőkoyo. Tjlőkwo tak pjang Sbö kjibokwoyo go li, e «ba tjëyoga» le llëme. Tak pjang li, e «ba tjëyo» le. E no kjlaraso loklo, e Cristo layde. ¹⁷ Tjlőkwo lër shäng li ëre. Sbö tjlőkwo lono Abraham kong, beno iyado wlo bäm goshko. Öötong lu pjloglo sak dbäw pjloglo pkëng kjingsho sak myashko (430) ga kjok ilgwekklo li twara Moisés kong. Gueniyo tjlőkwo twara bäm go li kjará kjok ilgwekklo lirë llëme. E ie ber tjwlo llëm wlo ga äe. ¹⁸ Shji kjimte Sbörë, kjok ilgwekklo li söy kjishko kjwe ga shji kjimte tjlőkwo twara bi kong, beno iyado wlo li kjishko llëme. Gueniyo Sbö wopjlú li kjishko ga tjlőkwo twara Abraham kong, ga kjimtara iguing.

¹⁹ ¿Eni ga kjok ilgwekklo li llëno? Twara Sbörë judioga kong, llëbo shärye lok owa li miydoklo, äär jong Abraham «tjëyo» tjwe lara jlőkoyo li shrono guing. Ga kjok ilgwekklo li lara Sbörë ba parkagaga kjok dogo so kong. Ga epga omlono Moisés kong. Ga Moisés omlono nopga kong. Eni ga Moisés beno shäng Sbö tjlőkwo laga

nopga kong, beno shäng nopga tjlőkwo laga Sbö kong bakoe. Kjok ilgwekklo li weno eni. ²⁰ No parkë eni ga kägäyo kjlaraso llëm, e parkë shäng oblë oblë li tjlőkwo laga kjishko. Gueniyo Sbö tjlőkwo lono Abraham kong jlőkoyoshko ga laga erë shäng om go ba kong.

Shji parkagaga tjwlek löng pjir wleniyo dik ame

²¹ Kjok ilgwekklo li, tjlőkwo lara Sbörë Abraham kong jlőkoyo li, e ber ëng wloyo lotë llëme. Shji ie kjok ilgwekklo llërë ber löng së iyado Sbö tjok ga pjlú kjwe ga shji beno pjlo bek Sbö bokso kjok ilgwekklo li kjishko tjän. ²² Gueniyo Sbö tjlőkwo tak pjang li tjlë ga shji uunkong löng bi wotjlik owa li dbo dorko, nopga löng kjërshko wleni. Shäryara Sbörë eni, tjlőkwo lara Sbörë jlőkoyo li tjwe ber ëye mär Jesucristo go li kong wlo.

²³ Nopga mär Cristo go dbaryo äätë llëm obishko ga tjawa ichaga kjok ilgwekklo lirë. Ga tjawa beno löng ba dbo dorko, Cristo tjwe guing. ²⁴ Shji dara kjok ilgwekklo lirë, äär jong Cristo shrono guing, shji mär ba go wlo, shji ber pjlo bek Sbö bokso e kjishko wlo. ²⁵ Eerishko ga shji mär Cristo go kuzong ga shji daga beno kjok ilgwekklo lirë ame.

²⁶ Pjäy mär löng Cristo Jesús go kuzong ga pjäy uunkong Sbö wapga. ²⁷ Pjäy waraba jer di roshko, pjäy töno beno tjeng Cristo tjok kuzong ga

pjây jêk ber lông Cristo dik.
 28 Eni ga Sbö kong ga pja judiore, de pja judío llêmde, e llêno llêm, pja parkagaga tjwlêk shâng pjir wleniyore, de eni llêmde, e llêno llêm, pja domerde, de walêre, e llêno llêm bakoe. Pjây tîno beno tjeng Cristo Jesús tjok kuzong ga pjây uunkong tjwlô beke. 29 Pjây Cristo î ga pjây Abraham tjêyoga jlôkoyo. Ga tjlôkwo lara Sbörê ba kong jlôkoyo dênashko li, e beno bomi kong eni bakoe.

4

1 Tjllôkwo lër shâng li eni: Domer tjwlô ara li wa, llêbo uunkong ba data î, e llono ga ber baîya êmdê ga kjwozir obishko ga tjwlô parkaga tjwlêk shâng pjir wleniyoy dik, aâr jong ba luyo go guing. 2 E wopro ga nopga iara ba datarê beno lông ba dê, epga kole wlo, aâr dbar llono lara ba datarê guing.

3 Shji uunkong eni bakoe. Tjllôkwo bek li miydoydê llêm obishko ga shji sgara lông llêbo shâryê, nopga Sbö miydê llêm wleniyoy dik, parkagaga tjwlêk lông pjir wleniyoy dik. 4 Gueniyo dbar öotongshko ga Sbö ba Wa ichono, ga wena walêrê. Eshko ga kjok llgwekklo tara Moisésdê li shâryara ba Wa lirê uunkong bëy, 5 shji uunkong tjeng kjok llgwekklo dbo dorko li dôya wlo, shji ber Sbö wapga wlo. 6 Ga pjây Sbö wapga kjîshko ga ba Wa Sêya li ichara beno bomi go, ber kêsbang bomi

tjok wlo. Ga Sbö kowëy bi Data ga pjlu, ba Sêya kjîshko. 7 Eni ga pjây parkagaga tjwlêk lông pjir wleniyoy dik ame, pjây Sbö wapga shara. E kjîshko ga llêbo twe Sbörê ba wapga kong li twe bomi kong bakoe.

*Pablo woydê ara Galacia
 soppa kjîshko*

8 Sbö miydomirê llêm obishko ga pjây parkagaga tjwlêk lông pjir wleniyoy dik, pjây parkê lông sböpga oblê kong, gueniyo sböpga oblê li, e sböpga jlôkoyo llême. 9 Gueniyo eerishko ga pjây Sbö miydê, pjây kar miyde Sbörê bakoe. Nopga Sbö miydê llêm wleniyoy mâr ba wotjlik owa li go. ¿Enira pjây mâr woydê nopga Sbö miydê llêm wleniyoy wotjlik owa, llêno llêm li go obi ega? ¿Pjây opyê woydê ber lông parkagaga tjwlêk lông pjir wleniyoy dik obire? 10 Oba sgara lông dbar shrêk sorê ga pjây dbar shrêk woydê eni bakoe. Dbar llê, mok llê, lu llê, e shrêmi woydê, Sbö ber wopjlu bomi tjok wlo lêmi. 11 Bangkjrêr ga pak shâryoror bomi tjok li, e beno llêno llême lër.

12 Pjeyoga, rokêr bomi kong ga pjây opshâryos botoya dik, tja opshâryono bomipjôy dik sorê ga eni. Llêye owa shâryoromi bor kong llême. 13 Miydêmi pjlu ga tjllôkwo roy pjlu li loror bomi kong bâm goshko ga tja öör eshko, tja swlo ara kjîshko. 14 Eshko ga tja swlo ara li, e beno bomi

kong kjange. Eni ëmdë ga tja ïywomi shjiktëng llëme. Tja tjlökwo kjroromi, tjlökwo li laga Sbö parkaga kjok dogo sorë wleni, laga Cristo Jesúsde om go wleni bakoe. ¹⁵ Eshko ga pjäy wopjlú erä. ¿Eerishko ga pjäy oto? Miydër ga eshko dbaryo ga llëye woydër sorë ga shäryoromi bor kong. Pjäy rokoror bomi bokkwo shik bor kjimtoklo loror bomi kong kjwe ga shäryoromi bor kong löng wopjlúe. ¹⁶ ¿Eerishko ga pjäy opyë woydë ber löng bor moskwo, tjlökwo bek li loror bomi kong kjishko lëmiro?

¹⁷ Nopga löng eshko kjlëbö, woyde lok jlökoyo ga pjäy tön löng ba tjok, ba tjlökwo sömi jlökoyo wlo, gueniyo e ber bomi kong pjlú llëme. Woyde ga tjawa rayëmi, pjäy ber löng ba woyotjlik jlökoyo wlo shara. ¹⁸ Woydër ga tja shäng bomi tjokde, de llëmdë, pjäy llëbo pjlú shäryë löng ïyado. Pjäy wotjlik llëbo shäryë jlökoyo li, e pjlú jlö, gueniyo llëbo pjlú shäryëmi wlo eröe. ¹⁹ Pjäy bor wapga wleni. Walë wloshko chida tjeng döröshko ga bangyo ara. Pjäy bangyo bor kong ara eni bako, äär jong pjäy löng Cristo dik guing. ²⁰ Tja iana shäng eshko, tja tjlë bomi kong yötso wlo. Gueniyo llëye shäryër bomi tjok li miydër llëme.

Agar, Sara

²¹ Pjäy mär woydë kjok llgwekklo go li, ¿llëye tak pjang ba go li miydëmi

llëmdo? ²² Tak pjang eni: Abraham wapga do pjök, wa kjlara ba parkaga tjwlëk shäng pjir wleniyo li tjok, wa kjlara obi ba boy tjok. ²³ Ba wa ba parkaga tjok li, e weno laga norë. Ba wa ba boy tjok li, e weno laga Sbörë, tjlökwo lara jlökoyo li kjishko.

²⁴ Ère llëbo jyäglo. Walëga do pjök ère, e tjlökwo kjring pjök li loklo. Agar, e kjok llgwekklo twak Sinaí dlupyoshko li loklo. Èye mär woydë kjok llgwekklo ère go ga ber löng Agar tjëyoga tek beno ba irgo wleni. Epga, e parkagaga tjwlëk löng pjir wleniyo dik. ²⁵ Agar, e Sinaí dlupyö jong Arabia kjokyo li loklo bakoe. E nopga löng Jerusalén kjokyo eerishko dbaryo li loklo bakoe. E kjishko ga Agar, e ba meké wleni. ²⁶ Gueniyo Jerusalén kjokyo buk kjok dogo kjrina obi. Kjok eshko sopga, e parkagaga tjwlëk löng pjir wleniyo dik llëme. Ga eshko sopga li, e shji. ²⁷ Sbö tjlökwo tak pjang eni:

«Llono ga walë rayak beno sök li wapga ara, walë beno shäng ba lanma tjok luyo ara li kjinmo.

E kjishko ga walë kjriong, wapga llëm, pja wopjlúe.

Wloshko tjeng döröshko bang sorë miydëp llëm,

öö los, pja wopjlú dey.»*

²⁸ Pjeyoga, Isaac weno li laga Sbörë, tjlökwo lara

* 4:27 Isaiás 54.1.

jlökoyo li kjishko. Pjây iara Sbörë beno baïya dik, tjlokwo twara jlökoyo li kjishko eni bakoe. ²⁹ Dënashko ga tjlokwo lara Sbörë jlökoyo li kjishko ga Isaac ichara Sbö Sëyarë wen. Gueniyo Agar wa li iirkono ara ba kong, ga shduna ara. Eerishko ga nopga mär löng kjok llgwekklo go li iirkë bi kong ara, ga shji shdüya ara eni bakoe. ³⁰ Sbö tjlokwo tak pjang eni: «Walë parkaga tjwlëk shäng pjir wleniyo li ichos to kjok shto oblë ba wa li tjok. Ba data wolonoshko ga ba llëbo tjeng kës li ber ba wa jlökoyo li kong eröe. Llëye ber ba parkaga li wa kong llëme.»[†] ³¹ Eni ga shji walë parkagaga tjwlëk löng pjir wleniyo li wapga wleni llëm, shji domer boy li wapga wleni.

5

Shji döra Cristorë

¹ Shji döra Cristorë, kjok llgwekklo tara Moisésdë li kolëy ame wlo. E kjishko ga pjây wokjang, pjây opyë ber löng parkagaga tjwlëk löng pjir wleniyo dik ame.

² Tja Pablo, tja tjlokwo kuzña. Pjây doyo jyã të, pjây ber pjlo bek Sbö bokso wlo wleni ga Cristo beno bomi kong tjwlö llëme. ³ Lër jek bomi kong obi ga domer llë doyo jyã të, ber pjlo bek Sbö bokso wlo ga ber shäng kjok llgwekklo llamo li kolë wlo bakoe. ⁴ Pjây mär kjok

llgwekklo li go, pjây ber pjlo bek Sbö bokso wlo wleni ga pjây löng Cristo tjok llëm, ga Sbö wopjlú li ber bomi kong tjwlö llëme. ⁵ Gueniyo shji mär Cristo go kuzong ga shji kjimte Sbö Sëyarë, shji ie ber pjlo bek Sbö bokso dbaryo li koshë löng wopjlú wlo. ⁶ Shji tönno beno tjeng Cristo Jesús tjok li, e tjwlö ara bi kong. Ga shji mär ba go kjishko ga shji oblë woydë iyado. Gueniyo Sbö kong ga shji doyo jyã tëre, de llëmde, e llëno llëme.

⁷ Bäm go ga pjây jëk löng Sbö tjok pjlúe. ¿Tjlokwo bek li sömi ame laga èrë bomi kong? ⁸ Pjây rokara Sbörë tjlokwo pjlú li sök wlo. E kjishko ga bomi songga li ichaga erë llëme. ⁹ Oba tjlë ga «Pjlung shosho uukklo* chira dö ëmdë ga pjlung shosho bayo kjöm pogo ga uuya pjire» lëba eni. ¹⁰ Gueniyo miydër pjlú ga pjây Tjlapga Jesús i. E kjishko ga miydër ga wop ä ga pjây wotjlik ber löng botoya dik iröng obi. Ga bomi jyäpgwaga to löng li, e shdüya Sbörë, ë ga eni.

¹¹ Pjeyoga, shji doyo jyã të, shji ber pjlo bek Sbö bokso wlo lër shäng oba kong kjwe ga tja shdüya judiogarë llëme. Gueniyo shäryër eni wleni kjwe ga Cristo wolono pjang kjlös go bi kjishko li ber tjwlö llëme. ¹² Gueniyo bomi jyäpgwaga to löng lira, woydër ga doyo jyã të dö llëme. Woydër ga epga opkë

[†] 4:30 Génesis 21.10. * 5:9 Pjlung shosho uukklo le li, e tjlokwo söya löng owa li loklo.

lok om go dey.

¹³ Pjeyoga, pjây rokara Sbörë ber löng ichaga kjok llgwekklo tara Moisésdë lirë ame wlo. Gueniyo pjây beno löng kjok llgwekklo li kolë ame wlo ëmdë ga pjây beno jëk löng bomi wotjlik owa li go wlo llëm bakoe. Pjây ëng woydos ara kar kar, pjây ëng kjimtos bakoe. ¹⁴ Kjok llgwekklo uunkong li ber kjrinaso wleni: «Pja opwoydë sorë ga bop kjlara, e woydos eni bakoe.»† ¹⁵ Gueniyo pjây sjëke. Shäryëmi löng eni llëme. Pjây löng ëngkjwë ëng tjok kar kar erä. Shäryëmi löng eni ga pjây ëng pjik löng om go erä.

Shji mär Sbö Sëya go

¹⁶ Eni ga lër bomi kong ga pjây mär Sbö Sëya go. Enira pjây jëk bomi wotjlik owa li go llëme. ¹⁷ Bi wotjlik owa li, e owa Sbö Sëya bokso. Ga bi wotjlik owa li, e llëye woyde Sbö Sëyarë li wloyo wleni. Wotjlik kkring pjök li, e oblë oblë, ëngkjwë ëng tjok wleni. E kjishko ga olö ga llëye shäryëmi woydë pjlu li, e shäryëmi ga äe. ¹⁸ Gueniyo pjây mär Sbö Sëya go ga pjây ichaga kjok llgwekklo lirë ame.

¹⁹ Nopga jëk ba wotjlik owa li goshko ga llëye shärye löng li Igöy wëlle. Pë no orkwosmono ba tjok llëm li tjok. Llëbo owa shäryako llëm li shärye. Wotjlik llëbo owa shäryë oblë tjok erä. ²⁰ Sböpga jyäglö, e poshrëya. Opping ybi, oblë ie wlo. Oblë

ÿywa shjiktëng. Ënglë kar kar oblë tjok äe. Ymo ara. Iirkë malinge. Wotjlik ba kjishko eröe. Ëngkjwë oblë tjok. Tön dboy dboye. ²¹ Wotjlik owa oblë kong ba llëbo kjishko. Nelötkë, bërkë, llëbo owa shärye ara ëng tjok. Llëbo oblë, so e kjoyo li shärye bakoe. Loror bomi kong tjän, gueniyo lër bomi kong jek obi ga ëye sgara shäng eni ga äär Sbö sök no pjluoy ÿyado lishko llëme.

²² Gueniyo shji kjimte Sbö Sëyarëshko ga shji llëbo shäryë oblë. Shji oblë woydë ara. Shji wopjluë. Shji wlëpe. Shji iirkë maling llëme. Shji wopjlu oblë tjok. Shji oblë kjimtë. Llëye loroy li shäryë eni. ²³ Shji llëbo shäryë oblë kong yötso. Shji llëbo shäryë ga woyotjlïy yötso guing. Llëbo ëre shäryë ga pjlu, llgwekklo drete. ²⁴ Ëye Cristo Jesús i ga e ichaga ba wotjlik owa lirë ame. Ba wotjlik owa li, e löra beno pjang kjlös go wleni. ²⁵ Shji iara Sbö Sëyarë beno löng së jlökoyo kuzong ga woyde ga shji mär ba go. ²⁶ Gueniyo shji krë llëm, shji ënglë kar kar llëm, shji wotjlik owa ëng tjok bi llëbo kjishko llëm bakoe.

6

Shji ëng kjimtë

¹ Pjeyoga, pjây mär löng Sbö Sëya go. Eni ga pjây kjlara llëbo owa shäryono ga poshdüzï yötso. Gueniyo pjây sjëk, pjây dir baïya dik llëm

† 5:14 Levítico 19.18.

wlo. ² Pjây kjlara ĩmi ga song ga kjimtozĩa. Eni ga pjây pina Cristorë sorë ga shäryëmi löng eni. ³ Eye tja tjwlö ara, oblë kjinmo le, tjwlö ara llëm ëmdë ga opjyãpgwë shäng om go. ⁴ Pjây llëbo shäryono pjłúre, de oware, pjây kjlara kjlara opmiydos om go. Shäryoromi pjłú ga pjây ber wopjłú ga pjłúe. Gueniyo shäryoromi pjłú, oblë kjinmo lëmi llëme. ⁵ Pjây kjlara kjlara pak llë ga miydaga ber erë om go.

⁶ Eye, shji pïya Sbö tjłökwogoshko ga woyde ga llëbo tjeng bi tjok li shdöy ba tjok.

⁷ Sbö jyãpgwëy ga äe. E kjishko ga pjây opjyãpgwë llëm bakoe. Llëye dgoroy ga e bo kjroydë. ⁸ Eye jëk ba wotjlik owa li goshko ga ber shäng shdüya ĩyado wlo. Eye mär Sbö Sëya go ga ie Sbö Sëyarë ber shäng së ĩyado Sbö tjok. ⁹ Eni ga shji sjen llëbo pjłú shäryë llëme. Shji wosonkë llëm, äär bi potjwlëkklo dbaryo lishko ga shji potjwlëya pjłúe. ¹⁰ E kjishko ga kuy ga shji oblë kjimtë ga bue ga kjimtëy dey. Ga Cristo tjłökwokjragaga löng li kjimtëy ara anmoyö.

Shji iara Sbörë beno tjaglën wleni

¹¹ Tja Pablo, tjłökwö ëre tër bomi kong bor orkwo om go go shara. ĩmi ga tjłökwö jyãglo ëre kjwo këske.

¹² Pjây tjłë ga pjây döya Sbörë, Cristo wolono pjang kjlös go li kjishko lëmi. Gueniyo eye omlë eni ga shdungoba e kjishko.

ga bomi ichaga doyo jyã tē li, pjây iche lok eni ga ĩkoba ga ber löng wopjłú ba tjok wlo, shdungoba eni llëm wlo. ¹³ Epga doyo jyã tak pjir ëmdë ga kjok llgwekklo tjeng kës li kole lok llëme. Gueniyo woyde lok ga epga kolëmi, ga pjây doyo jyã tē ber löng baiya dik, epga krë ara bomi kjishko wlo. ¹⁴ Gueniyo tjara krë llë kjishko llëme. Tja krë Tjlapga Jesucristo zröraba pjang kjlös go li kjishko eröe. Ba kjishko ga llëbo tjeng kjok ëre kjing go tjwlö bor kong ame, ga nopga kjok ëre so kong ga tja tjwlö llëm bakoe.

¹⁵ Sbö kong ga shji doyo jyã tak pjirde, de llëmde, e llëno llëme. Shji kjlopswara beno tjaglën wleni li, tjwlö ara li e.

¹⁶ Tjłökwö lër shäng bomi kong ëre sömi wleni ga pjây kjrara Sbörë beno ba nopga, judioga kjrara dënashko wleni. Eni ga rokër Sbö kong ga pjây uunkong eni li songe le ĩyado, pjây ie ber löng wlëp bakoe.

¹⁷ Era eni ga tjara doyo bäng lok, tja shporaba ara, Jesús kjishko. E kjishko ga woydër ga eeri jek lëkong ga eye llëbo shäryë tjwe bor barwoklo ame.

¹⁸ Pjeyoga, rokër Tjlapga Jesucristo kong ga ba wopjłú li kjishko ga pjây kjimte ara. Ber eni.

Carta a los Efesios Kjibokwo ëre tara Pablorë Éfeso sopga kong Kjibokwo ëre sorë

Domer shäng kjlara ko Pablo. E Sbö tjlökwö laga Jesús äska wleniyo. Éfeso kjokyo, e tjlwö ara. Eshko ga sböpga jyäglo syö uyo lok ara. Tjwlö arayo li, e ba sbö ko Artemisa li syö uyo, tak pjang Hechos 19.23-41 go sorë li eni. Dënashko ga Pablo to shäng Jesús roy pjlu lë kjok shto oblë oblëshko ga öötong shäng eshko, tak pjang Hechos 18.18 go sorë li eni. Gueniyo beno shäng eshko dbar kop ara llëme. E irgo ga jek öötong shäng eshko obi, ga beno shäng nopga li ping Sbö tjlökwö go lu pjloglo mya, tak pjang Hechos 19 go sorë li eni.

Kjibokwo ëre go ga Sbö wopjlu li kjishko ga llëbo shäryara pjlu bi kong oblë oblë sorë li tara ba kong. Woyde ga Sbö iëy ber kësbang, tjwlö ara sorë li tara ba kong. Judíoga, nopga judío llëm wleniyo, e iara Sbörë beno tjëyo kjrinaso, ga woyde ga ber löng wlëp ëng tjok shara, ber löng ëng kjimtë kar kar bakoe, e tara ba kong bakoe.

Kjibokwo ëre tara ba kongshko ga sök kjërshko Roma kjokyo, Jesús roy pjlu

lara kjishko, tak pjang Hechos 28.16-31 go sorë li eni.

¹ Kjibokwo ëre taga tja Pablorë. Tja kjrara Sbörë beno ba tjlökwö roy laga Cristo Jesús äska.

Sbö nopga töno beno tjeng Cristo Jesús tjok löng Éfeso kjokyo, kjibokwo ëre ichër jek bomi kong.

² Rokër bi Data Sbö kong, Tjlapga Jesucristo kong ga ba wopjlu li kjishko ga pjäy kjimte lok ara, pjäy ie ber löng wlëp bakoe.

Sbö poshrëy ara, ba wopjlu li kjishko

³ Sbö, Tjlapga Jesucristo Data li poshrëy ara. Shji töna beno tjeng Cristo tjok kjishko ga shji kjimtara ara, llëbo twe ba nopga kong ba kjimtoklo wlo li twara bi kong uunkong bakoe. ⁴ Shji kjimtara eni. Kjok shäryayde llëm obishko ga shji töno beno tjeng Cristo tjok ëre kjrara Sbörë, shji ber tjeng baíya wlo, shji pogo llëye dret ba bokso wlo bakoe. Shji woyde Sbörë ara kjishko ga ⁵ dënashko ga wotjlik ga shji ie Jesucristorë ber löng ba wapga wlo le, woydara ber eni kjishko. ⁶ Ba Wa woyde ara li twara bi kong. Eni ga ba wopjlu li pina bi kong, iy wëië wlo, ga poshrëy ara.

⁷ Sbö wopjlu ara anmoyö. Ba wopjlu li kjishko ga Cristo wolono, srëng kwono. E kjishko ga shji döra bi shdungglo dbo dorko dwayo, owa pjang bi go li löna beno dret bakoe. ⁸ Shji kong kjok

miydë twara ara, ba tjlökwo miydëy wëlä wlo. Shäryara eni ba wopjlú li kjishko. ⁹ Dënashko ga Sbö wotjlik llëbo shäryë Cristo tjok le, woydara ber eni kjishko, gueniyo eye ommydono llëme. Gueniyo e pina bi kong pjir tjän, ¹⁰ e dbaryo öötongshko ga llëbo uunkong lara li shärye ber eni wlo. Eshko ga Cristo ie ber sök llëbo tjeng kës li ichaga, llëbo tjeng kjok dogo, llëbo tjeng kjok ëre kjing go bakoe.

¹¹ Llëye woyotjlina Sbörë shärye wlo li, e shärye uunkong eni. Ga dënashko ga wotjlik llëbo shäryë bi kong le. Eni ga shji kjrara, tona beno tjeng Cristo tjok, ¹² ga shji löng Cristo koshaga bäm go li, shji kjimtara ara, shji ikoba wlo, Sbö poshrëkoba ba dbo kälä kjishko wlo. ¹³ Shji döya Sbörë sorë roy pjlú li, tjlökwo bek li e. Ga kuromishko ga tjlökwo kjrromi, ga pjäy tönno beno tjeng Cristo tjok. Cristo kjishko ga pjäy go ba Sëya iche ber bomi tjok lara jlökoyo li, e shrono beno kësbang bomi tjok. Eni ga pjäy jyä tara beno löng wleni. Miydëy e go ga pjäy beno Sbö ï. ¹⁴ Ba Sëya twara bi kong kjishko ga miydëy e go ga llëye pjlú shärye bi kong lara li, e shärye eni jlökoyo, nopga baïya li döra pjir guing. Eshko ga Sbö poshrëy ara, ba dbo kälä kjishko.

Sbö nopga uunkong woydëmi löng ara bakoe. E kjishko ga ¹⁶ tja syöshtë Sbö kong bomi kjishkoshko ga tja wopjlú ba tjok enido. ¹⁷ Data Kësbangyo li, e Tjlapga Jesucristo Sbö. Ga rokër ba kong ga pjäy kong kjok miydë twe ara, ga e opping shäng bomi kong bako, e miydëmi jek këgong wlo. ¹⁸ Pjäy kjrara Sbörë, llëbo pjlú twe bomi kong kësbang wlo. Eni ga rokër ba kong obi ga pjäy kong kjok miydë twe äär bomi pjlúshko wlo, llëbo pjlú koshëmi löng twe ba nopga kong li llë miydëmi wëlä wlo, ¹⁹ Sbö dbo ara li miydëmi wëlä wlo bakoe. Ba dbo ara li, e pjir llëm, eye äär baïya dik llëm bakoe. Ga shji mär löng Cristo go ëre kjimte ba dbo go. ²⁰ E go ga Cristo buk shinmoga tjrëkoshko ga woshrara iröng obi, ga söra öötong sök ba orkwo këlëkong kjok dogo. ²¹ Eshko ga iara beno tjwlo ara, sëya llë dbo ara wleniyo kjinmo, oblë ichagaga wleniyo kjinmo, llëbo uunkong kjinmo, iara beno eni eerishko dbaryo wlo, ïyado wlo bakoe. ²² Llëbo uunkong iara beno tjeng ba wloshko, ga iara beno sök ba tjlökwo kjrägaga löng kës li ichaga. ²³ Epga, e ba doyo wleni. Epga löng së ba kjishko. Llëbo tjeng kës së li laga erë.

2

Pablo syöshtono Sbö kong

¹⁵ Pjäy roy kuror ga pjäy mär löng Tjlapga Jesús go, ga

Shji wolono löng wlenishko ga shji iara Sbörë beno löng së jlökoyo

¹ Nopga judío llëm wleniyo, dënashko ga pjây wolono lōng wleni, llëbo owa shäryëmi lōng li kjîshko. ² Eshko ga nopga Sbö miydë llëm wleniyo lōng llëbo owa shäryë sorë ga pjây omshäryë lōng eni bakoe. Llëye le Ärë li kolomirë. Sëyaga owa jëk lōng kjok ëre kjing goshko ichaga erë, nopga to lōng Sbö kolë llëm li ichaga erë bakoe. ³ Dënashko ga shji uunkong omshäryono eni. Eshko ga shji wotjlik owa erä, shji jëk lōng bi wotjlik owa li go bakoe. E kjîshko ga Sbö iirkono ara bi tjok, ga shji lōng shdüya wlo, nopga oblë owa li shdüya sorë ga eni.

⁴ Gueniyo shji songe le Sbörë, shji woyde ara an-moyö bakoe. ⁵ E kjîshko ga shji wolono lōng wleni, llëbo owa shäryëy lōng li kjîshkoshko ga shji iara beno lōng së jlökoyo, ga shji iara beno lōng mär Cristo go shara. Ba wopjlú li kjîshko ga shji döra eni. ⁶ Cristo Jesús woshrara irōng obi, ga söra öötong sök ba tjok kjok dogo. Shji tōna beno tjeng Cristo tjok kjîshko ga shji woshrara eni wleni, ga shji söra öötong lōng ba tjok kjok dogo eni wleni bakoe. ⁷ Shäryara eni Cristo Jesús kjîshko, lono ga ba wopjlú kësbang li pïya oba kong ÿyado wlo. ⁸ Ba wopjlú li kjîshko ga pjây döra, pjây mär lōng Cristo Jesús go kjîshko. Pjây döra li, e bomi sëngglo, e wlënomi om go llëme. ⁹ Shäryara eni, llëbo

pjlú shäryoromi kjîshko llëm, ëye opposhrëk e kjîshko llëm wlo. ¹⁰ Shji eerishko ga sorë, shji shäryara Sbörë yötso beno lōng eni kjîshko. Shäryara eni, shji tōna beno tjeng Cristo Jesús tjok kjîshko, llëbo pjlú lara dënashko shäryëy wlo li, e shäryëy eni wlo.

Shji tjëyo kjrinaso, shji tōno beno tjeng Cristo tjok kjîshko

¹¹ E kjîshko ga pjây nopga judío llëm wleniyo, pjây dëna ga sorë woyoshrozïa. Eshko ga pjây kowe judiógarë «nopga jyã tak llëm wleniyo» le. Epgara opkowë lok «nopga jyã tak pjir wleniyo» le, gueniyo jyã taga norë ba doyoshko erä. ¹² Woyoshrozï ga dënashko ga pjây lōng Cristo tjok llëme. Tjlokwo twara Sbörë Israel tjëyoga kong, beno ÿyado wlo, gueniyo pjây Israel tjëyoga llëm kuzong ga e beno bomi kong llëm, pjây shto oblë so wleni erä. Eshko ga Sbö miydëmi lōng llëm, pjây döya li koshëmi lōng llëm bakoe. ¹³ Pjây lōng pjola wleni. Gueniyo eerishko ga pjây tōno beno tjeng Cristo Jesús tjok kjîshko ga pjây söra tek ba soshko wleni shara, Cristo wolono, srëng kwono li kjîshko.

¹⁴ Dënashko ga judióga, nopga judío llëm wleniyo, e lōng dboy dboye. E ëng ÿywö lok shjiktëng erä. Gueniyo shji iara Cistorë beno tjeng wlëp ëng tjok, shji iara beno lōng tjëyo kjrinaso shara. ¹⁵ Kjok llgwekklo tara Moisésdë li goshko ga

llëbo shäryako ara. Gueniyo Cristo wolono kjishko ga kjok llgwekklo li kjara, ga shji iara beno löng ichaga erë ame. Shäryara eni, tjëyoga kjring pjök 'li töya, ber ba tjok kjrinaso wlo. Shji iara beno tjeng wlëp ëng tjok eni. ¹⁶ Wolono pjang kjlös go kjishko ga tjëyoga kjring pjök 'li iara beno tjeng tjëyo kjrinaso, ga iara beno löng wlëp Sbö tjok, ëng ÿywõ lok shjiktëng ame wlo. ¹⁷ Cristo öör ëreshko ga tjläno uunkong kong ga shji ber löng wlëp Sbö tjok ga pjlúe lara. Lara eni judíoga, Sbö miydë pjlú wleniyo 'li kong, nopga judío llëm, Sbö miydë llëm wleniyo 'li kong bakoe. ¹⁸ Eni ga ba kjishko ga eerishko ga shji kjimte Sbö Sëya kjlaraso lirë uunkong äär Data Sbö shwoy ga pjlúe.

¹⁹ E kjishko ga pjäy nopga judío llëm wleniyo, pjäy shto oblë so wleni ame. Pjäy beno löng Sbö nopga jlökoyo, pjäy ba wapga bakoe. ²⁰⁻²² Shji u shäryë akkwo goshko ga woydara ga akkwo tjeng ara. Akkwo iëy töshko bäm go kwwara, ber ba shakklo wlo. E irgo ga akkwo iëy ba kjing go jem jong ëng kjing go. Sbö nopga, e u wleni. Akkwo ba shakklo kjangyo, iak beno buk bäm go 'li, e Cristo Jesús om go 'li loklo. Akkwo oblë oblë iak beno tjeng ba shakklo 'li, e Sbö tjläkwo roy lagaga Jesús äska 'li loklo, Sbö tjläkwo lagaga 'li loklo bakoe. Ga pjäy mär

löng Cristo go kuzong ga pjäy uunkong töng tjeng ba tjläkwo kjrägaga oblë tjok, akkwo jem tjeng ëng kjing go wleni. Shji uunkong töng tjeng Cristo tjok, shji ber Sbö u wleni wlo, ba Sëya ber sök u 'li roshko ÿyado wlo.

3

Pablo ichara Sbörë ba tjläkwo roy pjlú lë nopga judío llëm wleniyo kong

¹ E kjishko ga tja Pablo, tja sök kjërshko, Cristo Jesús tjläkwo roy pjlú lër pjäy nopga judío llëm wleniyo kong kjishko. ² Miydëmi ga Sbö wopjlú 'li kjishko ga tja ichara ba tjläkwo roy pjlú lë bomi kong. ³ Tjläkwo 'li miydëba llëm, gueniyo lara bor kong, toror bomi kong kjibokwo ëre go sira sorë ga eni. ⁴⁻⁵ Eni ga kjibokwo ëre lëmishko ga miydëmi e go ga Cristo, e sorë miydëba llëm ëmdë ga lara Sbörë bor kong, ga miydër pjir tjän. Dënashko ga e lara ë kong llëme. Gueniyo eerishko ga ba tjläkwo roy lagaga Jesús äska 'li, ba tjläkwo lagaga 'li, epga iara beno tjeng dboy ba kong. Ga ba Sëya ichara ba tjläkwo roy pjlú lë ba kong lok. ⁶ Ba tjläkwo pjlú miydëba llëm 'li ëre: Eeri jek lëkong ga judíoga kjimte Sbörë erö ame; ëye tönno beno tjeng Cristo Jesús tjok ga kjimte Sbörë, judíoga, nopga judío llëm wleniyo bakoe; eni ga uunkong 'li beno löng tjëyo kjrinaso, doyo kjlaraso wleni, llëbo twe lara Sbörë ba nopga

kong jlōkoyo li beno uunkong li kong kjīshko.

⁷ Sbō wopjlú li kjīshko ga tja ichara ba tjlōkwo roy pjlú lē oba kong, ga tja kjimte ara ba shāryē ba dbo ara go.

⁸ Tja tjlwō Sbō nopga lōng kēs li dorko. Eni emdē ga ba wopjlú li kjīshko ga tja ichara ba tjlōkwo roy pjlú lē nopga judío llēm wleniyo kong. Tja tjlē ba kong ga epga mār lōng Cristo go wleni ga llēbo twe Sbōrē ba kong ara, pjir llēme lēr ba kong eni. ⁹ Dāmār ga llēbo uunkong shāryara Sbōrē. Eshko ga wotjlīk llēbo shāryē le, gueniyo lara ē kong llēme. Gueniyo eerishko ga tja ichara ba lē oba kong, shārye sorē miydēba wēlē wlo.

¹⁰ Woydara ga llēye shārye Jesús tjlōkwo kjrāgaga kong li, e ūya sēya llē dbo ara wleniyo, oblē ichagaga wleniyorē, ga miyde lok e go ga Sbō kjok miydē ara anmoyō. ¹¹ Ēre shāryara Sbōrē bi Tjlapga Cristo Jesús tjok, woyotjlīna kjok shāryayde llēm obishko sorē li eni.

¹² Shji tōna Sbōrē beno tjeng Cristo tjok, ga shji mār beno lōng ba go. E kjīshko ga shji āār Sbō shwoy ga wlēp, llēye bangkjrēy llēme. ¹³ E kjīshko ga rokēr bomi kong ga tja shdungoba shāng song bomi kjīshko emdē ga pjāy wosonkē llēme. Llēbo wen bor kong jūshko li, e ber bomi kong pjlú wlo.

Pablo syōshtono Sbō kong Ēfeso sopga kjīshko

¹⁴ E kjīshko ga tja kjōk tok, syōshtë Data Sbō kong. ¹⁵ E ba nopga lōng kēs kjok dogo li Data, ba nopga lōng kēs kjok ēre kjing go li Data bakoe. ¹⁶ E llēbo tjeng ara, twe ba nopga kong wlo. Eni ga rokēr ba kong ga ba Sēya iche bomi kjimtē ba dbo kēsbang go, pjāy ber lōng wokjang wlo, ¹⁷ Cristo ber sōk bomi tjok ūyado wlo, pjāy mār lōng ba go kjīshko. Rokēr ba kong obi ga pjāy kjimte ēng woydē ara kar kar jlōkoyo ūyado, ¹⁸ shji woyde Cristorē kjōme li miydēmi wlo, ba tjlōkwo kjrāgaga lōng kēs li tjok. Jlōkoyo ga shji woyde ara anmoyō. ¹⁹ E tjlīy ga āār llēm emdē ga rokēr ba kong ga e pīya bomi kong, miydēmi wlo, llēye shāryēmi dō lishko ga pjāy wotjlīk āār Sbō dik wlo.

²⁰ Sbō dbo ara kjīshko ga llēbo woyotjlīy, rokēy ba kong li shārye ga pjlú, ga shārye e kjinmo anmoyō ga pjlú bakoe. Ga shji kjimte ba dbo ara ēre go. ²¹ Llēbo shārye ara Cristo tjlōkwo kjrāgaga go, Cristo Jesús go bakoe. E kjīshko ga iēy ber kēsbang, tjlwō ara ūyado wlo. Ber eni.

4

Shji ie Cristorē ber doyo kjaraso wleni

¹ Tja sōk kjērshko Tjlapga Jesús kjīshko. Pjāy rokara Sbōrē beno ba nopga. Era tjlwō ara. Eni ga rokēr bomi kong ga pjāy jēk pjlo beke. ² Pjāy ber lōng wotōye. Pjāy tjlē ēng tjok yōtso. Pjāy iirkē

maling llëme. Llëbo shärye oblërë llë pogoshko ga pjây ber löng wläp, wopjlú ba tjok erä. ³ Pjây drön ëë, jëk löng ëng tjok wläp, pjây wotjlik ber löng kjrinaso wlo, pjây iara Sbö Sëyarë wotjlik sorë ga eni. ⁴ Shji Cristo tjlokwo kragaga löng kës ëre doyo kjlaraso wleni, shji Sëya kjlaraso bakoe. Shji rokara Sbörë uunkong, ga llëbo koshëylöng li kjrinaso. ⁵ Shji Tjlapga kjlaraso. Tjlokwo söy löng li kjrinaso. Shji wara jer di roshkoshko ga e beno llëbo kjrinaso loklo. ⁶ Shji Sbö kjlaraso. Shji data kjlaraso. Shji iche, kjimte uunkong, ga shäng bi tjok iyado.

⁷ Cristo wopjlú li kjishko ga shji kjlara kjlara kong kjok miydë twara oblë oblë, pak twe bi kong li shäryëy pjlú wlo. ⁸ E kjishko ga Sbö tjlokwo tak pjang eni:

«To jem kjókshkoshko ga
ba wloyoga zana li shara,
söra jem ba tjok ba
irgo,
ga oblëra kong llëbo
twara ara.»*

⁹ «To jem» le li, e llë loklo? To ter öör shäng bäm go kjok ëre kjing go li loklo. ¹⁰ Cristo to ter bäm go. E irgo ga to jem kjok dogo, beno sök shtoyo tjwlo ara, kjok shto oblë oblë kjinmo, llëbo uunkong iche wlo. ¹¹ Shji kong pak twara om go, shäryëy wlo. Shji kjone kjone iara beno löng Sbö tjlokwo roy laga Jesús äska, shji kjone kjone iara

beno löng Sbö tjlokwo laga, shji kjone kjone iara beno löng Sbö tjlokwo roy pjlú shdöga, shji kjone kjone iara beno löng ba nopga daga, ba pingga bakoe. ¹² Shji iara beno löng ba nopga löng kës li kjimtaga, pak twe ba kong li shärye lok pjlú wlo, dbokjrë lok jek këgong këgong wlo. ¹³ Woyde ga shji uunkong Sbö Wa miydë pjlú, ga shji mär ber löng ba go, shäryoroy eni pjirshko ga shji ber löng wotjlik kjrinaso wlo, shji ber löng wotjlik këkboga dik wlo, shji äär ber löng Cristo dik wlo.

¹⁴ Eshko ga shji wotjlik kjwozirga dik ame. Shji jyäpgwëba tjlokwo oblë oblë go ame, kjong iöya dlung kjing go bakwe pjlukdë llaw pogo wleni, no kjone kjone wotjlik ara, shji jyäpgwe wlo le gueniyo. ¹⁵ Tjlokwo bek li lëy wopjlú go dey. Eni ga shji äär ber Cristo dik, bi kägäyo li e, ¹⁶ ga shji uunkong ba doyo wleni. Doyo dboglo smok lok ëng go ba kjungyo go, ber doyo kjlaraso wlo, ga shji töya Cristorë ber doyo kjlaraso wleni eni bakoe. Eni ga shji ëng woydë ara kar kar, ga shji kong pak twara kjlara kjlara li shäryëy ga pjlúe.

*Shji töno beno tjeng Cristo
tjok kjishko ga shji jëk löng
tjaglën wleni*

¹⁷ Eni ga pjây ichër Tjlapga Jesús ko go ga pjây jëk löng owa, nopga Sbö miydë llëm wleniyo dik ame. Epga jëk

* 4:8 Salmo 68.18.

lõng ba wotjlik tjwlo llëm, llëno llëm li go erä. ¹⁸ Epga Sbõ miydë llëm, llëye kuya woydë llëm kjishko. E kjishko ga tjlokwo bek li llë loklo miyde lok llëm, ga epga ie Sbörë ber lõng së jlökoyo llëm bakoe. ¹⁹ Opyono beno jëk lõng ba wotjlik owa li go erä, ga llëye lökyo ba kong ame. Llëbo owa shärye lok oblë oblëshko ga lõng wopjlu erä, ga shärye woydë eni jek obi.

²⁰ Gueniyo pjây Cristo tjlokwo roy kunoshko ga pjây oppino jëk eni llëme. ²¹ Cristo tjlokwo roy bek li kuromi, ga pjây mär beno lõng ba go. E kjishko ga miyde ga pjây oppino jëk, woyde Cristorë sorë li eni. ²² Dënashko ga pjây jëk lõng bomi wotjlik owa li go. Bomi wotjlik eshko li, e owa. Pjây jyäpgwara ara, llëbo owa shäryëmi wlo. Gueniyo pjây oppino ba rayë, ²³ pjây kjlopswe Sbörë ber lõng wotjlik oblë wlo, ²⁴ pjây ie ber lõng tjaglën wleni wlo. Llëbo pjlú shäryaga iyado li, e Sbõ. Ga pjây kjlopswara beno jëk lõng eni, baïya dik.

²⁵ Eni ga shji uunkong doyo kjlaraso wleni kjishko ga shji jyörkë ame, pjây tjlä bëy ëng kong dey. ²⁶ Shji iirkonoshko ga llëye owa shäryëy llëme. Shji pë jek lõng bi iir li tjok llëm, ²⁷ shji jyäpgwe Ärë llëm wlo. ²⁸ Eye lürkë ä ga lürkë ame, parkë ba orkwo go dey, oblëga song li kjimte ga pjlú wlo.

²⁹ Tjlokwo owa lëy ëng kong llëme. Tjlokwo pjlú lomirë

dey, oblë kjimtoklo, kuya ga ber pjlú ba kong wlo. ³⁰ Pjây jyä tara Sbõ Sëyarë wleni beno Sbõ i, äär jong bi dözlõng dbaryoshko jä. E kjishko ga Sbõ Sëya iëy ber shäng woydë llëme. ³¹ Shji wotjlik owa oblë kong ame, shji iirkë ara oblë kong ame, llëbo lëy oblë kong iir go ame, shji ëngkjwë oblë tjok ame, oblë läywëy owa ame, shji oblë iywõ shjiktëng ame bakoe. ³² Pjây pjlú ëng tjok. Oblë songe lozia. Llëbo shärye oblërë owa bomi kongshko ga owa li iozi ber tjwlo llëm, owa pjang bomi go li löna Sbörë Cristo kjishko sorë ga eni.

5

Shji jëk pjlo bek

¹ Pjây Sbõ wapga, ga pjây woyde ara. E kjishko ga pjây opshäryos baïya dik. ² Shji woydara Cristorë ara, ga optwono wolono bi kjishko, öng wlëp ushko so zrökoba, sho sukoba Sbõ poshrëkklo li lö pjlëblë ba kong wleni. Woyde ga pjây ëng woydos ara kar kar eni bakoe.

³⁻⁵ Shji orkwosmono ë tjok llëm ga shji pë ba tjok llëm, llëbo shäryako llëm li shäryëy llëm bakoe. Shji wotjlik dbur töng bi kong erö llëm, e llëbo jyäglö poshrëy lõng wleni. Pjây Sbõ nopga kjishko ga llëbo eniyo shäryëmi sira ëmdë llëme. Llëbo lako llëm lëy ë kong llëm, llëbo tjwlo llëm lëy ë kong llëm, shji tjör ëng tjok tjlokwo owa go llëm bakoe. Pjây lõng wopjlu

Sbö tjok li lanyotkomirë oblə kong dey. Llono ga Cristo, Sbö, epga ber löng no pjluyoga İyado. Eshko ga llëbo twe Sbörë ba nopga kong. Gueniyo eye opshäryë owa eni ga äar eshko llëme.

⁶ Pjäy jyāpgwëba tjlökwo tjlwō llëm go llëme. Llono ga nopga llëbo owa shäryono eni li shdüya Sbörë, kolara lok llëm kjishko. ⁷ E kjishko ga pjäy tön nopga eniyo tjok llëme.

⁸ Dënashko ga pjäy jëk löng kjok ro sī roy* wleni. Gueniyo eerishko ga pjäy mär löng Tjlapga Jesús go kuzong ga pjäy jëk löng kjok shjiy roy† wleni shara. E kjishko ga pjäy jëk löng, woyde Sbörë sorë li eni. ⁹ Eye iök shjiy ëre tjok ga jëk pjlú oblə tjok, jëk pjlo bek, ga tjlëshko ga tjlökwo bek li layde. ¹⁰ Ga pjäy opping llëye woyde Tjlapgarë shäryëmi wlo li go. ¹¹ Shji jëk oba jëk löng kjok ro sī roy wleni llëme. Llëye shärye lok li, e llëno llëme. Eni ga llëbo shärye löng li owa lozī ba kong dey, miyde lok wlo. ¹² Sbö kole lok llëme. Llëbo owa shärye löng lütshko li lanyotkëy ëmdë ga lökyo ara. ¹³ Gueniyo iök pīy llëbo owa li go ga e ber wëlle. ¹⁴ Eshko ga İgöy wëlle, iök shjiy li kjishko. E kjishko ga oba tjlë ga

«Pja buk pë,

pja wollenzong,

pja kojös shinmoga tjeng
li tjrëko dwayo.

Eshko ga pja ie Cristorë ber sök kjok shjiy roy» lëba eni.

¹⁵ Pjäy drön jëk löng nopga kjok miydë ara wleniyo dik, nopga kjok miydë llëm wleniyo dik llëme. ¹⁶ Shji löng dbar owa. E kjishko ga llëye wen tjwe bomi kong shäryëmi pjlú wloshko ga shäryozīa. ¹⁷ Shji llëbo shäryë nopga kjok miydë llëm wleniyo dik llëme. Pjäy oppis llëye woyde Tjlapgarë li shäryë. ¹⁸ Shji nelötkë llëme. Shji nelötkë ga shji iche llëbo owa shäryë. Pjäy ichaga ber Sbö Sëya pjang bomi go lirë dey. ¹⁹ Pjäy tos ëng tjok Sbö kong təkwo oblə oblə go. Ga Tjlapga poshrëzī bomi təkwo li go. ²⁰ Pjäy ber löng wopjlú Data Sbö tjok llëbo uunkong kjishko. Lozī ba kong İyado, Tjlapga Jesucristo ko go.

Nopga orkwosmok löng pjiir ga jëk ëng tjok sorë

²¹ Cristo bangkjrëmi kjishko ga pjäy ëng kolozong.

²²⁻²³ Cristo beno ba tjlökwo kjrägaga uunkong kägäyo, ba döga bakoe. Domergara beno ba boyga kägäyo eni bakoe. E kjishko ga walëga orkwosmok löng pjiir, bomi lanmaga kolozī, Tjlapga Jesús kolëmi löng wleni. ²⁴ Cristo kole ba tjlökwo kjrägagarë sorë ga bomi lanmaga kolozī İyado eni bakoe.

²⁵ Domerga orkwosmok löng pjiir, bomi boyga woydozī ara, ba tjlökwo kjrägaga

* 5:8 Jëk löng kjok ro sī roy le li, e tjlökwo pjlú miyde löng llëm li loklo. † 5:8 Jëk löng kjok shjiy roy le li, e tjlökwo pjlú miyde löng li loklo.

woyde Cristorë sorë ga eni. Ba tjlökwo kjrägaga woydara ara, ga optwono wolono ba kjışhko, ²⁶ ie ber löng dboy ba kong wlo. Ba tjlökwo li go ga epga iara beno pjlo bek Sbö bokso wlo, ²⁷ ber löng ba nopga kãã shjiy wleni wlo, ber tjeng baıya wlo, pogo llëye dret ba bokso wlo bakoe. ²⁸ Eni wleni ga domerga, bomi boyga woydozı ara, pjây opwoydë sorë ga eni. Eye ba boy woydë ara ga e opwoydë om go wleni. ²⁹⁻³⁰ Eye ba doyo om go li iywö shjiktëng llëme. Opsëng, opdë. Shji Cristo tjlökwo kjrägaga, shji ba doyo wleni. E kjışhko ga shji de Cristorë eni bakoe. ³¹ E kjışhko ga domer ba data, ba mekë rayë, ga orkwosmok walë tjok, ga ber löng kjlaraso wleni. † ³² Ère llë loklo miydëy wëlle llëme. Lër eni li, Cristo, ba tjlökwo kjrägaga, e lotë. ³³ Eni ga domerga orkwosmok löng pjir, bomi boyga woydozı ara, pjây opwoydë sorë ga eni. Walëga orkwosmok löng pjir, bomi lanmaga bangkjrozıa.

6

Dataga, mekëga, wapga, e jëk ëng tjok sorë

¹ Wapga, pjây mär Tjlapga Jesús go kuzong ga bomi dataga, bomi mekëga, e kolozıa. ²⁻³ Sbö tjlökwo tak pjang eni: «Bomi dataga, bomi mekëga, e bangkjrozı,

iozı ber tjwlö ara, llëbo jek pjlu bomi kong wlo, lu imi kop ara kjok ëre kjing go wlo bakoe.»* Eni ga kjok llgwekklo ëre koloroy wleni ga llëbo pjlu shärye Sbörë bi kong lara jlökoyo. Llëbo lara jlökoyo eni eshko kjwlë jä.

⁴ Dataga, pjây llëbo shäryë bomi wapga kong ber löng iirkë wlo llëme. Poshdüzı, pızi jëk löng, woyde Tjlapga Jesüsdë sorë li eni.

Parkaga sogoga, parkagaga tjwlëk löng pjir wleniyo, e jëk ëng tjok sorë

⁵ Parkagaga tjwlëk löng pjir wleniyo, bomi sogoga kjok ëre so, e kolozıa. Bangkjrozı löng wopjlu, pjây parkë löng Cristo kong wleni. ⁶ Pjây İya löngshkoshko ga epga kolëmi pjlu, ber löng wopjlu bomi tjok wlo. Gueniyo kolëmi eshko dö llëme. Pjây parkos ba kong pjlu İyado, pjây Cristo parkagaga tjwlëk löng pjir wleniyo dik. Llëye woyde Sbörë shäryëmi wlo li shäryozı wopjluë. ⁷ Pjây parkos löng wopjlu bomi sogoga kong, bomi dbo kës li go, pjây parkë löng Tjlapga Jesús kong wleni, pjây parkë löng nopga kong wleni llëme. ⁸ Miydëmi pjlu ga eye llëbo pjlu shäryono ga potjwlëngga Tjlapgarë, parkagaga tjwlëk löng pjir wleniyo ëmdë ga potjwlëya.

⁹ Parkagaga sogoga, pjây opshäryë bomi parkagaga tjok eni bakoe. Kroyoywëy llëme. Miydëmi pjlu ga pjây,

† 5:31 Génesis 2.24. * 6:2-3 Deuteronomio 5.16.

bomi parkagaga, pjây kägäyo sök kjlaraso kjok dogo, ga shji uunkong ilgweya beke.

Llëbo twe Sbörë bi kong ara, bi opwlikoklo wleni

¹⁰ Era eni ga pjeyoga, pjây mär ber löng Tjlapga Jesús go ñyado, pjây mär ber löng ba dbo ara go ñyado bakoe.

¹¹ Ængkjwagaga opwlikë ba opwlikoklo go sorë ga pjây opwlikos llëbo twe Sbörë bomi kong kës li go eni, pjây jyâpgwe Ärëshko ga kumi kjang wlo, jlõ lëmi ba kong llëm wlo bakoe. ¹² Shji löng dbonik nopga tjok llëm, shji löng dbonik sëya llë dbo ara wleniyo tjok, oblë ichagaga wleniyo tjok, nopga owa löng kjok ëre kjing go ichagaga wleniyo tjok bakoe. ¹³ E

kjishko ga pjây opwlikos llëbo twe Sbörë bomi kong kës li go, dbar owa li tjweshko ga pjây tök llëm wlo, pjây ber löng wokjang äär jong dbar owa li pjitong guing.

¹⁴ Eni ga pjây wokjange. Sbö tjlokwo bek li sözï, e bomi dop pjriklo wleni. Pjây jëk pjlo bek, e bomi worbu wlikoklo wleni. ¹⁵ Sbö tjlokwo pjlu li, shji ie ber löng wlëp Sbö tjok. Pjây poshäryos e go, tjlokwo roy pjlu li lë oba kong wlo, e bomi drepkwota wleni. ¹⁶ Pjây mär ber löng Tjlapga Jesús go, e bomi könkowo shtokjoklo wleni. Pjây löya Äre ba könkowo dbo go iök ri ri li goshko ga shtokjëmi e go, pjë bomi go llëm wlo. ¹⁷ Miydozï ga pjây

döra Sbörë ba dbo ara go, e bomi kä wlikoklo wleni. Sbö tjlokwo shazï bomi wloshko, e bomi dröng twara Sbö Sëyarë bomi kong wleni.

¹⁸ Ga pjây syöshtos, kjloshtos Sbö kong ñyado, pjây pïya Sbö Sëyarë sorë li eni. Pjây sjëke. Pjây syöshtos Sbö nopga kjishko ñyado. ¹⁹ Pjây syöshtos bor kjishko bako, tja tjleshko ga tja kong tjlokwo lë Sbörë bor kong lër wlo, Sbö tjlokwo pjlu miydëba llëm li roy lër oba kongshko ga llëye bangkjrër llëm wlo bakoe.

²⁰ Tja ichara Sbörë ba tjlokwo roy pjlu lë oba kong ba äska. Eerishko ga tja sök kjërshko e kjishko. Pjây syöshtos bor kjishko, ba tjlokwo roy lërshko ga llëye bangkjrër llëm wlo.

Kjibokwo pjirzlong

²¹⁻²² Bor kjlara Tiquico, e parkë shäng Tjlapga Jesús kong bor tjok pjlu ñyado. E woydër ara, ga ichër jek bomi shwoy, tja sök na sorë li roy sök bomi kong wlo, löng bor tjok na li roy sök bomi kong wlo bako, pjây wosonkë llëm wlo.

²³ Pjeyoga, tja syöshtë Data Sbö, Tjlapga Jesucristo Data li kong ga pjây ie ber löng wlëp, pjây kjimte Æng woydë ara kar kar, pjây kjimte mär ber löng Cristo go ñyado bakoe. ²⁴ Rokër Sbö kong ga ba wopjlu li kjishko ga pjây Tjlapga Jesucristo woydë jlökoyo li kjimte ñyado.

Carta a los Filipenses

Kjibokwo ëre tara Pablorë Filipos sopga kong Kjibokwo ëre sorë

Domer shäng kjlara ko Pablo. E Sbö tjlökwo laga Jesús äska wleniyo. Dënashko ga Pablo öötong shäng Filipos kjokyo Silas, Timoteo tjok, Jesús roy pjlú læ. Eshko ga nopga ara omtjlökwo kjrono, tak pjang Hechos 16.12-40 go sorë'li eni. Pjlara ga Pablo sök kjërshko Roma kjokyo, Jesús roy pjlú lara kjishko. Epga ommydonoshko ga llëbo ichara lok ba kjimtoklo, dbur bakoe. Ichara lok domer kjlara ko Epafrodito tjok. E kjishko ga kjibokwo ëre tara Pablorë, e beno wopjlú ba kong'li loklo.

Eshkoshko ga Jesús tjlökwo kjrägaga löng Filipos kjokyo li shdungoba ara. Eni ga kjibokwo ëre go ga Pablo shdungoba ara ëmdë ga shäng wopjlú li roy jyä tara, epga dbokjre e go wlo. Ga epga ichara ber löng wotöshko, ga ëng kjimte kar kar bakoe.

Eshko dbaryo ga judioga kjone kjone to löng tjlë ga shji där wlo ga woyde ga shji mär Jesús go dö llëm, woyde ga kjok llgwekklo tara Moisésdë li söy bakoe le löng eni, miga jyö erä. E kjishko ga kjibokwo ëre go ga Jesús tjlökwo kjra-

gaga li ichara Pablorë ber löng sjëk, nopga eniyo tjok.

Kjibokwo ëre tara ba kongshko ga sök no shdüzlong uyo roshko Roma kjokyo, Jesús roy pjlú lara kjishko, tak pjang Hechos 28.16-31 go sorë'li eni.

¹ Kjibokwo ëre taga tja Pablorë, Timoteo tjok. Tjawa Cristo Jesús parkaga.

Sbö nopga tönö beno tjeng Cristo Jesús tjok löng Filipos kjokyo, kjibokwo ëre ichërwa jek bomi kong, bomi kägäyoga kong, ëye parkë löng bomi tjok'li kong bakoe.

² Rokër bi Data Sbö kong, Tjlapga Jesucristo kong ga ba wopjlú li kjishko ga pjäy kjimte lok ara, pjäy ie ber löng wlëp bakoe.

Pablo syöshtono Sbö kong Filipos sopga kjishko

³⁻⁵ Tja öör Jesús roy pjlú læ bomi kong dämärshko tek lëkong ga pjäy löng parkë Jesús kong bor tjok pjlú iyado. E kjishko ga pjäy woyotjlinshko ga tja wopjlú Sbö tjok, ga tja syöshtë ba kong bomi kjishko wopjlúe. ⁶ Sbö tjlökwo pjlú li kjroromishko ga llëbo pjlú shäryara Sbörë bomi pjlúshko, ga miydër ga shärye jek këgong, äär jong Cristo Jesús tjwe iröng obi guing.

⁷ Sbö wopjlú li kjishko ga «Jesús roy pjlú li, e jlöe» lër to shäng tjlapgaga këskes bokshoshko ga pjäy iara Sbörë beno löng bor kjimtaga. Ga tja bängzak shäng ëreshko orkwo kjrochak pjir dröng

sho goshko ga pjäy löng bor kjimtë obi. E kjishko ga pjäy uunkong woydër ara. Eni kuzong ga tja wopjlú bomi kjishko li, e pjlúe. ⁸ Pjäy uunkong in woydë ara, e miyde Sbörë pjire. Pjäy woydër ara, shji woyde Cristo Jesúsde sorë ga eni.

⁹ Tja syöshtë Sbö kong bomi kjishkoshko ga rokër ba kong ga pjäy kjimte dbar kjwobi go oblë woydë jek këgong këgong. Rokër ba kong obi ga pjäy opping jek këgong këgong ba kjok miydë li go, ba wotjlik pjlú li go bako, ¹⁰ llëbo pjlú anmoyö li shäryëmi iyado wlo. Eni ga pjäy ber löng pjlo bek, pogo llëye dret Sbö bokso, äär jong Cristo tjwe iröng obi guing. ¹¹ Ga rokër ba kong ga pjäy kjimte Jesucristorë jek löng pjlo bek iyado, pjäy ikoba wlo, Sbö poshrëkoba bomi kjishko wlo, Sbö iëba ber tjwlo ara anmoyö bomi kjishko wlo bakoe.

Pablo sök kjërshko, Cristo tjlökwo roy pjlú le kjishko

¹² Pjeyoga, llëye weno bor kong dö li, e shäryono Jesús roy pjlú shdär jek këgong wlo. E lër bomi kong, miydëmi wlo. ¹³ Eerishko ga no dagaga parkë löng no llgwezlong uyo ëreshko, nopga oblë oblë, miyde lok ga tja iak shäng kjërshko orkwo kjrochak pjir dröng sho go, Cristo kjishko. ¹⁴ Bi pjeyoga llamo löng kës li, tja roy kuya lok ga opyono mär löng Sbö tjlökwo roy lë jlökoyo, llëye bangkjre lok ame.

¹⁵⁻¹⁷ No kjong kjong Cristo roy lë wopjlú go. Shärye lok eni, tja woyde ara kjishko. Miyde lok ga tja iak shäng ëreshko, «Cristo tjlökwo roy pjlú li, e jlöe» lër oba kong wlo. Gueniyo kjong kjongda omlë, gueniyo wotjlik löng oblë. Shärye löng eni, tja woyde llëm kjishko, äär ber tjwlo ara bor kjinmo wlo. Woyde lok ga songyo kjrër ara anmoyö ëreshko le. Miydër ga eni. ¹⁸⁻¹⁹ Gueniyo ga e llëye llëme. Cristo roy, e le löng enido. Wotjlik pjlúre, de oware, gueniyo Cristo roy le löng enido. Tja wopjlú e kjishko.

Llëbo weno bor kong owa ara ëre kjishko ga pjäy syöshtë löng Sbö kong bor kjishko ara, ga tja kjimte Jesucristo Sëyarë ara bakoe. E kjishko ga miydër ga tja där, ga tja ber shäng wopjlú ara anmoyö e kjishko. ²⁰ Bor kong ga Cristo tjlökwo lökyokjrër kjwe ga tja berlök ara eshko. Woydër eni llëme. Gueniyo miydër ga tja sgara shäng tjlä Cristo kjishko sorë ga tja tjlä eni iyado, ikoba ga Cristo, e tjwlo ara lëba wlo. Woydër ga tja sök sëre, de tja zrörabare, lëba eni iyado. ²¹ Bor kong ga tja beno shäng ga tja shäng llëbo shäryë Cristo kong wlo eröe. Ga tja wolono ga bor kong ga pjlú anmoyö. ²² Eni gueniyo ga tja sök kjok ëre kjing go obishko ga nopga kjimtër jek këgong ga pjlúe. ¿Woydër kjone dey yalë? Miydër llëme. ²³ Bor kong ga pjlúyo kjone dey lër

ga kjange. Tja wotjlik kjrina ga tja wolon dey, tja to ber sök Cristo tjok wlo, e bor kong ga pjlú anmoyō. ²⁴ Gueniyo tja wotjlik kjrina obi ga ber pjlú bomi kong wlo ga tja ber sök kjok ère kjing go obi dey. ²⁵ Miydër pjlú ga eni. E kjishko ga miydër ga tja ber sök bomi tjok obi, pjây kjimtër mär ber löng Cristo go jek këgong wlo. Eshko ga pjây ber löng wopjlú ara anmoyō. ²⁶ Ga tja sök bomi tjok obishko ga pjây löng wopjlú Cristo Jesús tjok bor kjishko.

²⁷ Llëbo wen bor kong sorë pogo ga Cristo roy pjlú li kroromi kuzong ga woydër ga pjây jek pjlö bek e go, Cristo roy pjlú li tjwlo ara lëba wlo. Eni ga tja äär bomi ikde, de pjây roy kur eröre, miydër ga pjây löng wotjlik kjrinaso, pjây löng parkë uunkong no kjlaraso wleni, Cristo roy shdär oba uunkong kong wlo. ²⁸⁻²⁹ Llëbo shäryara Sbörë bomi kong pjlúe. Pjây iara beno löng mär Cristo go. Gueniyo erö llëme. Pjây iara beno shdungoba song ba kjishko bakoe. Era llëbo pjlú bomi kong bakoe. E kjishko ga bomi wloyoga, e bangkjreämi sira llëme. E goshko ga miyde lok ga to jeno wlo, ga pjâyda där wlo. E laga Sbörë eni. ³⁰ Dënashko ga tja shdunaba sorë li ñnomi wëlle. Eerishko ga roy kumi löng ga tja shdungoba shäng e kjoyo obi. Ga miydër ga shäryëba löng bomi kong eni bakoe.

2

¹ Eni ga pjây töno tjeng Cristo tjok kuzong ga pjây kong dbo twe iyado. Pjây woyde ara kjishko ga pjây woydë llëme. Sbö Sëya tjeng bomi tjok iyado. Pjây songe le Sbörë bakoe. ² Eni kuzong ga llëye lër bomi kong li shäryozia. Pjây wotjlis jong kjrinaso, llëye woyotjlimi kës li shäryëmi ga pjlú wlo. Pjây ëng woydos ara kar kar, pjây ber löng ëng tjok wopjlú wlo. Shäryoromi eni ga tja ber wopjlú kësbang eshko. ³ Pjây llëbo shäryë, pjây äär ber tjwlo ara wlo lëmi llëme. Pjây opyë tjwlo ara oblë kjinmo llëme. Oblë iozi ber tjwlo ara bomi kjinmo dey. Pjây ber wotöshko. ⁴ Pjây llëbo wlëk pjlú bomi kong dö llëme. Wlëzi ber pjlú oblë kong bakoe. ⁵ Cristo Jesús, e wotjlik sorë ga pjây wotjlik eni bakoe.

⁶ Kjok shäryayde Sbörë llëm obishko ga e Sbö jlökoyo, tjwlo baäya dik bakoe.

Gueniyo ga «Tja ber sök jüshko tjwlo ara iyado wlo» lara llëme.

⁷ Opyono beno shäng tjwlo llëm, parkaga tjwllëk shäng pjir wleniyo dik, weno no, so shji kjoyoe.

⁸ Eshko ga opyono beno shäng wotöshko anmoyō.

Ba Data kolara kjishko ga opyono beno wolon pjang kjlös go, nopga owa wleni.

⁹ E kjishko ga iara Sbörë beno tjwlo ara anmoyō,

oblëga kës li kjinmo.

10 Shäryara eni, uunkong kjök tok ba kong wlo,

ëye löng kjok dogo, ëye löng kjok ëre kjing go, ëye löng klung ëre dorko bakoe.

11 Eshko ga «Jesucristo, e bi pjluvo jläe» le lok uunkong.

Eni ga Data Sbö ber tjwlo ara bakoe.

Shji llëbo shäryë pjluë

12-13 Pjeyoga, Sbö, e drön ëë bomi tjok, llëye le li shäryëmi eni wlo. Tja shäng bomi tjokshko ga tja koloromi pjluë. Era eerishko ga tja shäng pjola ga woyde ga pjäy drön ëë, Sbö kolë, bangkjre iyado wlo. Pjäy döra llëbo pjluë ëre kong wlo.

14-16 Llëye shäryëmi dö ga shäryozi löng wopjluë. Shji kjloshtë llëm, shji ëng dboryë kar kar llëm bakoe. Eni ga pjäy löng pjlo bek, pogo llëye dret Sbö bokso. Pjäy Sbö wapga tjän, pjäy löng nopga owa jëk löng pjlo bek llëm li tjreko gueniyo. E kjishko ga pjäy llëbo owa shäryë llëme. Eni ga shji ber löng së jlökoyo sorë tjlokwoyo li lëmi nopga kongshko ga pjäy iya lok ga oblë, dbala lok shjiy kjok ro si roshko wleni. Eni ga Cristo tjwe iröng obishko ga tja wopjluë bomi kjishko, pak shäryoror li beno tjwlo ara kjishko. 17 Pjäy mär löng Jesús go kjishko ga pjäy shdungoba löng songe. Ga miydër ga tja kjwe zrökoba, tjlokwo loror bomi kong kjishko. Eni

ëmdë ga tja wopjluë. Tja wopjluë bomi kjishko bakoe. 18 Pjluë wlo ga llëye wen bomi kongshko ga pjäy löng wopjluë. Ga pjäy ber wopjluë bor kjishko bakoe.

Timoteo, Epafrodito

19 Pjäy roy miydër woydë, tja ber wopjluë wlo. E kjishko ga tja kjimte Tjlapga Jesúsdë ga Timoteo, e ichër jek maling bomi ik, pjäy roy söya bor kong wlo lër. 20 Llëbo ber pjluë bomi kong sorë li woyotjlüya shäng jlökoyo iyado botoya dik. Eëye oblë, pjäy woyotjlüya eni llëme. 21 Llamo löng ëreshkora, llëbo baiya woyotjlüyde. Llëbo Jesucristo i, e woyotjlüya löng llëme. 22 Gueniyo Timoteora parkë shäng bor tjok Jesús roy pjluë lë oba kong, wapga parkë löng ba data tjok sorë ga eni. E miydoromi tjän. 23 Eni ga ichër woydë jek bomi ik, tja därde, de tja där llëm, e miydoror guing. 24 Ga miydër ga tja kjimte Tjlapgarë wop ä ga jek bomi ik bakoe lër.

25 Bi kjlara Epafrodito, e ichoromi tek bor kong, tja kjimte bomi äska wlo. E parkono shäng bor tjok pjluë, dröno ara bor kjimtë Cristo roy lë. Gueniyo pjluë wlo ga ichër jek woydë bomi shwoy iröng obi. 26 Pjäy iya woydë arae. Miyde ga swlo ara roy kuromi, ga woydë ara e kjishko. 27 Öör buk swlo ara jläe. Wolono seke. Gueniyo songe lara Sbörë, ga kjimtara. Llëye shäryara ba kong li beno

bor kong pjlú bakoe. Tja song iyado. E wolono kjwe ga tja beno sök woydë ara eshko. ²⁸E kjïshko ga ichër jek woydë bomi shwoy maling, ïnomishko ga pjây ber löng wopjlú obi wlo, tja sök woydë ba kjïshko ame wlo. ²⁹⁻³⁰Tja kjimtëmi om go ga ä kjïshko ga shrono shäng na bor kjimtë bomi äska. Parkë shäng Cristo kong ëreshkoshko ga wolono seke. E kjïshko ga jek öötong shäng bomi shwoyshko ga wlokjrozï löng wopjlú, bomi kjlara wleni. Eye parkë baïya dik ga bangkjrozï bakoe.

3

Shji mär Cristo Jesús go

¹Era eni ga pjeyoga, pjây löng mär Tjlapga Jesús go kuzong ga pjây ber löng wopjlú e go. Tjlokwo toror bomi kong li tër bomi kong jek obi. Tja kwleya ba të llëme. E ber bomi wlikoklo wleni.

²Pjây sjëk, nopga owa löng llëbo owa shäryë wleniyo tjok. Epga so shjiti kjloshko so kjoyoe. To löng tjlä ga «Woyde ga shji opsho zë, shji ber jyã tak pjir Sbö ï wlo» le lok eni. ³Miga jyö erä. Jyã tak pjir Sbö ï jlökoyo li shji. Shji kjimte ba Sëyarë ba poshrëk. Shji tönö beno tjeng Cristo Jesús tjok. Shji mär llëbo shäryëy om go li go llëme. Shji jyã tak pjir Sbö ï jlökoyo e kjïshko.

⁴Shji där llëbo shäryëy li go kjwe ga där bäm go li tja. Tja llëbo pjlú shäryono ara anmoyö, oblë kjinmo.

⁵Tja buk chirawa öötong dbar kjwongshko (8) ga tja doyo jyã taraba pjire. Tja Israel tjëyo, tja Benjamín tjëyo bakoe. Tja hebreo jlökoyo tek dämär dwayo. Dënashko ga tja fariseo. E kjïshko ga tja jëk to shäng pjlo bek kjok llgwekklo tara Moisésdë li go. ⁶Tja parkë woydë Sbö kong jlökoyo. E kjïshko ga Jesús tjlokwo kjragaga irpjanor, shdunor ara. Kjok llgwekklo li, e söror beke. Tja llëbo owa shäryono lëba ga äe.

Shji Cristo miydë woydë pjlúe

⁷Dënashko ga tja mär llëbo tjeng kës ëre go. Gueniyo eerishko ga tja mär shäng Cristo go shara. E kjïshko ga bor kong ga llëbo ëre tjwlö drete. ⁸Cristo Jesús, e bor Tjlapga. E miydër woydë pjlúe. Tjwlö ara anmoyö li e. Llëbo oblë kës li, e ber bor kong ga tjwlö drete. Cristo kjïshko ga llëbo kës li, e rayoror pjir, bor kong ga ioror beno tjwlö ame, llëbo dburoy wleni. Woydër ara li, e Cristo. ⁹Woydër ga tja ber baïya. Tja ber pjlo bek Sbö bokso wlo ga woyde ga tja jëk pjlo bek kjok llgwekklo tara Moisésdë li go llëme. Woyde ga tja mär Cristo go dey. Eni ga tja ie Sbörë ber pjlo bek ba bokso. ¹⁰Cristo, e miydër woydë pjlúe. Cristo woshrara Sbörë iröng obishko ga ba dbo ara pina bi kong wëläe. Ba dbo li miydër woydë bakoe. Cristo shdunaba ara, ga zrörabae. Woydër ga tja

shdungoba eni bako, ga tja wolon woydë baïya dik bebi. ¹¹ Woydër eni, llono ga nopga woshre Sbörë iröng obishko ga tja woshre ba tjok bako wlo.

¹² Tjlokwo loror kës ëre wlënor pjir, e lotë llëme. Tja iara Sbörë beno pjlo bek tjän, e lotë llëm bakoe. Gueniyo tja jeke. Tja kjrara Cristo Jesúsde, e miydër pjlu wlo. E kjishko ga tja drön ara, e miydër wlo. ¹³ Pjeyoga, tja öötong tjän, e lotë llëme. Gueniyo tja wotjlino to katöe. Llëye shäryono tjän li, e woyotjlin ame, llëbo wen tjwe li woyotjlintë. ¹⁴ Tja tona Sbörë beno tjeng Cristo tjok ga tja rokara jem sök ba tjok iyado wlo, llëbo twe ber bor kong wlo. E kjishko ga tja drön ara, kjrër wlo.

¹⁵ Woyde ga shji wotjlik këkboga dik. Pjäy kjone kjone wotjlik oblë sira wleni ga pjlu li pïya Sbörë bomi kong, miydëmi wlo. ¹⁶ Llëye shäryëy kjone pogo ga woyde ga shji jëk löng tjlokwo bek miydoroy tjän li go.

¹⁷ Pjeyoga, tja omshäryë shäng sorë ga pjäy omshäryos uunkong eni bakoe. No kjone kjone löng bomi tjreko omshäryë löng pjlu borwatoy dik. Pjäy omshäryos baïya dik bakoe. ¹⁸ Tjlokwo loror bomi kong ara tjän li, e lër bomi kong jek pjlara obi, ga tja slar ëëe. Nopga ara omshäryë pjlu llëme. Cristo wolono pjang kjlös go li, ba kong ga tjwlo llëme le lok wleni.

¹⁹ E beno tjeng shdungko iyado wlo. Wotjlik Sbö llëme. Wotjlik llëbo tjeng kjok ëre kjing go eröe. Wotjlik löng llëbo ber pjlu ba doyo kong li shäryayde. Zok ga llëbo owa shäryara li, e kjwe lökyokjre ara, gueniyo eni llëme. Roy shdöya lok wopjlue.

²⁰ Gueniyo ga shjira kjok ëre so ame. Shji iara Sbörë beno löng kjok dogo so tjän, llono ga shji äär ber löng ba tjok eshko wlo. Bi döga tjwe eshko dwayo li koshoydë löng. Tjlapga Cristo Jesús li e. ²¹ E dbo ara, llëbo tjeng kës li iche ga pjlu wlo. Ga ba dbo go ga bi doyo tjwlo llëm ëre kjlopswe ber wolëso, baïya dik, e sök kjok dogo doyo sorë ga eni.

4

¹ Era eni ga pjeyoga, pjäy wokjang, pjäy löng Tjlapga Jesús tjok iyado. Pjäy woydër ara. Pjäy in woydë ara. Tja iëmi ber wopjlue. Pjäy beno bor potjwlekklo wleni, tja parkono Sbö kong ara kjishko.

Pablo lano pjeyoga oblë oblë kjishko

² Walëga tjeng eshko do pjök ko Evodia, Síntique. Rokër ba kong ga tönö beno tjeng Tjlapga Jesús tjok kuzong ga jëk löng wopjlü ëng tjok, epenga dö wleni. ³ Pja bor kjlara, ga woydër ga pja ber shäng ba kjimtaga. Epga parkono löng Jesús roy pjlu shdök bor tjok pjlu. Clemente, bi pjeyoga oblë, epga parkono löng bor tjok

eni bakoe. Ēye ber löng sē ĭyado Sbō tjok wlo ga ba ko, e tak pjang Sbō kjibokwoyo go. Ga pjāy ko tak lok e go bakoe.

⁴ Pjāy löng mär Tjlapga Jesús go kuzong ga pjāy ber löng wopjlúe. Lër jek obi ga pjāy ber löng wopjlúe. ⁵ Llëbo shäryozĩ oblë kong yõtso, pjāy löng wopjlú oba kong lëba wlo. Tjlapga Jesús, e tjwe döröe. ⁶ Shji woydë llë kjīy llëme. Pjāy sorëborë ga pjāy syōshtos Sbō kong, «Tjawa kjimtozong» lozĩ ba kong. Ga pjāy syōshtëshko ga «Tjawa wopjlú bop tjok» lozĩ ba kong eni bakoe. ⁷ Eni ga pjāy tōno beno tjeng Cristo Jesús tjok kuzong ga pjāy ie Sbörë ber löng wlëp, pjāy woydë ame wlo. Shji nopga kong ga shärye eni li, e llëbo kësbang, e shay uunkong ber tjeng bi kã roy ga äe.

⁸ Era eni ga pjeyoga, llëbo bek li, e woyotjlizĩ eröe. Bangkjrako li, bek li, owa llëm li, wolëso li, woydako li, roy pjlu li, e woyotjlmirë. ⁹ Llëye loror bomi kong kuromi li, e shäryozĩ eni. Llëye shäryoror ĩnomi sorë ga pjāy omshäryos eni bakoe. Eni ga pjāy ie Sbörë ber löng wlëpe.

Pablo wopjlú, llëbo twara lok ba kong li kjīshko

¹⁰ Tja kong llëbo shäryëmi kwlë jã. E go ga miydër ga tja woyotjlīmi löngge. E kjīshko ga tja iara Tjlapga Jesúsde beno sök wopjlúe. Tja woyojeromie lër llëme. Miydër ga tja woyotjlīmi löng ĭyado. Tja kjimtëmi loromi

ara, gueniyo tja kjimtëmi ga ä öötong dbar kop ara. ¹¹ Lër bomi kong eni, llëbo woydër obi kjīshko llëme. Tja sorë pogo ga tja oppino sök wopjlúe. ¹² Shji llëye dret ga e sorë miydër. Shji llëbo ara ga e sorë miydër bakoe. Tja dli arare, de tja pjli ara, tja llëbo arare, de tja llëye dret, eshko ga tja oppino sök wopjlú ĭyado. ¹³ Tja kjimte Tjlapga Jesúsde kjīshko ga llëbo uunkong eniyo shäryër ga pjluë.

¹⁴ Eni gueniyo ga tja songshko ga tja kjimtoromi li, e pjluë. ¹⁵ Jesús roy pjlu lër soyër shäng pjāy Filipos sopga kongshko ga tja opshino jek bomi kjokyo Macedonia dwayo. Eshko ga dbur ichoromi bor kjimtoklo. Tjlokwo kjrägaga shto oblë so lira, tja kjimtara kjlara llëme. E miydoromi tjän. ¹⁶ Tja sök Tesalónica kjokyo ëmdë ga dbur ichoromi bor kjimtoklo pjlaraso llëme. ¹⁷ Tja wotjlik llëbo ichoromi li kjrë erö llëme. Woydër ga pjāy kong llëbo twe Sbörë ara e kjīshko. ¹⁸ Llëbo ichoromi Epafrodito tjok li, e kjroror pjir tjän. E tjok ga öötong woydoror li kjinmo, llëye woydër ame. Llëbo ichoromi li, e beno Sbō kong pjlu, lõ pjlēblë, öng zröraba, sho suraba, pjono dret, ba poshrëkklo wleni. ¹⁹ Bor Sbō, e llëbo ara. Eni ga llëye woydëmi li, e twe bomi kong pjir, pjāy tōno beno tjeng Cristo Jesús tjok kjīshko. ²⁰ Bi Sbō, e bi Data. E

poshrëy, iëy ber kësbang, tjwlõ
ara ãyado wlo. Ber eni.

Kjibokwo pjirzlong

²¹ «¿Yonde?» lëmi Sbö nopga
töno beno tjeng Cristo Jesús
tjok löng li kong.

Pjeyoga löng bor tjok
ëreshko li, «¿Pjãy yonde?» le
bomi kong.

²² Jesús tjlõkwo kragaga
löng kës li, «¿Pjãy yonde?» le
bomi kong.

Tjlõkwo kragaga parkë
löng pñlu kësbangyo ushko li,
«¿Pjãy yonde?» le bomi kong
bakoe.

²³ Rokër Tjlapga Jesucristo
kong ga ba wopñlú li kjĩshko ga
pjãy kjimte ara. Ber eni.

Carta a los Colosenses Kjibokwo ère tara Pablorè Colosas sopga kong Kjibokwo ère sorè

Domer shäng kjlara ko Pablo. E Sbö tjlökwo laga Jesús äska wleniyo. Domer shäng kjlara obi ko Epafras. Dënashko ga Jesús roy pjlu lara Colosas kjokyo. Pablo om go li tjlökwo lono eshko llème.

Gueniyo lu to jek ara irgo ga Pablo sök kjërshko Roma kjokyo, Jesús roy pjlu lara kjok shto oblè oblè kjïshko, tak pjang Hechos 28.16-31 go sorè li eni. Ga Epafras öör eshko ba ik, ga llèbo owa shärye Jesús tjlökwo kjrägaga löng Colosas kjokyo lirè li lara ba kong pjire. Tjlè ba kong ga no kjone kjone to löng tjlè ga kjok uunkong shäryara Sbörè Jesús go llèm; Jesús tjwlö ara llèm; tjwlö arayo li, e judío sdëkwo le löng eni le, miga jyö erä.

E kjïshko ga kjibokwo ère tara Pablorè, Jesús roy pjlu li wlikoklo. Jesús iara Sbörè beno tjwlö ara, llèbo tjeng kës li kjinmo li tara ba kong. Èye dâr kjok llgwekklo kjok ère so li go ga äe tara ba kong. Woyde Sbörè ga shji jèk ba bokso sorè li tara ba kong bakoe.

¹ Kjibokwo ère taga tja Pablorè, bi kjlara Timoteo

tjok. Tja kjrara Sbörè beno ba tjlökwo roy laga Cristo Jesús äska.

² Pjeyoga Cristo tjlökwo kjrägaga löng Colosas kjokyo, kjibokwo ère ichërwa jek bomi kong. Pjäy Sbö nopga.

Rokërwa bi Data Sbö kong ga ba wopjlu li kjïshko ga pjäy kjimte ara, pjäy ie ber löng wlèp bakoe.

*Pablo syöshono Sbö kong
Colosas sopga kjïshko*

³⁻⁵ Dënashko ga tjlökwo bek li kuromi, ga kjrromi. Sbö tjlökwo roy pjlu li e. Eerishko ga pjäy roy kurorwa ga pjäy mär löng Cristo Jesús go, Sbö nopga uunkong woydèmi ara bakoe. Shäryèmi löng eni, bomi potjwlëkklo jnek tjeng kjok dogo twe Tjlapgarè bomi kong le li kjïshko. E kjïshko ga tjawa syöshetè Sbö kongshko ga tjawa wopjlu ba tjok bomi kjïshko. Sbö, e bi Tjlapga Jesu-cristo Data.

⁶ Dënashko ga llèye shäryara Sbörè bi kong ba wopjlu kjïshko li roy öötong bomi kong. Eerishko ga Sbö tjlökwo bek li shdöktong jek kègong, kjok kjwang jikong. Kuya nopgarè ga tjlökwo kjre, ga epga kjlopswe ber jèk löng oblè, pjäy omshäryono sorè ga eni. ⁷ Tjlökwo laga bomi kong bäm go li, e borwa kjlara Epafras. E woydërwa ara. E parkè shäng Cristo kong borwa tjok, pjäy kjimte wlo. ⁸ Pjäy kjimte Sbö Sëyarè èng woydè ara kar kar li roy söga borwa kong li e.

⁹ E kjĩshko ga pjāy roy kurorwa tek lēkong ga tjawa beno lōng syōshṭē bomi kjĩshko ĩyado. Rokērwa Sbō kong ga ba kjok miydē li twe ba Sēyarē bomi kong, llēye woyde shāryēmi li miydēmi wēlē wlo. ¹⁰ Rokērwa ba kong eni, llēbo pjłú shāryēmi ĩyado wlo, e miydēmi jek kēgong kēgong wlo bakoe. Eni ga Tjlapga Jesús ber wopjłú bomi kong, pjāy jēk nopga baĩya dik kjĩshko. ¹¹ Dbo ara li, e Sbō erōe. Eni ga rokērwa ba kong ga pjāy kjimte ara, llēbo wen tjwe bomi kong owashko ga Cristo rayēmi llēm wlo, pjāy ber lōng wotōy, wopjłú wlo. ¹² Sbō sök no pjłuyo ĩyado lishko ga kjok shjiy ara anmoyō. Ga pjāy iara Data Sbörē beno lōng llēbo twe ba nopga kong eshko li kjrē wlo. Woydērwa ga pjāy ber lōng wopjłú ba tjok e kjĩshko. ¹³ Shji lōng kjok ro sĩ roy wleni obishko ga shji dōra Ä wloshko dwayo. Ga ba Wa woyde ara li, e iara beno shāng bi pjłuyo shara. ¹⁴ Ba kjĩshko ga shji dōktong bi shdungglo dbo dorko dwayo, owa pjang bi go li lōna beno dret bakoe.

Cristo tjwłō ara anmoyō

¹⁵ Sbō, e ĩgōy llēme.

Gueniyo Cristora ĩnoy,
ga e so Sbō kjoyoe.

Kjok shāryayde Sbörē llēm obishko ga
Cristo sök tjān.

Llēbo shāryara Sbörē kēs li,
e iara beno tjeng ba wloshko.

¹⁶ Ba go ga llēbo uunkong shāryara Sbörē.

Llēbo tjeng kjok dogo,
llēbo tjeng kjok ěre kjing go,

llēbo wēlē,

llēbo ĩgōy llēm,
sēya llē dbo ara wleniyo,
oblē ichagaga wleniyo,

e shāryara ba go uunkong,
ga uunkong li twara beno ba kong bakoe.

¹⁷ Llēbo shāryak llēm obishko ga e sök tjān.

Llēbo tjeng kēs li mār ber tjeng ba go.

Cristo llēm ga e tjeng ame.

¹⁸ Ba tjłōkwo kragaga, e ba doyo wleni,
ga ba kägāyo li e.

Epga iaga ber lōng sē jlōkoyo li e.

E woshrono irōng obi,
nopga wolono oblē li bām go.

E kjĩshko ga beno tjwłō ara,
llēbo oblē kjinmo.

¹⁹ Woydara Sbörē ga e om go ber pjang Cristo go jlōkoyo.

²⁰ E ichara Sbörē srēng kwong pjang kjłōs go,

llēbo uunkong ber tjeng włēp Sbō tjok wlo,

ber tjeng bēy ba tjok irōng obi wlo,

llēbo tjeng kjok dogo,

llēbo tjeng kjok ěre kjing go bakoe.

²¹ Dēnashko ga pjāy lōng bēy Sbō tjok llēme. Eshko ga llēbo owa shāryēmi lōng ara kjĩshko ga pjāy ba moskwoga wleni.

²² Gueniyo Cristo wolono jlōkoyo kjĩshko ga pjāy iara

Sbörë beno tjeng bëy ba tjok iröng obi, pjây ie ber löng pjlo bek, pogo llëye ber dret ba bokso wlo. ²³ Gueniyo woyde ga pjây mär ber löng Cristo go. Tjlökwo pjlu kjroromi li, e jyö lëmi sira llëme. Tjlökwo pjlu ëre roy shdöktong kjok kjwang jikong. Tjlökwo lër shäng li e.

Pablo parkono Jesús tjlökwo kragaga kong

²⁴ Llëbo weno bor kong owa bomi kjishko. Tja wopjlu e kjishko. Cristo Jesús tjlökwo kragaga, e ba doyo wleni, ga Cristo shdunaba ara ba kjishko. Eerishko ga tjara shdungoba shara, ga tja wopjlu e kjishko. ²⁵ Tja iara Sbörë beno shäng parkë bomi kong, ba tjlökwo kragaga oblë li kong bakoe. Tja ichara beno shäng ba tjlökwo kës li lë bomi kong. ²⁶ Tjlökwo ëre jnena Sbörë tjeng tek dënashko dwayo, gueniyo eerishko ga lara ba nopga baïya löng li kong. ²⁷ Shäryara eni, woydara ga tjlökwo pjlu, owa llëm jnek tjeng li miydëmi pjây nopga judio llëm wleniyo lirë wlo. Tjlökwo li eni: Cristo ber shäng bomi tjok ga pjlu, ga llëbo twe ba nopga kong lara Sbörë li, e ber bomi kong bakoe.

²⁸ Cristo roy lërwa nopga kong, ga epa poshdunwa, pinwa, borwa kjok miydë tjeng kës li go. Shäryërwa eni, nopga töno beno tjeng Cristo tjok li jëk bëy wlo, ïya Sbörë löng pjlo bek wlo. ²⁹ Tja parkë ara e kjishko. Tja drön ara, e

shäryër wlo, dbo twe Cristorë bor kong kës li go.

2

¹ Tja shäng parkë kjang bomi kjishko, Laodicea soppa kjishko, nopga oblë tja ïyde lok llëm wleniyo kjishko bakoe. Lër bomi kong eni, miydëmi wlo. ² Tja parkë eni, epa dbokjrë wlo, ëng woydë ara kar kar ïyado wlo bakoe. Woydër ga tjlökwo li llë loklo miyde lok pjir, e jyö le lok llëm wlo, Cristo miyde pjlu wlo. Tjlökwo jnena Sbörë tek dënashko dwayo li e. ³ Sbö kjok miydë li tjwlo ara. E miyde lok Cristo go eröe. ⁴ Lër bomi kong eni, tjlökwo wolëso wleniyo lëba bomi kongshko ga pjây jyäp gwëba e go llëm wlo. ⁵ Tja shäng bomi tjok eshko llëm, gueniyo pjây woyotjlin ïyado. Roy kuror ga pjây uunkong wotjlik no kjaraso wleni, pjây mär löng Cristo go jlökoyo bakoe. Tja wopjlu e kjishko.

Shji mär löng Cristo go

⁶ Cristo Jesús wlokjroromishko ga e ioromi beno shäng bomi Tjlapga. Eni kuzong ga woyde ga pjây mär ber löng ba go ïyado. ⁷ Pjây mär ber löng mämä ba go jlökoyo, pjây oppino sorë ga eni, ga pjây mär ba go jek këgong këgong. Pjây ber löng wopjlu Sbö tjok ïyado bakoe.

⁸ Kjone kjone mär löng tjlökwo oblë oblë go. Tjlökwo li, nopga kjok ëre so sgara beno löng mär ba go, gueniyo e jyö, e laga Cristorë llëme.

Pjây sjêk tjlôkwo eniyo lagaga li tjok, pjây jyâpgwe lok llêm wlo, pjây iche ber lông ba tjlôkwo baïya li go llêm wlo.

⁹ Cristo go Sbô beno pjang kësbang ba tjok, ïgöy wêlê wlo. ¹⁰ Ga pjây Cristo nopga kuzong ga llêye woydêmi dô li twara beno tjeng bomi kong pjir tjân. E sêya llê dbo ara wleniyo kägäyo, oblê ichagaga wleniyo kägäyo bakoe. ¹¹ Pjây tönno beno tjeng Cristo tjok kuzong ga pjây jyâ taklông pjire. Nopga doyo jyâ têshko ga ba sho li ze lok tas sira. Gueniyo pjâyda jyâ tak eni llême. Pjây jyâ te Cristorê wlo ga bomi wotjlik owa li kjara pjire. ¹² Pjây waraba jer di roshkoshko ga pjây wolono to Cristo tjok wleni. Cristo woshrara Sbörê iröng obi, ba dbo ara go. Ga pjây mär Sbô dbo ara go kjishko ga pjây opshik tèm di roy dwayoshko ga pjây woshrara iröng obi Cristo tjok wleni bakoe. ¹³ Bomi wotjlik owa li kjayde Cristorê llêm obishko ga pjây wolono lông wleni, bomi owa li tjok. Gueniyo eshko ga pjây iara Sbörê beno lông Cristo tjok, sê wleni. Eshko ga owa pjang bi go li löna beno drete.

¹⁴ Dênashko ga shji pogo tjwlô ara, llêbo owa shäryoroy li kjishko. Gueniyo e kjara Sbörê bi kong, löra beno pjang kjlös go wleni. ¹⁵ Cristo wolono pjang kjlös goshko ga sêya llê dbo ara wleniyo, oblê ichagaga wleniyo, ba dbo li döra Sbörê pjire. Epga zana

beno lông song, oba uunkong bokshto.

¹⁶ Eni ga llêbo uako, iako llêm lêba bomi kong ga jlô lêmi llême. Pjây ichêba dbar llê shrêk Sbô kong ga jlô lêmi llêm, mok mite dbaryo, wosh-tozlong dbaryo êmdê ga jlô lêmi llêm bakoe. ¹⁷ Cristo tjwayde llêm obishko ga llêbo uunkong êre tjwlô ara, beno êye tjwe le li jyäglo kjishko. Gueniyo Cristo shrono öör tjân kuzong ga kjok llgwekklo uunkong êre beno tjwlô ame.

¹⁸ Kjone kjone to lông tjlê ga «Woyde ga shji opyê lông wotôshko, Sbô parkagaga kjok dogo so poshrêk wlo. Llêm ga shji llêbo owa shäryono» le lông eni. Gueniyo jlô lêmi llême. Ba wotjlik owa li kjishko ga krê lok ara, tjlê ga «Sbô tjlôkwo lono borwa kong» le, ga mär lông e go. Miga jyô erä. ¹⁹ Epga mär lông Cristo go llême. Bi doyo iche bi kägärê sorê ga shji Cristo tjlôkwo kjragaga iche Cristorê eni bakoe. Eni ga shji no kjlaraso wleni. Shji mär lông ba go, ga shji kong dbo twe Sbörê, llêye woyde li shäryey wlo.

Shji ie Cristorê ber lông sê jlôkoyo

²⁰ Pjây wolono Cristo tjok wleni kjishko ga pjây beno lông ichaga kjok llgwekklo kjok êre so lirê ame. ¿Eni ga pjây jêk lông kjok llgwekklo li kolê wleni ega? ²¹ Kjok llgwekklo tak lok li tjlê ga «Llêbo kjwe kjrêy bi wloshko llême. Llêbo kjwe uêy llême.

Llëbo kjwe porwëy llëme.»
 22 Llëbo tjeng kës ëre pjir drete. Ga kjok llgwekklo uunkong ëre laga norë eröe.
 23 Shji jëk löng bi wotjlik owa li go llëm wlo ga shji iche kjok llgwekklo ërerë drön ara, shji iche ber löng wotöshko wleni, gueniyo shji wotöshko jlökoyo llëm, bi doyo, e shdüya ara bakoe. E kjishko ga kuy ga kjok llgwekklo ëre lagaga kjok miydë ara. Miga shji kjimte kjok llgwekklorë bi wotjlik owa li rayë llëme.

3

1 Eerishko ga Cristo sirkeno sök kjok dogo Sbö orkwo këlkong. Eni ga pjây woshrara Sbörë Cristo tjok wleni kjishko ga woyde ga pjây ber löng llëbo kjok dogo so woyotjlik eröe.
 2 Llëbo tjeng kjok ëre kjing go li woyotjlimi ame. Llëbo kjok dogo so li woyotjlimirë eröe.
 3 Pjây wolono Cristo tjok wleni kjishko ga pjây de Sbörë, pjây ber löng së jlökoyo Cristo tjok wlo.
 4 Ga pjây ie Cristorë ber löng së jlökoyo kjishko ga wen tjwe ba dbo kãã goshko ga pjây wen ba tjok eshko bakoe.

5 E kjishko ga bomi wotjlik owa kës li rayozia. Pjây jëk e go ame. Shji orkwosmono ë tjok llëm ga shji pë ba tjok llëme. Llëbo shäryako llëm li shäryëy llëme. Shji wotjlik llëbo owa shäryë oblë tjok llëme. Shji wotjlik dbur töng bi kong erö llëm, e sböpga jyäglo poshrëy löng wleni

kjishko. 6 Eye sgara shäng llëbo shäryë eni ga shäng Sbö kolë llëm, ga llono ga shdüya Sbörë kjange. 7 Dënashko ga pjây omshäryono eni bakoe. 8 Gueniyo eerishko ga llëbo kës ëre rayozï pjire. Shji iirkë ame. Llëbo owa shäryëy oblë kong ame. Oblë läywëy owa ame. Tjlokwo lako llëm li lëy ame. 9 Shji jyörkë ëng kong ame bakoe. Shji jëk bi wotjlik owa dënashko li go ame kjishko ga llëbo kës ëre shäryëy ame. 10 Pjây kjlopswara Sbörë beno löng wotjlik oblë, ga dbar jek ga pjây kjlopswe jek këgong këgong ber baïya dik wlo, e miydëmi pjlu anmoyö wlo. 11 Eerishko ga pja judiore, de pja judio llëmde, e llëno llëme. Pja doyo jyã tak pjirde, de llëmde, e llëno llëme. Pja shto oblë sore, pja kjok miydë ara llëmde, e llëno llëme. Pja parkaga tjwlëk shäng pjir wleniyore, de eni llëmde, e llëno llëm bakoe. Tjwlö tjok li, e Cristo eröe. Ga tjwe ber pjang bi go uunkong.

12 Pjây woyde Sbörë ara, ga pjây kjrara beno ba nopga baïya. E kjishko ga woyde ga oblë songe lëmi, pjây wopjlu oblë tjok, pjây wotöy, pjây wotjlik oblë kjishko iyado, pjây iirkë maling llëm bakoe. 13 Pjây ëng wlëk kar kar llëm, pjây wlëp ëng tjok dey. Llëbo shäryara oblërë bomi kong owashko ga iozï ber eni dey. Owa pjang bomi go li löna Sbörë sorë ga oblë kong shäryozï eni bakoe. 14 Ga

pjây ëng woydos ara kar kar jlökoyo. Tjwlö arayo li e. Shäryëmi eni ga pjây ber löng no kjlaraso wleni.

¹⁵ Pjây rokara Sbörë ber ëng tjok wopjlú wlo, pjây ber no kjlaraso wleni wlo. E kjishko ga pjây mär ber löng Cristo go, shäryëmi eni wlo. Ga pjây löng wopjlú Sbö tjok ÿyado. ¹⁶ Cristo tjlökwö pjlu li woyotjlizï ÿyado. Pjây ëng pïs e go. Pjây ëng poshdüs bomi kjok miydë kës li go. Pjây tos löng wopjlú Sbö kong. Poshrëzï tækwo oblë oblë go. ¹⁷ Llëye'lëmi, llëye shäryëmi dö ga shäryozï Tjlapga Jesús ko go, ga pjây löng wopjlú Data Sbö tjok ÿyado ba kjishko.

Shji jëk oblë tjok sorë

¹⁸ Walëga orkwosmok löng pjir, bomi lanmaga kolozï, pjây Tjlapga Jesús tjlökwö kjraga kjishko.

¹⁹ Domerga orkwosmok löng pjir, bomi boyga woydozïa. Pjây kjang ba tjok llëme.

²⁰ Kjwozirga, bomi dataga, bomi mekëga, e kolozï ÿyado. Eni ga Tjlapga ber sök wopjlúe.

²¹ Dataga, pjây tjlä bomi wapga kong yötso, iirkë lok llëm wlo, wosonkë llëm wlo bakoe.

²² Parkagaga tjwlëk löng pjir wleniyo, bomi sogoga kjok ëre so, e kolozï ÿyado. Pjây ÿya löngde, de llëmde, pjây parkos ba kong jlökoyo, Tjlapga Jesús bangkjrëmi kjishko, bomi sogoga ber löng wopjlú bomi tjok wlo llëme.

²³⁻²⁴ Miydëmi pjlu ga pjây potjwlëga Tjlapgarë. Llëbo twe ba nopga kong kjok dogo li twe ber bomi kong bakoe. E kjishko ga llëye shäryëmi dö ga shäryozï yötso, shäryëmi löng Cristo kong wleni, shäryëmi löng nopga kong wleni llëme. ²⁵ Gueniyo nopga uunkong llgweya Sbörë beke. E kjishko ga ëye llëbo owa shäryono ga shdüya, llëbo owa shäryara li kjishko.

4

¹ Parkaga sogoga, pjây kägäyo sök kjlara kjok dogo, e woyotjlizïa. E kjishko ga pjây opshäryos bëy bomi parkagaga tjok.

² Pjây uunkong syöshtë Sbö kong ÿyado, pjây sjen llëme. Pjây löng sjëk ÿyado. Pjây löng wopjlú Sbö tjok ÿyado. ³ Pjây syöshtë borwa kjishko bako, Cristo tjlökwö jnek tjeng pjir li shdörwa jek këgong wlo. Tja sök kjërshko e kjishko. ⁴ Woyde ga tjlökwö li lër yötso, kukoba wëllë wlo. E kjishko ga rokozï Sbö kong ga tja kjimte ba lë eni.

⁵ Pjây löng tjlökwö kjragaga llëm li tjokshko ga pjây opshäryos bëy, Sbö tjlökwö roy pjlu lëmi ba kong ga pjlushko ga lozï ÿyado, pjây dbar jek llëme. ⁶ Woyde ga pjây lan ba tjok yötso, kuya lok ga ber wopjlú wlo. Woyde ga llëye kjakroke bomi kong dö ga dboryëmi sorë miydëmi löng pjir tjän.

Kjibokwo pjirzlong

7-8 Bi kɿlara Tíquico, e parkë shäng Tɿlapga Jesús kong bor tjok pɿlú ÿyado. E woydër ara. E ichër jek bomi shwoy bor roy sök bomi kong, pɿây ber löng wopɿlú wlo, pɿây wosonkë llëm wlo. 9 Bi kɿlara Onésimo, e bi kɿlara jlökoyo. E woydër ara. E bomi kjok eshko so bakoe. E ichër jek Tíquico yorkë. Llëbo jëk jong na sorë lâywe bomi kong drete.

10 Aristarco shäng na kjërshko bor tjok bakoe. «¿Pɿây yonde?» le bomi kong. Bernabé kɿlarayo ko Marcos, «¿Pɿây yonde?» le bomi kong. Jek äär bomi shwoy ga wlokjrozï yõtso, e loror bomi kong tjän. 11 «¿Pɿây yonde?» le Jesúsde bomi kong. Jesús, e ko Justo bakoe. Tja parkë shäng Sbö ber no pɿluyo sorë li roy lë oba kong. Bor kjimtagaga löng li tjrëko, judíoga löng domerga doglo mya ëre döe.

12 «¿Pɿây yonde?» le Epafrasdë bomi kong. E bomi kjok eshko so. E parkë Cristo Jesús kong. E syöshtë Sbö kong bomi kjïshko jlökoyo ÿyado, pɿây mär Sbö go jlökoyo wlo, llëye woyde Sbörë li miydëmi pɿlú wlo, shäryëmi eni ÿyado wlo bakoe. 13 Ìnor om go ga parkë bomi kong kjang ÿyado, parkë Laodicea sopga, Hierápolis sopga kong eni bakoe.

14 Lucas, no dwlomnega woydër ara li, «¿Pɿây yonde?» le bomi kong. Demas omle bomi kong eni bakoe.

15 «¿Yonde?» læmi Laodicea sopga kong, Ninfa* kong, Jesús tɿlökwo kɿragaga tön löng ba ushko li kong bakoe.

16 Kɿjibokwo ëre loromi pɿjirshko ga ichëmi jek Jesús tɿlökwo kɿragaga löng Laodicea kjokyo kong, le lok eshko bako wlo. Ga kɿjibokwo ichoror jek ba kong li læmi pɿâyde bakoe.

17 Pɿây tɿlë Arquipo kong ga «Pak twara Tɿlapgarë bop kong li shäryos pɿjire» læmi ba kong eni.

18 Tja Pablo, kɿjibokwo pɿjirzlong ëre tër bomi kong bor orkwo om go go shara.

Tja sök kjërshko woyojemi llëme.

Rokër Sbö kong ga ba wopɿlú li kjïshko ga pɿây kjimte ara.

* 4:15 Ninfa, e walë.

Primera Carta a los Tesalonicenses Kjibokwo ëre tara Pablorë Tesalónica sopga kong Kjibokwo ëre sorë

Domer shäng kjlara ko Pablo. E Sbö tjlökwo laga Jesús äska wleniyo. Dënashko ga öör Jesús roy pjlú lë Tesalónica kjokyo. E irgo ga jek öör eshko pjlara obi. Eshko ga Silvano, Timoteo, e söra jek ba tjok. Gueniyo nopga Sbö miydë llëm wleniyo iirkono ara ba kong, ga Pablo töktong ey dwayo.

Jesús tjlökwo kragaga löng Tesalónica kjokyo li shdunaba ara. E kjishko ga Pablo jek woydë ba ik obi, gueniyo to jek ame. Eni ga kjibokwo ëre tara, twara Timoteo kong, ga ichara jek ba sök epga kong, epga dbokjrë e go wlo.

Llëbo shäryara Sbörë epga kong pjlú, ga Pablo beno wopjlú e kjishko li tara ba kong. Epga shdungoba ara ëmdë ga Sbö shäng ba tjok li tara ba kong. Dënashko ga Pablo jëktong shäng ba tjok sorë li tara ba kong. Epga ichara mär Jesús go jek këgong këgong. Epga ichara Jesús tjwe iröng obi dbaryo li koshë wopjlú bakoe.

1 Kjibokwo ëre taga tja

* 1:1 Silvano, e kowëba Silas bakoe.

Pablorë, Silvano,* Timoteo tjok.

Jesús tjlökwo kragaga löng Tesalónica kjokyo, kjibokwo ëre ichërwa jek bomi kong. Pjäy Data Sbö nopga, pjäy Tjlapga Jesucristo nopga bakoe.

Rokër Data Sbö kong ga ba wopjlú li kjishko ga pjäy kjimte ara, pjäy ie ber löng wlëp bakoe.

*Llëbo shäryara Tesalónica
sopgarë pjlú Sbö kong ara*

²⁻³ Pjäy mär Tjlapga Jesucristo go kjishko ga pjäy parkë pjlú Sbö kong. Oblë woydëmi ara kjishko ga llëbo pjlú shäryëmi ba kong. Bi Tjlapga Jesucristo, e koshëmi löng wopjlú iyado kjishko ga llëbo wen tjwe bomi kong owashko ga pjäy wosonkë llëm, pjäy pak shäryë pjlú iyado. E kjishko ga tjawa wopjlú Sbö tjok iyado. Tjawa syöshtëshko ga tjawa syöshtë bomi kjishko, ga llëye pjlú shäryëmi löng li, e lërwa Data Sbö kong.

⁴⁻⁵ Pjeyoga, pjäy woyde Sbörë ara. Jesucristo tjlökwo roy pjlú lororwa bomi kongshko ga kuromi dö llëm, Sbö dbo ara li ñomi bako, ga pjäy kjimtara Sbö Sëyarë tjlökwo li kjrë jlökoyo. Miydërwa e go ga pjäy kragaga Sbörë om go. Tjawa löng bomi tjokshko ga tjawa opshäryono bomi kong sorë li, e miydëmi löng pjlúe. ⁶ E irgo ga llëbo weno bomi kong owashko ga pjäy kjimtara Sbö Sëyarë beno

lõng wopjlué. Eni ga tjawa opsharyono soré li, Tjlapga Jesús opsharyono soré li, pjây omsharyono eni bakoe.

⁷ Eni ga lléye sharyoromi pjlu li, e beno pjlu Jesús tjlokwo kragaga lõng Macedonia kjokyo li kong, lõng Acaya kjokyo li kong, omsharyé lok eni bako wlo.

⁸ Bomi kjishko ga Tjlapga Jesús tjlokwo roy shdóktong Macedonia kjokyo, Acaya kjokyo, gueniyo eshko dö lléme. Pjây mär Sbö go soré li roy shdóktong kjok kjwang jikong. E kjishko ga pjây roy lérwa é kong ame ga pjlu, kura lok tjän kjishko. ⁹⁻¹⁰ Lanyotkéba lõng om go ara. Tjawa öötong lõng bomi shwoyshko ga tjawa wlokroromi lõng wopjlué. Eshko ga bomi sböpga jyäglo tjeng li rayoromi pjir, ga pjây optwono Sbö sök sé jlökoyo li kong, pjây parké ber lõng ba kong shara wlo. Jesús, e Sbö Wa woshara Sböré iröng obi. E bi döga, no shdüzlong dbaryoshko ga shji shdüya Sböré llém wlo. Ga Jesús ter tjwe kjok dogo dwayo iröng obi li, e koshomiré lõng. Pjây roy lëba lõng eni.

2

Pablo parkono Tesalónica kjokyo soré

¹ Pjeyoga, miydëmi pjlu ga tjawa jek öör tjeng bomi ik li beno pjlu, owa lléme. ² Miydëmi pjir ga tjawa äätë bomi shwoy llém obishko ga tjawa lõng Filipos kjokyo.

Eshko ga tjawa laraba owa ara, llébo weno borwa kong owa bakoe. Eni ëmdé ga tjawa kjimtara Sböré ba tjlokwo roy pjlu lé bomi kong, tjawa wloyoga lõng ara gueniyo. ³ Tjawa tjlokwo lono pjlo bek eröe. Tjawa diktong lõng lléme. Tjawa wotjlino llébo owa sharyé é tjok lléme. Eye jyäpgwërwa wlo lororwa llém bakoe. ⁴ Dënashko ga tjawa tjliina Sböré, ga tjawa iara beno lõng ba tjlokwo roy pjlu laga oba kong. Tjawa tjläno, nopga ber lõng wopjlu borwa tjok wlo lléme. Tjawa tjläno, Sbö ber wopjlu borwa tjok wlo, shji wotjlik lõng llé iya sök wëllé kjishko.

⁵ Miydëmi pjlu ga tjlokwo wolëso ber pjlu oba kong wlo li lorwaré lléme. Miyde Sböré om go ga tjawa opsharyono nopga to lõng dbur töng ba kong erö wlo wleniyo dik llém bakoe. ⁶⁻⁷ Tjawa to lõng poshrëmi wlo llém, poshrëya oblërë wlo llém bakoe. Tjawa Sbö tjlokwo roy lagaga Cristo äska. E kjishko ga pjây kjwe ichororwa borwa kjimtë dbo go ga pjlué. Gueniyo tjawa opsharyono eni lléme. Tjawa opyono beno lõng wotöy bomi tjok, mekéga ba wapga dë wleni. ⁸ Pjây woysterwa ara. Sbö tjlokwo roy pjlu lororwa bomi kong wopjlué. Gueniyo erö lléme. Tjawa wopjlu bomi tjok kjishko ga tjawa opyono beno lõng llé pogo sharyé bomi kong wlo. ⁹ Pjeyoga, tjawa lõng Sbö tjlokwo roy pjlu lé bomi

kongshko ga ëye kong pak twërwa woydë llëme. E kjîshko ga tjawa parkono shkë dba, tjawa dröno dâw, dli llë wlëk borwa kong wlo. ¿E woyo bomi kong llëmdo?

¹⁰ Pjây omîno löng, ga Sbö omîno bakoe. Tjawa löng pjây Jesús tjlökwo kragaga tjokshko ga tjawa jëk löng pjlo bek, tjawa pogo llëye dret Sbö bokso, nopga bokso bakoe. ¹¹ Miydëmi pjlu ga dataga opshäryë ba wapga tjok sorë ga tjawa opshäryono pjây kjlara kjlara tjok eni bakoe. ¹² Pjây poshdunorwa, pjây dbokjrë wlo, pjây wosonkë llëm wlo bakoe. Sbö, e tjwlö ara, ga pjây roke ber löng ba tjok, sök no pjluo iyado lishko. E kjîshko ga pjây löng pjlo beke lororwa bomi kong, Sbö ber sök wopjlu bomi tjok wlo.

¹³ Sbö tjlökwo roy pjlu li, e nopga i llëme. E Sbö i. Ga kuromishko ga tjlökwo li kjroromi jlökoyo eni. E kjîshko ga tjawa wopjlu Sbö tjok iyado. Tjlökwo li kjroromi kjîshko ga pjây kjlopswara beno wotjlik oblë. ¹⁴ Pjây shduna bomi pjeyoga eshko so lirë. Sbö tjlökwo kragaga tönno beno tjeng Cristo Jesús tjok löng Judea kjokyo li shdungga ba pjeyoga judioga obi lirë eni bakoe. ¹⁵ Judioga ëre, e Tjlapga Jesús zröga, Sbö tjlökwo lagaga tek dënashko so li zröga bakoe. Tjawara ichara lok to kjok shto oblë. Sbö wopjlu ba tjok lok llëme. Epga löng nopga uunkong wloyo. ¹⁶ Tjawa tjlä woydë

nopga judio llëm wleniyo kong, döya Sbörë wloshko ga tjawa ichara lok ba shäryë llëme. Eni ga llëbo owa shärye lok jek këgong këgong. E kjîshko ga Sbö iirkë ara ba kong, ga epga shdüya döröe.

Pablo jek woydë Tesalónica kjokyo obi

¹⁷ Pjeyoga, tjawa opshino jek bomi zlong bäng dwayo dbar kjwöbö ga shji ëng ik llëm, gueniyo pjây woyotjlinwa ara. Ga pjây inwa woydë ara kjîshko ga tjawa dröno ara jek bomi ik wlo. ¹⁸ Tjawa wotjli no jek bomi ik lororwa. Tja Pablo, tja jek bomi ik loror pjloböso, gueniyo tja sona Äre. ¹⁹ Tjawa löng Tjlapga Jesús tjwe iröng obi li koshë löng wopjluë. Eshko ga tjawa lan wopjlu bomi kjîshko ba tjok, tjlökwo lororwa bomi kong li kjroromi jlökoyo kjîshko. ²⁰ Jlökoyo ga bomi kjîshko ga tjawa löng wopjlu, woowa llëme.

3

Timoteo öör ba ik

¹⁻² Eni ga pjây roy tjwe koshërwa woydë ameshko ga Timoteo ichororwa jek bomi ik, ga tjawara beno tjeng Atenas kjokyo tjoksa. Timoteo, e bi kjlara, e parkë shäng Sbö kong, Cristo roy pjlu lë oba kong borwa tjok. Ichororwa jek bomi kjimtë, pjây mär Jesús go jek këgong wlo, ³ llëbo tjwe kjang bomi kongshko ga pjây wotjlik Jesús rayë llëm wlo.

Shji shdungoba song eni, e miydëmi löng pjlúe. ⁴ Tjawa löng bomi tjok obishko ga llëbo wen tjwe bi kong owa ara lororwa bomi kong. Ga miydëmi ga shäryono eni. ⁵ E kjishko ga llëye koshoror ame, ga tja no ichono bomi ik, pjây mär löng Jesús gore ÿya wlo. Pjây woyotjlîn ara, pjây jyâpgwara Äre ga pak shäryororwa li beno tjwlö ame, e bangkjrotë.

⁶ Gueniyo ga Timoteo tek shrono shäng iröng obishko ga pjây roy söra pjlúe. Pjây mär löng Jesús go ÿyado le. Pjây ëng woydë ara kar kar le. Tjawa woyotjlîmi, woydëmi löng ÿyado le. Tjawa îmi woydë ara, pjây ïnwa woydë sorë ga eni le bakoe.

⁷ Pjeyoga, llëbo wen borwa kong owa ara. Gueniyo ga tjawa ber löng wopjlú, pjây mär löng Jesús go li roy shrono borwa kong kjishko. ⁸ Pjây mär löng Tjlapga Jesús go jlökoyo li roy kurorwa. E kjishko ga tjawa beno löng wopjlú anmoyö. ⁹ Tjawa wopjlú Sbö tjok ara bomi kjishko. Tjawa syöshtë Sbö kong bomi kjishkoshko ga tjawa wopjlú erä. ¹⁰ Shkë dba ga rokërwa ba kong ga tjawa kjimte äär bomi ik obi wlo, pjây kjimterwa mär Jesús go jek këgong wlo bakoe.

¹¹⁻¹³ Woydërwa ga bi Data Sbö, bi Tjlapga Jesús, tjawa kjimte äär bomi ik wlo. Rokërwa Tjlapga kong ga pjây kjimte ëng woydë ara kar kar jek këgong, pjây kjimte oblë

woydë ara, pjây woydërwa sorë ga eni, pjây ie ber löng wokjang jek këgong, pjây jëk löng pjlo bek wlo, Tjlapga Jesús tjwe iröng ba nopga iak beno tjeng dboy Sbö kong li tjokshko ga pjây pogo llëye dret bi Data Sbö bokso wlo. Rokërwa uunkong eni.

4

Shji jëk sorë, Sbö ber wopjlú bi tjok wlo

¹ Era eni ga pjeyoga, tjawa ichara Tjlapga Jesúsde tjlökwo lë bomi kong kjrina obi. Dënashko ga pjây pinorwa jëk sorë, Sbö ber wopjlú bomi tjok wlo, ga shäryëmi löng eni. Gueniyo ga rokërwa bomi kong ga shäryëmi eni jek këgong këgong anmoyö.

² Miydëmi pjlú ga tjlökwo lororwa bomi kongshko ga tjawa ichaga Tjlapga Jesúsde.

³ Llëye woyde Sbörë li, e eni: Pjây jëk löng pjlo bek ba bokso ÿyado; shji orkwosmono ë tjok llëm ga shji pë ba tjok llëme; ⁴ llëbo owa shäryëy bi doyo om go li go llëme; pjây opdë yötso, pjlo bek dey; ⁵ nopga Sbö miydë llëm wleniyo söya ba wotjlik owa lirë, llëbo owa shäryë ba doyo go, gueniyo shji omshäryë baiya dik llëme.

⁶ Shji shdüya Sbörë jlökoyo llëbo ëre kjishko. E lororwa bomi kong tjän. E kjishko ga llëbo shäryëy eni oblë kong llëm, ëye jyâpgwëy, llëbo owa shäryë wlo llëm bakoe. ⁷ Shji rokara Sbörë, shji ber löng llëbo bëy shäryë wlo, shji ber

lõng llëbo owa shäryë wlo llëme. ⁸ Eni ga ëye tjlökwo ëre kjrë woydë llëm ga llëbo owa shärye shäng nopga kong llëm, shärye shäng Sbõ kong. Sbõ Sëya twaga bomi kong li, Sbõ li e.

⁹ Pjây pina Sbörë om go ëng woydë ara kar kar, epenga dö wleni. Eni kuzong ga llëbo tërwa bomi kong kjibokwo go e kjïshko llëno llëme. ¹⁰ Shäryëmi lõng eni pjeyoga lõng Macedonia kjokyo uunkong li tjok. Pjeyoga, rokërwa bomi kong ga shäryozï eni jek këgong këgong anmoyõ. ¹¹⁻¹² Pjây parkos wlëp bomi orkwo om go go, oblë barwëmi llëm wlo. Pjây mär oblë go llëm, pjây mär bomi pak om go li go shara, lororwa bomi kong sorë li eni. Shäryozï eni, pjây bangkjre nopga oblërë wlo.

Tjlapga Jesús tjwe iröng obi dbaryo

¹³ Pjeyoga, no shin-motkono irgo ga llëye wen ba tjok dö li woydërwa ga miydëmi. Ëye wolonoshko ga pjây ber lõng woydë, nopga llëbo koshë lõng llëm wleniyo dik llëme. ¹⁴ Miydëy pjlu ga Jesús wolono, ga woshrra Sbörë iröng obi. E kjïshko ga miydëy ga ëye mär lõng Jesús go ga wolono ga woshre Sbörë Jesús tjok eni bakoe.

¹⁵ E kjïshko ga lërwa bomi kong ga Tjlapga Jesús tjwe iröng obishko ga shji lõng së obi li jem wolono tjeng li bäm go llëme. Tjlökwo ëre laga Tjlapga Jesúsde. ¹⁶ Eshko

ga Tjlapga Jesús om go li ter tjwe kjok dogo dwayo, ga öö le jlökoyo, bi ichoklo. Eshko ga ba parkaga kjok dogo so kägäyo li tjlä. Sbõ wli, e pjlukyo kuy bakoe. Eshko ga ëye tönno beno tjeng Cristo tjok, ga wolono tjeng ga woshre bäm go. ¹⁷ E irgo ga shji beno lõng së li, shji söya jem ba tjok pjäng sho roshko, ga shji ëng dowlëk Tjlapga li tjok eshko. Eshko jek lëkong ga shji ber lõng ba tjok. ¹⁸ Tjlökwo ëre lözï ëng kong, pjây wokjang wlo.

5

¹ Pjeyoga, llëbo ëre shäryë llono, kjok orë, e tërwa bomi kong llëno llëme. ² Miydëmi pjlu ga Tjlapga Jesús, e tjwe, koshëy lõng llëmshko, oba tjwe lürkë shkë wleni. ³ «Shji lõng pjlu» lëbashko ga ba pjikklo li tjwe eshko, walë wloshko dörö ga shara swlorë wleni. Eshko ga ëye där kjlara llëme.

⁴ Pjeyoga, nopga tjwe llëbo lüyotkëshko ga shji wlëya lõng «jllë!» lëy. Gueniyo pjây lõng kjok ro sï roy wleni llëme. E kjïshko ga Tjlapga li tjweshko ga pjây wlëya lõng «jllë!» lëmi eni llëme. ⁵ Pjây dba so, shji shkë so llëme. ⁶ E kjïshko ga e woyotjlimi lõng iyado. Nopga oblë omwoyotjlik llëm, lõng pë wleni. Gueniyo pjây opshäryë eni llëme. Woyde ga shji lõng sjëk iyado. Llëbo shäryëyshko ga woyde ga woyotjlïy yõtso guing. ⁷ Ëye pë ga pë shkë. Ëye nelötkë ä

ga nelōtkē shkē. ⁸ Gueniyo shji dba so ěre, woyde ga shji llēbo shāryē ga woyotjlīy yōtso guing. Shji mār Jesús go, nopga woydēy ara bakoe. Shāryēy eni, shji opwlikē wlo, ěngkjwagaga opwlikē ba worbu wlikoklo go wleni. Shji dōya Sbōrē llono, e koshoydē. Shāryēy eni, shji opwlikē wlo, ěngkjwagaga opwlikē ba kā wlikoklo go wleni.

⁹ Shji kjrara Sbōrē, shji dōya Tjlapga Jesucristorē wlo, shji shdūya wlo llēme. ¹⁰ Jesucristo wolono bi kjīshko. E kjīshko ga tjwe irōng obishko ga shji wolono tjeng li, shji lōng sē obi li, shji sōya uunkong ber tjeng ba tjok ĩyado wlo. ¹¹ E kjīshko ga pjāy ěng kjimtos kar kar, pjāy wokjankē jek kēgong kēgong wlo, tek shāryēmi lōng sorē ga eni.

Jesús tjlōkwo kjragaga jēk ěng tjok sorē

¹²⁻¹³ Pjeyoga, nopga kjrara Tjlapga Jesúsde parkē bomi tjrēko wlo. Epga, e bomi kągāyo, bomi poshdungga bakoe. Lōng parkē ara. E kjīshko ga bangkjrozī, tjwlō ara lozī, woydozī ara bakoe. Pjāy lōng wopjlú ěng tjok kar kare. ¹⁴ Rokērwa bomi kong ga nopga parkē woydē llēm lōng li poshdūzī jlōkoyo. Nopga kjimtako li kjimtozīa. Nopga wosong li kjimtozī, wokjankē wlo. Pjāy kwleya oblē kjimte maling llēme. ¹⁵ Pjāy sjēke. Llēbo owa shāryēba bomi kongshko ga

pjāy omshāryē ba kong eni llēme. Pjāy llēbo shāryos pjlu ěng kong ĩyado, shāryozī oblē kong eni bakoe.

¹⁶ Pjāy lōng wopjlú ĩyado. ¹⁷ Pjāy syōstē Sbō kong kjok orē pogo. ¹⁸ Pjāy wopjlú Sbō tjok llēbo uunkong kjīshko. Woyde Sbōrē ga ěye tōno beno tjeng Cristo Jesús tjok ga omshāryē eni.

¹⁹ Sbō Sēya pak li, e sōy llēme. ²⁰ «Tjīlōkwo lara Sbō Sēyarē bor kong li lēr bomi kong» le ěrēshko ga kuy llēme lēy llēme. ²¹ E kuzī, woyotjlīzī yōtso dey. E irgo ga tjlōkwo li bek wleni ga e kjromirē, ²² gueniyo tjlōkwo li owa wleni ga e kjrēy llēme.

²³ Shji lōng wlēp laga Sbōrē. Ga woydērwa ga pjāy ie Sbōrē om go ber tjeng dboy ba kong, pjāy jēk lōng pjlo bek ba bokso wlo. Ga bomi sēya, bomi wotjlīk, bomi doyo, e de yōtso, bi Tjlapga Jesucristo tjwe irōng obi dbaryoshko ga pjāy pogo llēye dret ba bokso wlo. ²⁴ Pjāy rokara Sbōrē, ga pjāy raye llēme. Shārye eni e kjīshko.

Kjibokwo pjirzlong

²⁵ Pjeyoga, pjāy syōstē Sbō kong borwa kjīshko.

²⁶ Pjāy woydērwa ara. Eni ga «¿Yonde?» lēmi ěng kong wopjlúe.

²⁷ Rokēr bomi kong ga kjibokwo ěre lēmi pjeyoga uunkong kong. Woyde Tjlapga Jesúsde eni.

²⁸ Rokēr Tjlapga Jesucristo kong ga ba wopjlú li kjīshko ga pjāy kjimte ara.

Segunda Carta a los Tesalonicenses Kjibokwo ëre tara Pablorë Tesalónica sopga kong Kjibokwo ëre sorë

Domer shäng kjlara ko Pablo. E Sbö tjlökwo laga Jesús äska wleniyo. Jesús wolono, ga woshrara Sbörë iröng obi irgo ga to jem kjok dogo. Eshko ga tjlë ba tjlökwo kjrägaga kong ga llono ga tjwe iröng obi le. Tesalónica kjokyo ga no kjone kjone to löng tjlë ga Jesús shrono shäng iröng obi tjän, e kjishko epga parkë ame ga pjlúe le eni. Kuya lok ga Jesús tjlökwo kjrägaga löng eshko li kjone kjone omtjlökwo kjrono, ga parkono lok ame.

E kjishko ga kjibokwo ëre tara Pablorë ba kong, llëbo ëre llgweya wlo, Jesús tjwe iröng obi sorë li miyde lok wlo. Jesús tjwayde iröng llëm obi li tara ba kong. Bäm go ga domer tjwe kjlara obi Ä dbo li tjok, ga nopga jyäpgwe ara li tara ba kong. Jesús tjwe iröng obishko ga ëye mär löng Jesús go llëm li shdüya kjang li tara ba kong. Ga epga ichara ber löng parkë, Jesús shrono iröng obi guing.

Dënashko ga kjibokwo ichara Pablorë epga kong kjwara. Ère tjok ga kjwo pjök.

1 Kjibokwo ëre taga tja Pablorë, Silvano,* Timoteo tjok.

Jesús tjlökwo kjrägaga löng Tesalónica kjokyo, kjibokwo ëre ichërwa jek bomi kong. Pjäy Data Sbö nopga, pjäy Tjlapga Jesucristo nopga bakoe.

² Rokërwa Data Sbö kong, Tjlapga Jesucristo kong ga ba wopjlú li kjishko ga pjäy kjimte lok ara, pjäy ie ber löng wlëp bakoe.

Tjlapga Jesús tjwe iröng obi dbaryo

³⁻⁴ Pjeyoga, pjäy mär Jesucristo go jek këgong, pjäy uunkong ëng woydë ara kar kar jek këgong bakoe. E kjishko ga bëy wlo ga tjawa wopjlú Sbö tjok iyado. Llëbo wen tjwe bomi kong owa ara. Pjäy shdungoba ara. Gueniyo ga pjäy mär ber löng Jesús go iyado, ba tjlökwo rayëmi llëme. E kjishko ga tjawa lan Sbö tjlökwo kjrägaga tjok kjok shto oblë oblëshko ga pjäy lanyotkërwa wopjlúe.

⁵ Pjäy shdungoba eni kjishko ga miydëy ga Sbö tjwe no llgweya li, e pjlo beke. Nopga llgweyashko ga pjäy ie Sbörë ber löng ba nopga iyado wlo. ⁶ Bek ga bomi shdunggaga löng li shdüya, ⁷ ga pjäy shdung löng li ie woshtë, tjawa bakoe. Ère shärye Tjlapga Jesúsde wen iök pjë jong ri ri roshko ba parkagaga kjok dogo so dbo ara wleniyo tjok jã. ⁸ Tjwe ëye Sbö miydë woydë llëm li,

* 1:1 Silvano, e kowëba Silas bakoe.

Tjlapga Jesucristo tjlōkwo pjlú li kjrono llēm li, e shdungga. ⁹Epga, e shdūya iyado, dbuya to pjola Tjlapga Jesús bokshoto dwayo. Ba dbo kālā ūga lok ame. ¹⁰Tjlapga li tjwe dbaryo lishko ga e poshrēya ba nopga baīyarē. Eshko ga yēy le lok ba tjlōkwo kjragaga uunkongdē, pjāy omlē eni bako, tjlōkwo lororwa bomi kong li kjroromi kjīshko.

¹¹Eni ga tjawa syōshtē iyado bomi kjīshko. Pjāy rokara Sbōrē ber ba nopga wlo, ga rokērwa ba kong ga pjāy kjimte jēk pjlo bek, e ber wopjlú bomi tjok wlo. Pjāy mār Jesús go. E kjīshko ga pjāy pak pjlú shāryē woydē Sbō kong. Eni ga rokērwa ba kong ga pjāy kong dbo twe, bomi pak pjlú li shāryēmi wlo. ¹²Pjāy jēk pjlo bek eni ga bi Tjlapga Jesús ko iēba ber kēsbang, tjwlō ara bomi kjīshko. Ga pjāy ie ber tjwlō ara bakoe. Llēbo uunkong ēre shāryē bi Sbō wopjlú li kjīshko, Tjlapga Jesucristo wopjlú li kjīshko bakoe.

2

Llēbo owa li sogo

¹⁻²Pjeyoga, Tjlapga Jesucristo tjwe irōng obi, shji tōya ber lōng ba tjok wlo. Gueniyo kjone kjone tjlē ga «Tjlapga li shrono irōng tjān» le. Laga Sbō Sēyarē le bomi kong, laga tjawarē le bomi kong, kjibokwo ichaga tjawarē le bomi kong bakoe. Gueniyo jlō lēmi llēm, pjāy opshgawē e go llēm bakoe.

³Pjāy jyāpgwēba llē kjīy llēme. Bām go ga nopga opyē ber Sbō wloyo. E irgo ga Jesús tjwe irōng obi dbaryo li äätē llēm obishko ga llēbo owa sogo li wen tjwe eshko. Weno shāng jer wlo li e. ⁴E opyē ber Sbō wloyo, llēbo poshrēkoba Sbō wleni li moskwo bakoe. Woyde ga e poshrēydēba dōe. Eshko ga opzrēk jek āar ber sök Sbō u jong Jerusalén kjokyo li roshko, ga tjlē oba kong ga «Sbō li tja» le.

⁵Tja shāng bomi tjok obishko ga llēbo ēre loror bomi kong. ¿E woyo bomi kong llēmdo? ⁶Dbar iara Sbōrē, llēbo owa sogo li wen wlo. Gueniyo shaga shāng kjlara, ba dbar li äätē llēm obi wopro ga tjwe llēm wlo. Ba shaga li ē miydēmi tjān. ⁷Sbō moskwoga lōng parkē ara tjān, gueniyo ga llēbo owa sogo li wen tjwe llēm, ba shaga li kjara Sbōrē guing. ⁸Eni ga llēbo owa sogo li wen eshko jā. Gueniyo Tjlapga Jesús tjwe irōng obishko ga ba kjamo pjlukyo go dō ga e pjiya ber drete. Īkoba e goshko ga ba dbo li kēsbang anmoyō.

⁹Llēbo owa sogo li tjweshko ga kong dbo twaga Ārē. Llēbo ūydēba llēm wleniyo shārye oblē oblē. Ga oba jyāpgwe e go. ¹⁰⁻¹²Owa shārye llē pogo, nopga pjir tjeng li jyāpgwe e go wlo. Nopga li pjir, tjlōkwo bek li woydara llēm kjīshko. Tjlōkwo li kjrara kjwe ga dōktong e go. Gueniyo tjlōkwo bek li kjrara llēme. Llēbo

owa shäryara löng wopjlúe. E kjishko ga raye Sbörë ga jyäpgwe llëbo owa lirë, tjlokwo bek llëm li kjre lok wlo, epga ber shdungko wlo.

Shji löng wokjang ÿyado

¹³⁻¹⁴ Pjeyoga, pjäy woyde Sbörë ara. Pjäy kjrara tek dämärshko, pjäy döya wlo. Ga Jesús tjlokwo roy pjlú lororwa bomi kong. E go ga pjäy rokara Sbörë, ga tjlokwo bek li kjrromi, ga pjäy iara Sbö Sëyarë jëk löng pjlo bek Sbö bokso. Pjäy döra eni, bi Tjlapga Jesucristo tjwlö ara li ber bomi kong bako wlo. E kjishko ga bëy wlo ga tjawa wopjlú Sbö tjok ÿyado. ¹⁵ Eni ga pjeyoga, pjäy löng wokjang ÿyado. Tjlokwo lororwa bomi kong li, tjlokwo tororwa, ichororwa jek bomi kong li, e woyojemi llëme.

¹⁶ Bi Tjlapga Jesucristo, bi Data Sbö, shji woyde lok ara. Ba wopjlú li kjishko ga shji ie lok dbokjrë ÿyado, shji wosonkë llëm wlo, shji ie ber löng ba koshë wopjlú wlo bakoe. ¹⁷ Eni ga woydërwa ga pjäy ie lok dbokjrë, pjäy wosonkë llëm wlo, ba tjlokwo roy pjlú lëmi ÿyado wlo, llëbo pjlú li shäryëmi ÿyado wlo bakoe.

3

«Pjäy syöshtë borwa kong» lara Pablorë

¹ Era eni ga pjeyoga, pjäy syöshtë Sbö kong borwa kjishko, Tjlapga Jesús tjlokwo roy shdär kjone pogo wlo, tjlokwo li kjrëba wopjlú wlo

bako, pjäy omkjrono sorë ga eni. ² Nopga mär Jesús go uunkong llëme. Kjone kjone owa, wotjlik llëbo shäryë borwa kong owa. E kjishko ga pjäy syöshtë borwa kjishko, tjawa döya Sbörë ba wloshko dwayo wlo. ³ Gueniyo Tjlapga li, llëye le li shärye eni. Ga pjäy ie ber löng wokjang ÿyado, pjäy wlike, pjäy lon ber tjeng Ä wloshko llëm wlo. ⁴ Miydërwa ga pjäy kjimte Tjlapga lirë shäng, tjlokwo lororwa bomi kong li shäryëmi löng ÿyado, ga rayëmi llëme. ⁵ Woydërwa ga pjäy kjimte Tjlapga lirë oblë woydë ara wlo, shji woyde Sbörë sorë ga eni, ga pjäy kjimte, llëbo wen bomi kong owashko ga pjäy wokjang wlo, Cristo i dik.

Shji shmi ara llëme

⁶ Pjeyoga, kjone kjone shmi ara löng bomi tjrëko, tjlokwo pinorwa bomi kong li kole löng llëme. Bi Tjlapga Jesucristo ko goshko ga lërwa bomi kong jlökoyo ga pjäy jëk lok ba tjok llëme. ⁷ Tjawa löng bomi tjokshko ga tjawa jëktong sorë li miydëmi pjlúe. Bëy wlo ga pjäy jëk eni bakoe. Tjawa löng bomi tjokshko ga tjawa shmirkono llëme. ⁸ Èye dli uororwa iguing llëme. Tjawa parkono shkë dba, èye barwërwa llëm wlo. ⁹ Pjäy ichororwa borwa kjimtë dbo go kjwe ga pjlúe. Gueniyo shäryororwa eni llëm, tjawa ïmi wlo, pjäy omshäryë eni bako wlo. ¹⁰ Tjawa löng bomi tjokshko ga tjawa tjlä

bomi kong ga «Ëye parkë llëm ga ië llëm bakoe» lërwa eni.

¹¹ Gueniyo roy kurorwa ga pjãy kjone kjone shmi ara, parkë llëm, oblë lanyotke erä. ¹² Tjlapga Jesucristo ko goshko ga nopga lërwa löng li ichërwa parkë, ba dli tjwĺëya lok e go wlo.

¹³ Pjeyoga, pjãy kwleya llëbo pjlú shäryë llëme. ¹⁴ Ëye kjibokwo tororwa bomi kong ère kolë llëm ga pjãy jëk lok ba tjok ame, epga lökkjрэ e go wlo. ¹⁵ Gueniyo iëmi ber bomi moskwo llëm, poshdüzĩ bomi kjlara wleni.

Kjibokwo pjirzlong

¹⁶ Shji löng wlëp laga Tjlapgarë. Eni ga woydërwa ga Tjlapga om go li ber löng bomi tjok iyado, ga pjãy ie ber löng wlëp, llë pogo wen tjwe bomi kong gueniyo.

¹⁷ Tja Pablo, kjibokwo pjirzlong ère tër bomi kong bor orkwo om go go shara. Kjibokwo ichër ë kongshko ga tja sgara ba të jūni.

¹⁸ Rokër Tjlapga Jesucristo kong ga ba wopjlú li kjĩshko ga pjãy uunkong kjimte ara.

Primera Carta a Timoteo Kjibokwo ëre tara Pablorë Timoteo kong Kjibokwo ëre sorë

Domer shäng kjlara ko Pablo. E Sbö tjlökwö laga Jesús äska wleniyo. Domer shäng kjlara obi ko Timoteo. E data Grecia so, mekë judío. Dëna mite obishko ga sök Litra kjokyo. Eshko ga Jesús roy pjlu lara Pablorëshko ga tjlökwö kjrara. E irgo ga e kjrara Pablorë beno shäng parkë ba tjok, tak pjang Hechos 16.1-4 go sorë li eni. E irgo ga parkono ara Jesús roy pjlu lë kjok shto oblë oblë.

Pjlara ga parkë shäng Éfeso kjokyo, Jesús tjlökwö kjrägaga löng eshko li kägäyo. Sök eshkosshko ga kjibokwo ëre tara Pablorë ba kong. Woyde ga Jesús tjlökwö kjräga kägäyoga parkë sorë li tara ba kong. Nopga wlëy pak oblë oblë shäryë sorë li tara ba kong. Llëbo owa shärye Jesús tjlökwö kjrägaga löng eshkorë li llgweya sorë li tara ba kong bakoe.

1 Kjibokwo ëre taga tja Pablorë. Sbö, e bi döga. Koshëy löng li, e Cristo Jesús. Tja kjrara, ichara lok ber ba tjlökwö roy laga Cristo Jesús äska.

2 Timoteo, kjibokwo ëre ichër jek bop kong. Pja mär Cristo Jesús go, pinor bop

kong sorë li eni. E kjishko ga pja bor wa wleni.

Rokër Data Sbö kong, bi Tjlapga Cristo Jesús kong ga ba wopjlu li kjishko ga pja kjimte lok ara, pja songe le iyado, pja ie lok ber shäng wlëp bakoe.

Nopga oba ping tjlökwö bek llëm li go wleniyo

3-4 Éfeso kjokyo ga kjong kjong löng oba ping tjlökwö bek llëm li go. Tja jek öör Macedonia kjokyoshko ga pja rokoror ber sök Éfeso kjokyo wlo. Pja ichoror tjlä nopga löng eshko li kong ga «Tjölkwö bek llëm li lëy ame. Llëbo weno tjlapgaga tek dënashko so kong li lëy ame. E jyö bakoe. Ga pjäy kjlara kjlara tjëyo kjone dey li, lëy ga pjir llëme. E kjishko ga e lanyotkëy ame. E lanyotkoromi ga oba ënglë kar kar erä. Woyde Sbörë ga shji mär ba go shara, shji ber löng ba pak li shäryë wlo.»

5 Pja ichoror eni, shji Jesús tjlökwö kjrägaga ëng woydë ara kar kar wlo. Shji ëng woydë wlo ga woyde ga llëye owa woyotjly llëm, llëbo pjlu miydëy li shäryëy eni, shji mär Jesús go jlökoyo bakoe.

6 Kjong kjong omshäryë löng ame. Llëbo tjwlo llëm li lanyotke beno löng eröe.

7 Opyë woydë ber löng no pingga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go. Le löng jlö wleni, gueniyo jlökoyo ga llëye le löng li, e llë loklo miyde löng llëme.

⁸ Miydëy pjlú ga kjok llgwekklo li, e pjlúe. Gueniyo llëno wlo, woyde ga miydëy pjlú guing. ⁹ Kjok llgwekklo li, e twara Sbörë beno oba jëk löng pjló bëyli llgwekklo llëm, e twara beno oba jëk löng llëbo owa shäryë li llgwekklo. E beno ëye kjok llgwekklo kolë llëm li llgwekklo, ëye llëbo owa shäryako llëm li miydë pjlú gueniyo shärye enido li llgwekklo, ëye, ba kong ga Sbö tjwló llëm li llgwekklo, ëye owa shäryë enido li llgwekklo, ëye Sbö kolë llëm li llgwekklo, ëye Sbö bangkjrë llëm li llgwekklo, ëye ba data, ba mekë zrök li llgwekklo, ëye no oblë zrök li llgwekklo, ¹⁰ ëye pë no orkwosmono ba tjok llëm tjok li llgwekklo, domer pë domer oblë tjok li llgwekklo, ëye no shak ga soyneya oblë kong ä li llgwekklo, ëye jyörkë ä li llgwekklo, ëye tjlë jlökoyo gueniyo oblë jyöyotke shdungoba wlo ä li llgwekklo bakoe. Shärye enishko ga tjlökwo bek li shäryayde löng llëme. ¹¹ Tja kjrara, ichara Sbörë ba tjlökwo roy pjlú lë oba kong. Sbö, e wopjlúe.

Pablo kjimtara Tjlapgarë ara

¹²⁻¹³ Dënashko ga Sbö läywër shäng owa, ba tjlökwo kjragaga irpjan shäng, llëbo owa shäryër ba kong wlo. Gueniyo eshko ga tja songe lara Sbörë, llëye shäryër shäng li owa miydoror shäng llëm kjishko, ba tjlökwo kjrotë llëm obi kjishko bakoe. Eni ëmdë ga

tja ñna bi pjluyo Cristo Jesúsde ga parkaga pjlú wleniyo, ga tja iara beno shäng ba parkaga shara, tja kong dbo twara shäryër wlo. E kjishko ga tja wopjlú ba tjok. ¹⁴ Tjlapga wopjlú li kjishko ga tja kjimtara ara anmoyö. Tja tona beno tjeng Cristo Jesús tjok kjishko ga tja iara beno shäng mär ba go, ga tja iara oblë woydë ara bañya dik.

¹⁵ «Cristo Jesús öör kjok ëre kjing go nopga owa li döga» lëba eni ñyadoe. E eni jlöe. Tjlökwo ëre kjrako. Tjara llëbo owa shäryono ara, oba uunkong kjinmo. ¹⁶ Tja owa anmoyö kjishko ga tja songe lara Sbörë, ga tja kjimtara, ñya nopga mär löng ba go lirë wlo. E go ga miyde lok ga Jesucristo, e iirkë bi kong maling llëm, ga ëye omtjlökwo kjrë ga kjimte, ga ie ber löng së ñyado ba tjok bakoe. ¹⁷ E kjishko ga Sbö, e poshrëy, iëy ber kësbang, tjwló ara ñyado. Bi pjluyo sök ñyado, wolon llëm, ñgöy llëm, Sbö kjlaraso li e. Ber eni.

¹⁸ Timoteo, pja bor wa wleni. Dënashko ga pja parkë Sbö kong sorë lara Sbörë bi pjeyoga kjone kjone kong, ga epga omlono bi kong. Tjlökwo lër bop kong shäryëp wlo li ëre, e lër bop kong, pak lara lok tek dënashko li shäryëp pjlú anmoyö wlo. ¹⁹ Eni ga pja mär shäng Jesús go jlökoyo, ga llëbo pjlú miydëp li shäryëp eni. Kjone kjone omshäryono eni llëme. E kjishko ga epga jëk Sbö tjok ame. ²⁰ Himeneo

omshäryono eni, Alejandro bakoe. E kjishko ga ioror beno tjeng Ä wloshko. E goshko ga opping bi Sbö, e läywe owa ame wlo.

2

Shji syöshtë sorë

¹ Bäm go ga rokër bop kong ga pja syöshtos Sbö kong nopga uunkong kjishko. Rokos ba kong ga epga kjimte wlo. Ga llëbo pjlú shäryara li kjishko ga pja tjlë ba kong ga «Tja wopjlú bop tjok» lëp ba kong eni. ² Pja syöshtë pjlupga kjishko, no ichagaga kjishko bako, shji ber löng wlëp wlo, shji barwe lok llëm wlo bakoe. Eni ga Sbö poshrëy ga pjlú, llëye woyde Sbörë li shäryëy ga pjlú bakoe.

³ Shji syöshtë eni, e pjlúe. Shäryëy eni ga Sbö bi döga ber wopjlú bi tjok. ⁴ Woyde ga nopga där uunkong. Woyde ga tjlökwo bek li miyde lok wëlä bakoe. Tjlökwo bek li, e eni: ⁵ Sbö, e kjlaraso; bi iaga ber löng wlëp Sbö tjok li, e kjlaraso bakoe; domer Cristo Jesús li e; ⁶ e optwono wolonno, ber nopga uunkong potjwlëkklo wlo, epga där wlo. Tjlökwo ëre dbaryo iara Sbörë beno li öötong tjän. ⁷ E kjishko ga tja ichara ba roy shdök, tja iara beno shäng ba tjlökwo roylaga Jesús äska. Tja shäng jyörkë llëme. Tja tjlë shäng beke. Tja ichara tjlökwo bek li roy lë nopga judío llëm wleniyo kong, shji mär Jesús go sorë li lër ba kong bakoe.

⁸ Woydër ga nopga löng kjok kjwang jikong syöshtë Sbö kong. Gueniyo ga orkwo poyong syöshtë wloshko ga woydër ga wotjlik bëy, iirkë ë kong llëm, ëng dboryë kar kar iir go llëm bakoe.

⁹ Walëga, e woydër ga shwong pjung pjlo bek, yötso. Wotjlik doyë, opyë shäng oba bokso wolësowa anmoyö, İya domergarë wlo ga owa. Opyë ber wolësowa wlo le ga käkzong poshärye ara anmoyö, dbur sho shöylör pje ara, shwong tjwlö ara wleniyo pjüya ga owa. ¹⁰ Opyë ber wolësowa wlo ga woydër ga llëbo pjlú shäryayde dey. Walëga Sbö poshrëga le ga woyde ga wotjlik eni.

¹¹ Eye shäng Sbö tjlökwo roy lëshko ga woyde ga kuya walëgarë löng kjing, dborye lok llëme. ¹² Nopga ëng tönno löng Sbö tjlökwo roy lë ëng kongshko ga walëga ichër domerga ping llëme. Domerga ichaga ber walërë llëme. E kjishko ga woydër ga kuya walëgarë löng kjing erä. ¹³ Adán, e shäryara Sbörë bäm go. Eva, e shäryara ba irgo. ¹⁴ Jyäpgwara Ärë li, e Adán llëme. Evara jyäpgwara, ga llëbo owa shäryara. ¹⁵ Gueniyo walëga, e döya wlo jlöe. Gueniyo ga iara beno wapga weng wlo, wapga dë wlo. Woyde ga mär Sbö go, oba woydë pjlú, jëk löng pjlo bek Sbö bokso, ikoba pjlú wlo. Shärye lok enira där.

3

Jesús tjlōkwo kjruga kägäyoga

¹ Oba tjlē ga «Ëye wotjlik opyē ber sök Jesús tjlōkwo kjruga kägäyo ga wotjlik llēbo shäryē pjlúe» lēba eni. E eni jlōe. Tjlōkwo ēre kjrako. ² Eni ga ēye pak ēre shäryē wlo ga woyde ga e llēbo owa shäryono lēba ga äe. Woyde ga boy kjaraso. Woyde ga llēbo shärye ga woyotjliya yōtso guing, jēk shäng yōtso, pjlo bek, bangkjrēba wlo. Woyde ga ēbo tjwe ba shwoy ga wlokjre sök wopjlú iyado. Woyde ga oba ping pjlú wleniyo. ³ Woyde ga nelōtkē ä wleniyo llēm, ēngkjwē ä wleniyo llēm bakoe. Woyde ga shäng wopjlú wleniyo, ēng dboryē oblē tjok ä wleniyo llēm, dbur sīyo llēm wleniyo bakoe.

⁴ Woyde ga ba pjeyoga löng ushko li de sök pjlo bek. Woyde ga e kole, bangkjre ba wapgarē pjlúe. ⁵ ¿Shärye ba ushko eni llēm ga Sbō tjlōkwo kjruga de sorēro?

⁶ Jesús tjlōkwo kjruga löng kjwlē jā wleniyora, e iēy ber no kägäyo wlo llēme. Llēm ga ioroy wleni ga wotjlik owa kjwe, «Tja tjwlō ara» le ba pjlúshko Ä dik, ga ber shdungko bakoe.

⁷ Woyde Äre ga Sbō tjlōkwo iēba ber tjwlō llēme. E kjīshko ga woyde Sbōrē ga tjlōkwo kjruga kägäyo li, e bangkjre tjlōkwo kjruga llēm wleniyo lirē bako, lanyotke lok owa

ga ä wlo, Sbō tjlōkwo iēba ber tjwlō ara wlo.

Jesús tjlōkwo kjruga kägäyo kjimtaga

⁸ Woyde ga Jesús tjlōkwo kjruga kägäyo li kjimtagaga ber löng eni bakoe. Woyde ga jēk löng pjlo bek, bangkjrēba wlo. Woyde ga tjlē bēy wleniyo, nelōtkē ä wleniyo llēm, dbur shak jyō go ä wleniyo llēm bakoe. ⁹ Woyde ga tjlōkwo pina Sbōrē bi kong li, e söya lok jlōkoyo, jēk e go. Woyde ga llēbo pjlú miyde li shärye eni iyado bakoe. ¹⁰ Woyde ga tjlīy bām go guing. İnoy ga llēye owa shärye llēm ga ber tjlōkwo kjruga kägäyo kjimtaga eshko jā.

¹¹ Woyde ga walēga ber löng eni bakoe. Woyde ga jēk löng pjlo bek, bangkjrēba wlo. Woyde ga no läywe owa ä wleniyo llēme. Woyde ga llēbo shärye ga woyotjliya yōtso guing wleniyo. Woyde ga llēye le ē kong ga shärye eni wleniyo bakoe.

¹² Tjlōkwo kjruga kägäyo kjimtaga li, e woyde ga boy kjaraso. Woyde ga ba wapga, ba pjeyoga löng ba ushko li, e de sök pjlo bek. ¹³ Llēbo pjlú shäryara ba pakshko ga iēba ber tjwlō ara. Eni ga shji mär Cristo Jesús go sorē le oba kong, ga llēye bangkjre llēme.

Jesús tjlōkwo, e tjwlō ara an-moyō

¹⁴⁻¹⁵ Tja wotjlik jek bop ik maling, gueniyo tja jek llono

miydër llëme. E kjishko ga tja jek äär maling llëm wleni ga kjibokwo ëre tër, ichër jek bop kong, woyde Sbörë ga ba wapga jëk sorë li miydëp kjibokwo ëre go wlo. Shji Jesús tjlökwo kjaragaga, shji Sbö wapga. Sbö sök İyado. Ga ba tjlökwo bek'li, e twara beno bi kong, söy wlo, e jlöe lëy oblë kong wlo bakoe.

¹⁶ Ba tjlökwo jnena Sbörë li, e pina bi kong. Tjlökwo ëre tjwlö ara anmoyö jlökoyo. Ère eni:

Jesucristo, e weno shäng kjok ëre kjing go so no kjoyoe.

E beno pjlo bek Sbö bokso li pina Sbö Sëyarë oba kong.

E İna Sbö parkagaga kjok dogo sorë.

Roy İaraba tjëyoga oblë oblë kong kjok kjwang jİkong.

Tjlökwo kjararaba kjok ëre kjing go.

Ga söra Sbörë to jem kjok dogo.

4

Tjlökwo bek llëme

¹ Sbö Sëya tjlë bi kong wëlle ga «Dbar tjwe kjwara ga kjone kjone, tjlökwo pimi löng li, e söya lok ame. Eshko ga jyäpgwe Ä sëyagarë, ga sëya li tjlökwo kjarayde shara» le.

² Tjlökwo owa li, e laga nopga jyö ä wleniyorë. Llëbo owa shärye lokshko ga bangyo ba kong ame. ³ Epga tjlë ga «Shji orkwosmok ga owa» le eni, «Dli, e uako uunkong

llëme» le eni bakoe. Eshko ga jyörkonoe. Dli llë pogo, e iara Sbörë beno uëy wlo. Ga shji tjlökwo bek li kjaraga, dli llë uëyshko ga woyde Sbörë ga shji syöshtë ba kong, tjlë ba kong ga «Tjawa kong dli tworop ëre. Tjawa ber wopjlú bop tjok e kjishko» lëy eni. ⁴⁻⁵ Llëbo uunkong shäryara Sbörë li, e pjlu, Sbö tjlökwo tak beno pjang eni kjishko, dli li syöyoshtoroy kjishko bakoe. Eni kuzong ga «E uako llëme» lëy llëme. Woyde Sbörë ga uëy, shji wopjlú ba tjok dli li kjishko.

Timoteo poshduna Pablorë

⁶ Bi pjeyoga Jesús tjlökwo kjaraga li, e pİs tjlökwo ëre go. Eni ga pja ber Cristo Jesús parkaga pjlu wleniyo, ga pja opping jek këgong këgong tjlökwo bek söp shäng li goshko. ⁷ Llëbo weno tjlapgaga tek dënashko so kong, shji kjimte Sbö kolë llëm wleniyo, tjwlö llëm wleniyo, e İäywëba bop kongshko ga tjlökwo kup llëme. Pja drön ëë, pja opsguë jëk shäng pjlo bek Sbö bokso wlo dey. ⁸ Shji drön ëë, bi doyo iëy ber kjlo kjang wlo, e ber bi kong pjlu jlökoyo. Eni gueniyo ga shji jëk shäng pjlo bek Sbö bokso, e tjwlö e kjinmo anmoyö. Shäryëy eni ga shji kjimte kjok ëre kjing goshko, ga shji to ber löng Sbö tjokshko ga shji kjimte eshko bakoe. ⁹ Lëba eni li, e eni jlöe. Tjlökwo ëre kjarako. ¹⁰ E kjishko ga shji parkë drön ara. Sbö

sök ïyado, no döga li e, ga ëye mär ba go ga döya uunkong. E kjïshko ga shji löng ba koshë.

¹¹ Pja to shäng oba ping tjlökwö ëre go, ga ichos ba shäryë. ¹² «Pja mite jã. Tjölkwö lëp borwa kong llëm e kjïshko» lëba bop kongshko ga kolëp llëme. Pja tjölkwö lëp pjlú, pja jëk pjlo bek, oblë woydos pjlú, pja mär Sbö go, llëbo owa shäryëp llëm bakoe. Shäryos eni, ïya Jesús tjölkwö kragaga löng lirë wlo, epga omshäryë bopoya dik wlo. ¹³ Tja äätë llëm obi wopro ga pja ber shäng Sbö tjölkwö buk li lë oba kong, oba pim tjölkwö li go, dbokjrë wlo, ga poshdum bakoe. ¹⁴ Dëdashko ga pja parkë Sbö kong sorë li lara Sbörë bi pjeyoga kjone kjone kong, ga epga omloño borwa kong. E irgo ga tjlapgaga Jesús tjölkwö kragaga kägäyo orkwö iono lok bop dlu kjing go, pja ber shäng dboy Sbö kong wlo, ga pja kong kjok miydë twara Sbörë, pak li shäryëp ba kong wlo. Eni ga kjok miydë twara bop kong li go ga pak twara bop kong li shäryos ïyado.

¹⁵ Tjölkwö ëre woyotjlíp ara, shäryëp yötso, pja jëk shäng ba shäryë jek këgong këgong ikoba uunkong wlo. ¹⁶ Pja jëk pjlo bek, oba pim tjölkwö bek li go eröe. Pja opdos yötso, e shäryëp wlo, ga rayëp llëme. Enira pja dár, oba bop kuga li, e dár bakoe.

5

Shji opshäryë ëng tjok sorë

¹ Tjlapga këkboga, e llëbo owa shäryono ga wlöy kjang llëm, poshdüs yötso dey, bop data wleni. Domerga luyo bop dorko anmoyöra, pja opshäryë bop lënga tjok sorë ga pja opshäryos ba tjok eni bakoe. ² Walëga këkbogara, pja opshäryë bop mekë tjok sorë ga pja opshäryos ba tjok eni bakoe. Walëga luyo bop dorko anmoyöra, pja opshäryë bop dorga tjok sorë ga pja opshäryos ba tjok eni bakoe. Pja wotjlík llëbo owa shäryë ba tjok sira llëme.

³ Syäpgara, kjimtaga ërë llëm wleniyo ga kjimtozong. ⁴ Gueniyo ga wapga, tjërga tjok wleni ga kjimtaga ber epgarë. Sbö bokso ga bek li e. Epga, e kuna tek chilawa dwayo öötong kësëse. Era ba mekë, ba tjëtë beno syã li, e kjimtaga ber epgarë shara. ⁵ Syã jlökoyo, kjimtaga ërë llëm wleniyo ga e mär ber Sbö go eröe. Ber shäng syöshtë ba kong shkë dba, kjimte wlo.

⁶ Gueniyo syã, e wotjlík Sbö llëm, to shäng llëye wen ba pjlúshko li shäryë wleni ga e tjwlö ame, no wolono buk wleni. Era kjimtako llëme.

⁷ Tjölkwö ëre los Jesús tjölkwö kragaga kong, llëbo shäryara lok owa lëba ga ä wlo. ⁸ Ëye ba pjeyoga löng ba ushko li kjimté llëm ga tjölkwö kjarara li, e shärye shäng llëme. Sbö tjölkwö kragaga llëm löng li ëmdë ga ba pjeyoga, e kjimte.

⁹⁻¹⁰ Jesús tjölkwö kragaga kjimtéy wlo li, e ko tëy kjibokwo go. Syäpga, e ko tëy

kjibokwo e go wlo ga woyde ga lu pjloglo sak tjer (60) jem lëkong eröe. Woyde ga öör sök ba lanma tjok pjlo beke. Woyde ga llëbo pjlu shärye oblë kong ara, ba wapga kuna pjlo bek, ëye tjwe ba shwoy ga wlokjre sök wopjlu, Jesús tjlökwo kjrägaga äär ba ushko ga dreglo shkwe ber wopjlu wlo, no song wleniyo kjimte, parkë oblë kong ara bakoe. Woyde ga miydëba e go. Syäpga eniyo ko toydë pjang kjibokwo li go.

11-12 Gueniyo ga syäpga mite obira ko tako pjang kjibokwo li go wlo llëme. Ko tÿyshko ga tjlë ga «Tja orkwosmok ame. Tja parkë ber shäng Cristo kong eröe» le jlökoyo. Gueniyo e irgo ga orkwosmok woydë obi. Eshko ga tjlökwo lara Cristo kong jlökoyo li, e shärye lok ame. E shärye eni ga e llëbo owa shäryayde. 13 E shäryayde dö llëme. Opsguë löng shmirkë ara, to löng sjok sjok oba löng sorë ik, oba läywe, tjlökwo lako llëm li le bakoe. 14 E kjishko ga woydër ga syäpga mite obi li orkwosmok dey. Woydër ga wapga tjok, ga ber löng ba ushko, ba wapga dë, läywe bi wloyogarë llëm wlo. 15 Eerishko ga syäpga kjong kjong Jesús tjlökwo rayono tjän, beno jëk löng Ä tjok. Tjlökwo ëre lër bop kong e kjishko.

16 Eni ga walëga Jesús tjlökwo kjräga, ba pjeyoga

syäpga tjok wleni ga woyde ga kjimte om go, pak li ber Jesús tjlökwo kjrägaga oblë li kong llëm wlo, syäpga kjimtaga ërë llëm löng li kjimte lok ga pjlu wlo.

17-18 Sbö tjlökwo tak pjang li tjlë ga «Sögla parkoklo wleniyo, e ichëy dwla kjwokäkshko ga kjamo kjrochako llëm, dwla li ue ga pjlu wlo.»* Tjlë obi ga «Ëye parkë ga e potjwlëkko.»† E kjishko ga tlapgaga Jesús tjlökwo kjräga kägäyo parkë pjlu wleni ga woyde ga bangkjrëba pjlu, potjwlëkoba pjlu bakoe. Oba pingga Sbö tjlökwo go, oba poshdungga, e woyde ga bangkjrëba, potjwlëkoba pjlu, oblë oblë li kjinmo.

19 Jesús tjlökwo kjräga kägäyoga li rotëbashko ga rotaga no kjaraso dörë wleni ga tjlökwo kjrëp llëme. Woyde ga no söya ba rotaga lirë pjök mya ba tjok, «E inorwa om go jlökoyo» le lok wlo. Eni ga shdum ga pjluë. 20 Eshko ga llëbo owa shäryono jlökoyo wleni ga woyde ga wlongko oba bokso, bangkjrëba wlo, omshäryë lok eni llëm wlo.

21 Ëye llëbo owa shäryono ga woydër ga llgwes yötso, beke. «Kjwe woydër ara kjishko ga shdun llëme» lëy bi pjlu shko llëme. «Kjwe woydër llëm kjishko ga shdun ara» lëy llëm bakoe. Sbö, Cristo Jesús, Sbö parkagaga kjok dogo so, e löng bop äga.

* 5:17-18 Deuteronomio 25.4. † 5:17-18 Lucas 10.7.

22 Jesús tjlōkwo kjruga kägäyo kjrēpshko ga shäryēp maling llēme. Jēk shäng pjlo bekde ĩp yōtso guing. Llēm ga shäng llēbo owa shäryē wleni ga owa shärye shäng li ber pjlu bop kong lēba eni. Ga pja om go li llēbo owa shäryē llēme. 23 Gueniyo ga pja bögwō bang ara wop sit wop sit kjishko ga di iopdē dö llēm, kjillgwō bo dyo dbo ara iopdē sira bakoe.

24 Kjone kjone llēbo owa shäryono li miydēy jekdo. Gueniyo kjone kjone eni llēme. Miydēy llēm, jēk sorē ĩnoy yōtso guing. 25 Llēbo pjlu shäryēy li, e eni bakoe. Olō ga ĩkoba wēlē jekdo. Olō ga ĩgaba llēm, gueniyo dbar tjwe kjwara ga miydēba eshko jā.

6

1 Ēye parkagaga tjwlēk löng pjir wleniyo ga woyde ga ba sogo bangkjre jlōkoyo ĩyado, Sbō läywēba llēm wlo, tjlōkwo lēy löng li läywēba llēm wlo bakoe. 2 Ba sogo, e Jesús tjlōkwo kjruga wleni ga woyde ga bangkjre, parkē ba kong pjlu anmoyō, ba sogo kjimte shäng li, e ba pjeyo Jesús tjlōkwo kjruga woyde ara wleniyo kjishko. Tjlōkwo lēp nopga kong wlo, shärye lok wlo li e.

Llēbo tjwlō ara

3 Tjlōkwo lara bi Tjlapga Jesucristorē shäryēy wlo li, e beke. Shji jēk pjlo bek Sbō bokso sorē li miydēy e go. Ēye oba ping tjlōkwo oblē bek llēm wleniyo go ga 4krē ä wleniyo,

llēye miyde llēme. Llēbo tjwlō llēm wleniyo le ěng kong kar kar ä, go swlo wleni. Tjlē eni kjishko ga wotjlik owa oblē kong ba llēbo kjishko, ěng dbyryē kar kar iir go, ěng läywē owa, «Kjlara kjwe owa» le ba pjlušhko ĩyado. 5 Epga ěngkjwē ěng tjok li pjir llēm, wotjlik owa kjishko. Tjlōkwo bek li miyde ame. Oba pīya lok Sbō tjlōkwo go, dbur shak e go wlo erōe.

6-7 Shji jēk pjlo bek Sbō bokso li, e tjwlō ara jlōkoyo. Gueniyo woyde ga shji löng wopjlu bi llēbo tjeng li tjok bakoe. Shji weno bukshko ga llēye söroy tek bi tjok llēme. Shji wolonoshko ga llēye söy jek bi tjok llēm bakoe. E kjishko ga woyde ga shji löng wopjlu bi llēbo tjeng li tjok. 8 Eni ga shji shwong tjok, shji dli tjok wleni ga woyde ga shji löng wopjlu. 9 Gueniyo ěye opyē woydē dbur ara ga llēbo owa shärye. Opsrek löng ara ba wotjlik owa li go, gueniyo miyde löng llēme. Eshko ga beno löng song erä, to pjir wlo. 10 Ēye dbur woydē ara anmoyō ga dbur wlēk wlo ga llēbo owa shärye llē pogo. Kjone kjone wotjlik dbur wlēk erä kjishko ga beno löng mär Sbō go ame, beno löng song erä.

Pablo tjlēno Timoteo kong, Timoteo dbokjrē wlo

11 Gueniyo pja Sbō ĩkuzong ga pja opkwos llēbo owa lēr shäng bop kong li dwayo. Llēbo pjlu li shäryopdē dey. Pja jēk shäng pjlo bek Sbō

bokso. Pja mär Sbö go. No oblë woydos ara. Llëbo wen tjwe bop kong owashko ga pja wosonkë llëme. Pja llëbo shäryë oblë kong yötso. ¹² Pja drön ëë, pja mär Sbö go wlo, lorop nopga ara kong dënashko sorë li eni, pja ber shäng së ÿyado Sbö tjok wlo. Pja rokara Sbörë e kong wlo. ¹³ Rokër bop kong ga tjlökwö los bor kong jlökoyo. Miydaga ber Sbörë, shji löng së, llë pogo löng së, e laga erë. Miydaga ber Cristo Jesúsde bako, era tjlökwö lono pjlú, Poncio Pilato bokshto. ¹⁴ Llëye loror bop kong li shäryos uunkong eni, äär jong bi Tjlapga Jesucristo tjwe iröng obi guing. ¹⁵ Dbaryo li wlëna Sbörë om go, ga öötongshko ga tjwe eshko jã, ichak Sbörë. Sbö, e wopjlúe.

Kjok ëre uunkong ichaga li e eröe.

Pjilupga uunkong pjluyo li e.

No kägäyoga uunkong kägäyo li e

¹⁶ Wolon llëm sök ÿyado li e eröe.

Iök jong kjwara shjiy, kãã lletllet wleniyo, ëye äär eshko ga äe.

Sbö sök iök shjiy li roshko.

Ëye omÿydë llëm, ÿgöy llëm bakoe.

Poshrëkko ÿyado li e.

Dbo ara ÿyado li e.

Ber eni.

¹⁷⁻¹⁹ No kjone kjone dbur ara kjok ëreshko. Pja tjlä ba kong ga «Bomi dbur kjïshko ga pjäy tjwlö ara, oblë kjinmo lëmi llëme. Dbur, e ÿyado llëm

kjïshko ga pjäy mär bomi dbur go dö llëme. Gueniyo Sbö, e sök ÿyado, llëbo twe bi kong ara, shji ber löng wopjlú wlo. E kjïshko ga pjäy mär ba go erö dey. Llëbo pjlú shäryozia. Shäryoromi eni li, e tjwlö ara, bomi dbur kjinmo. Oblë ïmi ga song ga bomi llëbo shdözi ba tjok wopjlúe. Eni ga llëbo tjwlö ara li ber bomi kong kjok dogo, ga pjäy ie Sbörë ber löng së ÿyado ba tjok» lëp ba kong eni.

Kjibokwo pjirzlong

²⁰ Timoteo, pja iara Sbörë beno shäng ba tjlökwö roy lë oba kong wlo. Eni ga shäryos yötso. Llëbo tjwlö llëm lanyotkëba löng li, e jyö erä. Tjlë löng jlö wleni, gueniyo jlökoyo ga kjok miyde lok sira llëme. Ba tjlökwö li kup llëme. ²¹ No kjone kjone, tjlökwö ëre kjrara, ga beno löng mär Sbö go ame.

Rokër Sbö kong ga ba wopjlú li kjïshko ga pja kjimte ara.

Segunda Carta a Timoteo Kjibokwo ère tara Pablorë Timoteo kong

Kjibokwo ère sorë

Domer shäng kjlara ko Pablo. E Sbö tjlökwo laga Jesús äska wleniyo. Domer shäng kjlara obi ko Timoteo. E data Grecia so, mekë judío. Dëna mite obishko ga sök Litra kjokyo. Eshko ga Jesús roy pjlú lara Pablorëshko ga tjlökwo kjrara. E irgo ga e kjrara Pablorë beno shäng parkë ba tjok, tak pjang Hechos 16.1-4 go sorë li eni. E irgo ga parkono ara Jesús roy pjlú lë kjok shto oblë oblë.

Pjlara ga Pablo iaraba beno shäng kjërshko Roma kjokyo, Jesús roy pjlú lara kjëshko. E irgo ga döraba ey dwayo. Lu to jek ara irgo ga iaraba beno shäng no shdüzlong uyo roshko Roma kjokyo jek obi. Eshko ga shdunaba ara, iaraba beno shäng shto owa anmoyöshko. Shto eshko shrër, smo ara bakoe. Eshko ga miyde ga wolon döröe. E kjëshko ga kjibokwo ère tara Timoteo kong.

Pablo woydë ara, e rayara nopga ararë kjëshko, ga woyde ga Timoteo tek ba ik maling li tara ba kong. Eshko dbaryo ga pjlú kësbangyo sök Roma kjokyo li ko Nero. Jesús tjlökwo kjranga shduna ara kjone pogo. E kjëshko ga

Timoteo ichara Pablorë ber shäng mär Jesús tjlökwo go jlökoyo, ga nopga ping e go iyado bako, shdungoba ara e kjëshko gueniyo.

Dënashko ga kjibokwo ichara Pablorë ba kong kjwara. Ère tjok ga kjwo pjök.

¹ Kjibokwo ère taga tja Pablorë. Tja kjrara Sbörë beno shäng ba tjlökwo roy laga Cristo Jesús äska, shji tönno beno tjeng Cristo Jesús tjok ga shji ie Sbörë ber löng së iyado ba tjok li roy lë oba kong wlo.

² Timoteo, kjibokwo ère ichër jek bop kong. Pja bor wa wleni.

Rokër Data Sbö kong, bi Tjlapga Cristo Jesús kong ga ba wopjlú li kjëshko ga pja kjimte lok ara, pja songe le iyado, pja ie lok ber shäng wlëp bakoe.

Tjlapga Jesús lökyokjrëy llëme

³ Tja parkë Sbö kong jlökoyo, bor tjlapgaga tek dënashko so omshäryono dik. Llëbo pjlú miydër li shäryër eni lër bor pjlúshko. Shkë dba ga tja syöshhtë ba kong bop kjëshko. ⁴ Pja slatong boryo kwono li, e woyoshrër iyado, ga pja in woydë jlökoyo, tja ber wopjlú wlo. ⁵ Woyoshrër ga pja mär Sbö go. Bop tjëtë Loida, bop mekë Eunice, e opyono löng mär Sbö go bäm go, ga miydër ga pja mär ba go jlökoyo bakoe.

⁶ Dënashko ga tja orkwo iono bop dlu kjing go, pja ber shäng dboy Sbö kong

wlo, ga kjok miydë twara bop kong eshko. Eni ga kjok miydë li go ga pak twara bop kong li shäryos ÿyado, pja kjok miydë jek këgong wlo, iök bakworoy pjë jong ri ri jek këgong wlo wleni. ⁷ Bi go Sbö Sëya twara beno kësbang bi tjok, llëye bangkjërë llëm wlo. Twara bi kong, shji dbo ara wlo, shji ëng woydë ara kar kar wlo, shji wotjlik pjlo bek wlo bakoe. ⁸ E kjïshko ga pja tjlä oba kong bi Tjlapga Jesús kjïshkoshko ga lökyokjrëp llëme. Tja shäng kjërshko ëre ba kjïshko ëmdë ga tja lökyokjrëp llëm bakoe. Woyde ga shäryër sorë ga Sbö dbo ara go ga pja omshäryë eni bako, llëbo wen bop kong owa gueniyo. ⁹ Shji döra Sbörë, ga shji rokara jëk löng pjlo bek ba bokso wlo. Shäryara eni, llëbo shäryoroy li kjïshko llëm, shäryara eni, woydara eni kjïshko. Ba wopjlú li kjïshko ga kjok shäryayde llëm obishko ga wotjliño Cristo Jesús ichë bi kong. ¹⁰ Dbar eerishko ga ba wopjlú li pina bi kong, bi döga Cristo Jesús goshko. Wolon li pjira Jesúsde. Shji ber löng së ÿyado ba tjok sorë, e pina bi kong ba tjlökwö pjlu li go, ga beno wëlle.

¹¹ Tja kjrara beno shäng tjlökwö pjlu ëre roy lë Jesús äska wlo, oba ping wlo bakoe. ¹² Eerishko ga tja shäng song, llëbo ëre kjïshko. Gueniyo ga Jesús, e miydër shäng pjlu, tja mär shäng ba go bakoe. Ga miydër ga e dbo ara, llëye iara beno tjeng bor wloshko li de

äär jong ba dbaryoshko wlo. E kjïshko ga tja shäng song ëmdë ga lökyokjrë llëme.

¹³ Tjlökwö li lëp oba kong pjlo bek wlo ga los ba kong, loror bop kong sorë li eni. Pja tönö beno tjeng Cristo Jesús tjok. Pja jëk ba tjok kjïshko ga oba woydëp ara ÿyado. ¹⁴ Tjlökwö pjlu li iara Sbörë beno tjeng bop wloshko. Dëp yötso. Pja go Sbö Sëya, ga pja kjimte tjlökwö li dë.

¹⁵ Miydëp pjlu ga Jesús tjlökwö kragaga löng Asia kjokyo li, tja rayara to lok pjire. Tjrëko to jek Figelo, Hermógenes. ¹⁶⁻¹⁷ Gueniyo Tjlapga Onesiforora, tja ÿya öör ara, tja kjimtara dbokjrë ara. Tja sök kjërshko ga tja lökyokjre llëme. Shrono Roma kjokyoshko ga woshtono llëm, tja wlëna guing. E kjïshko ga ba pjeyoga kjimtaga ber Tjlapga Jesúsde ÿyado. ¹⁸ Ga Tjlapga li dbaryo tjweshko ga songe laga ber erë om go eshko. Shji kjimtara Éfeso kjokyo kjöme, e miydëp tjän.

2

Shji parkë Cristo Jesús kong, ëngkjwaga pjlu wleni

¹ Pja bor wa wleni. Sbö wopjlú li pina bi kong, shji tönö beno tjeng Cristo Jesús tjokshko. Eni ga pja dbokjrozong. ² Dënashko ga tjlökwö loror bop kong oba ara bokso. Eerishko ga tjlökwö li los oblë kong, nopga wotjlik bek, oba ping pjlu wleniyo kong.

³ Pja Cristo Jesús parkaga. E kjïshko ga llëbo wen tjwe

bop kong owashko ga kus kjing, engkwaga pjlu wleni.

⁴ Engkwagaga ton oblə tjok pak llë shäryë wlo llëme. Ba kägäyo tjlokwo söyde dö, ber wopjlu ba tjok wlo. ⁵ Eni wleni ga eye tjör ga llgwekklo buk li söya bek llëm ga ba potjwlëkklo wlëya lok ba kong llëme. ⁶ Eye parkë ga ba dwla dgara li bo tjokshko ga bo kjruga erë bäm go. ⁷ Tjlokwo lër shäng bop kong li woyotjlis, ga pja kjimte Tjlapga Jesüsdë llë loklo miydëp uunkong wëëe.

⁸ Jesucristo woshrra Sbörë iröng obi. Era Pjlu David tjëyo. Tjlokwo ëre woyoshros iyado. Tjlokwo roy pjlu lër shäng li e. ⁹ Tjlokwo ëre kjishko ga llëbo wen tjwe bor kong owa ara. Tja sharaba shäng kjërshko, orkwo kjrochak pjir dröng sho go, no llëbo owa shäryono wleni. Gueniyo Sbö tjlokwo lira shaga erë eni llëme. ¹⁰ E kjishko ga kur jek shäng eni, ber pjlu nopga kjrara Sbörë ber baïya wlo li kong wlo, döya ber löng wopjlu, së iyado Cristo Jesús tjok wlo.

¹¹⁻¹³ Oba tjlä ga

«Shji wolono ba tjok ga

shji ber löng së iyado ba tjok.

Llëbo owa li kuroy kjang ga kjok iche sök dbaryoshko ga shji shto ba shwoy eshko tjok.

E ë miydëy llëme lëy ga shji ë miyde llëme le eni eshko bakoe.

Llëye lëy li shäryoroy llëm ga era, llëye lara li shärye eni,

e opkjlopswë llëm kjishko» lëba eni.

E eni jlöe. Tjlokwo ëre kjrako.

Shji parkë Sbö kong sorë

¹⁴ Tjlokwo lër shäng bop kong li woyoshros oblə kong. Los ba kong Sbö bokso ga «Tjlokwo tjwlö llëm wleniyo lëmi eng kong kar kar llëme. Kuya oblërë ga ber ba kong owae» los ba kong eni. ¹⁵ Pja parkos Sbö kong jlökoyo, tjlokwo bek li roy los bek, llono ga pja äär shäng Sbö boksoshko ga ber wopjlu bop tjok wlo, llëye lökyotkëp eshko llëm wlo bakoe. ¹⁶ Tjlokwo tjwlö llëm wleniyo le nopga Sbö miydë llëm wleniyorë li, e lëy ë kong llëme. Eye omle ga owa li wlëya jek këgong këgong. ¹⁷ Shji sho kjoneshko srëng jëk ameshko ga sho li an jek këgong këgong. Jesús tjlokwo kjrägaga tjërëko ga tjlokwo owa eni li shdär jek këgong këgong swlo eni wleni bakoe. Himeneo, Fileto, e llëbo shäryono eni. ¹⁸ Tjlokwo bek li söya lok ame, to löng tjlä ga «Shji woshrra Sbörë pjir tjän. Shji woshre jek obi ame» le lok eni. Oba jyäpgwe to löng tjlokwo e go, mär ber löng Jesús go ame wlo. ¹⁹ Gueniyo Sbö pak shäryono li beno kjang, u shakklo kjang, wir llëm wleni. Tjlokwo tak pjang e go li eni. Tjlokwo tak pjang kjwara tjlä ga «Sbö, nopga baïya kjone dey, e miyde

ppjire.»* Tjłokwo tak pjang kjwara obi tjłē ga «Ēye mār woydē Tjlapga Jesús go ga llēbo owa li raye, shārye ame dey.»†

20 U jong kjwara kēsbang ga roshko llēbo shāryak dbur sho shōylōr, pjlublún go dö llēme. E roshko llēbo shāryak kjorkwang go, llēbo shāryak klung shosho go bakoe. Llēbo tjwlō ara shāryēyshko ga shāryēy llēbo tjwlō ara go. Llēbo tjwlō ara llēm lira, llē pogo shāryēy e go. 21 Shji Jesús tjłokwo kfragaga eni bakoe. Shji uunkong llēbo owa li rayono pjir llēme. Gueniyo ēye omrayono, shārye ame ga e beno shāng tjwlō ara, iak beno shāng dboy Tjlapga Jesús kong, iche Tjlapga lirē llēbo tjwlō ara shāryē ga pjlú wlo.

22 Kjwozirga mikboga wotjlik llēbo owa shāryē sorē ga pja wotjlik eni ame. Llēbo bēy li shāryopdē dey. Tjłokwo lorop ē kong ga shāryos eni iyado. Oblē woydos ara. Pja ber shāng wlēp nopga uunkong tjok. 23 Nopga ēnglē kar kar llēbo tjwlō llēm kjishko ga pja opzrēk eshko llēme. Shji ie ber lōng ēnglē kar kar erōe. 24 Shji Tjlapga Jesús parkaga, shji ēngkjwē ē tjok wlo llēme. Shji pjlú oba uunkong tjok dey. Woyde ga shji tjłē kukoba wēlē wlo, shji iirkē maling llēm bakoe.

25-26 Bi wloyoga shara Äre beno lōng kjērshko wleni. Epga iche ba kolē erä. E

kjishko ga epga poshdūyshko ga shāryēy yōtso. Woydēy ga epga kjlopswaga ber Sbörē, tjłokwo bek li miyde lok wlo. Eni ga epga wotjlik bēy kjwe, ga dār Ä wloshko dwayo.

3

Kjok pjir lēshko

1 Kjok pjir lēshko ga llēbo wen tjwe kjange. Lēr bop kong, miydēp wlo. 2 Nopga wotjlik llēbo pjlú shāryē ba kong om go erō, oblē kong llēme. Wotjlik dbur erōe. Krē ara. Llēbo pjlú shāryara li lanyotke ē pogo kong om go erä. Oblē le owa äe. Ba data, ba mekē kole llēme. Llēbo pjlú shāryak ba kong li woyotjlīya llēme. Sbō, e ba kong ga tjwlō llēme. 3 Wopjlú ē tjok llēme. Ēye songe le llēme. Oblē lāywe owa äe. Wotjlik tjwe owa ga shārye eni, shārye llēm ga äe. Llēbo shārye oblē kong owa äe. Llēbo pjlú lira ba kong ga owa erä. 4 Jēk lōng oba tjok pjlú jlō wleni, ba moskwo gueniyo. Llēbo shārye ga woyotjlīya guing llēme. Opkuk ga tjwlō ara le. Sbō wlēyde kjwe, gueniyo llēbo ber pjlú ba kong li wlēyde erä. 5 Llēbo pjlú shārye ara, ga Sbō tjłokwo söya lōng jlōkoyo lēba. Gueniyo wotjlik ga Sbō dbo ara, epga kjimte jēk lōng pjlo bek wlo llēme le. Pja jēk nopga eniyo tjok llēme.

6-7 Walēga kjone kjone kjok miydē ara llēme. Llēbo owa shāryara li woyotjlīya kjēr, gueniyo wotjlik tjwe owa ga

shärye eni, shärye llëm ga äe. Tjläkwö roy pjlü li kuya enido, gueniyo jlöe le llëme. Nopga owa lër shäng bop kong li to löng u kjwara kjwara, walëga eniyo jyäpgwë. ⁸ Dënashko ga domerga löng do pjök ko Janes, Jambres. Epga opyono löng Moisés wloyo. Nopga owa lër shäng bop kong li opyono löng tjläkwö bek li wloyo eni bakoe. Epga wotjlik owa erä. Mär Jesús go le, gueniyo jyö erä. ⁹ Gueniyo ba jyö li miydëba döröe. E kjishko ga oba jyäpgwe kjër llëm, Moisés wloyoga do pjök li dik.

Timoteo poshdunglo

¹⁰ Gueniyo ga tjläkwö lër shäng li miydëp pjir tjän. Tja sorë, llëye shäryër woydë, tja mär Jesús go sorë, e miydëp uunkong. Tja iirkë maling llëm, oba woydër ara, llëbo wen tjwe bor kong owashko ga tja wosonkë llëm, e miydëp bakoe. ¹¹ Llëbo weno bor kong owa sorë, tja song, e miydëp pjire. Llëbo weno bor kong eni Antioquia kjokyo, Iconio kjokyo, Listra kjokyo bakoe. Gueniyo tja kjimtara Tjlapga Jesüsdë, tja döra eshko dwayo. ¹² Eye ber löng Cristo Jesús tjok woydë jlökoyo, jëk löng pjlo bek Sbö bokso wlo ga shdungoba songe. ¹³ Gueniyo nopga owa li, jyö ä löng li, e jëk owa jek këgong këgong. Oba jyäpgwe ä, ga epga jyäpgwëba bakoe.

¹⁴⁻¹⁵ Pjara shäng kjange. Miydëp ga tjläkwö pingga bop kong li, tjawa jyörkë llëm, ga

tjläkwö li bëy jlöe lëp jlökoyo. Tek chirawashko dwayo ga pja oppino ara Sbö tjläkwö bek tak pjang kjibokwo go li go. Miydëy e go ga shji dër wlo ga shji mär Cristo Jesús go dey. E kjishko ga pja jëk shäng tjläkwö li go iyado. ¹⁶ Tjläkwö tak pjang Sbö kjibokwo go li, e twara beno ba tjläkwö kjragaga uunkong kong. Tjläkwö li beno bi kong, bi pingglo, bi poshdunglo, bi llgwekklo, shji jëk pjlo bek wlo, ¹⁷ Sbö tjläkwö kjragaga opping ara e go wlo, llëbo pjlü oblë oblë shärye ga pjlü wlo.

4

¹ Llono ga Cristo Jesús tjwe ber bi pjluoy, nopga löng sëli, no wolono löng li, e llgwegga. Eni ga tjläkwö lër bop kong jlökoyo ba bokso, Sbö bokso bako, shäryëp wlo. ² Sbö tjläkwö to lëba. Woydëbare, de llëmde, los ba kong iyado, pja slan llëme. Eye wotjlik owa ga poshdüs, jëk bëy wlo, dbokjrë e go wlo. Tjläkwö li los yötso iyado, pja sjen ba lë llëme.

³ Dbar tjwe kjwara ga tjläkwö bek li kuya woydë ërë ame. Eshko ga no pinggaga wen löng ara, ga tjläkwö kuya woydë nopgarë li, e le lok ba kong eni. Eni ga nopga äär ara ba tjläkwö li kuk. ⁴ Tjläkwö bek li kuya lok ame. Llëbo tjwlö llëm li kuyde shara. ⁵ Gueniyo pja wotjlik bëy iyado. Llëbo wen tjwe bop kong owa arashko ga kus kjing eröe. Pja to shäng tjläkwö roy pjlü li lë, nopga

tjlōkwo kjroydē llēm obi lōng li kong erōe. Bop pak li shāryos uunkong yōtso.

⁶ Bor pak shāryoror ara li, e ba pjitoe. Tja wolon dbaryo li dōrōe. ⁷ Bor dbo kēs li go ga pak twara Sbōrē bor kong li shāryoror jlōkoyo. Shāryoror pjir, oōtong ba dbo go. Tjlōkwo pjlu li doror yōtso. ⁸ Tja shāng Tjlapga Jesús, no llgwega pjlo bek li koshē shāng woowa llēme. Miydēr ga tjweshko ga parkaga pjlo bek potjwlēngglo li twe bor kong, nopga uunkong lōng ba koshē wopjlu li kong bakoe.

Nopga oblē oblē

⁹ Pja tek sorē yalē, gueniyo pja tek bor ik wop ae. ¹⁰ Demas, llēbo tjeng kjok ēre kjing go li woyde ara kjishko ga tja tōywara to Tesalónica kjokyo. Crescente to Galacia kjokyo. Tito to Dalmacia kjokyo. ¹¹ Beno shāng bor tjok li Lucas erōe. Marcos, tja kjimte bor pak shāryē ga pjluē. Wlēp ga tek sōp bop tjok. ¹² Tiquico ichoror jek Éfeso kjokyo. ¹³ Bor shwong kop lēkong li ioror beno buk Troas kjokyo, Carpo ushko. Pja tekshko ga tek sōp bor kong. Bor kjibokwo tek sōp bor kong bakoe. Shāryak tjeng öng kwota go li woydēr ara.

¹⁴ Domer shāng kjlara ko Alejandro. E llēbo shāryaga drōng shosho go. Llēbo shāryara bor kong owa ara. Gueniyo potjwlēga ber Tjlapga Jesúsde. ¹⁵ E opyono beno shāng tjlōkwo lēy lōng li

wloyo. E kjishko ga pja sjēk ba tjok bakoe.

¹⁶ Tja sōraba, oōtong shāng tjlapgaga shwoy jūshko bām goshko ga tja kjimtara ērē llēme. Jesús tjlōkwo kjragaga lōng eshko li, tja tōywara uunkong. Gueniyo woydēr ga llēye owa shārye Tjlapga Jesúsde ba kong llēme. ¹⁷ Eshko ga tja kjimtara Tjlapga lirē om go. Ba tjlōkwo kēs li kuya nopga judío llēm wleniyo lirē wlo ga tja kjimtara ba lē ba kong. Ga tja dōra ey dwayo, tja zrōraba llēme. ¹⁸ Eni ga llēbo owa tjeve bor kongshko ga tja kjimte, tja dōya, tja sōya aār sōk kjok dogo, pjlu sōk iyado lishko. E iey ber kēsbang, tjwlō ara iyado wlo. Ber eni.

Kjibokwo pjirzlong

¹⁹ «¿Yonde?» lēp Prisca, Aquila kong, Onesíforo pjeyoga kong bakoe.

²⁰ Erasto beno shāng Corinto kjokyo.

Tróximo swlo ara, ga ioror beno buk Mileto kjokyo.

²¹ Pja tek sorē yalē, gueniyo pja tek bor ik kjok owa dbaryo aātē llēm obishko.

Eubulo, Pudente, Lino, Claudia, Jesús tjlōkwo kjragaga lōng uunkong li, «¿Pja yonde?» le lok bop kong.

²² Rokēr Tjlapga Jesús kong ga ber shāng bop tjok iyado, ga ba wopjlu li kjishko ga pja kjimte ara.

Carta a Tito Kjibokwo ëre tara Pablorë Tito kong Kjibokwo ëre sorë

Domer shäng kjlara ko Pablo. E Sbö tjlökwö laga Jesús äska wleniyo. Domer shäng kjlara obi ko Tito. Dënashko ga Jesús roy pjlú lara Pablorë ba kong, ga tjlökwö kjrara, ga beno shäng parkë ba tjok, tjlökwö li lë.

Pjlara ga parkono ëng tjok dlung tjërëko ko Creta lishko. E irgo ga Pablo briktong ey dwayoshko ga Tito iara beno shäng parkë eshko ba äska. Eshko dbaryo ga Creta sopga ara llëbo owa shäryono ara.

E irgo ga kjibokwo ëre tara Pablorë Tito kong. Nopga wlëy pak oblë oblë shäryë sorë li tara ba kong. Tjlökwö bek llëm lagaga tjwe löng ara li tara ba kong. Llëye shäryëy ba tjok ga pjlú li tara ba kong bakoe.

¹ Kjibokwo ëre taga tja Pablorë. Tja Sbö parkaga. Tja kjrara beno ba tjlökwö roy laga Jesucristo äska. Tja ichara ba tjlökwö roy lë, nopga kjrara ber baïya wlo li opping mär ber löng Jesús go wlo, ba tjlökwö bek söy löng li, e miyde lok pjlú wlo bakoe. ²⁻³ Kjuk ëre dämär, llëye llëm obishko ga tjlökwö lara Sbörë bi kong jlököyo, tjlä ga llono ga shji ber löng sé iyado ba tjok ga pjlúe le. Sbö, e jyörkë llëme. Ga tjlökwö ëre roy wen oba

kong dbaryo iara li öötong tjän, ga tja iara bi döga Sbörë beno shäng ba lë, miydëba wlo.

⁴ Tito, kjibokwo ëre ichër jek bop kong. Tjlökwö li loror bop kong, ga pja mär Jesucristo go, tja mär ba go dik. E kjishko ga pja bor wa wleni.

Rokër Data Sbö kong, bi döga Cristo Jesús kong ga ba wopjlú li kjishko ga pja kjimte lok ara, pja ie lok ber shäng wlëp bakoe.

Tito iara beno shäng pak shäryë Creta kjokyo

⁵ Pja ioror beno shäng dlung tjërëko ko Cretashko ga woydoror ga pja ber shäng llëbo beno eshko shäryak llëm obi li shäryë. Woydoror ga kjok kjrina kjrina ga nopga wlëp kjlöbö kjlöbö, ber löng parkë Jesús tjlökwö kjragera löng kjok kjrina kjrina li kägäyo. Noyo woyde sorë li loror bop kong pjir tjän.

⁶ Woyde ga pogo llëye dret Sbö bokso, nopga bokso bakoe. Woyde ga boy kjlaraso. Woyde ga ba wapga Sbö tjlökwö kjrono bakoe. Woyde ga ba wapga jëk löng pjlo bek, kä llëm wleniyo llëm, lëba llëm wlo. ⁷ Jesús tjlökwö kjragera kägäyo li, e iaga Sbörë ba pak baïya shäryë. E kjishko ga woyde ga pogo llëye dret Sbö bokso. Woyde ga krë ä wleniyo llëm, ëye kuya woydë llëm wleniyo llëm bakoe. Woyde ga iirkë maling wleniyo llëm, nelötkë ä wleniyo llëm, ëngkjwë ä wleniyo llëm, dbur shak jyö

go ä wleniyo llëm bakoe.
 8 Woyde ga llëbo pjlú shärye dëy. Woyde ga ëye tjwe ba shwoy ga wlokjre sök wopjlú ïyado. Woyde ga llëbo shäryono pjlú ga ber sök wopjlúe. Woyde ga llëbo shärye ga woyotjlíya yõtso guing. Woyde ga jëk shäng pjlo bek Sbö bokso. Woyde ga wotjlik owa tjwe ba kongshko ga shärye llëme. 9 Woyde ga tjlökwö bek li kura sorë ga oblë pïya eni bako, epga dbokjre e go wlo, tjlökwö li wlike ba wloyoga kong ga pjlú wlo bakoe.

Jesús tjlökwö kjruga kägäyoga woyde pjlú wleniyo egä

10 Eshko ga nopga ëye kole woydë llëm wleniyo arae. Tjlë lok ara, gueniyo llë loklo llëm, oba jyäp gwoklö erä. Epga li tjreko ga judíoga löng ara, wotjlik ga ëye mär woydë Jesús go ga woyde ga doyo jyä tak pjir guing le wleniyo. 11 Tjlökwö le löng li, e bek llëm, e jyö erä. To löng dbur shak e go wlo eröe. U kjone kjone ga nopga omkuno, ga tjlökwö bek li söya lok ame e kjishko. E kjishko ga tjlökwö owa ëre lagaga li, e kjamo kjinkako.

12 Dënashko ga no shäng kjlara eshko, kjok miydë ara. Ba pjeyoga lanyotkara, tjlä ga «Creta sopga, e jyörkë ä wleniyo, glö ä wleniyo, shmi ä wleniyo, to löng llëye woyotjlíya dö li shäryë, äya kjloshko so wleni» le eni. 13 Lara li beke. E kjishko ga poshdüs jlökoyo ïyado, tjlökwö

bek li söya lok jlökoyo wlo. 14 Eni ga llëbo dënashko so bek llëm li läywe judíogarë löng li, e tjlökwö kjre lok llëm, ga nopga Sbö tjlökwö kuk woydë llëm li, e kole lok llëm bakoe.

15 Nopga wotjlik bëy li kong ga llëbo uunkong ber ba kong pjlúe. Gueniyo nopga wotjlik bëy llëm, mär Jesús go llëm li kong ga llëye pjlú drete. Wotjlik lok owa erä, ga llëbo owa shäryeshko ga bangyo ba kong llëme. 16 «Tja Sbö miydë» le, gueniyo miydëy llëbo shärye li go ga e jyö. Oba ïywa lok shjiktëng, Sbö kole llëm, llëbo pjlú shärye ga äe.

2

Tito ichara oba ping

1 Pjara, tjlökwö bek li lopdë oba kong eröe.

2 Domerga këkboga pimshko ga pja tjlä ba kong ga «Pjäy llëbo shäryë ga woyotjlízi yõtso guing. Pjäy jëk yõtso pjlo bek, pjäy bangkjreba wlo. Tjlökwö bek li sözi jlökoyo. Oblë woydozi ara. Llëbo wen tjwe bomi kongshko ga pjäy wosonkë llëme» lëp ba kong eni.

3-5 Walëga këkboga pimshko ga pja tjlä ba kong ga «Pjäy opshäryë walëga Sbö bangkjre wleniyo dik. Oblë läywëy owa ë kong llëme. Shji wo pjang nelötkë wlo llëm bakoe. Shäryëmi eni, llëbo pjlú li pimi oblë kong wlo. Eni ga walëga mikboga li pimi ba lanma, ba wapga woydë ara, llëbo shäryë ga woyotjlíya yõtso guing, llëbo pjlú shäryë dö, ba

u dē pjlú, jək lōng wopjlú oba tjok, ba lanma kolē pjlú, Sbō tjlōkwo lāywēba owa ba kjīshko llēm wlo. Pimi eni» lēp ba kong eni.

⁶ Domerga sbé obi pimshko ga pja tjlē ba kong ga «Pjāy llēbo shāryē ga woyotjlīzī yōtso guing» lēp ba kong eni bakoe.

⁷ Ga pja om gora, llē pogo shāryēpshko ga pja opshāryē pjlo bek iyado, ikoba wlo, opshāryē bopoya dik wlo. Oba pimshko ga tjlōkwo lēp ba kong yōtso, beke. ⁸ Woyde ga pja tjlē bēy, tjlōkwo li owa lēba ga ä wlo. Eni ga bop wloyoga, llēye wlēya pja rote wlo ga ä, ga lōkkjrē eshko.

⁹⁻¹⁰ Parkagaga tjlwlēk lōng pjir wleniyo pimshko ga pja tjlē ba kong ga «Bomi sogoga kolozī iyado, ber lōng wopjlú bomi tjok wlo. Epga dbyryēy llēme. Llēbo bi sogo ī li lūyotkēy llēm, llēbo pjlo bek li shāryomirē dey, “Kjwe parkē pjlúe” le bomi pjlyorē wlo. Eni ga Sbō bi dōga, e tjlōkwo bangkjrēba» lēp ba kong eni.

¹¹ Sbō wopjlú li kjīshko ga llēbo shāryara shji nopga uunkong kong, shji dōya wlo. ¹² Ba wopjlú li kjīshko ga shji oppino llēbo owa li rayē, llēbo tjeng kjok ēre kjing go li woydē llēm bakoe. Woyde ga shji lōng kjok ēre kjing go obishko ga shji jək lōng pjlo bek Sbō bokso, ga llēbo shāryēy ga woyotjlīy yōtso guing. ¹³ E wopro ga Jesucristo, e wen tjwe irōng obi li koshēy lōng wopjlúe.

Eshko ga tjwe ba dbo ara li kālā goshko. E bi dōga, bi Sbō bakoe. ¹⁴ E shāng kjok ēre kjing go obishko ga optwono wolono bi kjīshko, shji dōya llēbo owa shāryēy lōng li dbo dorko dwayo wlo. Ga owa pjang bi go li lōna beno dret, shji ber tjeng ba wloshko wlo, shji ber nopga baīya wlo, shji ber pjlo bek ba bokso wlo, shji llēbo pjlú shāryē woydē iyado wlo bakoe.

¹⁵ Oba pīs tjlōkwo lēr shāng bop kong ēre go. «Shāryozī eni» los ba kong. Ēye omshāryē eni llēm ga poshdūzong. Pja tjlēs ba kong jlōkoyo, pja bangkjre lok wlo. Pja tjlwlō llēme le ēborē bop kong ga jlō lēp llēm.

3

Shji jək sorē

¹⁻² Pja tjlē Jesús tjlōkwo kragaga uunkong kong ga «Bi pjlyuga, e bangkjrako, tjlapgaga kjok llgwega wleniyo, e bangkjrako bakoe. Llēye le lok bomi kong li kolēmia. Pjāy lōng llēbo pjlú shāryē kjok orē pogo wlo. Oblē lāywēy owa ē kong llēme. Shji ēngkjwē oblē tjok llēme. Pjāy wotjlīk oblē tjok pjlú dey. Pjāy lōng wotōshko iyado oba uunkong kong» lēp ba kong eni iyado.

³ Dēnashko ga shji ēmdē ga kā llēm baīya dik bakoe. Sbō koloroy llēme. Shji jeno lōnge. Eshko ga shji wotjlīk llēbo owa shāryē llē pogoshko ga shji llet lōng e shāryē. Shkē dba ga shji llēbo owa shāryē

eröe. Shji wotjlik owa oblë kong ba llëbo kjishko. Shji ÿwaba shjiktëng, shji ëng ÿwõ shjiktëng bakoe.

⁴ Gueniyo eshko ga Sbõ bi döga, ba wopjlu li pina bi kong, ga ÿ ga shji woyde ara. ⁵⁻⁶ Jesucristo, e bi döga. Ba kjishko ga bi go ba Sëya ichara Sbörë, ber kësbang bi tjok wlo. Eni ga shji döra, gueniyo llëbo pjlú shäryoroy kjishko llëme. Shji songe le, ga shji döra e kjishko. Owa pjang bi go li löna beno drete. Ga shji kjlopswara ba Sëyarë beno tjaglën, shji weno eshko kjwlë já wleni. ⁷ Sbõ wopjlu li kjishko ga shji iara beno pjlo bek ba bokso. Shäryara eni, shji ie ber löng së ÿyado ba tjok wlo. Koshëy löng li e. ⁸ Tjlökwo lër shäng bop kong ëre, e eni jlöe. E kjrako. Ga woydër ga tjlokwo ëre lep oba kong ÿyado, nopga mär löng Sbõ go li llëbo pjlú shäryë ÿyado wlo. Tjlökwo ëre, e pjlú, oba uunkong kjimtoklo.

⁹ Gueniyo ga shji ënglë kar kar oblë tjok llëbo tjwlõ llëm kjishko llëme. Kjone kjone ënglë kar kar llëbo weno tjlapgaga tek dënashko so kong li kjishko, kjok llgwekklo tara Moisésdë li kjishko, llëbo oblë oblë kjishko bakoe. Gueniyo pja opzrëk eshko llëme. E tjwlõ llëm, ëye kjimte e go llëm bakoe. ¹⁰ Jesús tjlokwo kjruga shäng kjlara tjlë oblë kong kar kar ëng shdök wlo wleni ga poshdum pjlara, pjloglo pjök. E irgo ga jlö le llëm wleni

ga wlokrëp tjwe bomi tjok ame. ¹¹ Miydëy e go ga wotjlik llëbo owa shäryë. Llëye shärye shäng li go ga miydëy ga e shdungko.

Kjibokwo pjirzlong

¹² Tja wotjlik jek Nicópolis kjokyo, tja ber sök eshko kjok owa dbaryoshko wlo lër. Artemas ichër jek bop wlokrë, llëm ga Tíquico. Äär shäng bop shwoy ga woydër ga pja tek ba tjok bor ik eshko malinge.

¹³ Bi pjeyoga löng eshko do pjök. Kjlara ko Zenas, e parkë no wlikaga kjok llgwekklo go. Kjlara obi ko Apolos. Opshik toe le wleni ga kjimtozong. Llëye woyde dö li wlës ba kong.

¹⁴ Woyde ga bi pjeyoga opping llëbo pjlú shäryë, oblë kjimtë, epga ber löng tjwlõ tjok wlo.

¹⁵ Nopga löng bor tjok jushko uunkong, «¿Pja yonde?» le lok bop kong. Bi pjeyoga tjlokwo kjruga löng eshko li kong, «¿Pjây yonde?» lërwa ba kong bakoe.

Rokër Sbõ kong ga ba wopjlu li kjishko ga pja kjimte ara.

Carta a Filemón Kjibokwo ëre tara Pablorë Filemón kong

Kjibokwo ëre sorë

Domer shäng kjlara ko Pablo. E Sbö tjlökwo laga Jesús äska wleniyo. Domer shäng kjlara obi ko Filemón. Dënashko ga Jesús roy pjlú lara Pablorë ba kong, ga tjlökwo kjrara. E kjishko epga jëk löng ëng tjok pjlú ÿyado.

Domer shäng kjlara ko Onésimo. E Filemón parkaga tjwëlëk shäng pjir wleniyo. Pjlara ga ba sogo li llëbo lüyotkara, ga tóktong ey dwayo, jek öötong shäng Roma kjokyo. (Eshko dbaryo ga ëye llëbo lüyotkono ga wlëkoba ga zrökoba jekdo.) Eshko dbaryo ga Pablo sök kjërshko Roma kjokyo, Jesús roy pjlú lara kjishko, tak pjang Hechos 28.16-31 go sorë li eni. Eshko ga Jesús roy pjlú lara Onésimo kong, ga tjlökwo kjrara. Eni ga jek woydë iröng ba sogo li shwoy, llëbo shäryara owa li llgweya ba tjok wlo.

E kjishko ga kjibokwo ëre tara Pablorë Onésimo kong, söya jek ba sogo li kong wlo, wlëpyotke wlo. Llëbo pjlú shäryara Jesúsde Filemón kong ara, owa pjang ba go li löna beno dret li lara ba kong. Eni ga ichara llëbo owa shäryara ba parkagarë ba kong li ie ber tjwölö llëm,

ga ber shäng wopjlú ba tjok shara.

1 Kjibokwo ëre taga tja Pablorë, bi kjlara Timoteo tjok. Tja sök kjërshko. Tja bängzak shäng jüshko, Cristo Jesús tjlökwo kjishko.

Filemón, pja parkë shäng borwa tjok, ga pja woydërwa ara. Kjibokwo ëre ichërwa jek bop kong, ² borwa dor Apia kong, borwa kjlara Arquipo kong, Jesús tjlökwo kjrägaga tön löng bop ushko li kong bakoe. Arquipo parkë shäng Jesús kong borwa tjok.

³ Rokër bi Data Sbö kong, Tjlapga Jesucristo kong ga ba wopjlú li kjishko ga pjäy kjimte lok ara, pjäy ie ber löng wlëp bakoe.

Nopga woydara Filemóndë ara

⁴⁻⁵ Filemón, pja roy kuror ga pja mär shäng Tjlapga Jesús go, ba tjlökwo kjrägaga woydëp ara bakoe. E kjishko ga tja syöshtë Sbö kongshko ga pja woyotjlin ga tja wopjlú bor Sbö tjok bop kjishko. ⁶ Rokër Sbö kong ga pja kjimte jëk pjlú tjlökwo kjrägaga li tjok jek këgong, llëbo pjlú twe Cristorë bi kong li miydëp uunkong wlo. ⁷ Pja bor kjlara. Tjlökwo kjrägaga li kjimtëp ara, ga epga löng wopjlú bop kjishko. E kjishko ga tja wopjlú, woowa llëme.

Pablo tjlëno Onésimo kjishko

⁸⁻⁹ E kjishko ga llëbo rokër bop kong. Tja kong dbo twara Cristorë kjishko ga pja ichër ba shäryë dbo

goshko ga pjlúe. Gueniyo ga shji ëng woydë ara kar kar kuzong ga pja ichër woydë eni llëme. Tja tjlabla tjän, ga tja bängzak shäng kjërshko, Cristo Jesús tjlökwö kjïshko. ¹⁰ Eni ga llëbo rokër bop kong Onésimo* kjïshko. Tja sök kjërshko, orkwo kjrochak pjir dröng sho goshko wopro ga e Jesús tjlökwö kjrono, ga beno bor wa wleni e kjïshko. ¹¹ Dënashko ga sök bop tjokshko ga e bop kong ga llëno llëme. Gueniyo eerishko ga e beno tjwlö ara bop kong shara, tjwlö ara bor kong bakoe.

¹² E ichër jek bop kong iröng obi, woydër ara bor wa wleni gueniyo. ¹³ Tja bängzak shäng Jesucristo tjlökwö roy pjlú li kjïshko. Eni ga pja shäng jüshko kjwe ga miydër ga tja kjimtëp. E kjïshko ga woydoror ga e ber sök bor tjok bop äska. ¹⁴ Gueniyo ga shäryër eni llëme. E bopoya kjïshko ga llëbo shäryër woydë ba tjok llëm, kjakrokër bop kong guing. Tja kjimtëpshko ga woydër ga shäryëp bop woshko, pja ichoror ba shäryë dbo go kjïshko llëme.

¹⁵ Tja wotjlik ga töktong bop ushko dwayo dbar kjwöbö ga pjlúe lër. Eerishko ga äär iröng ber sök bop tjok iyado wlo shara. ¹⁶ Ber bop parkaga tjwlëk shäng pjir wleniyo dö ame, ber bop kjlara, woydëp ara wleniyo bakoe. Tja omwoydë ara, gueniyo ga woydër ga pja

omwoydë e kjinmo. Ber bop parkaga dö ame, ber bop kjlara bako, mär shäng Tjlapga Jesús go kjïshko. Woydër ga pja omwoydë ara e kjïshko.

¹⁷ Eni ga bop kong ga tja bop kjlara lëp wleni ga Onésimo wlokjrëp, tja wlokjrorop wleni. ¹⁸ Llëbo shäryara bop kong owa, pogo tjwlö bop kong wleni ga ba tjwlö li rokëp ba kong llëm, rokëp bor kong dey. ¹⁹ Tja Pablo, tjlökwö ëre tër bop kong bor orkwo om go go shara. Pogo tjwlö bop kong kjöme li tjwlëngga tjarë bop kong. Pja döktong, tjlökwö loror bop kong li kjïshko. E kjïshko ga pja pogo tjwlö bor kong ara bakoe. Gueniyo woyoshrër woydë bop kong llëme. ²⁰ Pja bor kjlara. Ga shji töno beno tjeng Cristo tjok kjïshko ga llëye rokër bop kong li shäryos bor kong eni. Eni ga tja ber wopjlú eshko. ²¹ Miydër ga llëye rokër bop kong li, e shäryëp eni. Miydër ga shäryëp e kjinmo bakoe. Kjibokwo ëre tër bop kong e kjïshko.

²² Llëbo rokër bop kong kj-rina obi. Pja syöshtë Sbö kong ga tja kjimte äär eshko iröng obi. Ga tja kong shto wlëp kjrina, tja äärshko ga tja ber sök kjone shtoyo tjok wlo.

Kjibokwo pjirzlong

²³ Bor kjlara Epafras, «¿Pja yonde?» le bop kong. E shdung shäng bor tjok

* 1:10 Grecia so tjlökwö Onésimo, e tjwlö ara loklo.

ëreshko, Cristo Jesús tjlökwo
kjĩshko. ²⁴ Marcos, Aristarco,
Demas, Lucas, «¿Pja yonde?»
le lok bop kong bakoe. Tja
kjimte lok bor pak shäryë.

²⁵ Rokër Tjlapga Jesucristo
kong ga ba wopjlúli kjĩshko ga
pja kjimte ara.

Carta a los Hebreos Kjibokwo ëre tak hebreoga kong Kjibokwo ëre sorë

Kjibokwo ëre tak beno pjang hebreoga mär Jesús go li kong. Hebreoga li, e kowëba Israel tjëyoga, e kowëba judíoga bakoe. Epga tjëyo kjrinaso, gueniyo kowëba oblë oblë eni.

Kjibokwo ëre taga ërë miydëy llëme. Kjone kjone tjlë ga taga Pablorë le. Kjone kjone tjlë ga taga Bernabéré le. Kjone kjone obi tjlë ga taga Apolosdë le. Gueniyo taga ërë miydëy yõtso llëme.

Eshko dbaryo ga hebreoga mär löng Jesús go li shdun-goba ara. E kjïshko ga kjone kjone Jesús rayë woydë, mär ber löng kjok llgwekklo tara Moisésdë li go iröng obi wlo. No kjone kjone to löng tjlë ga ëye döya Jesúsde ga ä, ga woyde ga raye le. E kjïshko ga kjibokwo ëre taraba, epga dbokjrë e go wlo.

Dënashko ga Sbö tjlëno nopga kong ba tjlökwo lagaga go, ba parkagaga kjok dogo so go bako, gueniyo eshko dbaryo ga tjlëno ba Wa Jesús go li taraba ba kong. Dënashko ga Sbö tjlë ba nopga kong ga llono ga tjlökwo twe ba kong tjaglën, ber pjlu, tjlökwo bäm go li kjinmo le, ga shäryara eni Jesús go li taraba ba kong. Owa pjang bi go li löya Sbörë kjok llgwekklo tara Moisésdë

li kjïshko llëm, gueniyo Jesús wolono pjlaraso, owa pjang bi go kës li löya Sbörë ber dret wlo, ga shji ie ber löng pjlo bek ba bokso e kjïshko ga pjlu li taraba ba kong. Llëbo shäryara Jesúsde bi kong li kjïshko ga shji äär Sbö boksho kjok dogo ba pjlu wlo li taraba ba kong. Eni ga epga icharaba mär Jesús go jlökoyo, llëbo wen ba kong owa gueniyo.

Sbö Wa, e tjwlö ara, Sbö parkagaga kjok dogo so kjinmo

¹ Dënashko ga Sbö tjlëno ba tjlökwo lagaga oblë oblë kong, le lok bi tjlapgaga kong wlo. Tjlëno eni kop ara, ga tjlëno oblë oblë bakoe. ² Gueniyo ga dbar pjir lë dbaryo eerishko ga ba Wa ichara tjlëno bi kong om go shara. Ba Wa li go ga kjok shäryara Sbörë uunkong, ga llono ga llëbo tjeng kës li ber baïya. ³ Ba dbo kälä, e so Sbö i kjoyo, e so e kjoyo kjïshko. Llëbo kës tjeng ba wloshko, ga iche ba tjlökwo dbo ara li go, srer llëm wlo. E wolono, llëbo owa shäryara nopgarë li potjwlëkklo. E irgo ga öötong beno sök Sbö orkwo këlkong kjok dogo. ⁴ Eni ga öötong sök tjwlö ara, Sbö parkagaga kjok dogo so kjinmo, ga ba ko tjwlö ara ba kjinmo bakoe.

⁵ Miydëy eni, llëbo lara Sbörë ba kong li kjïshko. Tjlëno ga
«Pja bor Wa;

eeri ga tja öötong beno
sök bop Data.»*

Lara eni ba Wa kong, gueniyo
lara ba parkagaga kjok dogo
so kong eni llême. Ga tjlêno
obi ga

«Tja ber sök ba Data;
era ber sök bor Wa.»†

⁶ Ga ba Wa li ichara kjok ère
kjing goshko ga tjlê ga

«Bor parkagaga kjok dogo so,
bor Wa, e poshrëzi
uunkong.»‡

⁷ Ga tjlêno ba parkagaga kjok
dogo so kjishko. Tjlêno ga

«Ba parkagaga kjok dogo so,
e shäryara beno so pjluk
kjoyo,

so iök kjoyo bakoe.»§

⁸ Gueniyo tjlêno ba Wa kong
ga

«Pja Sbö,
pja ber sök no pjluyo
ÿyado wlo,
ga kjok llgwep beke.

⁹ Llêbo pjlú shäryëbashko ga
pja wopjlú eshko.

Gueniyo llêbo owa
shäryëbashko ga pja
woydë ara eshko.

E kjishko ga pja ioror beno sök
wopjlú,

bop pjeyoga löng kës li
kjinmo.

Tja bop Sbö jlökoyo.»*

¹⁰ Ga tjlêno ba kong obi ga

«Tjlapga, kjok ère dämärshko
ga

kjok uunkong shäryaga
pjarë,

kjopkwo, klung bakoe.

¹¹⁻¹² Llêbo kës ère pjir,

gueniyo pjara ber sök
ÿyado.

Shwong këguëshko ga dbuy,
llêno ame kjishko.

Pja opshäryë llêbo kës ère tjok
eni wleni.

Gueniyo pjara kjlopswë
llëm,

pja ber sök ÿyado.»†

¹³ Ga tjlêno ba kong obi ga

«Pja tek wlar ber sök bor
orkwo këlëkong,

äär jong bop moskwoga
zanor pjir guing,

eshko ga iër ber tjeng bop
wloshko.»‡

Lara eni ba Wa kong, gueniyo
lara ba parkagaga kjok dogo

so kong eni llême. ¹⁴ Epga
sëyaga to löng parkë Sbö kong

eröe. Ga epga iche nopga där
wlo li kjimtä.

2

Sbö tjlökwo woyotjlÿyötso

¹ Woyde ga Sbö tjlökwo
kuroy li woyotjlÿyötso, shji

opkwë sira sira ey dwayo
llëm wlo. ² Dënashko ga Sbö

tjlökwo söra ba parkagaga
kjok dogo sorë bi tjlapgaga

kong, ga llëye lara ba kong
li, e kolako. Èye omkolono

llëm ga shduna Sbörë beke.

³ Shji där sorë tjlökwoyo lira,
e kësbang, wolësoe. ¿Eni ga e

kjrëy llëm ga shji shdüya eni
llëm sorëro? Tjlökwo ère laga

Tjlapga Jesúsde bäm go. E irgo
ga ba tjlökwo kugaga omfono

bi kong eni bakoe. Miydëy
e go ga e beke. ⁴ Ga llêbo
ÿydëba llëm wleniyo shäryara

* **1:5** Salmo 2.7. † **1:5** 2 Samuel 7.14; 1 Crónicas 17.13. ‡ **1:6** Deuteronomio

32.43. § **1:7** Salmo 104.4. * **1:9** Salmo 45.6-7. † **1:11-12** Salmo 102.25-27.

‡ **1:13** Salmo 110.1.

Sbörë bi kong oblë oblë, ga ba Sëya ichara kjok miydë twë bi kong, woydara Sbörë sorë li eni. Shäryara eni, miydëy e go wlo ga tjlökwo li beke.

Jesús opyono beno so ba pjeyoga kjoyoe

⁵ Llono ga dbar tjwe kjwara oblë li lörwarë bomi kong. Eshko ga ba parkagaga kjok dogo so ie Sbörë kjok llgwek llëme. ⁶ Llëbo tak pjang Sbö tjlökwo go, dbar lërwa löng li kjishko. Tjlë ga

«No* tjwlö ara llëme.

¿Eni ga woyotjlíp ara ega?

¿Tjwlö ara lëp ega?

⁷ Bäm go ga iorop beno tjwlö bop parkagaga kjok dogo so dorko.

E irgo ga iorop beno kësbang, tjwlö ara,

⁸ iorop beno shäng llëbo tjeng kës li ichaga bakoe.»[†]

Miydëy e go ga llono ga llëbo tjeng kës li iche no lirë. Gueniyo eerishko ga llëbo iche llëm wleniyo tjok obi. ⁹ Llëye weno Jesús tjok li miydëy pjlúe. Bäm go ga iara Sbörë beno tjwlö ba parkagaga kjok dogo so dorko. Ga Sbö wopjlú li kjishko ga ichara wolon bi kjishko. Ga wolono kjishko ga iara beno kësbang, tjwlö ara.

¹⁰ Ba go ga llëbo tjeng kës li shäryara Sbörë, ga beno tjeng ba kong uunkong. Llëbo owa ichara wen ba kong ara. E poshäryara her nopga ara döga wlo eni. Sbö

omshäryono eni, woydara eni kjishko, ga shäryara beke.

¹¹ Jesús, nopga iara beno tjeng dboy Sbö kong li, e Data kjlaraso. E kjishko ga epga lökyokjre Jesúsde llëm, kowe ba pjeyoga. ¹² Tjlëno Sbö kong ga

«Bop roy lër bor pjeyoga kong.

Pja poshrër ara, epga tön löng lishko.»[‡]

¹³ Ga tjlëno obi ga

«Tja mär Sbö go.»[§]

Ga tjlëno obi ga

«Tja shäng bor wapga twara Sbörë bor kong li tjok.»*

¹⁴ Iara beno ba wapga li, e nopga, ga nopga ichaga wolon li, e Ä, ga uunkong tjeng Ä wloshko e kjishko. E kjishko ga Jesús öötong beno shäng no, ga wolonoe. Shäryara eni, Ä zäya wlo,

¹⁵ nopga döya Ä wloshko dwayo wlo bako, ber löng ba wolon li bangkjrë ame wlo. ¹⁶ Jlökyoyo ga e shrono shäng Sbö parkagaga kjok dogo so li kjimtaga wlo llëm, shrono shäng Abraham tjëyoga kjimtaga. ¹⁷ E kjishko ga iara Sbörë beno shäng ba pjeyoga dik, llëbo wen ba kong lok kës li wen ba kong eni wlo, epga sorë miyde pjiir wlo. Eni ga songe le ga pjlú, ga parkë syöshtaga kësbangyo wleni ba kjishko ga pjlú bako, e äär ber llëbo owa shäryara li potjwlëkklo wlo. ¹⁸ Ga öör shäng song, tjlína Äre ara,

* 2:6 No le li, e Jesús loklo. † 2:8 Salmo 8.4-6. ‡ 2:12 Salmo 22.22. § 2:13

Isaías 8.17. * 2:13 Isaías 8.18.

llëbo owa shäryë wlo lara kuzong ga nopga tjliya Äre enishko ga epga kjimte ga pjluë.

3

Jesús tjwlō ara, Moisés kjinmo

¹ E kjishko ga pjeyoga, pjäy rokara Sbörë, iara beno tjeng dboy ba kong li, Jesús woyotjlizi İyado. Ichara Sbörë ba tjlokwo roy lë bi kong li e. Syöshtaga Sbö kong bi kjishko kësbangyo li e bakoe. Shji mär ba go lëy eni. ² Jesús iara Sbörë beno shäng parkë ba kong, ga parkono pjlu, Moisés parkono pjlu Sbö nopga kong sorë ga eni. ³ Gueniyo Jesús, e tjwlō ara, Moisés kjinmo, domer u shäryaga tjwlō ara, u shäryara li kjinmo wleni. ⁴ U tjeng kës li shäryaga tjok, gueniyo llëbo tjeng kës li shäryaga Sbörë. ⁵ Moisés parkono Sbö nopga kong pjlu, parkaga tjwlëk shäng pjir wleniyo dik. Eni ga llëye shäryara li beno llëbo wen llono li jyäglo. ⁶ Gueniyo Cristo, e Sbö Wa, ga parkë shäng Sbö nopga ichaga. Tjawa tjlä ga shji mär ba go, ga koshëy İyado lëy eni. Shäryëy eni jlökoyo wleni ga shji ber ba nopga, so u shäryara li kjoyoe.

Woyde ga shji mär Sbö go äär jong ba dbo go

⁷⁻⁸ E kjishko ga Sbö Sëya tjlä ga
«Eeri ga Sbö tjlokwo kumi
wleni

ga kjrozia.

Bomi tjlapgaga tek dënashko
so,
Sbö kolara lok llëm,
llëye kuya woydë llëm
bakoe.

Pjäy opshäryë baıya dik llëme.
Epga löng kjok dogro no
llëmshkoshko ga
Sbö tjliıa lok.

⁹ Llëbo shäryara Sbörë kës li
İna lok öötong lu pjloglo
sak pkëng (40).
Eni ëmdë ga Sbö tjliıa lok
ara.

¹⁰ E kjishko ga Sbö iirkono ara
ba kong,
ga tjlä ga “Jeno löng İyado,
jök lok woydë bor tjok
llëme” le.

¹¹ E kjishko ga Sbö iirkono ara
ba kong,
ga tjlä jlökoyo ga “Epga
äär löng bor wosh-
tozlong kjokyo llëme”
le.*

¹² İpjeyoga, pjäy sjëke! Sbö,
e sök İyado. Eni ga llëbo
owa iëmi äär ber tjeng bomi
pjluşhko llëm, Sbö rayëmi llëm
wlo. ¹³ Dbar kjwobi go ga
pjäy ëng kjimtos dbokjrë dey.
Dbar kowëy «eri» li pjang
obishko ga pjäy opshäryos
eni, pjäy jyäpgwe llëbo owa
lırë llëm wlo, Sbö rayëmi llëm
wlo. ¹⁴ Shji mär löng Cristo
go bäm go sorë ga woyde ga
shji mär ber löng ba go eni
äär jong ba dbo go. Shäryoroy
eni ga shji äär ber löng ba tjok
İyado, ¹⁵ tak pjang Sbö tjlokwo
go sorë li eni. Tjlëno beno eni:
«Eeri ga Sbö tjlokwo kumi
wleni ga

* 3:11 Salmo 95.7-11.

kjrozĩa.

Bomi tjlapgaga tek dënashko so,

Sbö kolara lok llëm, llëye kuya woydë llëm bakoe.

Pjây opshäryë baïya dik llëme.»[†]

¹⁶ ¿Nopga öör löng Sbö tjlökwo kuno, gueniyo kolara lok llëm li ë? Nopga shira Moisésdë tek Egipto kjokyo dwayo li epga om go. ¹⁷ ¿Sbö iirkono öötong lu pjloglo sak pkëng (40) li ë kong? Nopga llëbo owa shäryono, ga wolono tjeng kjok dogro no llëmshko li kong. ¹⁸ «¿Epga äär löng bor woshtozlong kjokyo llëme» lara Sbörë jlökoyoshko ga ë layde shäng? Nopga ba tjlökwo kolono llëm li layde. ¹⁹ Miydëy e go ga epga öötong lok llëm, epga mär Sbö go llëm kjishko.

4

Sbö nopga äär ber löng ba woshtozlong kjokyo

¹ Tjlökwo lara Sbörë ba kong lok jlökoyo li beno bi kong bakoe. Shjira ie woydë äär ber löng ba woshtozlong kjokyo bakoe. E kjishko ga shji sjëk, shji äär ber löng eshko wlo. ² Sbö tjlökwo pjlu li kuroy wëlä, epga omkuno dik, gueniyo mär Sbö go llëm kuzong ga beno ba kong ga llëno llëme. ³⁻⁵ Shji äär ba woshtozlong kjokyo wlo ga woyde ga shji mär ba go, lara Sbörë sorë li eni. Tjlëno beno eni:

«E kjishko ga Sbö iirkono ara ba kong, ga tjlä jlökoyo ga “Epga äär löng bor woshtozlong kjokyo llëme” le.»^{*}

Gueniyo llëbo tak pjang Sbö tjlökwo go. Tjlë ga «Dbar kjäk (7) ga ba pak shäryara pjirshko ga woshtonoe.»[†] E irgo ga tjlä ga «Epga äär löng bor woshtozlong kjokyo llëme» le. Miydëy e go ga kjok shäryara Sbörë pjirshko ga woshtozlong kjokyo lara li, e shäryak pjir tjän.

⁶ Miydëy e go ga no kjone kjone äär ba woshtozlong kjokyo ga pjluë. Gueniyo nopga Sbö tjlökwo pjlu li kuno bäm go li öötong eshko llëm, kolara lok llëm kjishko. ⁷ E kjishko ga lu kop ara irgo ga Sbö tjläno David kong. Eshko ga dbar iara beno kjwara obi, ga kowara «eeri». Eshko ga tjlökwo lara jlökoyo loror bomi kong tjän li, e lara nopga löng eshko li kong jek obi. Tjlë ga

«Eeri ga Sbö tjlökwo kumi wleni ga kjrozĩa.

Pjây opyë ber löng llëye kumi woydë llëm wleni llëme»[‡] le.

⁸ Epga iara Josuére beno löng woshtë jlökoyo kjwe ga dbar iara Sbörë kjwara obi llëme.

⁹ Miydëy e go ga llono ga ba nopga kong dbar twe Sbörë kjwara obi, woshtë jlökoyo wlo, Sbö woshtono dbar kjäk (7) lishko sorë li eni. ¹⁰ Eshko

[†] 3:15 Salmo 95.7-8. ^{*} 4:3-5 Salmo 95.11. [†] 4:3-5 Génesis 2.2. [‡] 4:7 Salmo 95.7-8.

dbaryo ga eye ootong löng eshko ga parkë ame, ber löng woshtë jlökoyo, Sbö woshtono sorë ga eni. ¹¹ E kjishko ga shji drön ëë, shji äär eshko wlo. Llëm ga shji kjone kjone Sbö kolë llëm, Israel tjëyoga dik, ga shji äär eshko llëme.

¹² Sbö tjlökwö, e së, dbo ara bakoe. Shji oblë shorkek dröng kowo stek kar kar wleni go ga dröng li opzrëk rongë. Sbö tjlökwö li, e so dröng e kjoyoe. Opzrëk rong, kjlay bi pjlushko. E go ga shji wotjlik pjluë, de owa, e miydëy wëlle. ¹³ Llëbo jney, ïga Sbörë llëm wlo ga äe. Llëbo uunkong ïya wëlle, ga llono ga shji iche ba dboryë, llëbo shäryoroy kës li kjishko.

Jesús, e syöshtaga Sbö kong bi kjishko kësbangyo

¹⁴ Jesús, e Sbö Wa. E ootong sök kjok dogo. Syöshtaga Sbö kong bi kjishko kësbangyo li e. E kjishko ga shji mär ba go lëy kuzong ga woyde ga shji mär ber löng ba go jlökoyo. ¹⁵ E tjliäna Äre ara, llëbo owa shäryë wlo lara, shji tjliäna Äre sorë ga eni. Gueniyo era llëbo owa shäryono llëme. E kjishko ga shji sorë li miyde shäng pjlu, ga shji dbo ara llëmshko, shji songshko ga shji songe le ga pjluë. ¹⁶ E kjishko ga shji jek äär Sbö bokshto lan ba tjok wlo, llëye bangkjrey llëm wleni, shji woyde ara kjishko. Eni ga shji songshko ga shji songe le, ga shji kjimte ba wopjlu li kjishko.

* 5:5 Salmo 2.7. † 5:6 Salmo 110.4.

5

¹ Syöshtagaga Sbö kong Israel tjëyoga kjishko kësksëyo kjrara Sbörë kjlobi nopga li tjreko dwayo, parkë Sbö tjok, nopga li kong wlo, öng zröya, sho suya, llëbo owa shäryara nopgarë li kjishko wlo bakoe. ² Nopga li kjok miydë ara llëm, ga olö ga llëbo shärye lok owa, dbo ara llëm kjishko. Eshko ga songe le syöshtagaga lirë ga pjlu, epga dbo ara llëm eni bako kjishko. ³ E kjishko ga öng zröya, sho suya, llëbo owa shäryara nopgarë li kjishko dö llëm, shärye eni, llëbo owa shäryara epgarë om go li kjishko bakoe.

⁴ Pak ëre tjwlo ara. Gueniyo eye opyë pak ëre shäryë om go llëme. Woyde ga rokaga Sbörë, Aarón rokara sorë ga eni. ⁵ Cristo opyono pak tjwlo ara ëre shäryë om go llëm bakoe. Sbö tjläno ba kong ga «Pja bor Wa;

eeri ga tja ootong beno sök bop Data.»*

⁶ Ga tjläno ba kong obi ga «Pja ber shäng syöshtaga ïyado wlo, Melquisedec dik.»†

⁷ Jesús shäng kjok ëre kjing go obishko ga miyde ga Sbö dbo ara, e döya eshko dwayo wlo, wolon llëm wlo. E kjishko ga kjloshtono ba kong jlökoyo, slatong ara boryo go. Ga Sbö bangkjrrara ara kuzong ga llëye lara li kura. ⁸ Gueniyo e Sbö Wa ëmdë ga llëbo weno ba kong owa ara kjishko ga oppino

Sbö kolë jlökoyo. ⁹ Ga llëye woydara Sborë shärye wlo li shäryara uunkong pjrshko ga öotong beno sök ba kolagaga uunkong li döga, epga ber löng së iyado wlo, ¹⁰ ga iara Sborë beno shäng syöshtaga kësbangyo, Melquisedec dik.

Shji Sbö rayë llëme

¹¹ Llëbo lërwa woydë bomi kong ara ëre kjishko, gueniyo lërwa wlo ga kjang, pjây kä kjang kjishko. ¹² Pjây mär löng Jesús go dbar kop ara tjän. Pjây oppino pjlú kjwe ga eerishko ga pjây opyono beno löng no pingga. Gueniyo Sbö tjlökwo kjrëmi löng li llë loklo miydëmi löng llëm obi. Woydëmi ga pjây pïya oblërë tjlökwo wëllë go eröe. Kjwozirga löng nä ië wleniyo, e dli uë woydë llëme. Pjây so e kjoyo, tjlökwo kjang li kumi woydë llëm kjishko. ¹³ Nopga so kjwozirga löng nä ië kjoyo li, e jëk löng pjlo bek sorë li miydayde lok llëm obi. ¹⁴ Gueniyo tjlökwo kjang li, e dli wleni, ga nopga so këkboga kjoyo li, e opping ara e go, ga llëbo pjlúre, de owa, e miyde löng pjlúe.

6

¹⁻² Bäm go ga tjlökwo laraba bomi kong ara. Cristo tjlökwo wëllë li laraba bomi kong. Llëbo owa shäryë löng li, e rayë sorë, shji wolon llëm wlo, e laraba bomi kong. Shji

mär Sbö go sorë, e laraba bomi kong. Shji wë sorë, e laraba bomi kong. Shji orkwo ië ëng kjing go sorë, e laraba bomi kong. Nopga wolono löng li woshre iröng obi sorë, e laraba bomi kong. Llono ga nopga shdüya Sborë iyado wlo sorë, e laraba bomi kong bakoe. Tjlökwo uunkong ëre laraba bomi kong pjr tjän. Gueniyo woyde ga e lanyotkëy ame, shji opping tjlökwo kjang li go dey, nopga wotjlik këkboga dik wleni. ³ Woyde Sborë wleni ga shäryëy eni.

⁴⁻⁶ Eye tjlökwo li kjrono, ga rayara ga rokëy iröng obi ber löng Sbö tjok ga äe. Llëbo owa shärye löng li, e owa jlëe le ame, ga raye ame bakoe. Llëbo twara Sborë ba kong li kjrara lok tjän. Epga ëng dowlëno Sbö Sëya tjok. Miydara lok pjr tjän ga Sbö tjlökwo, e pjlúe. Sbö Wa tjwe iröng obi dbo ara go sorë, e miydara lok pjr bakoe. Eni ga Sbö Wa li rayarashko ga e zröra lok lök pjang kjlös go jek obi wleni, ga iara lok beno shäng joywëba wlo bakoe.

⁷ Kjkok buk kjrina. Shunyo shrë ba kjing goshko ga di li shura klung sho lirë, ga dwla botjyono pjlú, nopga parkë löng eshko li kongshko ga Sbö ber wopjlú kjok li tjok. ⁸ Gueniyo e wen shkë sho, kjlo sho oblë oblë llëno llëm wleniyo ga Sbö ber wopjlú ba

* **6:8** Kjkok le li, e nopga loklo. Shunyo le li, e llëbo shärye Sborë nopga kong pjlú li loklo. Eni ga llëbo shärye Sborë nopga kong pjlúshko ga shji llëbo shäryë ba tjok pjlú ga Sbö ber wopjlú bi tjok. Gueniyo shji llëbo shäryë ba tjok owa ga Sbö ber wopjlú bi tjok llëm, ga shji shdüya.

tjok llëme. Llonog e sukoba pjire.*

⁹ Pjeyoga, tjawa lan bomi tjok eni ëmdë ga miydërwa ga pjây opshäryë owa eni llëme. Ëye dëktong ga woyde ga llëbo shärye pjluë. Ga miydërwa ga pjây omshäryë eni. ¹⁰ Sbö woydëmi ara kjishko ga ba nopga kjimtoromi ara, ga shäryëmi löng eni obi. Sbö wotjlik bek iyado, ga llëbo shäryëmi löng li woyojeya llëme. ¹¹ Woydërwa ga pjây omshäryë eni jlökoyo, äär jong llëbo koshëmi löng li shäryono pjir guing. ¹² Woydërwa ga pjây opyë löng shmi jong wleni llëme. Ëye kwleya mär Sbö go llëm ga llëbo twe Sbörë ba nopga kong lara li kjre lok jlökoyo. Woydërwa ga pjây omshäryë eni bakoe.

Tjlokwo lara Sbörë jlökoyo li, e shäryë eni

¹³ Ëye tjwlö ara Sbö kjinmo llëme. E kjishko ga Sbö tjläno Abraham kong jlökoyo dënashko ga tjlokwo li lara ba ko om go li go. ¹⁴ Eshko ga tjlä ga «Pja kjimtër ara. Bop tjëyo tek ber bop irgo li iër ber shdär träk llëme»† le. ¹⁵ Kuya ga beno shäng ba koshë wopjlú, ga llëye lara li kjrara beno ba kong. ¹⁶ Nopga tjlokwo lë oblë kong jlökoyoshko ga tjlokwo le oblë tjwlö ara ba kjinmo li ko goshko, ber ba miydaga wlo. Shäryara eni ga jlöe lëba. ¹⁷ Eni ga Sbö tjläno jlökoyoshko ga woydara ga miydëba ga

tjlokwo li shärye jlökoyo, ga kjlopswe llëme. E kjishko ga tjlokwo li lara ba ko om go li go. ¹⁸ Sbö jyörkë llëme. Llëye le jlökoyo li, e shärye kjluwe. Llëye le ba ko go li, e shärye kjluwe bakoe. Ga shji töktong ba shwoy, ga rokoroy ba kong ga shji döya. Eni ga miydëy ga llëye lara li shärye eni kuzong ga shji beno löng wopjlú. ¹⁹⁻²⁰ Eni ga miydëy pjlu ga llëye koshëy löng li, e shäryë eni. E kjishko ga shji wotjlik oblë oblë llëm, shji wotjlik ber löng kjrinaso eröe. Shji mär ber löng Jesús go. E öötong sök Sbö boksho kjok dogo bi bäm go, ga beno shäng syöshtaga kësbangyo iyado bi kjishko, Melquisedec dik.

7

Syöshtaga Sbö kong ko Melquisedec

¹ Melquisedec, e dënashko ga Salem so pjluo, syöshtaga Sbö Tjwlö Kësbangyo kong ba pjeyoga kjishko bakoe. Pjlara ga Abraham öör shäng ëngkjwë pjluo ga oblë tjok, ga zanae. E irgo ga jek shäng irbo, to ba ushko wlo ga wlojrrara Melquisedecde, ga tjläno beno pjlu ba kong. ² Eshko ga llëbo wlëna Abrahamdë kës li shtara äär ba sakyo (10) go, ba sakyo (10) go, shira kjrina kjrina, ga twara ba kong. Melquisedec, e no pjluo, llëbo pjlo bek shäryaga li loklo. Ga Salem, e wlëp loklo. Eni ga kowëba Salem so pjluo li, e beno no

† 6:14 Génesis 22.17.

pjluyo, nopga iaga ber löng wļēp loklo. ³ Data ë, mekë ë, kjokëga ë, e miydëy llëme. Weno buk llonoshko, wolono llonoshko, e miydëy llëm bakoe. Eni ga beno syöshtaga ijado, Sbö Wa dik.

⁴ E tjwlö kjöm li woyotjlızıa. Abraham, e bi tjlapga tek dënashko so tjwlö ara anmoyö ëmdë ga pjlupga zanashko ga llëbo wļëna kës li twara ba kong kjrına. ⁵ Syöshtagaga Levı tjëyo lira, llëbo tak pjang kjok llgwekklo tara Moisésdë li go ba kjışhko. Tjlë ga Abraham tjëyoga llëbo wļëkshko ga woyde ga shte lok, ga äär ba sakyö (10) go, ba sakyö (10) go ga shiya kjrına kjrına, ga twe ba kong lok, uunkong li pjeyoga dö gueniyo. ⁶ Gueniyo domer li, e Levı tjëyo llëme. Ga Sbö tjļëno jlökoyo li, e beno Abraham kong. Eni ëmdë ga llëbo wļëna Abrahamdë li, e twara ba kong kjrına, ga kar tjļëno beno pjlú ba kong. ⁷ Miydëy ga ëye tjļëno beno pjlú oblë kong ga e tjwlö ara ba kjinmo.

⁸ Llëbo twëba syöshtagaga Levı tjëyo kong eni. Gueniyo miydëy ga llonö ga epga wolon. Domer kong llëbo twara Abrahamdë li, era wolono sorë, llonoshko, e tak pjang Sbö tjļökwo go llëme. E kjışhko e sök së obi wleni. ⁹⁻¹⁰ Tjwlö shigaga li, e Levı tjëyoga, ga Levı, e Abraham tjëyo. Abraham wlokjrara domer lirëshko ga Abraham wapga llëm obi. Eshko ga Levı, ba tjëyoga kës,

e tjeng Abraham tjok obi wleni. E kjışhko ga llëbo twara Abrahamdë ba kongshko ga epga omtwono ba kong wleni bakoe.

Jesús, e Melquisedec dik

¹¹ Kjok llgwekklo twara Sbörë nopga li kongshko ga Levı tjëyoga iara beno löng syöshtaga ba kong nopga li kjışhko. Eshko ga domer iara beno syöshtaga kësbangyo bäm go li, e Aarón. Gueniyo ëye ie syöshtaga eniyorë ber pjlö bek Sbö bokso ga äe. E kjışhko ga syöshtaga woydara oblë wleniyo, gueniyo Aarón dik llëm, Melquisedec dik shara. ¹² Eni ga syöshtaga bäm go wleniyo li kje Sbörë, äska ie ber oblë wleniyo wlo ga woydara ga kjok llgwekklo bäm go wleniyo li kje bako, ga äska ie ber oblë wleniyo. ¹³⁻¹⁴ Syöshtaga oblë wleniyo tak pjang Sbö tjļökwo go ëre, e bi Tjlapga Jesús. Gueniyo era Levı tjëyo llëme. Miydëy pjlú ga e Judá tjëyo, ga epga iara Moisésdë parkë syöshtaga Sbö kong öng sho sukklo jong lishko llëme.

¹⁵ Syöshtaga weno shäng kjlara oblë wleniyo, Melquisedec dik. Uunkong ëre miydëy wëļë e kjışhko. ¹⁶ Kjok llgwekklo li tjļë ga ëye äär ber shäng syöshtaga wlo ga woyde ga e Levı tjëyo. Gueniyo Jesús öötong shäng syöshtaga e kjışhko llëme. E öötong shäng syöshtaga, e wolon ame kjışhko, ¹⁷ tak pjang Sbö tjļökwo go sorë li eni. Tjļëno beno eni:

«Pja ber shäng syöshtaga ÿyado wlo,

Melquisedec dik.»*

18-19 Kjuk llgwekklo tek dënashko so li, eye ie ber pjlo bek Sbö bokso ga äe. E llëno llëm wleni. E kjïshko ga iara Sbörë beno tjwlö ame, äska iara beno oblë, pjlu ba kjinmo. Ère go ga eerishko ga shji äär ber löng Sbö bokshto, lan ba tjok wlo ga pjlué.

20 Sbö om go tjläno jlökoyo, Jesús kjïshko. Tjläno eni, syöshtaga tek dënashko so li kjïshko llëme. 21 Jesús iara beno shäng syöshtaga lishko ga tjlä ga

«Tjlapga tjläno jlökoyo, ga opkjlospwë ber wotjlik oblë llëme.

Tjlä ga

“Pja ber shäng syöshtaga ÿyado wlo” le.»

22 Miydëy e go ga tjlökwö tjaglën ère ie Jesúsde ber pjlu, tjlökwö bäm go li kjinmo.

23 Syöshtagaga tek dënashko so li arae. Eye parkë ber löng ÿyado wlo ga ä, epga uunkong wolon kjïshko. 24-25 Gueniyo Jesúsda sök ÿyado, ga ber shäng syöshtë Sbö kong, nopga mär ba go äär Sbö bokshto wlo li kjïshko ÿyado. E kjïshko ga epga döya ber löng ÿyado wlo ga pjlué.

26 Syöshtaga kësbangyo woydëy wleniyo li e. E jëk shäng pjlo bek ÿyado, pogo llëye dret Sbö bokso, nopga owa dik llëme. Ga iara Sbörë beno shäng dboy ba kong, söra öötong sök kjok dogo,

iara beno tjwlö ara, llëbo tjeng kës li kjinmo. 27 E syöshtagaga këskesyo oblë dik llëme. Tek bäm goshko ga öng zröya dbar kjwobi go, ga sho suya, pjë drete. Bäm go ga shärye eni, owa shäryara om go li potjwlëkklo. E irgo ga shärye eni, owa shäryara nopgarë li potjwlëkklo bakoe. Jesúsda opshäryë eni llëme. E optwono pjlaraso, beno llëbo owa shäryara nopgarë kës li potjwlëkklo. 28 Domerga iara kjok llgwekklo lirë beno löng syöshtagaga këskesyo li, e dbo ara llëm, jëk löng pjlo bek ga äe. Gueniyo kjok llgwekklo li twara Sbörë irgo ga tjlökwö lara oblë jlökoyo. E go ga ba Wa iara beno shäng syöshtaga kësbangyo ÿyado wlo. Era öötong beno pjlo bek ÿyado.

8

Syöshtaga kësbangyo oblë wleniyo, tjlökwö oblë wleniyo

1 Llëye lër shäng bomi kong li eni. Shji syöshtaga kësbangyo sök kjlara. E öötong sirkeno sök kjok dogo, Sbö orkwo këlkong, shtoyo tjwlö ara anmoyö lishko, 2 ga parkë shäng Sbö u jong eshko li roshko. U li shäryaga Tjlapgarë, shäryaga norë llëme.

3 Syöshtagaga këskesyo uunkong iara beno löng llëbo twe Sbö kong, öng sho suya ba kong bakoe. E kjïshko ga woydara ga llëbo twe Jesúsde Sbö kong bakoe. 4 Kjuk ère kjing goshko ga syöshtagaga

* 7:17 Salmo 110.4.

tjok, ga parkë lōng llēbo twē Sbō kong, tak pjang kjok llgwekklo go sorē li eni. E kjīshko ga Jesús sök kjok ēre kjing go obi kjwe ga e ber syōshtaga llēme. ⁵ Syōshtagaga li parkë lōng Sbō u jong kjok ēre kjing go li roshko. E so ba u jong kjok dogo li kjoyo, gueniyo āār eni llēm, e ba jyāglo erā. E kjīshko ga Sbō u shāryak ōng kwota go li shārye Moisésdē shāng kjwlēshko ga Sbō tjlē ba kong ga «Shāryos yōtso. Llēbo jyāglo pinor bop kong dlup go sorē ga shāryos eni»* le. ⁶ Gueniyo pak twara Jesús kong li, e tjwlō ara, pak shārye syōshtagarē li kjinmo. E parkë syōshtaga, tjlōkwo twara Sbōrē tja glēn, beno iyado wlo li kjīshko. Ga tjlōkwo ēre tjwlō ara, tjlōkwo twara bām go li kjinmo.

⁷ Tjlōkwo twara Sbōrē bām go li, llēbo uunkong shāryara pjlu kjwe ga tjlōkwo woyde oblē llēme. ⁸ Gueniyo ina Sbōrē ga nopga li pjlu llēme. Tjlē ga

«Tjlapga tjlē ga

“Dbar tjwe kjwara ga
Israel tjēyoga kong,
Judá tjēyoga kong,
tjlōkwo twēr kjrina obi
tja glēn.

⁹ Dēnashko ga ba tjlapgaga,
e orkwo sharor wleni,
ga shiror tek Egipto
kjokyo dwayo.

Eshko ga tjlōkwo tworor ba
kong, beno iyado wlo,
gueniyo kolara lok llēme.

E kjīshko ga tja opkiono
ba shwoy dwayo.

E kjīshko ga tjlōkwo twēr
tja glēn li,
e ber tjlōkwo tworor ba
kong dēnashko li dik
llēme” le.

Tjlapga tjlē obi ga

¹⁰ “Tjlōkwo tworor, beno iyado
wlo bām go li, e pjir.

E irgo ga tjlōkwo twēr Is-
rael tjēyoga kong, ber
iyado wlo li eni.

Bor kjok llgwekklo li tēr ber
pjang ba wotjlik li go,
tēr ber pjang ba pplugwo
go bakoe.

Tja ber ba Sbō,
ga epga ber bor nopga
bakoe.

¹¹ Eshko ga tja miyde nopga
uunkongdē,
nopga tjwlō chira āār
jong nopga tjwlō ara
go.

E kjīshko ga ēye oblē ping bor
tjlōkwo go ame,
ēye ba kjlara ichē bor
miydē ame bakoe.

¹² Eshko ga owa pjang ba go li
lōn ber dret,
ga owa li woyoshrēr
ame” le.»†

¹³ Tjlōkwo ēre kowara tja glēn
kuzong ga miydē e go ga
tjlōkwo bām go li iara beno
tjwlō ame. Ga llēye kēguē,
tjwlō llēm ga wop ā ga jeno
pjire.

9

Sbō u jong kjok ēre kjing go

¹ Tjlōkwo twara Sbōrē,
beno iyado wlo bām go li
kjibokwoyo goshko ga tjlōkwo

* 8:5 Éxodo 25.40. † 8:12 Jeremías 31.31-34.

tak lok oblë oblë, beno Sbö poshrëya sorë li miydoklo, ba u kjok ëre kjing go shärye sorë li miydoklo bakoe. ²Eni ga Sbö u shäryara lok kjwara öng kwota go. Roshko kjër jong kjwara, e kowara lok shto zrek. Eshko ga iök shjiy bapkwö jong kjwara, ga pjlung shosho suk pjir iak beno tjeng dboy Sbö kong li tjeng ba ioklo jong li kjing go bakoe. ³U li roshko shwong iak pjang kara kësbange. E pjlor kalëkong kjër jong kjwara obi, e kowara lok shto zrek anmoyö. ⁴Eshko ga llëbo lö pjlëblë sukklo jong kjwara, shäryak dbur sho shöylör go. Sbö tjlökwö woyoshroklo bapkwö poglo shtik dbur sho shöylör go li jong eshko bakoe. Roshko *maná* tjeng sira, ba bapkwö shäryak dbur sho shöylör go li roy, Aarón kjorkung pönglä weno pjlara li buk eshko, ak kjwangyo goshko tjlökwö twara Sbörë tak lok li tjeng eshko bakoe. ⁵Tjlökwö woyoshroklo bapkwö li kjing go Sbö parkagaga kjok dogo so sjägä tjok wleniyo li jyäglo tjeng do pjök, ba sjägä jyäglo li tjeng tjlökwö woyoshroklo bapkwö kjing dokklo li kopshko, owa pjang nopga go li löya Sbörë lishko. Eni tjok ga llëye lër e kjishko wlo ame.

⁶ Llëbo uunkong ëre shäryara lok pjir irgo ga dbar kjwobi go ga syöshtagaga Sbö kong nopga kjishko li, ba pak li shärye dloyo öötongshko

ga opzrëk jek kjër jong bäm go li roshko. ⁷Gueniyo ëye opzrëk jek kjër jong këm kjwara obi li roshko llëm, syöshtaga kësbangyo li eröe. Lu pjlobi go ga opzrëk jek eshko pjlaraso döe. Ga opzrëk wlo ga öng srëng söya tjeng ba tjok, llëbo owa shäryara om go li potjwlëkklo, llëbo owa shäryara nopgarë miyde löng llëm wleniyo li potjwlëkklo bakoe.

⁸ Llëbo uunkong ëre shäryara lok eni, tjlökwö twara Sbörë ba kong bäm go li kjishko. Ëre go ga shji pïya Sbö Sëyarë ga tjlökwö bäm go li pjang obishko, Sbö u li jong obishko ga ëye opzrëk jek shto zrek anmoyö lishko ga äe. ⁹Eerishko ga miydëy e go ga öng llë tworoy, sho suroy Sbö kong eni ga shji opyë ber löng wotjlik pjlo bek ba bokso e go wlo llëme. ¹⁰Tjlökwö tak lok bäm ëre go ga nopga oppino ië sorë, wë sorë, äär Sbö poshrëk ba ushko ga pjlu wlo. Gueniyo tjlökwö li beno tjwlö tjok, äär jong tjlökwö tjaglën li tjweshko jä.

Cristo srëng

¹¹ Gueniyo ga Cristo öör tjän, ga öötong beno shäng syöshtaga kësbangyo bi kjishko. Llëbo pjlu tjeng eerishko kës li söga erë. E parkë Sbö u jong pjlo bek, pjlu anmoyö lishko. Sbö u ëre shäryaga norë llëm, e kjok ëre so llëm bakoe. ¹²Cristo opzrëno jek eshkoshko ga öng srëng söra llëm, shwling ushko so

srëng söra llëm, sögla wlënggla srëng söra llëm bakoe. Ba srëng onmo lira söra jek ba tjok, ga opzrëno jek shto zrek anmoyõ jong eshko li roshko pjaraso, ber sök eshko iyado wlo. Shji döra bi shdungglo dbo dorko dwayo iyado wlo eni. ¹³ Dënashko ga öng zröraba, sho suraba Sbö kong, llëbo owa shäryara li potjwlëkklo, ga shwling ushko so srëng, sögla srëng, sögla sho pjono dret, ba pjlungyo, e sguinaba nopga pogo llëbo owa li kjing go, ie ber löng äär Sbö poshrëk ga pjlú wlo. ¹⁴ Cristora pogo llëye dret Sbö bokso. Ga Sbö Sëya dbo go ga optwono Sbö kong, wolono, srëng kwono bi kjishko, owa pjang bi go li löya ber dret wlo. Dënashko ga shji löng wolon wlo, llëbo owa shäryoroy li kjishko. Gueniyo shäryara eni, shji ber löng parkë Sbö Sök İyado li kong wlo. ¹⁵ Tjlokwo tjaglën li shäryaga beno Cristorë e kjishko. E wolono, nopga rokara Sbörë li döya ba shdungglo tak pjang tjlokwo bäm go li dbo dorko dwayo wlo, llëbo pjlú twe Sbörë ba nopga kong ber iyado wlo lara jlökoyo li kjre lok wlo.

¹⁶⁻¹⁷ Shji löng së obishko ga shji kjibokwo të, ber shji wolonoshko ga bi llëbo li ber ë kong li miydoklo wlo. Tjlokwo tjaglën ëre, e so kjibokwo e kjoyoe. Kjibokwo li tjwlö tjok wlo ga woyde ga ba taga wolono guing. Shäng

së obishko ga kjibokwo li tjwlö llëme. ¹⁸ E kjishko ga tjlokwo twara Sbörë bäm go li, e tjwlö tjok wlo ga woydara ga öng llë zrökoba, srëng li kwongoba wlo. ¹⁹ Tjlokwo uunkong tara kjok llgwekklo kjibokwoyo go li lara Moisésdë nopga kong pjirshko ga sögla wlënggla srëng kjrara sira, shwling ushko so srëng kjrara sira, ga pjöyikong li rorwara di tjok. E irgo ga kjor so shkwë sho kjoyo kowo kjrara kjlöbö, pjirra öng wlëp ushko so zok pjlo srëzrën go, pöra srëng rorwak di tjok li go, ga sguina kjok llgwekklo kjibokwoyo li kjing go, nopga uunkong li kjing go bakoe. ²⁰ Eshko ga tjlä ga «Tjlokwo ëre lara Sbörë, beno iyado wlo, shäryëmi wlo. Srëng ëre kjishko ga tjlokwo li ber tjwlö tjok»* le. ²¹ Srëng li sguina Sbö u jong eshko li kjing go, ba llëkso bokso tjeng eshko kës li kjing go bakoe. ²² Srëng kwono llëm ga owa pjang nopga go li löya Sbörë llëme. E kjishko ga epga ichara kjok llgwekklo lirë llëbo ie ber tjeng dboy Sbö kong wlo ga woyde ga shärye srëng go. Epga ichara ba shäryë eni llëbo uunkong tjok seke.

²³ Llëbo uunkong ëre, e llëbo tjeng kjok dogo li jyäglo. E kjishko ga woydara ga ie ber tjeng dboy Sbö kong eni. Gueniyo llëbo tjeng kjok dogo li ber tjeng dboy Sbö kong wlo ga woyde ga shärye llëbo tjwlö ara, öng kjinmo li go. ²⁴ Sbö u

* 9:20 Éxodo 24.8.

jong kjok ère kjing go 'li, e Sbö u jlökoyo 'li jyäglo, e shäryaga norë bakoe. Cristo opzrëno e roshko llëm, opzrëno jek Sbö u jong kjok dogo 'li roshko, ga beno shäng eshko Sbö boksho, shji kjimte wlo. ²⁵ Lu pjlobi ga syöshtagaga kësksëyo opzrëk jek shto zrek anmoyö 'li roshko, ga öng srëng söya jek ba tjok. Cristora opzrëno jek pjlaraso döe. ²⁶ Eni llëm kjwe ga woyde ga zrökoba kop ara, kjok ère shäryara Sbörë tek lëkong. Gueniyo weno shäng pjlaraso iyado wlo, optwono wolono, owa pjang nopga go 'li löya ber dret wlo. ²⁷ Shji nopga wolon pjlaraso wlo. E irgo ga shji lïgweya Sbörë wlo. ²⁸ Eni wleni ga Cristo wolono pjlaraso, owa pjang nopga go 'li löya ber dret wlo. Ga llono ga wen jek pjlara obi, gueniyo tjwe shäng owa pjang nopga go 'li löngga llëm, tjwe shäng ba koshagaga löng 'li döga shara.

10

Cristo wolono pjlaraso, nopga uunkong kjishko

¹ Kjok lïgwekklo tara Moisésdë 'li, e llëbo wen tjwe pjlu 'li jyäglo eröe. Llëbo wen tjwe pjlu 'li, e oblë. E kjishko ga 'lu pjlobi go ga nopga öng zrök, sho suk, pjë dret Sbö poshrëkklo, tak pjang kjok lïgwekklo go sorë 'li eni ëmdë ga ëye ie ber pjlo bek Sbö bokso ga äe. ² Epga, owa pjang ba go 'li löna Sbörë

beno dret iyado wlo kjwe ga beno löng pogo llëye dret Sbö bokso. Eni kjwe ga öng zröya, sho suya ame ga pjluë. ³⁻⁴ Miga owa pjang oba go 'li löya Sbörë ber dret, sögla lïgwoklë srëng kjishko llëm, shwling ushko so srëng kjishko llëm bakoe. E kjishko ga öng zröya, sho suya 'lu pjlobi go. E ber epga pogo llëbo owa tjok 'li miydoklo.

⁵ E kjishko ga Cristo shrono shäng kjok ère kjing goshko ga tjlë Sbö kong ga

«Öng zröraba, sho suraba bop kong 'li woydorop llëm, llëbo twaraba bop kong 'li woydorop llëm bakoe.

E äska doyo poshäyrop bor kong.

⁶ Öng zröraba, sho suraba, pjono dret bop poshrëkklo 'li, öng zröraba, sho suraba, llëbo owa shäryaraba 'li potjwlëkklo 'li, e beno pjlu bop kong llëme.

⁷ E kjishko ga tja tjlë ga "Sbö, tja shäng na, ga tja shrono shäng llëye woydëp ga shäryër 'li, e shäryaga, tak pjang bor kjishko bop kjibokwo go sorë 'li eni" lër eni» 'le.*

⁸ Bäm go ga tjlë ga «Öng zröraba, sho suraba bop kong 'li, llëbo twaraba bop kong 'li, öng zröraba, sho suraba, pjono dret bop poshrëkklo 'li, öng zröraba, sho suraba, llëbo

* 10:7 Salmo 40.6-8.

owa shäryaraba li potjwlëkklo li, e woydorop llëm, beno pjlú bop kong llëm bakoe» le eni. Tjlëno eni, epga ichara kjok llgwekklo lirë ba shäryë eni gueniyo. ⁹ E irgo ga tjlë ga «Tja shäng na, ga tja shrono shäng llëye woydëp ga shäryër li, e shäryaga» le eni. Eni ga tjlökwo twara Sbörë bäm go li kjara, äska tjlökwo tjanglën li shärye wlo.

¹⁰ Eni ga Jesucristo wolono pjaraso nopga uunkong kjishko, woydara Sbörë sorë li eni. Ga shji iara Sbörë beno tjeng dboy ba kong e kjishko.

¹¹ Syöshtagaga Sbö kong li, ba pak li shärye lok dbar kjwobi go, öng zröya, sho suya Sbö kong, owa pjang nopga go li löya Sbörë e kjishko llëm gueniyo. ¹² Gueniyo syöshtaga bi kong lira wolono pjaraso, owa pjang nopga go li löya ber dret wlo pjirshko ga öötong sirkeno sök Sbö orkwo këlëkong. ¹³ Eshko tek lëkong ga beno sök ba moskwoga zana Sbörë pjir guing, ga twara beno ba kong iche wlo li koshë. ¹⁴ Wolono pjaraso kuzong ga nopga ie ber tjeng dboy Sbö kong li iara beno pjlo bek Sbö bokso ÿyado wlo.

¹⁵ Sbö Sëya tjlëno bi kong ëre kjishko bakoe. Tjlë ga

¹⁶ «Tjlökwo tworor, beno ÿyado wlo bäm go li, e pjir.

E irgo ga tjlökwo lër ba kong jlökoyo li eni.

Bor kjok llgwekklo li tër ber pjang ba pjlugwo go,

tër ber pjang ba wotjlík li go bakoe» le.†

¹⁷ Ga tjlë obi ga

«Llëbo owa shäryara lok li, e woyoshrër ame» le.‡

¹⁸ Eni ga owa pjang bi go li löna Sbörë beno dret eni kuzong ga öng zröy, sho suy, llëbo owa shäryoroy li potjwlëkklo ame.

Shji mär Sbö go ÿyado wlo

¹⁹ Eni ga pjeyoga, Jesús srëng li kjishko ga shji opzrëk jek shto zrek anmoyö lishko ga pjlú, llëye bangkjrëy llëme.

²⁰ E wolono li, e irbo tjanglën wleni, ga e go ga shji jek äär Sbö sök lishko ga pjlú, shwong pjang kësbang li pjlor kalëkong.

²¹ Cristo öötong beno shäng syöshtaga kësbangyo, shji Sbö nopga kjishko. ²² Shji iara beno pjlo bek Sbö bokso, bi wotjlík owa li kjing go srëng sguing wleni, bi doyo wak pjir di drëpdre go wleni bakoe. E kjishko ga shji to Sbö shwoy, shji mär ba go jlökoyo. ²³ Tjlökwo laga bi kong jlökoyo li, llëye le li shärye eni. E kjishko ga woyde ga llëye koshëy löng li lëy ga miydëy ga eni jlökoyo.

²⁴ Shji ëng kjimtë kar kar, shji oblë woydë ara wlo, shji llëbo pjlú shäryë wlo bakoe.

²⁵ No kjone kjone tön ëng tjok ame. Shjira omshäryë eni llëm, shji tön ëng tjok, shji ëng kjimtë dbokjrë wlo dey. ÿy ga Tjlapga Jesús tjwe iröng obi

† 10:16 Jeremías 31.33. ‡ 10:17 Jeremías 31.34.

dbaryo li dörö ga woyde ga shäryëy eni jek këgong këgong.

²⁶ Tjłkwo bek li miydoroy pjiir ga shji jëk lōng llëbo owa shäryë obi wleni ga llëbo zröy ber llëbo owa shäryoroy li potjwlëkklo wlo oblë drete. ²⁷ Shäryoroy eni wleni ga miydëy ga shji ber lōng llgweya, shdūya Sbörë

iök pjë jong ri ri li go, ba wloyoga tjok li koshë erä. ²⁸⁻²⁹ Dënashko ga ëye, kjok llgwekklo tara Moisésdë li kole woydë llëm ga lga pjökde, myare dö ga zröya lok jekdo, songe le llëme. Ba shdungglo li kjange. Gueniyo ëye, Sbö

Wa tjłkwo li kole woydë llëm, e wolono, srëng kwono li iara beno tjwlō llëm, ga Sbö Sëya wotjlino ba kjimtë lara, gueniyo kar läywara owa ga ba shdungglo li ber kjang e kjinmo. ³⁰ Miydëy ga Sbö tjłëno ga «Ëye llëbo owa shäryono ga llgweya ber tjarë, shdungga ber tjarë bakoe.»[§]

Ga tjłëno obi ga «Tjłapga, e ber ba nopga baīya li llgweya.»^{*}

³¹ Sbö sök lıyado. Ëye lon ba wloshko, shdūya wlo ga e ba kong ga llëbo pjłú llëme.

³² Tjłkwo kuromi, kjromi kjwlëshko ga llëbo weno bomi kong owa kës li, e woyoshrozia. Eshko ga kuromi kjange. ³³ Olö ga pjäy läywaraba owa nopga uunkong boksho, pjäy shdunaba ara eni bakoe. Ga bomi pjeyoga kong llëbo

shäryaraba eni li ĩnomi ga pjäy tōno ba tjok, llëye bangkjrromi llëme. ³⁴ Sbö nopga lōng kjërshko li[†] songe loromi. Bomi llëbo döraba bomi shjiryoshko ga kuromi lōng wopjłú, miydoromi ga pjäy llëbo tjeng kjok dogo pjłú anmoyō, pjiir llëm wleniyo kjışhko.

³⁵ Eni ga pjäy wosonkë llëm, pjäy mär Sbö go lıyado dey. Shäryoromi eni ga pjäy potjwlëya ara. ³⁶ Llëye wen bomi kong owa ga kumi kjange. Eni ga llëye woyde Sbörë li shäryoromi eni ga llëye twe ba nopga kong lara li, e kjrëmi jlökoyo, ³⁷ tak pjang ba tjłkwo go sorë li eni. Tjłëno beno eni:

«Ëye tjwe le ga tjwe jlökoyo, tjwe döröe.

³⁸ Ëye mär bor go ga era ber pjlo bek bor bokso. Gueniyo mär bor go ame wleni ga tja ber shäng wopjłú ba tjok llëme.»[‡]

³⁹ No kjone kjone mär ba go ame, ga llono ga pjiir. Shji baīya dik llëme. Shji mär ber lōng ba go, ga llono ga shji dār.

11

Shji mär Sbö go

¹ Shji mär Sbö goshko ga llëye lğöy llëm li, e koshëy, ga miydëy ga llono ga shäryë eni jlökoyo lëy. ² Bi tjlapgaga tek

[§] **10:30** Deuteronomio 32.35.

^{*} **10:30** Deuteronomio 32.36; Salmo 135.14.

[†] **10:34** Sbö nopga lōng kjërshko le li, e Sbö nopga lōng kjërshko mär Jesús go kjışhko li loklo. [‡] **10:38** Habacuc 2.3-4.

dēnashko so mār ba go kjišhko ga Sbō beno wopjlu ba tjok.

³ Shji mār Sbō go kjišhko ga miydēy ga kjok shāryara uunkong ba tjōkwo go, llēbo īy lōng li shāryara llēbo īgōy llēm li go.

⁴ Dēnashko ga Abel mār Sbō go kjišhko ga llēbo sura ba kong pjlú, llēbo sura Caíndē li kjinmo. Mār ba go kjišhko ga beno pjlo bek ba bokso, ga Sbō beno wopjlu ba tjok, llēbo sura li tjok bakoe. Ga wolono ěmdē ga mār ba go kjišhko ga shji opping ba go ga pjlú obi.

⁵ Dēnashko ga Enoc mār Sbō go kjišhko ga to sōra kjok ěre kjing go dwayo, wolono llēme. Wlēnaba llēm, sōra kjišhko. Sōyde llēm obishko ga llēbo shāryara beno pjlú Sbō kong. ⁶ Ēye mār Sbō go llēm ga llēbo shārye ber pjlú ba kong ga ěe. Ēye āar Sbō shwoy wlo ga woyde ga woyotjliya ga sōk jlōe le guing, woyde ga woyotjliya ga ěye omwlēk ga potjwlēya jlōe le guing bakoe.

⁷ Dēnashko ga Noé mār Sbō go kjišhko ga Sbō tjlēno ba kong llēbo īyde llēm obi li kjišhkosho ga tjōkwo kjrara, Sbō bangkjrara, ga kjoyong shāryara kēsbang, ba pjeyoga dōkklo. Eni ga nopga lōng kjok ěre kjing go li iara beno lōng shdūya Sbōrē wlo, gueniyo Noéra iara beno pjlo bek ba bokso.

⁸ Dēnashko ga Abraham mār Sbō go kjišhko ga ichara to kjok shto oblē twe ber ba kong lishkosho ga kolara, ga to kjone miydara llēm ěmdē

ga opshino jeke. ⁹⁻¹⁰ Ga mār Sbō go kjišhko ga oōtong beno sōk kjok twe ba kong lara lishko, no shto oblē so wleni. Kjok buk kjrara kjok dogo, shāryaga Sbōrē ber īyado wlo. Kjok li koshara Abrahamdē, āar ber sōk eshko wlo. E kjišhko ga sōk kjok ěre kjing go obishko ga beno sōk kjok shto oblē oblē u shāryak ōng kwota go roshko. Ba wa Isaac, ba tjēr Jacob, e omshāryono eni bako, tjōkwo lara Sbōrē Abraham kong jlōkoyo li twara ba kong lok eni bako kjišhko. ¹¹ Ga Abraham mār Sbō go kjišhko ga tjlablashko ga ba boy Sara kjrōng ěmdē ga wa buk kjlara. Wa twe ba kong lara Sbōrē ba kong jlōkoyoshko ga tjōkwo kjrara domer lirē, miydara ga llēye le li shārye eni īyado kjišhko. ¹² Eni ga luyo ara, wolono to ěmdē ga ba tjēyo tek beno ba irgo li shdōktong trāk llēm, dbala lok kjopkwo go wleni, la sho tjeng dlung kjako wleni bakoe.

¹³ Nopga uunkong ěre wolonoshko ga llēbo twe Sbōrē ba kong le jlōkoyo li kjrara lok llēme. Gueniyo mār Sbō go kjišhko ga īna lok pjola dwayo wleni, ga beno lōng wopjlu e kjišhko. Lōng kjok ěre kjing go obishko ga tjlē oba kong ga epga om go li shto oblē so wleni, kjok ěre so llēme le lōng eni. ¹⁴ Miydēy e go ga to lōng kjok wlēk, ber baīya jlōkoyo wlo. ¹⁵ Tek opshino kjokyo baīya li woyotjliyde lōng kjwe ga san jek irōng obi

ga pjlúe. ¹⁶ Gueniyo kjok buk kjrina kjok dogo pjlú anmoyō wleniyo li wlēyde lōng. E kjīshko ga kjok shāryara Sbōrē ba kong eni, ga «Pja borwa Sbō» le lok ba kongshko ga tlōkyokjre Sbōrē llēme.

¹⁷⁻¹⁸ Abraham mār ba go jlōkoyore miyde Sbōrē wlo ga ichara ba wa kjlaraso li zrōk, sho suk ba kong, ba tjlīkklo. Bām go ga Sbō tjlē ba kong jlōkoyo ga «Isaac tjēyo tek ber ba irgo li ber bop tjēyo jlōkoyo erōe»* le. Eni ēmdē ga mār Sbō go kjīshko ga wotjlīno ba zrōk lara. ¹⁹ Wotjlīk ga woshre Sbōrē irōng obi ga pjlúe le, ga wlojkrara irōng obi, wolono, woshrara irōng obi wleni.

²⁰ Dēnashko ga Isaac mār Sbō go kjīshko ga tjlēno beno pjlú ba wapga Jacob, Esau kong, llēye wen ba kong llono li kjīshko.

²¹ Dēnashko ga Jacob mār Sbō go kjīshko ga wolon dōrōshko ga tjlēno beno pjlú José wapga kong. Eshko ga kojono shāng ba kjorkung go, ga Sbō poshrēra.

²² Dēnashko ga José mār Sbō go kjīshko ga wolon dōrōshko ga Israel tjēyoga ichara beno ba doyo sōk ba tjok, epga opshik jek Egipto kjokyo dwayo dbaryo lishko.

²³ Dēnashko ga Moisés data, mekē, e mār Sbō go kjīshko ga chida li jnena oōtong moglo mya. Īna lok ga wolēsowa, ga tjlōkwo lara pjlurē li bangjkrara lok llēme.

²⁴ Moisés mār Sbō go kjīshko ga oōtong kēguē ga kuna pjlú wa walē lirē ēmdē ga woydara ga kowēba ba wa llēme. ²⁵ Woydara ga ber shāng wopjlú dbar kjwōbō, llēbo owa shāryara kjīshko llēme. Eni ga opyono beno shāng shdungoba Sbō nopga tjok shara. ²⁶ Beno shāng potjwlēya Sbōrē li koshē. E kjīshko ga ba kong ga shdungoba Cristo kjīshko li tjwlō ara, llēbo tjwlō ara tjeng Egipto kjokyo kēs li kjinmo. ²⁷ Mār Sbō go kjīshko ga to Egipto kjokyo dwayo, pjlú iirkē ba kong li bangjkrara llēme. Eshko ga miyde ga Sbō ĩgōy llēm li jēk shāng ba tjok. E kjīshko ga sano irōng llēme. ²⁸ Mār Sbō go kjīshko ga Israel tjēyoga dōktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrēkklo li shāryara, ga nopga ichara ōng wlēp ushko so zrōk, ga srēng sguing u bāng bāng worbo shakklo li go, Israel wapga domerga bām ĩyo li zrōya no pjiga lirē llēm wlo.

²⁹ Dēnashko ga Israel tjēyoga mār Sbō go kjīshko ga dipzono tek Dlung Srēzrēn kjwo na lēkong, jēk lōng kjok dogro kjing go wleni. Gueniyo Egipto soppa omshāryē eni wlo larashko ga shteno lok drete. ³⁰ Ga Israel tjēyoga mār Sbō go kjīshko ga dbar kjwobi go ga Jericó kjokyo kopjrina lok pjribri shtōk oōtong dbargwo kjāk (7). E irgo ga kjok li kjēryo shāryak

* 11:17-18 Génesis 21.12.

ak go li dloktong, sho ter l'ono t'oshko.

³¹ Eshko ga walë shäng kjlara ko Rajab, to shäng opsoynek domerga oblë oblë kong wleniyo. Mär Sbö go kjishko ga kjok igaga öötong ba shwoy li wlojrrara. E kjishko ga nopga Sbö kolono llëm li zrörabashko ga era zröraba llëme.

³² ¿Llëye lër obi ga pjlú? Dbar tjok obi kjwe ga Gedeón, Barac, Sansón, Jefté, David, Samuel, Sbö tjlökwo lagaga, e lanyotkër bomi kong bakoe.

³³ Mär Sbö go kjishko ga llëbo shäryara ba kong oblë oblëe. Kjone kjone ëngkjwono pjlupga dbo ara wleniyo tjok, ga zanae. Kjone kjone nopga ichono pjlo bek. Kjone kjone, llëbo twe Sbörë ba kong lara jlökoyo li kjrara. Kjone kjone dbong kjamo llino.

³⁴ Kjone kjone, iök pjë jong träk llëm ga sjëra. Kjone kjone zrökoba dröng go lëbashko ga döktonge. Kjone kjone dbo llëm ga öötong beno dbo ara. Kjone kjone ëngkjwëshko ga dbokjrono ara. Kjone kjone, ëngkjwagaga shto oblë so zana songe.

³⁵ Walëga kjone kjone, ba pjeyoga wolono li woshrono iröng obi.

Kjone kjone shdunaba ara, ga zröraba, gueniyo opdök woydë llëm, llono ga woshre Sbörë iröng obi li ber pjlú anmoyö ba kong wlo.

³⁶ Kjone kjone läywaraba owa, shporaba no shpokklo go bakoe. Kjone kjone pjiraba dröng sho go, iaraba beno

löng kjërshko. ³⁷ Kjone kjone zröraba ak go. Kjone kjone zaraba tas do worbëshko. Kjone kjone zröraba dröng go. Kjone kjone to löng llaw pogo, doyono öng kwota go, dbur llëm, shdunaba ara, wosong iyado. ³⁸ Nopga eniyo tjwlö ara, nopga Sbö miydë llëm wleniyo li kjinmo anmoyö. To löng kjok dogro no llëmshko, dlup go bakoe. Beno löng guëng jong ööng roshko, klung ööng roshko bakoe.

³⁹ Nopga uunkong ëre mär Sbö go kjishko ga Sbö beno wopjlú ba tjok, gueniyo llëbo twe Sbörë ba kong lara jlökoyo li kjrara llëme.

⁴⁰ Shäryono eni, woydara Sbörë ga llëbo ber bi kong pjlú anmoyö kjishko. Epga ie woydë ber pjlo bek ba bokso, gueniyo ie woydë ber eni bi tjok bakoe.

12

Sbö, ba wapga llgweya

¹ Epga mär Sbö go kjishko ga pak twara ba kong li shäryara lok pjire. Shji opping mär Sbö go ba kjishko ga pjlúe. E kjishko ga pak twara bi kong li shäryëy äär jong ba dbo go, shji sjen llëme. Llëbo lok bi go kwing ara, bi sëngglo wleni li döy, ga rayëy. Llëbo owa, shji iche jëk pjlú llëm li rayëy bakoe. ² Jesús woyotjlydë eröe. Bi iaga ber löng mär Sbö go li e, ga shji mär ber löng ba go iyado ba kjishko bakoe. Lök pjang kjlës goshko ga kura kjinge. Wolon eni li lökyo

ara ëmdë ga lökyotkara llëme. Llono ga ber shäng wopjlu sorë li woyotjlÿde pjang eröe. E irgo ga öotong sirkeno sök Sbö tjok, ba orkwo këlëkong. ³ Llëbo shäryara nopga owarë ba kong ara ga kura kjinge. Eni ga e woyotjlÿzi ÿyado, pjäy sjen llëm wlo, pjäy wosonkë llëm wlo bakoe.

⁴ Pjäy drön löng ara, pjäy opkjë llëbo owa lishko dwayo wlo, gueniyo pjäy zröydëba e kjishko llëm obi. ⁵⁻⁶ Gueniyo tjlökwo lara Sbörë beno ba wapga kong kjrina. E woyojeromi tjän. Tjlëno beno eni: «Pja bor wa.

Ëye woyde Tjlapgarë ara ga llgweya, opping wlo.

Ëye kjrara beno ba wa wleni ga shdüya.

E kjishko ga pja llgweyashko ga

ios ber tjwlö ara, pja opping wlo.

Pja wlöyashko ga

pja wosonkë llëme.»*

⁷ Wapga uunkong llgweya ba datarë, opping wlo. Eni ga llëbo wen bomi kong owashko ga miydozi ga pjäy llgweya Sbörë shäng, pjäy opping wlo. Shärye bomi kong eni, pjäy ba wapga kjishko. ⁸ Ba wapga llgweya uunkong. Eni ga pjäy llgweya llëm wleni ga pjäy ba wapga jlökoyo llëme.

⁹ Bi dataga löng kjok ëre kjing go li, shji llgweya, ga bangkjreÿ e kjishko. Eni ga shji llgweya bi Data, bi iaga beno löng së jlökoyo lirëshko

ga woyde ga kolëy. ¹⁰ Shji llgwera bi dataga löng kjok ëre kjing go lirë dbar kwöbö, woydara ga ber pjlú bi kong kjishko. Gueniyo shji llgweya Sbörëshko ga era pjlú bi kong ÿyado, shji äär ber löng pjlo bek baiya dik wlo. ¹¹ Shji llgwekobashko ga shji löng wopjlu llëm, shji löng woowa. Gueniyo shji oppino e go wleni ga shji ie ber löng jëk pjlo bek, wlëp bakoe.

¹² E kjishko ga pjäy opyos wokjang, pjäy so no jëk ga dre dbo llëm, kjrëk kjrëk erä li kjoyo llëm wlo. ¹³ Pjäy wotjlik jëk pjlo bek erä, nopga mär Sbö go jlökoyo llëm li opping jëk pjlo bek wlo, e raye llëm wlo.

Sbö tjlökwo kuy yötso

¹⁴ Pjäy drön ëë, pjäy ber löng wlëp nopga uunkong tjok wlo. Pjäy jëk pjlo bek erä. Llëm ga Tjlapga ïmi llëme.

¹⁵ Sbö wopjlu li wlokjrozï pjäy uunkongdë, rayëmi llëme. Pjäy kjlara wotjlik owa wleni ga nopga ara iche wotjlik owa eni bako ga pjlúe. Pjäy sjëk, e shäryë eni llëm wlo. ¹⁶ Shji orkwosmono ë tjok llëm ga shji pë ba tjok llëme. Sbö bangkjrozïa. Shji opshäryë Esaú dik llëm bakoe. Dënashko ga Sbö bangkjrarra llëm kuzong ga ba wa këguëyo shtoyo li soynena dli kjrina kjishko. ¹⁷ Miydëmi pjlú ga e irgo ga woydara ga ba data tjlé ber pjlú ba kong, gueniyo jlö lara llëme.

* 12:5-6 Proverbios 3.11-12.

Slatong ara ëmdë ga llëye shäryara li kjlopswe obi ga äe.

¹⁸ Pjäy öötong löng Sbö shwoy, Israel tjëyoga dik llëme. Epga öötong löng dlup jong kjwara lishko. Dlup li porwako llëm, pjë jong ri ri bakoe. Eshko ga kjok ro yët, pjluk ara bakoe. ¹⁹⁻²⁰ Wli pjlukyo kura lok. Eshko ga Sbö tjlë ba kong lok ga «Ëye dlup jong ëre porwono ga e zrökko jekdo ak go, öng llë ëmdë ga omporwono ga e zrökko eni bakoe»[†] le. Kuya lok ga bangkjrara lok ara, tjlokwo beno ba kong kjang anmoyö kjishko. E kjishko ga kjloshtono lok ara, llëye le ba kong ame wlo. ²¹ Moisés ëmdë ga llëye ña li bangkjrara ara bakoe. Tjlë ga «Bangkjrër shäng dete erä»[‡] le.

²² Gueniyo kjok buk kjrina kjok dogo ko Jerusalén, e buk Sión dlupyo jong eshko li go. Kjok ëre, e Sbö Sök İyado li ĩ. Eshko ga ba parkagaga kjok dogo so tönö löng träk llëm, wopjlúe. Pjäyda öötong löng kjok eshko wleni. ²³ Jesús tjlokwo kjrägaga woyde Sbörë ara wleniyo löng eshko uunkong, ko tak lok kjok dogo li epga. Ga pjäy tönö beno tjeng ba tjok lok eshko Sbö bokshto wleni. Nopga uunkong llgwegaga li e. Nopga jëktong löng pjlo bek dënashko li iara Sbörë beno pjlo bek ba bokso, ga ba sëya li löng eshko. Ga pjäy tönö beno tjeng ba tjok wleni. ²⁴ Pjäy öötong löng

Jesús shwoy wleni bakoe. Tjlokwo tjaglën shäryaga li e. Ba srëng kwona li kjrromi, owa pjang bomi go li löya Sbörë ber dret e kjishko wlo. Srëng ëre tjwlö ara, Abel ĩ li kjinmo.

²⁵ Pjäy sjëke. Sbö tjlë bomi kongshko ga kuzi yötso. Dënashko ga tjlëno Israel tjëyoga kong kjok ëre kjing go dwayoshko ga kura lok llëm kuzong ga epga shduna. Eni ga tjlë bi kong kjok dogo dwayoshko ga kuy llëm wleni ga jlökoyo ga shji shdüya bakoe. ²⁶ Tjlëno dënashkoshko ga klung iano jek dete erä. Gueniyo eerishko ga tjlë bi kong jlökoyo ga «İlono ga klung iër ian jek obi, kjopkwo iër ian eni bakoe» le. ²⁷ Miydëy e go ga kjok shäryara kës li, e kje eshko, gueniyo llëbo wir llëm li, era ber İyadoe.

²⁸ Sbö sök no pjluo İyado kjokyo li, e wir llëme. Ga llono ga shji äär ber löng eshko İyado wlo. E kjishko ga shji wopjlú ba tjok dey, ga woyde ga poshrëy, bangkjrëy, woyde sorë li eni. ²⁹ «Bi Sbö, e iök kjok pjikklo wleni.»[§]

13

Kjibokwo pjirzlong

¹ Pjäy ëng woydos ara kar kar, epenga dö wleni İyado. ² Nopga miydëmi llëm wleniyo äär bomi shwoyshko ga wlokjrozı löng wopjlúe. No kjone kjone omshäryono

[†] 12:19-20 Éxodo 19.12-13.

[‡] 12:21 Deuteronomio 9.19.

[§] 12:29

Deuteronomio 4.24.

Sbö parkagaga kjok dogo so kong eni, miydara lok llëm gueniyo. ³ Nopga löng kjërshko li* woyoshrozī, pjây löng ba tjok eshko wleni. Nopga shdungoba löng li woyoshrozī, pjây shdungoba löng ba tjok wleni.

⁴ Pjây orkwosmok löng pjir, tjłkwo loromi ëng kong jlökoyo li bangkjrozīa. Pjây pë bomi lanma, bomi boy tjok eröe. Ëye pë no orkwosmono ba tjok llëm li tjok ga shdüya Sbörë.

⁵ Sbö tjlëno bi kong ga «Pjây rayër llëm, pjây kjimtër İyado»† le. E kjışhko ga shji dbur woydë ara llëm, pjây wopjlú tjeng li tjok dey. ⁶ Eni ga shji tjlë ga «Tjlapga, e bor kjimtaga. E kjışhko ga

llëye shärye nopgarë bor kong li,
e bangkjrër llëme»‡ lëy eni.

⁷ Sbö tjłkwo roy lara bomi kägäyogarë bomi kong. E kjışhko ga epga woyoshrozīa. Epga jëktong löng mär Sbö go sorë li, e woyotjlizī, ga pjây omshäryos eni bakoe.

⁸ Jesucristo, e dënashko sorë ga eerishko ga eni, ga ber eni İyado. ⁹ E kjışhko ga tjłkwo oblë lëba bomi kongshko ga jlö lëmi llëme. Shji dbo ara wlo ga woyde ga shji mär Sbö wopjlú li go, shji mär kjok llgwekklo, shji iche dli oblë oblë uë llëm li go llëme. Era llëno llëme. ¹⁰ Syöshtagaga

Sbö kong ba pjeyoga kjışhko parkë löng Sbö u jong li, öng zröya, sho suya Sbö kongshko ga sjëngna li ue lok ga pjlúe. Jesús, e bi kong öng zröraba, sho suraba Sbö kong wleni, gueniyo e ber syöshtagaga li kong llëme.

¹¹ Syöshtaga kësbangyo opzrëk jek shto zrek anmoyö roshkoshko ga öng zröra li srëng söya jek ba tjok, llëbo owa shäryara nopgarë li potjwlëkklo, gueniyo öng doyo beno tjeng li sökoba pjola, sukoba u llëmshko. ¹² Eni wleni ga Jesús, e söraba jek kjok eshko li kjoko shwo lëkong, ga shdunaba, zröraba u llëmshko bako, nopga ie ber löng pjlo bek Sbö bokso ba srëng go wlo. ¹³ Ëye wolono eni ga lökyo ara lëba. Woyde ga shji to jek ba shwoy, shji läywëba owa e kjışhko gueniyo. ¹⁴ Kjok ëre kjing go ga shji kjok buk İyado wlo drete. Gueniyo shji löng kjok eniyo tjwe li koshë.

¹⁵ E kjışhko ga shji kjimtaga ber Jesúsdë, Sbö poshrëy İyado wlo, shji mär Cristo go lëy İyado wlo bakoe. E ba kong ga öng zröroy, sho suroy, pjono dret ba poshrëkklo wleni. ¹⁶ Gueniyo llëbo pjlú shäryozī İyado, oblë kjimtozī bomi llëbo li go İyado bakoe. Shäryoroy eni li, e Sbö kong ga öng zröroy, sho suroy, pjono dret ba poshrëkklo wleni.

¹⁷ Sbö tjłkwo kjruga

* 13:3 Nopga löng kjërshko le li, e nopga löng eshko mär Jesús go kjışhko li loklo.

† 13:5 Deuteronomio 31.6. ‡ 13:6 Salmo 118.6-7.

kägäyoga, e kolozĩa. Epga iara Sbörë beno löng bomi daga, ga llono ga iche ba dboryë, llëbo shäryara kës li kjĩshko. Epga kolozĩ, ba pak li shärye lok wopjłú wlo. Eni llëm ga ba pak li ber kjang ba kong, ga era ber pjlú bomi kong llëme.

18 Pjây syöshtos Sbö kong borwa kjĩshko. Miydërwa pjlú ga tjawa opshäryë löng pjlo bek Sbö bokso lërwa eni borwa pjlúshko, ga tjawa drön ara, llëbo pjlú miydërwa li shäryërwa eni iyado wlo. 19 Rokër bomi kong ga pjây syöshtos Sbö kong, tja kjimte jek bomi ik wop ä iröng obi wlo.

20 Bi Tjlapga Jesucristo wolonoshko ga woshrara Sbörë iröng obi, ga ba srëng kwona li go ga tjłökwö shäryara kjrina, ber iyado wlo. Öng wlëp ushko so daga kësbang li e. Shji iaga ber löng wlëp li e bakoe. Eni ga rokër ba kong ga 21 llëbo twe bomi kong uunkong, llëye woyde ga shäryëmi wlo li shäryëmi ga pjlú wlo. Rokër ba kong obi ga Jesucristo kjĩshko ga llëye shärye woydë borwa tjok li, e shärye eni. Jesucristo, e poshrëy, iëy ber kësbang, tjwłö ara iyado wlo. Ber eni.

22 Pjeyoga, kjibokwo toror bomi kong ëre, pjây dbokjrë e go wlo, ga kjibokwo ëre tjłökwöyö ara llëme. Eni ga rokër bomi kong ga tjłökwö kjrozĩa.

23 Bi kjlara Timoteo, e döktong kjërshko dwayo tjän. Lër bomi kong miydëmi wlo.

Tjwe iröng maling ga sör jek bor tjok bomi ik.

24 «¿Yonde?» lëmi bomi kägäyoga kong. «¿Yonde?» lëmi Sbö nopga uunkong kong bakoe.

«¿Pjây yonde?» le Italia sogpa lirë bomi kong.

25 Rokër Sbö kong ga ba wopjłú li kjĩshko ga pjây kjimte ara.

Carta de Santiago **Kjibokwo ëre tara** **Santiagorë** **Kjibokwo ëre sorë**

Domer shäng kjlara ko Santiago. Woyotjlikoba ga e Jesús lëng lëba. E sök Jerusalén kjokyo, ga parkono shäng Jesús tjlokwo kragaga kës li kägäyo. Sbö tjlokwo lagaga Jesús äska li tön lëng ëng tjokshko ga Santiago beno ba kägäyo, tak pjang Hechos 15 go sorë li eni.

Eshko dbaryo ga judioga ara lëng ba kjok baiya lishko llëm, öötong beno lëng kjok shto oblë oblë shara. Kjibokwo ëre tara Santiagorë ba kong lok.

Shji lëng së obishko ga shji mär Jesús go li kjishko ga shji shdungoba iyado li tara ba kong. Shji ie Sbörë ber lëng shdungoba wlo, shji äär jëk lëng pjlo bek ba bokso wlo li tara ba kong. Eni ga woyde ga llëbo wen bi kong owashko ga shji opshgawë e go llëm li tara ba kong bakoe.

Shji mär Jesús go jlökoyore miydëy sorë li tara ba kong. Woyde ga shji tjlä yötso li tara ba kong. Sbö bokso ga nopga uunkong tjwlo bek, eni ga woyde ga nopga dbur arare, de llëmde, shji jëk lëng pjlu nopga uunkong tjok li tara ba kong bakoe.

¹ Kjibokwo ëre taga tja Santiagorë. Tja Sbö parkaga,

Tjlapga Jesucristo parkaga bakoe.

Israel tjëyoga kringgwo sak kjwara kjingsho pjök (12) Jesús tjlokwo kragaga shdöktong lëng kjok kjwang jlkong, kjibokwo ëre ichër jek bomi kong. Miga lër bomi kong.

Llëbo wen bi kong owa ara, shji tjlikoba ara

² Pjeyoga, llëbo wen bomi kong owa oblë oblë Tjlapga Jesús kjishkoshko ga pjäy wopjlu ara anmoyö.

³ Miydëmi pjlu ga pjäy tjlikoba, pjäy mär lëng Tjlapga li go jlökoyo miydëba e go wlo. Shäryë enishko ga pjäy opping llëbo owa kuk kjange.

⁴ Pjäy oppino llëbo owa kuk kjang pjir ga pjäy äär ber lëng mär Sbö go, woyde sorë li eni. Eshko ga llëye woydëmi ame.

⁵ Pjäy kjok miydë woydë wleni ga rokozï Sbö kong, ga twe bomi kong. Shji kjimte woydë jlökoyo, ga kjok miydë rokëy ba kongshko ga shji wlöya llëme.

⁶ Gueniyo llëbo rokëmi ba kongshko ga woyotjlizï jlökoyo ga pjäy kjimte, pjäy kjimte llëme lëmi llëme. Ëye llëbo rokë Tjlapga kong, ga wotjlik ga kjimte llëme le wleni ga e iöya bakwe pjlukdë llaw pogo dlung kjing go wleni.

⁷ Ëye wotjlik eni ga kjimte Tjlapgarë llëme. ⁸ Nopga eniyo wotjlik oblë oblë iyado, llëye woyde li miyde lëng llëme.

⁹ Sbö nopga llëbo ara llëm wleniyo, woyde ga lëng wopjlu, Sbö kong ga tjwlo

ara kjishko. ¹⁰ Sbö nopga löng dbur ara wleniyo, woyde ga löng wotöshko, lono ga löng ame kjishko, kjlo sho longgwo wleni. ¹¹ Dlo wen tem kjlirkë dbo arashko ga kjlo sho zröngtëng, longgwo lon dret, ber wolësowa ame. Eni wleni ga nopga dbur ara wleniyo löng parkë dbur shak wopro ga wolon, ga ber llëye ame.

¹² Ëye, llëbo owa wen ba kong kuya kjang ga era ber wopjlu, llëbo owa li kura jek pjir ga ie Sbörë ber sök së iyado ba tjok kjishko. Sbö tjläno jlökoyo ga ëye omwoydë ga ie ber sök eni lara.

¹³ Shji wotjlik tjwe llëbo owa shäryë lëyshko ga shji tjlingga Sbörë lëy llëme. Sbö wotjlik llëbo owa shäryë llëm, ga ëye tjliya eni llëm bakoe. ¹⁴ Shji tjliya, llëbo owa shäryë lëyshko ga shji tjlingga bi wotjlik owa lirë. ¹⁵ Eni ga shji wotjlik owa kuzong ga llëbo owa li shäryëy. E irgo ga llëbo owa shäryëy jek këgong këgong. Pjirshko ga shji wolon, llëbo owa li kjishko.

¹⁶ Pjeyoga, pjây jyäp gwëba lëba ga jlö lëmi llëme. ¹⁷ Llëbo pjlu li, llëbo pjlo bek li, e twaga Data Sbörë bi kong uunkong. Iök lok kjopkwo go kës li shäryaga erë. Iök li kälä kjlopswë ber oblë oblë iyado. Gueniyo Sböra kjlopswë llëme. ¹⁸ Shji iara beno löng së jlökoyo, ba tjlokwo bek li go. Llëbo tjeng kës shäryara li tjrëko ga kjrara bäm go li shji, shji ber ba nopga baiya wlo.

E irgo ga oblë kjrayde shara.

Tjlokwo kuy, ga kolëy

¹⁹⁻²⁰ Pjeyoga, tja kuzia. Ëye tjlä bomi kong ga kuzi yötso. Pjây tjläshko ga woyotjlizi yötso guing. Shji iirkëshko ga llëye woyde Sbörë li shäryëy löng llëme. E kjishko ga shji iirkë maling llëme. ²¹ E kjishko ga llëbo owa tjeng kës li rayozia. Llëbo pjlu llëm shäryëba ara li shäryëy ame. Tjlokwo lara Sbörë bomi kong, pjây döya wlo li, e kjozi wotöy dey.

²² Gueniyo tjlokwo li kumi dö llëm, kolozä bako, pjây opjyäp gwë llëm wlo. ²³⁻²⁴ Domer shäng kjlara, opik kjok ikklo go. Gueniyo ga opino pjir ga to ey dwayo, ga bokkwo sorë woyo ba kong ame. Ëye, tjlokwo li kuya ga kole llëm ga e so domer e kjoyoe. ²⁵ Tjlokwo bek li, shji döya. Ga ëye opping ba go, llëye kuya li kole, ga woyotjliza iyado ga era kjimte Sbörë e kjishko.

²⁶ Ëye Sbö bangkjrë, Sbö tjlokwo sök le, gueniyo tjlä owa wleniyo ga opjyäp gwë shäng om go. Sbö poshrëya le li tjwlo llëme. ²⁷ Shji Sbö bangkjrë woydë jlökoyo ga shji woyde bi Data Sbörë jek löng pjlo beke. Woyde ga llupsëngga, syäp ga löng song wleniyo li kjimtëy, ga shji opdë yötso, llëbo owa shärye nopga Sbö miydë llëm wleniyorë li shäryëy llëm wlo.

2

No kjone kjone tjwlō ara, oblē kjinmo lēy llēme

¹ Pjeyoga, pjāy mār lōng Jesucristo, bi Tjlapga tjwlō ara anmoyō li go kuzong ga pjāy wotjlik ga no kjone kjone tjwlō ara, oblē kjinmo lēmi llēm dey. ² Pjāy tōno lōng wlenishko ga ĩmi ga nopga tjwe lōng do pjök, kjlara sakkwo goshko sakkwo ioklo shäryak dbur sho shöylör go, doyono shäng shwong wolēso go, kjlara obi song wleniyo, doyono shäng shwong owa go. ³ Eni wlenishko ga kjlara dbur ara li wlokrēmi pjlu, «Pja sök na shto pjlu ěre go» lēmi ba kong, gueniyo pjāy tjlē kjlara song li kong ga «Pja ber sök kjweshko kjoko» lēmi ba kong, llēm ga «Pja sök töshko kjweshko» lēmi ba kong eni. ⁴ Shäryoromi eni wleni ga kjlara li woydēmi lōng pjlu, oblē li kjinmo, woyotjlimi lōng owa, bomi wotjlik owa li go.

⁵ Pjeyoga, tja kuziā. Nopga song wleniyo kjok ěre kjing go li kjrara Sbörē, mār ber lōng ba go wlo, äär ber lōng no pjlujo sök ĩyado lishko wlo, llēbo twe lara ba woydagaga kong jlökoyo li kjre lok wlo bakoe. ¿E eni llēmdo? Shji mār ba go li, e tjwlō ara, shji dbur ara li kjinmo. ⁶ Gueniyo nopga song wleniyo iēmi lōng tjwlō llēme. ¿Bomi bokrotkaga, bomi rotaga, bomi söga äär no llgwezlōng

shtoyo bomi llēbo döya wlo li, e nopga dbur ara wleniyorē llēmdo? ⁷ Pjāy Cristo ĩ, ga ba ko tjwlō ara, gueniyo lāywe lok owa erä.

⁸ Bi pjlujo Sbō, ba tjlökwo tak pjang eni: «Pja opwoydē sorē ga bop kjlara, e woydos eni bakoe.»* Kjok llgwekklo tjwlō kēsbang li e. Pjāy omshäryē eni ga pjāy jēk lōng pjlo beke. ⁹ Gueniyo pjāy wotjlik ga no kjone kjone tjwlō ara, oblē kjinmo lēmi wleni ga llēbo owa shäryomirē lōng, ga kjok llgwekklo buk li sömi lōng llēme. ¹⁰ Ęye kjok llgwekklo li kolē uunkong, gueniyo diktong kjwara go wleni ga shdüya Sbörē, e diktong shäng uunkong go wleni. ¹¹ Sbō tjlēno ga «Shji pē oma boy oblē tjok llēme»† lara, «Shji no zrök llēme»‡ lara bakoe. Eni ga no zrōromi wleni ga pjāy pono oma boy oblē tjok llēm ěmdē ga Sbō kjok llgwekklo li koloromi llēme.

¹² Tjlökwo bek li, shji döya. Ga pjāy llgweya Sbörē ba tjlökwo bek li go. Eni ga pjāy tjlē pjlo bek, pjāy opshäryos pjlo bek bakoe. ¹³ Shäryozī eni, ěye, oblē songe le llēm ga no llgwezlōng dbaryo ga songe le Sbörē ba kong llēm bako kjishko. Ęye, oblē songe le ga eshko ga sök wlēpe.

Shji mār Cristo go, shji llēbo pjlu shäryē

¹⁴ Pjeyoga, ¿ēbo mār Cristo go jlökoyo le, gueniyo llēbo

* 2:8 Levítico 19.18. † 2:11 Éxodo 20.14; Deuteronomio 5.18. ‡ 2:11 Éxodo 20.13; Deuteronomio 5.17.

pjlú shärye llëm ga e llënorog? ¿Wotjlik eni ga där lëmiro? ¹⁵ ¿Imi ga bomi pjeyo shäng kjlara, shwong llëm, dli llëm wlenishko ga ¹⁶ pjäy tjlë ba kong ga «Pja nom sök wopjlú bop ushko. Pja ber sök kjlikjli, pja ië pjlú bakoe» lëmi ba kong, gueniyo sënomi llëm ga e llënorog? ¹⁷ Eni wleni ga «Tja mär Cristo go jlökoyo» lëmi, gueniyo llëbo pjlú shäryëmi llëm ga e llëno llëme.

¹⁸ No kjone kjone tjlë ga «Kjlara mär Cristo go, kjlara llëbo shäryë pjlúe» le eni. Tja tjlë ba kong lok ga «Tja llëbo pjlú shäryë. ¿Pja llëbo pjlú shäryë llëm ga pja mär Cristo go jlökoyo li miydër sorë? Tjara mär Cristo go jlökoyo li miydëp, llëbo pjlú shäryër shäng li go» lër ba kong eni. ¹⁹ Miydëp ga Sbö, e kjlarasoe lëp eni. Eni ga pjlúe. Gueniyo Ä sëyagara ommiydë bako, ga Sbö bangkjre lok dete erä.

²⁰ Pja kjok miydë llëme. Ebo mär Cristo go jlökoyo le, gueniyo llëbo pjlú shärye llëm ga e llëno llëme lër shäng bop kong. ¿Woydëp ga llëbo lër bop kong jek obi, tjlökwo ëre kjrëp wlore? ²¹ Dënashko ga bi kjokë Abraham, ba wa Isaac shara, zröya, sho suya Sbö poshrëkklo wlo lara. Sbö kolara eni kjishko ga e iara Sbörë beno pjlo bek ba bokso. ²² Miydëp e go ga Abraham mär shäng Sbö go jlökoyo lara dö llëm, llëbo pjlú shäryara bakoe. Ga llëbo shäryara li

kjishko ga beno shäng mär Sbö go jlökoyo. ²³ Eni ga Sbö tjlökwo tak pjang li beno jlöe. Tjlë ga «Sbö tjlökwo kjrara Abrahamdë, ga mär beno shäng ba go. E kjishko ga iara Sbörë beno pjlo bek ba bokso.»^S Ga Abraham kowara Sbörë ba kjlarayo. ²⁴ Miydëp e go ga shji ie Sbörë ber pjlo bek ba bokso, shji mär Cristo go lëy li kjishko dö llëm, shärye eni, llëbo pjlú shäryëy bako li kjishko.

²⁵ Eni wleni ga dënashko ga walë shäng kjlara ko Rajab, to shäng opsoynek domerga oblë oblë kong wleniyo. Nopga kjok ïga wleniyo li shrono löng ba ushkoshko ga wlokjara, ga ichara to jek irbo oblë go, shakoba llëm wlo. E kjishko ga iara Sbörë beno pjlo bek ba bokso. ²⁶ Shji doyo tjok, gueniyo shji sëya dret ga shji löng së llëm, shji wolonoe. Eni wleni ga shji mär Cristo go jlökoyo lëy, gueniyo llëbo pjlú shäryëy llëm wleni ga e llëno llëme.

3

Bi kjyorkwo

¹ Pjeyoga, no pinggaga llgweya Sbörë kjang, oblë kjinmo. E kjishko ga pjäy ara wotjlik äär ber no pingga llëme. ² Shji uunkong dir llëbo oblë oblë go. Gueniyo ëye dir ba tjlë li go llëm ga era pjlo bek, opdë dir llëm wlo ga pjlúe.

³ Kwomgla, e kjamo pjriy pjir, shji kole wlo. Eni ga söy

llaw pogo ga pjlúe. ⁴ Kjyong kësks jëk tjeng dlung kjing go li woyotjlĩã. Kësks, bakwe pjlukdë dbo ara ëmdë ga sôya ba sôgarë llaw pogo, ba llgwekklo chirawa li go. ⁵ Bi kjyorkwo ëre eni bakoe. Chirawa ëmdë ga shji krë ara e go. Iök sëya woyotjlĩã. Chirawa ëmdë ga kjok buk kësbang suya pjir ga pjlúe. ⁶ Bi kjyorkwo ëre iök sëya wleni. Llëbo owa le oblë oblë. Bi doyo uunkong srer, tjlökwo le bi kjyorkworë li go. Shji sreya pjir, iök ichara Äre, shji suya wlo wleni.

⁷ Äya kjloshko so oblë oblë wlëpyotkëy, ber löng tjëkso wlo ga pjlú, sënwa llë, dgur llë, llëbo dlung roy so bakoe. ⁸ Gueniyo bi kjyorkwora iëy ber tjëkso ga äe. E llëbo owa slöy ga ä wleni, dgur kowo dyo owa, bi zrökklo wleni.

⁹ Sbö, e bi Tjlapga, bi Data bakoe. No shäryara so e kjoyoe. Ga bi kjyorkwo li go ga Sbö poshrëy, gueniyo nopga läywëy owa e go bakoe. ¹⁰ Tjlökwo pjlú, tjlökwo owa, e tur kjamoyo kjwaraso go. Pjeyoga, e pjlú llëme. ¹¹ ¿Di pjläblë, di kë ara, e tur tjwe di bokkwo kjwaraso go llëm llëmdo? ¹² Kjor ko *higuera*, e botjyë *olivo* llëm, kjillgwo botjyë *higuera* llëm, ga di pjläblë shjiy di bäng buk pjlek roy dwayo llëm bakoe.

Kjok miydë kjrings pjök

¹³ Pjäy kjok miydë ara, wotjlik pjlú wleniyo lëmi ga pjäy eni miydëba wlo ga pjäy

jëk pjlo bek, llëbo shäryëmi wotöy, woyotjlĩmi bomi kjok miydë li go guing. ¹⁴ Gueniyo pjäy wotjlik owa oblë kong ba llëbo kjishko, pjäy wotjlik ber löng bäm go wleni ga pjäy kjok miydë llëm, pjäy krë llë go wlo llëm bakoe. ¹⁵ Eye wotjlik eni ga ba kjok miydë li twaga Sbörë llëm, e kjok ëre so i, twaga Äre om go ba kong. ¹⁶ Nopga wotjlik owa oblë kong ba llëbo kjishko wleniyo löng lishko ga llëbo owa shärye lok oblë oblëe. Nopga wotjlik ber löng bäm go wleniyo löng lishko ga nopga ëngkjwë ëng tjok ara.

¹⁷ Gueniyo kjok miydë twe Sbörë bi kong li, e eni llëme. Eye kong kjok miydë eniyo twe Sbörë ga era jëk shäng pjlo beke. E ëngkjwë llëm, wotjlik oblë kong pjlú, oblë kole, oblë songe le, llëbo pjlú shärye oblë kong ara, no kjone kjone tjwlo ara, oblë kjinmo le llëm, wotjlik bek iyado bakoe. ¹⁸ Nopga wotjlik ber löng wlëp ëng tjok le ga eshko ga jëk löng pjlo bek erä.

4

Shji Sbö kolë

¹ ¿Pjäy ënglë kar kar, pjäy ëngkjwë ëng tjok kar kar ega miydëmi llëmdo? ¿Shäryëmi eni, pjäy ie bomi wotjlik owa lirë llëbo oblë oblë woydë ber bomi kong, pjäy ber löng wopjlú wlo kjishko llëmdo? ² Llëye woydëmi ber bomi kong li wlëmi llëme. E kjishko ga oblë zrömi, ba llëbo li kjrëmi ber bomi kong wlo.

Llëbo oma ĩ, e koĩmi. E kjĩshko ga pjāy ěnglě kar kar, pjāy ěngkjwě ěng tjok kar kar, ba llěbo li kjrěmi ber bomi kong wlo. Pjāy llěbo dret, rokěmi Sbō kong llěm kjĩshko. ³ Ga llěbo rokěmi ba kongshko ga rokěmi bomi wotjlik owa li go, ber bomi kong pjlú wlo erā. E kjĩshko ga llěbo twe bomi kong llěme.

⁴ Pjāy so domer orkwosmok shāng pjir, gueniyo jěk shāng walě oblě tjok kjoyoe. ěPjāy tōn nopga Sbō miydě llěm wleniyo tjokshko ga pjāy ber lōng Sbō moskwo miyděmi llěmdo? ěYe wotjlik jěk nopga owa wleniyo dik ga opyono beno lōng Sbō moskwo. ⁵ Sbō tjlōkwo tak pjang li tjlě ga Sĕya twara Sbōrě beno pjang bi go li, shji ymoyotke ara, woyde ga shji jěk Sbō tjok jlōkoyo. ěTara pjang eni li tjwlō llěme lěmiro?

⁶ Gueniyo ba wopjlú li kjĩshko ga shji kjimte ara anmoyō. E kjĩshko ga Sbō tjlōkwo tak pjang li tjlě ga

«ěYe krě ā ga Sbō wotjlik owa ba kong.

ěYe wotōy ga kjimte ara, ba wopjlú li kjĩshko.»*

⁷ Eni ga pjāy optwos Sbō kong, ga kolozā. Jlō lěmi Ā kong llěm, ga e tōk pjolae. ⁸ Pjāy jěk lōng Sbō tjok ga Sbō jěk shāng bomi tjok bakoe. Pjāy llěbo owa shāryaga, llěbo owa shāryěmi lōng li rayozā. Pjāy wotjlik lōng kjrings pjōk wleni ga bomi wotjlik owa li rayozā, pjāy ber lōng wotjlik

bek wlo erōe. ⁹ Pjāy woydos, pjāy slarzung, pjāy kjloshtos bakoe. Pjāy jar ame, pjāy ber lōng slar ěě shara. Pjāy wopjlú ame, pjāy ber lōng woydě shara. ¹⁰ Pjāy opyos ber lōng wotōy Tjlapga bokso. Eni ga pjāy ie ber tjwlō ara.

¹¹ Pjeyoga, shji ěnglě owa ěng kong kar kar llěme. Bomi kjlara lāyworomi owa, llěm ga e owa loromi wleni ga Sbō kjok llgwekklo li owa loromi wleni. Eshko ga kjok llgwekklo li kolěmi lōng ame, pjāy opyono beno lōng tjwlō ara, kjok llgwekklo li kjinmo, kjok llgwekklo li pjlúre, de oware ĩga wleni. ¹² Kjok llgwekklo twaga li kjlaraso. No llgwega li kjlaraso bakoe. Bi dōga, bi shdungga li e. Bomi kjlara pjlúre, de oware laga ber pjāydě llěme.

Shji krě llěme

¹³ Tja kuzā. Pjāy kjone kjone tjlě ga «ěEri, bong ga shji to kjok shto oblě. Shji ber lōng eshko lu pjlara llěbo soynek, dbur shak ara wlo» lěmi eni. ¹⁴ Gueniyo llěye wen tjwe bomi kong bong li llě miyděmi lōng llěme. Pjāng sho lon tjwe tōy ga wop sira ga beno drete. Pjāy lōng sě li, pjāy so pjāng sho e kjoyoe. ¹⁵ Bek wlo ga pjāy tjlě ga «Woyde Tjlapgarěra, shji ber lōng wopjlú, llěbo shāryěy oblě oblě bakoe» lěmi eni dey. ¹⁶ Gueniyo pjāy krě ā ĩyado. ěYe krě ga llěbo owa shāryayde. ¹⁷ ěYe, llěbo pjlú shāryako li miyde, gueniyo

* 4:6 Proverbios 3.34.

shärye llëm ga llëbo owa shäryayde löng.

5

Nopga dbur ara wleniyo llëbo owa shäryono

¹ Nopga dbur ara wleniyo, tja kuziä. Pjäy slarzong, pjäy kjloshtos, llëbo wen tjwe bomi kong owa kjishko.

² Eshko ga bomi llëbo tjeng kës li sreno pjir, bomi shwong llë uara ba sëyarë drete.

³ Bomi dbur sho shöylör, pjlublún, e dyano tjeng. E ÿya Sbörë, ga miyde e go ga ëye kjimtoromi bomi dbur li go llëme. E kjishko ga pjäy suya iök go, e bomi shdungglo wlo.

⁴ Nopga parkono bomi kong bomi kjokshko li potjwlënomi llëme. E kjishko ga kjloshtono lok Tjlapga kong bomi kjishko, ga kurae. Tjlapga, llëye shärye woydë li shärye ga pjlúe.

⁵ Kjok ëre kjing go ga pjäy löng owa llëm, llë pogo shäryoromi pjir, woydoromi sorë li eni. Öng sök shoryë li, e zrökoba wlo li miyde sök llëme. Pjäy löng eni bakoe. Llëye wen tjwe bomi kong li woyotjlïmi löng llëme. ⁶ Nopga pjlo bek li shdunomi, zröromi ara, ga opwlikono lok llëme.

Llëbo owa wen tjwe bi kongshko ga kuy wlëpe

⁷ Eni ga pjeyoga, Tjlapga Jesús tjwe iröng obi dbaryo li koshëmi löng wopro ga pjäy ber löng wlëp, pjäy woydë llëme. Dwla dgaga, ba dwla dgara pjirshko ga shunyo

dbaryo li koshe sök wlëp, dwla li botjyë wlo. ⁸ Pjäy ber löng wlëp eni bakoe. Pjäy opyos wokjang, wosonkë llëm, Tjlapga li tjwe iröng obi dbaryo li dörö kjishko. ⁹ Pjeyoga, pjäy ëng läywë owa ëng kong kar kar llëm, llëm ga pjäy shdüya Tjlapga lirë. Bi llgwega shäng u bäng bäng tjän.

¹⁰ Pjeyoga, Sbö tjlökwö lagaga tek dënashko so li woyotjlïziä. Tjlëno lok oba kong Tjlapga ko go, ga llëbo weno ba kong owa ara ba kjishko, gueniyo kura lok löng wlëp, woydono lok llëme.

¹¹ No kjone kjone, kong llëbo weno owa ara, ga kura lok löng wlëpe. Epga kjimtara Sbörë ara lëy eni. Job, e woyotjlïziä. Dënashko ga llëbo weno ba kong owa ara, ga kura sök wlëpe. E irgo ga kjimtara Tjlapgarë ara li miydëmi pjlúe. Tjlapga, shji woyde ara, shji songe le ara bakoe.

¹² Pjeyoga, llëbo lër bomi kong tjwlö ara. Shji tjlë jlökoyo ë ko go llëme. Shji tjlë jlökoyo kjok dogo so ko goshko llëm, kjok ëre so ko go llëm bakoe. Pjäy tjlëshko ga «Ëng» loromi ga shäryozï eni, «Llëme» loromi ga shäryozï eni bako, pjäy shdüya Sbörë llëm wlo.

Shji song wleni ga shji syöshhtë Sbö kong sorë

¹³ Pjäy kjone kjone löng woydë ga pjäy syöshtos Sbö kong. Pjäy kjone kjone löng wopjlú ga pjäy tos,

Sbö poshrëk wlo. ¹⁴ Pjãj kjone kjone swlo ara ga tjlapgaga Jesús tjlökwo kjruga kãgãyoga rokozi, syöshtë Sbö kong bomi kjishko wlo, pjãj poshtiya lok kjyo go Tjlapga ko go wlo bakoe. ¹⁵ Ga wotjlik ga swlo li popte Tjlapgarë le lok jlökoyo ga swlo li popte, ga owa pjang ba go li löya ber dret bakoe. ¹⁶ E kjishko ga pjãj llëbo owa shãryono ga lozi ëng kong, ga pjãj syöshtos ëng kjishko, pjãj popte Sbörë wlo. Ebo pjlo bek li syöshtokdo Sbö kong ga llëbo rokara li shãrye Sbörë ba dbo ara go. ¹⁷ Dënashko ga domer shãng kjlara ko Elías, e so shji kjoyoe. E syöshtono Sbö kong jlökoyo, shunyo shrë llëm wlo, ga shunyo shrono llëm öötong lu pjloglo mya kjingsho bëye. ¹⁸ E irgo ga syöshtono jek obi, ga shunyo shrono jek iröng obi, ga dwla llë lok klung kjing go li botjyono jek obi. ¹⁹ Pjeyoga, ëye diktong, tjlökwo bek li rayara ga woyde ga sömi tjwe iröng obi. ²⁰ Eshko ga ba kjimtaga li, e llëbo shãryono ba kong kësbang, wolon ame wlo, ga owa pjang ba go kës li löya Sbörë ber drete.

Primera carta de Pedro Kjibokwo ère tara Pedrorë Kjibokwo ère sorë

Domer shäng kjlara ko Pedro. E kowëba Simón bakoe. Dënashko ga e Jesús oppingga. Jesús oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) tjwłö arayo li e. Jesús wolono, ga woshrara Sbörë iröng obi irgo ga Pedro beno shäng Sbö tjłökwo laga Jesús äska wleniyo shara.

Kjibokwo ère tara Jesús tjłökwo kjrägaga löng kjok shto oblë oblë Asia kjokyo li kong. (Eeri ga kjok eshko li ko Turquía.)

Eshko dbaryo ga Jesús tjłökwo kjrägaga shdungoba ara. E kjışhko ga kjibokwo ère tara Pedrorë, epga kjimte jëk pjlo bek wlo, epga shdungoba ara gueniyo. Epga kjrara Sbörë om go, eni ga woyde ga epga wotjlik ba doyo om go li go llëm, woyde ga ber löng shdungoba wlo İyado dey, Jesús shdunaba sorë ga eni li tara ba kong. Shji shdungoba enishko ga miydëy e go ga shji Sbö nopga jlökoyo tara ba kong bakoe.

¹ Kjibokwo ère taga tja Pedrorë. Tja Sbö tjłökwo roy laga Jesucristo äska.

Nopga kjrara Sbörë ber baıya wlo, kjibokwo ère ichër jek bomi kong. Pjây kjok ère so ame, pjây shdöktong

beno löng kjok shto oblë oblë, Ponto kjokyo, Galacia kjokyo, Capadocia kjokyo, Asia kjokyo, Bitinia kjokyo bakoe. ² Dënashko ga Data Sbö wotjlik bomi ië ber ba nopga baıya wlo İe. E irgo ga pjây kjrara, ga pjây iara ba Sëyarë beno tjeng dboy ba kong. Pjây beno löng Jesucristo kolë, ga pjây döra ba srëng kwona li go.

Rokër Sbö kong ga ba wopjlı li kjışhko ga pjây kjimte ara, pjây ie ber löng włëp bakoe.

Sbö poshrëy, llëbo shäryara bi kong kësbang li kjışhko

³⁻⁴ Sbö, bi Tjlapga Jesucristo Data li poshrëy ara. Shji songe İara kjışhko ga Jesucristo wolono, ga woshrara Sbörë iröng obi, shji wen ber tjaglën wleni ba kjışhko wlo, shji ber löng llëbo jnena Sbörë tjeng kjok dogo twe bi kong wlo li koshë löng wopjlı wlo. Llëbo ère pjir llëm, srer llëm, an llëm bakoe. Poshrëy ara e kjışhko. ⁵ Shji mär Sbö go kjışhko ga shji de ba dbo ara go, äär jong kjok pjir dbaryo lishko jä. Eshko dbaryo ga pjây döya, woyotjlına dënashko sorë li eni.

⁶ E kjışhko ga eerishko ga llëbo owa wen tjwe bomi kong dbar kjwöbö wlo ëmdë ga pjây löng wopjlı ara anmoyö. Llëbo owa li, e bomi tjliklı erä. ⁷ Dbur sho shöylör iëy iök roy, e roshko llëbo oblë tjok li pjë dret wlo, ber dbur sho erö wlo. Eni

ëmdë ga llono ga dbur sho li pjë dret bakoe. Pjãý mär Sbö go li, e tjwlö ara, dbur sho shöylör kjinmo. Ga llëbo owa wen tjwe bomi kong, pjãý mär ber löng Sbö go jlökoyore miyde Sbörë wlo. Eni ga Jesucristo tjweshko ga pjãý roy ber pjlú, ga pjãý ie Sbörë ber tjwlö ara. ⁸⁻⁹ Jesucristo woydëmi ara, ïnomi llëm gueniyo. Eerishko ga ïmi löng llëm ëmdë ga pjãý mär löng ba go, pjãý döya wlo. Ga pjãý döya shäng. E kjishko ga pjãý wopjlú ara anmoyö, bomi wopjlú li sorë lëy ga äär llëme.

¹⁰ Dënashko ga Sbö tjlökwö lagaga, llëbo pjlú shärye Sbörë bomi kong ba wopjlú kjishko li roy lara lok oba kong. Ga tjlökwö lagaga li oppino lok ara, shji där ber löng ïyado sorë li miyde lok wlo. ¹¹ Cristo Sëya ichak beno pjang ba go, ga llëbo owa wen tjwe Cristo kong li roy lara ba kong lok. Gueniyo shäryë llono, sorë, e miydara lok llëm, llëye tjwe pjlú anmoyö e irgo li miydara lok llëm bakoe. E kjishko ga oppino ara, e miyde lok wlo. ¹² Gueniyo Sbö tjläno ba kong lok ga tjlökwö pjlú le löng li, e nopga löng eshko dbaryo kong llëm, e ber shji löng eerishko dbaryo li kong. Ga Sbö Sëya ichak kjok dogo dwayo li nopga ichono bomi shwoy, tjlökwö pjlú tara lok beno pjang li roy lë bomi kong, ga kuromi. Sbö parkagaga kjok dogo so

ëmdë ga ommydë lok woydë bakoe.

Shji ber pjlo beke

¹³ E kjishko ga pjãý sjëk, pjãý wotjlis bëy, pjãý llëbo shäryë ga woyotjlizï yötso guing. Jesucristo tjweshko ga llëbo pjlú shärye Sbörë bomi kong ba wopjlú li kjishko. E koshomirë eröe. ¹⁴ Sbö miydomirë llëm obishko ga pjãý jëk löng bomi wotjlük owa li go. Gueniyo shäryëmi ame, Sbö kolozï shara, wapga ba data kolë pjlú wleni. ¹⁵ Pjãý kjrara Sbörë beno ba nopga baïya. Eni ga Sbö, e pjlo bek kuzong ga woyde ga pjãý ber löng pjlo bek baïya dik bakoe. ¹⁶ Ba tjlökwö tak pjang eni: «Pjãý ber löng pjlo bek, tja pjlo bek kjishko.»*

¹⁷ Sbö, e bomi Data lëmi, gueniyo shji uunkong llgweya beke. E kjishko ga pjãý löng shto oblë so wleni kjok ëre kjing go obishko ga Sbö bangkjrozï ïyado. ¹⁸ Dënashko ga pjãý jëk löng llëno llëm wleni, pjãý pina bomi datagarë sorë li eni. Gueniyo pjãý tjwlëna, döra Sbörë. Pjãý tjwlëna dbur sho shöylör go llëm, dbur sho pjlublún go llëm bakoe. Llëbo ëre ber ïyado wlo llëme. ¹⁹ Pjãý tjwlëna Cristo srëng tjwlö ara li go. E so öng wlëp ushko so llgwoklë poglo go llëye llëm wleniyo kjoyoe. ²⁰ Kjok ëre shäryayde llëm obishko ga e kjrara Sbörë, ga eerishko ga öör wolono bomi

* 1:16 Levítico 11.44-45; 19.2; 20.7.

kjĩshko. ²¹ Ba kjĩshko ga pjāy mār lōng Sbō go. E woshrara Sbōrē irōng obi, ga iara beno kēsbang, tjwłō ara. E kjĩshko ga pjāy mār Sbō go, ga koshēmi lōng wopjłúe.

²² Tjłōkwo bek li kolēmi lōng kjĩshko ga llēbo owa shāryēmi lōng dēnashko li rayoromi pjire. Pjāy beno lōng bomi pjeyoga woydē jlōkoyo shara. E kjĩshko ga pjāy ēng woydos ara kar kar jlōkoyo. ²³ Pjāy weno bukshko ga pjāy wolon wlo, bomi dataga i dik. Sbō tjłōkwo, era sē, pjir llēme. Kjrromi kjĩshko ga pjāy weno tjaqlēn wleni, ga pjāy iara beno lōng wolon wlo ame, pjāy beno lōng sē iyado wlo shara. ²⁴ Sbō tjłōkwo tak pjang eni:

«Kjło sho dan dogro,
ga nana longgwo lon
pjire.
Nopga uunkong wolon,
kjło sho wleni.
Nopga tjwłō ara li pjir,
nana longgwo wleni.

²⁵ Gueniyo Tjlapga tjłōkwo,
e pjir llēm, pjang iyado.»†
Tjłōkwo pjlú lak bomi kong li ēre.

2

¹ E kjĩshko ga llēbo owa shāryēmi lōng oblē kong li, e rayozĩ uunkong. Oblē jyāpgwēy ame. Shji llēbo pjlú shāryē, shji ikoba wlo dö ame, llēbo pjlú li shāryozĩ, woyotjłimi bomi pjlúshko eni kjĩshko shara. Shji wotjłik owa oblē kong ba llēbo kjĩshko

ame. Oblē lāywēy owa ame bakoe. ² Chida wen buk kjwłē ga nā iē woydē sorē ga Sbō tjłōkwo wlēzĩ eni bakoe. Eni ga pjāy döya Sbōrē sorē li miydēmi jek kēgong kēgong. ³ Miydoromi pjlú ga Tjlapga wopjłú bomi tjok li, e pjlú anmoyō.

Akkwo u shakklo

⁴⁻⁵ Shji u shāryē akkwo go ga akkwoyo iēy tōshko bām go, ber ba shakklo wlo. E irgo ga akkwo iēy ba kjing go jem jong ēng kjing go. Sbō shāng u shāryē wleni. Pjāy jēk lōng Jesucristo tjok. Era so ak iak beno buk bām go u shakklo kjangyo wleni li kjoyo, gueniyo e sök sē. E woydara nopga ararē llēm, gueniyo kjrara Sbōrē beno ba kong tjwłō ara anmoyō. Ga pjāy mār lōng Jesucristo go kjĩshko ga pjāy iara Sbōrē beno lōng syōshtagaga tjeng dboy ba kong wleni, pjāy ber lōng syōshtē ba kong wlo. Pjāy so akkwo iak jem jong ēng kjing go li kjoyo, gueniyo pjāy lōng sē bakoe. ⁶ Sbō tjłōkwo tak pjang eni:

«Akkwo iēr buk kjwara Sión*
kjokyo li izĩa.

E tjwłō ara anmoyō.

Kjrroror, ioror beno buk u
shakklo bām go li e.

Eye mār ba go ga
llēye koshe li wlēya
jlōkoyo.»†

⁷ Pjāy mār lōng ak lēr shāng li go. Bomu kong ga tjwłō ara anmoyō. Gueniyo llēbo tak

† 1:25 Isaiás 40.6-8. * 2:6 Sión kjokyo, e kowēba Jerusalén bakoe. † 2:6 Isaiás 28.16.

þjang Sbö tjlökwo go, eye mär
ba go llëm li kjĩshko. Tjlëno
beno eni:

«Akkwo woydara u shäryagagarë

llëm li,

e iak beno buk bäm go,

u shakklo kjangyo

wleni.»[‡]

⁸ Ga tjlë obi ga

«Ak li, e no llrinyoklo, no
sabyoklo bakoe.»[§]

Epga sabyë, tjlökwo roy þjlú
li kole lok llëm kjĩshko, lara
Sbörë dënashko ba kjĩshko sorë
li eni.

*Nopga kjrara Sbörë beno
baïya*

⁹ Dënashko ga þjây jëk löng
kjok ro sī roy* wleni, gueniyo
þjây kjrara Sbörë beno ba
nopga baïya, syöshtagaga tjeng
dboy ba kong wleni, llëbo þjlú
shäryara li roy lëmi wlo. Þjây
jëk beno löng kjok shjiy roy[†]
wleni shara.

¹⁰ «Dënashko ga þjây tjëyo kjri-
naso llëm,
gueniyo eerishko ga þjây
Sbö ī shara.

Dënashko ga þjây songe lara
llëm, þjây kjimtara
llëm,

gueniyo eerishko ga þjây
songe le, þjây kjimte
bakoe.»[‡]

¹¹ Þjeyoga, þjây löng shto
oblë so wleni kjok ëre kjing
go. E kjĩshko ga rokër bomi
kong ga þjây wotjlík tjwe owa
ga shäryëmi llëme. Wotjlík
owa li, e bomi wloyo. ¹² Þjây
jëk löng þjlo bek nopga Sbö
miydë llëm wleniyo bokso.
Eni ga þjây rote lok ara ëmdë

ga llëbo þjlú shäryëmi löng li
ïya lok, ga Sbö tjweshko ga e
poshrëya lok ara bomi kjĩshko.

Kjok llgwegaga kolozĩa

¹³ Tjlapga kjĩshko ga kjok
llgwegaga kjok ëre kjing go
löng kës li kolozĩa. Bomi
þjluyo kolozĩa. ¹⁴ No ichagaga
bomi kjokshko li kolozĩ
bakoe. Epga parkë löng
nopga llëbo owa shäryë li
shdungga, nopga llëbo þjlú
shäryë li poshrëga bakoe.

¹⁵ Woyde Sbörë ga þjây llëbo
þjlú shäryë, Sbö tjlökwo li
llëno llëme le nopga wotjlík
llëm wleniyorë ame wlo.

¹⁶ Dënashko ga þjây parkagaga
tjwlëk löng þjir wleniyo dik.
Gueniyo þjây döra Sbörë kjok
llgwekklo tara Moisésdë li
dbo dorko dwayo. Eni ga
þjây jëk löng nopga ichaga ërë
llëm wleni, gueniyo þjây llëbo
owa shäryë e kjĩshko llëme.
Þjây jëk löng nopga ichaga
Sbörë wleni dey. ¹⁷ Nopga
uunkong bangkjrozĩ beke.
Bomi þjeyoga Jesús tjlökwo
kjruga woydozĩ ara. Sbö
bangkjrozĩa. Bomi þjluyo
bangkjrozĩ bakoe.

¹⁸ Parkagaga tjwlëk löng
þjir wleniyo, bomi sogoga
kolozĩ, bangkjrozĩ bakoe.
Wotjlík bomi tjok þjlúre, de
oware, e kolozĩ, bangkjrozĩ
bakoe. ¹⁹ Shji shdungoba llë
kjÿ llëm, ga kuy kjing Sbö
kjĩshko ga Sbö ber wopjlú bi
tjok eshko. ²⁰ Þjây shdungoba
llëbo owa shäryoromi kjĩshko,

[‡] 2:7 Salmo 118.22. § 2:8 Isaías 8.14.

[†] 2:9 Kjok shjiy li, e llëbo þjlú loklo. ‡

* 2:9 Kjok ro sī le li, e llëbo owa loklo.

‡ 2:10 Oseas 1.6, 9; 2.23.

ga kumi kjing ga e llëno llëme. Gueniyo pjây shdungoba llëbo pjlú shäryoromi kjîshko, ga kumi kjing ga Sbö ber wopjlú bomi tjok eshko. ²¹ Pjây rokara Sbörë e kong wlo. Cristo, e shdunaba bomi kjîshko, ga woyde ga pjây omshäryë baïya dik eni bakoe. ²² E llëbo owa shäryono llëm, e jyörkono ë kong llëm bakoe. ²³ Äyoshtëba owashko ga dboryara llëme. Shdun-gobashko ga kroyoywara llëm bakoe. Opyono beno tjeng Sbö wloshko, era kjok lîgwek beke. ²⁴ Cristo om go li doyo löraba pjang kjlôs goshko ga owa shäryoroy li, e beno pjang ba go. Shäryara eni, shji ber löng llëbo owa shäryë ame wlo. Woydara ga shji ber löng së tjaglën wleni, shji jëk löng llëbo pjlú shäryë wlo shara. Shpok bäng beno lok ba go li kjîshko ga shji poptara beno löng swlo ame. ²⁵ Dënashko ga pjây uunkong jeno löng, öng ushko so jeno sök dik. Gueniyo eerishko ga pjây to tek iröng bomi daga, bomi wlikaga li shwo lëkong.

3

Shji orkwosmok löng pjir ga shji jëk ëng tjok sorë

¹⁻² Walëga orkwosmok löng pjir, bomi lanmaga kolozi eni bakoe. Kjone kjone löng tjlökwo kjroydë llëm obi wleni ga ïya lok ga bangkjrëmi pjlú, llëbo uunkong shäryëmi pjlú bakoe. Eni ga tjlökwo li kjre bebi kjwe, tjlökwo li lëmi ba kong guing llëme. ³ Woydëmi

ga pjây opyë wolësowa wleni ga pjây kâkzong poshäryë oblë oblë llëm, pjây doyë shwong tjwlö ara go llëm, pjây doyë llëbo wolësowa shäryak dbur sho shöyïör go llëm bakoe. ⁴ Pjây wolësowa Sbö bokso ïyado wlo ga woyde ga pjây wlëp, wotöye. Llëbo wolësowa eni li wen tëm bomi pjlúshko dwayo, e pjir llëm, ga Sbö kong ga tjwlö ara. ⁵ Dënashko ga walëga mär löng Sbö go li ber wolësowa wlo ga omshäryono eni bakoe. Ba lanmaga kolara lok. ⁶ Sarara, ba lanma Abraham kolara, ga kowara ba tjlapga. Eni ga pjây jëk pjlo bek, llëye bangkjrëmi llëm ga pjây ba wapga wleni.

⁷ Domerga orkwosmok löng pjir, pjây wotjlik bomi boyga tjok pjlú eni bakoe. Epga bangkjrozï, pjây dbo ara ba kjinmo kjîshko. Sbö wopjlú li kjîshko ga pjây iara beno löng së jlökoyo, bomi boyga tjok. E kjîshko ga epga bangkjrozïa. Shäryozï eni, bomi syö li kuya Sbörë wlo.

Shji jëk ëng tok sorë

⁸ Era eni ga pjây jëk löng wopjlú ëng tjok, pjây wotjlis jong kjwaraso wleni. Oblë songe lozi ëng kong, pjây ëng woydos ara kar kar epenga dö wleni, pjây wotjlis ëng tjok pjlú, pjây wotöy ëng tjok bakoe. ⁹ Llëbo owa shäyaraba bomi kongshko ga pjây kar omshäryë eni llëme. Pjây lanyotkaraba owashko ga pjây kar omlanyotkë eni llëm bakoe. Eshko ga kong llëbo

pjlú shäryozĩ dey. Pjäy rokara Sbörë e kong wlo, llëbo pjlú shärye bomi kong wlo. ¹⁰ Sbö tjlökwo tak pjang eni:

«Woydëmi ga pjäy löng wopjlú dbar kjwobi go ga

 pjäy opdë llëbo owa lë llëm,

 pjäy jyörkë llëm bakoe;

¹¹ llëbo owa shäryëmi ame, llëbo pjlú shäryomirë shara;

 pjäy drön ëë, pjäy ber löng wopjlú oblë tjok wlo.

¹² Eye jëk pjlo bek ga ÿya Sbörë sök wopjlú, ba syö li kuya bakoe.

Gueniyo eye jëk owa ga Sbö wotjlík owa ba kong.»*

¹³ ¿Pjäy drön ara, llëbo pjlú shäryëmi wlo erä ga llëbo owa shäryëba bomi kong llëm llëmdo? ¹⁴ Gueniyo pjäy shdungoba llëbo pjlú shäryoromi kjĩshko ëmdë ga pjäy kjimte Sbörë. Pjäy kroyoywëbashko ga bangkjrëmi llëm, pjäy woydë e kjĩshko llëm bakoe. ¹⁵ Cristo bangkjromirë bomi pjlúshko dey, e bomi Tjlapga kjĩshko.

Pjäy poshäryos, pjäy löng sjëk ÿyado, pjäy löng llë koshe lëba bomi kongshko ga dboryëmi ga pjlú wlo. Eshko ga epga bangkjrozĩ, dboryozĩ wotöye. ¹⁶ Llëbo pjlú miydëmi li shäryozĩ eni. Eni ga eye, pjäy läywe owa, pjäy tönö beno tjeng Cristo tjok kjĩshko ga lökkjrë lok om go, llëbo lara lok owa li kjĩshko. ¹⁷ Shji shdungoba

woyde Sbörë wleni ga woyde ga shji shdungoba llëbo pjlú shäryoroy kjĩshko, llëbo owa shäryoroy kjĩshko llëme. ¹⁸ Cristo wolono pjlaraso, beno owa pjang shji uunkong go li potjwlëkklo. Kjlara pjlo bek li wolono, oblë pjlo bek llëm li kjĩshko, pjäy söya äär Sbö shwoy wlo. Ba doyo li zröraba, gueniyo woshrara Sbö Sëyarë iröng obi, ¹⁹ ga kjimtarä tjlökwo lë sëyaga löng kjërshko li kong. ²⁰ Dënashko ga Noé shäng kyyong kësbang li shäryëshko ga koshe Sbörë sök wopjlúe. Eshkoshko ga sëyaga lira Sbö kolono llëme. Nopga döktong shtena dirë llëm li beno doglo kjwong (8) erä. ²¹ Di li, e shji we jer di roshko li loklo. Shji we, shji wotjlíno jëk löng pjlo bek Sbö bokso lëy wlo, shji doyo ber drëpdrë wlo llëme. Eni ga shji döya Sbörë, Jesucristo woshrara iröng obi kjĩshko. ²² Era to jem kjok dogo, öötong sök Sbö orkwo këlëkong. Ga Sbö parkagaga kjok dogo so, sëya llë dbo ara wleniyo, oblë ichagaga wleniyo, e beno tjeng uunkong ba wloshko.

4

Shji llëbo shäryë Cristo dik

¹ Miydëy pjlú ga llëbo weno Cristo kong owa kjok ëre kjing go, ga bangyo kura ara. E kjĩshko ga pjäy opyos wokjang, pjäy wotjlík baÿya dik bakoe. Eye shdunaba ga wotjlík llëbo owa shäryë ame,

* 3:12 Salmo 34.12-16.

2 jëk löng ba wotjlik owa li go ame, ber löng wotjlik llëye shärye woydë Sbörë li shäryë erä. ³ Nopga Sbö miydë llëm wleniyo llëbo owa shäryë ara. Wotjlik llëbo owa shäryë oblë tjok erä, llëbo owa shärye lok woydë oblë oblë, nelötkë, bërkkë, llëbo owa shärye ara ëng tjok, sböpga jyäglo zrëyo buk li poshrëya lok bakoe. Pjäy omshäryono eni tek dëna tjän, gueniyo shäryëmi löng eni ame. ⁴ Eerishko ga epga wotjlik lok ga pjäy opzrëk llëbo owa shäryë ba tjok llëm ega le, ga pjäy läywe lok owa e kjishko. ⁵ Gueniyo Sbö poshäryak sök pjir, llono ga epga iche ba dboryë, llëye shäryara kës li kjishko wlo. Nopga löng së li, nopga wolono löng li, e llgwega erë. ⁶ E kjishko ga Sbö tjölökwo roy pjlu laraba nopga wolono löng li kong, löng së obishko. Eni ga ëye omtjölökwo kjrono ga ba doyo wolono ëmdë ga llgwera Sbörë pjirshko ga ba sëyara ber löng iyado, Sbö i dik.

⁷ Llëbo tjeng kës pjir dbaryo li äätoe. E kjishko ga pjäy sjëk, pjäy wotjlik llë pogo llëm, pjäy wotjlik bek erö, pjäy syöshtë ga pjlu wlo.

⁸ Llëbo lër bomi kong tjwlö ara. Oblë woydëy ara ga llëbo shärye bi kong owashko ga owa li iëy ber tjwlö llëm ga pjluë. E kjishko ga pjäy ëng woydos ara anmoyö.

⁹ Pjäy ëng wlokjros kar kar bomi ushko löng wopjlu, ga pjäy kjloshtë e kjishko llëme.

¹⁰ Pjäy kjlara kjlara kong kjok miydë twara Sbörë, pak oblë oblë shäryëmi ba kong wlo. Eni ga kjok miydë twara bomi kong li go ga pjäy ëng kjimtos kar kar, Sbö wopjlu li ikoba wëllë wlo. ¹¹ Eëye beno shäng tjlä wlo ga woyde ga Sbö tjölökwo layde. Eëye beno oblë kjimtä wlo ga oblë kjimte dbo twara Sbörë li go dey. Llëye shäryëmi dö ga shäryozï, Sbö poshrëya nopga mär löng Jesucristo go lirë wlo. E poshrëkko iyado. E dbo ara iyado. Ber eni.

Shji mär Cristo go kjishko ga llëbo owa wen tjwe bi kong

¹² Pjeyoga, llëbo owa wen tjwe bomi kong arashko ga pjäy opshgawë e go llëm, e llëbo imirë llëm wleni lëmi llëm bakoe. E bomi tjlikklo eröe. ¹³ Dënashko ga llëbo weno Cristo kong owa ara. Eni ga llëbo wen tjwe bomi kong baïya dikshko ga woyde ga pjäy löng wopjluë. Gueniyo Cristo tjwe iröng obishko ga pjäy wopjlu ara anmoyö, ba dbo kälä pïya nopga uunkong kong kjishko.

¹⁴ Pjäy läywëba owa Cristo kjishko wleni ga pjäy ber wopjlu, Sbö Sëya pjlu li shäng bomi tjok kjishko. ¹⁵ Eëye oblë zröno, lürkono, llëbo owa shäryono oblë kong, llëbo ba tjok llëm ga opzrëno eshko ga e shdungko. Gueniyo pjäy opshäryë eni llëme. ¹⁶ Pjäy shdungoba, pjäy mär Cristo go kjishko ga llëye lökyokjrëmi llëm, Sbö poshrëmi dey, pjäy nopga baïya kjishko.

17 No ilgwezlong dbaryo li öötongshko ga Sbö nopga ilgweya bäm go. ¿Shji ilgweya bäm go eni ga ëye Sbö tjlökwo pjlú li kjrono llëm ga pjir sorë lëba? 18 Sbö tjlökwo tak pjang eni:

«No pjlo bek ëmdë ga där llëm seke.

¿Era llëye shäryë nopga owa li tjok?»*

19 Llëye le Sbörë li shärye eni ñyado. Eni ga pjây shdun-goba, woyde Sbörë ber eni kjîshko ga pjây mär ber löng bomi shäryaga li go, llëbo pjlú li shäryozï ñyado bakoe.

5

Tjlapgaga Jesús tjlökwo kjraga kägäyo

1 Tjlapgaga Jesús tjlökwo kjraga kägäyo, pjây poshdun shara. Tja Jesús tjlökwo kjraga kägäyo bomipjöy dik. Llëbo weno Cristo kong owa li, e ñnor. Ga tjwe iröng obishko ga ba dbo kälã pïya nopga kong li, e ber bor kong bakoe. Eni ga llëbo rokër bomi kong. 2 Sbö nopga tjeng bomi wloshko li, e so öng wlëp ushko so kjoyoe. Eni ga epga dozï yötso. Shäryozï löng wopjlú, bomi woshko, woyde Sbörë ga shäryëmi eni kjîshko. Shäryëy, shji ichëba guing llëm, shji dbur shak wlo erö llëm bakoe. 3 Nopga ichëy dbo go llëme. Llëbo shäryozï pjlo bek ba bokso, epga omshäryë eni bako wlo. 4 Eni ga no daga kägäyo li tjweshko ga bomi

sëngglo tjwlö ara srer llëm wleniyo li twe bomi kong.

Dwlasga, kjogloga

5 Dwlasga, kjogloga, bomi kägäyoga kolozïa.

«Ëye krë ä ga Sbö wotjlik owa ba kong.

Ëye wotöy ga era kjimte wopjlúe.»*

E kjîshko ga pjây uunkong ber löng wotöy ëng kong ñyado.

6 Sbö dbo ara. E kjîshko ga pjây opyos ber löng wotöy ba bokso, llono ga pjây ie ber löng tjwlö ara wlo. 7 Pjây de Sbörë. E kjîshko ga bomi woydë kës li iozï ber tjeng ba wloshko.

8 Pjây sjëke. Llëbo shäryëmi ga woyotjlizï yötso guing. Ä, bomi moskwo li to shäng kjone pogo dbong to sök pjirö, dli shak, ue wlo wleni. Pjây wlëya woydë to shäng eni le. 9 Miydëmi pjlú ga llëbo owa wen tjwe bomi kong li, e wen tjwe bomi pjeyoga löng kjok kjwang jikong li kong eni bakoe. E kjîshko ga pjây drön ëë, jlö lëmi Ä kong llëm wlo, pjây mär Jesús go jlökoyo wlo.

10 Pjây rokara Sbörë ber löng së ñyado ba tjok wlo, pjây tönö beno tjeng Cristo tjok kjîshko. Eni ga llëbo weno bomi kong owa dbar kjwöbö li pjirshko ga pjây ie ber löng pjlo bek, wokjang, dbo ara, llëye bangkjre mi llëm bakoe. 11 E dbo ara ñyado. Ber eni.

Kjibokwo pjirzlong

* 4:18 Proverbios 11.31. * 5:5 Proverbios 3.34. † 5:12 Silvano, e kowëba Silas bakoe.

¹² Domer sök kɟlara jũshko ko Silvano,[†] e bor kɟlarayo parkë pɟlú wleniyo. Tja kɟimtaga erë kɟibokwo ëre të. Toror sira dö, gueniyo ichër jek bomi kong, pɟây dbokjrë e go wlo, pɟây wosonkë llëm wlo, pɟây woyde Sbörë sorë li miydëmi pɟlú wlo bakoe. Pɟây mâr ber löng tɟlökwo ëre go jɟlökoyo.

¹³ Jesús tɟlökwo kɟragaga löng Babilonia kɟokyo li, «¿Pɟây yonde?» le bomi kong. Epga kɟrara Sbörë bomipjõy dik.

«¿Pɟây yonde?» le Marcodë bomi kong bakoe. E bor kong ga bor wa wleni.

¹⁴ Pɟây ëng woydë ara kar kar kuzong ga «¿Yonde?» lëmi ëng kong wopɟlúe. Rokër Sbö kong ga pɟây tõno beno tjeng Cristo tjok li ie ber löng wlëpe.

Segunda Carta de Pedro Kjibokwo ère tara Pedrorë Kjibokwo ère sorë

Domer shäng kjlara ko Pedro. E kowëba Simón bakoe. Dënashko ga e Jesús oppingga. Jesús oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) tjwlö arayo li e. Jesús wolono, ga woshrara Sbörë iröng obi irgo ga Pedro beno shäng Sbö tjlökwö laga Jesús äska wleniyo shara.

Kjibokwo ère tarashko ga miyde ga e wolon dörö, tak pjang 2 Pedro 1.12-15 go sorë li eni. E kjishko ga kjibokwo ère tara Jesús tjlökwö kjragaga shdung löng li kong. Woydara ga Jesús tjlökwö bek li woyotjlíya lok iyado, epga mär ber löng Jesús go wlo, epga jék löng pjlo bek wlo bakoe. No kjone kjone to löng tjlökwö bek llëm li lë, Jesús tjlökwö kjragaga li jyäpgwe e go wlo li tara ba kong. Llëye shäryëy ba tjok li tara ba kong. Llono ga epga shdüya Sbörë li tara ba kong. Llëye wen kjok pjir lëshko li tara ba kong bakoe.

¹ Kjibokwo ère taga tja Simón Pedrorë. Tja parkë Sbö tjlökwö roy laga Jesucristo äska. Bi Sbö, bi döga Jesucristo li, e pjlo beke. E kjishko ga tjawa Sbö tjlökwö roy lagaga iara lok beno löng mär ba go. Era tjwlö ara.

Nopga mär löng ba go borwatoy dik, kjibokwo ère ichër jek bomi kong.

² Sbö, bi Tjlapga Jesucristo, e miydëmi pjlu kuzong ga rokër ba kong lok ga ba wopjlu li kjishko ga pjäy kjimte lok ara, pjäy ie ber löng wlëp bakoe.

Shji jék pjlo beke

³ Sbö, e pjlu, kësbang, tjwlö ara bakoe. Eni ga shji rokara ber löng së iyado wlo, shji jék löng pjlo bek wlo bakoe. Shäryëy eni wlo ga ba dbo ara go ga shji ichara beno löng ba miydë pjluë. Llëye woydëy oblë llëme. ⁴ Eni ga tjläno bi kong jlökoyo ga llëbo twe bi kong kësbang, tjwlö ara. E go ga pjäy wotjlik löng pjlo bek Sbö dik ga pjlu, pjäy wotjlik löng nopga Sbö miydë llëm wleniyo to löng ichaga ba wotjlik owa lirë dik ame.

⁵ E kjishko ga pjäy mär ba go dö llëm, pjäy jék pjlo bek bakoe. Gueniyo erö llëm, pjäy oppis llëye woyde Sbörë li go bakoe. ⁶ Gueniyo erö llëm, llëye shäryëmi wlo ga woyotjliz yotso guing. Gueniyo erö llëm, llëbo wen bomi kong owashko ga kuzi kjange. Gueniyo erö llëm, llëye woyde Sbörë shäryëmi wlo li, e shäryozia. ⁷ Gueniyo erö llëm, pjäy jék löng ëng tjok epenga dö wleni. Gueniyo erö llëm, bomi pjeyoga oblë woydozi ara bakoe. ⁸ Shäryëmi eni jek këgong këgong ga bi Tjlapga Jesucristo miydëmi pjlu li ber bomi kong tjwlö ara, pjäy llëno llëme lëba ga äe.

⁹ Gueniyo ëye llëbo lër bomi kong ëre shäryë llëm ga e no kjok ïgö yötso llëm wleni, e no kjok ïgö llëm wleni bakoe. Owa pjang ba go tek dënashko li löna Sbörë ba kong beno dret li, e woyojerae.

¹⁰ E kjïshko ga pjeyoga, pjây drön ëë, jëk löng pjlo bek wlo, pjây rokara, kjrara Sbörë li miydëba e go wlo. Shäryëmi eni ga pjây dir llëm, Sbö rayëmi llëm, ¹¹ ga llono ga pjây äär bi Tjlapga, bi döga Jesucristo li sök no pjlyuo ïyado lishko ga pjây wlokjre wopjlúe.

Sbö tjlökwo weno sorë

¹² E kjïshko ga tjlökwo bek ëre woyoshrër bomi kong ïyado, e kuromi, ga sömi löng pjlu gueniyo. ¹³ Tja sök së obishko ga e woyoshrër bomi kong ïyado. Miydër ga bor pak li e. ¹⁴ Gueniyo tja wolon döröe. Lara Tjlapga Jesucristorë bor kong eni tjän. ¹⁵ E kjïshko ga llëbo shäryër shäng ara, tja wolono irgo ga pjây ber löng tjlökwo ëre woyotjlik ïyado wlo.

¹⁶ Tjlapga Jesucristo dbo ara, ga llono ga tjwe iröng obi. E lororwa bomi kong eni, ïnorwa om go ga e kësbang, tjwlö ara kjïshko. Tjlökwo ëre shirorwa borwa woshko llëme. ¹⁷ E iaga Data Sbörë beno kësbang, tjwlö ara. Tjlëno ba kjïshko ga «Bor Wa li kjwe. Woydër ara. Tja wopjlú ba tjok»* lara eni. ¹⁸ Sbö tjlëno eni li kurorwa ter kjok dogo dwayo. Eshko ga tjawa

löng Tjlapga li tjok dlup jong zrek lishko.

¹⁹ Miydëy e go ga tjlökwo lara Sbö tjlökwo lagagarë dënashko li, e jlöe. Kjok ro sïshko ga shji iök borkek shjiy, äär jong kjok shröng jã, Dbar Kjoklo wenshko. Tjlökwo tara lok li, e beno bi kong iök shjiy eni wleni bako, äär jong Cristo tjwe iröng obishko jã. E kjïshko ga tjlökwo li woyotjlizi yötso. ²⁰ Miydozi ga tjlökwo tara Sbö tjlökwo lagagarë beno lok Sbö kjibokwo go kës li, e laga epgarë om go llëme. ²¹ Llëbo tara lok li shira ba woshko llëm bakoe. Tjlökwo lara Sbörë ba kong ba Sëya go li, e tayde lok eröe.

2

Nopga, «Tja Sbö tjlökwo laga» le, gueniyo ichaga Sbörë llëm wleniyo

¹ Dënashko ga Israel tjëyoga tjreko, no kjone kjone to löng tjle ga «Tja Sbö tjlökwo laga» le, gueniyo ichaga Sbörë llëme. Eerishko ga no kjone kjone omshäryë eni bakoe. Oba pïya löng lütshko, ba wotjlik owa li go jlö wleni, miga jyö. Epga tjwlëna, döra Tjlapga Jesúsde pjir ëmdë ga opyono beno löng ba moskwo. Shärye lok eni, nopga mär Jesús go ame wlo. E kjïshko ga wop ä ga shdüya Sbörë. ² Nopga ara llëbo owa shäryako llëm wleniyo shäryë baïya dik. E kjïshko ga tjlökwo bek li läywëba owa. ³ Epga wotjlik löng dbur töng ba

* 1:17 Mateo 17.5; Marcos 9.7; Lucas 9.35.

kong eröe. E kjîshko ga pjây jyâpgwe lok tjlôkwo shiya ba woshko li go. Gueniyo epga shdüya sorë li lara Sbörë tek dënashko pjir tjän. Ga llono ga shdüya jlôkoyo.

⁴ Sbö parkagaga kjok dogo so llëbo owa shäryono kjîshko ga shduna Sbörë, dbura jer iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li roshko, pjirira dröng sho go, beno löng kjok ro sî roy, ba llgwezlöng dbaryo tjwe li koshë. ⁵ Dënashko ga nopga llëbo owa shäryono kjîshko ga shduna, pira di go drete. Gueniyo Noé, era Sbö tjlôkwo bek'li'aga. E kjîshko ga döra beno ba pjeyoga doglo kjäk (7) li tjok. ⁶ Sodoma soppa, Gomorra soppa, e llëbo owa shäryono kjîshko ga shduna, ba kjok'li sura iök go, pjono beno pjlung sho erä. ⁷⁻⁸ Gueniyo Lot, era pjlo bek. E kjîshko ga döra. Sök nopga Sbö kolë llëm wleniyo li tjrëko obishko ga llëbo shärye lok owa li îna, kura sök dbar kjwobi go, ga wosonkono sök ara e kjîshko. ⁹ Miydëy e go ga llëbo wen nopga pjlo bek li kong owashko ga döya Sbörë ga pjluë. Gueniyo nopga owa li shdüya löng îyado, äär jong ba llgwezlöng dbaryo lishko. ¹⁰ Eye jëk löng ba wotjlîk owa li go, ga Sbö kole llëm ga shdüya eni bakoe.

Nopga eniyo llëbo owa shäryëshko ga llëye bangkjre lok llëme. Epga krë ara bakoe. Ba kong ga kjok dogo soppa läywe owa li, e llëye llëme. ¹¹ Sbö parkagaga kjok dogo so

tjwlö ara, dbo ara, no kjinmo. Eni ëmdë ga kjok dogo soppa oblë li läywe Sbö boksho eni llëme. ¹² Nopga eniyo omläywë owashko ga llëye läywe löng li, e llë miyde löng llëme. Epga so öng llë kjoyo, llëbo shärye ga woyotjlîya llëme. Wotjlîk tjwe llë ga shäryayde eröe. Ga llono ga pjir öng dik bakoe. ¹³ Llëbo shäryara oblë kong owa li kjîshko ga kar shdüya Sbörë eni bakoe.

Löng wopjlú wlo ga woyde ga wotjlîk tjwe llë li shäryë. Îkoba wëllë ëmdë ga llëbo owa shärye lok dbashko, ga lökyokjre llëme. Ga woyde lok ga pjây omshäryë eni ba tjok bakoe. Epga bomi kong ga llëbo owa wleni, ië lok bomi tjok li ber lökyo ara bakoe. ¹⁴ Walë ë pogo îya ga wotjlîk pë ba tjok erä. Sjen llëbo owa shäryë llëme. Nopga mär Sbö go jlôkoyo llëm ga jyâpgwe ara. Wotjlîk dbur töng ba kong erö bakoe. Epga shdungko jlôkoyo. ¹⁵⁻¹⁶ Dënashko ga domer shäng kjlara ko Balán, e Bosor wa. Balán, e wotjlîno dbur shak llëbo owa li go erä. Pjlara ga to shäng llëbo owa shäryë wloshko ga wlona Sbörë, öng so kwomgla kjoyo dre töshko tjlë llëm wleniyo, e ichara kjlara tjlë ba kong no dik, llëbo owa li shärye ame wlo. Eerishko ga nopga owa lër shäng li, irbo pjlo bek li rayara, beno jëk löng Balán irbo owa li go shara.

¹⁷ Epga so di bäng dano pjir kjoyo, so pjäng sho bakwe

pjlukdë llaw pogo kjoyo bakoe. Ga llono ga pjir ber löng kjok ro sī anmoyō li roshko. ¹⁸ Epga tjlēshko ga llēye le li tjwlō ara le, gueniyo tjwlō llēm, llēno llēme. Ga nopga wotjlik llēbo owa shāryē ame le kwlē wleni li jyāpgwe, jēk ber löng ba wotjlik owa li go wlo. ¹⁹ «Pjāy dōktonge. Llēye shāryēmi woydē li shāryēmi ga pjlúe» le lok ba kong. Gueniyo epga om go tjeng llēbo owa shārye löng li dbo dorko. Shji ichaga llērē ga shji ber löng parkagaga tjwlēk löng pjir wleniyo ba kong.

²⁰ Ēye bi dōga Tjlapga Jesucristo miydē llēm ga e songe. Gueniyo miydarashko ga e dōktonge. Eshko ga beno löng llēbo owa shāryē ame. Gueniyo opyē llēbo owa shāryē obi wleni ga ber tjeng llēbo owa shārye löng li dbo dorko iröng obi. Eshko ga ber löng song anmoyō. ²¹ Irbo pjlo bek twara Sbörē ba kong, jēk ba go wlo li miydara, rayara kuzong ga e beno song jlōe. Miydara llēm kjwe dey. ²² Epga beno löng llēbo tak pjang Sbō tjlōkwo go wleni. Tjlēno beno eni:

«Shjiti yarwono sök ga
dōni ga tek tjwe ba uē
iröng obi.*
Kōchi wak sök drēpdre ga
opdik buk tjā tjā di shäng
roy jek obi.»

3

Tjlapga Jesús dbaryo döröe

* 2:22 Proverbs 26.11.

¹ Pjeyoga, kjibokwo tēr bomi kong ēre tjok ga kjwo pjök tjän. E goshko ga pjāy poshdun wotjlik bëy wlo. ² Tjlōkwo tara Sbō tjlōkwo lagagarē dēnashko li beno buk bomi kong. Ga tjlōkwo lara bi Tjlapga, bi dōga Jesús lirē, e lororwa tjawa Sbō tjlōkwo roy lagaga Jesús āskarē bomi kong bakoe. Woydēr ga tjlōkwo uunkong ēre woyoshrozī ĩyado.

³ Woydēr ga llēbo ēre miydēmi bām goshko. Kjok pjir lēshko ga nopga Sbō tjlōkwo joywē ä wleniyo wen tjwe, ga jēk löng ba wotjlik owa li go. ⁴ Eshko ga tjlē ga «¿Cristo tjwe iröng obi lara llēmdo? ¿Eni ga tjwayde llēm ega? Borwa tjlapgaga tek dēnashko so wolono pjir, ga kjok ēre shāryak dāmārshko tek lēkong ga llēye kjlopswoydē llēme» le. ⁵ Gueniyo llēye shāryara Sbörē dāmārshko li miyde woydē llēme. Eshko ga kjopkwo shāryara, ga kjok dogro ichara wen tēm dlung roy dwayo, beno buk dlung li tjrēko. Uunkong ēre shāryara ba tjlōkwo go. ⁶ E irgo ga kjok buk eshko li pira di go drete. ⁷ Ga Sbō tjlē ga kjopkwo pjang eerishko li, kjok ēre, e ber, äär jong no llgwezlong dbaryo lishko. Eshko ga suya iök go, ga nopga owa li pjiya dret bakoe.

⁸ Pjeyoga, Tjlapga kong ga dbar kjwara, e lu kop sak dbāw dbāw (1,000) wleni, ga

lu kop sak dbäw dbäw (1,000), e ba kong ga dbar kjwara wleni bakoe. E woyojemi llëme. ⁹ Tjlapga Jesús tjläno bi kong jlökoyo ga llono ga tjwe iröng obi. Gueniyo no kjone kjone wotjlik ga tjwe wor an-moyö le. Shji songe le, ga woyde ga shji uunkong, llëbo owa shäryë löng li, e owa jlöe lëy, ga rayëy, ëye pjir llëm wlo. E wopro ga sök bi koshë wopjlúe. Tjwe maling llëm e kjishko.

¹⁰ Tjlapga Jesús, e tjwe, koshëy löng llëmshko, oba tjwe lürkë wleni. Eshko ga llëbo kuy pjluk ara kjok dogo, ga llëbo tjeng kës kjopkwo go li suya iökdë dret, ber ïgöy ame. Llëbo tjeng kjok ëre kjing go li suya dret eni bako, kjok ëre kës li tjok.

¹¹ Llëbo uunkong pjir ber eni. E kjishko ga woyde ga pjây jëk pjlo bek, woyde Sbörë sorë li eni. ¹² Eerishko ga pjây löng Tjlapga Jesús tjwe dbaryo iara Sbörë li koshë. Woyde ga pjây drön llëbo shäryë, tjwe maling wlo. Eshko ga kjopkwo, llëbo tjeng kës kjopkwo go, e suya iökdë drete. ¹³ Gueniyo kjopkwo shärye tjaqlën, kjok shärye tjaqlën bako, lara Sbörë bi kong jlökoyo sorë li eni. Eshko ga llëbo pjlo bek erä. E koshoydë löng wopjlúe.

¹⁴ E kjishko ga pjeyoga, llëbo ëre koshëmi löng wopro ga pjây drön jëk pjlo bek, pjây pogo llëye dret Sbö bokso wlo. Pjây jëk löng ëng tjok wlëp bakoe. ¹⁵ Woyoshrozï

ga shji koshe Tjlapgarë sök wopjlú, shji döya wlo. Bi kjlara Pablo omtono bomi kong eni bako, kjok miydë twara Sbörë ba kong li go. ¹⁶ Ga tjlokwo tara bomi kong sorë ga tara nopga oblë oblë kong eni bako, kjibokwo tara kjwobi li go. Gueniyo tjlokwo tara kjone kjone llë loklo miydëy wlo ga kjange. No kjone kjone kjok miydë ara llëm, mär Sbö go jlökoyo llëm bakoe. Eni ëmdë ga tjlokwo li llë loklo miyde lok pjluë le, gueniyo llë loklo le li eni llëme. Shärye Sbö tjlokwo oblë oblë tjok eni bakoe. E kjishko ga epga oppjik lok om go.

¹⁷ E kjishko ga pjeyoga, nopga eniyo sorë miydëmi löng pjir tjän kuzong ga pjây sjëk ba tjok, pjây jyäpgwe nopga Sbö kolë llëm wleniyo lirë llëm wlo, pjây jëk löng ba wotjlik owa li go llëm wlo, tjlokwo bek li rayëmi llëm wlo bakoe. ¹⁸ Woyde ga pjây kjimte bi Tjlapga, bi döga Jesucristo lirë jek këgong, ba wopjlú li kjishko. Woyde ga e miydëmi jek këgong bakoe. E iëy ber kësbang, tjwlö ara iyado wlo. Ber eni.

Primera Carta de Juan

Kjibokwo ère tara Juandë

Kjibokwo ère sorë

Domer shäng kjlara ko Juan. Dënashko ga e Jesús oppingga. Jesús wolono, ga woshrra Sbörë iröng obi irgo ga Juan beno shäng Sbö tjlökwo laga Jesús äska wleniyo shara.

Kjibokwo ère tara Jesús tjlökwo kfragaga löng kjok shto oblë oblë Asia kjokyo li kong. (Eeri ga kjok eshko li ko Turquía.) Kjibokwo ère tarashko ga e tjabla tjän.

Shji woyde Sbörë ara li tara ba kong. Shji ëng woydë ara kar kar wleni ga miydëy e go ga shji Sbö nopga jlökoyo, eni ga woyde ga shji ëng woydë eni iyado li tara ba kong. Cristo wloyoga to löng tjlökwo bek llëm li lë, Jesús tjlökwo kfragaga li jyäpgwe e go wlo li tara ba kong. Èye tjlë Sbö Sëya gore, de llëm, e miydëy sorë li tara ba kong bakoe.

Tjlökwo li weno borwa kong

1 Shäng kjlara ko Tjlökwo.* Kjibokwo ère tërwa bomi kong ba kjishko. Kjok ère dämär, llëye llëm obishko ga sök tjän. Bi iaga ber löng së jlökoyo li e. E kurorwa wëllë, ïnorwa borwa bokkwo go,

porwororwa borwa orkwo go bakoe. E roy lorwarë bomi kong. ² E weno borwa kong, ga llëye ïnorwa li lorwarë bomi kong. Eni ga lërwa bomi kong ga Sök İyado li e. Dënashko ga sök Data Sbö tjok, gueniyo weno borwa kong dbar kjwöbö. ³ Tjawa jëk löng wlëp Data Sbö tjok, ba Wa Jesucristo tjok bakoe. Eni ga llëye ïnorwa, kurorwa li lërwa bomi kong, pjây jëk löng wlëp borwa tjok eni bako wlo. ⁴ Ga tjlökwo ère tërwa bomi kong, tjawa ber löng wopjlú anmoyö wlo.

Shji jëk pjlo bek, Sbö dik

⁵ Jesucristo tjlökwo lono borwa kong, ga llëye lara li ère: Sbö, e pjlú, pjlo bek, llëye owa drete. ⁶ Shji löng wlëp ba tjok lëy, gueniyo shji jëk löng pjlo bek llëm ga shji löng jyörkë, ga shji mär löng tjlökwo bek li go llëme. ⁷ Gueniyo shji jëk löng pjlo bek baıya dik ga shji löng wlëp ëng tjok, ga owa pjang bi go kës li löya Sbörë ber dret, ba Wa Jesucristo srëng kwono li kjishko.

⁸ Shji llëbo owa shäryono llëme lëy wleni ga shji opjyäpgwë löng om go, ga tjlökwo bek li miydëy löng llëme. ⁹ Gueniyo Sbö, e pjlo bek, llëye lara li shärye eni iyado. Eni ga llëbo owa shäryoroy li owa jlöe loroy, ga rayoroy wleni ga owa pjang bi go li löya ber dret, ga shji ie ber pjlo bek ba

* 1:1 Tjlökwo le li, e Jesucristo loklo.

bokso. ¹⁰ Gueniyo shji llëbo owa shäryono llëme lëy wleni ga Sbö, e jyö äe löydë, ga ba tjlökwö li miydëy löng llëme.

2

¹ Pjäy bor wapga wleni, tjlökwö ëre tër bomi kong, pjäy llëbo owa shäryë llëm wlo. Gueniyo shji kjlara llëbo owa shäryono wleni ga shji wlike Jesucristorë. E pjlo bek iyado, ga lan Data Sbö tjok bi kjishko. ² E wolono, owa pjang bi go li löya Sbörë ber dret ga pjlu wlo, owa pjang nopga löng kjok ëre kjing go uunkong go li löya ber dret ga pjlu wlo bako, shji ber löng shdungko ame wlo.

Tjlokwö tjaglën wleni

³ Sbö miydëy pjluë miydëy sorë? Tjlokwö lara bi kong shäryëy wlo li shäryoroy eni ga miydëy e go ga e miydëy pjluë. ⁴ Gueniyo ëye Sbö miydë pjluë le, gueniyo kole llëm ga shäng jyörkë, ga tjlökwö bek li miyde shäng llëme. ⁵ Gueniyo ëye Sbö tjlökwö kolë ga Sbö woyde jlokwöy. Shji mär ba go jlokwöyore miydëy eni: ⁶ Eye töno ba tjok le ga woyde ga jëk pjlo bek, Jesucristo jëktong sorë ga eni.

⁷ Pjeyoga, tjlökwö tër shäng bomi kong shäryëmi wlo ëre, e tjlökwö tjaglën totë llëme. Dämärshko ga tjlökwö ëre twaraba bomi kong, ga kuromi tjän. ⁸ Gueniyo eerishko ga beno tjaglën wleni. Cristo jëktong pjlo bek, ga pjäy jëk löng pjlo bek

bakoe. E go ga tjlökwö ëre llë loklo miydëba wëlle.

⁹ Eye jëk shäng kjok shjiy roy wleni le, gueniyo oblë iywa shjiktëng ga jëk shäng kjok ro sï roy wleni obi. ¹⁰ Gueniyo ëye ba kjlara woydë ara ga jëk shäng kjok shjiy roy wleni, ëye iche dir llëm bakoe. ¹¹ Gueniyo ëye ba kjlara iywö shjiktëng ga jëk shäng kjok ro sï roy wleni, ga llëye ïga llëme. E kjishko ga jongya kjone miyde shäng llëme.

¹² Pjäy bor wapga wleni, owa pjang bomi go li löna Sbörë beno dret, llëye shäryara Jesucristorë li kjishko. Kjibokwö ëre tër bomi kong e kjishko.

¹³ Pjäy këkboga, kjok ëre shäryayde Sbörë llëm obishko ga Jesucristo sök tjän, ga pjäy ommydë eni tjän. Kjibokwö ëre tër bomi kong e kjishko.

Pjäy dwlasga, Ä zanomie. Kjibokwö ëre tër bomi kong e kjishko.

¹⁴ Pjäy bor wapga wleni, Data Sbö miydoromi. Kjibokwö ëre tër bomi kong e kjishko.

Pjäy këkboga, sök së tek dämärshko dwayo li miydoromi. Kjibokwö ëre tër bomi kong e kjishko.

Pjäy dwlasga, pjäy wokjang, Sbö tjlökwö miydëmi löng,

Ä zanomi bakoe.
Kjibokwo ère tër bomi
kong e kjishko.

¹⁵ Llëbo tjeng kjok ère kjing
go Sbö wloyo wleniyo, e woy-
dako llëme. Èye omwoydë
ara ga Data Sbö, e woyde
llëme. ¹⁶ Llëbo eniyo, e laga
Data Sbörë llëme. No wotjlik
owa, llëbo ina pjlú li woyde
ber ba kong, no krë ara ba
llëbo kjishko bakoe. ¹⁷ Llëbo
uunkong eniyo li pjir, ba
woydaga li tjok. Gueniyo èye
Sbö kolë ga ber sök së ÿyado.

Cristo wloyoga

¹⁸ Pjäy bor wapga wleni,
kjok pjir dbaryo li döröe.
Cristo wloyo tjwe kjlara li roy
kuromi, ga Cristo wloyoga
oblë weno löng ara tjän.
Miydëy e go ga kjok pjir
dbaryo li döröe. ¹⁹ Dënashko
ga epga löng bi tjok, gueniyo
tjlökwo li kjrara lok jlökoyo
llëm, e rayarae. Tjlökwo li
kjrara lok jlökoyo kjwe ga
beno löng bi tjok. Gueniyo
e rayara kuzong ga miydëy e
go ga tek dënashko ga tjlökwo
li kjrara lok jlökoyo llëme.

²⁰ Jesucristo, e iak beno
shäng dboy Sbö kong. Ga
pjäy go ba Sëya ichara beno
kësbang bomi tjok, ga tjlökwo
bek li miydëmi löng pjlúe.
²¹ Tjlökwo miydëmi llëm
wleniyo totë bomi kong llëme.
Tjlökwo bek li miydoromi
tjän, ga miydëmi ga tjlökwo
bek lishko ga jyö eshko drete.
Tjlökwo ère tër bomi kong e
kjishko. ²² Èye jyörkë ga ïgöy
wëllëe. Èye no pjluyo iche le
Sbörë li, e Jesús llëme le oba

kong ga jyörkaga li e. Nopga
eniyo mär löng Data Sbö go
llëm, mär löng ba Wa go llëm
bakoe. E kjishko ga epga
Cristo wloyo. ²³ Èye tjlëno ba
Wa kjishko eni ga sök Data Sbö
tjok llëme. Èye mär ba Wa go
le oba kong ga era sök Data
Sbö tjok.

²⁴ Tjlökwo kuromi dämärshko
li woyotjlizï ÿyado. Shäryoromi
eni ga pjäy mär löng Sbö Wa
go, Data Sbö go bakoe. ²⁵ Ga
llono ga shji ie Sbö Warë ber
löng së ÿyado Sbö tjok, lara
jlökoyo sorë li eni.

²⁶ Tjlökwo ère tër bomi
kong, nopga to löng bomi
jyäpgwë le li kjishko.
²⁷ Gueniyo pjäyda go Sbö Sëya
ichara beno kësbang bomi
tjok, ga shäng bomi tjok ÿyado.
Tjlökwo bek laga li e, ga pjäy
pïya llë pogo go. E kjishko
ga pjäy pingga woydë oblë
ame. Eni ga pjäy mär ber
löng Jesucristo go, pjäy pina
ba Sëyarë sorë li eni.

Sbö wapga

²⁸ Pjäy bor wapga wleni,
pjäy mär ber löng ba go ÿyado,
wen tjwe iröng obishko ga
shji löng wlëp ba tjok wlo, shji
ber lökshko llëm wlo bakoe.

²⁹ E pjlo bek li miydëmi
wleni ga miydozï ga nopga
jëk pjlo bek kës li, e Sbö
wapga.

3

1 Shji kowe Data Sbörë ba
wapga, ga shji ba wapga
jlökoyo. Miydëy e go ga
shji woyde ara anmoyö.
Gueniyo nopga Sbö miydë

llëm wleniyo, shji Sbö wapga li miyde lok llëme. ² Pjeyoga, shji Sbö wapga shara, llono ga shji sorë miydëy llëm obi gueniyo. Gueniyo Jesucristo wen tjweshko ga e sorë ÿ wëlä eshko. Eni ga shji ber baïya dik shara. ³ Æye löng ba koshë eni ga eerishko ga jëk woydë pjlo bek, baïya dik.

⁴ Sbö tjlökwö kolëy llëmshko ga shji löng llëbo owa shäryë. E kjïshko ga ëye llëbo owa shäryë ga Sbö tjlökwö kole shäng llëme. ⁵ Gueniyo miydëmi pjlu ga Jesucristo öör kjok ëre kjing go, owa pjang bi go li löya ber dret wlo. Ga llëye owa shäryara llëme. ⁶ Æye mär ba go ga llëbo owa shärye enido llëme. Æye llëbo owa shäryë enido ga Jesucristo miyde löng llëm, kar miyde llëm bakoe.

⁷ Pjäy bor wapga wleni, pjäy jyäpgwëba llëme. Jesucristo llëbo shäryë pjlo bek ÿyado. E kjïshko ga ëye llëbo shäryë pjlo bek ga e pjlo bek, baïya dik. ⁸ Gueniyo Ära llëbo owa shäryë ÿyado tek dämärshko dwayo. E kjïshko ga ëye llëbo owa shäryë ga e Ä ï. Sbö Wa öör kjok ëre kjing go, llëbo shärye Äre li pjiga. ⁹ Æye Sbö wa ga llëbo owa shärye enido ame, e iara Sbörë beno shäng së jlökoyo baïya dik kjïshko. Eni ga e Sbö wa kjïshko ga llëbo owa shärye enido ga äe. ¹⁰ Æye Sbö ware, de Ä wa, e miydëy eni: Æye llëbo shäryë pjlo bek llëm ga e Sbö wa llëm; ëye ba kjlara

woydë llëm ga e Sbö wa llëm bakoe.

Shji ëng woydë ara kar kar

¹¹ Tjlökwo kuromi tek dämärshko dwayo li ëre: Bek ga shji ëng woydë ara kar kare. ¹² Dënashko ga domer shäng kjlara ko Caïn, e Ä ï. Caïn li llëbo owa shäryono, gueniyo ba lëngda llëbo shäryono pjlo bek. Ba lëng li zröra e kjïshko. Shji opshäryë baïya dik llëme. ¹³ Pjeyoga, nopga Sbö miydë llëm wleniyo, pjäy ÿywa lok shjiktëngshko ga pjäy opshgawë e go llëme. ¹⁴ Dënashko ga shji wolono löng wleni, gueniyo eerishko ga shji löng së jlökoyo. Miydëy ga shji eni, bi pjeyoga woydëy ara kjïshko. ¹⁵ Æye ba kjlara ÿywö shjiktëng ga e no zröga wleni. Ga miydëmi pjlu ga ëye no zrök ga äär ber löng së ÿyado Sbö tjok llëme.

¹⁶ Shji oblë woydë sorë li miydoroy Jesucristo go. E optwono wolono bi kjïshko. Bek ga shji optwë wolon bi kjlara kjïshko eni bakoe. ¹⁷ Shji llëbo ara, ga bi kjlara llëbo dret wleni ga woyde ga songe lëy, ga kjimtäy. Shäryoroy eni llëm ga Sbö woydëy llëme. ¹⁸ Pjäy bor wapga wleni, shji oblë woydë ara lëy dö llëm, oblë kjimtozï wopjlu go dey, shji kjimte Sbörë sorë ga eni. ¹⁹⁻²⁰ Shäryëy eni ga miydëy e go ga shji mär löng Sbö tjlökwö bek li go. Sbö tjwölö ara, bi wotjlik li kjinmo, ga shji miyde pjire. E kjïshko ga

shji llëbo owa shäryono lëy bi pjlúshko ëmdë ga miydëy ga shji löng wlëp ba tjok.

²¹ Pjeyoga, shji löng llëbo owa shäryë llëme lëy bi pjlúshko ga shji löng wlëp ba tjok. ²² Eshko ga llëye rokëy ba kong dö ga twe bi kong pjir, ba tjlökwo kolëy löng pjlú kjïshko, llëye woyde li shäryëy löng eni kjïshko bakoe. ²³ Ba tjlökwo lara bi kong shäryëy wlo li ëre: Shji mär ba Wa Jesucristo go, ga kolëy bakoe; shji ichara erë ëng woydë ara kar kare. ²⁴ Ëye ba tjlökwo kolë ga mär ba go jlökoyo, ga Sbö shäng ba tjok bakoe. Shji go ba Sëya ichara beno kësbang bi tjok. Miydëy e go ga shäng bi tjok jlökoyo.

4

Nopga tjlë Sbö Sëya gore, de sëya oblë go, e miydëy sorë

¹ Pjeyoga, nopga ara to löng tjlë ga «Tjawa tjlë Sbö Sëya go» le lok eni. Gueniyo nopga ara eniyo ichaga Sbörë llëme. E kjïshko ga epga uunkong li tjlökwo kjrëy llëm, woyde ga e tjlïy bäm go guing. ² Ëye tjlë Sbö Sëya go jlöre miydëy eni: Ëye tjlë ga Jesucristo öör kjok ëre kjing go no wleni le ga e ichaga Sbörë; ³ ëye omläywë eni llëm ga e ichaga Sbörë llëm, e ichaga Cristo wloyo lirë. Cristo wloyo, e tjwe li roy kuromi tjän, ga eerishko ga shrono shäng kjok ëre kjing go.

⁴ Pjây bor wapga wleni, pjây Sbö ï, ga pjang bomi go li dbo ara, Cristo wloyo shäng

kjok ëre kjing go li kjinmo. E kjïshko ga Sbö wloyoga tjeng kës li zanomie. ⁵ Epga kjok ëre so, ga tjlë nopga Sbö miydë llëm wleniyo dik e kjïshko, ga nopga Sbö miydë llëm wleniyo omkuk löng wopjlúe. ⁶ Gueniyo shjira Sbö ï, ga ëye Sbö miydë ga shji kuya löng wopjlú, gueniyo ëye Sbö ï llëm ga shji kuya llëme. Ëye tjlë Sbö Sëya bek li gore, de jyö sogo li go, e miydëy e go.

Shji woyde Sbörë ara, shji oblë woydë ara bakoe

⁷⁻⁸ Pjeyoga, bi kjimtaga oblë woydë ara wlo li, e Sbö. E kjïshko ga bek ga shji ëng woydë ara kar kare. No woydaga jlökoyo li, e Sbö. Miydëy e go ga ëye oblë woydë ara ga e Sbö wa, ga Sbö miyde bakoe. Ëye oblë woydë llëm ga Sbö miyde llëme. ⁹ Shji woydara Sbörë eni: Ba Wa kjaraso ichara öör kjok ëre kjing go bi kjimtë, shji ber löng së jlökoyo ba kjïshko wlo. ¹⁰ Shji woydara Sbörë ara anmoyö. Ba Wa ichara, optwono wolono, owa pjang bi go li löya ber dret ga pjlú wlo, shji ber löng shdungko ame wlo. Shji Sbö woydë ara li äar e go llëme.

¹¹ Pjeyoga, shji woydara Sbörë ara eni kuzong ga bek ga shji ëng woydë ara kar kar bakoe. ¹² Ëye Sbö ïno llëme. Gueniyo shji ëng woydë ara kar kar ga Sbö shäng bi tjok. Eni ga shji Sbö woydë jlökoyo li ikoba wëllëe.

13 Shji go ba Sëya ichara beno kësbang bi tjok. Miydëy e go ga shji mär löng ba go jlökoyo, e shäng bi tjok bakoe. 14 Data Sbö, ba Wa ichara öör kjok ëre kjing go, ber no döga wlo. Tjawa omïno, ga llëye ïnorwa li lorwarë löng oba kong. 15 Jesús, e Sbö Wa. Ëye tjlökwo ëre kjrono ga mär shäng Sbö go, ga Sbö shäng ba tjok bakoe. 16 Eni ga miydëy ga shji woyde Sbörë ara jlökoyo, shji mär löng ba go bakoe.

No woydaga jlökoyo li, e Sbö. Ëye oblë woydë ara ga mär shäng Sbö go, Sbö shäng ba tjok bakoe. 17 Shji oblë woydë jlökoyo, shji opshäryë Jesucristo dik kjok ëre kjing go wleni ga no llgwezlong dbaryoshko ga shji ber löng wlëp, llëye bangkjrëy llëme. 18 Shji oblë woydë eni ga llëye bangkjrëy llëme. Shji shdüya Sbörë li bangkjrëy wleni ga miydëy e go ga shji löng oblë woydë jlökoyo llëme.

19 Shji woydara Sbörë ara bäm go. E kjïshko ga Sbö woydëy ara, oblë woydëy ara bakoe. 20 Ëye tjlë ga «Tja Sbö woydë ara» le, gueniyo ba kjlara ïywa shjiktëng ga shäng jyörkë. Ba kjlara li ïga wëllë, gueniyo Sböra ïga llëme. ¿Eni ga ba kjlara li woyde llëm ga Sbö woyde sorëro? 21 Ba tjlökwo lara bi kong shäryëy wlo li ëre: Sbö woydozï ara, bomi kjlara woydozï eni bakoe.

5

Shji mär Sbö Wa go

1 Ëye, no pjluyo iche lara Sbörë li, e Jesús le ga e Sbö wapga jlökoyo. Ëye Data Sbö woydë ara ga ba wapga woyde eni bakoe. 2 ¿Gueniyo ba wapga woydëy ara li miydëy sorë? Shji Sbö woydë ara, ga ba tjlökwo kolëy. Miydëy e go ga ba wapga woydëy ara bakoe. 3 Shji Sbö woydë jlökoyo wleni ga ba tjlökwo kolëy. Ga ba tjlökwo, e kjang bi kong llëme. 4 Sbö wapga uunkong li, llëbo owa shärye nopga Sbö miydë llëm wleniyorë li, e zana lok pjire. Shji mär Jesús go ga owa li zäy. 5 ¿Llëbo owa li zangga ërë? Ëye, Jesús, e Sbö Wa jlöe le ga llëbo owa li zangga beno epgarë döe.

6 Jesucristo öör shäng kjok ëre kjing go. E wara Juandë di go, ga wolonoshko ga srëng kwono. Miydëy e go ga e Sbö Wa. E waraba dö llëm, e srëng kwono bakoe. Jesús, e ë le Sbö Sëyarë bi kong bako, ga tjlökwo bek li layde döe. 7-8 Eni ga Jesús, e Sbö Wa jlöe miydëy llëbo kjrëng-gwo mya go: Sbö Sëya go, di li go, srëng li go bakoe. 9 Tjlökwo le nopgarë bi kongshko ga tjlökwo kjrëy, tjwlö ara bi kong kjïshko. Gueniyo tjlökwo le Sbörë li tjwlö ara e kjinmo. Ga ba Wa roy laga li, e Sbö om go. 10 Ëye mär Sbö Wa go ga tjlökwo lara Sbörë li kjrara jlökoyo. Ëye mär ba go llëm ga Sbö jyö äe layde, ba

Wa roy lara li tjlökwo kjrara llëm kjĩshko. ¹¹ Llëye le Sbörë li ëre: Shji kong ba Wa twara, shji ie ber löng së İyado ba tjok wlo le eni. ¹² Eni ga ëye mär ba Wa go ga sök së jlökoyo. Ęye mär ba go llëm ga wolono shäng wleni.

Kjibokwo pjirzlong

¹³ Pjây mär löng Sbö Wa go, kjibokwo ëre tër bomi kong, pjây iara Sbörë beno löng së İyado ba tjok li miydëmi pjlu wlo. ¹⁴⁻¹⁵ Eni ga llëbo woyde Sbörë wleniyo rokëy ba kongshko ga miydëy ga shji kuya. Ga miydëy ga shji kuya wleni ga llëbo rokoroy ba kong li shärye bi kong eni. E kjĩshko ga rokëy ba kongshko ga llëye bangkjrëy llëme.

¹⁶ Ęye ba kjlara İk shäng llëbo owa shäryë ga woyde ga syöshtë Sbö kong ba kjlara li kjĩshko. Llëbo owa lër shäng li, shji ie ber shdungko İyado wlo llëm wleniyo lotë. Llëbo owa, shji ie ber shdungko İyado wlo wleniyo tjok. Ęye llëbo owa eniyo shäryono ga shji syöshtë ba kjĩshko llëme. ¹⁷ Llëbo owa shäryoroy llë pogo ga e owa. Gueniyo llëbo owa, shji ie ber shdungko İyado wlo llëm wleniyo tjok.

¹⁸ Ęye Sbö wa ga llëbo owa shärye enido ame. E de Sbö Warë. E kjĩshko ga llëye shärye Ärë ba kong ga äe. ¹⁹ Miydëy ga shji Sbö wapga. Miydëy ga nopga Sbö miydë llëm wleniyo li ichaga Ärë. ²⁰ Miydëy ga Sbö Wa öör shäng kjok ëre kjing go, ga shji

kong kjok miydë twara, Sbö bek li miydëy pjlu wlo. Shji mär löng Sbö bek li go, ba Wa Jesucristo go bakoe. Sbö bek li e. Bi iaga ber löng së İyado ba tjok li e bakoe.

²¹ Pjây bor wapga wleni, shji sböpga jyäglö poshrök llëme.

Segunda Carta de Juan

Kjibokwo ëre tara Juandë

Kjibokwo ëre sorë

Domer shäng kjlara ko Juan. Dënashko ga e Jesús oppingga. Jesús wolono, ga woshrara Sbörë iröng obi irgo ga Juan beno shäng Sbö tjlökwö laga Jesús äska wleniyo shara. Kjibokwo ëre tarashko ga e tjlabla tjän.

Eshko dbaryo ga no kjone kjone to löng tjlökwö bek llëm li lë, Jesús tjlökwö kjrägaga li jyäpgwe e go wlo. E kjishko ga kjibokwo ëre tara Juandë, Jesús tjlökwö kjrägaga li ber löng sjëk ba tjok wlo.

¹⁻² Kjibokwo ëre taga tja bomi tjlapgarë.

Sbö tjlökwö kjrägaga, kjibokwo ëre ichër jek bomi kong. Pjäy kjrara Sbörë. Tjlökwö bek li kjröröy beno tjeng bi pjlúshko, ga ber tjeng eshko ñyado. E kjishko ga pjäy woydër ara, pjäy woyde tjlökwö bek miydagaga löng lirë eni bakoe.

³ Rokër Data Sbö kong, ba Wa Jesucristo kong ga ba wopjlú li kjishko ga shji mär Sbö tjlökwö bek li go, ga shji ëng woydë ara kar kar wopro ga shji kjimte lok ara, shji songe le ñyado, shji ie lok ber löng wlëp bakoe.

⁴ Roy kuror ga pjäy jëk löng tjlökwö bek li go, shji ichara Data Sbörë sorë li eni. E kjishko ga tja wopjlú anmoyö.

⁵ Eni ga pjeyoga, tjlökwö tër shäng bomi kong shäryëmi wlo ëre, e tjlökwö tjaglën totë llëme. Dämärshko ga tjlökwö ëre twaraba bi kong. Lër bomi kong ga pjäy ëng woydos ara kar kare. ⁶ Ga shji ëng woydë wlo ga woyde ga tjlökwö lara Sbörë bi kong shäryëy wlo li shäryëy eni ñyado. Shji ëng woydë laga Sbörë bi kong tek dämärshko dwayo.

⁷ Nopga ara to löng kjok ëre kjing go oba jyäpgwë. Tjlë ga «Jesucristo shrono kjok ëre kjing go no wleni llëme» le löng eni. Ëye tjlë eni ga e Cristo wloyo. ⁸ Pjäy pak shäryono ara, ga pjäy potjwlëkklo tjok. Gueniyo pjäy sjëk, pjäy jyäpgwe lok llëm wlo, bomi potjwlëkklo li jer llëm wlo.

⁹ Ëye oblë ping woydë, shji pina Cristorë sorë li kjinmo le wleni ga shäng mär Sbö go llëme. Ëye jëk shäng tjlökwö pina ba kong li go ga mär shäng Data Sbö go, ba Wa go bakoe. ¹⁰ Ëye äär bomi shwoy ga Cristo tjlökwö bek ëre le bomi kong llëm ga wlokjrëmi bomi ushko llëm, «Miga» le bomi kongshko ga «Kjobe» lëmi ba kong ëmdë llëm bakoe.

¹¹ Ëye omwlokjrono ga shäng ba pak owa li shäryë ba tjok wleni.

Shji ëng woydë ara kar kar

Kjibokwo pjirzlong

12 Tja llëbo lë woydë ara bomi kong, gueniyo tër woydë kjibokwo go llëme. Pjây ñn woydë, shji lan ëng tjok wlo, shji ber löng wopjlú anmoyõ wlo.

13 Bomi pjeyoga Jesús tjlõkwo kjruga, kjrara Sbörë wleniyo li, «¿Pjây yonde?» le bomi kong.

Tercera Carta de Juan Kjibokwo ëre tara Juandë Kjibokwo ëre sorë

Domer shäng kjlara ko Juan. Dënashko ga e Jesús oppingga. Jesús wolono, ga woshrrara Sbörë iröng obi irgo ga Juan beno shäng Sbö tjlökwö laga Jesús äska wleniyo shara. Kjibokwo ëre tarashko ga e tjlabla tjan.

Domer shäng kjlara obi ko Gayo. Pjlara ga nopga ichara Juandë Jesús roy pjlú lë ba kong. Gueniyo domer shäng kjlara eshko ko Diótrefes, e domer tjwlö ara wleniyo. E kjishko ga nopga ichara Juandë li wlokjre woydë llëme. E kjishko ga kjibokwo ëre tara Juandë Gayo kong, ber shäng sjëk Diótrefes tjok wlo. Gueniyo nopga ichara li wlokjrara Gayorë wopjlú kuzong ga Juan beno shäng wopjlú ba tjok, ga woyde ga wlokjre eni jek obi li tara ba kong.

¹ Kjibokwo ëre taga tja bomi tjlapgarë.

Gayo, kjibokwo ëre ichër jek bop kong. Pja bor kjlara, pja woydër ara jlököyo.

² Pja bor kjlara. Miydër pjlú ga pja jëk shäng pjlú Sbö tjok. Eni ga rokër Sbö kong ga pja kjimte, bop doyo ber pjlú eni bako wlo. ³ Pja roy söra bi pjeyoga kjone kjonerë bor

kong. Kuror ga pja mär shäng Jesús go jlököyo, pja jëk shäng tjlökwö bek li go bakoe. E kjishko ga tja wopjlú anmoyö. ⁴ Roy kur ga bor wapga wleni jëk löng tjlökwö bek li goshko ga tja wopjlú anmoyö.

⁵ Pja bor kjlara. Tjlapga Jesús tjlökwö kjrägaga kjimtëp enido, pjeyoga miydëp llëm ëmdë ga kjimtëp bakoe. ⁶ Epga kjimtorop sorë li lara lok Jesús tjlökwö kjrägaga löng li kong. Epga äär eshko obishko ga kjimtos jek eni obi, woyde Sbörë sorë li eni. ⁷ To löng Jesucristo pak shäryë, kjimtara nopga Sbö miydë llëm wleniyo lirë llëme. ⁸ E kjishko ga woyde ga bi pjeyoga eniyo tjwe bi shwoy ga wlokjrëy löng wopjlú, tjlökwö bek li shdär jek këgong wlo.

⁹ Kjibokwo ichoror jek Jesús tjlökwö kjrägaga löng li kong kjwara. Gueniyo domer shäng kjlara eshko ko Diótrefes. Tjawa köle woydë llëm, nopga oblë ichë ä kjishko. ¹⁰ Tjawa jyöyotke ara. Bi pjeyoga wlokjre woydë llëm bakoe. Eye omwlokjrono ga iche tön tjlökwö kjrägaga löng li tjok ame. E kjishko ga tja jek äär eshko ga wlon kjluwe.

¹¹ Pja bor kjlara. Ip ga no oblë llëbo owa shäryë ga pja omshäryë eni llëme. Llëbo pjlú shäryopdë eröe. Eye llëbo pjlú shäryë ga e Sbö i. Eye llëbo owa shäryë ga Sbö miyde llëme. ¹² Domer shäng kjlara ko Demetrio. Era

pjlúe le nopga uunkongdë
eni. Tjawa omlë eni bakoe.
Miydëp pjlú ga tjawa tjlē
beke. Ga miydër pjlú ga
tjlōkwo le shäng'li, e beke.

Kjibokwo pjirzlong

¹³ Tja llëbo lë woydë ara
bop kong, gueniyo tër woydë
kjibokwo go llëme. ¹⁴ Pja ñn
woydë wop ä, shji lan ëng tjok
wlo.

¹⁵ Rokër Sbö kong ga pja ie
ber sök wlëpe.

Bop pjeyoga löng jūshko li,
«¿Pja yonde?» le lok bop
kong.

Bop pjeyoga löng eshko bop
tjok li, «¿Yonde?» lëp kjlara
kjlara kong bakoe.

Carta de Judas Kjibokwo ëre tara Judasdë Kjibokwo ëre sorë

Domer shäng kjlara ko Judas. Kjone kjone tjëlë ga e Jesús oppingga tak pjang Lucas 6.16 go, Hechos 1.13 go bakoe le. Kjone kjone obi tjëlë ga e Jesús lëng, Santiago dik, tak pjang Mateo 13.55 go, Marcos 6.3 go bakoe le. Gueniyo miydëy pjlu ga kjibokwo ëre taga, e Judas Iscariote llëme.

Eshko dbaryo ga no kjone kjone to löng tjëlëkwö bek llëm li lë, Jesús tjëlëkwö kjragaga li jyäpgwe e go wlo. E kjishko ga kjibokwo ëre tara Judasdë, Jesús tjëlëkwö kjragaga li ber löng sjëk ba tjok wlo.

¹ Kjibokwo ëre taga tja Judasdë. Tja Jesucristo parkaga. Tja Santiago lëng.

Nopga rokara Sbörë löng li, kjibokwo ëre ichër jek bomi kong. Pjäy woyde Data Sbörë ara, ga pjäy de Jesucristorë.

² Rokër Sbö kong ga pjäy songe le iyado, pjäy ie ber löng wlëp, pjäy woyde ara bakoe.

Nopga wotjlik owa wleniyo

³⁻⁴ Pjeyoga, woydoror ga shji dëra Sbörë beno löng sorë li roy lër bomi kong kjibokwo ëre go. Gueniyo kur ga tjëlëkwö ichër jek bomi kong oblë kjluwe. No kjone kjone wotjlik ga owa pjang bi go li löya Sbörë ber dret ba wopjlu

li kjishko kuzong ga shji llëbo owa shäryë ga pjluë le. Epga opyono beno löng bi Tjlapga, bi pjlujo Jesucristo li wloyo. Nopga eniyo, e shdungko. E tak beno pjang Sbö tjëlëkwö go eni dëna tjän. Ga eerishko ga nopga eniyo kjone kjone opzrëno löng bomi tjrëko, pjäy jyäpgwe wlo le. E kjishko ga rokër bomi kong ga tjëlëkwö roy pjlu li wlikozia. E twaga Sbörë beno ba nopga kong pjlaraso, ber iyado wlo.

⁵ Llëbo kjone kjone woyoshrër woydë bomi kong, e miydëmi löng pjir gueniyo. Dënashko ga Israel tjëyoga shira Tjlapgarë tek Egipto kjokyo dwayo irgoshko ga kjone kjone mär ba go llëm li pjira drete. ⁶ Dënashko ga ba parkagaga kjok dogo so kong pak twara Sbörë oblë oblë. Gueniyo kjone kjone omrayono. E kjishko ga pjirira Sbörë dröng sho go, iara beno löng kjok ro sï roy, äär jong ba llgwezlöng dbaryo lishko. ⁷ Dënashko ga Sodoma sopga, Gomorra sopga, kjok shto oblë oblë löng ba soshko sopga, e pono no orkwosmono ba tjok llëm li tjok ara, ga llëbo shäryako llëm li shäryara lok oblë oblë bakoe. E kjishko ga shduna Sbörë iök go, beno nopga owa shdüya iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li go iyado wlo li miydoklo.

⁸ Nopga owa löng bomi tjrëko li, e llëbo shäryë eni bakoe. Llëbo shärye löng owa ba doyo go, lara Sbörë

ba kong yoshko le kjĩshko. Wotjlik lok ga ichaga  re ll me le, ga kjok dogo sopga l ywe lok owa bakoe. ⁹ Sb  parkaga kjok dogo so k g yo Miguel  md  ga  nglono kar kar   tjok, Moisés doyo li kjĩshkoshko ga   l ywara owa sira  md  ll me. Eshko ga tjle ba kong ga «Pja wlongga ber Tjlapgar » le ba kong eni er e. ¹⁰ Gueniyo nopga  rera, ll bo l ywe lok owa obl  obl , gueniyo ll ye l ywe l ng li, e ll  miyde l ng ll me. Epga so  ng ll  kjoyo, ll bo sh rye ga woyotjliya ll me. Wotjlik tjwe ll  li sh ryayde er e. Ga ba pjikklo li e.

¹¹ Epga opsh ry  owa, Ca n dik.* Ll bo sh rye ll  pogo, dbur shak wlo, Bal n dik.† Ga Sb  kole lok ll m kjĩshko ga llono ga pjir, Cor  dik.‡ jE kjĩshko ga epga song jl e!

¹² Pj y t n, i   ng tjok, pj y wopjlu Sb  tjok kjĩshkoshko ga ll bo sh rye lok owa li lökyokjre lok ll m, gueniyo bomi kong ga ll bo owa wleni, e ber l kyo ara bomi kong bakoe. Epga opwoyotjlik l ng om go er ,  ng daga ops ng om go er  wleni. Ll bo le lok ara, gueniyo ll bo pjlu sh rye lok ll m, pj ng sho roshko di ll m, bakwe pjlukd  llaw pogo wleni.  ye kjimte ll me. Kjor bo kjrozlong dbaryo ga kjor ll  botjyono ll m ga e ll no ll m,

kj tong jong wleni. Eshko ga shiy ba sleng tjok. Enira kj tong jl koyo. Nopga  re so e kjoyo bakoe.  ye kjimte ll me. ¹³ Epga so dlung i ya dbo ara kjoyo, ll bo owa sh rye li lg y w l , dlung bung sho wleni. Epga so dbala j k ba irbo b ng ll m kjoyoe. Epga l ng shdungko kjok ro s  anmoy  li roy iyado wlo.

¹⁴ D nashko ga domer sh ng kjlara ko Enoc. E tjok ga Adán tj yoga tek beno ba irgo li  otong kjringswo tjer (6).§ Eshko dbaryo ga Enoc tjle no nopga  re kjĩshko. Tjle ga «jTja kuzia! Llono ga Tjlapga Jes s tjwe ba parkagaga kjok dogo so ara tjok, sht y ga  ar ll me. ¹⁵ E tjwe nopga uunkong llgwega, nopga owa li shdungga, ll bo owa sh ryara k s li kjĩshko, tjl kwo lara lok owa ba kjĩshko k s li kjĩshko bakoe» le. ¹⁶ Nopga  re kjlosht  ll  pogo kjĩshko, ll  pogo l ywe owa bakoe. J k l ng ba wotjlik owa li go er . Kr  lok ara om goshko, ga obl  jy pgwe lok tjl kwo wol so go, ll ye woyde li wl ya wlo.

Pj y sj ke

¹⁷ Pjeyoga, ll ye lara Sb  tjl kwo roy lagaga bi Tjlapga Jesucristo  skar  bomi kong li, e woyoshrozia. ¹⁸ Tjle no lok ga «Kjok pjir l shko ga nopga Sb  tjl kwo joyw    wleniyo wen tjwe, ga j k l ng

* 1:11 Génesis 4.1-16. † 1:11 N meros 22.2-24.25. ‡ 1:11 N meros 16.1-50.

§ 1:14 Enoc, e Jared wa. Jared, e Malalel wa. Malalel, e Cainán wa. Cainán, e En s wa. En s, e Set wa. Set, e Adán wa, tak pjang Génesis 5.3-18 go sor  li eni.

ba wotjlik owa li go» lara lok eni. ¹⁹ Nopga eniyo löng bomi tjrëko, bomi shdögaga ber löng dboy dboy wlo li epga. Epga go Sbö Sëya llëm, jëk löng ba wotjlik owa li go erä.

²⁰ Gueniyo pjeyoga, pjäy ëng kjimtos mär Sbö go jek këgong këgong. Pjäy syöshtë Sbö kongshko ga pjäy kjimtaga ber ba Sëyarë.

²¹ Pjäy woyde Sbörë ara, ga pjäy songe le bi Tjlapga Jesucristorë bakoe. E kjïshko ga llono ga pjäy ie Sbörë ber löng së iyado ba tjok. E koshëmi löng wopro ga tjlökwo ëre woyoshrozïa.

²² Ëye, tjlökwo kjrëy wlo li kjone dey miyde llëm ga e songe lozïa. ²³ Ëye, tjlökwo bek llëm li kjre woydë kjwlë ga dözï, nopga tek shiy iök roy dwayo wleni. Llamoga songe lozï, gueniyo pjäy sjëk, pjäy opshäryë baiya dik llëm wlo. Woyotjlizï ga llëbo owa shäryara li kjïshko ga ba shwong ëmdë ga beno owa, porwako llëm wleni.

Kjibokwo pjirzlong

²⁴⁻²⁵ Sbö bi döga, e eröe. Pjäy kjimte dir llëm wlo ga pjlúe. Pjäy ie äär ber löng ba bokshto ga pjlú bakoe. Eshko ga pjäy pogo llëye dret, pjäy wopjlú anmoyö bakoe. Bi Tjlapga Jesucristo kjïshko ga e iëy ber bi pjluyo kësbang, tjwlö ara, dbo ara iyado. Ber eni.

Apocalipsis

Llëbo ëre pina

Jesucristorë Juan

kong, shji yo ñno

wleni

Kjibokwo ëre sorë

Domer shäng kjlara ko Juan. Dënashko ga e Jesús oppingga. Jesús wolono, ga woshrara Sbörë iröng obi irgo ga Juan beno shäng Sbö tjlökwö laga Jesús äska wleniyo shara.

Eshko dbaryo ga Juan iaraba beno shäng dlung tjrëko ko Patmos lishko, ba shdungglo, Jesús roy pjlú lara kjishko. Pjlara ga Jesucristo weno ba kong. Eshko ga llëbo pina ba kong, shji yo ñno wleni, ga ichara ba të, llëbo li miyde nopga uunkongdë wlo.

Bäm go ga ichara kjibokwo të Jesús tjlökwö kjrägaga kjrिंगgwo kjäk (7) tjeng kjok shto oblë oblë Asia kjokyo li kong. (Eri ga kjok eshko li ko Turquía.)

E irgo ga llëbo wen llono li pina ba kong. Nopga owa li shdüya Sbörë sorë li pina ba kong. Ä ängkjwë Sbö nopga tjok sorë li pina ba kong. E zäya Jesúsde sorë li pina ba kong. Llono ga nopga uunkong ber löng sorë li pina ba kong bakoe.

* **1:4-5** Sök İyado le li, e Data Sbö loklo. Sëya dbo oblë oblë li loklo.

Llëbo ñna Juandë kës ëre tara beno Jesús tjlökwö kjrägaga kong.

¹ Llëbo ëre pina Sbörë Jesucristo kong, pïya ba parkagaga kong wlo, llëbo wen dörö li miyde lok wlo. Eni ga tja Juan kong ga ba parkaga kjok dogo so ichara Jesucristorë ter shrono shäng bor kong, llëbo ëre pïya bor kong wlo. ² Llëbo ñnor li tër uunkong bomi kong, Sbö tjlökwö roy lara Jesucristorë bor kong li tër bomi kong bako, ber ba miydoklo wlo. ³ Eye kjibokwo ëre lë oblë kong ga ber wopjlúe. Eye tjlökwö ëre kuk, ga kole ga ber wopjlú bako, dbar lër shäng li dörö kjishko.

⁴⁻⁵ Kjibokwo ëre taga tja Juandë.

Jesús tjlökwö kjrägaga kjrिंगgwo kjäk (7) tjeng kjok shto oblë oblë Asia kjokyo, kjibokwo ëre ichër jek bomi kong.

Rokër Sök İyado li* kong, sëyaga doglo kjäk (7) tjeng ba pjlú sökklo jong li bokshto li† kong, Jesucristo kong ga ba wopjlú li kjishko ga pjây kjimte lok ara, pjây ie ber löng wlëp bakoe. Jesucristo, e Sbö tjlökwö kura li laga jlkoyoy, woshrara bäm go li e, pjlupga löng kjok ëre kjing go ichaga li e bakoe. Shji woyde ara, owa pjang bi go li löna beno dret, ba srëng kwona li go, ⁶ ga shji iara beno löng

† **1:4-5** Sëyaga doglo kjäk (7) le li, e Sbö

syöshtagaga parkë löng Sbö, ba Data, borwa pjluyo li kong. E kjishko ga Cristo iëy ber kësbang, tjwlö ara, dbo ara İyado wlo. Ber eni.

⁷Tja kuziä. Llono ga Cristo ter pjäng sho roshko, İga uunkongdë, ba shorkegaga löng dënashko li omik bakoe. Eshko ga tjëyoga löng kës li ber löng woydë ara ba kjishko.

Ber eni.

⁸Tjlapga Sbö tjlë ga «Tja so tjlökwo toklo ko Alfa[‡] kjoyo, tja so tjlökwo toklo ko Omega[§] kjoyo bakoe. Llëye llëm obishko ga tja sök tjän. Llëbo uunkong pjitong dret ga tja sök obi. Sök İyado li tja. Llëye shäryër woydë li shäryër ga pjlúe» le.

Domer weno shäng kjlara, so no to ter kjok dogo dwayo li kjoyoe

⁹Tja Juan, tja bomi kjlara Jesús tjlökwo kjraga. Shji mär bi pjluyo Jesús go kjishko ga shji shdungoba, gueniyo kuy kjange. Sbö tjlökwo roy lara Jesúsdë bor kong li lër shäng oba kong kjishko ga tja icharaba beno sök dlung tjrëko ko Patmos lishko.

¹⁰Pjlara ga Tjlapga Jesús dbaryo* ga tja go Sbö Sëya jlökoyo. Eshko ga ybö kuror bor irgo pjlara dbo ara, pjluk wli bakworoy wleni. ¹¹Tjlë bor kong ga «Llëye İp li tos

ber pjang kjibokwo go. E irgo ga ichos jek Jesús tjlökwo kjragaga kjringgwo kjäk (7) tjeng kjok shto oblë oblë Asia kjokyo li kong. Ichos jek Éfeso kjokyo, Esmirna kjokyo, Pérgamo kjokyo, Tiatira kjokyo, Sardis kjokyo, Filadelfia kjokyo, Laodicea kjokyo bakoe» le.

¹²Eshko ga tja bojongö İn iröng, ëye ybö kuror tjlë li ë miydër wlo. Eshko ga İn ga iök shjiy bapkwö shäryak dbur sho shöylör go tjeng kjwo kjäk (7), ¹³tjrëko shäng kjlara so no to ter kjok dogo dwayo li kjoyo, doyono shäng shwong kur may äär ba kju kjing go, dop pjrikklo shäryak dbur sho shöylör go pjang ba pjlú kjing go. ¹⁴Ba kägä, ba käkzong, e kjwo pjlublún so pjäng sho kjoyoe. Ba bok roy so iök lok ri ri kjoyoe. ¹⁵Ba dre so dröng sho so klung sho kjoyo li iak jong iök pjë jong ri ri roshko li kjoyoe. Ba ybö dbo ara, di kës pjlublunyo dik. ¹⁶Orkwo këlëkong dbala tjeng kjwo kjäk (7). Dröng tur jong ba kjak roy kjwangna, kowo stek kar kar. Ba bokkwo kälä lletlet, dlo wleni.

¹⁷İn jek drëng ga tja jek rish buk ba dre zlong, shji wolono buk wleni. Gueniyo eshko ga tja porwara ba orkwo këlëkong go, ga tjlë bor kong ga «Llëye bangkjrep

[‡] **1:8** Grecia so tjlökwo go ga tjlökwo toklo ko Alfa, e ba bäm İyo, tjlökwo toklo ko A wleni. **§ 1:8** Grecia so tjlökwo go ga tjlökwo toklo ko Omega, e ba pjirshko, tjlökwo toklo ko Z wleni.

* **1:10** Tjlapga Jesús Dbaryo le li, e dbar sondëshko loklo, e woshrara Sbörë e dbaryo kjishko.

llëme. Llëye llëm obishko ga tja sök tjän. Llëbo uunkong pjitong dret ga tja sök obi.
 18 Sök İyado li tja. Tja wolono, gueniyo tja sök së İyado wlo. Shinmoga shtoyo u bäng bäng dökklo tjeng bor wloshko, epga woshrër iröng obi ga pjlüe.

19 »Llëye İnop li tozong. Eni tjok ga llëye shäryë li tos, llëye wen tek iröng li tos bakoe.
 20 Dbala İnop tjeng kjwo kjäk (7) bor orkwo këlëkong ëre, iök shjiy bapkwo shäryak dbur sho shöylör go tjeng kjwo kjäk (7) ëre, e llë loklo lër bop kong. Iök shjiy bapkwo kjwo kjäk (7) ëre, e bor tjlökwo kjruga kjringswo kjäk (7) tjeng kjok shto oblë oblë li jyäglo. Dbala kjwo kjäk (7) ëre, e roy sögaga kjok dogo so doglo kjäk (7), parkë löng bor tjlökwo kjruga kjringswo kjäk (7) kong li jyäglo bakoe.

2

Kjibokwo tak pjang Jesús tjlökwo kjrägaga löng Éfeso kjokyo li kong

1 »Roy söga kjok dogo so shäng kjlara, bor tjlökwo kjrägaga löng Éfeso kjokyo li kong. Kong kjibokwo tos kjwara, söya jek ba kong wlo. Kji-bokwo li tos eni:

»Shäng kjlara, orkwo këlëkong dbala tjeng kjwo kjäk (7), jek shäng iök shjiy bapkwo shäryak dbur sho shöylör go tjeng kjwo kjäk (7) li tjrëko. E tjlë bomi kong ga 2 Pjäy jek

löng sorë, e miydër. Pjäy parkë bor kong kjang, llëbo weno bomi kong owashko ga kumi kjang bakoe. No kjone kjone tjlëno ga “Tja Sbö tjlökwo roy laga Jesús äska” lara eni. Eshko ga tjlïnomi yötso, ga miydoromi ga jyö erä. Eshko ga ioromi beno jek löng bomi tjok ame. 3 Bor kjışhko ga llëbo weno bomi kong owa ara, gueniyo kuromi kjang, pjäy wosonkono llëm bakoe.

4 ”’Gueniyo bor kong ga pjäy löng llëbo shäryë owa kjrına. Pjäy mär löng bor go kjwlëshko ga pjäy ëng woydono ara kar kare. Gueniyo pjäy opshäryë eni ame. 5 Pjäy opshäryono dämärshko sorë li woyotjlizä. Llëbo shäryëmi löng owa li, e owa jlöe lozı, ga rayozı, ga llëbo shäryoromi dämärshko, Sbö tjlökwo kjroromi kjwlëshko li shäryozı eni iröng obi. Shäryëmi eni llëm ga tja jek bomi iök shjiy bapkwo jong li kjë bomi shjiryoy. 6 Gueniyo llëbo ber pjlü bomi kong, llëbo owa shärye nicolaítagarë löng li İywor shjiktëng, ga pjäy omıywö shjiktëng eni bakoe.

7 ”’Ëye kwomgwo tjok ga woyde ga tjlökwo le Sbö Sëyarë bor tjlökwo kjrägaga kong li kuya yötso. Sbö kjok bukshko ga kjor jong kjlara, ba bo uoroy ga shji wolon llëme. Ga ëye llëbo owa li zano ga ichër kjor bo

li uë'le."

Kjibokwo tak pjang Jesús tjlökwo kjrágaga löng Esmirna kjokyo li kong

⁸ »Roy söga shäng kjlara obi, bor tjlökwo kjrágaga löng Esmirna kjokyo li kong. Kong kjibokwo tos kjwara, söya jek ba kong wlo. Kjibokwo li tos eni:

»"Shäng kjlara, llëye llëm obishko ga sök tjän, llëbo uunkong pjitung dret ga sök obi. Era wolono, ga woshrono iröng obi. E tjlë bomi kong ga ⁹ 'Pjäy shdungoba sorë, e miydër. Pjäy song jlëe. Gueniyo jlökoyo ga pjäy song llëm, pjäy llëbo ara wleni. Pjäy jyöyotke nopgarë sorë li miydër. Epga tjlë ga "Tjawa judiöga" le, miga jyö, epga Ä nopga erä. ¹⁰ Llëbo wen tjwe bomi kong owa li bangkjreämi llëme. Lër bomi kong ga pjäy kjong kjong ie Äre om go ber löng no shdüzlöng uyo roshko, pjäy tjliya wlo, llëbo owa shäryëmi wlo le, ga pjäy shdüya song äär jong dbar sak kjwara (10). Gueniyo tja rayëmi llëm, äär jong pjäy wolono guing. Shäryoromi eni ga pjäy iër ber löng së iyado Sbö tjok.

¹¹ " 'Ëye kwomgwo tjok ga woyde ga tjlökwo le Sbö Sëyarë bor tjlökwo kjrágaga kong li kuya yötso. Ëye llëbo owa li zano ga nopga wolono tjeng li wolon jek obi wlenishko ga llëye wen ba kong llëme'le."

Kjibokwo tak pjang Jesús tjlökwo kjrágaga löng Pérgamo kjokyo li kong

¹² »Roy söga shäng kjlara obi, bor tjlökwo kjrágaga löng Pérgamo kjokyo li kong. Kong kjibokwo tos kjwara, söya jek ba kong wlo. Kjibokwo li tos eni:

»"Shäng kjlara, dröng tjeng kjwangna, kowo stek kar kar. E tjlë bomi kong ga ¹³ 'Miydër ga pjäy löng lishko ga nopga pjluoy li Ä erä. Eni ëmdë ga pjäy mär löng bor go iyado. Dënashko ga domer shäng kjlara eshko ko Antipas. E parkono bor kong pjlué. E zröraba bomi tjrëkoshko ga tja rayoromi llëme.

¹⁴ " 'Gueniyo bor kong ga pjäy löng llëbo shäryë owa. Dënashko ga Balac pina Baländë Israel tjëyoga jyäpgwë ara. Epga ichara öng sho twaraba sböpga jyäglö kong li uë. Epga ichara pë no orkwosmono ba tjok llëm li tjok. Pjäy kjone kjone jëk löng tjlökwo ëre go. ¹⁵ Pjäy kjone kjone jëk löng tjlökwo owa le nicolaítagarë li go bakoe. ¹⁶ E kjishko ga llëbo owa shäryëmi löng li, e owa jlëe lozi, ga rayozia. Llëm ga tja jek bomi shwoy, ga tja ëngkjwë bomi tjok, dröng tur jong bor jak roy li go.

¹⁷ " 'Ëye kwomgwo tjok ga woyde ga tjlökwo le Sbö Sëyarë bor tjlökwo kjrágaga kong li kuya yötso. Ëye llëbo owa li zano ga kong

dli ter kjok dogo dwayo miydëba kjok ëre kjing go llëm wleniyo li* twër ber ba kong. Kong akkwo kjwo pjublún twër kjwara bako, goshko ko jyã tak pjang tjaglën, miydaga ërë llëm, miyde ba kjraga lirë eröe' le."

Kjibokwo tak pjang Jesús tjlökwo kjragaga löng Tiatira kjokyo li kong

18 »Roy söga shäng kjlara obi, bor tjlökwo kjragaga löng Tiatira kjokyo li kong. Kong kjibokwo tos kjwara, söya jek ba kong wlo. Kjibokwo li tos eni:

»"Sbö Wa, ba bok roy so iök lok ri ri kjoyo, ga ba dre so dröng sho so klung sho kjoyo krung beno shjiy kjoyo bakoe. E tjlä bomi kong ga 19 'Pjäy jëk löng sorë, e miydër. Pjäy ëng woydë ara, pjäy mär bor go, pjäy parkë bor kong pjlu, llëbo wen bomi kong owashko ga kumi kjang bakoe. Miydër ga eerishko ga pjäy löng llëbo pjlu shäryë ara, pjäy mär bor go bäm go li kjinmo bakoe.

20 " 'Gueniyo bor kong ga pjäy löng llëbo shäryë owa kjrina. Walë shäng kjlara ko Jezabel. E tjlä ga "Tja Sbö tjlökwo 'laga" le, gueniyo jyö erä. Tjlökwo le shäng li go ga bor parka-gaga jyäpgwe ara. Epga iche pë no orkwosmono ba tjok llëm li tjok. Epga iche öng

sho twaraba sböpga jyäglo kong li uë bakoe. Eni ëmdë ga e slomi llëme. 21 Kong dbar tworor kop ara, llëbo owa shärye shäng li, e owa jlöe le wlo, gueniyo raye woydë llëme. 22 E kjishko ga iër ber buk swlo ara, ba bukklo kjing go. Eë pë ba tjok, ga llëbo owa shärye löng li raye llëm ga shdun ara bakoe. 23 Walë li wapga zrör drete. Eshko ga bor tjlökwo kjragaga löng kës li ommydë ga wotjlik llë li, llëye woyde löng li, e miydër pjlu, ga pjäy kjlara kjlara potjwlën, llëbo shäryoromi li kjishko.

24 " 'Gueniyo pjäy kjone kjone jëk löng Jezabel tjlökwo li go llëme. Pjäy oppino kjok miydë Ä i miydëba llëm wleniyo lëba li go llëm bakoe. Pjäyda ichër llëbo oblë shäryë llëme. 25 Pjäy mär ber löng tjlökwo kjroromi li go erä.

26 " 'Eë llëbo owa li zano, ga tja kolara äär jong ba dbo go ga kong dbo twër, tjëyoga uunkong iche wlo, 27 dbo twara bor Datarë bor kong sorë ga eni. Ga "epga iche kjang; kole lok llëm ga shdüya ara, klung sbi dloroy pjäs wleni."† 28 Ga kong dbala ko Dbar Kjoklo li twër ber ba kong bakoe. 29 Eë kwomgwo tjok ga woyde ga tjlökwo le Sbö Sëyarë bor tjlökwo kjragaga kong li kuya yötso' le."

* 2:17 Dli ter kjok dogo dwayo le li, ko maná. † 2:27 Salmo 2.9.

3

Kjibokwo tak pjang Jesús tjlökwo kragaga löng Sardis kjokyo li kong

¹ »Roy söga shäng kjlara obi, bor tjlökwo kragaga löng Sardis kjokyo li kong. Kong kjibokwo tos kwara, söya jek ba kong wlo. Kjibokwo li tos eni:

»“Shäng kjlara, wloshko tjeng Sbö Sëyaga doglo kjäk (7),* dbala kjwo kjäk (7) bakoe. E tjlä bomi kong ga ‘Pjäy jek löng sorë, e miydër. Pjäy löng së läba, gueniyo pjäy wolono löng wleni. ² ¡Pjäy wöllenzong! Pjäy dbo beno sira dö, ga jetoë. E kjishko ga pjäy dbokjrozong. İn ga pjäy jek löng pjlo bek bor Sbö bokso llëme. ³ Tjlökwo kuromi, kjroromi li, e woyoshrozî, kolozî iröng obi. Llëbo owa shäryëmi löng li, e owa jlöe lozî, ga rayozîa. Pjäy wollen llëm ga tja koshëmi löng llëmshko ga tja jek bomi shwoy, no lü ä wleni.

⁴ ”Pjäy kjlöbö, bomi shwong shtimirë wliwli wleni llëm obi. Pjäyda omshäryono eni kjishko ga pjäy iër ber jek löng bor tjok, doyë shwong ko pjublún go. ⁵ Eye llëbo owa li zano ga doyë shwong ko pjublún go, baïya dik. Eye ber sök së iyado Sbö tjok wlo ga ba ko, e tak pjang Sbö kjibokwoyo li go. Ga eye llëbo owa li zano ga ba ko

lön kjibokwo li go dwayo llëme. Ba kjishko ga tja tjlä bor Data, ba parkagaga kjok dogo so kong ga “Kjwe botoya” lër ba kong lok eni. ⁶ Eye kwomgwo tjok ga woyde ga tjlökwo le Sbö Sëyarë bor tjlökwo kragaga kong li kuya yötso’ le.”

Kjibokwo tak pjang Jesús tjlökwo kragaga löng Filadelfia kjokyo li kong

⁷ »Roy söga shäng kjlara obi, bor tjlökwo kragaga löng Filadelfia kjokyo li kong. Kong kjibokwo tos kwara, söya jek ba kong wlo. Kjibokwo li tos eni:

»“Shäng kjlara, e eröe. Tjlökwo bek laga li e bakoe. Pjlu David u bäng bäng dökklo tjeng ba wloshko. U bäng bäng döra ga bängzaga ërë llëm, u bäng bäng bängzara ga döga ërë llëm bakoe. E tjlä bomi kong ga ⁸ ‘Pjäy jek löng sorë, e miydër. İzîa. U bäng bäng döror jong bomi boksho, bängzaga ërë llëme. Miydër ga pjäy dbo ara llëm, gueniyo bor tjlökwo koloromi, tja rayoromi llëm bakoe. ⁹ Pjäy löng lishko ga nopga löng kjlöbö, tjlä ga “Tjawa judioga” le, miga jyö, epga Ä nopga erä. Llono ga epga ichër kjök tjok bomi boksho, ga tjlä lok bomi kong ga “Nopga woyde Jesúsde ara li pjäy” le bomi kong eshko. ¹⁰ Dbar tjwe kwara ga llëbo wen

* 3:1 Sbö Sëyaga doglo kjäk (7) le li, e Sbö Sëya dbo oblë oblë li loklo.

nopga löng kjok kjwang jīkong li kong owa, epga tjlīn wlo. Dēnashko ga tja tjlēno bomi kong ga “Llēbo wen bomi kong owashko ga kuzī kjang, tja rayēmi llēme” loror bomi kong eni, ga tjlōkwo li koloromi. E kjīshko ga dbar owa li tjweshko ga pjāy dēr yōtso, pjāy dār wlo.

11 ”Tja äär malinge. Llēye tjeng bomi tjok li jnezī, bomi potjwlēkklo li döga ērē bomi shjiryo llēm wlo. 12 Ēye llēbo owa li zano ga iēr ber shäng Sbō u shwleyo wleni, ga ber shäng eni iyado. E go ga bor Sbō ko li tēr, bor Sbō kjokyo ko li tēr, bor ko li tēr bakoe.† Ba kjokyo li, Jerusalén kjokyo tja glēn li e. E ter kjok dogo dwayo.

13 Ēye kwomgwo tjok ga woyde ga tjlōkwo le Sbō Sēyarē bor tjlōkwo kjrāgaga kong li kuya yōtso’le.”

Kjibokwo tak pjang Jesús tjlōkwo kjrāgaga löng Laodicea kjokyo li kong

14 »Roy söga shäng kjlara obi, bor tjlōkwo kjrāgaga löng Laodicea kjokyo li kong. Kong kjibokwo tos kjwara, söya jek ba kong wlo. Kjibokwo li tos eni:

»“Shäng kjlara, ‘Ber eni’ laga li e. Llēye le li shārye eni iyado. Llēye ĩna li le jlōkoyo. Llēbo shāryara

Sbörē kēs ichaga li e bakoe. E tjlē bomi kong ga 15 ‘Pjāy jēk löng sorē, e miydēr. Pjāy zengteng anmoyō wleni llēm, pjāy kjlik ara anmoyō wleni llēm bakoe. Woydēr ga pjāy kjlik wleni, llēm ga pjāy zengteng wleni. 16 Gueniyo pjāy kjlikjli wleni erō kjīshko ga pjāy tjwēr bor kjak roy dwayo wleni.‡ 17 Pjāy tjlē ga “Tjawa dbur sho ara. Llēbo wlēnorwa ara. Llēye oblē woydērwa llēme” lēmi eni. Gueniyo pjāy song jlō, pjāy llēye dret, pjāy kjok ĩgō llēm, pjāy shwong llēm bakoe. ¿Pjāy opkugō löng llēmde? 18 E kjīshko ga lēr bomi kong ga dbur sho shōylōr suk pjir beno pjlu wleniyo tjwlēzī bor kong, ber bomi kong wlo, pjāy ber löng dbur ara jlōkoyo wlo. Shwong ko pjlu blun tjwlēzī bor kong, ber bomi kong wlo, pjāy doyē e go wlo, pjāy löng kjlop dret li lökyo jnemi e go wlo. Ga bokkwo dwloyo tjwlēzī bor kong, ber bomi kong wlo, pjāy kjok ĩgō pjlu wlo.

19 ”Ēye woydēr li jēk owashko ga wlon, ga poshdun, opyē jēk pjlo bek irōng wlo. Eni ga llēbo owa shāryēmi löng li, e owa jlōe lozī, ga rayozīa. 20 Kuzīa. Tja shäng na bomi u bäng bäng bomi rokē, tja iēmi

† 3:12 Sbō ko li tak lok ba go, epga baīya kjīshko. ‡ 3:16 Eshko dbaryo ga di bäng tjeng kjlik ara anmoyō, ga nopga dwlomnek di kjlik li go. Di bäng tjeng obi zengteng anmoyō, ga di eniyo li ie lok, ber löng wopjlu wlo. Gueniyo di bäng tjeng kjlikjli llē, e ba kong ga llēno llēme.

opzrëk jek bomi tjok wlo. Ëye, tja kura, ga u bäng bäng li döra bor kong ga tja opzrëk jek ber sök ba tjok, ga tjawa ië ëng tjok.

21 " 'Llëbo owa li zanor, ga tja öötong sök bor Data tjok, ba pjlü sökklo kjing go. Ëye llëbo owa li zano ga kong dbo twër äär ber sök bor tjok, bor pjlü sökklo kjing go eni bako wlo. 22 Ëye kwomgwo tjok ga woyde ga tjlökwo le Sbö Sëyarë bor tjlökwo kjrägaga kong li kuya yötso'le." »

4

Pjlu sökklo jong kjwara kjok dogo

1 E irgo ga ïnor jek obi, ga ïn ga u bäng jong oojong kjwara kjok dogo. Ga ybö kuror pjlara pjluk wli bakworoy wleni li tjlëno bor kong obi. Tjlë ga «Pja tëmö. Llëye wen ëre irgo li pin bop kong» le. 2 Jekdo eshko ga tja go Sbö Sëya jlökoyo. Eshko ga pjlü sökklo ïn jong kjwara kjok dogo, kjing go ëbo sök kjlara. 3 Sök li so akkwo wolësowa ko *jaspe, cornalina*, e kjoyoe. Sökklo li sor go, donku pjang pjribri, *kälä kësang*, akkwo wolësowa ko *esmeralda* kjoyoe. 4 Sökklo li sor go, pjlunga sökklo lok sak pjök kjingsho pkëng (24), tjlapga kjok llgwega wleniyo sök kjlara kjlara sökklo li kjing go, doyono sök shwong

pjlublün go, pjlü dlu ioklo shäryak dbur sho shöylör go jong ba dlu kjing go. 5 Sökklo jong roworbëshko li roy dwayo, llgwëng tur jong lletlet llaw pogo, kjrik ri ri le ara bakoe. Sökklo li bokshto ga iök pjë lok ri ri ba bapkwö roy kjwo kjäk (7). Sbö Sëyaga doglo kjäk (7) li* e. 6 Ga llëbo ïn buk sökklo li bokshto oblë, so dlung shäryak batlë sho go kjoyo, roigöy wëlle.

Sökklo li worbo go pjlor kar kar, äya löng së wleniyo tjeng kjlara kjlara. Doglo pkëng (4) li bokkwo lok llaw pogo, bäm lë, iröng lë bakoe. 7 Kjlara so dbong kjoyo, kjlara so sögla kjoyo, kjlara bokkwo so no kjoyo, kjlara so döbung dbuk pjang kjoyoe. 8 Kjlara kjlara sjägä lok ko tjer (6), ga bokkwo lok llaw pogo, sjägäli dorko bakoe. Shkë dba ga tjlë löng ïyado. Tjlë ga

«Tjlapga Sbö, llëye shäryëp woydë li shäryëp ga pjlüe.

Pja eröe. Pja eröe. Pja eröe.

Pja sök ïyado» le lok eni.

9 Sök pjlü sökklo kjing go li sök ïyado. E poshrëya äya löng së lirë ara, e ie lok ber kësang, tjwlö ara. Ga tjlë lok ba kong ga «Tjawa wopjlü bop tjok ïyado» le eni. Le lok enishko ga 10 tjlapgaga kjok llgwega wleniyo doglo sak pjök kjingsho pkëng (24) löng li kjök tok sök li bokshto. Ga poshrëya lok eni wopro

* 4:5 Sbö Sëyaga doglo kjäk (7) le li, e Sbö Sëya dbo oblë oblë li loklo.

ga ba pjlupga dlu ioklo ie ba
 sökklo li bokshto, ga tjlë lok ga
 11 «Borwa Tjlapga, borwa Sbö,
 llëbo tjeng kës li shäryaga
 pjarë,
 woydorop eni kjïshko.
 Ga beno löng së li laga
 pjarë bakoe.

E kjïshko ga pja tjwlö ara,
 pja iërwa ber kësbang,
 tjwlö ara wlo,
 pja bangkjrërwa wlo,
 dbo ara li ber bop kong
 wlo bakoe» le lok eni.

5

*Öng Wlëp Ushko So
 Ilgwoklë, kjibokwo*

1 Eshko ga ïn ga sök pjlü
 sökklo kjing go li orkwo
 këlëkong kjibokwo tjeng
 kjwara, tak pjir kjwo kar
 kare. Kjibokwo li dira pjir,
 ga kjarbo smona kjibokwo
 smokklo go kjwo kjäk (7),
 roshwing llëm wlo. 2 Ga ïn
 ga Sbö parkaga kjok dogo
 so shäng kjlara, dbo ara
 wleniyo. E tjlëno dbo go, tjlë
 ga «ÿÿeye tjwlö ara, kjibokwo
 smokklo iak lok kjibokwo
 kjarbo go li döya wlo, kji-
 bokwo li roshwïya wlo?» le.
 3-4 Gueniyo ëye tjwlö ara,
 kjibokwo li roshwïya, ÿya
 wlo dret, ëye sök kjok dogo
 eniyo llëm, ëye sök kjok ëre
 kjing go eniyo llëm, ëye sök
 klung ëre dorko eniyo llëm
 bakoe. E kjïshko ga tja slar
 ëëe. 5 Gueniyo tjlapgaga kjok
 ilgwega wleniyo kjlara tjlë
 bor kong ga «Pja slar ame.

Judá tjëyo li dbongyo sök kjwe
 ÿzong. Kjwe David tjëyo. Llëbo
 owa li zana pjire. E kjïshko
 ga kjibokwo smokklo iak lok
 kjibokwo kjarbo kjwe döya ga
 pjlü, kjibokwo kjwe roshwïya
 ga pjlü bakoe» le.

6 Eshko ga ïn ga Öng Wlëp
 Ushko So Ilgwoklë li kojono
 sök pjlü sökklo lishko, äya löng
 së doglo pkëng (4) li, tjlapgaga
 kjok ilgwega wleniyo löng
 li, e tjrëko. Ga ïn ga zröraba
 kjoyoe. Öng li sjö kjwang
 kjäk (7), bokkwo kjwo kjäk
 (7), e Sbö Sëyaga doglo kjäk
 (7),* ichak kjok kjwang jïkong
 li loklo. 7 Eshko ga jek pjlü
 sökklo li zlong, ga sök pjlü
 sökklo kjing go li, kjibokwo
 tjeng ba orkwo këlëkong li
 kjarara Öng lirë ey dwayo.
 8 Kjararashko ga äya löng së
 doglo pkëng (4) li, tjlapgaga
 kjok ilgwega wleniyo doglo
 sak pjök kjingsho pkëng (24)
 li, e kjök tono tjeng Öng li bok-
 shto. Kjlara kjlara wloshko
 kjorkwang shäryak jong kjiyo
 tjok tÿy or go wleniyo tjeng
 kjwara, wloshko di ioklo
 shäryak dbur sho shöyör go
 tjeng kjwöbö, roshko llëbo
 lö pjlebïëe. Llëbo lö pjlebïë
 li, e Sbö nopga syö li loklo.
 9-10 Eshko ga tono lok tÿkwo
 tjalglën, tÿkwoyo eni:

«Pja zröraba,
 ga bop srëng kwonop li
 go ga nopga tjwlënop
 Sbö kong.
 Nopga tjwlënop li tjëyoga

* 5:6 Sbö Sëyaga doglo kjäk (7) le li, e Sbö Sëya dbo oblë oblë li loklo.

oblē oblē uunkong,
 tjlē tjlōkwo oblē oblē
 uunkong, kjok shto
 oblē oblē uunkong
 sogpa bakoe.

Nopga li iorop beno lōng
 syōshtagaga parkē lōng
 Sbō, borwa pjluyo li
 kong,

ga ber lōng nopga lōng
 kjok ère kjing go li
 ichaga ÿyado wlo.

E kjĩshko ga pja tjwłō ara,
 kjibokwo kjwe kjrēp wlo,
 kjibokwo smokklo iak
 lok ba kjarbo go li dōp
 wlo bakoe» le.

¹¹ Eshko ga ĩnor jek obi,
 ga ĩn ga Sbō parkagaga kjok
 dogo so lōng trāk llēm, shtēy
 ga äär llēm wleni. Lōng
 pju sōkklo li, äya lōng sē li,
 tjlapgaga li, e pjlor kalēkong
 pjribrie. ¹² Ga tjlēno lok dbo
 ara. Tjlē ga

«ĭÖng zrōraba kjwe tjwłō ara,
 dbo ara li ber ba kong
 wlo,
 llēbo tjwłō ara tjeng kēs li
 ber ba kong wlo,
 kjok miydē ara li ber ba
 kong wlo,
 bangkjrēba wlo,
 iēba ber kēsbang, tjwłō
 ara wlo,
 poshrēkoba wlo bakoe!»
 le.

¹³ Eshko ga llēbo tjeng kēs
 shāryara Sbōrē kjok dogo,
 kjok ère kjing go, klung ère
 dorko, dlung tjrēko, e tjlēno
 lok uunkong bakoe. Tjlē ga

«ĭsōk pju sōkklo kjing go
 kjwe, Öng kjwe,
 e poshrērwa ÿyado,

bangkjrērwa ÿyado,
 iērwa ber lōng kēskes,
 tjwłō ara ÿyado,
 dbo ara li ber ba kong
 ÿyado bakoe!» le.

¹⁴ Ga äya lōng sē doglo
 pkēng (4) li tjlē ga «Ber eni»
 le, ga tjlapgaga li kjok tonο,
 ga sōk pju sōkklo kjing go li,
 Öng li, e poshrēra lok.

6

*Kjibokwo smokklo iak lok
 kjibokwo kjarbo go*

¹ E irgo ga ĩn ga Öng Wlēp
 Ushko So Llgwoklē li, kji-
 bokwo smokklo iak lok kji-
 bokwo go kjwo kjäk (7) li
 dōra kjwara. Ga kur ga äya
 lōng sē li kjlara tjlēno dbo
 go, kjrik wleni. Tjlē ga «ĭPja
 tegō!» le. ² Ga ĩnor jek obi,
 ga ĩn ga kwomgla sōk kjlara
 kjlo pjlublún. Kjlara sōk ba
 kjing go wloshko sbōng tjeng
 kjwangna. Ga kong pju dlu
 ioklo twaraba kjwara. E irgo
 ga jek sōk kwomgla li kjing
 go, oba zang wlo le wleni.

³ E irgo ga kjibokwo
 smokklo dōra Öng lirē kjwara
 obi. Eshko ga kur ga äya
 lōng sē li kjlara obi tjlē ga
 «ĭPja tegō!» le. ⁴ Eshko ga
 kwomgla wen sōk kjlara obi,
 kjlo srēzrēn. Kjlara sōk ba
 kjing go. Ga kong drōng
 twaraba kjwangna kēsban-
 ge. Ga kong dbo twaraba llēbo
 wlēp kjok ère kjing go li pjiya
 wlo, nopga ber lōng èng zrōk
 wlo.

⁵ E irgo ga kjibokwo
 smokklo dōra Öng lirē kjwara
 obi, e tjok ga öötong kjwo

mya. Eshko ga kur ga äya löng sē li kjlara obi tjlē ga «jPja tegö!» le. Ga ĩnor jek obi, ga ĩn ga kwomgla wen sök kjlara obi, kjlo sī. Kjlara sök ba kjing go, wloshko llēbo tjllkklo tjeng kjwara. ⁶ Ga kur ga ēbo tjlēno äya löng sē doglo pkēng (4) löng lishko dwayo. Tjlē ga «Nopga iēy ber löng parkē dbar kjwara, dwla kjrina bayo gök tjung wleni* āska dö, llēm ga dwla kjrina obi bayo gök tjung wleni kjwo mya āska döe. Gueniyo kjyo, kjllgwo bo dyo, e iēy srer llēme» le.

⁷ E irgo ga kjibokwo smokklo dōra Öng lirē kjwara obi. Eshko ga kur ga äya löng sē li kjlara obi tjlē ga «jPja tegö!» le. ⁸ Ga ĩnor jek obi, ga ĩn ga kwomgla wen sök kjlara obi, kjlo shwēshwē. Kjlara sök ba kjing go ko Shinmo Kägäyo, ga kjlara obi jek shäng ba irgo ko Shinmo Shtoyo. Kjuk kjwang jikong li shdōktong beno kjringsgo pkēng (4), ga epga kong dbo twaraba nopga löng kjok kjrina li zrök pjir wlo. Ga zrōra drōng go, pjli go, swlo go, äya kjloshko so go bakoe.

⁹ E irgo ga kjibokwo smokklo dōra Öng lirē kjwara obi, e tjok ga öötong kjwo shkēng (5). Eshko ga ĩn ga shinmoga sēya löng llēbo lō pjlēbiē sukklo jong eshko li dirko. Epga löng sē obishko ga Sbō tjlōkwo kjrara lok, ga lara oba kong, ga zrōraba e

kjishko. ¹⁰ Eshko ga epga tjlēno dbo go. Tjlē ga «Tjlapga, llēye shäryēp woydē li shäryēp ga pjluē. Pja erōe. Pja pjlo bek bakoe. ¿Äär jong llono ga nopga löng kjok kjing go li shdum, tjawa zrōra lok li kjishko?» le. ¹¹ Eshko ga kjlara kjlara kong shwong twaraba ko pjluē, ga ēbo tjlē ba kong lok ga «Koshozī sira obi, bomi pjeyoga Sbō parkagaga zrökoba bomipjōy dik wlo li, e zrōraba pjir guing» le.

¹² E irgo ga kjibokwo smokklo dōra Öng lirē kjwara obi. Eshko ga ĩnor jek obi, ga ĩn ga yo tjwe pjang kēsbang kjrina, dlo kworkwono beno pjang yēt, shwong ko yēt wleni, mok kworkwono beno pjang srēzrēn, srēng wleni, ¹³ dbala lono ter lok kjok ēre kjing go, kjor ko *higuera* bakwara pjluēdkeshko ga bo lono wleni, ¹⁴ kjok dogo jek jēktēng erä, kjibokwo diroy wleni, ga dlup llē, di tjrēko llē, dlung tjrēko llē, e opkwono lok kjok shto oblē uunkong.

¹⁵ Eshko ga pjluēga löng kjok ēre kjing go, nopga tjwlō ara wleniyo, ēngkjwaga kägäyoga, nopga uunkong parkagaga tjwlēk löng pjir wleniyore, de llēmde, e töktong löng uunkong guēng lok ööng roshko, ak kēskēs tjeng dlup dirko bakoe. ¹⁶ Ga tjlē löng dlup kong, ak kong ga «Pjäy tarzong borwa kjing go. Tjawa jnezī bomi dorko, tjawa wlēya sök pjlu sökklo

* 6:6 Gök tjung wleni, e bayo litro kjwara dik.

kjing go lirë llëm wlo, tjawa shdüya Öng lirë ba iir ara li go llëm wlo bakoe. ¹⁷ Borwa shdüzlong dbaryo laraba li öotonge. Eye omkuk kjang ga äe» le löng eni.

7

Nopga doglo sak dbäw dbäw pjloglo sak dbäw kjingsho sak dbäw dbäw pjloglo sak pkëng kjingsho sak dbäw dbäw pjloglo pkëng (144,000) iak lok llëbo jyäglo go

¹ E irgo ga ïn ga Sbö parkagaga kjok dogo so tjeng doglo pkëng (4), kojono löng kjok pjir worbo kjringswo pkëng (4) lishko, ga pjluk tek eshko dwayo li bänkira, kjok llë, dlung llë, kjor llë, e pjiya llëm wlo. ² Epga kong dbo twaraba, kjok ëre pjiya wlo, dlung bakoe. Ga ïn ga Sbö parkaga kjok dogo so kjlara obi tek tjwe shäng dlo wen tëm shwo lëkong dwayo, wloshko Sbö Sök İyado li jyäglo. Ga tjläno parkagaga doglo pkëng (4) löng li kong. Tjlë ga ³ «Kjok llë, dlung llë, kjor llë, e pjimi llëm, äär jong llëbo jyäglo ioroy Sbö parkagaga löng kës li bokdo go guing» le. ⁴ Eshko ga kur ga Israel tjëyoga iak lok llëbo jyäglo go li doglo sak dbäw dbäw pjloglo sak dbäw kjingsho sak dbäw dbäw pjloglo sak pkëng kjingsho sak dbäw dbäw pjloglo pkëng (144,000).

⁵ Judá tjëyoga iak lok doglo sak dbäw dbäw pjloglo

sak kjwara kjingsho sak dbäw dbäw pjloglo pjök (12,000).

Rubén tjëyoga iak lok doglo sak dbäw dbäw pjloglo sak kjwara kjingsho sak dbäw dbäw pjloglo pjök (12,000).

Gad tjëyoga iak lok doglo sak dbäw dbäw pjloglo sak kjwara kjingsho sak dbäw dbäw pjloglo pjök (12,000).

⁶ Aser tjëyoga iak lok doglo sak dbäw dbäw pjloglo sak kjwara kjingsho sak dbäw dbäw pjloglo pjök (12,000).

Neftalí tjëyoga iak lok doglo sak dbäw dbäw pjloglo sak kjwara kjingsho sak dbäw dbäw pjloglo pjök (12,000).

Manasés tjëyoga iak lok doglo sak dbäw dbäw pjloglo sak kjwara kjingsho sak dbäw dbäw pjloglo pjök (12,000).

⁷ Simeón tjëyoga iak lok doglo sak dbäw dbäw pjloglo sak kjwara kjingsho sak dbäw dbäw pjloglo pjök (12,000).

Leví tjëyoga iak lok doglo sak dbäw dbäw pjloglo sak kjwara kjingsho sak dbäw dbäw pjloglo pjök (12,000).

Isacar tjëyoga iak lok doglo sak dbäw dbäw pjloglo sak kjwara kjingsho sak dbäw dbäw pjloglo pjök (12,000).

⁸ Zabalón tjëyoga iak lok doglo sak dbäw dbäw pjloglo sak kjwara kjing-

sho sak dbäw dbäw
p̄jloglo p̄jök (12,000).

José tjëyoga iak lok doglo
sak dbäw dbäw p̄jloglo
sak kjwara kjingsho sak
dbäw dbäw p̄jloglo p̄jök
(12,000).

Benjamín tjëyoga iak lok
doglo sak dbäw dbäw
p̄jloglo sak kjwara kjing-
sho sak dbäw dbäw
p̄jloglo p̄jök (12,000).

*Nopga ara doyono löng
shwong ko p̄jluublún*

9 E irgo ga ĩnor jek obi,
ga ĩn eshko p̄jlu sökklo li,
Öng li, e bokshto ga nopga
löng träk llëm, shtëy ga äär
llëm wleni. Tjëyoga oblë oblë
uunkong löng eshko. Nopga
kjok oblë oblë uunkong so
löng eshko. Nopga t̄jlë t̄jlökwo
oblë oblë uunkong löng eshko
bakoe. Doyono löng shwong
p̄jluublún go, kjlara kjlara
wloshko mek korga. 10 Ga
t̄jlëno dbo go. T̄jlë ga

«jBorwa Sbö, e sök p̄jlu sökklo
kjwe kjing go!

jNo döga li kjwe!

jNo döga li Öng kjwe
bakoe!» le.

11 Sbö parkagaga kjok dogo
so kojono löng p̄jlu sökklo
li, äya löng së doglo pkëng
(4) li, t̄jlapgaga li, e p̄jlor
kalëkong p̄jribri li, e kujono
bokdo kjlay klung go, ga Sbö
poshrëra lok. 12 T̄jlë ga

«jBer eni!

jBorwa Sbö,
e poshrërwa ĩyado,
e iërwa ber kësbang, t̄jwlö
ara ĩyado,

kjok miydë ara li ber ba
kong ĩyado,
“Tjawa wop̄jlú ba tjok”
lërwa ĩyado,
dbo ara li ber ba kong
ĩyado bakoe!

jBer eni!» le.

13 Eshko ga t̄jlapgaga löng li
kjlara t̄jlë bor kong ga «¿Löng
shwong ko p̄jluublún kjwe è,
kjone so, e miydëpde?»

14 «T̄jlapga, kjwepga è
miydër llëme» lër ba kong.

Kuya ga t̄jlë bor kong ga
«Kjwepga to jek löng song
j̄lō, llëbo weno owa kësbang
dbaryo, gueniyo ba shwong,
e kwoshkwara Öng kjwe
srëng li go beno p̄jluublüne.
15 E kj̄ishko ga löng Sbö p̄jlu
sökklo kjwe bokshto, ga beno
löng parkë ba u roy shkë
dbae. Ga kjwepga daga beno
Sbörë om go. 16 Beno löng
p̄jli kuk ame, wodogro ame,
suya dlorë ame, barwe kjok
kjlikdë ame bakoe. 17 Öng sök
p̄jlu sökklo jong kjweshko go
kjwe ber ba daga, kjwepga
söya äär di shji ie ber löng së
j̄lökoyo wleniyo buk lishko.
Ga ba boryo kröya Sbörë, ber
löng slar ame wlo» le.

8

Llëbo lö p̄jlëblë bapkwö

1 E irgo ga kjibokwo
smokklo döra Öng lirë kjwara
obi, e tjok ga öötong kjwo kjäk
(7). Eshko ga kjok dogo beno
kjing wop tjoke.

2 E irgo ga ĩn ga Sbö parka-
gaga kjok dogo so doglo kjäk
(7) löng Sbö bokshto li kong

wli twaraba kjwara kjwarae. ³ Eshko ga Sbö parkaga kjok dogo so tek shäng kjlara obi, wloshko llëbo lõ pjlëblë bap-kwo shäryak dbur sho shöyïör go, ga öötong shäng llëbo lõ pjlëblë sukklo shäryak dbur sho shöyïör go jong li zlong. Eshko ga kong llëbo lõ pjlëblë twaraba ara, suya Sbö nopga syö li tjok, llëbo lõ pjlëblë sukklo jong pjlü sökklo bok-shto li kjing go wlo. ⁴ Ga llëbo lõ pjlëblë li yö jem pjang Sbö parkaga li orkwo dwayo Sbö bokshto, Sbö nopga syö li tjok.

⁵ Eshko ga iök sëya kjrara Sbö parkaga lirë kjwöbö, llëbo lõ pjlëblë sukklo li dwayo, ga iara llëbo bap-kwo li roy, beno tjunge. E irgo ga iök sëya tjeng ba bap-kwo roy li dbura jer kjok ëre kjing go. Eshko ga kjrik ri ri le ara, llgwläng tur jong lletllet llaw pogo, yo iano bakoe.

Wli

⁶ E irgo ga Sbö parkagaga doglo kjäk (7) li poshäryono löng pjir, ba wli li bakwë wlo.

⁷ Sbö parkaga bäm li, ba wli bakwara, ga iök lono ter kjok ëre kjing go, di zeng kjwolong tjok, srëng tjok bakoe. Ga kjok kjwang jïkong li shdöktong beno kjringswo mya, ga kjok kjrina li sura pjir, kjor llë, kjlo sho llë tjeng eshko li tjok.

⁸ E irgo ga Sbö parkaga kjlara obi, ba wli bakwara, ga llëbo so dlup kësbang pjë jong ri ri kjoyo, e dburaba jer dlung roshko. Ga dlung

kjwang jïkong li shdöktong beno kjringswo mya, ga dlung kjrina li kworkwono beno srëng eröe. ⁹ Ga llëbo tjeng së ba roy li kjëtong dret, kjyong jëk tjeng ba kjing go li pjitong dret bakoe.

¹⁰ E irgo ga Sbö parkaga kjlara obi, ba wli bakwara, e tjok ga öötong pjloglo mya. Eshko ga di llë, di bäng llë, e shdöktong beno kjringswo mya, ga dbala lono kjwara kësbang, iök ri ri wleni, di kjrina li kjing go. ¹¹ Dbala li ko Këä, ga di kjrina li iara beno tjeng këä. Di sreno li kjïshko ga nopga wolono arae.

¹² E irgo ga Sbö parkaga kjlara obi, ba wli bakwara, ga dlo kälä shdöktong beno kjringswo mya, ga kjrina li kworkwono beno yët, mok kälä shdöktong beno kjringswo mya, ga kjrina li kworkwono beno yët, dbala kälä shdöktong beno kjringswo mya, ga kjrina li kworkwono beno yët bakoe. E kjïshko ga dba li shdöktong beno kjringswo mya, ga dbar kjwobi go ga kjrina li beno kjok ro yët, shkë li shdöktong beno kjringswo mya bako, ga shkër kjwobi go ga kjrina li beno kjok ro yët bakoe.

¹³ Eshko ga ïnor jek obi, ga ïn ga döbung kuror dbuk pjang kjwara kjok dogo, tjläno pjang dbo go. Tjlë ga «Pjäy nopga löng kjok kjing go, Sbö parkagaga kjok dogo so doglo mya obi löng ba wli bakwë wlo! jE kjïshko ga pjäy

song jlō, pjāy song jlō, pjāy song jlō!» le.

9

¹ E irgo ga Sbō parkaga kjlara obi, ba wli bakwara, e tjok ga öötong pjloglo shkëng (5). Eshko ga in ga dbala lono ter kjwara kjok dogo dwayo, kjok ère kjing go. Dbala li kong u bäng bäng dökklo twaraba kjwara, pjlebgo jong rong anmoyō li dökklo.

² Ga pjlebgo li kop dörashko ga yō tēm tur jong ba roy dwayo, llēbo sukklo kësang anmoyō wleni. ³ Eshko ga yō jem pjang li roshko dwayo sekwa ter tur jong träk llēm, shdōktong kjok kjwang jikong, ga kong dbo twaraba nopga ue wlo, no ue dyërè wleni.

⁴ Gueniyo ichara kjlo sho llē, kjor korga llē, llēbo kësang llē, e uē llēme. Ichara nopga Sbō jyāglo lok ba bokdo go llēm wleniyo li uē eröe.

⁵ Gueniyo ichara beno löng nopga li zrök llēm, beno löng ba shdung ara, äär jong moglo shkëng (5). Ue lokshko ga kuya ga uara dyërè wleni.

⁶ Eshko dbaryo ga nopga löng li wolon woydē, gueniyo wolon llēme. Wolon woydē ara ëmdē ga wolon ga äe.

⁷ Sekwa lër li, e so kwomgla doyak pjir, jongya ëngkjwē wlo li kjoyoe. Ba kã kjing go llēbo pjang so pjlunga dlu ioklo shäryak dbur sho shöylör go li kjoyo, ba bokkwo so no bokkwo kjoyo,

⁸ ba käkzong so walē käkzong kjoyo, ba kowo so dbong kowo kjoyo bakoe. ⁹ Ba worbu wlikoklo so worbu wlikoklo shäryak dröng sho go kjoyo, ba sjägä, e pjluk so jëkklo ara dopshira kwomglarē jëk löng ëngkjwē wlo li kjoyo, ¹⁰ ba pjlak, e dbo go jong swlet, so dyē shju kjoyo, ga ba pjlak li go ga nopga shduna ara, äär jong moglo shkëng (5). ¹¹ Sekwa li pjlujo sök kjlara. Hebreo tjlökwo go ko Abadón. Grecia so tjlökwo go ko Apolión.* E Ä parkaga, parkē shäng pjlebgo jong rong anmoyō li daga.

¹² Llēbo owa anmoyō bäm li jek tjän. Gueniyo beno kjing pjök obi.

¹³ E irgo ga Sbō parkaga kjlara obi, ba wli bakwara. Llēbo lö pjlebli sukklo shäryak dbur sho shöylör go jong Sbō bokshto li goshko sjö iak lok kjwang pkëng (4). Eshko ga ybō kuror pjlara sjö lok li go dwayo. ¹⁴ Tjlē parkaga wli bakwaga li kong ga «Sbō parkagaga kjok dogo so tjeng doglo pkëng (4), pjrik löng di kësang ko Eufrates pjangshko li, e döba» le. ¹⁵ Sbō parkagaga tjeng doglo pkëng (4) li, e iak beno pjrik löng eshko, ba dloyo, dbaryo, mokyo, luyo li öötong guing, nopga zrök ara eshko wlo. Ga nopga löng kjok ère kjing go li shdōktong beno kjinggwo mya. Ga parkagaga tjeng doglo pkëng

* **9:11** Hebreo tjlökwo Abadón, Grecia so tjlökwo Apolión, e no pjiga loklo.

10

(4) li dōktong, ga nopga kjrina li zrōra lok drete.

¹⁶ Eshko ga ëngkjwagaga jëk löng kwomgla söga ara. Kur ga doglo sak dbäw dbäw pjloglo sak dbäw dbäw pjloglo sak dbäw dbäw pjloglo sak dbäw pjloglo pjök (200,000,000). ¹⁷ Kwomgla, ba söga, e ñnor, shji yoïno wleni li, ga so eni. Ba worbu wlikoklo kjwo srëzrën, ding ding, shöylör bakoe. Kwomgla kägä li so dbong kägä kjoyoe. Iök tur jong ba kjak roy dwayo, yō tjok, akkwo ko *azufre* tjok bakoe. ¹⁸ Ga nopga löng kjok ëre kjing go li shdōktong beno kjringswo mya. Ga kjrina li wolono dret, llëbo tur ba kjak roy ëre kjïshko. ¹⁹ Kwomgla li dbo ara tjeng ba kjakshko, ba pjlakshko bakoe. Ba pjlak li kägä tjok, so dgur kjoyo, ga nopga shduna lok ara e go.

²⁰ Nopga zrōra llëbo owa lirë llëm, beno löng së li, llëbo owa shärye löng li rayara lok llëm, beno löng Ä sëyaga poshrëk, llëbo jyäglo oblë oblë li poshrëk bakoe. Llëbo jyäglo li shäryak dbur sho shöylör go, dbur sho pjublün go, dröng sho so klung sho kjoyo go, ak go, kjorkwang go bako, gueniyo kjok ïga lok llëm, kjok kuga lok llëm, jëk llëm bakoe. ²¹ Enido ga nopga li beno löng llëbo owa shäryë oblë oblë, oba zrōya, oba ie ybi go, pë no orkwosmono ba tjok llëm li tjok, lürkë bakoe. Llëbo owa shäryara kës ëre, e rayara lok llëme.

Sbö parkaga kjok dogo so, wloshko kjibokwo chirawa

¹ E irgo ga ñn ga Sbö parkaga kjok dogo so dbo ara wleniyo ter pjang kjlara obi kjok dogo dwayo, doyono pjäng sho go wleni, donku pjang ba dlu kjing bakoe. Ba bokkwo so dlo kjoyo, ba dre so iök kjoyo. ² Wloshko tjeng kjibokwo kjwara chirawa, roshwing pjir ba orkwo kjing go. Ba dre këlëkong iara dlung kjing, ga milëkong iara klung kjing. ³ Eshko ga öö le dbo go, dbong kjluno wleni. Lara pjirshko ga kjrik kjwang kjäk (7) li dlōktong, ri ri le kjwangnashko kjwang-nashko. ⁴ Tjlökwo lara kjrik kjwang kjäk (7) lirë tër wlo loror, gueniyo kur ga ybö ter kjok dogo dwayo pjlara, tjlä bor kong ga «ñnes ber tjeng bop pjluhko. Tëy llëme» le.

⁵ Eshko ga Sbö parkaga kojono shäng dlung kjing, klung kjing li, orkwo këlëkong poyono jem kjok dogo, ⁶⁻⁷ ga tjläno jlökoyo. Tjlä ga «jläye koshëy ame! Lläye shäryë wlo li, e laga Sbörë, ga lara ba tjläkwo lagaga kong dënashko. Maling ga Sbö parkaga kjok dogo so kjlara obi li, ba wli bakwe. Ga llëbo lara Sbörë kës li, e shäryë eshko» le. Tjläno enishko ga tjläno jlökoyo, Sök İyado li ko go. Kjok dogo, klung ëre, dlung, e shäryaga li e, llëbo tjeng kës eshko li tjok.

⁸ E irgo ga kur ga ybö ter kjok dogo dwayo pjlara jek

obi, tjlë bor kong ga «Pja nom, ga kjibokwo roshwing pjir tjeng Sbö parkaga kojono shäng dlung kjing, klung kjing wloshko li kjrëba» le.

⁹ Eni ga tja jek öötong Sbö parkaga li zlong, ga kjibokwo li rokoror ba kong. Kuya ga tjlë bor kong ga «Kjrozong. Uozong. Zrërop bop kjak roy ga kup ga pjläblë, or dyo dik, gueniyo jer öötong bop bögwö roshko ga bop bögwö li ie ber kë ara» le. ¹⁰ Eni ga kjröror ba wloshko dwayo, ga uoror. Tjeng bor kjak royshko ga pjläblë, or dyo dik, gueniyo jer öötong bor bögwö roshko ga bor bögwö li iara beno kë ara.

¹¹ Eshko ga ëbo tjlë bor kong ga «Llëbo wen tjëyoga oblë oblë tjok li, llëbo wen kjok shto oblë oblë sopga tjok li, llëbo wen nopga tjlë tjlökwo oblë oblë tjok li, llëbo wen pjlugga oblë oblë tjok li, e los jek obi» le.

11

Sbö tjlökwo lagaga do pjök

¹ Eshko ga tja kong kjorkwang twara ëborë kjlara, llëbo tjlïkklo wleni, ga tjlë bor kong ga «Pja kojös, pja nom Sbö u tjlïk, öng sho sukklo jong ba zlong bäng li tjok, ga löng ba poshrëk eshko li shtëp bakoe. ² Gueniyo ba u bäng kjako li tjlïp llëm, e twak beno tjeng nopga judío llëm wleniyo li kong. Sbö kjokyo Jerusalén, e twak beno tjeng ba wloshko, epga jek löng, tek löng e roshko moglo sak

pkëng kjingsho pjök (42) wlo. ³ Eshkoshko ga nopga ichër do pjök, bor tjlökwo roy lë oba kong dbargwo sak dbäw dbäw kjingsho sak dbäw pjloglo pjök kjingsho sak tjer (1,260) wlo. Ga shärye lok eni, doyono löng sopokklo shwongyo go» le.

⁴ Kjok ëre Tjlapgayo li boksho ga kjor lok do pjök ko *olivo*, iök shjiy bapkwö lok do pjök bakoe. Kjor li, iök bapkwö li, e nopga do pjök li jyäglo. ⁵ Ëye tjwe ba shdung leshko ga iök to tur nopga do pjök li kjak roy dwayo, ga ba wloyoga tjwe löng li pjiya drete. Ëye ba shdung woydë ga wolon eni kjluwe. ⁶ Epga kong dbo twaraba, shunyo slong, äär jong Sbö tjlökwo lara pjir guing. Ga kong dbo twaraba obi, di kjlopswë ber srëng wlo, swlo oblë oblë ichë tjwe kjok ëre kjing go wlo bakoe.

⁷ Sbö tjlökwo lara lok pjir irgo ga äya owa sök pjläbgwo jong rong anmoyö lishko li shrono shäng ëngkjwono ba tjok, ga epga zröra. ⁸ E irgo ga ba doyo beno tjeng kjok tjwlo ara li irbo bäng go, Tjlapga Jesús zröraba pjang kjlös go dënashko kjokyo lishko. Kjok eshko li, e so Sodoma kjokyo, Egipto kjokyo, e kjoyoe. ⁹ Ga nopga tjwe shinmoga tjeng li ik ara, tjëyoga oblë oblë uunkong, nopga tjlë tjlökwo oblë oblë uunkong, kjok shto oblë oblë uunkong sopga bakoe. Öör löng eni äär jong dbargwo mya kjingsho

bëy, gueniyo ëye wotjlino
 ba doyo tjeng li jnek llëme.
 10 Eshkoshko ga nopga löng
 kjok ëre kjing go beno löng
 wopjlu, ga llëbo twara lok ëng
 kong, ba sëngglo, shinmoga
 wolono dbaryo li shrëk wlo.
 Shäryara lok eni, löng së
 obishko ga nopga li shduna
 Sbö tjlökwo lagaga lirë ara
 kjishko.

11 Gueniyo öötong dbargwo
 mya kjingsho bëyshko ga
 woshrra Sbörë iröng obi,
 ga kojongö löng. İya nopga
 löng lirë ga bangkjre lok
 ara anmoyö. 12 Eshko ga
 ybö kura nopga do pjök lirë
 ter kjok dogo dwayo pjara,
 tjläno dbo go. Tjlë ba kong
 ga «Pjäy tëmö» le. Ga İya
 ba wloyogarë löng wopro ga
 to jem kjok dogo, pjäng sho
 roshko.

13 Jekdo eshko ga yo to
 jem kësbang. Kjok eshko li
 shdöktong beno kjringswo
 sak kjwara (10), ga kjrina
 lishko ga u lok li toktong
 pjir, ga nopga wolono doglo
 sak dbäw dbäw pjloglo kjäk
 (7,000). Beno löng së li, Sbö
 sök kjok dogo li bangkjrra
 lok ara, ga iara lok beno
 kësbang, tjwlö ara bakoe.

14 Llëbo owa anmoyö pjök li
 jek tjän. Gueniyo kjrina obi li
 tjwe döröe.

Wli kjwara obi

15 E irgo ga Sbö parkaga
 kjlara obi, ba wli bakwara, e
 tjok ga öötong pjloglo kjäk (7).
 Eshko ga ëbo tjläno lok dbo
 ara kjok dogo. Tjlë ga
 «Bi Tjlapga, ba Cristo,

e öötong beno löng nopga
 löng kjok kjing go li
 pjlyuga,
 ga iche lok İyado» le.

16 E irgo ga tjlapgaga kjok
 llgwegaga wleniyo doglo sak
 pjök kjingsho pkëng (24) löng
 Sbö bokshto, ba pjlu sökklo
 kjwara kjwara kjing go li kjök
 tono, ga Sbö poshrëra lok,
 17 tjlä ga

«Tjlapga Sbö,
 İlye shäryëp woydë li
 shäryëp ga pjluë.

Pja sök İyado.

Bop dbo ara go ga pja öötong
 sök nopga löng kës li
 ichaga.

Tjawa wopjlu bop tjok e
 kjishko.

18 Tjeyoga löng kës li iirkono
 ara bop kongshko ga
 pja iirkono ara ba kong
 lok bakoe.

Shinmoga llgwezlong dbaryo
 li öötonge.

Bop parkagaga, bop
 tjlökwo lagaga, ba
 potjwlëzlong dbaryo li
 öötong bakoe.

Bop nopga tjwlö ara,
 tjwlö chira, bop ko
 bangkjragaga löng kës,
 epga potjwlëp pjire.

Ga kjok pjiga li pjiip drete» le.

19 Eshko ga Sbö u jong kjok
 dogo li u bäng roshwinaba
 jong ojong, ga roshko ba
 tjlökwo woyoshroklo bapkwö
 buk li İnor. Eshko ga llgwläng
 tur jong lletlet llaw pogo,
 kjrik ri ri le ara, yo ian pjäng,
 di zeng shrono ter kjwolong
 ara bakoe.

12

Walë, äya so Ööka kjoyo

¹ E irgo ga llëbo jyäglo weno pjang kësbang kjok dogo. Walë shäng kjlara eshko, doyono shäng dlo go wleni, mok pjang ba dre dirko, ga dbala tjeng ba kä kjing kjwo sak kjwara kjingsho pjök (12), pjlu dlu ioklo wleni. ² Walë li shäng kjlaraso llëm, ga ay le ara, chida buk dörö kjishko.

³ Eshko ga llëbo jyäglo weno pjang kjrina obi. Äya kësbang sök kjlara kjlo srëzrën, so Ööka kjoyoe. Äya li kägä kjwo kjäk (7), pjlu dlu ioklo iak jong kjwara kjwara li kjing go, sjö kjwang sak kjwara (10) bakoe. ⁴ Dbala shdöktong beno kjringsgwo mya. Ga kjrara kjrina ba pjlak go, ga dbura ter lok kjok ëre kjing go. Eshko ga öötong sök walë li bokshto, chida li wen bukshko ga ue jekdo wlo le.

⁵ E irgo ga chida buk kjlara domer. Llono ga tjëyoga löng kës li iche kjange. Gueniyo eshko ga chida li kjara Sbörë ey dwayo, ga söra jek öötong kjok dogo beno sök ba tjok.

⁶ Walë lira töktong jek öötong sök kjok shäryara Sbörë ba kong kjok dogro no llëmshko lishko, ga dara Sbörë eshko dbargwo sak dbäw dbäw kjingsho sak dbäw pjloglo pjök kjingsho sak tjer (1,260).

Miguel ëngkjwono äya so Ööka kjoyo li tjok

⁷ E irgo ga Sbö parkaga kjok dogo so ko Miguel, e tönö ba pje yoga Sbö parkaga kjok

dogo so tjok, ga ëngkjwono lok äya li tjok, äya pje yoga kjok dogo so li tjok bakoe. ⁸ Ga äya li jenoë. E kjishko ga epga beno löng eshko kjok dogo ame. ⁹ Äya li dburaba ter kjok ëre kjing go, ba pje yoga kjok dogo so li tjok. Äya li, dgur dënashko li e. E kowëba Ä. Nopga Sbö miydë llëm wleniyo jyäpgwaga li e.

¹⁰ Eshko ga kur ga ëbo tjläno dbo go kjok dogo. Tjlë ga «Eeri ga ba nopga döra Sbörë pjire.

Bi pje yoga rotaga shkë dba bi Sbö bokshto li,
e dburaba jer kjok ëre kjing go.

E go ga Sbö dbo ara, Cristo dbo ara,
e iy wëläe.

Ga Sbö beno sök bi pjlu yo.

¹¹ Ä zana bi pje yogarë pjir,
Öng Wlëp Ushko So
Llgwoklë srëng li go,
Sbö tjlökwö lara lok li go
bakoe.

“Tjawa mär Öng li go” le lok,
ga wolon li bangkjre lok llëme.

¹² E kjishko ga pjäy löng kjok dogo,
pjäy wopjlúe.

Gueniyo pjäy löng kjok kjing go,
pjäy löng dlung roy,
pjäy song jlöe.

Ä to jer öötong shäng bomi shwoy,
ga iirkë ara,
dbar ba kong beno sira dö kjishko.

Pjäy löng song jlö e kjishko» le.

¹³ Äya so Ööka kjoyo li lono ter kjok ëre kjing go eni. Miydarashko ga to shäng chida li mekë irpjang. ¹⁴ Gueniyo walë li kong, sjägä twara Sbörë ko pjök, kës-kës, döbung sjägä wleni. E irgo ga sjägä li go ga dbuktong to, oötong sök kjok shäryara Sbörë ba kong kjok dogro no llëmshko lishko, shaya dgur lirë ga ä lishko, ga dara Sbörë eshko, lu pjloglo sak mya kjingsho bëy.

¹⁵ E irgo ga di ichara dgur lirë tur ba kjak roy dwayo, di kës wleni, walë li söya di lirë wlo le. ¹⁶ Gueniyo walë li kjimtara klung lirë, jyä dluktong, ga di jer li dwara pjire. ¹⁷ E kjishko ga äya li iirkono ara walë li kong, ga to ëngkjwë ba tjëyoga tek beno ba irgo li tjok. Nopga Sbö tjlökwö kolaga mär löng Jesús go li epga. ¹⁸ Äya lira beno sök dlung sor go erä.

13

Äya weno tëm dlung roy dwayo kjlara

¹ E irgo ga ïn ga äya wen tëm sök kjlara obi, dlung roy dwayo. Äya li kägä kjwo kjäk (7), sjö kjwang sak kjwara (10), pjlungga dlu ioklo iak jong kjwangna kjwangna li kjing go. Ko jyä tak pjang kägä kjwara kjwara li go, Sbö läywoklö owa wleni. ² Äya li so dbong kjoyo, ba dre so äya kjloshko so sok kës-bang zok ara li dre kjoyo, ba kjak so dbong kjak kjoyo bakoe. Eshko ga iara Äya so Ööka

kjoyo lirë beno sök ba pjlu sökklö kjing go, ga kong dbo twara, oba iche wlo. ³ ïn ga äya li kägä kjwara zak jong ba skato, gueniyo pjano iröng. Äya nopga löng kjok ëre kjing go lirë ga yëy le lok erä, ga uunkong töno lok ba tjok. ⁴ Äya so Ööka kjoyo li poshrëra lok, dbo twara Äya li kong kjishko. Äya weno tëm dlung roy dwayo li poshrëra lok bakoe. Tjlë lok ga «¿Ëye äär äya kjwe dikdo? ¿Ëye äya kjwe zangdo?» le lok eni.

⁵ Äya li iara Äre krë ara wlo, tjlä tjlökwö Sbö läywoklö owa wleni wlo, oba ichë moglo sak pkëng kjingsho pjök (42) wlo bakoe. ⁶ Eshkoshko ga Sbö läywara owa jlökoyo, Sbö ko, ba u, nopga löng kjok dogo, e läywara owa uunkong. ⁷ E kong dbo twara Äre to ëngkjwë Sbö nopga tjok wlo, ga epga zanae. Ga kong dbo twara Sbörë, kjok shto oblë oblë uunkong sopga, tjëyoga oblë oblë uunkong, nopga tjlä tjlökwö oblë oblë uunkong, e iche wlo. ⁸ Nopga löng kjok ëre kjing go kës ko tak pjang Öng Wlëp Ushko So Llgwoklë zröraba li kjibokwoyo go llëm wleniyo, Äya li poshrëra lok. Kjok shäryayde Sbörë llëm obishko ga ëye ber sök së ïyado Sbö tjok wlo ga ba ko, e tak lok kjibokwo ëre go tjän.

⁹ Ëye kwomgwo tjok ga woyde ga kuya yötso.

¹⁰ Ëye shakoba, sökoba kjok

shto oblë wlo ga
shakoba, sökoba kjok
shto oblë.

Ëye zrökoba dröng go wlo ga
zrökoba dröng go.

Miydëy tjlökwö ëre go ga
llëbo wen Sbö nopga kong
owa ëmdë ga woyde ga kuya
kjang, Sbö raye llëm bakoe.

*Äya weno tëm klung roy
dwayo kjlara*

¹¹ E irgo ga ïn ga äya wen
tëm sök kjlara, klung roy
dwayo. Äya li sjö kjwang
pjök, so öng wlëp ushko so
llgwoklë sjö kjoyo, gueniyo
tjlë äya so Ööka kjoyo li dik.

¹² Era parkono Äya zak pjano
li dbo go, ga nopga löng kjok
ëre kjing go kës li iara ba
poshrëk. ¹³ Eshko ga llëbo

ïydëba llëm wleniyo shäryara
kësbang oblë oblë ara, kjrina
li, iök ichara ter kjok dogo
dwayo shrono kjok ëre kjing
go oba boksho. ¹⁴ Llëbo

eni li shäryara äya bäm ïyo li
kong. E go ga nopga löng kjok
kjing go li jyäpgwara uunkong.
Ga epga iara äya bäm ïyo li
jyäglo shäryë kjlara, ie lok ber
kësbang, tjwlö ara wlo. Äya
bäm ïyo li kjupäshko ga zaraba
dröng go, gueniyo wolono
llëm, pjano iröng obi. ¹⁵ Äya
weno tëm klung roy dwayo li
kong dbo twaraba, äya jyäglo
shäryara nopgarë li iche tjlë
wlo. Eshko ga ëye äya jyäglo
li poshrëra llëm ga ichara
zrökoba wlo. ¹⁶ Ga nopga iara
uunkong llëbo jyäglo ie ba
bokdo go, llëm ga ba orkwo

këlkong go. Nopga tjwlö
ara wleniyo, nopga tjwlö
chira wleniyo, nopga dbur
ara wleniyo, nopga song
wleniyo, parkagaga tjwlëk
löng pjir wleniyo, nopga eni
llëm wleniyo, e iara uunkong
ba shäryë eni. ¹⁷ Eni ga ëye
llëbo jyäglo li iak lok llëm
ga llëye tjwlëya ga ä, llëye
soyneya ga ä bakoe. Llëbo
jyäglo li, e äya ko li loklo, ba
ko li shtoroy ga äär bayo kjöm
li loklo bakoe.

¹⁸ Ba ko li shtëy ga äär
bayo kjöm li miydëy wlo ga
woyde ga shji kjok miydë
ara. Ëye kjok miydë ara ga
shte ga pjlu, ga äär ber sak
dbäw pjloglo tjer kjingsho sak
tjer kjingsho tjer (666). Era
domer kjlara li loklo.

14

*Öng Wlëp Ushko So
Llgwoklë, nopga doglo sak
dbäw dbäw pjloglo sak dbäw
kjingsho sak dbäw dbäw
pjloglo sak pkëng kjingsho
sak dbäw dbäw pjloglo pkëng
(144,000)*

¹ E irgo ga ïnor jek obi,
ga ïn ga Öng Wlëp Ushko So
Llgwoklë li sök Siön dlupyo
go bor boksho. Eshko ga
yorkaga nopga doglo sak
dbäw dbäw pjloglo sak dbäw
kjingsho sak dbäw dbäw
pjloglo sak pkëng kjingsho
sak dbäw dbäw pjloglo pkëng
(144,000), uunkong li bokdo
go Öng li ko jyä tak pjang, Öng
Data li ko jyä tak pjang bakoe.
² Eshko ga kur ga llëbo ter
pjluk jong kjok dogo dwayo,

pjluk li so di kës pjlublunyo li pjlukyo kjoyo, so kjrik ri ri li pjlukyo kjoyo, so kjorkwang shäryak jong kjiyo tjok tÿy or go wleniyo tÿba löng li kjoyo bakoe. ³ Ga nopga löng li tono lok tÿkwo tÿaglÿn, pjlü sökklö jong kjok dogo li boksho, äya löng sÿ doglo pkÿng (4) li boksho, tÿlapgaga kjok llgwega wleniyo li boksho bakoe. Gueniyo nopga doglo sak dbäw dbäw pÿloglo sak dbäw kjingsho sak dbäw dbäw pÿloglo sak pkÿng kjingsho sak dbäw dbäw pÿloglo pkÿng (144,000) li tokdo eröe. Nopga döktong löng kjok ÿre kjing go li epga. ÿye oblÿ tÿ ba tÿkwo li go ga äe. ⁴⁻⁵ Epga llÿbo owa shäryono walÿga tjok llÿm, jyörkono llÿm bakoe. Beno löng pogo llÿye dret Sbö bokso erä. Ga to löng Öng li irgo, jek kjone lishko. Epga döriba nopga löng kës li tÿrÿko dwayo, ga twaraba Sbö kong, Öng li kong, ba sÿngglo, bo kwirkono bäm ÿyo li kÿraraba, twaraba ba kong wleni.

Sbö parkagaga kjok dogo so doglo mya

⁶ Eshko ga ÿn ga Sbö parkaga kjok dogo so dbuk pÿang kÿlara, tÿlökwo pÿlü ber ÿyado wlo li söya tÿeng nopga löng kjok ÿre kjing go kës li kong, kjok shto oblÿ oblÿ uunkong sopga kong, tÿÿyoga oblÿ oblÿ uunkong kong, nopga tÿlÿ tÿlökwo oblÿ oblÿ uunkong kong bakoe. ⁷ Tÿlÿno pÿang dbo go. Tÿlÿ ga

«Nopga llgwega Sbörÿ dbaryo li öötonge. E kjÿshko ga Sbö bangkjrozÿ, iozÿ ber kÿsbang, tÿwlö ara, poshrÿzÿ bakoe. Kjok uunkong shäryaga li e, kjopkwo, kjok ÿre, dlung, di wen lok kjone pogo bakoe» le.

⁸ Eshko ga Sbö parkaga kjok dogo so wen pÿang ba irgo kÿlara, tÿlÿ ga «ÿÿE pÿitonge! ÿBabilonia kjokyo tÿwlö ara li pÿitonge! Tÿÿyoga oblÿ oblÿ pinggaga llÿbo owa shäryÿ oblÿ oblÿ li e. Epga ichara Sbö rayÿ bakoe. E pÿitong e kjÿshko» le.

⁹ Eshko ga Sbö parkaga kjok dogo so wen pÿang ba irgo kÿlara obi. Tÿlÿno pÿang dbo go. Tÿlÿ ga «ÿÿe äya li poshrÿk, ÿye ba jyäglo li poshrÿk, ÿye bokdo go, llÿm ga orkwo go ba jyäglo li jyä tak pÿang ga ¹⁰ Sbö iirkono ara ba kong. E kjÿshko ga ÿye Sbö iono ber iirshko ga shdüya sorÿ ga epga shdüya eni bakoe. Epga suya akkwo ko *azufre* pÿÿe jong ri ri li tjok, Sbö parkagaga kjok dogo so boksho, Öng li boksho bakoe. ¹¹ Epga shdüya eni ÿyado, ba iök li sÿer llÿm shkÿ jÿk, dba jÿk. Shäryÿ eni, äya li poshrÿra lok kjÿshko, ba jyäglo li poshrÿra lok kjÿshko, bokdo go, llÿm ga orkwo go ba jyäglo li jyä tak pÿang kjÿshko bakoe» le.

¹² Miydÿy tÿlökwo ÿre go ga llÿbo wen Sbö nopga, ba kolagaga li kong owa ÿmdÿ ga woyde ga kuya kÿang, Jesús rayÿ llÿm bakoe.

¹³ Eshko ga kur ga ybö ter kjok dogo dwayo pjlara, tjlä ga «Tjläkwö ëre tozong. Eeri jek lëkong ga ëye mär beno löng Tjlapga Jesús go wolonoshko guing ga ber wopjlúe» le.

Kuya Sbö Sëyarë ga tjlä ga «Ëng, eni. Epga sjeno parko-rbo, ga potjwläya Sbörë ba pak li kjishko» le.

Dwla bo skozlong dbaryo, kjillgwo bo skozlong dbaryo

¹⁴ Eshko ga ñnor jek obi, ga ñn ga pjäng sho wen pjang kjrina pjlublún, kjing go sök kjlara so no to ter kjok dogo dwayo li kjoyo, dlu kjing go pflu dlu ioklo pjang kjwara shäryak dbur sho shöyïör go, wloshko dröng tjeng kjwangna zöng. ¹⁵ Eshko ga Sbö parkaga kjok dogo so opshino shäng kjlara, Sbö u jong li roy dwayo, ga tjläno sök pjäng sho kjing go li kong dbo go. Tjlä ga «Dwla bo kwirkono tjän, ga dwla bo skozlong dbaryo öötonge. E kjishko ga bop dröng kjwe sös, ga pja nom dwla bo tjeng li skok» le. ¹⁶ Kuya ga ba dröng li go ga dwla bo tjeng kjok ëre kjing go kës li zakza tas erä.

¹⁷ Eshko ga Sbö parkaga kjok dogo so opshino shäng kjlara obi, Sbö u jong kjok dogo li roy dwayo, wloshko dröng tjeng kjwangna zöng bakoe. ¹⁸ E irgo ga Sbö parkaga kjok dogo so wen shäng kjlara obi. E parkë shäng iök

pjë jong ri ri llëbo lö pjläblë sukklo kjing go li dë, sjer llëm wlo. Eshko ga tek shäng öng sukklo jong li shwoy dwayo, ga tjläno wloshko dröng tjeng li kong dbo go. Tjlä ga «Kjillgwo bo kwirkono tjän. E kjishko ga bop dröng kjwe sös, ga pja nom jer kjok kjing go, kjillgwo bo tjeng li töng» le. ¹⁹ Kuya ga ba dröng li go ga kjillgwo bo tjeng kjok ëre kjing go kës li zakza tas, ga dbukza jer kjillgwo bo llruzlong shtoyo li roshko. E no shdüzlong shtoyo li loklo, ëye Sbö iono iirshko ga shdüya tjeng lishko. ²⁰ Kjillgwo bo llruzlong shtoyo li jong kjok eshko li worbo go. Eni ga kjillgwo bo li llrura eshko, ga ba srëng li tur jer jong e roy dwayo di kësbang wleni, öötong kjlay kwomgla kjëngso go, äär jong pjolae. Shji äär ba pjarbo wlo ga woyde ga shji jëk dbargwo sak kjwara (10) dik.*

15

Sbö parkagaga kjok dogo so doglo kjäk (7), no shdungglo kkringgwo kjäk (7)

¹ E irgo ga ñn ga llëbo jyäglo wen pjang kësbang kjok dogo kjrina obi. Sbö parkagaga kjok dogo so tjeng doglo kjäk (7), no shdungglo söya tjeng kkringgwo kjäk (7) ba tjok. Sbö iir li pjir e go. ² Eshko ga llëbo ñn buk so dlung shäryak batlä sho go kjoyo, roshko

* **14:20** Shji jëk dbargwo sak kjwara dik le li, e kilómetro kkringgwo sak dbäw pjloglo mya (300) loklo.

iök. Dlung li sor go nopga kojono tjeng ara, äya li zana lok, ba jyäglo li zana lok, ba ko li shtoroy ga öötong kjöm li zana lok bakoe. Kong kjorkwang shäryak jong kjiyo tjok tÿ or go wleniyo twara Sböre kjwara kjwara tjän, ga beno tjeng ba wloshko. ³ Eshko ga tono lok Sbö parkaga tek dënashko so Moisés li tÿkwo, Öng li tÿkwo bako, tÿkwoyo eni:

«Tjlapga Sbö,

llëye shäryëp woydë li shäryëp ga pjlúe.

Bop pak shäryorop li, e kësbang, wolëso.

Llëbo bek li, e shäryopdë.

Tjÿyoga kës pjluyo ÿyado li pja eröe.

⁴ Tjlapga, ëye, pja bangkjre llëmyo drete.

Ëye, bop ko ie ber kësbang, tjwlö ara llëmyo drete.

Pja eröe.

Ëye oblë eniyo drete.

Bop pak pjlo bek li beno wëllë, tjÿyoga tjeng kës li äär bop poshrök e kjïshko.»

⁵ E irgo ga ñnor jek obi, ga ñn kjok dogo ga Sbö u jong eshko li jong oojong. ⁶ Ga Sbö parkagaga kjok dogo so opshino tek ba roy dwayo doglo kjäk (7), no shdungglo söya tjeng kjringsgwo kjäk (7) ba tjok. Doyono löng shwong ko pjlublún, drëpdre, pjlú, tjwlö ara wleniyo go, dop pjrikklo shäryak dbur sho shöylör go pjang ba pjlú kjing go. ⁷ Eshko ga äya löng së doglo pkëng (4) kjlara, epga

kong di ioklo twara kjwara kjwara, shäryak dbur sho shöylör go, roshko Sbö Sök ÿyado li iir. ⁸ Ga Sbö u jong li dlino jong yö sho go, Sbö dbo kälä tjeng eshko kjïshko. Eni ga ëye opzrök jek ba roy ga ä, äär jong no shdungglo kjringsgwo kjäk (7) söya Sbö parkagaga doglo kjäk (7) lirë tjeng ba tjok li shäryono pjir guing.

16

Di ioklo kjwo kjäk (7) roshko Sbö iir

¹ Eshko ga ybö kuror tek Sbö u jong li roy dwayo pjlara, tjläno Sbö parkagaga doglo kjäk (7) li kong. Tjlä ga «Pjäy nom Sbö iir tjeng di ioklo kjwo kjäk (7) roshko kjwe kwong kjok kjing go» le.

² Kuya lok ga Sbö parkaga bäm ÿyo li, llëbo tjeng ba di ioklo roshko li kwona ter kjok ëre kjing go, ga nopga jyä tak lok äya jyäglo go, äya poshrëgaga löng li, e poglo go üta weno ara, bang ara.

³ E irgo ga Sbö parkaga kjlara obi, llëbo tjeng ba di ioklo roshko li kwona ter dlung kjing, ga dlung dyo li kworkwono beno oblë, so shinmoga srëngyo kjoyo, ga llëbo tjeng kës dlung roy li kjëtong drete.

⁴ E irgo ga Sbö parkaga kjlara obi, llëbo tjeng ba di ioklo roshko li kwona ter di llë, diwa llë, e kjing, e tjok ga öötong pjloglo mya. Eshko ga di li kworkwono beno srëng. ⁵⁻⁶ Eshko ga Sbö parkaga kjok

dogo so kuror kjlara. Di llë
ichaga li e. Tjlë ga
«Sbö, pja sök İyado.

Pja eröe.

Nopga löng li,
bop nopga srëng li shira,
bop tjlökwö lagaga srëng
li shira bakoe.

E kjışhko ga
iorop beno löng srëng ië,
ba shdungglo.

Kjok llgwerop eni li,
e beke» le.

7 Eshko ga kur ga llëbo lö
pjlëbïë sukklo jong li öö le, tjlä
ga

«Ëng, Tjlapga Sbö,
llëye shäryëp woydë li
shäryëp ga pjlúe.

Kjok llgwerop sorë li,
e beke» le.

8 E irgo ga Sbö parkaga
kjlara obi, llëbo tjeng ba di
ioklo roshko li kwona jek
dlo kjing, ga dlo li kong dbo
twara, nopga löng li suya ba
kälä dbo ara li go wlo. 9 Eshko
ga nopga löng li sura dlo kälä
lırë ara. Eni ëmdë ga llëbo
owa shärye löng li rayara lok
llëm, Sbö iara beno kësbang,
tjwlö ara llëm bakoe. Llëbo
owa li ichara Sbörë ba kong
kuzong ga beno löng Sbö ko li
läywë owa erä.

10 E irgo ga Sbö parkaga
kjlara obi, llëbo tjeng ba di
ioklo roshko li kwona ter
äya pjlú sökklo jong li kjing
go, e tjok ga öötong pjloglo
shkëng (5). Eshko ga äya
li kjokyo ro zoktong beno
yët erä. Nopga löng li bang
ara kuzong ga beno löng ba
kkyorkwo uë. 11 Eni ëmdë ga
llëbo owa shärye löng li rayara

lok llëm, beno löng Sbö sök
kjok dogo li läywë owa erä, ba
bang ara li kjışhko, ba üta li
kjışhko bakoe.

12 E irgo ga Sbö parkaga
kjlara obi, llëbo tjeng ba
di ioklo roshko li kwona
jer Éufrates diyö li kjing,
ga di li dano beno dogro,
pjlupga tek dlo wen tëm shwo
lëkong dwayo li jek dipzë ba
ëngkjwagaga tjok di kar ga pjlú
wlo. 13 Eshko ga İn ga sëyaga
owa wen tjeng doglo mya, so
kjläk kjoyoe. Kjlara opshino
tek äya so Ööka kjoyo li kjak
roy dwayo, kjlara opshino
tek ba pjeyo äya owa li kjak
roy dwayo, kjlara opshino tek
äya dboryaga owa wleniyo
li kjak roy dwayo bakoe.

14 Eshko ga sëyaga owa li to
löng llëbo İydëba llëm wleniyo
shäryë oblë oblë. Ga pjlupga
löng kjok kjwang jıkong li
töna lok, ëngkjwë Sbö tjok,
no llgwezlong dbaryo lishko.
Sbö, llëye shärye woydë li
shärye ga pjlúe.

15 Cristo tjlökwö woyoshroziä.
Tjlëno ga «ıPjäy sjëke! Tja
tjwe, oba tjwe İürkë ä wleni.
Ëye sök bor koshë jlökoyo,
sök së, ba shwong shäryak
tjeng pjir ba tjok wleni ga ber
wopjlú eshko. Eshko ga to
shäng kjwor wleni llëm, llëye
lökyotke llëm bakoe» lara eni.

16 Eni ga pjlupga li töna lok
pjir, söra lok öötong löng kjok
kjrınashko. Hebreo tjlökwö
go ga kjok eshko li ko Ar-
magedón.

17 E irgo ga Sbö parkaga
kjlara obi, llëbo tjeng ba di

ioklo roshko li kwona jek aan, p̄luk jek p̄jang li kjing, e tjok ga öotong p̄jloglo kjäk (7). Ga ëbo tjlëno d̄bo go p̄lu sökk̄lo jong Sbö u jong li roy dwayo. Tjlë ga «Uunkong li shäryono pjire» le. ¹⁸ Eshko ga l̄lgw̄lëng tur jong lletilet l̄law pogo, kjrik ri ri le ara, yo ian p̄jang kësbang, d̄bo ara bakoe. Nopga iara Sbörë beno tjeng kjok ëre kjing go tek l̄ëkong ga yo ÿydë eni llëme. ¹⁹ Babilonia kjokyo tjw̄lō ara li, e shdōktong beno kjr̄inggwo mya, ga tjëyoga oblë oblë li kjokyo p̄jitong dret bakoe. Babilonia sopga shduna Sbörë ba iir ara li go eni, llëbo owa shäryara lok ara li kj̄ishko. ²⁰ Dlung tjrëko llë, di tjrëko llë, dlup llë, e jer piktong drete. ²¹ Ga di zeng shrono ter kjwolong nopga beno löng li kjing go. Kjwara kjwara kwing ara kwing dunggwo kjwo sak dbäw (100) wleni dik.* Eshko ga nopga löng li shduna Sbörë kjang anmoyō eni kuzong ga Sbö l̄äywe lok owa erä.

17

Walë owa kjlara, äya kjlara

¹⁻² Eshko ga Sbö parkagaga kjok dogo so doglo kjäk (7), wloshko tjeng di ioklo kjlara tek shrono shäng bor zlong, ga tjlë bor kong ga «Kjok buk kjrina, di arashko. Walë sök kjlara eshko, to shäng opsoynek domerga oblë oblë kong wleniyo. P̄lupga löng

kjok ëre kjing go li pono ba tjok, ga ba nopga tjeng kës li ichara llëbo owa shäryë oblë oblë, ichara Sbö rayë bakoe. Eni ga pja tek bor tjok, walë li shdüya Sbörë li ÿp wlo» le.

³ Eshko ga tja go Sbö Sëya jlökoyo, ga tja söra parkaga lirë jek kjok dogro no llëmshko. Eshko ga ñn ga walë sök kjlara, äya sök kjlara li kjing go. Äya li kjlo srëzrën, kägä kjwo kjäk (7), sjö kjwang sak kjwara (10) bakoe. Ba doyo li go, ko jyã tak lok oblë oblë l̄law pogo, Sbö l̄äywoklo owa wleni. ⁴ Walë li doyono sök shwong ko dingding shwëshwë go, shwong ko srëzrën go bakoe. Shwong li go, llëbo wolësowa smok lok ara, dbur sho shöylör, akkwo wolësowa tjw̄lō ara wleniyo oblë oblë bakoe. Wloshko di ioklo tjeng kjwara, shäryak dbur sho shöylör go, llëbo owa shäryara li, llëbo shäryako llëm shäryara li, e tjeng ba roshko. ⁵ Llëbo jyã tak p̄jang ba bokdo go, gueniyo llë loklo miydëba llëme. Tak p̄jang eni: «Babilonia kjokyo tjw̄lō ara li tja. Walëga to löng opsoynek domerga oblë oblë kong wleniyo pingga li tja. Nopga ichaga llëbo shäryako llëm shäryë li tja bakoe.» ⁶ Ñn ga walë li sök nelō, srëng iono ara kj̄ishko. Sbö nopga to löng Jesús roy lë oba kong zröra li, e srëngyo iayde. Ñn ga yëy lër erä.

⁷ Eshko ga Sbö parkaga li

* **16:21** Dunggwo kjwo sak dbäw (100) dik, e kwing libra sak dbäw (100) wleni dik.

tjlë bor kong ga «¿Pja opsh-gawë ega? Walë jek sök äya kjing go li llë loklo lër bop kong. Äya kägä kjwo kjäk (7), sjö kjwang sak kjwara (10), e llë loklo lër bop kong bakoe. ⁸ Äya ñnop li dënashko ga sök së, gueniyo eeri ga sök ame. Gueniyo llono ga wen tëm pjlëbgwo jong rong anmoyõ li roy dwayo, ga to jongya shdüya, pjiya Sbörë wlo. E kjishko ga nopga löng kjok ëre kjing go ko tak pjang Sbö kjibokwoyo go llëm wleniyo kës li, äya li ïya lok ga yëy le lok erä. Kjok shäryayde Sbörë llëm obishko ga ëye ber sök së ïyado Sbö tjok wlo ga ba ko, e tak pjang kjibokwo ëre go tjän.

⁹ »Llëbo ëre llë loklo miydëy wlo ga woyde ga shji kjok miydë ara. Äya kägä kjwo kjäk (7) li, e dlup lok kjwo kjäk (7) loklo, ga walë li sök ba kjing go. ¹⁰ Ba kägä kjwo kjäk (7) li, e pjlupga doglo kjäk (7) loklo bakoe. Pjlupga shkëng (5) jüni wolono tjän, kjlara sök eerishko, ga kjlara obi tjwayde llëm obi. Shrono ga ber sök wop sira döe. ¹¹ Äya dënashko ga sök së, gueniyo eeri ga sök ame li, e pjlukjlara obi loklo, e tjok ga äär doglo kjwong (8). Pjlupga doglo kjäk (7) kjlara woshrono iröng obi li e, gueniyo to jongya shdüya, pjiya Sbörë wlo bakoe.

¹² »Sjö kjwang sak kjwara (10) ñnop li, e pjlupga doglo sak kjwara (10) wentë llëm obi li loklo. Llono ga kong

dbo twëba, parkë ber löng no pjluyoga äya li tjok wop sira bakoe. ¹³ Eshkoshko ga wotjlik lok kjrinaso, ga ba dbo li twe lok äya li kong, ba nopga tjeng kës li iche wlo. ¹⁴ Ga ëngkwë lok Öng Wlëp Ushko So Llgwoklë li tjok. Gueniyo Öng li, no kägäyoga uunkong kägäyoli e, pjlupga uunkong pjluyo li e bakoe. E kjishko ga epga zäya. Ba nopga rokara, kjrara, mär löng ba go ïyado li löng ba tjok eshko.

¹⁵ »Walë to shäng opsoynek domerga oblë oblë tjok wleniyo li ñnop sök di arashko. Di li, e tjëyoga oblë oblë li loklo, nopga tjëlë tjlökwö oblë oblë li loklo bakoe. ¹⁶ Sjö kjwang sak kjwara (10) lok äya go li, walë owa li ïywa lok shjiktëng, shdüya lok ara, ga ie lok ber shäng kjwor. E irgo ga sho ue lok, ga doyo suya lok iök go. ¹⁷ Epga wotjliño kjrinaso li, ba dbo twara äya kong li, e laga Sbörë, lara eni tek dënashko kjishko. Ga shärye lok eni, äär jong llëye lara Sbörë li shäryono pjir guing.

¹⁸ »Walë ñnop li, e kjok tjwlö ara loklo, pjlupga löng kjok ëre kjing go ichaga sök lishko» le.

18

Babilonia kjokyo pjitonge

¹ E irgo ga ñn ga Sbö parkaga kjok dogo so ter shäng kjlara obi, kjok dogo dwayo. E dbo ara, ga kjok ëre kjing iara ba kälä ara lirë beno buk shjiye.

2-3 Eshko ga tjlëno dbo go. Tjlë ga

«jE pjitonge!

¡Babilonia kjokyo tjwlõ ara li pjitonge!

Tjÿyoga oblë oblë, llëbo owa oblë oblë pina ba kong li,

e shäryara lok pjir, Sbõ rayara lok bakoe.

Pjlupga löng kjok ëre kjing go kjlobi li,

e pono ba tjok wleni.

Llëbo soynega kjok ëre so li,

e dbur shano ara, kjok eshko sopga dbur zano ara kjïshko.

E kjïshko ga kjok eshko li kworkwono beno buk

Ä sëyaga shtoyo shara, sëyaga owa oblë oblë löng eshko.

Sënwa owa, woydëy llëm wleniyo,

e usho shäryë lok eshko bakoe»* le.

4 Eshko ga kur ga ybö ter kjok dogo dwayo pjlara, tjlë ga

«Bor nopga, pjäy opshis kjok kjweshko dwayo,

llëbo owa shärye nopga löng kjweshkorë li shäryëmi llëm wlo,

kjwepga shdüya Sbörëshko ga pjäy shdüya eni llëm bako wlo.

5 Nopga löng kjweshko li go owa ara,

kjlay kjok dogo.

Kjwepga shdüya Sbörë ara,

llëbo owa shäryara kës li kjïshko» le.

6 Eshko ga ybö li tjlëno nopga shdunggaga li kong. Tjlë ga

«Nopga kjwe llëbo shäryono oblë kong owa sorë ga shäryozï ba kong eni pjloglo pjök.

Oblë shduna sorë ga nopga kjwe shdüzi eni pjloglo pjök bakoe.

7 Llëbo shäryara ba kong om go ara, dbur zano ara, ber löng wopjlú wlo.

Eni ga llëbo shäryozï ba kong owa bayo eni, ber löng woydë ara wlo.

Eerishko ga to löng krë ara. Tjlë ga

“Tjawa pjlu boy wleni, tjawa äär ber syä wleni llëm,

llëye wen borwa kong owa wlo drete” le.

8 Eni kuzong ga dbar kjwara ga llëbo wen ba kong owa oblë oblë,

kjone kjone wolon,

kjone kjone slar ara,

kjone kjone pjli kuk ara bakoe.

Epga shdüya Tjlapga Sbörë, ba dbo ara go,

ga ba kjok buk kës li suya iök go, ber dret wlo» le.

9 Pjlupga löng kjok ëre kjing go pono walë li tjok wleni

li, llëbo shäryara ba kong om go ara, dbur zano lok ara bakoe. Shäryara lok eni, ber löng wopjlú baïya dik wlo. Eni

ga kjok li pjë jong ri rishko ga ba yõ sho jem li ïya lok ga slar ara, kjloshtë ara ba

kjïshko. 10 Eshko ga walë li

* **18:2-3** Tek dënashko ga kjibokwo ëre jyä shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjlë ga «... e usho shäryë lok eshko, ga äya owa, woydëy llëm wleniyo, e löng eshko bakoe.»

shdūya Sbörë ara eni li ñya ga bangkjre lok ara. Ber löng kjloshtë ara pjolae. Tjlë lok ga «¡Babilonia sopga, pjây tjwtlō ara, dbo ara, gueniyo pjây shduna ara, ga pjây pjitong malinge!

¡Pjây song jlōe!

¡Pjây song jlōe!» le lok eni.

¹¹ Eshko ga llëbo soynegaga kjok ëre so li slar ara, kjloshtë ara, llëbo tjwtlëkoba eshko ame kjishko. ¹² Dbur sho shōyñör, dbur sho pjublún, akkwo wolësowa tjwtlō ara wleniyo oblë oblë, e tjwtlëkoba eshko ame. Shwong ko pjublún, pjlu tjwtlō ara wleniyo, shwong ko dingding shwëshwë, shwong pjlu wleniyo ko *seda*, shwong ko srëzrën, e tjwtlëkoba eshko ame. Kjorkwang lõ pjlebñë wleniyo oblë oblë, llëbo wolësowa oblë oblë shäryak llëbo ko *marfil* go, shäryak kjorkwang tjwtlō ara wleniyo go, shäryak dröng sho so klung sho kjoyo go, shäryak dröng sho go, shäryak ak ko *mármol* go, e tjwtlëkoba eshko ame. ¹³ Dli mokyö oblë oblë, llëbo lõ pjlebñë suy wlo, dwlo poshtikklo lõ pjlebñë oblë oblë, poshtikklo lõ pjlebñë wleniyo oblë oblë, kjillgwo bo dyo dbo ara, kjoyo pjlu wleniyo, pjlung shosho pjlu wleniyo, e tjwtlëkoba eshko ame. Sögla, öng wlëp ushko so, kwomgla, jëkklo dopshiga kwomglarë wleniyo, parka-gaga tjwtlëk löng pjir wleniyo,

nopga oblë oblë, e tjwtlëkoba eshko ame.

¹⁴ Eshko ga llëbo soynegaga li tjlë lok ga

«¡Babilonia sopga,

llëbo woydoromi ara li, e pjitong drete.

Llëbo oblë oblë tjwtlō ara bomi kong li,

e pjitong dret bakoe.

¡Pjây song jlōe!

¡Pjây song jlōe!» le lok eni.

¹⁵ Eshko ga epga shdūya Sbörë ara eni li ñya llëbo ëre soynegaga löng lirë ga bangkjre lok ara. Ber löng slar ara, kjloshtë ara pjolae. ¹⁶⁻¹⁷ Tjlë lok ga

«¡Babilonia sopga,

pjây doyono löng shwong ko pjublún, pjlu tjwtlō ara wleniyo go,

shwong ko dingding shwëshwë go

shwong ko srëzrën go bakoe!

¡Pjây obrikkwo wolësowa oblë oblë

shäryak dbur sho shōyñör go,

shäryak akkwo wolësowa tjwtlō ara wleniyo oblë oblë go bakoe!

Gueniyo llëbo tjwtlō ara tjeng kës li pjitong malinge!

¡Pjây song jlōe!

¡Pjây song jlōe!» le lok eni.

Eshko ga kjoyong kës kës sögaga, ba kägäyoga, nopga jëk löng kjoyong kës kës go, e ber löng pjola bakoe. ¹⁸ Ga kjok li pjë jong ri rishko ga ba yō sho jem li ñya lok ga slar ara ba kjishko. Tjlë lok ga «Kjok oblë

äär tjwlõ ara, kjok kjweni dik llëme» le lok eni. ¹⁹ Eshko ga klung sho iara ba kä kjing go, löng woydë ara li loklo, ga slar ara, kjloshtë ara. Tjlë lok ga «Babilonia sogga,

 pjây dbur ara kjïshko ga
 kkyong kësks sogoga kës
 li dbur shano ara.

¡Gueniyo pjây pjitong malinge!

¡Pjây song jlõe!

 ¡Pjây song jlõe!

²⁰ ¡Gueniyo kjok dogo so,

 Sbö nopga,
 Sbö tjlökwo roy lagaga
 Jesús äska,

 Sbö tjlökwo lagaga,
 pjây shduna lok ara kuzong
 ga

 epga shduna Sbörë ara
 bakoe!

¡Pjây löng woplú e kjïshko!»
le.

²¹ Eshko ga Sbö park-
aga kjok dogo so dbo ara
wleniyo kjlara apkwo kjrono
kjawara kësbang, bayo dwla
kjawokäkklo apkwoyo wleni,
ga dbura jer dlung roy, ga tjlë
ga

«Apkwo dburor li piktong
dret,
 beno ïgöy ame.

Babilonia kjokyo li pjir dret,
ber ïgöy ame eni bakoe.

²² Kjorkwang shäryak jong
kjiyo tjok tëy or go
wleniyo, dbonmo, wli,
e tëba eshko ame,
ga ëye të eshko ame
bakoe.

Eye parkë eshko ame,
ga oba parkë löng li
pjlukyo kuy eshko ame
bakoe.

²³ Iök shjiy eshko ame,

 ëye orkwosmok eshko
 ame bakoe.

Dënashko ga llëbo soynegaga
kjok eshko so li tjwlõ
ara.

 Ga tjëyoga oblë oblë
 jyâpgwara ba nopgarë
 ba ybi sho li go.

²⁴ Sbö tjlökwo lagaga, Sbö
nopga, nopga oblë,
e zröraba ara kjok eshko»
le.

19

Shji Tjlapga poshrëk ara

¹⁻² E irgo ga kur ga nopga
träk llëm, öö le ara kjok dogo.
Tjlë lok ga

«¡Shji Tjlapga poshrëk ara!

Walë to shäng opsoynek
domerga oblë oblë
kong wleniyo li,

 nopga löng kjok kjing
 go li ichara llëbo owa
 shäryë oblë oblë,
 ichara Sbö rayë bakoe.

Sbö nopga zröra ara kjïshko ga
walë li shduna Sbörë.

Kjok llgwera sorë li,
e beke.

Bi Sbö,
 e kësbang, tjwlõ ara, dbo
 ara bakoe.

Bi döga kjlaraso li e» le.

³ Ga öö le lok obi, tjlë ga

«¡Shji Tjlapga poshrëk ara!

Walë li doyo pjë ber buk ïyado,
 pjë yöyo jem jong li slan
 llëme» le.

⁴ Eshko ga tjlapgaga kjok
llgwega wleniyo doglo sak
pjök kjingsho pkëng (24) li,
e kjök tono, ga Sbö sök pjlú
sökklo kjing go li poshrëra.
Tjlë lok ga

«¡Ber eni!

¡Shji Tjlapga poshrëk ara!» le.

⁵ Eshko ga ëbo tjläno pjlu sökklo jonglishko dwayo. Tjlë ga

«¡Sbö parkagaga, Sbö bangkjrägaga, pjäy tjwlö arare, de llëmde, e llëno llëme.

Bi Sbö poshrëzi pjäy uunkongdë!» le.

⁶ Eshko ga kur ga nopga träk llëm, öo le ara, pjluk li so di kës pjublunyo li pjlukyo kjoyo, so kjrik ri ri li pjlukyo kjoyo bakoe. Tjlë lok ga

«¡Shji Tjlapga poshrëk ara!

Bi Tjlapga Sbö, llëye shärye woydë li shärye ga pjluë.

Öötong sök nopga uunkong pjluo tjän.

⁷ Shji wopjlu e kjishko, iëy ber kësbang, tjwlö ara bakoe.

Öng Wlëp Ushko So Llgwoklë orkwosmozlong dbaryo li öötong,

ba boy poshäryono pjir, sök ba koshö.

⁸ Kong shwong twara Sbörë doyé e go wlo.

Shwong li ko pjublún, pjlu tjwlö ara, drëpdre, stek wleniyo» le.

(Shwong le li, e llëbo pjlo bek shäryara Sbö nopgarë oblë oblë li loklo.)

⁹ Eshko ga Sbö parkaga kjok dogo so li tjlä bor kong ga «Tjlökwo ëre tozong. Eye mana Sbörë tek Öng Wlëp Ushko So Llgwoklë orkwosmozlong dliyo li uë ga ber wopjluë» le. Ga tjlä obi

ga «Tjlökwo ëre lara Sbörë li, e beke» le.

¹⁰ Kur ga tja kjök tono parkaga li bokshto, ga poshrëroror. Gueniyo tjlä bor kong ga «¡Kjwe shäryëp llëme! ¡Tja parkaga Sbö kong eröe! ¡Pja, bop pjeyoga mär löng Jesús tjlokwo go li, pjäy eni bakoe! ¡Eye Jesús tjlokwo roy læ ga e Sbö tjlokwo laga! ¡E kjishko ga Sbö poshrëpdë dey!» le.

Kjlara sök kwomgla kjlo pjublún kjing go

¹¹ Eshko ga kjok dogo roshwino beno jong ojong, ga ñn ga kwomgla sök kjlara kjlo pjublún. Kjing go sök kjlara. Llëye le li shärye eni iyado lëba, tjlokwo bek laga li e lëba bakoe. Kjok llgweya bek, ga ëngkjwë ba wloyoga tjok bek bakoe. ¹² Ba bokkwo so iök pjë lok ri ri kjoyo, ba kã kjing go pjilupga dlu ioklo lok ara. Ko jyã tak pjang ba go kwara, miydaga erë om go eröe. ¹³ Doyono sök shwong pöraba srëng go pjir li go. E ko Sbö Tjlökwo. ¹⁴ Ængkjwagaga kjok dogo so uunkong li jek löng kwomgla kjlo pjublún kjing go ba irgo, doyono löng shwong ko pjublún, pjlu tjwlö ara, drëpdre, stek wleniyo go. ¹⁵ Dröng tur jong sök kwomgla kjing go li kjak roy kwangna, kowo stek, tjëyoga oblë oblë tjeng kës li pjiya e go wlo. Llëye shärye woydë Sbörë li shärye ga pjlu, ga iirkono ara nopga löng li kong. E kjishko ga domer li ichara ba shdung kjang, shji kjillgwo bo shglëroy bi dre go

wleni. Jlōkoyo ga epga iche kjange. ¹⁶ Ko jyā tak pjang kjrina, ba shwong pjang li go, ba kworbo do li go bakoe. Ko li tak pjang eni «Pjlupga Uunkong Pjluyo, No Kägäyoga Uunkong Kägäyo.»

¹⁷ Eshko ga ĩn ga Sbō parkaga kjok dogo so shäng kojong kjlara, dlo kjing go. Ga tjlēno sēnwa sjēng uaga dbuk lok kjok dogo kēs li kong dbo go. Tjlē ga «Pjāy tōnzong, Sbō dliyo kēsbang li uēmi wlo. ¹⁸ Eshko ga pjlupga doyo sho, ēngkwaga kägäyoga doyo sho, nopga tjwlō ara wleniyo doyo sho, kwomgla doyo sho, ba sōgaga doyo sho, e uēmi ga pjlú, nopga uunkong tjwlēk lōng pjir wleniyore, de llēmde, tjwlō arare, de chirare, uunkong li doyo sho uēmi ga pjlú» le.

¹⁹ Eshko ga ĩn ga pjlupga lōng kjok ēre kjing go, ba ēngkwagaga kēs li tōna lok äya owa li tjok, ēngkwē sök kwomgla kjing go li tjok wlo, ēngkwē ba ēngkwagaga jek lōng ba tjok li tjok wlo bakoe. ²⁰ Eshko ga äya owa li shara ba wloyoga lirē, ga dbura jer akkwo ko *azufre* pjē jong ri ri shtoyo li roshko, ba dboryaga owa wleniyo li tjok. Shto, e kēsbang, so dlung kjoyoe. Kjpübāshko ga ba dboryaga li, llēbo ĩydeba llēm wleniyo shāryara oblē oblē ba kong, ga nopga jyā tak lok äya jyāglo go, äya poshrēgaga lōng li, e jyāpgwara e go. ²¹ Ga ēngkwē lōngshko ga nopga tōno tjeng äya owa tjok li, e zrōra dret,

drōng tur jong sök kwomgla kjing go li kjak roy li go. Eni ga sēnwa li lono ba sho beno tjeng li uē, beno lōng bōkō tjung ara, no sho li go.

20

Lu pjloglo sak dbāw dbāw (1,000)

¹ Eshko ga ĩn ga Sbō parkaga kjok dogo so to ter kjok dogo dwayo kjlara, wloshko tjeng pjlēbgwo jong rong anmoyō li dōkklo, no shakklo shāryak drōng sho go tjeng pjlara kēsbang bakoe. ²⁻³ Ga äya so Öōka kjoyo li shara, ga pjrira, ber buk eni lu pjloglo sak dbāw dbāw (1,000) wlo. E irgo ga dbura jer pjlēbgwo jong rong anmoyō li roshko, kjing bāngzara yōtso, tjēyoga oblē oblē jyāpgwe llēm, äar jong lu pjloglo sak dbāw dbāw (1,000) wlo. Eshko ga döya jek pjlara obi, wop sira wlo. Äya li, e Ä om go.

⁴ Eshko ga ĩn ga nopga sirkeno tjeng kjlōbö, pjlú sökklo tjeng li kjing go. Epga kong dbo twara Sbōrē nopga llgwek wlo. Dēnashko ga nopga kã zaraba ara, Jesús roy lara kjīshko, Sbō tjlōkwo roy lara kjīshko bakoe. Äya owa li poshrēra lok llēm, ba jyāglo li poshrēra lok llēm, bokdo, orkwo, e tak lok ba jyāglo go llēm bakoe. Nopga eniyo li sēyaga ĩnor tjeng eshko, nopga sirkeno tjeng li shwoy. Eshko ga woshrara Sbōrē irōng obi, ga beno lōng nopga ichē Cristo tjok

lu p̄jloglo sak dbāw dbāw (1,000).⁵ Nopga woshrrara Sbörē bām go li epga. Llamō woshrrara llēm, äär jong lu p̄jloglo sak dbāw dbāw (1,000) li p̄jitong guing.⁶ Woshrrara Sbörē bām go li ber wop̄jlú, iak beno tjeng dboy Sbō kong bakoe. Nopga wolono tjeng li wolon jek obishko ga llēye wen ba kong llēm, ber lōng syōshtaga Sbō kong, Cristo kong, ga nopga iche ba tjok'lu p̄jloglo sak dbāw dbāw (1,000) bakoe.

Ä zanabae

⁷ Äär lu p̄jloglo sak dbāw dbāw (1,000) lishko ga Ä döra ba shdūzlong shtoyo jong li dwayo,⁸ ga opshino to shäng oba jyāpgwē kjok kjwang j̄kong, tōya engkjwē wlo. Tjēyoga jyāpgwara li ko Gog, Magog bakoe. Epga trāk llēm, la sho tjeng dlung kjako wleni.⁹ Eshko ga tōno lōng kjok kjwang j̄kong dwayo, ga Sbō nopga lōng li kjokyo kopjrina lok p̄jribrie. Kjok woyde Sbörē ara li eshko.* Gueniyo ga iök ichara Sbörē lon kjok dogo dwayo, ga epga pjira drete.¹⁰ Eshko ga Ä, nopga jyāpgwaga li shara, dbura jer akkwo ko *azufre* pjē jong ri ri shtoyo li roy, ba p̄jeyoga äya owa li, ba dboryaga li, e dbura beno tjeng dēnashko lishko. Shto, e kēsbang, so dlung kjoyoe. Ga mya j̄kong li shdūya ber lōng eshko shkē dba, ñyado wlo.

Nopga llgweraba lōng p̄jlu sökklo jong kjwara kēsbang, p̄jlublún li bokshto

¹¹ Eshko ga ñn ga p̄jlu sökklo jong kjwara kēsbang, p̄jlublún, kjing go ēbo sök kjlara. Eshko ga kjok uunkong töktong ba bokshto dwayo, kjok dogo, klung bakoe. Beno ñgöy ame.¹² Ga ñn ga nopga wolono tjeng kēs li lōng p̄jlu sökklo jong li bokshto, nopga tjwlō ara, nopga tjwlō chira bakoe. Eshko ga kjibokwo tjeng li roshwinaba. E irgo ga kjibokwo roshwinaba kjwara obi. Æye ber sök sē ñyado Sbō tjok wlo ga ba ko, e tak p̄jang kjibokwo e go. Ga nopga wolono tjeng li llgweraba, llēbo shäryara dö, tara beno tjeng kjibokwo tjeng kēs roshko li kj̄ishko.¹³ Nopga wolono beno tjeng dlung roy ga lōng eshko. Nopga wolono beno tjeng sakshko ga lōng eshko. Nopga wolono beno tjeng shinmoga shtoyo ga lōng eshko. Ga kjlara kjlara llgweraba, llēbo shäryara dö li kj̄ishko.¹⁴⁻¹⁵ Æye ber sök sē ñyado Sbō tjok wlo ga ba ko, e tak p̄jang Sbō kjibokwoyo li go. Gueniyo Æye ko wlēnaba tak p̄jang e go llēm ga dburaba jer beno tjeng iök pjē jong ri ri shtoyo li roy, shinmoga shtoyo li tjok. Shto, e kēsbang, so dlung kjoyoe. Nopga wolono tjeng li wolon jek obi wleni eshko.

* **20:9** Kjok woyde Sbörē ara le li, e Jerusalén kjokyo loklo.

21

Jerusalén kjokyo tjaqlèn

¹ E irgo ga ìn ga kjopkwo pjang tjaqlèn, klung buk tjaqlèn bakoe. Kjopkwo

kèguè li, klung kèguè li, ðlung kèguè li, e jeno uunkong, llèbo kèguè li beno ame. ² Ga ìn ga kjok ter pjang kjrina, Sbö sök kjok dogo lishko dwayo. Kjok li ko Jerusalén, e shäryak tjaqlèn, kjok iak beno buk dboy Sbö kong li e. Kjok li shäryak wolësowa, walè poshäryono orkwosmok dörö wlo wleni. ³ Eshko ga ybö kuror tek pjlü sökklö jong lishko dwayo pjlara, tjlè ga «Sbö ber sök nopga löng lishko shara. E ber sök ba tjok, ga epga ber ba nopga. Sbö om go li ber sök ba tjok, ga ber ba Sbö. ⁴ Ba boryo kröya Sbörè, ber löng slar ame wlo. Eshko ga llèbo kèguè li pjitong kjishko ga èye wolon ame, slar ame, poglo bang ame bakoe» le.

⁵ Eshko ga sök pjlü sökklö kjing go li tjlè bor kong ga «Llèbo kës shäryèr shäng ère tjaqlèn eröe. Tjlökwo loror li, e bek, nopga mär ba go ga pjlüe. E kjishko ga tozong. ⁶ ¡Uunkong li shäryono pjire! Tja so tjlökwo toklo ko *Alfa** kjoyo, tja so tjlökwo toklo ko *Omega*† kjoyo bakoe. Sök bäm go li tja. Pjirshko ga ber sök li tja bakoe. Di ichèr tur di bokkwo roy dwayo, èye omiono ga ber sök së iyado

bor tjok. Èye di ère iè woydè ga kong twèr, ga tjlö shir llème. ⁷ Èye llèbo owa li zano ga llèbo kës ère ber ba kong, ga tja ber ba Sbö, e ber bor wa bakoe.

⁸ »Gueniyo nopga kjok bangkjrè wleniyo, nopga mär bor go llèm wleniyo, nopga llèbo shäryako llèm li shäryè wleniyo, nopga oblè zrök wleniyo, nopga pè no orkwosmono ba tjok llèm li tjok wleniyo, nopga parkè ybi wleniyo, nopga llèbo jyäglo poshrèk wleniyo, nopga lürkè ä wleniyo, era dbukoba jer ber löng akkwo ko *azufre* pjè jong ri ri shtoyo li roshko. Shto e kësbang, so ðlung kjoyoe. Nopga wolono tjeng li wolon jek obi wleni eshko» le.

⁹ Eshko ga Sbö parkagaga kjok dogo so doglo kjäk (7), wloshko tjeng di ioklo, roshko no shdungglo tjeng kjrिंगgwo kjäk (7) kjlara li tek shrono shäng bor zlong, ga tjlè bor kong ga «Pja tek bor tjok, ga walè orkwosmok Öng Wlèp Ushko So Llgwoklè tjok wlo li pin bop kong» le. ¹⁰ Eshko ga tja go Sbö Sèya jlökoyo, ga tja söra parkaga lirè jem dlup jong kësbang, kjókshko li kjing go. Eshko ga kjok pina bor kong kjrina, ter pjang Sbö sök kjok dogo lishko dwayo. Kjok li ko Jerusalén. Kjok iak beno buk dboy Sbö kong li e. ¹¹ Sbö sök eshko kjishko ga kjok

* **21:6** Grecia so tjlökwo go ga tjlökwo toklo ko Alfa, e ba bäm İyo, A wleni. † **21:6** Grecia so tjlökwo go ga tjlökwo toklo ko Omega, e ba pjirshko, Z wleni.

li kãã bolo ara, so akkwo wolësowa tjwlõ ara wleniyo kãã kjoyo, so akkwo ko *jaspe* kãã kjoyo, roïgöy wëë, so batlë sho kjoyoe. ¹²⁻¹³ Kjeryo shäryak pjribri kjókshko, kjër li shklukyo kjringsho pkëng (4), ga kjër li pjlor kar kar, u bäng bäng lok kjwo mya mya, uunkong ga kjwo sak kwara kjingsho pjök (12). U bäng bäng daga Sbõ parkaga kjok dogo sorë kjlara kjlaræ. U bäng bäng kwara kwara li go Israel tjëyoga doglo sak kwara kjingsho pjök (12) li ko jyã tjang pjang kjrina kjrina eshko. ¹⁴ Kjok li shakklo kjwo sak kwara kjingsho pjök (12), kwara kwara li go Sbõ tjlõkwo roy laga Jesús äska doglo sak kwara kjingsho pjök (12) li ko jyã tak pjang kjrina kjrina eshko.

¹⁵ Parkaga lan shäng bor tjok li, wloshko llëbo tjllikklo shäryak dbur sho shöylör go tjeng kwangna, kjok li, u bäng bäng li, kjër li, e tjlïya e go wlo. ¹⁶ Kjok li tjlïya ga pjlor kar kar bam beke. Ga tjlïna llëbo tjllikklo li go ga beno kësbang anmoyõ. Shji jëk shkluk kjrina dwayo äär shkluk kalëkong wlo ga woyde ga shji jëk dbargwo sak kjäk kjingsho shkëng (75) wleni dik.‡ Ga jem kjomo lëkong ga wop eni bakoe. ¹⁷ Kjër li tjlïna, llëbo tjlïna norë wleni ga

shtëgro orkwo jyãglo[§] pjloglo sak dbäw kjingsho sak pkëng kjingsho pkëng (144). ¹⁸ Kjër li shäryak akkwo ko *jaspe* go. Kjok li shäryak dbur sho shöylör go, ga roïgöy wëë, so batlë sho kjoyoe. ¹⁹ Kjok li shakklo shäryak lok akkwo wolësowa tjwlõ ara wleniyo oblë oblë go. Ba shakklo bäm li shäryak akkwo ko *jaspe* go. Irgo shakklo shäryak akkwo ko *zafiro* go. Irgo shakklo shäryak akkwo ko *ágata* go. Irgo shakklo shäryak akkwo ko *esmeralda* go. ²⁰ Irgo shakklo shäryak akkwo ko *ónice* go. Irgo shakklo shäryak akkwo ko *cornalina* go. Irgo shakklo shäryak akkwo ko *crisólito* go. Irgo shakklo shäryak akkwo ko *berilo* go. Irgo shakklo shäryak akkwo ko *topacio* go. Irgo shakklo shäryak akkwo ko *crisopraso* go. Irgo shakklo shäryak akkwo ko *jacinto* go. Irgo shakklo shäryak akkwo ko *amatista* go. ²¹ U bäng bäng kjwo sak kwara kjingsho pjök (12) li kjwarashko kjwarashko shäryak akkwo kwara kwara go. Akkwo li wolësowa tjwlõ ara wleniyo ko *perla*. Irbo kësbang jek buk kjok roshko li shäryak dbur sho shöylör go, roïgöy wëë, so batlë sho kjoyoe.

²² Tjlapga Sbõ, llëye shärye woydë li shärye ga pjlué. Kjok eshko ga ba u, e poshrëkoba eshko wlo ñnor llëm, sök om

‡ **21:16** Shji jëk dbargwo sak kjäk kjingsho shkëng (75) wleni dik le li, e kilómetro kjringsho sak dbäw dbäw pjloglo pjök kjingsho sak dbäw pjloglo pjök (2,200) loklo.

§ **21:17** Orkwo jyãglo pjlara, e centímetro sak pkëng kjingsho shkëng (45) dik.

go eshko kjishko, Öng Wlëp Ushko So Llgwoklë li sök eshko kjishko bakoe. ²³ Kajok eshko ga dlo kälä shjiy'li, mok kälä shjiy li, e woyde llëme. Kajok li ber shjiy, Sbö dbo kälä shjiy li go, Öng li dbo kälä shjiy li go bakoe. ²⁴ Ga tjëyoga oblë oblë löng kjok ëre kjing go li jëk löng iök shjiy li go, ga ba pjluyoga, ba llëbo tjwlö ara'li tek söya, ie lok ber eshko wlo. ²⁵ Dba ga kjok eshko li u bäng bäng lok oojong iyado, ga eshko ga shkë dret, kjok shjiy iyado. ²⁶ Tjëyoga oblë oblë, ba llëbo tjwlö ara li tek söya, ie lok ber eshko wlo. ²⁷ Ga llëye ber Sbö bokshto ga ä li, e äär eshko llëm, ëye wotjlik owa wleniyo llëm, ëye jyörkë ä wleniyo llëm bakoe. Nopga ko tak lok Öng li kjibokwoyo go li, epga äär eshko eröe. Eye ber sök së iyado Sbö tjok wlo ga ba ko, e tak pjang kjibokwo ëre go.

22

Di pjang pjlara, di li, shji ie ber löng së iyado

¹ E irgo ga Sbö parkaga kjok dogo so li, tja kong di pina pjlara, di li ioroy ga shji ber löng së iyado Sbö tjok. Di li tur ter Sbö, Öng Wlëp Ushko So Llgwoklë, e löng lishko dwayo, ² ga jer buk irbo kësbang jek buk kjok roshko li tjërko. Di pjang li kjwo kar kar, kjor jong kjlara, ba bo uoroy ga shji wolon llëme. Lu pjlöbi go ga kjor li botjyë pjloglo sak kjwara kjingsho

pjök (12), mok kjlarashko kjlarashko botjyë iyado. Kjor li korga, e tjëyoga oblë oblë li dwlomnekko.

³ Eshko ga ëye ie Sbörë ber shdungko ame. Sbö sök eshko, Öng li sök eshko bakoe. Ga poshrëya ba parkagaga löng lirë iyado. ⁴ Sbö bokkwo iya lok om go, ga Sbö ko li tak pjang uunkong li bokdo go. ⁵ Eshko ga shkë drete. Iök shjiy woyde lok llëm, dlo woyde lok llëm bakoe. Kajok shjiy laga ber Sbörë om go. Ga ber löng nopga ichaga iyado.

Jesús tjwe maling iröng obi

⁶ Eshko ga Sbö parkaga li tjlä bor kong ga «Tjläkwö loror li, e bek, nopga mär ba go ga pjlúe. Dënashko ga Sbö tjläno ba tjläkwö lagaga kong om go. Ga ba parkaga ëre ichara, llëbo wen dörö li pin ba parkagaga löng li kong wlo» le.

⁷ Eshko ga Jesús tjlä bor kong ga «¡Tja kuzong! Tja tjwe maling iröng obi. Eye tjläkwö tak pjang kjibokwo ëre go li kolë ga era ber wopjlúe» le.

Kjibokwo pjirzlong

⁸ Tja Juan, llëbo uunkong ëre ñnor, kuror tjarë om go. Llëbo uunkong ëre ñnor, kuror pjir ga tja kjök tono Sbö parkaga li bokshto, ga poshrër loror.

⁹ Gueniyo tjlä bor kong ga «¡Kjwe shäryëp llëme! ¡Tja parkaga Sbö kong eröe! ¡Pja, bop pjeyoga Sbö tjläkwö laga li, bop pjeyoga kjibokwo ëre

kolaga li, pjāy eni bakoe! ¡Sbō poshrēpdē dey!» le.

¹⁰ Eshko ga tjlē bor kong ga «Tjlōkwo tak pjang kjibokwo ère go li dbaryo äätoe. E kjīshko ga tjlōkwo li jnep ber lūtshko llēme. ¹¹ Ēye lōng llēbo owa shāryē ga owa li shārye eni jek kēgong; ēye lōng llēbo shāryako llēm li shāryē ga owa li shārye eni jek kēgong; ēye lōng llēbo pjlú shāryē ga pjlú li shārye eni jek kēgong; ēye iak beno tjeng dboy Sbō kong ga ber eni jek kēgong bakoe» le.

¹² Eshko ga Jesús tjlē bor kong ga «¡Tja kuzong! Tja tjwe maling irōng obi. Bor nopga potjwlēkklo tek sör bor tjok, ga kjlara kjlara li potjwlēn eshko, llēbo shāryara dö li kjīshko. ¹³ Tja so tjlōkwo toklo ko *Alfa** kjoyo, tja so tjlōkwo toklo ko *Omega*† kjoyo bakoe. Sök bām go li tja. Pjīrshko ga ber sök li tja bakoe.

¹⁴ »Kjok tja glēn lishko ga kjor jong kjlara, ba bo uoroy ga shji wolon llēme. Ēye shwong kwoshkwono beno drēpdre wleni ga ie Sbörē ber wopjlú, kong dbo twe opzrēk kjok eshko wlo, kjor bo li ue wlo bakoe. ¹⁵ Gueniyo nopga owa lira ber lōng kjoko. Nopga parkē ybi wleniyo, nopga pē no orkwosmono ba tjok llēm li tjok wleniyo, nopga oblē zrök wleniyo, nopga llēbo jyāglo poshrēk wleniyo, nopga lūrke ä wleniyo, epga ber lōng kjoko erä.

¹⁶ »Tja Jesús, bor parkaga kjok dogo so ichoror, tjlōkwo ère lē bop kong wlo, roy shdöp bor tjlōkwo kjragaga lōng kēs li kong wlo. David tjēyo tjwlō arayo li tja. Dbala ko Dbar Kjoklo li kälā bolo ara, tja so e kjoyoe» le.

¹⁷ Sbō Sēya, Öng boy, e tjlē ba kong ga «¡Pja tegö!» le.

Ēye omkuno ga tjlē ba kong ga «¡Pja tegö!» le.

Di buk pjlara, di ioroy ga shji wolon llēme. Ēye wodogro wleni ga tjwe di li iē ga pjlú, ga tjwlō shiya ère llēme.

¹⁸ Ēye tjlōkwo tak pjang kjibokwo ère kuk ga kong llēbo lēr wēlē, miyde lok wlo. Tja tjlē ba kong ga «Ēye kjibokwo ère kjingsho tjlōkwo iono obi ga llēbo owa wen nopga owa kong tak lok kjibokwo ère go li kjingsho ie Sbörē obi ba kong bakoe. ¹⁹ Tjlōkwo tak pjang kjibokwo ère go kjrina, tjlē ga kjor jong kjlara Sbō kjokshko, ba bo uoroy ga shji wolono llēme le eni. Ēye kjibokwo ère tjlōkwo löno kjwara dö emdē ga kong dbo twe Sbörē, kjor bo li ue wlo llēme» lēr ba kong eni.

²⁰ Tjlōkwo ère laga tjlē ga «Ēng, tja tjwe maling irōng obi» le.

Ber eni, Tjlapga Jesús. Pja tegö.

²¹ Rokēr Tjlapga Jesús kong ga ba wopjlú li kjīshko ga Sbō nopga kjimte ara. Ber eni.

* **22:13** Grecia so tjlōkwo go ga tjlōkwo toklo ko Alfa, e ba bām İyo, A wleni.

† **22:13** Grecia so tjlōkwo go ga tjlōkwo toklo ko Omega, e ba pjīrshko, Z wleni.

